Nagy István, technológiai kutatás-tervezés (Bány. Aknamélyítő Vál.)
A pécsi ókeresztény mauzóleum helyre állítása, védelme, Építész:
dr. Bachman Zoltán.

Épületvilágítás kutatás-tervezés: Máté Jenő (PMMF)
Technológiai kutatás-tervezés – kivitelezés:
Nagy István (Bányászati Aknamélyítő Vállalat),
Takács György, Dávid György (Orsz. Műemléki Felügyelőség.)

Magyar Építőművészet, 1987. 6., 12-old.

Nagy István
festő

M.D.K.

Harák virparton
Önarckép
Fejkendősasszony } repro
Paláuhok

Pap gábor: Nagy István
Művészet, 1962. január — 91.

MDK

Nagy István festőm.

A Müvészház kiáll. Estú Ujs. 1914.márc. ~~219~~ 29.

Nagy István MDK

Téli táj, pasztell

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Nagy István festőm.

Hazatérők

N.Szal. csop.kiáll. Képzőművészet, 1929. 19.sz. loo l.

Nagy István

kapta 1936-ban a Színyei Társaság elbiválása alapján Beczkói Biró Henrik 200 pengős díját Öreganzony c. képére.

Pesti Napló

1936. febr. 1.
(Kiosztotta díjait a Színyei Merse Társaság.)

Nagy Istvan

Fejfi tanulmány, szénrajz, repr.

Pásztortűz 1929. nov. 3

10119

, kép alatt:

cm.

-99.

Nagy Istvan

Magyar akvarell és pasztell-festők kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt

EK-930. XII. 14

"Kis Szalon"

IV. Duna-utca

Karácsonyi képkiállitás.

1930. XII. 1 —

Nagy István

Akvarellista és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

N4.930.XII.14.

Feladó:

LEVELEZŐLAP

Nagy István

MAGYAR MŰVESZET

2927. 166, 176

1930. 58.

1929. 180, 233

VILÁGOSSÁG RT.

PN. 930. XII. 14.

Nagy István

— Nemzeti Szalón. Ma, vasárnap délelőtt nyílik meg a *Nemzeti Szalón* termeiben a *Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesületének* kiállítása. Vagy háromszáz kisebb-nagyobb kép. Meglehetősen vegyes anyag s bár kitünő művészek kitünő munkája akad közte, az egész mégis inkább lehangoló, mint lelkesítő. Túlsokan vannak a középszerűek és dilettánsok s végső soron ők adják meg az érdemes Egyesület 1930-as bemutatkozásának alapkarakterét. A zsűri elnézése így bosszulja meg magát — a nívó leszállásában. Hogy a többség konzervatív? Hát bizony erről is lehetne beszélni. Elvégre az utolsó tizenöt év alatt történt egy és más a magyar piktúrában, amiről az elmeszesedés veszedelme nélkül bajos tudomást nem venni. A legnagyobb baj azonban ott van, hogy a konzervatívséget egyre jobban kezdik azonosítani az *epigonizmussal*. Az egyéni valőrt jelentő konzervatívek száma mindinkább csökken, a szorgalmas utánzóké pedig félelmetesen növekszik. Ezt látjuk ezen a kiállításon is, amelynek érdekességét ennek ellenére biztosítja néhány komoly név. Elsősorban *Nagy* István, *Kunffy* Lajos, *Jaschik* Álmos, *Komjáti* Gyula, *Istokovits* Kálmán, *Pécsi-Pilch* Dezső, *Nádler* Róbert, *Nagy* Sándor, *Bayer* Ágost, *Kató* Kálmán, *Hende* Vince, *Gallé* Tibor, *Edvi-Illés* Aladár, *Benedek* Kata, *Csóka* István, *Horváth* István, *Haranghy* Jenő, *Szőnyi* István, *Major* Jenő, *Kövesdy* Géza és *Vadon* Benjamin. (—io)

Nagy István

festő

írod

Nagyjmagy

72–73, 74. l.

Móricz Zsigmond: A bol

13 Kath. B. Veronika Prot. Vidor	
CSÜTÖRT. 14 Kath. Hilár pk. Prot. Bódog	Napkelte 7 ó. 44 p., nyugta 16 ó. 34 p.
PÉNTEK 15 Kath. Rem. sz. Pál Prot. Lóránt	Napkelte 7 ó. 44 p., nyugta 16 ó. 36 p.
SZOMBAT 16 Kath. Marcell Prot. Gusztáv	Napkelte 7 ó. 43 p., nyugta 16 ó. 37 p.

3. HÉT

1926 · I · HÓ · JANUÁR

Izr. 1 Sebat S. Vaëra R. Kh.

31 NAP

Nagy István
festő
Az Est

Kedd, 1937 február 16.

— **Meghalt Nagy István festőművész.** A magyar festőművészet egyik nagy tehetsége, *Nagy* István Baján elhúnyt. Székelyföldön, Csik-Mindszenten született 64 évvel ezelőtt. A müncheni, párizsi, római nagy festőiskolákban tanult, művészete azonban igazi magyar volt: a magyar tájakat, a magyar típusokat rajzolta, festette. A világháborúban küzdött az olasz, galíciai és erdélyi frontokon, de a harctéren is festő volt, aki pergőtűzben is rajzolt. A harctéren szerzett betegség végzett most vele. Halálával egy kiváló magyar művész távozott az élők sorából.

Nagy István

festő

l.

Lex Magyarország

400. b. l.

Wagy István

testő

Sunányi Miklós. Wagy István.

Bpest 1923.

Ars Una. I. 1923. 226. l.

Pásztortűz. XI. 1925. 537,

541. l. XII. 1926. 141, 170,

174. 182, 190. l. 216, 365. l.

Legati a latere). Különösen fon-

Az egyes a közte és az állam kö-

fennmaradhatásához is az, hogy

Wied hercege kapta meg a kis ország feje-

Lexikon.
Lexikon.

Alberti. Nk., P.-P.-S.-K. m., L. 40

Nagy István

festő

Nül. 1873. Csíkmindszent

lásd

Ozvát Kálmándr

Erdélyi Lexikon.

Nagyvárad, 1928. 202.l.

Frans Hals.

Haarlemben 1666 augusztus 24-én.

átható, kissé jobbrafordult és
i keztyűs jobb kezét csípőjére
vállon átvetett és körülcsavart
, szemöldöke, szeme és bajusza
vált. Öltözete: lehajtott széles
fekete brokát-kabát sürűn fel-
ó lebernyeggel. Felirata oldalt
o. 1634«.

70 cm. — Lelt. sz. 4158. — Vé-
9451 (487–912) sz. leirattal enge-
2 április 5-én F. Kleinbergertől
— Kifizettetett 1912 június 6-án.
8-án (1445–912). — Az elszámo-
2 szvsz. előadmányt.

III

839 (4158).

976 (71)

Nagy István

festő

ivód.

Csiki Lapok

1912. 52. szám

Emlitve

U. 17

26·13
26·13
13·06
6·53
71·85

56 ×
56
28
14
154

× = R − End

× − 295·20 − 154 = 141·20

3

04904 × 141·2

05

42

96

59

92

Nagy István

festő, szül. 1873 márc. 28

Csikmindszent

irod

Krück II. 305. l.

Vakok temesvári intézete népkat.

III. 179.

Nagy István

Munkaruh festő Makó

1905-6. télikiáll. 600

1775. H. Canon:

Női arczkép.

Báró Kolischné sz. Rajs
~~va van ábrázolva~~. Jobb
a melynek ~~ha~~ negyedik ujj
fájának kosfejben végződő
öldöke sioke, szeme kék. In
lőjén a csipkebetét sarkos
tizéphat gombja és derék
Kott arannyomu (romántikus). Szűk újjú
nek diszt. ⊥ Telzése fölül job

Vászon, méretei 127
Vétetett ∓ 22704/9
Sz. N. 318/900 – V
vételár elszámolt
tudomás vétetett 1900. V. 11

∓ Pick Adolfról az
1900. IV. 21-diki

⊥ A háttérben faburkolat és

231/900.

Nagy István

— **Nagy István festőművész meghalt.** A magyar művészetet érzékeny veszteség érte. *Nagy István*, az ismertnevű, kiváló tehetségű festő, hatvannégyéves korában, Baján elhúnyt. Nagy István erdélyi származású volt, Csíkmindszenten született s főkép mint a magyar tájak komor-borongó hangulatainak egyéni stílusú, erőteljes kifejezője vált ki kortársai közül. Münchenben, Rómában, Párizsban tanult, de a külföldi iskolák kevés nyomot hagytak művészetén, amely témakörével is mindvégig a magyar föld, a nagy népi élet jelenségeihez kapcsolódott. Sötéttónusú, grafikus előadású képein alig jutott kísérő szerep a színnek. Vásznai — épúgy, mint rajzai — a leegyszerűsített formák szerkezeti rendjét hangsúlyozták s a monumentális hatást minden erőltetettség nélkül érték el. Nagy István állandó kiállítója volt a budapesti tárlatoknak, a Nemzeti Szalónban önálló kollekcióval is szerepelt és a kritika mindenkor méltányolta kissé monoton, de rendkívül erőteljes, nagyvonalú művészetét. Surányi Miklós külön kötetben kiadott tanulmányt írt róla. Nagy István résztvett a világháborúban. Küzdött az olasz, galíciai és erdélyi fronton s halálát is a háború alatt szerzett betegsége okozta. Egy időben besorozták az »ősztehetségek« közé, teljesen indokolatlanul, mert hiszen alapos felkészültségű, iskolázott művész volt. Halála művészkörökben általános részvétet keltett.

Pesti Napló

1937. febr. 16.

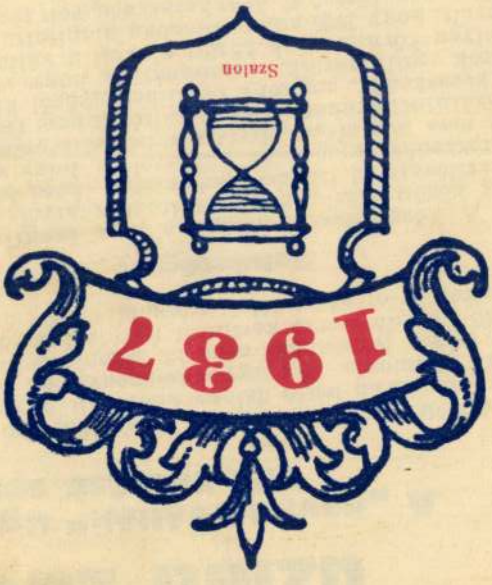

Magyar Művészlexikon

Magyar- és magyar vonatkozási képző- és iparművészek életrajzai.

Szerkesztette

Dr. Szentiványi Gyula

Bpest

1925.

Magy István

U. 4298

4297

4308.

Nagy István

mit. Csik mindszent 1873.

RK. tanítóképezde Kolozsvár

1894/95 I–II. I. ovlag

1895/96 II. 5 rjel

Katonai legénységi könyvtárak (olasz)

V. 16.

Nagy István

Szül. Csikmindszent 1873.

Rk.

1896/97 III. é. rajztjel.

Mur. és Kst. G. Tanácsa

V. 266.

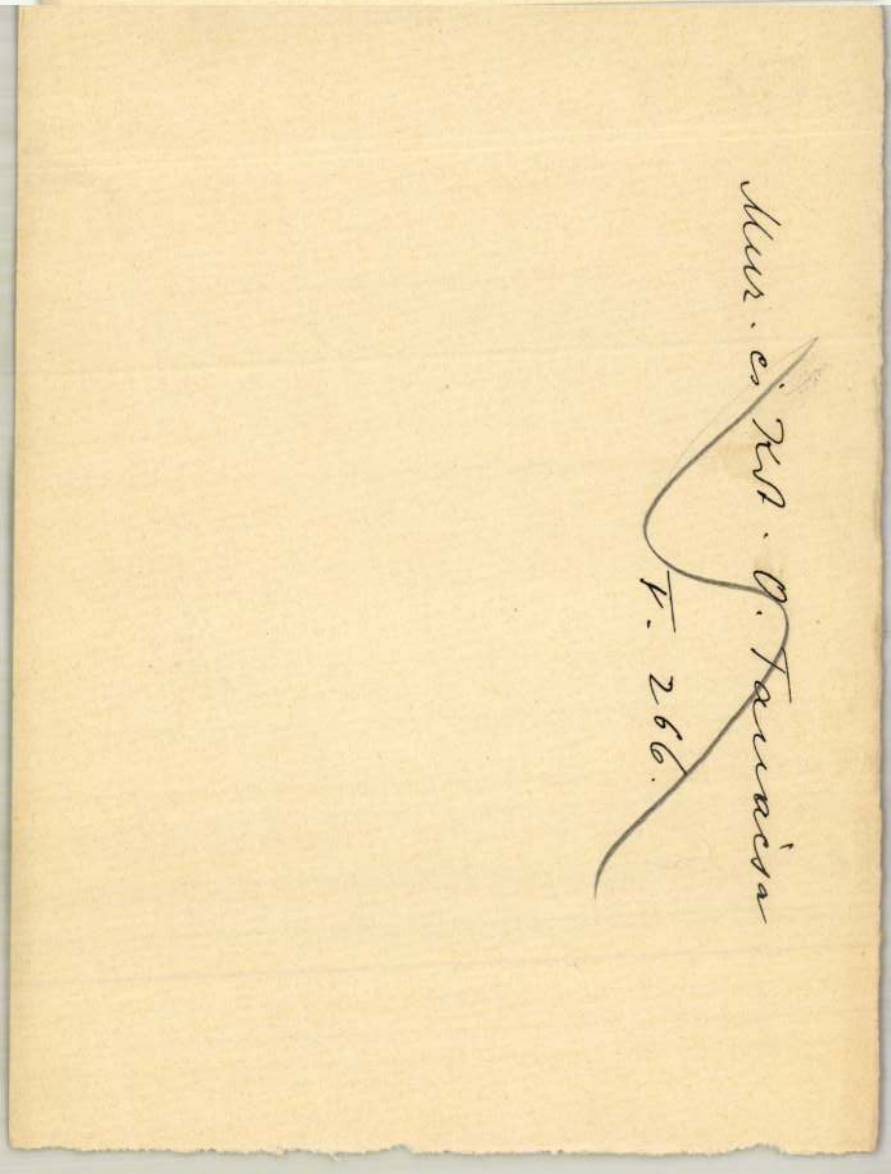

Nagy István

U. 2095

Ath. dülő (Verecz) neolithkor

Telep VI. 185.

Nagy István

ali † 1937 ben.

45-65. sz. datt. paszteller.

Nemzeti Szalon.

Bajá város kiáll. kat.

1935. aug. 17 – szept. 1.

VASÁRNAP **18** Kat. Kamill hv. Prot. Frigyes	N. k. 4 ó. 20 p. N. ny. 19 ó. 51 p.	30 Izr. 10. Jer. puszt. bőjt
HÉTFŐ **19** Kat. P. sz. Vince Prot. Emilia	N. k. 4 ó. 21 p. N. ny. 19 ó. 50 p.	
KEDD **20** Kat. Jeromos Prot. Illés	N. k. 4 ó. 22 p. N. ny. 19 ó. 49 p.	
SZERDA **21** Kat. Praxedes Prot. Dániel	N. k. 4 ó. 23 p. N. ny. 19 ó. 48 p.	
CSÜTÖRT. **22** Kat. M. Magd. Prot. M. Magd.	N. k. 4 ó. 25 p. N. ny. 19 ó. 47 p.	
PÉNTEK **23** Kat. Apollinár Prot. Lenke	N. k. 4 ó. 26 p. N. ny. 19 ó. 45 p.	
SZOMBAT **24** Kat. B. Kinga Prot. Krisztina	N. k. 4 ó. 27 p. N. ny. 19 ó. 44 p.	Izr. 16. Voethk. 3. P.

30. hét 1937 VII. HÓ JÚLIUS 31 nap

Nagy István

NEMZETI SZALON

Nagy István. Érdemes munka volt Nagy Istvánt a közönség számára „felfedezni". Igazi művész és tisztán, kizárólag az. Teljesen feloldódik művészetében és megtalálta maga számára a harmónikus kibontakozást az izmusok fenyegető csápjaiból. Mindez igaz művésszé avatja, de nem zsenivé. A múltban él, nem mint úttörő, hanem mint epigon. Legjobban fehér-fekete grafikájában éli ki magát. Eszközeiben takarékos és lelkiismeretes, minden szemfényvesztéstől mentes. Problémákat nem keres sem ihletében, sem technikájában. Témája a fénnyel átitatott árny, tehát sötétből világosba dolgozik, mint mesterei: a Leibl-iskola és a barbizoniak. Még ott is, ahol a megvilágítás egyenletes, szürke, az ég borus, még ott is érezzük, mint hatja át az árnyat a fény. Vonása széles, férfias, határozott, meleg. Tárgyaiban nincs sok változatosság, de szeretettel telített valamennyi: a falusi lombos házsor, a mező, a domb. A nagyszerű-

befejező 16 sort lásd a komplett példányban

Ars Una. 1923. I. 126 l.

VADÁSZOK

ban raismert arra az anyagra, mely-
ből fehér P.-t lehet készíteni. Az euró-
pai P. további történetét l. ama hely-
nevek címszavai alatt, ahol P.-t gyár-
tottak. (Meissen, Bécs, stb.) — Irodalom: Adolf *Brüning*, Porzellan. Edward *Dillon*, Porcelaine. Dr. *Wartha* Vince, Az agyagipar technológiája.

Layer.

b) Kínai porcellán. A kínai P., mely az európaihoz a mintát szolgáltatta, abban különbözik az utóbbitól, hogy több benne az olvasztott alkatrész. Anyaga ennek következtében nem oly kemény és tartós, mint az európaié, de ennek ellenében könnyebben és kevesebb kockázattal állítható elő és a díszítésre is alkalmasabb. Amennyiben ugyanis alacsonyabb hőfokon olvad, kevésbbé tűzálló ásványi festékekkel is színezhető. Könnyen idomíthatóságát legjobban bizonyítja a rendkívül vékonyfalú ú. n. tojáshéj-P., mely különösen Yung Lo császár kora óta (1403—1424) terjedt el. A tűzben nem olvadó P.-föld kínai neve t'ao-t'u, o-t'u vagy pai-o, melyet gondosan iszapolva és téglaalakú darabokba préselve szállítottak a műhelyekbe. (Lásd *Ching-Te-Chen.*) E készítményeknek a neve pai-tun vagy *pai-tun-tze*, melyből d'Entrecolles jezsuita atya 1712. és 1722. írt leveleiben a *petuntse* szót gyártotta. Az olvasztható alkatrészt a kínaiak leginkább a Kao Ling hegyről fejtették. Innen az ugyancsak d'Entrecollestől származó kaolin név. A francia író tehát a két fogalmat felcserélve, helytelenül alkalmazta és ennélfogva azok helytelen értelmezésben jutottak a Nyugatra és helytelenül használtatnak ma is. A kínai P. máza abban különbözik az európaitól, hogy nagy a mésztartalma. Ebből magyarázható a kínai P. kékeszöld árnyalata a krétafehér európai P.-nal szemben. Feltalálásának idejét nem tudjuk biztosan megállapítani. Nagyon

Nagy István
1894/95 – 1896/97

Ferképzőmfoiskévk
116. 1.

Nagy István
festő

1923. X.23

MAGY

• **(Nagy István kiállításának megnyitása.)** Vasárnap délelőtt a Nemzeti Szalonban nagy érdeklődés mellett nyilt meg *Nagy* István festőművész gyüjteményes kiállitása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében *Kertész* K. Róbert helyettes államtitkár és *Marjay* Ödön oszt. tanácsos, a főváros részéről pedig *Buzáth* János alpolgármester jelent meg a megnyitáson, akinek a kiállító művész és *Déry* Béla igazgató mutatták be a kiállitást. A megnyitáson megjelent *Bárczy* István ny. főpolgármester, *Petrichevich Horváth* báró államtitkár, *Juhász* Andor, a kir. itélőtábla elnöke, *Molnár* Dezső altábornagy, *Tatai* és *Hauser* tábornokok és számos művész és sokan a társadalom előkelőségei közül.

Magyarság
1923. okt. 23

767. KÉT NAGY GYERTYATAR
Cseh, 1860 k. — Zwei grosse P
um 1860.

768. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, a
az aljon gémvadászat sólyomma
tasse, Porzellan, auf der Schale
Jagdszene. Meissen um 1725.

769. DOHÁNYZÓKÉSZLET, barna
braun marmoriert. Böhmisch,

770. OVÁLIS GYÜMÖLCSKOSÁR,
1840 k. — Ovaler Obstkorb, r

771. DOHÁNYTARTÓ, barna máza
Porzellan mit brauner Glasur

772. GYERTYATARTÓ, porcellán,
ter, Porzellan, mit gewundene

773. GYERTYATARTÓ, porcellán,
— Leuchter, Porzellan, mit sec

774. ÜLŐ FÉRFIALAK, zöld máza

775. KÁVÉS ÉS TEÁS KÉSZLET,
csokorral: Egy nagy kanna, eg

Nagy István

1929. ápr. Koll. Erdélt
Ucsvéti Halomban
Nat. élet.
szül. 1873. marc. 28
Csikmindszenten
Irodalom Surányi Miklós: Nagy István, 1923.

Kennedy VI. 102

Nagy István

Koll. kiáll. Nemzeti Kalonban, 1927 febr.

irod

Nagy István festőművész III ik gyűjteményes kiállításának katalogusa. Nemzeti Kalon 1927 febr. – 107 mű.

Belépti dij. Vet. 1901 [illegible] 4.

by lelt 629.

619

[illegible]ém.
[illegible]c.
[illegible]ényekbe helyezett fák között három
a melyek közül a középső egy el-
[illegible]ntet föl hullámázó tengeren, a mely-
[illegible], míg a két szélsőben visszanéző
[illegible]zyrének pengetik (hangszereiket), a
[illegible]ódik föl. Az égbolton mindenütt csil-
[illegible]zül a szélsők felé galambok röpül-
[illegible]évökre pedig kigyók csavarodnak. Az
[illegible]gyikokat és széleiken egereket la-
[illegible]ra: Walter Crane és egy monogramm.
[illegible]215 cm. — by lelt sz. 629. — Sz. 1901. januári
beléptidijakból 1000 Kr.
[illegible]atkozó adatok a Nemz. Muzeumban.
[illegible]1: V. 49. -- 1903: V. 49. -- 1904: V. 49. — 1905: V.
[illegible]390. — Szinna a Orh. Kép-
[illegible]33 és a lelhárban 2988.

Nagy István

Irod.
Nagy István gyűjt. kiáll.
Bpest. 1923. okt. Nemzeti
Szalon.
214 műve Lyka Károly
előszava.

Irod.
Nagy István festőművész III. ik
gyűjteménye kiállításának
katalogusa. Bpest 1927. febr.
Nemzeti Szalon
107 mű. Lyka Károly
smonca előszava –

Kakasd h. n. VI. 35.

Magy Iván

elets. Coll. Erdő

Nemzeti Galon

1923. Oct

Illyricum superius V. 263

Nagy István

Mücsamok Csikmindszent

1917. tav. kiáll. 257, 273

1925–26. akt. kiáll. 206

1927. magyar tag 218

Zsegrai falképek VI. 12

Nagy István

Hegyi Táj c. művek

Repr.

Puskás Dezső dr.

Baja város.

Pest, 1935.

VASÁRNAP **10** Kat. B. Ferenc Prot. Gedeon	N. k. 6 ó. 11 p. N. ny. 17 ó. 23 p.	
HÉTFŐ **11** Kat. Placidia Prot. Brigitta	N. k. 6 ó. 12 p. N. ny. 17 ó. 21 p.	Izr. 6. Seni bőjt
KEDD **12** Kat. Miksa Prot. Miksa	N. k. 6 ó. 13 p. N. ny. 17 ó. 19 p.	
SZERDA **13** Kat. Ede kir. Prot. Kálmán	N. k. 6 ó. 15 p. N. ny. 17 ó. 17 p.	
CSÜTÖRT. **14** Kat. Kalliszt p. Prot. Helén	N. k. 6 ó. 17 p. N. ny. 17 ó. 15 p.	Izr. 9. Khamisi bőjt
PÉNTEK **15** Kat. Teréz sz. Prot. Teréz	N. k. 6 ó. 18 p. N. ny. 17 ó. 13 p.	
SZOMBAT **16** Kat. Gál ap. Prot. Gál	N. k. 6 ó. 20 p. N. ny. 17 ó. 11 p.	Izr. 11. S. Lekh-Lekha.

Nagy

N. 10. *István*, festő, * Csikmindszent 1873 márc. 28. Budapesten tanult s egy párizsi és római út után nagyobbára csiki, alföldi, túladunai tanyákon parasztípusokat, faluvégi motivumokat, fás-bokros lankásokat festett túlnyomórészt pasztellel. Nagyerejű és egyéni zamatú képeivel, amelyeket odáig csak elvétve állított ki, 1923. rendkívüli feltűnést keltett. — Irodalom: *Surányi* Miklós: Nagy István, Budapest, 1923.

E. G. II 163 l

T.4841.

álló és udvari méltóságoktól kö-
a fáklyákat vivő polgárság és pol-
a. Felirata:

unft des Erzherzogs Johann

főherczeg megérkezése alkalmával Bécsben.
t. Ziegler comp.

lynek mér. 22.2: 14.9 cm.

-95-360.

Nagy István

festő

1916. Koll. Enáll –

Konjves Kálmán

Művészet

1916. 67. l.

Sümeg vára VI. 133.

Nagy István

fess

ingd

Ádám Éva, Nagy István

képkiállítása. Székely Nép.

1912 márc. 5.

U. 64

Lepsiszentgyörgyi kollektív kiállításának megnyitása alkalmatól.

MOLNÁR ÉS

KATONAI ÉS POLGÁ

BUDAPEST, V. KER., EÖ

DUNAPALOTÁVA

Club ar

1 db I. oszt. fehér vászon cl

facon, bőr cruyó bőr izlap sely

1 db II. oszt. fehér vászon du

facon fi eber cruyó bőr izlap

1 db huzat. vászonból P.

1 " arany vi harzmor

Nagy István

1914. ápr. Művészház

kollektív kiáll.

120 műve, életrajz

nincs.

katalogus

Rozsnyói ötvöscéh hitelesítő jele IV. 85

Nagy István

festő

1923. okt. gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban. 214 műve volt kiállítva. A katalogus-beveretésében Nagy István jellemzése Lyka Károlytól.

Irod

Nagy István gyűjteményes kiállítása. Nemzeti Szalon. 1923. Október.

Irod

Surányi Miklós: Nagy István. Regényes monografia. Nagy István festőművész élete és művészete. Szamos illusztrációval. Budapest, 1923.

A rajdkori czüsékszerek Vt. 133

Nagy István

Koll. Kiáll-

Művenhaz

1914 ápr.

Ly.
Szerm. Mű
plastika.

Nagy István

Fürdőzők a Duna mellett, pasztell.

Nemzeti Szalon.

Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll. kat. 1935. március 30 – április 14.

Nagy István

U. 1326
1334

Nagy István

Nyugat 1904. 387
– 1907. 134, 268.
– 1914. 233, 236, 399

Magyar Nyugat
1907. 166, 176

Heemsen. Jan van: Izsák meg
áldja Jákóbot 209 (6.6), 1049 (28).

Nagy Istvan festő,

stul. Csikmindszenten, 1873 III, 28

Budapesten tanult 1 ugyanitt mukodik. Tájképeket és parasztapusokat festi fasztellel.

Fotog

Müvészeti lexikon 530. l.

2

Nagy István
festo
Münchel 1916. 67. 68.

Kozma László, ügyvéd
IX. 131

Ezen 523 műtárgyból sz.
pontjából tartozik:

Terem	és pedig a			Összesen	műtört.	
	P	M.	A		fest.	graf.
	képtárba					közé
I	1	21	29	51	1	.
II	.	53	2	55	47	.
III	1	50	.	51	41	10
IV	64	.	23	87	87	.
V	78	.	98	176	168	.
VI	46	45	31	82	74	.
VII	.	20	1	21	.	.
Összesen	190	148 143	185 184	523	418	10
		523				523

Át. Képt. 71.

Át Kép 71

le

ent István-rend jelvényét a nyakába vetett
Parókája egyszer fodritott, szemöldöke ősz,
tvált. Körülcsavart nyakkendője fehér, in-
kék, barna prémes bekecse aranyzsinórzású.

m. —

ó adatok.
8: I. 20. - 1870: I. 3. - 1871: I. 3. - 1873:
4. - 1880: VIII. 54. - 1881: VIII. 54. -
~~: VII. 248. -~~
884: IV. 66. - 1894: VII. 248.

Nagy István
fest.

Műcs. Kiáll, 1934 tól
Pipics 117 e.

Nagy István

festő

arckepe Eber Sándor

tól repr

Uj Idők 1935 (18.24) 663 l

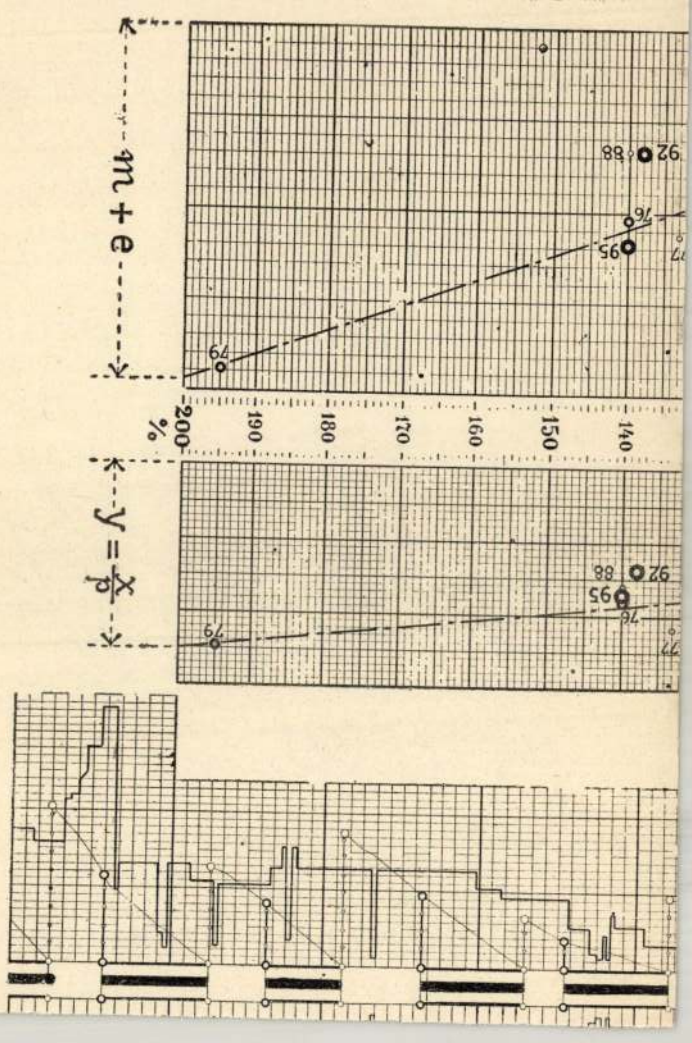

Nagy István
festő

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁS

Nagy István festőművész október 9-én, szerdán a *Műterem* képzőművészeti kiállitások Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt lévő helyiségében *gyüjteményes kiállitást* rendez.

Magyarság 1935.
Okt. 8. 7.

A Szerelmespár

Mrs. Brown tulajdona), mely festőien összefoglalt csoportot helyez a szabad természetbe. A kiindulópont ezúttal nem Böcklin, hanem az általános müncheni stílus, annak részletező megmunkálását követi, de a természet oly szeretetteljes megfigyelésével összekapcsolva, mi a maga idejében a bajor fővárosban ismeretlen volt.

Az 1869. év igen nagyjelentőségű München és Szinyei szempontjából egyaránt. Megnyílt a nagy nemzetközi kiállítás. A francia művészet legújabb termése is megjelent a középeurópai akadémizmus fellegvárának kapujában. Courbet hét képet állított ki, mellette jól szerepeltek a barbizoniak is, sőt a leendő impresszionisták is képviselve voltak, bár nem a legjobb, legjellemzőbb vásznaikkal. Szinyei ezen a kiállításon a Faun és nimfával debütált s némi feltűnést is sikerült keltenie. Legnagyobb sikere Courbet-nak volt. A müncheni fiatalság lázasan tanulmányozta

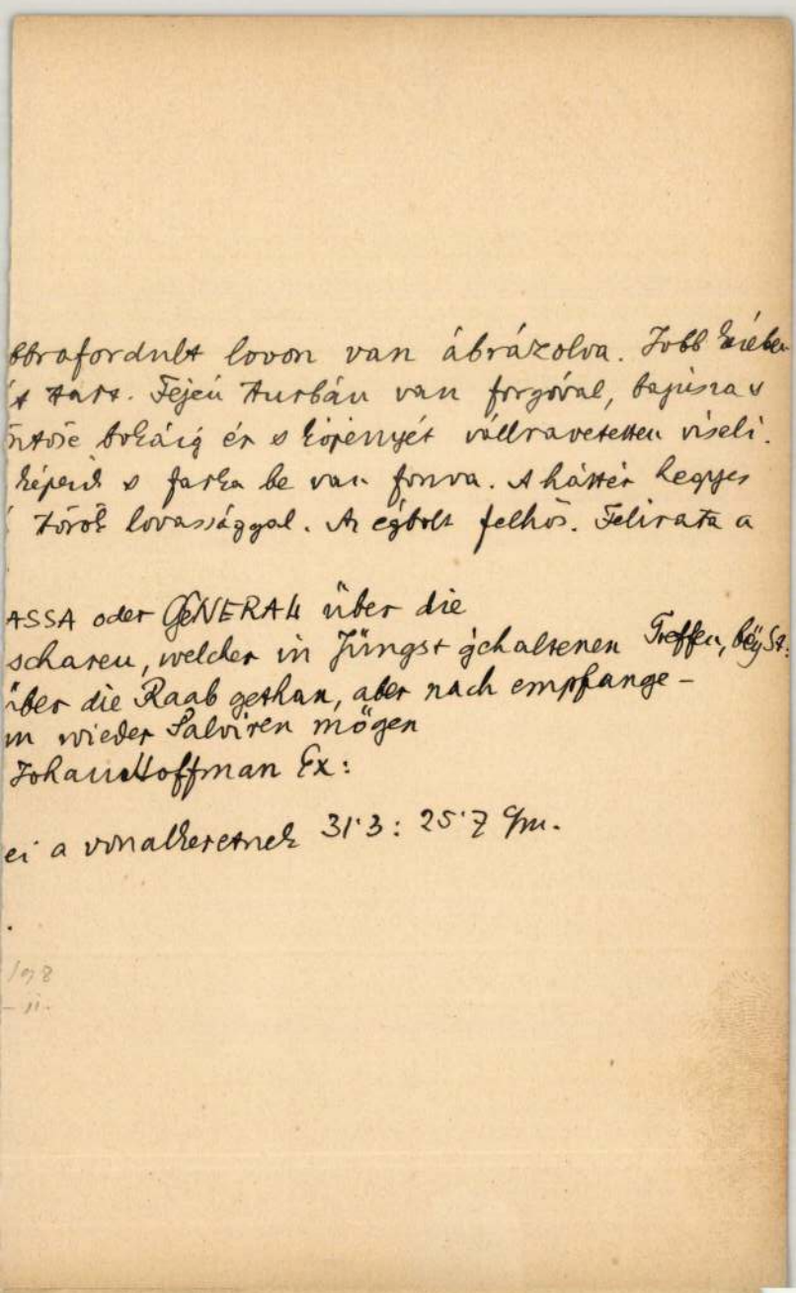

bbrafordult lovon van ábrázolva. Jobb kében
t tart. Fején turbán van forgóval, bajusza s
ntöse bokáig ér s köpenyét vállravetetten viseli.
képeik s farka be van fonva. A háttér hegyes
Török lovassággal. Az égbolt felhős. Felirata a

ASSA oder GENERAL über die
scharen, welcher in Jüngst gehaltenen Treffen, bey St.
über die Raab gethan, aber nach empfange-
m wieder Salviren mögen
Johann Hoffman Ex:

ei a vonalkeretnek 31·3 : 25·7 cm.

.

198
– 11.

Nagy István

Dömösröl.
olaszt

7 m. Bp. 1932.

Nagy István, Teplán-
szky Sándor, Gedő Lipót

Taplánszky Sándor, Nagy István és Gedő Lipót kiállítását ismertették a napilapok, március 29.

k 1914

(Művészet 1914. 286 l.)

Nincs cód

Orbai járás IX. 97

Nagy István
grafikus

erőd
2

Tóth E Csúf.
88, 91. l

Mild Gyula, ifj. VIII. 249

Nagy István

földmíves-testö

lásd

Révai XXI. 666. l.

Nagy István
festő

Révai XXI. 618. l.

Nagy István

röd

Farkas Zoltán: Nagy István. Magyar Művészet 1935. 289–296. l. (Képmás képpel.)

Nagy István, festő; szül. 1873 márczius 28-án Csik-mindszenten.

Nagy István

92 Fák — pasztell
93 Erdélyi dombok — „

Nemzeti Szalon 1936.
Kut febr.-márc.

Nagy István

III. gyűjt. kiállítása

Nemzeti Salon

1927. febr.

Fővárosi képt.

NAGY ISTVÁN / 1873 - 1937 / :

251. Legelő. - Szénr., p. 39.7 x 29.8 cm. Jelz.l.j.s.: "Nagy István".

252. Pihenő. - Szénr., p. 22 x 26.5 cm. Jelz.nélkül. - l.j.: 1926.

253. Hadifogoly. - Szénr., p. 15 x 21.6 cm. Jelz.l.j.:" Nagy I. 1915."

254. Öregasszony. - Szénr., p. 11.4 x 16 cm. Jelz.l.j.:"Nagy Pista 1908."

Nagy István

festő

Kollektív kiáll. a Nemzeti Szalonban 1927

Magyar Grafika

1927. 99. l.

Nagy István
festő

l. Szép művészet
1941. 115. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út
33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) disz-
termében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO

a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Nagy 1. István

2.

3.

stb. A számozás Nagy Imre miatt eltolódik...

Nagy István

kül. Csikmindszent 1873 márc. 28. Bpesten, München-ben Párisban, Romában tanult. Koll. kiállításai: 1914. Műveszház. 1916. Könyves Kálmán, 1923. Nemzeti kalon. 1926. Nemzeti kalon. 1929. Nemzeti kalon. 1924. Szinyei Merse Társaság festészeti díja.

Irod. Murányi Miklós
Nagy István. Bpest 1923.

Krétarajzok és pasztellek, többnyire tájképek voltak kiállítva 1929-iki koll. kiállításán

Nagy Istvánné
festő
l.

Szépművészet
1943. 233. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

942 JAN 15
3f
MAGYAR KIR. POSTA

Nagy István
festő

1.

Szépmüvészet
1943.94.1.

Nagy István
Jestő

Lárd

Forum
1935. 337. l.

~~1073. Ismeretlen művész.~~

A XIX. századból.

1073. I. Géza.

és sima

Mellig, kissé balraford
és körszakálla hosszú. Prémku
gas köntös nagy gombokkal ~~vi~~
mentén:

Öltözete:

GEISA. I. DUX. CHRISTIAN

~~Emelkedett pereme, a~~
~~hátlapja sima.~~

Rezes ólom dombormű,
20 K.-- Havas Emil ajándéka 1

Nagy István
festő

l.
Forum
1934. 287. l.

Nyugat
1934. szept. 1.
Kassák
cikke

l.
Forum
1934. 288. l.

Nemzeti halon 1934. szept.
Magyar Ostehetségek kiállítása

...d festő.

...elejéről.

Kallisto.

...elől balra, három Nym-
...éve ... sziklán ül a vadászat istennője: Di
...patakban innenső partján, szemlesütve
...a két (hárman ...ernek, ...
...betakarni. Mögöttük még két Nympha...
...e telepedett és ... közülök az egyik
...harisnyát húz ... Diana jobb kezével a
...kodik és balját kinyujtotta. ... Fatyolja
...a fehér lepel csak részben fedi és két ...
...jike lyelvét lógatja. Kallisto ... ki bontott
...kontvevel egyik tagja terdre ereszkedve végzi teen-
...rt erdők bosztják. A háttérben hegyek hul-
...gbolt felhős.

...eti 38:58.5 cm.
...i Muzeumból.

Ét. Képt. 45.

Jankovics 36.

Nagy István

kiáll-
Nemzeti Szalon
1929. ápr

Fův. képt -

Giuseppe Graziosi: *La sorgente.*

Második kiállitása Bp-en,itt már az előző fekete krétarajzok helyett szines krétarajzokat mutatott be.

Elek Arthur cikke a Képzőm.Figyelő c.rovatban

Nyugat,1927 márc.1.

Nagy Ist...

MDK

Nagy István

/n.s./ Két kiállitás. Magyarság 1923. okt. 21.

Nagy István

Leány tanulmányfő,
rajz, vegyv.
Művészek 1904. 389. l.

GYEN KÖNYVSZEKRÉNY

vőinknek örömet akarunk szerezni, tehát elhatároztuk, hogy a mai
fogva mindenkinek, — aki ami szép diszkötésü és az egész országban
ert könyveinkre előfizet, vagy már előfizetett, — teljesen INGYEN
mellékelt ábra szerinti könyvszekrényt adunk.
a könyvszekrény, mely 8 átállítható, gyönyörüen fényezett polccal
átva, 190 cm magas 60 cm széles 20 cm mélységü és kb 150 drb
b és kisebb könyv befogadására van berendezve. Ezt a könyvszek-
z előfizetők kivánságuk szerint különböző kiállitásban, (mahagóni
lgy), kaphatják kiadóhivatalunkban. Hogy külföldi vevőinknek
költséget megtakaritsuk, **csehszlovákiai** vevőinknek **Pozsonyból,**
iai vevőinknek **Aradról** és **jugoszláviai** vevőinknek pedig **Szabad-**
szállitjuk a könyvszekrényt. E szekrény elegáns vonalaival és nemes
sával minden otthon disze és szép szobaberendezési tárgya lesz,
jelentős értéket képvisel és a legelőkelőbb házban is helyet foglalhat.
ldig több mint 100 kötet könyvet (cca. 55 sorozatban) adtunk ki és
minden áremelés nélkül a következő eredeti árakon szállitjuk:

Tolsztoj	müveit	2	kötet	1 diszkötésben	2.80	Pengő,
Dickens	„	„	„	„	2.75	„
Hugo Victor	„	„	„	„	2.65	„
Dumas	„	„	„	„	2.45	„
Zola	„	„	„	„	2.85	„
Balzac	„	„	„	„	2.95	„
Brehm	„	**félbőrkötés**		„	12.—	„

előfizetőknek csak **40 sorozatot kell átvenniök,** hogy az emlitett
zekrényt kiadóhivatalunkban INGYEN megkapják.
, hogy régi előfizetőinknek, akik már több sorozatot vettek át, szintén
at adjunk arra, hogy ezt a pompás könyvszekrényt gyorsan és
N megszerezhessék, elhatároztuk, hogy az általuk már átvett sorozatok
vukra irjuk. Például:

RÉGI ELŐFIZETŐINKNEK:

eddig 10 sorozatot vettek át, csak 35 sorozatot kell még átvenniök
„ 20 „ „ „ „ 30 „ „ „ „
„ 30 „ „ „ „ 25 „ „ „ „
„ 40 „ „ „ „ 20 „ „ „ „
„ 50 „ „ „ „ 15 „ „ „ „

kiszámitás következőképpen történik: Ha Ön például 16 sorozatot
ldig át, akkor annak felét, vagyis 8 sorozatot irunk az Ön javára,
40 sorozatból javára lesz irva 8 sorozat, átveendő még 32 sorozat.

UJ ELŐFIZETŐINKNEK.

40 sorozat átvétele után **INGYEN** adjuk e könyvszekrényt.

KÉRJE ÁRJEGYZÉKEINKET!!

TENBERG KÖNYVKIADÓVÁLLALAT

est Eskü-ut és Váci-u. sarok, (Eskü-ut 3). Tel.: Aut. 874-66 és 882-72

† NAGY ISTVÁN

110. Juhász past.

Nemzeti Szalon

1938. okt.-nov

Kut

Nagy István

festő

Kopp 1939/40 tárlat . II

Nagy István

NAGY ISTVÁN / 1873 - 1937 / :

176. Önarckép. - Szénrajz.,p. 49 x 70 cm.
Jelz.l.j.s. "Nagy István".

177. Öregasszony. - Olajf.,v., 50 x 69.5 cm.
Jelz.l.j."Nagy István".
Stavropulos Sokrates ur ajándéka.

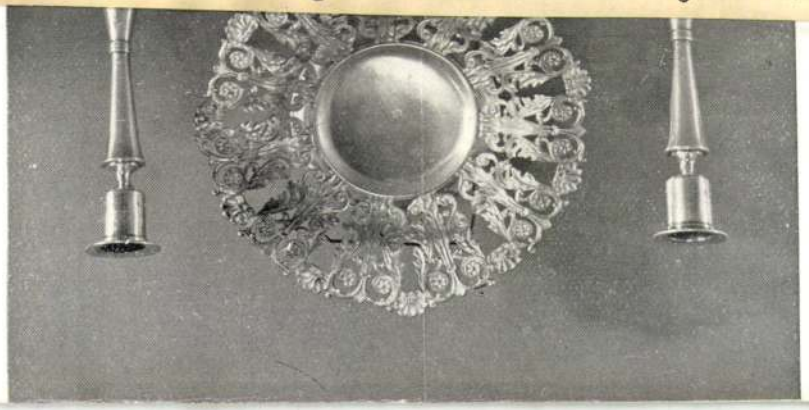

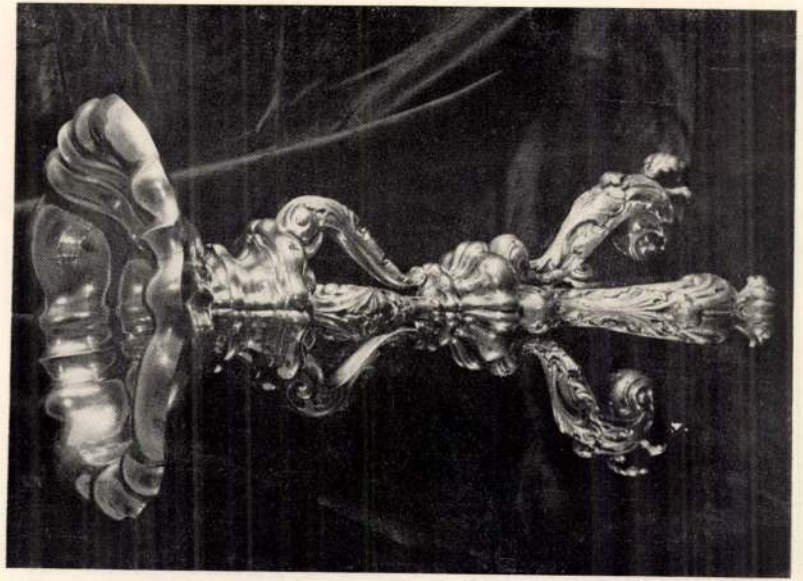

1000.

NAGY ISTVÁN / 1873 - 1937 / :

194. Falusi utca. - Olajf., v. 77.5 x 62 cm. Jelz.l.b.: "Nagy István/1922 /?/".

195. Csendélet. - Olajf., p. 40.5 x 50 cm. Jelz.l.j."Nagy István 1911".

196. Virágzó fák. - Olajf., lem.p. 71x48 cm. Jelz.l.j.: "Nagy István 1913".

197. Székely leányka. - Olajf., lem.p. 51 x 72.5 cm. Jelz.f.j.: "Nagy István 1913".

Székesfeh. képt. jub. kiáll. 1944.

Nagy István fecte

ranyozva. Osztrák, XVIII. sz. — Wandbaldachin, VIII. Jh.

tt réz. Osztrák, XVIII. sz. — Zwei Prunkvasen, aus erreich, XVIII. Jh.

diszitéssel. XIX. sz. — Wandkartusche, Bronze, mit

s üveg, neobarokk disszel, levehető tállal. 1850 k. — Glas, mit neobarockem Dekor. Um 1850.

ildozó bacchansjelenetet ábrázol. Olasz, XIX. sz. — enisch, XIX. Jh.

des testtel. Angol, 1850 k. — Teekanne mit Deckel,

50—60. — Teekanne, Zinn. Englisch, 1850—60.

latban és csavaros füles ónkupakkal. Cseh, XVII. sz. ssung, mit Schraubendeckel. Böhmisch, XVII. Jh.

égy borda és egy szegletes fül. XVI. sz. e. — Mörser,

tt alakokkal, rajta Mária és Szent József. XVIII. sz. ren, Maria und der heilige Joseph. XVIII. Jh.

Nagy István

festő

írod

=

Lyka Károly

Nagy István képei.
Új Idők 1923. II.

292.l.

Nagy István
festő

Nagy István gyűjt.
kiállítása. Nemzeti
Szalon 1923. okt.
Bevezetés Lyka
Károlytól.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,
Visegrádi-utca 36.

MDK

Nagy István festő

K. A: Magyar Ösztönösségek Kiáll. Pesti Napló 1934. aug. 19. 4.1.

Nagy István

MDK

Fák, pasztell
Erdélyi dombok, pasztell

Nemzeti Szalon 1936. febr.-márc.8.
KUT kiállitás

M.D.K.

Nagy István

"Székely lányka" c. alkotásának repr.ját mutatja be a lap a Nagy István-emlékkiállitás rendezésével kapcsolatos beszámoló mellett.
"A tizenegy éve halott nagy mester életmüvét..." teljes egészében ezen a kiállitáson ismeri meg a közönség- irja a beszámoló s a továbbiakban méltatja a müvész munkásságát.

Pogány Ö. Gábor: Nagy István emlékkiállitás.
Szinház és Mozi. Bp. 1948. szept. 29. I. évf. 7. sz. 14. l.

M.D.K.

Nagy István

A Fővárosi Népmüvelési Központ Rákóczi-uti Szalonjában megnyitott "A magyar táj" c. kiállitásra votaközó közlemény emliti a müvész nevét, a mü cime nélkül, csupán annyit jegyez meg róla, hogy: "komor pasztelljei a zsellérek világából balladás elemeket emelnek ki."

Pogány Ö. Gábor: A magyar táj.
Szinház és Mozi. Bp. 1948. szept. 8. I. évf. 4. sz. 20. l.

MDK

Nagy István festőm.

Genthon: A magy. festőműv.tört. A Szépműv. könyve. 1940. 981 l.

MDK

Nagy István

Havas dombtető, paszt.

Nagy. Akvarell és paszt. festők 14. kiáll. N. Szal.
1928. okt. 14. 1.

Nagy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr.

MDK

Nagy István MDK

1934-35-ben Szentendrén volt Tornyay János. Megjegyzi , hogy sok rokonság van Barcsay és Nagy István közt.
"Ebben az időben Nagy István tényleg hatott rám".

SZÉKELY ZOLTÁN: Beszélgetés Barcsay Jenővel 1958.

Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960.185-199.

192.l.

MDK

Nagy István, festö

Önarckép. Pasztel.
Hegyi táj. "

Bp.Mücs.- OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll. /Renč.M.Kir.Hall.
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 36.1.

MDK

Nagy István

Faluvége

Tájkép

Parasztasszony

Havas táj

Magy.művészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949.

12. l.

Nagy István

MDK

Repr:

"Kazlak" 1910-es évek eleje. Szén

88. kép.

Pataky Dénes: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
Képtáblák a szöveg után.

M.D.K.

Nagy István /1873-1937/

344. Téglagyár. Olajf. 35x19
345. A Tordai-hasadék. Olajf. 26x32

-Elvesztek. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
22. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Nagy István. /1873-1937/

937. Fenyők a hóban. Szines ceruzarajz. 22x30 papir.
938. Havas part. " " 22x30 "
939. Hegyi ut. " " 30.5x 44 "
940. A Békási szorosból. " " 31x43.5 "
941. Anyám. Szin. krétarajz. 32.5x23.5 "
942. Imre János Arcképe. Krétarajz. 27x19 "
943. Ülő parasztasszony. Szin. " 31 x22.5 "
944. Tájkép fenyvesekkel. Krétarajz. 12 x18.5 "
945. Demeter Péter. Krétarajz. 18.5x23.5 "

Elvesztek. /Fővárosi Képt./

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
66. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Nagy István

Képzőművészet. Ujság 1938. jan. 1.

...már-már esztétikai tanulságokká általáno-
...ztetnek a művész feladataival járó erkölcsi
... emberiség gondjainak, bajainak vállalá-
...unka akkor igazán eredményes, eredménye
...es, ha segíti az emberek életének megjaví-
...lküli jövőt.
...i azoknak a művészeknek a száma, akik a
...ytelenség, a kétségbeesés áldozatai lettek,
... az éles ellentétek légköréből, a kilátásta-
...lott idegek rossz reflexeit közvetítik művei-
...hisztériakeltő imperialista propaganda —
... igyekszik a művészetben megnyilatkozó
... kellő publicitást biztosítani. A művészek
...n — ha nem is közömbös a háborús veszély-

Van Gogh
Börtönudvar, 1890. – Cour de prison
Тюремный двор

Degas
Vasalónők – Repasseuses – Гладильщицы

Nagy István
Parasztasszony, 1919. – Femme paysanne
Крестьянка

Művészet
1962 ...

Nagy István

Rövid ideig volt Párisban 63. l.

Soha semmi nyomát nem mutatja párisi tartózkodása. 68. l.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

Nagy István (1873-1937)
(to lyt)

Öregasszony. „Nagy I. 1917"
szén. 440 x 597 mm. Ltr. F.K. 10.136

Parantlegény. „Nagy István 1916"
szén. 398 x 296 mm. Ltr.: F.K. 10.095.

Faluvége. „Nagy István" szén.
538 x 700 mm. Ltr. F.K. 2505

Szoradár. „Nagy István" szénes rétes,
318 x 447 mm. Ltr. F.K. 7247. Reprodukálva

Magyar rajz és alvarek a XIX. és a XX. szóradban.
A Kat. bev. Oelmachel Anna. Bp. 1959

32.

MDK

Nagy István festö

/ 1873 - 1937 /

Öseredeti stilust alakitott magának

Lyka: A művészetek története, Bp. 1965. 227.l.

Nagy István festő

M.D.K.

A Szépmüvészeti Muzeum modern magyar képtára
1949-es felállitásakor külön kabinetbe kerültek
müvei

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956, 184.l.

Nagy István

M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Olókompoziciók

Oelmacher Anna: Közép-magyarországi képzőművészek Szolnokon

Magyar Nemzet 1966. ápr. 28. 4.l.

MDK

Nagy István

Macska, terr.

Kis csikó, gipsz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mücs. 1962. 29.l.

Az Est, 1927. febr. 13.

Nagy István.

— Nagy István kiállítása a Nemzeti Szalonban. A Nemzeti Szalón, úgy látszik, komolyabban kezdi venni hivatását. A legutolsó érdekesebb kiállítása után most se kísérletezik egy csomó dilettánssal, hanem összes termeiben Nagy István pasztelljeit vonultatja fel. Nagy igyekezetében talán egy kissé túl is lőtt a célon. A több mint száz pasztell helyett egy nagy teremre való jobban tudta volna hangsúlyozni a ritkán jelentkező művész kiválóságait, mert hiszen témáiban nincs sok változatosság, de azért így is jól van, mert mindegyik munka becsületes, komoly érték, egy melegen érző embernek lírai megnyilatkozása. Nem a témák fontosak nála, hanem a színek. Ezért lelkesedik, amikor pasztell-krétált égymás mellé rakja, de még a ceruzarajzaiban is úgy játszik a papír fehérségével és a ceruza árnyaival, hogy színessé tudja tenni lapjait. A pasztell legkevésbé való nehéz és gyötrő problémák megoldására, viszont nagyon simulékony az avatottak kezében egy kissé gyanús is szokott lenni, ha valaki csak ezen az egy húron játszik, de Nagy István nem a munka kényelmesebb oldalát fogta meg, sőt ellenkezőleg. A Székelyföldről jött művész, aki most a Balaton szépségeit kutatja, igaz, őszinte hangulatait adja vissza a tájak lelkének és aki ezt el tudja érni, bármilyen hangszeren, az elismerést érdemel. Nagy István komoly kvalitásait pár évvel ezelőtt ismerték el, azóta izmosodott, megerősödött, a pasztell-művészetnek mindenesetre hivatott propagálója. Az érdekes kiállítás vasárnap nyílik meg.

Magyarság, 1927. febr. 13.

Nagy István.

* **Nagy István kollektiv kiállitása.** A *Nemzeti Szalón* holnap megnyiló kiállitásán egy Erdélyből jött erős magyar tehetség: *Nagy* István mutatkozik be. Nagy Istvánnak három év előtt már volt egy kollektiv kiállitása Pesten, a müértők és a kritika már akkor is nagy elismeréssel fogadta. Pedig ezóta, három év óta, nagy lépésben haladt előre müvészete. Már három év előtt is feltünt, hogy nagy, sötét foltokból kialakuló formái között milyen kevés fény világit, ma tán még mélyebb ez a homály, formáit még nagyobb árnyékfoltok fogják össze. De ez a sötét alaptónus nála nem tehnikázás, nem a virtuóz hatásvadász-fény árnyjátéka, komorsága, nem szinpadi komorság. Valami mély, férfias lira diktálja neki ezeket a sötét tónusokat, az ő lirája csupa bariton. Sokszor a dac, az elfojtott szenvedélyek ereje érzik munkáin, itt ezen a dacon érezni valahogy, hogy ezeknek a képeknek a festője erdélyi lélek. Öt teljes termet tölt meg kiállitása. Munkáinak tulnyomórésze pasztell, és ez talán szerencse; a pasztell-tehnika puhábbá, halkabbá teszi a sötét tónusokat, lágy harmóniát ad munkáinak, az ő pasztellkezelése mellett a formák is tisztán bontakoznak ki. Mig multkori kiállitásán különösen dekorativan kezelt tájképei tüntek föl, most csendéletei és portréi tünnek föl a nézőnek legjobban. Azt mondják, Nagy Istvánt a megszállóhatóságok ellenséges magatartása kényszeritette a csendéletfestésre, korlátozták szabad mozgásában, s ha künn festett az ég alatt, folyton zaklatták , a folytonos zaklatásokat akarta kikerülni azzal és otthon, szobájában összeállitott csendéletekben keresett uj témakört. E témakörben, amint e kiállitása mutatja, szokott komolyságával mélyült el. Nagy István kiállitása egy igen-igen őszinte (és ez ma nagy szó) komoly, férfias tehetség munkáit mutatja.

Nagy István

Nemzeti Újság, 1927. febr. 13.

— **Nagy István képei a Nemzeti Szalonban.** Néhány évvel ezelőtt nagy feltünést keltett ugyancsak a Nemzeti Szalonban kiállitott kollekciójával, *Nagy* István festőművész, akit az egész kritika mint a magyar képzőművészetnek egészen egyedül álló, erős tehetségü egyéniségét üdvözölte, aki a maga robusztus darabosságával adja elő legsajátosabb mondanivalóját. *Nagy* István, aki már akkor sem volt fiatalember, ugylátszik, teljesen kiérett, kikristályozódott stilusával lépett a közönség elé. Mert azóta ugyszólván semmit sem változott. Témái ugyanazok: táj, virágcsendélet, tanulmány, legfeljebb most több a szines kép a kiállitáson, mert az öt termet betöltő képek legnagyobb része pasztell. A szinekkel ugyan igy is meglehetős szükmarkuan bánik *Nagy* István. Csupasz, kőkes, lilás, barna és zöld tónusok, ugyanaz a borongó, de férfias lira, amely olykor egész komor kreszcendóba csap. Őszi éj és őszi fák zord bánata. Lila borulatok. Sötét árnyak közt bujkáló fény. A virágcsendéletekből sem harsog ki soha a szinek kacagása. De a kevés szinnel, egyszerü robusztus törzsökösséggel, a formák primitiv vaskosságaival megfestett alakokban és tanulmányfejekben a letargikus, egykedvünézésü kendős parasztasszonyokban még jobban érezzük azt a televénymagyarságot, amely egyes tájképeiből is földszagu frisseséggel csap meg. A kiállitás egyetlen hibája az, hogy *Nagy* István igen egyhuru müvész és igy ugyanannak a témának és hangulatnak állandó variálása öt termen keresztül kissé egyhanguvá válik. Szénrajzain most is megkapóan és sokszor igen erőteljesen lép elénk az igazi nagy grafikus müvész. (K.)

Nagy István.

— **Nagy István képei.** A Nemzeti Szalon legujabb kiállitását *Nagy István* képeiből rendezte. Ez a művésznév ismeretlen a piktura zajos berkeiben s jóformán csak most lép a nagy nyilvánosság elé. Nagy kompozicióka!, művészi problémákat, virtuózkodást az uj mester művészetében hiába keresnénk. „*Anyám*" c. képmása, mely egy igen őszintén megfestett öreg parasztasszonyt ábrázol, mutatja, hogy Nagy István a nép gyermeke és egész művészi megnyilatkozása is az őszinte naturalistára vall. Amit a művészetben „indokolás"-nak, vagyis a legalaposabb, legjellemzőbb megrajzolásnak neveznek, az nála hiányzik, de szép, meleg szinei vannak. S ebben mintha Koszta nyomdokain haladna, „*Őszi napfény*" c. műve erősen erre vall. Pikturája legérdekesebb a parasztfejeiben, ahol keresetlen, pózmentes. Tájrajzaiban nem törődik azzal, hogy minden fának megvan a maga fajtájabeli strukturája, a virág-csendéleteiben is jóformán csak a szinek érdeklik, hogy mit fest le, alig érdekli. Genre-témája abból áll, hogy igy vagy ugy, a fához támaszkodó asszonyt ábrázolja. Művészetében egész vigasztalódásunk, a mondanivalók ürességeért, megvesztegetően szép meleg szinakkordjai, melyeket vaskosan ken fel. Ha más művészetben keresnénk hasonlatosságot, művészete olyan, mint az ezüstcsengésü női hang, mely egy-két népdalt és két-három kuplét elzeng, de magasabb zenei müveltség nélkül. *(k. k. l.)*

Pesti Hirlap, 1927. febr. 13.

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás.

Heitler László: Csizmadia Zoltán munkáiról
Művészet, 1966. december - 33 lap.

M.D.K.

Nagy István, festőművész

1949-ben a szabadszervezet egy képtár számára biztositotta a Művész néhány képét. Nem került megrendezésre. 298.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Nagy István

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállítása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Esti Kurir
1930.XII.20.

Nagy Istvánt

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

ZK 1931. II. 24.

Nagy István (nobrán)

Szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

8 órai Újság 1931. II. 22.

Nagy István MDK

Tusnádfürdői kistemplom, vizf.

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Nagy István

MDK

Oltárkő, vizf.

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Nagy István

MDK

Közelgő tavasz

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Nagy István
festő

M.D.K.

A közelmultban a Tornyai János Múzeum jugoszláviai magántulajdonban levő anyagból vendette meg a Nagy István pasztelyei című kiállítést.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. november - 39 lap

Nagy István

Alkotása, a szfőv. képzőm. gyüjteményének kiállitásán a Műcsarnokban.

P.H.932.VI.19.

Nagy István
festő

M.D.K.

P. B portréját 1927-ben festette
Pechán Béla festőműrészről ver-
bászon, Petrócsi A. verbászi
földbirtokosról és készített portrét.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. November - 39 lap.

Nagy István, festő MDH

A N. Galéria Nagy István-emlékki-állítást tervez.

-: Mednyánszky-, Nagy-, Egry-emlékkiállítás 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. jan. 19.

Nagy István MDK

Vihar a Gyilkos tó felett, vizf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Népszava 1966 okt.16.

Nagy István.

székely Kerék.

* **Nagy István képkiállitása.** Egyre nagyobb érdeklődéssel látogatják művészek, műbarátok és a közönség azt a rendkivül gazdag és anyagában értékes, kollektiv kiállitást, amely *Nagy* Istvánnak, az őstehetségü székely festőnek ujabb munkásságát mutatja most be a Nemzeti Szalonban. A vasárnapi hivatalos megnyitás óta a telt kiállitási termek bizonyitják azt a mgértést, amellyel *Nagy* István képei most is találkoztak. Megindult a vásárlás is és sokan gyönyörüséggel válogatnak az értékes kollekcióból. A kiállitást e hó 22-ig tartják nyitva és naponként délelőtt 9—2-ig tekinthető meg.

Magyarság, 1927. febr. 17.

MDK

Nagy István

Térdelő lány, kő

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mucs. 1962.

Nagy István: Menyecske narancsal a kezében

Vasárnapi Ujság. A Bizerti Hirlap Egyes. mell. 1934 VIII.12.

Nagy István

kiemeli
a kifő-
eket

Az egynegyed óráig
tartó bemosdás

Az asszisztensek fel-
rakják az izoláló ken-

~~Ariosto IV. 41.~~

Nagy István

1925. SzMPT által díjazott mű-
vészek kiáll. IV. szalon

Boglyák, pasztell.
Tájkép este, pasztell
Egyedül, pasztell
Őszi rózsák, "
Gyermek fej "
Székely öreg asszony, pasztell.

1923. Kálmán Jenő 15 dollá-
ros festészeti díja.

Kuntner l. Kundtner.

Nagy István

1915. ápr.-máj. kiáll. N-Salon
Egyedül, rajz 100.–
Varró asszony, pasztell, 250.–
és még 5 graf.

1915. szept. kiáll. u.o.
3 graf.

1915. dec. kiáll. u.o.
Csángó honvéd, pasztell 200.–
Sebesült honvéd, " 200.–

1918. dec. kiáll. u.o.
Havas táj, pastell 400.–
Önarckép, pastell 800.–
Téli utcai rész, pasztell 500.–

MDK

Nagy István

Faluvége

M.festészet haladó hagyományai. Főv. Képtár
1951.

MDK

Nagy István

Padon ülő öregasszony

Őszi táj

Erdélyi Falu

M.festészet haladó hagyományai. Főv. Képtár
1951.

MDK

Nagy István

Parasztleány köcsöggel, repr.

M.festészet haladó hagyományai.Főv.Képtár,1951.

NDK

Nagy István

Szántás, r.

M.táj- és életképkiáll. 1922 19-20. a.
Műcs. 1927. jan.

M.D.K.

Nagy István, festő

és Nagy Balogh János
neveit is említi Bögel József
a szocialista képzőművészeti
csoport nagyjai közöll, erik kö-
zé Gáborjáni Szabó Kálmánt
is sorolja – emlékkiállításáról
írt beszámolójában.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf, 5.sz. 74. old.

MDK

Nagy Lívia
festő

Kamarakiállítására bemutatták önarcképeit, tájképeit, figurális alkotásait. Legutolsó alkotásai egyéni stílusú összefoglalók.

Mészáros Fülöp: Fegyveres erők tavaszi tárlata Bajáról.
Művészet, 1966. augusztus – 44 lap

Nagy István
festő -

M.D.K.

Kamarakiállítását rendezték
meg Baján. Első horszakát, 1918 -
1923 jelzésű két olajkép mutat -
ta be.

Mészáros Fülöp: A fegyveres erők tavaszi tárlata Baján
Művészet, 1966. augusztus - 44 lap.

Nagy István

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - az Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XI.9.

MDK

Nagy István, Szolnok

Ülő női akt, terr.

Kislányakt, gipsz

Szolnok m.i képző, népmüv. tav. tárlata
1960. máj. Damjanich Muz.

MDK

Nagy István, Szolnok

Birka, gipsz

Ülő macska, terr.

Szolnok m.i képző, népműv. tav. tárlata
1960. máj. Damjanich Muz.

MDK

Nagy István

Ülő női akt, **repr.**

Szolnok m.i képző-, népműv. tav. tárlata
1960. máj. Damjanich Muz.

MDK.

Nagy István

Moszkvai kiállitási hir

Népszabadság 1967 márc.11.

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás.

Rácz István: Más szemmel a tihanyi...
Művészet, 1967. május – 44 lap

Nagy István

MDK

Ülő öregasszony, repr.

Kalapos öregasszony, repr.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Nagy István MDK

Kislány piros kendővel, pasztell

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Nagy István MDK

Padon ülő öregasszony, pasztell

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Nagy István MDK

Kis borju, gipsz

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Nagy István MDK

Iskolás fiu, pasztell

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Nagy István MDK

Kalapos öregasszony, pasztell

Falu végén, pasztell

Szegény ember, pasztell

Őszi táj, 1917. pasztell

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Nagy István

Sárgafejkendős lány, pasztell

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Nagy István MDK

Paraszt bottal, pasztell

Szegény emberek, pasztell

Tanya, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Nagy Sebán
fitő.

M DK.

Méltatás.

Láncz Sándor: Megegyszer a tihanyi...
Művészet, 1967. május - 47 kep

Sz. Nagy István

szerepelt a Műcsarnak Tavaszi tárlatán.

EK 1930. III. 15.

Nagy István

A dolézol a nézad/aduló magy. irod. és képz. kapcsolatáról. c. tanulmány írója említi, h. N. I.-al együtt a m. képzőművészet a „Nyugat" idején a nyugateurópai útkeresés vizsgálban haladt.

Irodalomtörténeti Közlemények, Bp. 1963, 53 l. Németh Lajos c.

Nagy István

A magyarországi mův. tásháznak c. könyv említi, h. a 2 világháború körök a fesztős csoportokat atrottak –

Az Alföldi fesztős-csoportos kartonok.

Szodalomtörténeti tőrlemények, Bp. 1963, 635 l. Komlovszki J. C.

Nagy István, Jestő

MDK

Tárlat vezetésen ismertetik.

– : A hét végi kulturális programból 13.

Népszabadság; Bp, 1967 máj. 13

Nagy István
festő.

M.D.4

Művészete erősen hatott
Giczy János festészetére,
amit az „Ősz" című Giczy
festmény is tükröz.

Z. Szabó László: Téli tanulat Sopronban.
Művészet, 1967 április – 44 lap.

MDK

Nagy István, festő

Élete utolsó éveiben Debrecen élt és alkotott Nagy István. Itt is temették el 1937-ben. Halálának 30. évfordulóján emlékkiállítást rendez a város és Nagy István-díj alapítását határozták el.

– :Nagy István-díjat alapított Debrecen város 13

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. ápr. 15. [Vasárnap]

MDK.

Nagy István

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 ápr.8.

M.D.K.

Nagy István, festő

nevét említi

Dési Huber István: Művészetünkproblémáiról
Idézve: Népszava, 1943. nov. 7. a-bat

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev.és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina, 263., 269. old.

Nagy István

Rabinovszky M. irt Nagy I, kiállitásáról a Szabad Müvészet 1948. szept. 321.l.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
304.

Nagy István MDK

Virágcsendélet

" "

Kézigránáttámadás

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

Nagy István MDK

Bakonyi tájrészlet

Fükaszálók

Parasztleány kocsöggel

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

Nagy István MDK

Önarckép

Domboldal fákkal

Táj szénaboglyákkal

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

Nagy István MDK

Katonafej

Kalapos öregasszony

Szegény emberek

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

MDK

Nagy István

Anonyma, paszt.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Nagy István

~~xxxx~~, repr.:

Gyermek, szobor

Szolnok m.i képző-, népmüv. tav. tárlat,

1959. máj.

MDK

Nagy István, szolnok

Fekvő nő, terr.

Leányka akt, gipsz

Szolnok m.i képzőm-, népmüv. tav. tárlat
1959. máj.

MDK

Nagy István, szolnok

Gyermek, terr.

Női portré, gipsz

Szolnok m.i képzőm-, népmüv. tav. tárlat
1959. máj.

MDK

Nagy István, szolnok

Csikó, gipsz

Macska, gipsz

Szolnok m.i képzőm-, népmüv. tav. tárlat
1959. máj.

Nagy István

Részelt az I. nemzeti bálaton.

MTE 1933. IV. 19.

Nagy István, festő

M.D.K.

nevét a Fővárosi Képtár 1948-ban rendezett bányavidéki vándor-kiállításával kapcsolatban említi meg Pogány Ö. Gábor, azok Holló László műveit a kiállítás katalógusa más a legjobb alföldi festőr képeinek szangjával mérte.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 3. sz. 76. old.

MDK

Nagy István, népművész

68 éves mezőkövesdi szücs – népművész, a bőrhímzések készítésének mestere.

— : Matyó bőrhímzés 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968 febr. 19.

Nagy István (1873-1937)

Székely Bertalamál tanul - majd München-ben, Párisban, Rámában

h. I. vil háborúban kadu tudósító.

1931-ben Baján telepszik le.

Öreg bajtár (csepró)

Hegyi patak "

Baskás csendélet "

Fenyők "

Négyszerelés 1967 X-n. 31 old

Nagy István
festő

M.D.K.

Nagy István feleségének szülei az
~~[illegible]~~ Undstat háraspar
Báskában Sajkáson éltek.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában.
Művészet, 1967. december – 20 lap

Nagy István
festő

M.D.K.

Bácskában szemlés eddig
még ismeretlen pasztellje
került elő a művésznek.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában.
Művészet, 1967. december - 20 lap.

M.D.Y.

Nagy Istvánt
festő

A tolb mint 30 alkotásból álló gyűjtemény
1966 májusában Szabadkán, 1966 júniusá-
ban Hódmezővásárhelyen, 1966 júliusá-
ban Bajan mutat ák be.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában.
Művészet, 1967. december – 20 lap.

Nagy Sztván
festő

M.D.K.

1934-ig a művész nyaranta
a Bácskában Gajkáson és Verbá-
szon dolgozott. Ebben az évben
a helybelick portréját és mezei
virág csendéletet festett.

Bela Durancić: Nagy Sztván Jugoszláviában.
Művészet, 1967. december - 20 kap.

Nagy Sztvánt
ástó

M.D.K.

1934-ben festette Petróczi
háraspár portréját, ezen a
képen a középső részen az
aláírás alat az 1934 os év-
szám látható.

Bela Durancé: Nagy Sztván Jugoszláviában.
Művészet, 1967. december – 20 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Sajkaszon szerajzotta Velinka
Milinovot, Kide Gevricot és fér-
jét Marhiot, Bogoljub Plavsicot
a zeniszekkel és az öreg Pajo
Ivkovot a falusi gajdást.

Bela Durancić: Nagy István Jugoszlavizban.
Művészet, 1967. december – 20 lap.

Nagy István
festő

M.D.K

Bácskai tartózkodási idéjet
nem lehet csak 1929 - 1930-as
évekre korlátozni, ugyanis a
felesége még 1934-ben is azu-
sította férje lépeit ott.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában
Művészet, 1967. december — 20 lap.

Nagy István
festő

MDK

Bácskában való tényhedéséről
tanuskodnak a Gardinovici
szomszi fűrek és utcák at
ábrázoló képek.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában
Művészet, 1967. december — 20 lap.

Nagy István
festő

M.D.K

Sokszor rajzolta le a sajka si jegyzőt
Dobričot irodájában, valamint
ügyfeleit is.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában
Művészet, 1967. december - 20 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Rohoni kitogatásokkal összekapcsolt
verbální és sajkász tartozkodásaira
1929 és 1935 között keszült sor.

Bela Duranci: Nagy István Jugoszláviában
Művészet, 1967. december - 20 lap.

Nagy István
festő

M.D.Y

Benis Simon szabadkai lakos birtokában van az 1922-ből származó „Pereces leány" című felakt. A „tehajdonabar lévő „Az öregasszony az orsóval" azonban elveszett azóta.

Nagy István Kat.

Műlőrgy jegyzék (22)

Ifj. Nagy István tul.:

Édesanyám, o. Zarton, 43 x 43 cm
Önarckép, p.p. 63 x 49 -
Önkör. p.p. 32 x 45 -
Bizrás, p.p. 32 x 45 -

Recsze Ilona tul.

Dália csendélet, p.p. 62 x 64.

VÉGE

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. kat. Baja, 1963, 4 kiáll. rendezte és kat. önkiáll.: Miskolczy Ferenc és Szij Béla.

10 l.

M.D.K.

Nag István, festő

„Három ember a vízparton"
c. festményét közli:

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev.és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina, ~~old.~~

VII. Képábra

Nagy István, festő

M.D.K.

"munkásságában egyértelműen kritikai realista törekvések fedezhetők fel ..."

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és Utódaik

Bp.1968. Magvető

41. old.

M.D.K.

Nagy István, festő

az idősebb nemzedék tagjai körül állt közel Medgyessyhez

László Gyula: Medgyessy Ferenc /1881-1958/,
Bp. 1968. Corvina, 28. old.

M.D.K.

Nagy István, festő

„Alvó kislány" c. képe
függött Medgyessy dolgozószobájában.

László Gyula: Medgyessy Ferenc, /1881-1958/
Bp. 1968. Corvina 22. old.

M.D.K.

Nagy István, festő

„... típusaiban és tájaiban a kényszerű magány súlya ... jelentkezik" Más az érzelmek kivetítésének módja ... de közös – Nagy Balogh-gal és Tornyaival – „hogy bizáljuk környezetüket, ... de nem mennek ennél tovább ..."

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp.1968. Magvető 37. old.

Nagy István

szobrászatban használt a térrel, dimenziókkal, formákkal, színekkel, felületekkel — figurális absztrakció

Képzőművészeti Alkotóház Bp. 1969. 36 p.
Sokszorosított : Nagy 1.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Nagy István

Budapesti látkép

Országháza

Erzsébet hid

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

1o 1.

Nagy István festő

1873–1937

l.

Pogwien 1948

24. l.

Nagy István
festő
+ 1937

rőd
Bouret

Mértóiálos

Bátor nagyok
mitterint
nékesegy
terhére
tásra

Nagy István
erdélyi festő
jood
Gerlötei

Gyulán I914 évi jan

egyszerre lett expe
596/906 sz. alatt

V/22

Nagy István

néhány munkáján nyomon követhető
mennyit és hogyan tett magáévá az
alföldi festészetből

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 36. o.
Solymár: Nagy S.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

Van Gogh vergődő észelenchullámaival rokonnak ekkor fojtott indulata- a világháború idején

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 36.o.
Solymár: Nagy 1.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

az 1903-as Kert tökéletes stúdium,
az 1908-as Anyám és én minden keresgélő ügyetlensége ellenére már az övé

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 36. o. Solymár.
Nagy István

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

jószinvonalu: bakonyi táj, erdélyi havas táj, mint a Falu Erdélyben, Székely hazámból és a társaik

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 35. o.
Solymár: Nagy István

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

A Bambót, a Berést, az Öreg székelyt vagy a marosvásárhelyi Öregasszonyt szemlélve nem lehet olyan érzésünk, hogy a portré műfaja kimerült

Képzőművi Almanach Bp. 1969. 35. o.
Sólymár: Nagy István

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

képei kemények, akár a végső matematikai képletek, akár a nagy zeneköltök hangjegekből rótt lapjai

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 34 o.
Solymár: Nagy

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

művészete fókusza ama bizonyos „jellegnek”, a nemzeti karakternek

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 34. o.

Solymár: Nagy I.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

1968-ban Debrecenben és Makón emlék kiállítás ismeretlen anyagából

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 34 o.
Kolymár: Nagy 1.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István

kétezer áttekintett alkotásból 400-nál több mű várt bemutatásra, de a katalógusban szereplő 369-ből is sok kimaradt

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 34. o.
Solymár: Nagy S.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nap István

1965-ben Pap Gábor írt róla kismonográfiát

Képzőműv. Almanach Bp. 1969. 34. o.
Solymár. Nap I.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Nagy István

életműkutatóinak kevés a támpont Bpesten utóljára 1948-ban volt kiállítása, majd az 1967 októberben megnyílt emlékkiállítás

Képzőműv. Almanach Bp. 1969. 34. o.

Solymár: Nagy 1.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nap István

emlékkiállítás a M. Nemzeti Galériában

Képzőművész. Almanach Bp. 1969. 34. o.

Solymosi: Nap I.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

M.DK

Nagy István
festő

Az első haloni második évében
kiállítást rendezett Foganason
az ott készített rajzaiból.

Sárkányforánd: Apró emlékek hicsiny mozaikjai
Műveszet, 1969. október – 10 lap

Nagy István
festő

M.D.K.

Erdély mellőtte de eletét Fiúmé-
tól az erdélyi kovaschug a Balaton-
tól Dél-Bácskaág vezette ilelétja.
Baján töltötte élete utolsó 6 évet.

Aszalós Endre, Állandó Nagy István képtár Baján
Müvészet 1969 oktober

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István
festő

MDK

A Bajai Tanácsi Múzeumban
nyílt meg Nagy István kiállítása.

Aszalós Endre, Állandó Nagy István képtár Baján
Művészet 1969 oktober

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

M.D.V.

Nagy István
festő

Papirmalom utca Fogarason
Domboldal jegenyéjekkel. 1927. } repr

Oszalós Endre: Állandó Nagy István képtár Bajan
Művészet, 1969. Október –

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István
festő

M.DK.

Neve kapcsán Bajához kötődött
40 alkotását végrendeletileg a
városnak ajándékozta, akik
örveggyék közreműködésével mi-
hozzélt.

Asztalós Endre, Állandó Nagy István képtár Baján
Müvészet 1969 oktober

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Nagy István
festő

Köztulajdonba kerültek főműnek:
„Leányka – Őrike" és az „Ősz a
Balonyban" és kisebb formátumú
vennek.

Asztalós Endre, Állandó Nagy István képtár Baján
Müvészet 1969 oktober

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István
festő-

M.D.

1969 tavaszán létrejött az
állandó Nagy István képtár.

Asztalos Endre, Állandó Nagy István képtár Baján
Müvészet 1969 október

Nagy István
festő.

M.D.K

1923-ban volt első kiállítása

Galyasi Miklós, Tornyai János
Művészet 1969 okt 4.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K

Nagy István
festő

Rövid időt Marosvásárhelyen
töltött.

Moldovay Győző: Festőka Székelyföldön.
Művészet, 1969. augusztus – 21 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István
festő.

M.D.K.

Miltatós.

Haldonay Győző: Festők a Szilhegyfaldon
Münzel, 1969 aug. 21 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István

az alföldi festészethez tartozik

Képzőművi Almanach Bp. 1969. 15. v. Supka: A kódmezővásárhelyi festészet

Nagy István
festő

Szerepelnek képei a kolozsvári
Művészeti Múzeum kiállítésán

Markos Andrés: A Műv.- i Múz. rendezése
Korunk, Kolozsvár 1959 XVIII. XI. sz. 1662.

Nagy István
festő

Leányarckép
1905. Szénrajz, 22 X 23. Borskor Antal
tulajdona, Dunaújváros.

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII.

Nagy István
festő

Székely parasztot
1918. szénrajz 22X23 Hans Loew
tulajdona, Kolozsvár

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958. XVII.

Nagy István
festő

Gyilkos-tó

1905. Olaj, 58 X 41. Hanke Astár
tulajdona, Dunaújváros

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1957 XVII.

Nagy István
festő

A művész szülőháza

1914. Pasztell, 30X21. Bocskor Antal
tulajdona, Dunaújváros.

Hans Loew: Nagy Istv. festészetének kezdetei
korunk, kolozsvár 1958 XVII.

MDK

Nagy István festő

olajf.:

Falusi udvar

Öreg pásztor

Legelő tehén

Nagy I. ~~kiáll~~.emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Öregember

Fejkendős öregasszony

Parasztgyerek

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

Nagy István (1873-1937)
Öreg parant. o. Karton, 34,3 x 25,8 cm.
J. l. Középen: Nagy István.
Volgyesy Ferenc tul.

Mezőgazdaság a Zipszőművénetben
A Kat. bev. Matolcsi János.
Bp. 1959

23.

MDK

Nagy István

neve emlitve

Bene Géza kiáll. Tihany 1967.

Nagy István

„Paraszlány köcsöggel" (1920) körül,)
c. művét említi és pines táblán közli

Magyar mestermüvek, Budapest, 1966.
Bev. Körner Éva

Nagy István (1873-1937)

Krumplihámozó öregasszony. (1910.)
Pantell, 450 x 310 mm.
Kötözö. (1911.) Pantell, 240 x 420 mm.
Szerepeltek a biállitáson.

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Museum. Kat. Bev. Kiss ~~István~~ Jándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

17. l.

MDK

Nagy István

Őszi fák, paszt.

Táj boglyákkal, paszt.

Dombvidék, paszt.

Rippl Rónai Muz. ujszerzeményi kiáll. Kaposvár

1967. jun.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Fák

Fák

Önarckép

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

M.D.K.

Nagy István festő

/ 1873-1937/

A müvész édesanyja, repr.

A Szépmüvészeti Muzeum , 1906-1956, Bp. 1956. 283.kép

260.l.

Nagy István, festő

A cikkíró megemlíti a Nagy István-emlékkiállítást: sok kritikus helytelenül értékelte Nagy magatartását, holott Dési Huber már a harmincas években biztos ítélettel határozta meg „népi pellegét."

Rózsa Gyula: Dési Huber 8

Népszabadság, Bp. 1963. szept. 7

Nag István

~~Tájkép. p. neri, 27×39 cm. II. T.~~

Falusi udvar, v.o. 53×67 cm. (I. Terem)

~~Tájkép, p. neri. 27×39 cm. II.~~ "

Tájkép, p. pant. 46×33 " II —

Lányraportré, p. pant. 42×31 " II " (Repr)

Édesanyám, p. " 30×20,5 II. "

Tájkép, p. neri. 27×39. " "

Pécs (Janus Pannonius Múzeum) Modern magyarképtár. Forgács Hanna szerkeszt emlékgyűjteménye. Ismertelőt ír: Romváry Ferenc. Pécs 1964.

14-15

Nagy István

Szobrász.
Rézlemez portréval szerepelt a diósgyőri vasas képzőművészeti szakkörök tárlatán.

Benedek Miklós: Diósgyőri vallomás
Északmagyarország 1966. dec. 9. 4.l.

Nagy István (holus)

Kupogó, ólom

Kis elefánt.

Anya permettel. ólom. (Reprod.)

---

magyar képzőművének követséje helet-
magyarországi területi szervezetének tava
kal. ben. 1965. Debrecen
kádár zoltán tárlata.

MDK

Nagy István

neve említve

Szegedi képzőművv. tárlata. N.Gal. 1967.aug.

MDK

Nagy István

Gondolkodó, ólom

Ülő férfi, "

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Nagy István

munkásságát

említi opponensi véleményében Pogány Ö. Gábor.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c. doktori értekezésének vitá ja. - Művtört.Ért. 1971. 1.sz. 47-59. l.

53.1.

Nagy István

Parantfej és Olvasás közben c.
képe szerepel Völgyessy Ferenc gyüjteményében.

Szelsi Zoltán: Völgyessy Ferenc képei és a szegedi
mügyüjtás útja. - Müvtört.Ért.1971.1.sz.23-3o.1.

27.1.

Nagy István

A magyar festészet sokfajta megnyilvánulásának illuszt rálására a Nagy István - Bernáth Aurél - Duray Tibor - Barcsay Jenő példasort emliti Aradi Nóra válasza az opponensi véleményekre.

Aradi Nóra: A szocial ista képzőművészet történetete c.doktori értekezésének vi tája. - Művtört.Ért.1971. 1.sz. 47-59.1.

56.1.

Nagy István
festő

~ ról: Lyka Kosdy /Bp. 1944/

+ magyarországi műv. tört. I. 533.
Corvina 1971.

Nagy István
festő

1873-1937. Művei főként pasztellek papíron: tanulmányfejek, tájak. Az Alföldön élt, modelljeit az ottani szegénypa-rasztság adta

A magyarországi műv. tört. I. 467.
Corvina 1971.

Nagy István
festő

A Szinyei Társaság tagja volt.

A magyarországi műv. tört. I. 484.
Corvina 1971.

Nagy István

„Erdélyi falu", „Az én pékely falumból" című művei láthatók az Ernst Múzeum kiállításán.

– Kozóky – : Modern classics of Hungarian painting in the Ernst Museum, Daily News, Budapest, 1969. okt. 15 2.

Nagy István

„Erdő réplet" című műve a debreceni Déri muzeum gyűjteményében szerepel.

-bozóky-: Die Gemäldegalerie im Déri Muzeum, Debrecen; Neueste Nachrichten, Budapest, 1969. jun. 27 .. 61.

Nagy István
festő

művészetének folytatója Holló bíc
ló debreceni festő

Holló László festőművész kiállítása
Énekmondó Vörös 1968. szept. 13. 4.

Nagy István

Említve

Dr. Tóth Ervin: Kiemelt grafikák szerepszemléje a Mestgyerny-teremben
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen 1970. jul. 21

Nagy István, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak Dr.Gegesi Kiss Pál gyüjteményéből sok müvet ajándékozott./Forgács Hann Erzsébet emlékgyüjt./Nagy öt művel szerepel, Forgács Hann baráti köréhez tartozott. zzz.old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története új szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.1967.Pécs.1968

Nagy István (1873-1937)

„Transylvanian Village" (1927)
„From my Szekler Native Country (1927)
c. mitve (eml.)

szerepel az alábbi:

Tárlatok

-boróky-: modern classics of hungarian painting in the Ernst Museum

Daily News 1969 X. 15

Nagy István

Szerepel a „Lapok művészet 1896-1945"
c. tanulmán az Ernst Múzeumban

Földes Anna: Remek művek nyomában

Nők Lapja 1969 X. 18

Nagy István

Szerepel az alábbi. tárlaton

Ridegh Gábor: Művészetünk nagy korszaka az Ernst Múzeumban

Nagyszava 1969 IX. 30

Nagy István

A Supplement a la Gazette des Beaux-Arts: La Chronique des Arts regisztrálja Nagy István kiállitását a Nemzeti Galériában, továbbá Emőd Aurél és a szegedi festők kiállitását /1968.évf, 12. l./

Bedő Rudolf: Az 1968. évben megjelent külföldi folyóiratok szemléje. Művtört.Ért. 1969.4.sz. 325-337. l.

332.l.

Nagy István
festő

Művészetét bemutató kiállítást
rendezlek.

D. Fehér Ilmesa: Jubileumi beszámoló helyett.
Művészet, 1970. április – 22 kap

Nagy István
festő

1935-ben vesz vesz az „Ösztekezé-
gek Gyálvitásán" Káplár Miklóssal

Dr Balogh István: A Hortolágy festője, Káplár Miklós
Élet és Tudomány, 1967. 10. 465-68.

Nagy István
festő

Képei megjelentek a Kerdő Bene
Gérát.

Haulisch Lenke: Bene Géza
Élet és Tudomány, 1967. 42. 1991-96.

Nagy István
festő

Magyar festők Stáliában kívő-kiál-
litás katalógusát Petrás István fotózta

Máriffy Albin: A fénykép-chet ...
Művészet, 1970. magus - 28 lap.

Nagy István
festő -

1945 - 49 között i esztendőben
került sor Ébelmüvének nagy
felmérésére

D. Fehér Izvorsa: Jubileumi beszámoló helyett
Művészet, 1970. április - 22 lap

MDK

Nagy István, népművész

Bőrből készült dolgokat (könyvborító, női bőrmellényt) hímez ki matyó sórsákkal, régi szűcsös hímzésekkel.

–: Huszonhat matyó népművész készít vizsgamunkát a Kis Jankó Bori pályázatra

8.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 21.

Nagy István

Anyám, 1919.
(repr.)

Pogány Ö. Gábor:
A Magyar Nemzeti Galéria, ~~21.~~ 23. l.
Budapest 1966

Nagy István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 MÁR 13

A bajai Türr István Múzeumban őrzik Nagy István negyven munkáját, amelyeket a művész özvegye ajándékozott a városnak, arra emlékezve, hogy Nagy Intván élete utolsó tíz évében Baján élt és működött. A múzeumban Nagy István-emlékkiállítást rendeznek, és az anyagot a Galéria képeivel egészítik ki.

Nagy István

3 évtizede elhúzyt festőművén kiállítása
a Nemzeti Galériában
Portrék és tájak
Szerengő Kalocsa c. műve

– s. i. – Nagy István emlékkiállítás
Pest megyei Hírlap, 1967. okt. 4. 4. o.

M.D.K.

Nagy Tibor
festő

Méltatás.

Losonci Miklós: A stúdió festői
Művészet, 1969. január - 2 1/4 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás

Losonci Miklós: A stúdió festői
Művészet, 1969. január - 24 lap.

1

Nagy István

(1873-1937, Csikmindszent) Parasztszármazása festő", Budapesten, Párizsban, majd Rómában folytatok hosszas tanulmányai után, visszatér Erdélybe, Dunántúlra, az Alföldre.

Exposition d'Art Hongrois Contemporain, Paris, é. n. (1949?) katalógus 141

Nagy István

Tájképeit, különösen pasztelljeit, csupán 1923-után kezdték értékelni. Nyers egyszerűséggel festette meg a magyar földet és annak dolgozóit.

Exposition d'Art Hongrois Contemporain, Paris, é.n. (1949?) katalógus 15 l.

Nagy István

1948-ban volt gyüjteményes emlékkiállitása.

Exposition d'Art Hongrois Contemporain, Paris, é.n. (1949?) katalógus.

15 l.

Nagy István

A kiállításon bemutatott művei:

27. „Szénabogyók."
28. „Katonafej."
29. „Önarckép."

Exposition d'Art Hongrois Contemporain, Paris, é. n. (1949?) katalógus. 15 l.

Nagy István

28. sz. „Kotonafej", egész táblán, fehér-fehér reprodukció.

Exposition d'Art Hongrois Contemporain, Paris, é.n. (1949?) Katalógus.

Nagy István, festő

MDK

Két ismert bajai gyűjtő, Krammer József s' Glassy Tihamér, házi tárlatot rendezett. A gyűjtők Nagy Istvánnak több mint 300 festményét, rajzát őrzik.

— : Házi tárlat 8

ESTI HIRLAP, B 1969. ápr! 19.

132

MDK

Nagy István festő

Bajáin 60 festményét állították ki. Közülük 40-et Nagy István özvegye ajándékozott a városnak.

—: Hír 12.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 4.

D. Nagy István

lemezdombozítással fog, szerepelni a gödöllői Medvyánszky Lánló képrőművéneti kör kiállításán

Képrőművéneti kiállítás gödöllőn
Pest megyei Hirlap, 1968. ápr. 24. 4.o.

Nagy István

1919-ben 46 éves volt, rüntelenül az országot járta, zsebében pasztellel, rajzszénnel.

Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kulturája. Bp. 1959. 22 l., 6 kép /Művészeti szakköri utmutató 1./

3. l.

MDK

ifj. Nagy István, népművész,

Jaragó

A Népművészet mestere kiküntetést kapta.

–: Kiváló népszerelők és népművészek kiküntetése

7.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 19.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

Expresszív vonások szinezik Nagy István, Tornyai János... és Holló László mu-vészetét is.

Czine Mihály: A magyar avantgarde. Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 325. l.

Nagy István, festő

M.D.K.

az elföldi művészekkel együtt, akárcsak az 1928-ban alakult Szentendrei Művészek csoportja „hifejczetten a haladás vianyában, de erősen apolitikus elvonultsággal dolgoztak"... s így háttérbeszorulásra kényszerültek.

= Zádor Anna vitaindító előadása a MTA ankétjén "Az ujkori magyar művészet periodizációjának problémái"-ról

= Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.1.sz. 6. old.

Nagy István

meghalt 1937-ben.
1966-ban kiállítása Székesfehérvárott.
Bajón, ahol élt és dolgozott, kiállítása.

Pernecky Géza: Tanulmányút a Pávakertbe,
Bps. 1969.

240-241. o.

Nagy István

Emlékkiállítása Budapesten, a Magyar Nemzeti Galériában, 1967-ben

Perneczky Géza: Tanulmányút a Pávakertbe, Bp. 1969.

244.o.

Nagy István

Nova emlitve

Pernaczky Géza: Képes albumok a nd. fest.-ről
Élet és Tud. Bp. 1969. dec. 20.

Nagybistrán

Resztvesz az Ernst Múzeum
Mállítosan

Oelmacher Anna: Magyar Művészet
1896-1945

Magyar Nemzet. Bp. 1969. sep. 26.

Nagy István

Szerkesztes tájaival erőszkben hatott Barcsayra, mint Rudnay a maga clair-obscur realizmusával.

Mémoires Lexicon s Modern Hungary Munich, Cornia, 1968 107. l.

Nagy István József

Említve

A Petőfi szakasz marad
(szántó).
Déli Hirlap 1970. feb. 12.

Nagy István

A szocialista kritika a „naiv festők" körül próbálta sa-
rolni.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 73. l.

2) Nagy István
festő

giglátogatta a múzeumokat.
Későn lett belőle elismert festő
Gondolatban megtervezett képeit percek alatt készítette el. / Egy nap Csucsán 30 vajzot és pasztellt készített./
Műveszete szinte kizárólag szénrajzokra és pasztellekre korlátozódott.

Nicolae Margineanu: festő N. I. magányossása
Kosmuk, Kolozsvár 1968, VII/1019.

Nagy István
festő

Éveket töltött Párizsban, Rómában, bejárta Bécset, Berlint és Münchent.

Nicolae Margineanu: A festő N. I. magyarsága
Kornak, Kolozsvár 1968. VII. 1020.

Nagy István
festő

Székely szülők gyermeke volt, falusi ta-
nító lett. Elhivatottságot érzett, elhagy ta-
a falut és bejárta a világot. Rövid i-
dőt töltött Lambach műtermében. ~~N~~ Járt
Párizsban, Rómában, nyomorgott, de vé-

Nagy István-ról: Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei / Korunk 1958. II /
Lucian Blaga.

Nicolae Mărgineanu: A festő Nagy István magányossága
Korunk, Kolozsvár 1968. VII. 1019.

Nagy István
festő

Pap Gábor: Nagy István
Bp. 1965.

~~[illegible]~~
Szabó Lukácsi: Magyar vajzművészet 1890-1919
Bp. 1969. Corvina 19. old.

Nagy István
festő

„Öregasszony" Repr. 1917.
szén, papír, 428 X 327 mm.
Telezvelent ~~[illegible]~~ jobbra: Nagy I. 1917.
+ MNG. Ant. Ltsz. F. 57. 34.

Szabó Júlia: Magyar rajzművészet
Bp. 1969 Corvina 42. kép.

Nagy István

A két világháború közötti években az alföldi iskola művészei közül különösen Nagy István ment töretlenül a maga útján, tájai még szükszavúbbak, konstruktivabbak, mint a tízes években készültek.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 73. l.

Nagy István
festő

„Krumplihámozó lány" Repr.
„Férfi-portré" –"–
„Tél a hegyekben" –"–
„Önarckép" Repr.

Korunk, Kolozsvár 1968. VII. 1016–1017

Nagy István

Kisugárzása érvöltik Kajári szén-
vegyzaibon

B. E. Kajári Gyula Riéllítése a Galérián
Ormág Világ, Bp. 1970. febr. 11.

Nagy István

Egy istöben Boján alkotott.

Ridag Gálor: Művészmeklenni a „végeken"
Népszava Bp. 1969. szept. 9.

Nagy István

Karám télen 1927 / színes repró /

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 36-37. P.

Vagy István
festő

MDI

A Singer és Wolfner gyár igar-
gatója a cégher hitölte a mintert.

Bajkay Éva: Farkas István halálának.
Művészet, 1969 április - 14 lap.

Nagy István

A 20. századi kiállítás-sorozat vagy Nemes Lampérth, Kondor Béla, a szentendreiek kollektívje, Toulouse-Lautrec, Duray Tibor, Frank Frigyes, Ferenczy Noémi, Vilt Tibor... Korniss Dezső, Schaár Erzsébet, Nagy István, Ország Lili bemutatói... utazó kedvenkbe kényszerítik Fehérvárt.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti krónika. Fehérvári mérleg.

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr., 142. l.

Nagy István

...ezek a kiállítások nem ölelhetik fel a tárgalt korszakok művészetének egészét, egy-egy mester minden jelentős abkotását... és így remek kiegészítések a korszak anyagából válogatott és bővített emlékkiállítások, az utóbbi öt esztendőben Erdey Dezső, Nemes Lampérth, Csontváry, Ferenczy Béni és Noémi, Ábra-Novák, Gulácsy Lajos, Nagy István, Kassák Lajos, Bokros Szismann gyűjteményes bemutatása.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti krónika.
Fehérvári mérleg.
Jelenkor XII. évf. 2. s. 1969. febr., 142. l.

M.D.4/1

Nagy István
festő

A Kertészeti Főiskola secco pályázatán
részt vett.

Eigel István: A Sorokszár - pétezi secco pályázatáról
Művészet, 1969. május - 24 lap

Nagy István
festő

MDK

Méltatás

Kovács Gyula: Beszélgetés Gerzson Pál festőművésszel
Művelet, 1969. május - 33 lap

M.D.Y

Nagy István
festő

Van önarckipe Boroksa András
festő-szotrasznak, amely Nagy
Istvánt idézi sinekben, beállításban
ecsetkezelésben.

Pogány Gábor: Boroksa András
Művészet, 1969 május - 22 lap.

M.D.K.

Nagy István, egri kőműves

1824.-ben szerepel a városi adójegyzékben. 1826-ban egy egerpataki vízgát tervét készíti.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemlékei topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1969 MÁR 13

Nagy István

HORIZÓNT

— Életének utolsó tíz évében Baján élt és alkotott századunk kiváló festőművésze, Nagy István. A helyi Türr István múzeumban őrzik negyven alkotását, amelyeket a művész özvegye ajándékozott a városnak. A múzeumban most megrendezik Nagy István emlékkiállítását. A Magyar Nemzeti Galéria további 15—20 festménnyel egészíti ki az özvegy által ajándékozott képeket, így a kiállítás viszonylag teljességgel szemlélteti majd a festő életművét.

A RIDEG SZÁMOK tel
nek. Nem elég, ha e
netelű, könnyebb, va
munkába — fordul elő a
tények többnyire világosa
vagy valakik, valamit elr
radt következmények né
Élelmezésügyi Minisztériu
ken például oda vezetett
megkétszereződtek a halo

Nagy István

A Szolnok. művésztelep tagja

B. A.: Körgyűlés után

Szolnok megyei Néplap 1968 XI. 29

Nagy
István

Nagy István emlékkiállítás Baján

102

Életének utolsó tíz évében Baján élt és alkotott századunk kiváló festőművésze, Nagy István. Emlékét szeretettel ápolják a Duna-parti városban. A Türr István Múzeumban őrzik negyven alkotását, amelyeket a művész özvegye ajándékozott Bajának. A múzeumban most megrendezik Nagy István emlékkiállítását. A Magyar Nemzeti Galéria további 15—20 festménnyel egészíti ki az özvegy által ajándékozott képeket: így a kiállítás viszonylag teljességgel szemlélteti majd a festő életművét. A tárlat még a tavasszal megnyílik.

Nagy Ist[illegible]
festő

Az 1934-ből való a „Pekeno [illegible]
kányok"-at 4000 pengőre kir-
dette a „Mübarát" 1941-es kiatalógusa, az „Ömarchép anyaminal" [illegible]
[illegible] művet 1800 pengőre.

Kocsogh Ákos: Nagy Imre hetvenül éves
Művészet, 1968. december - 18 kep.

13

[illegible]dető
[illegible]ELŐ
Sándor u. 17.
[illegible]6, 188-307
[illegible]NÉPE

Nagy István

Kuruv vitéz s. szobra (szepró)

szerepel a holnok hagyei

Téli Tárlaton

Ari Kálmán: Zagyvapárti műveszek

Képes Lijság 1969 I. 18.

MDK

Nagy István, festő

Még kiámpzik a Nagy István – életmű feldolgozása.

Rózsa Gyula: A modern magyar művészet változásai 9

Népszabadság. Bp. 1969 febr. 22.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Szabó Julia: Derkovits Gyula ifjuhora is . . .
Művészet, 1968. november – 26 lap.

M.D.K.

Nagy István, grafikus

Debreceni.7.kép.Nagy István metszetei Kodolányi János előszavával."Falusiak". Fekete repr.04c.o.

Szij Rezső:A debreceni bibliofilia 1920-1944 között.329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyv.1965.Debrecen 1966.Alföldi nyomda,Debrecen

M.DK.

Nagy Sztván
festő

Mahón a Hanizsai Dorottya
Museumban rendezték emlé-
kiállítását

—: Kiállítások
Művészet, 1968. október - 19 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TANÁCSOK LAPJA

1968 DEC 19

— A MŰVÉSZETEK ÁPOLÁSÁRA jelentős figyelmet fordít Szolnok városa: a IV. ötéves tervben 15 műtermes lakást építenek a Szolnoki Művésztelepen, jövőre a telep környékét rendezik, befejezik a parkosítást, felújítják a kerítést. Öt- és tízéves tervet dolgoztak ki a város képzőművészeti alkotásokkal való ellátására: 13 szobrot, illetve emlékművet helyeznek el a városban, ebből öt szolnoki művész alkotása lesz. Már készül Nagy István Mackó című, Martsa Istvánnak a Tisza folyót megszemélyesítő, Péter Zsuzsa Tanulólányka című, Kamocsai Istvánnak a műszaki fejlődést szimbolizáló és Simó Ágoston Kerámia Öröknaptár című szobra.

MDK

Nagy István

neve emlitve

Holló László kiáll. Pécs 1968.
Janus Pannonius Muz.

Napy István

Kiállításra volt a székesfehérvári István Király Múzeumban

Bodri Ferenc: Fehérvári krónika

Székesfehérvár, február 1969 fe 6.

Ó. Nagy István

fémmunkája elismerő oklevelet nyert
a Hérely Bertalan halálának 131. évfordulóját
a gödöllői járás által hirdetett pályázaton

Hérely Bertalan emlékünnepély Szolón
Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 10. Vasárn. 1.o.

Nagy Sylván
pistő

M.D.K

Mèltàlis

Bodnár Éva: Miskolczy Ferenc hiallitása Bajan
Mi veszet, 1968. aktóber – 45 kgs.

M.D.K.

Nagy István, grafikus

Debreceni. Falusiak c. vonalmetszetes müve 500 számozott példányban, 1936-ban. Nagy Károly grafikai intézetében 25 lap az egyszerü paraszti lét humorát adja fekete alapon fehér vonalaival. 344.o.

Szij Aszső: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között. 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965. Debrecen
1966. Alföldi Nyomda. Debrecen

M.DY

Nagy István
festő

Tópart legelő vizkákkal.
1928 k. (repro)

M. Heil Olga: Dési Huber István a műkritikus
Művészet, 1968 november - 30 lap

Nagy István

szobrán kútfigurája. Fotó.

A MNG-ban megrendezett szolnoki művésztelep kiállításáról

jubileumi

Jubileumi kiállítás

Pestmegyei Hírlap, 1966. okt. 9. 5. o.

Nagy István
festő

M.D.K

Mahón, a Stanisai Dorottya
Múzeumban volt emlékkiál-
litása.

—: Kialletások

Művészet, 1963. november – 44 lap.

Nagy István
festő

M.I.D.K

Dési Huber István művészete gyöke-
rében rokon Nagy István művészi
törekvéscivel.

M Steil Olga: Dési Huber István a mükritikus
Művészet, 1968. november - 30 lap

Nagy István

Szerepel a Janus Pannonius
Múzeum modern képtárában

Szekely András: Pécsi kiállítások

Népszabadság 1968 X. 24

NAGY ISTVÁN

Emlékplakett az iskola kiváló tanulóinak...

Szolnokon a Kassai úti általános iskolában az iskola emlékplakettet alapított azoknak a tanulóknak a számára, akik nyolc éven át voltak az iskola növendékei s tanulásban, szorgalomban, magatartásban egyaránt példát mutattak társaiknak. A plaketteket — amelyek Nagy István szobrászművész tervei szerint készülnek majd el — minden tanév végén a nyilvános iskola-napokon adják át. A végző VIII. osztályosok titkos szavazással döntik el, kiket ítélnek arra érdemesnek, hogy átvehessék az iskolai kitüntetést.

☆

A jászapáti Mészáros Lőrinc Gimnázium és Szakközépiskola pedig az iskolát támogató üzemek, vállalatok és személyek részére alapított emlékplakettet: „Pro scola" elnevezéssel. Mindazok az intézmények, üzemek, vállalatok és személyek, az iskola barátai, segítői kapják meg a plakettet, akik nagy értékű vagy jelentőségű támogatást nyújtottak az iskola s az iskolában folyó oktató-nevelő munka számára egy-egy tanév folyamán.

alatt lévő üzlethelyiségben — bizonyára az ott dolgozóknak alkalmi munkásszállást rendeztek be. Magam is láttam a kirakatüvegen át a vaságyakat a huzat nélküli paplanokkal. (De amilyen peches ember vagyok, a sztriptizből kimaradtam!) — Miért nem lehetett a hálóhelyet függönnyel, vagy akár papírral eltakarni? Vagy talán a járókelőket akarták szórakoztatni az ingyen sztriptizzel?

— nk —

VISSZHANG

A Szovjetunió művelődésügyi minisztériumának — Moszkvában megjelenő kulturális folyóirata hosszabb cikkben foglalkozik az el-

tűzoltóság csak nagy nehézségek árán tudta megfékezni a tüzet...

— A HAZAFIAS Népfront Szolnok városi bizottsága január 31-én 17 órakor tartandó ülésén az idei mozgalmi munkáról, s az első félévi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1969 JAN 28

Nagy István
festő-

M.D.K

A „Balatonpart", a „Kajnali Balaton",
a „Tehenek a Balaton partján" a
tárlaton szereplő legigazabb balatoni
tájkrépei a tárlaton

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember - 40 lap.

Nagy István
festő

MDK

Balatoni tájképein pasztellkrétával akvarellt fest, ezek a művek technikában is rejszerűek. Az egész képfelület lavírozott.

Tóth Antal: Az ismerellen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy Szilván
festő

MDK

A Dunapart két fával" pasztell
szerepel a tárlaton, több Balaton
képét is bemutatták, amelyik
ujeremjét mutatták a műrészek.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy Szilván.
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
fislő

M.D.K

A huszas években készült a „Piros kendős leányla", a „Fiatal lány", a „Pipás fej" Darabjai a „perviták népe" sorozatnak.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István.
Művészet, 1968 szeptember - 40 lap.

Vagy István
festő

M.D.K

1920-ban készült az „Ülő leányfő"
1921 ben a „Beszélgetők" cimü
műve, Huszas évek termése a
„Szendős leányfej"-is.

Tóth Antal: Az ismeretlen Vagy István
Műrészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Háborús lépésben a szabadságra
haratérő művész otthoni rajzai
az „Édesanyám", az „Erdélyi
hárak".

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Műrészet, 1968. szeptember – 40 lap.

MDK

Nagyszőlős
festő

A kiállításon szerepel a „Falu a
völgyben", a „Kisváros" és „Tenger-
part" című rajzok.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagyszőlős.
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

M.D.K.

Nagy István
festő

A kiállításon a festő erdélyi képei szerepelnek „Fenyőliget kalámmal", a „Téli domboldal fenyőkkel" stb.

th. Antal: Az ismeretlen Nagy István
Vivéscet, 1968. szeptember – 40 lap

M.D.K.

Vagy István
festő

A debrecen ki állítás zúmét a
parzellképek szén és kréta rajzok
adják.

Tóth Antal: Az ismeretlen Vagy István,
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Az 1927 es gardag kolonitu
kék-fekér erdélyi pasztellképek
az olajképeinek sokonai. Uj
hangvételű az „Erdélyi táj"
ennek képe.

Tóth Anival: Az ismeretlen Nagy István,
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

A „Borzías Fiúnzában" festménye erőteljes. Utolsó ismert olajképei a huszas évek második feléből szarmáznak.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István.
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Művészete valójában 1904-1905 körül
született meg. Olajképei 1910-11
körül élik a fejlődés csúcspontját.

Tóth László: Az ismeretlen Nagy István.
Művészet, 1968. szeptember - 40 kép.

Nagy István

festő

Baja városa állit ki a Nemzeti Szalonban helyi művészetet, melynek festő-résztvevője.

Est, 1935.VIII.18.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Jászkunság 1966 juni.lap 82.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 juli.19.

Nagy István

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 aug.26.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1966 juli.31.lap 8.

Nagy István festő

— **Baja város művészeti kiállítása a Nemzeti Szalónban.** A dunaparti tiszta, szellős, művelt Baja szép példát adott városainknak: bemutatja a Nemzeti Szalónban *mai művészetét és régi népművészetét.* Az érdekes kiállítás legkiemelkedőbb egyénisége *Nagy* István, akinek értéke már fémjelezve van. Tájképei és arcképei megrázó erővel hatnak. Nagy István a legkomolyabb magyar festőtehetségek egyike. *Ágoston* Vencel friss, finom akvarelljeivel tűnik fel. *Miskolczy* Ferenc változatos, érdekes talentum: olajfestményei, üvegablak- és szőnyegtervei, szobrai egyformán igen biztató képességeiről tanuskodnak. *Baja* népművészetét főleg a környék népi szőttesei, selyemalapú aranyhímzései, kötényei, kendői, szoknyái reprezentálják. *Szommer* Géza fafaragásai, *Ceglédi Nagy* József bőrdíszművei egészítik ki a megkapó művészi ízléssel rendezett kiállítást, amelyet szívesen ajánlunk olvasóink figyelmébe.

Reggel 935 VIII. 19

Pengő	Pengő

Le a bevételt ... ...
Kifizetendő összeg

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

osztály: .....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193 ..... cheque száma .....

A főpénztár: .....

Nagy István

Tájképe szerepel a Műterem helyi-
ségeiben rendezett csoportkiállításon.

Riggeli Ujság 1935. III. 17.

Nagy István
festő

M.D.K

A szegedi tárlaton kiprisolve
vannak művei.

Szelesi Zoltán: A Szegedi Képtár új állandó kiállítása
Művészet, 1966. szeptember - 32 lap.

M.D.K.

Nagy István, festő

nevét azok között emliti Gelmacher Anna, akiknek művészete iránt Dési Huber őszinte csodálattal viseltetett.

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1964. XIX évf. jun. 19. sz.
1177. old.

M.D.Y

Nagy István
festő-

Sok műve kallódik még ma is
el. Sikerült megszerezni a „Falusi
utca" és a „Vizivó kislány" című
képeit.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Műnészet, 1966. november - 39 kep.

M.D.K

Nagy István
festő

A kiállított portrék között van a „Csangó lány", ez nem illeszkedik bele Nagy István (ceruzrajzba (a szerző)

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. november - 39 lap

Nagy István
festő

M.D.f

A „Csavargók", az „Anya gyermekével" című mű egyik változata szerepel a tárlaton.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. ~~[illegible]~~ - 39 lap
~~[illegible]~~

Nagy István
festő –

Falusi utca I., Falusi utca II.
Déli oldal, Fürfák, Gyilkos
tó, szár a domban című
műveit kiállítottak a tárlaton.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen,
Művészet, 1966. november – 39-lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

A „Virágesendelet", a „Virágok", a „Virágok a vázában" című művek a tárlatos kiomyilottiak Nagy István szines kolorisjat.

Dömösi János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Műveszet, 1966. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ 8 November – 39 kap

M.DK

Nagy István
festő

A bemutott művek tölbsége Nagy István hedvelt témái: ember, táj, virágok, Egyetlen kivétel a „Pereces lány" ainni műve.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Műveszet, 1966. november - 39 kep

M.D.K

Nagy István
festő

Életműveről Pap Gábor írt összefoglalók
a Művészeti Kiskönyvtár sorozatban.
Baján 1963-ban helyi magantulaj-
donban levő művekből rendezett
kiállítást.

Domóstor János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966, november - 39 lap

M.D.K.

Nagy István
festő

Grafikai műveiből a Magyar
Nemzeti Galéria anyagából
az ország több városában volt
vándorkiállítás.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. november – 29 lap.

M. Dk

Nagy István
festő

A portrék közül legkvalitásosabbak
közé sorolható a „Parasztfej". Ked-
nes portréja a „Parasztasszony".
A „Menyecske" bizonyára megren-
delésre készült.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. november - 39 lap

M.D.Y.

Nagy István
festő-

A Hódmezővásárhelyen bemutatott anyag először Szabadkán volt kiállítva – „Henyecske" (repro)

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen.
Művészet, 1966. november – 39 kep

M.D.K.

Nagy István
festő

Kiállításon 24 pasztell, 3 akvarell,
2 vegyes rajz és 1 olajfestmény
szerepel.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vasárnap
Művészet, 1966. november - 3 f lap.

Nagy István
festő

M.Dt

Duránczi Béla kutató megállapítása szerint Nagy István 1926-tól 1934 ig visszatért nyaranta Jugoszlávába.

Dömötör János: Nagy István kiállítása Vásárhelyen Művészet, 1966. november - 39 lap.

M.D.K.

Nagy István
festő

Ezcielyi tartózhodásainak eredménye
néhány pasztell: Gyékos tó, Szenia-
boglyak, Csangó lány és az egyet-
len olaj festmény.

Dömötör János: Nagy István kiállítása vásárhelyen
Művészet, 1966. november - 39 lap

MDK.

Nagy István

Kiállitási hiradás

Dunántuli Napló 1966 okt.28.

MDK.

Nagy István

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

Nagy István, festő

Emlékkiállítása nyílt meg Szekesfehérvárott.

– : Kulturális hírek

7.

NÉPSZA DSAG

Bp. 1966. dec. 6.

Nagy István MDK

Április

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

M.D.K.

Nagy István, festő

neve, Nagy Balogh Jánossal és Csontvárykal együtt, az „ősfehetséger" közök szerepelt, habár - különösen az utóbbi - nem volt autodidakta, hanem iskolázott ember, azi hosszú és rendszeres művészi tanulmányok árán vált hivatásos festővé.

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1967. XII. évf. I.13. 2. sz.

Dr. Németh Lajos: A naiv festők 74. old.

MDK

Nagy István, 1873-1937

Székely leányka, of.

Főv. Képtár jub. kiáll. 1904. jan.

MDK

Nagy István 1873-1937

Falusi utca, of.

Csendélet, of.

Virágzó fák, of.

Főv. Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

Nagy István MDK

Templomban

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Nagy István
festő

Méltatás

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőmüvészek.....
Müvészet, 1971. április - 37.oldal.

Nagy István
festő

Méltatás.

D.J.Jankay Tibor kiállitása Békéscsabán.
Művészet,1971. április - 47. oldal

Nagy István
Kelő -

Szikrázó havai és tiszes Zvedjei
nem a látványba voltak, ha-
nem a műszerbe.

László Gyula: Endre Béla....
Müvészet, 1971. április - 32.oldal.

Nagy István

Nagy István A bomba c. képe Kolossnáry Ernő ~~Nándor~~ győri tanár tulajdonában van. Ugyanúgy az Öreg bojtár is.

Solamon Nándor: Meglátogattuk a Kolossnáry-gyűjteményt; Műgyűjtő, 1978. 2. sz. 36. l.

Nagy István

A higgadtan fogalmazott tanúvallomás példájaként említi a szerző.

Pogány Ö.G.: Kurucz D.J. művészetéről; Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 35. l.

Nagy István

Életművét az avantgarde ma is örökségül fogadja el.

Beke László: Perneczky Béza: Tanulmányút a pánakertbe; Valóság, 1969. 8. sz. 109. l.

NAGY ISTVÁN

A szegedi képtárban kiállíthatták a bajai múzeum tulajdonában lévő alkotásait.

Új kiállítások.

NÉPSZABADSÁG, 1971. szept. 21.

Nagy István

Festménye szekepel
kombatnelyen

Kulcsár János: Tavaszi Táslat 1971

Jas Népe 1971 v. 1

Nagy B. István festő

A hunyadnak kamarateremben kiállítása nyílt

Kanalista Kulturáest 1971 III.

Nagy István festő

Bajan őrzött képeiből a szegedi huszeumban kiállítása nyílt.

Szocialista Kulturáért 1971 III.

Nagy István

édesanyjáról készült olajportréja mű-
vészetünk az akkori idők legtipikusabb
társadalomkritikai szándékból faradt.

Afradi Nóra: A szocialista képző-
művészet története, Budapest, 1970.

1857

1

Nagy István

műocire jellemző a magyar figuratív konstruktivizmus stílusa.

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-vészet története, Budapest, 1970.

2911

2

Nagy István

Derkovits Gyula és Baresay Jenővel kőfős vonós a konstruktív képszerkesztés alkalmazása, a képépítés mértani diszciplináinak figyelembevétele.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

2918

3

Nagy István

felfogásában a szinnek több nyire kevés a szerepe; spontánabbul érzelmi, egy pszichológiailag mélyebb tartalmú állásfoglalásra képes.

Aradi Nóra: A szocialista hejzőműcészet története, Budapest, 1970.

2910

Nagy István

199.sz., „Kacsmás parasztfej", 1920-as évek
közepe, pasztell, papír, 40×29 cm. Dr.
magángyűjtemény.

Afrodi Nóra: A szocialista képzőművé-
szet története, Budapest, 1970.

1

Nagy István

műcézi tevékenységét az első világ-
háború ideje alatt csupán periferikusan
foglalkoztatta a háború témája.

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-
vészet története, Budapest, 1970.

671

2

Nagy István

fronttanulmányain bontakozott ki-
képőbbi jellegzetes típusalkotása.

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-
vészet története, Budapest, 1970.

671

Nagy István
festő

/1873–1937/
Távolabbról tartozik az alföldi festők társaságához.

Magyar műv. tört. 8. 25.
Képzőműv. kiad. 1971.

Nagy István
festő

~ról: Pap Gábor: N. I.
Bp. 1965

Magyar műv. tört. 8. Irod.
Képzőműv. Kiad. 1971.

Nagy István
festő

Öregasszony, 1919

Repr.

Magyar mův. tört. 8. 22. h.
képzőmův. kiad. 1971.

Nagy István
festő

Az alföldi festőkhöz tartozik.
/1873–1937/

Magyar műv. tört. 9. 13.
Kiprőműv. kiadó 1971

Nagy István
festő

Vról: Pap Gábor: N. 1
Bp. 1965

Magyar műv. tört. 9. kiad.
Képőműv. kiad. 1971.

Nagy István
festő

~ nal a Singer és Wolfner cég nemő-
dést kötött képei átvételére.

Pataky: Farkas István
Corvina 1970.

Nagy István
festő

Botos pásztor, 1920-as évek
körepe

Magyar műv. tört. 9. 8. h.
Képzőműv. kiad. 1971.

Nagy István
festő

M.D.K.

1913-1914 es évek amelyek
Nagy István művészetét az
impresszionizmus utáni szin-
tézisheresékkel rokonítják.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

M.D.K -

Nagy István
festő

1904-tól fotórekvése a tájképek-
ben jelentkezik. Majd felzárkon-
nak majd a portrék legvégül
a kompozíciós életkép.

Roth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Wagy István
festő

M.DK.

A művész kezdete kísérletekre
vonatkozóan egy-tucat festmény
és rajz ad támpontot. Ezek az
1904-1905 ig tartó időszakot
mutatják be.

Fóth Antal: Az ismeretlen Wagy István.
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

M.D.K.

Nagy István
festő

Szépek és tanulságosak az obýfest-
mények. 1910-es datált az „Er-
délyi fohárikók ciminí hep. 1903-as
dátumu a Tadnóti Rákóczi hasidy
festmenye.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
"évisszt, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
nobrász

M.D.K.

A delvecsi Dire Munkatban
rendelte meg „Az ismeretlen
Nagy István" kiállítást.

Toth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

A Szabolyi Nemzeti Galéria-beli
kiállítás óta sok több darabos
gyűjtemény hozott felszínre.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet 1968. szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

MDK

„Birkák a domboldalon"
(repró)

Tóth Ondal: Az ismeretlen Nagy István,
Művészet, 1968, szeptember – 40 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

A lirai korszak alkotásai a
„Dombos táj legelésző ólatokkal",
„Bogaih átú hegyek", a „Tájkép
két lóval"

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István.
Művészet, 1968. szeptember - 40 lap.

M.D.K

Nagy István
festő

A „Birkák a domboldalon" pasztell-
ja Grecói szuggesztivitású látomás.
Ez a kép a „Völgyjóég' korábbi fejlődése.
A kiállítás anyaga.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember - 40 lap.

M.D.K

Nagy István
festő

A kiállításon szerepelt „Téli táj tanyákkal", a „Kutágas" és „Birkák a tóparton", „Csónakárok" című művei is.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
(Művészet, 1968. szeptember - 40 lap.

Nagy D. István festő

A hűsarnak Kamaratermében

kiállítása nyílt

Nagyok Rádió

Látunk, Lakottuk...

1971 II. 12

Nagy István

Emlékkiállítást rendeznek halálának 30. évfordulóján, Baján

Magyar Nemzet, 1967. IV. 15.

Nagy István

Emlékkiállítás a bajai
múzeumban.

Magyar Nemzet, 1967 VI.1.

Nagy István

dr. Solymár István előadása:
„Plelejus festők a két világháború
köit."

(Magyar Nemzet, 1967. v. 13.

Nagy István

(holnok)

Summás, terr. 37 cm.
Jamás " 32 "
Szobrászev gipsz 27 "
Kubikos terr., 23 cm. (Reprod.)
Majomanya, gipsz, 33 ".

Holnok Megyei képz.-műv. téli tárlata 1960
kat. ter. Kaposvári Gyula Gyula 1961
19.
8.

Nagy István

MDK

neve említve

Berényi Ferenc - Nagy Sándor kiáll.
Ernst Múz. 1967.

MDK

Nagy István

neve említve

Blaskó János festő kiáll. Eger, 1967. szept.

Nagy István

Oelmacher Anna: Ma 25 éve, 1942 márc. 29-én nyílt meg a – Szabadság és Nép – Kiállítás."

Magyar Nemzet, 1967. III. 29.

Nagy István

gyűjteményes anyagának be mutatására kérül a Galéria.

Magyar Nemzet, 1967. III. 3. 4.

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt, bővitett kiállitásán szereplő müvek jegyzéke:
NAGY ISTVÁN: "Lánykaportré". Papir, pasztell. 42+31 cm. Jelzés, jobbról lent: Nagy István 1917. Ltsz: 57.226. 186.old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt, bővitett kiállitásán szereplő művek jegyzéke:
NAGY ISTVÁN: " Kapálók". Papir, pasztell. 12x17 cm. Jelzés, jobbról lent: Nag- István 1912. Ltsz: 57.228. 186. old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. 1-6-os, 1962

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyűjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szereplő művek jegyzéke:

NAGY ISTVÁN: "Ház fák között". Papir, szén. 27+39 cm. Jelzés, jobbról lent: Nagy István. Ltsz: 57.229. 18[illegible].old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyűjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyűjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szereplő művek jegyzéke:

NAGY ISTVÁN: " Falusi udvar". Vászon, olaj. 53+67 cm. Jelzés, balról lent: Nagy István. Ltsz: 57.227. 186.old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyűjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. 16os, 1962

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szereplő művek jegyzéke:

NAGY ISTVÁN: "Édesanyám". Papir, pasztell. 30+20.5.cm. Jelzés, Jobbról lent: Nagy István 1915. Ltsz: 60.15. 186. old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt, bővitett kiállitásán szereplő művek jegyzéke:
NAGY ISTVÁN: "Tájkép". Papir, pasztell. 46+33 cm.
Jelzés, jobbról lent: Nagy István. Ltsz: 57.225. 186.old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

NAGY ISTVÁN,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár,Forgács Hann Erzsébet Emlékgyűjteménynek 1960-ban megnyílt,bővitet kiállitásán szereplő művek jegyzéke:
NAGY ISTVÁN: "Tájkép,Papir,pasztell. 44x30.5 cm. Jelzés,jobbról lent:Nagy István 1914. Ltsz:60.14. 186.old

SARKADINÉ,HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár,Forgacs Hann Erzsébet Emlékgyűjteménye 191.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1961.1962,1962

NAGY ISTVÁN, festő

Ferenczy Noémi müveinek a 20-as évektől nem sok közük van a szecesszióhoz. Kis mikrokozmoszt teremt magának és Nagy István és Szőnyi festészetét közeliti meg, de mindezt Nagybánya természetrajongása vonja be, valami halk, nosztalgiával. 186. old

KAKOVALOVSZKY MÁRTA: Évi jelentés, 1965-66. Kiállitások Ferenczy Noémi és Gulácsy Lajos emlékkiállitás. 185. old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

NAGY ISTVÁN, festő

A Múzeumban 1966-ban emlékkiállitása volt. December 4-től december 31-ig. 185.old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés, 1965-66: Kiállitások. A XX.század magyar müvészete. 185.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII-IX. 1967-68. Székesfehérvár

NAGY ISTVÁN, festő

Nem szorosan alföldi festő, de dolgozott itt, Ugyanazok voltak problémái, mint a többieké. A táj, a szegényemberei, a földművesek élete, arca, ősi mozdulatai- 186. old

K. KOVALOVSZKY MÁRTA: Évi jelentés. 1965-66. Kiallitások Az alföldi festészet-Nagy István emlékkiallitas 186. old

ALBA REGIA. István Király Múz. Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

NAGY M ISTVÁN, festő

Nem tartozott iskolákhoz, magános művész. De magába szivta a kortárs festészet minden eredményét, eszközét, felhasználta ennek főleg a szellemét. 186.old

K. KOVALOVSZKY MÁRTA: Évi jelentés. 1965-66. Kiállitások az alföldi festészet-Nagy István emlékkiállitás 186.old

ALBA REGIA. István Király Múz. Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

NAGY ISTVÁN, festő

Ami az alföldi festőknél ki érlet, tehetetlenség, az nála végleges megoldást kapott. Megoldotta feleadatot, amit a többiek nem tudtak, a népművészettel rokon, modern festészetet alkotott. A vásárueln i iskola az ő szellemét követve indult útjára. 187. old

K. KOVALOVSZKY MÁRTA: Évi jelentés, 1965-66. Kiállitások, Az alföldi festészet-Nagy István emlékkiállitás. 186. old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII-IX. 1967-68. Székesfehérvár

NAGY ISTVÁN,festő

A"botos pásztorban",a"Tarisznyás kisfiú"-ban,az"Őzikés"-
ben,a"Komoly havasok"-ban,a"Kaszálók"-ban,éreti pasz
telljeiben nem tett mást,mint amit igy lehet kifejez-
ni:"éli az életét".A népmüvészet mesetereivel rokon.
186.old

K.KOVALOVSZKY MÁRTA: Évi jelentés,1965-66.Kiállitások
Az alföldi festészet-Nagy István emlékkiállitás.
186.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII-IX.
1967-68. Székesfehérvár

NAGY ISTVÁN,festő

Tájképet,állatokat festett nagy tömbökben foglalva ősze és szineit tompábbra hangolta az erdélyi havasok levegője.Béreseket,asszonyokat festett heroizalás nélkül.186.old

K.KOVALOVSZKY MARTA: Évi jelentés.1965-66.Kiallitasok az alföldi festészet.Nagy István emlékkiallitas 186.old

ALBA REGIA.István Király Múz.Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

NAGY ISTVÁN, festő

Erdél-ből jött, egy archaikusabb világból, ott a mindennapi életet máig is átszövi a népi művészet. Ennel levegőjét érezzük rajta, bár annak külső jegyei nélkül. 186. old

K. KOVALOVSZKY MARTA: Évi jelentés. 1965-66. Kiállítások az alföldi festészet. Nagy István emlékkiállítás 186. old

ALBA REGIA. István Király Múz. Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

NAGY ISTVÁN, festő

Emlékkiállitása a Múzeumban 1966, dec.4-31. Az alföldi festészet. 189.old

KOVACS PÉTER: Évi jelentés. 1965-66. Időszaki kiállitások 188.old

ALBA REGIA. István Király Múz. Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Nagy István

Hobra a szentendrei

Hobor Zertbar - emlitve

Pestmegyei Hirlap 1969 januar 1
9. old.

Nagy István

Szerepel „A XX. sz. magyar festészete" c. táslaton

A Nemzeti galériában

Petőfi Rádió

1971 III. 1.

NAGY ISTVÁN

Hegesztett munkákkal, domborítással, andezit, márvány, bronz plasztikákkal először az alábbi tárlaton.

„Család" c. domborítása eml.

-egri- : Téli tárlat, 1970.

Szolnok Megyei Néplap, 1971 jan. 4.

Nagy István
festő

Kiállításainak plakátjait tervezte.
Katona László

Solymár István: Katona László kiállitása
Müvészet 197o december -42 lap

Nagy István festő

Ajánlás

Pogány Ö Gábor: Dorogi Imre gyüjtemnyes kiállitása
Müvészet 197o december- 3o lap

Nagy István
festő

A rajzoló festegető - B. Mikli Ferencről
a harmincas években magyarázott a
festőművészetről.

Aszalós Endre: B.Mikli Ferencről.
Művészet, 1970.november - 26.lap

MDK

Nagy István, szobrász

Terrakottáit a körplasztikai alkotásmód jellemzi.

Magyari Vilmos: A hajdusági művészetben és tárlata 56-58.

ALFÖLD, Debrecen · 1970. okt. XXI/10.

Nagy István grafikusművész

kiállítása nyílik február 1-én

a szolnoki Damjanich János Múzeumban.

– Napló –

Magyar Nemzet 1970 január 31

4. old.

MDK

Nagy István, festő

Remek lapokkal szerepel
Szabó Júlia akvarelljeivel.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti Krónika 552-557.

JELENKOR, Pécs. 1970. június XIII/6.

Nagy István, [ ]

MDK

Bölény c.

Repr.

–: Kompozíció

63.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. okt. XXI/10.

1) Nagy István.
festő.

Palánkok. 1920-as évek második fele
Pasztell. k. 64x80 cm. Budapest Radnai-
gyűjtemény. Repr.

Csibi táj. Pasztell. k. 70x83 cm.
Budapest MNG. Repr.

Az magyarországi mű. Cort. II. Kép n. 709, 710
Corvina 1970.

2/ Nagy István
festő.

Szegényemberek. Pastell, k. 70x52,5 cm.
Budapest. MNG Repr.

A magyarországi mív. tört. II. Kép n. 711
Corvina 1970

Nagy István

Buzás Árpádnak a kiállításon szereplő művével (Kannával) kapcsolatosan említi a szerző.

Szíj Rezső: I. Fal- és Textilbiennálé Szombathelyen; Ipari Művészet, 1970. IV. 45. l.

Nagy István

A tovább élő alföldi iskola tagja.

Ernyey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. III. 17. l.

Nagy István

Foglalkozott művészetével Mikalek Sándor.

Kiss Áhas: Mikalek Sándor Ipari Művészet, 1969. 1. 37. l.

Nagy István

Öregembere dr. Kovács József tulajdonában.
(Ráchove, Árpád Múzeum).

L.M.: Tököli eredetű gótikus szövétvektartó; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 49. l.

Nagy István

A Menyecske narancsal c. képe a Nemzeti Galéria 1967-es Nagy István-tárlatán kiemelkedő szerepet játszott. A szertő idézi Perneczky Géza Magyar Nemzet-beli cikkének (1967. IX. 24.) idenonatkozó sorait.

Dévényi J.: A szinek hatalma; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 12. l.

Nagy István

Mengyecske narancccsal c. képe Tanyán Ferő
gyűjteményében.

Dévényi J.: A színek hatalma; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 12. l.

M.D.K.

Nagy István, festő

nevét említi a szerző, mint
"aki mellé említik az utolsó másfél —
két évtized művészeti irodalma ...
Dési Huber.

Mezei Ottó: Dési Huber, az ember és a művész ...
Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2. sz.
100 old.

MDK

Nagy István

szobor:

Anya gyermekkel, ólom

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Muz. 1968.

Nagy István

Emlékiállítás

A Múzeumi Hónap Csongrád megyében 1968 (meghívó) okt. 27-én 11 órakor a József Attila Múzeumban, Rendezi és megnyitja Sofmár István.

MDK

Nagy István

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1968 juli.31.

MDK

Nagy István

neve emlitve

Diskay Lenke - Varga Hajdu István kiáll.
1968.V. Kaposvár, Rippl-Rónai Muz.

Nap István

Megemlítés riill.-át Moroú

Népművelés, 1968. ort. Gönyei Rutal, Múzeumi Kónap elé

13 l.

Nagy István

(1)

A rendés: hiszen nagy az életműve N. I.-nek? Valóminim, h. az életmű-nek alig a felét ismerjük. A tavaszi N. G.-beli riáll. újabb lappanyó Képeket nőrött felszínre. A debrecen-ni Déri Mus. rendezett „Az ismeret-len Nagy István" riáll. 1900-as ablai

Toth Antal

évezig tanjedvek a műnek.

~~Kelesi Zoltán~~ (Nagy István, Művészet, 1968, szept. 40.

Nagy István (2) (Déri múzeumban debreceni kiáll.)

1910 (debült) Erdéfi fahárilós.

1903 " Radnóti Rákóczi Kosléj.

Bovorás fiumében (festmény)

Erdéfi tájé, pont: kendős leányfej,

1920. ülő leányra — Piros kendős leány

Pipás fej, Dunapont fölkel —

Balatonpont, Hajnali Balaton

Tehenek a Balaton pontjánál (tott

Tóth Aubel, Nagy István

Lindvárel, 1968 nept.! 41.

Nagy István

1926 – Balony idönek. Tópart, Erdéfi tag, Kazakérek alkonyatra, Balony: dombok, Falusi utca, Völgyvég, Tájrep tanyáknak kútágas, Birkák a Tópartou. Utolsó művei: a Dombok tány legelénő állatokkal, Bogáshálu hegek, Tájrep kéf lóval.

VÉGE.

Tóth sutal, Nagy István, Művenel, 1968, kept.

41. l.

Nagy István

az alföldi festők kimagasló mintaképe.

Die Kunst der Jahrhundertwende, Ausstellung; István király muzeum közleményei; Serie D. Nr. 41. Székesfehérvár, 1965. 5 l.

Nagy István

Kiállítása nyílik hakón

Görgei Antal: A múzeumi hanap elé

Nyomtatás 1968 X. 38 old.

MDK

Nagy István

Játszó mackó I-III., ólom
Női figurák I-III., "

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Nagy István

MDK

Falu, szénrajz

Kazlak, szénrajz

Műcsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Nagy István MDK

Kislány kék kendővel, pasztell

Tájkép, olf.

Hortobágy,

Sárga fejkendős parasztlány, pasztell

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

MDK

Nagy István, festő

Baján – szülővárosában – Nagy István emlékkiállítást rendeznek. A város Nagy István-díjat alapított.

— : Hír

6.

ESTI HÍRLAP Bp. 1967. ápr. 14

Nagy István MDK

Macska, gipsz

Táncoló leánykák, bronz

Mücsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Nagy István
festő

M.D.4

Nagy István művészetéhez
kapcsolódik Felsmann Tamás
pályaképe.

Fóthy János: Felsmann Tamás
Művészet, 1967. július - 38 lap

M.D.K.

Nagy István
festő

Méltatás

Bisacer Jenő: Krónika
Művészet, 1967. június - 36 cap

M.D.K.

Nagy István
festő

Részt vettek művei a
tárlaton.

D. Fehér Erzsa: Az alföldi festészet . . .
Művészet, 1967. július - 8 lap.

M.D.4

Nagy István
festő

Méltatás.

Nagy István: Varga Nagy István művészete, 1967. június – 45 lap

Nagy István

Keritės /repr/

Rajztanitás 1962. 12.1.

Nagy István

Pataky Dénes: A magyar rajzművészet c. könyvében ír róla.

M.Kiss Pál könyvismertetése

Rajztanitás 1961. II.sz. 31.l.

Nagy István

Édesanyja portréja /repr/

Dr M.Kiss Pál: A portré
Rajztanitás 1962. V.sz. 24.11

Nagy István

Tanulmányfej /szén/ repr.
jobbprofilban ábrázolt idős férfi

Rajztanitás 1960. III. sz képmelléklete

Nagy István

Müve a Nemzeti Galéria rajzkiállitásán szerepelt.

Rajztanitás 1960. I. sz 28.1.

MDK.

Nagy István

Emlékkiállitás hire

Népmüvelés 1967 juli.

Nagy István

Fasor /repr/

Falu /repr/

Rajztanitás 1960. III. sz. 20.1.

A hely valószínűleg Hajdúböszörmény.

MTAK Kézirattár Ms 4587/33o. Megj.: M

Kézírás.

Zengővárkonyba írt levél.

Káplár Miklós ld. 825.sz. ill. 828/6.

1. Ld. 794/7.

2. Ld. 848/5.

3. Ld. 817/1.

4. Ld. 828/7. - Ilyen előadásra nem k

5. Ld. 848/3.

ÚJ MŰVÉSZET
1998/jún.
P-9396
35.o.
NAYG ISTVÁN

NAYG ISTVÁN

Új művészet

1998. jún.

35. o.

Nagy István, Jestő

Megemlítve.

Zelnik József: A hagyományok aranyága 3-12.

Forrás, Kecskemét, 1978. jút.-aug. X/7-8.

Nagy István

Olyan művészeteszmény megvalósítása felé hereste az utat, amelyben a jövő közösségi társadalmának körvonalai a múltbeli társadalmának közösségi művészeti-művelődési közegében bontakozik ki.

Pap Gábor: A meg nem gondolt gondolat.
Művészet, 1978. december - 22 lap.

Nagy István festőművész

Szuromi Pál: Határmenyegző

Művészet, 1983. március

Nagy István

Otthon

Aszalós Ebdre: Ami a felületek alatt vibrál.
Müvészet,1978.december/32.oldal.

NAGY ISTVÁN

Új művészet

1997. nyár

30.o.

Nagy István

MDK

Anyám, repr.

A Magyar Nemzeti Galéria 1965

MDK

Nagy István

neve az előszóban szerepel

2o.sz.i m. festészet és szobrászat N.Gal. és
Móra F.Muz. Szeged 1966.

MDK

Nagy István

A Magyar Nemzeti Galéria 1965.

MDK

Nagy István

az előszóban neve emlitve

A magyar müvészet kiáll. Párizsban. Szépm. Muz.

1966.

Nagy István „festő"

M.D.K.

emlékkiállításáról debreceni bemutatójáról írnak be:

Hajdú Géza:

ALFÖLD, Debrecenm 1967.XVIII.évf. 12.sz. 83. old.

Nagy István
festő

M.D.K

1935 nyarán Baja varos a Vemrelé
Szalonban bemutatkozott és Nagy
István művei is szerepeltek a tárlaton

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra
Művészet, 1967. december - 18 kap.

M.D4

Nagy István
festő

1937. február 13-án halt meg
a művész, hátrahagyja feleségét
Marsa Mária és kisfiát Pistát.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra
Művészet, 1967. december - 18 kép.

Nagy Sztáne
festő

M.D.

A bajai Nemzeti Szállóban
hagyatéki kiállítást rendeztek
Hódsági Béla kérésére.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Sztáninak
Művészet, 1967. decemba – 18 lap

Nagy Sztáne
festő

M.D.Y

Szabába sztán Baján a Museum-
ban emlékére és szándékára
egy különlermet, állandó kiál-
lítást rendeztek be.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Sztáninra
Művészet, 1967. december – 18 kap

Nagy István
festő

M-DK

Pogány Ö. Gábor a Fővárosi Képtár
részére vásárolt képeket, az
általa igen értékelt művész
alkotásaiból. Ezzel a tettével
tanúsgatta Nagy Istvánnak.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1967. december - 18 kap.

Nagy István
festő

M.D.K

Művenich egy vésze Lichter (ívói néven Lóránt László), Kurtós ügyész, Kramer József gyűjteményébe került.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1967. december - 18 lap.

Nagy István
festő

MDK

1963-ban a Nemzeti Galériában
volt emlékkiállítása Rév Béla
rendezésében.

Mistéry Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra
Művészet, 1967. december - 18 kép.

M.D.K

Nagy István
festő

Aszalós Endre két irben vendérdl
Bajan, 1963 áprilisában és 1967
májusában, halálának 30 évfor-
dulóján emlékkiállítást.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra
Művészet, 1967. december – 18 lap.

Nagy István, festő

M.D.K.

emlékkiállításával kap-
csolatban méltatja művészetét
P.Ö.G. c. körli a hátsó borító belső
oldalán „Katona puskával" c.
szénrajzát, a külső oldalán pedig
„Kendős bány" c. pasztelljének igen
szép színes reprodukcióját.

BUDAPEST, 1967. Bp. V. évf. 12. sz. — old.

MDK

Nagy István
festő

1968-ban a Fővárosi Képtárban rendezett Pogány Ö. Gábor Nagy István művéből emlékkiállítást.

Mistholczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1969. december - 18 kép.

Nagy István
festő

M.D.V.

Baján felkereste a művén
fiatal festőtársat Miskolczy
Ferencet

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra
Művészet, 1967. december - 18 lap.

Nagy István
festő

M.D.4

Gyincsi domboldal
Kucsmás fej } repro

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra
Művészet, 1967. december - 18 lap.

Nagy István
festő

M.D.V

Eszmei elkötelezettség teszi
modernné Nagy István bé-
pelt. Műveszete a demokra-
tizmust képviseli

Tibely Gábor: Nagy István emlékkiállítása.
Műveszet, 1967. december – 16 sap.

Nagy István, Szolnok

MDK

Hátranéző, ólom

Játszó mackók, "

Szolnokmegyei képzőm. téli tárl. dec.

Damjanich J.Muz. 1965. dec.

MDK

Nagy István

Havas táj, paszt. repr./cimlap on/

Tompa Kálmán gyüjteménye, Rippl Rónai Muz.

Kaposvár, 1966.IV.

MDK

Nagy István

Havas táj, paszt

Két ökör, "

Székely legény,"

Tompa Kálmán gyüjtemény. Rippl Rónai Muz.

Kaposvár 1966 IV.

MDK

Nagy István

Macska, repr.

Szolnok megyei képzőm. téli tárlata

Damjanich J.Muz. 1965. dec.

MDK

Nagy István

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Nagy István

Anyám, repr.

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Nagy István

Leány korsóval, paszt.

Téli táj, "

20. sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móre F.Muz. Szeged, 1966.

MDK

Nagy István

Leány korsóval,/cimlapon/ repr.

2o.sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móra F. Muz. Szeged 1966.

Nagy István

Rajz /szepró/

Jelenkor 1966 II. n. 118 old

Nagy István

Rajz (repró)

Jelenkor 1966 III. n. 223 old.

Nagy István

Kitaibel Pál mellmoboldt a keszthely Festetics kastélyban állították fel (említve)

Felcsikor 1966 VI. n. 560 old.

M.D.Y

Nagy István
festő

Nagy István pektúráját erdélyi
szülőföldjének és népének vi-
lága ihlette.

Tibely Gábor: Nagy István emlékkiállítása:
Művészet, 1967. december – 16 sap.

-gyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István
festő

M.D.Y

Katona fej
Erdélyi behavarott bár
hegyek között
Fáj bárakkal

Tibély Gábor: Nagy István szelekki állítása
Művészet, 1967. december – 16 lap

MDK

Nagy István, grafikus, festő

Hagyományteremtő.

(harangozó): Három generáció sikere 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. febr. 27.

Nagy István

Debreceni gazdasági akadémia hall-
gatója, 1935 dec. kiállításon humoros
rajzaival feltűnt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bögel József/
1961.Debrecen 68.l.

Nagy István
festő

MDK

Karig Emil zeneiskolai igazgató
leányai Julcsi és Sárika lettek
volt modellje Nagy István-nak.
A két család jó baráti alapon volt.

Miskolczy Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1967. december - 18 lap.

MDK

Nagy István

Bácsbodrog Népe, Baja 1949.szept. 30.
Képzőművészeti kiállitás a Központi Filmszinházban

MDK

Nagy István

Fővárosi Népmüvelési Központ I. kiáll. 1947.szept.

MDK

Kiállitások

Nagy István

Szabad Művészet 1949.1.sz. 29-30.o.

Nagy István MDK

meghalt 1937.

Pécsi Képzőművész
a pécsi képzőm. társ. tagja.

MDK

Nagy Istvan tipografus

munkája (Atheneum ny.) könyvcímlap terv.
„Tevan Andor: A könyv évezredes litja"
Ábra 174 l.

Soproni Béla tanfolyam vezető
Példák a tipográfiai tovább-képző tanf. munkáiból,
Magyar Grafika 1960, 4. évf. 3. sz. 169 l. 1959–1960

MDK

Nagy István, 1873-1937.

Fák dombon

Európai Iskola 32. kiáll. "Elődeink".

1948. márc.

MDK

Nagy István, 1873-1937

Domboldal

Főv.Népm.Közp. 17.kiáll. M.tájképfestészet.

1948. szept.

mdk

Nagy István tipografus
(Atlanemu Nyomda)

Tipográfiai terve
Mellékletet: Virágért

Továbbképző tanfolyam. Kéziszedő középfok.

Magyar Grafika, 1961, 5. évf 2 sz. 128-129 l. közöl

MDK

Nagy István

Népszava 1959.jul.8.
Az Alföld festészete

MDK

Nagy István, festö

Kopasz fák. Rajz.

Nk.Seg.Biz.Rův.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 7.1.
Szépm.Hus.

MDK

Nagy István, sz. 1873

Menyecske naranccsal, paszt.

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

49 l.

MDK

Nagy István, sz. 1873

Domboldal, paszt.

Erdőrészlet, kréta

Almásy-Teleki 4. műv. aukc. 1940. nov. ~~25~~. 1.
26 1.

MDK

Nagy István

Önarckép, graf.

Az önarckép. Alkotás Művészház, 1923. márc.

22 l.

Nagy István

MDK

A szolnoki telep állandó lakója

Esti Hirlap 31 szám 1958. febr 6. 2 old.

Nagy István MDK

Sárdi Brutusz főrestaurátor utra kel
a Műcsarnok anyagával Moszkvába, a Magyar
Forradalmi Művészet alkotásait mutatja be.
Fennti művész munkája is szerepel.

Esti Hirlap 43 szám 1958. febr 2o 2 old.

MDK

Nagy István

Anonyma, paszt.

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec. 19. 1.

MDK

Nagy István

Női képmás, of.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz.

27 l.

M.D.K.

Nagy István /1873-193

454. Hattyus tájkép. Pastel, 70 x 84 karton
455. Havas táj. Olajf.

/A 455. sz. mü melletti névnél feltüntetve a halálozási év. Tekintettel a születési év azonosságára, valószinü a festő személye is azonos./
/Utóbbi kép születési és halálozási dátuma: /1873-1937 /

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 52. l.

M.D.K.

Nagy István /1873-1937/

564. Dömösről. Olajf. 68.5x53.5 karton.
565. Bakonyi öregasszony. Pastel. 50x69 papir.
567. Tájkép. Pastel. 83.5x69 karton.
568. Csendélet. Olajf. 40.5x50 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 40. l.

MDK

Nagy István, festö
1873-....

Tájkép.	Jel.	Tempera.
Tájkép.	"	Szénrajz.
Tájkép.	"	Pastell.

v.Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll. 1947 okt.
Kat. 22.1. 12-19.

MDK

Nagy István, festö

164.	Legelészö birkák.	Olf.
168.	Gyimesi táj.	Pasztel.
178.	Bácskai asszony.	Olf.

Kp.Műcs. - OMKE. Nemz. Képzőműv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 10.1. jun.17.

Nagy István festő
/1873-1936/

Önarckép
Önarckép /Pasztell/

Erdélyi Müvl Kiáll. 1941. Kolozsvár

M.D.K.

Nagy István, festő

(1873-1937) szintén parasztí
származásu, arácsar Koszta József, de
festői irányzatánál fogva inkább Rippel
Ronaihoz áll közelebb. Nála a deradens
polgári kultura összetalálkozása a magyar
parasztí világgal nem kerül ellentmondás-
ba. Ellenkerőleg, a jelenséger nagy vonalu
összefogása, a valóság felfokozott át mo-
dellálása egy a népből származó ember festői
világát és gondolkozását nyitja meg előttünk.

Háy Károly: Ungarische Kunst. Entwicklung des Relais-
mus in Werken von 9 Malern und 9 Bildhauern.
Berlin, 1949. 9.old.

M.D.K.

Nagy István, festő

kiállított képei:

Erdő birkákkal
Csángó leány
Birhanyáj
Fiatallány narancsal
Parasztlány korsóval
Öreg ember
Havas hegyek
Domboldal
Arató
Parasztasszony kalappal
Téli táj
Legelésző tehenek
Legelő
Alföldi tanya
Házak
Házak a domboldalon
Falu végén
Birkák a domboldalon

[mind pasztell]

Háy Károly: Ungarische Kunst. Entwicklung des Realismus in Werken von 9 Malern und 9 Bildhauern. Berlin, 1949. 34.old.

M.D.K.

Nagy István, festő

Kiállitott képei: (folyt.)

Falu-részlet
Földek (szántás)
Kerekes kút
Tajkép kerekes huttal
[mind pasztell]

Önarchép
Parasz pipával
Öreg parasz
Fin archép

Háy Károly: Ungarische Kunst. Entwicklung des Realismus in Werken von 9 Malern und 9 Bildhauern. Berlin, 1949. 34.old.

M.D.K.

Nagy István, festő

domboldalon, vezető utat ábrázoló festményének képe

Háy Károly: Ungarische Kunst. Entwicklung des Realismus in Werken von 9 Malern und 9 Bildhauern. Berlin,1949. 36.old.

M-D-A

NAGY István szobrász

Állatplasztikár

Részvétel a kiállitásra

Dutka Mária: A szolnoki művész-
telen kiállitásra a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1961. máj. 17. 4. l.

MDK

Nagy István, VI.o.tan.

Nagykörös, Patay-uti áll. ált.isk.

21. Táborozás.

Nagy. Ifj. Képzőm. Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16. -szept. 1o. nat.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

B. Haulisch Lenke: Szentendrei művészek kiállítása 1961.
Művészet, 1961. november — 42 f.

MDK

ifj. Nagy István épitész

Magánépitési engedélyek. Epitő Ipar 1910. jan. 2. lo 1.

MDK

ifj. Nagy [illegible]t István

Épitő Ipar. 1909. okt. 17. 384 l.

bor szarvasgedei földbirtokos és neje
rangöntővel egy 12 mázsás harangot
vi tüzvész alkalmával a másik két na-
olvadt. A legkisebb harang felirata
int: TYERNAU ANNO XXXIII.
t ujra befedték, 188o-ban és 1927-ben

Nagy István, diszitő festő, 194o. végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk.évk. 1o4o-1941. Bp. 1942.

33 l.

Erzsébet szőnyege, 1697.

?02

Nagy István, s.tiszt.

Váza virággal

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936. december, 11 l.

M. D. K.

NAGY István ifi építész

Szűz-utca 5-7
Nagyfuváros-u 3/a } sz. alatti házak
Thököly-ut 46

Kép

Budapester Neubauten, Wien Schroll 1908.

39-48. K.

Nagy István szobrász M.D.K.

Uj szobrok a borsodi falvakban

Szabad Föld, 1965. febr. 28.

Nagy István [faragó]

MDK

A "Népművészet mestere" címmel együttjáró emlékérmet, oklevelet és a 3000 Ft-os takarékbetétkönyvet ma kapták meg Mihályfi Ernő minisztertől /többek között

Kiss Ernő faszobrász /Bogyoszló/
Markos Erzsébet tervező
Nagy István faragó /Gyöngyös/

A kitüntetettek között van
Mészáros Anna babakészitő. /interjú vele/

Dersi Tamás: A nyenyeremüvész és a babakészitő. Átadták a "Népművészet mestere" kitüntetéseket.

Esti Hirlap, II.évf. 193.sz. 1957.aug.18.vas.
2.oldal

Nagy István, népművész

Ő az egyedüli férfi „varró" Mezőkövesden. Bőrre hímez. Kis, tariszmyaszerű táskákat ékesít fel matyó motívumokkal. (Retikül helyett használhatók a magakénítette táskák.)

Szabadi Sándor: Matyó népművének között

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 29. 9. l

MDK

Nagy István sokszorositó

végbizonyitványt nyert

Budiparrajzisk 1932-33. 92 l.

NAGY István Szobrász

K.44: Kiállítások

Művelt Nép 1955, dec. 25, 4. évf. 52. sz. 4. l.

MDK

Nagy István

Ybl Ervin: A Paál László Társaság jub.kiáll.
B.H. 1934. nov.11. 18 l.

MDK

Nagy István

Holt Dunaág, paszt.
Park részlet, paszt.
Fürdőzők a Duna mentén, paszt.

Paál László Társ. jub. kiáll. N.Szal. 1934.nov.
11 l.

Nagy István festő

magyar Nemzet V. 1954 nov. 12. 7.

M.D.L.

Nagy István
festőművész

M.D.K.

32 darabból álló hagyatéka a bajai Múzeum tulajdona lett.

Solymos Ede: A Türr István Múzeum története és ismertetése. Baja 1958. 12 l.

M.D.C.

Sleep tattoo
?

M.D.K.

Nagy István
festő

Emlékkiállítása 1948-ban.

Solymos Ede: A Türr István Múzeum története és ismertetése. Baja, 1938. 23 l.

MDK

Nagy István festő
(1873 - 1937)

„Tájkép" (Tanyavilág.) - Déri Múzeumban. - (16 l.)

Bpen tanul.

Párisa, itáliai útja után itthon tájképeket, parasztjeleneket fest.

Főleg pantellben. (29. l.)

Déri Múzeum Képtára, Debrecen, 1954.

18

M.D.K.

Nagy István
festő

Mednyánszky László

Végvári Lajos: Szőnyi István
Művészet, 1954. 2 sz. 242 l.

Nagy István
festő

M.D.K.

A festészeti hagyomány mellett kitartott.

Végvári Lajos: Szőnyi István
Művért, 1954. 2 sz. 237 l.

M.D.K.

Nagy István
festő

Tájvörös szénaboglyával" c. műve
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonába
került.

A gyűjtemények gyarapodása múzeumainkban.
Művészet, 1960. augusztus.

MDK

Nagy István

Juhász, paszt.

KUT; N.Szs/1. 1938. okt.

MDK

Nagy István épitész

magánépitési engedélyek Bp.

Vállalkozók Közl. 1905. nov. 8. 5 l.

MDK

Nagy István festőm.

K.A: KUT kiáll. Pesti Napló,1936.febr.23. 12 l.

Nagy István, festö MDK
sz.1873

Gyerekfej. Jelezve:Nagy István 19o7. Of.

gr. Almásy-Teleki Eva, [illegible] müv. int./v. Ernst-Muz./
IX. Müvészeti aukció.1942 máj.1o.-töl kiáll. 18.-án
Katal. 29.1. aukció

MDK

Nagy István, festö
1873-1937

136. sz. Bp.Föv.Képtár tul. Pasztell

Stockholmi grafikaikiáll. 1948. Április.
Nemzeti Muzeum /Stockholm/. Katal. 22.l.

MDK

Nagy István. 1873-1937

Pihenő

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
lo l.

MDK

Nagy István, 1873-1937

Ház

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948. jan. 10 l.

MDK

Nagy István, 1873-1937

Hadifogoly

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
9 l.

Nagy István MDK
/1873-1937/

Parasztleány kócsöggel. 1920 körül.
Pasztell, karton. 70.50 cm.
/Szines repr./

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XX. században.
Bp. 1959. XVIII. tábla.

Nagy István
festő
47 éves
(koponyaalapi törés)
† 1956 XI. 14.
Óbudai Újtemető

Halotti főkönyv
1137

MDK

Nagy István

Uj romantika. Tamás-Galéria CLIV. kiáll. 1944. febr. 2 l.

Károlyi-palotában rendezett képzőművészeti kiáll.
1927 febr. 1.

MDK

Nagy István

Dombos táj, festm.

"Száz év festészete" kiáll. Szalmássy Galéria.1948.

Nagy István festő M.D.K

Alkotása bajai m gángyüjteményben

Szabó Julia: XX. századi müvek bajai mag ngyüjteményekben
Müvészet 1965. febr.

M D K

Nagy István 14 éves tápiószelei munkásgyerek,

rajzolta

O. I.: Tizenkét fiatal festő művésztelepe Tápiószelén. Kossuth Népe 1945. jul. 11. 6 l.

Nagy István festő

Magyar Nemzet VIII. 1952 ápr. 25. 5.

Nagy István
Önarckép

Tamás-Galéria CXVIII. kiállításon. 1941.febr.

2 l.

Nagy István
Tájkép, paszt.

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 15 l.

MDK

Nagy István festő

Szöveg-archiv anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művért 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

MDK

Nagy István

szobrászművész, dicsérettel kitüntetve.

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályatervek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

Nagy István festő

Magyar Nemzet VI. 1950 okt. 6. 5 l.
Végvári L.: Magyar grafika

Nagy István festő

Élet és Irodalom II. 6.n.1958
febr. 7.

Oelmacher A: Vegyes felvágott és
szépérzék

Nagy István festő

Magyar Nemzet X. 1954 jun. 5. 5.

MDK

Nagy István városi mérnök

Király György megyei mérnökkel 1818-ban tervet dolgoz ki a győri belső és külső bástyák közötti terület beépítésére. (repr.)

Borbíró - Valló : Győr, Bp. 1956. 231. l. - 132. l.

M. D. K.

NAGY István festő

műveiből kiállítás 1848.

Megnyílt 1955. 1. 29.

Végvári Lajos: Tíz év kiállításai 79. l. 80.

Nagy István

Magyar Lehetőségek kiállítása - Nemzeti Szalonban - képeivel szerepel.

Az Est
1934.VIII.19.

Nagy István

Otthagyta a maga tanitóságát a pikturáért. Vándor életet él, az erdőt bujja, a természetet imádja.

Budapesti Hirlap
1934. VIII. 15.

MDK

Nagy István

repr.:

Havas táj

20.sz.i müvek bp.i mügyüjteményekből. N. Gal.
1963. jul.

MDK

Nagy István

Falu

Parasztfej, paszt.

Székely gyermek, paszt.

Anyám, paszt.

2o.sz.i művek bp.i műgyűjteményekből, N.Gl.
1963.jul.

MDK

Nagy István

Havas táj, paszt.

2o.sz.i müvek bp.i mügyüjteményekből. N.Gal.
1963. jul.

Sterk Izidor /Pest,
Bécsben tanult. 1892-t
zat tervezett /Bécsi u
kislakásos bérház, Rév
A Gellért Fürdő és Szá
Árminnal

Nagy István

Majomanya, ólom

Játszó mackók, ólom

Téli Tárlat 1964. Műcsarnok

Nagy István, festő

Szept.-ben Nagy István - emlékkiállítást rendez a Nemzeti Galéria.

— : Hír

12

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 18.

Wagy B. István
festő

M.t.K

„Apáink"-at mutatta be.

Vidos Zoltán ,A Fiatal Kpzőmü észek
Müvészet,1969 okt.19.lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy István

A két világháború közötti idő a magyar történelem egyik legszomorúbb negyedszázada, politikai tragédiákhoz vezettek, művészete azonban időtálló. ... a képzőművészetben Derkovits, Egry, Nagy István, Bernáth Aurél, Aba-Novák Vilmos, Berény Róbert, Vajda Lajos s Barcsay Jenő alkotott a kor szimbolán...

Czine Mihály: Irodalmunk a két háború között.

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 488-489. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

ifj. Nagy István, faragó

A Népművészet mestere címet kapta.

– : Kiváló népművelők és Népművészet Mesterei 2.

ESTI HIRLAP, B..1969.aug. 18.

Nagy István
festő

M.DK

Méltatás -

Tóth Béla, Égerházi Imre kiállitása
Müvészet 1969 aug 46 lap

Nagy Szlován
festő, grafikus

M.D.K.

Mezőgyán községben született,
agrár proletár családból. 12 éves
korában egy térképész csoport mellett
dolgozik mint napszámos, 14 éves
korában asztalos tanuló.

-ch-: Nagy Szlován
Dunántúli Napló, 1958. márc. 7. - 5 bep

Nagy István
grafikus

M.D.Y.

17 éves kortól kezdve különböző szakmákban helyezkedtek el, hányatott élet élt. A rajzolással nem feledkezik meg soha. 1940-1945 között katona volt. Térképész csoportnál szolgált, ill. alkalma volt rajzolni.

— dr — : Nagy István

Dunántúli Napló, 1958 márc 7 - 5 lap.

M.D.L.

Nagy István
grafikus

A felszabadulás után állami megbízatásba lépett, 1950-ben Pécsre költözött, 1954-ben állásától megvált és Pécsett maradt.

— dr —: Nagy István
Dunántúli Napló, 1958. május 7 — 5 lap.

M.D.K.

Nagy István
Grafikus

A Harafias Népfront belső munka
társa. – 1958-ban a TTIT
klubki állításán mutatja be vápart
karikatúráit.

— di —: Nagy István
Dunántúli Napló, 1958. márc. 7 – 5 lap

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Bényi László: Jegyzetek a Szépművészeti Múzeum...
Művészet, 1967. június - 34 lap

Nagy István

parasztfestő

Magyar Festőtestvériség kiállítása - Nemzeti Szalonban - munkáival szerepel.

Sötét tónusaival, szinte feketével dolgozva a feketén, döbbentő képeket fest.

Ujság.
1934.VIII.22.

Nagy István

paraszt-festő

Magyar Ősfehetségek kiállítása - Nemzeti Szalonban - Egyed Zoltán hírlapíró Ölint Jenőről irott cikkében a kiállitókat sorolja fel. Ezek mind az ő sipszavára bujtak elő rejtekeikből, ezeket ő kereste és ő találta meg, ő vezette és ő masiroztatta ide fel őket, az ország szivébe, erre a gyönyörü uj honfoglalásra..

A Reggel
1934.VIII.21.

Nagy István

festő

Őstehetségek kiállitása Erzsébet téri kiállitó nelyiségben - képével szerepel.

A Reggel
1934.VIII.27

Nagy István

Magyar Ösztehetségek Kiállítása - Nemzeti Szalontan - képeivel szerepel.

Magyarság
1934.VIII.19.

Nagy István

xxxxxx

parasztfestő

Magyar Őstehetségek Kiállítása - Nemzeti Szalonban - munkáival szerepel. Erős, komoly ambició van a néptanitó müveiben, fejlettebb kultura, különösen a Bakonyi öregasszony, a Bakonyi menyecske képeiben és tájstudiumaiban.

Pesti Hirlap
1934.VIII.18

Nagy István

Magyar Őstehetségek Kiállításon – Nemzeti Szalonban – képével szerepel.

Nemzeti Újság
1934.VIII.19.

Nagy István

földmüves festő

Magyar Tehetségek kiállitása - Nemzeti Szalonban - munkával szerepel.

U j s á g
1934.VIII.19.

311. kép. *8. Psalterium. XVI. sz. 26a lap.*

miniaturafestészet díszítő modorában készültek. A lapszéldíszítést könnyed, vékonylevelű stilizált levélindák s virágok képezik, amelyek ecset-arannyal dúsan árnyékoltak. A színes alapra festett iniciálék egyszerűbbek, csupán a 26a és a 40a lap iniciáléja van dús növényi ornamentikával díszítve. Az iniciálék színes alapja arany vagy sárga mintákkal s megfeketedett ezüst virágokkal díszített. A tompa, sötét színek között csak a sárga és kék élénkebb. Kvalitásos műhelymunka.

13a lap: (114. psalm.: Dilexi, quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meae.) *D* iniciálé (34×37 mm), karminpiros alapon kék betű. Belül megfeketedett ezüst díszítés.

16a lap: A iniciálé (37×39 mm) aranydíszítésű barna alapon vörös betű.

A következő lap hiányzik.

18a lap: N iniciálé (34×39 mm) aranysárga, virágokkal díszített alapon kék betű.

Nagy István festőművész
Kálmán Jenő 1923. évi dija
A Szinyei Merse Pál Társaság Értesitője. 1927. febr.

Mag. 15 cm.
Rudolf trónörökös ajándékozta történelemtanárának, Rónay Jácintnak. Kohl Medárd ajándéka.

GYŰRŰ,
arany, fejében topáz.
Átm. 2·8 cm.
Osztrák munka, 1875 körül.
Rudolf trónörökös ajándékozta történelemtanárának, Rónay Jácintnak. Kohl Medárd ajándéka.

Lepold Katalógus 130. sz.

CIBORIUM,
aranyozott ezüst fedővel.
Mag. 34 cm.
Magyar munka, 1875.
A talpán levő felirat szerint Simor prímás készíttette, 1875.

SIMOR PRÍMÁS KELYHE,
arany, kék és fekete zománccal és drágakövekkel.
A lábon: CALIX JOAN. CARD. SIMOR MDCCCLXXVI.
Mag. 26 cm.
Lippert terve után Anders bécsi ötvöstől, 1876.
Zománcos patenája ugyanattól.

Dankó 91—92. l. (Képe XXVIII. táblán.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap I., 1880., 369. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 208. l. — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 192—193. l. — Lepold Katalógus 114. sz.

Nagy István festőművész

Tópartján
Csiki táj
Gyimesi házak

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI.kiállitása., 1930. december V. helyen

Nagy István

festőművész kiállitása. Baja, Türr István Múzeum. Ism. Analós Endre, Petőfi Népe, 1966. júl. 3. – Vásárhely, Tornyai János Múzeum. – d. j. Csongrád Megyei Hilap, 1966. jún. 19. – Dömötör János, Művészet, 1966. 7. évf. 11. a. 39-40.
Fiches fehérvár, Múzeum. – Pernevzky Géza, Magyar Nemzet, 1966. dec. 10.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

268. l.

Nagy István
szobrász

A nyári főiskolai művésztelep ideje alatt készült kapcsolatba Hódmezővásárhellyel.

Dömötör János: Szabó István
Tiszatáj, Szeged 1970. IV. 334.

Nagy István

konstruktivizmusa kimondottan a természetből szerzi inspirációját.

Szabadi Judit: Set down in black and white. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1951

Nagy Istvánn
festő

Méltatás.

László Gyula: „A fehete láng"
Művészet, 1970. felvinár – 14 kap

Nagy István

A bajai múzeumban emlék

kiállítása nyílt

Szabadtiszta hűvészetért 1969 IV.

Nagy István
festő.

A tyai barátja volt ifj. Éber Sándor festőnek

Mezei Ottó: Ifj. Éber Sándor kiállítása a bajai Tóth István Múzeumban
Tiszatáj, Szeged 1970-I. 69.

Nagy István

Emlétre

Sokymár István Mai magyar grafik
Utrecht 1970. ápr. 3.

Nagy István

festő

~ ról:

Surányi Miklós: Nagy István /Bp. 1920/

Lyka Károly: Nagy István / Bp. 1944/

Pap Gábor: Nagy István / 1965, Bp/

A magyarországi műv. tört. I. 481.
Corvina 1971.

3) Nagy István
festő

Lelenthezett nagyobb anyaggal. Nyomor-
gott.

A magyarországi műv. Tört. I. 513.
Corvina 1971.

2) Nagy István
festő

parasztok portréit, tájképeket festett.
Technikája: pasztell és szén. Sárcei ko-
morak. ~~Fő~~
Fél prevmultan élt, elvétve szerepelt ki-
állításokon. Nagyobb anyaggal 1923-ban
A magyarország-ji műv. tört. I. 512.
Corvina 1971.

1) Nagy István
festő

Pozsaszt festő /1873-1937/. A székely vidéket, Baja környékét jeleníti meg pasztellképein. Bp. en tanult; megjárta Münchent, Párizst, Rómát. Ezen éktében az országot járta, a szegény A magyarországi műv. tört. I. 512.
Corvina 1971.

M.D.K.

Nagy István

A müvészről és/művész-/kortársairól ir Szabó Julia: "Magyar rajzmüvészet 189o-1919" cimmel. A Corvina kiadásában megjelent müről Perneczky Géza ir "Képes albumok a századfordulóról" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. dec. 2o.
XIII. évf. 51. sz. 8. lap

Nagy István

Szerepel az alábbi háslaton

N. N.: Nagyon művészet
Kiállítás az Ernst Múzeumban

Népujság 1969 X. 5

Nagy István

Kezeljel az alábbi táslatan
Mezőkövesden

N. N.: Alföldi kéjek

Eszakmagyarország 1970 III. 29

Nagybistrá

Emlitve

Pánkány László: A Petró-gyűjtemény kiállítása

Déli Hírlap 1970. máj. 3.

Nagy István

Barcsay a legelvontabb korszakában sem szakad el az ő és az aktivizmus útjának folytatásától.

Németh Lajos, Modern magyar múzeum 1, Kossuth, 1968 123.l.

Nagy István

Az 1945-tel megújuló művészet munkásságát előzményének tartotta.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina 117. l. 1968

Nagy István
festő.

Méltatás

Fábián Gyula: Várlathép Ferencz Julia művészetéről
Művészet, 1970. március – 27 lap

Nagy István
festő

Méltatás

Bahi Miklós: Jóhai és Orlai Petrich ...
Művészet, 1970. április – 34 lap

Nagy István

Szigorú szerkezetű műveiben is felbukkan a lírai elem.

Vének Lajos: Modern magyar műfordítás, Corvina, 1968, 152. l.

Nagy István

1919-ből való az Üvegárszony c. képe, 1923-ban gyűjteményes kiállítása van a Nemzeti Szalonban, 1929-es az Őszike, 1937-ben hal meg.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968

170-A4.1.

Nagy István

Az ő útjáról indult Zilahy György.

Wenneth Tajos: Modern magyar mimmel

Corvina 1968

147. l.

MDK

Nagy István János, szobrán

Schwartz Dávid mellszobrát
kénitette el.

–: Felállítják a közlekedés magyar út-
törőinek szobrát a Városligetben 13

Népszabadság Bp. 1967. okt. 1.

MDK

Nagy István, festő

Tárlatvezetésen ismertetik
Emlékkiállítását. (Nemzeti
Galéria)

-: A hét végi kulturális programból

12

Népszabadság Bp. 1967. okt. 21.

MDK

Nagy István, festő

Emlékkiállítását tárlatvezetésen ismertetik. (Nemzeti Galéria.)

– : A hét végi kulturális programból 11

Népszabadság. Bp., 1967. okt. 14.

MDK

Nagy István, Jestő

Szerepel a Várpalotában a táblaton.

Rózsa Gyula: „Nagyobb igaza sohse volt népnek 8

Népszabadság Bp., 1967. okt. 14.

Nagy István

Szerepel az „Alföldi mesterek"

kiállításon a nagy fehérvári

Csók galériában

Nagyvarsa 1966 okt 30 Fold.

Nagy István nobrász

Ahatnobsokkal nezepel a

„Kelnoki művésztelep" c.

kiállításon a Nemzeti

~~Szalonban~~ Galériában

Nagymaros 1966 X. 16 Fold.

Nagy István
festő

M.D.V.

Méltatás.

Szelesi Zoltán: A VIII. Szegedi Nyári Tárlat,
Művészet, 1967. november - 42 lap.

Nagy István M.D.K

szobrász

A „Munkáselet" c. kiállitásán jelentek meg pantelljei

Gógl-Tertói: Művészi hitvallás a munkáséletről

Napló 1960. ápr. 6. – 5. lap

Nagy István
festő

MDK

Délutáni álom" c. rajzát
körölte a Napló.

Napló, 1961. máj. 14. 3. lap

M.D.K

Nagy István
festő

Emlékkiállítását a Nemzeti Galériában rendezték

– : Kiállítások
Művészet, 1967. október – 48 lap.

Nagy István, festő

3

MDK

Az ötödik terem portrésorozatán mérhető le legkönnyebben kemény önintenzitét. Itt mutatja be a „plebejus ősöket". (Béres, Öreg bojtár, Gyerkőc, Bolos pásztor)

A kiállítás megrendezése kitűnő és alkalmas arra, hogy a látogató első kézből kapja az élményeket és a tanulság, a megértés, befogadás elemeit.

Rózsa Gyula: Nagy István időnerűsége 7

Népszabadság Bp. 1967. okt. 10.

MDK

Nagy István, festő (2)

Ez a kiállítás Nagy István művészi szemléletét állítja előtérbe, alkotói magatartását, amely lényegében következetes plebejusság.

Stílusát, előadásmódját, formai megoldásait a mester maga alakította ki. Sajátos ötvözetét adja a kor leghaladóbb törekvéseinek (expressionizmus, konstruktivizmus) és a belső igazság kifejező-mozgásának.

Rózsa Gyula: Nagy István időszerűsége

7

Népszabadság Bp. 1967. okt. 10.

MDK

Nagy István, festő.

Tárlat-vezetésen ismertetik a Nagy István-emlékkiállítást. (Nemzeti Galéria.)

—: A hét végi kulturális programjai 11

Népszabadság Bp., 1967. okt. 7.

Nagy István, festő

MDK

1

A Nemzeti Galériában nyílt meg emlékkiállítása. 1923-as gyűjteményes kiállítása óta sok kiállítás bizonyította Nagy István művészetének mélységét és jelentőségét, a művész igazi helyét mégsem sikerült kijelölni festészetünk fejlődésében. (Sok az epigon, de az epigonok hamisítanak is: meghamisítják az eredeti jellegét.)

Rózsa Gyula: Nagy István időszerűsége 7.

Népszabadság

Sp. 1967. okt. 10.

Nagy István, festő

MDK

1918-ban készült

Édesanyám c.

festménye : Repr

— : A Magyar Nemzeti Galéria Nagy István - kiállításának anyagából 9

Népszabadság, Bp. 19[illegible]7. okt. 1.

MDK

T.Nagy István

Kiállitási kritika

Magyr Nemzet 1967Nemept.9.

Nagy István, festő

MDK

Szept. 23-án nyílik meg emlékkiállítása a Nemzeti Galériában.

6

– : Hír

ESTI HIRLAP Bp. 1967. szept. 21.

Nagy István, festő

MDK

A Nemzeti Galéria Baráti Körében ismertetik a Nagy István-emlékkiállítást okt. 23-án.

— : Hír

6

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 20.

Nagy B. István MDK

Ősz,olf.

Ernst Muzeum 1964. Fiatal Képzőm. V. kiáll.

Nagy István MDK

Havas táj,paszt.p.7ox8o cm.

Két ökör.paszt.p.3ox4o cm.

Székely legény, paszt.p.7ox5o cm.

Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm.Gyüjt.kiáll.

MDK

Nagy István, festő

Emlékkiállítását tárlat-
vezetésen ismertetik.

— : Ezt ajánljuk 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 7

Nagy István

A konstruktívizmus hatott
művészetére

Aradi Nóra, Absztrakt képző-
művészet, Bp. 1964.

52 l.

Nagy István
festő

M.D.Y

Nagy István: „Bizakodás" c.
grafikája

—: Hírek

Napló, 1959. júl. 5. - 3. lap

MEGHÍVJUK ÖNT

Nagy István

a Magyar Nemzeti Galéria

Barátai Körének

1967. OKTÓBER 23-ÁN, HÉTFŐN

DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR TARTANDÓ

összejövetelére

POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

ISMERTETI NAGY ISTVÁN

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁT

67-10 fnyv 14 7152

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1967 okt.14.

MDK

Nagy István

Téglagyár, o.

A Tordai hasadék, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Nagy István

Dömösről, o.

Bakonyi öregasszony, past.

Tájkép, "

Csendélet, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

MDK

Nagy István

Fenyők a hóban, szin.cér.

Havas part, " "

Hegyi ut, " "

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

9000 - 67,548

MDK

Nagy István

A Békási szorosból, szin.cer.

Anyám, " kr.

Imre János arcképe, kr.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

EA ..... ltsz. Gyűjtés hely

MDK

Nagy István

Ülő parasztasszony, szin. kr.

Tájkép fenyvesekkel, kr.

Demeter Péter, kr.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Nagy István MDK

Tájkép, szénr.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Nagy István MDK

Édesanyám, pasztell

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

BUDAPE

Nagy István műveiből jelentős kiállítás nyílt meg a Nemzeti Galériában. Solymár István rendezésében, nintaszerű Nagy István életműve bontakozik ki. Harminc évvel a halála után ma már köztudott, életében még csak kevesen ismerték fel, hogy a hallgatag, szerény vándorfestő, aki széltében-hosszában bebarangolta az országot, hogy aztán egy-egy helyen megálapodva, egymás után ontsa remekműveit, a legnagyobb művészeink közül való génicsendéletein az itt élő nép lelkivilága, életritmusa, a hazai föld légköre fejeződik ki a csodával határos, érzékkel fel nem fogható módon, az átélés fehér izzásával

E

bei...
Az ig...
nála tartózk...
Ez a kitűnő villamossági m...
ezelőtt egyesztendős tanulmány...
Egyesült Államokban. Tapasztal...
ebben a gyárban gyümölcsözt...
1950-ben nevezték ki igazga...
igénytelen kis gyár volt a most...
vek. Tulajdonképpen 1924-ben...
jobbára zseblámpaelemeket gyá...
Szeverov átvette a vezetést, csa...
bel készült. Most száz fajta. A...
zan dolgoztak. Most ezren. Még...
a termelés értéke negyvenszer tö...
1950-ben. Minden szocialista ...
portálnak, ezenkívül az arab ors...
ganisztánba és Vietnamba is.
– Mi volt a legfőbb gondja?

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ORSZÁG VILÁG
Wagy Hatvan
1961 ÉKT 18

Nagy István MDK

Falusi udvar, olf.

A pécsi modern magyar képtár, 1964.

Nagy István MDK

Édesanyám, repr.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Nagy István

MDK

Falusi udvar, repr.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Nagy István MDK

Lánykaportré, pasztell

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Nagy István MDK

Tájkép, pasztell

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Nagy István MDK

Elefánt, ólom

Alvó nő, terrakotta

Damjanich Muzeum Szolnok 1964. Téli tárlat

Nagy István
festő

MDK

Kiállítása a Kápolnán ukor
múzeumi helyiségben nyílik
meg.

- Hírek -
Napló, 1965. máj. 19. 2. lap

M.D.K.

Nagy István „festő"

„és a szolnoki művésztelep munkái megmaradnak a „valósághű" ébrázolás mellett"

Dercsényi Balázs: Árkay Aladár,
Bp. 1967. Akadémiai Kiadó,

6. old.

Nagy István

MOK

Graphus

Rajzai Győre Imre, Kiss Anna, Bihari Sándor és Papp Lajos költőkről a Nagyló jan. 27-i számában jelentek meg.

— : —

Nagyló, 1963. jan. 27. 4. lap

Nagy István

és Nagy Balogh Hánoshoz viszonyiva Tornyai Jánosnak sikerült a legjobb megélhetést biztosítania a maga számára.

Pap Gábor:Nagy Balogh-Nagy Istv.-Tornyai
Bp.1965.29 l. 18 képmell.Az én muzeumom lo.

NAGY ISTVÁN/1873-1937/

Rudnai Gyula/szül.1878/,Koszta József/1864-1949/ alkotásai a szegényparasztság elkeseredettségét és forradalmi készülődéseit örökitették meg.

Végváry Lajos:Munkácsy Mihály Bp. 1955,48 l.24t.
/1844-1900/

NAGY ISTVÁN/1873-1937/

Botos pásztor 192o-as évek közepe,pasztell,papir,
61x43 cm.Magántulajdonban,/repr./

Karám télen 1927 körül,pasztell,papir,47,5x62 cm.
Magántulajdonban /repr./

Pap Gábor:Nagy Balogh-Nagy István-Tornyai
Bp.1965.29 l. 18 képmell. Az én múzeumom 1o.

NAGY ISTVÁN/1873-1937/

Fejkendős öregasszony 1919.szén és pasztell,
45x31 cm,Magyar Nemzeti Galéria /repr./

Viz partján 192o-as évek közepe,pasztell,papir
24 x 32 cm. Magántulajdonban //repr./

Pap Gábor:Nagy Balogh-Nagy István-Tornyai
Bp.1965.29 l. 18 képmell. Az én múzeumun lo.

Nagy István/1873-1937/

Kaszáló 192o-as évek második fele,pasztell,papir,
52x72,5 cm.Magántulajdon /repr./

Hegyek alján 1 93o-as évek,pasztett,papir,
3o,5x44 cm.Magántulajdon/repr./

Pap Gábor:Nagy Balogh István -Tornyai
Bp.1965.29.l.18 képmellékl.Az én muzeumom lo.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 okt. 14.

Nagy István
festő

MDK

"Parasztasszony" repr.

Műterem 1958 I. évf. 5. sz. 45.o.

MNK

Ős-Nagy István
Árviz, ~~xx~~ olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst muz. kiáll
1945. okt. 6 l.

MDK

Nagy István, 1873-1937.
Férfi portré, festm.

Mesterek a Főiskolán. Főv. Képt. XLVII. kiáll.
195o, ápr.

Nagy István

MNK

Művei szerepelnek az
1956 szept. második felében Bukarestben
megnyílt magyar kiállításon.

Műterem 1956 I. évf. 9. sz. 0.o.

Nagy István MDK

"Öregasszony" repr. 13.o.

Farkas Zoltán: A XX. század festészete a Nemzeti Galériában.
Müterem 1958 I. évf. 8. sz. 11-13.o.

MDK

Nagy István festő

Kéki Béla: Az erdélyi képzőművészet gondja.
Erdélyi Tudósitó, 1935. jan. 24 l.

Nagy István
Alkony, olaj

O.M.Kir. Képzőmiv. Főisk. kiáll. 1924. 5 l.

Nagy István, 1873-1937.

Tanulmány, szén
Férfifej, "
Önarckép, "
Pipázó paraszt, szén
Fák, szén
Kislányfej, cer.
Gereblyézők, paszt.

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13-14 l.

Nagy István, 1873-1937

Mocsaras táj, paszt.
Táj, "
Virágzó fák, olaj
Havas táj, szén és paszt.
Öregasszony, paszt.
Tanulmányfej, "
Zöldkendős tanulmányfej, paszt.

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13-14 l.

Nagy István, 1873-1937.

Kunyhók domboldalon, paszt.
Jegenyék, "
Tájkép, "
Havas táj, "
Dombok, "
Erdőszélén, "
Faluvége, "

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13-14 l.

Nagy István, 1873-1937.

Férfifej, olaj
Mezőn, paszt.
Parasztasszony, paszt.
Csendélet, "
Táj, szén
Táj gémeskuttal, paszt.

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13-14 l.

Nagy István MDK

Dömösről, olf.

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Nagy István

Juhász, paszt.

KUT.kiáll. N.Szal. 1938. okt. 1.

Nagy István

Fák, paszt.
Erdélyi dombok, "

KUT kiáll. N.Szal. 1936. febr. 4 l.

Nagy István

Vizimalom, szines kréta

Árverési Különy. 1936. máre. 2.rendk.sz.

45 l.

Nagy István, 1873-...

Magyar táj gémeskuttal, szines kréta

Mű- és Régiségkereskedelmi Váll. XX.Művészeti aukció. Bp. 1948. 16 l.

Nagy István, 1873-1937
Önarckép

Önarckép-kiállitás. 1948. jan.

MDK

Nagy István

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája MűvÉrt 1957.VI.évf.4.sz. 348.l.

MDK

Nagy István festő

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz. 342.l.

ter műve, 1799 körül. A XIV. Lajos
ató két sekrestyeszekrény korai ba-
kiválóbb ~~darabjai~~ emlékei közül való.

Nagy István
Havas tisztás a fenyvesben, paszt.

Szent-György-Cséh XLVI. művészeti aukciója.
A Gyűjtő. X. évf. 2.sz. 4 l.

Nagy István

Magányos fék a Balaton partján, paszt.
Balatoni hangulat, I. paszt.
" " II. "
" " III. "
" " IV. "
" borus " "
" " "

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924. nov.

16 1.

Nagy István

Vitorlák a Balatonon, paszt.
Vitorlások Kenesén, "

Balatoni Társaság II. Kiáll. Kons. Szal. 1924. nov.
16 l.

NAGY István

Benne L.: Gróh Istvánról

Irodalmi Ujság 1955 okt. 26 n. jun. 25, 5. l

Nagy István

Kovanecz I.: Kiállitás a Főiskolai hallgatók nyári munkáiból. Szabad Művészet 1956. 3.sz.

140 l.

Nagy István 1873-1937

Faluszéle, paszt.
Esztena, paszt.
Kalapos asszony, paszt.
Domboldal, szén

Uj magyar képzőművészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 30-31 1.

Egyház

A kóru
köteg
zárul,
hevede
töszká
mellvé
lak vi
tagoza
A klas
mazó,
fal el
záruló
jes sz
két-ké
lop em
teljes

Nagy István
Kopasz fák, rajz

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 7 1.

Nagy István

Festő tájbelyei

Nemzeti Lapos: Gyulaholot a X.
Nagy Képzőm-i Kiállításról

Kritika 1965 Nm. 47. l.

Nagy István

Festő tájképei

Németh Lajos: Gondolatok a X. Magy. Képzőm.-i Kiállításról

Kritika 1965 11 sz. 47. l.

MDK

Nagy István

önarcképe

Vigilia, 1948. márc. XIII. évf. 3. sz. -187.l.-Hayts Géza: Önarckép kiállitás. 187-188.l.

MDK

Nagy István festő (1873-1937)

Fahn összel

Telihold

Bényi L.: Az Alföld képben é versben.
Békéscsaba, kiállitás. Bp. 1952 6.

Nagy István

Szerepel a K. O. T. Kiállításon a Nemzeti Szalonban.

P. H. 936 11. 25

M.D.K.

Nagy István, festőművész

"Fák kazallal" c.szénrajza. Fekete Repr.341.o.11.kép
60-45 cm

M.Kiss Pál: Művészetről mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

Nagy István

herepel a K. U. T.
K. állításán a Nemzeti
halmban.

B. H. 936, II. 23

M.D.K.

Nagy István, festőművész

"Béres" c. pasztellképe. Fekete repr. 339.o. 7.kép

1920-as évek közepe. 20-30 ~

M. Kiss Pál: Művészetről mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

M.D.K.

Nagy Istvan,festőművész

"A művész anyja" c.pasztellképe.Fekete repr.333.o.
5.kép 1928, 65-70 ~

M.Kiss Pál: Művészetről mindenkinek,Corvina,Budapest,1966

MDK.

Nagy István

Képvásárlási hir

Dunántuli Napló 1966 dec.25.p.11.

M.D.K.

Nagy István, festőművész/1873-1937/

A kritikai realista hang jelentkezett képein. 97.o. Jeles pasztell festő. A pasztellt keverés nélkül, rajzosan használja. 110.o. Kép. 333.o. 340.o. 339.o.

M. Kiss Pál: Művészetről mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

MDK.

Nagy István

Őskor c. szobra

Müvészet 1967 jan.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.

N agy István . M.D.K.

matyó népmüvész

60 éves,

Bőrmunkák maty szücsős minták felhasználásával

Napi hirek
Magyar Nemzet 1967. jan. 3. 6.1.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Tibely Géza: Rudnay György.
Művészet, 1962. február - 8 lap.

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás.

Szabó György: Veszélyes félreértések.
Élet, és Irodalom, 1967. márc. 11-8 lap

Nagy István MDK

Falusi utca, olf.

Csendélet, olf.

Virágzó fák, olf.

Székely leányka, olf.

Mücsarnok 1944.Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

müller-Tormay-ház, egyemeletes, emeleét mélyitett, földszinten tükörmélyintives kapu. Eklektikus, XIX. század
Károly főorvos háza.

3 1/

MDK

Nagy István festőművész. Baja

Pécsi Képzőművész. és Műbarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936. jun. 12 l.

N. F. 11

M.D.K.

Nagy Szloán
festő

Vannak alkre puritán népisége
hat a fiatal képzőművészek között

Bolgár Kalmán: A Fiatal Képzőművészek Studiója
Élet és Irodalom, 1960 febr. 19.

MDK

Nagy István

Székely leány, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 18 l.

410 K

Nagy István [festőművész]

(Realista művészek sorában említve.)

. V. Nagy István: Bodnár Éva. Tornyai János.
Tiszatáj, Szeged, 1956. okt. X. évf. 4. sz.
438. l.

Nagy István MDK

Nagy István és más alföldi festők munkássága a két világháboru között.
Nagy István mint falujáró barangolta be az országot,közben szünet nélkül pasztellezett,rajzolt,a s havi 5o pengőért adta legremekebb müveit a kiadónak.
Müvészetének jellemzése.
Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX. században.Bp.1959.51.l.

Nagy István MDK

Az ő pályakezdése is példa arra,hogy a magyar festőknél a formatörekvések nem tudták elfeledtetni a szocális problémákat.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században.Bp.1959.42.l.

MDK

Nagy István, festö.

A kiáll.-t rendezte:OMIT és a Magy.Ip.Müv.Orsz.Egyes.

"Magyarország" 1910 márc.16. 6.l.
Mária Valéria u,helyo.:"Uj Magyar otthon" kiáll.

Nagy István festő
1873-1937

·M.D.K.

Alakos és táj Zépek a Nemz. Gal. ban.

Parasztasszony - részlet, repr: 530

Kampis, Magy. mův. Bp. 1960 528

Nagy István, festő

M Dk

Nagy István (1873-1937): Botos pásztor
című, az 1920-as évekből való
képe.

Repr.

-: Festészetünk haladó hagyományaiból

Népszabadság, bp. 1959. okt. 4.

10.1

MOk

Nagy István, festő

A MSZMP kongresszusa tiszteletére a Petőfi Irodalmi Múzeumban rendezett kiállításon bemutatásra kerül többek között Nagy István „Kőtörő munkás" című festménye.

—: „Munkásélet" címmel képzőművészeti kiállítás nyílik

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 29. 8. l

Nagy István MDK
1873-1937

Müvészetének méltatása.Hivatkozás alább emlitett képre.

"Anyám/Öregasszony/".1919.pasztell.p.
Magyar Nemzeti Galéria.Repr.115.sz.kép.

Farkas Zoltán: ~~xxMagyarxNemzetixGaléria~~
Képzőművészetünk és Európa.A Magyar Nemzeti Galéria közleményei.1.sz.Bp.1959.
125.l.

Nagy István MDK

A Munkácsy hagyományokat folytatók, az indulatos, vérmes szinegyüttes képviselői között emlitve.

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.32.l.

Nagy István MDK

1873-1937.

Kiegyensulyozatlanság művészetében.Összehasonlitás kortársak és korábbi magyar festők gyötrődéseivel.
Társadalmi okok elemzése.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században.
Bp.1959.29.l.

M. D. K.

Nagy István
festő

Pasztelljeiről.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.
Dutka Mária: Munkásélet a képzőművészet tükrében
8l.

Nagy Lajos
festő

M.D.K.

Aláírás.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 7.
Dutka Mária: Dési Huber Lajos a művészetről. 7 l.

MOK

Nagy István, festő

Anonyma of. Pastell

Műcsarnok - 1925/26 Old. Kiáll. - 19. l.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Mihályfi Ernő: Búcsujegyzetek a VII. kiállításról.
Magyar Nemzet, 1959. május 10.

8 l.

M.D.K.

Nagy István
festő

Tájképe a Magyar Nemzeti Galéria
tulajdona lett.

Magyar Nemzet, 1959. július 3.
Napló.

41.

Nagy István, festő MDK.

„Monumentális és szükszavú", a Mester piktúrája.

Parasztjainak arca jól érzékelteti a múlt rendszer „háromszillió koldusának" nyomorúságos életét.

Péter Imre: Az Alföld a festészetben

Népszabadság. Bp. 1959. jül. 26. 8. l

M.D.K.

Nagy István
festő

Néhány képe az Alföld a festészetben kiállításon ki vannak állítva.

Magyar Nemzet, 1959. július 4.
Ma délben nyílik az Alföld a festészetben kiállítás. 4 l.

M.D.K.

Nagy István
festő

Szeseti művein az alföldi tipusokat festeni.

Magyar Nemzet, 1959. július 12.
Dutka Mária: Az Alföld a festészetben. 8l.

MDK

Nagy István

Székely leány, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

27 l.

M.S.M

Nagy István
festő

M.D.K.

Miltatás.

Megnyílt Sarkantyú Simon kiállítása
Magyar Nemzet, 1959. febr. 7. 4 l.

M.D.K.

Nagy István
festő

Munkásságáról — Fűkaszálók (sepr.

Lyka Károly: Nagy István
Élet és Tudomány. Bp. 1958. 42 oldal.

1330 Ft.

M.D.K.

Nagy István
festő

Méltatás. —— Öregasszony, Öreg nipfelkelő,
Erdélyi táj. (reprók)

Lyka Károly: Nagy István.
Élet és Tudomány, Bp. 1958. 42 szám. 1328 l.

M.D.K.

Nagy István.
festő.

Művészetéről. — Szalmakalapos parasztasszony.
Parasztember (reprók)

Lyka Károly: Nagy István.
Élet és Tudomány. Bp. 1958. 42 oldal.

1328.

M.D.K.

Nagy István
festő

Hódmezővásárhelyen megfordult.

Artúr Tivadar: Hódmezővásárhely
Élet és Tudomány, Bp. 1958. 47 o2.

1191

M.D.K.

Nagy István
festő

Életéről + önarckép, repro

Lyka Károly: Nagy István.
Élet és Tudomány, Bp. 1958. 42 oldal.

1327.l.

MTA

Nagy István
festő

Dési Huber cikke a Korunk 1937. V. számában:

"Nagy István, a festő"
1873-1937

közli:

Oelmacher Anna: Dési Huber István a művészetről.
Bp. 1959.
79-83.o.

Nagy István

MDK

Repr.: /Képtáblák aszöveg után/:

31. Erdélyi táj. o.v. 56x74. cm. MNG.
32. Öregasszony. zén, pasztell, papir. 45x31 cm MNG.

Oelmacher Anna /szerk./: Dési Huber István a müvészetről. Bp. 1959.

MDK

Nagy István

Önarckép, paszt.

Hegyi táj, "

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

36 l.

MDK

Nagy István

Dömösi táj, paszt.

Műterem. 3. csop.kiáll. 1935. márc.

MDK

Nagy István

Duna mellett, paszt.

Müterem. 3. csop.kiáll. 1935. márc.

MDK

Nagy István

Szépmüv. Muz. Évk. VII. 182 l.

M. D. L.

NAGY István festő

Nagybánya i festő

Végvári 1958. 148., 268.

MDK

Nagy István festő

Benczc László:Variációk egy témára Csillag IX.évf.
1955.szeptember 1895.l.

MDK

Nagy István

Végvári Lajos:Szőnyi István Csillag,X.évf.1956. szeptember 572.l.

MDK

Nagy István

Bencze László:Magyar mesterművek Csillag,X.évf. 1956.augusztus 337.l.

M. D. K.

NAGY István festő
(1873 – 1937)
Téli táj (1920-as évek)

Bortnyik - Hevesy - Rabinovszky: 2000
év festészete Bp. 1943. 420., 458.

MDK

Nagy István

Boglyák, paszt.
Tájkép este, "
Egyedül, "
Őszi rózsák, "
Gyermek fej, "
Székely öreg asszony, paszt.

N.Szal. 333. kiáll. Dijazott müvészek. 1925. márc. 19 1.

Nagy István

Kálmán Jenő 15 dolláros festészeti dija

N.Szal. 333.kiáll. Dijazott művészek. 1925. márc.

7 l.

Nagy István

Magyar Grafika

Magyar Nemzet
1950.VI.é.233.sz.
Széch.kvt.

Végvári Lajos

Nagy István festő

M.D.K.

emlitve:

Darvas József: Képzőművészetünk időszerű kérdéseiről. Bp. 1954 28

Nagy István
Pestő

M.D.K.

344) Téglagyár
345) Tordai hasadék
(Somogym. Mur.)

Egyéb köztulajdonlít elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

22 l.

Nagy István
festő

M.D.K.

Kaszáló férfi

Grafikai 1957. Budapest.

22 l.

Nagy István
festő

MDK

Miltalás.

Rácz István: Bene Géza
Művészet, 1967. szeptember – 17 lap

Nagy István

"Öregasszony" /repr/.

Rajztanitás 1963. V. cimlap

Nagy István (1873-1937)

Dömösről.
Olj.f.68.5x53.5 karton.Ltsz:1645.Sign.

Bakonyi öregasszony.
Pastel 50x69 papir.Ltsz:2843.

Tájkép.
Pastel 83.5x69 karton.Ltsz:3067.Sign.

Csendélet.
Olj.f.40.5x50 papir.Ltsz:6346.Sign.1911.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Nagy István, festő

† Nemzeti Galériában szept. 23-
án nyílik meg Nagy István retro-
spektív tárlata.

– : Nagy István és Klitz Béla tárlata
Budapesten 7

NÉPSZABADSÁG, hu. 1967. aug. 4.

Nagy B. István

szerepelt az I. debreceni nyári táborban.

Hajdú-Bihar megyei Nk. 1967. aug. 12.

Nagy István

szerepelt az alföldi művészek Tavaszi Tárlatán.

Szolnok megyei Néplap 1967. ápr. 23.

Nagy István (1873-1937)

Fenyők a hóban.
Szines ceruzarajz.

Havas part.
Szines ceruzarajz. Sign. 914.

Hegyi ut.
Szines ceruzarajz. Sign. 15.

A Békási szorosból.
Szines ceruzarajz. Sign. 915.

Anyám.
Szin. krétarajz. Sign. 914.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Nagy István (1873-1937)

Imre János arcképe.
Krétarajz. Sign. 1916.

Fiú parasztasszony.
Szín. krétarajz. Sign. 914.

Tájkép fenyvesekkel.
Krétarajz. Sign. 1914.

Demeter Péter.
Krétarajz. Sign. 1916.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Nagy István, festő

A Bedony György kiállításáról szóló
ismertetés megemlíti.

Rózsa Gyula: Jegyzetek kiállítások ról 7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. aug. 1.

Nagy István

Koszta, Tornyai, Nagy-Balogh melletti hivatalos állásfoglalások a szocialista realizmussal kapcsolatban úgy hatottak, mint megbízható igazodási pontok. Nevezik említésével a realizmus fogalma, sőt bizonyos értelemben a stíluskeretek kérdése is elképzelhető alakot nyert.

Bernáth Aurél: A szocialista realizmus problémái. Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 72. l.

Nagy Istvánné
festő

M.D.K.

Rést vett a tallinni kiállításon

N. Perères Éva: A szolnoki kövizzlelep tallinni kiállítási sól

Kövizet, 1967 augusztus – 40 lap.

M.D.i

Nagy István
festő

Egy, Nagy István és Bene Géza
egymástól elítő művészete a
rokonvonások is merelében kerül
egymáshoz közel.

Rácz István: Bene Géza
Művészet, 1967. szeptember - 17 lap

M.DY

Nagy István
festő

Éppúgy tisztában volt az arányékok racionális és irracionális szerepével, mint Bene Géza.

Ráczi István: Bene Géza
Műveszet, 1967. szeptember - 17 lap.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

székely, paraszt szülők, apja Csikmindszenten földmives. Tanitóskodott, majd festő. Budapesten, München-ben és Párizsban tanult. Első életrajzirója Surányi. Nem telepszik meg sehol véglegesen, nem tart fenn mütermet, kóborol, az egész országot bejárja. Városokban csak télen tartózkodik, nem keres müvészbarátokat, nyolc hónapos párizsi tartózkodása alatt nem ismerkedett meg egyetlen élő müvésszel sem/irja Surányi/. Kiállitásokra csak ritkán küldi müveit. A "Müvészet" 1904-es évfolyamában megjelent szénrajza /Fiatal lányka képmása/ a nagybányaiakkal és Fényes korai müveivel rokon.

Elekfy Jenő: Nagy István 1873-1937. Magyar Müvészet. 1949/. 16. évf. 1. sz. 17-18. l.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Viskók, pasztell /repr./
Pásztor, pasztell /repr./
Önarckép, vásznon, 34x32 cm. /szines repr./
Katona, 1916., szénrajz, 24,5x19,5 cm. /repr./

Elekfy Jenő: Nagy István 1873-[redacted] 1937. Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 17. l.,19. l., 21. l., 23. l.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Önarcképe a technika külsőségeiben közel áll Rippl-Rónai müveihez. Utolsó korszakában, mely Baján ért véget, dekorativ célzatok kerülnek előtérbe.
Külföldi kóborlásainak hatása nem mutatható ki müvészetében. Az aktualitások hidegen hagyták.

Elekfy Jenő: Nagy István 1873-1937. Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 20-23. l.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Életében kétszer mutatta be müveinek nagyobb sorozatát, először 1914-ben a régi Müvészházban, majd 1923-ban a Nemzeti Szalonban. /Még ekkor is szinte ismeretlen/. Témaköre: a falusi ember arca és szegényes környezete. Az Aszalos-gyüjtemény egyi kis szénrajza öreg népfelkelőt ábrázol. Tájképei, összehasonlitva Kosztáéival: tematikus rokonság, hangulati különbség. Müvei: kis képek, pasztellek és szénrajzok, mind természet után készültek. Azon festők tipusához tartozik, akik rajzolva tudják magukat legjobban kifejezni /mint Degas és Rippl-Rónai/. Megpróbálkozott az olajjal is /közelmultban rendezett kiállitásán láthatók voltak ezek/.

Elekfy Jenő: Nagy István 1873-1937. Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 18-20. l.

693

…zve. Rövid haja s bajusza öszbevegyült; szemöl-
…a leberetvált. Négy rendjelt s egy érdemkeresztet
…et mellén s hármat szalagon visel. Paszománt
… s jobb vállától bal csipője felé rendszallagok
…nye piros bélésű.

…ászonra, méretei 62.6:46.6 cm.
…diki ereklyemuzeumból. 107/95. № 130.

107/95: 130.

Nagy István
festő
koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban

wód
Újság 1927. febr. 13
(e. a.: N. T. kiállítása.)

főhadiszállás volt akkor, mint előbb Szeged, a nemzet minden reménysége. Horthy Miklóson és a nemzeti hadseregen nyugodott akkor a magyar nemzet jövője. Mint mindenkor ezer esztendő óta és mint a jövőben is.

A Sir George Clark által vezetett hosszas tárgyalásokra az előkelő párizsi kiküldött — amikor nem boldogult a különböző irányzatokat képviselő politikusokkal — meghivta Horthy fővezért, akinek higgadt szava és máris megmutatkozó döntő tekintélyének sulya alatt megalakult az átmeneti szürke kormány, amire a fővezér visszasietett csapataihoz, hogy néhány nap mulva, november 16-án bevonuljon — a visszavonuló románok nyomában — Budapestre, a független önálló Magyarország évszázadok óta áhitott első nemzeti hadserege a piros-fehér-zöld lobogók alatt, a szegedi szüzmáriás zászlóval, élén a bálványozott fővezérrel, százezrek örömkönnyei között és milliók imájától kisérve.

*

Nagy István
festő

Lrád

Genthon Erdélyi mű

30. l.

.T, porcellán, karcoltrajzu aranydiszitessel, szines jelene-
ittört peremmel, két csésze aljjal, cukortartó fedővel. Két
gkiállitásra. Herend, 1873. — Kaffeeservice für zwei Per-
dekor. Szenen und Landschaften. Eine Platte, zwei Scha-
nit Deckel, zwei Kannen mit Deckel. Herend, 1873.

rcellánszobrocska, álló férfi parókával, fekete köpenyben,
zsjeggyel. Bécs, 1744—49. — Callotfigur, farbig, stehender
itel und Hut. Eingepresste weisse Marke. Wien, 1744—49.

lán, két füllel, a csésze alul domboruan gerezdes, peremén
s, az aljon Louis XIV. disz. Bécs, du Paquier-korszak,
rtasse, Porzellan, mit zwei Henkeln, die Schale unten mit
equindekor farbig. Auf der Untertasse Louis XIV. Dekor.
30.

pos alak, a tagozott talpa felett domboru akantuszlevelek
z levelek diszitik. A boltozatos fedő gombja sárkányalaku.
zt arany arabeszkdisz. Testén vörös, ibolya, lilaluszteres és
szines vizparti tájkép alakokkal. A fedőn a kartusokhoz
nyszámmal. Meissen, 1740 k. — Gedeckelter Becher, Por-
en Fuss plastische Blätterreihe, den Deckel zieren ähnliche
ckels ist drachenförmig. Am Rand und zwischen den Blät-
lung in zwei Kartuschen mit Lüsterglanz und Goldarabes-
nliche Arabesken. Meissen, um 1740. — Hasonló Meissen,
8·5 cm.

nyomán. Kék pajzsjegy.„ A" mintázoje
nach Teniers. Blaue Wappenmarke. W

581. TÁNCOLÓ PARASZTPÁR, fehér por
pajzsjegy. Bécs, 1750 k. — Tanzendes B
märke. Wien, um 1750.

582. TÁNCOLÓ PARASZTPÁR, fehér porcel
jegy. Bécs, 1750 k. — Tanzendes Bauerr
Teniers. „A" Modelleurmarke. Wien, u

583. MOPSZLI-ANYA KÖLYKÉVEL, szine
1740 k. — Mopshündin mit Jungem
Meissen, um 1740.

584. KUTYÁT ÖKLELŐ BIKA, fehér porc
Stierhetz, weisse Porzellanfigur. Wien,

585. BIKÁT HAJSZOLÓ EBEK, szines por
verfolgend, farbige Porzellanfigur. Meiss

586. FIU ÉS LEÁNY, két szines porcelláns
jeggyel. (Melchior.) Höchst, XVIII. sz.
figuren, in blassen Farben. HM Model

587. KÉT VIRÁGÁLLVÁNY, porcellán, ová
mel. Herend, 1870 k. — Zwei Blume
Blumendekor und durchbrochenem Bro

fejes lábon. Osztrák, 1699. — Grosse Kanne, Zinn, am auf-
d. Auf der Stirnseite eingeschnitten eine Frauenfigur. Öster-

sárgaréz, baluszteres szárral és tagozott talppal. Német,
lessing. Deutsch, XVII. Jh.

láncnyéllel, acélpengével. Francia, 1840 k. — Zwölf Messer,
ranzösisch, um 1840.

yozva, ovális talpas kis gyermekalak virágokkal. Empire-
ss, vergoldet. Empirestil.

ott bronz és köszörült üveg. Négy oszlopos száron. Empire-
oldet und geschliffenes Glas. Empirestil.

lain mitológiai alakok. Holland, XIX. sz. — Kassette,
Holländisch, XIX. Jh.

t bronzszobor, kerek vörös márványtalpon. Francia, XIX. sz.
ruppe. Französisch, XIX. Jh.

vázaidom, angyalhermás fülekkel. Osztrák, XVIII. sz. —
nit Engelhermen. Österreich, XVIII. Jh.

bronz, négyzetes talppal, magas gyertyatartó hüvellyel.
e, auf viereckigem Fuss, mit hoher Kerzentülle. XIX. Jh.

1030. KÉT KEREK TÁLCA, réz, vésett j
fer, mit gravierte Szenen. Indien, X

1031. TÜZISZERSZÁM ÁLLVÁNNYAL,
mit Gestell, Schmiedeisen und Bronz

1032. ÁLLÓ ÓRA, fehér márvány és arany
— Stutzuhr, weisser Marmor und ve
Französisch, XIX. Jh.

1033. KÉT KAROS GYERTYATARTÓ, b
három hermás karral. Francia, Lou
goldet, als Schaft Bacchus als Kin

1034. KEREK TÁLCA, vas, ezüst tansiroz
mit Silbertauschierung s. g. Bidri

1035. HAT MEDAILLON, aranyozott bro
Bronze vergoldet, mit Bildnisse. Ital

1036. BIKASZOBROCSKA, öntött vas, r
— Stier, Bronzefigur auf Sockel. Sig

1037. DOBOZ, bronz, födelén domboruan t
am Deckel tanzender Mann und Kir

Vajda Amália, férj. Kisfaludy Sándorné) VI. 143, 144.

emléktárgyai

Nagy István +
festő

az alábbi szervezet Epesti
1945 márciusi tárlatán
fenti műveinek kollek-
cióját állította ki.

Szabadsag. 1945. márc. 24
(A Magyar Művészek
Szabadszervezete.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy István

Thieme Becker

XXV. 331. l.

(Lyka)

Nagy István

Jezsó

irod.

Nagy Zoltán: Az erdélyi magyar művészet kisebbségi élete. Képművészet 1940. 15. l.

Nagy István
festő

Csánky Dénes:
Erdély az újabbkori
magyar festészetben.
Művészet kézik. —
Kolozsvár 1942
28 l.

Nagy Istvánt
festő

l.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942.
42. l.

Nagy István
festő

Surányi Miklós: Nagy István

16°, 16K, 30L, Budapest, 1930.

21
Ágnes sz. vt

Csütörtök
22
Vince vt.

Péntek
23
Raimund

Szombat
24
Timót pk.

Nap kelte 7 ó. 37 p. — Nyugta 16 ó. 48 p.
◗ Első negyed 7 ó. 35 p.

1942 • 4. hét **Január** I. hó • 31 nap

naptár
Tebeth-Sebat

V	29	
H	1	Sebat
K	2	
S	3	
C	4	
P	5	
S	6	S. Bo.

Nagy Istvan

Dömösvöl

szorzem kiáll Múcsarnok

Nagy István

Tájkép, szénrajz
Tájkép szénrajz
Repr.
Nagyjmagy. 34. tábla

Asszony, szines kréta
Föv. Képtár tulajd.
Repr.
Nagyjmagy. 35. tábla

Francia festő: Vignon de l'Enclos arcképe. (Másolat?) Fa, olaj, 28×21 cm.

Mazzaghy N. 257. szám.

Nagy István

Tájkép, szines Éréta

Föv. Képtár tulajt.

Kinesen repr.

Nagyjmagy XVII. t.

EURÓPA
FILM-, KÖNYV-, LAPTERJESZTŐ
ÉS KÖNYVKIADÓ R. T.

Rothermere utca 12 m

Nagy István festő

Születése

Radocsay Dénes: Emlékezés Nagy Istvánra.

Szépművészet

1943. 12. szám

239—244. l.

Képekkel

Nagy István

festő

Vasárhelyi Z. Emil:

Nagy István.

Erdélyi Helikon

1937. 227. l.

Nagy István

festő

64. Édesanyám pasztell

Erdélyi képzőm. pünkösdi kiáll.

Kolozsvár 1944.

Nagy Tamás, festő

L. Gulácsy

–: Kinek ajánlja? Kovalovszky M... 14

Népszabadság, 8n. 1979. jún. 17

Nagy István, festő

Jan. 26-án nyílik meg
emlékkiállítása Debrecen.

— □ Nagy István ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. jan. 26.

Nagy István, festő

Születésének 100. évfordulója alkalmából emlékkiállítását rendezik meg Debrecenben.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. jan. 23.

Nagy István, festő

Baján emlékünnepséget rendeznek

születése 100. évfordulója alkalmá-

ból. A múzeumban emlékkiállítását

is megrendezik.

— : Hír

8.

Nérszabadság, B:n 1973. febr. 6.

Nagy István, festő

A Nemzeti Galériában már. 28-án nyílt meg emlékkiállítása.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. márc. 29.

mDK

I.csop.: Kislégi Nagy István, Bócza János és Boldogfai Farkas Sándor, szobrászm.-k.

A zsüri most a végleges kiviteli tervek elkészitésére a következö dijnyertes, ill. dicséretet nyert pályázókat hivta meg. /Ettöl függetlenül kiadták a dijakat./

Szükebb pályázat a tengerészeti emlékmüre.
Az Est. 1936. dec.22. 7.old.

ifj. Nagy István, bpesti építész M.D.K.

tervei szerint épül a Cegléd Hitelintézet szérháza Cegléden.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jul. 3. sz. 11. old.

ifj. Nagy István épitész.

Művészet.
VI. évf., 1907.
134.

Nagy István: Fiatal parasztlegény

Miroir. 1948. Automne,
No. 4. 13 lap.

Nagy István: Téli táj

Nouvelle Revue de Hongrie 1940.
XXXIII. année, LXIII. tome, 266 lap.

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
236.

Péczely

N a g y I s t v á n :

Havasi taj

Festmény

Fényképi soksz.

A Művészhazból

MDK

Nagy B. István

Ősz, of.

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Muz.
1964. dec.

9. 1.

Nagy Istvánné

SÁG 930. XII. 14.

** **Az akvarell- és pasztelfestők kiállítása.** Az Akvarell- és Pasztelfestők Társasága aránylag régi művészegyesület s most már a tizenhatodik kiállítását rendezi a Nemzeti Szalonban. A zsüri, sajnos, kicsinyigényüen bírálta el a beküldött anyagot s a kiállításon azért tulságosan nagy mennyiségben szerepel a középszer és annak is alatta való minőség. Csodálatos erővel válik ki selejtes környezetéből az olyan grandiózus művészet, mint Nagy Istváné. Csiki tájai felejthetetlenül monumentális alkotások. A finomság irányában ellentéte ennek a művészetnek Nagy Sándoré ugy, ahogy azt különösen „Ősz" cimü gyönyörü vizfestménye képviseli. Egészen sajátos izük van Gallé Tibor mindenképpen eredeti vizfestményeinek. Lehelletes finomságuak Diósy Antal és Hende Vince akvarelljei. Istókovits Kálmán vizfestményei és pasztelrajzai a fantasztikum elemét viszik a kiállításba. Ugyanezt teszik Jaschik Álmos gouache-ai és Lókayné Egyed Erna tusrajzai. Kiválóak Komjáti Gyula szépia-rajzai és vizfestményei s ugyanezt mondhatjuk Kövesdy Géza sötéttónusu kicsiny vizfestményeiről. Szlányi Lajos komor szinhatásu őszi szántóföldje megragadó alkotás. Vasinka Géza vizfestményeiben érdekes tehetség mutogatja egyelőre a karmait. Jó munkákkal szerepelnek még a kiállításon: Antal József, Baranski E. László („A falverők"), Bardócz Árpád (8.), Bayer Ágost (18.), Beck Schwarz Elza, Benedek Kató (25.), id. Dörre Tivadar, a veterán művész, ki a régi és azóta már eltünt Pestbudának több részét örökitette meg vizfestményein, Gimes Lajos (80.), Halasi Horváth István, Haranghy Jenő, Hessky Iván, a nagyon finoman rajzoló Horváth József, Kézdi Kovács Elemér (131.), Kunffy Lajos (Rippl-Rónai Józsefet örökitette meg munka közben), Magdolna kir. hercegnő, Mendlik Lajos (176.), Mezey Ilus, Nádler Róbert, Neogrády Antal (206.) Ócsvár Rezső (217.), Tobisch Ilona, Undi Mariska, Wágner Géza (288.) és Wellmann Róbert. *(e. a.)*

Lysag 930. XII. 14.

MDK

Nagy Istvánné népénekes

garai: Népművészek az ország házában. Népszava, 1959. aug. 18. 1.1.

mdk.

K. Nagy Istvánné karcagi mézeskalácsos asszony

szerint a mult század 70-es éveiben
még nem ismerték Karcagon a fa formákat
A tésztát kézzel díszítették. Nők képviselték a mesterséget

Szabadfalvi József: A debreceni mézeskalácsos mesterség

Déri Muzeum Évkönyve. 1962.

114. l

MDK

sz. Nagy István,

a közgyülés az 1938. évre számvizsgáló-
bizottsági tagul választotta meg.

M.Képzönüszek Egyesületének közgyülése
- Magy. Nemz. Müvészet. 1938.
1.sz. 12.1.

MDK

Sz. Nagy István

Eldőlt a műszaki emlékmű-pályázat. Pesti Napló 1933. dec. 12.

Sz. Nagy István

Szobormúvével szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

M. 933. IX. 10.

dr. Nagy István

a műnapi emlékmű-pályázatra beküldött tervét a bíráló bizottság megvételre ajánlotta.

dr. 1933. XI. 12.

M Ű V É S Z E T
III.évf. 1904.
389.l.

Péczely
Béla

N a g y I s t v á n :

Tanulmány/Leányfej./

Szénrajz.

Es. Mary Jatvan MIK

K.M. urno

Mioeaurok 1950 tavaara Kääliteä

Sz. Nagy István MDK

K.M. urnő

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

MDK

Ös-Nagy István, festöm.

Árviz. Olf.

v.Ernst Muz.- A Szocdem.Párt Képzömüv.-nek Társas.
és meghivott müvészek kiáll.-a. 1945 okt.13-28.
Kat.

MDK

Ős Nagy István

Danaidák, olaj

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tev.irlat, 1947.
máj. 5 l.

MDK

Ős Nagy István

Nyár, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 1o 1.

Kisléghi Nagy István épitész

MDK

Veszprém, központjában foghijas telkek beépitése
repr.

Perényi Imre:Kompoziciós törekvések városrendezési gyakorlatunkban Magyar Építőművészet 1955.IV.évf. 3-5.sz.95.l.

mdk

Nagy István mezőkövesdi

szücsmester

régi hímzett kuzsuk (bőrujjas) hátát kiserélte

meg falikép nek megoldani.

U. Varga M. a Népművészek Mesterei nek Kiállításán

Népművelés, 1963. 11. sz 35. l

Nagy István, szürkhimző népművész

MDK

Nagy István mezőkövesdi szürkhimző a „Népművészet mestere" címet kapta.

–: Kitüntetek nyolc népművészt 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. aug. 18.

Ifj. Nagy István
balatonfőkajári faragó MDK

szerepelt a Jankovics Lajos kulturális szemle pályázati kiállításán szeptember végén a veszprémi Bakonyi Múzeumban.

Koncz István: A művészet "hinterlandja".

Napló. 1983. okt.6.

MDK

Nagy István fafaragó (Gyöngyös)

A "Népművészet mestere" címmel együttjáró emlékérmet, oklevelet és 3000 Ft-os takarékbetétkönyvet kapott.

Dersi Tamás: A nyeryeremüvész...

Esti Hirlap, 1957.aug.18. 2.1.

V.

55.

Magy István

festő

cód

Bort Kéterer

420. l.

Repr. Télitáj 1035. n.

MDK

Nagy István és Zoltán Vince épitőművészek

a magyar Szt, Erzsébet uj-szegedi templom terv-pályázatán III. dijat nyertek

Művészet 1907. 268.l.

M.D.K.

Nagy István, bpesti építész

tervei szerint nagy-
vendéglő - szélloda és
vigadó épül Monoron.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

épr. 21. sz. 12. old.

M.D.K.

Nagy István, építész

terve megvételben
részesült a gazdasági
gyógyszálló terv pályá-
zatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

dec. 17. sz. 4. old.

MDK

Zoltán Vince és Nagy István ép.-k

Az uj-szegedi Erzsébet -templom pályázatán a III. díjat nyertek el.

Az Uj-szegedi Erzsébet-templom

Magyar Epitömüvészet. 1967. 11.sz. 18.1.

M.D.K.

ifj. Nagy ~~Károly~~ István x) építész

terve megvételben részesült az újpesti állam-vasuti internátus pályázatán.

x) Helyesbítés a jul. 15. sz. 13. oldalán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

jul. 8. sz. 13 old.

Ifj. Nagy István, Eperjesi épitész M.D.K.

tervei szerint épül fel

a Czegléd Ipar- és kereskedelmi Bank rt. székháza

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

máj. 16. sz. 10. old. + 12. old.

ifj. Nagy István, Epesti épitéz M.D.K.

első díjat nyert a szentesi r.k. templom renoválási terveire kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

ápr. 4. sz. 8. old.

ifj. Nagy István, Eperti epitéz M.p.K.

500 koronás harmadik díjat nyert a herkulesfürdői szálloda pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp.1907. XXVIII. évf.

márc. 6. sz. 11. old.

MDK

ifj. Nagy István müépitész

Magánépitési engedélyek Budapesten. Vállalkozók Közlönye 1906. márc. 7. 5.1.

Nagy István ifj. MIK

faragó ifj. népi iparművész

szerepelt a kaposvári kiállításon.

N.E. : Népi iparművészeti kiállitás.

Somogy Megyei Néplap. 1963. aug. 6.

ifj. Nagy István MDK

Szálloda, szinház és vigadó terveI-IV.

festett rajz,, pasztell

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Nagy István ifj.

Berényi villa. Rajz. Mgt.

MMTárs. 1907. tav.kiáll. 35.lap

MDK

ifj. Nagy István

Ceglédi Hitelbank épülete, vf.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 5o.l.

MDK

ifj. Nagy István

Sebők ur háza Cegléden, vf.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 50.l.

MDK

ifj. Nagy István

Nagybányai ág.ev.templom, vf.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 50.l.

MDK

ifj. Nagy István

Berényi villa, rajz

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 35.l.

MDK

ifj. Nagy István

Szentesi róm. kath. templom, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 5o.l.

ifj. Nagy István MDK

Berényi villa, rajz

Műcsarnok 1907. tavaszi[illegible]. kiáll.

ifj. Nagy István MDK

Sebők ur háza Cegléden, vizf.

Ceglédi Hitelbank épülete, vizf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Szénaboglyák.

Bakony.

Öregasszony.

Városi Muzeum.Baja. - Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.2o. Kat.

Nagy István ifj.

faragó

résztvett a pályázaton és kiállításon.

madarai

Dr.Vajkai Aurél: A Jankovics Lajos Kulturális Szemle pályázatára beérkezett művek kiállítása a Bakonyi Múzeumban.

MAPLO/Veszprém/ 1962. szept. 1. 2. l.

szilágyi Nagy István

Boros Benike arcmása, gipsz

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Erdélyi zománcos gombok

VIII. 61.

Nagy István festő

Baja, Mátcházi-út. Műcsamok

1934. nemz. képzm. kiáll. 164, 168, 178.

Nagy István

festő Művészek

1933. nemz. képzőm. kiáll

452, 453.

s és Tsa.

dapest.

nező-u. 17.

Táv. cím.	Tel.	Üzleti órák.	Folyószámla.
Kakos és Tsa. Bpest	724-13	d. 2-6.	Pesti Hazai Banknál

: okt. 3. Levelünk jele: L. K. Kelet:

Budapest, 1934. október 4.

ző táviratot adtuk fel Önnek „Vegyen

feltételeit: az árut Ön venne meg
skodnánk. A költségeket közösen
2% [illegible]

Nagy István
festő

irod

Ellenrék 1927. máj. 31.

Nagy István

Festő

l.

Szent György Céh

42. aukc. (1920)

67. sz.

68. sz.

Zwei Jahre kroatische Filmanstalt

Vor zwei Jahren erließ der Poglavnik das Gesetz über die Gründung der kroatischen staatlichen Filmanstalt „Croatia-Film", die im Laufe dieser zwei Jahre eine rege Tätigkeit entfaltete und eine ganze Reihe von Wochenschauen und Kulturfilmen herstellte und eben an der Vollendung des ersten kroatischen Spielfilms musikalisch-historischen Charakters, „Lisinski", arbeitet, der demnächst vorgeführt werden soll. H. H.

Glossen

Anekdote mit ernstem Hintergrund

Der Brite ist in Sachen der Propaganda nie anspruchsvoll gewesen. Northcliffe, der im Weltkrieg 1914/18 als erster das Wissen um diese Tatsache systematisch ausgebeutet hat, sah noch tiefer. Er wußte, daß sich auch der politische Ideologe in England nicht wesentlich mehr anzustrengen braucht als der zu keiner Systematik gezwungene Kolporteur von Greuelmärchen. Die von ebenso großer Primitivität wie Brutalität zeugenden Grundlinien der Northcliffe-Propaganda von einst gründen sich auf diese Erkenntnis. Und die Londoner Informationsminister unserer Tage haben sich trotz des mehrfachen Kurs- und Personalwechsels von MacMillan über Duff Cooper bis zu Brendan Bracken ohne viel eigene Phantasie an dies der englischen Psyche so bequem gerecht werdende System der Primivität gehalten.

Gewiß fällt es uns schwer, gerade die typischen „Improvisationen" der britischen Propaganda ernst zu nehmen. Aber wir sollten doch nicht vergessen, daß der Brite solche Dinge auch dann auf sich wirken läßt, wenn er die Leichtfertigkeit ihrer Planung einmal durchschaut und vielleicht sogar zu erkennen beginnt, daß ihr Kolporteur sich an eben dieser Leichtfertig-

Nagy István

bánffyhunyadi

kovács mester

1842.

Láda

Közlemények az

Erdélyi Nemzeti Múzeum

Érem- és Régiségtárából III. 2. Kolozsvár

1943.

194. képpel.

Nagy István

I. l. 41

MAGYAR IPARMŰVESZET

1940:39. l.

Nagy István

l. u.

MAGYAR IPARMŰVESZET

1940. 39. l.

IX. sz. melléklet.

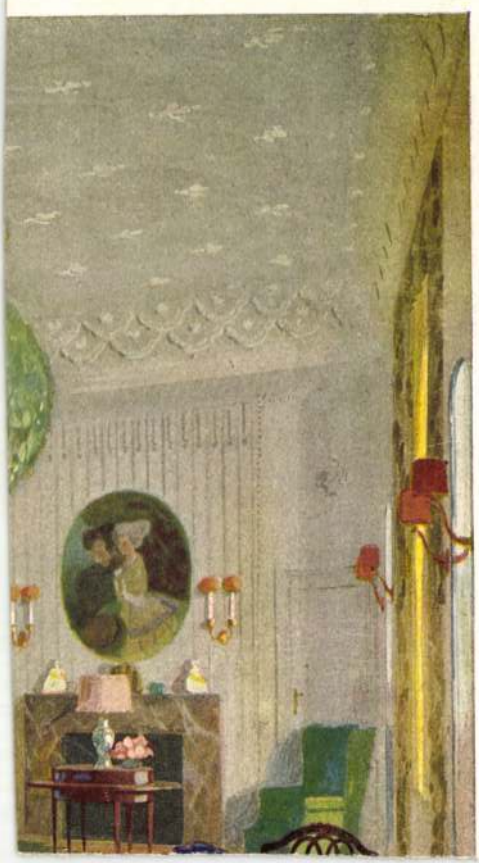

Nagy István
iparművész

A CSERKÉSZSZÖVETKEZET, a magyar cserkészmozgalom új felszerelési vállalata boltot nyitott a Hajnal-uteában. A napokban avatták fel a maga nemében igen eredeti bolthelyiséget, melynek berendezését Nagy István iparművész tervezte. Menedékházak belsejére emlékeztet a bolt gerendázatos falburkolata, kerékre szerelt világítótestei, a hatalmas kandalló és a rejtett lámpákkal állandóan világított ablakokból erdei növények ágai hajlanak a belső felé. A faragott díszekben a székelyföldi fejfák motívumaira ismerünk rá, és magyaros hímzések élénkítik a falakat. A hangulatos bolthelyiséggel fővárosunk érdekes látványossággal gyarapodott.

Magyar Iparművészet
1928. 257 l.

Nagy István

műasztalos
művezető a bpesti felső –
lásd ipariskolában

143

Jesch 147. l.

Tűzérek.

Teljes felszerel
két sorban elhelyezett
Öltözetök: kék sapka, b
köpeny, kék pantallo ol
Felirata a lapnak
fölül: K.u.k.Fest
jelzése pedig alól balr
és job

Szines könyomat

Sz
l
Át

Nagy István

butorterverő

1929

Éimisk 1930

86. l.

58
59

Nagy István

ipam.

Est. 1928

ИЖЕВСК 1941

Nagy István
festő
Bp XIII. Gyulacs u. 16.

lásd
Ős Nagy István
alatt

MKSz 1947

Nagy István II.

festi

(nem a csiki)

l.

Szépmüvèszet]

1943. 248 l.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1937/38. tanévi dékánjai

Mérnöki és építészmérnöki kar
Méhes Zoltán

Gépész- és vegyészmérnöki kar
Dr. 'Siqmond Elek

Nagy István
festő

Az »Alkotás Művészház« kiállításáról: Nagy István: »Tuli«

Film - Színház - Irodalom

1943. szept. 24.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy István
festő

A Műcsarnok 1943.
tavaszi kiállitásán
Arcképével a Jelinek
Gida-emlékdíjat
nyerte.

Pesti Hírlap 1943.
ápr. 8. (A Mű-
csarnok tavaszi
kiállitásának díjai.)

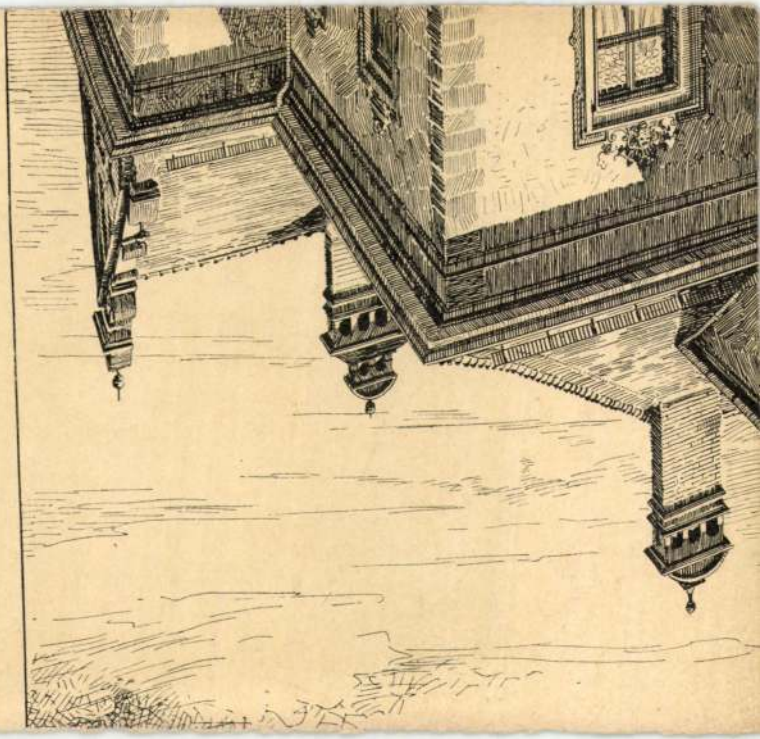

Nagy István
festő

Új Magyarság
1943. nov. 10.

Katolikus képzőművészek állandó kiállítása

A középponti katolikus kör állandó jellegű kiállítását *Czapik* Gyula egri érsek, a kör egyházi elnöke nyitotta meg, elökelő egyházi és polgári személyek jelenlétében. *Hindy* Zoltán alelnök köszöntötte az érseket, aki válaszában rámutatott arra, hogy a művészet pártolásának a mai időkben nagy jelentősége van, mert a rombolás fúriái rengeteg művészi értéket pusztítanak el. Utána *Haász* Aladár dr. miniszteri osztályfőnök mondott beszédet a kör művészetbarátai nevében, majd az egybegyültek megtekintették a kiállítást.

A katolikus kör Molnár-utcai társashelyiségeit úgy alakították át, hogy azok nemcsak társas összejövetelek, hanem kiállítások céljára is alkalmasak. A tanácskozó teremben *XII. Pius* pápa, *Serédi* Jusztinián hercegprímás, *Czapik* Gyula, *Zichy* János gróf és más művészi portrék *(Nagy* István alkotásai) örökítik meg azokhak az emlékét, akik a kör életében jelentős szerepet vittek vagy visznek. A többi hat teremben ötletes és változatos összeállításban szerepelnek tájképek, csendéletek, szimbolikus képek, vallási ábrázolások. A művek egy része eladó, a többi magántulajdon és az anyagot időről-időre kicserélik. A kör vezetősége a hatalmas méretü fehérteremben karácsony előtt akciós kiállítást rendez a legkiválóbb magyar művészek munkáiból.

Nagy István

Jestő

l. Bp. vízfpály 1941

Nagy István

festő

Nagy István erősen a keresés stádiumában van. Itt látjuk a Műcsarnok idei tárlatán bemutatott portréját, amely, hogy úgy mondjuk, kiforrottan műcsarnok-stílusú. „Balatoni táj" című festménye viszont világosan, színesen „új-olaszos" — ez a hazai levegőtől idegen látásmód főként az utolsó évtizedben került nálunk egy szerencsésnek nem mondható propaganda alapján divatba. Viszont az „Alkony az erdőn" című darabja már megtalálja a hazai levegő naturalisztikus átélését. Hasonlóan hangulatos vízfestményeinek legtöbbje. Ettől a naturalisztikus meglátásától éles szögben kanyarodik el azokban az alkotásaiban, amelyeket már a zártabb, erőteljesebb konstrukció jellemez. A tompított, sötét színek, a zárt színfoltok, a hangulati mélységek felé irányulnak s erő kifejtésére. Ezen az úton a fiatal művész még csak mostanában indulhatott el, mert még keresi a konstrukció egységét s érzelmeinek átvitelét a nézők felé.

Népszava.
1943. szept. 16.
(Kiállítás.)

Nagy István

Jestő

wod

Hétfő. 1943. sept. 13.
(b.j.: Kapunyitás a
képrőművészetben.)

Nagy István

Festő

Kall. kiáll. az Alföld

Művészházban.

Népszava

1943. szept. 16.

(52. 1: Kiállítás.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy István

festő

cród

Esti Kurír. 1943 szept. 27

(S.V.: A papa archepmását

kérniti egy fiatal fes-

tő.)

Fenti dolgozik

a Kent Atya

portréján

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy István

festő

vod

Hetfő. 1943. sept. 13

(Kapunyitás a képző-
művészetben.)

I. TEREM

IFJ. SZABÓ JÓZSEF

1916-ban született Budapesten. Iskolái elvégzése után az Iparrajziskolában Vesztróczy Manó vezetése mellett dolgozott, onnan az Iparművészeti főiskolára került, ahol Helbing és Haranghy voltak tanárai.

Először 1938-ban, másodéves növendék korában szerepelt kiállításon, a Műcsarnokban. Azóta állandó kiállítója a fővárosi kiállításoknak. Különösen fametszeteivel és vízfestményeivel tűnt ki. Most kiállított metszetei közül több van az Állam és a Székesfőváros tulajdonában. Legutóbb a Székesfőváros Egyházművészeti pályázatán nyert díjat.

1. Székely népballada I. fametszet Fővárosi képtár tulajdona.
2. Székely népballada II. fametszet Fővárosi képtár tulajdona.
3. Jelenetek Jézus életéből I. fametszet Az Állam és a Főváros tulajdona.
4. Jelenetek Jézus életéből II. fametszet. Az Állam és a Főváros tulajdona.
5. Jelenetek Jézus életéből III. fametszet. Az Állam és a Főváros tulajdona.
6. Székely népballada III. fametszet Fővárosi képtár tulajdona.
7. Pihenő uszályok vízfestmény P. 350.—
8. Zuglói táj „ P. 400.—
9. Hegyek között „ P. 400.—
10. Levétel a keresztről „ magántulajdon
11. Reggeli hangulat a Dunán „ P. 400.—
12. Csendélet „ P. 400.—
13. Női képmás „ magántulajdon
14. Férfi fej „ magántulajdon

II. TEREM

NAGY ISTVÁN

1913-ban született Pestszentlőrincen. Középiskolái elvégzése után az Iparművészeti főiskolán részesült művészi kiképzésben. Először 1939-ben állított ki a fővárosi Képtárban, azóta állandó kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak.

1943-ban a Műcsarnok Tavaszi Tárlatán a Jellinek díjjal tüntették ki. Úgy arc-, mint tájképein mondanivalójának legegyszerűbb kifejezésére törekszik, melyet saját formanyelvén közvetlenül ad elő.

1. Barátom	olajfestmény	P.	300.—
2. Major	„	P.	700.—
3. Társalgók	„	P.	400.—
4. Tuli	„	P.	800.—
5. „Ez valóban Isten fia volt"	„	P.	600.—
6. Est	„	P.	400.—
7. Eső után	„	P.	600.—
8. Alkony az erdőn	„	P.	700.—
9. Darabos János szobrászművész. 1943. Műcsarnok tavaszi tárlatán Jellinek-díjjal kitüntetve	„	magántulajdon	
10. Balatoni táj	„	P.	600.—
11. Szegény asszony	„	P.	700.—
12. Gyilkos tó	vízfestmény	P.	300.—
13. Tusnád-fürdői kistemplom	„	P.	300.—
14. Békás szoros	„	P.	300.—
15. Vásár Csíkszeredán	„	P.	200.—
16. Külváros Kolozsvárott	„	P.	300.—
17. Tusnádfürdő esőben	„	P.	300.—
18. Közelgő tavasz	„	P.	400.—
19. Vihar Gyilkostó felett	„	P.	400.—
20. Oltárkő	„	P.	300.—
21. Ősz a tanyán	„	P.	300.—

Alkotás Művészház
1943. sept.

URBAN GYULA
hirlapbizományos - ÓZD.

ÓZD

Nagy István

festő

koll. kiáll. az Alkotás

Műcsarkban

vod

Ijjas Antal:

Kiállítás. ~~194~~.

Nemzeti Újság

1943. szept. 16.

UTSCHE DOME

RGER DOM UND SEINE BILDWERKE
alter Hege, beschrieben von Wilhelm Pinder.
Ausgabe in Ganzpergament der ersten Auflage sind noch
zu . . . . . RM. 60.—

GER DOM UND SEINE BILDWERKE
alter Hege, beschrieben von Wilhelm Pinder. 88 Seiten
rn und 95 Tafeln. Die Auflage ist fast vergriffen. In Ganz-
. . . . . RM. 32

Nagy István

pécsi festő

írod

Magyar Művészet

1936. 12. l.

Rados Gustáv dr. III. 238.

Nagy István +
festő

lásd
Forum 1937. 18, 19. l.
(magyar rész)

Nagy István
festő
és
Farkas Zoltán
Budapesti levél.
Forum 1937. 35. l.
(magyar rém)

Nagy István

Tájkép, Rajz.

Kopp

MAGYAR MUVESZET

1937. 25. l. 32. l.

71559

Nagy István

Örök mécses domborított ezüstből. Fenti terve után készítette Wilfinger Béla. Az egyházművészet kiállításból.

Repr

Magyar Iparművészet

1926. 165. l.

Nagy István

pécsi festő

l.

Irott Kő

1936. 157. l.

Kalocsa.

1933. hó	nap		komló
okt.	10.	Simon Péter 40%-s részesedése	
"	15.	Szent István Tápszermünek Rt. hb. 17.500-P.	100
		levont költség. 75-.	
"	25.	A Sörfőző Rt-nak, Bpest. komlót	75
"	26.	Átveszünk saját szlankra	25
"	26.	Simon 40%-os részesedése	

Nagy István
festő

à ~~ÖSSZEG~~

~~P f P f~~

Könnyes Lajos
Nagy István: Keleti
Ujság. VIII. évf. 167. sz.

Nagy István

festő

róla

Keleti Ujság

XII. évf. 258. sz.

Ujsa.

Nagy István

festő

csód

Ujság. 1926. jun. 10

(Nagy István a kisik-
lott expresszel jött
haza.)

Árú a/méta Simon Péterrel

	à		ÖSSZEG	
	P	f	P	f
	148	—		
			29.996	40

Nagy István
festő

vód
a

Berényi János: A
székelyek Rembrandt-
jának halálára.
Napló. 1937. febr. 28.

Nagy István
festő

vód
Lyka Károly:
Nagy István –
Uj Idők 1937. 300 l.

Eladás
Ment

9.	à		ÖSSZEG	
	P	f	P	f
			11.998	56
	175	—		
			17.725	—
	180	—	13.500	—
	175	—	4375	—
			282	40

223. Árukönyv.

Nagy István
festő

mód
1

Független Magyar-
ország, 1937.
febr. 17

hó nap

193

Vétel
Jött

sitesüket kerém, hogy hajlandók-
200 q. komló erejéig feles üzletre lép
29.600.- P. Az árút én vennem meg
kodnának. Az árú megvételehez
k.p.-ben utalnák át nekem. A költ
Önök a lebonyolitásért 2% jutalé
Kedvező válaszukat várjom és vagy

Németh József. I., Horthy

Nagy István
festő

emlék

Ujság. 1927. máj. 31.

Csatoltan küldöm a v
összegéről az a/ méta szá
Egyuttal elismerem a 40%-os r
az átvételét.

Abban a reményben, hogy
értékesíteniük vagyok

Nagy István
festő

vród
Budapesti Hirlap
1930 jun. 1.

MAGYAR FILM IRODA
CZVEK GYULA
Telefon 145-510 BUDAPEST, VIII, SÁNDOR-UTCA 7 Pikiári csekk: 35710

Műterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

Felveszünk mindennemű megrendelést néma- és hangosfilmfelvételek, címfeliratok, reklám-, Trick-filmek és laboratóriumi munkák készítésére

Tekintetes

Nagy István

festő

Éltes Gyula dr:

Nagy István művészete a Nemzeti Salonban. Esti Lapok

1927 febr. 27.

Nagy István

festő

írod

Hódsági Béla.

Nagy István. (Emlékbeszéd) Baja 1937.

Nagy István

gyűjt-kiáll.

Nemzeti Szalon

1923-okt.

Fov. képt.

Nagy István

festő

Lyka Károly:

Új művész a Nemzeti Szalonban. Pesti Hírlap

1923. 2. okt. 2.

Nagy István

Mücs. kiáll, tól :
Pipics 55. l.

sont des vertus excessives, tout comme un bon nombre de nos vertus sont des penchants restés au seuil du crime.» Ces héros et le monde qui les entoure, forment une végétation sombre et inextricable; tout y change et fermente constamment, tout y arrive à la surface et tout descend dans les profondeurs; nous sentons dans ses moindres écrits une richesse inépuisable et les mille liens qui s'entremêlent autour de l'homme et de son univers. Ses romans historiques et sociaux: *Paul Gyulai*, *Les Fanatiques*, *Les Temps durs*, *L'Homme et la Femme* ont tous un souffle à jamais brûlant. Ils sont nés avec une constitution qui brave le temps et qui est commune à tous les chefs-d'œuvre littéraires: on dirait qu'ils ont des côtes incassables.

La Transylvanie séculaire en Hongrie et l'homme éternel en Transylvanie: voilà le vrai centre de l'œuvre de Kemény et son message grandiose à ses héritiers littéraires.

*

Dans sa vie, le rêve et la veille se croisaient constamment comme deux rivières entrelacées. Cependant ses dernières années se passent dans une solitude et une mélancolie absolues. La grande œuvre politique, le compromis avec l'Autriche qu'il avait préparé avec ses amis,

Nagy István

festő

írod erdélyi

Kállai

~~Kállay~~, Ernest

Quelques artistes de Transylvanie. Nouvelle Revue de Hongrie - 1940. okt.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Nagy István
festő
kolc. kiáll. a Mű-
vészházban

Az Ujság. 1914.
márc. 29. (e. a.:
Két kiállítás.)

A KIÁLLITÁS VÉDNÖKEI:

HÓMAN BÁLINT
m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter

JAROSS ANDOR
m. kir. tárcanélküli miniszter

GRÓF ZICHY JÁNOS
v. b. t. t., a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület elnöke

UGRON GÁBOR
v. b. t. t. az Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke

Nagy István festő

232. Barabásné, pastell.

233 Nevető nő	„	260.—
234 Kettős arckép	„	300.—
235 Fehérkendős nő	„	280.—

Nemzeti Szalon
1917. máj.
tav. tárl.

di cui un Ungheria è
uno dei più apprezzati
valenti rinnovato
è apprezzatissimo anc
come incisore in
legno. Le su silogra
eccelgono non solo
nella tecnica perfett
e ben compresa de
legno, ma anche ne
segno espressivo e in
dovinato. Eugeni
Medveczky un dise
tore stupendo e
compositore stupe
do trasformò il s
primitivo neoclassi
cismo in uno stile
più scelto

Nagy István

bajai festő

Nagy István. Baján volt jegyző. Vagy tanító. A tüdőbaj legutolsó stádiumában sínylődik. Emlékezőtehetségét is elvesztette. Két éve élőhalott. Nagy művész. Felfedezetlenségben és nyomorban élt és festett húsz évig. Zokszó nélkül tűrte. Vidékről küldte be képeit, a kutya se törődött vele, ő pedig nem tudott képei sorsáról, gyámoltalanságában az ujságokat se olvasta el.

Most nemrég fedezték fel, már mint élőhalottat. Alig tudtak ráakadni s mikor megtalálták, késő volt. A tüdővész végzett vele. Még él, de állapotát reménytelennek tudják. Csak csoda segíthet.

Képein valami szent komolyság látszik. Valami halálos sugalom. Minden képén az látszik, hogy itt egy dráma befejeződött. Hegyeket fest, fekete, komor fenyőfákat. Sötét fenyők, mintha emberek volnátok. Csupa névtelen Nagy István...

Vadas Sándor: Festők, regényhősök ... Pesti Napló 1936. márc. 19.

A Kut 1936-iki kiállításán szereplő művészekről szól a cikk.

n kis medaillon. — Schirasteppich, im Spiegel drei kleine

m medaillon. — Schirasteppich, mit drei Medaillone.

nnal. — Schirasteppich, mit drei Medaillone. 185 × 135 cm.

— Schirasteppich, mit blauem Spiegel. 175 × 115 cm.

sü. — Schirasteppich, in Pastellfarben. 180 × 130 cm.

egy medaillonnal. — Schirasteppich, im blauen Spiegel

sárga kerettel. — Tebristeppich, blauer Spiegel, gelbe

edaillonnal. XIX. sz. — Tebristeppich, mit grossem, roten
n.

szinezéssel. XIX. sz. — Boccharateppich, in Blau-Gold.

gy medaillonnal. XIX. sz. — Hamedan Laufteppich, mit
00 cm.

<Nagy István>
Festő

Lyka Károly:

<7
Uj Idők
1937. I.
45. l.

1301. SIRÁSZSZŐNYEG, négy medaillo
XIX. Jh. 265×155 cm.

1302. PERZSASZŐNYEG, fekete tükréber
mit Palmettenreihen. 145×300 cm.

1303. FERAHANSZŐNYEG, herati rajzzal

1304. JORDESZ IMASZŐNYEG, zöld imafü
XVIII. Jh. 138×120 cm.

1305. BOCCHARASZŐNYEG, négy sor m
223×305 cm.

1306. PERZSA FUTÓSZŐNYEG, vörös tü
rotem Spiegel. 399×100 cm.

1307. NAGY KIRMANSZŐNYEG, csipkés
Medaillon. 390×280 cm.

1308. ÖRMÉNYSZŐNYEG, vörös tükréber
XVII. sz. — Armenischer Teppich, i
XVII. Jh. 155×285 cm.

1309. AFGANSZŐNYEG, három sor medail
Reihen. XIX. Jh. 220×300 cm.

Nagy István

festő

Erdőszélen, krétarajz

Fákalja, "

Verbói Arnim archive

pastell

Nemzeti Szalon

1915 szept

őszi kiáll

Nagy István

festő

vad-

Kortárs

1947. 1. 7.

képpel

·44	—		
·86	30·65		
33	—		
00	164	1·76	1.56 9·34
~~43~~	1 141		

Nagy István

Festő

Falu c. képe repr.

Kortárs. 1947. 1. n

7. l –

A m. kir. postatakarékpénztártól

BUDAPEST IX.-4 16

16136

61

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

63

50.– Dobo
13.60 Rüttö
35.– Tar
80.– Dévén

Hivatalból
Díj átalányozva

Nagy István
festő

vrod

M. Kiss Pál = Erdélyi festők és a nagybányai-ak. Rádió előadások Bp 1946-47. 35-47. l. ligépelt kézirat a szerző tulajdonában.

BUDAPEST
1917 DEC. -7. -8
4

Nagy István

csikmegyei nőrely

festő

U. 4298

Ujsag

1927. febr. 13

(c. a.: N. kiállítása.)

a Neumann Szalon-

ban

BUDAPEST

Magy István

csikmegyei szekely festo

U. 4. 297

Magyar Ujság

1927. febr. 12.

((N. művészete.)

EZ.:)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy István

l.

Evang. templ.

203. l

rafordult, de szembe néz.
jusza és szakálla őszbe-

te és vörösbarna atillája

. — Lelt. sz. 789. — Értéke
h-féle ereklyemúzeumból. —
tokat l. a 62. lapon az 580
lis 23-án (107–95). — Átvételi
omásul vette az 1896 április

Nagy István
festő
† 1937. febr. 13.
64 éves korában

Elek Artur hagyatéka

Nagy István

festő

koll. kiáll. a Mü-
teremben

1935. okt.

Elek A. hagyat.

A MŰGYÜJTŐ
MŰVÉSZETI ÉS MŰKERESKEDELMI HAVI FOLYÓIRAT · SZERKESZTI: SZILÁRD VILMOS

Der Kenner
Monatsschrift für Kunst und Kunsthandel · Redigiert von Wilhelm Szilárd.

A MAGYAR GYÜJTŐK ÉS MŰVÉSZETKEDVELŐK EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA
OFFIZIELLES ORGAN DER VEREINIGUNG UNGARISCHER SAMMLER UND KUNSTFREUNDE

SZERKESZTŐSÉG / REDAKTION / BUDAPEST, IV. MÁRIA VALÉRIA-UTCA 7. TEL.: 813-60.
ELŐFIZETÉSI DIJ EGY ÉVRE 10 PENGŐ / BEZUGSPREIS AUSLAND, JÄHRLICH 10 MARK

1931 | Jahrgang V. évfolyam | 8—10

A látszatadó

szerencsétlen fiskális ötlete, mint valami pestis, úgy tarolta le napok alatt közgazdasági életünknek még megmaradt néhány kis lehetőségét. Mint a világháború végén a spanyolnátha, úgy szakadt ránk egy tízéves szerencsétlen pénzügyi politika tetejébe ez a halálos ragály, amely az emberek százezreinek munkát és kenyeret adó néhány kis luxusiparunk nyakára kerítette rá a kötelet s ezzel méltóan koronázta be azt a finánepolitikai művet, amelyről Teleszky csak a megdöbbenés riadt

Nagy István

festő

1873 – 1937

M. Kiss Pál

Nagy István.

Szabad Művészet

1948. 1. sz 14 – 16. l.

Képekkel

Esetleg lásd

Adatok életének utolsó éveiről.

<Nagy István>

erdélyi festő

lásd

Siklóssy László:

< > Művészeti

Szalon ♀ 1927. I. cif

6. sz. képekkel.

Ez a nám megvana

MOB kvt-ban.

♀ (Kolozsvár)

825. **Himzés,**

lenvászon, zsubrikolt alapon, színes selyemmel himzett páva-sor. Kalotaszeg. — STREIFEN, Leinen, durchbrochen mit bunter Seidenstickerei. Kalotaszeg.

826. **Sál,**

fekete selyem-gépcsipke, virágmintával. — SHAWL, schwarze Seiden-Maschinspitze. mit Blumenmuster.

827. **Gallér és két kézelő,**

barna, vert szalagos csipke. — KRAGEN UND ZWEI MANSCHETTEN, braune Klöppelspitze mit Wellenbandmuster.

828. **Nyakkendő,**

virágmintás vert csipke. — HALSBINDE, Klöppelspitze mit Blumenmuster.

829. **Gallér,**

virágmintás vert csipke. — KRAGEN, Klöppelspitze mit Blumenmuster.

830. **Zsebkendő,**

virágmintás varrott csipkekerettel. — TASCHENTUCH, umrahmt von Nadelspitze mit Blumenmuster.

831. **Selyemsál,**

barnás alapon lilával szegett virágdísz. XIX. sz. k. — SEIDENSHAWL, mit lila umsäumter Blumendekor. Mitte XIX. Jahrh.

vászon, sürü, színes virágmustrával, szélén és közepütt arannyal és színes selyemmel élénkített vert csipke. Felsőmagyarország. — HAUBE, Baumwolle mit bunt

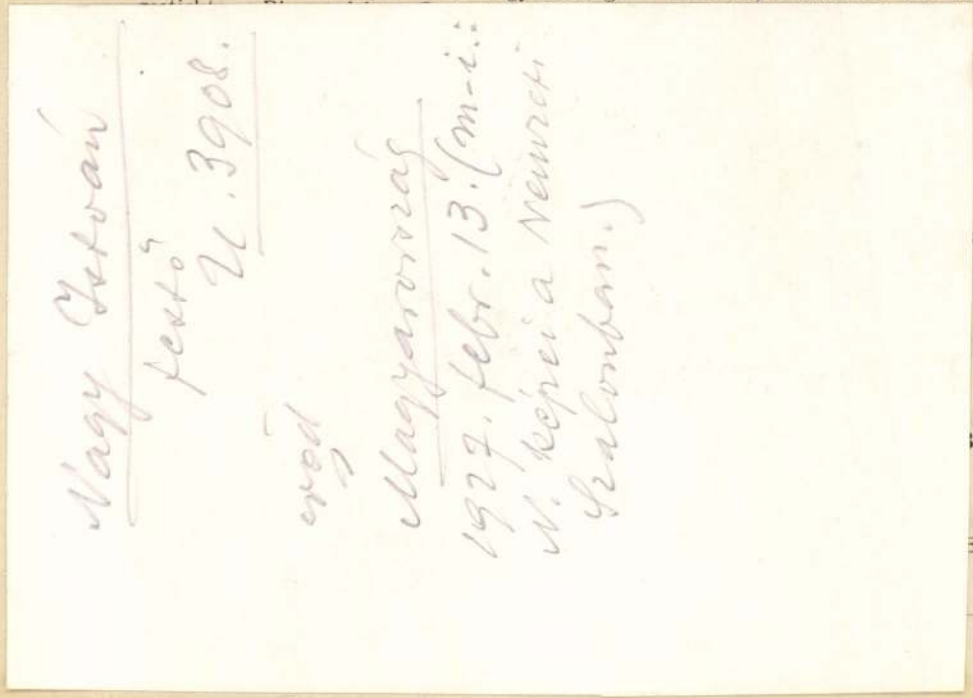

Orsovai népkör. III. 240

<Nagy István>

festő

Elek Artur: < >

Kézirat. A Nyugat-ban jelent meg, fenti-nek a Nemzeti Halomban rendezett kiállítása al-kalmából.

A cikk első
szava: Husz-huszonöt

utolsó
szava: összefüggését.

1927

N Elek Artur irod.
hagyatéka
szépm. Mus.

arczélben és egy sima kari-
van ábrázolva. Bajusza és
ája prém és magas köntösén
lirata az emelkedett perem
belül : »GEYZA. II. VNGAROR.

·8 cm. — Lelt. sz. 1091. — Ér-
mil ajándéka 1907 április 30-án
·9 november 24-iki 5395 (1950–
(351–910) és a 3211–910 eln. sz.
ár 10-iki (2095–909) és az 1910
egyzékek alapján. — Bejelente-
8).

Nagy István

Jézus

Kosztolányi Dezső:

Nagy István. Nyugat.

1923. nov. 1. 470. l.

Nagy Irzván

festő

koll. kiáll. Művészház

1914. ápr –

katalogusa könyv-

tárambán

682

fordulva. Előre fésült haja, bajusza, szemöldöke
szürke. Paszomántgallérú piros atillájának
va.

ra, méretei 62.7: 47 cm.
erekhyemuzeumból. 107/95. № XVI.

107/95: XVI.

Nagy István

szerely festő
koll. kiáll. Műterem

cród
z
Ujság
1935. okt. 10
(e.a.: N. J. mű-
veszete.)

'2–

~~462. Schleicher C (osztrák festő,): Koldusasszony. Fa, olaj; 34 × 28 cm~~
~~Belerve lenn jobbra: Schleicher 1853.~~
~~Maszlaghy II. 557. szám~~

Nagy István

festő

l.

Pogfestfor

21, 23, 25, 61, 62

152, 153. l. képekkel

3 —

183. Carracci, Annibale tikolája, XVII. sz: Madonna Jézussal és Ker. Gr. János kával. Fa, olaj, 22×41 cm.

Cerevich: PA, 240 l.
Carracci Hère.

—

Esztergom vármegye. Bp. l. n. 176 l.

—

Maszlaghy II. 304. szám.

—

Körösy [illegible]

Nagy István

festő

1873 – 1937

vod

Kassák képzm

18, 19. l. képpel

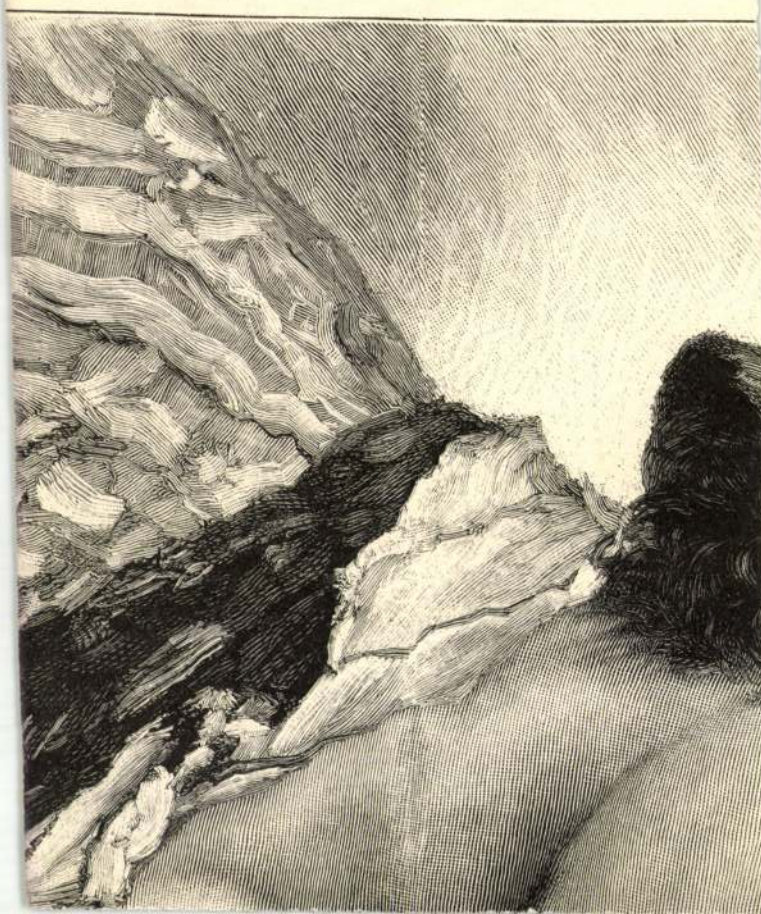

Nagy István

Koll. kiáll. Kolozsvár
1927. junius.

lásd

Művészeti Szalon

1927. I. évf., 9. sz.
10-11. l. képekkel

könyvtáramban

Veppes

C. 3

1 Rot. 8

Larro,

A.

Voyage chez les Celtes

ou de Paris au Mont Saint-Michel, par Carnac

suivi d'une notice sur les monuments celtiques

des environs de Paris.

avec de nombreux dessins lithographiés.

Nagy István

Jestö

1873–1937

wód

Lyka, Charles:

Nagy István

Bp. c. n.

Képekkel

685.

dulva. Előre fésült haja, szemöldöke, bajusza s
kála barna, szeme kék. Alló gallérú sötétzöld

méretei 59.5 : 40.4 cm.
p után.
klyemuzeumból. 107/95. № 168.

107/95 : 168

Nagy István

festő

koll. kiáll.

Nemzeti Salon

mód

Az Ujság

1923. okt. 21.

(e. a.: Nagy István)

Tags darauf kaum, durch die Feuerglocken
Ward vom Schlaf ich plötzlich aufgeschrocken.
Draußen riefs : — Die Theiß kommt! — Blickt mit Grausen
Aus dem Fenster : Ein Meer tobte draußen.

Wie der Irre sprenget seine Eisen,
Brach die Theiß durch Wälle, Dämme, Schleusen,
Sauste, brauste, stürzte, wälzte, rollte,
Als ob sie die Welt verschlingen wollte.

Übersetzt von vitéz Georg Dieballa von Fehérvár

Sprich mein Kind dein abendlich' Gebet.

Glaube steht dem Armen hoch in Wert,
Da er dulden ihn, und hoffen lehrt:
Und er, bis der Tod nicht macht den Schluß
Immer dulden, immer hoffen muß!
Oh, wenn stark der Glaube in mir stände
Wie dereinst, — und Trost mir bieten tät'! . . .
Schließend schön die lieben kleinen Hände,
Sprich mein Kind dein abendlich' Gebet.

Wenn vom Kreise lust'ger Kameraden
— Früh schon — sollt' die Arbeit rufen dich,
Und von Fremden wirst mit Last beladen,
Deren Liebe dir stiefmütterlich —
Balsam da des Glaubens Trost dir spende,
Um den stumm verborg'ne Träne fleht. —
Schließend schön die lieben kleinen Hände,
Sprich mein Kind, dein abendlich' Gebet.

Wenn du sehen, fühlen wirst die Not,
Ehrlichkeit die zu ersticken droht,
Daß zertreten Tugend wird und Geist,
Während Schwäche uns zum Neide reißt,

Nagy István †

festő

1873–1937

Évek óta Bajan elt elvonultan. Csiki táj képeivel tünt fel.

Irod

Ujság

1937. febr. 16.

(e.a.: N. I. festő–Univers 1873–1937.)

Andorkó

Szendrényi Gyula

Gyula, festő, szül. 1883 II. 2. Bodollón, megh. 1909 III. 25. Budapesten. Itt, Münchenben és Párisban tanult. Arc-, állat- és tájképeket festett

Nagy István

MUZEUL
DE
ARTĂ
TÎRGU-MUREŞ

MAROSVÁSÁRHELYI
MŰVÉSZETI
MÚZEUM

EXPOZIŢIE
RETROSPECTIVĂ

GYŰJTEMÉNYES
KIÁLLÍTÁS

Pe copertă:
AUTOPORTRET

A címlapon:
ÖNARCKÉP

MTA Műv. Tört. Kut. Csop.
Magyar Művészeti Lexikon

MUZEUL DE ARTĂ
TÎRGU-MUREŞ

COMITETUL DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ AL JUDEȚULUI MUREȘ

MUZEUL DE ARTĂ TÎRGU-MUREȘ

OMAGIU LUI

NAGY ISTVÁN

EXPOZIȚIE RETROSPECTIVĂ ORGANIZATĂ CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 100 DE ANI DE LA NAȘTEREA ARTISTULUI

VIORICA HERDEAN

TÎRGU-MUREȘ ▪ 20 MAI — 20 IUNIE 1973

MAROS MEGYEI SZOCIALISTA MŰVELŐDÉSI
ÉS NEVELÉSI BIZOTTSÁG

MŰVÉSZETI MÚZEUM MAROSVÁSÁRHELY

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

NAGY ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ SZÜLETÉSÉNEK 100.
ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE

VIORICA HERDEAN

MAROSVÁSÁRHELY ▪ 1973 MÁJUS 20 — JÚNIUS 20

MUZEUL DE ARTĂ DIN TÎRGU-MUREŞ ADUCE CALDE MULŢUMIRI COLECŢIILOR DE STAT ŞI COLECŢIONARILOR PARTICULARI CARE, PRIN CONCURSUL DAT AU CONTRIBUIT LA REALIZAREA ACESTEI EXPOZIŢII.

A MAROSVÁSÁRHELYI MŰVÉSZETI MÚZEUM KÖSZÖNETÉT FEJEZI KI MINDAZOKNAK A MÚZEUMOKNAK ÉS MAGÁNGYŰJTŐKNEK, AKIK HOZZÁJÁRULTAK E KIÁLLÍTÁS MEGRENDEZÉSÉHEZ.

MUZEE ŞI COLECŢII

Muzeul de Artă, Cluj

Muzeul Memorial „Octavian Goga", Ciucea

Muzeul Ţării Crişurilor, Oradea

Madeleine şi Teofil Baciu, Tg. Mureş

Bánffy István, Cluj

Barabás Béla, Tg. Mureş

Bene Iosif, Cluj

Borda Emil, Cluj

Berekméri József, Tg. Mureş

Boga Kálmán, Tg. Mureş

Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

Bocskor Antal, Braşov

Búzás Gábor, Oradea

Búzás János, Gheorgheni

Búzás Kálmán, Miercurea-Ciuc

Ciupe Aurel, Cluj

Cselényi Béla, Cluj

Dajbukát Ferenc, Cluj

Debreczeni Károly, Cluj

Elekes Venczel, Gheorgheni

Gáll József, Miercurea-Ciuc

Gondos István, Gheorgheni

Haáz Sándor, Tg. Mureş

Hanke Artur, Braşov

Halász Anna, Braşov

Haţieganu Vlad Emil, Bucureşti

Hărăguş Ştefan, Cluj

Hermann László, Gheorgheni

János Pál, Miercurea-Ciuc

Jenei Miklós, Cluj

Kassai Miklós, Cluj

Kopp Anna, Tg. Mureş

Kovács Dezső, Tg. Mureş

Kovács György, Tg. Mureş

Kovács László, Tg. Mureş

Löev Hans, Cluj

Nagy Adorján, Miercurea-Ciuc

Nicoară Emil, Cluj

Nagy Tibor, Cluj

Pásztai Gizella, Cluj

Részegh Viktor, Miercurea-Ciuc

Salamon László, Cluj

Stein Maximilian, Cluj

Szabó Lajos, Tg. Mureş

Szász Tibor, Cluj

Székely Irma, Tg. Mureş

Zoltán Aladár, Tg. Mureş

Nagy István este interpretul unei telurici plastice aparte legată de universul armoniilor, de un subtil rafinament, în care tonurile de verde și albastru ultra-marin își găsesc alăturarea firească. Face parte dintre acei creatori de geniu care au o forță ce vine din adîncimi sufletești greu descifrabile și definibile. Creația lui este confesiunea unui zbucium care aspiră să redea frămîntările umane ce se mișcă între seninătatea caldă a cugetării țărănești și neliniștea umană al cărei izvor o constituie criza epocii pe care pictorul a trăit-o; între echilibrul sufletesc subliniat de plaiurile transilvănene și clocotul ființei umane al cărei poli sînt net diferențiați: plinătatea materială, pe de o parte, și penuria generatoare de mizerie, pe de altă parte. Conștient sau nu pictorul vrea o sinteză pentru care-i erau necesare contactele cu lume. Cadrele geografice în care s-a născut îi erau insuficiente ca punct de plecare. Satul în care a văzut lumina zilei la 28 martie 1873, Misentea din ținutul Ciucului, are orizonturile fixate de linia dealurilor ce-l înconjoară. Din copilărie Nagy István a rămas cu matricea optică a oamenilor de munte în care spațiul lor este un micro-univers ce se sfîrșește acolo unde linia orizontului împreună pămîntul cu cerul. Ceea ce este dincolo de culme, ceea ce nu se vede, ci se presupune doar, nu contează ca o certitudine. Nagy István nu se lasă prins de această matrice. Înțelegîndu-i limitele aruncă o punte pentru a sonda lumea și spațiul de dincolo de orizont, o zonă care, în spiritualitatea oamenilor de munte, nu este niciodată o certitudine și de aceea pătrunderea ei necesită riscul „căutărilor continue". Această intenție de a pătrunde dincolo de dat se restructurează în pictura sa intuind specificitatea acestor peisaje, pe care o relevă în toată unicitatea ei cu prezența încărcată de seve a unor elemente autohtone; din limita fixată de orizont în care spiritul se manifestă calm și cest, zvîcnesc intențiile de depășire a limitei, intenții dublate de neliniștea „insondabilului" direct și imediat.

Nagy István nu se numără printre artiștii cunoscuți de marele public cu toate că s-a scris despre el, cu toate că a avut expoziții unele marcate de semnele începuturilor, altele semnificative pentru crezul său artistic. Actuala expoziție retrospectivă pe lîngă caracterul său omagial, legat de aniversarea a 100 de ani de la nașterea pictorului, are și un caracter de investigație, cu intenția să suplinească acele lacune lăsate de necunoașterea completă a moștenirii rămase în Transilvania, să înlăture, în felul acesta, incertitudinile unor dispariții de lucrări. Cu această expoziție se încheie prima partea, aceea a depistării lucrărilor din colecțiile par-

ticulare, a acumulărilor documentare și a celor dintîi ipoteze ale demersului interpretativ pentru valorificarea lui în actualitate.

În Transilvania marea majoritate a lucrărilor lui Nagy István se găsesc în colecții particulare. Înmănuncherea acestora în prezenta retrospectivă permite reconstituirea drumului parcurs de artist în timp și în dimensiuni artistice.

Creația lui Nagy István are o deosebită continuitate valorică, chiar tematică, fără mutații zgomotoase, cu schimbări totuși perceptibile. Începuturile căutărilor, firești, datează din vremea cînd era elev la Școala de Învățători din Cluj. „La școală el desena în continuu cu cărbune",[1] își amintea un coleg mai tirziu. Unele dintre aceste desene ajung la Budapesta unde Keleti Gusztáv, directorul Școlii de Arte Decorative, reproduce cîteva într-un ziar săptămînal. Este primul său debut ca desenator. După terminarea școlii, repartizat într-un sat din ținutul Homok (Ungaria), continuă să deseneze avînd drept modele țăranii și viața lor. Expune tot ceea ce desena pe pereții școlii unde era învățător.

O vizită a aceluiași Keleti Gusztáv îl determină să se înscrie la Școala de Arte Decorative din Budapesta. De aici drumul său de formare a urmat aceeași rută, cu acele popasuri, ca ale multora dintre artiștii vremurilor lui. După doi ani și jumătate de ședere la Budapesta pleacă la München și se înscrie la Academie, urmînd în continuare cu profesorii Lenbach și Herterich. Părăsește Münchenul pentru a pleca la Paris unde se înscrie la Academia Julian. Nu rămîne mai mult de opt luni în atmosfera efervescentă a vieții artistice a Parisului, pluridirecționată estetic. Nu se simte atras de nimic în afară de lumea de mari neliniști a tablourilor lui Van Gogh. Începînd de la această dată putem urmări activitatea lui Nagy István pe viu, prin lucrările descoperite în diferite colecții particulare sau muzee. Astfel, în patrimoniul Muzeului din Miercurea-Ciuc se găsesc trei lucrări datate Paris 1899 și 1900, lucrări modeste de atelier dar de o deosebită valoare documentară. Ruta cuprindea neapărat și Italia, astfel Nagy István după o scurtă oprire se întoarce acasă în Transilvania. Intors acasă, își începe drumețiile, poposește în casele prietenilor pe care-i „plătește" cu desene. După lecțiile primite în marile academii de pictură ale Europei se întoarce la peisaje, acele concretizări

[1] Papp Gábor, Nagy István, Ed. Corvina, Budapesta, 1965, p. 6.

ale naturii în care ea se manifestă universal, să-i descopere tainele. În anii aceştia (1901—1906) desenul constituie pentru Nagy István modul de a exista, de a trăi, de a respira. Execută şi peisaje în ulei plecînd în special de la teme legate de satul său natal. Marea majoritate a acestor lucrări sînt echilibrate, lucrate cu sensibilitate coloristică. Lucrări din această perioadă se găsesc în colecţiile particulare din satul său natal, Miercurea-Ciuc şi Braşov.

În jurul anului 1910 în viziunea sa se produce o schimbare anunţată mai mult de pictura în ulei. Lucrările în ulei realizate în aceşti ani, 1910—1916, au o mare virtuozitate a tuşei, modeleul pastei reliefează prezenţa materială a obiectelor, iar cerul tumultuos dă viaţă unei atmosfere zbuciumate. Drept exemplu poate fi dată lucrarea „Biserica din Misentea" datată 1914 (Miercurea-Ciuc). Ritmul devine riguros prin dispunerea formelor în spaţii divers colorate, armonizate totuşi. Preocupat de rigoarea construcţiei arhitecturale lasă liber prim-planul, aglomerează planul al doilea închizînd astfel compoziţia. Portretele sînt la fel de viguros construite, ele nu mai au nimic din convenţiile Academiei din München, şi denotă o deplină însuşire a tehnicii uleiului, ca în lucrarea „Portretul lui Gáll Gergely" (Gheorgheni). Mai tîrziu, cînd Nagy István va folosi ca tehnică mai mult pastelul, sau numai pastelul, se va spune că pictura în ulei îi este necunoscută. Dacă a abandonat tehnica în ulei a făcut-o nu pentru că nu ar fi putut-o stăpîni, ci pentru că pictura în ulei era incompatibilă cu viaţa sa de nomad şi înclinăm să credem că nici mijloacele sale materiale nu-i permiteau.

Desenul constituie activitatea sa cea mai febrilă şi în continuare. „De altminteri desenul ajunge. Pictura este un surplus adeseori de prisos", cuvintele notate de Theodor Pallady în jurnalul său sînt valabile şi pentru crezul artistic al lui Nagy István. Aceste desene ne dau întreaga măsură a ştergerii deosebirilor dintre studii şi lucrări finite în creaţia sa. Dacă pentru alţi artişti schiţele şi lucrarea finită sînt stadii în procesul de creaţie, la Nagy István deosebirile dintre cele două se şterg. Ori ce intervenţie asupra acestor „schiţe" le-ar pierde expresivitatea. Ajunge la o deplină stăpînire a desenului care i se pare foarte apropiat sufleteşte. Liniile trase cu creionul sînt energice, iar intensitatea sentimentului dramatic se datoreşte ştiinţei alternării suprafeţelor de alb şi negru. Linii mai învăluitoare au numai desenele în care apare mama artistului, de altfel destul de multe la număr.

Odată cu primul război mondial în viața sa se produce o schimbare. Numit observator plastic de război participă la bătăliile care se dau în Transilvania, Italia și Galiția. Dar bătăliile în sine nu-l impresionează, ci urmările acestor bătălii întipărite pe chipul oamenilor. Portrete și iar portrete de soldați deznădăjduiți cu ochi uscați în orbitele adincite. Nu mai folosește în aceste desene efectele de alb și negru, ci dinamica liniilor, sacadarea ritmului iar puterea de tipizare i se dezvoltă și mai mult. Vrînd parcă să-și arate solidaritatea cu cauza acestor oameni, dezumanizați de grozăviile războiului, realizează cîteva autoportrete în cărbune cu haină și caschetă militară. Permisul obținut în calitate de observator plastic îl ajută să hoinărească dintr-o regiune în alta. Peisajelor pictate în acești ani le transmite toată intensitatea sentimentului său de singurătate. Acum realizează acele peisaje cu copaci singuratici, cu crengi uscate bătute de vînturile care nu întîlnesc nici un obstacol pe culmile cu orizontul înalt. Cînd trece pe acasă apelează la vechile lui subiecte cu case și grădini din Misentea, lucrări mult mai lirice în care folosește pastelul.

Sfîrșitul primului război mondial coincide cu sfîrșitul primei sale perioade de creație .Zguduit de război, neînțeles de cei din familie care nu-i aprobă felul de viață, de hoinar, Nagy István cere în 1919 cetățenia maghiară. Se stabilește în Pustă și începînd din 1920 începe cea de-a doua perioadă de creație „perioada din pustă". Îl surprinde nemărginirea orizontului, lumina pîlpîitoare care scaldă natura și lucrează cîteva peisaje impresioniste. Îl preocupă acum foarte mult compoziția, în special cea legată de tema păstoritului. Nu pictează orizontul ca pictorii din pustă, nu reușește să-i redea nemărginirea, închide linia orizontului pentru că sensibilitatea sa spațială nu admite dizolvarea unui spațiu concret într-un spațiu aparent, fără dimensiuni, este motivul pentru care plasează, de obicei, în aceste compoziții în al doilea plan copaci ca în lucrarea „La arat" (Cluj). Cromatica se deschide, avînd totuși robuste sonorități cu dominante de brun, albastru și verde. Paleta aceasta redusă la puține tonuri creează un subtil echilibru coloristic care va pune bazele fluidității și rafinamentului coloristic din faza următoare. Monumentalitatea lucrărilor o obține folosind legea planului dominant, iar închiderea suprafețelor colorate în contururi de pastel negru duce la expresive simplificări.

În 1923 debutează cu succes la Salonul din Budapesta, iar în 1925 se întoarce în Transilvania. Revederea cu pămîntul natal, cu prietenii și cunoscuții fac

să-i crească puterea de muncă și disponibilitățile sufletești pentru creație. Perioada cuprinsă între anii 1925—1930 este perioada marilor împliniri, a consacrării lui în locurile natale datorită expozițiilor pe care le are la Cluj. Este scutit, în bună parte, de grijile materiale de un avocat din Cluj, Nathán Mauriciu care îl primește în casă, îi organizează expozițiile și asigură vînzarea lucrărilor. Prin același avocat cunoaște mari personalități din Transilvania cărora le face portretul. Este invitat de poetul Octavian Goga la castelul său din Ciucea, unde realizează cele două portrete al poetului și al soției sale. În amintirea unor contemporani au rămas cîteva ședințe pentru portret, cu Nagy István; modelul nu-l punea în poză, nu corija mișcarea, făcea portretul cum se așeza respectivul. Lucra cu foarte multă încordare, omul care vorbea blînd și încet devenea agresiv și se lupta pur și simplu cu materia.[2] Lucian Blaga nota: „Nagy se luptă cînd desenează. El pune pigmentul cu pumnul. Nu l-am văzut lucrînd, dar din cele auzite amintește de Van Gogh."[3]

Pastelul se făcea bucăți sub apăsarea mîinilor sale, iar starea aceasta de tensiune îi dădea putere și constituie secretul legendar al acelei „jumătăți de oră" pentru un portret. Așa s-au născut cele mai valoroase portrete și peisaje care, în acești ani, dau întreaga măsură a dimensiunilor etice și estetice ale artistului, dimensiuni cîștigate în lupta cu timpul său care l-a asimilat fără a-i lua putința de detașare.

Ajuns la deplina stăpînire a mijloacelor sale de expresie se întoarce la locurile copilăriei. Creația lui din acești ani este adînc înrădăcinată în climatul spiritual al Ciucului, chiar dacă interpretează totul folosind acel stil personal cu legile lui stricte de armonie și compoziție. Numai în felul acesta putem explica reconstituirea acelor peisaje cu ocoluri părăsite, cu iz grav de baladă sau ritmuri de căsute cu acoperișul țuguiat, toropite de valuri de zăpadă ce le acoperă, împletire elegantă de rusticitate și rafinament. Numai el poate să redea iarna brazilor din Ciuc stilizați într-o caligrafie elegantă a ramurilor în care artistul condensează tensiuni dramatice de o copleșitoare intensitate. Realitatea satelor nu este redată fidel, pictorul nu preia decît o uliță strîmtă sau margine de sat; viziu-

---

[2] Papp Gábor, op. cit., p. 21—22

[3] Lucian Blaga, Scrieri despre artă, Editura Meridiane, București, 1970, p. 72.

nea este singuralizată, cu decantarea formelor și a planurilor care se cheamă și se amplifică subliniate de linii sumare, sugestive. Peisajele sale comunică ori o liniște care unifică cerul și pămîntul, ori frămîntare ritmată de acele planuri puternic conturate cu pastel ultra-marin, frămîntare care nu atinge nici odată intensitatea dureroasă a tablourilor expresioniste.

Lumea sa cromatică se organizează după legi proprii care corespund unei nevoi originale de armonie. O paletă cu puține culori orchestrate savant: albastru și negru în peisajele de iarnă în care albul hîrtiei de multe ori intră ca pată în datele compoziției, albastru și verde în peisajele primăvăratice. Există o mare bogăție coloristică în toată această simplitate.

Portretele mărturisesc că pictorul a rămas afectiv alături de acești oameni. Unii în atitudini statuare, înfățișați monumental în prim-plan li se reliefează trăsăturile energice, alții gravi, modești, femei cu fizionomii aspre, sau trăsături plăcute, cu o anumită sfiiciune trădînd acel binecunoscut bun simț al oamenilor de la țară. Atingînd perioada sa de maturitate artistul are acea ascuțită posibilitate de a pătrunde în fizionomia umană la care virtuțiile de mare desenator îl ajută.

În anii următori pictura lui Nagy István va evolua spre o simplitate extremistă, peste care plutește un sentiment de tristețe, de durere înăbușită. Este perioada creației de la Baja, cuprinsă între anii 1930—1937, după numele localității unde s-a stabilit cu familia. Bolnav, sărac, abandonat de protectori este obligat să renunțe la viața sa de hoinar. Reia temele care l-au preocupat o viață întreagă, peisajele din copilărie apar într-o viziune de amintire cu stînci amenințătoare, păjiști pustii sau cu animale blînde, rîuri cu apă colorată cu ultra-marin. O viziune de mister pictată cu mult rafinament, formele sînt închise în contururi, devin niște senzații cromatice variate care se încheagă într-o armonioasă picturalitate. Prin sinteze și reducții arta lui este epurată de detalii, prin puritate și candoare aceste lucrări amintesc de arta naivă. Se stinge din viață la 13 februarie 1937, la Baja.

În tumultul dramatic al vieții, Nagy István și-a angajat ființa mult peste hotarele simplelor aparențe. „Nu hoinăresc ca să descopăr teme pentru pictură, ci esența lucrurilor și o parte a vieții" spunea artistul într-un interviu. [4]

---

[4] Szépművészet, 1943, decembrie p. 241.

S-a dăruit în întregime pasiunii și credinței sale pentru artă, sacrificîndu-și propria viață. În numeroasele sale autoportrete în pasteluri, cărbune sau ulei întîlnim o figură mîndră cu priviri inteligente și pătrunzătoare. Cei care l-au cunoscut vorbesc de un om tăcut, modest, deosebit de pedant pentru regimul său de hoinar. Fără să adere programatic la vreunul dintre curentele secolului al XX-lea, Nagy István este totuși omul epocii sale. Pictorii moderni ocolesc „tipicul" cu aceeași sfială ca realitatea dată, ei se refugiază într-o regiune și mai abstractă încercînd să redea ultimele esențe ale lucrurilor... [5]

Or, marea putere de sinteză, sobrietatea stilului lui Nagy István denotă că sensibilitatea și viziunea lui aparțin secolului XX. Expresionismul lui Nagy István nu se manifestă în energia dezlănțuirilor, ci în supunerea formelor prin simțul proporțiilor. Construiește dar nu este constructivist, contrucția sa exprimă acea nevoie de a crea ordine în universul care prinde viață în opera sa.

Rolul culorii este la fel de mare ca și al desenului, concepută ca o suită de tonuri subtile, modul de a le îmbina l-a adus din mediul copilăriei unde albastrul ultra-marin al munților Harghitei se îmbină cu verdele brazilor, iar zăpada are umbre albăstrii. Cu înțelesuri ce nu pot fi elucidate, portretele sale de secui, români au o valoare definitorie pentru condiția socială a omului, ele devin expresia unei modalități de trai, aspre.

Peisajele sale reflectă prin sentiment imaginea unei vieți specifice, iar felul cum rezolvă compozițional aceste lucrări este deosebit de modern și propriu. O diagonală care taie tabloul de la un colț la altul intră ca parte esențială a compoziției tabloului, sugerînd intrarea în timp și istorie a unui spațiu delimitat și iese anunțînd ansamblarea spiritului acestei istorii din acest spațiu la umanitate. Această diagonală mobilă încărcată de spiritualitatea și sensibilitatea pictorului fixează specificul acestor locuri. Iată de ce Nagy István este al nostru, al tuturor, iar încărcătura afectivă a acestei aniversări, cînd pe meleagurile rămase aceleași se construiește o societate la care omagiatul nici nu visa, se amplifică.

Pictura lui Nagy István este memoria pămînturilor ardelene.

VIORICA HERDEANU
Muzeul de Artă Tg. Mureș

---

[5] Lucian Blaga, op. cit. p. 71.

Nagy István festészete az anyagi valóságban létező harmóniát tolmácsolja, amelyben a zöld, a kék és az ultramarin árnyalatai természetesen simulnak egybe. Azon alkotó zsenik közé tartozik, akiknek művészi ereje a lélek nehezen meghatározható és felmérhető mélységéből jön. Alkotása annak a belső vívódásnak kifejezője, amely arra törekszik, hogy mindazokat az emberi érzéseket tükrözze, amelyek a paraszt derűs elmélkedésétől az emberi nyugtalanságig terjednek. Ez az emberi nyugtalanság azon kor válságából ered, amelyben a művész élt. Az erdélyi tájak által kifejezett lelki egyensúlynak és az emberi lény nyugtalanságának — melynek két véglete olyannyira különböző — egyrészt az anyagi jólét, másrészt a nyomort szülő szegénység ; melynek szintézisére a festő tudatosan vagy ösztönösen törekedett, a világgal való kapcsolatokra volt szüksége.

A földrajzi keret, amelybe beleszületett, szűknek bizonyult. Szülőfalujának, Csíkmindszentnek határai, ahol 1873. március 28-án született, erősen körülhatároltak, a hegyek zárt vonalai övezi. Gyermekkorából hozta magával Nagy István a hegyvidéki ember azon szemléletét, mely szerint élettere egy mikrokozmosz, amely ott ér véget, ahol a látóhatár, ahol a föld az éggel olvad egybe. Az, ami a hegyormon túl van, ami láthatatlan, aminek létezése csak gyanítható, nem számít, mint bizonyosság. Nagy István nem maradt hű ehhez a látásmódhoz. Megérezve ennek korlátait, hidat épít magának, hogy a láthatáron túli világot és teret felderítse. Azt az övezetet, amely a hegyvidéki emberek lelkivilágában sohasem bizonyosság, s ezért felfedezése „a véget nem érő keresések" kockázatával jár. A művész azon szándéka, hogy kitörjön ezekből a szigorú keretekből, erősen megnyilvánul. Tájai magukon viselik a szülőföld sajátos ízeit, jegyeit. A láthatár által bezárt keretből, melyben a lélek nyugodt és határozott, előtör a keret szétrombolásának vágya, ehhez pedig a művész azon belső kényszere párosul, hogy a feltárhatatlan, de nyilvánvaló nyugtalanságokat megközelítse.

Nagy István nem tartozik a közönség által ismert művészek közé, annak ellenére, hogy voltak kiállításai. Ezek közül egyeseket a kezdés jellemezett, míg mások művészi hitvallásának jegyeit viselték magukon. A művész születésének századik évfordulójára rendezett kiállításnak megemlékező jellege mellett van egy felfedező, többé-kevésbé exhausztív jellege, azzal a szándékkal, hogy kiegészítse Erdélyben a teljes ismeretlenségben hagyott örökséget, elhárítva ilymódon egyes művek eltűnéséről a bizonytalanságot. Ezzel a kiállítással zárul a magántulajdonban

lévő munkái felkutatásának első része, a dokumentumok összegyűjtése, és az első tolmácsoló lépés alkotásának gyümölcsöztetésére.

Erdélyben Nagy István műveinek jelentős része magángyűjteményekben található. A jelen kiállítás lehetőséget nyújt a művész által megtett út időbeli és művészi felidézéséhez.

Nagy István művészetének különleges folyamatossága van, ez a folyamatosság tematikailag érzékelhető, meglepő változásoktól mentes, de felfogható különbségeket mégis tartalmaz. Az útkeresés természetesen még ahhoz az időhöz kapcsolódik, mikor a kolozsvári Tanítóképző Intézet tanulója. „Az iskolában állandóan szénnel rajzol, emlékezik később egy osztálytársa. [1]) Néhány rajza ezek közül Budapestre kerül, ahol Keleti Gusztáv, a Mintarajziskola igazgatója egy néhányat megjelentet egy hetilapban. Mint rajzoló ekkor mutatkozik be először. A tanítóképző elvégzése után Homokmégy községbe kerül Magyarországon, ahol folytatja a rajzolást. Témája a paraszt és a paraszti élet. Képei iskolája falait díszítik.

Keleti Gusztáv egy látogatása alkalmával meggyőzi, hogy beiratkozzék a budapesti Mintarajziskolába. Ettől kezdve életútja azonos kora művészeinek sorsával. Két és fél évi budapesti tartózkodás után Münchenbe megy, beiratkozik az Akadémiára, ahol Lenbach és Herterich tanítványa. Elhagyva Münchent, Párizsba utazik, ahol a Julian Akadémiára iratkozik be. Csak nyolc hónapot tölt Párizs sokirányú, pezsgő művészlégkörében. Van Gogh képeinek nyugtalan világán kívül nem vonza semmi. Ettől az időtől kezdve, különféle magángyűjteményben és múzeumban lévő képei segítségével követni tudjuk tevékenységét. Így a csíkszeredai múzeumban lévő három képe Párizsban készült, az 1899 és 1900-as években. Szerényebb iskolamunkák, de rendkívül tájékoztatóak. Az út szükségszerűen Olaszországba is elvezet, majd rövid pihenő után hazatér Erdélybe. Itthon megkezdi bolyongásait, meg-megpihenve barátai házában, akiknek rajzokkal „fizet". Európa nagy festészeti akadémiáin kapott leckék után, visszatér a tájképhez, a természetnek ahhoz a megjelenítéséhez, amely számára a világ titkait tárja fel. Ezekben az években (1901—1906), a rajz jelenti Nagy István számára az életet, a levegőt, a létet. Szülőfalujából merített témákat olajjal is megörökít. Ezen művek nagyrésze ki-

[1]) Papp Gábor: Nagy István, Corvina, Budapest, 1965, 6. old.

egyensúlyozott, érzékeny színvilágú. Ebből az időszakból származó képei szülőfalujabeli, csíkszeredai és brassói magángyűjteményekben találhatók.

1910 körül szemléletében változás következik be, amely inkább olajfestményein jelentkezik. Az 1910—1916 között olajjal készült képeinek vonalvezetése virtuózitásról tanúskodik, az olajminta a tárgyak anyagi jelenlétét érzékelteti, a viharos égbolt pedig nyugtalan légkört ad képeinek. Kitűnő példa az 1914-ben festett „Csíkmindszenti templom" (Csíkszereda). A festmény ritmusa, üteme szigorúvá válik a formáknak elkülönített, sokszínű, de mégis harmonikus elrendezésében. A szigorú szerkezeti felépítést szem előtt tartva, szabadon hagyja az előteret, s a háttér zsúfolttá tételével lezárja a kompozíciót („Pálfalva látképe"). Portréi is ugyanilyen szigorú felépítésűek, már semmit sem tartalmaznak a müncheni iskola konvencióiból, csak az olaj-technika teljes elsajátítását mutatják, mint például „Gáll Gergely arcképe" (Gyergyószentmiklós) esetében. Később, mikor már többet használja a pasztellt vagy csak teljesen pasztellt fest, egyesek azt állítják, hogy az olajfestés technikája számára ismeretlen. Ha abba is hagyta az olajfestést, nem azért tette, mintha nem tudta volna uralni, inkább azért, mert ezt életmódja követelte tőle, másrészt anyagi helyzete kényszerítette.

A rajz jelenti számára továbbra is a leglázasabb tevékenységet. „Egyébként a rajz elegendő. A festés egy többlet, gyakran fölösleges." Theodor Pallady naplójának ezen megjegyzései érvényesek Nagy István művészi hitvallására is. Ezek a rajzok teljes mértékben eltörlik a különbséget a tanulmányok és a kész művek között művészetében. Ha más művész számára a vázlat és a kész mű szakaszok az alkotás folyamatában, Nagy Istvánnál a kettő közötti különbség eltűnik. Bármilyen utólagos beavatkozás csökkentené a vázlatok kifejezőképességét. Most már teljes mértékben uralja a rajzot és úgy érzi, hogy ez áll lelkéhez a legközelebb. Ceruzavonalai erőteljesek, drámai érzelmeinek feszültsége pedig abból is adódik, hogy a fehér és fekete felületeket tudatosan változtatja. Elmosódottabb vonalakat csak ott használ, ahol az anyját jeleníti meg. Ilyenszerű képei elég szépszámúak.

Az első világháborúval egyidőben életében is változás történik. Művészi megfigyelőként részt vesz az erdélyi, olaszországi és galíciai ütközetekben. Az ütközetek önmagukban nem befolyásolják művészi szempontból, annál inkább a csaták által elgyötört arcok. Portrék és ismét csak portrék, kiszáradt, beesett szemű, kétségbeesett, reménytvesztett katonaarcok. Ezekben a rajzokban már nem használja

a fehér és fekete hatásokat, annál inkább a vonalak erőteljességét, típusalakító ereje pedig méginkább fejlődik. Mintha együttérzését akarná kifejezni ezekkel a háború borzalmaitól elembertelenedett katonákkal, néhány önarcképet készít szénnel, katonaruhában ábrázolva önmagát. Mint megfigyelőnek, lehetősége nyílik egyik vidékről a másikra kóborolni. Ezekben az években készített tájképei teljes magányosságát fejezik ki. Most készíti azokat a tájképeket, ahol magányos, szélverte, szárazágú fák nyúlnak a végtelen látóhatárba. Hazatérve ismét régi témáihoz, a csíkmindszenti házakhoz, kertekhez tér vissza. Ezeket a sokkal líraibb hangulatú képeket ismét pasztellel festi.

A háború végével lezárul alkotó tevékenységének első szakasza. A háború gyötrelmei, a családja ellenséges, vándoréletét ellenző magatartása arra készteti, hogy kérje a magyar állampolgárságot. Megtelepszik az alföldön és 1920-tól alkotó életének második, „alföldi" szakasza kezdődik meg. Megkapja a látóhatár végtelensége, a lángoló napfényben fürdő természet néhány impresszionista tájkép megfestésére készteti. Sokat foglalkoztatja a kompozíció, különösen a pásztoréleté. A horizont nála nem úgy jelenik meg, mint az alföldi festőknél. A láthatár vonalát lezárja, végtelenségét nem sikerül érzékeltetnie, mert a tér iránti fogékonysága nem engedi meg, hogy a való tér feloldódjon a kiterjedés nélküli látszólagosban. Ez az ok, amiért ezekben a művekben a háttérbe fákat állít, mint például „A szántás" (Kolozsvár) című képében. A színek megvilágosodnak, mégis erőteljesen érvényesülnek a robusztus barna, kék és zöld színek. A kevés tónusra lecsökkentett paletta egy finom színezésű egyensúlyt hoz létre, amely a következő szakasz színeit alapozza meg. Az uralkodó tér törvényét alkalmazva éri el művei nagyszerűségét, míg a fekete pasztellkontúrok kifejezésteljes egyszerűséghez vezetnek.

1923-ban sikerrel mutatkozik be Budapesten a Nemzeti Szalonban, majd 1925-ben visszatér Erdélybe. A szülőfölddel való találkozás, az ismerősök és barátok hatása, lelkiállapota, munkára buzdítják. Az 1925—1930 közötti évek a nagy beteljesedés időszaka, a szülőföldjének szentelt időszak, amelyben számos kiállítást rendez Kolozsváron. Jórészt anyagi gondoktól mentesen él, egy kolozsvári ügyvéd, Nathán Mauriciu veszi pártfogásába, aki házába fogadja, kiállításait szervezi és biztosítja képei eladását. Ugyancsak az ő révén ismerkedik meg Erdély neves személyiségeivel, akiknek portréit is elkészíti. Octavian Goga meghívja csucsai kastélyába, ahol elkészíti a költő és felesége portréját. Egyes kortársak így emlékeznek meg

Nagy Istvánról, miközben modellt ültek neki: „Modelljeit nem állította be, nem befolyásolta mozgásukat, úgy készítette a képet, ahogy az illető elhelyezkedett. Megfeszítve dolgozott, a csendes és halkszavú ember támadóvá vált, és szószerint harcolt az anyaggal."[2])

Lucian Blaga jegyezte meg: „Nagy harcol, mikor dolgozik. A festéket ököllel keni szét. Nem láttam dolgozni, de a hallottak alapján Van Gogh-ra emlékeztet."[3])

A pasztell darabokra tört a keze súlya alatt, de ez a feszültségi állapot adott erőt és alapozta meg azt a legendáshírű „félórát", amely elegendő volt egy portré elkészítéséhez. Így születtek ezen évek legértékesebb arc- és tájképei. Így valósult meg a művész esztétikai és etikai kiteljesedése, amely az idővel való állandó harcban jött létre, azzal az idővel, amely lekötötte, de ugyanakkor lehetővé tette számára egy bizonyos fokú kiválást, elszakadást is.

A kifejezési eszközök teljes birtokában, visszatér gyermekkorának színterére. Ezeknek az éveknek alkotásai mélyen Csík szellemi klímájában gyökereznek, bár mindent egyéni stílusának megfelelően, saját szigorú harmóniájú törvényei szerint tolmácsol. Csak ilymódon tudjuk megérteni ennek a balladás hangulatú elhagyatott világnak újrateremtését, melyben oly finoman olvad össze a rusztikus a kifinomult ízléssel. Csak ő tudja visszaadni a csíki tél fenyveseinek hangulatát, amelyben az ágaknak egy könnyed, kaligrafikus stilizálása túláradó mélységgel sűríti össze a művész drámai feszültségét. A falu realitását nem tükrözi híven, csak egy-egy szűk utcát ragad meg, vagy egy-egy faluvéget; művészi szemlélete elkülönít formákat és síkokat és felerősíti szuggesztív, kiegyensúlyozott vonalakkal, melyeken a föld az éggel egyesül. Tájképei vagy csendet sugároznak, azok pedig, melyeken ultramarin konturral megrajzolt elkülönített terek találhatók, nyugtalan ritmusúak; ez a nyugtalanság viszont sohasem érinti expresszionista képeinek fájdalmas mélységeit. Szín-világát saját törvényei szerint építi fel, ezek pedig teljes összhangban vannak harmónia utáni vágyakozásokkal. Palettája kevés színű, de mesterien irányított: kék és fekete a téli tájképeken, ahol a papír fehérsége gyakran jelenik meg fehér foltként, kék és zöld a tavaszi tájakon. Egyszerűségében is színgazdag. Portréi tanúsítják, hogy a művész együtt érzett modelljeivel. Alakjai közül egyeseket szo-

---

[2]) Papp Gábor; Id. mű. 21—22 old.

[3]) Lucian Blaga: Scrieri despre artă, Bucureşti, „Meridiane", 1970, 72. old.

borszerűen, hatalmasan, energikusan kihangsúlyozott vonásokkal előtérbe állít, másokat hallgatagnak, szerénynek ábrázol, asszonyfiguráinak arckifejezése pedig a falu emberére jellemző módon szigorú, kedves vagy szerény. A művészi érettség küszöbén lehetősége adódik behatolni az emberi arckifejezés mélységeibe, amelyhez virtuóz razjtudása segíti.

A következő években Nagy István festészete a szélsőséges egyszerűség felé orientálódott, amelyben a szomorú, az elfojtott fájdalom érzése uralkodik. Ez 1930—1937 között következik be, amikor családjával Baján (Magyarország) telepszik le. Betegen, szegényen, magárahagyatottan kénytelen lemondani kóborló életéről. Ismét azokkal a témákkal foglalkozik, melyek betöltötték egész életét. Tájképek a gyermekkorból, ahol látomásszerűen jelennek meg a fenyegető sziklák, füves puszták, vagy szelíd állatok, ultramarin vizű folyók. Sok finomsággal megfestett rejtelmes látomás, melynek formái erősen kontúrozottak, változatos, harmonikus színekkel. Az állandó művészi szintézisek és redukciók művészetét a fölösleges részletektől kiszűrik. Művészetének tisztasága és ártatlansága a naiv művészetre emlékeztet. 1937. február 13-án hal meg Baján.

Sorsa teljesen beleolvadt az élet drámai forgatagába. „Nem azért bolyongok, hogy témákat fedezzek fel a festészet részére, hanem a dolgok lényegét és az élet egy hányadát keresem", vallja a művész egy interjú alkalmával.[4])

Magát teljes egészében szenvedélyének és művészeti hitvallásának szentelte. Számos pasztell-, szén- vagy olajönarcképéről, egy átható tekintetű büszke lény tekint ránk. Akik ismerték, egy hallgatag, szerény, bolyongó életében rendkívül pedáns emberről beszélnek. Anélkül, hogy programszerűen csatlakozott volna a XX. század valamely irányzatához, Nagy István mégis korának embere. „A modern festők, ugyanazzal a bátortalansággal kerülik meg a TIPIKUST, mint az adott valóságot, visszahúzódnak, menedéket keresnek egy még elvontabb területen, megkísérlik bemutatni a dolgok legbensőbb lényegét". [5])

Nagy István hatalmas szintetizáló ereje, stílusának keresetlensége mutatja, hogy meglátása, fogékonysága a XX. századhoz tartozik. Expresszionizmusában nincs semmi magából az áramlatból, ereje nem az energia kirobbanásában nyil-

---

[4]) Szépművészet, 1943. dec. 24. old.

[5]) Lucian Blaga : Id. mű. 71. old.

vánul meg, hanem a formák alárendelésében, a részletek érzékeltetésében. Épit, de nem konstruktivista, alkotása azt a belső kényszert fejezi ki, hogy rendet teremtsen abban a világban, amely életre kel művészetében.

Alkotásában a színeknek ugyanolyan nagy szerepük van, mint a rajznak. A kettő ötvözésének módját még gyermekkorából hozta magával, Erdélyből, ahol a Hargita hegyeinek ultramarinja egybeolvad a fenyők zöldjével, és a hónak kékes árnyéka van. Székely, román arcképei meghatározó értékűek, az ember szociális viszonyainak kifejezői, egy kemény, zord élet tükrei.

Tájképei egy sajátos életet tükröznek, míg megoldásuk rendkívül modern és sajátos. Egy átlószerű vonal tartozik szorosan a kompozícióhoz; jelenléte azt tükrözi, hogy ábrázolt, művészete által kiragadott tájai időben és történelmileg is meghatározottak. Ugyanakkor az egyetemes időhöz és történelemhez kötöttek. Ez a mozgó átló, mely a művész lelkiségének és érzékenységének jegyeit hordozza, biztosítja ezen tájak specifikumát. Ime, miért érezzük magunkénak Nagy Istvánt. Ő a mindnyájunké és ezen forduló érzelmi telítettsége megsokszorozódik, mert ugyanazokon a tájakon egy olyan új világ épül, amelyről a művész nem is álmodott.

Nagy István festészete az erdélyi földek emlékezete.

VIORICA HERDEANU,
Művészeti Múzeum, Marosvásárhely

CRONOLOGIE

1873 28 martie. S-a născut la Misentea (județul Harghita) într-o familie de țărani relativ bine situați.

1888—1892 Elev la Școala de învățători din Cluj.
Îi apar primele desene reproduse în ziarele din Budapesta.

1893—1895 Învățător într-un sat (Homokmégy) situat dintre Dunăre și Tisa.

1895—1898 Student la Școala de Arte Decorative din Budapesta, la clasa lui Székely Bertalan.

1899 Studiază la Academia din München cu Lenbach și Herterich.

1900—1901 Frecventează cursurile Academiei Julian. Ia contact cu arta lui Van Gogh, Cézanne, Gauguin.

1902 Călătorie de studii în Italia.

1903—1914 Trăiește în Transilvania.

1914 Prima expoziție personală la Tg. Mureș prin care vinde patru tablouri prin tombolă, una dintre lucrări figurează în actuala retrospectivă.

1914 Expoziție personală la Turda între 16—23 martie.

1914 La sfîrșitul lunii martie are prima expoziție la Budapesta în Casa Artiștilor.

1914—1918 Observator plastic pe fronturile din Transilvania, Italia și Galiția.

1916 Are o expoziție personală cu cca. 300 lucrări la Budapesta în „Salonul Könyves Kálmán".

1918. Expoziție personală la Cluj.

1919 Cere cetățenia maghiară.

1920. Obține cetățenia maghiară se stabilește la Szentes.
Lucrează un timp împreună cu pictorul Koszta József originar și el din Transilvania.

1923 Debutează la Salonul Național din Budapesta cu o expoziție amplă, între 21 octombrie—4 noiembrie. Încheie un contract cu Editura Singer-Wolfner.
Primește Premiul „Kálmán Jenő" al Societății Artistice „Szinyei".

1924 Lucrează lîngă Balaton și face cunoștință cu Egry József.

1925 Se întoarce în Transilvania. Străbate pe jos locurile natale, unele părți din Muntenia, ajungînd pînă la București. Face cunoștință și se împrietenește cu poetul Octavian Goga, petrece cîtva timp la Ciucea. Presupunem că a avut o expoziție la București.

1926 Se căsătorește cu Unstadt Maria născută în Iugoslavia.
Între 1—5 mai are o amplă expoziție la Cluj. Îl cunoaște pe Nathan Mauriciu, avocat din Cluj care-i va deveni impresar și protector.

1927 În luna februarie expoziție retrospectivă la Salonul Național din Budapesta.
În luna iunie, are expoziție retrospectivă la Cluj.

1928 15—29 iulie. Expoziție la Cluj, au figurat 43 de lucrări.

1929—1930 Lucrează în Iugoslavia.

1930 Expune la Budapesta.

1930 Cîștigă Premiul ziarului „Budapesti Hirlap".

1931 Se stabilește la Baja și se împrietenește cu pictorul Tornyai János.

1934 Devine membru fondator al Societății „Fîntîna" (A „Kút").
Apreciat greșit este înclus între artiștii populari care au expus la Salonul Național din Budapesta. Artistul este porfund nemulțumit.

1935 În luna octombrie are o expoziție la Budapesta în sălile de pe strada Kossuth Lajos.

1936 Primește un alt premiu al Societății Artistice „Szinyei".

1937 13 februarie, se stinge din viață la Baja.

1937 Expoziție postumă la Baja.

1948 Expoziție la Salonul Național din Budapesta.

1963 Expoziție de grafică la Muzeul „Erkel Ferenc" din Gyula.

1963—1964 Expoziție comemorativă în luna decembrie la Baja.

1966 Expoziție la Székesfehérvár.
Expoziție la Hódmezővásárhely.

1967 Expoziție la Székesfehérvár.
Expoziție comemorativă la Galeria Națională din Budapesta în lunile septembrie-octombrie la care participă și lucrări din patrimoniul Muzeului de Artă din Tg. Mureș și a Muzeului de Artă din Cluj.

1973 20 mai—1 iulie, Expoziție retrospectivă la Muzeul de Artă Tg.-Mureș.

NAGY ISTVÁN ÉLETÚTJA

1873 - 1937

1873. március 28. Születésének ideje (Csíkmindszent, Hargita megye).

1888—1892 Kolozsvári Tanítóképző Intézet tanulója. Megjelennek első, újságokban közölt rajzai Budapesten.

1893—1895 Tanító Homokmégy községben, Duna-Tisza közén.

1895—1898 Budapesten a Mintarajziskola hallgatója, Székely Bertalan tanítványa.

1899 A müncheni akadémián Lenbachnál és Herterichnél tanul.

1900—1901 Párizsban a Julian akadémián folytatja tanulmányait. Megismerkedik Cézanne, Gauguin, Van Gogh műveivel.

1902 Tanulmányútja Olaszországban.

1903—1914 Erdélyben él.

1913 Első egyéni kiállítása Marosvásárhelyen, négy képét tombolán sorsolják, egy közülük szerepel a jelenlegi kiállításon is.

1914 Kiállítása Tordán (márc. 16—23).

1914 Első budapesti kiállítása a Művészházban, március végén.

1914—1918 Hadifestő az erdélyi, galíciai és olasz fronton.

1916 Egyéni kiállítás kb. 300 munkával a budapesti Könyves Kálmán Szalonban.

1918 Kiállítás Kolozsváron.

1920 Szentesen telepedik le. Az erdélyi származású Koszta Józseffel dolgozik együtt.

1923 Bemutatkozik a budapesti Nemzeti Szalonban egy gyűjteményes kiállítással (okt. 21 — nov. 4). Szerződést köt a Singer-Wolfner kiadóval. A Szinyei Társaság „Kálmán Jenő" díjával tüntetik ki.

1924 A Balaton mellett dolgozik, megismerkedik Egry Józseffel.

1925 Hazatér Erdélybe, gyalog bejárja szülőföldjét, Munténia egy részét, eljut Bukarestbe is. Megismerkedik és barátja lesz Octavian Goga költőnek, rövid időt Csucsán tölt. Feltételezhető, hogy kiállítása volt Bukarestben.

1926 A jugoszláviai származású Unstadt Máriával házasságot köt. Május 1—15 között Kolozsváron nagyobb kiállítást rendez. Megismerkedik Náthan Mauriciu kolozsvári ügyvéddel, aki pártfogásába veszi.

1927 Februárban gyűjteményes kiállítása a budapesti Nemzeti Szalonban. Júniusban gyűjteményes kiállítás Kolozsváron.

1929—1930 Jugoszláviában dolgozik.

1930 Kiállítás Budapesten.
A budapesti Hírlap pályázatát nyeri el.

1931 Megtelepedik Baján. Tornyai János festővel köt barátságot.

1934 A KÚT törzstagja lesz. Tévesen a népművészek közé sorolva a budapesti Nemzeti Szalonban állítják ki. („Magyar őstehetségek" kiállítása). Mélységesen csalódik.

1935 Kiállítás Budapesten a Műterem Kossuth Lajos utcai termeiben.

1936 A Szinyei Társaság díját kapja meg.

1937. febr. 13. Halálának napja Baján.

1937 Posthumus kiállítása Baján.

1948 Kiállítás Budapesten a Nemzeti Szalonban.

1963 A gyulai „Erkel Ferenc" múzeumban grafikai kiállítás.

1963—1964 Emlékkiállítás Baján.

1966 Kiállítás Székesfehérváron.
Kiállítás Hódmezővásárhelyen.

1967 Kiállítás Székesfehérváron.
Szeptember—október hónapban kiállítás a budapesti Nemzeti Galériában, ahol a marosvásárhelyi és kolozsvári Szépművészeti Múzeumban található képei is szerepelnek.

1973 május 20—július 1 hónapban. Gyűjteményes kiállítás a marosvásárhelyi Szépművészeti múzeum termeiben. Marosvásárhely, Kultúrpalota III. emelet.

BIBLIOGRAFIA

1. A murit pictorul Nagy István, în: „Pesti Napló", Budapesta, 1937, 16 februrie.
2. Asztalos Endre, Amintirea lui Nagy István, în „Bajai Hirlap", (Ziarul din Baja), 1962, 13 februarie.
3. Arta lui Nagy István, în: „Újság", Budapesta, 1935, 10 octombrie.
4. Anunţul expoziţiei lui Nagy István, în „Tükör", Tg.-Mureş, anul II, nr. 57, 1914, 22 februarie, pag. de titlu.
5. Arta lui Nagy István, în: „Magyar Újság", Budapesta, 1927, 13 februarie.
6. Bende János, Expoziţia lui Nagy István, în: „Ország Világ", 1916, 8 octombrie, Budapesta.
7. Berényi János, Moartea unui „Rembrandt" al secuilor în „Napló", Budapesta, 1937, 28 februarie.
8. Blaga Lucian, Nagy István, în „Cuvîntul", Cluj, 1925, 12 octombrie.
9. Blaga Lucian, Scrieri despre Artă, Editura Meridiane, Buc., 1970.
10. „Casa Artiştilor", în: „Müvészet" (Arta), Budapesta, 1914, aprilie, p. 233.
11. Catalogul celei de a „62-a expoziţii de grup la Salonul Naţional", Budapesta, 1929, aprilie.
12. „Cea de a 63-a Expoziţie de grup la Salonul Naţional", în: „Magyar Müvészet", Budapesta, nr. 5, 1929, p. 233.
13. Clujul vede un vis, în „Újság", Cluj, 1926, 1 mai.
14. Despre deschiderea expoziţiei Nagy István în „Hétfôreggel", Cluj, anul 1, nr. 8, 1926, 1 mai.
15. Dési Huber István, Pictorul Nagy István, Editura de artă, seria „Izvoarele artei", Budapesta, 1959, p. 79—83.
16. Dési Huber István, Pictorul Nagy István, în: „Korunk", Cluj, 1937, nr. 5, şi în: „Fórum", 1948, octombrie.

17. „Două expoziţii", în : „Budapesti Hirlap", Budapest, 1914, 29 martie.

18. „Două expoziţii", în „Újság", Budapesta, 1914, 29 martie.

19. Dömötör János, Expoziţia Nagy István la Hódmezővásárhely, în: „Művészet" Budapesta, 1966, nr. 11.

20. Duminică poetul Octavian Goga l-a avut ca oaspete pe pictorul Nagy István care i-a executat portretul în: „Keleti Újság" (Ziarul Răsăritului), Cluj, 1925, 26 iulie.

21. Durâncî Béla, Studiu introductiv la catalogul expoziţiei „Pastelurile lui Nagy István din colecţia muzeului orăşănesc din Subotica", Subotica, 1966.

22. Éber Sándor, Cuvîntarea lîngă mormîntul lui Nagy István, în: „Bácskai Újság", Bácska, 1937, anul III, nr. 28, 17 februarie.

23. Élthes Gyula, Arta lui Nagy István în: „Nyugat", Oradea, 1927, p. 444.

24. Elekfői Jenő, Nagy István, în: „Magyar Művészet", Budapesta, 1949, nr. 1.

25. Élthes Gyula, Arta lui Nagy István la Salonul Naţional, în „Csiki Lapok" Miercurea-Ciuc, 1927, 27 februarie.

26. „Erdélyi Lexikon", Oradea, 1928, p. 202—203.

27. Expoziţie de pictură (Nagy István), în „Székely Napló", Tg. Mureş, anul VIII, nr. 33, 1914, 26 februarie, p. 3.

28. Expoziţia lui Nagy István în „Ellenőr" Tg. Mureş, anul VIII, nr 33, 1914. 26 februarie p.3.

29. Expoziţia Nagy István, în: „Székely Napló", Tg. Mureş, anul XLIV, nr. 32, 1914, 26 februarie.

30. Expoziţia unui pictor secui, în „Pesti Napló", Budapesta, 1916, 4 noiembrie.

31. Expoziţia Nagy István, în: „Szinházi Élet", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

32. Expoziţia unui autentic secui la Salonul Naţional, în: „Új Nemzedék", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

33. Expoziţia retrospectivă Nagy István, în: „Szózat", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

34. Expoziţia Nagy István, în: „Újság", Cluj, 1927, 13 februarie.

35. Expoziţia de la Casa Artiştilor, în: „Divat Újság", Budapesta, 1914, 29 martie.

36. Expoziţia Nagy István, în: „Ország Világ", Budapesta, 1927, 6 martie.

37. Expoziţia Nagy István, în: „Magyarország", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

38. Expoziţia Nagy István, în: „Keleti Újság", Budapesta, 1927, 10 iunie.

39. Expoziţia de tablouri al lui Nagy István, în: „Ellenzék", Budapesta, 1927, anul I, nr. 9, iunie.

40. Expoziţia de tablouri al lui Nagy István în: „Salonul de Artă", Budapesta, 1927, anul I. nr. 9, iunie.

41. Expoziţie retrospectivă, în: „Magyarország", Budapesta, 1935, 8 octombrie.

42. Expoziţia Nagy István, în: „Pesti Hirlap", Budapesta, 1935, octombrie.

43. Expoziţia postumă din 1948 de la Budapesta în sălile „Salonului Naţional" septembrie 1948, în: „Független Magyarország", 1948, 20 szeptembrie.

44. Farkas Zoltán, Nagy István, în: „Magyar Müvészet", Budapesta, 1935, nr. 10.

45. Farkas Zoltán, Dispută-Epilog la Expoziţia talentelor arhaice maghiare, în: „Nyugat", Budapesta, 1934, octombrie, p. 204.

46. F. Klossy Irén, Lucrări de Nagy István din colecţia Klossy Tihamér, Pécs, Istitutul pedagogic, 1967.

47. Gál Ottó, Muzeul din Subotiţa în depistarea unor lucrări de pictorul Nagy István, în: „Magyar Szó", Novi Sad, 1965, 15 aprilie.

48. Benthon István, Istoria artei maghiare de la 1800 pînă în zilele noastre, Editura „Magyar Szemle Társaság", Budapesta, 1935.

49. Genthon, Végvári, Németh, Zádor, Arta maghiară de la 1800 pînă la 1945, Editura de artă, Budapesta, 1964.

50. Gärtner Jenő, Arta lui Nagy István, în: „Pécsi Napló", Pécs, 1932, 12 august.

51. Gulyás Károly, Expoziţia pictorului Nagy István în Palatul Culturii, în: „Ellenőr", Tg. Mureş, anul 8, nr. 30. 1914, 21 februarie, p. 2.

52. Hódsyghy Béla, În amintirea lui Nagy István, în: „Kalangya", Baja, 1943, 15 iulie, p. 318—321.

53. Hódsyghy Béla, Nagy István, în „Societatea Poligrafică", Baja, 1934.

54. În expoziţia lui Nagy István, în: „Ellenőr", Tg. Mureş, anul VIII, nr. 37 1914, 5 martie, p. 3.

55. Kállai Ernő, Despre Barcsai Jenő (Cu referiri la Nagy István), în: „Magyar Művészet", Budapesta, 1936, p. 137—142.

56. Kampis Antal, Istoria artelor, Editura pentru Drept şi Economie, Seria lumea naturii, Budapesta, 1960.

57. Kassák Lajos, Arta maghiară de la Baia-Mare pînă azi, Budapesta, 1947.

58. Kós Károly, Nagy István, „Erdélyi Helikon", Cluj, 1928, nr. 2. iunie.

59. Kosztolányi Dezső, Scriitori, artişti, savanţi, Editura pentru literatură şi artă, Budapesta, 1958, p. 229—230. şi în: „Nyugat", Oradea, 1923, 1 noiembrie, p. 470.

60. Kömüves Lajos, Noul Nagy István, „Keleti Újság", Budapesta, 1927, anul X, nr. 129, 12 iunie.

61. Kömüves Lajos, Însemn pe mormîntul lui Nagy István, în: „Pásztortüz" Budapesta, 1937, anul XXII, nr. 4, 28 februarie.

62. La noua expoziţie al lui Nagy István, în: „Újság", Cluj, 1927, anul XXIX nr. 129, 12 iunie.

63. Loev Hans, Nagy István — începuturile picturii sale, în: „Korunk", Cluj, 1958, nr. 2, p. 226—234.

64. Lyka Károly, Un nou artist la Salonul Naţional, „Esti Kurir", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

65. Lyka Károly, Pictorul organelor, în: „Új idők", Budapesta, 1934, 27 mai.

66. Lyka Károly, Viaţa picturii de la 1896 pînă la primul război mondial, Editura de artă, Budapesta, 1953.

67. Lyka Károly, Prefaţă la catalogul expoziţiei retrospective din 21 octombrie — 4 noiembrie 1923, Budapesta, 1923.

68. Lyka Károly, Nagy István, Editura societăţii literare, „Timpuri Noi", Budapesta, 1944.

69. Lyka Károly, Note la expoziţia lui Nagy István, în: „Új Idők", Budapesta, 1935, nr. 43, 20 octombrie, p. 561.

70. Lyka Károly, Pictura maghiară dintre cele două războaie mondiale, Budapesta, Editura de artă, 1959.

71. Lyka Károly, Un talent, arhaic secui a murit la Baja, în: „Új Idők", Budapesta, 1937, anul XLIII, nr. 9. 28 februarie.

72. Mărgineanu Nicolae, Singurătatea pictorului Nagy István, în: „Korunk", Cluj, 1968, anul XXVII, nr. 7, iulie, p. 1018—1021.

73. Márkis László, Nagy István, în: „Pesti Hirlap", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

74. Marosi Ernő, Expoziţie din colecţiile particulare, la Galeria Naţională din Budapesta, în: „Müvészet", Budapesta, 1963, nr. 11.

75. Mátrai Ferenc Béla, Artă şi război (În vizită la pictorul Nagy István), în „Csiki Lapok", Miercurea-Ciuc, 1915, 4 ianuarie.

76. Mészáros Fülöp, Amintiri despre Nagy István, în: „Müvészet", Budapesta, 1963, nr. 11.

77. Mezei József, Centenarul naşterii lui Nagy István, în: „Előre", Cluj, 1973, nr. 7895, 28 martie, p. 2.

78. M. Kiss Pál, Nagy István, în: „Szabad Müvészet", Budapesta, 1943, nr. 1.

79. M. Kiss Pál, Reprezentarea ţăranului în pictura maghiară, în: „Szabad Művészet", Budapesta, 1948, nr. 6.

80. M. Kiss Pál, Arta pentru toţi, Editura Corvina, Budapesta, 1966.

81. „Művészeti Lexikon", Vol. 3, Budapesta, Editura Acadamiei, 1967, p. 420—421.

82. „Nagy István", în: „Csiki Lapok", Miercurea-Ciuc, 1914, aprilie.

83. „Nagy István", în: „8 órai Újság", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

84. „Nagy István", în: „Budapesti Hirlap", Budapesta, 1916, 4 noiembrie.

85. „Nagy István", în: „Világ", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

86. „Nagy István", în: „Nemzeti Újság", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

87. „Nagy István", în: „Az Újság", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

88. Nagy Zoltán, Din noile achiziţii ale Galeriei Naţionale din Budapesta, în: „Szépmüvészet", Budapesta, 1941, mai, p. 113—115.

89. Nagy Zoltán, Noua arta maghiară, Budapesta, Editura Athenum, 1941.

90. Nyilas-Kolb Jenő, Săli goale la expoziţia unui pictor genial, în: „A reggel" Budapesta, 1935, 14 octombrie.

91. „Oraşul Baja a înfiinţat un premiu Nagy István", în: „Népszabadság", Budapesta, 1967, 15 aprilie.

92. Pallós K. István, Expoziţia lui Nagy István la Turda, în: „Tordai Újság", Turda, 1914, 12 martie.

93. Papp Gábor, Nagy Balogh János, Nagy István şi Tornyai János, Budapesta, Editura pentru Artă, Seria „Muzeul meu", 1965.

94. Pap Gábor, Nagy István, Budapesta, Editura Corvina, Seria „Mica bibliotecă de artă", 1965.

95. Pap Gábor, Nagy István, în: „Müvészet", Budapesta, 1962, nr. 1.

96. Pap Gábor, Nagy István, prefață la catalogul expoziției comemorative de la Baja din octombrie-decembrie 1963, Baja, 1963.

97. Pataky Dénes, Arta desenului maghiar în secolul XX, Budapesta, Editura de Artă, 1959.

98. Perneczky Géza, Expoziția tablourilor lui Nagy István la Baja, în: „Népszabadság", Budapesta, 1963, 4 decembrie.

99. Pictorii noștri au descoperit din nou Balatonul", în: „Világ", Budapesta, 1924, 5 septembrie.

100. Pictorul secuilor la noi, în: „Székely Napló", Tg. Mureș, anul XLIV, nr. 29, 1914, 21 februarie, p. 2.

101. Pictorul Nagy István, în: „Müvészet", Budapesta, 1916, 15 noiembrie, p. 67—68.

102. Pogány O. Gábor, Realiștii maghiari, în: „Szabad Müvészet", Budapesta, 1948, nr. 11—12.

103. Radocsay Dénes, În amintirea lui Nagy István, în: „Szépmüvészet", 1943, nr. 12, p. 239—244.

104. Rabinovszky Máriusz, Expoziție de grup la Salonul Național, în: „Nyugat", Budapesta, 1929, anul II, p. 566—567.

105 Rabinovszky Máriusz, Moștenirea progresistă în pictura maghiară în: „Szabad Müvészet", Budapesta, 1950, p. 240.

106. Ritly Valéria, Expoziția omagială Nagy István la Baja, în: „Magyar Nemzet", Budapesta, 1963, 4 decembrie.

107. Rozsondai Dezső, Nagy István, în: „Fogarasi Hirlap", 1918, nr. 39.

108. S-a deschis expoziţia lui Nagy István la Subotiţa, în: „Magyar Szó", Novi Sad, 1966, 12 mai.

109. Salamon László, Expoziţia de tablouri Nagy István, în: „Új Kelet", Cluj, 1926, 1 mai.

110. Salamon László, Expoziţia de tablouri al lui Nagy István, în: „Új Kelet", 1927, 14 iunie.

111. Sorban Raoul, Un strălucit şi profund portretist — Centenarul pictorului Nagy István, în: „Scînteia", Bucureşti, 1973, nr. 9462, 28 martie, p. 6.

112. Supka B. Magdolna, Grafica lui Nagy István, catalog Muzeul „Erkel Ferenc" Gyula, 1963.

113. Ştiri despre închiderea expoziţiei Nagy István şi despre efectuarea tombolei, în: „Székely Ellenzék", Tg. Mureş, anul XV, nr. 10, 1914, 13 martie, p. 2.

114. Ştiri despre expoziţia Nagy István, în: „Székely Ellenzék", Tg. Mureş, anul XV, nr. 30, 1914, 25 februarie, p. 2.

115. Ştiri despre expoziţia Nagy István, în: „Székely Ellenzék", Tg. Mureş, anul XV, nr. 28, 1914, 20 februarie, p. 3.

116. Ştiri despre Nagy István, „Tükör", Tg. Mureş, anul II, nr. 58, 1914, 1 martie, pagina de titlu.

117. Tablourile lui Nagy István, în: „Esti Kurir", Budapesta, 1927, 13 februarie.

118. Tablourile lui Nagy István, în: „Új Idők", Budapesta, 1916, 8 noiembrie.

119. Takács V. Zoltán, Nagy István, „Pester Lloyd", Budapesta, 1923, 21 octombrie.

120. Timár Árpád, Picturile lui Nagy István, în: „Népszabadság", Budapesta, 1967, 20 ianuarie.

121 Tombolă artistică la expoziția Nagy István, în: „Székely Ellenzék", Tg. Mureș, anul XV, nr. 31, 1914, 26 februarie, p. 2. și în: „Székely Ellenzék", Tg. Mureș, anul XV, nr. 37, 1914, 8 martie, p. 2.

122. Tombola (Nagy István) în: „Székely Napló" ,Tg. Mureș, anul XLIV, nr. 34, 1914, 1 martie, p. 2.

123. Un artist secui (Nagy István), în: „Székely Tanügy", Tg. Mureș, anul XV, nr. 5, 1914, 1 martie, p. 8.

LISTA REPRODUCERILOR ÎN CULORI:

SZÍNES MÜMELLÉKLETEK JEGYZÉKE :

I Biserica din Misentea, ulei
A csíkmindszenti templom, olaj

II Portretul lui Gáll Ferenc, ulei
Gáll Ferenc arcképe, olaj

III La arat, pastel
Szántók, pasztell

IV Autoportret, pastel
Önarckép, pasztell

V Peisaj de iarnă, pastel
Téli táj, pasztell

VI Portretul unei doamne, pastel
Egy úri nő arcképe, pasztell

VII Sat din Ciuc, pastel
Csíkvidéki falu, pasztell

VIII Portret de bătrînă, pastel
Öregasszony arcképe, pasztell

IX Dalii, pastel
Dáliák, pasztell

X Portret de fetiţă, pastel
Kislány arcképe, pasztell

XI Peisaj de iarnă cu oi, pastel
Téli táj juhokkal, pasztell

XII Babă, pastel
Öregasszony, pasztell

REPRODUCERI
REPRODUKCIÓK

II.

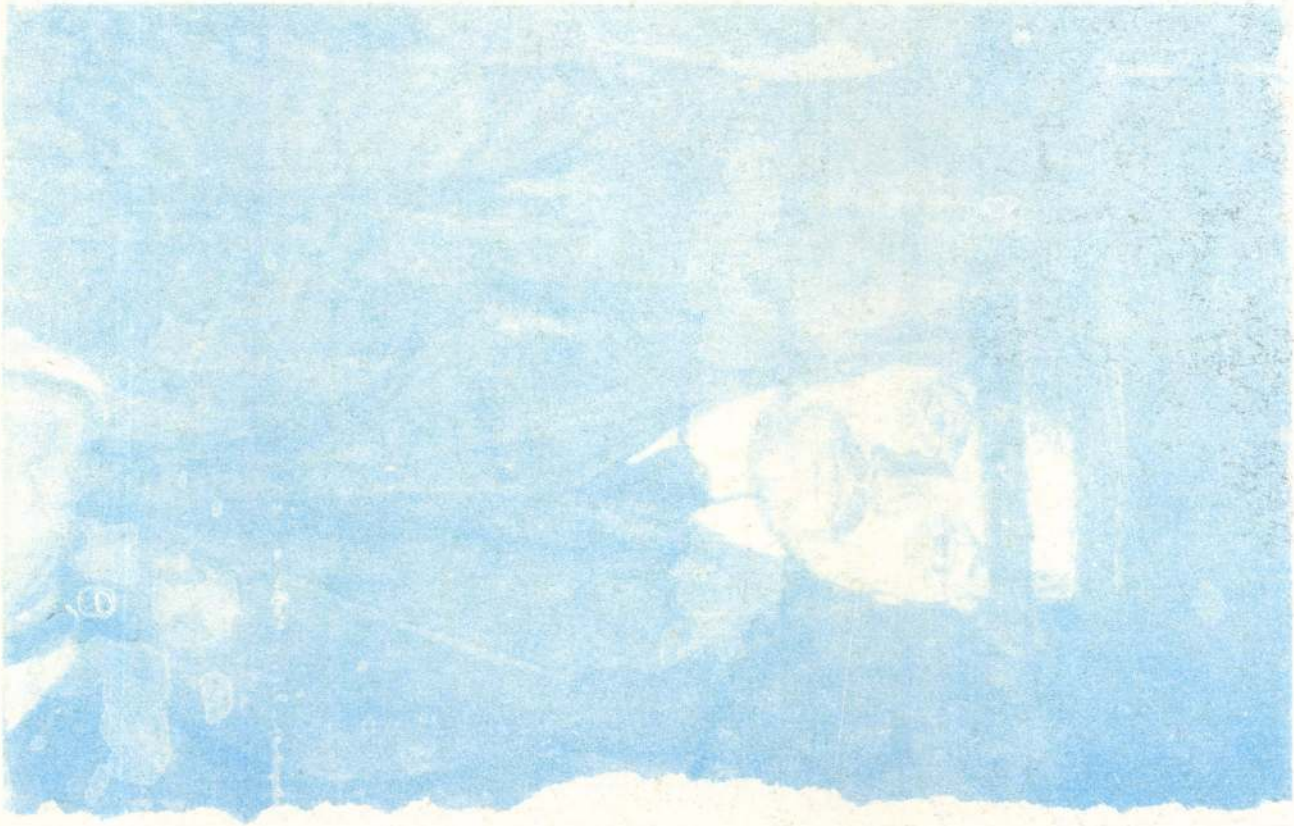

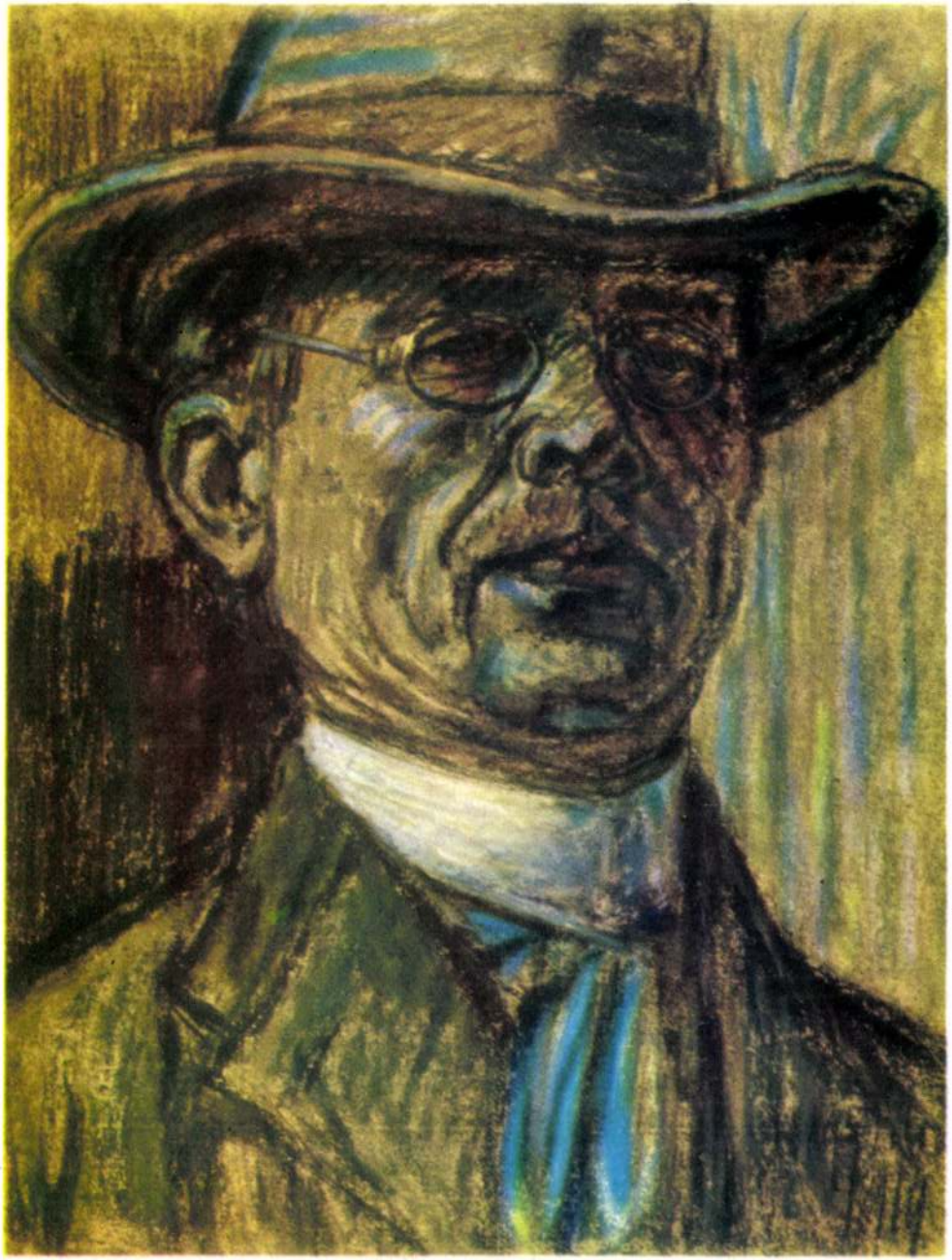

IV.

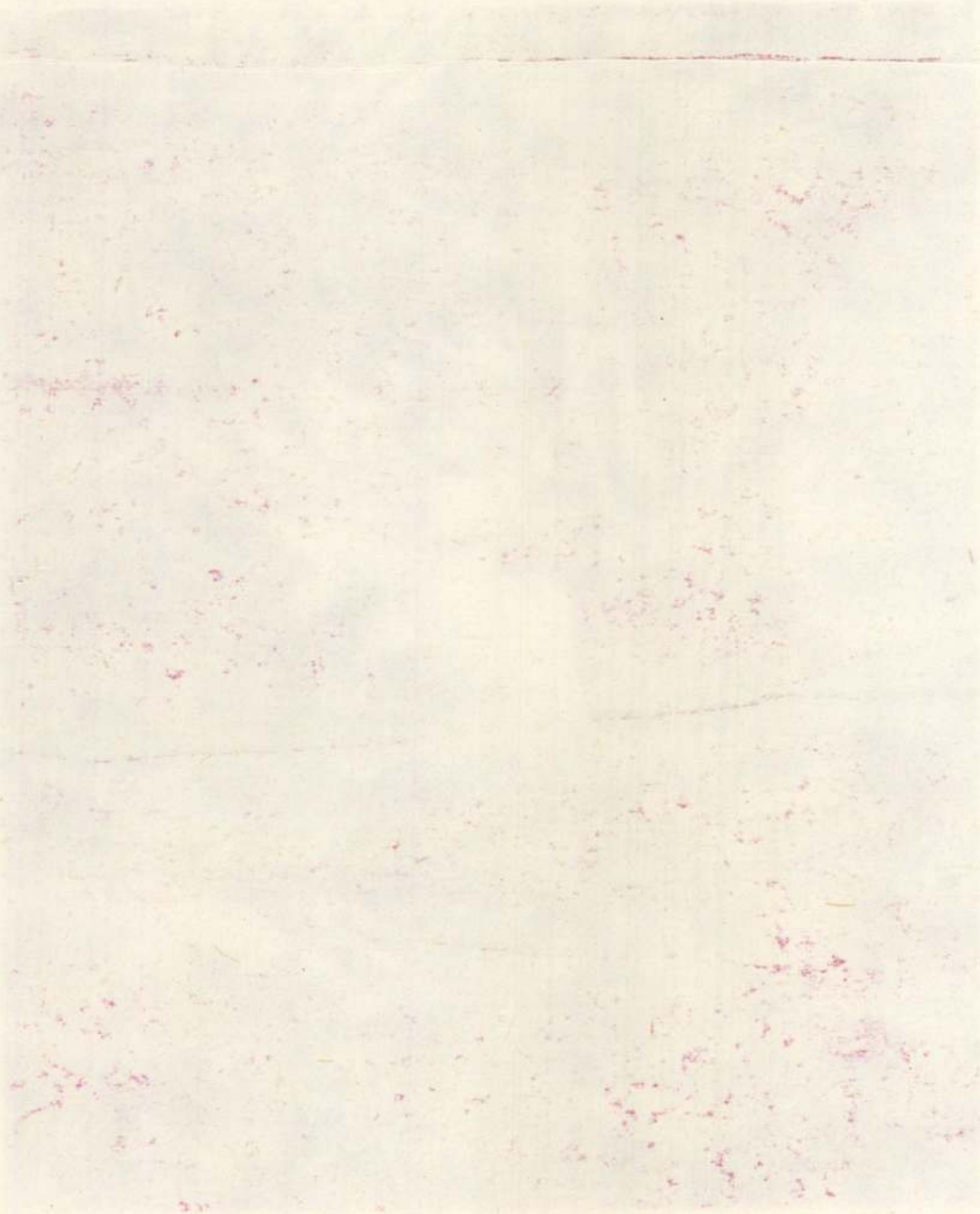

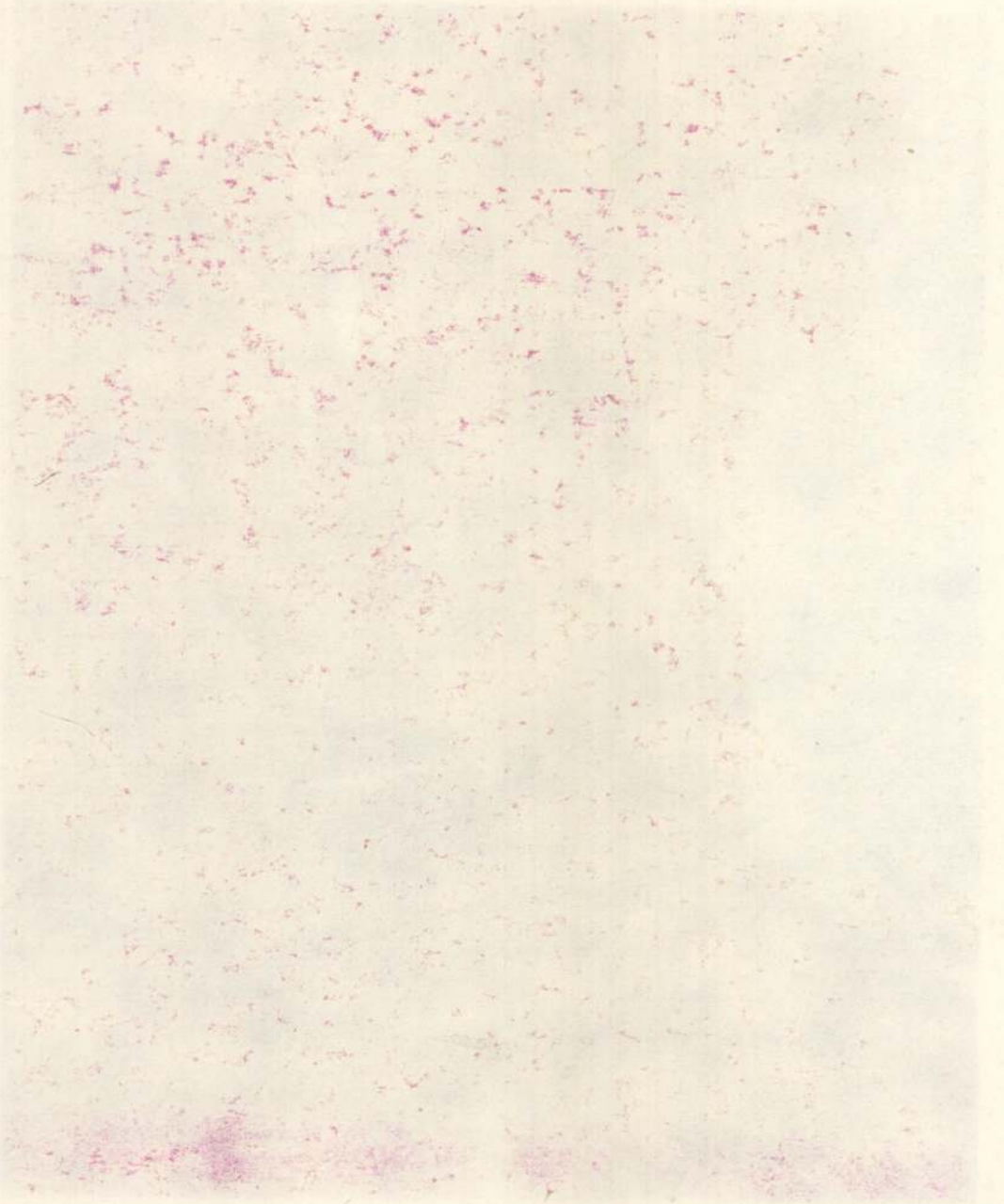

VIII.

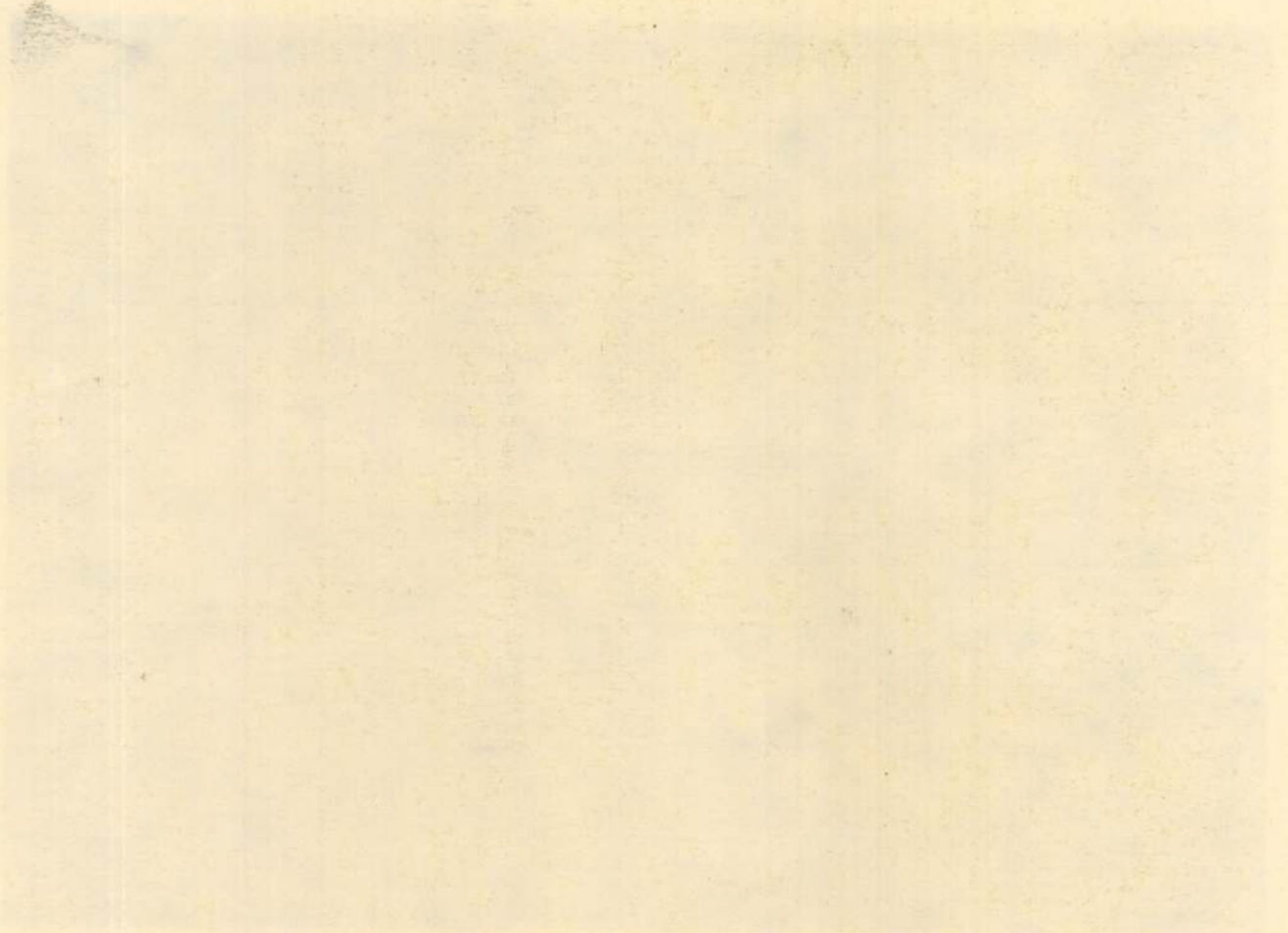

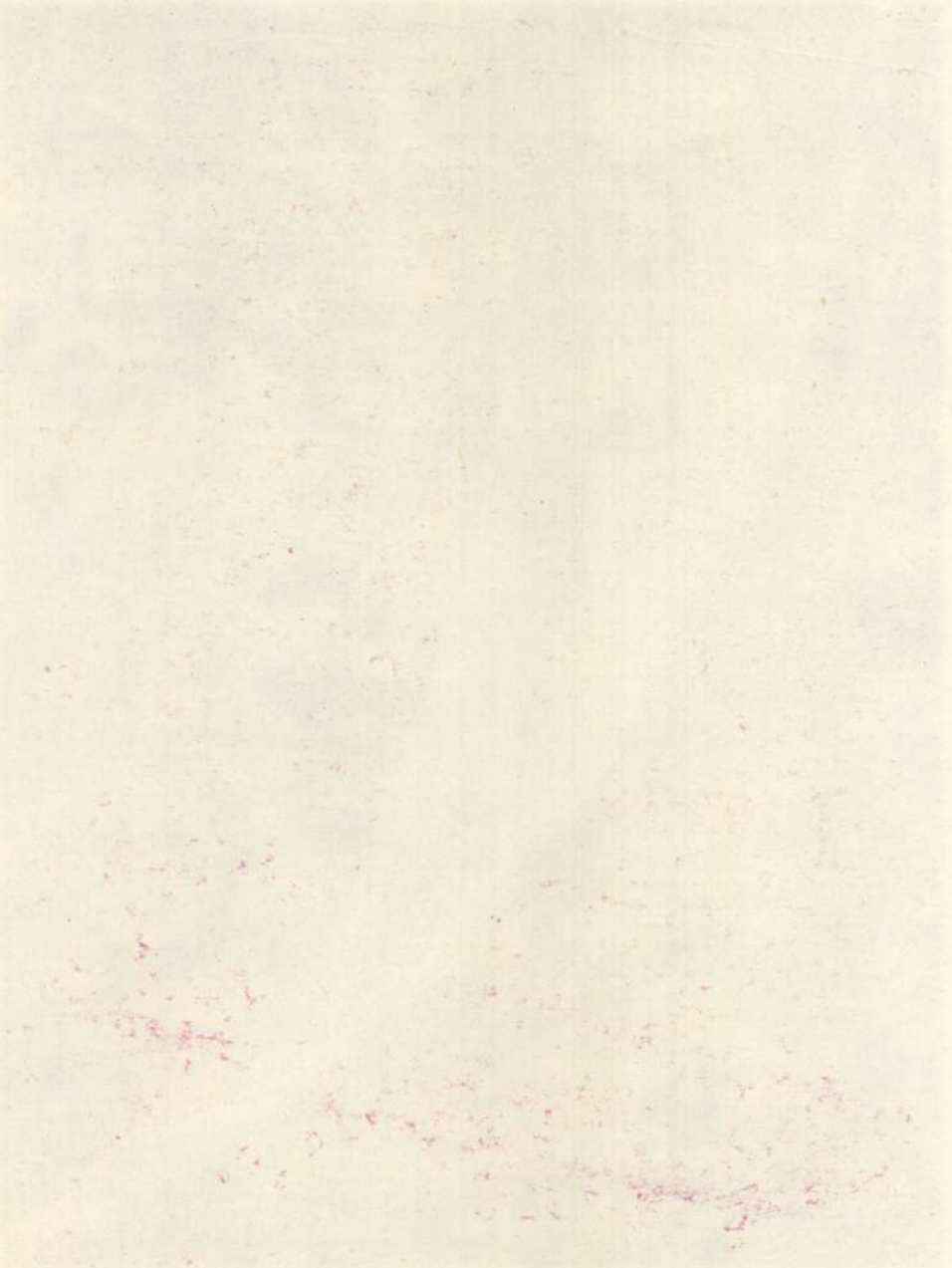

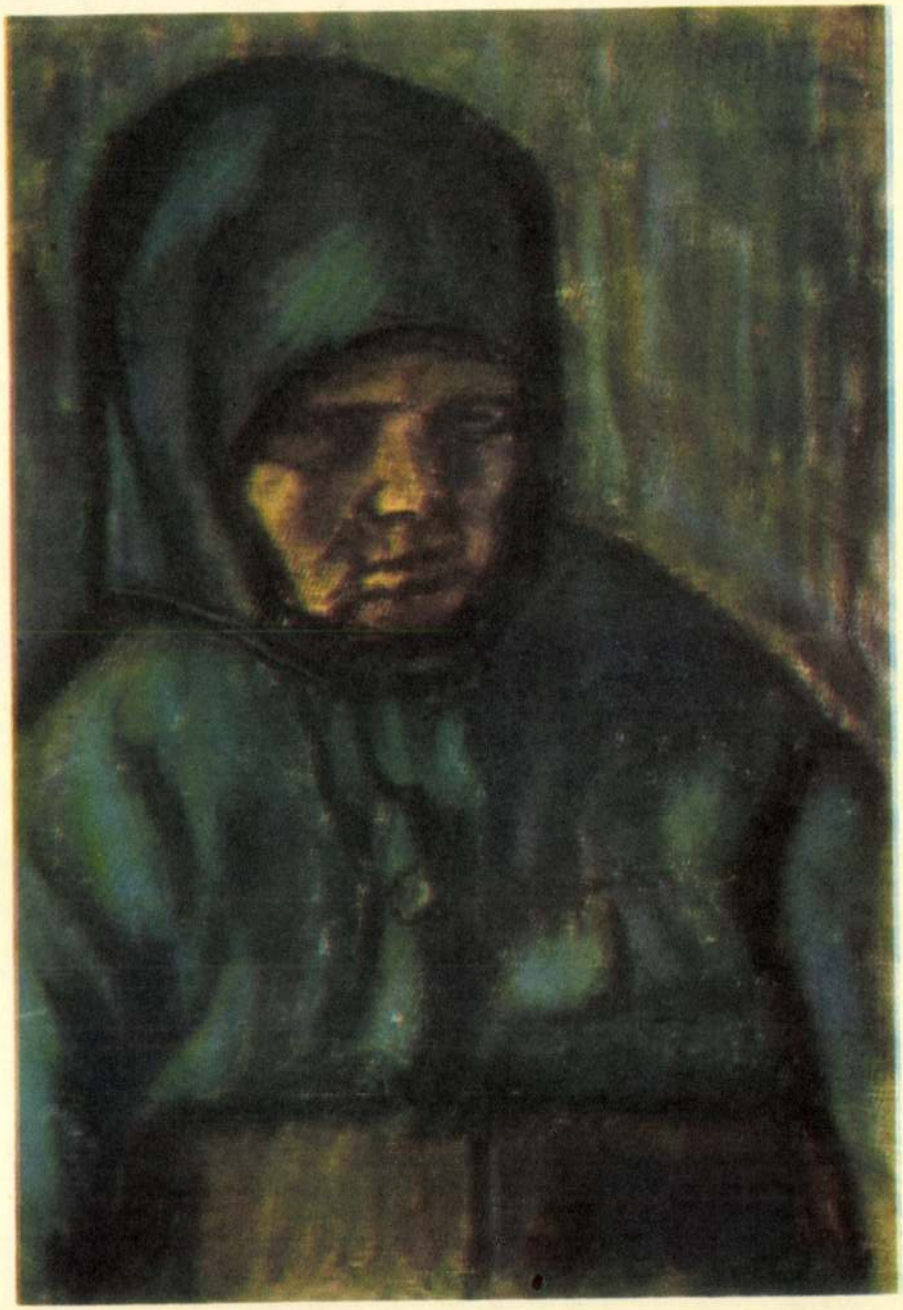

XII.

GRAFICA
GRAFIKA

1
PORTRET DE FEMEIE
cărbune
0,610×0,470
nesemnat
nedatat (1902)
Col. Gondos István, Gheorgheni

NŐI PORTRÉ
szén
0,610 x 0,470
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1902)
Gondos István tulajdona,
Gyergyószentmiklós

2
PORTRET DE BĂRBAT
cărbune și cretă albă
0,620×0,480
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1904
Col. Gondos István, Gheorgheni

FÉRFI PORTRÉ
szén és fehér kréta
0,620 x 0,480
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1904
Gondos Isvtán tulajdona,
Gyergyószentmiklós

3

COPIL DIN MISENTEA
cărbune
0,425×0,235
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1905
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

CSÍKMINDSZENTI GYERMEK
szén
0,425 x 0,235
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1905
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

4

PORTRETUL UNEI FETIŢE (NAGY IDA ROZÁLIA)
cărbune
0,325 x 0,235
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1905
Col. Bocskor Antal, Braşov

KISLEANY PORTRÉ
szén
0,325 x 0,235
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1905
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

5
OI LA PĂSCUT
cărbune
0,300×0,400
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1906)
Col. Berekméri József, Tg. Mureş

LEGELŐ JUHOK
szén
0,300 x 0,400
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
(1906 k)
Berekméri József gyűjteménye, Marosvásárhely

6
FEMEIE CU PĂLĂRIE
cărbune
0,630×0,410
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1906)
Col. Debreczy Károly, Cluj

KALAPOS NŐI ARCKÉP
szén
0,630 x 0,410
jelezve jobbra lent, Nagy István
keltezés nélkül (1906)
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

7
PORTRET DE BĂRBAT CU JOBEN
cărbune
0.630×0,420
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1906
Col. Debreczeny Károly, Cluj

CILINDERES FÉRFIARCKÉP
szén
0,630 x 0,420
jelezve jobbra lent, Nagy István
1906
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

8
MAMA CITIND
cărbune
0,260×0,170
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

ÉDESANYAM OLVAS
szén
0,260 x 0,170
jelezve jobbra lent, szénnel, Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye, Csíkszereda

9
COPIL ŞEZÎND
cărbune şi cretă maro
0,191×0,256
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy Pista
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

PENDELLYES ÜLŐ GYERMEK
szén és barna kréta
0,191 x 0,256
jelezve jobbra lent, szénnel, Nagy Pista
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye, Csíkszereda

10
MAMA
creion şi cretă albă
0,460×0,360
nesemnat
nedatat (1909)
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

EDESANYAM
ceruza és fehér kréta
0,460 x 0,360
jelzés nélkül
keltezés nélkül
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

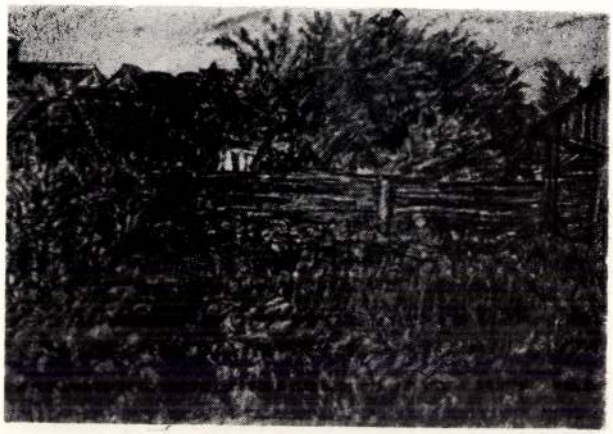

11
GRĂDINĂ
cărbune
0,297 x 0,442
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat (1910)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 847

ZÖLDSÉGES KERT
szén
0,297×0,442
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István (1910)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 847

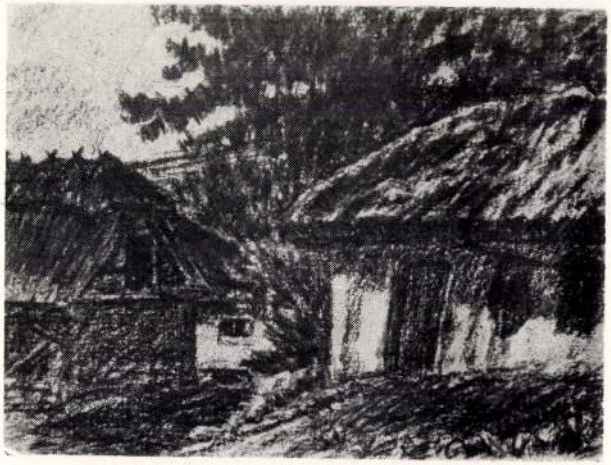

12
CASĂ LA MARGINEA SATULUI
cărbune, creta albă și albastru
0,116 x 0,155
semnat stînga jos cu creionul, Nagy István
datat 1912
Col. Bocskor Antal, Brașov

HÁZ A FALU VÉGÉN
szén, fehér kréta és kék kréta
0,116×0,155
jelezve balra lent ceruzával, Nagy István
1912
Bocskor Antal gyűjteménye,

13
CASE LA MARGINE DE CULME
cărbune și pastel negru
0,312×0,435
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1913
Col. Bocskor Antal, Brașov

HÁZAK A DOMB MELLETT
szén és fekete pasztell,
0,312 x 0,435
jelezve jobbra lent fekete pasztell, Nagy István
1913
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

14
PORTRET DE FEMEIE TÎNĂRĂ
cărbune
0,480×0,310
semnat stînga jos cu cărbune, Nagy István
datat 1914
Col. Részegh Viktor, Miercurea-Ciuc

FIATAL NŐ PORTRÉJA
Szén
0,480 x 0,310
jelezve balra lent szénnel, Nagy István
1914
Részegh Viktor gyűjteménye, Csíkszereda

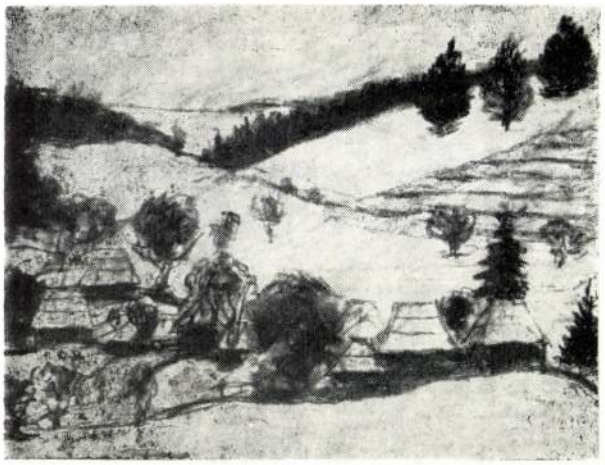

15
SAT DIN CIUC
cărbune şi cretă albă
0,290×0,390
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1914
Col. prof. Haáz Sándor, Tg. Mureş

CSÍKI FALU
szén és fehér kréta
0,290 x 0,390
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István 1914
Prof. Haáz Sándor gyűjteménye, Marosvásárhely

16

PORTRET DE BĂRBAT
cărbune şi cretă roşie
0,560×0,450
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 1097

FÉRFI PORTRÉ
szén és vörös kréta
0,560 x 0,450
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István, 1915
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. 1097

17

GOSPODĂRIE ŢĂRĂNEASCĂ IARNA
pastel negru, cretă albă şi albastră
0,295 x 0,400
semnat dr. jos cu pastel negru. Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

PARASZTUDVAR TÉLEN
fekete pasztell, fehér
és kék kréta
0,295 x 0,400
jelezve jobbra lent,
fekete pasztell, Nagy István
1914
Bocskor Antal gyűjteménye,
Brassó

18
PORTRET DE COPIL CU PĂLĂRIE DE PAIE
cărbune
0,330×0,280
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1916
Col. dr. Hermann László, Gheorgheni

SZALMAKALAPOS GYERMEK PORTRÉ
szén
0,330 x 0,280
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1916
dr. Hermann László tulajdona, Gyergyószentmiklós

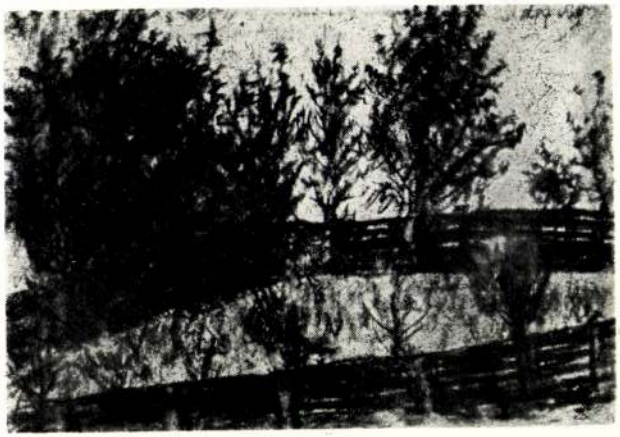

19
GRĂDINĂ ÎMPREJMUITĂ
cărbune
0,150×0,220
semnat dr. sus cu cărbune, Nagy István
nedatat (1916—1917)
Col. ing. Kovács László, Tg. Mureş

BEKERÍTETT KERT
szén
0,150 x 0,220
jelezve jobbra fent szénnel, Nagy István
keltezés nélkül (1916—1917 k.)
Kovács László mernök gyűjteménye, Marosvásárhely

20
ÎN UNIFORMĂ (AUTO-PORTRET)
cărbune
0,300×0,221
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1917
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 740

EGYENRUHÁBAN (ÖNARCKÉP?)
szén
0,300 x 0,221
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István, 1917
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 740

21
DRUM DE PĂDURE
cărbune
0,330×0,438
semnat dr. sus cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 563

ERDEI ÚT
szén
0,330 x 0,438
jelezve jobbra fent szennel, Nagy István, 1918
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 563

22
SOLDAT
pastel negru
0,255 × 0,197
semnat stînga jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. prof. János Pál, Miercurea-Ciuc

KATONAFEJ
fekete pasztell
0,255 x 0,197
jelezve balra lent fekete pasztell, Nagy István
1918
prof. János Pál tulajdona, Csíkszereda

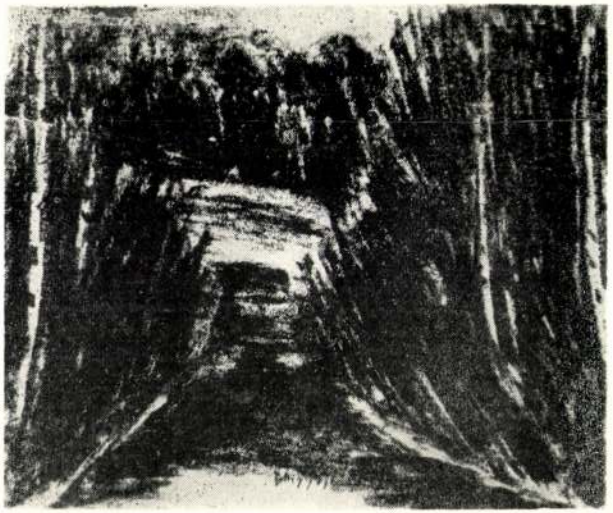

23
PEISAJ DIN GRĂDINĂ
cărbune
0.352 × 0,434
semnat jos în mijloc, Nagy István
nedatat (1918)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 569

KERT RÉSZLET
szén
jelezve lent középen, Nagy István
keltezés nélkül (1918 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 569

24
CASĂ VECHE
cărbune şi pastel negru
0,140×0,215
nesemnat
nedatat (1918)
Col. Bocskor Antal, Braşov

RÉGI HÁZ
szén és fekete pasztell
0,140 x 0,215
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1918)
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

25
SOLDAŢI LA MASĂ
cărbune
0,300×0,435
semnat stg. jos cu creionul,
Nagy István
nedatat (1918)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 831

VÁRAKOZÓ KATONÁK
szénrajz
0,300 x 0,435
jelezve balra lent,
fekete ceruzával, Nagy István
keltezés nélkül (1918 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti
Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 831

26
PEISAJ
cărbune
0,270×0,385
semnat dr. sus cu cărbune,
Nagy István
nedatat (1918)
Col. Muzeului de Artă Tg Mureş, Nr. Inv. 973

TÁJKÉP
szénrajz
0,270 x 0,385
jelezve jobbra fent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1919 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti
Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 973

27

PORTRETUL LUI NATHAN MAURICIU
cărbune
0,550×0,595
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (după 1925)
Col. Salamon László, Cluj

NÁTHÁN MÓRIC
szénrajz, papír
0,550 x 0,595
jelezve jobbra lent, Nagy István
keltezés nélkül (1925 után)
Salamon László gyűjteménye, Kolozsvár

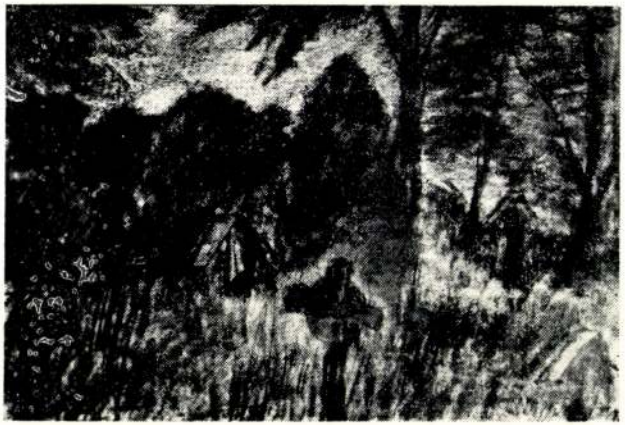

28

CIMITIR
cărbune şi pastel negru
0,280×0,420
semnat, dr. jos, Nagy István István
nedatat (1927)
Col. prof. univ. Barabás Béla, Tg. Mureş

TEMETŐ
szénrajz és fekete pasztell
0,280 x 0,420
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1927 k.)
Prof. univ. Barabás Béla, gyűjteménye, Marosvásárhely

29
PORTRETUL LUI LIGETI ERNŐ
cărbune
0,490×0,400
semnat dr. sus cu cărbune, Nagy István
datat 1927
Col. Bánffy István, Cluj

LIGETI ERNŐ ARCKÉPE
szénrajz
0,490 x 0,400
jelezve jobbra fent szénnel, Nagy István, 1927
Bánffy István gyűjteménye, Kolozsvár

30
PE GÎNDURI
cărbune și pastel negru
0,435×0,600
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1927)
Col. Dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

GONDOLKODÓ
szénrajz és fekete pasztell
0,435 x 0,600
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1927 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc gyűjteménye, Kolozsvár

31

CIMITIR
cărbune
0,285×0,420
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István

nedatat (1927)
Col. Kovács Dezső, Tg. Mureș

TEMETŐ
szénrajz
0,285 x 0,420

jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1927)
Kovács Dezső gyűjteménye,
Marosvásárhely

PICTURĂ
FESTÉSZET

32

DRUMUL STRÎMB DE LA MISENTEA
ulei pe pînză
0,435×0,593
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1900
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

A HORGOS ÚT CSIKMINDSZENTEN
olaj vászon
0,435 x 0,593
jelezve jobbra lent feketével, ceruzával a festékbe, Nagy István 1900
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

33

DEFILEUL DE LA LELICENI-CIUC
ulei pe carton
0,360×0,305
nesemnat
nedatat (1902)
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

A CSIKSZENTLÉLEKI VÖLGY A SUTA HEGGYEL
olaj, karton
0,360 x 0,305
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1902)
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

34

PEISAJ DIN CIUC
ulei pe carton
0,310×0,470
nesemnat
nedatat (1902)
Col. Bocskor Antal, Braşov

CSÍKI TAJ
olaj karton
0,310 x 0,470
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1902)
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

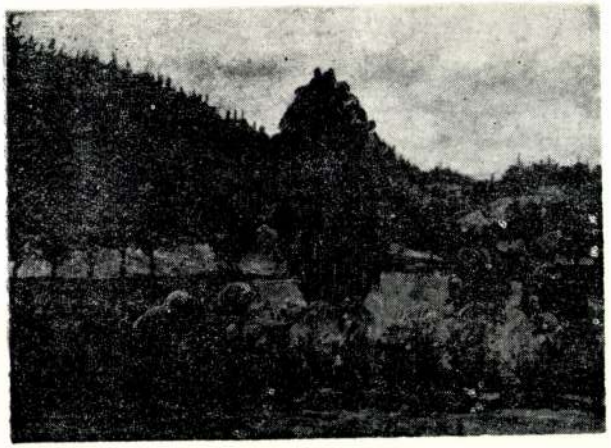

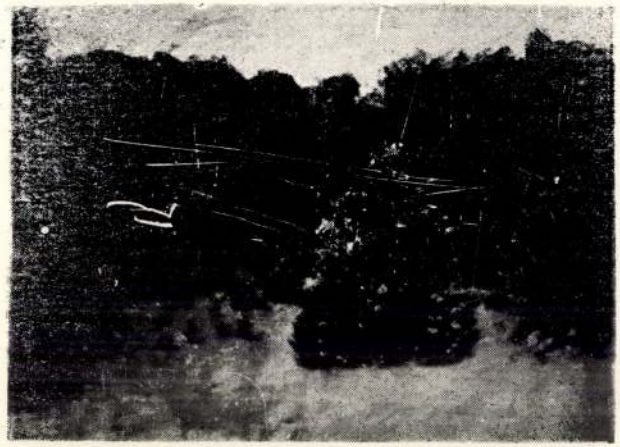

35
PĂDUREA DIN MISENTEA
ulei pe pînză
0,442×0,605
nesemnat
nedatat (1903)
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

A CSÍKMINDSZENTI ERDŐ
olaj vászon
0,442 x 0,605
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1903)
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

36
PEISAJ DIN MAKO
ulei pe pînză
0,965×0,775
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1904
Col. Gondos István, Gheorgheni

MAKÓI TÁJKÉP
olaj vászon
0,965 x 0,775
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
1904
Gondos István tulajdona, Gyergyószentmiklós

37
GATUL DIN MAKÓ
ulei pe lemn
0,238×0,320
semnat dr. jos cu gri,
Nagy István
datat 1904
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

A MAKÓI GÁT
olaj fára
0,238 x 0,320
jelezve jobbra lent, szürke
ceruzával a festékben,
Nagy István
1904
prof. Hanke Arthur, Brassó

38
HORTENZIE
ulei pe pînză
0,430×0,430
semnat dr. jos cu negru, Nagy
István
datat 1904
Col. Gondos István, Gheorgheni

HORTENZIA
olaj vászon
0,430 x 0,430
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
1904
Gondos István tulajdona,
Gyergyószentmiklós

39
FATĂ CURĂȚIND CARTOFI
ulei pe carton
0,695×0,685
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1904
Col. Kassay Miklós, Cluj

KRUMPLI-HÁMOZÓ LÁNY
olaj karton
0,695 x 0,685
jelezve jobbra lent feketével, Nagy Isvtán, 1904
Kassay Miklós gyűjteménye, Kolozsvár

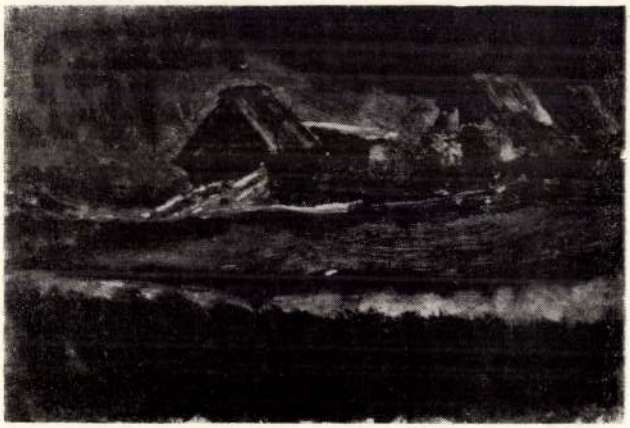

40
CASE PE MALUL LACULUI ROȘU
ulei pe lemn
0,172×0,262
nesemnat
nedatat (1905)
Col. prof. Hanke Arthur, Brașov

HÁZAK A GYILKOSTÓ PARTJÁN
olaj fára
0,172 x 0,262
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1905)
prof. Hanke Arthur gyűjteménye,

41
LACUL ROŞU
ulei pe lemn
0,413×0,586
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1905
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

GYILKOS-TÓ
olaj fára
0,413 x 0,586
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István 1905
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

42
PORTRETUL SOŢIEI DR.-LUI NAGY BENEDEK
ulei pe pînză
0,680×0,553
nesemnat
nedatat (1908)
Col. ing. Nagy Adorján, Miercurea-Ciuc

Dr. NAGY BENEDEK FELESÉGÉNEK PORTRÉJA
olaj vászon
0,680 x 0,553
jelzés nélkül
dátum nélkül (1908)
Nagy Adorján mérnök gyűjteménye, Csíkszereda

43

PORTRETUL LUI DR. NAGY BENEDEK
ulei pe pînză
0,705×0,545
nesemnat
nedatat (1908)
Col. ing. Nagy Adorján, Miercurea-Ciuc

Dr. NAGY BENEDEK PORTRÉJA
olaj vászon
0,705 x 0,545
jelzés nélkül
keltezés nékül (1908)
Nagy Adorján mérnök gyűjteménye, Csíkszereda

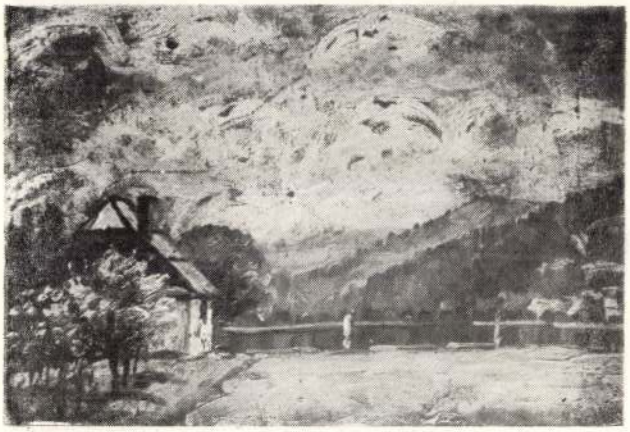

44

CASĂ LA MARGINEA PĂDURII
ulei pe carton
0.358×0,503
semnat dr. jos cu verde, Nagy István
datat 1911
Col. Bocskor Antal, Braşov

HÁZ AZ ERDŐ SZÉLÉN
olaj karton
0,358 x 0,503
jelezve jobbra lent zölddel, Nagy István
1911
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

45

STRADĂ DIN MISENTEA
ulei pe carton
0,311×0,362
nesemnat
nedatat (1910—1911)
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

CSÍKMINDSZENTI UTCA
olaj karton
0,311 x 0,362
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1910—1911)
prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

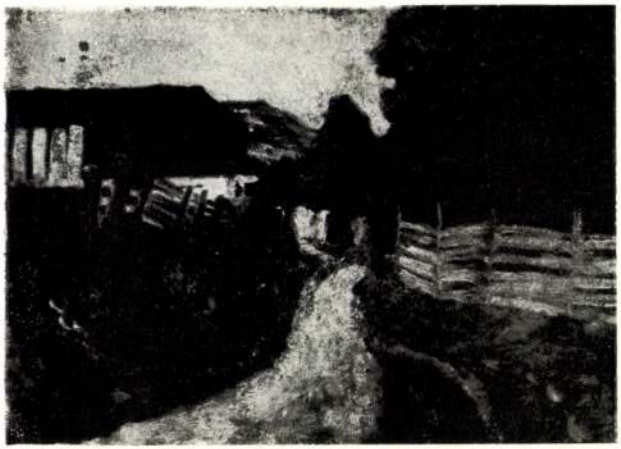

46

DRUM DE ŢARĂ
ulei pe carton
0,355×0,495
semnat dr. jos cu verde, Nagy István
datat 1911
Col. Gál József, Miercurea-Ciuc

FALUSI ÚT
olaj karton
0,355 x 0,495
jelezve jobbra lent zölddel, Nagy István
1911
Gál József gyűjteménye, Csíkszereda

47
CASE DIN MISENTEA
ulei pe carton
0,350×0,500
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1911
Col. Elekes Vencel, Gheorgheni

CSÍKMINDSZENTI HÁZAK
olaj, karton
0,350 x 0,500
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
1911
Elekes Vencel tulajdona, Gyergyószentmiklós

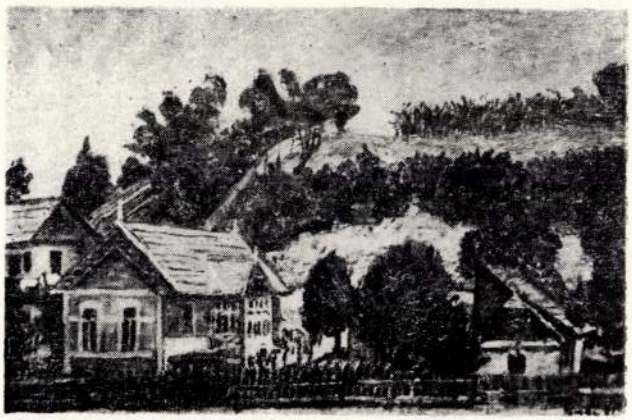

48
CASĂ DIN ODORHEIU SECUIESC
ulei pe pînză
0,470×0,700
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1914
Col. Debreczeny Károly, Cluj

SZÉKELYUDVARHELYI HÁZ
olaj vászon
0,470 x 0,700
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
1914
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

49
ARBORI ÎN GRĂDINĂ
ulei pe carton
0.252×0,330
semnat dr. jos cu verde, Nagy István
datat 1915
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş. Nr. Inv. 753

FÁK A KERTBEN
olaj, karton
0,252 x 0,330
jelezve jobbra lent zölddel, Nagy István 1915
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt sz. 753.

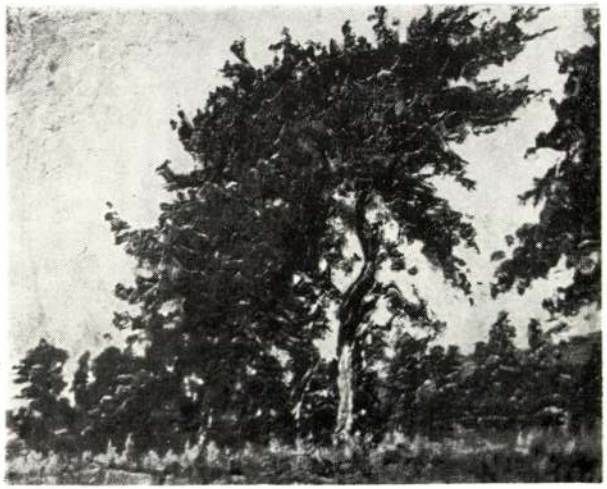

50
PORTRETUL ACTORULUI FEKETE MIHÁLY
ulei pe carton
0.691×0,495
semnat dr. jos cu negru. Nagy István
datat 1919
Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr Inv. M. A. 2707
Bibl. şi exp.:
Expoziţia comemorativă, Budapesta Galeria Naţională, 1967
Solymár István: Catalogul expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta 1967 sept-oct., p. 53

FEKETE MIHÁLY SZÍNÉSZ ARCKÉPE
olaj, karton
0,691 x 0,495
jelezve jobbra lent feketével, Nagy Isvtán, 1919
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. M. A. 2707
Kiáll. :
Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria 1967
Solymár István : Nagy István emlékkiállításának katalógusa Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53 old.

51
PORTRET DE FEMEIE
ulei pe pînză
0,910×0,665
semnat dr. jos cu roşu, Nagy István
datat 1919
Col. dr. Búzás Gábor, Oradea

NOI ARCKÉP
olaj, vászon
0,910 x 0,665
jelezve jobbra lent pirossal, Nagy István, 1919
Dr. Búzás Gábor gyűjteménye, Nagyvárad

52
PORTRET DE BĂRBAT
(GÁLL GERGELY)
ulei pe pînză
0,900×0,650
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1919
Col. dr. Buzás János, Gheorgheni

FÉRFI PORTRÉ
(GÁLL GERGELY)
olaj vászon
0,900 x 0,650
jelezve jobbra lent feketével, Nagy Istvan
1919
dr. Búzás János tulajdona, Gyergyószentmiklós

53
PORTRETUL PICTORULUI DADAY GERŐ
ulei pe carton
0.230×0,345
semnat stg. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1919)
Col. dr. Boga Kálmán, Tg. Mureş

DADAY GERŐ FESTŐMŰVÉSZ ARCKÉPE
olaj, karton
0,230 x 0,345
jelezve balra lent feketével, Nagy István
(1919 k)
Dr. Boga Kálmán gyűjteménye, Marosvásárhely

54
BISERICA DIN MISENTEA
ulei pe carton
0,510×0,705
semnat dr. jos cu verde crom, Nagy István
datat 1914
Col. Részegh Viktor, Miercurea-Ciuc

A CSÍKMINDSZENTI TEMPLOM
olaj karton
0,570 x 0,705
jelezve jobbra lent króm zölddel, Nagy István
1914
Részegh Viktor gyűjteménye, Csíkszereda

55

AUTOPORTRET
ulei pe carton
0,230×0,340
semnat stg. jos cu roşu, Nagy István
nedatat (1920)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 1112
Bibl. şi repr. :
„Elöre" 28 martie 1973, anul XXVII., nr. 7895, p. 2; „Hargita" 25 martie 1973, anul VI., nr. 70, p. 3; „Steaua Roşie" 31 martie 1973, anul XXV., nr. 75, p. 3

ÖNARCKÉP
olaj, karton
0,230 x 0,340
jelezve balra lent pirossal, Nagy István
(1920 k)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 1112
Bibl. és repr.
„Elöre" 1973. március 28. XXVI. évf. 7895 sz., 2. old.
„Hargita" 1973. március 25, VI. évf. 70 sz., 3 old.
„Steaua Roşie" 1973. március 31. XXV. évf., 75. sz., 3. old.

PASTELURI
PASZTELLEK

56
PEISAJ DE IARNĂ (LACUL ROȘU)
pastel
0,227×0,307
semnat dr. sus cu creionul, Nagy István
nedatat (1913)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 988

TÉLI TÁJ (GYILKOSTÓ)
pasztell
0.227 x 0,307
jelezve jobbra fent ceruzával, Nagy István
keltezés nélkül (1913 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Leit. sz. 988

57
STÎNCI LA MARGINEA PĂDURII
pastel
0,314×0,445
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1913)
Col. Bocskor Antal, Brașov

KÖVEK AZ ERDŐ SZÉLÉN
pasztell
0,314 x 0,445
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
keltezés nélkül (1913)
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

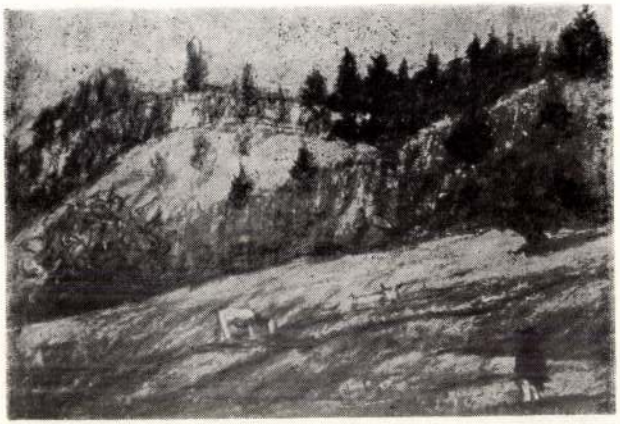

58

DEAL ÎN SOARE
pastel
0.320×0,447
semnat dr. jos cu albastru.
Nagy István
datat 1913
Col. Berekméri József, Tg. Mureş

NAPOS OLDAL
pasztell
0,320 x 0,447
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István 1913
Berekméri József gyűjteménye,
Marosvásárhely

59

PASTOR PĂSCÎNDU-ŞI OILE
pastel
0,570×0,780
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1913)
Col. Dr. Szász Tibor, Cluj

JUHPÁSZTOR
pasztell
0,570 x 0,780
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
keltezés nélkül (1913 k.)
Dr. Szász Tibor gyűjteménye,
Kolozsvár

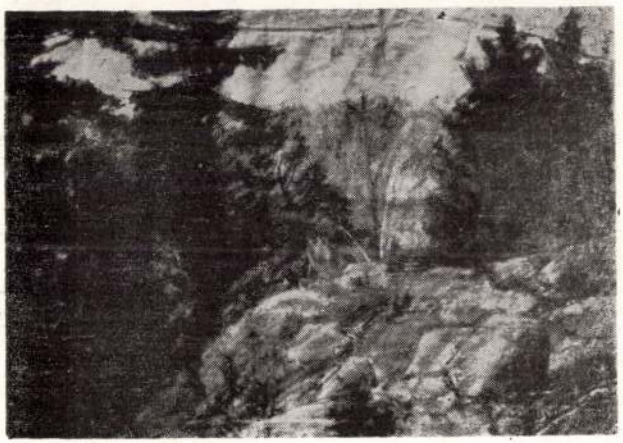

60

PEISAJ CU LĂCUL ROŞU
pastel
0.240×0,310
semnat dr. jos cu pastel negru.
Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

GYILKOSTÓI TÁJ (EGYESKŐ)
pasztell
0,240 x 0,310
jelezve jobbra lent
fekete pasztell, Nagy István
1914
Bocskor Antal gyűjteménye,
Brassó

61
TUFIŞ INFLORIT IN CURTE
pastel
0,295×0,435
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

VIRÁGZÓ BOKOR
AZ UDVARON
pasztell
0,295 x 0,435
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1914
Bocskor Antal gyűjteménye,
Brassó

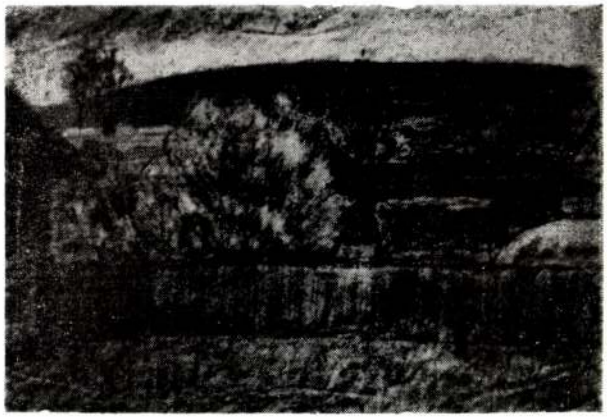

62
PEISAJ DIN MISENTEA
cărbune şi pastel negru
0,228×0,315
semnat dr. jos cu pastel negru
Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

CSÍKMINDSZENTI TÁJ
szén és fekete pasztell
0,288 x 0,315
jelezve jobbra lent
fekete pasztell, Nagy István
1914
Bocskor Antal gyűjteménye,
Brassó

63
STRADA DIN MISENTEA
pastel
0,225×0,315
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

CSÍKMINDSZENTI UTCA
pasztell
0,225 x 0,315
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1914
Bocskor Antal gyűjteménye,
Brassó

64

CASE SECUIEȘTI
pastel
0,320×0,450
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
nedatat (1914)
Col. Hans Loew, Cluj

SZÉKELY HÁZAK
pasztell
0,320 x 0,450
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1914 k.)
Hans Loew gyűjteménye,
Kolozsvár

65

PORTRET DE COPIL
pastel
0,620×0,480
semnat dr. sus cu cărbune.
Nagy István
datat 1914
Col. Szabó Béla, Miercurea-Ciuc

GYERMEK PORTRÉ
pasztell
0,620 x 0,480
jelezve jobbra fent szénnel,
Nagy István
1914
Szabó Béla tulajdona,
Csíkszereda

66
CÎMPUL DIN MISENTEA
pastel
0,265×0,420
semnat dr. jos cu pastel albastru, Nagy István
datat 1915
Col. Bocskor Antal, Braşov

A CSÍKMINDSZENTI MEZŐ
pasztell
0,265 x 0,420
jelezve jobbra lent kék pasztell, Nagy István
1918
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

67
SOLDAT BĂTRÎN
pastel
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
datat 1915
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 1113

ÖREG BAKA
pasztell
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy Isvtán, 1915
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 1113

68

PORTRET DE OFIȚER
pastel
0,620×0,480
semnat dr. jos cu pastel albastru, Nagy István
datat 1916
Col. Szabó Béla, Miercurea-Ciuc

TISZT PORTRÉ
pasztell
0,620 x 0,480
jelezve jobbra lent kék pasztell, Nagy István
1916
Szabó Béla tulajdona, Csíkszereda

69

PORTRET DE FEMEIE
(SZABÓ ADRIANA)
pastel
0,620×0,480
semnat dr. sus cu pastel negru, Nagy István
datat 1916
Col. Szabó Béla, Miercurea-Ciuc

NŐI PORTRÉ
pasztell
0,620×0,480
jelezve jobbra fent, fekete pasztell, Nagy István
1916
Szabó Béla tulajdona, Csíkszereda

70
CONSULTAŢIE
pastel
0,500×0,340
nesemnat
nedatat (1916—1917)
Col. dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

RENDELŐBEN
pasztell
0,500 x 0,340
jelzés és keltezés nélkül
(1916—1917 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc
gyűjteménye, Kolozsvár

71
CANA CU BOULE DE NEIGE
pastel
0,610×0,470
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1917
Col. Dr. Nagy Tibor, Cluj

LABDARÓZSÁK VÁZÁBAN
pasztell
0,610 x 0,470
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István 1917
Dr. Nagy Tibor gyűjteménye, Kolozsvár

73
DEALUL ŞUTEI
pastel
0.510×0,700
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1919
Col. dr. Buzás Kálmán, Miercurea-Ciuc

A SUTA DOMB
pasztell
0,510 x 0,700
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1919
dr. Búzás Kálmán gyűjteménye,
Csíkszereda

72
NATURĂ STATICĂ CU FLORI (BOULE DE NEIGE)
pastel
0.610×0,465
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
nedatat (1918)
Col. Av Nicoară Emil, Cluj

LABDARÓZSÁK VÁZÁBAN
pasztell
0,610 x 0,465
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1918 k.)
Av. Nicoară Emil gyűjteménye,
Kolozsvár

74
NATURĂ STATICĂ (BOULE DE NEIGE)
pastel
0.610×0,460
semnat dr. jos cu verde deschis şi cu creionul, Nagy István
nedatat (1919)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 690

LABDARÓZSAS CSENDÉLET
pasztell
0,610 x 0,460
jelezve jobbra lent világos zölddel és ceruzával is,
Nagy István
keltezés nélkül (1919 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 690

75
AUTOPORTRET
pastel
0.470×0.360
semnat dr. jos cu cărbune negru. Nagy István
datat 1919
Col. Aurel Ciupe, Cluj
(din fosta colecţie Baciu T., Tg. Mureş)

ÖNARCKÉP
pasztell
0,470 x 0,360
jelezve jobbra fent feketével, Nagy Isvtán
keltezés nélkül 1919
Ciupe Aurel festőművész gyűjteménye, (T. Baciu marosvásárhelyi gyűjteményéből)

76
COPACI PE DEAL
pastel
0.620×0,470
semnat dr. jos cu negru. Nagy István
nedatat (1920)
Col. dr. Borda Emil, Cluj

FÁK A DOMBOLDALON
pasztell
0,620 x 0,470
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1920 k.)
Dr. Borda Emil gyűjteménye, Kolozsvár

77
PORTRET DE BĂTRÎNĂ
(MAMA)
pastel
0,628×0,481
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
nedatat (1919)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 832

ÖREGASSZONY ARCKÉPE
(ÉDESANYÁM)
pasztell
0,628 x 0,481
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1919 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 832

78
SOLDAT
pastel
0,600×0,480
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
nedatat (1918—1920)
A mai figurat şi sub titlul „Portret de bărbat"
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 833

BAKA
pasztell
0,600 x 0,480
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1919—20 k.)
„Férfi portré" címen is szerepelt
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. 833

79
CASE DIN MISENTEA
pastel
0.470×0.620
nesemnat
nedatat (1919)

Col. Részegh Viktor, Miercurea Ciuc

CSÍKMINDSZENTI HÁZAK
pasztell

0,470 x 0,620
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1919)
Részegh Viktor gyűjteménye, Csíkszereda

80
COPAC SINGURATIC
pastel
0,691×0,528
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy I.
nedatat (1919—1920)
Col. Székely Irma, Tîrgu Mureş

MAGÁNYOS FA
pasztell
0,691 x 0,528
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy I.
Keltezés nélkül (1919—1920 k.)
Székely Irma gyűjteménye,
Marosvásárhely

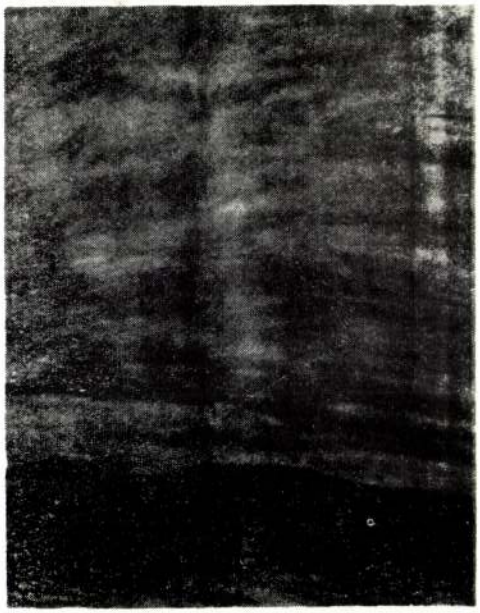

81
NEMĂRGINIRE
pastel
0,615×0,450
semnat dr. sus cu verde,
Nagy István
nedatat (1920—1923)
Col. Prof. univ. Szabó Lajos,
Tg. Mureş

ALFÖLDI TÁJ
pasztell
0,615 x 0,450
jelezve jobbra fent zölddel,
Nagy István
Keltezés nélkül (1920—1923 k.)
Prof. univ. Szabó Lajos
gyűjteménye, Marosvásárhely

82
PUIEȚI SINGURATICI
pastel
0,485×0,340
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat (1920—1923)
Col. Prof. univ. Cselényi Béla,
Cluj

MAGÁNYOS FÁCSKÁK
pasztell
0,485 x 0,340
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
Keltezés nélkül (1920—1923 k.)
Prof. univ. Cselényi Béla
gyűjteménye, Kolozsvár

84
MAMA
pastel
0,450×0,320
semnat dr. sus cu cărbune,
Nagy István
datat 1920
Col. Salamon László, Cluj

ANYÁM
pasztell
0,450 x 0,320
jelezve jobbra fent szénnel,
Nagy István 1920
Salamon László gyűjteménye,
Kolozsvár

83
ÎNAINTE DE FURTUNĂ
pastel
0,662×0,513
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat (1923—1924)
Col. Berekméri József, Tg. Mureș

VIHAR ELŐTT
pasztell
0,662 x 0,513
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy Isvtán
Keltezés nélkül (1923—1924 k.)
Berekméri József gyűjteménye,
Marosvásárhely

85
LA ARAT
pastel
0,325×0,455
semnat dr. jos cu albastru închis, Nagy István
nedatat (1920—1923)
Col. dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

SZÁNTÓK
pasztell
0,325 x 0,455
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1920—1923 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc gyűjteménye, Kolozsvár

86
PORTRET DE FATĂ
pastel
0,480×0,420
semnat dr. jos cu creion, Nagy István
nedatat (1920—1923)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 1111

KISLÁNY
pasztell
0,480 x 0,420
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
Keltezés nélkül (1920—1923 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 1111

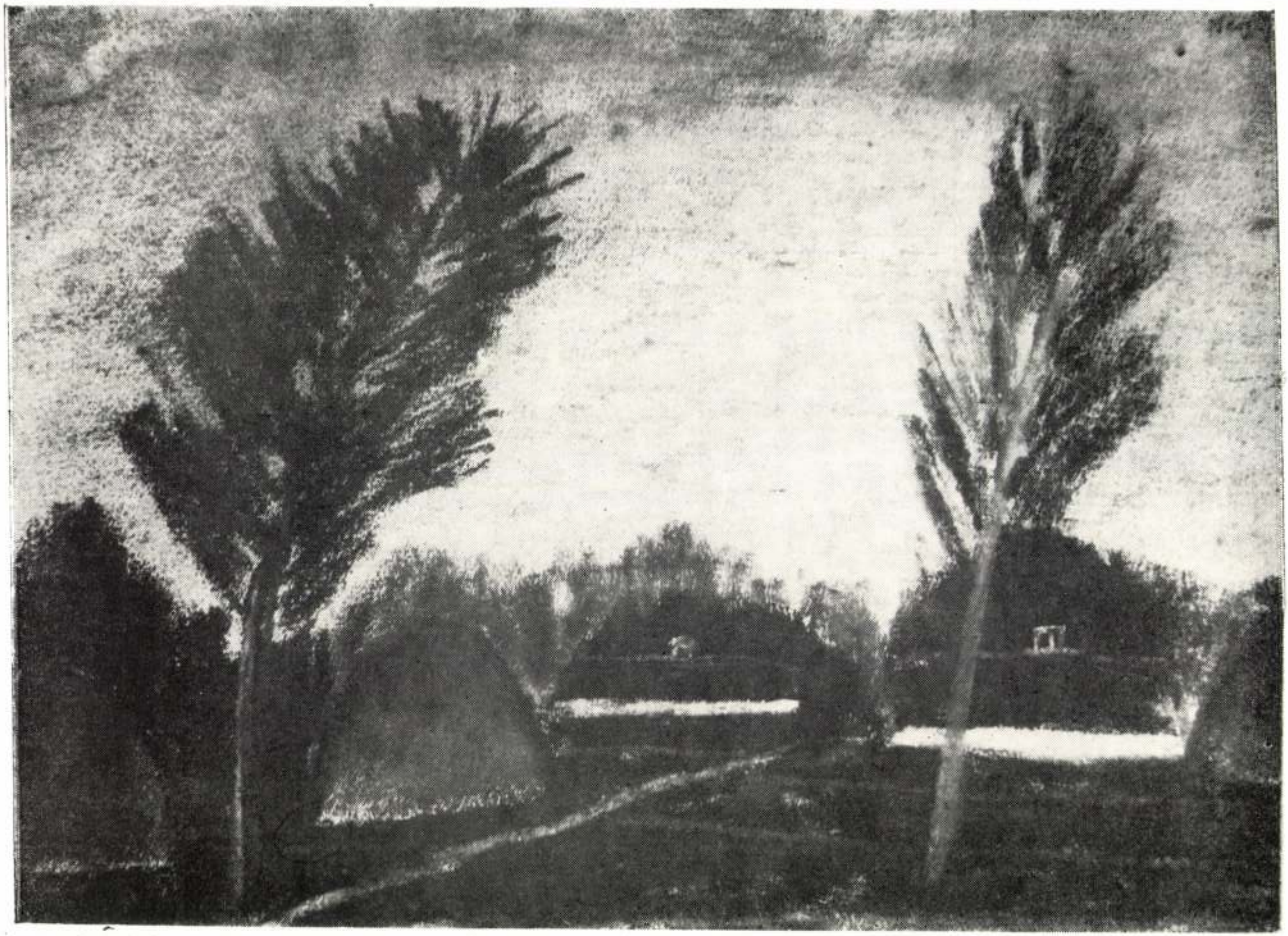

87
PEISAJ CU CLĂI
pastel
0,295×0,345
semnat dr. sus cu creion, Nagy István
nedatat (1920—1923)
Col. Dr. Szász Tibor, Cluj

TÁJKÉP SZÉNA-BOGLYÁKKAL
pasztell
0,295 x 0,345
jelezve jobbra fent ceruzával, Nagy István
Keltezés nélkül (1920—1923 k.)
Dr. Szász Tibor gyűjteménye, Kolozsvár

88

PEISAJ CU CLĂI
pastel
0,245×0,325
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
Nedatat (1920—1923)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 972

TAJKÉP BOGLYAKKAL
pasztell
0,245 x 0,325
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1920—1923 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 972

89

TREI COPACI
pastel
0,315×0,440
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1924—1925)
Col. dr. Kopp Anna, Tg. Mureș

HAROM FA
pasztell
0,315 x 0,440
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1924—1925 k.)
Dr. Kopp Anna gyűjteménye, Marosvásárhely

90
GARD

pastel
0,245×0,330
semnat dr. jos cu albastru ultramarin, Nagy István

nedatat (1924—1925)
Col. Kassay Miklós, Cluj

FALUSI HÁZ KERÍTÉSSEL
pasztell
0,245 x 0,330

jelezve jobbra lent
ultra-marin kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1917—1918 k.)
Kassay Miklós gyűjteménye,
Kolozsvár

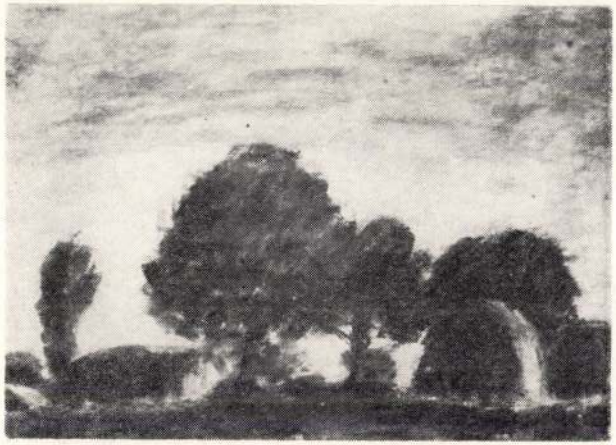

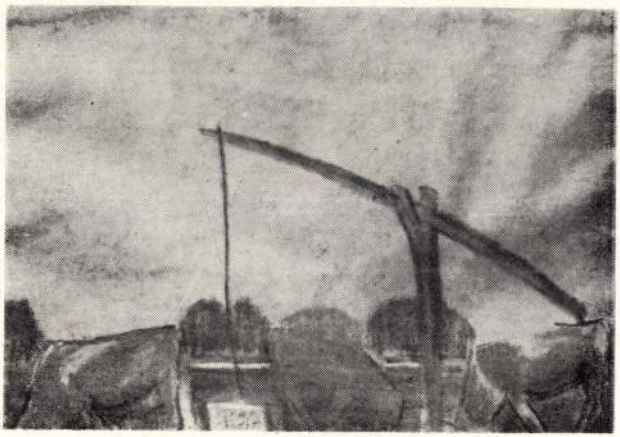

91

PEISAJ CU CLĂI
pastel
0,314×0,450
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1924—1925)
Col. Ing. Kovács László, Tg. Mureş

TAJKÉP SZÉNABOGLYÁKKAL
pasztell
0,314 x 0,450
jelezve jobbra lent feketével. Nagy István
Keltezés nélkül (1924—1925 k.)
Kovács László mérnök gyűjteménye, Marosvásárhely

92

PEISAJ
pastel
0,315×0,455
semnat dr. jos cu maro. Nagy István
nedatat (1924—1925)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 325
Bibl. şi repr.:
„A Hét" 30 martie 1973, anul IV. nr. 13, p. 8

TAJKÉP
pasztell
0,315 x 0,455
jelezve jobbra lent, barnával. Nagy István
Keltezés nélkül (1924—1925 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 325
Bibl. és repr.:
„A Hét" 1973. március 30, IV. évf., 13 sz., 8. old.

93

PEISAJ CU CUMPĂNA
pastel (eboş)
0,300×0,435
semnat în mijloc jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1923—1924)
Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr. Inv.: M.A. 3148

TÁJKÉP GÉMESKÚTTAL
pasztell (ebos)
0,300×0,435
jelezve lent középen kékkel. Nagy István
Keltezés nélkül (1923—1924 k.)
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. M.A. 3148

94

COPACI
pastel
0,700×0,500
semnat dr. jos cu cărbune negru,
Nagy István
nedatat (1923—1925)
Col. maistrului Aurel Ciupe,
Cluj

FÁK
pasztell
0,700×0,500
jelezve jobbra lent feketével.
Nagy István
Keltezés nélkül (1923—1925 k.)
Ciupe Aurel festőművész gyűjteménye, Kolozsvár

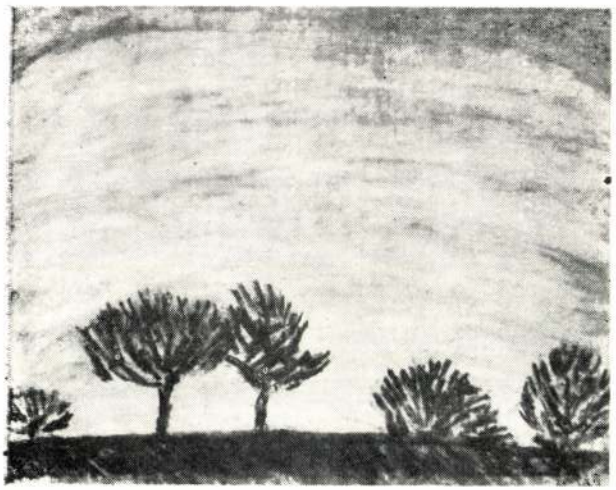

95

MARGINE DE SAT
pastel
0,320×0,420
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1923—1924)
Col. Zoltán Aladár, Tg. Mureș

FALU VÉGE
pasztell
0.320×0,420
jelezve jobbra lent feketével.
Nagy István
Keltezés nélkül (1923—1924 k.)
Zoltán Aladár gyűjteménye.
Marosvásárhely

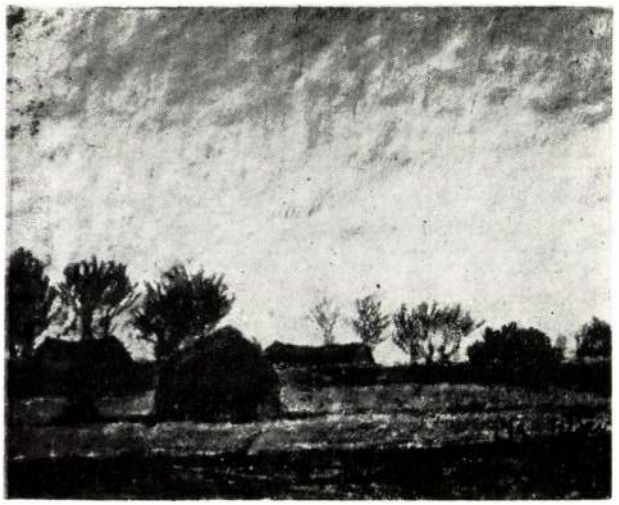

96

PEISAJ CU FIGURI
pastel
0,318×0,450
semnat jos în mijloc cu albastru ultra-marin, Nagy István
nedatat (1923—1924)
Col. Muzeului Ţării Crişurilor, Oradea, Nr. Inv. 644

TÁJKÉP ALAKOKKAL
pasztell
0,318×0,450
jelezve lent középen ultra-marin kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1923—1924 k.)
A nagyváradi Körösvidéki Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 644

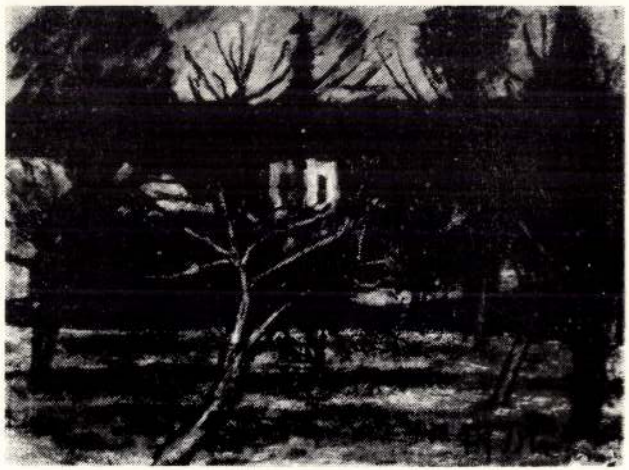

97

CURTEA BISERICII
pastel
0,320×0,420
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1925—1926)
Col. Zoltán Aladár, Tg. Mureş

TEMPLOMUDVAR
pasztell
0,320×0,420
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1925—1926 k.)
Zoltán Aladár gyűjteménye Marosvásárhely

98
FEMEIE ÎN GRĂDINĂ
pastel
0,680×0,510
semnat dr. jos spre mijloc cu negru, Nagy István
nedatat (1925—1926)
Col. dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

NŐ A KERTBEN
pasztell
0,680×0,510
jelezve jobbra lent középen feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1925—1926 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc, Kolozsvár

99
NATURA STATICĂ CU FLORI
pastel
0,635×0,495
semnat dr. jos cu albastru,
nedatat (1926—1927)
Col. Prof. univ. Szabó Lajos,
Tg. Mureș

VIRÁGCSENDÉLET
pasztell
0,635×0,495
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
Keltezés nélkül (1926—1927 k.)
Prof. univ. Szabó Lajos gyűjteménye, Marosvásárhely

100
PORTRET DE FEMEIE TÎNĂRĂ
pastel
0,655×0,505
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1926—1927)
Col. dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

FIATAL NŐ ARCKÉPE
pasztell
0,655×0,505
jelezve jobbra lent feketével. Nagy István
Keltezés nélkül (1926—1927 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc gyűjteménye, Kolozsvár

102
PORTRETUL LUI OCTAVIAN GOGA
pastel
0.699×0,497
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1925)
Col. Muzeului Memorial Octavian Goga, Ciucea, Nr. Inv. 120

OCTAVIAN GOGA ARCKÉPE
pasztell
0,699×0,497
jelezve jobbra lent feketével. Nagy István
Keltezés nélkül (1925 k.)
A csúcsai Octavian Goga Emlékmúzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 120

101
PORTRETUL LUI BOLOND SÁNDOR
pastel
0,625×0,450
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1925)
Col. Muzeului Ţării Crişurilor, Oradea, Nr. Inv. 1385

BOLOND SÁNDOR ARCKÉPE
pasztell
0,625×0,450
jelezve jobbra lent szénnel. Nagy István
Keltezés nélkül (1925 k.)
A nagyváradi Körösvidéki Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 1385

103

PORTRET DE ŢĂRANCĂ
pastel
0,680×0,490
semnat dr. sus cu negru, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

FALUSI ASSZONY
pasztell
0,680×0,490
jelezve jobbra fent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1927—1928 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc gyűjteménye, Kolozsvár

104

PORTRET DE ŢĂRAN
pastel
0,685×0,490
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 591
Bibl. şi repr.:
Expoziţia comemorativă, Budapesta, Galeria Naţională 1967
Solymár István: Catalogul Expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53

PARASZT PORTRÉ
pasztell
0,685×0,490
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1927—1928 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 591
Kiállítás, bibl. és repr.:
Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria 1967
Solymár István: Nagy István Emlékkiállításának katalógusa Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53. old.

105

PORTRETUL DOAMNEI
VETURIA GOGA
pastel
0,702×0,504
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
datat 1927
Col. Muzeului Memorial Octavian
Goga, Ciucea, Nr. Inv. 101

VETURIA GOGA ARCKÉPE
pasztell
0,702×0,504
jelezve jobbra lent kékkel
Nagy István 1927
A csúcsai Octavian Goga Emlékmúzeum gyüjteménye,
Lelt. sz. 101

106

AUTOPORTRET
pastel
0,395×0,350
semnat dr. jos cu alb, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Kovács Dezső, Tg. Mureş

ÖNARCKÉP
pasztell
0,395×0,350
jelezve jobbra lent fehérrel, Nagy István
Keltezés nélkül (1927—1928 k.)
Kovács Dezső gyűjteménye, Marosvásárhely

107

NATURA MOARTĂ CU GUTUI
pastel
0,375×0,503
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 3480
Exp.: Expoziţia comemorativă, Budapesta, Galeria Naţională, 1967
Solymár István: Catalogul expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53

CSENDÉLET BIRSALMÁKKAL
pasztell
0,375×0,503
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1927—1928 k.)
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. M.A. 3480
Kiáll.:
Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria 1967
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa Budapest, Nemzeti Galéria, 1967, szept.-okt. 53. old.

108

PORTRET DE BĂRBAT
(NATHAN MAURICIU)
pastel
0,680×0,520
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
datat 1926
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 971

FÉRFI ARCKÉP
(NATHAN MÓRICZ)
pasztell
0,680×0,520
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István 1926
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 971

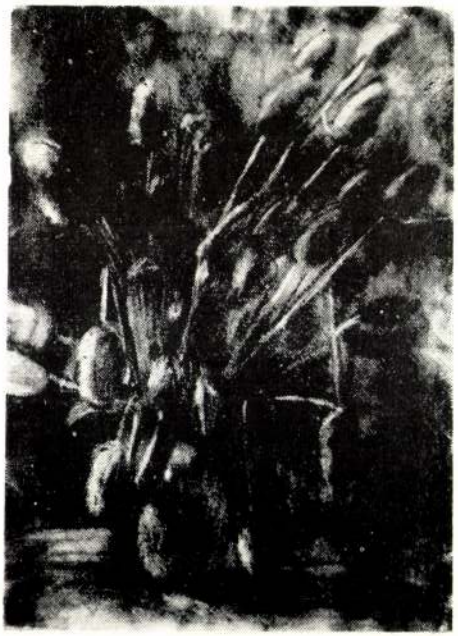

109

NATURA STATICĂ CU CIULINI
pastel
0,700×0,500
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1927)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 1098

CSENDÉLET BOGÁNCSOKKAL
pasztell
0,700×0,500
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1927 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz 1098

110

BABA
pastel
0,690×0,485
semnat dr. sus cu albastru, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 161
Bibl. şi repr. :
Expoziţia comemorativă, Budapesta Galeria Naţională, 1967
Solymár István: Catalogul expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta 1967, septembrie-octombrie, p. 53

ÖREGASSZONY
pasztell
0,690×0,485
jelezve jobbra fent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1927—1928 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt sz. 161
Kiállítások, bibl. és repr.:
Emlékkiállítás, Budapest Nemzeti Galéria 1967
Solymár István: Nagy István Emlékkiállításának katalógusa Budapest, Nemzeti Galéria 1967 szept.-okt., 53. old.

111

NATURA STATICĂ CU MERE
pastel pe hîrtie
0,655×0,490
semnat stg. jos cu verde, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

CSENDÉLET ALMÁKKAL
pasztell
0,655×0,490
jelezve ballra lent zölddel, Nagy István
Keltezés nélkül (1927—1928 k.)
Dr. Dajbukát Ferenc gyűjteménye, Kolozsvár

112
ŢĂRAN DIN CIUC
pastel
0,700×0,500
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat (1928—1929)
Col. Dr. Madeleine Baciu Teofil,
Tg. Mureş

CSIK KÖRNYÉKI
PARASZT
pasztell
0,700×0,500
jelezve jobbra lent kékkel.
Nagy István
Keltezés nélkül (1926—1929 k.)
Dr. Baciu Madeleine és Teofil
gyűjteménye, Marosvásárhely

113
FEMEIE CU NĂFRAMA GALBENĂ
pastel
0.700×0,500
nesemnat
nedatat (1928—1929)
Col. Jenei Miklós, Cluj

SÁRGA KENDŐS NŐI FEJ
pasztell
0.700×0,500
jelzés nélkül, évszám nélkül
Keltezés nélkül (1928—1929 k.)
Jenei Miklós gyűjteménye, Kolozsvár

114
LA PLIMBARE PRIN PARC
pastel
0.530×0,680
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1928—1929)
Col. Halász Ilona, Braşov

SÉTA A PARKBAN
pasztell
0.530×0,680
Jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1928—1929)
Halász Ilona tulajdona, Brassó

115
PORTRET DE FETIŢĂ
pastel
0,688×0,485
semnat dr. jos cu negru. Nagy István
nedatat (1928—1929)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 162
Bibl. şi repr. :
Expoziţia comemorativă, Budapesta Galeria Naţională, 1967
Solymár István: Catalogul Expoziţiei comemorative Nagy Istvan, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53
Repr. „A Hét" 30 martie 1973, anul IV. nr. 13, p. 7

KISLÁNY ARCKÉPE
pasztell
0,688×0,485
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1928—1929)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz.
Kiállítások, bibl. és repr.:
Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria 1967
Solymár István: Nagy Istvan Emlékkiállításának katalógusa. Budapest, Nemzeti Galéria 1967. szept.-okt., 53. old.
Repr. „A Hét", 1973 március 30. IV. évf. 13 sz., 7 old.

116
PORTRET DE BĂTRÎNĂ
pastel
0,680×0,505
semnat dr. jos cu albastru. Nagy István
nedatat (1928—1929)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 703
Bibl. şi repr. :
Expoziţia comemorativă, Budapesta Galeria Naţională, 1967
Solymár István: Catalogul Expoziţiei comemorative Nagy Istvan, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53

ÖREGASSZONY ARCKÉPE
pasztell
0,680×0,505
jelezve jobbra lent kékkel. Nagy István
keltezés **nélkül** (1928—1929)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye. Lelt. sz.
Kiállítások, bibl. és repr.:
Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria 1967
Solymár István: Nagy István Emlékkiállításának katalógusa, Budapest, Nemzeti Galéria 1967, szept.-okt., 53. old.

117
PORTRET DE BĂRBAT CU CĂCIULĂ
pastel
0,670×0,490
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1928)
Col. Jenei Miklós, Cluj

NAGYKABÁTOS FÉRFI ARCKÉPE
pasztell
0,670×0,490
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1928)
Jenei Miklós gyűjteménye, Kolozsvár

119
FEMEIE TORCÎND
pastel
0,625×0,450
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1928)
Col. Muzeului Ţării Crişurilor Oradea, Nr. Inv. 1385

FONÓ ÖREGASSZONY
pasztell
0,625×0,450
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
keltezés nélkül (1928)
A nagyváradi Körösvidéki Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 1385

118
NATURA STATICĂ CU DALII
pastel
0,470×0,630
semnat stg. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1928)
Col. Pásztai Gizella, Cluj

CSENDÉLET DÁLIÁKKAL
pasztell
0,470×0,630
jelezve ballra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1928)
Pásztai Gizella gyűjteménye, Kolozsvár

120
PORTRET DE FEMEIE
pastel
0,690×0,490
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
datat 1927
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 566

NŐI ARCKÉP
pasztell
0,690×0,490
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István 1927
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 566

121
COMPOZIȚIE CU TREI FIGURI
pastel
0,665×0,485
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1927—1928)
Col. Stein Maximilan, Cluj

HÁROM FIGURÁS KOMPOZICIÓ
pasztell
0,665×0,485
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
keltezés nélkül (1927—1928)
Stein Maximilan gyűjteménye, Kolozsvár

122

PEISAJ DE IARNĂ CU OI
pastel
0,490×0,653
semnat dr. jos cu gri, Nagy István
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 830

Bibl. şi repr.:

„Szépmüvészet", decembrie 1943, anul IV. nr. 12, p. 240 (repr.)
Exp.: Expoziţia comemorativă. Budapesta, Galeria Naţională 1967

Solymár István: Catalogul Expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53
Pliantul Muzeului de Artă Tg. Mureş, ediţia din 1967 (repr.)
„A Hét" 30 martie 1973, anul IV. nr. 13, pagina de titlu

TÉLI TÁJ JUHOKKAL

pasztell
0,490×0,653
jelezve jobbra lent szürkével.
Nagy István
Keltezés nélkül (1928)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 830

Kiáll., bibl. és repr.:

„Szépművészet" 1943, IV. évf. 12 sz. december. 240 old.
Kiáll.: Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria. 1967
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53 old.
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum pliántja, 1967-es kiadás;
„A Hét" 1973 március 30, IV. évf., 13 sz., a címoldalon

123
PORTRET DE BĂRBAT
pastel
0,750×0,550
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1929
Col. Bánffy István, Cluj

FÉRFI ARCKÉP
pasztell
0,750×0,550
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István, 1929
Bánffy István gyűjteménye, Kolozsvár

124
NATURA STATICĂ CU GUTUI
pastel
0,460×0,620
semnat dr. jos cu albastru verzui, Nagy István
nedatat (1929)
Col. maestrului Aurel Ciupe, Cluj

CSENDÉLET BIRSALMAKKAL
pasztell
0,460 x 0,620
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
keltezés nélkül (1929)
Ciupe Aurel festőművész gyűjteménye, Kolozsvár

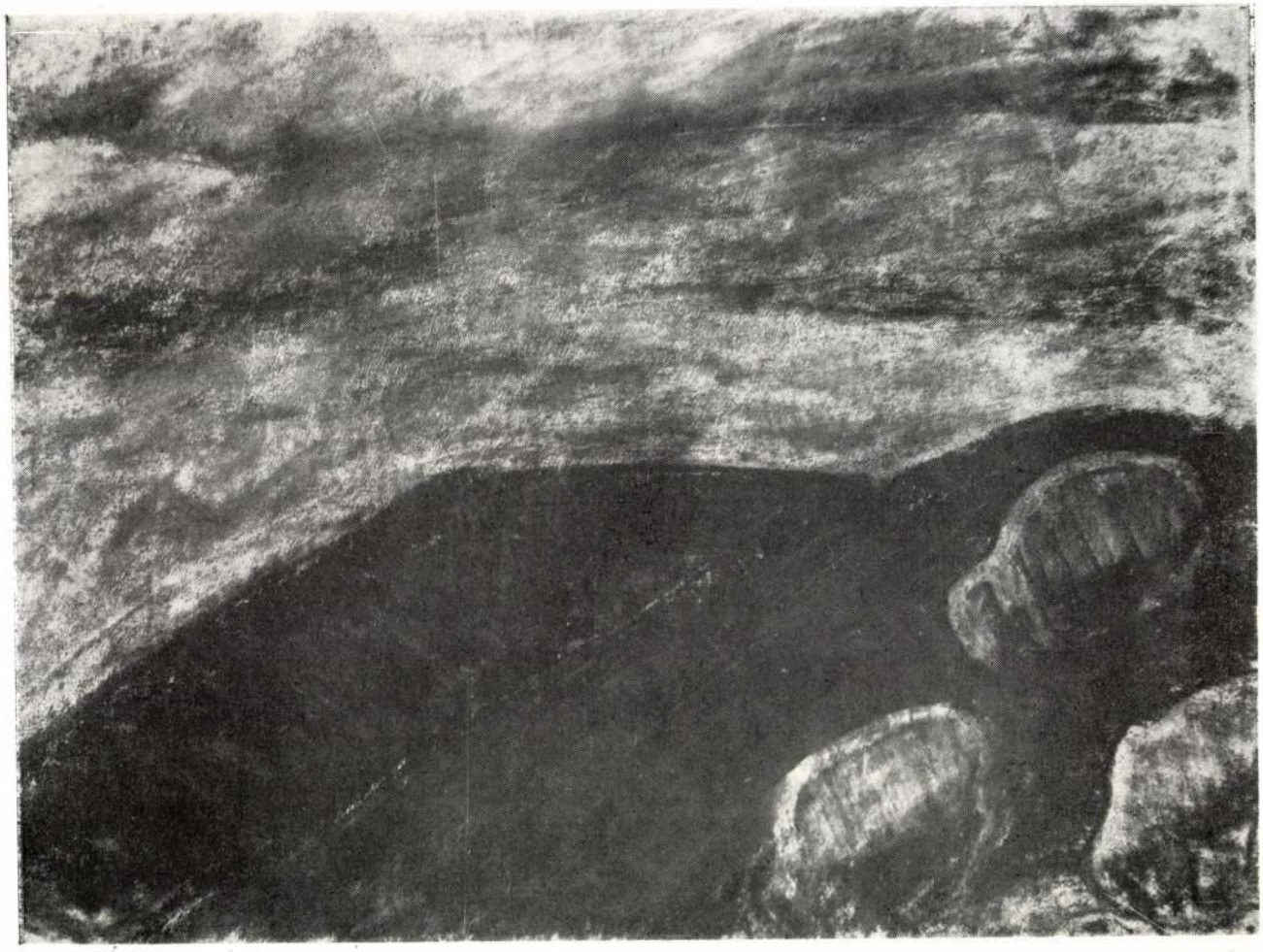

125
PEISAJ CU OI PĂSCÎND
pastel
0,430×0,590
nesemnat
nedatat (1928)

Col. maestrului Aurel Ciupe, Cluj

TÁJKÉP LEGELÉSZŐ JUHOKKAL
pasztell

0.430×0,590
jelzés nélkül
Keltezés nélkül (1928)
Aurel Ciupe festőművész gyűjteménye, Kolozsvár

126

PORTRETUL UNEI DOAMNE
pastel
0,680×0,510
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1926—1927)
Col. dr. Dajbukát Ferenc, Cluj

NŐI ARCKÉP
pasztell
0,680×0,510
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
(1926—1927)
Dr. Dajbukát Ferenc gyűjteménye, Kolozsvár

128

PORTRET DE BĂRBAT (POETUL ARGINTARU)
pastel
0,676×0,511
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1929
Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 3455

FÉRFI ARCKÉP (ARGINTARU KÖLTŐ ARCKÉPE)
pasztell
0,676×0,511
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István 1929
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz: M.A. 3455

127

COPII LA ODIHNĂ
pastel
0,498×0,695
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1928)
Col. dr. Madeleine şi Teofil Baciu, Tg. Mureş

PIHENŐ GYERMEKEK
pasztell
0,498×0,695
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
(1928 k.)
Dr. Madeleine és Teofil Baciu gyűjteménye, Marosvásárhely

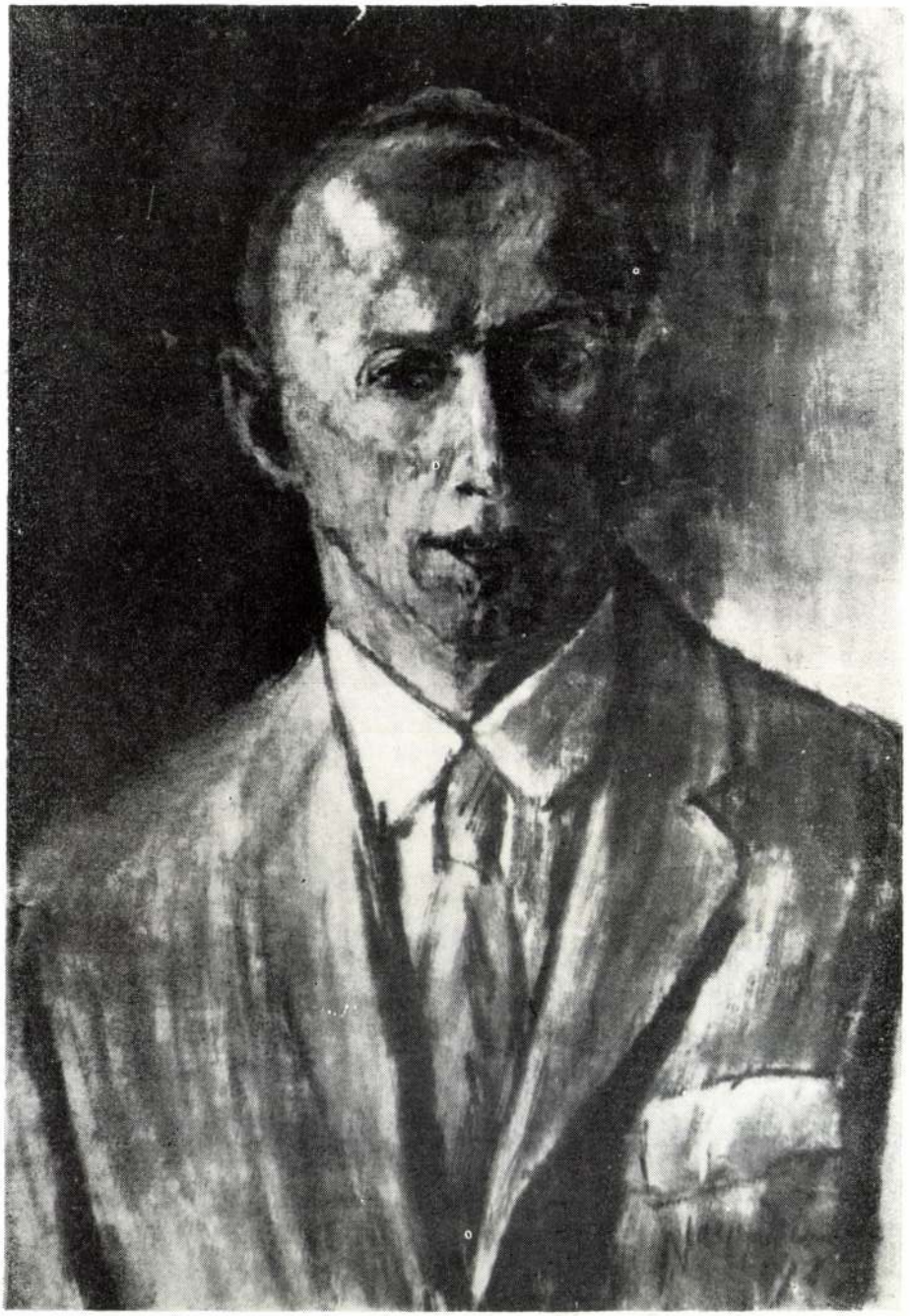

129
NUD DE FEMEIE
pastel
0,700×0,520
semnat jos, în mijloc, cu cărbune, Nagy István
datat 1929
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 851

NŐI AKT
pasztell
0,700×0,520
jelezve lent középen szénnel, Nagy István, 1929
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 851

130
NATURA STATICĂ CU GUTUI ȘI PRUNE
pastel
0,460×0,620
semnat dr. jos cu verde deschis. Nagy István
nedatat (1928—1929)
Col. Prof. univ. Hărăguș Ștefan, Cluj

CSENDÉLET BIRSALMA ÉS SZILVAÁGGAL
pasztell
0,460×0,620
jelezve jobbra lent világos zölddel, Nagy István
Keltezés nélkül (1928—1929)
Prof. univ. Hărăguș Ștefan gyűjteménye, Kolozsvár

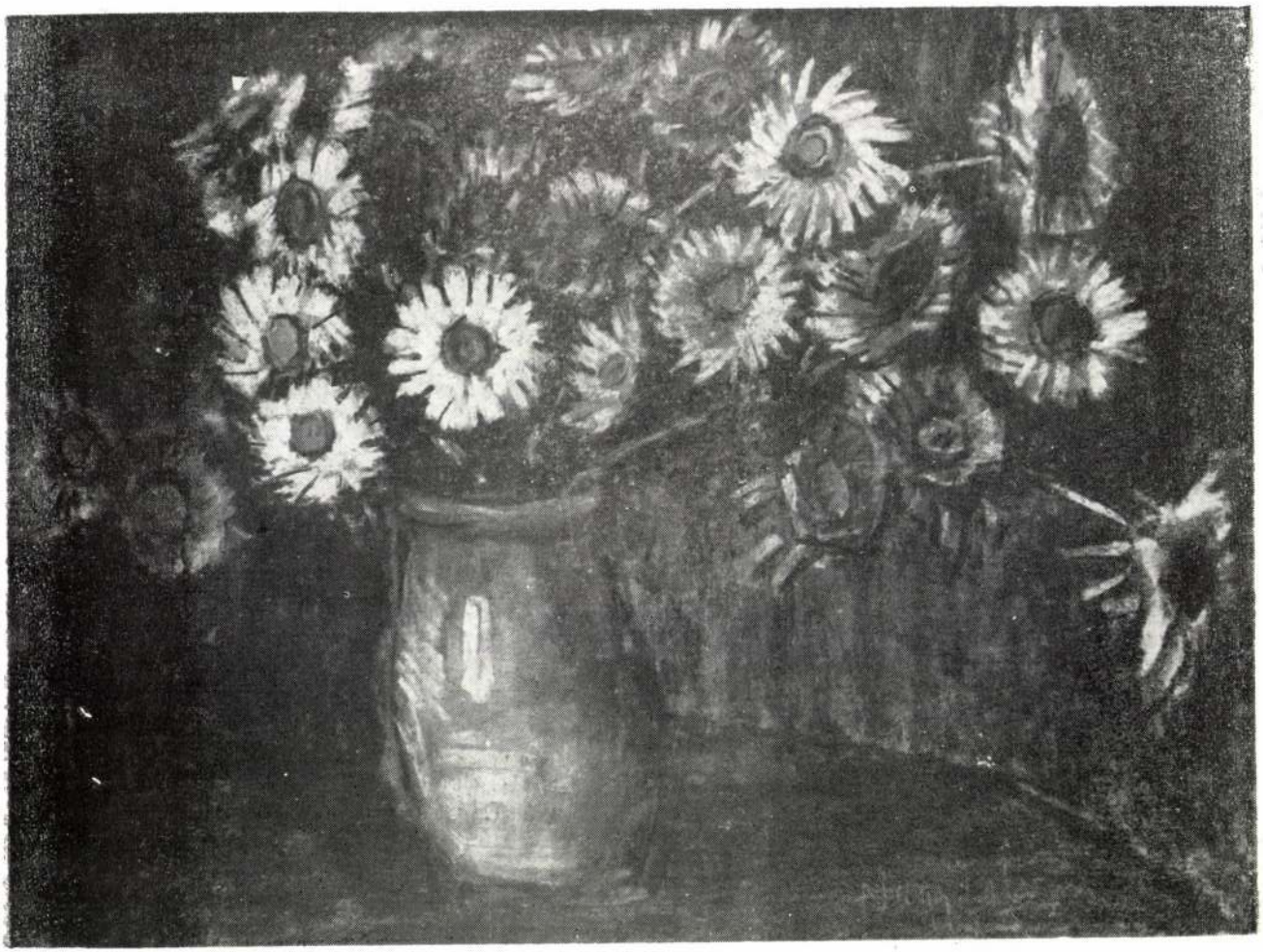

131
NATURA STATICĂ CU MARGARETE
pastel
0,460×0,630
semnat dr. jos cu verde deschis, Nagy István
nedatat (1929—1930)
Col. pictorului Bene Iosif, Cluj
(fosta colecție dr. Wiler József, Lugoj)

CSENDÉLET MARGARETTAKKAL
pasztell
0,460×0,630
jelezve jobbra lent világos zölddel, Nagy István
Keltezés nélkül (1929—1930)
Bene József festőművész gyűjteménye, Kolozsvár
(volt dr. Wiler József gyűjteménye, Lugos)

132

PEISAJ DE IARNĂ
pastel
0,480×0,601
semnat stg. jos cu verde, in verticală Nagy István

nedatat (1929—1930)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 850

TÉLI TÁJ
pasztell
0,480×0,601

jelezve balra lent, felülről lefelé, zölddel, Nagy István
Keltezés nélkül (1929—1930)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye, Lelt. sz. 850

133

PEISAJ DE IARNA
pastel
0,470×0,615
semnat stg. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat (1929—1930)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv 705

Bibl. și repr.:

Expoziția comemorativă. Budapesta, Galeria Națională, 1967
Solymár István. Catalogul expoziției comemorative Nagy István, Galeria Națională din Budapesta, sept., oct. 1967, p. 53.
Viorica Herdean: Muzeul de Artă din Tg. Mureș, în „Revista Muzeelor" nr. 4/1969, p. 327 (repr.); Repr.: „Hargita" 25 martie 1973, anul VI, nr. 70, p. 3; „A Hét" 30 martie 1973, anul IV, nr. 13, p. 9

TÉLI TAJ
pasztell
0,470×0,615
jelezve balra lent kékkel.
Nagy István
Keltezés nélkül (1929—1930 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye.

Lelt. sz. 705
Kiáll., bibl. és repr.:
Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria 1967
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53. old.
Viorica Herdean: A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum „Revista Muzeelor" nr. 4/1969, 327 old. (repr.).
Repr.: „Hargita" 1973 március 25, VI. évf., 70 sz., 3 old.;
„A Hét" 1973 március 30, IV. évf., 13 sz., 9 old.

134

PORTRET DE ȚĂRAN MARAMUREȘEAN
pastel
0,735×0,535
semnat jos în mijloc cu negru, Nagy István
datat 1929
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 1041

MÁRAMAROSI PARASZT ARCKÉPE
pasztell
0,735×0,535
jelezve lent középen feketével, Nagy István 1929
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona,
Lelt. sz. 1041

135

MARGINE DE PĂDURE
pastel
0,595×0,440
nesemnat
nedatat (1928—1929)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 1129

ERDŐ SZÉLÉN
pasztell
0,595×0,440
jelzés nélkül
Keltezés nélkül (1928—1929)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. 1129

136
NATURA STATICĂ CU GUTUI
pastel
0,480×0,590
semnat dr. jos cu verde deschis, Nagy István
nedatat (1929)

Col. pictorului Bene Iosif, Cluj (Fosta colecţie dr. Wiler József din Lugoj)
CSENDÉLET BIRSKÖRTÉKKEL
pasztell
0,480×0,590

jelezve jobbra lent világos zölddel, Nagy István
Keltezés nélkül (1929)
Bene József festőművész gyűjteménye, Kolozsvár (volt Dr. Wiler József gyűjtemény, Lugos)

137
ULIȚĂ SĂTEASCĂ
pastel
0,560×0,720
semnat jos spre dr. cu negru, Nagy István
nedatat (1929)
Col. pictorului Bene Iosif, Cluj (fosta colecție Dr. Wiler József, Lugoj)
FALUSI UTCA
pasztell
0,560×0,720
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül 1929
Bene József festőművész gyűjteménye, Kolozsvár
(volt Dr. Wiler József gyűjteménye, Lugos)

139
FETIȚA CU BASMA
pastel
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1929)
Col. Jenei Miklós, Cluj

KENDŐS LEÁNYKA
pasztell
0,695×0,495
jelezve jobbra lent, feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1929)
Jenei Miklós gyűjteménye, Kolozsvár

138
SAT DIN CIUC
pastel
0,695×0,860
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1929—1930)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 1128
Bibl. și repr.:
„Vörös Zászló", 1 aprilie 1973, anul XXV. nr. 76, p. 6

CSIKVIDÉKI FALU
pasztell
0,695×0,860
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1929—1930 k.)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. 1128
Bibl. és repr.:
„Vörös Zászló", 1973 április 1, XXV. évf. 76 sz., 6 old.

140

DEALURI PE ÎNSERATE
pastel
0,505×0,710
semnat jos în mijloc cu negru, Nagy István și dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1929—1930)
Col. Prof. univ. Hărăguș Ștefan Cluj

ESTELEDÉS A DOMBOKON
pasztell
0,505×0,710
jelezve lent középen feketével, Nagy István és jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1929—1930 k.)
Prof. univ. Hărăguș Ștefan gyűjteménye, Kolozsvár

142

PORTRET DE BĂRBAT
pastel
0,697×0,503
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1929
Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 4146

FÉRFI ARCKÉP
pasztell
0,697×0,503
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István 1929
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz: M.A. 4146

141

PEISAJ DE IARNĂ CU OI
pastel
0,600×0,800
semnat dr. jos cu albastru închis, Nagy István
nedatat (1930—1931)
Col. dr. Szász Tibor, Cluj

TÉLI TÁJ JUHOKKAL
pasztell
0,600×0,800
jelezve jobbra lent sötétkékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1930—1931)
Dr. Szász Tibor gyűjteménye, Kolozsvár

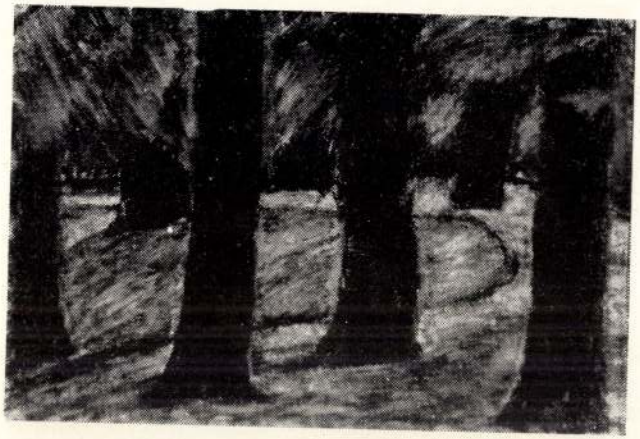

143
COPACI ÎN PĂDURE
pastel
0,340×0,485
semnat stg. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1930—1937)
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureș, Nr. Inv. 564

FÁK AZ ERDŐBEN
pasztell
0,340×0,485
jelezve balra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1930—1937)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. 564

145
POM SINGURATIC
pastel
0,860×0,698
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1929)
Col. Muzeului Memorial Octavian Goga, Ciucea, Nr. Inv. 197

MAGÁNYOS FA
pasztell
0,860×0,698
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1929)
A csúcsai Octavian Goga Emlékmúzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. 197

144
VÎRFUL DEALULUI
pastel
0.480×0,640
nesemnat
nedatat (1928—1931)
Col. maestrului Aurel Ciupe, Cluj

DOMBTETŐN
pasztell
0,480×0,640
jelzés nélkül
Keltezés nélkül (1928—1931)
Aurel Ciupe festőművész gyűjteménye, Kolozsvár

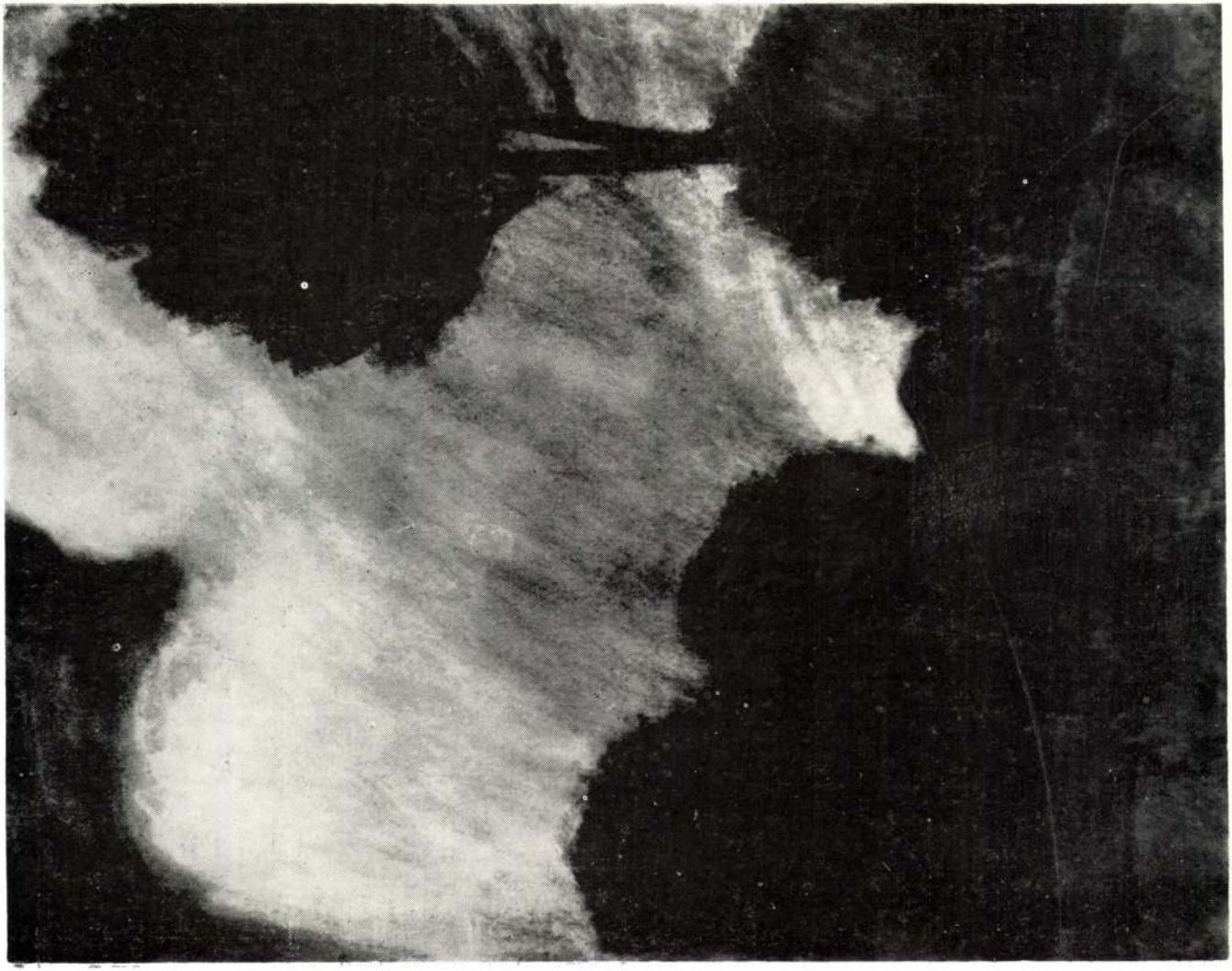

146

PÎRÎU DIN PĂDURE
pastel
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
Col. Muzeului de Artă Tg. Mureş, Nr. Inv. 565
nedatat (1930—1937)
Bibl. şi repr. :
„A Hét" 30 martie 1973, anul IV. nr. 13, p. 16

ERDEI PATAK
pasztell
0.382×0,570
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1930—1937)
A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 565
Bibl. és repr. :
„A Hét" 1973 március 30, IV. évf. 13. sz., 16. old.

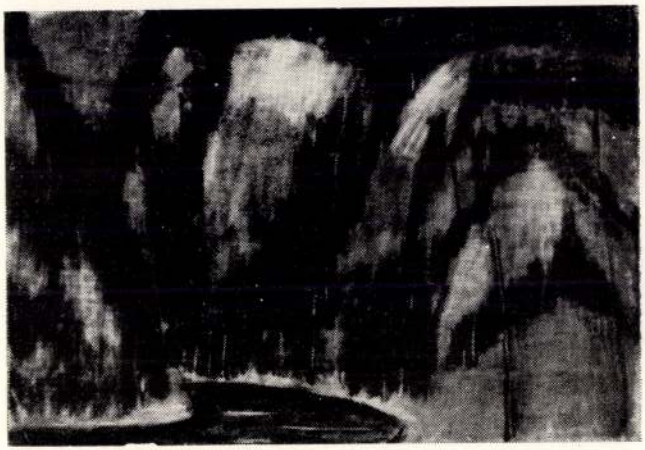

147

PÎRÎU ÎN PĂDURE
pastel
0,430×0,620
semnat dr. jos, de două ori cu verde şi cu negru Nagy István
nedatat (1930—1937)
Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr. Inv. M.A. 2484

ERDEI PATAK
pasztell
0.430×0,620
jelezve jobbra lent, zölddel és feketével is Nagy István
Keltezés nélkül (1930—1937)
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye.
Lelt. sz.: M.A. 2484

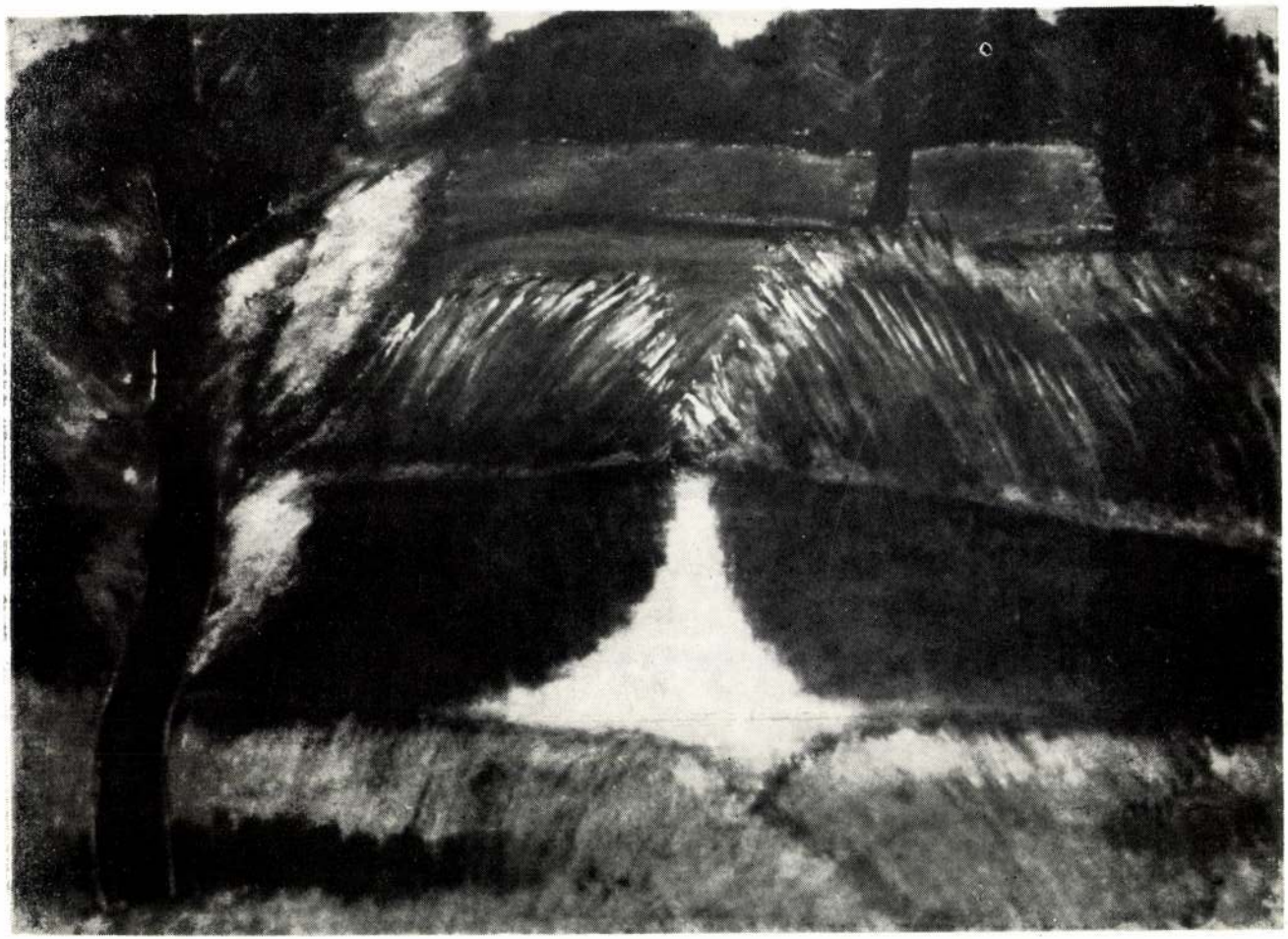

148

PEISAJ DE VARĂ

pastel

0,511×0,690

semnat dr. jos cu negru, Nagy István

nedatat (1930—1937)

Col. Muzeului de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 5213

NYÁRI TÁJ

pasztell

0,511×0,690

jelezve jobbra lent feketével, Nagy István

Keltezés nélkül (1930—1937)

A kolozsvári Művészeti Múzeum gyüjteménye.

Lelt. sz.: M.A. 5213

149

PORTRET
pastel
0,680×0,470
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1930—1931)
Col. Kovács György, Tg. Mureş

ARCKÉP
pasztell
0,680×0,470
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1930—1931)
Kovács György gyűjteménye, Marosvásárhely

150

MAMA
pastel
0,700×0,505
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
nedatat (1928)
Col. dr. Vlad Emil Haţieganu Bucureşti

ANYÁM
pasztell
0,700×0,505
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István
Keltezés nélkül (1928)
Dr. Vlad Emil Haţieganu gyűjteménye, Bucureşti

LUCRĂRI CARE NU FIGUREAZĂ ÎN EXPOZIŢIE

A KIÁLLÍTÁSON NEM SZEREPLŐ MUNKÁK

151
MAMA
ulei pe pînză
0,690×0,555
semnat dr. jos cu maro. Nagy István
datat 1900
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÉDESANYÁM
olaj vászon
0,690×0,555
jelezve jobbra lent barnával. Nagy István
1900
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

152
AUTOPORTRET
pastel negru şi cretă albă
0.180×0,137
semnat dr. jos cu pasta negru. Nagy István
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖNARCKÉP FEHÉR GALLÉRRAL
fekete pasztell és fehér kréta
0.180×0,137
jelezve jobbra lent fekete pasztell, Nagy István
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

153

BĂTRÎNĂ
cărbune
0,162×0,105
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖREGASSZONY
szén
0,162×0,105
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

154

FRATELE MEU CEL MIC
cărbune
0,460×0,390
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1905
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

A LEGKISEBB FIÚ TESTVÉREM
szén
0,460×0,390
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1905
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

155
MAMA
cărbune
0,160×0,105
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

ANYÁM
szén
0,160×0.105
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

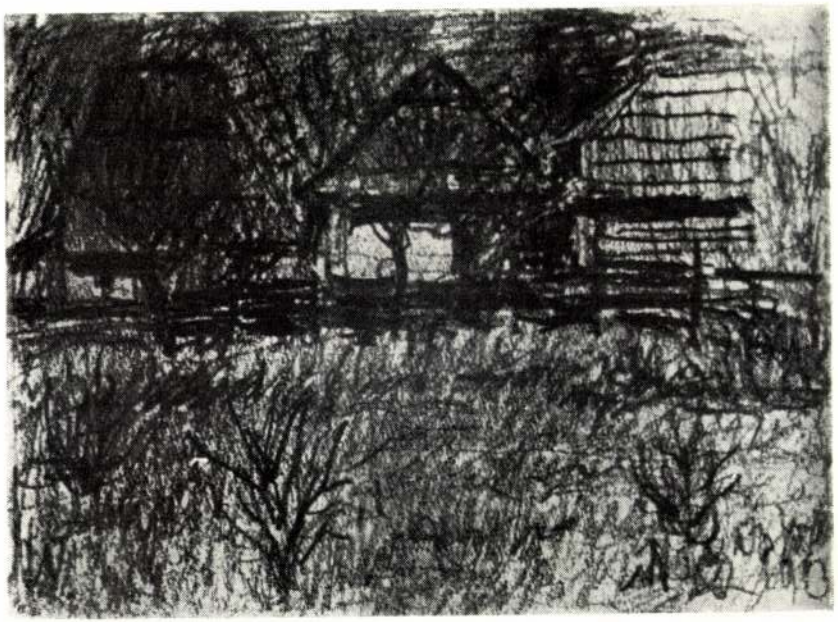

156
CASE CU ACOPERIŞ DE ŞINDRILĂ
creion
0,107×0,145
semnat dr. jos
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

ZSINDELYES HÁZ
ceruza
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

157
PORTRET DE FEMEIE
cărbune
0,135×0,105
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

NŐI ARCKÉP
szén
0,135×0,105
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

158
COPACI DIN GRĂDINĂ
creion şi cărbune
0,110×0,155
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FÁK A KERTBEN
ceruza és szén
0,110×0,155
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

159
ULIȚĂ DIN SAT
cărbune
0,109×0,150
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

FALUSI UTCA
szén
0,109×0,150
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

160
CIOBĂNAȘ
cărbune
0,221×0,147
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

PÁSZTORFIÚ
szén
0,221×0,147
jelezve jobbra lent, szénnel,
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

161
PORTRET
creion
0,172×0,106
semnat dr. jos cu creionul,
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

FÉRFI ARCKÉP
ceruza
0,172×0,106
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

162
GRĂDINA ÎN FAŢA
cărbune
0,109×0,154
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

KERT A HÁZ ELŐTT
szén
0,109×0,154
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

163

MAMA CU BASMA
cărbune
0,159×0,117
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

EDESANYÁM KENDŐVEL
szén
0,159×0,117
jelezve jobbra lent, szénnel,
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

164

CURTE ÎNGRĂDITĂ
cărbune şi pastel negru
0,125×0,197
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

BEKERITETT UDVAR
szén és fekete pasztell
0,125×0,197
jelezve jobbra lent, szénnel,
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

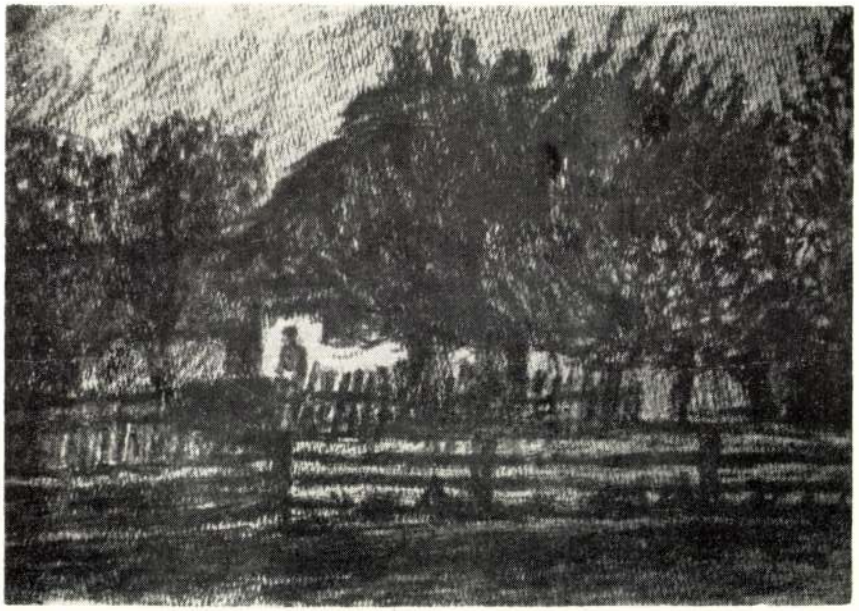

165

AUTOPORTRET CU PĂLĂRIE
cărbune
0.157×0,120
semnat dr. lateral spre mijloc cu cărbune, Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖNARCKÉP KALAPPAL
szén
0,157×0,120
jelezve jobbra közép felé, szénnel, Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

166

MAMA ÎNGÎNDURATĂ
cărbune
0,155×0.118
semnat dr. jos cu cărbune. Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÉDESANYÁM
szén
0.155×0.118
jelezve jobbra lent szénnel. Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

167

PORTRET DE ŢĂRANCA POLONEZĂ
cărbune
0,210×0,140
semnat dr. jos. cu cărbune.
Nagy Istvan
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

LENGYEL PARASZTASSZONY PORTRÉJA
szén
0,210×0,140
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

168

MAMA CITIND
cărbune
0.157×0,117
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ANYÁM OLVASÁS KÖZBEN
szén
0.157×0,117
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

169

MAMA CURĂŢIND CARTOFI
cărbune
0,158×0,115
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal. Misentea,
Miercurea-Ciuc

ANYÁM PUCOLJA A KRUMPLIT
szén
0,158×0,115
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

170

PORTRET DE COPIL (NAGY ANTAL)
cărbune
0,305×0,212
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

GYERMEKPORTRÉ
szén
0,305×0,212
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

171
DESENÎND PE FRONT
pastel
0,295×0,210
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

RAJZOLÓ A FRONTON
pasztell
0,295×0,210
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

172
ŢĂRAN SÎRB
cărbune
0,216×0,141
semnat dreapta jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

SZERB PARASZT
szén
0,216×0,141
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

173
BRAZI LA MĂRGINEA PĂDURII
cărbune
0,220×0,298
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1917
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FENYŐFÁK AZ ERDŐ SZÉLÉN
szén és pasztell
0,220×0,298
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1917
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

174
SOLDAT ÎN CĂMAȘĂ
cărbune
0,261×0,211
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONA INGBEN
szén
0,261×0,211
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

175

BUCĂTARUL SOLDAȚILOR
pastel negru și cărbune
0,295×0,210
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONASZAKÁCS
fekete pasztell és szén
0,295×0,210
jelezve jobbra lent fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

176

SOLDAT BĂTRÎN
pastel negru
0,293×0,210
semnat stînga jos cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖREG KATONA
fekete pasztell
0,293×0,210
jelezve balra lent szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

177

PORTRET DE SOLDAT
cărbune
0,260×0,213
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONA ARCKÉP
szén
0 260×0.213
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

178

SOLDAT BĂTRÎN DIN PROFIL
creion și cărbune
0,220×0,160
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖREG KATONA PROFILBÓL
ceruza és szén
0,220×0,160
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

179

SOLDAT ÎN MANTA
pastel negru
0,293×0,209
semnat dr. spre mijloc cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONA KÖPENYBEN
fekete pasztell
0.293×0,209
jelezve jobbról közép felé fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

180

SOLDAT ÎN MANTA
cărbune şi creion
0,220×0,160
semnat jos în mijloc cu cărbune, Nagy István
1918
Col. Nagy Antal Misentea, Miercurea-Ciuc

KÖPENYES KATONA
szén és ceruza
0,220×0,160
jelezve lent középen szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

181

SOLDAT
pastel negru şi cretă albă
0,290×0,207
semnat jos în mijloc cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONA
fekete pasztell és fehér kréta
0,290×0,207
jelezve lent középen fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

182

SOLDAT CU ŞAPCĂ DE IARNĂ
cărbune şi pastel negru
0,290×0,210
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

TÉLISAPKÁS KATONA
szén és fekete pasztell
0,290×0,210
jelezve jobbra lent fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

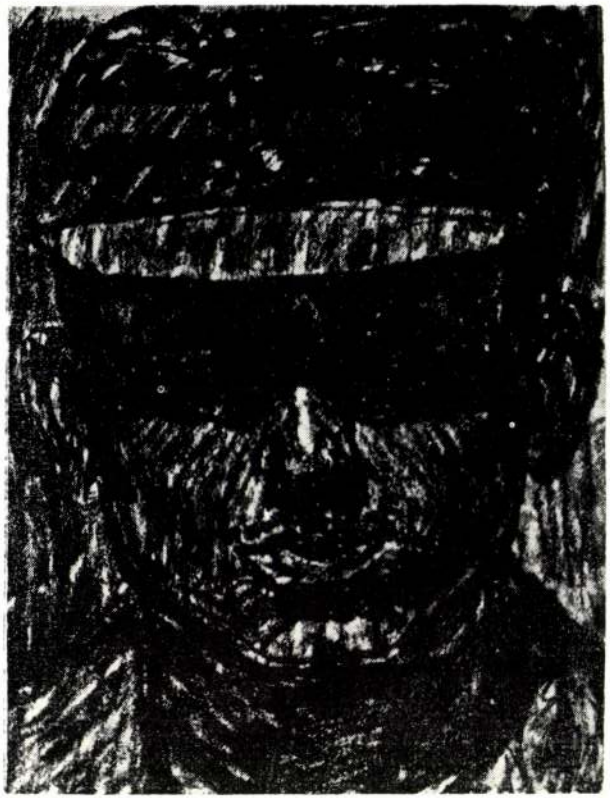

183

PORTRET DE SOLDAT
pastel negru
0.261×0.211
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy Istvan
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea. Miercurea-Ciuc

KATONA ARCKÉP
pasztell
0.261×0.211
jelezve jobbra lent fekete pasztell. Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent. Csíkszereda

184

PORTRET DE SOLDAT
pastel negru şi cărbune
0.291×0.207
semnat dr. sus cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea. Miercurea-Ciuc

KATONA PORTRÉJA
fekete pasztell és szén
0.291×0.207
jelezve fent szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye. Csíkmindszent. Csíkszereda

185

MILITAR
pastel negru
0,260×0,210
semnat stînga jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KÖZLEGÉNY
fekete pasztell
0,260×0,210
jelezve balra lent fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

186

CAP DE EXPRESIE
pastel negru şi cretă albă
0,260×0,210
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONAFEJ
fekete pasztell és fehér kréta
0,260×0,210
jelezve jobbra lent fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

187

CASĂ CU GARD
creion
0,136×0,192
semnat dr. jos cu creionul,
Nagy István
datat 1903
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

HÁZ KERITÉSSEL
ceruza
0,136×0,192
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1903
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

188

PRINTRE DOUĂ CULMI
cărbune şi pastel negru
0,154×0,218
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1907
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

KÉT DOMB KÖZÖTT
szén és fekete pasztell
0,154×0,218
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1907
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

189

PROFIL DE FEMEIE BĂTRÎNĂ
cărbune şi cretă albă
0,160×0,115
semnat dr. jos cu creionul,
Nagy István
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

ÖREGASSZONY PROFILJA
szén és fehér kréta
0,160×0,115
jelezve jobbra lent ceruza,
Nagy István
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

190

SCHIŢĂ DE PORTRET
cărbune
0,159×0,110
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy Pista
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

PORTRÉ VÁZLAT
szén
0,159×0,110
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy Pista
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

191

CASE ÎNGHESUITE
creion, pastel şi cretă albă
0,110×0,155
semnat dr. jos cu creionul,
Nagy István
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

HÁZAK
ceruza, pasztell és fehér kréta
0,110×0,155
jelezve jobbra lent ceruza,
Nagy István
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

192

MAMA
cărbune
0,120×0,180
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1908
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

ANYA
szén
0,120×0,180
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1908
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

193

TURMĂ DE OI
cărbune
0,125×0,197
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1910
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

JUHOK
szén
0,125×0,197
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1910
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

194

CIOBAN
cărbune
0,214×0,142
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1910
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

PÁSZTOR
szén
0,214×0,142
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1910
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

195

FEMEIE CU BASMA
cărbune
0,208×0,142
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1910
Col. Nagy Antal, Misentea,
Miercurea-Ciuc

ASSZONY KENDŐVEL
szén
0,208×0,142
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1910
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

196

AUTOPORTRET CU MUSTAŢĂ
cărbune
0,155×0,115
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1911
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

BAJUSZOS ÖNARCKÉP
szén
0,155×0,115
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1911
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

197

SOLDAŢI ÎN FAŢA FERESTREI
cărbune şi pastel negru
0,159×0,114
semnat dr. jos, cu pastel negru.
Nagy István
datat 1911
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KATONÁK AZ ABLAK ELŐTT
szén és fekete pasztell
0,159×0,114
jelezve jobbra lent fekete pasztell. Nagy István
1911
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

198

PORTRET DE COPIL
cărbune
0,138×0,115
semnat dr. jos cu creionul.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

GYERMEK PORTRÉ
szén
0,138×0,115
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

199

PORTRET DE COPIL DIN PROFIL
creion
0,160×0,098
Semnat dr. jos cu creionul
Nagy István
1912,
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

GYERMEK PORTRÉ PROFILBÓL
ceruza
0,160×0,098
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
datat 1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

200

COPIL DORMIND
cărbune
0,153×0,108
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ALVÓ GYERMEK
szén
0,153×0,108
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy Istvan
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

201

PEISAJ DE IARNĂ CU ŢARC
cărbune şi pastel negru
0,150×0,217
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

TÉLI TÁJ KARÁNNAL
szén és fekete pasztell
0,150×0,217
jelezve jobbra lent, szénnel.
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

202

PEISAJ CU BISERICA DIN MISENTEA
cărbune şi cretă albă
0,167×0,262
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

TÁJKÉP CSIKMINDSZENTI TEMPLOMMAL
szén és fehér kréta
0,167×0,262
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

203

COPIL
cărbune
0,193×0,145
semnat stînga jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

GYERMEK
szén
0,193×0,145
jelezve balra lent szénnel,
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

204

COPIL JUCÎNDU-SE
cărbune
0,208×0,138
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

JÁTSZÓ GYERMEK
szén
0,208×0,138
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

205
COPIL STÎND PE SCAUN
cărbune
0,155×0,120
semnat dr. jos în diagonală cărbune, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

SZÉKEN ÜLŐ KISFIÚ
szén
0,155×0,120
jelezve jobbra lent slégen szénnel, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

206
COPIL DORMIND
cărbune
0,100×0,148
semnat dr. sus cu cărbune, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ALVÓ GYERMEK
szén
0,100×0,148
jelezve jobbra fent szénnel, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

207
BĂRBAT CU CĂCIULĂ
pastel negru şi cărbune
0,180×0,130
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KUCSMÁS ÖREG SZÉKELY
fekete pasztell és szén
0,180×0,130
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

208
MAMA CU COPIL
cărbune
0,210×0,137
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ANYA GYERMEKKEL
szén
0,210×0,137
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

209
FATA CITIND
cărbune
0,155×0,120
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

OLVASÓ LÁNY
szén
0,155×0,120
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

210
GRĂDINA
creion
0,109×0,155
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KERT
ceruza
0,190×0,155
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

211
CLĂI DE FÎN
cărbune
0,110×0,154
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

SZÉNA KALANGYA KERITÉSSEL
szén
0,110×0,154
jelezve jobbra ceruzával, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

212
CURTE ŢĂRĂNEASCĂ
cărbune şi cretă colorată
0,117×0,156
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FALUSI UDVAR
szén és színes kréta
0,117×0,156
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

213
ULIŢA SATULUI
creion
0,092×0,147
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FALUSI UTCA
ceruza
0,092×0,147
jelezve jobbra lefelé ceruzával, Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

214

COPAC SINGURATIC
cărbune
0,155×0,120
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

EGYEDÜLI FA
szén
0,155×0,120
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1912
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

215

CASE ŢĂRĂNEŞTI
cărbune
0,137×0,190
semnat dr. jos cu creionul.
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FALUSI HÁZAK
szén
0,137×0,190
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

216

CAP DE COPIL
cărbune
0,125×0,150
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

GYERMEKFEJ
szén
0,125×0.150
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

217

SAT DIN CIUC
cărbune şi creion
0.147×0,215
semnat dr. jos cu creionul.
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

CSIKI FALU
szén és ceruza
0,147×0,215
jelezve jobbra lent ceruzával.
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

218

LA MARGINEA PĂDURII
creion
0.130×0,216
semnat dr. jos cu creionul.
Nagy István
datat 1913
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ERDŐ SZÉLÉN
ceruza
0.130×0,216
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1913
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

219

MARGINE DE SAT
cărbune şi pastel
0,223×0,350
semnat dr. jos cu creionul,
Nagy István
datat 1914
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FALUVÉGÉN
szén és pasztell
0,223×0.350
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1914
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

220

ŢĂRAN ALEGÎND CARTOFI
ulei pe pînză
0.555×0,685
semnat dr. jos cu negru,
cu creion în pastă
Nagy István
datat 1914
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

KRUMPLI VÁLOGATÓ PARASZT
olaj vászon
0,555×0685
jelezve jobbra lent feketével,
ceruzával a festékbe, Nagy István
1914
Nagy Antal gyűjteménye,„ Csíkmindszent, Csíkszereda

221

MAMA DIN PROFIL
cărbune
0.153×0,118
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÉDESANYÁM PROFILBÓL
szén
0,153×0,118
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

222

MAMA ÎN BUNDĂ
cărbune
0.152×0,112
semnat dr. mijloc cu cărbune,
Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ANYÁM BEKECSBEN
szén
0,152×0,112
jelezve jobbra középen szénnel,
Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

223

PROFIL DE FEMEIE BĂTRÎNĂ
cărbune
0,157×0,117
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1915
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖREGASSZONY PORTRÉJA
szén
0,157×0,117
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1915
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

224

ŢĂRANCĂ DIN GALIŢIA
cărbune
0,210×0,140
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

GALICIAI PARASZTASSZONY
szén
0,210×0,140
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

225

CASA CU ACOPERIŞ DE PAIE
cărbune
0,140×0,211
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

SZALMATETŐS HÁZ
szén
0,140×0,211
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

226

PORTRET DE OFIŢER
cărbune
0,215×0,142
semnat dr. jos în diagonală cu cărbune, Nagy István
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

TISZT PORTRÉJA
szén
0,215×0,142
jelezve jobbra lent slégen szénnel, Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

227

DESENÎND
cărbune
0,293×0,210
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

RAJZOLÓ
szén
0,293×0,210
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

228

FEMEIE BĂTRÎNĂ
cărbune
0,216×0,142
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1916
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖREGASSZONY
szén
0,216×0,142
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1916
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

229

POMI ÎNFLORIŢI
cărbune, pastel negru şi cretă albă
0,214×0,145
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy István
datat 1918
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

VIRÁGZÓ FÁK
szén, fekete pasztell és fehér kréta
0,214×0,145
jelezve jobbra lent fekete pasztell, Nagy István
1918
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

230

AUTOPORTRET
cărbune, pastel negru şi cretă albă
0,158×0,141
semnat dr. jos cu pastel negru, Nagy Istvan
datat 1919
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ÖNARCKÉP
szén, fekete pasztell és fehér kréta
0,158×0,141
jelezve jobbra lent fekete pasztell Nagy István
1919
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

231

COPACI ÎN FAŢA CASEI
cărbune
0,142×0,210
nesemnat
nedatat
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

FÁK A HÁZ ELŐTT
szén
0,142×0,210
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

232
SAT
cărbune
0.141×0.210
semnat dr. sus cu cărbune.
Nagy István
nedatat
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

MAROSMENTI FALU
szén
0,141×0,210
jelezve jobbra fent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

233
PĂDURE
cărbune şi pastel
0,327×0.445
nesemnat
nedatat
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

ERDŐ
szén és pasztell
0,327×0,445
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

234
SOLDAT SCRIIND O SCRISOARE
cărbune
0,205×0,142
nesemnat
nedatat
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

LEVELET IRÓ KATONA
szén
0,205×0,142
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Nagy Antal gyűjteménye, Csíkmindszent, Csíkszereda

235
PĂRĂU ÎN PĂDURE
cărbune
0.155×0,118
Nagy István
nedatat
Col. Nagy Antal, Misentea, Miercurea-Ciuc

PATAK AZ ERDŐBEN
0,455×0,615
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

236
NATURA STATICĂ CU TUFANELE ŞI BUST DE BĂRBAT
pastel
0.645×0,780
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat
Col. Anastasiu Alexandru, Bucureşti

CSENDÉLET ŐSZIRÓZSÁKKAL ÉS SZOBORRAL
pasztell
0.645×0,780
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
keltezés nélkül
Anastasiu Alexandru gyűjteménye, Bucureşti

237
IARNA ÎN PĂDURE
cărbune şi pastel negru
0,265×0,300
semnat jos la mijloc cu cărbune,
Nagy István
nedatat
Col. Anastasiu Alexandru, Bucureşti

TÉL AZ ERDŐBEN
szénrajz és fekete pasztell
0,265×0,300
jelezve lent középen szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül
Anastasiu Alexandru gyűjteménye, Bucureşti

238
PORTRET DE MUNCITOARE
cărbune
0.400×0,300
semnat stg. jos cu cărbune,
Nagy István
nedatat
Col Dr. Bálint István, Cluj

MUNKASNŐ
szénrajz
0.400×0,300
jelezve balra lent szénnel,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Bálint István gyűjteménye, Kolozsvár

239
VAS CU FLORI GALBENE
pastel
0,665×0,504
semnat stînga jos cu albastru închis, Nagy István
datat 1911
Col. Dr. Bakk Elekné, Odorhei

EDÉNY SÁRGA VIRÁGOKKAL
pasztell
0,665×0,504
jelezve balra lent sötétkékkel,
Nagy István
1911
dr. Bakk Elekné tulajdona, Székelyudvarhely

240
PEISAJ DIN CIUC
pastel
0,500×0,430
nedatat
nesemnat
Col. Bánhegyessy Eva, Cluj

CSIKI TÁJ
pasztell
0,500×0,430
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Bánhegyessy Éva gyűjteménye, Kolozsvár

241

MARGINE DE LAC IARNA
pastel
0,350×0,585
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
nedatat (1913—1914)
Col. dr. Benkő Samu, Cluj

TOPART TÉLEN
pasztell
0,350×0,585
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
Keltezés nélkül (1913—1914)
Dr. Benkő Samu tulajdona,
Kolozsvár

242

PROFIL DE BĂRBAT
cărbune
0,390×0,275
semnat dr. jos, Nagy István
nedatat
Col. pictorului Iosif Bene, Cluj

FÉRFI PROFILBÓL
szénrajz
0,390×0,275
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Bene József festőművész
gyűjtemény
Kolozsvár

243

SCHIŢĂ DE COMPOZIŢIE
cărbune
0,243×0,312
semnat dr. jos, cu cărbune,
Nagy István
datat 1907
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

VÁZLAT
KOMPOZICIÓRA
szén
0,243×0,312
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1907
Borcsa Gergely gyűjteménye,
Csíkszereda

244

ÎNGÎNDURAT
cărbune
0,181×0,242
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

TÖPRENGŐ
szén
0,181×0,242
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye.
Csíkszereda

245

MAMA
cărbune
0,158×0,124
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

ÉDESANYÁM
szén
0,158×0,124
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye.
Csíkszereda

246

INTERIOR DE BUCĂTĂRIE
cărbune şi cretă albă
0,250×0,162
semnat stînga sus cu cărbune.
Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

KONYHÁBAN
szén és fehér kréta
0,250×0,162
jelezve balra fent szénnel.
Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye,
Csíkszereda

247

STUDIU DE PORTRET
cărbune şi cretă albă
0,158×0,115
semnat dr. jos cu creionul,
Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

PORTRÉ TANULMÁNY
szén és fehér kréta
0,158×0,115
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye.
Csíkszereda

248

PE GÎNDURI
cărbune
0,258×0,172
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

GONDOLKODÓ
szen
0,258×0,172
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye,
Csíkszereda

249

CASE DIN MISENTEA
cărbune, cretă albă şi cretă roşie
0.108×0,160
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1908.
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

A CSIKMINDSZENTI
HÁZAK
szén, fehér kréta és piros kréta
0,108×0,160
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye,
Csíkszereda

250

PORTRETUL LUI KOLONICS VIOLA
cărbune şi cretă albă
0,430×0,305
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

KOLONICS VIOLA PORTRÉJA
szén és fehér kréta
0,430×0,305
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy Istvan
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye.
Csíkszereda

251

COPIL SPĂLÎNDU-SE
cărbune şi creta maro
0,173×0,192
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy Pista
datat 1908
Col. Borcsa Gergely, Miercurea Ciuc

MOSAKODÓ GYEREK
szen és barna kréta
0,173×0,192
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy Pista
1908
Borcsa Gergely gyűjteménye.
Csíkszereda

252

SOLDAT ÎN REPAUS
cărbune şi cretă roşie
0,160×0,240
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1918
Col. Borcsa Gergely, Miercurea-Ciuc

PIHENŐ KATONA
szén és piros kréta
0,160×0,240
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
1918
Borcsa Gergely gyűjteménye.
Csíkszereda

253

COPIL DORMIND
cărbune
0.120×0.157
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1912
Col. Bocskor Antal, Braşov

ALVÓ GYEREK
szén
0,120×0,157
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy Istvan
1912
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

254

IARNA ÎN SAT
pastel negru şi cretă albastră
0,127×0,195
semnat dr. jos cu pastel negru.
Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

TÉL A FALUBAN
fekete pasztell és kék kréta
0,127×0,195
jelezve jobbra lent, fekete pasztell, Nagy István
1914
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

255

POARTA
cărbune şi pastel negru
0,295×0,400
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
datat 1914
Col. Bocskor Antal, Braşov

KAPU
szén és fekete pasztell
0,295×0,400
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy Istvan
1914
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

256

BISERICA PE DEAL
pastel
0,160×0,230
nesemnat
nedatat
Col. Bocskor Antal, Braşov

TEMPLOM A HEGYEN
pasztell
0,160×0,230
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

257

BISERICA DIN MISENTEA
pastel
0,125×0,155
semnat dr. jos cu cărbun.
Nagy István
nedatat
Col. Bocskor Antal, Braşov

CSIKMINDSZENTI TEMPLOM
pasztell
0,125×0,155
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
keltezés nélkül
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

258

CASA DIN JIGODIN
pastel negru
0,115×0,155
nesemnat
nedatat
Col. Bocskor Antal, Braşov

ZSÖGÖDI HÁZAK
fekete pasztell
0,115×0,155
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Bocskor Antal gyűjteménye.
Brassó

259

PEISAJ

cărbune şi pastel negru
0,317×0,450
nesemnat
nedatat
Col. Bocskor Antal, Braşov

FEKETE TÁJKÉP

szén és fekete pasztell
0,317×0,450
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

260

CASE SĂTEŞTI

cărbune
0,210×0,290
nesemnat
nedatat
Col. Bocskor Antal, Braşov

FALUSI HÁZAK

szén
0,210×0,290
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Bocskor Antal gyűjteménye, Brassó

261

CASE ÎN UMBRA COPACILOR

creion şi cărbune
0,115×0,155
nesemnat
nedatat
Col. Bocskor Antal, Braşov

HÁZAK A FÁK ÁRNYÉKÁBAN

ceruza és szén
0,115×0,155
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Bocskor Antal gyűjtemény, Brassó

262

CASA PE MALUL PÎRÎULUI

cărbune
0,200×0,310
nesemnat
nedatat
Col. Prof. Dr. Culcer Alexandru, Tg. Mureş
(lucrarea a fost donată colecţionarului de pictor personal)

HÁZ A PATAK PARTJÁN

szénrajz
0,200×0,310
jelzés nélkül
Prof. dr. Culcer Alexandru gyűjteménye, Marosvásárhely
(a rajzot a művész ajándékozta a gyűjtőnek)

263

MARGINEA SATULUI

ulei
0,355×0,500
semnat dr. jos cu verde, Nagy István
datat 1914
Col. Dr. Gáll József, Miercurea-Ciuc

FALU VÉGE

olaj,
0,355×0,500
jelezve jobbra lent zölddel, Nagy István 1914
Dr. Gáll József gyűjteménye, Csíkszereda

264

TUFIŞ PE VÎRFUL DEALULUI

pastel
0,310×0,440
semnat dr. jos, cu cărbune, Nagy István
datat 1919
Col. Gáll Judit, Miercurea-Ciuc

FA A DOMBOLDALON

pasztell
0,310×0,440
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1919
Gáll Judit gyűjteménye, Csíkszereda

265

MARGINE DE PĂDURE

pastel
0,315×0,450
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1919
Col. Gáll Judit, Miercurea-Ciuc

ERDŐ SZÉLÉN

pasztell
0,315×0,450
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1919
Gáll Judit gyűjteménye, Csíkszereda

266

COPAC SINGURATIC

pastel
0,510×0,700
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1919
Col. Gáll Judit, Miercurea-Ciuc

MAGANYOS FA

pasztell
0,510×0,700
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1919
Gáll Judit gyűjteménye, Csíkszereda

267

FETIŢA ÎN ROCHIŢĂ LUNGĂ

cărbune
0,240×0,295
nesemnat
nedatat
Col. prof. Hanke Arthur, Braşov

HOSSZÚRUHÁS KISLÁNY

szén
0,240×0,295
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Prof. Hanke Arthur gyűjteménye, Brassó

268
PORTRET DE FETIŢĂ
cărbune
0,630×0,480
nesemnat
nedatat
Col. Kovács Irma, Miercurea-Ciuc

KISLÁNY PORTRÉ
szén
0,630×0,480
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Kovács Irma tulajdona, Csíkszereda

269
CURTE ŢĂRĂNEASCĂ
ulei
0,365×0,447
semnat dr. jos cu maro, Nagy István
datat 1904
Col. Kovács Irma, Miercurea-Ciuc

FALUSI UDVAR
olaj
0,365×0,447
jelezve jobbra lent barnával, Nagy István
1904
Kovács Irma tulajdona, Csíkszereda

270
PORTRET DE BĂRBAT
ulei
0,720×0,570
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
datat 1911
Col. özv. László Antalné, Gheorgheni

FÉRFI PORTRÉ
olaj
0,720 x 0,570
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
1911
Özv. László Antalné tulajdona, Gyergyószentmiklós

271
PORTRET DE FEMEIE
ulei
0,650×0,518
semnat dr. jos cu maro, Nagy István
nedatat
Col. László Antalné, Gheorgheni

NŐI PORTRÉ
olaj
0,650 x 0,518
jelezve jobbra lent, barnával, Nagy István
keltezés nélkül
Özv. László Antalné tulajdona, Gyergyószentmiklós

272
PORTRET DE FEMEIE
cărbune
0,510×0,400
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1910
Col. László Antalné, Gheorgheni

NŐI PORTRÉ
szén
0,510 x 0,400
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1910
Özv. László Antalné tulajdona, Gyergyószentmiklós

273
PORTRET DE BĂRBAT
cărbune şi cretă albă
0,510×0,400
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat
Col. László Antalné, Gheorgheni

FÉRFI PORTRÉ
szén és fehér kréta
0,510 x 0,400
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
keltezés nélkül
Özv. László Antalné tulajdona, Gyergyószentmiklós

274
NATURA STATICĂ CU FLOAREA SOARELUI
pastel
0,615×0,460
semnat dr. jos cu creion negru, Nagy István
nedatat
Col. Jordáky László, Cluj

CSENDÉLET NAPRAFORGÓVAL
pasztell
0,615 x 0,460
jelezve jobbra lent fekete ceruza, Nagy István
Keltezés nélkül
Jordáky László gyűjteménye, Kolozsvár

275
PEISAJ CU COPACII
pastel
0,650×0,470
semnat dr. jos, cu albastru, Nagy István
nedatat
Col. Jordáky László, Cluj

TÁJKÉP FAKKAL
pasztell
0,650 x 0,470
jelezve jobbra lent, kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül
Jordáky László gyűjteménye, Kolozsvár

276
PORTRETUL LUI BODI JÓZSEF
desen în peniţă şi acuarelă
0,220×0,156
semnat dr. jos cu roşu, Nagy István
datat 1930
Col. Jordáky László, Cluj

BODI JÓZSEF ARCKÉPE
vízfesték
0,220 x 0,156
jelezve jobbra lent pirossal, Nagy István
1930
Jordáky László gyűjtménye, Kolozsvár

277

STUDIU DE NUD
creion și cărbune
0,622×0,475
semnat dr. jos cu cărbune negru.
Nagy István
datat Paris 1899
Col. Muzeului județean din Miercurea-Ciuc, Nr. Inv. 72/a

AKT-TANULMÁNY
ceruza és szen
0,622 x 0,475
jelezve jobbra lent, fekete szénnel, Nagy István
Párizs, 1899
Megyei Múzeum, Csíkszereda
Leltári szám : 72/a

278

STUDIU DE NUD
creion, cărbune și creta albă
0,620×0,480
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
datat, Paris, 1900, ianuarie
Col. Muzeului județean, Miercurea-Ciuc, Nr. Inv. 72/c

AKT-TANULMÁNY
ceruza, szén és fehér kréta
0,620 x 0,480
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy Istvan
Párizs, 1900, január
Megyei Múzeum, Csíkszereda
Leltári szám : 72/c

279

STUDIU DE NUD
creion și cărbune
0 620×0,480
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy I.
datat, Paris, 1900, 5 februarie
Col. Muzeului județean din Miercurea-Ciuc, Nr. Inv. 72/b

AKT-TANULMÁNY
ceruza és szén
0,620 x 0,480
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
Párizs, 1900. február 5.
Megyei Múzeum, Csíkszereda
Leltári szám : 72/b

280

SCHIȚĂ DE COMPOZIȚIE CU DOUĂ FIGURI
cărbune
0,425×0,530
semnat Nagy, mai pronunțat și István mai șters
datat 1906
Col. Debreczeny Károly, Cluj

VÁZLAT KÉT FIGURÁVAL
szén
0,425 x 0,530
jelezve Nagy, erősebb és István, halványabb
1906
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

281

PORTRET DE FETIȚĂ (SZABÓ JÚLIA)
cărbune
0,490×0,340
nesemnat
nedatat
Col. Debreczeny Károly, Cluj

KISLÁNYFEJ (SZABÓ JÚLIA)
szén
0,490 x 0,340
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

282

PORTRET DE TÎNĂR
cărbune
0,650×0,430
nesemnat
nedatat
Col. Debreczeny Károly, Cluj

FIATAL FÉRFI ARCKÉP
szén
0,650 x 0,430
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

283

PORTRET DE BĂRBAT
cărbune
0,410×0,270
semnat dr. jos, Nagy István
nedatat
Col. Debreczeny Károly, Cluj

FÉRFIARCKÉP
szén
0,410 x 0,270
jelezve jobbra lent, Nagy István
keltezés nélkül
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

284

PORTRET DE FATĂ TÎNĂRĂ
cărbune
0,650×0,430
nesemnat
nedatat
Col. Debreczeny Károly, Cluj

FIATAL LÁNY ARCKÉPE
szén
0,650 x 0,430
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Debreczeny Károly gyűjteménye, Kolozsvár

285

SOLDAT
pastel
0,590×0,410
semnat dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1915
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

KATONA
pasztell
0,590 x 0,410
jelezve jobbra lent feketével, Nagy Istvan
1915
Dr. Lupan Corina gyűjteménye, Kolozsvar

286
AUTOPORTRET SOLDAT
cărbune
0,430×0,310
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1915
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

KATONAI ÖNARCKÉP
szén
0,430 x 0,310
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1915
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

287
AUTOPORTRET CU ŞAPCĂ MILITARĂ
pastel
0,460×0,290
semnat dr. sus cu negru,
Nagy István
datat 1916
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

ÖNARCKÉP
KATONA SAPKÁVAL
pasztell
0,460 x 0,290
jelezve jobbra fent feketével,
Nagy István
1916
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

288
DOUĂ VACI PE CREASTĂ
pastel
0,485×0,670
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

KÉT TEHÉN A DOMBON
pasztell
0,485 x 0,670
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

289
VACI LA PĂSCUT
pastel
0,295×0,420
nesemnat
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TEHENEK A DOMBON
pasztell
0,295 x 0,420
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

290
PEISAJ
pastel
0,430×0,650
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TÁJKÉP
pasztell
0,430 x 0,650
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

291
NATURA STATICĂ CU MARGARETE
pastel
0,670×0,470
nesemnat
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

CSENDÉLET MARGARÉTÁVAL
pasztell
0,670 x 0,470
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

292
PEISAJ CU CASE
pastel
0,430×0,595
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TÁJKÉP HÁZZAL
pasztell
0,430 x 0,595
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

293
PEISAJ DIN MUNTI
pastel
0,440×0,630
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TÁJKÉP
pasztell
0,440 x 0,630
jelezve jobbra lent, feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

294
PEISAJ CU COPACI
pastel
0,500×0,660
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TÁJKÉP FÁKKAL
pasztell
0,500 x 0,660
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

295

NATURA MOARTĂ CU FLORI DE DOVLEAC
pastel
0,510×0,670
semnat dr. jos cu creionul
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

CSENDÉLET TÖKVIRÁGGAL
0,510 x 0,670
jelezve jobbra lent ceruzával,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

296

PORTRETUL UNUI MOŢ
pastel
0,680×0,490
semnat dr. jos cu negru, Nagy, mai jos István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

ROMÁN PARASZT ARCKÉPE
pasztell
0,680 x 0,490
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy, lennebb István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

297

COMPOZIŢIE
pastel
0,310×0,440
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

KOMPOZICIÓ
pasztell
0,310 x 0,440
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

298

PEISAJ CU MUNŢI
pastel
0,310×0,430
semnat în mijloc, spre stînga, cu alb, Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

HEGYI TÁJKÉP
pasztell
0,310 x 0,430
jelezve középtől balra, fehérrel,
Nagy István
dátum nélküli
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

299

FÎNTÎNA
cărbune
0,350×0,440
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

KÚT
szén
0,350 x 0,440
Nagy István
jelezve jobbra lent feketével,
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

300

MARINĂ
BĂRCUŢĂ
pastel
0,240×0,310
semnat dr. sus cu roşu,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TENGERI TAJKÉP
CSONAKKAL
pasztell
0,240 x 0,310
jelezve jobbra fent pirossal,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

301

PEISAJ DE TOAMNĂ
pastel
0,310×0,430
semnat dr. jos cu albastru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

ŐSZI TAJKÉP
pasztell
0,310 x 0,430
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

302

NATURĂ STATICĂ
pastel
0,335×0,430
semnat dr. jos cu creion negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

CSENDÉLET
pasztell
0,335 x 0,430
jelezve jobbra lent, feketével
ceruzával, Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

303

PEISAJ
pastel
0,450×0,534
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

TAJKÉP
pasztell
0,450×0,534
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

304

NATURA STATICĂ CU GUTUI
pastel
0,510×0,690
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

CSENDÉLET BIRSALMÁVAL
pasztell
0,510 x 0,690
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

305

COMPOZIȚIE
creion și creta albă
0,330×0,470
nesemnat
nedatat
Col. dr. Lupan Corina, Cluj

KOMPOZICIÓ
ceruza és fehér kréta
0,330 x 0,470
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Dr. Lupan Corina gyűjteménye,
Kolozsvár

306

PORTRETUL LUI EMIL ISAC
(1886—1954)
pastel
0,680×0,500
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
datat 1927
Col. Muzeul Memorial Emil Isac, Cluj, Nr. Inv. 2

EMIL ISAC (1886—1954) ARCKÉPE
pasztell
0,680 x 0,500
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István 1927
A kolozsvári Emil Isac Emlékmúzeum gyűjteménye
Lelt. sz. 2.

307

PORTRET DE FEMEI DIN PROFIL
cărbune
0,680×0,555
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1904
Col. Gondos István, Gheorgheni

NŐI PORTRÉ PROFILBÓL
szén
0,680 x 0,555
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
1904
Gondos István tulajdona,
Gyergyószentmiklós

308

PORTRET DE FATĂ
creion, cărbune și cretă albă
0.610×0.470
nesemnat
nedatat
Col. Gondos István, Gheorgheni

LEÁNY PORTRÉ
ceruza, szén és fehér kréta
0,610 x 0,470
jelzés nélkül
keltezés nélkül
Gondos István tulajdona,
Gyergyószentmiklós

309

NATURĂ MOARTĂ
pastel
0,450×0,635
semnat dr. jos cu albastru,
Col. Muzeul de Artă al R. S. România
Nr. inv. G.G. 32713

CSENDÉLET
pasztell
0,450 x 0,635
jelezve jobbra lent kékkel,
Nagy István
keltezés nélkül
Művészeti Múzeum R.S.R.
Leltári szám: G. G. 32713

310

LIVADĂ ÎNFLORITĂ
ulei
0,497×0,790
semnat dr. jos cu maro,
Nagy István
datat 1913
Pe verso: lucrarea are eticheta de participare la o expoziție din Budapesta (din textul etichetei lipsește anul expoziției): Nr. (3) 29
Budapest, Nagymező utca 37
A festő neve: Nagy I.
A kép cime: Kert
olajfestmény...
Probabil expoziția din 1923 de la Salonul Național
Proprietarii au cumpărat lucrarea printr-o licitație găzduită de „librăria Keszei" din Cluj, între anii 1928—1930
Col. Dr. Martonossy Judit, Cluj

VIRÁGZÓ GYÜMÖLCSÖS
olaj,
0,497 x 0,790
jelezve jobbra lent barnával,
Nagy István 1913
A kép hátán egy kiállítást igazoló címke, a
következő szöveggel :
Beérkezett . . .
Folyószám (3)29
Budapest, Nagymező utca 37
A festő neve: Nagy I.
A kép címe : Kert
olajfestmény
— — — — —
(A jegyzék szövegéből hiányzik a kiállítás éve.)
Valószínű az 1923-as Nemzeti Szalon-beli kiállításról van szó.
A műgyűjtő a képet a kolozsvári Keszei Könyvesbolt aukcióján vásárolta 1928—30-ban
Dr. Martonossy Judit gyűjteménye, Kolozsvár

311

PORTRETUL LUI BOLOND SÁNDOR (SÁNDOR NEBUNUL)
pastel
0,700×0.505
nesemnat
nedatat
Col. Prof. dr. Nicolae Mărgineanu, Cluj

BOLOND SÁNDOR ARCKÉPE
pasztell
0,700 x ,0505
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Prof. dr. Mărgineanu Nicolae gyűjteménye, Kolozsvár

312

PORTRETUL LUI DR. DIÓSY BÉLA
desen creion
0,226×0,136
semnat stg. jos cu creionul, Nagy István
datat 1915
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 3189

DR. DIÓSY BÉLA ARCKÉPE
ceruzarajz
0,226 x 0,136
jelezve balra lent ceruzával, Nagy István, 1915
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. M. A. 3189

313

PORTRETUL PICTORULUI ANASTASE DEMIAN
tuş
0,658×0,600
semnat la mijloc în verticală, Nagy István
datat 1921
inscripţie jos în stînga: Demian Tassi
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 4144

ANASTASE DEMIAN FESTŐMŰVÉSZ PORTRÉJA
tusrajz
0,658 x 0,600
jelezve középen függőlegesen, Nagy István 1921, baloldalt lent „Demian Tassi"
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye
Lelt. sz. M. A. 4144

314

PEISAJ DE MUNTE
pastel
0,314×0,450
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
nedatat
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 3147

HEGYVIDÉKI TÁJ
pasztell
0,314 x 0,450
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
Keltezés nélkül
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz. M. A. 3147

315

PORTRETUL LUI NATHAN MAURICIU
cărbune
0,437×0,300
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy I.
nedatat
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr. Inv: M.A. 3146

DR. NATHAN MÓRIC ARCKÉPE
szénrajz
0,437×0,300
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy I.
Keltezés nélkül
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz: M.A. 3146

316

IARNA ÎN MUNŢI
pastel
0.580×0.792
semnat în mijloc cu albastru, Nagy István
nedatat
Exp.: Expoziţia comemorativă, Budapesta, Galeria Naţională 1967
Solymár István: Catalogul Exp. Com. Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53.
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr Inv: M.A. 1797

TÉL A HEGYEKBEN
pasztell
0,580×0,792
jelezve lent, középen kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül
Kiáll.: Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967.
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.—okt., 53. old.
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz.: M.A. 1797

317

PEISAJ
pastel
0.448×0,620
semnat dr. jos de două ori, cu verde şi cu negru, Nagy István
nedatat
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr. Inv : M.A. 2484

TÁJKÉP
pasztell
0,448×0,620
jelezve jobbra lent, kétszer: zölddel és feketével Nagy István
keltezés nélkül
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Inv. M.A. 2484

318

PEISAJ CU DOI PLOPI
pastel
0,313×0,450
semnat dr. jos de două ori, cu negru Nagy István
nedatat
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr. Inv. M.A. 2484

TÁJKÉP KÉT NYÁRFÁVAL
pasztell
0,313×0,450
jelezve jobbra lent kétszer: feketével, Nagy István
keltezés nélkül
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz: M.A. 3123

319

PEISAJ CU ŞASE COPACI
pastel
0,450×0,650
nesemnat
nedatat
Exp.: Expoziţia comemorativă Budapesta, Galeria Naţională 1967
Solymár István: Catalogul expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr Inv: M.A. 3453

TÁJKÉP HAT FÁVAL
pasztell
0,450×0,650
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Kiáll.: Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967.
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53. old.
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. szám: M.A. 3453

320

AUTOPORTRET
pastel
0,582×0,503
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Exp.: Expoziţia comemorativă Budapesta, Galeria Naţională 1967
Solymár István: Catalogul expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr Inv: M.A. 3125

ÖNARCKÉP
pasztell
0,582×0,503
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Keltezés nélkül
Kiáll.: Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967.
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53. old.
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye,
Lelt. sz: M.A. 3125

321

PORTRET DE BĂRBAT
pastel
0,530×0,420
semnat dr. jos cu negru,
Nagy István
nedatat
Exp.: Expoziţia comemorativă, Budapesta, Galeria Naţională 1967
Solymár István: Catalogul expoziţiei comemorative Nagy István, Galeria Naţională din Budapesta, sept.-oct. 1967, p. 53
Col. Muzeul de Artă Cluj, Nr Inv: M.A. 2488

FÉRFI ARCKÉP
pasztell
0,530×0,420
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István.
Kiáll: Emlékkiállítás, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967.
Solymár István: Nagy István emlékkiállításának katalógusa, Budapest, Nemzeti Galéria, 1967 szept.-okt., 53 old.
A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteménye.
Lelt. sz: M.A. 2488

322

PORTRET DE BĂRBAT
cărbune
0,767×0,505
semnat în mijloc cu cărbune,
Nagy István
datat 1899
Col. dr. Nagy András, Sîncrăieni Miercurea-Ciuc

FÉRFI PORTRÉ
szén
0,767×0,505
jelezve középen szénnel,
Nagy István
1899
Dr. Nagy András gyűjteménye, Szentkirály, Csíkszereda

323

GARD ŞI COPACI
ulei
0,427×0,560
nesemnat
nedatat
Col. dr. Nagy András, Sîncrăieni Miercurea-Ciuc

KERITÉS ÉS FÁK
olaj
0,427×0,560
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Dr. Nagy András gyűjteménye, Szentkirály, Csíkszereda

324

PORTRETUL UNEI MUNCITOARE
pastel
0,610×0,470
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
nedatat
Col. dr. Nemes István, Cluj

EGY MUNKÁSNŐ ARCKÉPE
pasztell
0,610×0,470
jelezve jobbra lent feketével,
Nagy István
Dr. Nemes István gyűjteménye, Kolozsvar

325

PORTRET DE SOLDAT
cărbune
0,600×0,420
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
nedatat (1914—1918)
Col. Dr. Penkert Mihály, Oradea

KATONA ARCKÉP
szénrajz
0,600×0,420
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István
keltezés nélkül (1914—1918 k.)
Dr. Penkert Mihály gyűjteménye, Nagyvárad

326

PORTRET DE ŢĂRAN
cărbune
0,350×0,270
semnat dr. jos cu cărbune,
Nagy István
datat 1911
Col. Reiter Sarolta, Timişoara

CSIKI PARASZT ARCKÉPE
szénrajz
0,350×0,270
jelezve jobbra lent szénnel,
Nagy István 1911
Reiter Sarolta gyűjteménye, Temesvár

327
NATURĂ STATICĂ CU FLORI
cărbune şi cretă albă
0,294×0,212
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1911
Col. Részegh Viktor, Miercurea-Ciuc

CSENDÉLET VIRÁGOKKAL
szén és fehér kréta
0,294×0,212
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
1911
Részegh Viktor gyűjteménye, Csíkszereda

328
TOAMNĂ ÎN PĂDURE
pastel
0,365×0,573
semnat (cam şters) dr. jos cu negru, Nagy István
datat 1914
Col. Tătaru Lucia, Cluj

ŐSZ AZ ERDŐBEN
pasztell
0,365×0,573
jelezve jobbra lent feketével, Nagy István, 1914
(az aláírás helyén hiányzik a festék)
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

329
POMI PE CULME
pastel
0,305×0,435
nesemnat
nedatat (1917—1919)
Col. Tătaru Lucia, Cluj

FAK A HEGYCSÚCSON
pasztell
0,305×0,435
jelzés nélkül
keltezés nélkül (1917—1919 k.)
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

330
COPACI SINGURATICI
(TREI COPACI)
pastel
0,685×0,525
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
nedatat (1917—1919)
Col. Tătaru Lucia, Cluj

MAGÁNYOS FAK
(HÁROM FA)
pasztell
0,685×0,525
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy István
keltezés nélkül (1917—1919 k.)
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

331
VACI LA PĂSCUT
pastel şi cretă albă
0,315×0,450
semnat de două ori; dr. jos cu alb Nagy István şi dr. sus cu creion Nagy
nedatat 1920—1923)

LEGELÉSZŐ TEHENEK
pasztell és fehér kréta
0,315×0,450
jelezve jobbra lent fehérrel, Nagy István, jobbra fent ceruzával Nagy
keltezés nélkül (1920—1923 k.)

332
PEISAJ CU CAI
pastel
0,313×0,450
semnat dr. jos cu albastru, Nagy István
nedatat (1920—1922)
Col. Tătaru Lucia, Cluj

TAJKÉP LOVAKKAL
pasztell
0,313×0,450
jelezve jobbra lent kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül (1917—1919)
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

333
OI LA PĂSCUT
pastel
0,315×0,450
semnat dr. jos de două ori: cu creion, cu pastel verde
Nagy István
datat 1926
(albul hîrtiei intră ca dată în compoziţie)
Tătaru Lucia gyűjteménye,

LEGELÉSZŐ JUHOK
pasztell
jelezve jobbra lent ceruzával és zöld pasztellel, Nagy István
1926
(a papír fehérje bele van komponálva a képbe, mint fehér szín)
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

334
CULMI ÎNZĂPEZITE
pastel şi cretă albă
0,343×0,487
semnat de două ori; dr. jos cu cărbune Nagy şi din nou cu cărbune Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

BEHAVAZOTT HEGYCSÚCSOK
pasztell és fehér kréta
0,343×0,487
jelezve jobbra lent szénnel Nagy, az aláírás alatt még egyszer jelezve szénnel Nagy István
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

335
OI ÎN TARC
pastel
0,317×0,450
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

JUHOK A KARÁMBAN
pasztell
0,327×0,450
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye, Kolozsvár

336
BRĂDET
pastel
0,458×0,626
semnat stg. jos cu verde.
Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

FENYVES
pasztell
0,458×0,626
jelezve balra lent zölddel.
Nagy István
keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

337
LAC
cărbune şi pastel negru
0,298×0,440
semnat jos spre dr. cu pastel negru Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

TÓPART
szén és fekete pasztell
0,298×0,440
jelezve jobbra lent fekete pasztellel, Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

338
PĂDURE
pastel
0,442×0,472
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

ERDŐ
pasztell
0,442×0,472
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

339
DRUM ŞERPUIT
pastel
0,340×0,485
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
Col. Tătaru Lucia, Cluj
nedatat

KANYARGÓ ÚT
pasztell
0,340×0,485
jelezve jobbra lent szénnel.
Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

340
OILE LA PĂSCUT
pastel
0,380×0,455
semnat dr. jos de două ori: cu albastru şi cu maro Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

LEGELŐ JUHOK
pasztell
0,380×0,455
jelezve jobbra lent kékkel és barnával is. Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

341
CÎMP
pastel
0,478×0,643
nesemnat
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

RÉT
pasztell
0,478×0,643
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

342
CURTEA ŢĂRĂNEASCĂ
pastel şi cretă albă
0,455×0,615
semnat dr. jos cu cărbune.
Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

PATAK AZ ERDŐBEN
pasztell és fehér kréta
0,455×0,615
jelezve jobbra lent szénnel
Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

343
PEISAJ CU FÎNTÎNĂ
pastel
0,317×0,450
semnat dr. jos cu albastru deschis, Nagy István
nedatat
Col. Tătaru Lucia, Cluj

TÁJKÉP KÚTTAL
pasztell
0,317×0,450
jelezve jobbra lent világos kékkel, Nagy István
Keltezés nélkül
Tătaru Lucia gyűjteménye,
Kolozsvár

344
ÎN CAFENEA
cărbune
0,112×0,156
semnat dr. sus, Nagy István
datat 1911
Col. Dr. Szász Tibor, Cluj

KÁVÉHÁZBAN
szénrajz
0,112×0,156
jelezve jobbra fent szénnel.
Nagy István 1911
Dr. Szász Tibor gyűjteménye,
Kolozsvár

345

PORTRETUL LUI REMÉNYIK SÁNDOR
cărbune şi cretă maro
0,355×0,270
semnat stg. jos pe umărul figurii, cu maro, Nagy István
nedatat
Col. Dr. Semlyén István, Cluj

REMÉNYIK SÁNDOR ARCKÉPE
fekete és barnaszén
0,355×0,270
jelezve balra lent, a figura vállán, barnával Nagy István
Keltezés nélkül
Dr. Semlyén István gyűjteménye, Kolozsvár

346

BĂTRÎN SEZÎND (STUDIU)
cărbune şi creion
0,280×0,225
semnat dr. jos cu creionul, Nagy István
nedatat
Col. Szilvay Ernő, Cluj

ÜLŐ ÖREGEMBER (TANULMÁNY)
szén és ceruzarajz
0,280×0,225
jelezve jobbra lent ceruzával, Nagy István
Keltezés nélkül
(a papír vízjeléből ítélve Münchenben készülhetett)
Szilvay Ernő gyűjteménye, Kolozsvár

347

MAMA
cărbune şi cretă albastră
0,315×0,225
semnat dr. sus cu albastru, Nagy István
datat 1914
Col. prof. univ. Szabó Lajos, Tg. Mureş

ANYÁM
szénrajz és kék kréta
0,315×0,225
jelezve jobbra fent kékkel, Nagy István 1914
Prof. univ. Szabó Lajos gyűjteménye, Marosvásárhely

348

CAP DE STUDIU
laviu tuş
0,300×0,210
semnat stg. jos cu alb, Nagy István
nedatat
Col. Szilvay Ernő, Cluj

TANULMÁNY FEJ
lavírozott tusrajz
0,300×0,210
jelezve balra lent fehérrel, Nagy Istvan
Keltezés nélkül
Szilvay Ernő gyűjteménye, Kolozsvár

349

PORTRETUL LUI HOZÓ JANOS
cărbune
0,650×0,450
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1905
Col. Ujlaki András şi Teréz, Miercurea-Ciuc

HOZÓ JÁNOS PORTRÉJA
szén
0,650×0,450
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy Istvan
1905
Ujlaki András és Teréz gyűjteménye, Csíkszereda

350

PORTRETUL SOŢIEI LUI HOZÓ JÁNOS
carbune
0,650×0,450
semnat dr. jos cu cărbune, Nagy István
datat 1905
Col. Ujlaki András şi Teréz, Miercurea-Ciuc

HOZÓ JÁNOS FELESÉGÉNEK PORTRÉJA
szen
0,650×0,450
jelezve jobbra lent szénnel, Nagy Istvan
1905
Ujlaki András és Teréz gyűjteménye, Csíkszereda

351

PORTRET DE FEMEIE ÎN ROCHIE DE DANTELA
cărbune şi cretă albă
0,770×0.507
nesemnat
nedatat
(Portretul a fost executat în 1899, pentru că doamna portretizată este soţia domnului din lucrarea datată 1899, după spusele colecţionarului)
Col. dr. Nagy András, Sîncrăieni Miercurea-Ciuc

CSIPKERUHÁS NŐ PORTRÉJA
szén és fehér kréta
0,770×0,507
jelzés nélkül
Keltezés nélkül
(A portré 1899-ben volt megrajzolva, a nő portréja annak a férfinek a felesége, akit 1899-ben rajzolt, vagyis egyszerre készültek el a portrék).
Dr. Nagy András, Szentkirály, Csíkszereda

352

FUNDATURA
ulei
0,515×0,700
Semnat dr. jos cu verde brom, Nagy István
datat 1914
Col. dr. Nagy András, Sîncrăieni Miercurea-Ciuc

ZSÁKUTCA
olaj
0,515×0,700
jelezve jobbra lent krom zöld, Nagy István
1914
Dr. Nagy András gyűjteménye, Szentkirály, Csíkszereda

ERATA

La pagina 70, fișa 12, rîndul doi în loc de albastru se va citi-albastră
La pagina 117, fișa 94, rîndul 6 în loc de maistrului se va citi maestrului.
La pagina 127, fișa 112, rîndul 7 în loc de Col. dr. Madeleine Baciu Teofil se va citi Col. dr. Madeleine și Teofil Baciu
La pagina 150, fișa 146, rîndul 4 se citește nedatat (1930—1937) apoi în rîndul 5, Col. Muzeului de Artă Tg-Mureș Nr. Inv. 565.
La pagina 157, fișa 152, rîndul 2 în loc de pasta negru se va citi pastel negru.
La pagina 187 fișa 300, primul rînd în loc de Marină, Bărcuță se va citi Marină.

HIBA IGAZITÁS

— A 67. oldalon 6. számú képnél Kalapos női arckép helyett Kalapos nő arcképe olvasandó.
— A 68. oldalon 7. számú képnél Cilinderes férfiarckép helyett Cilinderes férfi arcképe olvasandó.
— A 74. oldalon a 21. számú kép adatai a 75. oldal 23 számú kép adataival cserélendők fel.
— A 76. oldalon a 25 számú kép adatai helyesen a következő sorrendben olvasandók: . . . fekete ceruzával Nagy István keltezés nélkül (1918 k.) A marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye. . .
— A 84. oldalon a 36. számú kép címe helyesen Makói táj.
— A 92. oldalon az 51. számú kép címe helyesen Női arckép.
— A 136. oldalon a 126. számú kép címe helyesen „Egy úri nő arcképe".
— A 159. oldalon a 156. számú kép címe helyesen Zsindelyes házak.
— A 166. oldalon a 169. számú kép címe helyesen Anyám hámozza a krumplit.
— A 176. oldalon a 199. szám alatti kép adatainál a magyar szöveg ötödik sora felcserélődött a román szöveg ötödik sorával.
— A 181. oldalon a 243. szám alatti kép címe helyesen Kompozíció vázlat
— A 183. oldalon a 259. szám alatti kép címe helyesen Tájkép.
— A 186. oldalon a 286. számú kép címe helyesen Katona-önarckép.
— A 187. oldalon a 298. számú kép címe helyesen Tájkép heggyel.
— A 187. oldalon a 300 szám alatti kép címe helyesen Tenger csónakkal
— A 192. oldalon a 342. szám alatti kép címe helyesen Falusi udvar
— A 191. oldalon a 333. számú kép méretei a következők: 0,315x0,450.

anizatorul expoziției : VIORICA HERDEAN
lactor : SIMON ENDRE
noredactor : TŐKE ANDRÁS
Macheta grafică : BALÁZS IMRE
Traducător : ERDÉLYI LÁSZLÓ
Laborant : KARÁCSONYI ÁRPÁD
Fotografii color : MARX JÓZSEF
Fotografii alb-negru : KÖRTESI LAJOS

TIPOGRAFIA MIERCUREA-CIUC, str. 7 Noiembrie 35
Comanda 2125-1973 — Bun de tipar 10.IX.1973 — Tiraj 2000 — Hîrtie cretată 12/70×100, 84 g/m², ft 1/12 — Coli de tipar 16.

MUZEUL DE ARTĂ TÎRGU-MUREȘ

Pe copertă:
PEISAJ
DIN
GRĂDINA
1918

A borító:
hátlapján:
KERTI
TÁJ
1918

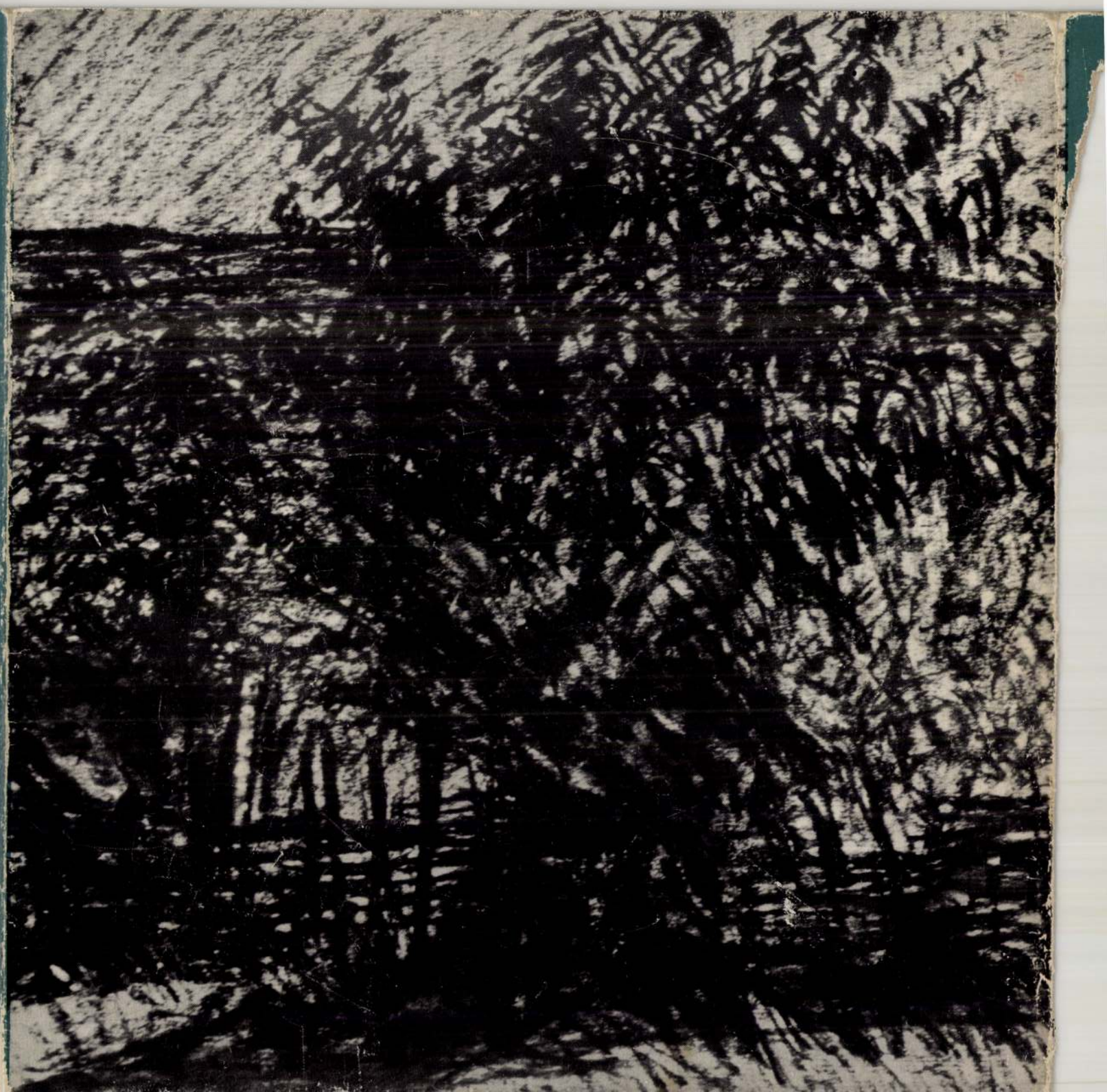

BACHÁT ENDRÉNÉ, szül. Borbély Viktória, 39 éves korában Budapesten. — ROZGONYI MARGIT, 31 éves korában Budapesten. — Frivaldi FRIDVALSZKY SÁNDORNÉ, szül. Ridley Teréz Budapesten. — Dr. VARGA JÁNOSNÉ, szül. miskolczi Simon Erzsébet, Ugocsavármegye főjegyzőjének neje, 54 éves korában Debreczenben. Halálát férjén és gyermekein kívül testvére Miskolczi Simon Miklós debreczeni rendőrkapitány és kiterjedt rokonság gyászolja.

EGYVELEG.

Új híd a Niluson. Kairó mellett új hidat épitettek a Niluson. A vashíd öt oszlopon nyugszik és 400 méter hosszú, vagyis majdnem kétszer hosszabb, mint a budapesti Duna-hidak.

* **Pilóták jövedelme.** Francziaországban az aeroplán-vezető pilótak 1911-ben másfél millió, 1912-ben egy millió kétszázezer frank versenydijat nyertek össze. A rákosi magyar pilóták összes keresménye két év alatt nem volt több 15.000 koronánál.

Az a hatás, a melyet a *Créme Simon* gyakorol a széltől kifujt kezek és kicserepesedett ajkak repedéseire, ránczaira stb. a csodával határos; néhány óra alatt ezek a nem jelentékeny, de bántó kellemetlenségek mintegy varázsütésre eltünnek. A napsütés következményei, a vörösség, a pattanások azonnal mngszünnek a *Créme Simon* használata által, a mely ép oly hasznos a gyermekek bőrének ápolásánál is. A *Créme Simon* meglepően, biztosan hat a *boroiválkozás után* a bőrön érzett égés ellen is.

Minden zongorázót érdekelni fogja, hogy zeneművek már a megjelenés napján kölcsönözhetők az Országos Hangjegy Kölcsönző intézetnél (Rózsavölgyi és Társa-féle) Budapest, IV., Sütő-utcza 6., félemelet. Tengerész Kató, Éva, Limonádé ezredes stb. ujdonságok már is közkézen forognak. Tájékoztatót ugy Budapestre mint vidékre ingyen.

Argentor-Művek. A ki tényleg modern és izléses karácsonyfa-ajándéktárgyakat akar vásárolni, az a fenti czégnél egy dús választékú raktárt talált gyönyörü chinaezüst-tárgyakban, melyek ismét bizonyságot nyujtanak a felől, hogy az «Argentor-Művek» mintáik izléses, szolid és tiszta kidolgozása által e szakmában a legelső helyet veszik be és a mellett olcsó áraikkal is minden tekintetben versenyképesek. A fenti czég gyári raktáraiban: IV., Váczi-utcza 5. és IV., Koronaherczeg-utcza 5., minden vevő okvetlen talál egy megfelelő ajándék-tárgyat és pedig minden árban, mint például: dohányzókészleteket, virágállványokat, iró- és toilettasztal-készleteket, kávé- és teakészleteket, asztaldiszeket, stb. Miután vásárlási kényszer nem létezik, mindenki saját maga meggyőződhetik ezen elsőrangú czég versenyképességéről.

A világhirű «Gueldy» parfüm diszkréten előkelő illatában rejlik az a páratlan siker, a melylyel ez a hires párisi készitmény a legmagasabb körökbe is meghóditotta. Felhivjuk olvasóink figyelmét a mai számunkban megjelent hirdetésre, melyben azon cs. és kir. udvari illatszerkereskedések fel vannak sorolva, a hol a kiváló «Gueldy» parfüm kapható.

Az izlésben és modern kivitelben kifejlett ssücsipar mai állását tekintve, azt látjuk, hogy lépést tart a művészetek haladásával. Ezen ipart ma már méltán sorolhatjuk müiparok körébe, oly szépet tud alkotni. Különösen áll ez a legkülönfélébb fajú szőrmékből előállitott kabátokra és garniturákra, de kiterjed az idei seisonban különösen kedvelt sealskin-kucsmákra is. A szőrmék feldolgozását a legnagyobb gondossággal végzi *Elkán Gyula szücs*, szőrmenagyáruháza (*Károly-körút 19.*), a hol divatszerü, elsőrendü minőségü szőrmék a legolcsóbb leszállitott occasió-árban szerezhetők be.

Mit vásároljunk karácsonyra? Nem okoz gondot a választás, mert a vezetéknélküli Wiktorin-lámpánál ideálisabbat el sem képzelhetünk. Minden lakás diszét képezi, olcsó, praktikus, bárhol elhelyezhető. Dijtalan leirást küld Wiktorin és Társa, Budapest, VIII., Baros-utcza 1. sz.

Czipők ém. Hazai iparunk óriási fejlődéséről élénk tanúságot tesz a külföldi készitmények teljes kiszoritása. Ebben nagy érdeme van a győri Benes Testvérek czégnek, melynek «Pyram» elnevezésü czipőkrémje ideális minősége révén ma már fogalmat alkot.

Dr. Miszné szabadalmazott halcontnélküli fűzője páratlanul plasztikus alakot ad, s emellett kényelmes, egészséges, könnyed mozgást, ha lék nyságot biztosit. Egyszerübb és legdiszesebb kivitelben egyaránt kizárólag mérték után kés tül. Ismertető árjegyzéket dijtalanul küld dr. Miszné fűzőterme, Budapest IV., Váczi-utcza 7. I. emelet.

Szerkesztői üzenetek.

Titkok. Válasz. Mind a kettő zavaros, homályos értelmü és lendület nélküli.

Minek is hallgassam. Halottak napján. Te szép halászleányka. Mind a három forditás fogyatékos erőre vall, már pedig ha valaminek, akkor épen a müfordításnak csak akkor van értéke és értelme, ha minden tekintetben kitünő.

A ti házatok. Semmitmondó kis vers, mélyebbre kell leszállni annak, a ki igazgyöngyöt akar felszinre hozni.

Evés-ivás Debreczenben. Nagyon el van nyújtva a történet s mégse derül ki belőle semmi, hacsak azt nem tekintjük valaminek, hogy a debreczeni diákok egyszer nagyot ettek-ittak.

Mikor a siró lélek ünnepel. Mondvacsinált vers, nem érezni benne a léleknek dalba kivánkozó megindulását.

SAKKJÁTÉK.

2826. számú feladvány Christensen V.-től, Koppenhága.

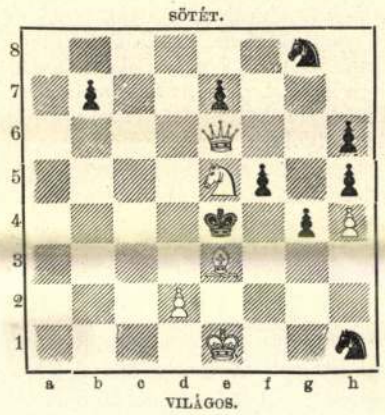

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

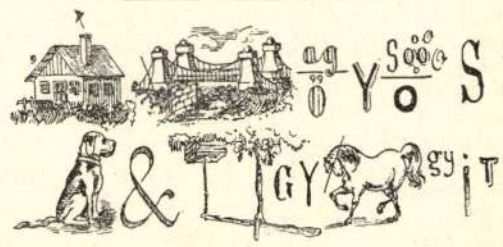

A «Vasárnapi Ujság» 45-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Az ember gyakran erényeiért is megbünhődik.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.
Kiadó-hivatal · Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

HENNEBERG-SELYEM csak közvetlenül! Fekete, fehér és színes
K 1.35-től m-ként bluzok és ruhák számára, bérm. és **más elvámolva** a házhoz szállitva. Dús mintaküldemény bérm.
Henneberg selyemgyáros, **Zürich.**

Pehelykönnyü elegáns. Tartósabb mint bőr.

„Berson" gummisarkok előnyeiről mindenki meg van győződve.

Népies himzések
bluzokon, gyermekruhákon, teritőkön, vert-, horgolt- és tűcsipkék, szőnyegek, agyagáruk.
Országos Magyar Háziipari Szövetség
Budapest, IV. ker., Kigyó tér 1. szám.

A világhirű «**Gueldy**»-parfümok Budapesten kaphatók a következő cs. és kir. udvari illatszerüzletekben és drogériákban: **Müller J. L.,** IV. Koronaherczeg-utcza 3., **Vértessi Sándor,** IV., Kristóf-tér 8., **Molnár és Moser,** IV., Koronaherczeg-utcza 11. **Lueff Sándor,** IV., Váczi-utcza 9. stb. stb.

Svajczi-Selyem
vam-mentesen házhoz!

Kérjenek mintát a mi ujdonságainkból fekete, fehér, vagy szinesben: Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline 120-cm. széles, méterje K. 1.20-tól kezdve, Bársony, és Plüs ruhàknak, és blusoknak stb., valamint bluzok és ruhák valòdi svajczi himzéssel batist, -gyapju, -vàsson, és selyemben.
Mi csakis kezeskedett szolid selyemszövetet árulunk, hözvetlenül magánvevőknek, postaköltség, -és vàm-mentesen a lakàsba. — (Dupla levélbélyeg.)
Schweizer és Társa, Luzern U 24 (Svajcz)
Selyemszövet-kivitel — Kir. udv. szállitók.

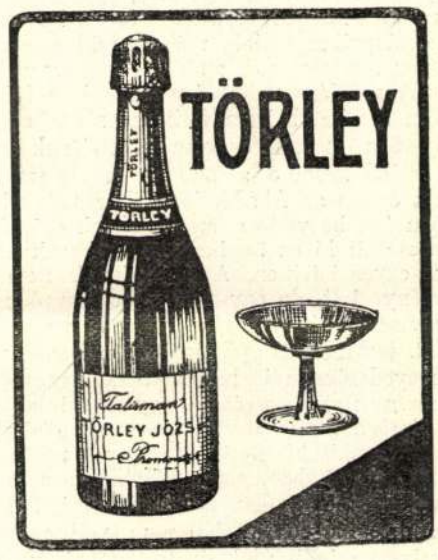

SALVATOR kivaló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatásu. — **Természetes vasmentes savanyuviz.**
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Egy gazdátlan csónak története. Molnár Ferencznek ily czimű fiatalkori novelláját aránylag kevesen ismerik, úgy hogy most, mikor új kiadásban jelenik meg, valósággal ujdonságkép fog hatni legtöbb olvasójára. És meglepetéssel fogják sokan konstatálni, hogy ez a kis munka máig is egyike Molnár legművészibb és legmelegebb dolgainak. Az irónak abból a korszakából való, mikor képzeletét igen erősen foglalkoztatta a serdülő gyerekek lelki problémája. Ekkor irta a *Pál utczai fiúk*-at a *Gyerekek* cziklusát, a melyek a mi csaknem teljesen «gyermektelen» irodalmunkban úgyszólván magukban jelentik a gyermeki lélekkel való művészi foglalkozást. A *Gazdátlan csónak történeté*-ben Pirkóról, a koraérett, komoly, mindenféle nem nekivaló dolgokról gondolkodó, nagyon okos, de mégis naiv és gyermekes kislányról van szó, a ki a Margitszigeten nyaraltában beleszerelmesedik egy hozzá képest öreg, léha, könnyelmü iróba, az ugyancsak ott nyaraló kis szinésznő kedvesébe, szenvedélyesen ábrándozik róla, meg akarja szerelmével javítani, s a végén beleöli magát a vízbe, mert rájön, hogy az iró az ő mamájának udvarol. A történet úgy a hogy el van mondva, nagyon megható; az iró érti és meg tudja értetni a kislány éretlenségből és koraérettségből összeszőtt, félszeg, kedves alakját, eleitől végig érezteti, hogy itt nagy, életbevágó dologról van szó, Pirkó szentimentális epekedése, szerelmes, ügyetlen mesterkedése alatt nem mindennapi kislányos semmiségek rejlenek, hanem egy koránkölt, de igazi, életreszóló szenvedély tör ki bennük tragikai erővel. Ehhez képest humorosan, a felnőttnek a gyerek iránti fölényével beszél róla, de ebben benneérzik az a meghatott tisztelet is, a mely a nagy szenvedélyeket mindenütt megilleti. A kis lányos, gyerekességek és az érett nő mély érzése sajátságos keveredésben mutatkoznak Pirkó alakjában: a viselkedése, a cselekvése egészen gyermekes, a gondolata pedig egészen érett, — az alak ilyen kevertségének megrajzolásához nagy művészi biztonság kellett, melyet Molnár az alakjával való együttérzés melegségéből merített. Csillogó művészettel van megrajzolva a háttér: a nyári Margitsziget különös, hangulatos világa; a kis könyv néhány lapja a legszebb dolgok közé tartozik, a miket a Margitszigetről irtak.

Mesterségek szótára. Tiszta magyar helyeken, tiszta magyar mesteremberek műhelyében — mindennapos tapasztalat — csak úgy röpködnek a német szavak; elferdítve, a magyar fülhöz és a magyar szájhoz hozzáidomítva, de azért mégis csak németek. Ez, igaz, emléke kulturánk egy régebbi, kezdetlegesebb stádiumának, a mikor a magyar falun lakó földművelő volt s ha iparos készítette holmira volt szüksége. azt a városokban lakó német iparos polgároktól szerezte be; magyar ember legfeljebb ha a specziális magyar mesterségekre, gombkötő, csizmadia, szűrszabó stb. mesterségre adta magát, mert hát a paszomántos gombot, a rámás csizmát, a czifra szűrt mégse tudta volna német ember a magyarnak kedvére eltalálni. A városok iparos czéhei — kivéve azt az egy-két magyaros iparágét — csaknem mind németek voltak. Mikor aztán iparunk is annyira a mennyire megmagyarosodott, nem talált elegendő s elég közhasználatos magyar mesterszót. Némely iparág eszközeire, fogásaira, vagy egyáltalán nem voltak magyar szavak, vagy ha voltak, nem mindegyikre voltak, más esetekben a régi jó magyar mesterszavak csak bizonyos vidékeken. tájszók módjára voltak ismeretesek, a többi vidékeken a németből ferdített szavakat használták helyettük. Iparunk magyarrá tételének egyik főfontosságú kérdése a magyar mesterszavak ügye s ezt érezte az Akadémia, mikor már régen, 1882-ben kezébe vette a mesterszavak dolgát s felhivást bocsátott ki ez ügyben az iparosok testületeihez és egyesületeihez. A felhivásnak nem sok eredménye lett. de egy lelkes és buzgó nyelvkutató, *Frecskay* János kezébe vette és buzgó utánjárással, tervszerüen gyűjtögette a mesterszavakat. Vagy negyedszázadnyi munkájának eredményét most hozza nyilvánosságra egy hatalmas terjedelmű kötetben *Mesterségek szótára* czim alatt. A módszer, a mit követett, az, hogy a mi mesterszót a közhasználatban, egyes vidékeken a nép ajkán s a régi irodalomban talált, azt mind felhasználta, a mire meg egyáltalán nem volt magyar szó, a helyett csinált újat, óvatos orthológus módszerrel. Ezeket az ily módon nyert szavakat aztán úgy igyekszik elevenné tenni és érzékeltetni, hogy sorban leirja az egyes mesterségeket, szám szerint 50-et, az egyes fogalmak, tárgyak, fogások megjelölésére a megfelelő magyar mesterszókat használja, úgy hogy mire a mesterség leirásának végére értünk, útközben találkoztunk, még pedig a maguk helyén, tárgyi összefüggésben, az összes mesterszavakkal. A könyv másik részében pedig szótárszerű összeállításban adja az összes mesterszavakat magyarul és németül, vagyis a mesterségek magyar-német és német-magyar szótárát adja. A nyolczadfélszáz oldalas könyv igen nagy és gondos munka eredménye, a sok fáradság és a szeretet, melyet a szerző rápazarolt, megérdemelné, hogy megkapja igazi jutalmát: szavainak az életben való meggyökerezését, hogy a könyv azzá legyen, a mi a főczélja: a mesterségek nyelvbeli megmagyarosítójának eszközévé.

A NAGYBÁNYAI ÚJ EVANGELIKUS TEMPLOM.

Tervezte ifj. Nagy István, épitette Tatorján István.

Prizma. Halk, csöndes, befelé hangzó versek a *Rédey* Tivadar versei, melyeket *Prizma* czímmel gyűjtött össze egy kis füzetbe. Olyanok, mint valami félhomályban eljátszott, sejtelmekkel teli, szomorúan zengő muzsika, a melyet csak úgy magának és magában penget ki valaki az újjával. Lecsitult, a szivben rettent madárhoz hasonlóan repeső, az ajkon gyöngéden és suttogva megszólaló érzései egy nagyon érzékeny, de szenvedélyes fellobbanásokra, heves akarásokra nem képes léleknek, összeszőve ábrándozásból és vágyakozásból, kissé személytelenül, de őszintén. Nem hirtelen megragadó, ellenállhatatlan erejű költészet ez, de húrokat pendít meg az olvasó lelkében, melyek csöndesen, alig észrevehetően reszketnek tovább s a zümmögő, halk melódiákból megfogja szivünket itt egy szin, ott egy kilobbanó szó, amott egy frissen elénk vetett kép. Lágy lelkekre bizonyára erős hatást is tud tenni, mert a költő maga is lágy lélek, akaratlan, sóvárgó, önmagába menekülő, finomságokba foszló, sokkal erősebb belső életet élő, mint a mennyit szavakban ki tud fejezni. Mindenképen szimpatikus kis könyv, van benne három-négy teljesen kihangzó, biztos érzékkel megcsinált vers, sok finoman, szépen zengő strófa és alig egy vers, a melyben legalább valami, egy szó. egy kép meg ne ragadná képzeletünket.

Condillac az érzetekről. A mult nyomjelző filozófusai közül kevésnek a neve mond az átlagos magyar olvasónak oly keveset, mint Condillacé, Rousseau és Diderot kartársáé, a tizennyolczadik századi nagy franczia filozófia egyik legkiválóbb képviselőjeé. Még a nevét is alig ismerik nálunk, annál kevésbbé a műveit, pedig ezeknek jelentősége különösen a lélektan terén még ma is érintetlenül áll. Condillac a szenzualizmus filozófiájának egyik legkiválóbb és legkövetkezetesebb képviselője s hatása, a mely a maga korára rendkivüli volt, még ma is eleven. Ép ezért filozófiai kulturánk nagy nyeresége, hogy most *Jancsovics* Ferencz lefordította a franczia filozófus főművét, az *érzetekről* szóló értekezést s legjelentékenyebb filozófiai vállalatunk, de *Alexander* Bernát és *Bánóczi* József szerkesztése alatt megjelenő *Filozófiai Irók Tára* című ismert vállalat egyik legújabb kötetéül ki is adta. A könyvet igazán érdemes olvasgatni; mindenkit meg fog lepni, mennyire nem érzik meg rajta az a másfél századnál hosszabb idő, a mely megjelenésétől elválaszt, menynyire modern mű benyomását teszi. Problémái, azok megoldásának s a kérdések föltevésének módja, sőt még a filozófiai nyelve is mintha a mai gondolkodásból fakadtak volna, a mint hogy mai gondolkodóknál, kivált lélektani problémák kapcsán, minduntalan találkozunk is Condillac hatásával. A mai psychológiai gondolkodásnak egyik első képviselőjét kell benne látnunk, még pedig nem az úttöröket rendszerint jellemző egyensúlytalanságában, hanem teljes éretten, minden tekintetben kifejletten. Jancsovics Ferencz fordítása megértésről, beható foglalkozásról, a tárgy szeretetéről tanuskodik. nem különben a könyv végéhez csatolt tanulmánya is, a mely érdekesen, a tények alapos ismeretével vezet be Condillac egyéniségének és gondolkodásmódjának megértésébe.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja deczember 8-iki számába *Endrődi* Sándor irt verset, *Szabóné Nogáll* Janka elbeszélést, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását a Királyhágón túl, *Gyula bácsi* természetrajzi czikket irt az orrmányos majomról, *Endrődi* Béla folytatja saját rajzaival díszített Krampusz-történetét, *Benedek bácsi* kedves verset irt *Garay* Ákos rajzához, *Könyves bácsi* a karácsonyi könyvpiacz ujdonságait ismerteti, *Zsiga bácsi* mulatságos mókát mond el, *Szemere* György folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.)

Új könyvek.

Egy gazdátlan csónak története. Irta *Molnár* Ferencz. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Mesterségek szótára. I. rész: Ötven iparág leirása. II. rész: Ezen iparágak összesített magyar-német és német-magyar szótára. A M. T. Akadémia megbizásából irta *Frecskay* János. Budapest, Hornyánszky Viktor; ára 24 korona.

Prizma. Versek, irta *Rédey* Tivadar. Budapest, Singer és Wolfner.

Condillac: Értekezés az érzetekről. Fordította, Condillac életrajzával, gondolkodása összefoglalásával és jegyzetekkel ellátva *Jancsovics* Ferencz. (Filozófiai irók tára XXVI. kötet); ára 6 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Széplaki Petrichevich báró HORVÁTH BÉLA honvédhuszár kapitány, 78 éves korában Backamadarason. — Id. TÁLOS ALAJOS, 75 éves korában Lévárddaróczon. — GONDA JÁNOS nyug. községi tanító, 84 éves korában Budapesten. — LOVAS MIHÁLY, 73 éves korában Czegléden. — JESZENSZKY FERENCZ, a baranyaszentlőrinczi kerület országgyűlési képviselője, a budapesti Vörös-Kereszt kórházban. — HOLCZER JÁNOS, a korponai kerület volt országgyűlési képviselője, földbirtokos, 52 éves korában Külsőbárándon. — FERENCZY JÓZSEF, a népszinház nyug. rendezője, 67 éves korában Budapesten. — GRUBER PÁL LAJOS, Lajos bajor királyi herczeg zarkaházi uradalmának főintézője. 64 éves korában Zarkaházán. — Nemescsói TÖRÖK KÁROLY ügyvéd, vasmegyei árvaszéki elnök, városi képviselő, 62 éves korában Szombathelyen. — Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN ügyvéd, 47 éves korában Budapesten. — LÁSZLÓ ALBERT nyug. pénzügyi segédtitkár, kataszteri biztos, 46 éves korában Budapesten. — Szentkirályi szabadjai Rosos ENDRE póstafőtiszt, 44 éves korában Budapesten. — FIXMER FERENCZ, az állami gyermekmenedékhely gondnoka, 41 éves korában Munkácson. — STAHL JÁNOS magántisztviselő Budapesten. — NOVÁK KÁROLY nyug. aljárásbiró Budapesten. — JANKOVICS JÓZSEF magánzó, fővárosi bizottsági tag Budapesten. — ENYVÁRI JÁNOS főadótáros Budapesten. — Dr. RUZSICSKA KÁLMÁN, királyi tanácsos tanfelügyelő, hatvanhárom éves korában Zalaegerszegen. — SZÁLKA ALBERT. hatvankét éves korában Budapesten. — RAGALI LÁSZLÓ, görgetegi református lelkész, a belsősomogymegyei református egyházkerület főjegyzője, 56 éves korában Görgetegen. — SZALKAY RÓBERT, vendéglős, 47 éves korában Budapesten. — FUCHS BÉLA, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének titkára Budapesten. — SCHNEIDER ANDOR, egyéves önkentes, gyógyszerész, 24 éves korában Temesváron.

Özv. KEREKES JÁNOSNÉ, szül. Vörös Anna, 87 éves korában Budapesten. — Özv. DIETZ GUSZTÁVNÉ, szül. Putz Friderika, 82 éves korában Kassán. — Özv. TURCSA LUKÁCSNÉ, szül. Duha Minka, 80 éves korában Szamosújváron. — Özv. KAUFMANN KÁLMÁNNÉ, szül. Nikolsburger Zsófia, 77 éves korában Budapesten. — Özv. zombathfalvi ZOMBATH ISTVÁNNÉ, született Grosz Emilia, néhai Zombath István 48-as honvédőrnagy és dandárparancsnok özvegye, 76 éves korában Veszprémben. — Özv. szentmártoni DARNAY KAJETÁNNÉ. szül. Eitner Anna, a sümegvidéki Vörös Kereszt Egyesület elnöke, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, 76 éves korában Sümegen. — Nemeskéri KISS IDA, néhai nemeskéri Kiss Edvárd és Báthor Konstanczia leánya, 61 éves korában Nagyváradon. — Legenyei PINTÉR FERENCZNÉ, szül. lázi Farkas Etelka, 64 éves korában Budapesten. — Néhai STURM ALBERT özvegye, szül. Brode Julia, 50 éves korában Budapesten. — CZELL LŐRINCZNÉ, szül. Kovács Ágnes, 49 éves korában Zilahon. — LIGLE KÁROLYNÉ; szül. Guber Anna, 43 éves korában Árvaváraljan. —

BACHÁT ENDRÉNÉ, szül. Borbély Viktória, 39 éves korában Budapesten. — ROZGONYI MARGIT, 31 éves korában Budapesten. — Frivaldi FRIDVALSZKY SÁNDORNÉ, szül. Ridley Teréz Budapesten. — Dr. VARGA JÁNOSNÉ, szül. miskolczi Simon Erzsébet, Ugocsavármegye főjegyzőjének neje, 54 éves korában Debreczenben. Halálát férjén és gyermekein kívül testvére Miskolczi Simon Miklós debreczeni rendőrkapitány és kiterjedt rokonság gyászolja.

EGYVELEG.

Új híd a Niluson. Kairó mellett új hidat építettek a Niluson. A vashíd öt oszlopon nyugszik és 400 méter hosszú, vagyis majdnem kétszer hosszabb, mint a budapesti Duna-hidak.

* **Pilóták jövedelme.** Franciaországban az aeroplán-vezető pilóták 1911-ben másfél millió, 1912-ben egy millió kétszázezer frank versenydíjat nyertek össze. A rákosi magyar pilóták összes keresménye két év alatt nem volt több 15.000 koronánál.

Az a hatás, a melyet a *Créme Simon* gyakorol a széltől kifujt kezek és kicserepesedett ajkak repedéseire, ránczaira stb. a csodával határos; néhány óra alatt ezek a nem jelentékeny, de bántó kellemetlenségek mintegy varázsütésre eltünnek. A napsütés következményei, a vörösség, a pattanások azonnal mngszünnek a *Créme Simon* használata által, a mely ép oly hasznos a gyermekek bőrének ápolásánál is. A *Créme Simon* meglepően, biztosan hat a *boroiválkozás után* a bőrön érzett égés ellen is.

Minden zongorázót érdekelni fogja, hogy zeneművek már a megjelenés napján kölcsönözhetők az Országos Hangjegy Kölcsönző intézetnél (Rózsavölgyi és Társa-féle) Budapest, IV., Sütő-utcza 6., félemelet. Tengerész Kató, Éva, Limonádé ezredes stb. ujdonságok már is közkézen forognak. Tájékoztatót ugy Budapestre mint vidékre ingyen.

Argentor-Művek. A ki tényleg modern és izléses karácsonyfa-ajándéktárgyakat akar vásárolni, az a fenti czégnél egy dús választékú raktárt talált gyönyörü chinaezüst-tárgyakban, melyek ismét bizonyságot nyujtanak a felől, hogy az «Argentor-Művek» mintáik izléses, szolid és tiszta kidolgozása által e szakmában a legelső helyet veszik be és a mellett olcsó áraikkal is minden tekintetben versenyképesek. A fenti czég gyári raktáraiban: IV., Váczi-utcza 5. és IV., Koronaherczeg-utcza 5., minden vevő okvetlen talál egy megfelelő ajándék-tárgyat és pedig minden árban, mint például: dohányzókészleteket, virágállványokat, iró- és toilettasztal-készleteket, kávé- és teakészleteket, asztaldiszeket, stb. Mintán vásárlási kényszer nem létezik, mindenki saját maga meggyőződhetik ezen elsőrangú czég versenyképességéről.

A világhirű «Gueldy» parfüm diszkréten előkelő illatában rejlik az a páratlan siker, a melylyel ez a hires párisi készitmény a legmagasabb köröket is meghóditotta. Felhivjuk olvasóink figyelmét a mai számunkban megjelent hirdetésre, melyben azon cs. és kir. udvari illatszerkereskedések fel vannak sorolva, a hol a kiváló «Gueldy» parfüm kapható.

Az izlésben és modern kivitelben kifejlett ssücsipar mai állását tekintve, azt látjuk, hogy lépést tart a művészetek haladásával. Ezen ipart ma már méltán sorolhatjuk műiparok körébe, oly szépet tud alkotni. Különösen áll ez a legkülönfélébb fajú szőrmékből előállitott kabátokra és garniturákra, de kiterjed az idei seisonban különösen kedvelt sealskin-kucsmákra is. A szőrmék feldolgozását a legnagyobb gondossággal végzi *Elkán Gyula szücs*, szőrmenagyárúháza (*Károly-körút 19.*), a hol divatszerü, elsőrendü minőségü szőrmék a legolcsóbb leszállitott occasió-árban szerezhetők be.

Mit vásároljunk karácsonyra? Nem okoz gondot a választás, mert a vezetékvélküli Wiktorin-lámpánál ideálisabbat el sem képzelhetünk. Minden lakás diszét képezi, olcsó, praktikus, bárhol elhelyezhető. Dijtalan leirást küld Wiktorin és Társa, Budapest, VIII., Baros-utcza 1. sz.

Czipők ém. Hazai iparunk óriási fejlődéséről élénk tanúságot tesz a külföldi készitmények teljes kiszoritása. Ebben nagy érdeme van a győri Benes Testvérek czégnek, melynek «Pyram» elnevezésü czipőkrémje ideális minősége révén ma már fogalmat alkot.

Dr. Miszné szabadalmazott halcsontnélküli fűzője páratlanul plasztikus alakot ad, s emellett kényelmes, egészséges, könnyed mozgást, ha lélegzési kényszerüség is biztosit. Egyszerűbb és legdiszesebb kivitelben egyaránt kizárólag mérték után kés ül. Ismertető árjegyzéket díjtalanul küld dr. Miszné fűzőterme, Budapest IV., Váczi-utcza 7. I. emelet.

Szerkesztői üzenetek.

Titkok. Válasz. Mind a kettő zavaros, homályos értelmü és lendület nélküli.

Minek is hallgassam. Halottak napján. Te szép halászleányka. Mind a három fordítás fogyatékos erőre vall, már pedig ha valaminek, akkor épen a műfordításnak csak akkor van értéke és értelme, ha minden tekintetben kitünő.

A ti házatok. Semmitmondó kis vers, mélyebbre kell leszállni annak, a ki igazgyöngyöt akar felszinre hozni.

Evés-ivás Debreczenben. Nagyon el van nyújtva a történet s mégse derül ki belőle semmi, hacsak azt nem tekintjük valaminek, hogy a debreczeni diákok egyszer nagyot ettek-ittak.

Mikor a siró lélek ünnepel. Mondvacsinált vers, nem érezni benne a léleknek dalba kivánkozó megindulását.

SAKKJÁTÉK.

2826. számú feladvány Christensen V.-től, Koppenhága.

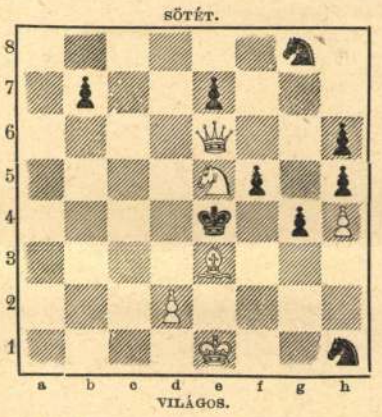

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 45-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Az ember gyakran erényeiért is megbünhődik.*

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál.
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.
Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

HENNEBERG-SELYEM csak közvetlenül! Fekete, fehér és szines
K 1.35-től m-ként bluzok és ruhák számára, bérm. és **más elvámolva** a házhoz szállitva. Dús mintaküldemény bérm.
Henneberg selyemgyáros, **Zürich.**

Pehelykönnyü elegáns. Tartósabb mint bőr.

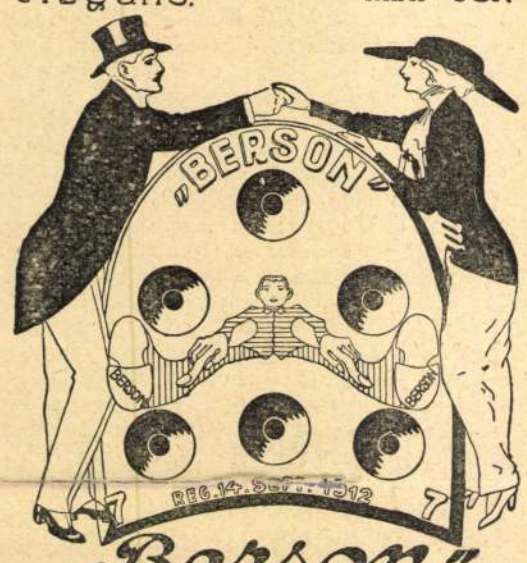

„Berson" gummisarkok előnyeiről mindenki meg van győződve.

Népies himzések
bluzokon, gyermekruhákon, teritőkön, vert-, horgolt- és tűcsipkék, szőnyegek, agyagáruk.
Országos Magyar Háziipari Szövetség
Budapest, IV. ker., Kigyó-tér 1. szám.

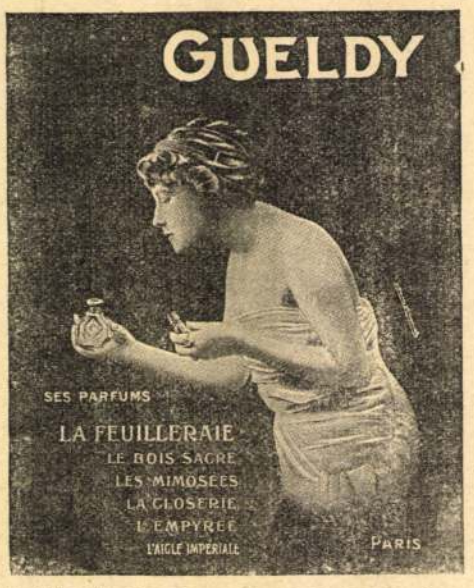

A világhirű «**Gueldy**»-parfümok Budapesten kaphatók a következő cs. és kir. udvari illatszerüzletekben és drogériákban: **Müller J. L.,** IV.' Koronaherczeg-utcza 3., **Vértessi Sándor,** IV., Kristóf-tér 8., **Molnár és Moser,** IV., Koronaherczeg-utcza 11. **Lueff Sándor,** IV., Váczi-utcza 9. stb. stb.

OMEGA
25.- KORONÁTÓL FELJEBB
LECHNER JÓZSEF CS. és KIR. UDV ÓRÁS
BUDAPEST IV. VÁCZI UTCA 8
DIVATOS KARKÖTŐÓRÁK
AJÁNDÉKNAK ALKALMAS
FALI-BRONZ és MÁRVÁNY DISZÓRÁK
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET

Svajczi-Selyem
vám-mentesen házhoz!

Kérjenek mintát a mi ujdonságainkból fekete, fehér, vagy szinesben: Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline 120-cm. széles, méterje K. 1.20-tól kezdve, Bársony, és Plüs ruháknak, és blusoknak stb., valamint bluzek és ruhák valódi svajczi himzéssel batist, -gyapju, -vászon, és selyemben.
Mi csakis kezeskedett szelid selyemszövetet árulunk, közvetlenül magánvevőknek, postaköltség, -és vám-mentesen a lakásba. — (Dupla levélbélyeg.)
Schweizer és Tàrsa, Luzern U 24 (Svajcz)
Selyemszövet-kivitel — Kir. udv. szállitók.

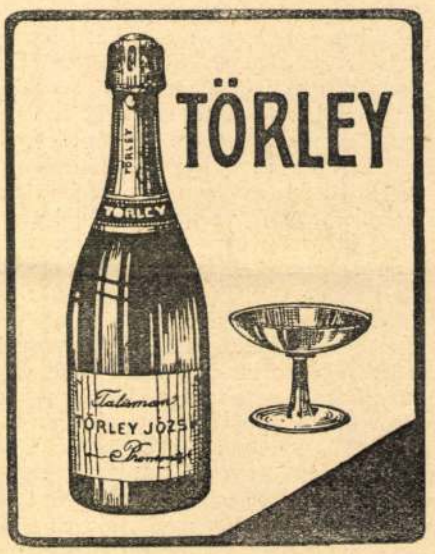

SALVATOR kivaló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatásu. — Természetes vasmentes savanyuviz.
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Egy gazdátlan csónak története. Molnár Ferencznek ily című fiatalkori novelláját aránylag kevesen ismerik, úgy hogy most, mikor új kiadásban jelenik meg, valósággal ujdonságkép fog hatni legtöbb olvasójára. És meglepetéssel fogják sokan konstatálni, hogy ez a kis munka máig is egyike Molnár legművészibb és legmelegebb dolgainak. Az irónak abból a korszakából való, mikor képzeletét igen erősen foglalkoztatta a serdülő gyerekek lelki problémája. Ekkor irta a *Pál utczai fiúk*-at a *Gyerekek* cziklusát, a melyek a mi csaknem teljesen «gyermektelen» irodalmunkban úgyszólván magukban jelentik a gyermeki lélekkel való művészi foglalkozást. A *Gazdátlan csónak történetében* Pirkóról, a koraérett, komoly, mindenféle nem nekivaló dolgokról gondolkodó, nagyon okos, de mégis naiv és gyermekes kislányról van szó, a ki a Margitszigeten nyaraltában beleszerelmesedik egy hozzá képest öreg, léha, könnyelmü iróba, az ugyancsak ott nyaraló kis színésznő kedvesébe, szenvedélyesen ábrándozik róla, meg akarja szerelmével javitani, s a végén beleöli magát a vízbe, mert rájön, hogy az iró az ő mamájának udvarol. A történet úgy a hogy el van mondva, nagyon megható; az iró érti és meg tudja értetni a kisleány éretlenségből és koraérettségből összeszőtt, félszeg, kedves alakját, eleitől végig érezteti, hogy itt nagy, életbevágó dologról van szó, Pirkó szentimentális epekedése, szerelmes, ügyetlen mesterkedése alatt nem mindennapi kislányos semmiségek rejlenek, hanem egy koránkölt, de igazi, életreszóló szenvedély tör ki bennük tragikai erővel. Ehhez képest humorosan, a felnőttnek a gyerek iránti fölényével beszél róla, de ebben benneérzik az a meghatott tisztelet is, a mely a nagy szenvedélyeket mindenütt megilleti. A kis lányos, gyerekességek és az érett nő mély érzése sajátságos keveredésben mutatkoznak Pirkó alakjában: a viselkedése, a cselekvése egészen gyermekes, a gondolata pedig egészen érett, — az alak ilyen kevertségének megrajzolásához nagy művészi biztonság kellett, melyet Molnár az alakjával való együttérzés melegségéből merített. Csillogó művészettel van megrajzolva a háttér: a nyári Margitsziget különös, hangulatos világa; a kis könyv néhány lapja a legszebb dolgok közé tartozik, a miket a Margitszigetről irtak.

Mesterségek szótára. Tiszta magyar helyeken, tiszta magyar mesteremberek műhelyében — mindennapos tapasztalat — csak úgy röpködnek a német szavak; elferdítve, a magyar fülhöz és a magyar szájhoz hozzáidomítva, de azért mégis csak németek. Ez, igaz, emléke kulturánk egy régebbi, kezdetlegesebb stádiumának, a mikor a magyar falun lakó földmüvelő volt s ha iparos készítette holmira volt szüksége, azt a városokban lakó német iparos polgároktól szerezte be; magyar ember legfeljebb ha a speciális magyar mesterségekre, gombkötő, csizmadia, szűrszabó stb. mesterségre adta magát, mert hát a paszomántos gombot, a rámás csizmát, a czifra szűrt mégse tudta volna német ember a magyarnak kedvére eltalálni. A városok iparos czéhei — kivéve azt az egy-két magyaros iparágét — csaknem mind németek voltak. Mikor aztán iparunk is annyira a mennyire megmagyarosodott, nem talált elegendő s elég közhasználatos magyar mesterszót. Némely iparág eszközeire, fogásaira, vagy egyáltalán nem voltak magyar szavak, vagy ha voltak, nem mindegyikre voltak, más esetekben a régi jó magyar mesterszavak csak bizonyos vidékeken, tájszók módjára voltak ismeretesek, a többi vidékeken a németből ferdített szavakat használták helyettük. Iparunk magyarrá tételének egyik főfontosságú kérdése a magyar mesterszavak ügye s ezt érezte az Akadémia, mikor már régen, 1882-ben kezébe vette a mesterszavak dolgát s felhivást bocsátott ki ez ügyben az iparosok testületeihez és egyesületeihez. A felhivásnak nem sok eredménye lett, de egy lelkes és buzgó nyelvkutató, *Frecskay* János kezébe vette és buzgó utánjárással, tervszerüen gyűjtögette a mesterszavakat. Vagy negyedszázadnyi munkájának eredményét most hozza nyilvánosságra egy hatalmas terjedelmű kötetben *Mesterségek szótára* czím alatt. A módszer, a mit követett, az, hogy a mi mesterszót a közhasználatban, egyes vidékeken a nép ajkán s a régi irodalomban talált, azt mind felhasználta, a mire meg egyáltalán nem volt magyar szó, a helyett csinált újat, óvatos orthológus módszerrel. Ezeket az ily módon nyert szavakat aztán úgy igyekszik elevenné tenni és érzékeltetni, hogy sorban leirja az egyes mesterségeket, szám szerint 50-et, az egyes fogalmak, tárgyak, fogások megjelölésére a megfelelő magyar mesterszókat használja, úgy hogy mire a mesterség leirásának végére értünk, útközben találkoztunk, még pedig a maguk helyén, tárgyi összefüggésben, az összes mesterszavakkal. A könyv másik részében pedig szótárszerű összeállításban adja az összes mesterszavakat magyarul és németül, vagyis a mester-

A NAGYBÁNYAI ÚJ EVANGELIKUS TEMPLOM.
Tervezte ifj. Nagy István, épitette Tatorján István.

ségek magyar-német és német-magyar szótárát adja. A nyolczadfélszáz oldalas könyv igen nagy és gondos munka eredménye, a sok fáradság és a szeretet, melyet a szerző rápazarolt, megérdemelné, hogy megkapja igazi jutalmát: szavainak az életben való meggyökerezését, hogy a könyv azzá legyen, a mi a főczélja: a mesterségek nyelvbeli megmagyarositójának eszközévé.

Prizma. Halk, csöndes, befelé hangzó versek a *Rédey* Tivadar versei, melyeket *Prizma* czímmel gyűjtött össze egy kis füzetbe. Olyanok, mint valami félhomályban eljátszott, sejtelmekkel teli, szomorúan zengő muzsika, a melyet csak úgy magának és magában penget ki valaki az újjával. Lecsitult, a szivben rettent madárhoz hasonlóan repeső, az ajkon gyöngéden és suttogva megszólaló érzései egy nagyon érzékeny, de szenvedélyes fellobbanásokra, heves akarásokra nem képes lélek, összeszőve ábrándozásból és vágyakozásból, kissé személytelenül, de őszintén. Nem hirtelen megragadó, ellenállhatatlan erejű költészet ez, de húrokat pendít meg az olvasó lelkében, melyek csöndesen, alig észrevehetően reszketnek tovább s a zümmögő, halk melódiákból megfogja szivünket itt egy szin, ott egy kilobbanó szó, amott egy frissen elénk vetett kép. Lágy lelkekre bizonyára erős hatást is tud tenni, mert a költő maga is lágy lélek, akaratlan, sóvárgó, önmagába menekülő, finomságokba foszló, sokkal erősebb belső életet élő, mint a mennyit szavakban ki tud fejezni. Mindenképen szimpatikus kis könyv, van benne három-négy teljesen kihangzó, biztos érzékkel megcsinált vers, sok finoman, szépen zengő strófa és alig egy vers, a melyben legalább valami, egy szó, egy kép meg ne ragadná képzeletünket.

Condillac az érzetekről. A mult nyomjelző filozófusai közül kevésnek a neve mond az átlagos magyar olvasónak oly keveset, mint Condillacé, Rousseau és Diderot kartársáé, a tizennyolczadik századi nagy franczia filozófia egyik legkivalóbb képviselőjeé. Még a nevét is alig ismerik nálunk, annál kevésbbé a műveit, pedig ezeknek jelentősége különösen a lélektan terén még ma is érintetlenül áll. Condillac a szenzualizmus filozófiájának egyik legkiválóbb és legkövetkezetesebb képviselője s hatása, a mely a maga korára rendkivüli volt, még ma is eleven. Ép ezért filozófiai kulturánk nagy nyeresége, hogy most *Jancsovics* Ferencz lefordította a franczia filozófus főművét, az *érzetekről* szóló értekezést s legjelentékenyebb filozófiai vállalatunk, de *Alexander* Bernát és *Bánóczi* József szerkesztése alatt megjelenő *Filozófiai Irók Tára* czímű ismert vállalat egyik legújabb kötetéül ki is adta. A könyvet igazán érdemes olvasgatni; mindenkit meg fog lepni, mennyire nem érzik meg rajta az a másfél századnál hosszabb idő, a mely megjelenésétől elválaszt, menynyire modern mű benyomását teszi. Problémái, azok megoldásának s a kérdések föltevésének módja, sőt még a filozófiai nyelve is mintha a mai gondolkodásból fakadtak volna, a mint hogy mai gondolkodóknál, kivált lélektani problémák kapcsán, minduntalan találkozunk is Condillac hatásával. A mai psychológiai gondolkodásnak egyik első képviselőjét kell benne látnunk, még pedig nem az úttörőket rendszerint jellemző egyensúlytalanságában, hanem teljes éretten, minden tekintetben kifejletten. Jancsovics Ferencz fordítása megértésről, beható foglalkozásról, a tárgy szeretetéről tanuskodik. nem különben a könyv végéhez csatolt tanulmánya is, a mely érdekesen, a tények alapos ismeretével vezet be Condillac egyéniségének és gondolkodásmódjának megértésébe.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja deczember 8-iki számába *Endrődi* Sándor irt verset, *Szabóné Nogáll* Janka elbeszélést, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását a Királyhágón túl, *Gyula bácsi* természetrajzi czikket irt az orrmányos majomról, *Endrődi* Béla folytatja saját rajzaival diszitett Krampusz-történetét, *Benedek bácsi* kedves verset irt *Garay* Ákos rajzához, *Könyves bácsi* a karácsonyi könyvpiacz ujdonságait ismerteti, *Zsiga bácsi* mulatságos mókát mond el, *Szemere* György folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.)

Új könyvek.

— *Egy gazdátlan csónak története.* Irta *Molnár* Ferencz. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Mesterségek szótára. I. rész: Ötven iparág leirása. II. rész: Ezen iparágak összesített magyar-német és német-magyar szótára. A M. T. Akadémia megbizásából irta *Frecskay* János. Budapest, Hornyánszky Viktor; ára 24 korona.

Prizma. Versek, irta *Rédey* Tivadar. Budapest, Singer és Wolfner.

Condillac: Értekezés az érzetekről. Fordította, Condillac életrajzával, gondolkodása összefoglalásával és jegyzetekkel ellátva *Jancsovics* Ferencz. (Filozófiai irók tára XXVI. kötet); ára 6 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Széplaki Petrichevich báró Horváth Béla honvédhuszár kapitány, 78 éves korában Backamadarason. — Id. Tálos Alajos, 75 éves korában Lévárddaróczon. — Gonda János nyug. községi tanító, 84 éves korában Budapesten. — Lovas Mihály, 73 éves korában Czegléden. — Jeszenszky Ferencz, a baranyaszentlőrinczi kerület országgyűlési képviselője, a budapesti Vörös-Kereszt kórházban. — Holczer János, a korponai kerület volt országgyűlési képviselője, földbirtokos, 52 éves korában Külsőbárándon. — Ferenczy József, a népszinház nyug. rendezője, 67 éves korában Budapesten. — Gruber Pál Lajos, Lajos bajor királyi herczeg zarkaházi uradalmának főintézője, 64 éves korában Zarkaházán. — Nemescsói Török Károly ügyvéd, vasmegyei árvaszéki elnök, városi képviselő, 62 éves korában Szombathelyen. — Dr. Kármán Zoltán ügyvéd, 47 éves korában Budapesten. — László Albert nyug. pénzügyi segédtitkár, kataszteri biztos, 46 éves korában Budapesten. — Szentkirályi szabadjai Rosos Endre póstafőtiszt, 44 éves korában Budapesten. — Fixmer Ferencz, az állami gyermekmenedékhely gondnoka, 41 éves korában Munkácson. — Stahl János magántisztviselő Budapesten. — Novák Károly nyug. aljárásbiró Budapesten. — Jankovics József magánzó, fővárosi bizottsági tag Budapesten. — Enyvári János főadótáros Budapesten. — Dr. Ruzsicska Kálmán, királyi tanácsos tanfelügyelő, hatvanhárom éves korában Zalaegerszegen. — Szálka Albert. hatvankét éves korában Budapesten. — Ragali László, görgetegi református lelkész, a belsősomogymegyei református egyházkerület főjegyzője, 56 éves korában Görgetegen. — Szalkay Róbert, vendéglős, 47 éves korában Budapesten. — Fuchs Béla, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének titkára Budapesten. — Schneider Andor, egyéves önkentes, gyógyszerész, 24 éves korában Temesváron.

Özv. Kerekes Jánosné, szül. Vörös Anna, 87 éves korában Budapesten. — Özv. Dietz Gusztávné, szül. Putz Friderika, 82 éves korában Kassán. — Özv. Turcsa Lukácsné, szül. Duha Minka, 80 éves korában Szamosújváron. — Özv. Kaufmann Kálmánné, szül. Nikolsburger Zsófia, 77 éves korában Budapesten. — Özv. zombathfalvi Zombath Istvánne, született Grosz Emilia, néhai Zombath István 48-as honvédőrnagy és dandárparancsnok özvegye, 76 éves korában Veszpremben. — Özv. szentmártoni Darnay Kajetánné, szül. Eitner Anna, a sümegvidéki Vörös Kereszt Egyesület elnöke, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, 76 éves korában Sümegen. — Nemeskéri Kiss Ida, néhai nemeskéri Kiss Edvárd és Báthor Konstanczia leánya, 61 éves korában Nagyváradon. — Legenyei Pintér Ferenczné, szül. lázi Farkas Etelka, 64 éves korában Budapesten. — Néhai Sturm Albert özvegye, szül. Brode Julia, 50 éves korában Budapesten. — Czell Lőrinczné, szül. Kovács Ágnes, 49 éves korában Zilahon. — Ligle Károlyné, szül. Guber Anna, 43 éves korában Árvaváralján. —

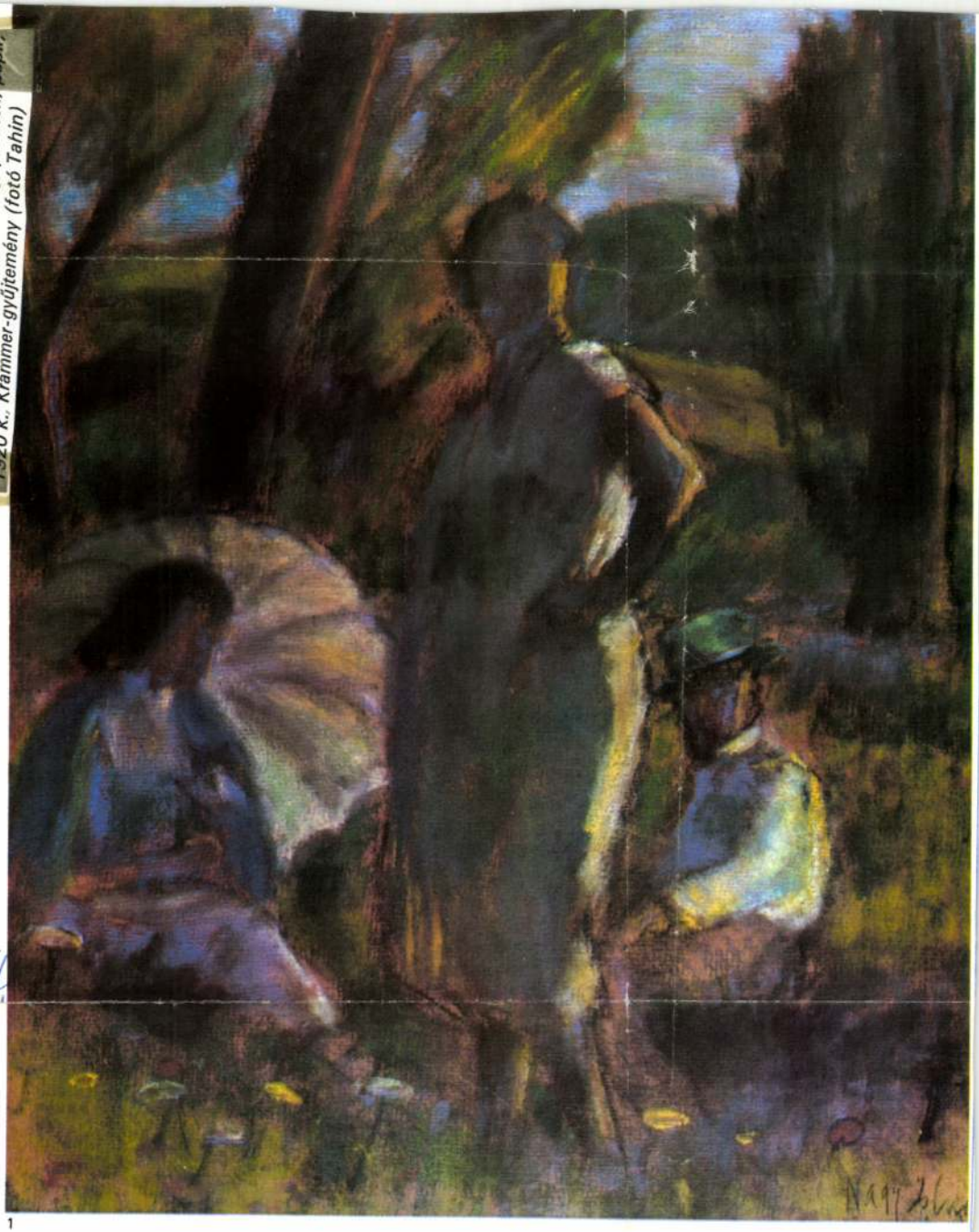

1 Nagy István: Kiránduló társaság, pasztell, papír, 1920 k., Krammer-gyűjtemény (fotó Tahin)

rtam akkor róla a Művészetben – Bálint Endre könye), a pozitivista adathalmazon át a „lelkes" szerzenényekig, vagy olyan „merész" elmefuttatásokig, mint amiket épp a Művészet egypár publikációja kapcsán okkal tettek szóvá (oly lapban, amely vizszont nemegyszer szintén lapos művészetkritikáknak ad teret). De mindez nemcsak a művészeti publikációkra érvényes. Az irodalom világában sem állunk sokkal jobban, s a legfőbb hiba nem a szakmai hozzá nem értés, hanem a szakmai korlátozottság: mihelyt ki kell lépni – gondolatban, szemléletben – Magyarországról és abból a művészeti ágból, amelynek a szerző *szakembere,* rögtön baj van. Márpedig a művészeteket (és a társadalomhoz való viszonyukat) egészében kell látni. Nemcsak arról van szó, hogy Pettenkofen fedezte fel a magyar alföldet s indította el nálunk az egész plein air-festészetet, hanem arról is, hogy *minden* művészeti ágban osztrák művészek fedezték fel a magyar népiséget, hogy Haydn élt először magyar dallamokkal, Lenau verselte meg a puszát (Petőfi előtt), és így tovább, de ez megint nem (még akkor nem is létező) magyar művészek s (még kevésbé létező) közönségük „bűne", hanem a történelmi helyzeté, amelyben gyarmat valánk, s Magyarország termelésén is óriási alkotók nőhettek föl, még egzotikumkeresésükkel is nagyot indítva el – a mi számunkra is, a felépítmény révén nem keveset juttatva vissza abból, amit (nem ők, hanem) a fejlettebb gazdasággal élő kizsákmányolók innen elvittek... *Erről* van szó, s ezt ideje tudomásul vennünk. (Minden más, mint például Csokonai és köre, csak szabályerősítő kivétel – a magyar *civis*-polgárosultság produktuma.) Egri Mária is pedzi ezt, de szó sincs róla, hogy levonná a konzekvenciákat. Miért is lenné – mikor mások sem teszik?

De nemcsak ez nem téma, hanem az éppen ellentétes pólus, Aba Novák (és a hozzá hasonló, de kisebb kvalitású művészek) hovatartozása, helyes értékelése sem. Pedig a hallgatásnál a Végvári summás lehorongolása is tanulságosabb volt, mert neki legalább volt véleménye, míg Egri hét szóval egyszerűen átveszi Supka Magdolna könyvének értékelését. Pedig az Aba Novák-kérdés is kulcskérdés – azzal, hogy mennyiben volt eredeti, „modern" Magyarországon, hogy a Ferenc József-i és Horthy-korszakbeli dögletes akadémizmussal szemben miként hozott mégis újat, például a futurizmus és a kubizmus némely vívmányának sajátos, önálló felhasználásával. S ha nem tekinthetjük is szuverén mesternek (mert hisz olasz – sőt részben német – befolyásoltsága nem vitás), művészi kvalitásait mégsem vitathatjuk el. S ez, a *kvalitás* érzékeltetése hiányzott a Végvári könyvéből – ámde hiányzik (s nemcsak Aba Novákkal kapcsolatban) az Egri Máriáéból is... Arról nem is szólva, hogy olyan bonyolultabb kérdések még csak fel sem merülnek, hogy az olasz fasizmus – minden retrográd volta ellenére – a művészet területén miért hathatott *akkor* kedvezően a magyar művészi közéletre, mivelhogy (a némettel ellentétben) valamely élet- és munkalehetőséget hagyott jó művészeknek is. No de ez csak példázat. A Pettenkofen-ügy tulajdonképpen sokkal fontosabb s még féltucat ilyet említhetnénk, köztük a Fényes-, Vaszary-, Bernáth-, Kovács Margit-problémát, velük kapcsolatban a felszabadulás előtti s utáni megnyerő s nem művészietlen, még kevésbé alpári vagy giccses művészet értékelésének kérdéseit, amely művészet a haladó, antifasiszta polgárság művészete volt, bár igencsak a nagypolgárság mecénásainak kiszolgáltatottja – hogy a felszabadulás után egészen 1957-ig jórészt szintén a polgárságból jött neofita dogmatikus ítészek véleményétől függjön a sorsa. Azután szükség volna a kiemelkedő tehetségű – épp csak megemlített – Borbereki-Kovács pályájának, szinte forradalmár-indulásának, majd későbbi elkanyarodásának vizsgálatára; Nagybánya, Szolnok, Vásárhely, Szentendre rokonságának és eltéréseinek beható elemzésére és így tovább – ámde kár lenne folytatnunk: a folytatás a művészettörténetírás ifjú tehetségeire vár.

KRISTÓ NAGY ISTVÁN

Alföldi festészet

Magyar Művészek
1935. 122. l.

Nagy István : Csiki hazámból

lozsvár, Kőszeg, Pannonhalma, mikor náluk sokkal kevésbbé jelentékeny helyeket is, igen helyesen, ismertetnek. A művészeti jellegű egyesületek közül hiányzik az O. M. Régészeti és Művészettörténeti Társulat megemlítése, mely pedig 60 éve hirdeti és terjeszti a művészeti kultúrát Magyarországon. Szerettük volna a lexikonban látni a Múzeumbarátok Egyesületének, valamint jogutódainak, a Nemzeti Múzeum Barátai Egyesületének, valamint a Művészeti Múzeumok Barátai Egyesületének a nevét és végzett munkáját, mely a mai nehéz időkben példaadóan állhat az egész ország közvéleménye előtt. Budapest közgyüjteményeinek sorából kimaradt az aquincumi múzeum rövid ismertetése, melyben szép számmal vannak az archeológiai leleteken kívül művészeti értékek is. Nem találtuk meg a Szépművészeti Múzeum Évkönyveinek, valamint Budapest Régiségeinek nevét sem, pedig mindkettő a magyar művészettörténeti kutatásnak fontos eredményeit tartalmazza. Nem szabadna egy művészeti lexikonban leírni azt, hogy az „Országos Képtár s a Szépművészeti Múzeum voltaképpen a Nemzeti Múzeum gyüjteményeiből sarjadzott ki." Az Országos Képtár sohasem tartozott a Nemzeti Múzeumhoz, sem anyaga, sem személyzete. Az Esterházy-gyüjteményből alakította külön törvény, mint külön intézményt. Ráth György életrajza is, sőt nincs említve Eger fáradhatatlan kutatója, Szmrecsányi Miklós sem, a kiváló művészeti író, a Képzőművészeti Társulat egykori titkára és a művészeti osztály vezetője sem. De semmi sem magyarázhatja Léderer Sándor, Riedl Frigyes, Varju Elemér, Márkus László, Kállai Ernő, Fenyő Iván, Nagy Lajos és még sok másnak kihagyását sem. A „vár" címszó utáni irodalmi felsorolásból kimaradt Varju Elemér: „Magyar várak" című munkájának felemlítése, a „Karl"-éremvéső családnál pedig Szomolnok helyett megtévesztően, állandóan Szolnok említtetik.

Végül hibául kell még felrónunk, hogy a cikkek terjedelme sokszor nem áll arányban az illető személyiség működésének jelentőségével és így sokszor a jelentéktelenebb ember jutott sorokban ki sem fejezhető méltatástöbblethez. Erre figyelemmel kellett volna lenni már a közönség helyes tájékoztatása végett is.

Egy lexikontól semmiesetre sem várhatjuk az új adatok, az új megállapítások tömegét. De várhatjuk az eddigi eredmények teljes és pontos, tömör és világos, tárgyilagos és arányos feldolgozását. Láttuk a fentiekből, hogy bármennyire is örvendetes a lexikonnak ez új formában való megjelenése, van benne bőven javítani való is. Reméljük,

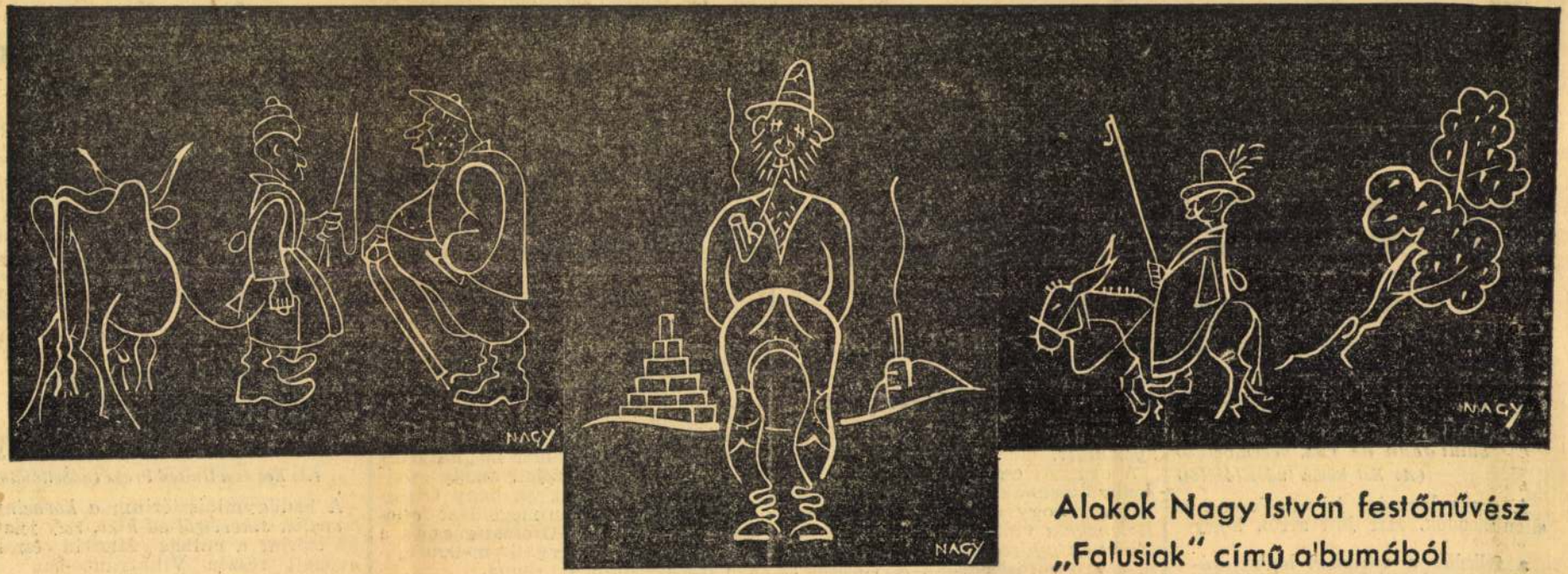

Alakok Nagy István festőművész „Falusiak" című albumából

Nagy István

ELŐRETÖRTEK A NEMZETIEK A DÉLSPANYOL HARCTÉREN

Elkeseredett harcok minden fronton

Saint Jean de Luz, december 30
(Az Est külön tudósítójától)

A spanyolországi jelentések ma is ellentmondók. Hir jött arról, hogy

a felkelők a cordobai hadszíntéren közvetlenül Montoro előtt állanak.

nyomulást.

A nemzeti csapatok salamancai főhadiszállásának hivatalos közleménye jelenti, hogy a déli frontszakaszon, *Malenzuela* vidékén *a nemzeti csapatok nagy győzelmet aratlak* a támadni akaró vörösök felett. A vörösök *52 halottat* vesztettek és nagymennyiségű hadianyaguk a nemzetiek csák-

ban az esetben hajlandó magát a spanyolországi eseményekkel szemben szigorú semlegességre kötelezni, *ha az érdekelt államok viszont kötelezik magukat, hogy*

semmi szin alatt sem türnek Spanyolországban bolsevista uralmat.

A külügyminisztériumhoz közelálló körökben a német birodalmi kormány állásfoglalásának megváltoztatását arra vezetik vissza, hogy *Berlinben ilyen irányú biztatást kaptak Rómából.*

Ami az olasz kormány magatartását illeti, úgy tudják Párizsban, hogy

olasz felfogás szerint az angol-francia javaslatra nem tartják sürgősnek a választ,

mert Olaszország a berlini olasz-német megegyezésben már meghatározta a maga álláspontját, amely röviden abban fejeződik ki, hogy Olaszország minden olyan megoldást ellenez, amely Szovjet-Oroszországnak a Földközi-tenger nyugati medencéjében támaszpontot nyujtana.

Amerika két héten belül eltiltja a fegyverszállitást

Washington, december 30

Roosevelt elnök a keddi sajtóértekezleten *igen elutasító hangon* nyilatkozott a *Spanyolországba* irányuló amerikai hadianyagszállitásról. Az elnök annak a *reménységnek* adott kifejezést, hogy a törvényhozó testület egybeülésétől számított *két héten belül megfelelő törvényjavaslat elfogadásával meg lehet majd akadályozni a hadianyag kivitelét.*

A nemzetközi brigádok harcai

Madrid, december 30
(Az Est és a United Press tudósítójától)

A hadügyminisztérium *a kormánycsapatok sikereiről ad hirt.* Egy jelentés szerint a milicia Madrid északnyugati részén Villafranco-ban és Romanillozban jelentékeny tért hódított, ámbár *mind a két részen magukat*

Nagy Istvánu, festőművész

10

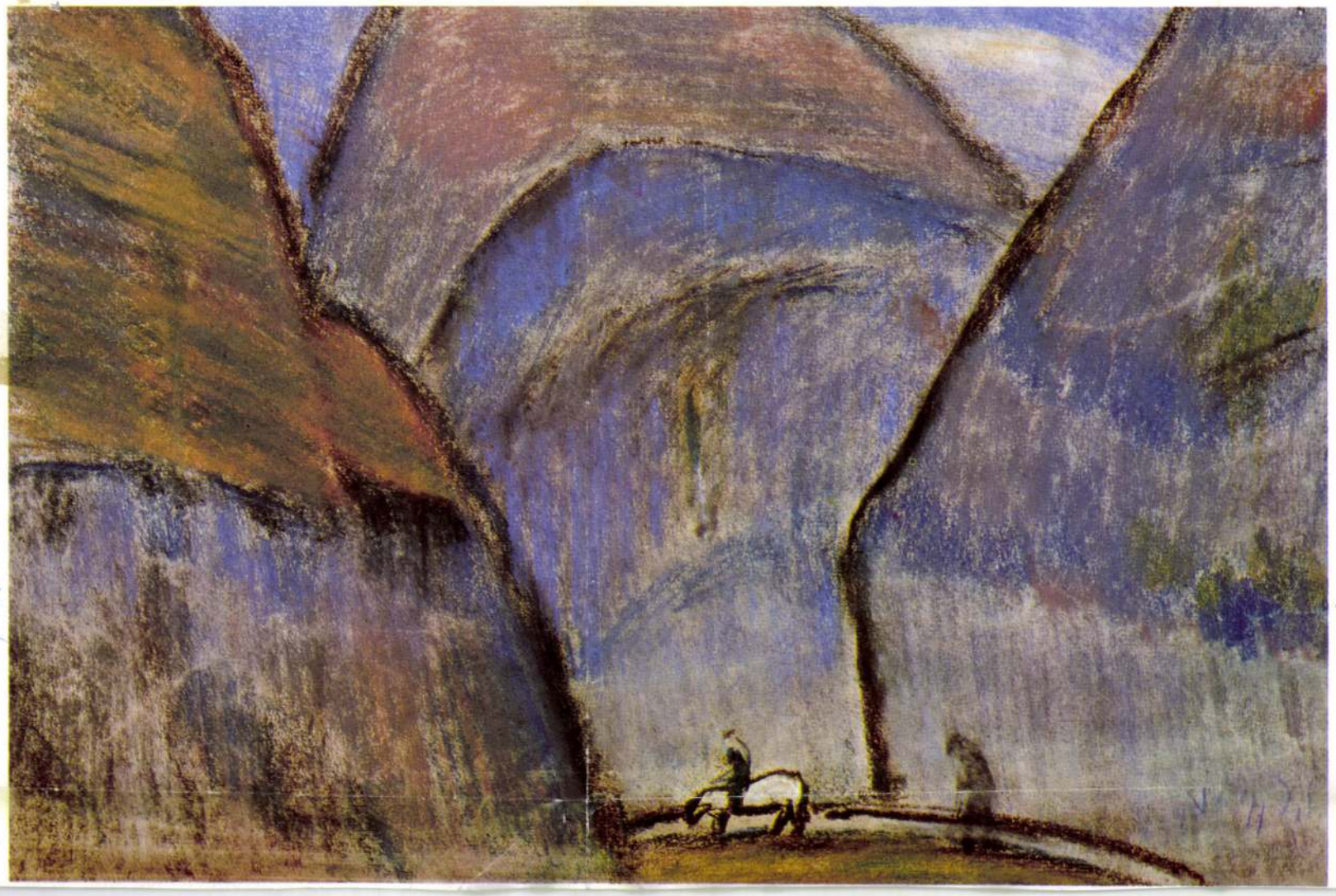

Művéknot, 1978. dec. 36. old.

Ferenczy Noémi falikárpitjai a Nemzeti Galériában

1911-ben Párizsban, az Iparművészetek Múzeumának nagyszerű falikárpit-gyűjteménye láttán dőlt el véglegesen az akkor 21 éves Ferenczy Noémi sorsa. Ez az élmény ébresztette hivatása tudatára, s bírta rá arra, hogy a műfaj mesterségbeli ismereteit elsajátítsa. Egy éven át tanulta a szövést a párizsi Gobelin Manufaktúrában, de csak a szövés technológiájára vonatkozóan tette magáévá a Gobelin Manufaktúra gyakorlatát. A tervezői és kivitelezői tevékenység szétválasztását soha nem tudta elfogadni, még inkább ellenkezett azzal a gyakorlattal, amely festmények megszövésére vállalkozott. Ferenczy Noémi a szövést nem egyszerű mechanikus eljárásnak tekintette, hanem az alkotómunka koronájának, amely által egy-egy kompozíciós elképzelés elnyeri végleges gazdagságát. Nem a technika virtuozitását, hanem sajátos voltát hangsúlyozó, nem a festészetet kiszolgáló és önmaga valódi lényegét leplezni akaró, hanem önálló műfaj voltát büszkén viselő textilművészet művelésére vállalkozott. A XV. századi francia mesterek példája volt ebben számára az iránymutató.

A számtalan színes terv, amelyet egy-egy művéhez készített, hozzásegít Ferenczy Noémi munkamódszerének megismeréséhez. Az egyes változatok finom formai eltéréseket és sokféle színvariánst hoznak. Fáradhatatlan érdeklődés vitte újabb és újabb megoldások felé, mindig megőrizve a kiindulópontot, hogy lemérhesse a változtatás eredményes vagy eredménytelen voltát, s hogy ahhoz minduntalan visszatérhessen. A szövés közvetlen alapjául szolgáló léptékhelyes színes karton részletekbe menően végleges megfestése helyett – mert hiszen nem bízta idegen kézre a kivitelezést – azzal, hogy a szövés folyamán a színek területén minden új lépés újabb döntéshozatalra kényszeríti, biztosította a befejezés pillanatáig tartó feszültséget, az alkotómunka izgalmát önmaga számára.

Ferenczy Noémi 1911-ben figyelt fel egyáltalán a szövött falikárpit műfajára. Ezt követően kezdte tanulni, s első önálló munkája, az 1913-ban befejezett *Teremtés* már nemzetközi hírnevet szerzett neki. Ritkaság, hogy az első nagy sikerű művet vele azonos rangú alkotások kövessék, s egy életmű egészén át úgy íveljen a művek sora, hogy közben soha nem lankadóan működik a felhajtóerő, amely a művészi színvonalat egyenletes magasságban tartja. Ferenczy Noémi életműve egyike ezeknek a ritka kivételeknek.

A *Teremtés* geometrikus tagozottságú kompozíció, amely zárt és határozott, akárcsak az egyes képmezők felépítése. Leegyszerűsített megfogalmazású ember- és állatalakok, s környezetük, a Paradicsom dúsan burjánzó, szépséges fái, bokrai elborítják a képmezők teljes felületét. Minden világos és sötét színfolt és minden forma a műfaj legalapvetőbb törvényének, a síkszerűség követelményének engedelmeskedik, magától értetődő természetes köny-

Nagy István, festő Bécsben a XIX. század elején.
Bihari János híres czigányprimást elefántcsontra miniatürben megfestette 1814-ben. Ez a kép utóbb Polimberger ágotai (fehérmegyei) földbirtokoshoz került.

Evva Lajos közlése. Szépművészeti Múzeum irattára 234/94.
18)

Nagy

N. 9. *István*, festő Bécsben a XIX. sz. elején. 1814. Bihari János híres cigányprímás miniatűr arcképét festette.

E. Gy. II. 163 l

T. 4830.

t lovat és osztrák katonát látunk,
ruhát viselő hölgy küzd az őt
alról huszárok közelednek. A hát-
ta

magyar

ischen Mädchens.
iegler comp.

melynek mér. 22.4: 15 cm.

-349.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy Istvánt,

VAS NÉPE
festő- és grafikusművész
1980 JUN 1

1021

Szőlőhegyen

Nagy István rajza.

KRÓNIKA: A török időkben a közs
pülés volt. Birtokosai azóta gyakran vált
gati határszél közelsége az oka, hogy lakói is az esztendők során többször kicserélődtek. A kastély utolsó ismert lakói a Sallér, Zichi és Kornis grófi családok. Az 1800-as évek elején a község színmagyar volt, mégis, a két világháború közötti időben valamennyi lakos németajkú. A háború után a német anyanyelvűeket kitelepítették, néhány év alatt megüresedtek a lakások. A település nagyobb része a határ felé húzódott, az ottani lakásokat lebontották, az épületanyagból a környező községekben, elsősorban Szentgotthárdon építettek új házakat. A szomszédos Ausztriából jövet, a 8-as főút mentén a második község régi és új házait csak néhány pillanatig láthatja az utazó. A tiszta, rendezett utcáján szinte lassítás nélkül haladnak át az autók. Néhány száz méteren húzódik a házsor, s az idegenek talán nem is gondolnak arra, hogy egy falun haladtak keresztül. Tíz évvel ezelőtt 130 lakost számláltak, s a sokat változó település mégis megmaradt, most valamennyien magyar anyanyelvűek.

Jaka

A régi lakóházak felújít
ra várnak. Az épületek tö
sége még a múltat idézi
azokra az elvándorolt lakó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Új Helikon

1962

Ifj. Nagy István

a bakonyi faragott széktámlákra), de még a túlságosan változatlannak hitt pásztorművészeti tárgyakon is, például egy tükrösön, felbukkanhatott az empire stílus felismerhető jele. Ha tehát napjainkban stílusváltozás, újszerű elemek felbukkanása észlelhető például pásztorfaragásokon, ez még korántsem jelenti a népművészet hanyatlását. Mindent egybevetve beszélhetünk mai, virágzó népművészetről.

Többé-kevésbé tehát befolyásolható a népművészet, s ennek haszna, jóirányú eredményessége attól függ, vajon művészünk valóban tehetség-e, s másodszor, hogy maga az útbaigazító művészi ízlésű, tehetségű egyén-e. A hagyomány, ha igazán nagy tehetség, tervező, alkotó kezén át formálódik, még a legmodernebb átformálásban is megőrizhető, s átmenthető korunkba. Gondoljunk például a kitűnő ízléssel megépített keszthelyi szigetfürdőre: a száz év előtti s már elavult, de mégis oly kedves kéttornyos fabódé helyébe teljesen modern technikával, modern építő elemekből új épületet emeltek, de ez, modernsége ellenére nagyszerűen megőrizte a hagyományos formát. Tehát az eredetitől még ily messzire eltávozott új alkotás is lehet hagyományőrző, a régi emlékképe.

*Legfontosabb feladat a népművészet mai rendeltetését, célját meghatározni, s az egész tevékenységet ennek megfelelőleg irányítani. S ezen a ponton jelentkezik megyénk fontos szerepe a népművészet terén, tekintettel gazdasági, kulturális és sok egyéb szempontból oly fontos idegenforgalmára. A mai népművészeti tárgy elsősorban ajándéktárgy, tehát ilyen jellegűnek kell lennie. Azonban a mai embernek nincs szüksége céltalan csecsebecsékre, tehát ajándéktárgyban is olyant óhajt, ami amellett, hogy szép, ízléses, emlékjellegű, de használati tárgy is, a mindennapi életben hasznosítható. A népdal, a népi tánc a dobogón, előadásokon, rádióban, televízióban használható fel. A népi iparművészeti vállalat ma már előre elkészített dobozokat ad a faragóknak, **akik azt kidíszítik.** Aztán a népművészek sok egyebet is kifundálnak; cigarettakészletet, hamutartót, ivókészletet, ámbár ezek legtöbbje nem nevezhető szerencsés alkotásnak. Jó használati tárgy volna azonban a sétabot, amit eléggé nem érthető módon, a kereskedelem nem keres.*

Sajnálatos tény, hogy éppen megyénk népművészetét az idegenforgalom nem használja ki és a Balaton melléki népművészeti boltokban alig találkozunk megyénk népművészeti alkotásaival. Ezen a

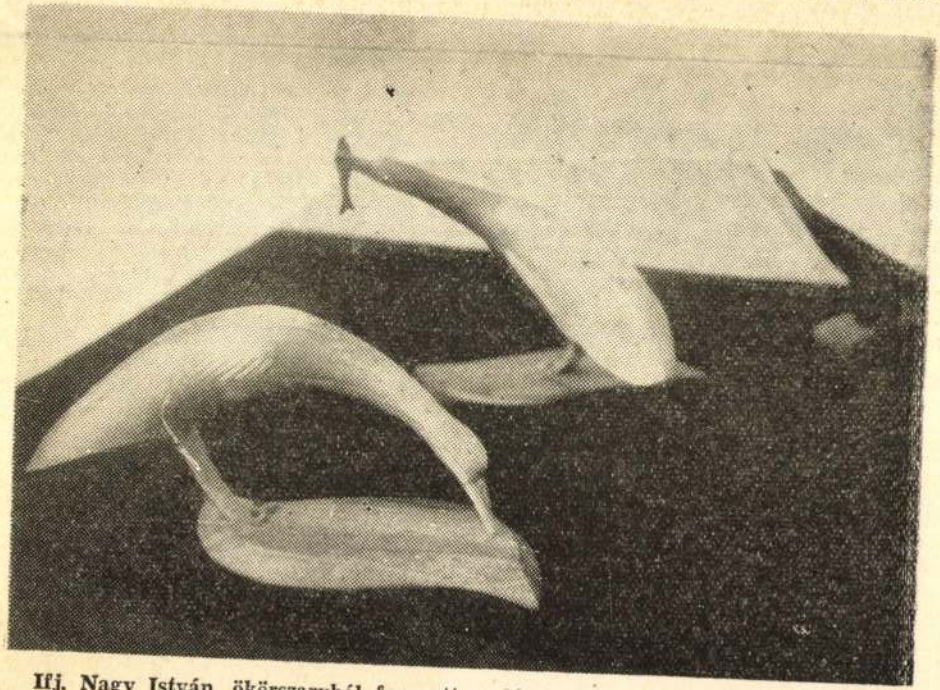

Ifj. Nagy István, ökörszarvból faragott madáralakjai (Balatonfőkajár, 1962.)

visszás helyzeten feltétlenül változtatni kell, egyrészt, mert az itt megforduló idegen, főleg a külföldi, elsősorban helyi vonatkozású tárgyat keres, másrészt ezt kívánja a Veszprém megyei népművészek érdeke is. Számtalan lehetőség nyílik a népművészet helyi emlékeinek továbbéltetésére. Múzeumaink gazdag anyaga példát mutathat a mai alkotóknak a régi formákra, stíluselemekre, megoldásokra s az ügyes érzékű ember annak szellemében alkothat. Természetesen sohasem másolásról van szó, ahogy említettem, ilyenre a valódi népművész képtelen.

Sokat segíthetnénk mintakönyvek kiadásával. Több iskolában tapasztalhattam, hogy az osztálykönyveket tarka hímzésű vászonkötésbe burkolják, ám ezek a hímzések egyáltalában nem Veszprém megyeiek, noha éppen nálunk ragyogóan szép népi hímzések terjedtek el vagy ötven évvel ezelőtt. Vonaton utazva számtalanszor megfigyelhetjük, hogy a naponta utazó nők jó része kézimunkázik a vasúti kocsiban. Szorgalmasan öltögetnek, kötnek, horgolnak, de ha közelebbről megtekintjük a mintákat, kiderül, hogy javarésze a húsz év előtti kispolgári ízlésben fogant mintalapokat másolja. Nem volna stílusosabb és szebb, ha asszonyaink, lányaink bakonyi hímzéseket elevenítenének meg munkáikban? Természetesen ezen is változtatna a mintakönyvek kiadása.

Ajándéktárgynak kiválóan alkalmas a kerámia, mert aránylag olcsón lehet előállítani. Ehhez szintén szép bakonyi, Balaton-környéki mintákat mutathatnánk, amiknek motívumait át lehetne vinni mai tárgyakra. Az idegenforgalomra gondolva még sok lehetőség kínálkozik. Egyáltalában nem használják ki a csuhut, a veszszőt, sást s egyéb nyersanyagokat, pedig elképzelhető, hogy strandkosarakat, strandfelszerelési tárgyat szőnének, fonnának a Balaton mellékén. Valamikor a kisbalatoni sást [illegible] ták üvegek befonására. Ilyen fonott üvegeket nálunk is meg lehetne honosítani, mindezt egy termelőszövetkezet felvehetné programjába. Veszprémben működik megyénknek s talán egész Dunántúlnak egyetlen csutorás mestere, aki még a régi eszközökkel esztergályozza művészi kivitelű csutoráit, de ezt a csutorát egyáltalán nem értékesítjük. Ahogy a külföldieket ismerem, egy csutorában feltétlen nagyszerű ajándéktárgyat látnak.

Lehetne még beszélni helyi hagyományoknak, dalnak, táncnak, színjátszószerű szokásoknak kultúrműsorokban való felhasználásáról ezen a téren eléggé elmaradtunk. Alaposabb kutatásra volna szükség, s az emlékek művészibb bedolgozására, akkor nem kerülhetne a nagy nyilvánosság elé olyan felemás valami, mint a legutóbbi badacsonyi szüreti mulatság.

Megyénk népművészete célját, feladatát, értékesítési lehetőségeit nagyra duzzadt és mind jelentősebbé váló idegenforgalmunkban megtalálhatja. Tulajdonképpen az egész csak szervezés kérdése. Annyit mindenesetre jogos és helyénvaló kívánnunk, hogy ajándékboltjainkban, a fürdő-, üdülőhelyek sűrűn egymást követő bazárjaiban a sok idegen, más vidékről való, sőt külföldi, tengerentúli holmi között nagyrészt megyei eredetű ajándéktárgyak találjanak helyet, már csak azért is, mert az idegent elsősorban ez érdekli.

Ami a megyei népművészeket illeti, azokban nincs hiba. A múzeumok gyűjteményei szerint például a múltban a legszebb pásztorfaragások a Balaton mellékéről kerültek elő, s az évente megrendezett Kulturális Szemle bemutatóján is kiderül, hogy napjainkban kiváló népművészek működnek megyénk területén, akik nemcsak a hagyományos stílusban, de egészen újfajta formamegoldásokban is kiemelkedőt tudnak alkotni.

Nagy István festőművész

- Solymár István: Nagy István

Solymár István kötete a halhatatlan székely festő életét, egyszeri és utánozhatatlan müvészetét összegzi aprólékos, feltáró és bizonyitó tanulmányában. A székely mester iránt érzett megbecsülését, munkájának lelkiismeretes megszerkesztésével, tudományos hitelével, objektivitásával fejezi ki. Megkönnyiti az olvasónak a találkozást Nagy István müvészetével.
A Képzőmüvészeti Alap Kiadó kötetét számos fekete-fehér és szines illusztráció disziti.

1979. III. 5. Kossuth 18.25 (Ané).
Mai könyvajánlatunk.

- . -

PÁSZTORTŰZ

FŐSZERKESZTŐ: REMÉNYIK SÁNDOR
SZERKESZTI: CSÁSZÁR KÁROLY

Édesanyám. Nagy István olajfestménye.

XXIII. ÉVFOLYAM. 4. SZÁM 1937. FEBRUÁR 28.

A Pásztortűz megjelenik havonta kétszer.

•

Cikkek, novellák, versek, ismertetésre szánt könyvek a szerkesztőség címére küldendők:

CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5.

•

Kéziratokat, képeket nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

•

Szerkesztőségi órák:
minden kedden és csütörtökön délelőtt 12—1 órakor.

TARTALOM

Tavaszy Sándor: Nemzeti létünk kérdései. Az irodalmi műízlés társadalmi jelentősége. — *Kőmives Lajos:* Kopjafa Nagy István sírjára... — *Magyar Bálint:* A kigyei búcsú (versek). — *Makkay Albert:* A walkerburghi összeesküvés (amerikai naplórészlet). — *Hegyi Endre:* Zöld fű, zsenge fű (vers). — *Reményi József:* O'Neill, a Nobel-díjas drámaíró. — *Reményik Sándor:* Valahol egy ősz (vers). — *Puszta Sándor:* Tóth Gábris feltámadása (elbeszélés). — *Dsidá Jenő:* Naplemente (vers). — *R. Berde Mária:* Levél Sándor Judithoz. — *Bárd Oszkár:* Bizalom (vers). — *Janovics Jenő:* Akiket Transzilvánia adott Budapestnek. — *Sándor Judit:* Két vers. — *Koós-Kovács István:* Gyilkosok (elbeszélés). — *Dóczyné Berde Amál:* Történet Bem tábornokról. — *Járosi Andor:* Opera-kalauz. Lányi Viktor könyve. — *Valkó László:* Irodalom és művészet a budapesti színházakban. — *K. B.:* Bach-hangverseny és Schwartz Vera vendégszereplése.

Előfizetések, tudakozódások, könyvrendelések a kiadóhivatal címére küldendők:

CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 500 L.
Félévre . . . . . 260 „
Negyedévre . . . . 140 „
Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak egész évre . . 400 L.

Magyarországon:

Egész évre . . . . . 18 P.

Magyarországi bizományos:
Studium R.-T. Budapest,
Kecskeméti-u. 8.

MOST JELENT MEG!

Dr. GÖRÖG FERENC:

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE

III. kiadás, finom fehér papiron 416 oldal 160 képpel

kedvezményes áron

postaköltséggel együtt fűzve csak **Lei 50**, díszes egész vászonkötésben **Lei 70.** — Személyesen vásárlók 5 lejjel olcsóbban kapják a Minerva könyvkereskedésben (Cluj, Str. Regina Maria 1).

Megrendelést gyűjtők

ingyen

kapnak minden 10 drb. után egy fűzött, 15 drb. után egy kötött példányt.

Fenti kedvezmény 1937. február végéig érvényes!

Pontos és olvasható címmel irott megrendeléseket csakis a **pénz előzetes beküldése ellenében** intéz el a

Minerva Műintézet

Cluj, Strada Baron L. Pop 5 szám.

MEGJELENT! MEGJELENT!

BÁRD OSZKÁR

TELEKI LÁSZLÓ

című történeti drámája

50 lejért megrendelhető

a „PÁSZTORTŰZ" kiadóhivatalában

Hölgyek figyelmébe!

Ha bármily okból nem sikerült eddig villanyondulálása, keresse fel üzletemet. Állandó ujdonságok. ***Villany- és villanynélküli tartós ondulálás „Hősugár" géppel,*** *eddig még nem ismert sikerrel és garanciával* ***„Inocamin"*** *hajfestékek 15 árnyalatban. Artalmatlan. —*

Csak a MUŞŞA cégnél kapható,
CLUJ, Piața Unirii 23. szám.

KORUNK LEGÉGETŐBB KÉRDÉSEIVEL FOGLALKOZIK A

MAGYAR NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZEMLE

SZERKESZTI:
DR. SCHMIDT BÉLA

Kérjen mutatványszámot!

Szerkesztőség:
Tg.-Mureș,
Str. Eminescu 4.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Nagy István

l.

Déry 1927

12. l.

Nagy István festő

Liszt zongorázik. Kriehuber kőrajza
A mester balján a festő: Kriehuber ül, jobbján Ernst, a híres hegedűművész. Vele szemben Berlioz áll Czernyvel, Beethoven tanítványával, aki Lisztet zongorázni tanította

Ella pillanatig csodálkozott, aztán megértően bólintott. Az asztalát behozatták, ott dolgozott most már a szoba túlsó végében. Ez jó volt. Megnyugtató! Hallatszott a tolla sercegése. A papirosok nesze, ahogy ide-oda tesz ezt vagy azt. A lépése, egy sóhaja, egy köhintése. Ember és itt van. És vele és benne itt a világ.

A professzor úr megnyugodott. Jól érezte magát. Dolgozott.

Este lett. A tanár zavartan hívta meg a leányt egy csésze teára magához.

— Nem vagyok egészen garszon — mentegetőzött. — A gazdasszonyom öreg bútordarab, szóval nő van a háznál, nyugodtan eljöhet.

A titkárnő gépiesen engedelmeskedett. Megtisztelve érezte magát. A híres tudós, vendégül látja, őt, kis alkalmazottját. Ha nem volna olyan kiegyensúlyozott lélek, ez akár fel is izgathatná.

Otthon Steflikné kissé görbe szemmel nézte a női vendéget. A professzor sokat beszélt. Örömében és megnyugvásában több rumot töltött a teába a kelleténél. Ettől kipirult és megnyílt a lelke. Kezdte magyarázni Ellának, mi a magányosságnak az a félelme, amelyet ő azóta érez. A leány okosan érezte, hogy megérti őt. Késő este volt, mikor elbúcsúzott és elment.

A lakás azonnal jéghideg lett, üres és fenyegető. A tanár beköltöztette nyomban Stefliknét a könyvtárszobába. Itt fog aludni. Az öregasszony zúgolódva behurcolkodott és a tanár a szomszéd hálószobában tíz perc mulva hallhatta egészséges álmának szuszogását.

De ez nem nyugtatta meg. Odaült az ajtó mellé s hallgatta: hátha az öregasszony éjszaka felszedelőzködik, becsapja és kiköltözik a megszokott ágyába. Bóbiskolt és őrködött. Reggel össze volt törve. Rossz éjszaka volt és mindennek dacára, mégis magányos.

Délelőtt a hivatalban lopva nézegette Ellát. Ez a leány hű és ragaszkodó. Ügyes, gondos, szorgalmas. Hasonló lélek hozzá. Jelenléte több, mint testi jelenlét. Steflikné is jelen van otthon a szobájában, ha behívja magához. De az mégsem az igazi. Nem elég. A léleknek a jelenléte szükséges. Egy másik léleké, amely összefogózkodik az övével, egybeforr öntudatlanul s a kettő együtt elég erős, hogy megnyugtassa őt. Ella nyilvánvalóan ilyen lélek. Szerelem? A tanár úr elmosolyodott. Milyen jelentéktelen dolog az ahhoz képest, amit számára az ilyen hűséges, kitartó lélek jelent, mint amilyen ez a komoly, rendes leány lehet.

Mindenki csodálkozott, amikor pár nap múlva Lántz professzor feleségül vette Ellát.

— Ilyen komoly tudós — mondták az emberek. — Ilyen romantikus házasságot! Megártott neki a betegség. Öregszik, gyengül, megszédült.

A tanár úr boldog volt és nyugodt. Kiválóan elérte célját. Hivatalban és otthon, megszakítás nélkül, együtt volt most már valakivel. Együtt jöttek hazulról, együtt mentek haza. Volt, aki megosztotta vele az ebédlőasztalt, aki mellette volt a hálószoba csendjében. Olyan pontosan és elszakíthatatlanul együtt voltak állandóan, mint test és árnyék. Ella alázatosan, tisztelettel és békeséggel vállalta ezt a sorsot. Egy nagy ember felesége volt s ez kifelé hízelgő volt számára, otthon elviselhető és zavartalan.

— A lelkedet szeretem nagyon — mondta a professzor, hetek múlva, egy csodás este, otthonuk-

ban. — Nyugodt, biztonságos, erős és tiszta lelkedet. Erre volt szükségem. Ez hihetetlenül megerősít. Most már rendkívül bátor és nyugodt vagyok.

Ella nem egészen értette ezt a különös dicséretet, de megszorította hálásan az ura kezét, mert tudta, hogy a férfi szereti, azzal a szelíd fényességgel, amely nem olyan tüzes, részegítő és veszélyes, mint a szerelem, de biztonságos és hozzátartozó és ezért mindenekfelett becsülnivaló. Pillanatig sem érezte, hogy tulajdonkép az ápolónő szerepét tölti be a férfi mellett.

Amint teltek a hónapok, a professzor lassan el is felejtette azokat a kínokat, amelyek a megrázkódtatás után gyötörték. Életük szép volt és verőfényes.

Történt, hogy a tanárt nemzetközi kongresszusra hívták meg Páduába. Kicsit meghökkent: azóta nem utazott, azóta ő nem ült vonaton. Első gondolata az volt, hogy nem fogadja el a meghívást. Elmondta a dolgot Ellának. Az asszony csak annyit mondott:

— Kár. Sohasem láttam még Olaszországot.

Ennyi hálával tartozom neki — gondolta a tanár és egy-két napi gondolkodás, egy kis küzködés után határozott.

A hét végén a vacsora mellé letette a vasúti jegyeket. Ella átölelte, megcsókolta és ez most ünnepien jó és jelentőségteljes volt.

Igen kellemesen utaztak. Pár óra mulva a tanár úr levetkőzte minden rossz érzését, amelyet a kerekek kattogása és a vonat ringó dübörgése ébresztett benne.

Egy hét múlva jöttek hazafelé. Lesülten, felfrissülve, gazdag eszmecserék értékes tanulságaival. Este az étkezőkocsiban vacsoráztak

A tanár úr különösen jókedvű volt. Észre se vette, hogy a felesége szórakozottan felelget és szokatlanul elnézeget a levegőbe, hosszan, mozdulatlan szemmel.

Vacsora után elhelyezkedtek a fülkéjükben. A tanár rágyujtott a szivarra.

— Olaszországban mindig megfiatalodom — mondta elégedetten. — Annyit fecsegek, mint egy gyerek, nem veszed észre?

Az asszony összegubbaszkodva ült a helyén, kinézett az ablakon és nem felelt. Sötét éjszaka volt künn, az osztrák hegyek összeolvadtak a fekete éggel, az asszony szeme nem nézett ebbe a feketeségbe és nem felelt.

Arra gondolt, hogy az étkezőkocsiban, tőlük a harmadik asztalnál, ott ült egy férfi egy nővel, az egyetlen férfi, akit életében szeretett s akit már tíz éve nem látott. A férfi meg sem ismerte. Szép szőke nővel vacsorázott, nagyokat nevettek, piros bort ittak és a férfi barnapiros volt, egészséges, gondtalan és fiatal. Elragadó, mint akkor régen is. Ugy is lehetett volna az élet, hogy ő nem egy ráncosodó, öregedő úrral ül ma az étkezőkocsiban, közönyös békességben, hanem a szőke nő helyén, azzal a másikkal, izgatottan, soha be nem telő és soha ki nem hunyó szerelmes sóvárgással és boldogsággal.

Erre gondolt az asszony, míg a rohanó éjszakát nézte, és nem felelt.

Ebben a pillanatban kialudt a villany a kocsiban, a fékek sikoltva csikorogtak, csattogva és nyikorogva megtántorodott a vonat rohanása, a csomagok lezuhantak a hálóból, valahol a kocsiban egy nő ijedten sikoltott. Félelmetes perc volt ez a remegő ropogás, ez a robajló rázkódás, mintha azonnal széthullana minden. Aztán csend. A vonat megállt. Kiabálás, lárma, rohanás a folyosón. Az egész nem tartott két percig. A lámpa újra kigyulladt. Az asszony ijedten kihajolt az ablakon.

— Semmi — hangzott a kalauz megnyugtatása. — Tilos jelzés, a mozdony gyorsan fékezett. Nyomban megyünk tovább.

Az asszony visszaült a helyére. Az urára nézett.

A tanár úr mozdulatlanul, rémülten tágranyílt szemmel ült, égő szívarja a földön füstölgött. Az asszony megdöbbenve közelebb hajolt hozzá.

A tanár úrban ekkor már nem volt élet.

Később, mikor az orvos megvizsgálta, azt állapította meg, hogy szívszélhűdés. De tulajdonképpen a halál oka nem ez volt.

A lélek, amelybe hátralevő életére megfogózkodott, egyedül hagyta. Épp ebben a halálosan, félelmes percben. Egyedül hagyta, kinézett az ablakon, másik férfira gondolt, az igazi szerelemre gondolt és nem felelt.

Művészet

Jegyzetek Nagy István kiállításához

Bár Nagy István Párizst, Rómát járt mester: a legcsekélyebb mértékben sem érzünk képein külföldi hatást. S bár Budapesten tanult festeni, rajzolni: stilusa egyetlenegy más festőnkkel sem látszik rokonnak. Magányosan járta a magavágta csapást már kezdettől fogva és magányosnak érezheti magát a művészet iránt érdeklődő közönség körében is, amely évek hosszú sora óta mélyebb megértés nélkül állott szemben képeivel.

Igaz, hogy ő maga sem törte magát az elismerés után, mert csak egyetlen vágyat, egyetlen szenvedélyt ösmert: képpé teremteni mindazt, ami őt a magyar föld rögein, a csiki-hegyek fenyői közt s az istenadta nép körében megragadta. Pasztelljei zord erővel írtak a kartónra komor embersorsokat, az élet homlokra írt hieroglifjeit, nehéz kezeket s kibámuló szemeket s az emberrel együtt lomha állatait, amelyek épp oly történet nélküliek, mint pásztoraik. Épp így kerülnek elénk a domboldal apró szunyókáló parasztvityillói, egy szűk zuga a fenyves mélyének, vagy a határtalan örökkévalóság képe: az Alföld.

Sok másnak egyszerűen téma gyanánt szolgálnak az ilyenfajta elemek, Nagy Istvánnál azonban, ha képei előtt állunk, egyszeribe megfeledkezünk arról, hogy mit is mutat a kép s mint minden nagy művésznél: a tiszta művészi hatást fogadjuk magunkba, amely éppen azért sajátosan művészi, mert nem írható át a nyelv szavaira. Összetevőit valahogy talán megközelíthetjük, ha olyan homályos dolgokra gondolunk, mint az életérzés ereje, a teremtő ösztön, a valóság magasabb rendbe emelése, fölfedetlen, mélységekbe való bevillantás és így tovább. Mindez megérzés dolga, amihez az kell, hogy az ilyen képek közvetlenül hassanak reánk. Igazi tartalmuk az, amit a festő gyónásszerűen beletemet a festékeibe. Nagy István műveiben szokatlan nagy mértékben és ritka erővel tömörül látható valósággá a művészi megérzés és egyik jellemző vonása az, hogy alakításai sohasem formaiak, hanem telivér ösztönösségből születnek meg. Valóban mondhatjuk, hogy igazi költő, akinek lelkében és kezén egyszerre és egyesülten tömörül az élmény szenzációja az alakítás módjával.

Nagy István egészen eredeti tehetség s művészetünk legjobbjai közé tartozik. Mostani kiállítása a „Műterem" helyiségeiben szépen összeválogatott ízelítő egy olyan mester művészetéből, aki évtizedeken át egyebet sem tett, minthogy új értékekkel gazdagította művészetünket.

LYKA KÁROLY

Uj Idők. 1935. okt. 20. 43.4.

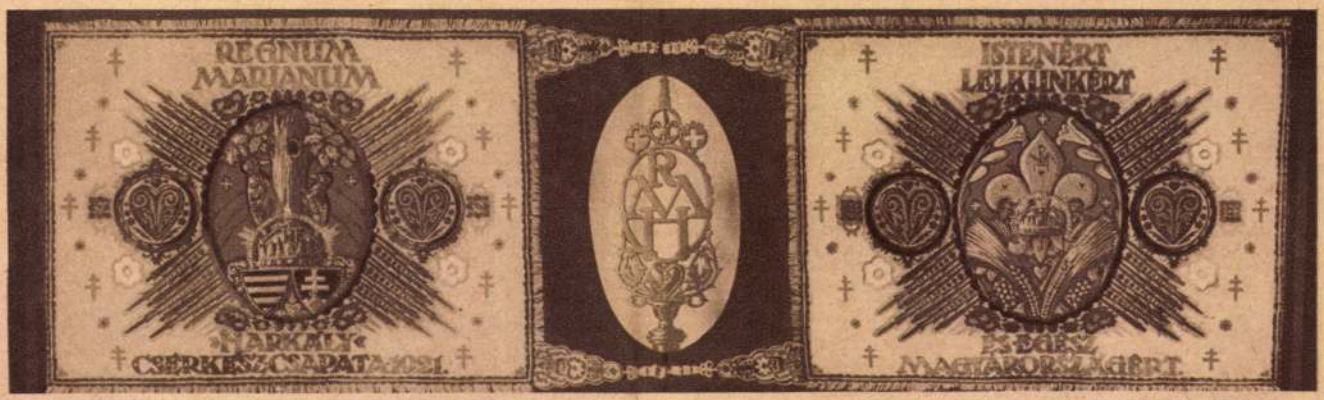

A Regnum Marianum »Harkály« cserkészcsapatának zászlója, amelyet most szenteltek fel.
(Tervezte Nagy István iparmüvész, regnumi öreg cserkész)

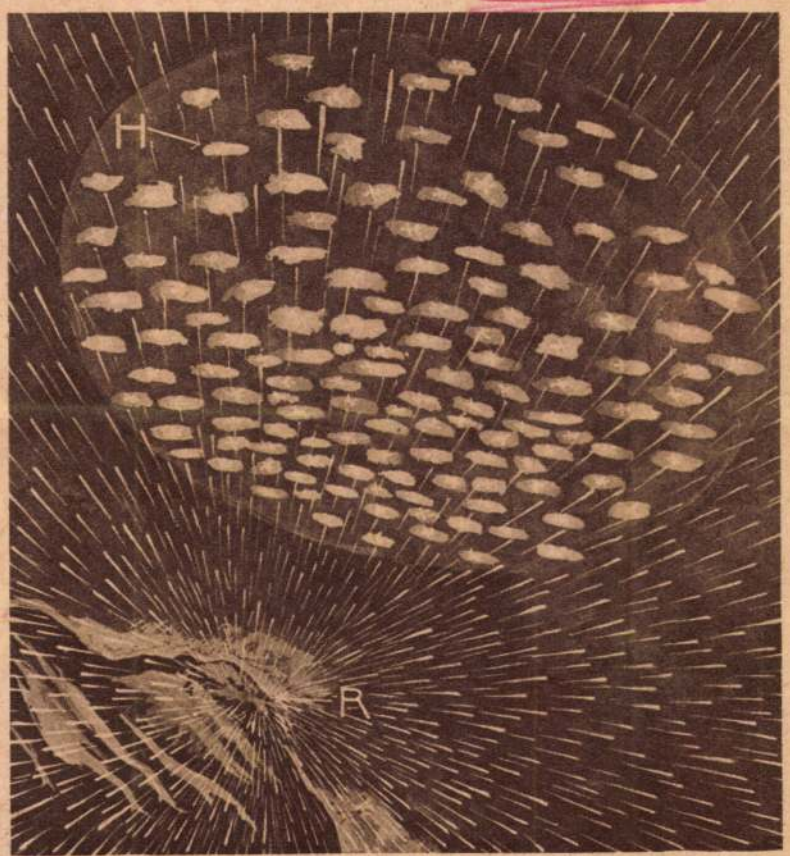

Hogyan alakulnak át az elemek?

A modern fizikális kémia egyik legnagyszerübb vivmánya annak a régi tételnek bebizonyitása, hogy az elemek átalakulnak.

Ezt a rejtelmes folyamatot szellemesen ábrázolja G F. *Morrel* angol tudós mellékelt képünkön. A kép baloldalán egy szurokércdarabkát látunk, amelynek »R« betüvel jelzett pontján egy parányi Rádium-részecske állandóan *X* sugarakat lövel ki magából. *Ezeket a kis részecskéket ismerik Helium néven.* Másodpercenként miriádnyi atóm emanálódik a rádiumtartalmu szurokéreből.

A képünkön nagyitva ábrázolt darabka mintegy 2500 évig emanálja magából a különböző atómokat s mire kimerült, ólommá alakult át

A sugárosan szerteágazó csóvák a Helium-atómok pályáját ábrázolják. A térbe emanálódó Helium-atómok akkor válnak láthatóvá, ha cinkszulfid ernyőt tartunk a bomló Rádium-atóm elé. Ekkor a cinkszulfid ernyőre hulló Helium-atómok (H) fényfoltokká locsannak szét.

Áporka pestmegyei község hősi halottainak emlékszobra.

Bennett Bella amerikai tragika, aki most ismét visszatért a szinpadra.

Tengerszem.

Völgykatlan a Rilo-hegységben.

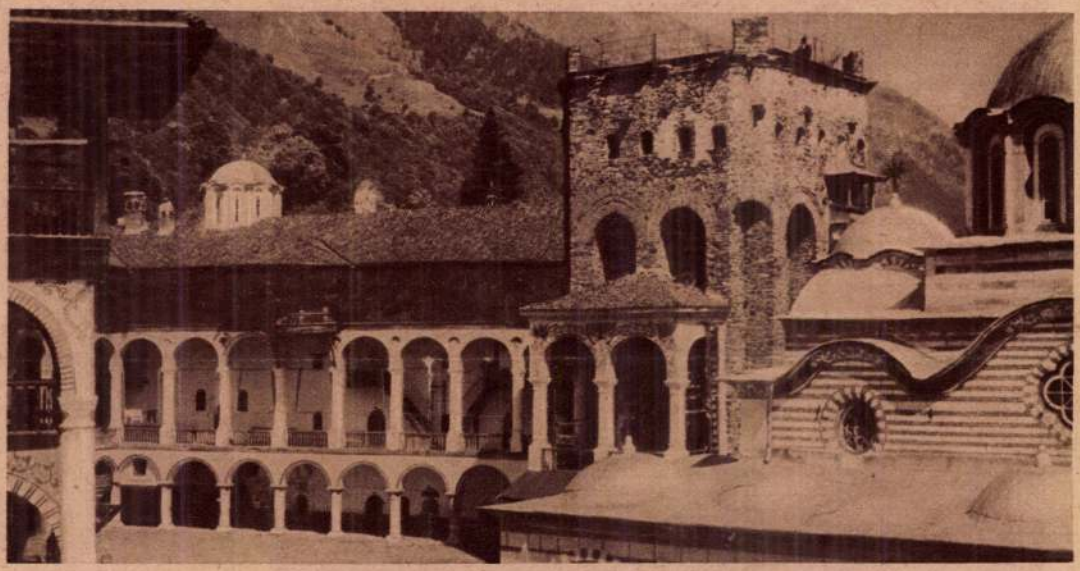

A kolostor udvara.

A bajor királyi herceg Sárvárott vendégül látta a Keszthelyi Gazdasági Akadémia tanárait és tanulóit.

M. Busch, Amerika ünnepelt filmszínésznője.

MEGKEZDŐDÖTT A MŰVÉSZET ÉVADJA

Még csökkenetlen a nyár forrósága, s a közeledő őszt csak az utcák fáinak elszáradt lombja és veresedő színe jelzi: de már talpon az alig múlt nyár termésével a szereplés óráját nehezen váró fiatalok. Kissé túlságosan is mohó az igyekezésük a nyilvánosság, az elismerés és a siker felé. Régebben, mikor a kiállítóhelyiségek száma mindössze kettő volt, a fiataloknak egyhamar alkalmuk sem került a korai megmutatkozásra, mostanában azonban maguk a kiállítóhelyiségek kínálják nekik az alkalmat, már csak azért is, hogy gyors ütemben váltakozó kiállításaik számára anyagot és résztvevőt szerezzenek. A régi gyakorlat bizonyára nem volt egészséges, mert nagyon is megbízhatatlan tényezőktől tette függővé, hogy a fiatal és ismeretlen művészek a nyilvánosság ítélete elé kerülhessenek munkáikkal. De az új gyakorlat sem nagyon megnyugtató, mert szintén megbízhatatlan tényezők az intézői, s azzal, hogy túlságosan korán visznek a közönség elé még meg nem érett művészeket, magukban a fiatalokban tehetnek kárt. Régebben a tehetséges fiatalok úgy szerettek nevet magunknak, hogy teljes erejüket összegyüjtötték egy-egy mérete szerint is nagyobb alkotásra, s azt azután a Műcsarnokban kiállították. Az erő összefogása azóta kiment a divatból s helyét az erőnek sok kisebb alkotásban szétszórása foglalta el. Ez teszi lehetővé azt, hogy már néhány hónapi munka eredményéből gyüjteményes kiállítást rendezhessen a művész. Semmi baj vele, ha az elvégzett munka eredményes volt és gyümölcse igazi és kétségtelen művészet lett. De az igazoláshoz ennyi föltétlenül szükséges.

Az Alkotás-Művészház négy festője

Négy fiatal festő, akinek a legidősebbje is csak 30 éves, a legfiatalabbja meg mindössze huszonkettő. Mind a négyen az Iparművészeti Iskolában tanulták a festést, de a stilizáló dekorativ feladatoknál; ugy látszik, jobban vonzza őket a szabad természet. Néhány kivétellel csupa tájképet állítottak ki. Legkészebbnek és egyben a legértékesebb tehetségnek *Nagy* István látszik közülök. Finom érzékkel választja meg a tájékban a motivumánál fogva érdekest. Vizfestményei technikai tekintetben is kiválóak. A festékkel való bánásnak arra a gazdaságos módjára emlékeztetnek, amely a papirosalapnak nagy szerepet juttat és amelyet Diósy Antal és Hende Vince honositott meg nálunk. Nagy István vizfestményei az övék mellett is megállják helyüket. A „Közelgő tavasz" és a „Vihar a

1943. IX. 19.

UJSÁG

Gyilkos-tó felett" cimü tájfantázia és szinelrendező képzelet sok jóval biztató tanusága.

a nemzetközi előírásokhoz s a menekültek közül mindenkit internálnak, aki katonai személynek te-

zást folytatott a brit kormány által kiküldött összekötővel és érintkezést keres az amerikaiakkal is.

A szövetségesek elfoglalták Laet

Lisszabon, szeptember 18. A brit hirszolgálat jelentése szerint a szövetségesek csendesóceáni főhadiszállása közölte, hogy a szövetségesek *elfoglalták Laet*, a japánok egyik ujguineai támaszpontját. *(MTI)*

Amsterdam, szeptember 18. (Német Távirati Iroda) A szövetségesek csendesóceáni főhadiszállásának szombati közleménye szerint Lae japán támaszpontot ausztráliai csapatok foglalták el. A csapatok szeptember 16-án vonultak be a városba. (MTI)

Európában és Ázsiában b csaták kezdődnek

Unió folytatja harcát a németek ellen. *Egyre növekvő béke iránti vágy lett urrá a kis államokban,* akárcsak Olaszországban. A szövetségesek azonban még vlamennyi hadszintéren távol vannak a végső győzelemtől.

— A földközitengeri hadszintéren igen heves és áldozatos harc folyik és *a győzelem kihasználása előtt meg kell szervezni állásainkat.* A brit szigeten levő támaszpontokon olyan haderőt csoportositottak, amellyel a szárazföldön, a tengeren és a levegőben egyaránt *nemcsak egy bizonyos irányban, hanem többfelé hatalmas csapást lehet mérni.*

— Az oroszoknak még hosszu utat kell megtenniök, amig elérik Németország területét. Az északafrikai, sziciliai és olaszországi hadjárat, valamint Németország bombázása elsőrendü segitséget jelentett az orosz hadsereg számára Leningrádtól egészen a Fekete-tengerig.

— Még sulyos veszteségekre lehet számitani. *Japán hatalma egészen addig nem omlik össze, amig a szó szoros értelmében porrá nem zuzzák.* Ostobaság volna részünkről — mondotta Roosevelt —, ha ezt másként állitanánk. *(MTI)*

Ujrendszerü, olcsó, expressz

bridge-tanfolyamok

kezdők, gyengébb és erősebb haladók számára. Játékgyakorlatok mester felügyelete mellett. Különórák. Jelentkezés személyesen v. telefonon az

Országos Magyar Bridge Clubban

du. 5-től (Erzsébetteri Kioszk-épület) T. 188-200

NAGY ISTVÁN

Harminc évvel halála után felfedeztek egy nagy művészt

Ennek a lapnak első oldalán egy kis menyecske képét látja az olvasó. A kép Nagy István festőművész alkotása, akinek halála harmincadik évfordulójára emlékkiállítást rendeztek most a budapesti Magyar Nemzeti Galériában.

Ez a kiállítás nagy eseménye a magyar művészeti életnek. Ezen a kiállításon – halála után harminc évvel – a nagyközönség és a kritika felfedezett egy nagy magyar festőt, a XX. századi magyar képzőművészet egyik legjelentősebb művészét.

Nagy Istvánt hányatott, különös élete során, és halála után is, többször felfedezték és mindig újra elfelejtették.

Ki volt hát ez a művész?

1873-ban született az erdélyi Csíkmindszenten, kisbirtokos szülők fiaként. Tizenöt éves volt, amikor apja, a jegyzőséget is viselt módos gazda meghalt. A fiú először gazdásziskolába járt, azután hazaszökött birkapásztornak. Megint iskolába küldik, elvégzi a tanítóképzőt és két esztendeig tanítóskodik is Homokmégyen. Ekkor kezd rajzolni. Hamarosan otthagyja állását, s beiratkozik a budapesti minta-rajziskolába, ahol Székely Bertalan tanítványa lesz. Azután Münchenbe megy, ahová a magyar művészek akkoriban a századfordulón tanulni jártak. Ötször volt Münchenben, mindig néhány hónapig. Innen tovább ment Párizsba, ott töltött 1900-ban háromnegyed évet, majd tovább vándorolt Rómába, megnézett, megismert mindent, amit az európai képzőművészet addig teremtett, de – mint feljegyezték róla – egyetlen ottani művésszel sem ismerkedett meg. Úgy élt Párizsban és Rómában is, mint azután visszatérve Erdélybe, szinte remeteként a Gyilkos-tó partján. Elvonulva az emberektől, egyedül, magányosan. Itt a hegyek között egy pásztorkunyhóban élve 1500 rajzot készített.

Az első világháború alatt hadifestő volt a frontokon. Ekkor készítette megszámlálhatatlan rajzát katonákról.

A háború után gyalogos vándorként útra indul, járja az országot, sőt országokat. Erdélyt, az Alföldet, a dunántúli hegyeket, a jugoszláv falvakat. Mindenütt fest és rajzol. Végül 1931-ben Baján telepszik le, s ott él 1937-ben bekövetkezett haláláig. Baján fillérekért, egy-két tojásért szórta szét remekműveit, ma is alig van bajai ház, amelyben ne lenne Nagy István-kép.

Lyka Károly, a kiváló művészettörténész több mint fél századdal ezelőtt azt mondta Nagy István művészetéről:

– Minden egyes munkáján ott látjuk őt, amint lelke egész erejével és szíve minden érzésével magához ragadja azt a csodát, amit a látóhatáron belül eléje rakosgat a természet, az élet. Így néz bele emberek szemébe, akiknek ezer ránccal borította ábrázatát a gond, vagy akikre rányilallik a verőfény, vagy akiken alkonyat aranya sajog. Alig láttam képein cselekvő embereket,

zéba ment, ahol közös megbízást kaptak. Kontha Sándor itt is felkutatta nyomait és műveit. Ott halt meg 1945 őszén, amikor már felszabadult hazája várta vissza.

Kontha Sándor könyve nemcsak lelkiismeretesen részletes életrajz, hanem Mészáros művészi fejlődésének, alkotásainak is elmélyült analízise. Műveinek adatait is két világrész három országában kellett a szerzőnek évekig tartó munkával összegyűjtenie. Az életművet értékelve az életrajzíró megállapítja, hogy „szerepe, jelentősége kulcsfontosságú kora magyar szobrászatában, tehát a magyar szobrászat egész történetében; igen fontos szocialista művészetünk történetében, sőt jelentékeny tényezője a nemzetközi proletárművészetnek. Esetében a művészettörténet a párt története, a munkásmozgalom történetével szorosan összefügg".

A könyv szerzőjének áldozatos munkája minden tekintetben méltó a művészhez, akinek emlékét enélkül lehetetlen lett volna megőrizni. Fontos hozzájárulás a magyar forradalmi szocialista művészet történetéhez.

Két világrész három országában az életmű egy része örökre elveszett, szétszóródott. A megmaradt alkotások többsége méltó helyen van a Magyar Nemzeti Galériában. Ott van a parasztfiút ábrázoló gyönyörű szobra is, amelyről egyik kritikusa 35 évvel ezelőtti kiállításakor azt írta, hogy kétszeres életnagyságra kellene megnagyítani ezt a szobrot, hogy igazi hatását kiváltsa.

Nem lehetne ezt a javaslatot most elfogadni, s a felnagyított szobrot valahol felállítani. Mészáros Lászlóra így is emlékezve?

A könyv a Corvina kiadásában jelent meg.

Magyar Nemzet, 1967. január 29.

vagy éppen históriákat. A föld kemény hátán gubbaszt a sorsok hordozója, végzetek terheltje, az ember-gyerek, asszony, öreg földettúró. Lehetne ezt odapingálni az utolsó pitykéig, a századik ráncig, a hímzés öltéséig, s kapnánk egy etnográfiai felvételt. Ilyen lelketlen robotra Nagy István alig volna kapható. Ahogy ő nézi az embert, ahogy ő érzi az életet, ott a föld népe messze föléje magasul a látleletnek. Olyasfajta hangulat fogja el azt, aki ezekbe a képekbe elmerül, amit a szó jobbik értelmében ünnepélyesnek mondanak. Egyenes kapcsolat az élet megfejthetetlen, titokzatos varázsa és a magunk benső világa között.

És egy fiatal kritikus, Perneczky Géza, aki körülbelül akkor született, amikor Nagy István meghalt, ma így ír róla:

– A mindig időszerű gondolatnak, a népek testvériségének nincs méltóbb képviselője a magyar festészetben Nagy Istvánnál. Emlékkiállításán nemcsak Nagy István életműve kapott megbecsülést, hanem az a gondolatkör is, amit akarva, akaratlanul egész életében szolgált. Ez a gondolat a nemzetinek és a népi közösségre épített nemzetközinek sajátos szövegezése.

Nagy Istvánt – egy-két művészetet értő emberen kívül – senki nem ismerte teljesen. Volt idő, amikor „őstehetségnek", „parasztfestőnek" tartották és nevezték, vagyis olyannak, aki tanulatlanul, a maga erejéből, hajlamából festeget. Akik ezt föltételezték, nem is sejtették róla, hogy mindent megtanult, mindent magába szítt, amit Európában meg lehetett tanulni. Művészetében benne van a magyar festészet egész múltja, sőt bizonyos vonatkozásokban a jövője, a folytatása is.

Együtt élt a természettel, a néppel. Életútja együtt vezetett népe sorsával. S ebből az együttélésből született művészetének, minden egyes képének mélysége, drámaisága, megrendítő ereje.

Az utóbbi évtizedekben szinte teljesen elfelejtették. A teljes, az egész, az igazi Nagy Istvánt ez a mostani emlékkiállítás fedezte fel a művészettörténet és a nagyközönség számára.

Most tudtuk meg, hogy a legnagyobbak közé tartozik.

Magyar Hírek, 1967. október 21.

Mihályfi Ernő Művészet, Garátaim
Bp. Corvina 1977.

Alkotás és szemlélet

Pátzay Pál gyűjteményes kötete

Tekintélyes vitairat szóban és szoborban. Egy vitázó élet és életmű bemutatása ez a kötet, amelyben Pátzay Pálnak, a kiváló szobrásznak a művészet problémáival foglalkozó cikkeit, tanulmányait és száznál több alkotásának reprodukcióját gyűjtötte össze a Magvető Kiadó.

A bevezetőben bizalmat kér az olvasótól a szerző és azt vallja, hogy bár nem hivatalos bölcselő, sem hivatásos író, mégis vállalnia kell a művészetekről szólás és írás kockázatát, mert – s itt idézzük az első vitázó és vitára ingerlő mondatát – „dermesztően hamis értelmezéssel facsarják, torzítják a művészetek sorsát. Minden módon és mindenfelől meg kell kísérelnünk napjaink áldatlan zűrzavarának tisztázását."

Pátzay szellemes, ötletes, gondolatébresztő író, vitázni vele élvezetes és hasznos mulatság. Félelem nélkül harcol, hátra nem tekintve küzd olyan álláspontokért, amelyekért sok egyetértő sorakozik mögéje – ilyen például a vizuális nevelésünk elmaradottsága ellen folytatott évtizedes harca –, de ugyanolyan bátran viaskodik egyet nem értő tömeggel szemben is, néha szinte donquijotei lázzal az absztraktok, szürrealisták, op- és pop-artosok, s a „modern" művészeti irányzatokat kritikátlan sznobizmussal körüllihegő hívők ellen. Az expresszionizmus kísérleteivel indult művész (őszinteségét dicséri, hogy ebből a korszakból is bemutat a könyv néhány szobrot) joggal írhatja: „Nem azért emelem fel szavam ellene, mert nem értem, hogy mit mívelnek, hanem éppen azért, mert nagyon is értem..."

Néha meghökkentően keverednek állásfoglalásaiban a helyeselhető és az elfogadhatatlan gondolatok. Így például egy 1943-ban írt cikkében élesen, bátran és meggyőzően foglal állást a fasiszták tervezett képzőművészeti kamarája ellen. De ebbe a cikkébe belecsúszik ez a – az újságírók részéről személyes megtámadtatás címén is visszautasítandó – gondolat: „Újságírókamarát csináltak. Az újságírás az íróság iparos tevékenysége, az újságíráshoz nem kell művészi tehetség."

Ennek a rövid ismertetésnek nem lehet feladata az, hogy vitába szálljon a könyvvel, vagy hogy egyáltalán beleszóljon a sokágú vitába, csak a figyelmet irányíthatjuk a jelentősen érdekes könyvre, s reméljük, hogy a vita fellobog, hiszen mai képzőművészeti életünk legfontosabb kérdéseiről van az *Alkotás és szemlélet* című könyvben szó.

A kötet végén Végvári Lajos „Arcképvázlat Pátzay Pálról" című tanulmányában mutatja be az írót, a művészt és az embert.

Magyar Nemzet, 1967. december 31.

Lap: DÉLIBA
1943 SZEP. 7.
Megjelent: .....

30

NÉGY MŰVÉSZ

Kiállítóhelyiségeinkben megkezdődött képzőművészeink őszi felvonulása. A mai időkben valóságos hősi tett minden alkotás születe-se s művészeink heroikusan küzdenek az idővel, amely nem kedvez a művészeteknek. Az alkotás művészházban négy festő képei várják az őszi közönséget s mindnégyen hittel szolgálják meggyőződésüket. Nagy István for-

Nagy István: Darabos János szobrászművész portréja

a műegyetem vegyészmérnöki osztálya resz
csátott 2000 pengőből kiadandó 400 pengős
díjak Mikes György III. éves, továbbá Árt

Nagy István festő

E diákjóléti vonatkozású ügyekkel kapcsolatban említem meg, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az elmult tanévben is 25.000 pengőt bocsátott a műegyetem rendelkezésére avégett, hogy ez összegből a *közszolgálati alkalmazottak* műegyetemi tanulmányokat folytató és megfelelő tanulmányi előmenetelt tanusító s anyagi támogatásra szoruló gyermekeit tanulmányi segélyben részesíthessük.

Az említett miniszter úr a mult tanévben hagyta jóvá a m. kir. iparügyi miniszter úrral egyetértésben a *m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósága* által a műegyetem mérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, valamint bánya- és kohómérnöki osztályának rendes hallgatói részére létesített évi 1200 pengős ösztöndíjakról szóló Szervezeti Szabályzatot. Ez ösztöndíjak létesítésének célja annak biztosítása, hogy a gépgyárak mérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, valamint bánya- és kohómérnöki személyzeti létszáma elméletileg és gyakorlatilag megfelelően képzett mérnökökkel legyen rendszeresen kiegészíthető. Az egyes tanévekben az ösztöndíjak számát a mindenkori szükséglethez képest a m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósága állapítja meg.

NAGY ISTVÁN 1.

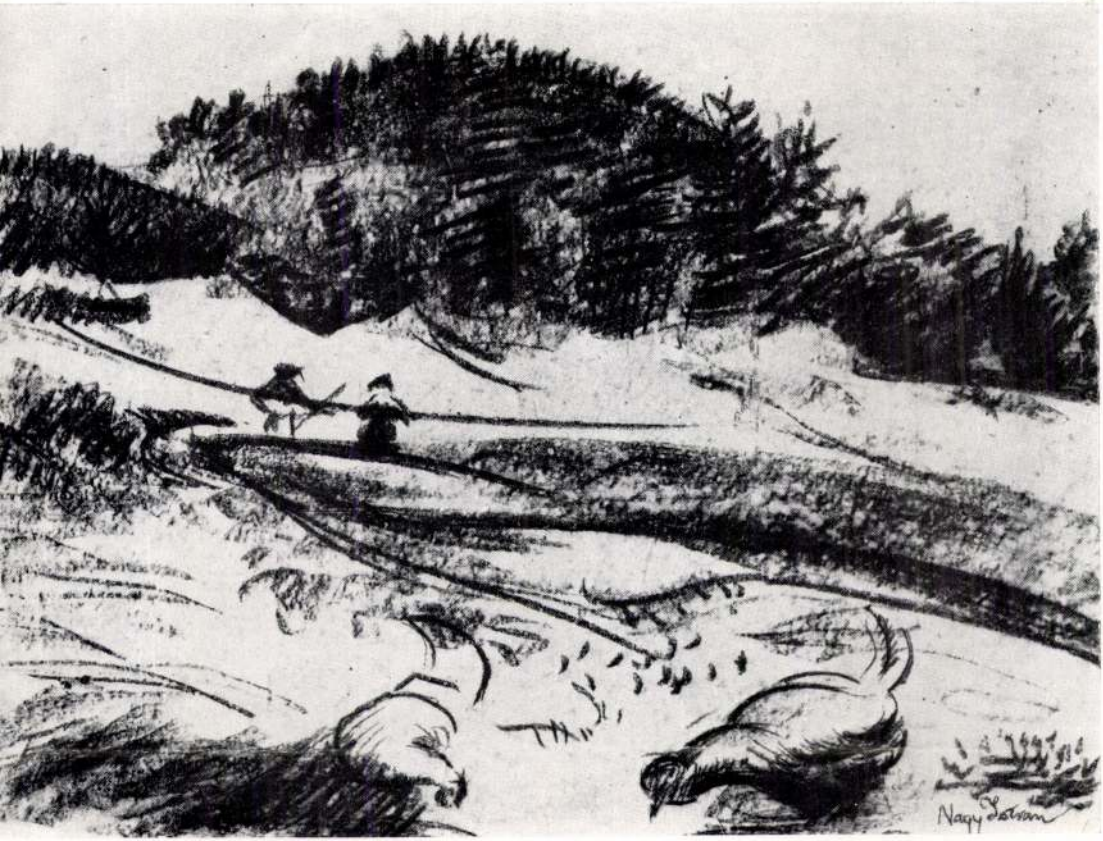

36. Nagy István: Libalegelő Szén

Grafitat és szobrot a Mihályfi gyűjteményből
in Mihályfi Ernő: Művészet, barátaim
Bp. Corvina 1977.

Sárréti vásáron

Az országos vásár inkább csak látványos népmulatság ma már a Sárréten, de a hetivásár fontossága egyre nő. »Gyűlisnek« nevezi a sárréti nép. Itt nincs gyorsfényképész, forgókomédia, jósnő, madárfejű gyerek, mint az országos vásárokon, de itt van a vidék minden terménye, jószágja, ipari terméke és árúja. S rengeteg ember özönlik a környező falvakból. Hajnali két órától jönnek a szekerek szakadatlan sorban, de délután két órára már csak hírhedt részeges faluk néhány kocsija álldogál a kocsmák előtt... A szerekkel együtt hajtják fel a jószágot, tehenet, lovat, borjút, kecskét és a vidék legnagyobb kincsét,

a *kövér disznókat.* A falu alatt összetorlódó szekerek mellett vígan kocog el *szapora járású szamarán a juhász.* Most nem hajt nyájat — vásárolni jött.

A piactéren már lepakoltak a *szekérkas-készítők,* bent ülnek a kasokban és beszélgetnek vagy »fröstökölnek« — csak a fejük látszik ki belőlük, mintha fürdőkádban ülnének.

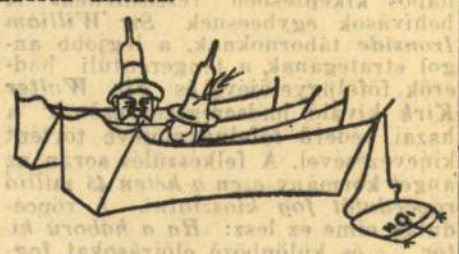

A *szalmakalapárus asszonynál* félórája válogat már a vevő. Úgylátszik, nagyon hiú ember, nem elégszik meg az előadó, meg a körülötte ácsorgók véleményével; zsebtükrében nézegeti magát.

A jószágpiacon *egymásra találtak a juhászok.* Nagy tanácskozás folyik a birkabetegségekről, koponyalékelésről, »saját készítésű oltószerekről...

Az *»olajpiac«* bizony elég szerény méretű:

Legkésőbb indul, de legkorábban ér haza a *biciklis öreg.* Két szép lova van otthon, de ilyen hőségben nem való a jószágot hajszolni. A bicikli különben is igen népszerű most ezen a vidéken.

A férfiak szénát gyűjtenek, *az asszony hát egyedül jött a vásárra.* Fejébe nyomta a szalmakalapokat, amelyeket az urának és a nagy fiának vett.

Az *öreg gulyást* mindenki elhagyja, egymásután porzanak el mellette a magános és a jószágot hajtó emberek, vásáros zsidók, kupecek, cigányok; az öreg gulyás lassan szedi fájós lábait. Lassanként beesteledik, a tanyákból vad kutyák rontanak rá s majd letépik hátáról az új csizmát. De az öreg közéjük vág hatalmas olmosbotjával. A hajnali itatáshoz hazaér. Hetven év alatt egyszer sem késett el...

(Nagy István rajzai)

Súlyos autószerencsétlenség érte a MÉP szegedi főtitkárát

Két nappal ezelőtt tette le a sofőrvizsgát, kilométerkőnek vezette autóját Ernyey István

Szeged, július 3.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) Súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt tegnap Szegeden, a repülőtér közelében. *Ernyey* István orvos, a MÉP szegedi körzetének főtitkára, *két nappal ezelőtt tette le a gépkocsivezetői vizsgát.* Tegnap rövidebb kirándulásra indult.

A repülőtér közelében, eddig még meg nem állapított okból, *egy kilométerkőnek vezette kocsiját,* amely azután az *árokba fordult,* ő maga pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították. *Állapota súlyos.*

London biztosra veszi a moszkvai megegyezést

London, július 3.

Tegnap este érkezett Londonba Sir William *Seeds* moszkvai angol nagykövet legújabb jelentése a *Molotovval* szombaton folytatott tanácskozásról. A jelentéssel valószínűen a kabinet külügyi bizottsága mai ülésén foglalkozik. *Londonban biztosra veszik, hogy a moszkvai tárgyalások egy-két napon belül végleges döntést hoznak* és úgy tudják, hogy Molotov és az angol és francia nagykövet legutóbbi találkozása már fontos haladást jelentett. Ennek bizonyságául hivatkoznak Londonban a szovjetsajtó valamivel melegebb hangjára.

A Reuter-iroda hangsúlyozza, hogy félhivatalos londoni körökben a moszkvai angol és francia tárgyalók és a szovjetmegbizottak mai tanácskozásától a tárgyalások befejezését remélték. Az új csalódás ellenére — folytatja a Reuter — *a helyzetet nem szabad túlságosan tragikusan venni. Molotov* igéretét, hogy a javaslatokat kormánya vizsgálat alá bocsátja, úgy tekintik, mint *egy lépést előre.*

Hollandia senkitől sem óhajt szavatosságot

Hollandiában nagy izgalmat keltett az a leleplezés, amely szerint Hollandia is azok közé az országok közé tartozik, amelyek érdekében Anglia és Franciaország szavatosságot kér Szovjet-Oroszországtól.

A *Nieuwe Rotterdamsche Courant* nyilván sugalmazott cikkben a legnagyobb nyomatékkal *tiltakozik az ellen,* hogy Hollandiát tudta nélkül idegen hatalmak politikai sakkhúzásainak tárgyává tegyék. Anglia és Franciaország — írja a lap — harmadik hatalommal tárgyalásokat folytatott egyezmény megkötése céljából, azonban *óvakodtak attól, hogy tájékoztassák a megbeszélésekről a hágai kormányt,* minthogy Londonban és Párizsban nagyon is jól tudják, hogy ha nyilvánosságra kerül a tényállás, Hollandiában éles elutasító magatartást vált majd ki. *Hollandia senkitől sem óhajt szavatosságot* és époly kevéssé óhajtja azt, hogy egy hatalmi csoport tárgyalásainak tárgyává tegyék. Éppen ezért teljesen közömbös, milyen természetűek és milyen formában jelentkeznek ezek a szavatosságok. *Hollandia védekezni fog, ha komolyra fordul a dolog, de ellenségének fogja tekinteni azt, aki felkérés nélkül, a barátság álarcában háború esetén holland fenhatóság alatt álló területre lép.*

HOLNAP MELEGEBB LESZ

A Meteorológiai Intézet jelenti július 3-án délben:

A hűvös óceáni levegő Európa keleti részeit is elárasztotta és a meleget ott is megszüntette. Kiadósabb esőzést ma éjjel a délkeleti Kárpátokban okozott.

Nyugat-Európában az időjárás derültebb és valamivel melegebb lett. Az Alpok felett leszálló légáramlás indult meg és az időjárás gyorsan melegedik.

Hazánkban az élénk északnyugati szél tovább tartott. Budapesten legheveseb szellőkések ma éjjel léptek fel, 18 méteres másodpercenkénti sebességgel. Sok helyen volt kisebb záporeső, a keleti megyékben néhány hevesebb zivatar is kifejlődött. Szeghalmon 25, Munkácson 29, Szolyván 33 milliméter esőt mértek. Szolván jégeső is volt. A hőmérséklet tegnap a nyugati határszélen 20 fokon alul maradt, a keleti megyékben azonban még meghaladta a 30 fokot. Békéscsabán még 32 fok volt. Éjjel a talajmenti lehülés a nyugati megyékben már elérte a 10 fokot.

Európában ma reggel a tengerszintre átszámított légnyomás legmagasabb értéke 771 mm az Alpok felett, legalacsonyabb értéke 752 mm a norvég partokn.

A Balaton vizének hőfoka ma reggel Keszthelyen 24, Balatonbogláron 22, Balatonfüreden és Balatonkenesén 20 fok volt.

Budapesten ma

délben a hőmérséklet 23 Celsius fok,

a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, mérsékelten emelkedő irányzatú.

Várható időjárás a következő 24 órára:

A szél gyengülése. Délután az ország keleti felében egyes helyeken még záporok. Egyébként túlnyomóan derült idő. Az éjszakai lehűlés még fokozódik, a nappali felmelegedés holnap erősebb lesz, mint ma.

Nem fog ma esni Budapesten

Részletesebb időjelzés Budapestre a következő 12 órára:

Délután gomolyfelhők, valószínűleg eső nélkül. Este derült idő. A hőmérséklet a késő esti órákban 16 fokig leszáll.

1915 Július 4.

Igen ügyes és bátor járőrvállalkozást hajtott végre ezen a napon Krasznik környékén *Illés* István, volt dési 32. honvédgyalogezredbeli hadapród, aki önként jelentkezett arra, hogy az oroszok helyzetét felderíti s az orosz tábori őrsök vonalán átférkőzve, tényleg igen értékes megállapításokat eszközölt az ellenség hátában, majd visszatértében rajtaütött egy orosz járőrön, amelyet megsemmisített. Végül rendkívül ügyesen az orosz előőrsök közötti hézagon át hazavezette járőrét, úgyhogy annak egyetlen embernyi vesztesége sem volt. Jutalmul a kisezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Üzlet, forgalma nehezen mozog? Az Est Express hirdetése élőtest önt belé!

16 nap alatt menetrendszerűen a Föld körül

Nyugatról keletre egy newyorki tanítónő, keletről nyugatra egy newyorki kereskedő repüli körül a Földet — A tanítónő már átrepült Budapesten

A hollandi légiforgalmi társaság hárommotoros gépe menetrendszerű időben a szokásos külsőségek között szállt le a budaörsi repülőtéren. A gépet a hivatalos személyeken kívül senki sem várta, pedig érdekes utast hozott magával: Mrs. Clara *Adams* amerikai tanítónőt, aki nem kisebb feladatra vállalkozott, minthogy *keletnyugati irányban menetrendszerű gépeken körülrepüli a Földet.*

Napbarnított arcú, zilált szőkehajú hölgy szállott ki a hatalmas gép utasfülkéjéből, eleget tett a hivatalos formaságoknak és máris rohant ebédelni.

— Sietnem kell, — mondta — mert *ebéd után rögtön szeretnék továbbutazni.*

A repülőtér étkezőjében paprikáscsirkét rendelt, cseresznyét evett utána.

— Csak pár percre szállottam ki, — mondta itt — innét Bangkokba megyek, remélem *5-én pontosan meg is érkezem.* Eddig a legkisebb hiba sem csúszott számításaimba, minden útszakaszomat *menetrendszerint* sikerült megtennem.

Ezután elmondta még, hogy negyedik éve repül.

— Tanítónő vagyok és a szünidőket szoktam felhasználni az ilyen kirándulásokra. Jó párezer kilométert megtettem eddig és remélem, *a jövőben is minden nyári szünidőmet egyetlen szerelmemnek, a repülésnek szentelhetem.*

— Eddig repülőútjaimon a legkisebb izgalomban sem volt részem, ha csak azt nem vesszük *csodálatos élménynek, hogy ma már az ember NewYorkban felülhet egy repülőgépre és tizenhat nap alatt minden baj nélkül a Földet körülrepülve ugyanott simán leszállhat.*

— Milyen útvonalon érkezett eddig? — kérdeztük.

— Mult hónap 28-án indultam Newyorkból a Panamerican Airways *Dixi Clipper* nevű gépével, 30-án érkeztem Marseillesbe, onnét a Deutsche Lufthansa gépével Leipzigbe, majd most Budapestre. Innét Bankokba megyek, az Air France járatával Honkongba, majd ismét amerikai gépen *Manillán és Honolulun keresztül San Franciscoba, végül pedig az United Airlines gépével Newyorkba.* Ugy számítom, hogy *14-én érek haza.*

— Budapest felett úgyszólván csak elsuhantam, az egész városból eddig csak a repülőteret láttam. Könnyen el tudom azonban képzelni, hogy csodaszép lehet ez a hatalmas folyóval kettészelt és hidakkal összekötött két város.

— Mi a célja ennek a hatalmas légiútnak?

— Egyrészt *szabadságomat szeretném kellemesen eltölteni,* másrészt azt akarom bebizonyítani, hogy *a repülés ma már nem csoda, a repülőgép a legkitűnőbb közlekedési eszköz a világon.* Van aztán még egy elgondolásom: *a megtett utakról előadásokat szándékozom tartani NewYorkban.* Sajnálom, hogy Budapestet nem tudom majd olyan részletesen ismertetni, ahogy szeretném, de bízom abban, — fejezte be nyilatkozatát Mrs. Clara *Adams* — hogy lesz alkalmam még visszatérni és a város szépségeinek előlegezett bizalmat alaposan kitapasztalni.

A budaörsi repülőtérnek *július 6-án egy másik nemkevésbé érdekes vendége is lesz.* Ekkor érkezik ide világkörüli útján Mr. Normann C. *Lee,* egy ősrégi newyorki cég társtulajdonosa. *Mr. Lee nyugati irányban akarja a Földet körülrepülni, számítása szerint 24.694 mérföldnyi utat tesz meg repülőgépen és mindez 500 fontjába fog kerülni.*

— Mr. Lee szenvedélyes repülőutas, a világháborúban magas repülőkitüntetést kapott és eddig már *több mint ezer órát töltött a levegőben.* Mostani útján öt teljes éjszakát repül át és tervezete szerint tizennégy szállodában tölt ugyancsak egy-egy éjjelt.

Testvéri szeretettel ünneplik finn hivatalos körök Kunder Antal minisztert

Helsinki, július 3.

Kunder Antal kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter és felesége tiszteletére a finn-ugor néprokonsági egyesületek bensőséges ünnepi vacsorát rendeztek. Az ünnepi vacsorán a magyar miniszteren és feleségén kívül megjelent a Finnországban tartózkodó magyar kulturális küldöttség, *Jaakson* észt közoktatásügyi miniszter és felesége, *Hannula* finn közoktatásügyi miniszter és felesége, a magyar követ, a budapesti finn követ, a helsinki észt követ és a finn társadalmi és tudományos élet igen sok kiválósága.

A vacsora során több felköszöntő hangzott el, amelyek közül különösen szép volt *Kannisto Arthur* finn egyetemi tanár magyarnyelvű beszéde. Hangoztatta, hogy *ez a látogatás többet jelent a szokásos nemzetközi udvariassági aktusnál,* mert két olyan szív összedobbanását jelenti, amelyek egyazon hittel munkálkodtak együtt a történelem előtti időktől kezdve. A történelem erőin — mondotta az egyetemi tanár — sok ezer kilométerre dobták őket egymástól. Éppen ezért nem támaszkodhatik egymásnak fegyveres erejére. Azonban ennél hatalmasabb erők: *erkölcsi erők és kulturális erők kapcsolják őket egybe.* Poharát Horthy Miklós kormányzóra emelte.

Kunder Antal miniszter és felesége a finn közoktatásügyi miniszter és az észt közoktatásügyi miniszter társaságában Helsinkiből Tampéra utazott. Itt megtekintette a várost, majd részt vett a város által a Lepola gyermekotthonban rendezett tízórain. A miniszter és kísérete ezután vonattal tovább utazott Észak-Finnországba.

Kánikulai csodabogár-hír egy angol lapban

A külföldi sajtóban olyan csodabogár kelt szárnyra, mely minden eddigit felülmul.

A *Sunday Graphic* című lap azt írja, hogy Hitler danzigi terve súlyosan aggasztja Mussolinit, akinek hadereje nincs háborúra felszerelve. Ennek következtében azt tanácsolta a Duce Hitlernek, tegye legközelebbi céljává Magyarországot, mert ez könnyű feladat volna. Magyarországon fokozódik a feszültség. Azt hiszik, hogy Hitler augusztusban diadalmenetben vonul be Budapestre.

*

Az augusztusi bevonulás ostoba meséje nem új, azonban, úgylátszik, mint általában a mesék szokták, vándorútján egyre újabb motivumokkal díszesedik. Az a díszítés, amelyet a Sunday Graphic aggat rá, valóban méltó egy fantasztikus rémmeséhez. Az angol hetilap szerint éppen Magyarország legelső, legnagyobb, leghűségesebb barátja »tanácsolja« Magyarország meghódítását, az a férfi, aki hatalmas szavát felemelte igazságunk érdekében már akkor, amikor csak rosszakarat és közöny vett körül bennünket, aki jóban-rosszban mindig helytállott mellettünk s aki a Felvidék és Kárpátalja viszszaszerzésében is örök hálára kötelező barátsággal volt segítségünkre... A mese különben sem nélkülözi a groteszk humort. A Duce állítólag azért tanácsolta Hitlernek, hogy legközelebbi céljává Magyarországot tegye, mert ez »könnyű feladat« volna. Ez a tréfás képes ujság, úgylátszik, egyszerű iskolai feladatnak képzeli el egy ezeréves ország meghódítását; elképzelése szerint a nemzetek egymás közötti életében csak »feladatokon« törik a fejüket a nemzetek vezetői és azt a »feladatot« oldják meg előbb, amely »könnyebb«, tekintet nélkül érdekre, barátságra, józan célra... Ha a *Sunday Graphic* egészen különös kánikulai képtelenséggel akart szolgálni olvasóinak, elérte a célját.

Tuka: „A szlovák népnek Németország irányában táplált őszinte barátsága nem alapszik kényszerűségen"

Pozsony, július 3.

A kaiserslauterni ünnepségen, amelyen Hess ismert beszédét mondotta, szlovák részről *Tuka* miniszterelnökhelyettes és *Murgas* a Hlinka-gárda parancsnoka vett részt. *Mindketten beszédet is mondtak. Tuka* a szlovák nép üzenetét tolmácsolta. *Kikelt a francia oldalról hangoztatott aggodalmak ellen,* amelyeket az úgynevezett kis államok irányában hangoztatnak. *A szlovák népnek Németország irányában táplált őszinte barátsága nem alapszik kényszerűségen,* hanem közös harcokból származik. Szlovákiában az építőmunka lassan, de alaposan halad előre.

Murgas hangoztatta, hogy *Szlovákia ma szabadon él kicsiny, de biztosított államban.* Mi, szlovákok, a német birodalom védnöksége alatt igen jól érezzük magunkat — mondotta — és bennünket a francia vagy angol védelem kérdése nem érdekel.

„Ha a háború kitör..."

Angliában behívtak 24 ezer milicistát

London, július 3.

(A Magyarország és a United Press tudósítójától.) Angliában behívták az első 24.000 milicista katonát, akiket július 15-től kezdődőleg hathónapos kiképzésben részesítenek. A behívások egybeesnek *Sir William Ironside* tábornoknak, a legjobb angol stratégának a tengerentúli haderők főfelügyelőjévé és *Sir Walter Kirk* kiváló hadseregszervezőnek a hazai véderő főfelügyelőjévé történt kinevezésével. A felkészülés során az angol kormány *ezen a héten 45 millió röpcédulát fog kiosztatni.* A röpcédulák címe ez lesz: »*Ha a háború kitör...*« és különböző előírásokat fognak tartalmazni a lakosság számára.

Az új milicistákat kiképző tisztek előírásként megkapták, hogy *megfelelő tapintattal kezeljék az ujoncokat.* Ezek szerint óvakodni kell attól, hogy az ujoncok egyszerűen a vezetők után szajkózzák a tennivalókat. A feletteseknek be kell bizonyítaniok, hogy a filmeken és a meséskönyvekben szereplő régivágású katonatisztek, akik a regrutákra csak egyszerűen ráordítani tudnak, a valóságban többé nem léteznek.

Próbálja meg
és komoly munkával On is
havi 200 pengőt keres
VII., Erzsébet-körút 21., I. 8,
délelőtt 9–1, délután 4–7-ig

ROYAL APOLLO személyzeti jutalomjátékok:

Július 3, hétfő	Július 4, kedd	Július 5, szerda
1. Katja Danielle Darrieux	1. Nagyváros Spencer Tracy és Luise Rainer	1. Alexander's Ragtime Band Alice Faye és Tyrone Power
2. Beszállásolás Páger—Kabos	2. Vadnyugati őrjárat Stan és Pan vigjátéka	2. Kölcsönkért kastély Kabos—Páger—Bilicsi
3. Magyar híradó	3. Magyar híradó	3. Magyar híradó

KÉT SLÁGER egy műsorban. Az előadások kezdete mindhárom előadásban 6 és 9-kor. Előadások folytatólagosak

Nagy István
festő

Kiss
Művészet
1939. 23. 4.
9. l.

Gatta Pal
Thorf

Nagy István

Jestő

Ivód

Valló Győr 1943

HÚZATÁS

(Nagy István rajza)

Az aratás megkezdésével egyidőben a legtöbb faluban felsivít a gőzgép sípja s ettől fogva késő őszig olyan megszokott, mint a harangszó. A határ távoli részein — ahová nem hallik a harang kongása — a kazánok sipolására hagyják abba a munkát s ülnek le enni a gyérlombú akácok tövébe. Télen fülsértő, idegesítő volna a sivítás, ha belehasítana a hideg szürke levegőbe, nyáron vígan, serkentve füttyent át a falun s szaggatottan felelget a szérükön, a letarolt búzaföldeken, a zöld kukoricásokon.

Alig vágnak le néhány kereszt búzát, megindul a cséplőgép is, mert ilyenkorra már gyakran elfogy az óbúza és sürgős az új kenyér. A malmok előtt ponyvákon szárítják a szinte nyers szemeket, nehogy a malomkő szétkenje, hanem jól elmorzsolja, finom lisztté. Barnára égett, ráncosnyakú emberek és fejkendős asszonyok guggolnak a ponyvák előtt, mintha szertartás volna, dúskálva vájják bele tenyerüket a friss új búzába s mosolygósra ráncolt szemmel figyelik, hogyan pirítja a nap lassan-lassan csörgősebbre a szemeket.

Ettől az időtől kezdve nap-nap után gépek dübörgése és ostorpattogás veri fel a falu nappali csendjét. »Magánjárók« másznak végig a falu poros uccáin, csörgő hajtóláncokkal, lomhán, mint az őskori szörnyetegek, sűrű fekete füstöt pöfögtetve. Aratás, hordás és cséplés idején tűzgyujtási tilalom van a faluban; házon kívül tüzet rakni, de még egy gyufaszálat meggyujtani sem szabad. A pipák hidegen lógnak azoknak az embereknek a szájából is, akik lassan bandukolnak, lépést tartva a lomha kazánnal, s vigyáznak, nehogy a magas kéményből kipattogó szikra belekapjon a szalmába, amelyet a szekerek csurgatnak el hordáskor, vastagon borítva az út két szélét.

Sokkal mozgalmasabb, és az ucca minden gyermekét egybecsalja a »húzatás«. Mert nem minden cséplőgép »magánjáró«. Nagyrészét — a régebbieket — vontatni kell. Négy-hat lovat vagy ökröt fognak a kazán elébe s hangos biztatással gördítik át a falun. A rossz utakon gyakran előkerülnek az emelők és az ékek, s ha ezzel sem boldogulnak, kölcsönkérnek az uraságtól két bivalyt. Ezek nekidőlve a recsegő járomnak, orrukkal szinte a földet horzsolva, kirántják a legnagyobb kátyúból is a hatalmas gépet.

A béres lassan lépked a lomha bivalyok mellett, s néha rájuk kongat a nagy ostorával, a lótartó gazda a nyergesen ülve hajtja az első pár lovat, a kocsis pedig a földről biztatja ostorral és »szép szóval« a két hátsót. A gépész félig meztelenül, olajos és kormos testtel lépked a kazán mellett, hatalmas francia-kulcsot lógatva a kezében, s mindenre figyelve, mert gépért, életért ő felel.

A cséplőgépnek nyáron nincs megállása. Néhány hét alatt kell megkeresnie az egész évre valót, mint az aratómunkásnak. Ha egyik szérűt elcsépelte, vontatják a másikra, egyik határból a másikba. Összel aztán megrokkanva, zörgő vascsontokkal bevontatják egy szín alá, ahol rozsdásan álmodozik a rövid és serény nyárról, amikor vidáman pöfékelt, fütytyentett a sárga asztagokkal teli földeken.

Bűnvádi feljelentést tett az alispán a felfüggesztett mezőkövesdi főszolgabiró ellen

Miskolc, augusztus 30.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) Ma délelőtt fordulatot vett a mezőkövesdi fegyelmi ügy: *Lukács* Endre, Borsod vármegye alispánja, a miskolci királyi ügyészségen *bűnvádi feljelentést tett Szentiványi Ferenc dr. mezőkövesdi főszolgabíró ellen.* A bűnvádi feljelentést megelőzően vasárnap *Borbély-Maczky* Emil főispán kihallgatáson volt *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternél, kedden pedig *Lukács* Endre alispánt rendelte magához a belügyminiszter. A keddi miniszteri kihallgatás után *Lukács* Endre alispán telefonon utasította a vármegye főjegyzőjét, hogy *Szentiványi Ferenc főszolgabíró ügyében az iratokat tegye át a miskolci királyi ügyészséghez.*

A kiszivárgott hírek szerint a miskolci királyi ügyészség a szerdai nap folyamán már intézkedett, hogy a mezőkövesdi főszolgabíró kihallgatása végett rendelkezésre álljon. Lukács Endre alispán egyébként szerdán a déli órákban a *Magyarország* miskolci munkatársa előtt a mezőkövesdi fegyelmi ügyről a következő nyilatkozatot tette:

— Miután egyes napilapok szenzációéhesen foglalkoztak a Szentiványi Ferenc mezőkövesdi főszolgabíró ellen elrendelt fegyelmi üggyel és e közlemények alkalmasak arra, hogy a nagyközönséget félrevezessék, a nagyközönség megnyugtatása céljából tartom szükségesnek az újabb *tájékoztató közlemény* kibocsátását. Nem természetem — folytatta az alispán — a lépten-nyomon való nyilatkozattétel és mint a vármegye felelősségteljes állásban levő alispánja egy elrendelt fegyelmi ügyben csupán komoly megfontolás után tehetek nyilatkozatot és akkor, amikor az adott nyilatkozat *a fegyelmi eljárás eredményét nem veszélyezteti.*

— Tájékoztató nyilatkozatot adtam ki, amikor Szentiványi Ferenc mezőkövesdi főszolgabíró ellen *a fegyelmi eljárást elrendeltem és őt állásától felfüggesztettem.* Tájékoztattam a sajtót akkor is, amikor dr. *Várnay* Bertalan főszolgabíró vizsgálóbiztos a fegyelmi vizsgálatot végezve *pénzhiányt nem állapított meg.* Augusztus 29-én a vizsgálat eddigi eredményéről dr. Várnay Bertalan vizsgálóbiztos jelentést tett, amely szerint a vizsgálat, daczára annak, hogy pénzhiányt nem talált, *olyan pénzkezelési szabálytalanságokat állapított meg, amelyek büntetendő cselekmény tényálladékát látszanak kimeríteni.* Ezért az 1929. évi XXX. t. c. 94. §-ának 1. bekezdése alapján a szükséges adatok közlésével *a miskolci királyi ügyészséget értesítettem.* Ettől függetlenül a fegyelmi vizsgálat a törvény szelleméhez híven, annak megfelelő szigorúsággal folyik tovább.

Eddig tart az alispán nyilatkozata. A bűnvádi feljelentéssel tehát újabb állomásához érkezett el Szentiványi Ferenc fegyelmi ügye, amelyet megyeszerte nagy érdeklődéssel kisérnek.

x **Nincs a világon olyan férfi,** aki ellenállni tudna a tökéletes üdeség lenyügöző bájának. A Leton szappan krémes habja utasítás szerint használva, hozzásegíti a nőket a vonzóerők birtoklásához. A Leton nemcsak szappan, hanem kitünő szépségápoló szer. A krémes hab átjárja a pórusokat, megakadályozza a mitesszer és pattanás képződést. Élénkíti a bőr vérkeringését, simává, selymessé teszi az arcbőrt, mely ezáltal frissen, tisztán és üdén marad. Kezdje el még ma a Leton szappankúrát, megtudja, mit jelent szépnek lenni. Egy darab Leton szappan ára 96 fillér. Kapható mindenütt és a főraktárban: Hunnia Laboratórium, Budapest, VII., Erzsébet körút 56.

Csütörtökön: ügetőverseny

Az augusztusi ügetőversenyek utolsó napjának programja:

I. Kéve-díj. 945 P. Táv 2200 m

1	Marczi 5é ph (Kovács II.)	2200
2	Pasa 6é ph (Wiesner)	2200
3	Démon 5é pk (Kallinka)	2200
4	Csalárd 5é stpk (Wiesner)	2200
5	Csibész 4é vlph (Galla)	2200
6	Dália 4é sk (Fityó)	2220
7	Willy 4é stpm (Marschall)	2220
8	Bimbi 7é fk (Kovács J.)	2220
9	Ritola 4é rm (Kovács I.)	2220
10	Sybill 6é pk (Benkő)	2220
11	Dombrád 4é stpk (Jónás)	2220
12	Ali 6é pm (Maszár F.)	2220
13	Mády fia 4é pm (Kovács II.)	2240
14	Rozál 4é stpk (Feiser)	2240
15	Trézsi 7é fk (Nerhaft)	2240
16	Bufeleitő 5é sk (Jakupcsek)	2240
17	Bajadére 6é szk (Kov. J.)	2240
18	Csatafia 6é pm (Biró)	2260

Tip: **Dombrád—Rozál—Willy**

II. Háromévesek versenye. 945 P. Táv 2000 m

1	Néma pm (*Kovács I.)	2000
2	Keve L. stpm (Feiser)	2000
3	Ébredő sm (Benkő)	2000
4	Angyalka stpk (Kovács J.)	2020
5	Éltes fm (Kallinka)	2020
6	Szirén fk (Földi)	2020
7	G. H. Robinson sm (Zwill.)	2020
8	Zepperl pk (Zwillinger)	2020
9	Herkules sm (Raymer)	2040
10	Ficsur stpm	2160

Tip: **Keve L.—Zepperl—Herkules**

III. Amatőrversenv. 810 P. Táv 2000 m

I. RÉSZ.

1	Sabazia 5é stpk (Ivancsics)	2000
2	Palóc 6é pher (Biró)	2000
3	Bandika 7é stph (Reimer)	2000
4	Lenke 5é pk (Galla)	2020
5	Pique Dame 5é stpk (Siró)	2020
6	Echo fia 6é sher (Molnár)	2020
7	Orgona 8é stpk (Jakupcsek)	2020
8	Dundi 6é vlpk (Baik)	2020
9	Peter Pilot 8é fm (Hoffm.)	2020
10	Marina 6é pk (Deutsch)	2020
11	Tilly 6é stpm (Csik)	2040
12	Bicskás 7é pher (Salgó)	2040
13	Junak 9é pm (gr. Vay)	2040

Tip: **Peter Pilot—Orgona—Dundi**

II. RÉSZ.

1(8)	Nestor 5é sm (Deutsch)	2000
2	Hyperol 7é sk (Székely)	2020
3	Lali 8é pher (Hoffmann)	2020
4	Drégely 7é fher (Reimer)	2020
5	Orao 5é pm (Evetovics)	2020
6	Árvalegény 7é ph (?)	2020
7	Ják 7é fm (Biró)	2020
8(1)	Első fia 8é pm (?)	2020
9	Varázsló 9é stpm (Salgó)	2040
10	Minor 9é pm (Hoffm. G.)	2040
11	Csapláros 6é rm (Jakupcsek)	2040
12	O-ha 7é pm (Háry)	2040
13	Margit S. 6é stpk	2060
14	Toti 6é stpm (Csik)	2060

Tip: **Orao—O-ha—Csapláros**

IV. Szent Imredíj. 2700 P. Táv 1500 m

1(3.6)	Füzér 2é pm	1500
2	Arany 2é pm (Feiser)	1500
3(1.6)	Fegyver 2é pm (Hauser)	1500
4	Ficzkó 2é stpm (Raymer)	1500
5	Fontos 2é stpm (Maszár I.)	1500
6(1.3)	Fokos 2é pk (Wiesner)	1500
7	Emőd 2é vlpm (Marschall)	1500

Tip: **Emőd—Fokos—Ficzkó**

V. Nemzetközi mechanikus hendikep. 1215 P. Legkisebb táv 2100 m

1	Sophie 7é pk (Kovács II.)	2100
2	Groo Peggy 7é pk (Feiser)	2100
3	Oda 10é stpher (Hoffm. S.)	2100
4	Peter Pilot 8é fm (Hoffm. G.)	2120
5	Bakafántos 7é stpm (Raymer)	2120
6	Tilly 6é stpm (Kov. J.)	2120
7	Csákány 8é ph (Siró)	2120
8	Ond 9é pm (Baik)	2120
9	O-ha 7é pm (Zwillinger)	2140
10	Triumpf 7é pher (Kov. II.)	2140
11	Tanoda 6é stpher	2220

Tip: **O-ha Kovács II.-h.—Groo Peggy**

VI. Kalász-díj. 1080 P. Táv 2200 m

1	Urilány 5é stpk (Baik)	2200
2	Loge 5é fm (Kovács J.)	2200
3	Buzakalász 6é stpk (Jónás)	2200
4	Abesinka 4é pk (Kucsera)	2200
5	Good Trott szm (Maszár I.)	2220
6	Jónás 6é sh (Marschall)	2220
7	Sirocco 5é pm (Zwillinger)	2220
8	Czinka Panna 8é pk (Benkő)	2220
9	Csipkerózsa stpk (Kallinka)	2240
10	Dulcinea 6é stpk (Feiser)	2240
11	Zuzmara 5é stpk (Kov. II.)	2240
12	Dancsi 5é stpher (Feiser)	2260
13	Lármás 5é pm (Dózsa)	2260
14	Doba 5é sk (Kreiter)	2260

Tip: **Csipkerózsa—Dulcinea—Zuzmara**

VII. Nemzetközi hendikep. 1215 P. Legkisebb táv 2100 m

1	Epilog 6é pk (Baik)	2100
2	Egeria 6é pk (Raymer)	2100
3	Oda 10é stpher (Hoffmann)	2100
4	Törzsfőnök 7é pm (Benkő)	2120
5	Uranos 5é fm (Feiser)	2120
6	Csapláros 6é pm (Marschall)	2120
7	Lasta 7é pk (Fityó)	2140
8	Mimóza 6é pk (Maszár I.)	2140
9	Triumpf 7é pher (Kov. II.)	2140
10	Danilo 7é pm (Zwillinger)	2160
11	Uzsorás 7é pm (Feiser)	2160
12	Balla 10é sher (Vári)	2160
13	Bajnok S. 7é stpm (Kov. II.)	2180

Tip: **Csapláros—KovácsII. hajtás—Uzsorás**

VIII. K. P.-díj. 1215 P. Táv 2000 m

1	Kelevéz 5é stpm (Maszár I.)	2000
2	Gin 8é fk	2000
3	Carthago 6é sher (Hoffmann)	2020
4	Csákó 5é fk (Wiesner)	2020
5	Faccetta Nera (Marschall)	2020
6	Pika 7é pk (Feiser)	2020
7	Orchid Lady 7é vlpk (Földi)	2020
8	Gábor 4 pm (Kovács II.)	2020
9	Echo fia 6é (Molnár I.)	2020
10	Margit S. 6é (Kovács I.)	2040
11	Pamuki Böske 8é (Treso)	2040
12	Elsőm 7é pm (Toplichar)	2040
13	Zivatar 8é stpm (Hévizy)	2040
14	Doba 5é sk (Kreiter)	2040
15	Leo 6é vlpher (Székely)	2040
16	Botond 7é stpher (Reimer)	2060
17	András 8é pher (Hauser)	2160

Tip: **Pika—Orchid Lady—Gábor**

IX. Hendikep. 810 P. Legkisebb táv 2100 m

1	Rejtély 8é fher (Mann)	2100
2	Urpéter 5é stpher (Vári)	2100
3	Vakarcs 6é stpk (Földi)	2100
4	Gulliver 6é pher (Marschall)	2120
5	Spilka 8é fk (Hauser)	2140
6	Első fia 8é pm (Jónás)	2140
7	Ágnes 8é fk (Kovács J.)	2140
8	Lali 8é pher (Feiser)	2140
9	Divat 4é vlpk (Wiesner)	2140
10	Egyetlen 8é pher (Tomann)	2140
11	Varázs 8é fk (Kovács F.)	2160
12	Dajka 5é pk (Siró)	2160
13	Beki 6é pher (Kovács II.)	2160
14	Cserebogár 4é pk (Raymer)	2160
15	Imréd II. 7é pm (Benkő)	2180
16	Siheder 8é pm (Tomann)	2180

Tip: **Gulliver—Spilka—Lali**

X. Zaláni díj. 945 P. Táv 2200 m

1	Magnézium 4é (Marschall)	2200
2	Mády fia 4é pm (Kovács II.)	2200
3	Dusán 6é fm (Benkő)	2200
4	Álmos 6é pher (Maszár F.)	2200
5	Tarantella 7é pk (Fityó)	2220
6	Makfilkó 5é sm (Kovács J.)	2220
7	Perun 5é stpm (Marek)	2220
8(10)	W. Aladár 4é (Feiser)	2220
9	Kati 7é sk (Tomann)	2220
10(8)	Cirill F 4é pm (Jónás)	2220
11	Napsugár 5é sk (Maszár I.)	2220
12	Opera 6é fk (Hauser)	2220
13	Csicsóné 6é pk (Jónás)	2220
14	Aprópénz 4é pm (Kovács II.)	2240
15	Léva S. 5é pk (Vári)	2240
16	Zarándok 5é pher (?)	2240
17	Rozmaring 4é fk (Raymer)	2240
18	Urpéter 5é stpher (Vári)	2240
19	Biztos 5é sher (Galla)	2260
20	Valuta 4é pk (Kallinka)	2260

Tip: **Aprópénz—Fűzítői ménes—Makfilkó**

XI. Hendikep. 810 P. Legkisebb táv 2100 m

1	Mézes 4é pk (Kovács F.)	2100
2	Dinóra 5é sk (Kallinka)	2120
3	Csárda 5é stpher (Wiesner)	2120
4	Zászlós 5é pm (Dózsa)	2120
5	Elszánt 4é pher (Treso)	2120
6	Lutri 6é stpm (Vári)	2140
7	Gyémánt 7é pk (Hauser)	2140
8	Szőke Szubrett 4é pk (Földi)	2140
9	Hableány 4é pk (Kovács I.)	2160
10	Pungyur 4é pm (Feiser)	2160
11	Maya 6é pk (Galla)	2160
12	Pillangó O. 8é (Nerhaft)	2160

Tip: **(Lutri)—Gyémánt—Mézes**

XII. Népligeti díj. 675 P. Táv 2000 m

1	Kapitány 6é sher (Földi)	1980
2	Nefelejts 5é szk (Kovács II.)	1980
3	Bella S. 5é pk (Marschall)	1980
4	Mézes 4é pk (Kovács F.)	2000
5	Zsarnó 3é pk (Wiesner)	2000
6	Leander 4é sm (Raymer)	2000
7	Tilly II. 3é pk (Balla)	2020
8	Zala 3é stpm (Kovács II.)	2020
9	Volga 3é stpk (Benkő)	2020
10	Tisza 4é fk (Kovács J.)	2020
11	Illés 6é sm (Hévizy)	2020
12(15)	Quarnero 3é pm (Feiser)	2020
13	Emke 3é pm (Marschall)	2020
14	Cimbora 4é pm (Maszár F.)	2040
15(12)	Filkó 3é pm (Zwillinger)	2040
16	Tempo 8é stph (Feiser)	2060
17(18)	Szirén 3é fk (Földi)	2060
18(17)	Éles 4é pm (Jónás)	2080

Tip: **Filkó—Zsarnó—Zala**

Kezdete 1/3-kor

Az osztálysorsjáték

mai húzásának teljes jegyzéke

20.000 pengőt nyert: 22052
10.000 pengőt nyert: 8145 43267
5000 pengőt nyert: 27658
4000 pengőt nyert: 40941 63481 66057
3000 pengőt nyert: 3036
2000 pengőt nyert: 12824
1000 pengőt nyert: 9721 15491 32747 35036 45404 64734 70525 72225 84820
800 pengőt nyert: 32953 36038 62146 74528
600 pengőt nyert: 7050 12575 23985 25071 37928 41843 68570 72487
500 pengőt nyert: 1519 12850 29227 32316 38736 40193 54078 56143 56874 57045 62316 62946 66542 68625 73921 76699 78627 80467 87307
300 pengőt nyert: 1613 9212 10249 11070 12186 12307 14301 16777 18112 20535 25522 34939 38913 39837 42525 43133 43748 44887 46385 47007 50744 54418 56427 57479 58109 58366 62228 63512 63798 65416 67454 69151 71363 73773 74072 77110 77293 80576 80746 80979 83341 87488

175 pengőt nyertek:

0 32 49 171 244 374 292 340 422 451 537 542 592 601 675 821 851 896 923 943 972 977 1065 106 151 245 285 298 350 351 410 420 509 536 543 549 559 585 626 769 782 789 790 867 888 950 951 **2003** 112 115 345 467 482 501 551 558 560 602 607 617 618 666 730 475 885 913 **3010** 018 046 064 074 169 212 291 438 452 454 465 470 535 557 584 645 648 719 840 889 926 932 950 966 **4022** 035 036 114 126 159 160 187 204 207 227 252 261 296 349 377 435 530 552 664 692 728 796 869 892 911 949 978 981 **5000** 002 014 029 067 091 172 200 217 269 272 293 334 342 509 661 809 819 852 866 930 938 972 975 **6103** 110 187 191 213 337 360 419 425 442 490 578 689 743 759 763 772 783 922 966 995 **7062** 095 135 147 172 236 272 391 394 405 430 481 534 539 628 663 679 686 731 747 786 822 843 **8010** 028 127 132 138 284 331 352 397 426 480 634 669 692 700 711 745 801 837 873 875 956 **9018** 028 047 144 148 288 297 328 402 523 632 663 782 877 886 913 918

10 031 045 119 222 386 390 514 537 542 591 600 620 644 761 856 898 926 987 **11064** 084 124 207 245 322 414 482 551 591 600 877 940 993 **12044** 068 110 192 196 221 324 369 380 551 572 582 653 674 678 684 686 725 785 871 **13061** 079 098 107 132 173 179 213 249 324 446 471 565 596 618 708 715 757 787 950 **14144** 163 182 239 275 307 320 323 326 351 525 535 562 578 612 640 645 649 756 841 866 932 949 979 980 **15014** 059 065 129 152 155 166 193 226 265 388 394 401 419 459 477 602 627 692 726 747 773 780 792 899 914 960 995 **16067** 080 141 177 189 264 340 368 379 387 389 442 470 495 540 617 625 645 679 682 689 698 731 736 778 800 859 920 943 959 972 987 **17040** 049 079 142 202 213 267 280 343 346 467 530 556 622 632 680 686 692 712 723 739 757 766 793 847 950 **18068** 089 159 181 199 247 319 363 405 420 541 616 719 793 811 873 921 922 928 931 **19066** 104 250 318 350 395 445 464 473 480 509 524 551 611 755 894 971 991

20 074 130 228 240 269 303 313 333 511 523 539 620 711 787 796 849 865 894 898 921 981 **21020** 022 041 047 160 174 225 227 290 330 365 425 486 525 542 620 637 674 696 710 763 783 839 843 944 **22009** 034 039 094 196 206 226 237 306 310 374 411 415 442 463 573 583 646 714 724 838 839 881 918 958 969 996 **23042** 146 232 300 373 376 502 534 546 577 671 699 718 751 775 874 885 967 968 990 **24029** 033 046 100 111 136 249 327 375 455 467 483 528 537 543 738 878 937 **25039** 123 125 129 142 172 249 250 259 324 430 438 458 459 465 481 519 558 599 726 740 762 789 798 893 951 **26018** 034 124 171 226 238 274 460 467 476 525 562 609 674 701 731 759 781 870 890 907 923 948 951 **27035** 122 127 129 171 226 266 347 388 576 578 604 625 644 648 672 721 897 923 **28046** 049 127 138 170 189 213 230 237 279 317 349 367 377 587 626 627 720 745 837 906 — **29019** 033 042 057 148 155 204 258 445 608 616 620 624 631 652 734 914 956 997

30 077 092 179 206 324 350 380 426 442 468 493 502 517 553 616 719 758 760 832 942 961 964 976 994 **31025** 105 119 160 181 191 202 206 252 271 317 324 401 404 552 572 622 689 700 758 845 865 907 **32024** 064 106 127 134 252 292 311 332 336 366 532 645 649 710 830 864 991 **33034** 061 094 131 239 286 392 397 454 559 824 827 837 948 996 **34007** 037 039 063 102 161 197 248 276 307 308 321 340 361 449 465 509 514 540 562 602 616 649 669 707 759 760 808 855 860 905 907 927 938 **35814** 023 040 089 100 161 202 274 337 340 411 420 534 538 566 597 646 674 686 778 915 964 994 997 **36009** 047 052 094 124 143 207 281 287 316 341 414 430 451 529 693 730 754 775 **37049** 191 262 369 430 433 483 583 610 627 693 796 **38075** 118 126 149 157 172 190 251 269 277 284 296 307 312 330 382 401 431 434 436 527 558 580 604 634 661 756 760 809 811 827 884 889 898 918 **39025** 033 051 147 195 204 307 363 496 597 628 638 646 698 739 749 851

40 001 013 076 106 298 310 331 332 362 378 413 424 442 489 539 544 555 569 627 652 762 833 874 921 **41028** 030 089 210 213 237 305 434 538 601 608 612 635 701 705 706 771 782 **42174** 176 189 216 325 332 383 390 432 453 471 479 499 509 524 548 551 555 591 605 620 641 687 711 733 734 809 896 939 946 982 **43027** 029 065 083 104 123 150 158 199 214 234 260 275 304 316 599 627 709 728 801 805 828 847 873 893 **44036** 137 144 194 317 321 336 344 360 393 397 406 410 418 461 489 518 577 687 882 **45008** 200 202 263 318 321 361 376 391 412 425 446 477 586 598 655 680 686 715 720 741 852 902 980 **46005** 100 105 166 217 248 259 347 501 507 533 559 561 663 665 714 716 952 970 983 **47005** 031 048 153 157 165 179 198 199 211 248 326 365 468 560 562 619 764 883 909 951 968 970 **48000** 014 043 048 121 152 201 286 296 363 376 391 430 548 583 594 605 667 757 775 787 808 904 958 962 **49044** 101 169 170 356 388 416 426 454 520 538 551 555 562 589 703 725 765 808 845 929 941 961

50 041 072 161 211 257 304 372 403 431 432 448 464 563 581 739 823 835 841 973 **51029** 049 060 066 074 279 306 318 328 373 419 487 523 630 636 696 712 746 803 823 842 886 901 941 967 980 **52026** 063 089 096 131 135 177 209 279 347 356 366 394 474 491 591 593 608 660 673 686 690 754 760 787 879 800 912 941 970 **53038** 055 077 210 215 275 283 308 361 396 403 611 664 688 705 711 802 818 874 **54016** 058 077 446 505 507 586 611 670 722 734 764 839 **55067** 113 149 162 184 229 334 391 407 421 583 585 697 711 784 **56090** 015 046 068 078 192 282 319 346 391 426 431 444 455 509 544 584 830 862 931 984 **57063** 115 141 203 224 373 426 439 473 485 582 583 596 787 921 991 **58015** 061 065 090 233 250 303 351 429 457 476 483 484 490 522 542 566 607 624 659 668 724 747 772 797 806 819 972 **59006** 242 253 347 487 513 523 643 730 756 776 802 955 967 969 977 985

0 042 044 195 217 258 299 312 451 466 541 552 658 802 940 **61023** 030 086 288 292 328 416 576 625 693 696 851 856 913 922 957 965 984 994 **62009** 198 239 331 341 346 369 419 426 431 432 487 496 563 671 894 901 936 **63001** 054 057 068 265 391 406 591 698 809 891 896 931 999 **64066** 105 109 145 149 164 209 256 359 429 473 526 528 541 563 599 610 660 665 684 802 854 870 974 **65006** 060 077 107 139 234 260 304 352 362 395 450 499 546 610 632 636 709 799 829 865 888 950 **66096** 125 162 164 236 258 341 383 425 533 563 571 581 591 824 647 807 842 907 934 995 **67124** 148 231 274 356 421 483 542 558 572 577 729 736 768 828 859 862 940 993 **68004** 005 066 118 152 280 309 358 420 456 497 498 654 676 792 851 853 861 927 **69028** 068 073 116 173 189 223 256 267 296 419 436 514 537 563 594 630 650 652 690 695 743 753 872 920 939 989

70 051 093 105 111 139 169 272 301 311 444 578 652 662 686 691 703 898 937 **71030** 050 063 156 164 176 204 212 250 283 290 312 465 487 546 560 574 627 637 646 707 722 726 740 830 860 879 907 931 **72017** 020 022 039 105 145 216 266 295 349 464 467 530 626 777 867 941 955 **73015** 052 078 091 135 165 168 174 234 235 253 299 326 373 410 452 467 481 498 500 506 530 610 720 731 747 833 893 920 **74027** 034 074 104 202 261 278 315 343 364 418 458 468 497 565 597 629 791 862 967 **75087** 091 142 247 259 280 314 320 485 504 421 573 709 779 845 875 914 929 **76020** 073 164 201 207 358 416 555 574 590 706 874 945 **77027** 067 202 239 275 285 289 308 362 390 414 427 522 587 594 675 680 730 831 838 894 939 958 **78010** 120 212 308 379 583 648 712 715 903 952 979 **79043** 067 127 151 154 188 194 224 281 313 333 342 372 374 441 529 531 545 565 596 767 688 714 722 745 859 892 954 991 999 **80000**

80 073 176 197 235 264 286 288 301 322 391 405 418 429 492 667 687 706 717 725 785 811 910 920 963 **81023** 044 058 089 123 132 158 197 295 361 388 393 530 563 706 721 750 756 768 775 916 **82015** 031 164 178 198 381 468 586 633 706 715 741 758 772 814 826 954 970 **83063** 140 168 238 250 348 423 474 501 509 577 620 627 645 660 688 714 717 720 852 854 856 944 961 973 **84013** 094 167 178 309 429 446 484 519 530 534 544 546 551 619 623 631 726 748 756 801 802 872 913 **85054** 080 087 125 240 326 355 375 386 395 405 469 515 586 606 614 713 788 790 804 817 903 930 **86120** 121 172 176 221 342 410 502 507 523 552 604 625 660 701 769 847 863 869 941 947 970 993 **87026** 273 285 293 347 375 435 445 620 707 771 802 814 840 939

Minden felelősség nélkül.

*

A *Magyarország* gyorslistáját, amely a ma kihúzott összes számokat tartalmazza, a húzásteremben összeállította a Glória ker. rt. osztálysorsjegy főárusító. VI., Andrássy út 18. Tel.: 11—89—99.

A húzás folytatása holnap, 31-én.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, augusztus 30. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 11.00, London 19.30, NewYork 442.50, Brüsszel 74.75, Milánó 23, Berlin 176.50, Stockholm 106.50. — A többi árfolyam nem volt beszerezhető.

Tőzsdei árfolyamok az egész világról

Szilárdan nyitott, barátságosan zárult az értéktőzsde

Nyitásnál erőteljesen folytatódott a tegnapi szilárd irányzat, amelyet a külföldi tőzsdékről és a nemzetközi pénzpiac alakulásáról beérkező jelentések is alátámasztottak. Az első kötések Kőszénben 8.5, Bauxitban 7, Rimában 1.5 pengővel voltak magasabbak a tegnapi zárlati árfolyamoknál és hasonló arányban javult a többi részvény árfolyama is, azonban ezeken a magas árakon már nyereségbiztosító eladások jelentkeztek s az így piacra hozott áru megakasztotta a további árjavulást, majd gyengítette az árfolyamokat. *Zárlatkor* a legtöbb részvénynél a mai árnyereségnek már csak kis része maradt meg, *az irányzat barátságos maradt.* A zárlati jegyzések a Gschwindt 15, a Gumi 2.5, a Bauxit 2, a Kőszén és a Nasici 1.5, a Trőszt és a Szegedi Kender 1, a Georgia és a Kohó 0.75, a Vasútforgalmi 0.70, a Telefon 0.60 pengős árjavulását mutatják; a Fegyver 1 pengővel, a Salgó és a Rima 10, illetve 5 fillérrel alacsonyabban zárult, mint tegnap.

A kötvénypiacon javultak a fővárosi kötvények, az 1914-es 7 pengővel, az 1927-es 1.75 százalékkal, ellenben lanyhák a hivatalosan nem jegyzett kötvények, amelyeknek tájékoztató árfolyama a következő: kényszerkölcsön 66, népszövetségi kölcsön amerikai kibocsátás 93.5, angol kibocsátás 74.25, svájci kibocsátás 76, holland kibocsátás 75.5, Speyer 67 százalék, aranyjáradék 6.25, Rotschild 9300, Talbot 9500 pengő.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	157.—	158	157.75
Első M. Bizt.	—	320	318.—
Fonciére	—	41	40.—
Concordia-malom	2.15	2.20—2.15	2.15
Első Bp. malom	—	5.50	5.50
Bauxit	117.—	124—119	119.—
Beocsini	9.25	9.80—9.70	9.70
Borsodi szén	5.75	6—6.25	6.—
Kohó	11.5	12—12.5	12.25
Kőszén	259.5	268—261	261.—
Nagybátonyi	34.—	34	34.—
Salgó	22.9	23.75—22.6	22.8
Urikányi	24.25	24—25.5	24.5
Athenaeum	17.—	—	17.—
Fegyver	20.—	19.25—18.75	19.—
Ganz	10.5	11.2—10.4	10.7
Láng	25.5	—	25.5
Acél	18.8	19	19.—
Győri vagón	—	14	14.—
Rima	52.25	54—52.25	52.3
Nasici	61.5	64—63	63.—
Levante	—	0.20	0.20
Nova	11.75	—	11.75
Trőszt	33.—	35.5—34	34.—
Délcukor	73.5	73.75—74.35	74.—
Magyar cukor	59.75	60	59.75
Georgia	12.25	—	13.—
Dreher-Haggen.	117.5	118	118.—
Gschwindt	735.—	750	750.—
Polgári sör	91.5	—	92.—
Gyapjúmosó	1.50	1.65	1.65
Goldberger	31.5	—	31.5
Pamutipar	22.—	—	22.5
Szegedi kender	33.5	35—34.5	34.5
Chinoin	—	—	9.50
Wander	—	70	70.—
Gumi	34.5	38—37.5	37.—
Vasuti forg.	11.—	11.25—11.70	11.7
Telefon	5.—	5.95—5.80	5.60
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1939. évi ptjegy	100.—	100	100.—
1914. évi főv. 4.5%	271.—	278	278.—
1927. évi főv. 6%	73.—	75	74.75
Földhitel A. f. zl.	—	—	87.—

VÁLÁS ÉS NŐTARTÁS
irta **dr. Gerő Ernő.**
Tartalmazza a válás és nőtartás szabályait, azok ellen védekezési szempontokat. Ára **1 P 50 fillér.**
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 18

A londoni értéktőzsde

London, augusztus 30.

(A Magyarország külön tudósítójától.) A piacon kezdetben valamivel élénkebb üzlet mellett a nemzetközi politikai helyzet bizakodóbb megítélése folytán szilárd irányzat uralkodott. Aranyszélű papirok, ipari részvények, különösen repülőgépgyári részvények, serfőzde és olajpapirok árnyereségre tettek szert. Délafrikai aranybányarészvények nyitás után vesztettek valamit árnyereségükből. Az arbitrázsértékek piacán a jegyzések névlegesek voltak.

Mai árfolyamok (zárójelben az előző zárlat): Anaconda (—) 5½, Tanganyika (—) 3½, Central Mining (14¾) 14¾, Canadian Pacific (—) 4.

A *nemzetközi devizaforgalomban* valamivel nyugodtabb megítélés uralkodott. Az angol fontot NewYorkban a tegnap 4.39-es jegyzés után 4.34-gyel jegyezték. Később azonban az árfolyam 4.37-re emelkedett. Amszterdamban és Zürichben a font árfolyama emelkedett, míg Párizsban a jegyzés nem változott. A holland forintban és a svájci frankban jóltartott volt az irányzat. A dollár jegyzése nem változott. A francia frank árfolyamának alakulása a fontéhoz hasonló volt.

BÉCS

Bécs, augusztus 30. (Zárójelben az előző zárlat): Kreditanstalt (256.25) 256.25, Államvasút (15.10) 15.10, Alpesi (15.80) 15.90.

LIVERPOOL: barátságos

Liverpool, augusztus 30. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza októberre (3 sh 10.25 : 10.20 P) 3 sh 9.25 : 9.99 P, 3 sh 9.375 : 10.00 P; decemberre (3 sh 11.50 : 10.48 P) 3 sh 11 : 10.36 P, 3 sh 11.125 : 10.59 P; márciusra (4 sh 0.50 : 10.69 P) 4 sh : 10.59 P, 4 sh 0.125 : 10.62 P.

LONDONI FÉMTŐZSDE

Vörösréz tartott, ón tartott, ólom tartott, horgany tartott

London, augusztus 30.

Jegyzések (zárójelben az utolsó zárlat): Vörösréz standard (46¼—46⁵/₁₆) —, 3 hónapra (46⅜—46¼) 45¹⁵/₁₆—46, elektrolyt (52½—54½) —, ón 3 hónapra (299⅞—230) 226½—227, későbbi (226½—227) —, ólom külföldi prompt (16⅜—16½) 16⅜—16½, későbbi (16¼) 16⅜—16¼, horgany prompt (15⅛—15¼) 14⅞—15, későbbi (15⅜—15¼) 14¹⁵/₁₆—15¹/₁₆.

Az arany Londonban

Londoni aranyárfolyam: 158/6 sh.

Párizsi devizák

Párizs, augusztus 30.

London 175.20, NewYork 40.30.

Londoni devizák

London, augusztus 30.

NewYork 4.34, Montreal 4.43½, Párizs 175.12, Brüsszel 27.75, Zürich 19.20, Milánó 83.50, Stockholm 18.37½ Oslo 19.18, Kopenhága 22.10, Amszterdam 8.12½, Berlin 11.00. A többi változatlan.

Sertésvásár

A mai ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 1927 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 758 darab. Az irányzat zsírban élénk, húsban lanyha.

Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 114—115, szedett sertés I. 107—113, III. 86—90, exportzsír 150 fillér kg-ként.

SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy István „fertő" és grafikusművész

VAS NÉPE
1981 ÁPR 4

1021

a boltban fizikai mur
mégis más, ha a ker
tok. Utána úgy érze
frissültem ahhoz, h
nyugodtan dolgozhass
helyre ritkán járunk
akkor csak szombaton. Vasárn
em szabad kimaradni, nehogy a
henjen.

Szele Jánosné tan
Két gyermekünk va
ragaszkodik ahhoz, l
falun, a nagyszüleinél töltse. Ezzel egyikünk sem ellenkezik, szívesen vagyunk otthon. A régi környezet kellemes kikapcsolódást nyújt, főleg, ha közben segítünk a főzésben, takarításban, a kert gondozásában. Muszáj kizökkenni a megszokott légkörből, ilyenkor lazítunk. Jobb lenne, ha a lazítás nemcsak hétvégére, zódna, de kevés az idő, és itthon is helyt kell zívesen kirándulunk, leggyakrabban a Balaton az úticél. Úgy érzem, jól kihasználjuk a lehet.

ennyit...

A **Művészeti szemle Szom bathelyen** című írásunkba a múlt vasárnap megrende zett néptánc és népzenei be mutató helyezettjeiről adtun rövid tájékoztatást.

A helyezést elért iskolá együtteseinek nevét említet

HÍREK

— **Félelmetes új angol katonai repülőgép.** Az angol Haviland-repülőgépgyár *újrendszerű hadirepülőgépet* készített, amely egyaránt használható *vadász- és bombavető, valamint felderítő, partvédő és megfigyelő szolgálatra.* A pilótaülés mellett Vickers-gépfegyver, a hátsó ülés mellett mozgatható Lewis-féle gépfegyver van elhelyezve, a fülke padlózatában gombnyomásra csapóajtó nyílik, amelyen 100 és 20 fontos bombákat lehet leejteni és fényképező, filmfelvevő, hangfogó készülékek, valamint erős távcsövek egészítik ki a felszerelést.

— **Az amerikai költők szakszervezetének követelései.** *Londonból* jelentik: Az amerikai *költők szakszervezetének* filadelfiai értekezlete a költők anyagi helyzetének javítását célzó határozatokat hozott. Elsősorban *hivatalos koszorús költő* elnevezését követelik a foglalkozás színvonalának emelésére, továbbá a költők *maximális munkaidejének és minimális munkabérének meghatározását,* nyugdíjat az elaggott költőknek és végül a munkanélküli költők támogatása céljából hatalmas állami költeménymegrendeléseket a közmunkaalap terhére.

— **Doktor bácsi, doktor néni drámája.** Egy híres budapesti »doktor bácsi«: dr. *Brück* Miksa gyermekorvos feleségével együtt szombaton éjjel öngyilkosságot kísérelt meg a Sziget utca 38. számú házban lévő lakásán. Híres gyermekorvos volt valamikor dr. *Brück*, vagyont is gyűjtött. Annakidején jól nősült, a gazdag erényi *Ullmann-családból.* Házasságukból két gyermek született: *Brück* Károly és László. Néhány évvel ezelőtt történt, hogy a *Brück-fiúk* egyszerre megbetegedtek, az orvosok egyikükön sem tudtak segíteni, *a két Brück-fiú meghalt.* Dr. *Brück* Miksa feleségével együtt fiai halála óta nem tudott megvigasztalódni. Hosszabb idő óta foglalkoztak mindketten az öngyilkosság gondolatával. Dr. *Brück* Miksa egyízben már megkísérelt öngyilkosságot, akkor azonban megmentették. Az öreg orvos feleségével együtt tegnapelőtt ismét elhatározta, hogy gyermekei után megy. Megírtak néhány búcsúlevelet, majd a hálószobában lefeküdtek és *Brück feleségének 20 gram, magának pedig 30 gram scopolomint fecskendezett be.* Amikor rájuk találtak, már mind a ketten nagyon rosszul voltak. *Brück* Miksánét bevitték a Rókus kórházba, de állapota azóta sem javult. *Brück* Miksa az első segélynyujtás után jobban lett. Elmondotta a rendőrségen, hogy a közösen tervbevett öngyilkosságnak az volt az oka, hogy nem tudtak belenyugodni gyermekeik elvesztésébe.

— **Élelmiszerbotrány Leningradban.** *Leningradból* írják: A városi élelmiszerüzletekben a végrehajtott rovancsolás azzal a *meglepő eredménnyel* járt, hogy a húst, vajat, halat stb. a legkülönbözőbb árakon adják el és hogy több élelmiszerüzlet teljesen *önhatalmúlag lényegesen emelte az árakat.* Számos üzletben silány minőségű cikkeket árusítottak. A hús-, vaj- és halárusító csoportok vezetői szigorú utasításokat kaptak a visszaélések megszüntetésére.

— **Az angol frontharcosok a nemzetközi barátságért.** A Brit Légiónak, a volt angol frontharcosok szövetségének vezetője, Featherstone *Godley* őrnagy Bristolban tartott beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy a szövetség jövő évi pünkösdi konferenciáján *a német, magyar és osztrák frontharcosok vezetői,* valamint egy előkelő francia tábornok is szónokokként fognak szerepelni. Ez valóban a nemzetközi barátság és béke kifejezése lenne.

Tarpan a haj megmentője!

— **Három életbiztosítást fizetett ki a mult héten a Magyarország.** A *Magyarország* a Phönix Életbiztosító Társasággal kötött megállapodás alapján a mult héten a következőknek fizetett biztosítási összeget: *Pecsner* György, Pestszenterzsébet, *Blum* Mórné, Kaba, özv. *Gunár* Gyuláné, Pestszenterzsébet. A kifizetett összeg egyenként 100—100 pengő.

— **Megőrült a fegyházban a nagykállói apagyilkos.** *Nyiregyházáról* jelentik: Emlékezetes az a megdöbbentő gyilkosság, amely Péter Pál-napján történt Nagykállóban, *Sándor* László, a debreceni klinika altisztje *két fejszecsapással megölte édesapját* afölötti elkeseredésében, hogy a jómódú nagykállói gazdálkodó állandóan kegyetlenkedett családjával. A fiatalembert a törvényszék *tízévi fegyházra* ítélte. Az ítélet után *Sándor* László különösen viselkedett a fogházban, nem evett, csak szótlanul ült cellájában és állandóan sírt. Egy nap azután dühöngeni kezdett, földrevetette magát és fenhangon imádkozott. A mult héten azután mentőautón a nagykállói elmegyógyintézetbe szállították az apagyilkos *Sándor* Lászlót.

— **Károlyi Árpád Nagykőrös díszpolgára.** *Nagykőrösről* jelentik: Nagykőrös város képviselőtestülete szombati közgyűlésén ünnepélyes és egyhangú határozattal a város díszpolgárává választotta dr. *Károlyi* Árpádot, a kiváló történettudóst, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli, a bécsi tudományos akadémia rendes tagját. Károlyi Árpád gróf *Apponyi* Albert és *Zala* György után a harmadik díszpolgára Nagykőrösnek.

— **Középeurópai bibliografia.** Berlinben igen érdekes könyv látott mostanában napvilágot. Dr. *Stark* János és dr. *Korek* Valéria — ifjú *Iványi-Grünwald* Béla történetíró felesége — írta »*Mitteleuropa. Bibliographia*« címmel. A mű felöleli mindazoknak a munkáknak szakmák szerint való felsorolását, amelyek a középeurópai agrár, kereskedelmi és politikai kapcsolatok szempontjából fontosak lehetnek. *Tizenöt esztendő irodalma van ebben a gyüjteményes munkában* tudományos rendszerrel feldolgozva, s aki ezekkel a kérdésekkel foglalkozik, a munkának igen nagy hasznát fogja venni. Kapható *Az Est* könyvkereskedésében is.

KIADÓHIVATALUNK KÉRI
AZ EST HIRDETŐIT,
HOGY LEHETŐLEG ELŐZŐ NAPON ADJÁK FEL AZ EST RÉSZÉRE HIRDETÉSEIKET,
AZ EXPRESSZHIRDETÉSEKET PEDIG LEGKÉSŐBB AZNAP DÉLELŐTT FÉLTÍZ ÓRÁIG,
MERT A NAGY ESEMÉNYEK TORLÓDÁSA MIATT A KÉSŐBB ÉRKEZŐ HIRDETÉSEKET CSAK A KÖVETKEZŐ NAPON TUDJUK KÖZÖLNI.

— **Aljechin—Euwe 2½—1½.** Delftből jelentik: A világmesteri címért folyó sakkmérkőzés során *Aljechin* és *Euwe* tegnap este játszotta az ötödik játszmát, amely remivel végződött. A mérkőzés állása a következő: Aljechin 2½, Euwe 1½.

— **Az őszi idény** beköszöntével az Elektromos Müvek állandó kiállítása (V., Honvéd utca 22. sz.) újból megkezdi a szokásos gyakorlati *főzőbemutató előadásait, még pedig szerdán, e hó 16-án délután ½6 órai kezdettel,* főzési előadást és háztartási készülékbemutatót, ugyanezen a héten *hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt ½10 órakor* a bemutató villamoskonyhában főzési gyakorlatot tartanak. Belépés díjtalan.

Az Athenaeum novellasorozatának új kötete:
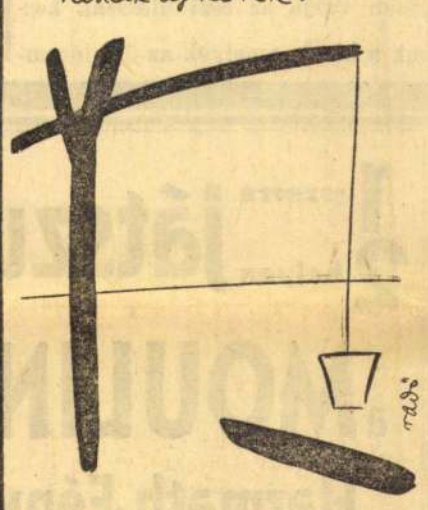
Móricz Zsigmond
KOMOR LÓ
ára 1·60 P.
LEGUTÓBBI KÖTET: HUNYADY SÁNDOR
AZ ÖTPENGŐS LEÁNY

— **Bródy Andor vezérigazgató öngyilkos lett.** Vasárnap reggel a Viktória-kötszerüzem Mérleg utca 2. szám alatti irodájában a takarító altiszt eszméletlen állapotban találta az üzem vezérigazgatóját, *Bródy* Andort. Nyomban kihívta hozzá a mentőket, akik a fiatal vezérigazgatót a *Pajor-szanatóriumba* vitték, megmenteni azonban már nem lehetett. *Bródy* nagymennyiségű mérget vett be, valószínűleg még szombaton este. A 35 éves *Bródy* Andor tragédiájának *anyagi okai* vannak. A Viktória-kötszerüzem, amelybe sok pénzt fektetett be, az utóbbi időben nem ment úgy, mint ahogy ő remélte. *Bródy* napról-napra szótlanabb lett és az utóbbi időben már valósággal búskomor volt. Tettének elkövetése előtt több levelet írt rokonainak, barátainak és a rendőrségnek. A rendőrségnek írt levelében azt kérte, ne boncolják fel holttestét, mert önként megy a halálba.

— **Nagy István festőművész gyüjteményes kiállítása a »Müterem«-ben.** Ötvenegy képet állít ki *Nagy* István, az érdekes modorú festő; tavakat, mezőket, hegyeket, völgyeket, legelésző teheneket, telet és őszt. Valami tompa, borús fojtottság árad a képeiből, amelyeknek zenéje olyan halk és eltiport, mint amikor ronggyal, kesztyűvel, zsebkendővel, esetleg foszlányokká tépett fájdalommal tömik be a harsogó gramofon tölcsérét. Szomorú. *(P—i)*

— **Gyászmise a meggyilkolt Sándor királyért.** *Belgrádból* jelenti *Az Est* külön tudósítója: Csehszlovákiából ötven város és egyesület küldöttsége érkezett vasárnap Belgrádba. Hazai földet hoztak a meggyilkolt *Sándor király oplenáci sírjára.* Vasárnap gyászmisét tartottak a néhai király kriptájában, amelyen a kormány valamennyi tagja megjelent és a küldöttség elhelyezte a koporsó előtt a magával hozott földet.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél reggel éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz a bélmozgást csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

Ma húsz éve

»Támadásaink az ellenség legheve-sebb ellenállása dacára mindenütt előre haladtak. A *Drina* alsó folyásánál csapataink a szerbeket több lövészárokból kiűzték. Belgrádtól délre az ellenségtől több, szívósan védelmezett támpontot ragadtunk el. A szerbek ellentámadásai minden esetben az ellenség súlyos veszteségével meghiusultak. *(Höfer)*« Északon nem volt jelentős esemény. Az olasz hadszíntéren sem történt semmi Bulgária megkezdte a háborút Szerbia ellen. Az első támadás a knjazevaci fronton volt. *Delcasse* francia külügyminiszter lemondását elfogadták, ideiglenes utódja *Viviani* miniszterelnök lett. Az *Elba* mellett lévő brandeisi kastélyban váratlanul meghalt Lajos Szalvátor főherceg. Vérmérgezés ölte meg. Köpcsényben herceg *Batthyány-Strattmann* László neje ikreket szült. Budapesten, az Üllői út 33/b számú házban öngyilkos lett *B. K.* postafelügyelő. A növekvő drágaság miatt az éhenhalástól félt, idegei teljesen felmondták a szolgálatot. Meghalt a magyar pedagógia egyik nagy mestere: *Kármán* Mór. Hetvenkét évet élt. *Rohonczy* Gedeon, a régi világ híres rokonczygidája versenyistállóját feloszlatta. *Csalafinta, Csipcsala* és *Millió* — három, sokat emlegett versenyló — katonaló lett.

x **Kékes Szálló, a basedowkór gyógyhelye.**

x **Akinek a szívműködése rendetlen, úgy** érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvizet iszik.

x **A m. kir. osztálysorsjáték a világ összes nagy állami sorsjátékai között a legjobb és amellett feltétlen megbízható.** Számtalan és összehasonlíthatatlan óriási nyereményeinél fogva a játékban résztvevőknek rendkívül kedvező nyerési esélyeket nyujt.

x **Gárdonyi Bankház sorsjegyei szerencsések.** VI., Teréz körút 41. Telefon: 27—0—91. Sürgönycím: »*Jobbsors*«.

x **Testsúlyát játszva arra a nivóra hozhatja, amit éppen ön, vagy orvosa megkíván.** Ezt úgy érheti el, ha bizonyos ideig *Citrosal* kristályos citromos terméket használ. Ma már minden magyar gyógyszertárban beszerezhető.

x **A mennyezetről hirtelen leereszkedik a színpad, megáll a zenekar fölött és a színészek a levegőben lebegő színpadon játszanak.** Hihetetlen erőfeszítésbe és igen tetemes költségekbe került *Flaschner* Ernőnek, a *Moulin Rouge* igazgatójának a lebegőszínpad megépítése, de megérte. Budapest közönségének ritka szenzációban lesz része. *Harmath Imre és Fényes Szabolcs* új revüjét, a vidám *Moulin Melodyt* a színészek egyszerre két helyen fogják játszani: *a parketten* és a *mennyezetről leeresztett színpadon.*

OSZTÁLYSORSJEGY
GLÓRIA
GLÓRIA
1/1 1/2 1/4 1/8
PENGŐ
24.12.6 3.
HUZÁS
okt. 19.
Glória rt.
V. ANDRÁSSY ÚT 16.
TEL. 18-9-99.

Erősen támadta az ellenzéket Gömbös Gyula Debrecenben egy választási gyűlésen

Debrecen, október 14
(Az Est tudósítójától)

A Nemzeti Egység Pártja vasárnap délelőtt az Arany Bika szálló nagytermében tartotta választói nagygyűlését, amelyen *Gömbös* Gyula miniszterelnök is megjelent *Kozma* Miklós belügyminiszter és *Antal* István államtitkár-sajtófőnök társaságában. *Lázár* Andor igazságügyminiszter, a NEP listavezetője mondotta el programbeszédét és erre az alkalomra a párt egész sereg képviselőtagja is elkínálta az igazságügyminisztert.

A nagygyűlést báró *Vay* László főispán nyitotta meg, majd

Lázár Andor igazságügyminiszter mondotta el programbeszédét.

— A magyar kormány politikájának *elsősorban gazdasági politikának* kell lennie, — mondotta Lázár Andor. — A kormány minden erejével arra törekszik, hogy gazdaságpolitikai intézkedésekkel, a jövedelem és a vagyoneloszlás helyes szabályozásával, a teherviselés méltányos és igazságos megállapításával *erősítse meg a magyar társadalmat.*

Az igazságügyminiszter beszéde után

Gömbös Gyula emelkedett szólásra.

— Már többízben feltettem a kérdést, — kezdte beszédét — miért foglal el az ellenzék *tagadó álláspontot* a nemzeti munkatervvel szemben, ha nem tud ennél *komolyabb és reálisabb* programot adni? Ha pedig maga is elfogadja a nemzeti munkatervben lefektetett irányelvet, kérdem, *miért nem csatlakozik hozzám,* mikor a mai nehéz időkben *a nemzet és a politikai erők teljes egységére van szükség?*

Ezután a miniszterelnök a *szervezkedésről* beszélt, majd

a diktatúra kérdését

vetette fel s állást foglalt *az alkotmány, az alkotmányosság és az alkotmányos kormányzás szükségessége mellett.*

— A régi politikai stílus *megbukott.* A kaszinóban eldöntött nagy kérdések és személyi ügyek politikája *végképpen a multé.* A közvélemény

több komolyságot

vár a politika tényezőitől. Nem kicsinyes személyeskedéseket, vagy politikai inyenckedésre berendezkedett politikusok feldúlt, beteg idegrendszerre való kisded és naiv politikai játékait.

A miniszterelnök ezután visszatért *a közelmult politikai eseményeire,* arra a vádra, hogy egy ígéretét nem teljesítette.

— Ha az lesz az érzésem, hogy a magyar élet a természet törvényei szerint

normálisan lüktet, akkor jöhetünk a közjogi kérdésekkel.

Ma azonban a kenyérprobléma, a nemzetközi életbe való bekapcsolódásunk *jóval fontosabb, mint a választójog új rendezése.*

— Akik ugyanazt a politikai hitvallást képviseljük, ne törődjünk az ellenzéki kritikával, ne törődjünk az ellenzéki politikusokkal és azokkal a vihartkedvelő közéleti hajósokkal sem, akik *a partról szeretik végignézni a vihar tombolását.* Minden keresztény és nemzeti alapon álló magyarnak egy táborban a helye.

Arról beszélt ezután a miniszterelnök, hogy *e pillanatban veszélyeztetve látja az európai béke nagy művét,*

nem a békét magát, hanem a béke szellemét.

— Nem tartanám helyénvalónak, — mondotta — ha a Népszövetség az időszerű vagy nemzetközi kérdésekben nem az egyetemes európai érdek szempontjait, hanem *egyes hatalmi csoportok érdekei szerint* foglalna állást. Ha a Népszövetség teljesíteni akarja hivatását, — amiben nem kételkedem — akkor *tárgyilagosnak kell lennie.* A kérdés csak az, vajjon *a politikában van-e tárgyilagosság.* Erre én nem válaszolok.

Ismét visszatért a belpolitikai kérdésekre. A kormány három év alatt

több mint hetven törvényt

hozott tető alá és most egész sereg reform következik.

— Annyi reform jön, — mondotta Gömbös — hogy sajtófőnököm, *Antal* István államtitkár a minap figyelmeztetett is, *ne forszirozzam a tempót.*

A miniszterelnök végül bejelentett egy csomó munkát és igérte, hogy azokat hamarosan megkezdik.

Gömbös Gyula még délben félegykor a *Tass sinautóval visszautazott a fővárosba.*

A népgyűlést *közebéd* követte, amelyen *Kozma* Miklós belügyminiszter is felszólalt, hangoztatván, hogy a véderő és a külpolitika mellett nem dominálhatnak belpolitikai kérdések. *A nemzet erőit gyengítik azok, akik örökké kritizálnak* és elégedetlenséget igyekeznek kelteni.

Fontos külpolitikai interpellációra készül a Házban gróf Esterházy Móric

— Az Est tudósítójától —

A képviselőház ma délután négy órakor *megkezdi őszi ülésszakát.* Formális ülés lesz, amelynek során az elnöki bejelentések után csupán

a további teendők felett való határozathozatal

szerepel a napirenden. A képviselőház holnap, *kedden délután tartja első érdemleges ülését,* amelynek napirendjére tűzik *a bírák és ügyészek fegyelmi felelősségéről szóló törvényjavaslat tárgyalását.*

A bizottságok nyomban megkezdik munkájukat és tárgyalás alá veszik a ma délután benyujtandó törvényjavaslatokat, közöttük a *földmivelési* minisztériumnak a hegyközségekről szóló javaslatát, a bortörvény novelláját, továbbá a *pénzügyminiszternek* a gazdaadósságok rendezésével szükségessé vált intézkedésekről szóló törvényjavaslatát, a *belügyminiszternek* az orvosi kamarák megalkotásáról, valamint a tűzrendészetről szóló és több más kisebb törvényjavaslatát.

A hét végén történik meg *a hitbizományi javaslat benyujtása is,* úgyhogy

a Ház egyelőre el van látva munkával.

Szerdán lesz az első interpellációs nap, amelyre egyelőre csak *három interpellációt jegyeztek be.* Közöttük legnagyobb érdeklődésre tart számot

gróf Eszterházy Móric interpellációja a külügyminiszterhez az ország külügyi helyzetéről.

Eszterházy Móric a Népszövetség most folyó tanácskozásaiban Magyarország állásfoglalásával kapcsolatban kér tájékoztatást az ország külpolitikai helyzetéről a külügyminisztertől. Hír szerint

Kánya Kálmán külügyminiszter nyomban válaszolni fog

az interpellációra. *Kun* Béla képviselő szintén interpellációt jegyzett be a következő címmel: »*A közbotrányba fulladt képviselőválasztási ajánlási rendszer haladéktalan eltörlése tárgyában*«.

Még egy interpelláció van bejegyezve: *Malasits* Gézáé, az ipartelepek, bányák és egyéb ipari üzemek felvásárlása és leállítása folytán *munkanélkülivé válók védelme* tárgyában.

A Ház egyébként ragyogó új tisztaságban várja az őszi ülésszak kezdetét.

Azok a hírek, amelyek az ülésteremben történt nagy átalakításokról szóltak, túlzottaknak bizonyultak. A házelnök intézkedésére nem történt más, mint hogy

az elnöki emelvény és az előadói emelvény asztalait megnagyobbították,

anélkül azonban, hogy a terem architektúrájához hozzányúltak volna.

A jobboldali ujságírói karzatot a főispánoknak és miniszteri tisztviselőknek adták át, helyette a jobboldali hírlapírók megkapták az ülésteremből elvett két tisztviselői középpáholyt.

Lényeges és egyelőre

érthetetlen újítás az, hogy a jobboldali folyosót teljesen elzárták a hírlapírók elől.

Ezidőszerint a Háznak csak baloldali folyosóján és az egyik keresztfolyosón tartózkodhatnak csupán a sajtó képviselői.

A büfét teljesen átalakították. A képviselői telefonokat az egyes számú értekezleti teremben szerelték fel, a régi képviselői telefonok helyén pedig úgynevezett álló büfét rendeztek be.

Egyéb kisebb változások is történtek még, így

a főterembiztos utasítására az altisztek a nyáron megnövesztették bajuszukat.

A Ház összes altisztjei egyébként *sötétzöld formaruhát* fognak viselni.

A jászladányi petíció tárgyalását megkezdték

— Az Est tudósítójától —

Érdekes petició tárgyalását kezdte meg ma délelőtt a közigazgatási bíróság. *Sefcsik* György jászladányi mandátuma ellen nyujtottak be panaszt *Lázár* Imre kisgazdapárti jelölt hívei. A panaszlók, akiket *Páczner* Jenő képvisel, előadják, hogy *Sefcsik* Györgyöt

152 szótöbbséggel

jelentették ki megválasztott képviselőnek, amivel szemben

3800 Lázár-párti választót zártak el

törvényes jogaik gyakorlásától, Sefcsik javára olyanok is szavaztak, akiknek egyáltalában nincs választói jogosultságuk.

A móri megtette kötelességét

— Az Est tudósítójától —

Három filléressel, autókon, kocsikon közel *10.000 vendég* ment el vasárnap a móri bornapra.

A hatalmas programot mintaszerűen bonyolították le.

A bornap hőse az Ezerjó volt,

vagy ahogy a móriak hívják: a *Pincekincs!* Nehéz, 15—16 fokos édes bor, nagy cukortartalommal. »Házasítani«, keverni viszik már évtizedek óta különösen Ausztriába.

Estére már úgy mulatott a piactéren a vendégsereg, mintha egy nagy vendéglátó ház udvarán lettek volna.

A móri megtette a kötelességét... Z. I.

A 35. magy. kir. osztálysorsjáték
I. osztályának húzásai
szombaton, 19-én
délelőtt kezdődnek
Akinek még nincs sorsjegye,
siessen rendelni vagy venni
bármelyik főárusítónál
Hivatalos árak:
1/8=3, 1/4=6, 1/2=12, 1/1=24 pengő

1-szerre 2 helyen játszunk a parketten és a lebegőszínpadon
a MOULIN ROUGE
Harmath-Fényes revűjében
a Moulin Melody-ban
PREMIER OKTÓBER 16!

Nagy István

Nagy vesztesége a magyar művészetnek, hogy Nagy István meghalt. Ő ugyanis olyan különleges szerepet töltött be festészetünkben, amilyenre senki más nem vállalkozott, a vele egyivásúak közül. Mert bár tanult Münchenben, Párizsban, Rómában, e nagy művészeti központok sokrétű irányai közül egyetlenegy sem hatott reá: kemény erővel megteremtette a saját, minden másétól eltérő stílusát s megvan az a ritka tulajdonsága is, hogy ez a stílus mindenestül a hazai rögből, a föld népéből, mindezeknek közvetlen szemléletéből fakadt s erőtől duzzadó életet zár magába.

Azért, hogy ezt az életet csakugyan belerögzítse rajzaiba és pasztelljeibe: föláldozta a saját életét. Mert még sokáig élhetett volna, ha nem hajtotta volna őt egy szinte démoni erő arra, hogy évtizedes kóbor életet folytasson a csiki havasok, az erdélyi rengetegek, az alföldi tanyák körül. Évtizedeken át úgy élt, mint egy ázsiai pusztai nomád: egy darab kenyér a zsebében, hálás puszta földön, ahol éppen az alkonyat éri, napfölkeltekor már kezében a festőszerszám s ha éppen vihar vagy eső éri: a rideg pásztor módjára való nemtörődés. Szenvedéllyel, sőt fanatizmussal szívta magába, amit a fekete rögökön látott: szomorú embereket, akik a földet törik, kócos, viharvert fákat, az aszálytól perzselt lankásokat. E pusztai világ volt a múzsája, csak ezt érezte át, ő, a nomád, mindenestül és ezt váltotta át kisrétű képein monumentálissá.

Hogy egy ilyen mester nem törődött a városok kultúrművészetével, hogy nem kereste a szép arcot, a finom vonal ritmusát, a tónusok engedékeny simulékonyságát, az magától értetődő. Innen művészetének ősereje, földszaga, meg nem alkuvása. Innen az is, hogy vajmi kevés városi ember értette meg Sohasem lett népszerű, még művészek körében sem, sokan csak különlegességnek nézték művészetét: nagyságát kevesen értették meg.

Hatvannégyéves korában halt meg és csak tizennégy év óta tudják nálunk róla azt, hogy művész. Az *Uj Idők* és a *Művészet* már régtől fogva ismertette ennek a mesternek értékét, a legnagyobb elégtételt azonban biztosan megadja neki majd a jövő.

LYKA KAROLY

Gondolatok

Az a félelem, amit eltitkolunk, nagyobb, mint az, amit bevallunk.

*

Sokszor az, aki megbocsát, nehezebben felejt, mint az, aki nem bocsát meg.

*

Nehezebb onnan eljönni, ahol nem marasztalnak, mint onnan, ahol marasztalnak.

KARÁDI EMIL

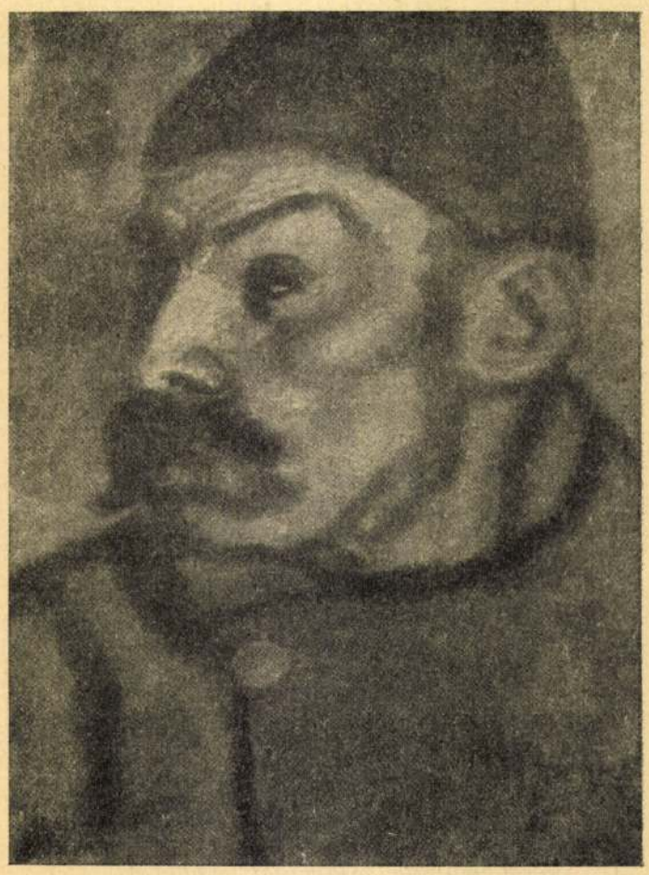

Arató. Nagy István pasztellképe

A vén haszontalan

Elbeszélés

Irta: **Terescsényi György**

— Gyűjék kend, öregapám! Vigye el ezt a tíz tojást a boltba!

A vén Márton előtotyogott. A menye addig szépen kiskosárba készítette a tojásokat s mint a gyermeknek szokták, oktató szigorral adta ki az utasítást:

— Elviszi, eladja. Én nem mehetek, vacsorát kell csinálnom. De okosan járjon ám, vigyázattal.

Az öreg ember engedelmesen pislogott, nagy figyelmében reszketett a feje.

— Úgy, úgy...

A menyecske ugrált, pattogott körülötte.

— Öt fillérnél ne adja olcsóbban darabját. Négyet fog ígérni, kend hatra tartsa. Ötven fillérnél kevesebbet ne hozzon haza. Ötször tíz, az ötven fillér. De szedje ám a lábát szaporán, mert Dékány mindjárt itt lesz a pénzért. Annak kell kifizetnem. Érti?

Márton rebegtette ajkait, bólogatott, hogy igen.

Csak ketten voltak a tanyában. A többiek sarjút vágtak, az asszony hazafutott előre, hogy étellel várja őket. Márton átvette a garabolyt, vigyázva eltartotta testétől s elindult.

A Varc boltosnál okosan nyélbeütötte az üzletet. A kereskedő csakugyan négy fillért ígért, ő hatra tartotta s ötnél összetalálkoztak. Egy szép, fényes, recésszélű nikkelpénzt kapott s a félpengőst túlzott gondosságában a tojások helyére, a kendőbe tette. Szépen ráhajtogatta a vászon csücskeit s visszaindult haza.

Uj Idők 1937 febr. 28. 9. szám

Hat renaissance szonett

DANTE ALIGHIERI: AZ ÁLOM

Ti, kik kohóknál perzselőbb tüzek
máglyái vagytok, jámbor égi hitben
örök Hatalmak hű szolgái itt lenn,
figyeljetek rám, ifjak és szüzek.

Aludtam már. A városon süket
éj ült, midőn az ifjú Ámor isten
elém lépett, ragyogva és mezítlen,
hogy torkomig nyilalt a rémület.

Úgy jött felém, vidáman és nevetve;
kezében szívem lüktetett dobogva,
míg balján rőt brokátban hófehér

Madonnám állt, s kis, égő szivemért
nyúlt s lágy szájával félénken megette.
Aztán rám nézett s elszaladt zokogva...

DANTE ALIGHIERI: A ZARÁNDOKHOZ

Ti vándorok, kik jámboran rójátok
az utcasort: honnét hozott e rút
országba távol földekről az út,
amint mutatja megkopott ruhátok?

Miért, hogy nem nyílt még panaszra szátok,
városunkat járván, a szomorút,
talán nem tudjátok, hogy mennyi bút
s keservet mért reá az ősi átok?

Ha meghalljátok fájdalmunk okát,
sírástok úgy árad ki, mint a tenger,
s zokogva mentek Rómának tovább:

mert Beatricet vesztettük mi el,
s itt úgy beszél most róla minden ember,
hogy annak, aki hallja, sírni kell.

BUONAROTTI MICHELANGELO: ISTENHEZ

Üllöd a föld s az égi boltra állván
oly ívet írsz karoddal, mint a nap.
Nyolcvanhat évig álltam fenn az állvány
csúcsán, Uram, de nem találtalak.

Vésőm alatt porladva hullt a márvány,
s öklömben Torzó vagy Bálvány maradt;
nem leltelek meg, illanó Szivárvány,
ki ott ragyogtál minden kő alatt.

Magam lettem vén kőtömb; száz bozótban
megszaggatott, mogorva, durva, szótlan,
de lelkemben még égi fény ragyog:

hogy tudnám testem börtönét levetni?
Üss rám, ha tudsz még, vén bűnöst, szeretni
Istenszobrász! A márvány én vagyok.

PIERRE DE RONSARD: SZONETT HELÉNÁHOZ

Ha majd megvénül egykor s a kandalló parázsa
alvadt vért önt el őszbe borult aranyhaján,
s fonván az esti tűznél, fülébe cseng varázsa
versemnek, melyet Önre szereztem hajdanán:

Ronsard dalát susogva, nevemnek hallatára
boldog mosoly gyúl alvó cselédje ajakán,
s rokkáját úgy sodorván, versemnek dallamára,
hogy egyszer ily kemény volt: megbánja még talán.

Késő lesz már, Heléna. Én síri árny, kerengőn
bolyongok majd a kerten, már puszta levegő,
Ön meg majd úgy idézi szerelmünket merengőn: —

miért így? Rózsa hajnal hull még reánk derengőn
ne várjon! kertje minden rózsája Önnek nő,
szakítsa mind le őket. Ma még van rá idő.

LOUIZE LABÉ: A GYÖNGYSORSZONETT

O sóhajoktól lankatag napok,
ó halvány arc, ó tengermély szemek,
ó álmoktól parázna éjjelek,
ó mindhiába rózsa hajnalok,

ó kín, ó vak remény, mely egyre űz,
ó vad vágy, olthatatlan és örök,
ó bíbor ajk, ó kék szemöldökök,
ó szalmaszín hajamnak ennyi tűz:

ó kéz, kar, ujj, dús fürtök, tobogók,
ó mély hegedűk, messze zokogók,
ó lányszobák borzongó esti csendje:

hadd áldalak meg mindezért, ki nem
szeretsz s száz tűzcsóvát dobtál szívembe,
amíg reád nem hullt egy szikra sem!

WILLIAM SHAKESPEARE: AZ ÖTVENÉVES

Az évből, nézd, a bús idő vagyok,
midőn alig leng sárga lomb a holt
faágakon: feldúlt és elhagyott
kórus, hol egykoron madár dalolt.

A szürke perc vagyok már, lásd, a napból,
a félhomályos, pisla szemfedő,
a szürkület, mikor felénk nyugatról
az alkonyat, a halál húga jő.

A tűzből pernye lettem, lásd; romon
lidérc, ki számot vetve életemmel
hamvadtam el hűnyó parázsomon,

hogy az, mi táplált, most az égetett el.
Így nézz reám. S ölelj meg két kezeddel,
s nagyon szeress. Mert holnap távozom.

FALUDY GYÖRGY fordításai

Pesti Napló 1927 február 13

Nagy István képei a Nemzeti Szalonban

Ezelőtt négy évvel, ötvenesztendős korában rendezte első gyüjteményes kiállítását *Nagy* István. Ez az őserejű és közvetlen lírájú székely festő már akkor magában álló, elskatulyázhatatlan tehetségnek mutatkozott. Minden forradalmi újítástól menten, volt benne valami a *Gauguinek* és *Van Goghok* ösztönösen lényeget kereső, tudatosan primitív természetszemléletéből. De előadásmódja sehol se törte át a konzervativizmus határait. A nyers, nagy formák inkább grafikus, mint festői kifejezése érdekelte elsősorban, figurálisban és tájképben egyaránt. Ahogy *Lyka* Károly jellemzőn mondta róla: még a pasztellkrétás puhasága is kővé keményedett csuklóból papírra vésett vonalaiban. Brutálisan odavetett fehér és fekete foltjai között szinte elveszett a tónusok árnyalati finomsága. A magyar tájak lelke paraszti egyszerűséggel élt rajzaiban és pasztelljeiben s az utóbbiaknak komor, borongó színskálája Arany-Jánosi tömörséggel fejezte ki alkotójuk legmélyebb érzését: a drámai ünnepélyességű magyar bánatot.

Most, hogy másodszor sorakoznak fel képei a *Nemzeti Szalón* termeiben, megismert és méltányolt kvalitásairól alkotot véleményünk alig módosul, az új kiállítás nyomán. Nagy István ma is az, aki volt: stílusoktól független, maga útjait járó, áhitatos természetimádó, par excellence grafikus hajlandóságú, spontán kifejezőerejű művész. Csupa egyszerűség és közvetlenség. Erdélyi, túladunai és alföldi tájai markáns vonalakba fogottan, az alkonyati színek enyhe tompítottságában, a talajjáték minden jellemző hullámát megéreztetve árasztják a néző felé szuggesztív hangulatukat. Palettáján még mindig sok a tört szín. A tompa barnák, zöldek, ibolyák és kékes-szürkék egyre mélyebb és mélyebb zengésű akkordokba hangolódnak, de a négy év előtti sötét monotóniához képest mégis derülést, megvilágosodást jelentenek. Kedvenc motívumai — a kopár fák és lankás domboldalak — csodálatos frisseséggel és közvetlenséggel hatnak. Nemes, férfiga

dr. Márffy Ede, dr. Tárczy-Hornoch Antal, dr. vitéz Bokor
y László bányászati-kohászati egyesületi titkár és
Rudolf idegenforgalmi igazgató úr odaadó mun-
zönhető.

ájékoztatásképpen jelentem, hogy a magyar Fel-
rpátalja visszacsatolásával számos bányával, érc-,
öldolajelőfordulással és kb. 1·5 millió kat. hold kiter-
területtel gazdagodtunk. Bizonyára ennek tulajdo-
gy szakjaink iránt az érdeklődés az érettségit tett
n a folyó tanév elején meglepetésszerűen nyilvánult

edig Karunk iránt érdeklődő mélyen tisztelt Ün-
önség engedélye reményében székfoglalóm további
gyik szaktárgyam, az erdővédelemtan célját és leg-
ődését fogom röviden ismertetni.

ővédelemtan az erdészeti tudományoknak az az ága,
zdasági erdőt fenyegető veszélyeket ismerteti és azo-
ézkedéseket tárgyalja, amelyeket e veszélyek elhárí-
y megszüntetésére maga az erdőgazda hajthat végre.

lanchólia zenél boglyás, falusi házak, egy-egy figurát szervesen körülzáró tájrészleteiben, sohase finom, de mindig erőteljes csendéleteiben. Alakos képei (*Vevető fiú, Fák alatt, Lilaruhás nő, Két leány, Parasztleány, Édesanyám*) pedig komponálókészségének biztos fejlődéséről tanuskodnak. Van néhány krétarajza, amelyen expanzív erővel fülik, forr a drámaiság.

Nagy István második kiállítása, amely vasárnap nyílik meg, méltó az elsőhöz. Komoly, elmélyült értékek megnyilatkozása. A műértők kis körének igazi gyönyörűség. K. A.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 MÁJ 14

TISZAVIDÉK,
SZOLNOK

Képzőművészeti kiállítás

„Fiatal művészek a Szolnoki Művésztelepen" címmel, a Damjanich János Múzeumban — (Szolnok, Kossuth tér 4.) képzőművészeti kiállítás nyílt meg vasárnap.

Kiállító művészek: Bokros László, Mészáros Lajos, Gácsi Mihály, Meggyes László, Nagy István, Simon Ferenc.

A kiállítást május 12-én délelőtt 11 órakor Bajtai Károly, a Városi Tanács VB elnöke nyitotta meg.

A kiállítás megtekinthető naponként 11—13 és 15—19 óráig. (Hétfőn zárva). Belépés díjtalan.

A FIATAL SZOLNOKI KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA ELÉ

(A fenti címmel cikksorozatot közöltünk az elmúlt héten. A cikk befejező része anyagtorlódás miatt maradt ki a lapból. Az alábbiakban ezt közöljük.)

Igazi művészi célkitűzése azonban az, hogy a magyar történelem kiemelkedő alakjait érdemeikhez méltó módon ábrázolja. Így pl. Hunyadi Jánost, Vak Bottyánt, vagy kedvenc hadvezérét, Bem apót. Ezek mind lovasszobrok. Főiskolai diplomamunkája tárgyául is Bem Apót választotta.

Művei közül bemutatjuk Vak Bottyán lovasszobrát, valamint három kedves kis állatfiguráját. Ezek közül a középső, a vakarózó kis borjú most szerepel a budapesti Tavaszi Tárlaton, a jobb oldalon látható kis csikót pedig jelenleg formázza műtermében életnagyságú szoborrá, mely egy csepeli bölcsőde udvarán nyer majd elhelyezést.

S hogy még valamit elárulják Nagy Istvánról: jelen pillanatban egy alma és művészi célkitűzése van, mely éjjel-nappal foglalkoztatja. Szeretné Petőfi Sándor szobrát megmintázni. Reméljük, kis gyűjteményes kiállításán, de legkésőbb az őszi megyei kiállításon Petőfi-tanulmányait is felsorakoztatja már a tehetséges, fiatal szobrászművész.

Cziráky Júlia

Mai számunkból:

Bíróság előtt a népellenes tiszaföldvári poéta

Itélet a karcagi ellenforradalmi banda bűnügyében

Új üzem a szolnoki Kossuth téren

Néhány hónappal ezelőtt még a Közlekedési és Műszaki Egyetemnek volt egy igen mostohán kezelt menzája Szigligeti Színház szervező irodája mellett. Miután megszűnt, sokáig gazdátlanul, üresen álldogáltak a kirakatok mögötti és a belső termek. Többféle elképzelés volt mire használják. Végre a szolnoki Ruházati Vállalat telepedett meg az egykori menza helyén, s ma már ízléses öltönyök, ruhák készülnek itt a szorgos kezek nyomán.

1967 SZEP 30.

1021

4

Múzeumi hónap megnyítója a budavári palotában

Még nincs itt az október, de a múzeumi hónap eseményei máris egymást követik. Több mint egy hete megnyílt a Nemzeti Galériában *Nagy István* festőművész emlékkiállítása. Mintegy háromszáz alkotás reprezentálja az eddig eléggé nem méltatott mester nagy művészetét. Olyan festőművész volt Nagy István, aki csodálatos egyszerűséggel ábrázolta az életet, úgy fejezte ki a mondanivalóját, hogy azt senki félre nem értheti napjainkban sem. Portréiból, tájképeiből sugárzik az emberek, a haza szeretete. Találó volt a bemutatón egyik kollégánk megjegyzése: „Ez a művész nagyon szerette az embereket..."

Ugyancsak a Magyar Nemzeti Galéria kiállításával nyílt meg szeptember 29-én a múzeumi hónap, amely egész októberben tart. A művészet ezzel a megnyitó kiállítással beköltözött a budavári palotába, s minden embernek rendelkezésére áll, hogy művelje, gyönyörködtesse. A kiállítás címe: „Nagyobb igaza sohse volt népnek". A múzeumi hónap ünnepi megnyitóját *dr. Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes tartotta.

Vállalatunk szocialista brigádjai között nagy az érdeklődés a múzeumi hónap eseményei iránt, több helyen már szervezik a látogatást például a Nemzeti Múzeumba. Im most itt van a művészet legújabb szentélye a várpalota: vegyék ezt is birtokukba.

(Csépányi)

Nagy Isván: Merengő katona című alkotása a Nemzeti Galériában rendezett emlékkiállításon

özött vagyunk"

ségében nem, de egyes berendezéseik beillenek a mi profilunkba. *A gyár kapacitása a terv volumen mintegy 50 százalékban már leterhelt, konkrét rendeléssel, s megvan a reális kilátás arra, hogy nem lesz munkaellátottsági gond. Jóllehet, nehezebb feladat hárul az egész kollektívára, hisz nemcsak a megszokott rutinmunkák várnak reánk. S ha termékeink megállják a helyüket a piacon, elnyerjük vásárlóink bizalmát, ez feltétlenül az anyagiakban is megnyilvánul majd.*

Nem vállalunk feltétlenül „mindent". Olyan munkákat keresünk, amelyek rendszeresek lesznek. A legkedvezőbbet, a legoptimálisabbat vállaljuk csak el, azokat a megrendeléseket, amelyeknél a legtöbb haszon várható. A bonyolultabb gépek gyártásánál így előtérbe kerülhetnek bizonyos szakmák, ésszerűbb lesz a munkaerő gazdálkodás is. A kvalifikáltabb munkákhoz kvalifikáltabb munkaerők szükségesek, ez természetesen magasabb bért jelent. Ha ér-

Falon kivül helye
a kovácsműhely ken

Az elmúlt időszakban többször beszédtéma volt a kovácsműhely munkája. A hír a Fórum szerkesztőségéhez is eljutott. Ritkán említettek konkrét hibákat, inkább csak arról volt szó, hogy valami „baj" van, nem mennek elég gördülékenyen a munkák. Vártunk egynéhány hetet és csak a minap kerestük fel a kovácsműhely vezetőit.

Nem titkolom, mindig örömmel megyek a kovácsműhelybe. Gyönyörködve nézem, hogy engedelmeskednek a hatalmas izzó vasdarabok egy-egy könnyed mozdulatnak, hogy változnak az alaktalan tömbök karcsú idomokká, hogy cikáznak, hogy húznak fényes vonalat a fehér-vörösen izzó munkadarabok. Könnyed mozdulatok? Próbálja meg valaki utánuk csinálni, az sohasem érzi elevenebben a mondás igazságát, hogy a látszat csal. A fogaskerék, izzó hengerek darabja majd száz kiló. Pillanatonként lecsapódó kalapács alatt feszülő izmok forgatják biztos ügyes-

újra beálltam a munkába. De köszönöm szépen, most jól érzem magam egészségileg.

— Bizonyára ön is hallotta, hogy bizonyos kifogások merültek fel a kovácsműhely ellen.

— Nem jó érzés ilyen hírekkel elkezdeni a munkát. De szükségesnek tartom kijelenteni, hogy véleményem szerint kicsit eltúlozhatták a problémák súlyosságát, és mint ilyenkor általában lenni szokott, a szájról szájra szálló hírt mindig valaki megtoldotta. Hogy hiányosságok voltak, azt egy pillanatra sem vonom kétségbe. Az üzemvezető-helyettes Viszmeg István egymaga elég nehezen boldogult a műhellyel, hiszen a saját munkája éppen eléggé lekötötte. Júliusban, igaz, alacsonyabb százalékot ért el a műhely, de augusztusban már 100 százalék fölött termelt.

— Jelenleg hogy állnak a tervteljesítéssel?

— Jól haladunk a negyedéves terv teljesítésével, de hogy még jobb eredményt

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1907 SZEP 24.

PETŐFI NÉPE

Nagy István-emlékkiállítás Budapesten

Joggal büszkék rá a bajaiak, hogy a XX. századi magyar festészet egyik legjelentősebb alkotója, Nagy István, hányatott élete során a szép Duna parti városban lelt végleges otthonra. Sokat tettek is érte, hogy életművét megmentsék a feledéstől, s hogy Nagy István elfoglalhassa méltó helyét hazánk művészettörténetében.

A Nemzeti Galéria most emlékkiállítást rendezett a művész alkotásaiból. A kiállítást tegnap délben Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg. A bajaiakat képviselő küldöttséget Papp György, a városi pártbizottság titkára vezette. Tagjai voltak: Farkas László, a városi tanács vb-elnöke, Kajkó János vb-elnökhelyettes és Gyapay József, a városi pártbizottság osztályvezetője.

a

s

rül:
va
rak

7945

ASÁGI
ZÖVETKE

Kossuth L
n. Gépmű

Beszerezte má

Még nagy választékból

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Nagy I. kiáll.

1967 OKT 4.
1021

Hírlap

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁS

Sötét tónusú, fekete kontúros képek vonzzák a látogatót a Nemzeti Galériában — *Nagy István*, a három évtizede elhunyt mester alkotásai. Az emlékkiállítás elénk idézi a művész korát, környezetét, életét. Szinte csak *portrékat és tájakat* láthatunk. Barázdált arcú parasztok, komoly tekintetű kislányok s a mester sokszor megörökített, szeretettel ábrázolt édesanyja s a tájak végtelen szépsége követik egymást képein. Nem hagyja közömbösen a háború sem. A *Merengő katona* és egyéb portréi együttérzését mutatják a háborúba hajtott emberekkel. Hányatott élete, vándorlásai elmélyítik festészetében a népi-nemzeti sajátosságokat. Képei a vidéki élet monográfiáját adják; egy-egy festménye *Juhász Gyula* szonettjeit juttatja az ember eszébe. A magárahagyatottság, a kortársi elismerés hiánya, is rokonítják a költővel. S ahogy irodalmunk a népköltészetet, a népi élet kincseit, jogaiba akarta helyeselni, úgy lesznek ezek az elemek *Nagy István* művészetének ihletői is. Képein megelevenedik a hazai táj, a Duna-menti népek élete, s *mindvégig hű marad a gyermekkorát idéző hegyekhez-havasokhoz.* Világa, látásmódja rokon *Nagy Balogh János*éval, *Derkovits Gyula*éval; s ha a maga egyéni módján ábrázolja és érzi is át a közösségi problémákat, festészete stílusteremtővé vált és maradandó értéke képzőművészetünknek. Ezért sem engedik el képei maguk mellett a látogatót közömbösen, szuggesztivitásuk elkötelez a művész mellett.

— s. i. —

PEST MEGYEI Hí

tikája

a- tudatos, átgondolt — és átér-
A zett! — tette. A munka etiká-
m jának kialakítása, szem előtt
ző tartása és következetes fej-
ú- lesztése *a vezetés alapvető fel-*
kí- *adata*, legalább annyira lénye-
gy ges, mint az, hogy: termelni
té- kell. Bármennyire is közhely-
vé- nek hangzik, de a hétközna-
rű pokban nemegyszer drámai
en töltést kap, s nehéz konflik-
ap- tusokat szül: nem mindegy,
se- érzelmileg közömbös, ellensé-
ek, ges, vagy azonos „hullám-
sre hosszra" hangolt emberek áll-
A nak a gépek, a rajzasztalok
en mellett, ülnek az irodákban.
iá- Megyénkben ma már több
nt- ipari üzem birtokosa *a szocia-*
ne- *lista munka vállalata* címnek.
a Nem véletlenül. A legkorább-
— ban, s a legnagyobb súllyal
é- itt, ezeken a helyeken ismer-
het ték fel, hogy mindent az dönt
n- el: *mi van a fejekben, s a*
a *szivekben!*
ol
e-
it,
ol
l-
ég

A kollektív szerződések sokat jelentenek a munka etikájának fejlesztésében, de érthetően, *nem mindent*. Vannak megfogalmazhatatlan dolgok, amit — érez vagy nem érez az ember, de ami *nélkül* nyugodtan dolgozni képtelen. A bizalom, az őszinteség, az egyenrangúság például. Nem lehet olyasmit rögzíteni a kollektív szerződésben, hogy — például — hazudni nem szabad. És mégis: nem szabad! Egy letagadott intézkedés, egy másra rákent hiba lassan ölő méreg; észrevétlenül rágja be magát az idegrostokba, s végez pusztítást. Oda a vezetői tekintély, tisztelet, s az emberi becsület is. *Tizszer kell bizonyítani annak, aki egyszer túltette magát a munka etikájának nehezen megfogalmazható, de alapvető kódexén,* s talán még akkor sem ér annyit a szava, mint korább-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 OKT. 1

Nagy István

PETŐFI NÉPE

LÁTÓHATÁR

Balladák barnában

Nagy István emlékkiállítása a Nemzeti Galériában

Utólag könnyebb bevallani: keveset tudtam róla. Ismertem a fontosabb életrajzi adatait: született Erdélyben, 1873-ban, néptanítóskodott Homokmégy községben, bekóborolta széltében-hosszában az országot, utolsó éveit Baján töltötte szegényen, betegen, ott is halt meg, éppen harminc esztendeje.

Láttam néhány képét, és igazat kellett adnom a lelkes bajai műpártolóknak: annyira még sem vagyunk gazdagok, hogy Nagy Istvánt, s a magyar piktúrában kimagasló helyet érdemlő életművét átengedjük a feledésnek. Pedig majdnem ez történt. Ha a képek nem viselnék magukon egy nagy festőegyéniség kezenyomát, három évtized elég lett volna, hogy elvégezze a selejtezést, szétoszlassa a kétségeket. De a harmincesztendős mulasztást pótoló emlékkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában, arról győzhetett és győzött meg mindenkit, hogy ezek a képek ma is ugyanúgy élnek és hatnak, mint amikor beleszülettek festészetünk nagy családjába, varázsuk nem foszlott a semmibe, fényüket nem koptatta el az idő.

Miben is keresendő ezeknek a képeknek a varázsa? Látszólag ellentmond egymásnak: abban, hogy Nagy István nem akart és nem is tudott varázsolni. Körülnézett a saját, józan egyszerűségű világában és megrajzolta, festette olyannak, amilyennek látta. A természet, a föld vonzásában élt és alkotott — jellegzetes barna színeinek hangulatot, típust jellemző árnyalatait, mintha súlyos rögökből keverte volna ki, — de a tájba belevonta az embert. Földszínű, befelé, vagy a semmibe figyelő arcokat, merész boltozatú koponyákat, bambán vigyorgó suhancokat, elhasznált öregembereket, kendőik halmába süppedő öregasszonyokat festett elmosódó sárgás-barnás színekkel, vagy rajzolt izzó-fekete krétával. Embereket a saját hétköznapi valóságukban, szobabelsőket, a maguk szépítetlen, falusi egyszerűségében, tanyákat, kontyos tetejű házakat, legyezőként szétnyíló ágú fákat, békésen kérődző állatokat — a falu, a szegény emberek létének szorongató nyugalmát, közönyös örömtelenségét.

Nem szépítette és nem torzított, nem tett hozzá az igazsághoz semmit, és nem is vett el belőle. Életműve akár szabályos néprajzi tanulmánynak is beillenék, ha a mód, ahogy kifejezte magát, nem emelné saját külső világa fölé, abba a belső világba, ahol az átélt és megfigyelt valóság — anélkül, hogy eredeti alakját elveszítené — költészetté hevül és művészi formába öntődik. Nagy István népi, nemzeti múltunk sajátosságait örökíti meg, teljesíti ki sajátos, egyedülálló művészetében, amely egyesíti magában a tényközlés józanságát —, minden festői mesterkedés, formabontó kísérletezés nélkül —, és a balladák tömör, lélegzetelállító drámaiságát.

Ezért nagy élmény Nagy István életművének bemutatása, s ezért talál visszhangra is a nézők, mindazok körében, akik csak felületesen, vagy egyáltalán nem ismerték. Nem is ismerhették!... A kiállításnak már híre futott, naponta egyre többen jönnek — külföldiek és csoportos látogatók is az ország minden részéből. Sokasodnak az elismerő, felsőfokban lelkesedő szavak a vendégkönyvben, melyekhez az egyik látogató még csak annyit fűzött:

„Azért Nagy István legalább annyit megérdemelhetett volna, hogy ne szedett-vedett, különféle, ízléstelen keretekbe rakják a képeit." I...

elék, sült virsli, szőlő

tatta be, meg tavaly telen

— Külföldön nagy divat a „női öltöny", vagyis a nadrágos kosztüm, — mondották akkor a gyár tervezői. — Kordból készítettünk ilyen öltözéket. Reméljük, hogy a fiatal leányok kedvelt viselete lesz majd a hűvös napokon, de ajánljuk a karcsú, idősebb korosztálynak is.

— Szeretnénk, ha ezt a divatos holmit minél több nő megvásárolhatná, — tájékoztattak a gyár képviselői. — Ezért olcsó áron, körülbelül 500 forintért hoztuk forgalomba. A bemutatón látott színekben egy-egy öltözékhez tartozik egy divatos szabású, rendszerint kétsoros gombolással készült kabát — azaz zakó, amely fazonok szerint övvel, zsebbel variált. S érdekesség, hogy ehhez a kosztümhöz, lefelé bővülő szárral, tehát a legújabb divat szerint szabott nadrág tartozik. A negyedik tartozék a helyes kis bélelt zsoké sapka.

A Ruházati Bolt Vállalat fiatal leányoknak élénk színekből tervezett ilyen öltözéket. A kék, fehérkockás kabáthoz ugyanilyen szoknya, de sötétkék hosszúnadrág is tartozik, s a sapka, mint a régi svájcisapka, nagyon illik hozzá (rajzunk).

K. M.

Fonte
színr
radjo
zetet
mag
ültet
vezé
kert
hang

Né
más növények tárolásáról: a gladiólus, tulipán és különböző hagymás növények a virág leszáradása után szedhetők ki. Fagymentes helyre, lehetőleg pincébe kell lerakni.

Jó étvágyat!

tepertővel.

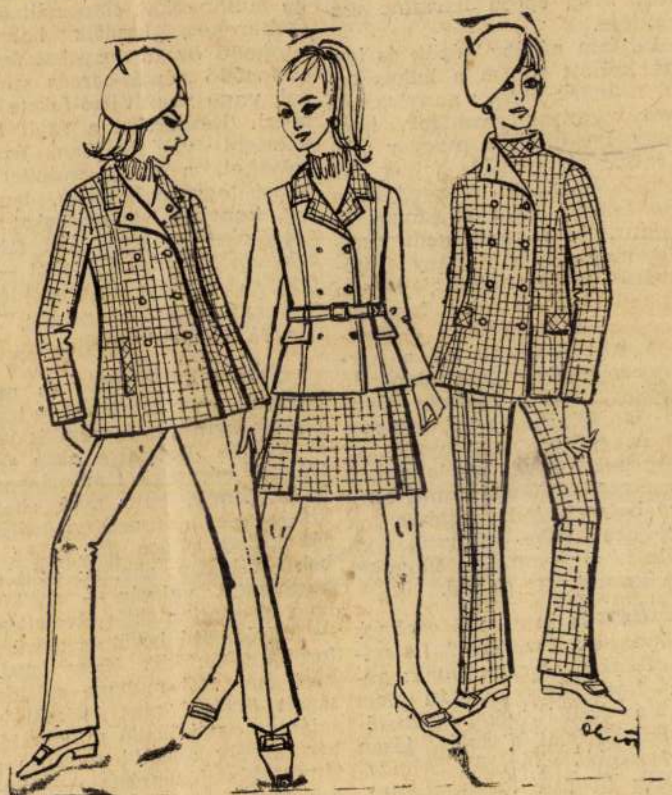

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

NÉPSZAVA
1967 CKT 3

1021

Nagy István emlékkiállítása

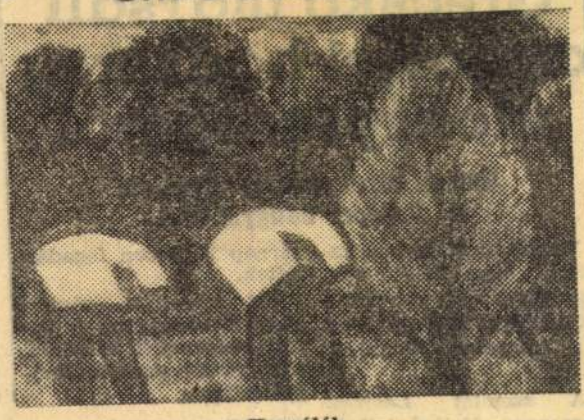

Kaszálók

Sok évben egyszer nyílik alkalom ahhoz fogható művészi élményre, amilyet *Nagy István* emlékkiállítása nyújt. A Magyar Nemzeti Galéria rendezte a művész halálának harmincadik évfordulójára. A tizedik évfordulón, 1948-ban rendezett kiállításakor egy művész feltámadásáról írt a sajtó, és most úgy látszik, ismét fel kell támadnia, hogy megkapja azt az elismerést, amely őt, mint a legnagyobb magyar festők egyikét megilleti.

Témáira, kifejezésmódjára lényegében már indulásakor, a század elején rátalált, de ez távolról sem jelenti, hogy életműve, amelyben a főszerepet vándorlásainak falusi környezete és a paraszti arcok élménye játssza, egyhangú vagy egysíkú lenne. Minden egyes képe az alkotói láz »fehér izzásában« jött létre, ezért nem lehet szabadulni hatásuk alól a kiállítás termeit járva, de még jóval azután sem.

Művészettörténet-írásunk csak a legutóbbi időben kezdi megtalálni Nagy István igazi helyét — mint a valóban eredeti, erős egyéniségek, nem fér bele egyetlen stílus vagy iskola kereteibe. Az egyszerűség kedvéért az alföldi művészek között szokták emlegetni, pedig éppen olyan otthon volt az Alföldön, mint Erdély hegyei közt, ahonnan jött, és Jugoszláviában, ahol igazi vándor módjára, szintén nem tudott megállapodni. (Élete utolsó évtizedében telepedett csak le Baján.)

Életműve valójában ugyanolyan magányos és ugyanolyan szervesen kapcsolódik mégis a magyar és európai művészet fő áramába, mint Egry Józsefé, akihez egyébként mély barátság fűzte. Nem törekedett kifejezetten nemzeti jellegre, sem modernségre ő sem, mégis megvalósította mindkettőt: a tájak és emberek »lelkének« átélése a világnak ahhoz a sarkához kapcsolja, ahol életét töltötte; festői és emberi élményeinek mind tisztultabb, tudatosabb és sűrítettebb kifejezése pedig a XX. századi művészi törekvések áramába.

De mindezt csak a művek közvetlen hatása alól szabadulva, utólag tudja megállapítani a néző. Szemtől szembe velük azt az ösztönzést kapja, hogy maga is ilyen igazán és mélyen élje át a világot, mert csak így érdemes. És ezen a ponton már magától értetődik az is, hogy a művészi kifejező eszközök — a rajz, a szín, a kompozíció — is tökéletesek. Ez már a valódi nagy művészet birodalma.

(havas)

engyel
ománi

G
a szovjet hadseregek ütőképességéről

Ünnepi díszszemlével véget ért a „Dnyepr" hadgyakorlat

Vasárnap Kijevben ka-
onai díszszemle volt,
melyen a »Dnyepr« szov-
et hadgyakorlaton részt
vett csapatok vonultak
el.

A szemlét *Leonyid Brezsnyev, Nyikolaj Podgornij, Alekszej Koszigin* s megtekintette.

Grecsko marsall, szov-
et honvédelmi miniszter
beszédet intézett a csapa-
okhoz.

Grecsko marsall kije-
entette: *»a hadgyakorla-
on részt vett csapatok
haradéktalanul teljesítet-
ék a kitűzött feladatokat
s a hadgyakorlatok cél-
ait elértük«.*

A marsall hangsúlyoz-
ta: *a szovjet hadseregnek
minden rendelkezésére áll,
ami szükséges, hogy a
Varsói Szerződéshez tar-
tozó országok és más szo-
cialista országok hadsere-
geivel együtt megsemmi-
sítő vereséget mérjenek
arra, aki merényletet pró-
bál elkövetni a szocialista
közösséghez tartozó népek
szabadsága és független-
sége ellen.*

A hadgyakorlat részve-
vőinek a tiszteletére va-
sárnap Kijevben fogadást adtak.

Ezt követően visszautaztak hazájukba a baráti hadseregek küldöttei, akik részt vettek a hadgyakorlaton.

Gowon tábor Enugu eleste

Gowon tábornok, a nigériai szövetségi kormány feje, vasárnap este *rádióbeszédet mondott Nigéria függetlenségi évfordulója alkalmából.* Kijelentette, hogy *Enugu ostroma folyik és a város bármely pillanatban eleshet.* Ismételten felhívást intézett a keleti tartomány Ibo törzsbeli lakosságához, hogy *mondjon le a re-*

A magyar és a r tervező megbes

Szeptember 25—30 között a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság központi tervező szerveinek delegációi Budapesten megbeszélést folytattak a két ország közötti, 1970 utáni együttműködéssel kapcso-

Megalakult a Textil-, Bőr- s Ruházatipari Szakszervezetek Szövetsége

A textilipari, a bőripa- és a ruházatipari dol-
ozók szakszervezetének
özelmúltban lezajlott
ongresszusa úgy határo-
ott, hogy *létrehozzák a
árom szakszervezetet
gyüttesen képviselő szö-
etséget.* A kongresszuso-
on megválasztották azo-

Világszövetség ugyanilyen szakmai tagozatának is, és így szorosabbra fűzheti nemzetközi kapcsolatait a három, *továbbra is önállóan működő* szakszervezet. *(MTI)*

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 SZEP 27.
DÉLMAGYARORSZÁG

Nagy István emlékkiállítás

Alkalomhoz kötődően, halálának 30. évfordulójához képpesolpdva, de tulajdonképpen a szocialista művészetpolitika *régi adósságának törlesztéseként*, nyílt meg a Galéria főigazgatója, *Pogány Ö. Gábor* világos okfejtésű, a művész helyét kijelölő bevezetője után, *Nagy István* emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában.

Adósságtörlesztésről írtunk, mert Nagy István közösségi, társadalmi felelősségtudattal áthatott, mélységesen humanista, népi ihletésű realista művészete az utóbbi évek néhány vidéki próbálkozásán kívül majd *két évtizedes némaság után* került ismét kiállítási termek falaira Budapesten. Egy szerencsétlen szubjektivista művészetpolitika mellőzte hosszú időn át a munkásság és parasztság művészeit, *Derkovitsot*, *Dési Hubert*, *Nagy Istvánt*, *Tornyait* és *Kosztát*.

Derkovits és Dési Huber életműve mellett most már az ország vezető képzőművészeti intézményében mutatjuk be Nagy István gazdag művészetét is. Ismételten rá döbbenünk ennek a művészetnek lenyűgöző erejére. Nagy István művészetét éppúgy, mint Kosztáét a finomkodó fanyalgás elutasíthatja, lehet nem szeretni, de közömbösnek lenni e művészet irányában nem lehet. Azok viszont, akik ismerik e nép sorsát, egynek érzik magukat vele, azok akik népdalaink és népballadáink egyszerűségét, tömörségét, tájaink sajátos arcát, szépségét az ittélők munkáját, gondjait, örömét éppúgy beletartozónak tartják az európai kultúrába, mint a Szajna-partot, a Riviérát, vagy a londoni ködöt — és ilyenek egyre többen vannak —, azokat felemeli ennek a művészetnek ősi egyszerűsége, mélysége, tisztasága.

A termekben 350 mű sorakozik fel imponáló egységben.

A század eleji néhány részletező, keresgélő rajz után tizenöt évre vonul vissza a művész, hogy keresse és megtalálja önmagát. Ennek elteltével néhány olajkísérlet világosabb, oldottabb vászonra tétele mellett már ott találjuk azt a sajátos nagyistváni nyelvet, amely ezt követően egyetlen félrelépés, kisiklás, további keresgélés, kísérletezés nélkül jut érvényre, s marad meg utolsó krétavonásáig. Olyan mértékben eredeti ez a művészet, hogy *ősökre alig utalhatunk*. Még leginkább a Nagy Istvánéhoz hasonló életmódot folytató *Mednyánszky* művészetével rokonítható, etikai magatartásban és némely egyéb vonásában.

Élete utolsó szakában kivilágosodnak pasztelljei. Pompás színgazdagságú csendéletnek, szép, egészséges lányarcok — melyeknek kiemelkedő darabja a *Menyecske* —, váltják egymást az utolsó évek mesei atmoszférájával. Fájdalmasan tiszta, leegyszerűsített világ szól hozzánk ezekből a műveiből.

Nagy István életműve túl a képek esztétikai élményén, magatartásbeli tanulsággal is szolgál. Elment, bejárta Európát, megismerkedett a legkorszerűbb művészettel és hazaférve felhasználta azt, nem kopírozva, hanem egyéni művészetet valósítva meg. Valóban az út: körülnézni a világban, ismerkedni és olyat alkotni, amely csak itt, a mi sajátos történelmi, társadalmi körülményeink között hozható

[illegible]ötör János

Liebmann Béla felvétele

**s versenyében tizenketten in-
AC fiataljai szerezték meg az
jobbra: Vesmás Péter a má-
i Antal a harmadik helyezett**

C), 500 m: 1. Pusztai (SZEAC), Buzgó. 3. Simita. Serdülők. K 2000 m: 1. Eszik. 2. Vesmá. Juraj (mind SZEAC). PK 500 : 1. Mészáros L. (Kender). 2. zokola (SZEAC). 3. Jurai. Üttő-ők, PK 300 m: 1. Kakra (SZE-C), 2. Herpai (Sportiskola). 3. Mészáros L. Genu ifjúságiak. PC 000 m: 1. Tóth J. (MHS). 2. Hajducsák (Kender). 3. Gortva SZEAC). 5000 m: 1. Domonkos MHS) 2. Lázár (MHS). 3. Bá-nyai (SZEAC). 5000 m: 1. Nemecz (MHS). 2. Domonkos. 3. Bányai. PC 500 m: 1. Hajducsák. 2. Du-dás (Kender). 3. Tóth J.

Lányok: 500 m: 1. Vörös T. (MHS). 2. Kolozsi (MHS). Junior 500 m. 1. Tóth R. (SZEAC). 2. György (SZEAC). Ifjúsági 2000 m 1. Karácsonyi (SZEAC). 2. Ko-vács M. (SZEAC). Serdülők PK 500 m: 1. Kovács Á. (SZEAC), 2. Mészáros (Kender).

bbjutás
rtjában

a döntetlen is elegendő volt, hogy tovább jusson a Nem-zetek Kupájának a zőjéből.

1965-ben imm szor került két orszá ngliai lső

nek. 15 Könnyü müveib szonáta ret vi pek K keringő operett Illyés ban. V gyelmé közi l muzsik egyetem alapításának 600. év-fordulóján. Dr. Kardos Tibor egyetemi tanár írása. 18.00 Köz-vetítés a Magyarország—NDK EB labdarúgó-mérkőzésről, a Népstadionból. Közben kb. 18.45 —18.55 Hírek. Időjárás. 19.50 Könnyű hangszerszólók. 20.00 Esti krónika. 20.30 Szórakoztató zene. 21.00 Rózsavölgyi verbun-kosaiból. 21.11 Puccini-ciklus. Tosca. Háromfelvonásos opera. Közben 22.00 Hírek. Időjárás. 22.15 Sporthírek. 22.20—22.30 Me-ditációk. 23.39 Rácz Béla népi zenekara játszik. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10—0.25 Sanzonok.

Petőfi Rádió

4.30—7.57 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. 10.00—12.15 Ze-nés műsor üdülőknek. 12.15 Az álarcosbál. Részletek Verdi ope-rájából. 12.47 Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról. 13.02 Könnyűzenei híradó. 13.32 Iskolarádió. 13.47 Vízállásjelen-tés. 14.00 Kettőtől hatig... A Petőfi Rádió zenés délutánja. 18.00 Hírek. Időjárás. 18.10 Hang-verseny a stúdióban. A Tátrai-vonósnégyes játszik. 18.55 Pucci-ni művészi pályája — III. Ko-vács János előadása. 19.55 Jó éj-szakát, gyerekek! 20.00 Kadosa Pál: III. szimfónia. 20.25 Ver-bunkosok, magyar nóták. 21.03 Közvetítés a Győri Kisfaludy Színházból. Nero. Dráma 3 fel-vonásban. 22.56 Ügetőverseny-eredmények. 23.00—23.15 Hírek. Időjárás.

Televízióműsor

Magyar televízió

17.43 Hírek. 17.50 Magyarország —NDK Európa-bajnoki labdarú-gó-mérkőzés. Közvetítés a Nép-stadionból. A szünetben a Ma-gyar Hirdető műsora. 19.50 Esti mese. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Ha-zai tükör. Aktuális jegyzet. 20.25 Futnak a pénzem után. Somo-gyi Pál szerzői estje. 21.25 Kép-ről képre... Képzőművészeti magazin. 22.10 Tv-híradó. II. ki-adás.

Jugoszláv televízió

17.00 Hírek. 17.05 Bábjáték. 17.25 Népszerű tudományos film. 18.00 Tv-újdonságok. 18.15 Kíván-csiak egyesülete. 19.00 Riport-műsor. 19.30 A tv postája. 19.45 Tottenheim—Hajdúk labdarúgó-mérkőzés. 21.40 Az útjelző irá-nyában. 22.40 Magyarország—NDK labdarúgó-mérkőzés. 23.10 NSZK—Franciaország labdarúgó-mérkőzés. 23.40 Tv-híradó.

Román televízió

17.00 Hirdetések. 17.30 Gyer-mekműsor. 18.00 Ifjúsági műsor. 18.30 Tv-híradó. 19.00 Szórakoz-tató zene. 19.20 Orvosi kabinet. 19.40 Bemutató előtt. 19.55 Áru-ház a főutcán. Játékfilm. 22.00 Tv-híradó.

Fűtőgázolaj házhoz szállítását megkezdtük!

Rendelés: személyesen vagy telefonon!
UNIVERSAL Ktsz,
Gogol u. 28.
Telefon: 13-100, 13-121.
xS. 99 362

Nagy István festő

NAGY ISTVÁN: PATAKPART (1929 körül)

s elvész
Na meg
Itt az id
Már csa
Elébe ke

KÖLTŐ:
Az én fu
Tüdőmb
Magam
magam
s az éle
Vagy vi
az emb
Ó! Ister

Lehet-e
De itt v
vár a k
de az i
Már az
fogadot

a verseket pajzsnak! Föl a gondolatot!

— Ki küldött énrám testvér? — Nem érti

Nagy István, festő

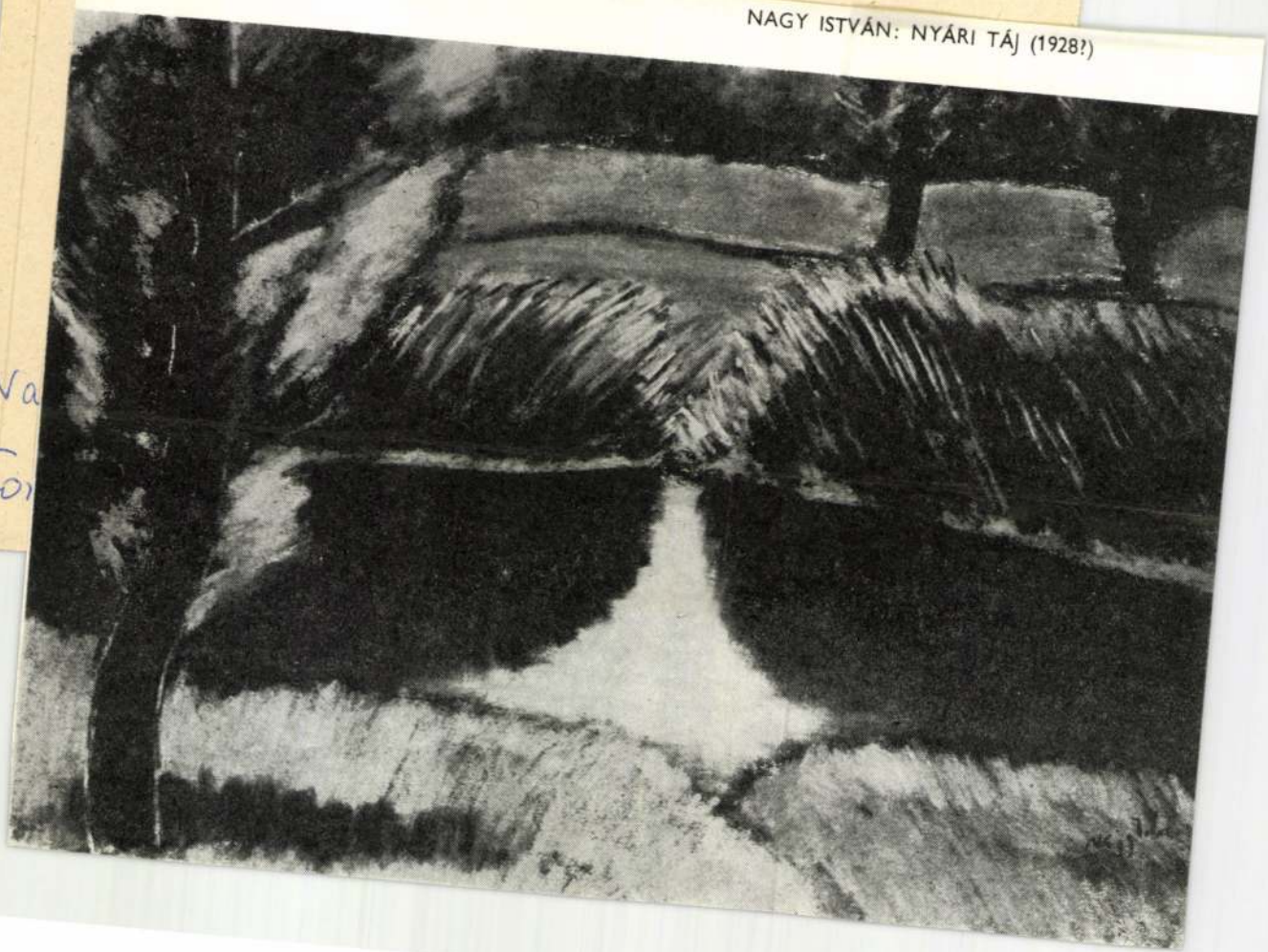

NAGY ISTVÁN: NYÁRI TÁJ (1928?)

ültess vadsóska martilapu alá
kergess világgá csontviharba
kötényem tartom akkor is
májusi cseresznyefa alá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FÉNYSZÓRÓ

1961 OKT 25.
1021

BALLADA BARNÁBAN

Utólag könnyebb bevallani: keveset tudtam róla. Ismertem a fontosabb életrajzi adatait: született Erdélyben, néptanítóskodott Homokmégy községben, bekóborolta szélében-hosszában az országot, utolsó éveit Baján töltötte szegényen, betegen, ott is halt meg, éppen harminc esztendeje.

Láttam néhány képét, és igazat kellett adnom a lelkes bajai műpártolóknak: annyira még nem vagyunk gazdagok, hogy Nagy Istvánt s a magyar piktúrában kimagasló helyet érdemlő életművét átengedjük a feledésnek. Pedig majdnem ez történt. Ha a képek nem viselnék magukon egy nagy festőegyéniség kezenyomát, három évtized elég lett volna, hogy elvégezze a selejtezést, szétoszlassa a kétségeket. De a harmincesztendős mulasztást pótoló emlékkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában, arról győzhetett és győzött meg mindenkit, hogy ezek a képek ma is ugyanúgy élnek és hatnak, mint amikor beleszülettek festészetünkbe, varázsuk nem foszlott szét a semmibe, fényüket nem koptatta el az idő.

Miben is keresendő a képek varázsa? Látszólag ellentmond egymásnak: abban, hogy Nagy István nem akart varázsolni. Körülnézett a saját, józan egyszerűségű világában és megrajzolta, festette olyannak, amilyennek látta. A természet, a föld vonzásában élt és alkotott — jellegzetes barna színeinek hangulatot, típust jellemző árnyalatait, mintha súlyos rögökből keverte volna ki, — de a tájba belevonta az embert. Földszínű, befelé, vagy a semmibe figyelő arcokat, merész boltozatú koponyákat, bambán vigyorgó suhancokat, elhasznált öregembereket, kendőik halmazába süppedő öregasszonyokat festett elmosódó sárgás-barnás színekkel, vagy rajzolt izzó fekete krétával. Embereket a saját hétköznapi valóságukban, szobabelsőket, a maguk szépítetlen falusi egyszerűségében, tanyákat, kontyos tetejű házakat, legyezőként szétnyíló ágú fákat, békésen kérődző állatokat: — a falu, a szegény emberek létének szorongató nyugalmát, közönyös örömtelenségét.

Nem szépített és nem torzított, nem tett hozzá az igazsághoz semmit és nem is vett el belőle. Életműve akár szabályos néprajzi tanulmánynak is beillenék, ha a mód, ahogy kifejezte magát, nem emelné saját külső világa fölé, abba a belső világba, ahol az átélt és megfigyelt valóság költészetté hevül és művészi formába öntődik, anélkül, hogy eredeti alakját, lényegét elveszítené. Nagy István népi, nemzeti múltunk sajátosságait örökíti meg, teljesíti ki sajátos, egyedülálló művészetében, amely egyesíti magában a tényközlés józanságát — minden festői mesterkedés, formabontó kísérletezés nélkül — és a balladák tömör, lélegzetelállító drámaiságát.

Ezért nagy élmény Nagy István életművének bemutatása, s ezért talál visszhangra is a nézők, mindazok körében, akik csak felületesen, vagy egyáltalán nem ismerték.

Vadas Zsuzsa

KIVÁLÓ EREDM
A MOTOR III.

Érvényesül az anyagi é

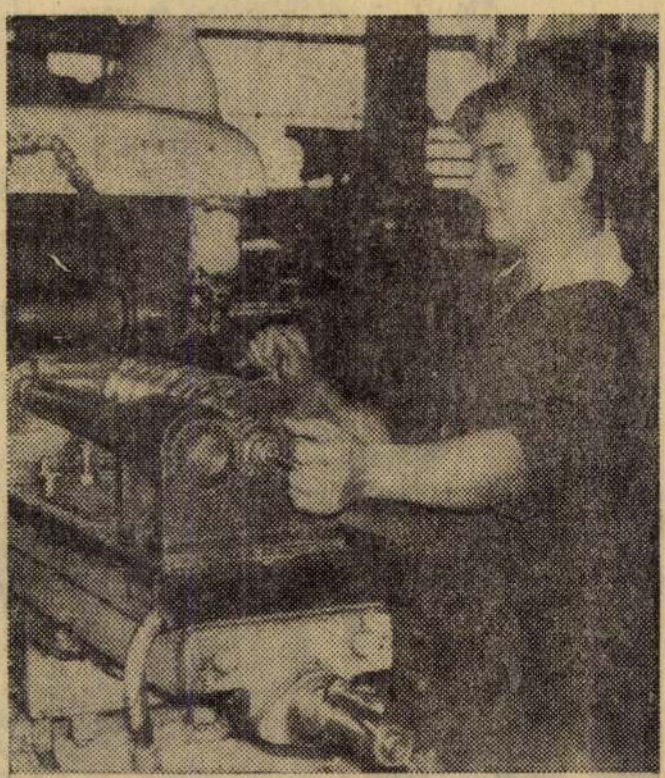

Juhász Zsuzsa kétgépes rendszerben dolgozik, 480 percnél mindig magasabb teljesítménnyel.

— Mi van magával — kérdezte az üzemvezető a minap az egyik asszonytól. — A múlt héten jóval több percet teljesített, mint most...

— Megvan most is bőven. Csak tudja a B.-né, most jött vissza a sorra, segíteni kell neki, amíg belejön. Adtam át néhány percet...

Érdekes, és furcsa lehet idegen fülnek egy ilyen beszélgetés, ám a motor alkatrészüzemben már régóta percekben beszélnek a napi munkát illetően. Az üzembe lépő szeme is elsőként a falitáblán akad meg, amelyen a dolgozók nevei és a naponta teljesített percek számai sorakoznak. S a zöme nem 480 perc, hanem ennél több, nem ritka a 600 perc körüli teljesítés. Jól megy a munka...

A már régebben bevezetett gyártmánybérezés előnyeiről, hátrányairól sokat vitatkoztak. Azt is elmondták hol, milyen feltételek közt hasznos bevezetni. Módszere válogatja a megoldást. Itt az üzemben most az általuk megvalósítottakra esküsznek.

Takács Antal üzemvezető azt mondja: az a bérezési forma a jó, amely az adott körülmények közt a legjobb termelési eredményt „hozza ki" a dolgozókból.

— A gyártmánybérezés bevezetése azt segítette elő, hogy kevesebb lett az adminisztráció, ellenőrizhetővé vált a teljesítmény, a kifizetett bérek mögött valós termékmennyiség van, s ilyen területen mint a miénk, ahol egy soron kész terméket állítunk elő, feltétlenül eredményes bérezési formának tekinthető.

Hogyan lehet így differenciálni a jó és kevésbé jó munkát?

— Nézzük meg a táblát — javasolja Takács elvtárs. — abból könnyen megérthetünk sok mindent. Amikor három hónappal ezelőtt bevezettük a differenciált bérezést, tudtuk, meghozza az eredményét, mivel mindenkit a magasabb teljesítmény elérésére serkent. A brigádvezetők naponta ideírják fel, a megmunkált da-

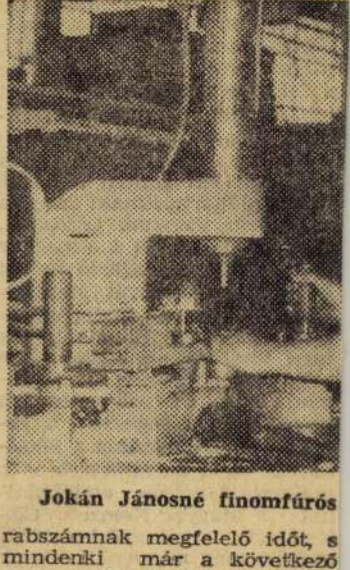

Jokán Jánosné finomfúrós

rabszámnak megfelelő időt, s mindenki már a következő napon ellenőrizheti, hogyan dolgozott. Ez arra is jó eszköz, hogy a dolgozók meggyőződhessenek a legfontosabbról: amit teljesítettek, annak megfelelő bért is kapnak...

— A differenciálás lényege a következő: aki száz százalék alatt teljesít, annak arányában fizetjük ki. Tehát kevesebbet mint az eredeti órabére, mivel rontja a többiek eredményét. Aki száz százalékot teljesít, ennek megfelelő bért kap, akik pedig 100 szá-

A MÁVAUT közli:

VÁLTOZÁSOK

Nagy István: Ülő tiszt

(Pécsi Modern Magyar Képtár)

Selenkor, 1986. október

Föl nem foghatom,
mennyit szenvedtem az után,
s elfeledtem, míly hamar!
Minden szárnycsapás lemondás,
minden érintés kuruzslás,
minden bánat táncot lejtés,
minden tánc felejtés . . .

Kellene

Kellene
valami ejtőernyő
a szók közé magasból

Aztán hol szerteszállni
hol összesürüsödni
de mindez szárnytalan
és talán változhat
ugyanolyanra
mint a saját vázlata

Csak egy erdő

Semmi csak egy erdő
erdőben kordé
kordéban sok ember

Mikor fog a sok lány és fiú
erdei füttyre hallgatni
vagy a kordékból kiugrálva
tarkaságot gyűjtögetni

Nagy István: Katonafej

(Pécsi modern magyar képtár)

Telekes, 1986. október

Városi Tanácshoz (volt Mahler) Gyár gyantaszagát hozza. Binke ablaka nem délre néz. Pontosan ellenkező irányba. Így nem látja az út mögötti rét bogáncsvirágait, s a félszigetről tekergő gyárkéményfüst fehér bejátszását a fáradtkék égbe. De van mivel kárpótolja magát, mert a hátsó udvar ócskavasai, kábeldobjai s törött betonjai mögül felmagaslik egy dombhát, amit ő úgy hív, hogy hegy – mérete akkora, mint egy félig földbe süllyesztett betonbunker, de ez csak félénk képzettársítás, mondhatnánk hallucináció, mert a hegyen olajfák nőnek és alig-alig iperedő nyírek, s nyaranta vörösbe borítja a rezgő szirmú pipacs. S minden szökőévben egyszer – amikor a levelek már rég lehullottak, s a víztócsák üvegessé válnak – az egyik nyírre ráül a hóbagoly, és hiába minden; csattogtatás, kiabálás, kendő lengetése, el nem mozdul onnan, míg ő jónak nem látja. Amikor először a nyírre ült, meghalt, aki a barna-puha fényképen éppen kinőtte a nadrágját.

A hegyen túlnézni nem érdemes, mert ott a Papírgyár szines bálarakásai magasodnak, meredeken mint a Himalája, ha enyhe szél fúj, a kiszabadult papírcafrangokat egyre csak mozgatja, lengeti, de erős szélnél mintha az egész imbolyogna, és ettől szédülni s émelyegni kell, mint a tengeri betegségtől. A targoncás éjszakánként csikorogva fékez és egymaga bontja és szállítja a hegyet, mindaddig, míg a bálák megbillenve rá nem omolnak, annyit hagyva szabadon belőle, hogy egész éjszaka ordítani tudjon, az alsó test már lapos, mint a végighengerelt kartonpapír, de a tüdejéből még préselődik a forró levegő, s a nylonfüggönyök mögött azt mondják, hogy hogy ordít megint egy részeg, s jóval éjfél után, hogy na végre abbahagyta, s a targoncás tudja, hogy hallják, mert minden ablak nyitva, de csak a higanygőz lámpa vakít föntről a szemébe. Binke, amikor megjött a nyári csavargásából, csak annyit tudott mondani, hogy hülye állat barmok. És minden éjszaka hallja, hogy az új targoncás jön és bontja a hegyet, s a targoncája ugyanúgy csikorog – és mozog, imbolyog az egész Himalája.

Az új hőkazántól egy kis tatarozást is lehet remélni, és szépen kanyargó fényes csöveket, féloldalasan beharmonikázott könyökcsöveket, azbeszttal kövérített sustorgó csöveket, titkos rendeltetésű kerekes elzáró csapokat, s esetleg a földből felbuzgó apró gejzíreket, amik éppoly gyorsan eltűnnek, ahogy felbukkantak. S a csövek puhán, néha szortyogósan lélegezni fognak.

Talán fehérre meszelnek s újra vakolnak mindent. Akkor a lépcsőházban le lehet venni a plakátokat, Binke színes, de egyre fakuló tapétáját. Lesz be-

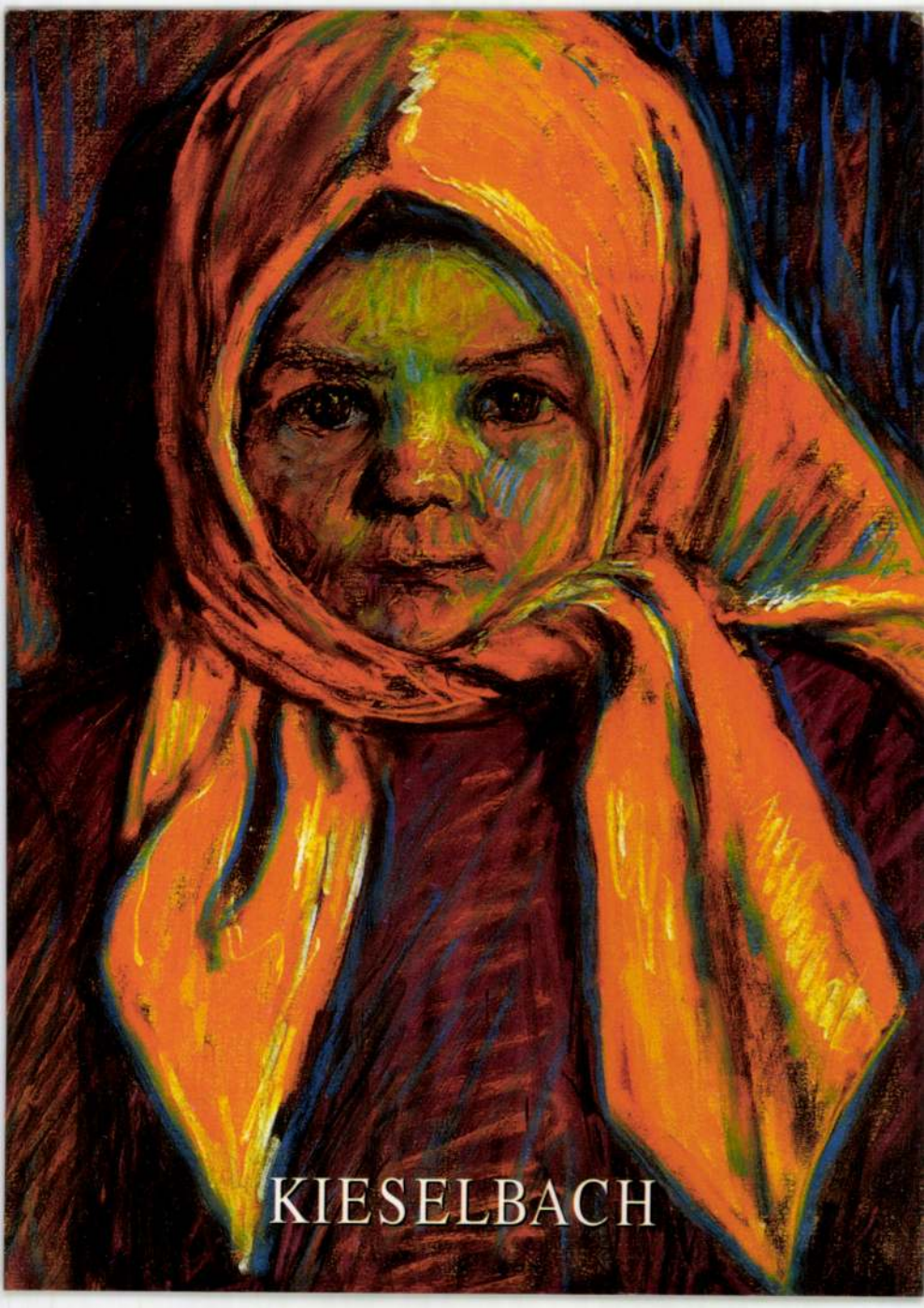
KIESELBACH

A KIESELBACH GALÉRIA

tisztelettel meghívja Önt és barátait a Nagy István
műveiből megrendezett kiállítás megnyitójára,
mely 1999. május 28-án, 17 órakor lesz.
A kiállítás megtekinthető a Budapest V.,
Szent István krt. 5. szám alatt, 1999. június 1-ig,
minden nap 10–18 óráig.
Információk: Kieselbach Galéria, Budapest V.,
Szent István krt. 5. • Tel./fax: 269-3148, 269-3149,
E-mail: kieselb@mail.matav.hu

The KIESELBACH GALLERY

cordially invites you and your friends to the opening
ceremony of the exhibition of István Nagy paintings.
It commences at 5 p.m. on 28th May, 1999.
The exhibition is on view at 5. Szent István krt.,
Budapest V., until 1st June, 1999,
every day from 10 a.m. to 6 p.m.
Information: H-1055 BUDAPEST, Szent István krt. 5.
Phone: 00-36-1-269-3148, 00-36-1-269-3149.
URL: http://www.kieselbach.hu

HypoVereinsbank

Nagy István (1879–1937): *Kendős kislány, 1917* (45,5×34,5 cm, pasztell, karton)

Lóska Lajos
Új Művészet
Budapest
Báthori u.10.
1054

Nagy István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1984 JÚL 2

KIÁLLÍTÁS DEBRECENBEN

1021

„Az ismeretlen Nagy István" címmel kiállítás nyílt meg vasárnap délelőtt 11 órakor a Déri Múzeumban. A közel nyolcvan, nagyrészt nyilvánosság előtt még nem szerepelt művet bemutató kiállítást a Magyar Nemzeti Galéria és a Déri Múzeum közösen rendezi. Megnyitót dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria helyettes főigazgatója, aki a kiállítás avatott rendezője mondott. A kiállításon olyan képek is szerepelnek, melyeket debreceni és derecskei műgyűjtők bocsátottak a kiállítás időtartamára a rendezőszervek rendelkezésére.

Magyar

a termelőszövetkezeti v

elnökök, mezőgazdászok, könyvelők,

brigádvezetők — és a haladni, tanulni

Közmű- és I
pest, VI., Ba

Nagy István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 MÁJ - 9.

TISZAVIDÉK,
SZOLNOK

470

A FIATALOK KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSA ELÉ

Vasárnap, május 12-én d. e. 11 órakor nyílik meg Szolnokon a Damjanich-múzeumban a Fiatalok Képzőművészeti Kiállítása.

VISSZABÚJT a csalóka márciusi—áprilisi napfény. Zimankós hideggel borzongat a május. Most hideg szél vágja arcomba a Zagyva-híd porát, s fázósan hervadnak a korán kibontott szirmok a Művésztelep gyümölcsfáinak ágán. Fázom én is. És hidegek a kezek az üdvözlő kézfogáskor, ahogy egymás után a szobába lépnek a Művésztelepre most leköltözött fiatal művészek. De nemcsak a kezek hidegek. Néhány most megismert, idegen, kutató szempár, néhány akadozó, kezdeti szó...

De ahogyan a kis szoba még kisebb vaskályhájából fokozatosan ömlik szét a meleg a szobában, úgy melegszenek fel percről-percre a szemek, úgy forrósodik át a légkör, úgy melenget az egymás után innen is, onnan is elhangzó sok szép gondolat, terv, cél, hitvallás.

Kik ezek a fiatalok, akik HÁT HOGY IS NE találnának?! Éppen ezt az új, változó, alakuló, mai Szolnokot akarják megörökíteni. Meg aztán, — ha jól körülnézünk — akad itt azért még romantikus téma is bőviben! Bokros László festőművész még csak rövid ideje lakik városunkban, s e rövid időszak nagy részét fontos családi esemény foglalja le, (a Művésztelepre való beköltözésüket követően két héttel beköltözött az utánpótlás is, a legujabb generáció: Bokroséknál kis Péter született) — mégis felfedezte már, hogy van itt a lakosságnak egy rétege, amely ősi foglalkozását ma is űzi, s rendkívül érdekes, romantikus, festő számára izgató témát nyújt; a halászok. El is határozta már, hogy legközelebbi célja ezeknek életét közelebbről megismerni, tanulmányozni, megörökíteni. Ismeretei kiterjesztése érdekében komoly néprajzi tanulmányokat is folytat és minden vágya, hogy nyáron huzamosabb időt tölthessen el egy olyan kis Tisza-menti faluban, ahol halászattal foglalkoznak, ahol velük élhet, velük járhat, munkájuk közeli szemlélője, sorsuk részese lehet és természetesen dolgozhat, dolgozhat.

NAGY ISTVÁN szobrász Vak-Bottyán lovasszobra.

A FIATAL MŰVÉSZEK elhelyezésüket rendkívül előnyösnek találják abból a szempontból, hogy a nyári időszakban kiválaszthatják és könnyen megközelíthetik a Tisza legszebb tájait, akár megyénk legeldugottabb zugát is, s a nyári hónapokban gyűjtött élményanyagot a nyugalmas műteremben télen kényelmesen feldolgozhatják. Így szoros kapcsolatban maradnak — lakóhelyük révén — a Művésztelep idősebb, tapasztaltabb művészeivel is.

Más szempontból viszont rendkívüli nehézségeket jelent a szolnoki letelepedés: ez pedig a fővárostól való elszakítottság. Mindnyájan tudjuk, hogy hosszú évtizedek bűnös kultúrpolitikája eredményeképpen hazánkban a művészeti élet rendkívül centralizáltan jelentkezett. Mindenki, aki csak valamire is vitte, Budapestre törekedett, hiszen ott voltak adva a művészember számára elengedhetetlen társadalmi és társasági élet feltételei; más művészeti ágak kiválóságainak találkozóhelye, az irodalmi és az egész kultúrális életnek központja Budapest volt.

S mi tagadás, még ma sem nyújtja egy vidéki város megközelítőleg sem azt, amit kulturigeny szempontjából Budapest nyújthat. Ma a művészeknek nincsen féláru, vagy szabadjegyük, amellyel gyakran utazhatnának a fővárosba, hogy megnézhessenek minden tárlatot, minden kiállítást, hogy részt vehetnének szakmai vitákon, ankétokon, hogy figyelemmel kísérhetnék a már „befutott" kollégák tevékenységét, egyszóval, hogy továbbképezhessék magukat. Mondhatnánk erre, hogy ott a könyv, a szakirodalom.

(Folytatjuk.)

a szék karfáján, vagy alvó kisgyermek mellett a dívan szélén ülve, vagy éppen a földön kuporogva — mert Gácsiéknak, akiknek otthonában e rögtönzött összejövetelt tartjuk, még nincsen elég ülő alkalmatosságuk — a jövőről beszélgetnek?

Hat fiatalember, akik nemrégen kerültek ki a főiskoláról, mint végzett művészek: Bokros László, Meggyes László, Mészáros Lajos festőművész, Gácsi Mihály grafikus, Nagy István és Simon Ferenc szobrászművész.

A FŐISKOLA elvégzése után a Szolnoki Művésztelepre utalták be őket; itt telepedtek le családtagjaikkal együtt. Otthont és olyan műtermet kaptak itt, amilyenről budapesti fiatalok még csak nem is álmodozhatnak. Munkájuk technikai feltételei így tehát biztosítva vannak. Nem úgy azonban az anyagi feltételek, melyekért még sokat kell tennünk és melyek megteremtése érdekében kötelességünk is mindent elkövetni.

Vajjon örömmel jöttek-e a hires Szolnoki Művésztelepre, amely már oly sok nagynevű mesterrel ajándékozta meg a magyar képzőművészetet, s amely kiindulópontja volt az úgynevezett alföldi iskolának? Természetesen.

Szolnok, a régi romantikus alföldi város ugyan eltűnt, s a városi lakosság életmódja is átalakulóban van. A jellegzetes szolnoki utcák arculata is változik, helyenként modern bérpaloták emelkednek, közvetlen tőszomszédságukban, vagy alig egy sárral-porral marasztaló utcácskával odébb falusi házsorok váltakoznak új, peremvárosi lakóházakkal.

Az öreg Tabán áll még ugyan, de megközelítőleg sem az a réteg lakja, mint valaha.

Találnak-e városunkban érdekeset, festeni, vagy mintázni valót?

Amiből a termelőnek és az egyformán nagy haszna

Nehány megegyzes megyénk aprómo

A szakemberek — akik tudományos gyakorlati, vagy kereskedelmi vonalon foglalkoznak a világhírű magyar magtermeléssel és dolgoznak ennek újbóli fellendítéséért — közös tanácskozáson vettek részt az F. M.-ben — úgy két héttel ezelőtt.

Mielőtt e tanácskozás jelentőségét lemérnénk, megyénk mezőgazdasága szempontjából, — adjunk némi áttekintést a pillangósvirágú szálas takarmánynövények, elsősorban a lucerna és a vöröshere termelésének jelenlegi állapotáról.

Mit mutatnak a számok?

Az ország szántóterületének kb. 12 százalékán termelnek lucernát és vöröshert. Szolnok megyében alig 7 százalék volt a multévi arány. Úgy gondoljuk, elég lenne ez az 5 százalékos szintkülönbség is ahhoz, hogy bebizonyítsuk a megye takarmánytermelésének elégtelenségét.

Nem hallgathatjuk el azonban a következő döntő tényezőket sem: talaj és éghajlati viszonyai a Tiszántúlt — így megyénket is — a földkerekség egyik legkiválóbb magtermelő területévé avatják. Bizonyításul éppen elég annyit megemlíteni, hogy megyénk lucernatermelésében a mult évi kataszteri átlagtermés egyenlő volt az országossal, míg vöröshere többmint másfélszerese volt annak. Emellett a magtermelés hagyományai, a messze multba visszanyúló tapasztalatai még mindig élnek földműveléinkben. És szakemberekben sincs hiány. De a pillangósvirágú növények komoly talajjavító hatásán túlmenően döntő szempont, a szinte korlátlan aprómag exportlehetőség. S ha már az exportnál tartunk, ki kell emelni, hogy amíg

egy hold kenyérgabona termése után kb. 40 dollár értékű valutát kapunk, addig ugyanekkora terület lucerna terméséért kb. 100 dollárt. — több mint kétszeresét.

Ezenfelül ittmarad az első és második kaszálású takarmány is — mondhatjuk ingyen.

Hazánk — így megyénk — állattenyésztésének fejlesztése szempontjából is nélkülözhetetlen feltétel az aprómagtermelés fokozása. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy itt csak a vetésterület növelése a fontos. Legalább ilyen jelentős a korszerű agromechanikai, agrokémiai módszerek alkalmazása. Az előbbivel nincs is baj: gépállomásaink elegendő, korszerű gépet biztosítanak. Ugyanígy rendelkezünk megfelelő gépi kapacitású növényvédő állomással, amely elvégzi a korszerű növényvédelmi munkákat.

A korszerű agrotechnikai eljárások alkalmazásában azonban lemaradtunk. Nagyon kevés helyen találkozunk elsősorban kapáslucerna vetésekkel, amit a megyében például *a mezőhéki Táncsics Tsz 10, a kunszentmártoni Zalka Máté Tsz pedig 20 holdon már bevezetett.* Ennek a módszernek előnye, hogy az átlagosnál gyorsabban tud fejlődni a növényállomány és a gyomirtással egyidőben a kártevők ellen is tudnak védekezni.

Ugyancsak rendkívül értékes Manninger G. Adolf Kossuth-díjas egyetemi tanár módszerjavaslata, a magfogásra vonatkozóan, amelyet a hozzáértő szakember az FM-beli tanácskozáson ismertetett.

Dóra Béla elvtárs — aki a Megyei Tanács Gépállomási Igazgatósága részéről vett részt az értekezleten — a következőkben jellemezte a Manninger-módszert:

— A magfogásra kijelölt területeken május első felében szakaszos kaszálással, június végén pedig — a zöldbimbó likasztó légy (lucernabödbe) megjelenése előtt—sávos kaszálással (25—30 cm) egyidőben el lehet végezni a technikai és vegyszeres védekezést is. A sávokon a lekaszált lucernát száradás után össze kell gyűjteni. A másodszor kinőtt lucernát vagy vöröshert a többivel kell lekaszálni, majd szárítani. A cséplés is együttesen történik — átalakított kombájnnal vagy herefejtővel.

— Lényeges része a módszernek — folytatta Dóra elv-

Kirándultunk a Má

Az indulásról is kell szólnom valamit. Annyit meg kell említenem, hogy 75-en indultunk Szolnokról vasárnap reggel. Többségében szolnokiak voltunk, de jöttek velünk fegyvernekiek, cibakháziak is. Az összetétel aztán méginkább sokatmondóbb. Fejkendős néniktől rúzsosajkú kislányokig, gyógyszerésztől a vasutasig, diáktól a tanárig, fodrásztól a fényképészig, egyszóval a társadalom minden rendű és rangú emberét képviselte csoportunk.

Így indultunk mi, vidám IBUSZ-turisták eltölteni a vasárnapot. Zagyvarékasnál elhagytuk az Egerbe induló Szolnoki Népi Együttest, mivel Rába kocsijuk dugulást kapott. Mi jókat nevettünk rajtuk, s kárörvendően suhantunk el mellettük, efféle froclizó szavak kíséretében:

— Ne is itt van még Eger, mi még megyünk tovább.

A lelkemre is kötötték víg utitársaim, dicsérjem meg az 51-es Autóközlekedési Vállalatot a teljes utazási kényelemért, a rádióval felszerelt farmotoros Ikarus kocsiért.

Végigrobogtunk a Jászság akácos, jegenyés falvain, s Gyöngyöst elhagyva, kitárult előttünk a kéklő Mátra csalogató panorámája.

Megcsodáltuk Gyalyatető meseszép szállóját, majd az ebéd elköltéséhez készülődtünk Mátraházán, az étteremben. Itt történt meg, hogy utitársaim panaszkodni kezdtek, nem érzik magukat otthonosan. Szőke Albert, az IBUSZ szolnoki vezetője aggodalommal kérdezgette, miért?

— Azért — felelték a pajkos turisták —, mert nekünk a „Tiszához" és a „Nemzethez" szokott szolnokiaknak szokatlan az itteni pincérek figyelmessége, kedvessége és pontossága.

A nap nagyágyúja a kékesi kaland volt. A bátrabbak csoportja kivált a nagyegészből azzal a céllal, hogy gyalog teszi meg az utat Kékesről Parádig. A Saskőig el is jutottunk mindannyian. Jónéhány derűs fényképfelvételt készítettünk, aztán visszhangzó halóászokkal nekivágtunk a Disznóhát ösvényeinek. — Egyórai kapaszkodások, mászások után jöttünk rá, törbec a jelzések. Ot tunk a Mátra rengetegében, s tudtuk, hová, vezet utunk.

Páfrá szedtünk, vadr gyűjtöttünk, m tük a sütkérező gyíkokat, gyö ködtünk az erd tői szépségében, azt nem tudtuk, re menjünk.

Az elősebbek kezdtek ké beesni, de a fiat nak nagyon tetsz kaland. Külön amikor az egy kiútnak az lát: ha leereszkedün meredek hegyold a völgybe. A n többség persze cs va, bukdácsolva meg ezt az utat, annyira, hogy a tak, akik a roas létig kacagták m kat, látva mások lódását. Volt o kiránduló is, aki fényképezőgépe e leért a völgyb ő maga.

Leérve mégis Disznókői őrhá tellélegeztünk hittük, célhoz ért A rőzsönzött tréf nálók sóhajtozva tek fel a mer hegytetőre.

Akkor nyílt m arcunk, amikor tudtuk, még ezek kilométerre vag Parádhoz.

Nagy István, festő

NAGY ISTVÁN: PATAK MELLETT (1917)

30.

XI/12.

elpusztítama.

Nagy István, festő

NAGY ISTVÁN: ERDŐSZÉLEN

86.

XI/12

lóságot közelítő kép
ásságáról. Olyan egy-
hangon ír, hogy szinte
szerepet cserélünk.
történetnek, hanem
ink és sírunk a fősze-
k emberibb emberek.
nek érezzük az író el-
szó benyomását kelti
abban a pillanatban,
maguk útját járják.
bnyire a valóság pár-
orán elég falut bejárt,
ert életében ahhoz,
, sose volt emberek
t földszagú és életízű
mutatkozott meg,
tal műveletlennek hitt
imosokkal, öreg éjjeli-
ordókkal, cserépmosó
ényemberekkel bánt
en az esti darvadozá-
közel vagyunk néha
l önmagunktól. Csak
mesekincsét, gazdag
nemes erkölcsét fel-
ik tudta, hogy a be-
árad is, nyomát min-
még az álmai is szeb-

Móra Ferenccel sokáig mint ifjúsági írót tartották számon, a később is csak mint eredeti, különös humorú újságírót. Schöpflin Aladár alig leplezett, fölényes lenézéssel ír róla irodalom-

bek voltak, mint a városban: virágillatúak.

Eredeti állásfoglalása, eleven és derűs észjárása, az ellentétek művészi szembeállítása, könnyed fordulatossága, erőltetettség nélküli

Legelőször a gyimesi havasok, a bakonyi erdők öreg festőhősével akaszkodott össze az utam. Elkapott, megragadta a kezemet és — nem tudott szóhoz jutni. Csak állt előttem ez a behavazott gyönyörű »Tölgy a nagyszerű magyar jegenyék között«, ahogy azt a rendkívüli A Reggel-ben róla megírtam, kifelejtvén a nevét, hogy Nagy Istvánnak hívják — s csak állt s csak szorongatta a kezem, oly erővel, hogy még most is érzem. »Köszönöm« — dadogta végre nagynehezen —, »nagyon köszönöm«. S könnyek csillogtak a mámoros két szürke szemében...

A második Áldozó József volt. Az impresszionista. Apró szemeivel hunyorogva állt termének egyik szegletében s úgy nézte a feléje hömpölygő áradatot, mint valami perzselő napsütést. Mikor megálltam előtte, úgy elnevette magát, mintha a világ legjobb viccét hallotta volna tőlem s csak ennyit szólt: »Még a nagybúcsún se volt ennyi nép!...« s nevetve csóválgatta kerek, szőke fejét.

Oravecz Imre egészen a falhoz lapult s mikor megpillantott, szégyenlősen behúnyta a két szemét. A mellére mosolygott, mint valami kislány, akit most vittek először a nagyok közé. Leplezni

csillag feltűnése a tra-

hogy egyedül akartam lenni...« — nekem később szelíden, szégyenkezve.

ír Miklós mélabús szemekkel figyelte az Nem szólt egy szót sem, csak rámemelte szemét. Ez a pillantás mindent elmonőbb — már készülődőben hazafelé — komolyan, szinte méltóságosan. Két karszemét simogatóan rámemelte s csak ólt: »Engedje meg, hogy vezérünknek ...« Úgy állt előttem, mint valami kők néztem ezt a hatalmas emberpéldányt, egvetette volna lábát a Nemzeti Szalon-Hortobágy... Neki legyek én a vezére, alföldi emberkolosszusnak, akinek aligálláig érek? Szégyenkezve ráztam meg a akivel még sok minden halaszthatatte volt...

esi János messziről leste a főhercegi ajkai csendesen mozogtak, szónoklatra ikor a főherceg eljutott kiállítási terszöbére, haptákba vágta magát, nyujét és szólt: »Nagyon örülök, hogy megismerhettem fenségedet. Igazán boldog vagyok!«

Két kis emberke álmélkodott a verniszázs nyüzsgésének közepette, az emberek ide-oda lök-

Nagy Bálint
Jenő

NÉGYSZEMKÖZT A PARASZTMŰVÉSZEKKEL

Elmondja: BÁLINT JENŐ

I

IV.

6.

A verniszázson nem beszélhettem velük, elmerültek a forgatagban. Néha felbukkant egyik-egyik, elfogódott, meghökkent arccal, kicsit sápadtan, de nagyon komolyan. Egyik sem sietett, csak álltak egy helyben, mint eltévedt báránykák az embererdőben... Szemeik, befelé élő szemeik, riadtan kerestek egy csendsarkot, amelyben észrevétlenül meghúzódhatnak... Itt hiába keresték. Egy-egy hullám elkapta, elsodorta, vitte, ragadta magával őket...

most már én mentem az Erzsébet tér elfái közé...

Alighogy leérek, összeütközöm Tokaj közkedveltté vált festőkedvencével, Győri Elekkel. Az arca vérvörös volt, egészen magánkívül volt. »Én voltam az első, akivel a főherceg kezet fogott!« — harsogta felém. — »A legtöbbet én velem volt, én velem beszélt!...« S rohant a lépcsőkön felfelé, bizonyára a fő-

A Reggel
1934 VIII. 27

ték őket, észre sem vették. Az egyik Bakos József nyergesújfalusi cipészsegéd, a másik Hudák József debreceni kiscgitő napszámos volt. Mindkettő szobrász. Az egyik kis barna staniclit szorongatott az egyik kezében, amelyben három szép zöldpaprika volt, azért hozta magával Nyergesújfaluról, mondta, nehogy megéhezzen. Mikor kezet fogott vele a főherceg, megijedt. Azt hitte, el akarja venni tőle a zöldpaprikát. A másik kezet akart csókolni.

Csülök — hazaszaladt. Mikor visszaért a kiállításra gallértalanul, ijedt szemekkel, már a főherceg elment. »Kár«, — mondta — »most hiába hoztam el a galléromat...« S egy barna gallért húzott elő a zsebe mélyéből...

*

A végén összeültünk egy vendéglőben. A kiállító művészek kivétel nélkül töltött paprikát rendeltek s meginvitálták sorstársukat, Sértő Kálmán parasztköltőt is ünnepi vendégnek. A társaság, ezt felesleges is mondanom, kitűnően érezte magát. Ettek-ittak, koccintottak. Brúdert ak.

1967 FEB 5.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Nagy István szobrászművész
szobork[illegible]mpoziciót tervezett o
szolnoki Kassa úti iskolaépü
lethez.

1021

NAGY ISTVÁN

FARKAS János: Buvópatak : Vaszkó Erzsébet festményei. = Budapest, 1983/10. 24.p.

Vaszkó müvészetének első korszakán Nagy István hatást vélnek egysek felfedezni..„én ugy vélem,inkább talán a képtárgy rokonsága, a döntő.."

Nagy István (1920-) szobrász

A Szolnoki hűvésztelepen dolgozik

Kaposvári Gyula: Szolnok hűvészei

Négyművelés 1968 VII m. 34 old.

M.D.K

Nagy István János
szobrász

Sikeres erém művelhel szerepelt.

Kovács Gyula: Stúdió 1958-68
Művészet, 1969. képzőtis – 3 lap.

Nagy István szobrász

Szolnokon él

Európa elzablása c. műve (emi.)

szerepel az alábbi táslaton

Rideg Gábor: A X. Szegedi Nyári Táslat

Szolnok Megyei Néplap 1969 VIII. 23

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
SAJTÓBEMUTATÓJÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 22-ÉN, PÉNTEKEN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST

DR. SOLYMÁR ISTVÁN

főigazgatóhelyettes, a tárlat rendezője

ISMERTETI

MEGHÍVJUK ÖNT

A

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 23-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

MOND

MEGHÍVÓ

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy István, festő- és grafikusművész.

ÚJ TÜKÖR

1984 FEB 5

1021

1. Nagy István:
Kendős lány. 1929, pasztell

1

SZELÉNYI LÁSZLÓ
REPRODUKCIÓI

KÉPEK A MIHÁLYFI-GYŰJTEMÉNYBŐL

EN OLDALUNK

régi rádiós szerkesztő
n, milyen széles körű
si területe, gondol-
ki a Filmvilág meg az
A Filmvilágban egye-
nai brit film állásáról
kke, továbbá fordítá-
k részleteket Laurence
trajzi kötetéből. Az
nemrég George Or-
közölt „lektori jelen-
nk néhányan, akik
a Filmvilágban és az
elenő Takács Ferenc
angol szakos irodal-
azonos a Madarászok-
nyv szerzőjével —, de
l többen vannak, akik
ák. Nem beszélve az
jdani kutatók jogosan
veszteni a két Takács
sürgősen nem változ-
ntosabban: változtat a
zett, mert ezt kívánja
a, mind a tételes tör-
enlegi helyzeten.

s írtunk

ink az *Emléktábla a*
ában című, Reviczky
szép példáját felidéző
ornak. Kissé meghök-
an bennünket és meg-
ul is esett, hogy Ró-
— aki ezúttal egyéb-
a legjobb formájában,
gyakrabban és olykor
ágott riportalanya, a
konszenves és igazán
fogalmazó Reviczky
n —, szóval, hogy a ri-

porter csupán abban az összefüggésben említette meg az *Új Tükört* (úgy azonban többször is!), hogy ez az a lap, amelyben Juhász Péter egyetemi hallgató olvasói levele megjelent. Az a levél, amely kétségbe vonta Reviczky érdemeit, sokallotta a vele való foglalkozást. És a Rádió- és Televízióújság-beli cikk előzetesében is csupán ebben a vonatkozásban tett említést lapunkról Róbert.

Félő, hogy így hamis, torz kép marad azokban a nézőkben (és műsorújság-olvasókban), akik nem forgatják lapunkat — az Új Tükörről. Az igazság és a teljesség kedvéért azt is meg kellett volna említeni (egy. másfél percnyi többletműsoridő lett volna csupán), hogy az Új Tükörnek ugyanabban a számában ugyanazon az oldalon, ahol Juhász Péter levele megjelent, a szerkesztőség képviseletében e sorok írójának válasza is helyet kapott (1981 47. szám). Hogy J. P.-t levélírásra az késztette: az Új Tükör 81/43. számában több mint kétoldalas nagy képes cikk jelent meg Lázár István tollából *Egy emléktábla születése* címmel, Reviczky Imre történetéről — két évvel megelőzve a televízió Emléktábla a Mandula utcában című műsorát. S hogy a 47. számot követően egymás után adtuk közre sok olvasónk — Juhász Péter véleményével szembeszálló — levelét. Kár, hogy Róbert László annyira fölöslegesnek találta mindezt megemlíteni és így — bizonyosan szándéka ellenére — eltorzította az Új Tükör szerepét Reviczky Imre tetteinek megismertetésében.

BARABÁS TAMÁS

Zsebkönyv

Részlet a január 20-i, esti időjárásjelentésből: „Az északkeleti megyékben célszerű átmeneti hófúvásokra számítani . . ."

Ez a *célszerű* itt: bájos.

*

Otthon fölszólítást kapok:

— Csinálhatnál már az íróasztalodon egy kis tohuvabohut.

Kuncogok:

— Hiszen az van rajta . . .

— Igaz is: *tabula rasát* akartam mondani!

*

Magyar színészről van szó. Ezt olvasom róla: „Újabb négy évet kellett várni, amíg a színházi gépezet fogaskerekeibe végre megkapaszkodhatott."

Erről a Modern idők című film jut eszembe: Chaplint befalja egy óriási gép, az ijedt kis ember hol itt tűnik föl mindenféle szerkezetrészek, emeltyűk, karok, miegyebek között, hol amott, de neki nem sikerül megkapaszkodnia. Sem fogaskerékbe, sem képzavarba.

*

Péter Pál kisiskolás, elsős. Szenvedélyes rajzoló. Főként másol, de önnön képzeletéből is merít. Valamelyik nap megakad a munkában:

— Anyu, hogy kell *levest* rajzolni? — kérdezi.

— Tányérral együtt . . . —

Nagy Ishán festő

70-74

[illegible]márky Mária: Újabb adatok Nagy I. bajai éveiről.

1979. dec. XI/12

KÉSMÁRKY MÁRIA

ÚJABB ADATOK NAGY ISTVÁN BAJAI ÉVEIRŐL

A képei eladásával gyakran kudarcot valló művész — maga és családja megélhetését biztosítandó — a Baján töltött évek vége felé — trafikengedély kiváltásán tépelődött.

E szerény jövedelemforráshoz hozzájutni akkoriban komoly nehézségekbe ütközött, Nagy István esetében különösen. „... a pénzügyminiszter a trafikjogok megrostálását külön bizottságra bízta, amelyben döntő szava van magának a miniszterelnöknek, aki egyúttal a honvédelmi tárcának a viselője. Gömbös miniszterelnök több ízben kijelentette, hogy a trafikrevízió kérdésénél, minden melléktekintet kizárásával, tisztán a közérdeket kívánja szolgálni" — adják hírül a bajai újságok is, már 1933-ban.

Baján igen sokan emlékeznek még Nagy István özvegyére, mint a volt vármegyeháza trafikosára. A trafikot férje halála után nyitotta meg. Kevésbé ismert az, hogy már a művész életében megindult a fárasztó utánajárás. A rendelkezésünkre álló adatok néhol ellentmondóak.

A Bajai Városi Tanács kereskedelmi osztályán őrzött „D iparlajstrom 1929—1944" 1936. évi 1. bejegyzése szerint a művész már 1936. január 9-én megkapta az iparengedélyt. Az okmányt a teljeskorúságot és a magyar állampolgárságot bizonyító igazolás alapján állították ki. A telep helyéül a Mátéházi út 6. szám, azaz lakhelyük címe van beírva. „Az ipar áladékában (sic!) történt változás", valamint „Az iparos által lefizetettt díj" c. rovatok kitöltetlenek. „Az iparos foglalkozása" alatt „dohány és egyéb dohány kellékek árusítása" szerepel. Hogy bizonyosan a festőművészről van szó, csak a lakás alapján állítható.

Lehetséges, hogy Nagy Istvánt ismét súlyosbodó betegsége akadályozta a trafik megnyitásában, ez azonban csak az egyik ok lehetett. A szűkös Mátéházi úti lakás nem volt alkalmas egészen kicsi bolt berendezésére sem. Több adat utal arra, hogy maga az engedély nem volt „jogerős". Az egyik az itt ismertetendő Tornyai-levél, melyet művészettörténeti és kortörténeti teljes terjedelmében közlök.

Nagyságos Asszonyom!
Vettem Kedves sorait. Kert. K. Róbertnek nem írhatok.

1. **a címét sem tudom**
2. **én úgy látom, hogy ez teljesen fölösleges. Se nem tehetne, se nem tenne semmit**
3. **ha tehetne, akkor talán inkább tenne, ha maguk írnának neki s kérnék meg. (Ez illendőbb is, nyomatékosabb is lenne.)**

Mindamellett, ha meggyőződnék arról, hogy volna értelme a neki való írásomnak, természetes **hogy azonnal írnék. Ennél mi se könnyebb. Mi se könnyebb volna nekem most is, ha már írtam volna azonnal, de egy jó barátnak s becsületes embernek a jóbarátja iránt nem a könnyebb végét kell választani a dolognak; hanem akkor is őszintének kell lennie, igen sokszor, ha ezzel kellemetlen érzést okoz neki. S én most ebben a helyzetben vagyok Magukkal szemben.**

Az az érzésem, hogy ne bízzanak abban az ígért trafikban. Attól tartok, hogy nem lesz belőle semmi. Hacsak nagyon de nagyon ügyesen nem csinálják. (A csalódás nagyon kellemetlen!)

* A Nagy Istvánékhoz írott Tornyai János levelek jelenleg B. Mikli Ferenc festőművész tulajdonában vannak.

lanul nagy hasznomra van, hogy módom volt világot látni, Mongóliától Tunéziáig. Nem jártam viszont, pedig roppant fontos volna, Amerikában.

Különös vonzalmat tanúsítasz az őstörténet, és a régészet kérdései iránt. Ez az érdeklődés mennyiben függ össze újságírói, szociográfusi mivoltoddal?

Azt hiszem, nagyon kevéssé. Összefügg annyiban, hogy a történeti folyamatok iránti érdeklődés még az igényes újságírói munkából sem hiányozhat, a szociográfusi tájékozódáshoz pedig nélkülözhetetlen. De még a történeti és a régészeti érdeklődést is elválasztanám egymástól. Az utóbbit inkább a szenvedély élteti, vagy ha úgy tetszik, a hobbi. Én imádok találni tárgyakat. Nagyon szeretek száz forintot lelni az utcán, elő is fordult már nem egyszer. Gyermekkoromban nagyon érdekelt az ornitológia. Ez feltételezte, hogy az ember felfelé néz. Volt távcsövem, kevéske szakszerűséggel kezdtem figyelni a madarakat, de aztán levelezésben álltam a Madártani Intézettel is. Később, betegségem folytán némileg meggörbülvén, kevésbé tudok magasba nézni, így hát lefele nézek, a földre. Ebből két hasznom van. Ásványokat gyűjtök, s ez legális cselekedet: értéket ment az utókor számára. A régészeti anyagokkal más a helyzet. Ha azt fölveszi az ember, még nincs megmentve, sőt féligmeddig elpusztítottam; a lelet üzenete csak környezetével, közegével együtt érvényes. Kirándulásaim során többször is bukkantam már lelőhelyre, aminek köszönhetően, ha csekély mértékben is, szolgálhattam a tudományt. Végül is megteremtődik az átmenet a hobbiból a szakmához, hiszen ez tükröződik a Kiált Patak várában is: a magyar történelem számára roppant érdekes probléma, amit tulajdonképp mindig is tudtunk, csak nem vettük eléggé tekintetbe a súlyát: hogy a ma itt élő magyarság alapvetően három rétegből áll. Azokból, akik tartósan itt éltek a magyar honfoglalás előtt, azokból, akik ide tényleg bejöttek Verecke vagy az Al-Duna felől, s mindazokból, akik a későbbi, az Árpád-kor utáni telepítések során jöttek, a germán báróktól kezdve szász és sváb, a rác és a zsidó s más népcsoportokig. Ez a három réteg a mai magyarságot együtt alkotja. Ami ebben a képletben kicsit újdonság lehet: az az alapréteg, amely esetleg sok ezer év óta helyben élt, nem is volt olyan jelentéktelen létszámú, mint korábban gondoltuk volna. S nem is csak a honfoglalást megelőző néhány század lerakódásairól van szó, hanem esetleg már a neolit forradalom, a tudatos élelemtermelés kialakulása óta éltek itt letelepült embercsoportok. Nem mondanám azt, hogy ennek sok gyakorlati kihatása van mai életünkre, de az ősismeretünk szerintem az egészséges nemzettudathoz hozzátartozik, főleg ha arra gondolunk, milyen károkat okozott és okoz mindmáig az a kelet-európai történelmünkből ki nem radírozható acsarkodás-vetélkedés, hogy valahová ki érkezett hamarabb. Ha én azt mondom, hogy a magyarság egy rétege például a Bodrogközben élt már hatezer évvel ezelőtt, ezzel nem azt akarom hangsúlyozni, hogy a szlávoknál vagy a dákoknál korábban éltek itt etnikailag alig meghatározható népcsoportok, hanem egyszerűen arra szeretnék utalni, hogy jöttünk is, meg voltunk is — főképpen pedig keveredtünk. Ebben a térségben, ahol élünk, elsőbbségeket vindikálni teljességgel nevetséges, s nagyon sokszor az ellen fordul, aki ezt kierőszakolni próbálja. A „történelmi jogok" ötödrendűek a létező, élő, organikus társadalom folyamatos jogaihoz képest, ha már egyáltalán az emberi létet joghoz kell kötni, ami végül is szomorú állapot, mert természetesnek kellene a létünket, az ittlétünket, az ottlétünket, a bárhollétünket tartani, nem pedig jogi bástyákkal védeni meg egymás ellen. S ez igaz volt akkor is, ha netán ellenünk védték magukat mások, és igaz akkor is, ha nekünk, magyaroknak kell védenünk magunkat bárki ellen.

Megköszönöm a kérdésekre adott tartalmas válaszaid.

Azért gondolom mindezt; mert én éppen átestem rajta, mielőtt hazaszöktem pihenni **(a trafik fáradalmakat kipihenni) Vásárhelyre. Nem kisebb pártfogóm lett volna, mint Varga Imre Kegyelmes Úr, aki akkor az Úristen volt a trafik ügyben. (titkárja Boross jó barátom, stb.)**

Gömbös annyira a hadirokkantaknak szánta és ígérte oda a trafik adományozást hogy ezen felül csak hallatlan protekcióval juthatott hozzá másvalaki, — ha ugyan hozzájutott? Úgy, hogy (tudtommal) Varga Imrének épp ezért kellett nyugdíjba menni s teljesen félre állni az útból.

Engem ajánlott a vall. és közokt. ügyi Minisztérium, a Szépműv. Múzeum, az orsz. Képzőműv. Egyesülete stb. stb. stb. — és még se lett belőle semmi, csak az, hogy agyonhajszoltam **benne magamat.**

Belenyugodtam azért; mert van benne valami nagy igazság, hogy legelsősorban a hadirokkantak kapják.

Adja Isten, szívemből kívánom, hogy Maguk szerencsésebbek legyenek vele, mint én! (Talán azóta a konjunktúra is változhatott?)

Tanácsom ez:

Ha csak lehetséges, Gömbössel igyekezzenek összeköttetést keresni. (Lehet neki személyesen is írni: igazságos embernek ismerem!)

Ha ez nem lehet, akkor azok útján, akik ott helyben ígérik, próbáljanak valami útat-módot a Dohányjövedéki központba (II. Iskola utca) (A bajai főispán vagy képviselő??)

Annyira nehéz ügy ez, hogy megáll az eszem, ha jó tanácsot szeretnék adni. Mert én minden követ megmozgattam, 10-en felől (sic!) is, és — mégse ért semmit! Talán Maguknak több szerencséjük lesz????

MINDENESETRE, **ha csak egy kis reménységük van, akkor nem ártana, (sőt egyedüli célravezető lenne?) ha Pista barátom személyesen felmenne s ott széttekintvén, próbálna Gömbös elé jutni. (Az én esetemben és időmben a pénzügyminisztériumban trafik ügyben senkit sem fogadtak és még a kult. ministerium ajánlatát se bocsájtották a minister vagy államtitkár elé.** Rendelet **volt erre.)**

Több és jobb tanácsot azoktól kérjenek, akik eddig ott helyben biztatták magukat. **Talán tudnak adni és talán Maguknak sikerülni fog . . .**

Magamról, illetve a bajai látogatásomról csak annyit, mehetek-e, vagy sem? ez nem én rajtam és nem mi rajtunk függ, hanem az egészségi, az idegállapotomon. Ez pedig nem mindig hallgat miránk. Minden bizonnyal szeretnék. **S mostanában mintha én is jobban lennék egészségileg, de ez is nagyon változó, mint a jó Pista barátomé.**

Kár volt nekem a trafik-ügyemmel annyira agyonhajszolni magamat akkor! (Elég teher volt már rajtam az 50 esztendei piktorkodás!!) De — későn kaptam észhez, hogy a jó egészség még a mindennapi kenyérnél is előbb való!! (Ezt Pista se felejtse el!)

Pistánkat szeretettel köszönti s kezét csókolja Tornyai János
Hmvás, 936. márc. 29.
(Nagys. Asszonyom se felejtse el!)

Tornyai leveléből egyértelműen kiolvasható, hogy Nagy István inkább csak ígérettel rendelkezett, semmint „jogerős" trafikengedéllyel. Nem egészen érthető, hogy a fent említett iparlajstromba miként vezethették be az engedélyezést, ha annak nem tudtak érvényt szerezni.

Érdekes, hogy az egyik helybéli újság 1936 októberében hírül adja, hogy a vármegyeházi trafikot Nagy István családjának ítélte az „illetékes fórum". Arról nem adtak hírt, hogy azokban a hetekben-hónapokban kellett még számos okmányt, bizonyítványt, igazolást stb. beszerezni a *román állampolgárságú Nagy István visszahonosításához.*

S itt kell utalnunk egy másik körülményre, amelyre Baja Város Polgármesteri Hivatalának iratai derítenek fényt.

A hatósági erkölcsi bizonyítványt ugyan már szept. 22-én kiállították; a hivatalokat megjáró számos iratból azonban csak 1937. február 10-én születhetett meg a Belügyminisztériumban a *visszahonosítási okirat.* A város készségesnek mutatkozott, hogy visszahonosítás esetén a művészt polgárai sorába felvegye, sőt a szokásos felvételi díj lefizetésétől eltekintett. („Műgyűjteményének" értékét ugyan 15 000 P.-ben állapították meg; de úgy látszik, hályog nélkül látták az eladhatás lehetőségét.)

A főispán a polgármesternek 2 nappal a művész halála után, február 15-én küldi meg a kézbesíthető iratot. Az állampolgársági esküt ugyanakkor felesége teszi le a polgármester előtt.

Katona Imre írja „. . . barátai a kegyelemkenyeret megtermő trafikengedélyt kijárták számára." A fenti iratok segítsé-

gével megállapítható, hogy a polgármesterhelyettes (dr. Puskás Dezső) sürgette az ügy előrejutását, sőt az ő megbízásából vette meg a város 150 Pengőért az Erdőszéle c. festményt, amelyet aztán a főjegyzői hivatalban helyeztek el.

A városi tanácson található Iparlajstrom bejegyzése szerint 1937. február 19-én *(6 nappal Nagy István halála után)* adták ki az iparengedélyt. Az özvegy férje halála után két héttel nyitotta meg a trafikot a vármegyeházán, s 15 évig vezette, szerény megélhetést biztosítva magának és növekvő fiának.

A BETEG NAGY ISTVÁN

E kérdés orvostörténeti bizonyítékai a Bajai Városi Tanács Kórháza elmeosztályának főorvosa, dr. Schwabik József birtokában vannak. Itt csak néhány, nem szakember által is értelmezhető eseményt idézek fel, azzal, hogy nem célom a művész magánszférájába való illetlen behatolás. *A testi szenvedés* mozzanataira azért emlékeztetek, mert ennek ismeretében még tiszteletre méltóbb az az *alkotói képesség* és szenvedély, amely az utolsó években is sok mű megszületését eredményezte.

Betegeskedése a *huszas évek vége, a harmincas évek eleje* felé szinte törvényszerűen következett be, zaklatott életmódja, súlyos nélkülözései folytán.

Nagy István egy Lyka Károlyhoz *1934.* május 18-án írott levelében említi: „Betegségem *három év óta* bénít, de ha Isten éltet és segít, minden akarásommal azon leszek, hogy bennem Méltóságos Uram ne csalatkozzék". (Solymár István: Nagy István, 1977.)

A harmincas évek jugoszláviai időszakára emlékezik Berényi János: „A fáradt, beteges, testben már megtört művésznek, kellemes és újabb — egyúttal utolsó munkarohamra erősítő — pihenője lett ez az esztendő... Teremtő hangulata lázszerűen olykor hetekig tartott, s ilyenkor minden másról megfeledkezett. *Szervezete gyengült és romlott ebben az emésztő izgalomban*, lépései az utcán bizonytalanná váltak, keze... megmerevedettnek látszott... de ez a sokat dolgozó kéz csak addig volt merev, amíg krétát nem érzett ujjaiban..." (Napló, 1937. febr. 28.)

Az 1933 nyarán Bácsalmáson tartózkodó művész egészségi állapotáról kezelőorvosának, *dr. Ádámfi Józsefnek* hozzám írt leveléből idézek: „Én voltam a háziorvosa... Feleségével együtt jártak a rendelőmbe. Orvosi honóráriumról szó sem lehetett, mert bibliai szegénységben éltek... *Magas vérnyomása volt* s erre az akkor divatos jódkáli gyógyszert a feleségem ajándékozta neki szeretetből."

A Reggel c. lapban *1934.* augusztus 3-án a *naiv művészek tárlatán való részvétele* kapcsán megszólaltatják Nagy Istvánt, aki egyebek között egészségi állapotáról szól: „Most *beszélni is alig* tudok. Azt mondják, ezt az idegállapotom teszi."

Bajai letelepedésüket követően az *1936-os* év hozott *súlyos rosszabbodást;* bár, mint láthattuk, az előző években is sokat szenvedett. „Két esztendőn át egyre rosszabbodó egészségi állapotában is lankadatlanul dolgozott" — emlékeztetett a Baja-Bácska. A helyi lapok ettől kezdődően többé-kevésbé rendszeresen számoltak be a művész állapotáról.

Az első kórházi ápolásról szóló híradás akkor jelent meg (1936. febr. 6.), amikor dr. Ártinger Imre, a Magyar Művészet felelős szerkesztőjének ajánlatára a Szinyei Társaság közgyűlésén Nagy István „Édesanyám" című képének ítélte a „Beckói Bíró" 200 pengős díját. „Az események tragikus összetalálkozása, hogy a székelyföldről bajai talajba szakadt magyar művészzsenit a kórházi betegágyon érte a művészi alkotó képességére olyan fontos tényező: az elismerés."

Lehetséges, hogy állapota a következő hónapban javult, hiszen *áprilisban* Baján ő is szerepelt egy Nemzeti Szállodában rendezett kiállításon. (A kiállítást Márk Lajosnak rendezték, mellette helyet adtak Miskolczy Ferencnek és Ágoston

Vencelnek is.) Az újságok nem adnak hírt arról, hogy beteg lenne. *Javulására enged következtetni* egy március 29-én kelt Nagy Istvánéknak írott Tornyai-levél egyik részlete is. „S mostanában mintha *én is* jobban lennék egészségileg, de ez is nagyon változó, mint a jó Pista barátomé . . ."

Májusban újra válságossá vált a művész helyzete: „. . . Gondos kezelés után valamelyest javult Nagy István állapota; most azonban... hirtelen ismét rosszabbra fordult. A kiváló festő, akit súlyos bénulás ért, az utóbbi időben alig táplálkozott valamivel, úgy hogy teljesen elgyengült és *agybénulás következtében beszélőképességét is elvesztette*. Kezelői mindent elkövetnek, hogy az országos hírű, értékes festő életét megmentsék. A művész felesége úgyszólván minden idejét a beteg ágya mellett tölti."

Júniusban „. . . súlyos betegen fekszik a bajai kórházban . . . Állapota aggodalmat keltő."

1936 júniusi keltezésű az a levél, amelyet Medgyessy Ferenc írt a bajai szemészfőorvosnak, dr. Aszalós Imrének. Nagy István után így érdeklődik: „Hát *vajon szegény Pista jobban van-e?* Nem-[sok] bízni való van rajta szegényen" (Medgyessy orvos is volt).

A beteg talán *júliusban volt utoljára jobban:* „. . . most egyszerre örvendetes javulást észleltek rajta." (Bácskai Újság, júl. 20.) A nemrég még szorongató helyzet változásáról az aggódó feleség írhatott Tornyainak is, mert vásárhelyi kórházi ágyán válasz írására szedte össze magát a gyenge, reszkető kezű idős mester. „... Én egészen tehetetlen vagyok — írja magáról. — Legalább 4—5 hétig gyógyulnom kell, — ha ugyan itt nem hagyom a fogamat." A lap első mondata Nagy Istvánra vonatkozik: „Örülök nagyon, hogy Pistánk jobban van."

Kórházi betegágyánál feleségén kívül is akadtak látogatói. Egy alkalommal vele tartott Vondra Ottóné, a Nagy Istvánékat befogadó Szoyka család egyik lánya. „Én nem mentem be Marcsa nénivel a kórterembe — mesélte —, csak ahogy kinyílt az ajtó, láttam, hogy Pista bácsi hófehér hajjal — nagyon megfehéredett azalatt — egészen körül volt kötve. Feltehetően azért, hogy magában kárt ne tegyen. Ez az emlék maradt meg róla. És egy rajzocska, azt nagyon sajnálom, hogy odaadtam Marcsa néninek, mert nem tudom, megvan-e ma a fiánál. *Az utolsó rajz.* A kórházban a nővért — akkor még apácák voltak — rajzolta le, de egészen eltorzult arccal. Látszott a rajzon is, hogy az ő elméje már nem tiszta. De azért aláírta szépen." — Ugyancsak Vondráné mesélte, milyennek látta az idegösszeroppanás rohamaiban. „Ilyenkor toporzékolt, ökleit összeszorította. Akkor a Marcsa néni rohant a két-három éves kislányomért. Amint a csöppséget meglátta, abban a pillanatban lecsillapodott.

— Annyira szerette a kislányt?

— Szerette nagyon. Valószínűleg a fiát is nagyon szerette, de ő igen eleven volt, és úgy látszik ezt már nem bírta."

A pályatársak közül is meg-meglátogatták a kórházban. Jelky-szobrának elkészítésére, majd felavatására több ízben jött Bajára Medgyessy Ferenc, feleségével. Együtt is felkeresték a nagyrabecsült festőt. Minden bizonnyal a júniusi látogatás szomorú emléke elevenedett meg Medgyessyben a már idézett, Aszalóshoz írott levelében. Nagy Istvánra Medgyessy özvegye szeretetteljesen emlékezett vissza: „. . . kórházban feküdt éppen szegényke. És már olyan stádiumban volt, hogy neki minden mindegy volt. Talán nem is látott meg engem, még ha rám nézett is volna . . ."

1937. febr. 13-án, 64 éves korában meghalt Nagy István. Halála okául tüdőgyulladást említ az egyik bajai újság. Dr. Schwabik József (és Dr. Aszalós Imre emlékezete) szerint agyérelmeszesedés volt a halálos végű betegség. Ez utóbbi nem zárja ki az előbbi tudósítás igazságát: a belgyógyászatról került az elmeosztályra.

Katona Ádám szerint (Igaz Szó, 1973.

3. szám): „a bajai kórház elmeosztályán: mint Paál Lászlóban, Munkácsyban, az öntudat, a szellem lángja a test halála előtt aludt ki benne."

A művész haláláról az első híradás február 16-án jelent meg. „Meghalt a bajai székely őstehetség". „Nagy István kálváriás élete, küzködése, kristálytiszta művészete és temetése" — írják másnap. Egyben azt is hírül adták, hogy a temetés 16-án du. 4 órakor lesz a Kálvária temetőben.

A temetésen a Szinyei Merse Társaság, a Paál László Társaság és a Képzőművészek Új Társasága nevében id. Éber Sándor mondott emlékbeszédet, melyben igyekezett a művészt és az embert felidézni, s méltatni.

Ez követően Dr. Rapcsányi Jakab nyug. községi orvos búcsúzott. Hódsághy Béla nekrológja márciusban jelent meg (Bácskai Újság). Nincsen tudomásunk arról, hogy a családtagokon, jó ismerősökön, valamint a bajai festőkön és „előkelőségeken" kívül megjelentek-e a pályatársak vagy a kulturális élet személyiségei: 1937 zord telén nem kis megpróbáltatást jelentett Bajára utazni.

NAGY ISTVÁN: GYILKOS TÓ (1930 körül)

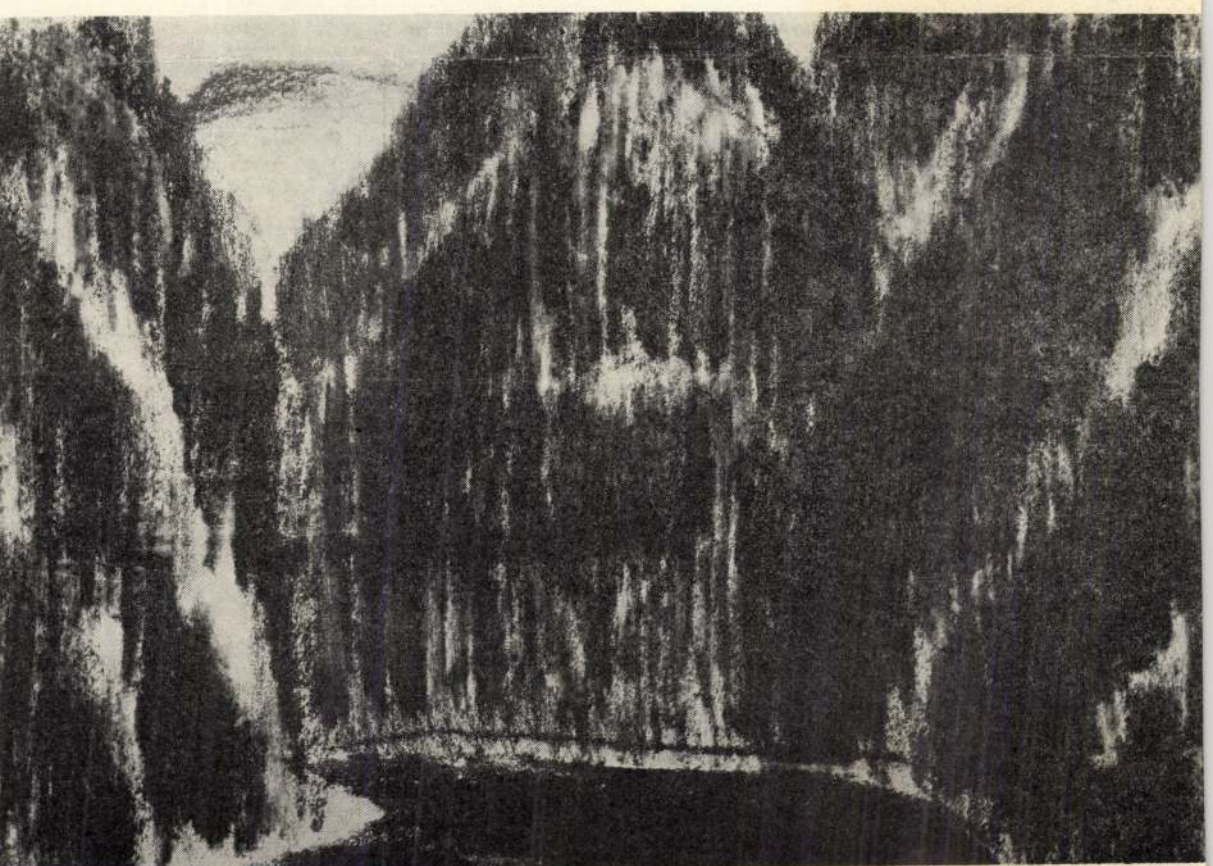

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

Nagy Istvánnak

1969 ÁPR 19

HÁZI TÁRLAT

Saját otthonában rendez állandó jellegű házi kiállítást, tárlatot két ismert bajai műgyűjtő, Krammer József és Olassy Tihamér. Gyűjteményeikben századunk kiváló festőjének, Nagy Istvánnak több mint háromszáz festményét, rajzát őrzik.

1021

1969 ÁPR 3

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magy. Nemzet

MAGYAR NEMZET

Nagy István képeiből nyílik meg állandó kiállítás ma dél. után 5 órakor a bajai Türr István Múzeumban. A Nemzeti Galéria által rendezett tárlatot dr. Solymár István, a Galéria főigazgató-helyettese nyitja meg.

4021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 APR 20

KÉT BAJAI MŰGYŰJTŐ, Krammer József és Olossy Tihamér saját otthonában rendez tárlatot. Így teszik közkincsé a több közöt Nagy István, az élete utolsó évtizedében Baján élt kiváló festőművészünk 340 rajzát és festményét.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

MAGYAR HIRLAP

1969 ÁPR 4

NAGY ISTVÁN, a KIVÁLÓ FESTŐMŰVÉSZ emlékére, a Magyar Nemzeti Galéria támogatásával képtárat rendeztek be a bajai Türr István Múzeumban. A művésznek csaknem 100 festménye látható itt, negyvenet közülük a művész özvegye adományozta Bajának, a többi képet a Galéria ajándékozta a városnak. A Nagy István képtárat csütörtökön dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese nyitotta meg.

MEGHÍVJUK ÖNT

A

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 23-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

MOND

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 1957

MEGHÍVÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1961 ÉRT 6.

NEUE ZEITUNG

1021

Fest der Bajaer — in Budapest

István-Nagy-Ausstellung in der Nationalgalerie

Die letzten 6 Jahre seines Lebens (von 1931 bis 1937) verbrachte der hervorragende Maler István N a g y in Baja. Die Menschen der Stadt nahmen den in Siebenbürgen (Csíkmindszent) geborenen Fremdling gerne auf: von dieser Gastfreundschaft zeugt heute noch der Katalog der Budapester Ausstellung: etwa die Hälfte der Leihgaben kam aus Bajaer Privatbesitz. Und nachdem 1948 die Schöpfungen des Meisters in der Hauptstadt im damaligen Nationalsalon gezeigt wurden, kam 1963 aufgrund Bajaer Bemühungen die Ausstellung zustande, die in Baja in der Lehrerbildungsanstalt und im Museum „István Türr" die Besucher mehrere Monate lang an sich zog und derzufolge man 1965 in Kiskunfélegyháza und Anfang dieses Jahres in Székesfehérvár der Kunst von István Nagy gedachte. Anlässlich der feierlichen Eröffnung der Ausstellung in der Budapester Nationalgalerie wurde dem Stadtrat und der Parteiorganisation von Baja öffentlicher Dank ausgesprochen; wie auch den diplomatischen Vertretern von Rumänien und Jugoslawien, deren Museen durch Leihgaben den Umfang und das Niveau der ungarischen Ausstellung beträchtlich erhöhten. Aus Baja kamen einstige Bekannte und Verehrer extra angereist ... Und in unsere Freude, dass die Werke dieses eigenartigen grossen Künstlers wieder zu betrachten sind, mischte sich auch die Freude über die Fürsorge der Bajaer, mit der sie das grosse Erbe betreuen.

Unser Bild zeigt das Gemälde „Dorf in Siebenbürgen" aus dem Jahre 1927.

„Ach, wissen Sie, als Mutter is
wirklich nicht zu beneiden. Imm
man in der Furcht, dass irgendein
liches Wesen mir den Sohn wegn
und kein männliches dasselbe mi
ner Tochter machen wird."

*

„Sagen Sie mal, Herr Krause, wie sind Sie denn gestern nach Hause gekommen?

„Wie der Blitz!"

„Wie soll ich das verstehen?"

„Ganz einfach: Im Zickzack natürlich!"

*

„Was haben Sie denn für Wetter in Ihrem Urlaub gehabt?"

„Es war furchtbar heiss. Wir hatten im Schatten ständig 40 Grad Wärme."

„Dann wäre ich an Ihrer Stelle eben nicht in den Schatten gegangen."

„Was sagst du da — die Spielkarten sind auf dem Schiff geblieben?"

*

Der Landstreicher wird vom Richter ausgefragt:

„Wann arbeiten Sie eigentlich?"

„Ach, hin und wieder."

„Und was machen Sie dann?"

„Das eine oder das andere!"

„Schön, aber wo denn?"

„Hier und dort."

„Na, dann werde ich Sie erst einmal einsperren lassen."

„Und wann komme ich wieder raus?"

„Tja, früher oder später . . ."

Deutsches Radioprogramm

VOM 9. BIS 15. OKTOBER

STUDIO PÉCS

Mittelwelle 223,88 m.

Montag bis Samstag von 19.30—20.00 Uhr

Sonntag von 19.20—19.50 Uhr.

Montag, 9. Oktober: Im Blickpunkt der Woche. — Heiteres Zwischenspiel. — Gelesen — für Sie angestrichen. — Mit Musik in die neue Woche.

Dienstag, 10. Oktober: Aus Stadt und Land berichtet. — Wunschkonzert.

Mittwoch, 11. Oktober: Jugendfunk. 50 Jahre Sowjetunion — Sonderausgabe des Jugendfunks. „Lenin in Leipzig" — eine Dokumentarsendung.

Donnerstag, 12. Oktober: Lokalnotizen aus drei Komitaten. — Beschwingt und heiter. — Kurz glossiert. — Wunschkonzert.

Freitag, 13. Oktober: Der klingende Freitagabend. 30 Minuten mit berühmten Sängern und Orchestern.

Samstag, 14. Oktober: Berichte und Nachrichten. — NZ-Vorschau. — Musik zum Samstagabend.

Sonntag, 15. Oktober: Unser Sonntagsbrief. — Wunschkonzert.

RADIO BUDAPEST:

Mittelwelle 240 m und Kurzwelle 41,6 m, 48,1 m sowie 75,1 m. Täglich zwischen 20.45—21.00 Uhr und 22.30—23.00 Uhr.

„GRUSS UND KUSS"

Jeden Samstag zwischen 14.10 bis 15.00 Uhr und jeden Sonntag zwischen 14.30 bis 15.00 Uhr auf Mittelwellen 240 m und Kurzwelle 13 m, 16 m, 19 m, 25 m, 30 m, 48 m.

Am 14. und 15. Oktober: Schwaben aus **Ceglédbercel** im Komitat Pest grüssen ihre Angehörigen im Ausland (Tonbandaufnahmen). Briefliche Grüsse, Volkslieder.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

GUMIIPARI HÍRLAP

Nagy István

1907 OKT 10.

1021

Palánkok

Harminc éve halott. Nevét elég kevesen ismerik, pedig a magyar festészet egyik legeredetibb, legnagyobb alakja. A Magyar Nemzeti Galéria feltámasztotta azzal, hogy megrendezte Nagy István műveinek mindeddig legnagyobb kiállítását. A képek skálája nem nagy. Katonaarcokat, öregasszonyokat, és hegyes-völgyes tájakat rajzolt és festett, hol legelésző tehenekkel, hol meg birkákkal. Képei sötétek, de meghittséget árasztanak. Szaga van a földnek, suhogása a jegenyének. A rétek, a vizek, nádasok nyers illatát fújják arcunkba a színek. Némelyik olyannyira megfog színeivel, hogy kedvünk támad kimenni dombok közé, vagy kifeküdni a rétre, és belefúrni arcunkat egy szénaboglyába, mert, úgy hisszük, hogy az a boldogság. Nagy művész az, aki képes embertől emberig sugározni ezt a varázslatot. Nagy István eljutott a legnagyobb európai absztrakt festők egyszerűségéig úgy, hogy sose mondott le a gondolati súlyosság és mélység ábrázolásáról. Utját következetesen járta végig, akár jó barátja, Egry József. Nagyon gazdag volt, és nagyon szegényen halt meg 1937-ben Baján, egy albérleti földes szobában, ahol családjával élt. Különösen az utolsó teremben látható képek bizonyítják páratlan színhatásukkal, hogy a Nemzeti Galéria nagy-nagy adósságot törlesztett Nagy István ébresztgetésével.

— kisdé —

HÍREK

„HOGYAN IRÁNYÍTJÁK a földről az űrrakétát" címmel október 2-án munkásakadémiai előadás volt a Tauril gyár ebédlőjében. A mindenkit érdeklő, színvonalas ismertetés után filmet vetítettek az űrhajózásról.

★

SZELLEMI VETÉLKEDŐT RENDEZETT a Váci gumigyár nőtanácsa, szakszervezeti bizottsága és KISZ-szervezete. A vetélkedő győztese a II-es KISZ-alapszervezet csoportja lett, amelyet Nagy András, Zsiga László, Fesztori András, Merényi Gábor képviselt. Egyéniben Varga Attila, Nagy Katalin és Nagy András jeleskedett. A győztesek értékes ajándékot kaptak, s részt vesznek a városi KISZ-bizottság vetélkedőjén.

★

NÉHÁNY HÉTTEL EZELŐTT meggyuladt a százhalombattai erőmű. A tűz súlyos károkat okozott. A KISZ-szervezetekhez felhívással fordult a Központi Bizottság. Ez alapján a Váci Gumigyár fiataljai is részt vesznek a helyreállítási munkálatokban. *Csonka László* és *Merényi Gábor* egy hétig tartózkodott Százhalombattán, nemrégiben érkeztek

Gyújtogatott a gor

— Tűz van! Tűz van! — hangzott az éjszakában. Mi okozta? Most az egyszer kezdjük a történetet a befejezésével.

„Kérem a gyáregységvezetőt, hogy az üzem öt dolgozóját példás magatartásáért jutalomban részesítse" — fejeződik be az oldóüzem vezetőjének levele, amit *Kövesdi György* telepvezetőnek címzett. Mivel érdemelték ki ezek a dolgozók a jutalmat?

Mint elmondották, szeptember 27-én éjjel fél egykor a váci oldóüzem dolgozói arra lettek figyelmesek, hogy a hulladékfeldolgozó porkamrája ég. Azonnal arra gondoltak, ha a tűz továbbterjed, a szomszédban levő robbanásveszélyes üzemekbe nagy kár érheti a telepet. Az éppen bent tartózkodó üzemvezetővel együtt cselekedtek. Felszerelték a tűzcsapokra a tömlőket, oltották a terebélyesedő tüzet, ami már nemcsak a porkamrában hatalmasodott el, hanem az előtte tárolt vattaüzemi anyagok is lángrakaptak. Mire a városi tűzoltók kiértek, az oldóüzemiek a tüzet

Felkészülve várják

A hőmérő higanyszála napközben még meg-megállapodik a plusz 25—26 fokon, a nap melegen süt, de a fákról sárgán hulló levelek a nyár elmúltát, a hűvösebb idő érkezését jelzik.

Ebben az időszakban a háztartásokban és a vállalatoknál, intézményeknél is felkészültek a hideg napokra. A Taurilban hogyan készülnek a tél fogadására?

— Augusztus elsejétől az előre meghatározott program

külső technológiai vezetékeket is szigetelik dolgozóink, a fagyveszélyes helyeken különös gonddal. Október 10-re ez is készen lesz. A kazánházi munkálatoknál egyhónapos lemaradás mutatkozik. A kazánjavításokat külső vállalat végzi. Nemrégiben átcsoportosították őket népgazdaságilag fontosabb munkaterületre. Ugyanez a helyzet az Universal Ktsz-szel is, amely a vasszerkezeti munkákat végzi, sorolt feladatok miatt náluk mi háttérbe szorultunk. Az első

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

EGÉSZSÉGÜGYI
DOLGOZÓ
Nagy István

1967 OKT 1
1021

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ 1967. OKTÓBER 1.

Nagy István emlékkiállítás

Táj nádassal, 1924

A Magyar Nemzeti Galériában szeptember 23-án emlékkiállítás nyílt *Nagy István* festményeiből. A három évtizede elhunyt *Nagy István* művészete sem mesterünk életében, sem halála óta nem szűkölködik a legjobb ajánlókban. Lelkes méltatói, rajongói, csodálói között nagy neveket sorolhatnánk, írók, kritikusok elejét; művészek művészévé vált, lassan egyik fő forrás századunk magyar képzőművészetében, a nagyközönség figyelme mégis igen lassan fordul feléje. Művei zajtalan álló gránitkövek, nem kelletik magukat, nem invitálnak senkit hatásos bájjal, megvárják a közeledőt. De ha rájuk találunk, akkor sokszorosan megajándékoznak, maradandó, pótolhatatlan ízű élmény részesévé tesznek.

Megrendítő erejű szépség értőjévé válik, aki megtanul és tud látni Nagy István „nyelvén". Az ő művészetével szemben nincsen középút: el lehet menni mellette, akárcsak a szerény, jó „kismesterek" mellett közömbösen és értetlenül, vagy mindenkorra hívéül kell szegődni.

Kosztolányi Dezső így írt róla a Nyugat-ban, az 1923. november 1-i számban: „Nem tudok róla semmit. Itt állok képei között, Ámulok. Olajfestmény sehol, csak szén- és krétarajz. A piros, melyet annyira szeretek és a vadsárga hiányzik. De az arcok foglalkoztatnak, lekötnek, izgatnak. Ezek az arcok, melyek lidércnyomásként térnek vissza. Parasztok, kik kóchajat, szöszbajuszt viselnek, s halványlila orrot, mintegy fölkapva az élet ószeres ládájából, kucsmás süveges, dali legények, nem édesítve az újszalonok számára, sem dacos-merészen rutitva a naturalizmus nyegléinek, hanem így, ahogy élnek, elkallódva, igénytelenül, s kiemelve egyszerre, majdnem véletlenül a művészet fényébe, csodának, pisze-pösze kislányok, bekötött fővel, botos cigány egyiptomi tekintettel bámulva a semmibe, suhanc fenyegetően, ősisége vackorízével, a sunyi, a bamba, a savanyú képű, hétköznapi bőrrel, elhasznált csonttal, nénikék göröngyös valóságukban, fogatlan szájuk beomlott boltozatával, aszott-lapos mellel, uborka orral, töpörtyű fül[illegible], józanul, fanyarul, fog[illegible]n. Aztán, ami körülöttük lelhető, présház, utcarészlet, tanya, domb, lapály, minden ugyanegy egyéni varázs bűvöletében. Térjünk vissza a természethez? Dehogyis, minek, itt vagyunk benne, fölötte, alatta. Semmi cukor és semmi ecet. Semmi tüntetés jobbra vagy balra. Csak annak az ígérete, ami érzékelhető, csak annak a víziója, ami látható, mindörökre. Feketével, fehérrel, falu utcája, házikó és fák, fekete-fehér ijesztő egyszerűségében, hogy szinte fázol, megrémülsz, gémeskút, havas táj, alkony, pepecselés nélkül, oly biztos vonallal odaremekelve, hogy a rajzpapír belereped, kévék, kazlak, boglyák, vörhenyes-örömtelen napsütésben, melyen érzik a pogány ég és föld közönye. Nem Fényes Adolf, nem is Nyilassy Sándor. Senki más, csak ő. Ő, akiről semmit sem tudok. Ő, akiről mindent tudok. Nagy István, aki van. Nagyszerű, nagyszerű."

Nagy István, a maga képzőművész módján eligazodott korának emberi, társadalmi, szűkebb közösségi és művészeti kérdései között, szemérmes szerénysége és önkritikája egyesült a legmerészebb ösztönös célokkal. Vállalta sorsának kereteit, nem lépett át a neki kiszabott reális határán sem az álmok, sem más képzelt birodalmak, önfelszabadítások, menekülések irányába, küzdelme az anyaggal nem volt látványos, önégető módon, kín és öröm alkotó egyensúlyát fenntartva, a gyöngytermő kagyló szívósságával alkotott.

Ösztönösen analizáló, ugyanakkor tudatosan szintetizáló, a szociális igazságkeresés indulatától fűtött életmű a Nagy Istváné: egyik olyan ritka magyar művészpálya, mely nem maradt torzó, kerek és beteljesített.

(SI)

Minőségi létszámfejlesztés

Győr-Sopron és Komárom megyében

A tanácsi intézményeknek most juttatott 1585 álláshól Győr 54-et, Komárom 46-ot kapott. Komárom megyében 34 érettségizett lány általános ápolónő, 8 asszisztens, 6 szociálisotthoni ápolónő lesz, a Rába-partján 39 kórházi és szociálisotthoni ápolónőnek, 14 asszisztensnek, 1 gyermekgondozónak készül. Az új középkáderek egyelőre segédápolónői, illetve asszisztensi beosztást kaptak. Fizetésük így alakul: Csorna 850—950 Győr 950, Tatabánya 900 forint. A bérkeret 1050 Ft állásonként; a munkától, magatartástól függően, mód lesz bizonyos idő múlva fizetésemelésre.

Mi a vonzóbb?

Az asszisztensi állások betöltése nem volt gond. Különösen Győrött nem, ahol a Kazinczy Ferenc Gimnáziumban szakközépiskolai képzés folyik, aminek keretében idén — többek között — 24 érettségiző asszisztensi képesítést is kapott. A 14 asszisztensi státuszra belőlük alkalmaztak főképpen. Ápolónőnek mindegyik megyében azok mentek, akiknek másra nem volt lehetőségük. Uralkodik a fiataloknál az „ágytálszemlélet", a fekvő betegekkel nem foglalkozó asszisztensség sokkal vonzóbb pálya nekik. Vajon szükséges-e ilyen helyzetben szakközépiskolákban asszisztenseket képezni? Nem lenne-e hasznosabb a csehszlovák példát követve kimondani: *asszisztens csak az lehet, akinek megfelelő képzettsége intézmények között...*" — írtuk szeptemberben. Győr megye tizenhét felé osztotta 54 státuszát: a megyei kórház 11, a soproni 8, a magyaróvári 6, a csornai 5 állást, a többi 13 pedig egy-két-három főt, Komárom megyében a tatabányai megyei kórház 22 főt kapott (a jövőre elkészülő uj pavilonra számítva), a kis szőnyi kórháznak jelentős a 7 új ápolónő, Esztergom 4, Tata 3, Dorog 3, Kisbér 1 álláshoz jutott, 6 ápolónő szociális otthonokba került. Az elv az lehetett, hogy adjanak valamit mindenhová, ahogy Tatabányán meg is mondták: *„Szétosztáskor csak azt nézték, hol vannak normán alul."* A két megyei kórház — látszólag — nagyobb segítséget kapott. De ahogy Győr megyei titkárunk mondotta: harmincharmincöt női alkalmazott megy hamarosan szülési és gyermeknevelési szabadságra a győri intézményből; a kapott tizenegy fő pótlásukra sem elég. Most mindenki örül, mert mindenki kapott *valamit*. De senki sem örül túlságosan, mert csak *csurrant-csöppent* a segítség. *Helyesebb lett volna néhány nagy intézményre koncentrálni idén a fejlesztést, hogy az érezhető legyen.* Az új káderek nevelése, képzése is könnyebb lett volna így. A következő évben másik két-három intézmény kapott volna jelentős segítséget és így tovább 1970-ig.

A munka melletti tanfolyamok jövő márciusban

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

szakszervezetünk Weil termében

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére az elnökség november 14—17. között emlékkiállítást rendez szakszervezetünk székházának Weil termében. (Nádor u. 32.)

A kiállítás — mely a jelzett napokon 10—19 óra között tekinthető meg — képekkel és dokumentumokkal ábrázolja a forradalom óta eltelt 50 esztendőt, bemutatva a szocialista egészségügyi mozgalom kiemelkedő alakjait, köztük dr. Weil Emilt, dr. Jáhn Ferencet, dr. Madzsar Józsefet, dr. Doktor Sándort, Téri Tibort, Székely Jenőt és másokat. Megemlékezik a spanyol nép szabadságharcában részt vett magyar egészségügyi dolgozókról, foglalkozik a szovjet orvosok és a magyar orvosok baráti, segítő együttműködésével. A kiállításon helyt kapnak az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének a felszabadulás utáni mozgalmi, szociális, kulturális tevékenységéről, nemzetközi kapcsolatairól szóló dokumentumok.

Megalakul az általános orvosok tudományos egyesülete

A körzeti orvosok körében hosszabb ideje felmerült a gondolat, hogy önálló tudományos és szakmapolitikai egyesületet létesítsenek. A MOTESZ elnökségéhez fordultunk, amely kérésünket az egészségügyi miniszter elé terjesztette, aki ez év augusztus 17-én engedélyezte — a körzeti orvosokat tömörítő — Általános Orvosok Tudományos Egyesületének megalakulását.

Azonnal felvetődik a kérdés: hogyan tartozhatnak a különböző szakképesítéssel rendelkező — esetleg szakképesítés nélküli — körzeti orvosok egy önálló tudományos egyesületbe. Válasz: a munka azonossága, a közös, mindannyiunkat érintő problémák és gondok, a területi betegellátás speciális kérdései, szervezési sajátosságai kell, hogy közös nevezőre hozzák őket. Véleményünk szerint munkaterületük a speciális követelmények következtében — az orvostudomány új ágává fejlődött. Ma már számos országban — Keleten és Nyugaton egyaránt — „general practitioner"-nek nevezik (GP, általános orvos) a területi betegellátást végző orvosokat, ami nem az illető szakképzettségére, hanem munkájára utal. Nemzetközi tudományos egyesületük is van, a Societas Internationalis Medicinae Gene-

Tudományos társaságunk a MOTESZ keretében működik majd, az előkészítő bizottság már kidolgozta az új társaság irányelveit, hogy november végén az alakuló közgyűlés elé terjessze.

Az egyesület egyaránt foglalkozik tudománypolitikai, szakmapolitikai és szervezési kérdésekkel. Ennek megfelelően az alapszabály is kimondja, hogy a felső hatóságoktól érkező, bizonyos tudománypolitikai, szakmapolitikai, vagy akár szervezési kérdésekre az egyesület adjon választ, vagy indokolt esetekben tegyen kezdeményező lépéseket. Kívánatos, hogy a jövőben a körzeti orvosokat érintő kérdésekben az állami szervek, határozataik meghozatala előtt kérjék ki az egyesület véleményét. Az Általános Orvosok Tudományos Egyesülete érdekvédelmi kérdésekben szoros kapcsolatot kíván létesíteni az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetével.

Az előkészítő bizottság kéri a körzeti orvosokat, hogy még a november végi alakuló közgyűlés előtt juttassák el javaslataikat, észrevételeiket hozzá: Általános Orvosok Tudományos Egyesületének előkészítő bizottsága, Budapest, XIII. Visegrádi u. 47/c, szak-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 OKT 15

hangversenye (fel 8).

KIÁLLÍTÁSOK

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM: Magyarország története a honfoglalás koráig. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA: Magyar festészet és szobrászat a XIX. és XX. században. — Nagy István emlékkiállítás. (Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig.)

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM: 300 év divatja. — Évszázadok művészi terítékei. — Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajánsz- és kerámiacserépművészet. — XVIII. századi legyezők. — Üzbég népi iparművészeti kiállítás. — Hangszerek a történelemben. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM: Régi Képtár. — Egyiptomi kiállítás. — Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Daumier és a francia karikatúra. — Olasz palota-festmények. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

KÍNA MÚZEUM: Régi és új Kína művészete. (Nyitva: hétfő kivételével 9—17, vasárnap 10—18 óráig.)

KOMMUNISTÁK MAGYARORSZÁGI PÁRTJA Megalakulásának Emlékmúzeuma: (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

MAGYAR VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM: Szemelvények a magyarországi vendéglátás történetéből. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM: Magyar bútorművészet a XVIII. században. — XV—XVII. századi európai bútorok. (Nyitva: szerda, szombat, vasárnap 10—18 óráig.)

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM: A reformkor és szabadságharc irodalma. — Szabó Lőrinc emlékkiállítás. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM: Japán művészet az EDO-korszakban. (Nyitva: hétfő kivételével 8.45—16.45, vasárnap 9.45—17.45 óráig.)

MŰCSARNOK: A párizsi Modern Múzeum grafikai kiállítása.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA: Jakuba János festőművész kiállítása. (Nyitva: hétköznap 9.30—18, szombaton 10—15, vasárnap 10—14 óráig.)

ERNST MÚZEUM: Czene Béla és Ilosvai Varga István festőművészek kiállítása.

A közgyülési vita fontos
lalók jó része a közel-keleti
zés elengedhetetlen feltételek
tok kivonulását a megszállt
egyébként az általános politik
sággal fog foglalkozni. Egyelő
időpontját. A kairói *Ahram* ú
kájának szüneteltetése a kul
megbeszélésekkel függ össze.
szélések során *némi haladást*
térségben azonban a helyzet
fegyveres incidensek. A megs
a lakosság ellenállása. Az egyi
hogy az arab országok *türelm*
agresszió óta hónapok teltek
megteremteni a politikai ren
az *MTI kairói* tudósítója jelen
télyesebb sajtóorgánumai arr
desen nem sikerül politikaila
got, akkor könnyen ismét ki
Kelet krónikájához tartozik a
rivális dél-arábiai szervezet,
dítási Frontja és a Nemzeti F
jött. A moszkvai *Pravda* l
politikája csődöt mondott, me
ellen uszítani a két hazafias
megegyezése után, még nin
esetre az aden konfliktus,
álló jemeni helyzet a jelek

Elna
az ENSZ-köz

Az Abram a sz
„puhatolózó megbeszé

Az ENSZ-közgyülés péntek
esti ülésén *befejeződött* az ál-
talános politikai vita. Az esti
ülésen Singapore, Malawi,
Kuba és a kinshasai Kongó
képviselői szólaltak fel.

Raul *Roa* kubai külügymi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CHINOIN

Nagy István
1967 NOV. 4

Chinoin

„Felfedeztük" Nagy Istvánt

Mennyivel könnyebb a dolga a fotoriporternek...

Fényképezőgépével megörökíti a művészi alkotást — művészi fokon. Ezzel szemben az újságíró egy tollal indul el megírni a látottakat, hogy művészi élményt szerezzen olvasóinak, vagy az élmény megszerzésére ösztönözze őket.

A Nemzeti Galériában megnyitott Nagy István Emlékkiállításon könnyű dolgunk volt. *Harminc esztendővel a mester halála után ez az első nagy gyűjteményes kiállítás, mely a Csontváry, Derkovits által képviselt élvonalba emelte Nagy Istvánt.*

Mint minden művészetben, így a festészetben nincs — nem is lehet — verseny: csak egymásmellettiség van. Egymásmellettiség van, amely szervesen kapcsolódik egészé.

A mestert nem a polgáriasodó élet, hanem a paraszti táj, az emberek sorsa, a nép fiai — a katonák érdekelték. Ezzel nem „parasztfestőnek" skatulyázzuk Nagy Istvánt, ahogyan az akkori közvélemény, a nacionalizmus üvegén keresztül látta, és láttatni engedte. *Talán itt kell keresni elfelejtésének, félreismerésének, elkallódásának okait. Megvetették azért, mert a nép közé „süllyedt".*

Korunk megértette, felfigyelt képeire. Művészetének az első világháború adja a keretet. Ezért egykori képei nyomasztó érzést árasztanak. A meggyötört parasztember és a táj kemény vonása, szigorúan lezárt, szinte háttér nélküli kompozíciói, magukon viselik az alkotó ember lelkében zajló komor, kilátástalan érzést.

Élete vége felé, 1930—33-ban *új, élénkebb színeket fest. A* táj benépesedik, megelevenedik, az arcokról eltűnik a sötét szín.

A látogatók többségében is ez a vélemény fogalmazódott meg a tárlatnézés végén. Zsurzs Ágoston alezredes szavait idézzük: „... *olyan látás-kultúrával ajándékozta meg a nézőt, amely a meglevő természetit és közismertet, maximálissá fokozza, felfedezi és megfesti a képet úgy, ahogy azt az emberek nem szokták meglátni. A lényeget veteti észre.*"

Az „Öreg Székely" című képéről csak felsőfokban lehet beszélni, s leírni róla a jelzőket, szinte túldicsérés, ha ugyan a művészt túl lehetne dicsérni.

„Felfedeztük" Nagy Istvánt. Jó lenne, ha „szomszédaink" is megismernék, mert az a belső szorongás és megnyugvás, amelyet képei tolmácsolnak, leírhatatlan...

Löffler Béla
F. József László
Farmakológiai osztály

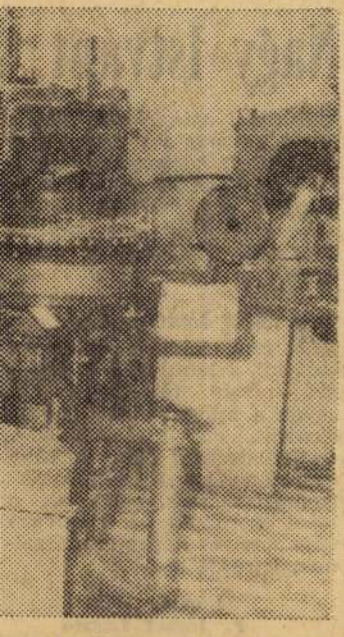

szerelt gépeken dolgoznak az

A VIL

Georgij Papalasvili gebb diákja. Ami kétéves öregnek a folt terében átn lomát, felzúgott taps, mindenki Georgij b A rektor megkülönböztete ünnepélyesen gratulált. G vette a diplomát, mondani egyik lábáról a másikra gül is semmit sem mondot nem jött ki hang a torkán.

Kelet-Grúziában, a híres tól, Telavitól hat kilom kis faluban, Ikaltóban tört azokban a napokban ü Rusztaveli, a nagy grúz kö nyolcszázadik évfordulóját. általt tisztelt Georgij b ezért duplán örömet jelente túrházban lezajlott ünnepsé

A falu lakosai gondosan költő emlékét. Ikaltó arról IX. században itt létesült egyik legelső, nevezetes a ikaltói akadémia. A krónik XII. században itt tanult a n taveli.

Manapság inkább csak a régészeket érdekli az ősi ik Az új Ikaltóban most népi működik. Grúziában ötven i találunk. Ide bárkit felvesz ni akar, függetlenül a korát gétől. Az ország népi egyet szemléjén az ikaltói egyete zött végzett, és oklevéllel ti

Ezt a népi egyetemet vé gij Papalasvili is.

Kora reggel volt, amik Papalasvili házához, de a találtuk otthon: rőzséért A tizenöt kilométeres „sé egy halom rőzse volt. Mé fáradt, mintha csak szomsz na.

— Megszoktam már — gazda néma kérdésünkre. te nem sétálok öt-tíz kilon érzem magam.

Az egyemeletes ház na ülünk. Előttünk nagy szőlős da maga műveli, gondozza bor mellett az öreg kom kezdett életéről. Szerénység elhallgatott. Ezt a hozzátar taitól tudtuk meg.

Több, mint nyolcvan Georgij bácsinak tásához. Az elem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 CKT 7.

ESTI HÍRLAP

Nagy István

A képzőművészet barátainak múzeumi sétát ajánlunk vasárnap délelőttre. A Szépművészeti Múzeum tárlatvezetésére a fiatalok figyelmét hívjuk fel elsősorban. Holnap délelőtt 10 órakor dr. Wesetzky Vilmos művészettörténész kalauzol, s a múzeum egyiptomi gyűjteményét ismerhetik meg alaposan az érdeklődők. Tárlatvezetés lesz holnap délelőtt 10 órakor a Nemzeti Galériában is. A Galéria épületéről N. Pénzes Éva művészettörténész beszél, a XX. századi magyar festészetet dr. Kirimi Irén, a Nagy István emlékkiállítást Tóth Antal vezetésével nézhetik végig a látogatók.

ulajdonosok!
Miskolc
Nyiregyháza
Gyöngyös
Debrecen
Szolnok
Túrkeve

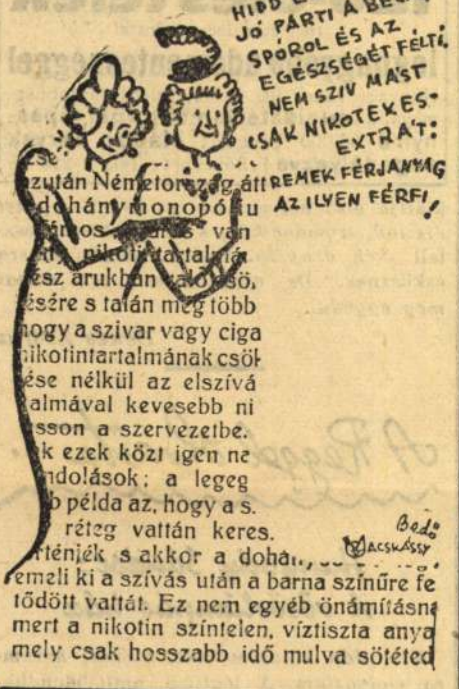

...után Németország áttérnek a férjanyag ...dohány monopóliu... ...ros ... van ... nikotintartalmá... ...ész árukban való csö... ...ére s talán még több ...hogy a szivar vagy ciga... ...nikotintartalmának csök... ...ése nélkül az elszívá... ...almával kevesebb ni... ...sson a szervezetbe. ...k ezek közt igen ne... ...ndolások; a legeg... ...b példa az, hogy a s... ...réteg vattán keres... ...történjék s akkor a dohá... ...emeli ki a szívás után a barna színűre fe... tődött vattát. Ez nem egyéb önámításna... mert a nikotin színtelen, víztiszta anya... mely csak hosszabb idő mulva sötéted...

— **Faulhaber bíboros: »Elkövetkezhet az idő, amikor a vallástanítást teljesen eltörlik a német iskolákban...«** *Münchenből* jelentik: Vasárnap olvasták fel a templomokban a német katolikusok szellemi vezérének, *Faulhaber* bíbornaknak böjti pásztorlevél, amely többek közt így szól a hivőkhöz: »Evangéliumi időket élünk ma, amikor a fiú felkél atyja ellen, a leány anyjával szegül szembe az Egyház és a vallás kérdéseiben és amikor ugyanama ház lakói is egymás ellenségeivé válnak. Mi elutasíthatjuk magunktól azt a szólamot, hogy az ifjúságot csak maga az ifjúság nevelheti. Az ifjak bajtársi együttlété bizonyos esetekben áldásos is lehet, ezt nem tagadjuk. Általában azonban az ifjúság nevelése az ifjúság vezetésével jár. Ahhoz azonban, hogy az ifjúságot vezethessük, *szellemi fölényben kell vele szemben lennünk, azaz a nevelő épp azáltal biztosíthatja autoritását, ha önmagából az éretlenséget már kiirtotta.* Minél jobban kikapcsolja azonban a jelenlegi német iskola a hitvalló kereszténységet tananyagából, minél jobban elkülöníti a vallástanítást a többi köteles tantárgyaktól, annál súlyosabb kötelesség hárul minden katolikus családra, mert a vallástanítást a családnak magának kell helyettesítenie. Elkövetkezhetik az az idő, *amikor* a vallástanítást teljesen eltörlik a német iskolákban *és ekkor majd* minden családnak egyéni akcióként kell a vallástanítást szóval, példával és cselekedetekkel gyermekeinél helyettesítenie. Álljatok résen, keresztény szülők, hogy gyermekeiteket Istent el ne rabolják. Aki a fiatalságot elidegeníti az istenhittől, az magát Istent rabolja el a német ifjúságtól!«

— **Tizenhat betörés után elfogta a rendőrség az egri szervezett fosztogató bandát.** *Egerből* jelenti *A Reggel* tudósítója: Heteken át *vakmerő betörések egész sorát* követte el *Egerben* egy háromtagú szervezett betörő társaság. A tizenhatodik betörés után az egri államrendőrség detektívcsoportja bravuros nyomozással leleplezte a tetteseket *Rajnics* Lajos és *Markovics* Tibor személyében. A nyomozást sokáig késleltette az a körülmény, hogy minden alkalommal *gyermek-lábnyomokat* találtak a betörés színhelyén. Kiderült, hogy *a betöröket egy fiatal leány kisérte éjszakai útjukon és ő őrködött, amíg a férfiak »dolgoztak.«*

— **Ausztriában** is kaphatók a világhírű magyar ásványvizek! Főlerakat: Mattoni-Ungar ásványvíznagykereskedő, Wien, I., Jasomirgottstrasse 4.

ALFÖLDI ÚTINAPLÓ

Irta: KOVÁCS IMRE

TÁPIÓSZENTMÁRTON. Szektás falu, a parasztok szüntelen imádkozással és énekléssel várják a *világ végét.* Szerintük — *»a jelekből itélve«*, ez már nincs messze. A szekta tagjai azt tartják, hogy őket megszállja a Szentlélek. Attól kezdve »új nyelveken« szólnak és »új emberek« lesznek. *Pünkösdvárók-nak hívják őket!* Pünkösdkor elmennek a Tápióhoz és belemerítkeznek a hullámokba. A víz nekik jelképes sír, ahonnan »bűneiktől megtisztulva« merülnek föl. Ez a »temetés« a vének vezetésével folyik. A többiek letérdelnek a parton, majd széttárt karokkal — a megfeszített Krisztusra emlékezve — égreemelt arccal imádkoznak sokáig és hangosan. *Ilyenkor, télen, a házaikban hozsannáznak.* Nyomott, alacsony parasztszobában gyülekeznek vasárnap este. Ziháló mellükből komoran száll fel az ima. Meggyötört vonagló alakjuk a petróleumlámpa imbolygó fényében hajladozik és ijesztő árnyakat vet a falra. Ezt a félelmesen misztikus hangulatot csak az újonnan érkezők *»békesség«* köszöntése töri meg. *A közös ima alatt szinte őrületig fokozódik a szerencsétlenek vallási extázisa. Egymás után csúsznak le a földre, ott fetrengenek és szakadozott hangon mondják az imát.* Várják a *csodát*, azt, hogy a Szentlélek megszállja őket.

GYOMA. Nemrég volt a református egyház presbiterválasztása. *Titkosan* szavaztak és *»az ellenzék«* jött be. Eddig mindig a hivatalos lista győzött. »Hivatalos« alatt azt a listát kell érteni, amelyiken a község legmódosabb gazdái szerepelnek. *Most a presbiteri kar nincstelenekből áll.* A gazdák ezt a veszélyes fordulatot úgy akarják kiegyensúlyozni, hogy egyre többet hangoztatják: *a nincstelenek nem kell adni választójogot!* Erre a nincstelenek azzal válaszolnak, hogy ha a *föld felett* nem engedik őket szólni, akkor a *»föld alá mennek«.*

A községházán mostanában volt az elöljáróválasztás. Itt az *értelmiségiek mellett gazdák is* kaptak mandátumot, de a hivatalos listáról a *»szókimondó«* gazdák nevét törölték. A kirekesztett gazdák egyelőre visszavonultak. De már most megállapítható, hogy előbb-utóbb *az agrárproletárok oldalára* fognak állni. Igy alakul egy félelmes társadalmi osztály, mely majd magában foglalja a *törpebirtokosokat, a mezőgazdasági munkásokat és az uradalmi cselédeket.*

OROSHÁZA. A legnagyobb magyar község és típusa a jómódú magyar falvaknak. A határában pedig ott van az *árnyék.* Az uradalmi földek közé ékelt agrárproletárság: *Rákóczifalva.* A földreformos időkben keletkezett ez a telep, Orosháza igénylőinek itt adták ki a földeket. A községtől hat kilométerre fekszenek ezek a házhelyek, *minden gazdasági háttér nélkül. A munkások boldogulása lehetetlen.* Munkaalkalom csak nyáron van, ilyenkor télen semmi. A táplálék: *főtt kukorica és főtt marharépa.* Régen *szétszórva* éltek Orosházán. *Most együtt vannak Rákóczifalván és politizálnak.* Lassan a közösségi gondolat alakul ki bennük. Érzik, hogy csak együtt tudják elviselni az életet. *A hatóság* összegyüjtötte őket és segítette, hogy egymásra találjanak. A többit elvégzi a *nyomorúság.* Most azon az úton vannak, hogy odasülyleydjenek, ahonnan nincs feleme'kedés. Sorsuk *még* érdekli őket és osztályöntudatuk *még* erősödik, de ezentúl semmivel sem törődnek. Lassan *»lumpenproletárok«* lesznek, hangulatuk a *»kenyeret és cirkuszt«* hangulata. Ha próbálnak menekülni, az irány többféle: *a nihilizmus, a vallási szekta és homályos politikai eszmék közössége felé menekülnek.* Mindez Orosháza mellett történik. A gazdag község és a híres uradalom között.

— **Vasárnap eltemették Braun Róbertet, az első falukutatót.** Vasárnap délután háromkor temették el a rákoskeresztúri temetőben *Braun* Róbert dr.-t, a magyar szociológiai irodalom egyik úttörő tudósát, a ma annyira elterjedt *falukutatás első művelőjét.* Többszáz főnyi tömeg kísérte utolsó útjára, köztük *igen sok munkásember.* A koporsó után haladt *Kéthly* Anna és *Rupert* Rezső, *több budapesti követség kiküldöttje* és a szociáldemookrata párt küldöttsége. A temetési szertartást *Kálmán* Ödön dr. kőbányai rabbi végezte. Azután *Vámbéry* Rusztem dr. búcsúztatta. *»Braun* Róbert munkáját két nagy célnak szentelte; *az igazságnak és a szabadságnak* — mondotta. — Ez nemesítette nagy tudóssá az embert és igaz emberré a tudóst. *Braun* Róbert sem egyetemi tanár, sem akadémikus nem volt, de ennek *nem az az oka, hogy nem volt elég nagy tudós...* Fanatikus híve volt a szabadságnak, tudta, hogy szabadság nélkül nincsen tudomány. Soha nagyobb szükség nem volt a *Braun Róbertekre*, mint ma, amikor nagyzási hóbortban szenvedő diktátorok azért tiporják lábbal a szabadságot, hogy keresztrefeszíthessék az emberi igazságot.«

— **Bonyhádi Öregdiákok Szövetségének** budapesti csoportja kedden este az »Alkotmány« éttermében összejövetelt tart.

— **Az egri érsek újabb adománya a szegényeknek.** *Egerből* jelentik: *Szmrecsányi* egri érsek értesítette a város szegénygondozó hivatalát, hogy az inségesek támogatására újabb három vagon fát küld. Ujabb adományával az idén *kilenc vagon fát* ajándékozott Eger érseke városa szegényeinek.

— **Őrült a vonaton.** *Veszprémből* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap reggel a veszprém—celldömölki vonaton igen zavarosan viselkedett egy fiatalember. A kalauznak egy *elhasznált régi jegyet adott át.* Az rögtön leszállította és a Veszprém külső pályaudvari állomásán bevitte *a főnöki irodába.* A fiatalember félrelökte a kalauzt és az állomásfőnököt és *felugrott a már mozgó vonatra.* A kocsiban *hangos ordítozásba* fogott, *öklével betörte az ablakokat és az egyik utast fojtogatni kezdte.* A kalauzok néhány perc alatt *ártalmatlanná tették* és most már erős fedezettel Veszprémbe szállították. Itt kiderült, hogy *Augusztin Károlynak hívják* és a *lipótmezei elmegyógyintézetből* szökött meg.

— **Ma esti programunk:** az Emke Grill a Rákóczi út és Erzsébet körút sarkán, ahol reggel 5 óráig táncolhatunk. Garay jazz! Hegedüs Éva és Szánthó Gyula énekel.

— **Olvad a hó!** A Meteorológiai Intézet jelentése szerint a hó vastagsága reggel: *Rózsadomb 9, Svábhegy 9, Csúcshegy 20, Dobogókő 32, Nagyvillám 14, Nagyszénás 20, Nagyhideghegy 35, Kisinóc 20, Salgótarjáni turistaház 14, Kékestető 45, Galyatető 30, a Bükkben az Egri Várhegy 5, a Mecsekben a Misinatetőn 16 centiméter.* A soproni hegyekből nem jött jelentés. A Bakonyban már csak hófoltok vannak. A Balaton jégvastagsága Keszthelyen 13 centiméter, Siófokon 12 és Balatonkenesén 17 centiméter.

A belügyminiszter visszahelyezte, a főkapitány még aznap nyugdíjaztatta Perényi Ferenc állásvesztésre ítélt detektívet

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt *Perényi* Ferenc detektív ellen a főkapitány fegyelmi vizsgálatot indított. Az a feljelentés érkezett ellene, hogy hivatalos kiküldetésekor

pénzt kért az egyik ügyféltől és megígérte, hogy ennek fejében kedvező jelentést tesz.

A fegyelmi eljárás végén *Perényit állásvesztésre ítélték és törölték* a budapesti detektívek névsorából. *Perényi* a súlyos ítéletet *megfellebbezte* a belügyminiszterhez. A belügyminiszter tegnapi döntésében

felmentette Perényit és visszahelyezte a főkapitányságra.

Vasárnap reggel jelentkezett Perényi először szolgálattételre. Ugyanakkor azonban

Ferenczy főkapitány napiparancsban nyugdíjállományba helyezte.

— **Villamos főzés, fánksütés és háztartási készülékek bemutatása.** Az V., Honvéd u. 22. Elektromos Kiállításon a hetenként *szerdán d. u. ½6-kor* tartandó bemutató előadáson és a *minden hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. ½10-kor* kezdődő főzési gyakorlatokon szalagos fánk, egyéb tésztanemüek, húsok sütését és a villamos háztartási készülékeket is bemutatják. Belépés, ruhatár díjtalan.

— **A volt cs. és kir. 32-es budapesti Háziezred** bajtársi egyesülete (Thököly út 29) fölkéri mindazokat, kik valaha a 32-es ezredben szolgáltak, hogy személyi adataikat, lakcímüket közöljék.

A SZENT HAZUGSÁG
A világhírű »Wiener Sängerknaben« közreműködésével készült film. A főszerepben a bécsi Burgtheater és Deutscher Volkstheater ismert színészei.
Az URÁNIÁBAN csütörtökön premier

A MOULIN ROUGE
február 15-én, hétfőn bemutatja az évad slágerrevüjét
PESTI KÉK MADÁR
Szöveg: HARMATH Új HACSEK és SAJÓ
Zene: BUTTOLA ATTRAKCIÓK
Vasárnap és ünnepnap táncos, műsoros 5 órai teák

NAGY ISTVÁN

a magyar festőművészet *egyik legeredetibb és legmagányosabb jelensége, az este, 64 éves korában meghalt, Baján.* Kalandos életsorsú, véresen küzdelmes életű, ízig-vérig művész volt. *Csíkmindszenten* született, 1873-ban; megjárta Münchent, Rómát, Párizst, de igazán otthon soha sehol nem érezte magát, *legfeljebb — az országúton.* Barangolt nyughatatlanul, magába szívta a csíki havasok balladás hangulatát, az Alföld csöndjét és a dunántúli lankák szelíd vonalait. *Ahol rászakadt az éj, ott meghált, egyszer egy árva tanyán, máskor az erdőszélen, vagy az útszéli árokban.* És minden érzését, minden gondolatát, ösztöneinek minden lázas rezdülését képekbe öntötte: sötét tájkép-víziókba, súlyos alakokba, — a magyar piktúra pompás értékei kerültek ki a keze alól. Mikor 1923-ban gyüjteményes kiállítást rendezett: felfigyeltek rá a müértők. *Surányi Miklos könyvet írt róla,* elskatulyázták országraszóló »őstehetség«-nek. *Ugy látszott, mintha felvirradt volna a napja, de aztán megint csak eltünt és elnémult a híre is. Súlyos tüdőbaj kinozta,* Baján húzta meg magát. De azért még két év előtt olyan ragyogó kollekciót hozott össze, hogy a legnagyobb elragadtatás hangján írt róla az »*A Reggel*«. Nem tartozott semilyen csoporthoz, pár jóembere tartotta benne utolsó éveiben a lelket. *Amilyen magányosan élt, olyan magányosan halt meg, — abban az órában, amikor a posta meghozta az évek óta remegve várt végzést, hogy a felesége trafikot nyithat.* Hétfőn temetik; most, hogy meghalt, (lásd *Derkovits* esetét) talán még »arriválhat« is.

(Nyilas-Kolb Jenő)

Fóti most érkezett

Párizsból és máris bemutatja azokat a szövetkülönlegességeket, amelyek a párizsi modellházakban döntő sikert arattak: egészen új szövésmintás angol flanelleket, színpompás skót tweedeket, s a haute couture »piszkossárga« diva.remekeit, amelyeket kizárólagos joggal lekötött.

)(Havas Albert: »Kék vonat«. Olvasás közben többször meg kell nézni a címoldalt: *valóban magyar szerző művét tartjuk-e kezünkben?* Mert *Havas* Albert regénye minden ízében — *francia regény.* Elsőfokú unokatestvére *Clement Vautel* írásainak. A francia kispolgár savanyú életének egyetlen színes kalandját írja meg, amelynek során hősünk és csélcsap felesége külön-külön felülnek a híres *Kék-vonatra,* hogy a Riviérán próbáljáik néhány nap alatt pótolni mindazt, amit megtagadott tőlük az élet. Természetesen kiábrándulva kerülnek vissza kilátástalan környezetükbe. *Havas regénye ötletes és szórakoztató,* meseszövése csupa mulatságos fordulat.

)(Negyvenéves korban kezdődik az élet! W. B. *Pitkin,* a hírneves amerikai író, ebben a művében, amelyet *Benedek Marcell* fordított magyarra, kihirdeti, *hogy az emberi élet tulajdonképpen csak a negyvenedik életévvel kezdődik, akkor érünk el abba a korba, amely az erők teljességét jelenti.* Csak tőlünk függ, hogy negyvenéves korunkban öregek leszünk-e, avagy hatvanéves korban fiatalok, — írja W. B. Pitkin, ami kétségkívül megnyugtató mindazok számára, akik ezt a kritikus kort elérték, de azok részére is, akik előbb-utóbb maguk is elérkeznek a negyedik x-hez.

)(Hollandi írónő a holland irodalomról. A Vajda János Társaság meghívására vasárnap érkezett Budapestre *Jo van Ammers-Küller* asszony, a híres németalföldi írónő, aki kedden este a Társaságban (Andrássy út 23) németnyelvű előadást tart a holland irodalomról.

— **Biolax hajt,** Biolax jó, Biolax a jó hashajtó. Esténként 1—2 szemet kell bevenni. Kapható gyógyszertárakban, Városi Gyógyszertár, Váci ucca 34.

Magyar huszár, magyar szerelem, magyar levegő, nagy zenés operett

„Marika hadnagya"

FŐSZEREPLŐ: **SZŰCS LÁSZLÓ**

Kamara Színház-ban

Premier szerdán, 17-én. — Leszállított olcsó helyárak

Alpár Gitta vasárnap Budapestre érkezett fényképe a Cochran-revü „veekend"-jelenetéből

„Az őrgrófné elmegy..."

Nekünk azonban kapóra jön. Ez a távozó markíz ugyanis: *a legújabb imprimémintát szolgáltatja. Schiaparelli egyik tavaszi selymét.* Sárgászöld alapon idegesen szaladó sárgabetűs felírás (persze sokszorosan): »*La marquise s'en va...*« Másik, szürkéssárga selymen fehér betük: »*Schiaparelli...*«, »*Schiaparelli...*« ismétlődik a név sokszázszor. És ezüstkék habokon halványkorall látomás: »*Amour-amour*« — lihegik a sejtelmes betük. Mindez prózában — azt jelenti, hogy

a párizsi nagyszabók tartózkodással nézik a készülő imprimédühöngést.

Ők virágot s a mértani ábrát kissé únott mozdulattal elejtik. Ha imprimé: náluk *csak különleges felírás.*

*

Három gyapjúanyag, amely mindenütt diadalt arat.

Első helyen a flanell,

angol férfikivitelben, egészen keskeny fehér csikkal (például szürke vagy sötétkék alapon), de *a csik nem tömören fehér,* hanem *az alapszín átszövi és ezzel kapja meg 1937-es évjáratát. Közvetlen mellette áll a tweed,* amely a flanell sűrű szövésével szemben a levegős szálkötést képviseli e tavasszal. *Különösen felkapott a szürkésen árnyalt,* szinte *piszkosnak mondható sárgaszínű tweed* — amely az első futamok biztos favoritja. Végül

nagy lendületet kapott a gyapjújersey,

amely jó mindenre: kosztümre, ruhára, kabátra; nappalra és estére.

*

Sok szabó egyenesen Anglia számára készült fel — a koronázás miatt. Ezeket nem érte csalódás, mert *nemcsak London állított be szokatlan nagy gárdával a divatbemutatókra, hanem* — amire eddig nem volt eset — *a vidéki angol városok is.* Ezzel szemben pedig igazán csodálatos, hogy micsoda »koronázási formát« futottak ki egyes szabók. Iskolapéldája ennek *Francevramant,* az új nemzedék előretört tagja, *aki nagy sorozat nehéz-brokátruhát mutat be,* ahol *a beszőtt mintát színes gyöngyökkel himezték ki.*

Imprimét nem is mutat; csak kézzel hímzett gyöngymintát,

az összes szín csillogásában. Persze, *az ilyen ruha ára is csillogó.* Hozzávetőleg: *három-négyezer frank.*

*

De hogy visszatérjünk polgári területre: *a tavaszi divat nagy kérdése a színkeverés.* Vagyis, *az új, merész és mégis nyugodt színösszeállítás* az együttesen: *ma nagyobbb szabóprobléma, mint a szabás és a vonal.* »*Tout le chic est dans la couleur*«,

a tavaszi ruha titka a színben van,

állapítják meg ezidőszerint Párizsban és *Patou* kijátssza a maga színütőkártyáit. »*Rose de France!*« »*Francia rózsaszín!*« —

Ezüstróka, ¾-es divatbundák és pelerinek nagy választékban **SCHMIDEG SZŰCS** Párisi u. 3

120-ölestelek

16 méter uccai fronttal

legnagyobb adómentességgel

Hunyadi János út, sarok mellett (autobusz-megálló), **minisztériumoktól pár lépésnyire** 36.000 pengőért **eladó! Tervek engedélyezve!** Bővebbet: Tel. 1-225-59

kiáltja első helyen. És ezt követi a *sötét éjszínű, »románc-kék«* s az ezüstösen paesztell *»kék árnyék«.* Mások, persze, másra esküsznek. *De egyetlen szín sem állhat meg egyedül.*

Dénes Zsófia

A Reggel olvasta...

Hunyady Sándor: A vöröslámpás ház

Éjfélután kezdtem bele, hajnali háromra elolvastam. A legtöbb, amit mondhatok, hogy nem is egyszer — lehanyatlott a kezemben a könyv, s mosolyogva vagy elgondolkozva andalodtam el egy-egy mondatán. Micsoda gazdagsága a stílusnak, micsoda *ömlése a hévizként feltörő s eddig ismeretlen összetételű jelzőknek,* micsoda bátorság és milyen egyszerűség a témák kezelésében! Neki mindegy, hogy selyempincs vagy oroszlán: egyikhez úgy nyul simogatva, mint a másikhoz, nincs számára veszély s csak az ösztönének engedelmeskedik, hogy meddig szabad elmennie. A sok, sűrű és súlyos történéssel ugyanolyan könnyedén bánik, mint a lehelletkönnyű toll-labda témával és az ember elképedve veszi észre, hogy — *ezermétéres szakadékokon ugrott vele keresztül...* Ez azonban, mondjuk, a *»kézi ügyességére« tartozik.* Az írót ezenkívül más is teszi: az emberiessége, az éleslátása, a diagnosztikai képessége. Hunyady mint író. *humanista:* böles, jó, megértő és megbocsátó. Ez a titka annak, hogy *szeretik.* Annak, hogy *sikere van orvosi képességeiben* a magyarázata. *Operatőr és belgyógyász* egyszemélyben, aki *ha katedráról mondaná* és nem *irná* a maga művészetét, *tanterme akkor is megtelne lelkes hallgatókkal.* (c)

)(Berényi Dániel: Rianás. Már az első oldalaknál megfogja az embert *Berényi*nek legértékesebb — és a mai regényekben egyre ritkább — írói tulajdonsága: *mesélni tud!* A regénynek mégis csak a mese a legelsőrendűbb és legfontosabb »műfaji« kelléke. A háborús idők zavaros, ideges, rémült levegője vibrál a történet mögött. Kémek és titkos ügynökök, államellenes, titkos szövetségek és mindenre elszánt szélhámosok — ezenkívül lovagias és önfeláldozó katonatisztek és nemeslelkű hajadonok a hősei a regénynek. Jókai-alakok, részben az »igazság«, részben a »hamisság« képviselői, angyalok és ördögök. De a mese érdekessége, a történet izgalma és az események drámai feszültsége magávalragadó, ez *Berényi* írásának igazi értéke és ez avatja regényét: *regénnyé.*

)(Megjelent a »Mindenki Misekönyve«, az ideális népmisekönyv. Az 1938-as eucharisztikus világkongresszus küszöbére dr. *Klinda* Pál szerkesztésében megjelent a minden vasárnapi és ünnepnapi misék magyar szövege. A népmisekönyv úgy van összeállítva, hogy nem kell benne ide-oda lapozni, hanem még a legegyszerűbb hívő is azonnal használni tudja. A 700 oldalas vörösmetszésű, aranynyomású, fekete egészvászon kötet ára csupán 2.50 pengő. Megrendelhető a filléres misekönyv kiadóhivatalában (IX., Thaly Kálmán ucca 36.).

)(Arányi Mária: A boldogság iskolája. Hasznos és szellemes tanácsok gyüjteménye, amelyeket Arányi Mária asszonyoknak és leányoknak ad olyan problémáikban, amikor jó szóra, útmutatásra nagyon is nagy szükségük van. Az ízléses kötetben megtalálhatók az írónő népszerű rádióüzenetei is.

HYPEROL

szájvíztabletta ideális száj- és torokfertőtlenítő!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SZABAD FÖLD
1967

1021

Az olvasó kérdez – a Kulturális rovat válaszol

„A múlt heti Szabad Föld adott hírt — írja K. E.-né mezősasi olvasónk — egy olyan új színjáték bemutatásáról, amelynek forrása John Reed újságíró riportregénye. Nem kétlem a könyv létezését — arról korábban is hallottam már —, de nem álnév véletlenül ez a Reed?... Többünket érdekelne: kicsoda (vagy ha nem él már, ki volt) közelebbről ez az ember...”

Az ötven év előtti nyugati — többek közt az amerikai — burzsoá-polgári sajtónak az oroszországi forradalmat „magyarázó” közleményeiből mostanában gyakrán olvasható egy-egy, sokat mondó korabeli idézetcsokor. Fél évszázad elteltén legfeljebb elnéző mosolyt váltanak ki e ,tényeket mellőző, az imperialista vágyálmokat valóságként feltüntetni igyekvő próféciák, a kétségbeesett gyűlölettel teli „hírek” a szovjetállam „közeli összeomlásáról”...

A különbség annyi „csupán”, hogy John Reed nem *annak* a — hivatalos — amerikai sajtónak munkatársaként lett a forradalom tanúja. 1918-ban, az Egyesült Államokba való visszatérte után, nézetei miatt bíróság elé is állították.

Olvasónk kérdése egyébként kétszerte időszerű megemlékezésre ad alkalmat. Reed 1887. *október 22-én* született (éppen nyolcvan éve) és 1920. *október 20-án* halt meg — harminchárom évet élt. Egyetemi tanulmányait befejezve New York-i lapoknál dolgozott.

Az első világháború kitörésétől kezdve fronttudósító. 1917 szeptemberében utazott Pétervárra, ahol közvetlen közelről élte végig s írta meg *Tíz nap, amely megrengette a világot* című könyvében a Nagy Októberi Szocialista Forradalom kezdeti eseményeit. „A valósághoz híven és igen elevenen” — mint 1919-ben Lenin írja, hozzátéve: „Fenntartás nélkül ajánlom e könyvet a világ munkásainak.” Ekkor, 1919-ben, Reed már a III. Internacionálé végrehajtó bizottságának tagja, s szervezője, egyik alapítója az Egyesült Államok Kommunista Pártjának. 1920-ban letartóztatják. A szovjet kormány közbenjárására bocsátják szabadon. Moszkvában halt meg, súlyos betegségben. Holttestét a Kreml falában nyugszik.

R. Zs. kérdezi Dunaföldvárról: „Olvasom, hogy játszanak egy színdarabot Pesten, Darvas Iványal, azaz, csak ő játssza, mert nincs több szereplő. Nem mintha nem néznék-hallgatnám szívesen egész estén át egyedül Darvast — de hát hogy-hogy egymaga van a színpadon?

Az újonnan megnyílt Pesti Színházban Darvas Iván játssza *Az őrült naplóját*. Egyedül. A mű — úgynevezett *monodráma*, „magán”-színdarab... Ez a forma egyetlen színész feladatává teszi a drámában nélkülözhetetlen külvilág, környezet teljességének megjelenítését is.

1833—34-ben írta Gogol, a nagy orosz realista ezt a művet — elbeszélésként. A színpadi előadás egy Roger Coggio nevű színésztől származó átírás, lényegében változatlanul alkalmazza a novella egyetlen hatalmas monológját. (A monológ különben a dráma olyan része, amikor a cselekmény egy rövid „szünetében” a hős mintegy önmagának ad számot — fennhangon — gondolatairól, érzelmeiről.) Darvas Iván egyébként nem *egyetlen* szereplő. Igaz, csupán ő van a színpadon. De az őrületbe menekvő múlt századi kisember figuráját kibontva, egyetlen alak „színeváltozásaiban” a jelen nem levő személyek egész seregét idézi meg.

„Írtak nemrég a Nemzeti Galériáról — szól A. A. pókaszepetki olvasónk levele. Kérem, közöljék, van-e ott azóta valamilyen új látnivaló az állandó kiállításokon túl...”

A Nemzeti Galériában az elmúlt napokban nyílt meg *Nagy István* emléktárlata. Az 1873-tól 1937-ig élt nagy tehetségű — s ehhez mérten, sajnos, kevéssé ismert — festőművész képeinek visszatérő témája a (különösen alföldi) korabeli paraszti világ. Nagy István — mennyiségében is tekintélyes — életműve a *népiség* korszerűbb, valóságosabb értelmezésére hív fel.

Hitelét a választott táj, vagy emberarc jelképpé emelt belső jelentésével való azonosulás adja meg, az egy-egy tájjal vagy emberarccal történt találkozás a meglátott s megörökített tárgy *teljességének* átéléséről beszél.

Nagy István festői stílusának egyes, első látásra szokatlan jegyei (a sötét színvilág, a sok vonallal részletezett-bontott, szinte húsig lemeztelenített megannyi arc, a táj elemeinek már-már mértanias egyszerűsítése) attól találnak közvetlen, azonnali megértésre, egyetértésre a szemlélőben, hogy *amit* kimondani segítenek, az egy egész nép emlékezetében élő élmény.

H. Gy.

beszélő dobozaikat, elálló „*bőrüket*" (ruházatukat), melyet hol levetettek, hol ismét magukra öltöttek. Sem a nők, sem a férfiak nem viseltek ruhát. Egy vagy két alaposan elhasználódott fejszén kívül minden eszközük kőből vagy fából készült. Felszerelésükben még a kő is ritkaság, hiszen a végte-

szerelésével és kemencével. Érdekes, hogy ez a pompei kemence csaknem teljesen megegyezett a mi falusi búboskemencéinkkel. A kelmetisztítók, a cipészek, a bronzművesek üzleteiről a régmúlt lehelete áradt. Az akkori „talponálló" italbolt azonban mintha a jelenből csöppent volna kétezer év távlatába.

Benéztünk egy dómusba is. (Így hívták annak idején a gazdagok házait.) A főbejáraton át négyszögletű előcsarnokba értünk. Közepén kis kőmedence állt. Valamikor ide vezették az esővizet, itt fogadták az üzletfeleket. Beljebb tágas udvar szobrokkal, festményekkel. Körülötte nyíltak a kisebb-nagyobb méretű szobák. Bejáratuk előtt teremőr vigyázott. A szobák falait halványzöld és tengerkék színűre festették. Úgy másfél méter magasan sötét csíkot húztak, arra művészi érzékkel vadászjeleneteket és gyümölcsszedő lányokat pingáltak. A kis hálófülkében a családi élet legintimebb epizódjait falrafestve láthatjuk. Ide azonban csakis a férfiak léphettek be. A hátsó front körül helyezték el a konyhákat, a kamrákat és a rabszolgák helyiségeit.

Talpunk alatt éppúgy kopogtak a tufa és bazaltkövek mintahogy évezredekkel ezelőtt a pompei polgárok és rabszolgák talpai alatt. E ritmikus utcazajt hallgatva és már a kijárat felé haladva tekintetem ismét a Vezuvra siklott. Ezerkétszáz méter magas csúcsa körül már kétezer évvel ezelőtt is szőlőt műveltek, bora jó kedvet öntött az ittenl emberekbe. De aztán minden öröm haláltusává merevült.

A hegy lábánál ma is ápolt szőlőültetvények váltogatják egymást. Nézem őket és azon töprengek, vajon megnyugodott-e már végképp az öreg Vezuvio (olaszul így mondják), vagy csak erőt gyűjt, hogy egyszer ismét kegyetlenül kitombolja magát.

Milassin Béla

---

y a Párizs mel-
: *érettségi vizs-*
ekezleten ötven
s Nyugat-Euró-
egyetemeinek
jelentőséggel
lom fokozódása
számára nyílik
tanuljon.

PÁRIZSI
PIZÓDOK

szerepel egy
odalom nagy
tos elméletek.
történelem-
l stb. A nem-
eglesz az az
világ minden
s célba jut, a
ik meg, akkor
nek a nemzet-
az együttmű-

nikor a szov-
eljárás ered-
az első adás.
sügyi minisz-

ter és a Szovjetunió párizsi nagykövete, *Zorin* üdvözölték, a lapok pedig megírták, hogy ez csak kezdeti lépés a két ország közötti további tudományos együttműködés kialakításánál. Csak néhány részlet: közös, biológiai, orvosi kísérleteket fognak lebonyolítani, tanítók, tanárok, színjátszók cseréjét tervezik és jelentős mértékben megnő a francia—szovjet árucsere. Ehhez csak egy statisztikai adatot említenék meg: a két ország közötti kereskedelem volumene ebben az esztendőben *ötven százalékkal emelkedik.*

★

Végül még egy kedves párizsi epizód: a francia fővárosban a költségek megtérítése ellenében magánszemélyek *díszkivilágítást rendelhetnek.* Párizs bármely nevezetességét kivilágítják, persze, csak olyan napon, amelyen a városi tanács egyébként is nem világítja ki. Már közölték a díjszabást is, a legolcsóbb a *Notre Dame*, amelynek kivilágítása csak 44 frankba kerül. A *Louvre* már 60 frank, az *Arc de Triomphe* viszont már 132 frankba kerül és a legeslegdrágább az *Eiffel*-torony, melynek kivilágításáért már 275 frankot kell leróni óránként. Az ötlet ügyes és bizonyára akadnak elszánt vállalkozók, akik élnek is az alkalommal. Be kell vallanom, hogy én, személy szerint, különböző okokból későbbre halasztottam a kivilágítási ötlet megvalósítását.

Sümegi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

TURBINA

1967 OKT 6.

Emlékkiállítás

A Magyar Nemzeti Galériában Nagy István (1873—1937) kiállítása megnyílt. A kiállítás jugoszláv, román képtáraitól kölcsön kapott magyar gyűjtőktől megszerzett, egy egyéni sajátosságú munkásséveknek termékét tette közszemlére.

A szén és a kréta a vándoréletűségnek jobban megfelelő eszköz, a táj, és a tájban megjelenő ember érdekelte, hiszen közöttük élt.

Tanulmányait Budapesten, Székely Bertalan tanítványaként, majd Münchenben később Párizs, Julián iskolájában folytatta. Nyugtalanul keresők közül való, öntörvényű művészete stílusteremtővé vált. Megrendítő erejű szépség értőjévé válik, aki tanul és tud látni Nagy István nyelvén — mondotta megnyitó beszédében dr. Solymár István, a tárlat rendezője a kiállítás ismertetésén.

Érdemes megtekinteni a konok, dacos portré sorozat, a maga útján járó művész emlékkiállítását, mely október 23-ig lesz nyitva.

...de szükséges, hogy a gyáregységünk hatáskörén kívül eső, önerőnkből végre nem hajható feladatokhoz megfelelő segítséget, illetve feltételeket kapjunk.

Sipos Lajos
alapszervi párttitkár

Német megrendelő dícsérete

A henningsdorfi turbógépcsoport revízióját Pőcze Sándor főszerelőjük végezte. Feladatát lelkiismeretesen, a programnak megfelelően, pontosan látta el, s a gépegységet a kitűzött határidőre kifogástalan állapotban üzemeltetésre átadta. Mindezekért dicséretünket és köszönetünket fejezzük ki a Láng Gépgyárnak.

1967. szeptember.

Henningsdorfi turbógépcsoport revíziója és a Budapesti ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1961. [illegible]

KIÁLLÍTÁSOK

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM: Magyarország története a honfoglalás korától. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA: Magyar festészet és szobrászat a XIX. és a XX. században. — Nagy István emlékkiállítása. (Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig.)

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM: [illegible] év divatja. — Évszázadok művészi területei. — Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajánsz- és kerámiacserépművészet. — X.—II. századi legyezők. — Üzbég népi iparművészeti kiállítás. — Hangszerek a történelemben. — Fett Jolán faikárpitjai. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM: Régi Képtár. — Egyiptomi kiállítás. — Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Daumier és a francia karikatúra. — Olasz pastafestmények. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

KÍNA MÚZEUM: Régi és új Kína művészete. (Nyitva: hétfő kivételével 9—17, vasárnap 10—18 óráig.)

KOMMUNISTÁK MAGYARORSZÁGI PÁRTJA Megalakulásá- [illegible] (Nyitva:

nak Emlékmúzeuma ... hétfő kivételével 10—18 óráig.)

MAGYAR VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM: Szemelvények a magyarországi vendéglátás történetéből. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM: Magyar bútorművészet a XVIII. században. — XV—XVII. századi európai bútorok. (Nyitva: szerda, szombat, vasárnap, 10—18 óráig.)

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM: A reformkor és szabadságharc irodalma. — Szabó Lőrinc emlékkiállítás. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM: Japán művészet az EDO-korszakban. (Nyitva: hétfő kivételével 8.45—16.45, vasárnap 9.45—17.45 óráig.)

MŰCSARNOK: A párizsi Modern Múzeum grafikai kiállítása. (X. 22-ig.)

KAMARATEREM: Melocco Miklós szobrász és Sváby Lajos festőművész kiállítása. (Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig.)

ERNST MÚZEUM: Czene Béla és Ilosvai Varga István festőművészek kiállítása.

a sejtett Cél, a Cél, a Cél,
feléje lüktet, él, zenél!

Embernek, víznek mindig az:
a Cél felé menetelés
a nagy öröm, a nagy vigasz!
Ha csók, pénz, szeretet kevés,
ha minden álomvár ledől:
mágnesként vár a Cél elől!

Ó mennyi búba-fáradott
sorsocskát küldött Cél felé
botom, mint egy prófétabot!
A féluton túl, dél felé
járván, erről gondolkodom
s megcsókolom vándorbotom.

Nagy István festő

Magyar Ünnep 1944. I. 3. 7

A leghíresebb Nyirő-portré, Nagy István, a tehetséges csiki székely festő munkája. A festőről Surányi Miklós könyvet is írt

Pakozdy Ferenc és Toldi Anikó: Harczos Irén

ként cseng a hangja és nagyon szép a — *keze*. Játszani is megtanul majd, csak mesterére akadjon. Szondynk nagy nyere-

repül be a kis szolgáló szerepében a szinpadra, hogy könnyen lehet, meg sem áll a Nemzetiig. *Somogyi* Bogyó szerepköréig.

Emlékezzünk régiekről... Toldiról mesél az öreg pásztor az előjátékban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Nagy István

1961 [illegible] 20

Nagy István emlékkiállítás Baján

1021

Nagy István, a neves festőművész halálának 30. évfordulójára gyűjteményes emlékkiállítást rendeznek Baján a Tanítóképző Intézet dísztermében. Megnyitó beszédet mond Hegedűs András, az intézet igazgatója május 28-án, vasárnap délután 5 órakor. Június 4-én délelőtt 11 órakor ugyanitt dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese tart előadást Nagy István életpályájáról és művészetéről.

A kiállítást, amely június 10-ig lesz nyitva, Tóth Gyula és Aszalós Endre, a Tanítóképző Intézet tanárai rendezték.

glalhato

7-ES Moszkvics, generálozott, ar-
edvezménnyel eladó. Kecskemét,
atona József utca 12. 6—15 óráig.
3970

ZOBA konyhás lakást átveszek,
öltségmegtérítéssel, Kecskeméten.
eveleket „Megegyezünk" jeligére a
ecskeméti Magyar Hirdetőbe. 3979

LADÓ Kecskemét belterületén, két-
zobás kicsit romos ház, lakóval, ol-
sóért. Leveleket „Nem sürgős" jel-
gére a Kecskeméti Magyar Hirde-
őbe kérek. 3981

47 NÉGYSZÖGÖL szőlő eladó sür-
ősen. Kecskemét, Alsószéktó 132.
zám alatt. 3982

PÍTKEZÉSRE alkalmas 150—250
...ögölig telket veszek, lehető-
...ros közelében Ármeg-
... János,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

— **Nagy István,** az alföldi festészet egyik legkiemelkedőbb képviselője halálának 30. évfordulója alkalmából retrospektív gyűjteményes emlékkiállítás nyílik, holnap délután 5 órakor a Bajai Tanítóképző Intézet dísztermében. A Türr István Múzeum és a Tanítóképző Intézet rendezte emlékkiállításon dr. Solymás István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató helyettese tart előadást június 4-én délelőtt 11 órakor.

igyekezet, a sok vita és an
két ellenére —, alig sikerül
előbbrelépni a vasutas dolgo
zók munkaidőcsökkentése te

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1959 ápr. 22

PETŐFI NÉPE

Nagy István festőművész 400 műve Baján

Országos érdeklődésre tarthat számot az a két állandó jellegű házi kiállítás, amelyet most alakít ki saját otthonában Krammer József és Clossy Tihamér bajai műgyűjtő.

Műkincsként nyilvántartott képzőművészeti gyűjteményeikben összesen 340 festményét és rajzát őrzik századunk kiváló festőművészének, Nagy Istvánnak, aki életének utolsó — 1936-ot megelőző — tíz esztendejében Baján alkotott. A műveket oly módon teszik közkinccsé, hogy azokat áttekinthetően rendezik el lakásaikban. Krammer 300, Clossy pedig 40 alkotását mutatja be a festőnek.

A tavaszra elkészülő házi tárlatokat mindig megtekinthetik majd a képzőművészet iránt érdeklődők. Természetesen díjtalanul. A Türr István Múzeumban pár hete megnyílt Nagy István-képtár, hatvan értékes festményével együtt a művész 400 alkotása kerül tehát nyilvánosságra Baján. Különben a múzeumi képtár rövidesen további, jelenleg külföldi kiállításokon szereplő, Nagy-festményekkel bővül.

R. M.

ad-
ónó

ért
ne-
Ál-
tői.
sz-
hil-
lió forintot. Ebből a termelőszövetkezetek mintegy 8 millió forintban voltak érdekeltek.

Enyhül

Végre megindultak Magyarország felé Délnyugat-Európa és a Földközi-tenger irányából a melegebb légtömegek. Az enyhülést igérő levegőtömegek zömének arcvonala hétfőn reggel érte el a London—Párizs—Bologna-vonalat. A múlt héten hazánk területén a hideg övezetben a legmagasabb nappali hőmérséklet helyenként 10 fokkal is elmaradt az évszaknak megfelelő értéktől, de hétfő már az átmenet napja volt. A délután kialakult felhőzetet például az idézte elő, hogy a magasabb rétegekben fölénk érkezett a meleg levegő.

A meteorológusok azonban óvatosak, és péntekig plusz 2, később plusz 7 fokos hajnali minimumokat és 12—17 fok közötti nappali maximumokat várnak. Öt millimétert meghaladó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Wagner Gyula

MAGYAR NEMZET

1967 JUN 1

Nagy István halálának 30. évfordulójára emlékkiállítást rendezett a bajai múzeum a helyi tanítóképző termeiben. A kiállításon szereplő 80 festmény és 70 grafika java része eddig még nem szerepelt a nyilvánosság előtt. Az emlékkiállítás június 10-ig lesz nyitva.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

AUG

— BARANYAI HÍRADÓ. — A Pécs és Eszék közt egyre több téren megindúló együttműködés során az **eszéki bábosok** jártak Pécsett. Olyan megállapodásra jutottak, hogy az eszéki bábszínház részt vesz a novemberben Pécsett rendezendő országos bábfesztiválon. — **Várnai Ferencnek**, Baranya megye ének-zenei szakfelügyelőjének kezdeményezésére két év óta a megye területén fekvő várakban — a pécsváradi altemplomban, a szigetvári török dzsámiban és a siklósi várkápolnában — nyári kamarahangversenyeket rendeznek. Már a tavalyi második játékfilmszemle alkalmával nagy sikere volt a siklósi várkápolnában adott koncertnek, most a június 11-én lezajlott siklósi várfesztiválon jelentős sikert könyvelhettek el. Ugyanekkor rendezték meg a negyedik országos fúvószenei találkozót is. — **Nagy István** festőművész halálának 30. évfordulója alkalmából retrospektív gyűjteményes emlékkiállítást rendeztek **Baján** a Tanítóképző Intézet díszermében. A kiváló festőművész alkotásait **Tóta** Gyula és **Aszalós** Endre intézeti tanárok gyűjtötték össze. A bajai Türr István Múzeum és a bajai magángyűjtők anyagából sikerült 70 grafikát és szénrajzot, valamint 80 színes [illegible] összeszedni. A kiállítás ilyenformán az eddigi [illegible] és székesfehérvári bemutatók után is új oldalát tudta [illegible] a festőművésznek. Egyébként már tavaly is [illegible] Baján — igen dicséretes módon — egy érdekes [illegible] kiállítást, amikor a Jugoszláviában, a délmagyar családok tulajdonában levő pasztelleket [illegible] olyan műveket, amelyek eddig még nem [illegible] (KASSAI

dia, H
megsze
gyogó
tuindrá
Heves
BÁGY(
rabja a
úgy tűn
tet igaz
val, s ugyanakkor a színpadot biztosító színház sem vette igazán észre — a kétségtelenül jó szándékú — munka lázában a kijavítandó hibákat, sőt érzésünk szerint rossz irányban „javított" a darabon. Némiképpen hasonló volt a sorsa a fiatal elsőműves szerzőnek, SCHWAJDA GYÖRGYnek *Bohóc* című darabjával. Nagy rendezői fantázia, ragyogó ötletek, túlzott húzások és óriási jó szándék mellett elszegé nyedett az amúgy is csak jó ígéretnek tűnő alko

Nem feladatunk itt, hogy teljes listát állíts sze, s előre is bocsánatot kérünk a kön

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

Nagy István

1967 JAN 1

1021

Tárlat:

Nagy István emlékkiállítás Székesfehérváron

A Székesfehérvári István király Múzeumban december 4-én nyílt meg Nagy István festőművész emlékkiállítása. Nagy István és festészete nem ismeretlen előttünk. Életét és művészetét, valamint művészeti törekvéseit Lyka Károly, Surányi Miklós, Dési Huber István és mások ismertették. Műveit 1964-ben Baján mutatták be. A székesfehérvári emlékkiállítás pedig egy ismételt tisztelgés Nagy István művészete előtt.

Nagy István Erdélyben született 1873 márciusában. Münchenben és Párizsban tanult, hosszabb tanulmányutat tett Olaszországban. Hazatérve végigjárta az országot, bebarangolta a Dunántúlt és az Alföldet. Rengeteget dolgozott. A munka volt számára a legfontosabb. A festészet jelentette számára az életet. Öntudatos művész volt, olyan alkotó, aki végigjárta a maga művészi útját. Nem a könnyű érvényesülés, hanem a munka érdekelte. S az a cél, amit maga elé tűzött: *A festészet erejével vallani a korról, az emberről, a falusi emberről.*

Mert ez érdekelte őt igazán — a munkáját végző földműves, s a természet a maga szépségével és tisztaságával. Számára az emberi munka, a produktum volt a legfontosabb. S ez érződik valamennyi festményén, az emberbe és munkájába vetett hit. Művészi elismerést az 1923-as év hozott számára. Munkája akkor vált a szélesebb tömegek előtt ismertté és megbecsűltté. Élete végén festette legszebb képeit, halkszavú lírai vallomásait.

Nézzük a képeit: tájképek és csendéletek, portrek és többalakos képek, a természet és az ember kapcsolata — ez Nagy István témája. A háború alatt katonaportrékat festett. A kiállításon közülük kettőt láthatunk, az 1916-ban festett *Katona* és az 1917-ben készül *Olvasó katona* című képet. Állunk festményei előtt, akár a *Heverésző parasztfiúkat*, a *Gyerekek az erdőszélen*, vagy a *Víz partján* című képeit nézzük valamennyiükben megkap a természet, a falusi valóság szeretete. Nagy István ismerte és szerette a falut. Megfestette a legelő nyájat, a tehenet vezető férfit, s az *Ökrös szekeret*. Sorolhatnank a képek címeit, de egy rövid újságcikk keretei között lehetetlen mind a hetvenegynéhány kiállított képet ismertetni. A képek hangulatán túl, mindazon túl, amit e tárlat felidézett bennem két festményéről szeretnék szólni a *Kaszálók* és a *Kucsmás parasztfej* című alkotásáról. Az utóbbi képe, a *Kucsmás parasztfej* nagyon sokat árul ez az emberről, a falusi valóságról. Mögötte ott egy emberi élet, a rengeteg munka, a küzdelem, a múlt történetei és a jövő képei. Hogy milyen volt ez az élet, hogy milyen évek vannak az öreg paraszt mögött és milyen évek várnak rá az világosan tükröződik a képen. Várhat-e még valamit ez az ember? Nézzük az összeráncolt homlokot, a felhúzott szemöldököt, az összeszorított szájat és a távolba néző szemet. Ez a tekintet nem egy adott pontra, eseményre, vagy alakra figyel, hanem valahová messze. Úgy is mondhatnánk a lelek rezdülésére figyel, arra a harcra, ami az emberi lélekben zajlik. Nagy István ezt a képet 1920 körül készítette. Nézzük a képet s alatta a dátumot, amely szinte mindent megmagyaráz. A napestig tartó hajsza szükségességét, a küzdelemben, s abban a reményben leélt életet, hogy az ő fiának, majd más élete lesz. Közben majdnem eltelt egy élet, az öreg paraszt élete, s joggal vetődik fel benne a kérdés, hogy neki ebben a küzdelemben, ebben a hajszában mi maradt. Alig lehet elmenni ettől a képtől, nem lehet nem foglalkozni vele többet.

A *kaszálók* című képe vallomás az emberi munkáról. A képen két alak háttal a nézőnek elmerülten dolgozik. Itt nincs más mint a munkáját végző ember és a természet kapcsolata.

Nagy István képei alapján felvázolható a magyar falu arculata, a háború előtti paraszti élet, a falusi hétköznapok. Képei azokhoz szólnak, azoknak vallanak, akiknek fontos a magyar múlt, akik a történelmi romantika, az idealizált paraszti élet mögött a valóságot, a való világ vallomását kutatják.

— Szilvágyi Irén —

Beszélgetés

— Mutatkozzék be az olvasóknak.

— 1966 vagyok, az az év...

— Igen, tudjuk, az az év, amely számos eredményt, sok újat hozott nekünk: új létesítményeket, új eseményeket, új gondolatokat. Melyiket tartja a legjelentősebbeknek kedves elmúlt 1966?

— Legbüszkébb arra vagyok...

— Igen, jogosan lehet büszke, s nemcsak a kiemelkedőkre, az egyszerű, szürke hétköznapiakra is, mert valamennyi segített abban, hogy sikerrel zárjuk ezt az évet. Hogy érzi magát a korábbi évekhez viszonyítva?

— Az összehasonlítás kissé nehéz is, meg...

— Köszönjük ezt a feleletet vártuk. És végül hadd kérdezzük meg mit vár az újévtől?

— Sokat. Nagyon sokat, mert...

— Köszönjük a tömör, frappáns vá aszt, igen, mi is sokat várunk tőle. Új toronyházakat, új üzemeket, új szállodákat, új iskolát, a világ fontos kérdéseinek megoldását, s azt, hogy stabil híd legyen, amely az új gazdaságirányítás rendszeréhez vezet.

⊙

(A riporterek nem engedték szóhoz jutni az óévet. Pedig sok mindenről akart nyilatkozni. A következő sorokban azonban kizárólag ő beszél. Nincs rendszer hireiben, nem is törekedett arra, hogy csak jelentős dolgokról beszéljen, noha titokban, elárultuk: szilveszterkor kicsit többet ivott a kelleténél. S most legyen övé, az óévé a szó.)

Pálya nélküli lelátó

Bármennyire is furcsa a cím, de igaz. A fehérvári Vidám Parkban még ma sem készült el a sokat hiányolt korcsolyapálya. Pedig a fenyőfák alatt ott sorakoztak meglepetésként a korcsolyák. De, mint ahogy a kép is ábrázolja, a melegedő épület, lelátóval együtt már tető alatt van, így reméljük, hogy júniusra, az új esztendő meglepetéseként átadják rendeltetésének a téli sportok helyszínét.

De a nyári játékszereknek sok

A 101. új

A mécstől a

Manapság az OTP megajándékozza az év első újszülöttjét. Százegy esztendővel ezelőtt ez még nem volt divatban. Így nem kapott a rokonok jókívánságain kívül egyéb ajándékot a megye legidősebb lakója, a Polgárdin élő Cseh Ferencné sem. Rozália néni ugyanis 1866. január 1-én született, s 1967. január 1-én tölti be a 101. évét.

101 esztendő — magában is soknak hangzik. De még többnek tűnik, ha elgondoljuk, hogy Cseh néni, aki ma a televíziót nézheti, annak idején mécsvilág mellett nőtt fel.

Talán furcsa elgondolni hogy 44 évet kellett megérnie mire először találkozott a mozival. Lovasberényben laktak, amikor vándormutatványosok, a nagy vendéglőben egy furcsa masinát állítottak fel és kifeszített lepedőre filmet vetítettek. Még ma is emlékszik a címére: „Genovéva".

Hol is találhatnánk ilyeneket, mint a fehérvári Állatkórházban és Rendelőintézetben, ahol láthatunk tüdőgyulladásos cicát, tetanuszos lovacskát, kísérleti tyúkot, es

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 OKT 27

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Nagy István

VASÁRNAPI **MOZAIK**

NAGY ISTVÁN ISMERETLEN KÉPEIBŐL MA NYÍLIK KIÁLLÍTÁS MAKÓN

A makói József Attila Múzeumban ma, vasárnap délelőtt dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatóhelyettese nyitja meg Nagy István emlékkiállítását.

A kiállítás katalógusában — amelyben Tóth Antal állította össze a műtárgyjegyzéket ezt írja dr. Solymár István: „Nagy István munkái a népi és nemzeti önismeretnek éppúgy a legbelsőbb kincseskamrájába valók, akár Arany János költeményei, Bartók Béla zenei költései."

A főigazgatóhelyettes a kiállítás rendezése közben elmondotta munkatársunknak, hogy a század első évtizedében Nagy István többször megfordult Makón, itt élő bátyjánál. Most mégis az ismeretlen festő képeit mutatják be a városban. Neve, művészete, amely legjellegzetesebben magyar, s híven tükrözi a népi-nemzeti sajátságokat, nincs úgy benne a köztudatban, mint például Munkácsyé. Másrészt a művészettörténet is most közelíti meg.

A Makón szereplő képeket először itt állítják ki, mint ahogy két éve, a művész halálának 30. évfordulóján a Magyar Nemzeti Galériában, majd tavaly Debrecenben rendezett kiállításon is az időközben előkerült műveket láthatta a közönség. Az először Makón bemutatásra kerülő 69 olajfestmény, pasztell és szénrajz tehát — a kiállítás-sorozat szerves részeként — előbbre kívánja vinni Nagy István teljes munkásságának feltárását, egész életműve feldolgozását és bemutatását.

Feltehetően Makón és másutt is Csongrád megyében található még műgyűjtőknél ismeretlen Nagy István kép. Sok festményről, rajzról hiányzik a művész szignója. A Galéria munkatársai készséggel vállalkoznak a képek azonosítására közvetlenül vagy fotokópiáról. A bejelentést a makói múzeumban is szívesen fogadják.

•

A múzeumi hónap másik eseményeként „Szeged az 1918-as októberi forradalomban" címmel kiállítás nyílik ma délelőtt 12 órakor a szegedi Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában. A kiállítást Deák Béla, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője nyitja meg.

Újabb kei

BIRKOZÓINK KIVÁLÓAN SZEREPELTEK A BEFEJEZÉS ELŐTT — CASLAVSKA FELÜLMÚLTA TOKIÓI SZEREPLÉSÉT — ÉREMOSZTÁS ÚSZÁSBAN, NŐI TORNÁBAN, KOSÁRLABDÁBAN ÉS DÍJLOVAGLÁSBAN KOZMA ISTVÁN NYERTE A 8. ARANYÉRMET

Ezüstérmes a Wichmann—Petrikovics páros, akiknek előzőleg aranyat jósoltunk

Nemere Zoltán, aki három győzelmet szerzett a csapatküzdelmek során. S így Tokió után aranyérmes lett Mexikóban is.

Jól hajráznak a magyarok a XIX. Nyári Olimpiai Játékok befejezése előtt. Tegnap estére két újabb arany, három ezüst és egy bronzérmünk lett, ami ma reggelre már újabb aranyra

kor kezdődött a Magyarország—Bulgária labdarúgó döntő, s ugyanabban az időpontban a bronzéremért az Olaszország—Magyarország vízilabda mérkőzés, s még szintén érmeket várhatunk kötöttfogású bir-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
17. Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 JÚL 20

„Ábel a rengetegben" • Nagy István képeiről

A debreceni Déri Múzeumban néhány nappal ezelőtt nyílt meg „Az ismeretlen Nagy István" című kiállítás. A cím többféle értelmet takar, s bár jelenleg arra utal, hogy eddig ismeretlen Nagy István-képek kerülnek bemutatásra a kiállításon, az igazság mégis az, hogy egy másféle értelmezés is helyes lenne, hiszen általában nemigen ismerjük Nagy István művészetét. A Magyar Nemzeti Galéria a múlt évben Budapesten, most pedig a Déri Múzeummal közösen rendezett kiállításaival éppen az ismeretlenségből szeretné kiemelni ezt a művészetet, s amennyire lehetséges, megismertetni a nagyközönséggel. A tervek szerint az említett kiállításokat újabbak követik majd az ország különböző városaiban.

Nagy István parasztszármazású, és művészetének eredményei és témái tekintve is paraszti festő volt. Művészete a Koszta Józsefével szoros rokonságban van, de színvilága nem olyan tüzes, mint a Kosztáé. Erdélyből jött, járta az országot, festette a parasztokat és környezetüket. Sokat dolgozott Baja környékén, ott is halt meg 1937-ben. Nem volt őstehetség, megjárta a müncheni akadémiát is. Igen termékeny művész, mintegy kétezer alkotás került ki a keze alól. Sajnos, ezek túlnyomó többsége sérülékeny, papírra festett pasztell. Munkáinak felkutatására és művészi eredményeinek rendszerbe foglalására most tesznek erőfeszítéseket a szakemberek. Azok a művek, melyek most a Déri Múzeumban bemutatásra kerültek, magángyűjtők tulajdonát képezik, és eddig a művészettörténészek előtt is ismeretlenek voltak.

A Déri Múzeumban megrendezett bemutató anyaga nemcsak tájékoztatja a tárlatlátogatót Nagy István művészete felől, hanem — bármily különösen hangzik is, hiszen a válogatást ebben az esetben esetlegességek is befolyásolták — mintegy keresztmetszetét is adja művészetének. Ennek a mindenki más művészetétől elkülönülő és megkülönböztethető, hangulatának naivitásával és a művészi eszközök alkalmazásának tudatosságaival megkapó és meghökkentő művészetnek.

Nagy István képei nem barátságos alkotások. Bármennyire is első pillanatban áttekinthető és közérthető a formanyelvük, nem könnyen engedik magukhoz közel az embert. Van bennük valami tartózkodó paraszti puritánság és valami férfiasan „szikár líra", minden elérzékenyüléstől mentes azonosulás tájakkal, emberekkel, a levegő rezdüléseivel, a fény játékaival. „Ábel a rengetegben"! Igen, ez a hangulat, helyesebben magatartás fogalmazódik meg Nagy István pasztelljein. Tamási Áronnak, a másik Erdélyből jött embernek Ábelje néz szét Nagy István szemével a világban. Amit látnak, számukra mindmind új csoda, de mindenről különvéleményük is van.

Művészi eszközei külön-külön nem túlzottan kifinomítottak, mégis csodálatos összhatásokat képes általuk elérni. Pasztelljei között több olyan van, melyeken az egyes képfelületek szinte önálló életet élnek. Össze kell őket „olvasni". Nem egy pasztellje pedig, mint például a „Dombos táj legelésző állatokkal" népmesei hangulatot áraszt, és a népballadák sejtelmeit idézi.

A kiállítás képei között szerepel egy krétával készített „Önarckép" 1922-ből. A képről kihívó tekintetű, merész tartású, öntudatos parasztarc néz szembe a szemlélővel, az utókorral. Vállalva mindazt, amit az életben és a művészetben tett. Egyszer és mindenkorra.

Magyari Vilmos

mélyek az emberekben rejlenek. Ezek egyike volt a dolgozók aktivizálása a munkaversenyben. A jubileumi felajánlások teljesítésével növekedett a termelékenység, lényegesen csökkent az önköltség. (Az értékes spirográf nevű orvosi készülék ipari önköltségét például 12,1 százalékkal csökkentették a vállalt 3 százalékkal szemben, s ez jelentős nyereséget hozott.) Szélesítették a brigádmozgalmat is, s jelenleg 58 brigád 616 taggal vesz részt a szocialista versenyben.

A sok probléma megoldása közben természetesen akadtak hibák, eddig le nem küzdött akadályok is.

A „Budapest Hanoiért" mozgalmon belül a Budapesti Nőtanács takaróakciót hirdetett. A kerületi nőszervezetektől csaknem száz, horgolt kockából összeállított gyapjútakaró érkezett a központba. A nőtanács munkatársai csomagolják az ajándékot. (MTI fotó — Patkó Klári felv.)

Egy orvosi rendelő szomorú története

addig felgyűlt iratok átküldésével az irodára.

De közben – a bizonytalankodás legfőbb bizonyítékaként – a ktsz már megkezdte az építőanyagok szállítását Téglásra.

A beruházási iroda ekkor – a megyei tanács illetékeseinek segítségével – új vállalkozót, a Hajdú-Bihar Megyei Tanácsi Építőipari Vállalatot bízta meg a téglási orvosi rendelő kivitelezésével 1968 júniusában. Létre is jött egy szerződés, mely szerint ez évben megkezdi a munkát a vállalat, s 500 000 forint értékű munkát vállal – kötbérmentesen. S ez az építkezés újabb elhúzódását is jelentheti...

Ennyi tehát a téglási orvosi rendelő szomorú története. Két év alatt papírok cseréltek gazdát, s itt is, ott is papírhalom jelezte a bürokrácia, a tehetetlenség útját. S a téglásiak, a község betegei hiába várták az új, fontos létesítmény megvalósulását. S dicstelen szerepet játszott ebben az ügyben mind a beruházási iroda, mind pedig az építőipari ktsz. Elképzelhetetlen ugyanis, hogy összefogással, közös akarással nem lehetett volna módot találni alvállalkozók biztosítására, az építkezés megkezdésére. Lehangoló volt látni azt az aktacsomót, a levelek garmadát, melyek a szégyenteljes „akciót" kísérték...

Községeink vezetői, lakosai gyakran komoly áldozatoktól sem riadnak vissza a fejlődés érdekében, s felemelő példákat mutatnak az összefogásra, a célok megvalósítására. Ha csak egy kicsi lett volna ebből az áldozatkészségből az orvosi rendelő megvalósításával megbízottakban: meggyőződésem, hogy ma már ott állna Tégláson az olyannyira fontos épület.

Vastag aktaköteg és néhány csomó tégla, építőanyag jelzi most az „orvosi rendelőt" Tégláson. Reméljük, hogy ez a kirívó példa azonban csak példa marad, s egyetlen, más községben sem lesz hasonló sorsuk a szép terveknek...

Vattai Miklós

MAGYAR HÍREK
1968 AUG 24

MAGYAR hírek

XXI. évfolyam, 17. szám, 1968. augusztus 24.
Ára: 3 forint

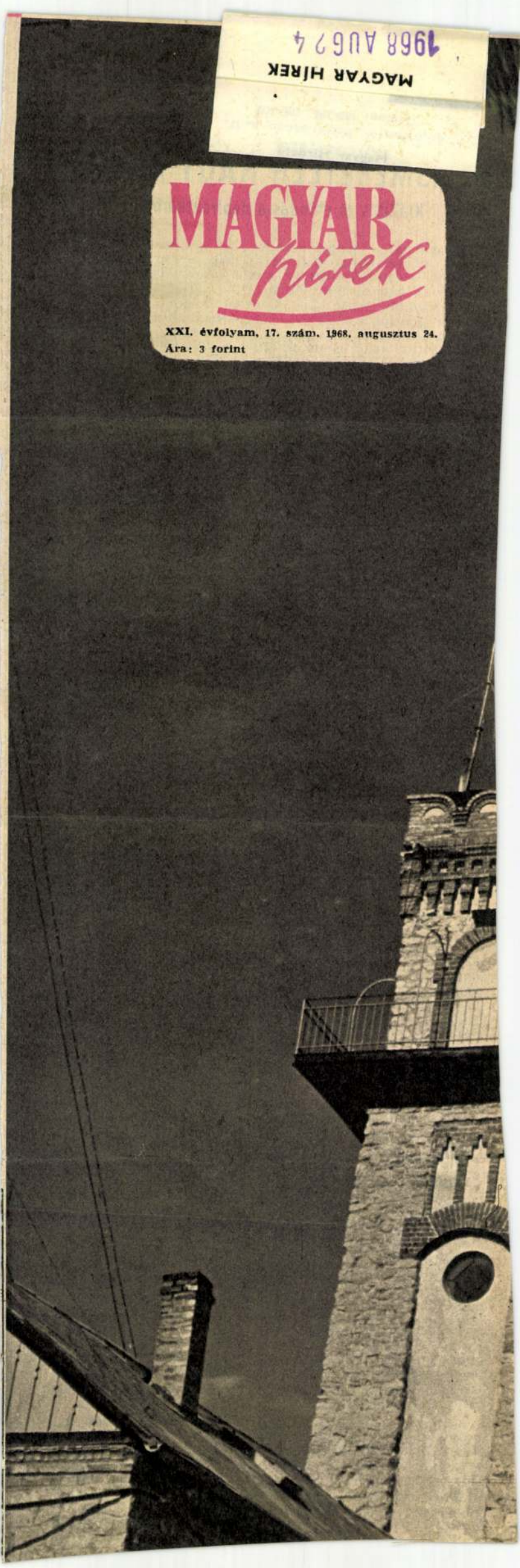

1021 Nagy I. István

AZ ISMERETLEN NAGY ISTVÁN

Kiállítás és előadás a népfrontklubban

„Magyar táj — magyar ecsettel". Ezt a Juhász Gyulai-i címet is adhatnánk annak a kiállításnak, amely *az egyik legnagyobb, mégis alig ismert, szinte napjainkban felfedezett századeleji magyar festő, Nagy István* varázslatos életművéből ad ízelítőt. A Hazafias Népfront Belgrád rakparti központi klubjában, a népfront — elsősorban hazatérő magyarok számára — hétről hétre szerda délutánonként megrendezett előadássorozatának legutóbbi estjéhez illusztrációul —, a becses ajándékul szolgáló kiállítást dr. *Solymár* István, a Magyar Nemzeti Galéria helyettes főigazgatója, a kiállítás rendezője nyitotta meg. A kül- és belföldön élők számára egyaránt érdekes, vetített képekkel is színezett *előadás felidézte „az ismeretlen Nagy István" izgalmas életútját, művészi pályájának legjelentősebb állomásait, érzékeltette festészetének nyelvteremtő erejét, irodalmi történés nélküli, sajátos „képnyelvének" legfőbb jellemzőit, népi-nemzeti vonásait.* A kiállítás képei — jórészt pasztellek, szén- és krétarajzok — pedig *a szülőföld* levegőjét, színeit, tájait, embereit idézik; sűrítetten, minden apró részletezés nélkül, *a népművészettől ihletetten.*

— Nagy István az egyik legjellegzetesebb magyar festő — kezdte előadását dr. Solymár István. Nyelvünk, népművészetünk, tájaink, embereink karakterében a ritmusnak, temperamentumnak, ősinek és történetileg meghatározottnak van valami törvényszerű és sorsszerű magva, lényege. Keveset tudunk elmondani róla, a szavak tévútra vezetnek, de — akár a balladákban, a költészet és a zene kincseiben — előttünk áll Nagy István képzőművészetében. *A nemzeti és helyi jelleg teljessége nyilvánul meg az ő életművében — elementárisan, mégis századunk fogalmazásában.*

Kosztolányi Dezső így írt róla a Nyugat 1923. november 1-i számában: *„Nem tudok róla semmit. Itt állok képei között. Ámulok. Olajfestmény sehol, csak szén- és krétarajz. A piros, melyet annyira szeretek és a vad-sárga hiányzik. De az arcok foglalkoztatnak, lekötnek, izgatnak — lidércnyomásként térnek vissza. Parasztok, kik kóchajat, szösszbajuszt viselnek, s halványlila orrot, kucsmás, süveges, dali legények, úgy ahogy élnek, elkallódva, igénytelenül. És pisze-pösze kislányok, bekötött fővel, botos cigány egyiptomi tekintettel bámulva a semmibe, suhanc fenyegetően, a sunyi, a bamba, a savanyúképű... nénikék görönygyös valóságukban... Aztán ami körülöttük lelhető, présház, utcarészlet, tanya, domb, lapály — minden ugyanez egyéni varázs bűvöletében. Falu utcája, házikó és fák, a fekete-fehér ijesztő egyszerűségében, gémeskút, havas táj, alkony, pepecselés nélkül, oly biztos vonallal odaremekelve, hogy a rajzpapír beléreped. Kévék, kazlak boglyák vörhenyes-örömtelen napsütésben... Nagyszerű!"*

— Nagy István számára a nép nem romantikus vonzódás tárgya, nem választott eszmény, hanem önmagával egy, bonthatatlan *azonosság* — mondta dr. Solymár István. — Művei mélyén elbukott, de leverhetetlen népforradalmak tüze lappang és földet, fákat, virágot, falvakat átfogó indulata a hovatartozásnak. A művészi sűrítés útján kereste és találta meg a kifejezés teljességét.

Csíkmindszenten született 1873-ban, és 1937-ben Baján halt meg. Székely Bertalan tanítványa volt, később *Münchenben*, majd 1900-ban *Párizsban*, 1902-ben pedig *Olaszországban* tanult. A régi és újabb remekművek, a mágneses vonzású példaképek a reneszánsztól Cézanne, Gauguin, Van Gogh korhatározó hármasáig szívébe vésődtek. Küzdelmes életútjának első jelentős állomása az 1914-ben Budapesten megrendezett kiállítása, amely egy kellő tudással rendelkező, témában és megvalósításban is eredeti ízt hozó festő bemutatkozása volt.

— Nagy István vállalkozása hasonló ahhoz, ami Arany János előtt lebeghetett, amikor a gyermekkor népi kincseit, melyek a Halotti beszédtől Balassi Bálinton át az ő idejéig erővel és élettel töltötték meg irodalmunkat, teljes fényükbe, jogukba akarta helyezni. Mednyánszky László folytatásának tekinthető művészete nem esik távol sem a Nagy Balogh Jánosétól, sem Tornyai Jánosétól. És Koszta Józseffel való barátsága éppúgy nem véletlen, ahogyan 1924-ben Egri Józseffel egymásra találnak, életre szóló barátságot kötnek.

— Nagy István alkotó korszakait nem stílusfordulatok jelzik, fejlődése olyan, hogy sokszor előrenyúl, sokszor visszatekint. A valóság sűrítésében és elvonatkoztatásában sokszor eljut a figurális absztrakció olyan fokáig, mint Braque, Klee, vagy a modern művészet legjelentősebb stílusteremtői. Nagy István művészete nélkül nincs magyar képzőművészet; öntörvényű művészete stílusteremtővé vált.

A Magyar Nemzeti Galériában a múlt évben rendezett emlékkiállításra összegyűlt mintegy kétezer Nagy István-alkotás közül csupán ötszázat láthatott a közönség. A kiállítás rendezője, dr. Solymár István tovább kutat a még ismeretlen, esetleg külföldön levő Nagy István-képek után, hogy a teljesség birtokában megrendezhessék majd a minden eddiginél igazibb Nagy István-kiállítást.

H. I.

Nagy István

Népszava
1985. X. 1.

Múzeumi és műemléki hónap

Az avar mesterművektől a margitszigeti királynéi koronáig

Több mint húsz esztendeje rendezik meg hazánkban októberben a múzeumi és műemléki hónapot. Az idei programról tegnap sajtótájékoztatót tartottak a Fészek Művészklubban.

Mint elmondták, a múzeumi hónap *országos megnyitóját Veszprémben, a Bakonyi Múzeumban tartják október 4-én.* Új intézményeket is avatnak ez alkalomból: Budapesten a Petőfi Csarnokban *Repüléstörténeti Múzeum* nyitja meg kapuit, Baján például, a Vojnich-kúriában *Nagy István-képtár* nyílik.

*

Van valami nagyszerű abban, hogy egy ország minden évben egy hónapot akar és tud szentelni a múzeumok, műemlékek, levéltárak értékeinek s tevékenységének. *Harminc napon keresztül a szokásosnál is nagyobb figyelmet sikerül keltenie a kiállítások, múzeumi előadások és foglalkozások iránt.* Holott múzeumi területen az év többi tizenegy hónapjában sem panaszkodhatunk az érdeklődés hiányára. Talán a múzeumi az egyetlen kulturális intézményhálózat, amelynek látogatottsága az utóbbi években is folyamatosan és jelentős mértékben növekedett.

A múzeumok január elejétől december végéig jól megtervezett és mutatósan kivitelezett kiállításokkal, műsorokkal, tehetségünk-ügyességünk kipróbálására késztető foglalkozásokkal, ismereteinket növelő előadásokkal várnak bennünket. *Amikor azonban eljönnek az októberek, mindez megsűrűsödik, külsőségeiben ünnepélyesebb, tartalmában, ha lehet, még gazdagabb lesz.* Így van ez most is. Úgy véljük, jobb szolgálatot teszünk, ha szép szavak helyett azzal köszöntjük a kezdődő idei múzeumi és műemléki hónapot, hogy a figyelemkeltés szándékával felsorolunk néhányat a kiállításai és a rendezvényei közül.

Baranya megyében például *Mesterségek és mesterművek az avar korban* címmel kiállítás nyílik a Janus Pannonius Múzeumban október negyedikén; s ugyanebben a múzeumban *lengyel papírkivágásokat* (a lengyel népi papírkivágás a múlt században született meg) mutatnak be október 1-től, a Toruni Múzeum gyűjteményéből. Néhány rendezvény: a pécsi Csontváry Múzeumban *barokk zene* hangzik fel október 13-án délelőtt, a harkányi Bolgár Múzeumban *filmnapok* lesznek 15—16-án, Komlón 15-én *A múzeumról a múzeumért* címmel lesz előadás szocialista brigádok tagjainak.

A Fejér megyei múzeumi hálózat új épülettel gyarapodott. *Fülén néprajzi tájház nyílt* szeptember 27-én, a Széchenyi utca 107. szám alatt. A XIX. század első felében épült, s most múzeummá alakított árkádos tornácú házban a Fejér megyei takácsközpontok (Polgárdi, Zámoly, Tabajd) *gazdag szőttesanyaga* látható az első kiállításon. Emellett még *a kenderfonás eszközei, takácscéhemlékek,* valamint a XVIII—XIX. századból megmaradt megyebeli *keresztszemes és fehérhímzések.*

Mint nyolc nappal ezelőtt lapunkban is beszámoltunk róla, a Győr-Sopron megyei *Nagycenken* új múzeumszárnnyal gazdagodott a Széchenyi István Emlékmúzeum. Az érdeklődőket most előadássorozat várja ott, a TIT soproni szervezete és a múzeum baráti köre szervezésében. Tegnap kezdődött, a *Reformkori politikusarcképek* című előadással. Október 7-én folytatódik a *Széchenyi és az irodalom* című művel. Október 10-én *Csernák Árpád* színművész *Áhítat és bűnbánat* című műsora hangzik el a patinás falak között, Széchenyi és József Attila műveiből összeállítva. Négy nappal később *Széchenyi az utolsó rendi országgyűlésen* címmel tartanak előadást. Október 21-én az Országos Műszaki Múzeumról lesz szó, rá egy hétre pedig a Széchenyi brigádok al-dunai kirándulásáról, filmvetítéssel kísérve.

A Nógrád megyei *Cseszt-vén,* Madách Imre boldogságának, majd megcsalattatásának színhelyén *irodalmi napot* tartanak október 5-én. Irodalmi előadások, tárlatvezetések, filmvetítések várják a közönséget, s hozzá könyvpremier, továbbá *Lukács Margit* Kossuth-díjas, kiváló művész pódiumműsora, vetélkedő általános iskolásoknak és a helybeli pávakör bemutatója. Természetesen Nógrád megye is több mindennel készült a múzeumi hónapra. A megyei megnyitót október 2-án rendezik, a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeumban. Ekkor nyílik a felújított múzeum több új kiállítása is: az *Évezredek üzenete,* amelyik régészeti anyagot mutat be, a *Vadászat, vadgazdálkodás,* a *Mihályfy Ernő gyűjteményéből készült válogatás.* Salgótarjánban, a Nógrádi Sándor Múzeumban — a múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria közös szervezésében — *Kondor Béla-emlékkiállítás* nyílik október 4-én, s 28-áig látható.

Budapestről is egy példa a lehetséges sok közül. A Magyar Nemzeti Múzeumban a meglevő kiállítások mellett újabb időszaki bemutató nyílik október 12-én, *Az Árpád-házi uralkodók jelvényei és ereklyéi* címmel. Az Árpád-dinasztia tagjaitól nemcsak a koronázási jelvények maradtak ránk. Láthatók lesznek a kiállításon *a bulláik, a pecsétjeik, az idéző billogaik és a pénzeik.* A múzeumi hónap talán legszenzációsabb kiállítása lesz ez. A felsoroltakon kívül bemutatják az esztergomi főszékesegyházi kincstárban őrzött, *XII. századi koronázási ezüstkeresztet,* a budapesti Szent István-bazilikában féltve őrzött *szent jobbot,* a győri székesegyházból *a Szent László-hermát.*

S még ez sem minden. Temetkezési emlékeikből *látható lesz a III. Béla király és felesége, antiochiai Anna testlenyomatát őrző székesfehérvári sírkőlap,* valamint a sírjaikból előkerült jelvény- és ékszeregyüttes. Többek között megtekinthetjük a múlt században előkerült és kifosztott *székesfehérvári királysírokból származó ékszeregyüttest, valamint a XIII. századi, margitszigeti királynéi koronát.*

S mert valahol be kell fejezni: említjük még *Veszprémet.* A felújított Bakonyi Múzeumban október 4-én nyílik az új állandó kiállítás: *A Bakony és a Balaton-felvidék évezredei.* De a Veszprém megyei múzeumokról *holnapi számunkban* egy külön oldalon írunk.

(mátyás)

Üdvözlő táviratok

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, táviratban üdvözölte *Szpirosz Kiprianut*, a Ciprusi Köztársaság elnökét, Ciprus nemzeti ünnepe, a Függetlenség Napja 25. évfordulója alkalmából.

Az Elnöki Tanács elnöke Botswana nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte *Quett Masire* köztársasági elnököt.

Losonczi Pál táviratban üdvözölte *Ibrahim B. Babangida* vezérőrnagyot, a Nigériai Szövetségi Köztársaság államfőjét, a Fegyveres Erők Kormányzó Tanácsának elnökét az ország nemzeti ünnepe alkalmából.

Várkonyi Péter külügyminiszter táviratban üdvözölte *Bali Ram Bhagatot* India külügyminiszterévé történt kinevezése alkalmából.

Nemzetközi környezetvédelmi tanácskozás

Budapesten hétfőn megkezdődött a szocialista országok *környezetvédelmi társadalmi szervezeteinek* tanácskozása. Az ötnapos konzultáción — amelynek házigazdája a *Hazafias Népfront Országos Tanácsa* — nyolc ország: *Bulgária, Csehszlovákia, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, a Német Demokratikus Köztársaság* és a *Szovjetunió* környezetvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezeteinek és szövetségeinek vezetői megvitatják a *természet és az emberi környezet* megóvására tett intézkedéseik eredményeit, kicserélik a környezetvédelem állami és társadalmi irányításában, a feladatok megvalósításában szerzett tapasztalatokat, *közös munkaprogramot* dolgoznak ki az együttműködés fej-

Országgyűlési bizottságok ülése

A túlkínálat oka: kise

Nagy vitára, viharos vélemény- és ellenvélemény-nyilvánításra készültek fel a sajtó munkatársai, akik hétfőn délelőtt az Országház gobelintermébe igyekeztek, az építési és közlekedési bizottság ülésére, hiszen az új parlamenti képviselők e csoportja előtt *három tárca*, az *építés és városfejlesztés*, a *közlekedés* és a *Posta* számolt el tavalyi eredményeivel, sikereivel és elmaradásával. És köztudott, hogy kevés olyan vitatott szelete van a magyar gazdaságnak, mint éppen ez a három. Kevés olyan terület van, ahol annyi *gond, feszültség, tennivaló* keveredne elért és elérni célul tűzött eredményekkel, mint itt.

Talán ezért is tartotta szükségesnek a három tárca, hogy szóban is kiegészítse az írásban a képviselők elé tárt tájékoztatót, miután *Stadinger István*, a képviselőcsoport elnöke megnyitotta a tanácskozást. *Klézl Róbert* közlekedési miniszterhelyettes hangsúlyozta, a lakossági fuvarozásban *igen jelentős szerepet töltenek be a magánfuvarozók*, szélesítve ezzel a szállítási skálát. A beruházásokról szólva megemlítette, új, igazán nagy közlekedési beruházás *nem* indul, holott például az utak állapotát látva jó volna a romlás tendenciáját megállítani.

Szücs Endre miniszterhelyettes az építési tárca sajátos gondjairól szólván elmondta többek között, hogy *tízezerrel csökkent* az építésben foglalkoztatottak száma, s az első félévben 1,7 milliárddal kevesebb nyereséget ért el a tárca, s 8—9 százalékkal kisebb a teljesítés is. Ugyanakkor 30—40 százalékkal megnövekedtek a kínált *ép*
tek, ami bizt

Dorozs Bé
nökhelyettese
rüli áldatlan
va kiemelte,
ren várakozn
az átlagos vá
év, de isme
igénylőt, aki
ja telefonját.

A kissé neh
tában elsőkéi
Fejér megyei képviselő kért szót, és a jelenlévő vezető szakemberektől kérdezte, meddig tart még az építőiparban a munkaerő elvándorlása, s mit tesz ennek elhárítására a tárca? *Lép Ferenc* Tolna megyei képviselő mint gyakorló vasutas, a közlekedési miniszterhelyettes kiegészítését kiegészítve, a MÁV *valós gondjairól* beszélve elmondta, hogy a járműjavító állóeszközök *átlagos életkora 32 év* a vasútnál. A MÁV tíz évvel ezelőttől öt éven át *25 ezer* új vasúti kocsit vett, 80 és 85 között *már csak 1300-at*, a következő öt évre pedig *csupán ezret* tervez vásárolni.

Dr. Kiscelli László Győr-Sopron megyei képviselő a fejlesztés fontosságát hangsúlyozta, s mint mondta, nem a szintentartásra, hanem erre kéne törekedni. *Tóth György* szolnoki képviselő az építőipari termékek túlkínálatát *az építési kedv visszaesésével* magyarázta. Kérte a kormányzatot, ne sújtsa adóteher a megmaradt készletek miatt a megrendelésektől amúgy is elesett vállalatokat, akik *ezért* nem tudtak szabadulni áruiktól. *Tomán Károlyné* borsodi képviselő szerint a leninváros—miskolci vonalon villanymozdonyok helyett dízelmozdonyok járnak, holott a vil-

és tekereklett az elejük tar-
tájékoztató szövege. Mint elmondta, az elmúlt években éppen ezektől a tárcáktól vontak el jelentős pénzeszközöket, s ez *komoly gondokat okozott*, amit viszont az anyag *nem tükröz*. Ő is egyetértett képviselőtársaival, hogy a három tárcának *nagyobb lehetőséget kéne adni a fejlesztésre*, majd a Pénzügyminisztérium jelenlevő képviselőjéhez fordulva kérte, a minisztérium indítson vizsgálatot a fiatalok lakáshoz juttatását illető támogatások helyzetéről, mert *a jelenlegi árak mellett a fiatalok ezekkel az anyagi lehetőségekkel már nem sokra mennek.* A telefonhelyzetről szólva elrettentő példaként említette egy osztrák vállalat itt dolgozó képviselőjét, aki anyagbeszerzési gondját a tarthatatlan vonalhiány miatt végül is úgy oldotta meg, hogy *auótba ült, és sietve Bécsbe hajtott*, telefonálni.

Ezután *Bodonyi Csaba* borsodi és *Angyal Imre* veszprémi képviselők szóltak hozzá, majd a miniszterhelyettesi válaszok után Stadinger István elnök zárta le a képviselőcsoport ülésének első napirendi pontját. A vita után a képviselők ügyrendi témáról folytattak megbeszélést.

B. A.

Nagy István, kstő

– : Heti ajánlot

Új Tükör

3-4

XXIII/5

ÁLLANDÓ TÁRLAT

Nagy István képtár, Baja

Bajáról Rudnay Gyula és az általa vezetett iskola jut a műbarát eszébe. A múlt év végén azonban képtárral gazdagodott a város. A névadó Nagy István (1873—1937).

E festőnk életmódja szén- és pasztellrajzai lehetőségét követte; így alakult művészi célja is. Az állandó vándorlás nem tette lehetővé számára, hogy huzamosabb ideig dolgozzék egy-egy képen, ezért a hosszas előkészítést igénylő módszereket el kellett hagynia. A látvány

legjellemzőbb karakterjegyeinek megragadására törekedett. A páratlan balladai tömörség képeinek sajátossága. Nagyobb emberi közösséghez szóló művészetet teremtett: a magyar szegényembernek, a szerb parasztnak, a román hegyipásztornak állított emléket. Életének utolsó éveit Baján töltötte.

Az állandó kiállítás anyaga hagyatékokból, ajándékozásokból született. A másfélszáz festmény, szobor, érem alkotóinak névsorában ta-

láljuk például Egry József, Uitz Béla, Berény Róbert, Aba Novák Vilmos, Szőnyi István, Barcsay Jenő vagy Rudnay Gyula és tanítványai közül Szurcsik János, Udvardi Erzsébet, Weintrager Adolf nevét.

Az 1830 körül épült, klasszicista stílusú, egykori Vojnich-kúriában otthonra lelt művek válogatása, rendezése — Bánszky Pál és Simon Magdolna munkája — igazolja, hogy vidéken is meg lehet felelni egyfajta „országos" esztétikai mércének. (Képünkön Nagy István Őzike című festménye.)

Decsi Kiss János

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 ÁPR 6

1021 Nagy István

Megyei sikerek a televízióban és a rádióban

Két versenyben is érdekelt volt megyénk a hét vége televízió-, illetve rádióműsorában. A televízióban vasárnap este került sor a Váci Mihály szavalóverseny döntőjére, amelyben Harsányi Ágnes hajdúböszörményi gimnazista képviselte megyénket.

Őszinte örömünkre szolgál, hogy a rendkívül tehetséges versmondó abszolút első lett, sok-sok ponttal maga mögé utasítva a másik első helyezettet is. (A szabályok értelmében két első helyezett volt a versenyben.) Rendkívül bensőségesen, nemesen adta elő Illyés Gyula „Bevezető egy Kodály-hangversenyhez" című versét. A zsüritagok magas pontszáma, egyértelmű dicsérete további biztatást jelenthet a kivételes adottságokkal rendelkező versmondónak. Mellette azonban dicséret illeti Kertész Lászlót, a hajdúböszörményi gimnázium költő tanárát is, aki a versmondót felkészítette erre a nagy versenyre.

Szép debreceni sikert hozott a Magyar Rádió Bartók műveltségi versenye is, amelynek döntőjében a Református Kollégium gimnáziumának csapata képviselte megyénket. Szoros küzdelemben, nagyon nehéz versenyben, gyönyörű teljesítményt nyújtottak, elnyerték az 50 ezer forint jutalommal járó második helyet. Gratulálunk a versenyzőknek s mindazoknak, akik felkészítésükben részt vettek.

Így aztán hírünk az országban a felszabadulási ünnepségek során igencsak gyarapodott. Külön szép gesztus volt a hajdúböszörményi Városi Tanácstól, hogy különdíjat adott Harsányi Ágnesnek. Végvári József vb-elnökhelyettes adta át Nagy István szolnoki szobrászművész alkotását a versenyzőnek, jelezvén ezzel, hogy a város egész közvéleménye milyen nagyra értékeli a versmondó sikerét.

zott szoba két személy
szére kiadó. Mikszáth
ca 53.

Külön bejáratú bút
zott szoba, fürdőszoba h
nálattal két tanuló
dolgozó kislánynak a
nal kiadó. Rákóczi u.

Rendes szobatársakat
bérlőnek felveszek. Vig
vű Mihály u. 51.

Kis szoba kiadó két
mélynek, házaspárnak
Ispotály u. 21. II. em.
Érdeklődni 3 óra után.

Kiadó külön bejáratú szoba. Böszörményi út 87.

JÁRMŰ

601-es Trabant, utánfutóval eladó, 500-ast beszámítok. Árpád tér 24.

Autókarosszéria, karambolos kocsi javítást, lakatosmunkát, hegesztést, rövid, pontos határidőre vállalok. István út 1/A.

Kifogástalan Pannónia 250-es igényesnek eladó. Dobozy u. 19. I. em. 7.

Trabant 601-es eladó. Sárdy, Izsó u. 28.

250-es Jáwa motorkerékpár eladó. Vendég u. 35.

BÚTOR

Eladó hármasszekrény, bukós fotelágy, kisméretű gáztűzhely, ágybetét, egyszemélyes, kétszemélyes sezlon, 6 db matrac sodronnyal, hangulatlámpa, rádió, 2 db barokk szék. Kút u. 5

u. 4. I. em. 6. kis SZTK-nál.

Festett hálóbútor jó állapotban, olcsón eladó. Bihari u. 6.

Eladók szép francia diófa háló, rekamié, fotelek, székek, asztal, konyhabútor, stelázsi, zsírosbödönök, ülőkád, teknők. Arany János u. 1/A. II. Csapó.

Sötét fényezett háló, egy rekamié, csillár, klöpli függöny és egyéb apróságok eladók. Ságvári Endre utca 8. II. em. 1.

Eladó modern konyhabútor. Honvéd u. 52. 4. ajtó.

Jó állapotban levő kisméretű rekamié, párosszekrény, fényezett asztal eladó. Monostorpályi út 33/C. Gyenesék.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Eladó fürdőszoba-berendezés káddal, szalagfűrész, villanymotor, kombinált abrikter, kompresszor, hegesztőtrafó, mini olajkályha, esztergapad, tizedesmérleg, kazán radiátorral

ÁLLAT

Naposcsibe kapható április 7., 9., 14-én. Vass Pál u. 6.

Eladok 110—120 kg-os fiatal hízott sertéseket. Kiss Áron u. 40.

Simaszőrű, fekete kölyök kutya elveszett Vécsey u. elején, bal első lába törött. Megtalálóját jutalmazom. Gizella u. 1. Pál.

EGYÉB

1 db 400 literes burgonyafüllesztő új állapotban közületeknek eladó. Debreceni Temetkezési Vállalat, Debrecen, Béke útja 13.

22 kg-os propán-bután gázpalackot vennék. Hajnal, Gvadányi u. 14. II. em. 2. Telefon: 16-451.

Toll, dunyha, párna felvásárlás legmagasabb napi árban. Pásti u. 8.

Óriás gyümölcsű szentendrei egres és nagy gyümölcsű hollandi piros, fekete ribizkatőnek

1968 AUG 8
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

A SZÜLŐFÖLD SZÍNEI

Kanadai magyarok a Nagy István kiállításon

A Hazafias Népfront Belgrád rakparti klubjába minden szerdán délután ellátogatnak hazánkban tartózkodó, idegenben élő magyarok. Kiváló előadó tolmácsolásában minden szerdán megismernek valamit az óhaza életéből, megtudnak valamit a mai Magyarországról. A tegnapi szerda mégis különbözött az eddigiektől. Nemcsak azért, mert képzőművészeti témájú volt az előadás. Dr. *Solymár* István, a Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese „Népi, nemzeti jelleg és korszerűség a magyar képzőművészetben, Nagy István festményeinek tükrében" címmel tartott előadást és megnyitotta az *„Ismeretlen Nagy István"* című kiállítást. Azért volt különböző ez a szerdai klubdélután az eddigiektől, mert a külföldi magyarok szinte önmagukat, régi otthonukat láthatták viszont.

A falon a század első évtizedeiben élt kiváló festő képei... Falusi házak, boglyák, gémeskutak, erdélyi havasok, bükki, dunántúli dombok, nyárfák. Alföldi szegényparaszti otthonok, paraszt férfiak, egyszerű emberek drámai ihletésű, cézanne-i mélységű, realista portréi. Az asszonyok, a férfiak, akik töprengő szemmel állnak meg egy-egy kép előtt: kanadai magyarok. 30—40 éve ilyen szegényes kunyhókból vándoroltak ki, ezekről a tájakról. A megtört arcú emberek portréiban mintha anyjukat, régi szomszédaikat látnák viszont. Nagy István, az erdélyi származású, de az egész országot bebarangoló festő úgy látott maga körül mindent, mint ahogyan az egyszerű ember látja önmagát, a világot. Minden romantikától mentesen, a maga realista valóságában. A „nép szemével" látott, de mindent művészi színvonalra tudott emelni. Művészete teljesen az itthoni tájban gyökerezik. Nemcsak témájában, ritmusában és szemléletmódjában is. És ezért áll olyan közel minden képe az idegenbe szakadt magyarokhoz.

A kiállítás mellett vetített-képes előadást is láthattak az 1937-ben meghalt kitűnő festőről. Amikor ennek vége volt, elbeszélgettem néhány öreg, kivándorolt magyarral. Mi ragadta meg őket legjobban a látottakból? A Mátraderecskéről Welland városába kivándorolt Kovács házaspár, a Gömör megyéből Windsorba ment Kerekes István, s a Budapestről Edmontonba került Simon Albert válasza majdnem azonos: a tájak. Az itthoni színek, az itthoni dombok, patakok, fák. Simon Albertnek kedves kis háza van Kanada északi részén, gyönyörű ezüstfenyőket ültetett köré és két orgonát. Nagyon szép az is. De ez mégis más, ezek a szülőföld fái.

Kerekes István először van idehaza. Negyven éve égette a honvágy, s most elhozta unokáját, a 13 éves Lene Hochesont is. A kislány egy szót sem tud már magyarul, „de a nagypapa annyit mesélt az óhazáról, hogy muszáj volt neki is eljönnie..." Pedig a hosszú utazásra kettőjük számára még a spórolt pénzük sem volt elég, az öreg kölcsön kért egy francia barátjától. „De muszáj volt eljönni..." Lene és a nagypapa három hete vannak Magyarországon, ám azon törik a fejüket, hogyan lehetne még legalább két hétig meghosszabbítani itt-tartózkodásukat. Szeretnék még megnézni a „gyermekvárost" is, mert Kanadában nincs ilyen, s Lene sok-sok magyar gyerekkel is szeretne találkozni.

A vetítővásznon és Nagy István festményein viszontlátták a szomorú hangulatú tájakat, a megtört embereket, a hajdani szülőföldet. Ahonnan a szegénység elűzte őket. Most, mikor kilépnek a teremből az utcára, az eső fényétől ragyog az aszfalt, neonoktól az egész város. A falusi otthonok is, ahová ellátogattak, olyan mások, olyan színesek. Megváltoztak a tájak, a körülmények és az emberek.

(csákváry)

tulás, halál követi. S i
— mint a fesztiválon
annyiszor — az egyenr
vietnami fiúk és lányok
lé fordultak, újra mege
tették a már oly sokszo
mondottat: *„Veled vagy
Vietnam!"*

A vietnami nép, amely a történelem viharaiban számos alkalommal kényszerült arra, hogy megvédje függetlenségét és szabadságát, ma az egész haladó emberiség rokonszenvét élvezi. A szélesedő szolidaritási világmozgalomba jelentős láncszemként illeszkedett bele az ifjúság szófiai találkozója, amelyen a különböző világnézetű, vallású és fajú fiatalok sokarcú tábora szavakban és tettekben egyaránt kifejezte mély együttérzését és szolidaritását, teljes mértékben egyetértett a vietnami nép hősi harcának támogatásában.

A vietnami és minden elnyomott nép iránt kifejezett szolidaritás ékes bizonyítéka az ifjúság és diákság aktív politizálódó kedvének. A szófiai fesztivál már *az önálló politikai fellépést követelő ifjúság találkozója volt,* azoké a fiataloké, akik szenvedélyesen megvitatják a társadalom kis és nagy kérdéseit, s akik határozottan be akarnak kapcsolódni a politikai életbe. Ezért mondhatjuk: *Szófiában politikus VIT-en vettünk részt,* ahol táncoltak, énekeltek, daloltak a fiatalok, de ahol még nagyobb helyet kaptak a politikai viták, szócsaták. A világpolitika bonyolult állása, a nemzetközi munkásmozgalomban jelentkező megosztottságok természetesen éreztették hatásukat; hiszen — mint már a fesztivál megnyitásakor is ismeretes volt — Kína, Kuba és Albánia nem küldte el fiataljait Szófiába. A szélsőjobboldali nézeteket hangoztató kisebb csoportok pedig — zömmel nyugatnémetek, dánok, hollandok és norvégok — nem tudták növelni befolyásukat. Nem voltak hatással a túlzó nacionalista nézetek sem, mint azt az izraeli küldöttke és barátság nagyszerű eszméiben a különböző világnézetű küldöttek megtalálták az összekötő kapcsot. Hiszen a háború az emberiség történelme folyamán még soha nem fenyegetett olyan pusztítással, mint korunkban. Az ifjúság sokszorosan érzi, milyen pótolhatatlan kincs számára a béke, mert az atom- és hidrogénbomba az emberiség jövőjét fenyegeti, a fiatalok álmait rombolná szét, megkezdett életek tíz- és százezreit tenné tönkre, felfelé ívelő életpályákat törne derékba, jóvátehetetlenül. *A Szófiában egybegyűlt fiatalok az egész világ ifjúságának élni akarását és határozott, céltudatos békevágyát tolmácsolták.*

Korai lenne végleges és lezárt értékelésbe bocsátkozni, hiszen a Szófiában eltöltött tíz felejthetetlen nap még túl elevenen él bennünk ahhoz, hogy hidegen mérlegeljük a IX. Világifjúsági Találkozót. A nagyszerű élmények sorozata, a karneválok és a színes utcai forgatagok, a sokszínű rendezvények, a fűtött hangulatú politikai nagygyűlések egyaránt azt bizonyítják: a világ ifjúságának nagy seregszemléje *elérte célját.* Köszönet jár ezért a vendéglátó bolgár

Nagy István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 12
FORRÁS

Festőmű

1021

NAGY ISTVÁN: NYÁRI TÁJ (1928?)

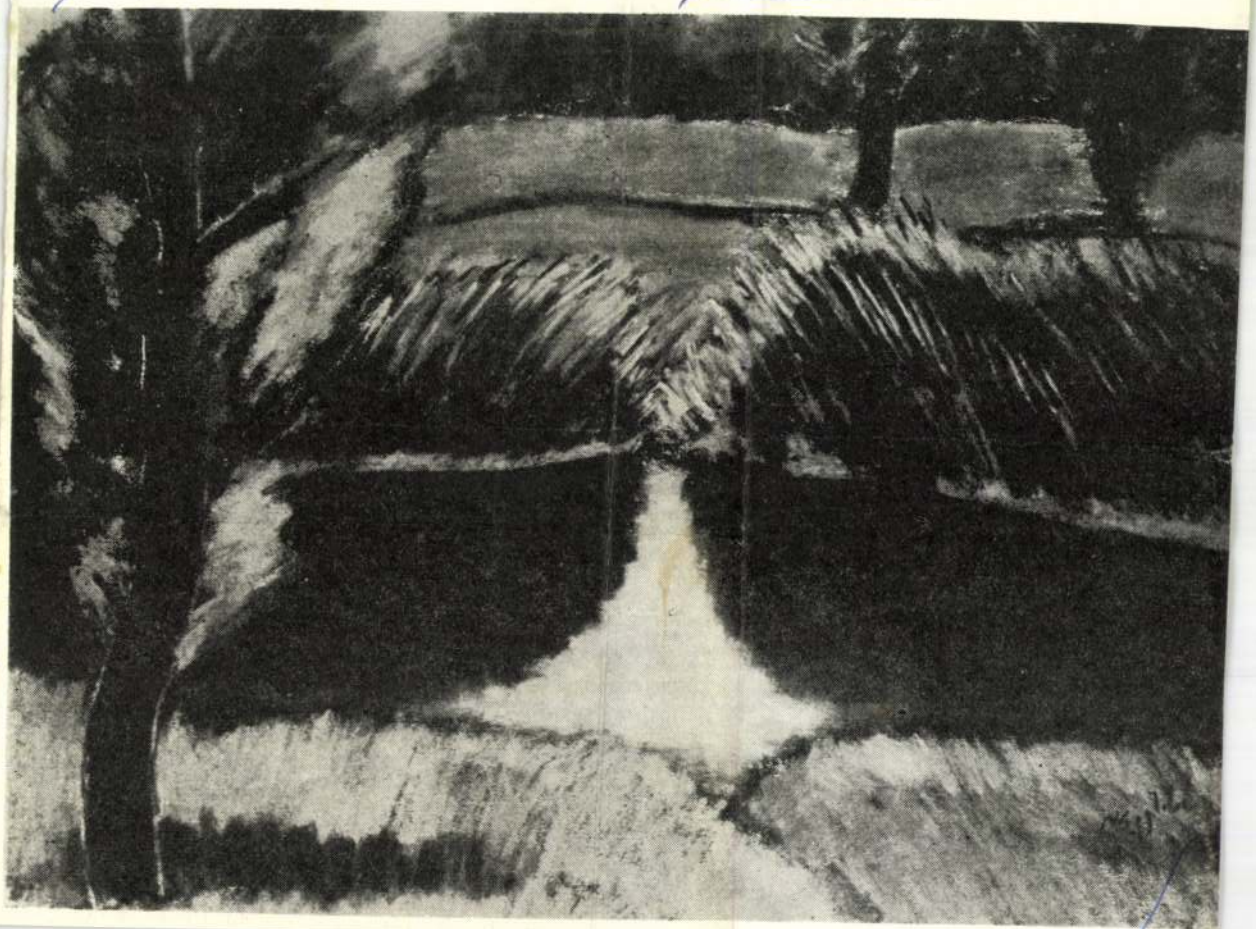

ÚTJELZŐ

a holddal együt
feltámadok a n
szakadékba hul
tiszta öntudatto

holtom után m
ítélhet halálra
élek köztetek örökös
útjelző bádogtábla

sorsot cserélek veled
leszek helyetted árva
magam ítéltetek
felnemtámadásra

KÜLDETÉS

küldj a föld alá nagykövetnek
szemgödrök mélyére elnémulni
töröld el a feltámadást
húzd át testem útlevelét

ültess vadsóska martilapu alá
kergess világgá csontviharba
kötényem tartom akkor is
májusi cseresznyefa alá

Nagy István
MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 12
FORRÁS
Művészet

1021

NAGY ISTVÁN: GYILKOS TÓ (1930 körül)

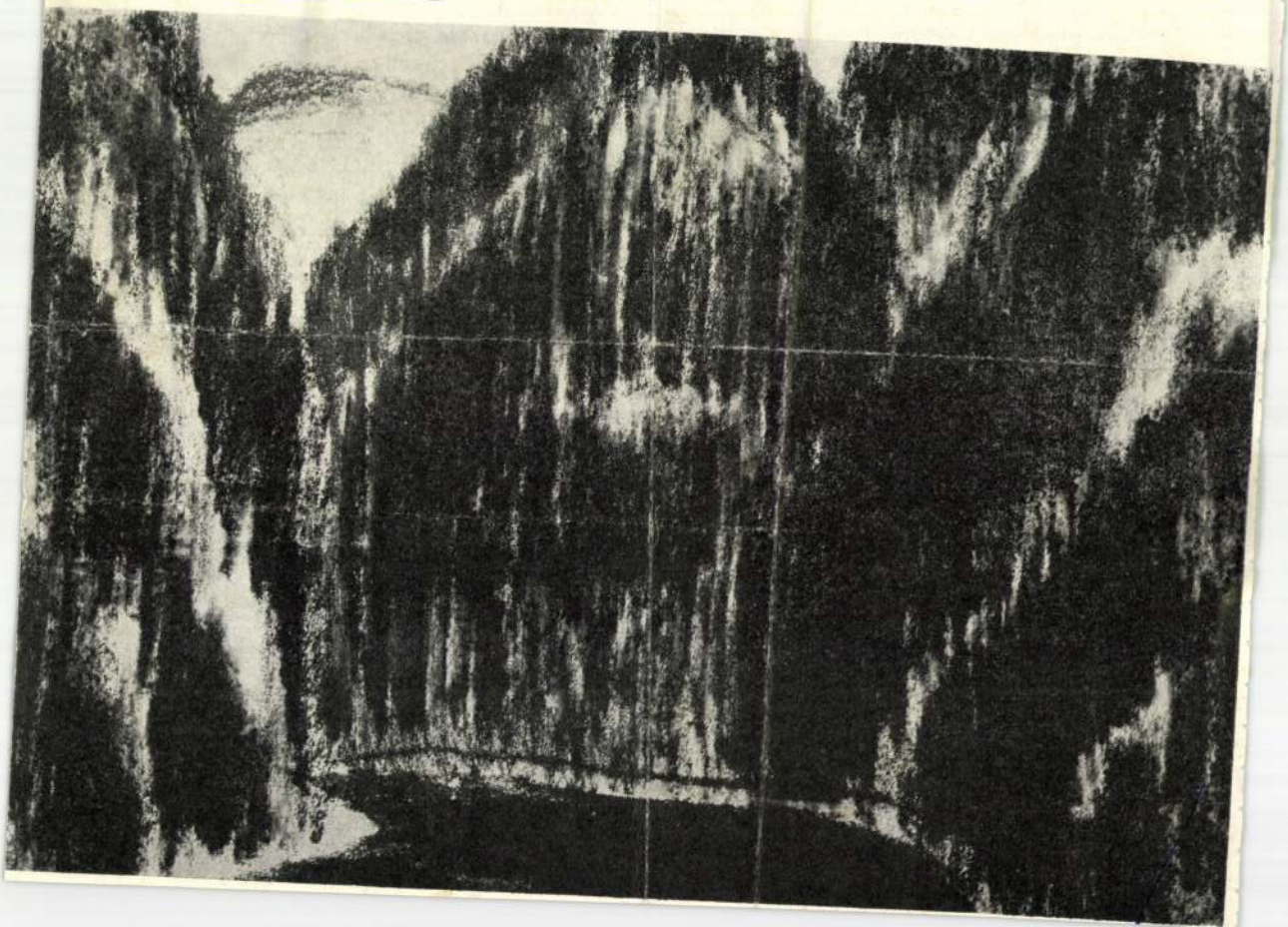

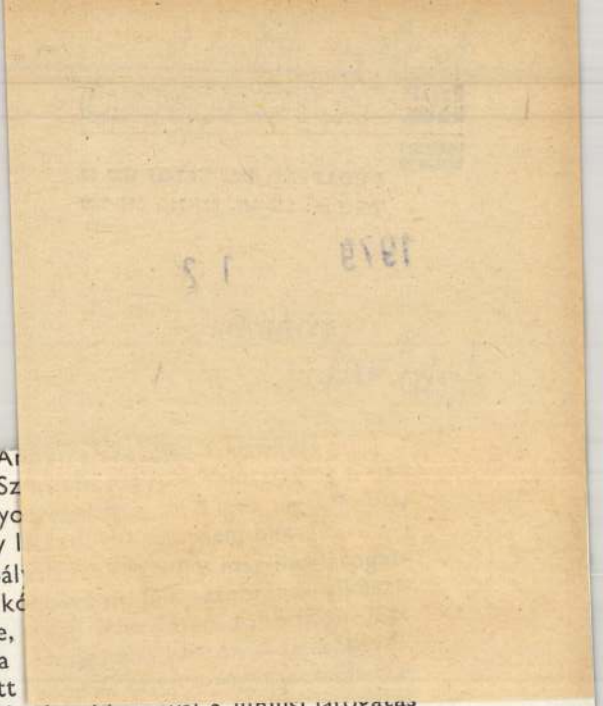

júniusban „... súlyos betegen fekszik a bajai kórházban ... Állapota aggodalmat keltő."

1936 júniusi keltezésű az a levél, amelyet Medgyessy Ferenc írt a bajai szemészfőorvosnak, dr. Aszalós Imrének. Nagy István után így érdeklődik: „Hát *vajon szegény Pista jobban van-e?* Nem[sok] bízni való van rajta szegényen" (Medgyessy orvos is volt).

A beteg talán *júliusban volt utoljára jobban:* „... most egyszerre örvendetes javulást észleltek rajta." (Bácskai Újság, júl. 20.) A nemrég még szorongató helyzet változásáról az aggódó feleség írhatott Tornyainak is, mert vásárhelyi kórházi ágyán válasz írására szedte össze magát a gyenge, reszkető kezű idős mester. „... Én egészen tehetetlen vagyok — írja magáról. — Legalább 4—5 hétig gyógyulnom kell, — ha ugyan itt nem hagyom a fogamat." A lap első mondata Nagy Istvánra vonatkozik: „Örülök nagyon, hogy Pistánk jobban van."

Kórházi betegágyánál feleségén kívül is akadtak látogatói. Egy alkalommal vele tartott Vondra Ottóné, a Nagy Istvánékat befogadó Szoyka család egyik lánya. „Én

— Ar
— Sz
is nagyo
és úgy l
A pál
ták a ké
tésére,
Bajára
Együtt
tőt. Minden bizonnyal a júniusi látogatás szomorú emléke elevenedett meg Medgyessyben a már idézett, Aszalóshoz írott levelében. Nagy Istvánra Medgyessy özvegye szeretetteljesen emlékezett vissza: „... kórházban feküdt éppen szegényke. És már olyan stádiumban volt, hogy neki minden mindegy volt. Talán nem is látott meg engem, még ha rám nézett is volna ..."

1937. febr. 13-án, 64 éves korában meghalt Nagy István. Halála okául tüdőgyulladást említ az egyik bajai újság. Dr. Schwabik József (és Dr. Aszalós Imre emlékezete) szerint agyérelmeszesedés volt a halálos végű betegség. Ez utóbbi nem zárja ki az előbbi tudósítás igazságát: a belgyógyászatról került az elmeosztályra.

Katona Ádám szerint (Igaz Szó, 1973.

Nagy István

festőművén

Glücks-hagyaték kiszámítva

Lóska Lajos

cikke.

Fiatal cumulás

↓

Műveket 40/1

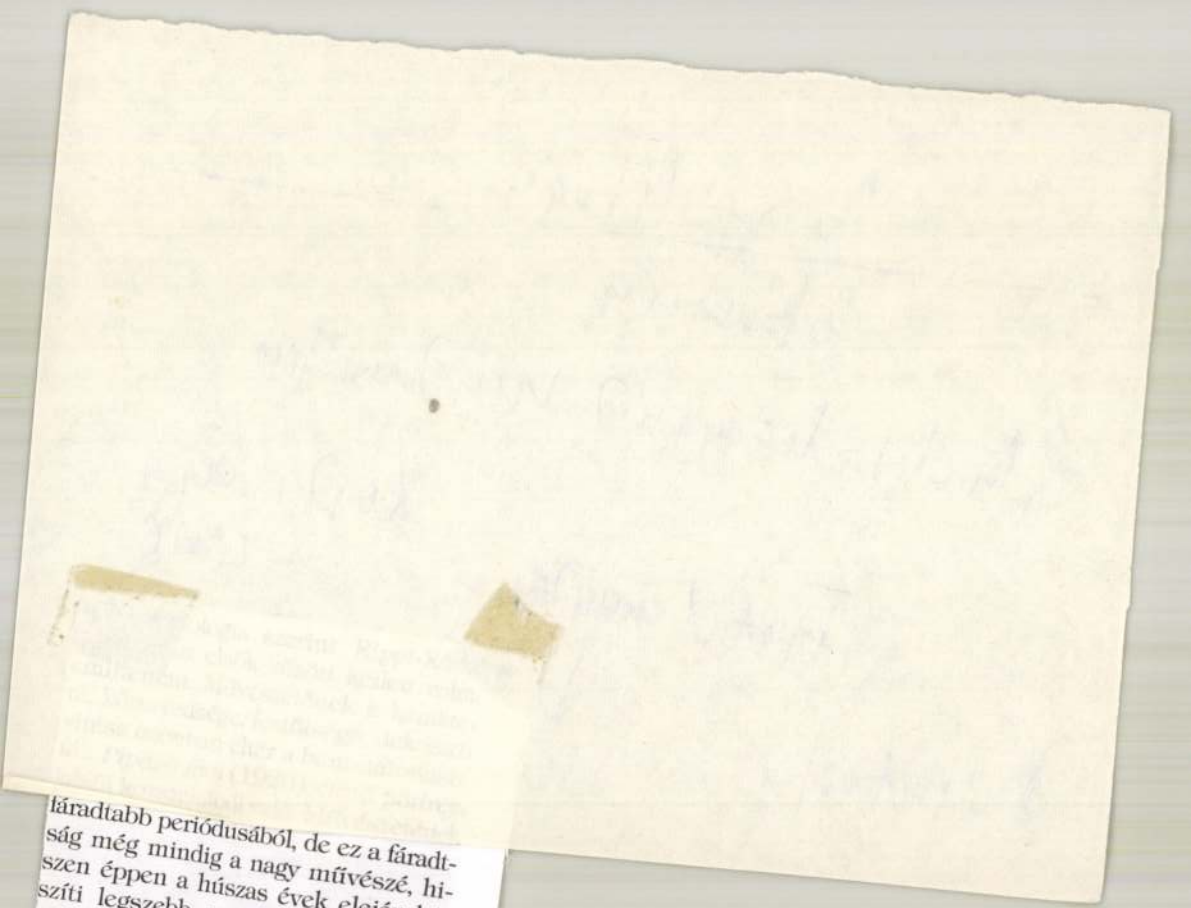

fáradtabb periódusából, de ez a fáradt-
ság még mindig a nagy művészé, hi-
szen éppen a húszas évek elején ké-
szíti legszebb arcmásait a nyugato-
sokról. Nos, ebben az időben született
ez a pipázó idős férfit ábrázoló, foszló
kontúrú, barnaságában-feketeségében
is dekoratív arckép, melyet méltán so-
rolhatunk az élete alkonyán levő festő
nívós művei közé.

Egry Józsefnek öt képe szerepel a
árlaton, közöttük egy korai tájkép,
nely technikáját és színvilágát teki
e egyaránt eltér a művész leg
esebb Balatont ábr

Nagy István

MŰVÉSZET 1985/11-12

hátsólap

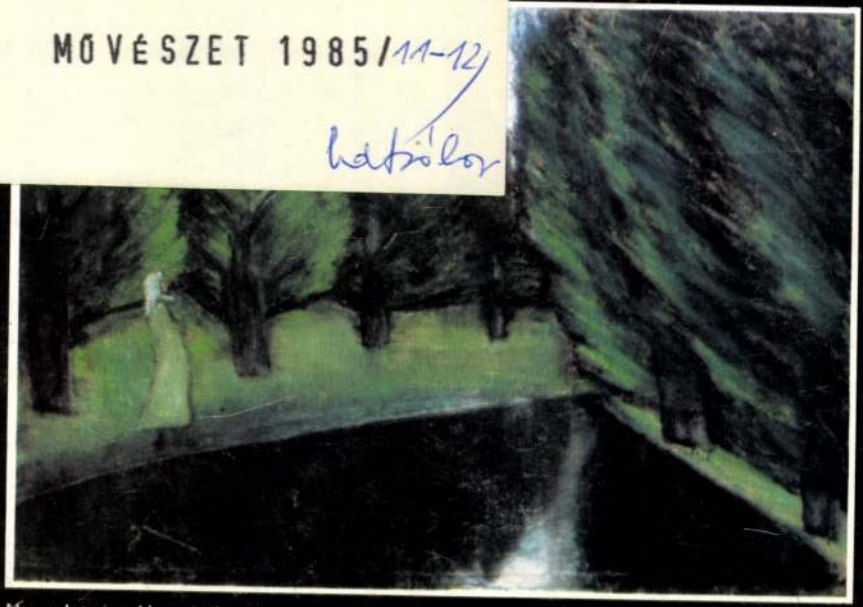

Nagy István: Hartai tóparton, pasztell, papír, 45x62 cm, 1932 k. (fotó Kiss B.)

Műveinek maradandó esztétikai értékén túl mi teszi különösen időszerűvé Nagy István művészetének a népszerűsítését? Alkotásaira különösen illik a Bartók által hirdetett program: „A természet nyomán alkotunk". Nagy István tanítómestere a természet és az élet volt... Az archaikus kultúrát, emberben és tájban az ősi, természetes karaktert képes megragadni anélkül, hogy archaizálna.

Bánszky Pál: Nagy István Képtár Baján

Nagy István
festőművész

A Glücks-hagyaték
(kontamét.

Lóska Lajos
cikk

Fehérfejkendős lila blúzos
mennyezc. 40 x 28 cm

Művészet
90/1

5

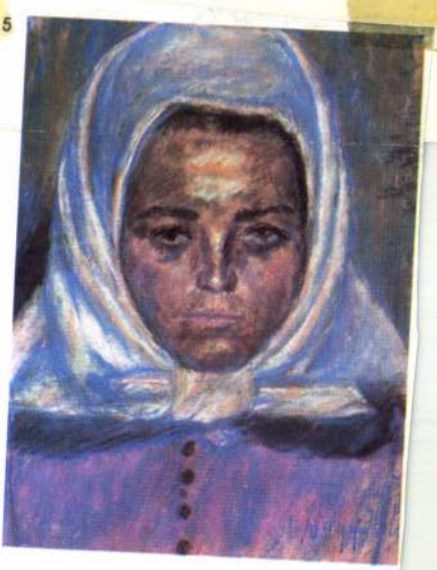

26

MINDENTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1971 JAN 4

NAGY ISTVÁN

1971. január 4.

TÉLI TÁRLAT 1970

A Damjanich János Múzeum 1970. évi kiállítási programját a hagyományos Téli Tárlat zárta, amelyen a megyénkben dolgozó művészek mutatják be alkotásaikat. Az alkotóművészettől, különösen a képzőművészettől nem vitathatók el a vizuális hatás tartalmi-tudati tényezői mellett az érzelmi kísérőmotívumok. Éppen a festészet rendelkezik legbővebben azzal az eszköztárral, amely leginkább épít a színek, formák hangulati töltésére. Ezzel az érzelmi és tudati hatásegyüttessel képes csak a kívánt tartalom kibontakozni, megértésre, átérzésre számíthatni.

A megyei művészek anyagának így együtt a mai alföldi élet problémáit, gazdag összetettségét, jelenét kellene a nézőben képileg és hangulatilag is érzékeltetni, vagyis szűkebb mikrokozmoszunkat egész világunk viszonylatában. Ezt az igényt a tárlat egésze nem elégíti ki. Igen sok az érzelem, szenvedély nélküli, tartalmában, művészi megoldásában is problémátlan, közönyös munka, amely nemcsak alkotója számára jelentette „csupán" a beküdési határidő teljesítését, de sajnos a nézőket is közömbösen hagyja. Nincs értelme, de lehetősége sem, hogy valamennyi kiállító művész munkájáról beszéljünk. Általában a művészek a tőlük megszokott, ismert módon képviseltetik magukat alkotásaikkal. Mégis közelebbről vizsgálva néhány konkrét művet, elsősorban a szobrászok munkásságáról kell beszélni. Náluk érezhető leginkább az anyaggal és a kifejezéssel folytatott eredményes küzdelem.

Nagy István nemrégiben rendezett egyéni kiállításán már érezhető volt a samott erősödő szerepe művészetében. Most kiállított munkái már érett alkotásokat mutatnak. „Örömben fogantak" kompozíciójánál a bővérű, expresszív formák meleg érzelmi telítettséget kapnak az anya ölében kuporgó két gyermek játékos elhelyezésétől, hármójuk stilizáltságában is eleven kapcsolódásától. Korábbi plasztikai munkásságának eredményei, s az utóbbi évek iparművészeti érdeklődése ötvöződött megkapó „Kecskecár" alkotásán. A jól komponált szobrászi formákból kibontott büszke kecskefej díszítmény együttese a népművészeti elemektől a pompa-idéző színes ékkövekig, fémapplikációkig terjed, s összességében vidám népmesei hatást kelt.

Szabó László hegesztett munkákkal, domborítással, konstruktív igényű andezit, — illetve márvány, bronz plasztikával jelentkezik. Mindegyik anyagban otthonosan mozog. Különösen szép „Család" domborítása.

Simon Ferenc „Napszédítő tollak" lemezdomborítása a kiállítás egyik legfigyelemreméltóbb alkotása. Érett művesség, a bronzlemez adottságainak kihasználása, a témának megfelelő elemekből épített lírai szimbólum-együttes ízesül munkáján.

Papi Lajos két szépen megmunkált kőfeje bizonyítja, hogy teljes eszköztárral és plasztikai érzékkel zárkózott fel a kisújszállási szobrászművész szolnoki társai mellé.

A Közép-Magyarországi Területi Szervezet alkotóközösségében speciális és rangos hely illeti a fiatal Sáros András Miklóst. Asszociatív készségével a századunkra jellemző konkrét jelenségekből olyan rendszert alkot grafikai lapjain, amely éppen negatív előjelével protestál a humanizmus mellett.

Fazekas Magdolna néhány éve alakuló, fejlődő stílusa kiteljesedett, s „Anya gyermekével" munkáján már egy határozott lírai egyéniség mutatkozik teljes for-

mai és eszközbeli érettséggel. Meggyes Lászlónál az utóbbi tárlaton bontakozó konstruktív festőiség lett a döntőbb irány, s míg „Tabán alkonyatkor" képénél, még az előző, oldottabb folthatás is jelen van, „Rőzsehordó munkások"-jánál egyéni konstruktivitása már teljes szándékában érezhető. Baranyó Sándor szenvedélyes színvilága, erőteljes határvonalakkal tematikus rendbe kényszerített foltjai egységes kvalitást mutatnak lila virággal pompázó „Búzatábla" munkáján, akár a témában eltérő „Vegyiművek kéntárolója" alkotásán.

Berényi Ferenc munkái között hadd szóljunk néhány szót „Tengerpart" képéről. A friss, piros-sárgaernyők, a tenger kékje, a föld színcsíkja éppen egyszerűségével ragad meg, s hangsúlyozza, milyen fontos szerepe van egy téma képélménnyé varázsolásában a színeknek. Néhány ernyő, néhány jelző szín — és kiteljesedik bennünk a tengerpart élménye minden hozzátartozó asszociációjával együtt.

A tárlat további részéről nagyjából ugyanazt mondhatnánk el, mint amit a megelőző évek tárlatain elmondtunk. Lehet, hogy az „elvárásban" van a hiba, s hogy „túlzásnak" tűnik szellemi izgalmat várni az évi tárlatoktól. De a művészettörténet, különösen a XX. század művészetének története nem ezt bizonyítja.

— egri —

DOLGOZOKAT alkalmazunk

Adatfeldolgozó Központunk — érettségizett vagy 16-ik életévüket betöltött 8 általánost végzett lányokat alkalmaz lyukkártya-gépkezelői (gépkönyvelői) munkakörben. — Betanításukról helyben gondoskodunk. A szakmai képesítés megszerzését követően — a teljesítménytől függően — jó kereseti lehetőséget biztosítunk. Jelentkezni lehet az Adatfeldolgozó Központ pézügyi osztályán Szolnok, Liget u. 36. sz. alatt. Telefon: 12—378.

A Szolnok 1. Postahivatal 16 évet betöltött dolgozókat vesz fel kézbesítő munkakörbe jó kereseti lehetőséggel. Jelentkezés a főnöki irodában.

Gyors-gépírót azonnal alkalmazunk. Fizetés megegyezés szerint. Minden héten szabad szombat. Gyógyszertári Központ Szolnok, II. sz. Irodaház.

Azonanli belépéssel akalmazunk autóvillamossági szerelőt és gépkocsivezetőket. Fizetés megegyezés szerint. 40 órás munkahét. Jelentkezés személyesen: Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat Szolnok, Tószegi út.

Keletmagyarországi Rövid és Kötöttáru Nagykereskedelmi Vállalat egy gyors- és gépírót és egy szakképzett kereskedelmi dolgozót azonnali belépéssel felvesz. Jelentkezni lehet: Szolnok, Rékasi út.

Mezőtúri Posta központos részlegéhez férfi munkaerőt keresünk, akku-kezelő és portalanító munkakörbe. Jelentkezés: Mezőtúr, Postán. Molnár Sándornál.

Apróhirdetések

INGATLAN:

ÚJBÖGÖN 334 szám alatt 1100 n-öl szőlőgyümölcsös megosztva is eladó. Érdeklődni: Kocsiscsik Mihály, Szolnok, Úttörő u. 51.

KÉT-család számára is lakható háromszobás új téglaház 6 helyiségből álló melléképülettel és 372 négyszögöl szőlővel beültetett telekkel eladó. Törökszentmiklós, Kun B. u. 17. szám.

KÉTSZOBÁS családi ház 600 négyszögöl telekkel, mezőgazdasági épületekkel eladó. Rákóczifalva, Hunyadi u. 10.

GÉPJÁRMŰ:

KARAMBOLOZOTT személygépkocsit vennék. „Készpénzzel fizetek" jeligére a szolnoki hirdetőbe.

1400-as Fiat novemberben vizsgázott — 25 000.— Ft-ért sürgősen eladó. Szolnok, Rákóczi u. 27.

JÓ állapotban lévő Warsawa olcsón, sürgősen eladó. Nagyrév, Kossuth u. 1.

ADÁS-VÉTEL:

ELADÓ egy angoltókés Stingl pianinó, 6 darabból álló kombinált szobabútor. — Szolnok, Mészáros u. 19. (Posta utcája).

VASHORDÓ 200 literes eladó. Szolnok, Vak Bottyán u. 32.

LAKÁSCSERE

...NÉM ket-...szkomfor-...téses új ...akásomat. ...s hason-...ok, Kulich ... VII. ép. ... 17. ajtó.

ELCSERÉLNÉM ceglédi kétszoba összkomfortos, gázfűtéses I. emeleti központi fekvésű főbérleti lakásomat hasonló szolnokiért. „10.857" jeligére a szolnoki hirdetőbe.

ELCSERÉLNÉM egyszobás összkomfortos, földszintes szövetkezeti lakásomat, hasonló nagyobbra, „Mayás kir. út" jeligére a szolnoki hirdetőbe.

VEGYES:

EGYEDÜLÁLLÓ nő kisgyermekkel albérleti szobát keres konyha használattal üresen, vagy bútorozva a város belterületén sürgősen. — „Igénylés" jeligére a szolnoki hirdetőbe.

VÁLLALATUNK bérelne diákszállás céljára Szolnokon üres helyiségeket. Címünk: ÉPSZER Vállalat, Szolnok, Dózsa Gy. u. 3. sz.

...l mennyi

...dves partnerének

...en

...n gazdag,

...et kíván a

...MAG

...ALAT

...yarországi

...nt a

...il

...ni Vállalat

...:

...könyvelőt,

...gédmunkást,

...díjas is lehet.

... Jelentkezni lehet: Szol-

...en

...AP-ban!

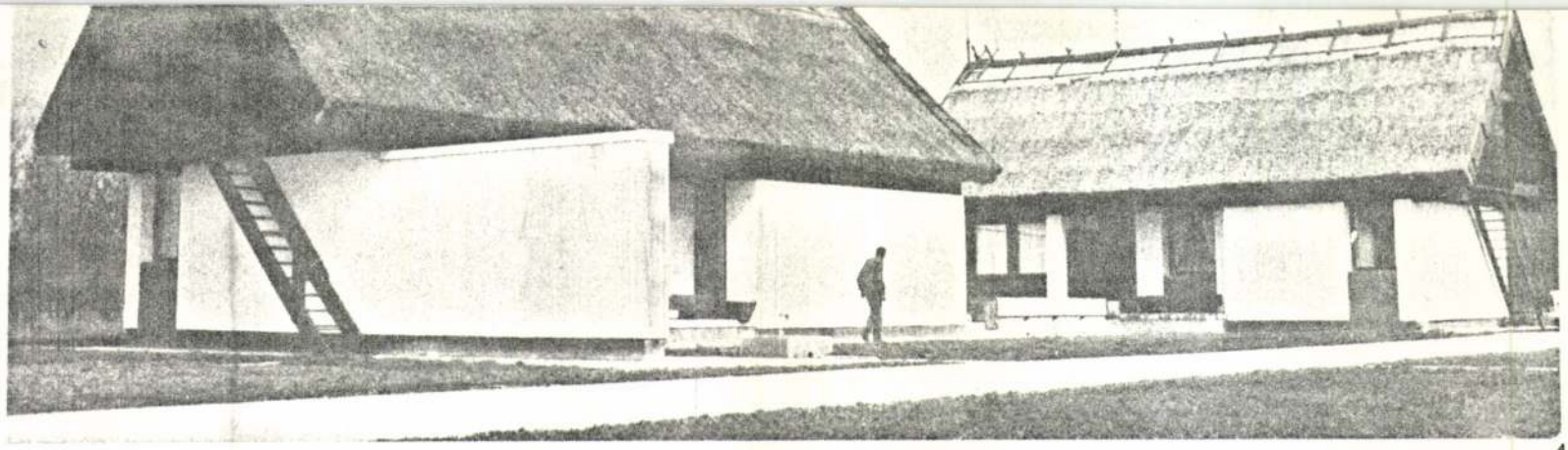

5 4

1. Szolgálati lakás
2. A—A metszet
3. Kutatók szállásterülete
4. Kutatói szállás és szolgálati lakás
5. Étkező-társalgó belső képe

1. Logement de fonction
2. Section A — A
3. Quartiers des chercheurs
4. Gite de chercheurs et logement de fonction
5. Vue intérieure du réfectoire et du parloir

Szerkezetei: a fehérre meszelt téglafalak, a fedélszerkezettel egyesített fafödém és a nádfedés organikusan olvad az alföldi táji környezetébe. Arra törekedtünk, hogy a kutatói szállásba készült belsőépítészeti kialakítás, a vaskos parasztbútorok érzetét keltő mobiliák és a berendezési tárgyak az épülettel jól harmonizáljanak.

A fent leírt gondolat megvalósítását a részletes tervezés mellett a beruházó aktív és nagyvonalú hozzáállása segítette elő. A kivitelező — szerény lehetőségei ellenére — lelkes és lelkiismeretes munkája, nagy szaktudásra alapozott gyakorlata minőségileg jó munkát eredményezett.

A kivitelezés folyamán a három szerv között baráti jellegű munkakapcsolat alakult ki, mely a munka akadálymentes lefolyását nagymértékben befolyásolta.

Az eredmény örömében egyaránt osztozunk.

P. N.—N. I.

1. Szolgálati lakás
2. A—A metszet
3. Kutatók szállásterülete
4. Kutatói szállás és szolgálati lakás
5. Étkező-társalgó belső képe

1. Logement de fonction
2. Section A — A
3. Quartiers des chercheurs
4. Gîte de chercheurs et logement de fonction
5. Vue intérieure du réfectoire et du parloir

5

4

Szerkezetei: a fehérre meszelt téglafalak, a fedélszerkezettel egyesített fafödém és

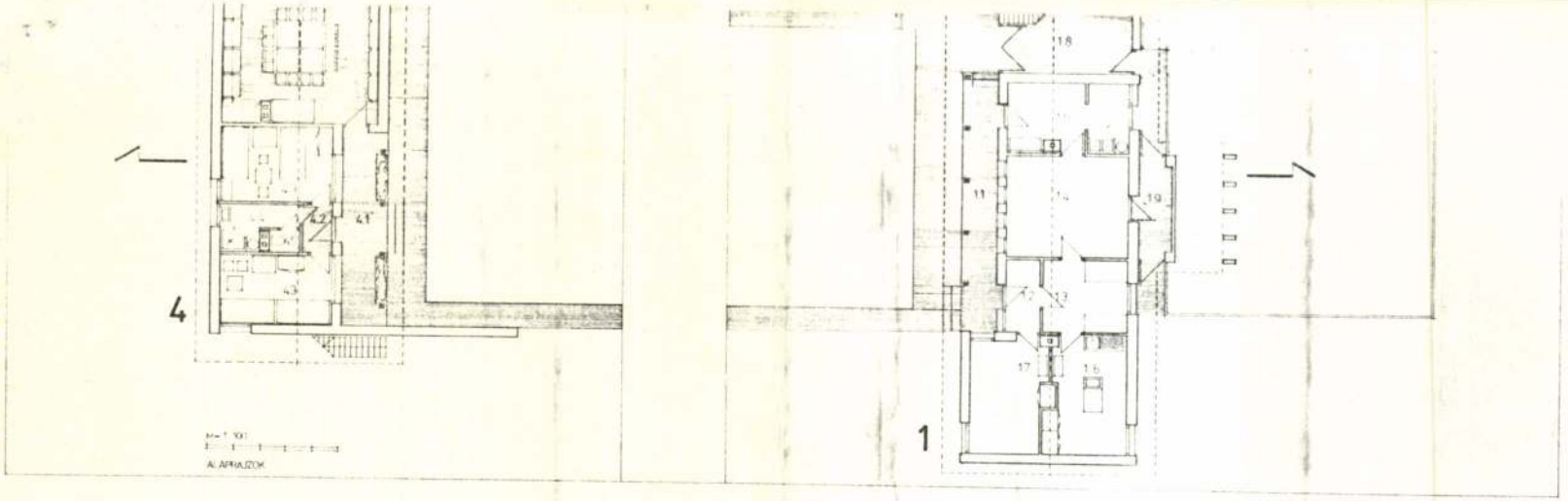

1

1. Földszinti alaprajz
1.1 Tornác 1.2 Előtér 1.3 Keltető 1.4 Előnevelő 1.5 Tápszerkonyha 1.6 Labor 1.7 Iroda 1.8 Nyitott szín 1.9 Osztályozó, zsilip
2. Melléképület
2.1. Hidroforház 2.2. Fészer
3. Készenléti szállás 3.1. Előtér 3. 2. Szoba 3.3. Háló 3.4. Konyha 3.5. Kamra 3.6. Fürdőszoba 3.7. Gerderob 3.8. W. C. 3.9. Közlekedő
4. Kutatószállás
4.1. Tornác 4.2. Előtér 4.3. Háló 4.4. Fürdőszoba 4.5. W. C. 4.6. Étkező-társalgó

Túzokrezervátum nevelő telepe, Dévaványa

Építészek: Nagy István, Pár Nándor (SZOLNOKTERV)

Belsőépítész: Nagy István, Pár Nándor; statikusok: Selmeczi Tamás, Cingel Károly; elektromos tervezők: Fazekas Károly, Blahó Ferenc; gépész tervezők: Nagy Vince, Demes Istvánné; út-tereprendezés: Nagy Dénes; beruházó: Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal; kivitelező: „Aranykalász" TSZ, Dévaványa; építésvezető: Szmarkó Tibor; lebonyolító: Szegedi Erdőrendezőség; tervezés: 1976; kivitelezés: 1977—78; épület bekerülési költsége: 5 021 500,— Ft; fotó; Danka István

A hatvanas évek elejétől egyre jelentősebb szerepet kap a komplex természet- és környezetvédelem. Államunk jelentős intézkedéseket tesz az erős ütemben fejlődő ipar és mezőgazdaság denaturáló hatásainak csökkentésére, mely kiterjed a föld, a levegő, a vizek tisztaságának megőrzésére, a növénytakaró és állatvilág védelmére.

A humánus emberi környezet szem előtt tartásával létrejött nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek mellett cél az egyes természeti képződmények, sziklák, barlangok, őslápok megvédése, valamint a ritka fajok és a kipusztulófélben levő állatok megmentése. Ez utóbbi tevékenység nem korlátozódik a kipusztulás megakadályozására, hanem adott esetben az egyedek számára mesterséges beavatkozással történő felszaporítását is célozza.

Ez történik a hazánkban is honos nagy testű madarakkal, a túzokokkal is.

Az Európában található mintegy 6500 egyed 40%-a él Magyarországon. Így természetesnek látszott, hogy a faj megmentésének lehetősége hazánkban lehetséges. Különösen jó alkalom nyílt a Békés megyei Dévaványa környékén, ahol a mezőgazdaság számára művelésre alkalmatlan magas fűvű szikes területek, kaszálók vannak, melyek jó életfeltételeket adnak a túzoknak. Ezek a szikes területek mentesek a belterjesedő mezőgazdaság, gépesített és kemizált agrotechnikájától. Így született meg a gondolat a Dévaványai Tájvédelmi Körzet létrehozására, mely a túzok szabadtéri állományvédelmének és zárttéri tenyésztésének, majd az ebből származó szaporulat visszavadításának kísérleti céljára létesült.

A tájvédelmi körzet szigorúan védett részén épült fel a kísérleti telep. Itt tenyésztik az emberekhez szokott törzsállományt. Utó-

2

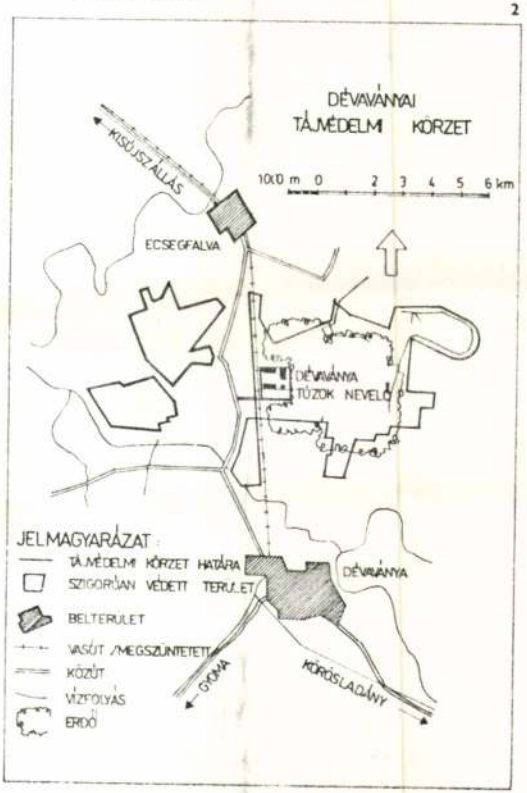

3

2. Helyszínrajz
3. Összkép a technológiai területről
4. Szolgálati lakás

1. Schéma du rez-de-chaussée
1.1 Portique 1.2 Vestibule 1.3 Couveuse 1.4 Prééducation 1.5 Cuisine d aliment concentré 1.6 Laboratoire 1.7 Bureau 1.8 Hangar ouvert 1.9 Ecluse calibreuse
2.1 Chambre d hydrophore 2.2 Resserre
3.1 Vestibule 3.2 Chambre 3.3 Chambre à coucher 3.4 Cuisine 3.5 Office 3.6 Salle de bains 3.7 Garde-robe 3.8 W. C. 3.9 Passage
4.1 Portique 4.2 Vestibule 4.3 Chambre à coucher 4.4 Salle de bains 4.5 W. C. 4.6 Réfectoire-parloir

2. Plan de situation
3. Vue d'ensemble du domaine technologique
4. Logement de fonction

daikat kb. egyhónapos nevelés után a telep mellett található mintegy 2 hektáros vadítóba telepítik, visszavadítva a szabad természetbe.

A telep a kisújszállás—dévaványai út mellett fekszik kb. 1,5 km-re egy liget tisztásán. Három fő épülettömbből áll. Technológiai épületből, készenléti szállásból, és kutatói szállásból. A technológiai épületben kaptak helyet a faj mesterséges szaporításával kapcsolatos funkciók: keltető, előnevelő, tápszerkonyha, laboratórium. Hozzá kapcsolódik még egy kb. 600 m² területű szabadtéri nevelő és egy melléképület, mely a telep vízellátását biztosító hydroforházat és fészert foglal magába. A készenléti szállás háló- és étkezőszobákat, konyhát, előteret, míg a kutatói szállás a hálószobák és fürdő mellett étkező-társalgót tartalmaz. A funkció az emberi településtől távoleső, nyugodt környezetet kívánta, így vált az épületegyüttes az alföldi tanyavilág részévé.

Az épületszárnyak telepítése is a pusztában álló tanyák befelé forduló világát idézi. A megszűnőben levő tanyavilág magányos láncszeme él képileg tovább ebben az együttesben, de komfortfokozatban őseit jóval felülmúlva, teljes kényelmet biztosítva az ott tartózkodóknak.

4

Magyar Építőművészet 1981/3

2 1

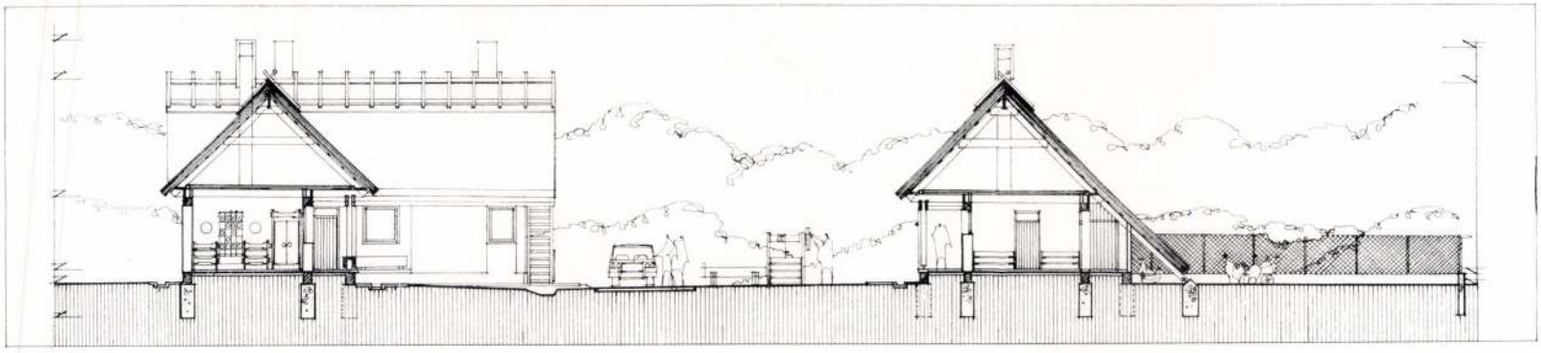

3

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971. FEB 2.

PETŐFI NÉPE

HAzai TÁRlat

NAGY ISTVÁN KÉPE. SZEGEDEN

Nagy István festőművész Bajáin töltötte életének utolsó éveit. Műveiből képtárat alapított a Bajai Türr István Múzeum, s már több mint ötven értékes festményét őrzik itt. A kiváló művész alkotásait első alkalommal mutatják be az ország más városaiban. Február 12-én Szegeden, a Móra Múzeumban, azt követően Orosházán, majd Nagykanizsán láthatja a közönség.

GYŐRBEN A LENINI PÁNCÉLVONAT

A Diósgyőri Járműjavító Vállalat KISZ-fiataljai készítette lenini páncélvonat országjáró körútja során vasárnap utolsó vidéki állomására, Győrbe érkezett. A Rába-parti városban a határőrség díszszázada, több száz úttörő fogadta a vonatot és személyzetét.

EÖTVÖS-CENTENÁRIUM

Jubileumi hét kezdődött hétfőn Tatán, az Eötvös József Gimnáziumban, névadójuk halálának századik évfordulója alkalmából. Az ünnepségsorozat az Eötvös-dombormű megkoszorúzásával kezdődött, majd kiállítást nyitottak a nagy író, költő és államférfi életéről, munkásságáról.

A centenárium érdekessége, hogy a Budapesti Eötvös József Gimnázium tanárai és diákjai a héten három alkalommal is a tatai gimnáziumba látogatnak, ahol együttes szép kiejtési versenyt és szellemi vetélkedőt rendeznek névadójuk életéről.

350 FÉLE PIPA NAGYKŐRÖSRŐL

Az ország egyetlen pipagyára, a Nagykőrösi Faáru- és Dohánycikk Gyártó Vállalat továbbra is kitart a pipagyártás mellett, noha a kereslet csökken. Az utóbbi években a dohányosok leszoktak a pipáról, s elmaradtak a külföldi vevők is. A nagykőrösiek jelenleg háromszázötven féle pipát kínálnak a vevőknek. Valamennyi nemesfából készül, az igényesebbek részére pedig délszaki növények gyökeréből, leggyakrabban a spanyol buyerfából faragják.

ÚJ, OLCSÓBB KAPUTELEFON

Titkos, hangos és olcsó — e három tulajdonságával aratott gyors sikert a Baranya megyei Szerelőipari Vállalat új terméke, a saját tervezésű kaputelefon, amely társasházakban a kapubejárat és a lakások közötti közvetlen hangos érintkezés eszköze. Az 1969. évi bemutatkozás után tavaly 18 000 lakásba jutott ilyen készülék, az idén pedig már harmincezer új otthont tesznek ezzel is kényelmesebbé.

75 ÉVES A PÉCSI SZÍNHÁZ

A Pécsi Nemzeti Színház tavasszal, ünnepi hét keretében emlékezik fennállásának 75. évfordulójáról. A színházban megkezdődtek az előkészületek. A központi ünnepséget március 18-án rendezik: díszelőadáson mutatják be Illyés Gyula: Bölcsek a fák című új komédiáját. Ugyanezen a napon nyílik meg a pécsi színjátszás történetének kiállítása, amely három korszakot ölel fel: bemutatja az 1820-tól 1895-ig terjedő „hőskort" az új színház avatásától a felszabadulásig terjedő időszakot, majd az ezt követő negyedszázad pécsi színjátszásának emlékeit.

NEMZETKÖZI MŰANYAGIPARI KIÁLLÍTÁS

A Chemolimpex megbízásából április 14—20. között a BNV 27-es pavilonjában nagyszabású nemzetközi műanyagipari kiállítást rendez a Hungexpo, „Hungaroplast 71" elnevezéssel. A kiállításra világhírű cégek egész sora jelentkezett.

A kiállítók közül az angol Schell-cég műgumival, hőre lágyuló műanyagokkal és műszálakkal szerepel. Az olasz Montecatini műanyaggyártáshoz szükséges alapanyagokat sorakoztat fel.

AZ ESZÉKI „DÁN SZARKA" LETT A GYŐZTES

Februárban országos, majd ezt követően nemzetközi galambkiállítás lesz Budapesten. Ennek előkészületeként nagyszabású válogatóversenyt rendezett Pécsett a 42. számú galambtenyésztő egyesület. A dél-dunántúli tenyésztőket — a bíráló bizottság ítélete alapján — mintegy harminc fajtagyőztes galamb képviseli majd a fővárosban. A verseny alkalmából nemzetközi kiállítás nyílt a Zsolnay Művelődési Házban. A galambparádé legnagyobb sikerét az eszéki vendégek aratták ritka „jemeni ugató" és „dán szarka" galambjaikkal. Ez az utóbbi kapta egyébként a legmagasabb — 97 pontos — minősítést is a zsüritől.

TAVASZ A DÉLI PARTON

A tavaszias időjárás a január végi vasárnapon is sok hazai és külföldi kirándulót vonzott a Balaton déli partjára. A villatulajdonosok százai már szombaton munkához láttak. Takarították a nyaralók körüli kiskerteket, és előkészítették a talajt a virágok és más veteményes számára.

A tó csillogó jégpáncélja még dacol az enyhe időjárással. A siófokoi Napfény Szállóban szombaton estére ötvenszázalékos volt a foglaltság: belga, kanadai, jugoszláv és magyar vendégek töltötték itt a hétvégét.

ÜDÜLŐCENTRUM SZOLNOKON

A Tisza-part romantikus kö[illegible]zetében az Alföld egyik legszebb fekvésű üdülőcentrumát építik ki Szolnokon. A nagy kiterjedésű Tiszaligetben a hatezer személyes strandfürdő, a nemzetközi kempingtábor, a sporttelep, a KISZ-tábor mellett vállalatok egész sora épít modern üdülőházat. Az itt nyaraló, víkendező dolgozók ellátását jól felszerelt konyhák szolgálják. Új színfoltja a ligeti üdülőparknak a szaunafürdő, amelyet az észt testvérváros, Tallinn fürdőinek mintájára építettek.

akkor: lát-e az agitáció, azaz összegyűjti-e a véleményeket, kérdéseket? Mert nagy hiba lenne úgy felfogni a szóbeli agitációt, mint igazságaink, véleményünk, érveink puszta közlését.

Eredményesen csak akkor lehet felvilágosító munkát végezni, ha arról is beszélünk, ami „nem szerepel a munkatervben"; ami foglalkoztatja környezetünket, amiről szóbeszéd születik, híresztelések terjednek el. A helyi kérdésekre — s most helyi alatt akár egy munkaközösséget, de akár egy település lakóit is érthetjük —, helyben lehet választ adni, s ritka kivételektől eltekintve e válaszadás csakis szóban történhet. S ami döntő: a válasznak nemcsak igaznak, de egyszerűnek, közérthetőnek is kell lennie. Napjainkban ugyanis sűrűn megtörténik, hogy elhangzik a válasz, de megértésre, s így elfogadásra sem talál, mert bonyolult, csak a „beavatottak" számára érthető. Egy termelőszövetkezetben úgy agitálni az új agrotechnika bevezetése mellett, hogy hallgatásra talál, s cselekvésre serkent.

A lépcsők egymáshoz illeszkedő fokozatok. Azok az agitáció esetében is. A jó illesztés, a hézagok kiküszöbölése, az országos és a helyi kérdések egészséges arányának meglelése, a célravezető módszerek, eszközök megkeresése a pártcsoportok, a pártalapszervezetek erejének próbatétele. Az erő megvan, ezer tény bizonyítja. Okosan, ésszerűen élni vele: ez az amit napjainkban a változó körülmények, a megnőtt igények minden kommunista közösség feladatává tettek!

M. O.

Új játszótér

Játszóteret létesít a nyárlőrinci tanács a község belterületén. A tervek szerint hintákkal, homokozókkal, padokkal szerelik fel a gyermekek és felnőttek számára épített játszó, pihenő parkot.

Több bútor

Megkétszerezi jelenlegi termelését a negyedik ötéves terv végére a Budapesti Bútoripari Vállalat.

Az új egri gyáregységben az idén fejeződik be egy technológiai-gépészeti beruházás; a már elkészült üzemcsarnokokat gépekkel „népesítik" be, s ennek nyomán az idén 10—15 millió forint értékűvel több étkező- és konyhaszekrényt, fotelt és fotelágyat gyártanak, jövőre pedig ezt is megkétszerezik.

A vállalat újpesti asztalosárugyárában a szakosodás következtében bővítik az „M"-jelű garnitúracsaládot — új „testvéreket" kap, Maya, Melinda és Marina —, s ezekből a korábban tervezett évi 6000 helyett várhatóan 8—10 ezer szobagarnitúrát gyártanak az idén.

Jászberényben a múlt évinél kétezerrel több gyermekszoba-berendezést állítanak elő, ebből hatszáz új, színes gyermekszoba lesz, amely Tomi és Robi néven kerül forgalomba.

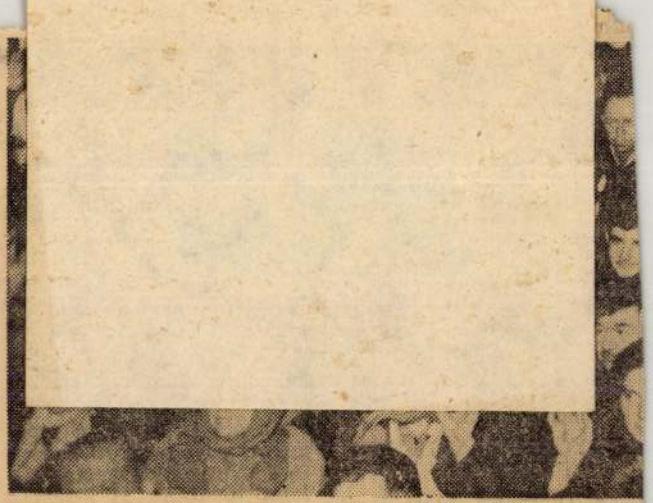

Szavaz a közgyűlés

szervezését. Ez időben egymást követték a gyűlések. Orvosolni a személyes sérelmeket, közben azon gondolkodni, hogyan pótolják a kieséseket — nem volt könnyű feladat. A féléves közgyűlésen a vezetőség tájékoztatója után a tagság előtt is világossá vált a termelőszövetkezet meglehetősen rossz gazdasági helyzete. Külső segítség nem akadt, maradt a tagság szorgalma, a vezetőség abrakos és speciális tápos hizlalást, amellyel lényegesen nagyobb súlygyarapodást értek el. Így az eredetileg 1971-es értékesítésre tervezett bikák piacra adásával csaknem 4 millió forintos többletbevételre tettek szert. Ahhoz, hogy az év eredményesen zárult, hozzájárult a közel hárommilliós költségmegtakarítás is.

Persze, mindez nem ment zökkenők nélkül. Ennyi

A tagságnak több mint (Pá

K A

— **Megkezdődtek a félévi vizsgák** a felsőoktatási intézményekben: a 87 intézmény nappali, esti és levelező tagozatán mintegy nyolcvanezren számolnak be tudásukról, most már a Művelődésügyi Minisztérium által kiadott új tanulmányi és vizsgaszabályzat előírásai szerint.

— **Újabb négy tanyai iskolát** zárnak be Szolnok megyében — határozták el az illetékesek. A diákok szüleinek egy része belterületekre költözött, az iskolák elnéptelenedtek.

— **A hagyományos újságíróbált** 1971. február 6-án tartják a Duna Intercontinental Szállóban.

— **Nagyobb mennyiségű szagosító** anyag került véletlenül a hajdúszoboszlói földgázba, ez okozta azt a kellemetlen szagot, amely miatt hétfőn mintegy 500 bejelentés, panasz érkezett Debrecenbe. Noha hiba történt — most folyik a vizsgálat — és a kellemetlen szag erősen érződik, az anyag teljesen veszélytelen és robbanásmentes.

— **Az M—1-es autóút** Tatabányával párhuzamos, hét kilométer hosszú szakaszát felújítva, új aszfaltburkolattal megerősítve forgalomba helyezték.

— **Újabb 26 árvízkárosult** család költözhet új otthonba a Békés megyei tanácsi Építőipari Vállalat karácsonyi ajándékaként még az ünnepek előtt. A legtöbb kárt szenvedett Békés nagyközségben a most elkészült húsz új házat hétfőn adták át az építők, kedden pedig Bélmegyer községben kerül sor hat újjáépített ház műszaki átadására.

— **Gyanús zörejeket** hallottak kiszűrődni Sydney repülőterén egy feladásra szánt ládából. Amikor a biztonsági szolgálat emberei a ládát kinyitották, abban négy fiatalembert találtak. Három angol és egy ausztráliai ilyen módon akart potyautasként eljutni London-

Árvíz a Körúton

Kijavították a sérült főnyomócsövet

Kellemetlen meglepetésre ébredtek vasárnap kora reggel a November 7. tér környékén lakók: a Lenin körút és a tér csatlakozásánál — a Központi Házasságkötő terem előtti villamosmegállónál — *eltört egy 1200 milliméteres főnyomócső.* A percenként körülbelül 45 méteres sebességgel áramló víz pillanatok alatt hatalmas üreget mosott az aszfalt alá, az úttest — a villamosmegálló és a járda között — hamarosan beszakadt. *A víz valóságos gejzirként tört fel,* elöntötte az úttestet, a környező házak némelyikének pincéjét. Amikor a hibaelhárítók munkához láttak, a Körút egy részén 40 centiméter magasan állt a víz.

Több mint *25 órás megfeszített munkával,* hétfőn hajnalra kijavították a vasárnap eltörött főnyomócsövet. Hétfőn hajnali 4,35 perckor ismét *üzembe helyezték a kijavított vezetéket,* s megindult a víz áramlása a hálózatban. Nem sokkal ezután, 6,40 perckor áthaladt az első 6-os villamos a vágányokon, s azóta zavartalan a villamosok közlekedése az érintett szakaszon. Az autók közúti forgalmát a térség Bajcsy-Zsilinszky út felőli részén már vasárnap este megindították, s előreláthatólag szerdán megindul a gépkocsik közúti forgalma a városligeti oldalon is.

1973 végére két forgalmi sávval bővítik a balatoni autópályát

Az Út-, Vasúttervező Vállalat ez évi tevékenységéről adott tájékoztatót a vállalat műszaki igazgatója, dr. *Kozári* István.

Mint elmondta, az UVATERV mérnökei számos munkán dolgoztak 1970-ben, kezdve az árvíz következtében Szabolcs-Szatmár megyében megrongálódott utak helyreállítási tervétől az új algyői Tiszahíd megtervezéséig. A jelentősebb munkák közé tartozik az M 7-es balatoni autópálya további két forgalmi sávjának megtervezése. Az első, csaknem 30 kilométeres szakasz tervét már átadták az építőknek. Az autópályát 1973 végére bővíti a Betonútépítő Vállalat mindkét irányban két forgalmi sávúra.

Ugyancsak az UVATERV munkája a Margit-híd budai hídfőjénél a közlekedési csomópont áttervezése, illetve átépítése. A mérnökök a hídfőbe háromszintes csomópontot terveztek, amely elősegíti majd a villamosok, autóbuszok és a HÉV utasainak zavartalan átszállását.

A vállalat műszaki igazgatója elmondotta, hogy nagyon sok külföldi megbízást kapnak, de a nagyszámú hazai megrendelés miatt többet visszautasítaniuk. A közelmúltban egyszerre 14 hidat tervezett az UVATERV pakisztáni megrendelésre, s most megbízást kaptak egy további vasúti acélhíd terveinek elkészítésére. Ugyancsak megkezdték az EAK részére több forgóhíd és zsilip tervezését.

Magyarország rendezi a fogatok első Európa-bajnokságát

Érdekes találkozó színhelye volt az elmúlt napokban a brüsszeli kongresszusi palota, ahol Fülöp edinburghi herceg elnökletével szokásos évi tanácskozását tartotta a Nemzetközi Lovas Szövetség, a FEI. A szövetség 56 tagállamából 42 képviseltette magát, köztük hazánk is.

A kongresszus főbb napirendi pontjai közé tartozott sok elavult szabályzat korszerűsítése, a lovassport ügyének szélesítése, valamint az 1971-es nemzetközi versenynaptár megbeszélése a lovassport különböző ágaiban.

— A brüsszeli tanácskozásnak különös jelentősége van a magyar lovasélet szempontjából — mondja *Pál* János, a Magyar Lovas Szövetség elnöke, aki maga is részt vett a találkozón — mivel Fülöp edinburghi hercegnek, a Nemzetközi Lovas Szövetség elnökének javaslatára a kongresszus megszavazta hazánknak *az első fogat Európa Bajnokság* rendezési jogát, amit az 1971-es vadászati világkiállításra időzítettek. Bár az első fogat-EB színhelyéül eredetileg Angliát tervezték, de az — tekintettel a fogatsportban nemzetközileg is kimagasló eredményeinkre — átengedte nekünk az elsőbbséget. Ez a határozat igen élénk érdeklődést keltett a megjelentek körében, úgy, hogy az NSZK, Lengyelország, Jugoszlávia, Svájc, Anglia, Hollandia és egy amerikai szövetség is bejelentette részvételét a jövő őszi első nagy találkozóra.

— A Magyar Lovas Szövetség az ügyességi akadály- és díjhajtásokat a Mezőgazdasági Kiállítás területére tervezte, míg a terepversenyek pályáját Gödöllőn, vagy Dunakeszi-Alagon jelöli ki. Fogatosaink már meg is kezdték előkészületeiket a bajnokságra, közülük a két legjobb indulhat.

— A Nemzetközi Lovas Szövetség megszavazott 1971. szeptember elejére egy hivatalos nemzetközi ugróversenyt is, a CHIO-t, amely egy héten át tart majd, szintén 8—10 ország részvételével. Nagy érdeklődés kísérte a magyar delegáció által ismertetett és 1971. augusztus 27 és szeptember 30 között megrendezésre kerülő vadászati világkiállítás egyéb programját is.

—erté—

A nevadai telep 300 munkását gyógykezelik

Még mindig erősen radioaktív a robbantás színhelye

A robbanás helyétől már több mint 700 kilométerre távolodott el az a radioaktív felhő, amely az Egyesült Államok nevadai kísérleti telepén pénteken végrehajtott, rosszul sikerült föld alatti atomrobbantás következtében jutott a levegőbe. Az amerikai atomenergia bizottság legújabb mérései azt mutatják, hogy a felhő több kilométeres magasságban halad. Kibocsátott sugárzását repülőgépekről mérik. Az amerikai hatóságok azt állítják, hogy a felhő radioaktivitása csekély és semmiképpen sem jelent veszélyt az emberi szervezetre.

A szakértőknek eddig nem sikerült megközelíteni a robbantásnak a kísérleti telep északi részén, mintegy 300 méter mélységben levő középpontját, minthogy a terület *radioaktivitással erősen szennyezett.*

Mint nyugati hírügynökségek megállapítják, a mostani atomfelhővel az amerikaiak az *1963-ban a Szovjetunióval* kötött egyezményt ezúttal sértették meg legerősebben. Az amerikai atomenergia bizottság 1963 óta 230 bejelentett föld alatti nukleáris robbantást hajtott végre, ezek során *tizenhat alkalommal jutott radioaktivitás a Föld felszínére, illetve a légkörbe.* A légkört azonban legjobban a pénteki robbantás szennyezte be, amelynek során a legnagyobb sietséggel 600 munkást kellett a kísérleti telepről eltávolítani, közülük mintegy 300-at érti sugárzás, s jelenleg gyógykezelésben részesülnek.

— **Értesítjük** ügyfeleinket, hogy a Fogtechnikai Váll. a műszem- és fülillesztés készítő laboratóriumát új helyre, Bp., V., Báthory u. 15. sz. alá költöztetí 1971. jan. 15-től. X

zást indít a Zempléni hegyekbe.

— Beethoven IX. szimfóniáját és Durkó Zsolt: Cantilene zongorára és zenekarra c. művét vezényli Lehel György a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara élén január 10-én délelőtt. 11 órakor a *Zeneakadémián. Jegyek válthatók.*

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET
1970 DEC 2 2

1021

Kedd, 1970. december 22. Magyar

Nagy István

Aukció Budán

A KALAPOS NŐT harminckétezerrel ütötték le

„Árverési feltételek:

...6. Tilos mindenféle összebeszélés vagy vállalkozás, amely arra irányul, hogy harmadik személyeket szerfelett magas vételár kínálására rávegyen és így megkárosítson...

8. A kiállításon minden tárgy megtekinthető... Leütés után... semmiféle felszólamlást nem veszünk figyelembe..."

Az árverés véget ért. Az utolsó tétel: „*537. Zichy Mihály (1827—1906): Ivóban. Színes ceruza. 14×14 cm. Védett. Kikiáltási ár 2800 forint.*" Négyezerhatszázzal ütötték le. Felszólalamlásra nem került sor. Félig már kiürült a terem.

A kiállítás

A Magyar Optikai Művek Szakasits Árpád művelődési házának élete a szokott mederben folyik. Plakát hirdeti az ismeretterjesztő előadást, amelynek címe: *Nagyragadozók.* Az oldalfolyosó egyik kis termében előadás vagy ankét folyik, most éppen szünet van, a részvevők kitódulnak a büfébe, ki kávét iszik, ki konyakot. Hangoskodás.

A kupolateremben, az emeleti előcsarnokban, az oldalfolyosón a *Bizományi Áruház Vállalat 6. Művészeti Nagyaukciójának* kiállítása. Sok az érdeklődő: sétálnak, beszélgetnek, a katalógust nézegetik, néhányan jegyzeteket készítenek. Már akinek jutott katalógus, mert az egyhetes tárlat közepetáján elfogyott, s ettől kezdve a vendégkönyv dühös bejegyzésekkel telt meg: „*Miért nem gondoskodtak elegendő katalógusról?*" Az előző lapokon elismerések, viták. „*Szép*" — írta valaki, más hozzáfűzte: „*De mit keres itt a giccs?*" Alatta: „*Hol a giccs?*"

Néhányan rémüldöznek: magasak a kikiáltási árak. Akad néző, aki csak gyönyörködik. A bútorokat, szőnyegeket, s főként a kisebb tárgyakat kevesebben nézik, inkább a festményeket. A kupolaterembe vissza-visszatérnek azok, akik a régi képeket szeretik, az oldalfolyosón — a büfé lármájával sem törődve — azok nézegetnek, akik a mai festészetet becsülik többre. Két nő Szőnyi-képeket néz. „*Keresd csak ki!*" — kéri az egyik. — „*Mi az ára?*" „*Megéri!*" — mondják egyszerre, s a katalógusban erős vonalat húznak a szám alá.

A színházterem tíz perccel öt előtt már megtelt, ötkor még a sorok között is állnak. Fényszórók. A zenekari árokban a pénztárosok hangolnak, előkészítik a nedves szivacsot, a bankjegyköteg-szalagokat. Három csinos fiatalasszony ugrásra készen várja, hogy a vevőktől elhozhassa a pénzt, egy elegáns úr területe az erkély lesz, s ha valami bonyodalom adódik, ő oldja majd meg. A zsöllyéken olyasféle tárcsa, mint az állomásokon a forgalmistáké, vagy mint a közlekedési rendőrjárőré, csakhogy ezen felirat: *6. Művészeti Nagyaukció.* Ezzel a „palacsintasütővel" lehet árverezni.

Pontosan öt órakor a karmester elfoglalja helyét a pulpituson, kézbe veszi dirigensi kalapácsát. A nézőtér elcsöndesedik, a karmester üdvözli a megjelenteket és megkezdi az árverést. „*1. Kabinetszekrény, reneszánsz, intarzia disszel, XVI. századi, védett, 30 000 forint.*"

Álló bútorok, menő festmények

Csönd. „*Harmincezer forint*" — ismétli a karnagy biztatóan. A csönd tartós. „*Kérem, tessék arra gondolni, jó, ha van otthon kabinetszekrény!*" Derültség, de piros tárcsa nem jelentkezik árverésre. Halk koppintás, az első tárgy papírjai a lejtőre kerülnek, amely a színpad jobb oldalán helyet foglaló alkalmi iroda asztalára csúsztatja őket.

Az első nap az ismerkedésé, a találkozásoké. Vadidegenek is beszédbe elegyednek egymással, még inkább a régi ismerősök. A jelenlevőknek legalább a fele jó barát. Műgyűjtők, műbarátok. Üdvözlés, kézfogás, kérdés: „*Ti mit adtatok be?*" „*Most semmit.*" „*Vesztek?*" „*Nem*" — de a válasz olykor bizonytalanul hangzik. A barátság sem terjed odáig, hogy idő előtt fölfedjék a terveket. Pedig különben olyan ez, mint bélyeggyűjtőknek a cserenap.

A többieknek: színielőadás, szórakozás, a verseny izgalma.

De az első napon kevés az izgalom. A bútorok közül csak mintegy a fele talál gazdára, a licitálás ritka. Kihirdetik az árat, szünet. „Másodszor, senki többet?" — kérdezi a dirigens, s amikor már leütésre emelné a kalapácsot, valaki fölemeli a piros tárcsát, s megveszi a tárgyat *kikiáltási áron.*

A cselekmény nehezen bontakozik ki a harmadik felvonásban, amikor a festmények kerülnek sorra. Három Aba-Novák megmarad, a negyedik tízezerről fölmegy huszonhatra. Az első igazi izgalom: Brueghel utánzójának képe a XVII. századból, Éva teremtése, kikiáltási ár hatvanezer. Várakozásteli csönd, a tekintetek cikáznak. „*Senki többet?*" Egy pillanat még, s ekkor valaki jelentkezik. Versenytárs nincs, a feszültség fölenged. Újabb izgalom: Cranach műhelyéből egy oltár két táblája. Szépek. Darabja harmincezer. Ugyanaz a vevő jelentkezik mindkettőre, beavatottak szerint egyik múzeumunk képviselője. Övé az *Angyal*, s az *Angyal lándzsával.* Egy gyönyörű Giampietrino a XVI. századból csaknem kétszeres árat ér el.

Szisztéma nincs

Ma már azok is régi ismerősök, akik tegnap látták egymást először az életben. Ma az árverés izgalommal kezdődik. Az első tétel: szekrény a XVIII. század elejéről. Tizenötezer. Lanyha versengéssel fölmegy húszra. De a pénzhordó lányok üres kézzel jönnek vissza, a hölgy, akinél leütötték a húszezret, nem árverezett, csak amíg elhelyezkedett, mozgott kezében a palacsintasütő. A rosszmájúak arra gyanakodnak, az árat akarta valaki fölverni. Ha így lett volna, visszafelé sült el a dolog, a pót-árverésen már csak a kikiáltási áron kelt el a szekrény.

Végre! Igazi verseny, igazi feszültség, igazi dráma! Védett Maulbertsch-kép, kikiáltási ára harmincezer. Az árverés azonnal megindul, a második sorban egy fiatal férfi harmincnyolcnál abbahagyja, új jelentkező lép be a jelenetbe, ő negyvenötig bírja, aztán ötven, hatvan, a tömeg felmorajlik, hetvennél néhányan fölugranak, lesik, ki tartja még az árat. Leütés nyolcvannál. A csönd hosszú percek után tér vissza. A beavatott információja: a ritka képet a Szépművészeti Múzeum vette meg. (Megérdeklődtük: igaz. A *Joachim és Anna* az új évben már látható is lesz, méltó elhelyezésben.)

Nagy István két képe háromszoros árat ér el, aztán a harmadik kétezerről csak nyolcszázzal kúszik följebb, de a valóban gyönyörű *Téli táj* — kemény kék és fehér színeivel — izgalmas, robbanékony ugrálásokkal pillanatok alatt fölmegy, hétszeres árra.

Van, aki azért jött, hogy megtalálja a szisztémát. Találgatnak, visszalapoznak a tegnapi napra. Glatz, a sztár, kétszeres árakat ért csupán el, egy védett Mányoki megmaradt, Lotz Károly valamennyi három-négyszeres áron kelt el, de a *Vénusz születése* kétezerötszázzal indult s háromezernél már le lehetett ütni. Mednyánszky? Az egyik így, a másik úgy. „*Semmi szisztéma nincs. Minden közrejátszik, egyéni ízlés, sznobizmus, néha még hozzáértés is.*"

Perlmutter Izsák *Rőzsehordók* című képe következik. Hatvanezer. Csönd. „*Senki többet?*" Egyetlen jelentkező. „*Megérte*" — mondja valaki, de nem tudni, hogy megállapítja-e, vagy inkább kérdezi. Más az mondja: „*Ezért a pénzért mennyi jó képet lehetett volna kapni!*"

A nézőtérre beszökött egy macska. Ide-oda somfordál, fölmegy a színpadra, megáll a reflektorfényben az asztal előtt, ahol a tárgyakat bemutatják. Szűnni nem akaró derültség. „*Ezt nem árverezzük el*" — közli a dirigens.

Mint a lóversenyen

Ez a nap már a teljes versenyizgalomé. Találgatások folynak, akár lóverseny vagy totó volna. „*Ez megmarad.*" „*Ez ennyit meg ennyit ér majd el*" — jósolnak, s nincs nagyobb öröm, mint eltalálni. Aki téved, nem magyarázkodik. „*Ezt fölverik*" — mondja valaki —, „*mert világos kép, az emberek nem szeretik a sötétet*". Téved, a vételár alig haladja meg a kikiáltási árat. Vaszary János *Kalapos nő* című képe rekord: háromezerötszázért kiáltották ki, harminckétezerrel ütötték le.

A terem lassan kiürül. Az utolsó tétel: Zichy Mihály: *Ivóban.* 2800 forint. Négyezerhatszázért gazdára talál.

Az árverés véget ért. A kikiáltási árak összege hárommillió forint volt. Bejött négymillió. A fölkínált műtárgyak közül elég sok megmaradt, főként bútorok és szőnyegek, de képek is. Az árvereztetők gyakran túl magas árat kértek, a licitálás elmaradt, a játék íze megromlott, a túlbecsült műtárgyat nem vette meg senki.

A művelődési ház élete tovább folyik.

Zay László

táplálk

Az ember Föld körüli űrrepülése[illegible]san már szinte hétköznapivá válik. Eközben a tudomány sikereiről csupán az újságokból értesülő olvasó alig is tudja elképzelni azokat az óriási erőfeszítéseket, azt a rengeteg problémát, amit meg kell oldani az űr meghódítása érdekében. Egyik ilyen probléma *az űrpilóták táplálkozása.*

A jelenlegi, aránylag rövid ideig tartó űrrepülések időszakában még viszonylag egyszerű a kérdés, de a hosszabb űrutak végrehajtóinak élelmezése már rendkívül nehéz. A nehézség érzékeltetésére elég lehet egyetlen adat: egy négytagú hajózólegénység egy évi kalóriaszükségletének fedezésére mintegy ezer kg szárított élelemre van szükség. És ehhez még hozzá kell számítani a napi folyadékszükségletet, a légcseréhez szükséges széndioxid-oxigén rendszert, üzemanyagokat stb.

Ám lássuk részletesebben a kérdést, mindenekelőtt a *pilóták energiaszükségletét.* A könnyű fizikai munkát végző emberek kalóriaigénye naponta 2500—3000 kalória között változik. Az űrpilóták feladatait figyelembe véve kalóriaigényük ehhez közel áll. Részleteit táblázatunk tartalmazza.

Az űrhajósok energiaszükségletének napi megoszlása kalóriában

Alvás	8 óra (kétszer 4 óra)	576
Ülés-állás	11 óra	990
Műszeres vizsgálat	2 óra	216
Egyéb összetett feladat	2 óra	312
Bizonyos munkavégzés (pl. torna)	1 óra	420
	24 óra	2514

Érdemes megjegyezni, hogy az eddigi adatok szerint az űrhajósok csak rövid ideig tudnak aludni. A *hosszabb* alvás (pl. Tyitov 7,5 órát aludt) felszínes és szakaszos. Ezért törekszenek rövid alvási periódusokra.

Az elméletileg megállapított adatok helyességét az eddigi űrrepülések tapasztalatai is megerősítették. Gagarin, Tyitov és Cooper energiafogyasztása 2200—2800 kalória között változott. Számolni kell azonban azzal, hogy a hosszabb űrrepülések manőverezései (az űrséták) aktívabb munkavégzéssel járnak, s így a napi kalóriaszükséglet emelkedni fog.

dezik az űrhajós energiaigény[illegible] hogy 1 g zsírnak a szervezetben való elégésekor 9,3 kalória keletkezik. Ugyanilyen mennyiségű szénhidrát vagy fehérje egyaránt 4,1 kalóriát szolgáltat.

Kalóriaforrások

Az űrhajó tápanyagraktárát a lehető legkisebbre kell tervezni, ezért ha csak erre lennénk tekintettel, akkor az űrhajósok táplálására a legmagasabb kalóriaértékű *zsír* lenne a legelőnyösebb. Amerikai szerzők ezt figyelembe véve naponta 150 gramm zsír fogyasztását javasolják.

Ma már azonban jól ismert tény, hogy a zsírdús táplálkozás elősegíti bizonyos szív- és érrendszeri betegségek kialakulását. *Sós József* magyar professzor néhány évvel ezelőtt összeállított egy *kísérleti étrendet,* amelynek összetétele hasonlít a helytelen táplálkozási szokásokkal élő, túltáplált, keveset mozgó, elhízott nagyvárosi ember étkezéséhez. Ez az étrend a legkülönbözőbb kísérleti állatoknak (patkányoknak, kakasoknak, macskáknak, kutyáknak) érelmeszesedést és súlyos szívizomelhalásokat okozott. E kísérletek — mások vizsgálataival egybehangzóan — arra hívták fel a szovjet és magyar repülőorvosok figyelmét, hogy helytelen lenne a kalóriák zömét magas zsírtartalmú ételekkel fedezni. Ma még nem tudjuk pontosan, hogy maga az űrrepülés mi minden veszélyt rejt magában az űrpilóták számára, de kétségtelen, hogy az űrhajózásban a szív- és a vérkeringés van kitéve az egyik legnagyobb megterhelésnek. Éppen ezért a táplálkozással nem szabad tovább terhelni, hanem inkább fokozottan óvni kell a szívet, az ereket.

Az évtízezredek során a földi viszonyokhoz alkalmazkodott ember a *súlytalanságban* teljesen szokatlan, új környezettel találkozik. A jelenlegi űrrepülések alatt is megfigyelték már, hogy a tartós súlytalanság végén, a Föld légkörébe való visszatéréskor az űrpilóta szervezetében átmenetileg vérkeringési és szívműködési zavarok támadnak. Nem lehetetlen, hogy ezek az átmeneti zavarok elősegítik bizonyos érrendszeri megbetegedések kialakulását. A zsírbő táplálkozás ez esetben csak méginkább növelné az említett betegségek veszélyét.

Kevésbé nehéz kérdés a *fehérjeszükséglet* kielégítése. Napi 80—100 gramm

1021

A naiv festők

A pozsonyi Kultúra Házában 1966 őszén nagy gyűjteményes kiállítás mutatta be az úgynevezett »naiv művészek« munkásságát, és kiegészítésképp tudományos ülésszak foglalkozott a »naiv művészet« esztétikai, társadalomtudományi és művészettörténeti kérdéseivel. Nem ez volt az első ilyen jellegű kiállítás. 1929-ben nyílt meg Párizsban Wilhelm *Uhde* német művészettörténésznek, a »naiv festők« első apostolának rendezésében öt festő: *Rousseau, Séraphine, Bauchant, Bombois* és *Vivin* (ejtsd: russzó, szeráfin, bósan, bomboá, viven) kiállítása »A tiszta szív festői« címmel. Tíz évvel később ugyancsak Párizsban nyolc művésznek »A valóság népi mesterei« címmel rendeztek kiállítást, és ezzel csaknem egy időben a New York-i Modern Művészet Múzeumában huszonhárom művész 170 képét állították ki »A populáris festészet mesterei« címmel. 1958-ban a brüsszeli világkiállítás keretében mutatták be a nemzetközi »naiv művészetet«. Ezt azóta számos nemzetközi kiállítás követte, egészen az említett reprezentatív pozsonyi tárlatig.

Kik ezek a »naiv művészek«?

A »naiv művészet« megszületésének sok társadalmi és lélektani feltétele s oka van, létrejötte meghatározott történelmi fejlődéssornak a következménye. A régi korokban a művészi hajlamú emberek magától értetődően megtalálták a maguk működési lehetőségét, akár a festőcéhek kismestereiként, akár a kézműves mesterség művészi rangú tevékenységében vagy a népművészetben. Századunkban, de már a múlt században is a művészet mindinkább kiszakadt a társadalom vérkeringéséből, a perifériára szorult. Az ipari civilizáció szétzúzta a kézművességet, a kapitalista szabadverseny a céheket, és a paraszti élet átalakulásával válságba került a népművészet. Maradtak persze emberek, akik vizuális nyelven, képalkotókként tudták és akarták tolmácsolni érzelmeiket, szobrászi vagy festői tehetség bújt meg bennük. Anyagi és társadalmi helyzetük miatt azonban nem mindegyikőjüknek adatott meg, hogy hivatásos művésszé váljék, eljusson a különféle közép- és felsőfokú művészképző iskolákba. Ezekből, *az ilyen iskolát nem járt, rendszeres tanulmányokat nem végző, pusztán ösztönösen festő vagy mintázó, de művészi tehetségű emberekből verbuválódott a »naiv festők« tábora.* Őseik a céhek kismesterei, az országos vásárokon képeket áruló, félig-meddig népművészek, festők és kisiparosok egyszerre, a kegyhelyek fogadalomképeinek pingálói és a falusi kőszentek faragói.

ÉLET ÉS TUD
1967 JAN 13

A naiv festők

A fejlettebb kapitalista országokban, főként a *városban* élő kisegzisztenciák, kispolgárok soraiból váltak ki e na[illegible]szek. A régebben általában külterjes mezőgazdaságú és elmaradt iparú kelet-európai országokban inkább a festegető *parasztemberek* alkotják a »naiv festők« csoportjait. E művészkedő emberek csupán *szabad idejükben* festenek, mindegyiküknek van művészeten kívüli, többnyire kispolgári foglalkozása is. Azért »naivok«, mert *ösztönösen*, minden mesterségbeli elfogultság és iskolázott rutin nélkül festenek, *egyszerű érzelmeiket* vetítik a vászonra.

Persze, munkájuk minősége eltérő. Vannak közöttük olyanok, akikben csak a szándék méltánylandó, a megvalósulás azonban nem emelkedik túl a dilettantizmuson, a kontárságon, és vannak közöttük vérbeli tehetségek is. A »naiv festők« nem tévesztendők össze a különféle — többnyire esti — szabadiskolákat látogató *műkedvelő* (amatőr) festőkkel, hiszen azok a »hivatalos« festészet fogásait, technikáját és látáskultúráját akarják elsajátítani, és a legtehetségesebbek közülük valóban »hivatalos«, azaz hivatásos művésszé is válnak. A »naiv festők« nem sáfárkodnak a modern művészet technikai fogásaival, nem is nagyon ismerik a korukbeli hivatásos művészek alkotó működését. Hiányzik belőlük a felsőfokú (főiskolai) képzettség, de még középfokon sem képzettek, ezért stílusuk többnyire csakugyan kezdetleges, a *gyermekrajzokkal* vagy *a természeti népek művészetével* rokon szellemű. *Mindig saját világukat, saját álmaikat és vágyaikat festik a maguk teremtette formanyelven.* A szoros értelemben vett szakmai vagy esztétikai kérdések nem is érdeklik őket, vágyuk csupán egy: a kép nyelvén közölni érzelmeiket. Jellemzőjük, hogy különös szeretettel fordulnak a *tárgyi*, a kézzel fogható világhoz: még akkor is realisták, ha képeik stílusa nem egészen természethű.

Nem lehet összetéveszteni a naivak munkásságát a különféle *neoprimitív* irányú mozgalmakkal sem, ahol a nagy mesterségbeli tudású művész *tudatosan* a gyerekek vagy a természeti népek festészetének motívumait és formaelemeit alkalmazza. Akár a svájci Paul *Klee*nek néhány (gyermekrajzra hasonlító) bájos képe, akár az olasz *Campigli* (kámpilji) játékos primitivizálása, a magyar *Pekáry* István népies kompozíciói, vagy *Bolmányi* Ferencnek régebbi — varázslatosan mesei hangulatú — képei ugyancsak jól jellemzik a tanult festők *mű*naivságát, amely azonban csak formálisan rokon az igazi naivokéval.

A »naiv festők« első nagy képviselője a francia Henri *Rousseau*. Művészhajlamú ember volt, szépen hegedült, és írt — igaz, hogy meglehetősen dilettáns — drámákat is. Festői tanulmányokat úgyszólván nem is végzett, ámbár szorgalmasan látogatta a Louvre-t és másolgatta a klasszikusokat. Finánc volt — ezért is a művészettörténelem »Rousseau le Douanier«-nak (russzó lö duányié) nevezi —, és rendszeresen már csak idősebb korában foglalkozott a festészettel. Szorgalmasan küldözgette képeit a kiállításokra. A hivatalos Szalon ugyan nem fogadta el képeit, a modern művészet fejlődésében oly fontos szerepű Függetlenek Szalonjában azonban állandóan kiállított. Mindennapi környezetét festette, a jellegzetes párizsi és külvárosi motívumokat, de főművei nem is annyira e kispolgári szemléletű zsánerképek vagy tájképek, hanem a gyermeki fantáziával teremtett fantasztikus *őserdei jelenetek*. Színpompás dzsungelképeket festett, amelyekben éhes oroszlánok tépik szét a megriadt őzeket, vagy titokzatos kígyóbűvölőnő fuvolaszavára hallgatnak az egzotikus állatok. Valószínűleg sohasem járt egzotikus vidéken — képzeletét csak az állatkert és a képeskönyvek látnivalói termékenyítették meg —, maga teremtette mesevilága azonban üde, egyszerre gyermeki és művészien gazdag. Rousseau-t nem sorolhatjuk fenntartás nélkül a naiv művészek köréhez. Művészete össze is köti a naiv festők munkásságát a hivatásos festészettel, és álomittas, egyéni fantáziavilága némiképp a szürrealizmus* előfutárának is tekinthető. Nem véletlen, hogy a századelő fiatal művészei rendkívül nagyra tartották, tisztelői között egyformán ott találjuk a fiatal *Picassót* és a költő Apollinaire-t* (apolliner), akiről bájos képet is festett *Apollinaire és a Múzsa* címmel.

A »naiv festészet«-nek az egész világon vannak képviselői, de legnagyobb hatású mesterei *Franciaországban* és *Jugoszláviában* találhatók. A francia »naivok« városi kisegzisztenciák, félproletárok. Az egyik legtehetségesebb naiv festő, *Bombois* eredetileg munkás, majd cirkuszi mutatványos volt, *Séraphine* háztartási alkalmazott, *Vivin* pedig párizsi postaalkalmazott. Többnyire a párizsi városképi motívumokat és környezetüknek, a kisemberek életének a mindennapjait jelenítették meg. Műveik közös vonása a tiszta naiv szemlélet, a gyermekrajzok primitív üdeségére

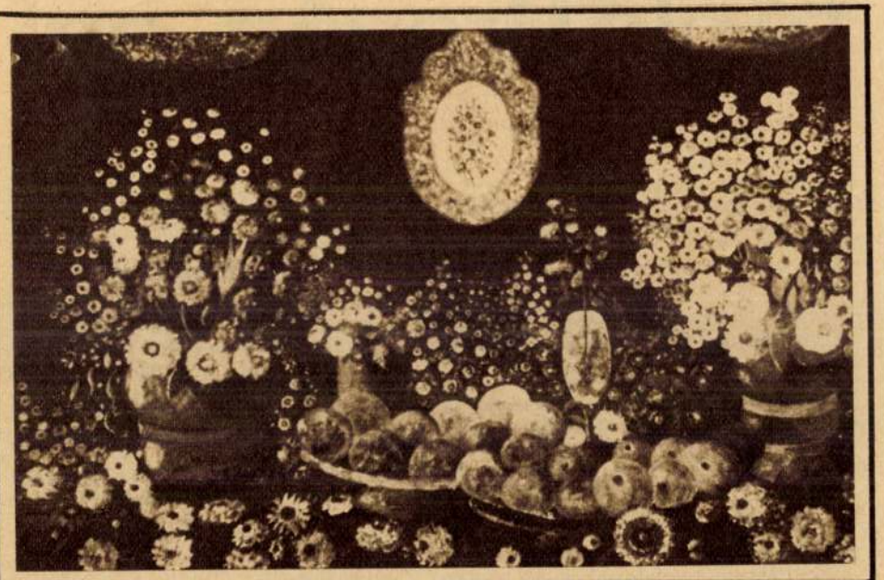

Nicolas Cloes (Belgium): Virágok és gyümölcs

Ivan Generalics (Jugoszlávia): Virius festő halála (olaj)

A naiv festők

Eugen *Buktenica*, Emerik *Fejes*, Martin *Paluska*, Martin *Jonás*, Mirko *Virius* és Jan *Sokol* alkotják a tehetségben oly gazdag jugoszláv »naiv festői« iskolát.

Jóllehet más országokban nincs a »naiv festészet«-nek olyan kultusza és oly sok tehetséges alakja, mint Franciaországban és Jugoszláviában, mégis szinte mindenütt megtalálhatók a jellegzetes »naiv művészek«. Az egyik legismertebb közülük az amerikai *Grandma Moses*, aki már öregkorában kezdte el festeni hallatlanul üde, a németalföldi mesterek hónapábrázolásaira emlékeztető életképeit, roppant gazdagsággal rajzolván az amerikai farmok és a déli települések sajátos életét.

*

Az 1930-as években, amikor a francia naivok nemzetközi visszhangot keltettek, Magyarországon szintén keresni kezdték a festegető paraszt- és munkásembereket. Nálunk »*őstehetség*«-nek nevezték e művészkedő embereket, és az első felbuzdulásban némi szenzációhajhászásból közéjük soroltak néhány olyan autodidakta* vagy némi akadémiai (művészeti főiskolai) tanulmányt végző festőt is, akiknek művészete voltaképpen nem sorolható a naivok közé. Az egyik első »őstehetség« kiállításon (1934) szerepeltették többek között *Nagy* István, *Nagy Balogh* János és *Csontváry* képeit is. Különösen az utóbbi neve bukkant fel azóta is a naivoké között. Ennek oka abban rejlett, hogy Csontváry festészete csakugyan megőrizte a naiv művészet üdeségét, a fantázia világ szabad játékát, és stílusa sokban a francia fináne Rousseau stílusának rokona volt. A külföldi műtörténészek közül többen ma is a »dunai Rousseau«-nak nevezik Csontváryt, és több műve szerepelt például a nagy pozsonyi seregszemlén is. Csontváry művészetének legkiválóbb ismerői — így *Fülep* Lajos és mások — azonban joggal vitathatónak tartják e besorolást, hiszen Csontváry nem volt autodidakta, hanem felső fokon iskolázott ember, gyógyszerész, aki nagy áldozatkészséggel, hosszú és rendszeres művészi tanulmányok árán vált hivatásos festővé, ismerte a múltnak és saját korának művészetét, tudatosan törekedett stílusalakításra, nagy kompozíciók foglalkoztatták, hallatlanul tudatosan dolgozott stb. Tehát olyan vonások jellemezték, amelyek ugyancsak elválasztották művészetét a naiv festők ösztönösségétől.

Van azonban a magyar művészetnek néhány valóban a naivok közé sorolható mestere. A legkiválóbb közöttük a ceglédi parasztfestő, *Benedek* Péter. Ő ugyan később már végzett művészi tanulmányokat, és kései korszaka már nem is minősíthető ösztönös önkifejezésnek, korai művei azonban a naiv művészet legszebb termékei közé tartoznak. A paraszti élet mindennapjai és a jellegzetes paraszttípusok tartoznak témaköréhez. Színei egészen Corot-ra (koro) emlékeztetően finomak, rajza naivan üde, képlátása eredeti. A többi magyar naiv festő ugyancsak parasztember volt. A tiszaladányi *Győry* Elek, *Suli* András és *Gajdos* János művei közvetlenül a népművészetből erednek. A magyar »őstehetségek« azonban a negyvenes években többnyire abbahagyták a munkát. Néhányan közülük megtanulták a hivatásos festészet fogásait, megismerték eszközeit, és elvesztették eredetiségüket. Jelenleg leginkább a rajzoló parasztasszonyok — például *Dudás* Júlia — sorolhatók a naiv művészet magyar képviselői közé.

*

»A naiv művészet« érdekes színfoltja korunk piktúrájának. Persze ide is betört a *műkereskedelem*, és ez eléggé problematikussá is tette a »naiv művészet« jövőjét — hiszen lehet-e »naiv«-nak minősíteni azt a festőt, aki tudatosan konzerválja primitív formanyelvét, rutinná fejleszti munkáját, és kis galériák állandó kiállítójaként voltaképpen művészi munkájából él? Másrészt az általános művelődési színvonal emelkedése is nehézzé teszi a szűzien tiszta, ösztönös naivság megszületését, hiszen a televízió és az iskolázás révén már a falura és a puszták, tanyák világába is eljutnak a kultúra nagy alkotásai, szükségképp a hivatásos művészet látáskultúráját ismertetve meg a tanulatlan emberekkel is. A »naiv művészet«-re tehát valószínűleg az vár, mint a népművészetre: felszívódik az iparművészeti vagy a hivatalos, esetleg az amatőr művészkedésben. A megszületett művek azonban állni fogják az idő ítéletét, mint a technikai civilizáció századában a naivitásnak, az ösztönösségnek és a valóságélménynek sajátos megnyilvánulásai.

Dr. Németh Lajos
kandidátus

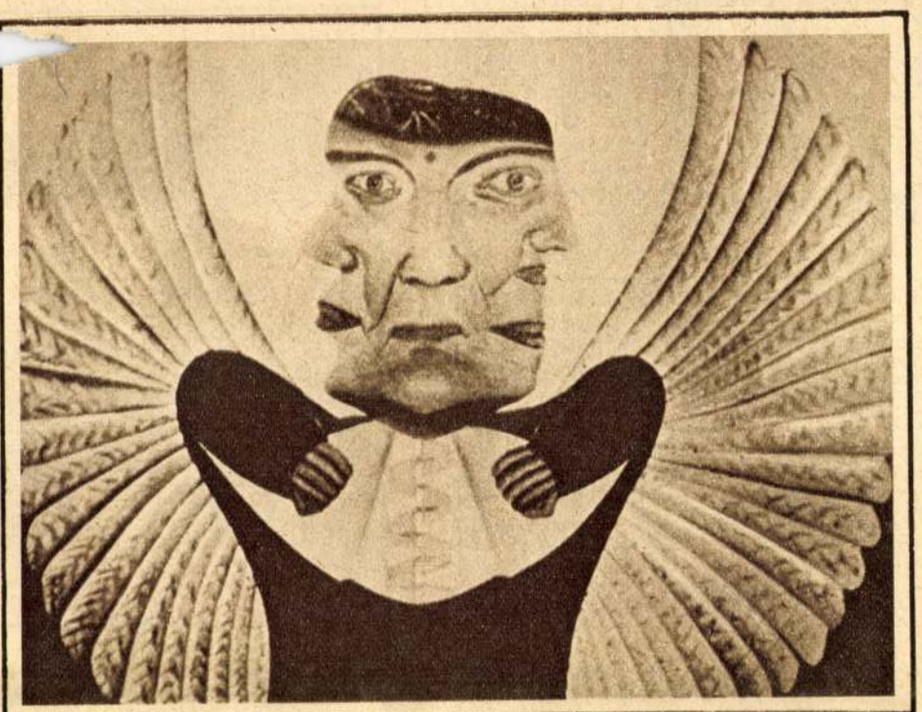

Jan Eichenberger (Csehszlovákia): Fejek (olaj)

André Bauchant: Kompozíció

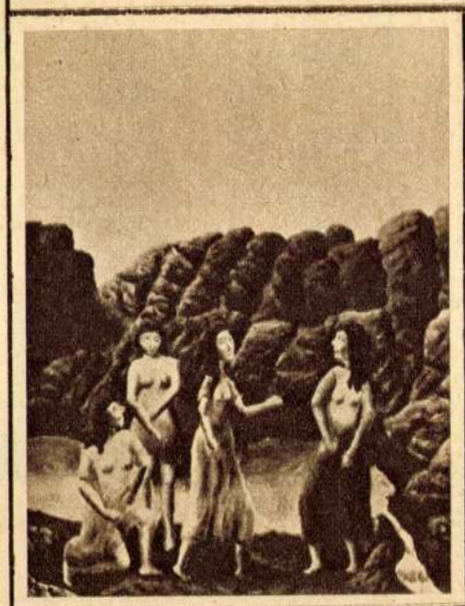

Henri Rousseau: Önarckép (olaj)

A naiv festők

hasonlító frisseség, az emberi alakoknak a természethűségtől eltérő, hol játékosan torzító, hol dekoratívan* sommázó rajza. E közös vonások ellenére mindegyik önálló egyéniség, hiszen a közös stílusjegyek csupán a művészethez való azonos viszony tükröződései, élményeik azonban egyéniek. Közülük a legdekoratívabb, színvilágban a leggazdagabb a sokalakos kompozíciókat festő Bombois művészete. Vivin a fotólencse tárgyilagosságával festi városképeit, a párizsi Notre Dame-ot, az Eiffel-tornyot, vagy a chartres-i katedrálist. Jellemző módon a Notre Dame-ról festett képén a gyermekrajzok naivitásához hasonlóan többféle nézetből látható jellegzetes épületrészeket kapcsol egyetlen képbe, tehát — naiv módon — nem törődik a távlat, a térhatású »mélység« szabályaival. A francia naivoknak jellegzetes csendéletfestője *Séraphine*, aki virágkompozícióiban a népművészet díszítő szellemét őrizte meg.

A »naiv festők másik nagy csoportja *Jugoszláviában* működik. A jugoszláv naivok főként parasztemberek. *Hlebin* faluban és környékén több gazdálkodó ember foglalkozik ma is festészettel. Tevékenységük tehát némiképp a *népművészet* továbbélésének tekinthető. Képeik stílusa sokat meg is őrzött a népművészet festőstílusából, főleg a jellegzetes népi üvegfestészetből. Ugyanakkor művészetük túl is haladja a népművészet formakörét: anélkül, hogy művészi tanulmányokat folytattak volna, magukba szívtak valamit a hivatásos művészet szellemeből is, képépítésük — ha meg is őrzi a naivitást — már elszakad a népművészet képlátásától. E jugoszláv naiv festészet vezető alakja Ivan *Generalics*. Hlebini parasztember, aki környezete eseményeit, egy jugoszláv kis falu mindennapi életét jeleníti meg gyakran balladai tömörségű képein. A temetés, az esküvő, a születés, az ünnep: a falusi élet ritusai, szertartásszerű népszokásai alkotják témakörét. Színei erőteljesek, emberlátása realista, rajza kifejezésteli. Művészete a »naiv művészet« csúcsa és a fináne Rousseau-éhoz hasonlóan egyúttal túlhaladása is. A jugoszláv naivoknak balladaian tömör mondanivalójú művészete, néhol a szürrealizmus határmezsgyéjén jár. Generalicson kívül még az ugyancsak népművészettel rokon szellemű

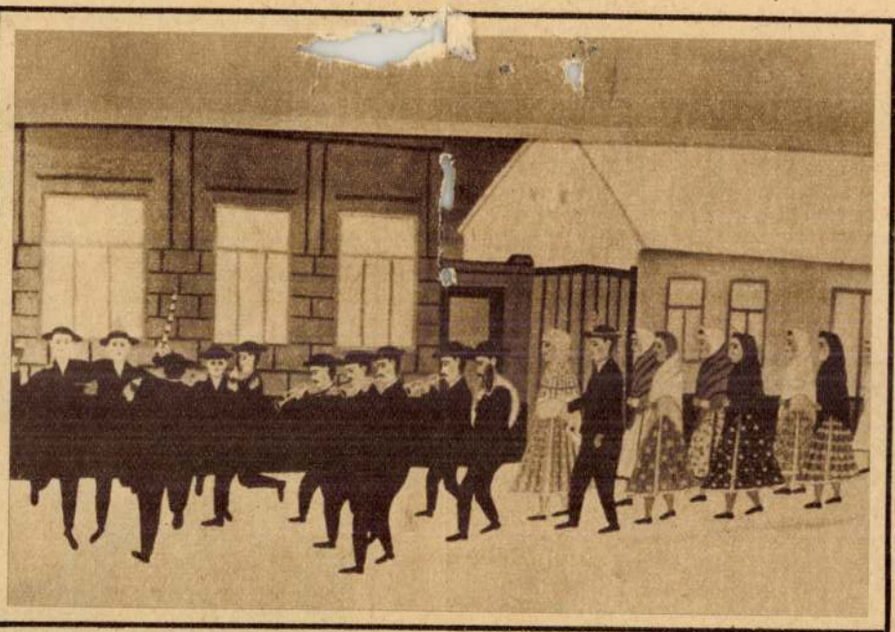

Iván Sokol (Jugoszlávia): Esküvői menet. (olaj)

L. Sabo (USA): Családi kör (olaj)

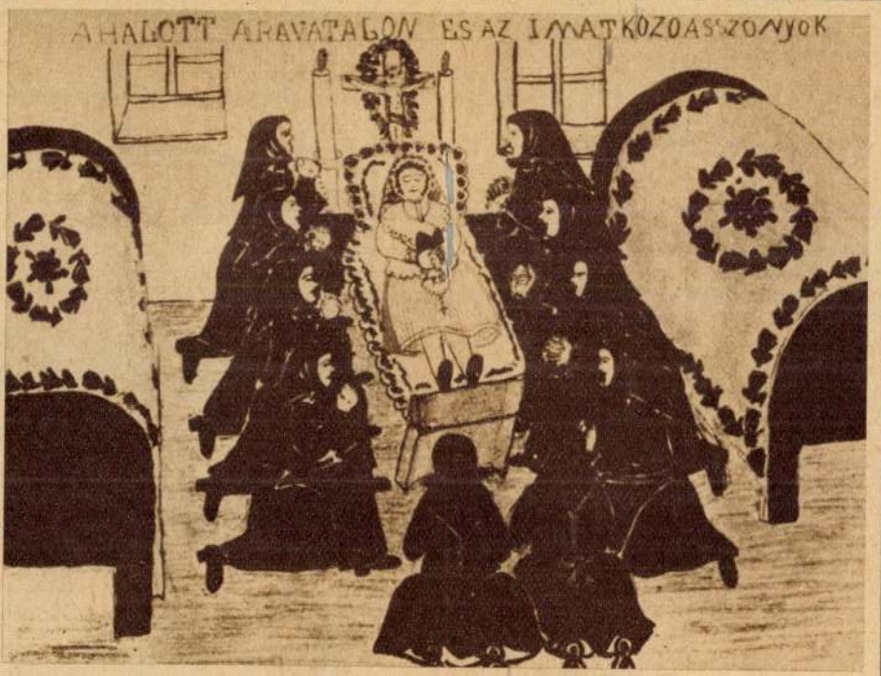

Dudás Júlia (Magyarország): Siratóasszonyok (rajz)

Natália Schmidtová (Csehszlovákia): Kék szántóvető (tempera)

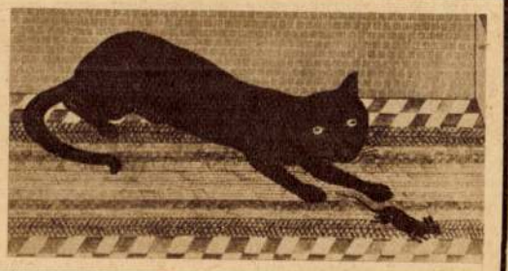

Antonin Rehák (Csehszlovákia): Macska (olaj)

Nagy István: Férfi arckép, (szénrajz, Pfeiffer A. úr tulajdona).

Erdélyi Helikon
1929. II. évf. márc.

Nagy István
festő

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
SAJTÓBEMUTATÓJÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 22-ÉN, PÉNTEKEN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST

DR. SOLYMÁR ISTVÁN

főigazgatóhelyettes, a tárlat rendezője

ISMERTETI

MEGHÍVJUK ÖNT

A

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 23-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

MOND

NAGY ISTVÁN

MEGHÍVÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BP. Rundschau
1967 NOV. 3

Nagy István
1921

Meisterwerke eines Autodidakten

István Nagy: Hügellehne (Pastell)

Die Ungarische Nationalgalerie hat die sicher schönste Ausstellung dieses Jahres veranstaltet, als sie unter der Obhut von *István Solymár* das Lebenswerk von *István Nagy* vorstellte.

MALER DES TIEFLANDES

Die ungarische Kunstgeschichtsschreibung reiht *István Nagy* unter die Vertreter der „Maler der Tiefebene" ein. Diese Maler führten den romantischen Realismus von Mihály Munkácsy weiter, der Realismus in ihrer Kunst ist jedoch eher von einer Expressivität durchwirkt. Zu Beginn befaßten sie sich nicht mit Genrethemen, überwanden aber die malerische Formensprache des vorigen Jahrhunderts, wenn sie den realistischen Grundlagen treu blieben. Auch die Kunst *István Nagys* ist im Grunde realistisch, aber seine knappe Monumentalität, seine gedrängte Formensprache unterscheiden seinen Stil von dem anderer Maler des Tieflands.

Er wurde 1873 in Csikmindszent geboren und starb 1937 in Baja. Nach Absolvierung des Lehrerseminars unterrichtete er zwei Jahre lang. Bald wurde ihm aber klar, daß seine wahre Berufung die Malerlaufbahn sei. Er ging nicht in viele Schulen, aber sein Handwerk beherrschte er. Er wollte auch nichts anderes lernen und war weit entfernt von dem Geist der Akademien. Auch seine Zeitgenossen interessierten ihn nicht besonders. Obgleich er um die Jahrhundertwende mit seiner Kunst begann, Studienreisen nach Paris und 1902 nach Italien unternahm, wurde er doch nicht von dem damals schon allgemein verbreiteten Impressionismus oder von dem charakteristischen Stil der Jahrhundertwende, der Sezession, beeinflußt. Sein einziger Lehrmeister: die Wirklichkeit. Sein Atelier: die Gebirgslandschaft von Siebenbürgen und später die enge Welt des Tieflandes. Seine Modelle: Bauern mit müden Gesichtern und vom Krieg gepeinigte Soldatenköpfe. Er durchstreifte das Land als Wandmaler, und ohne sich um Ruhm oder Geld zu kümmern, gab es nur eins für ihn: malen, malen, Landschaft und Menschen verewigen.

zusammengefaßten monumentalen Gestaltung. Diese streng aufgebaute, abgegrenzte Welt konnte sich nicht in der kontrastvollen Malerei des expressiven Realismus der anderen Maler der Tiefebene gestalten. *István Nagy* verzichtete deshalb auf die Verwendung von Ölfarben, er zeichnete mit Pastellkreide, die er aber nicht weich anwandte, wie das beim Pastell üblich ist, sondern so, als hätte er das Papier mit einem Messer geritzt. Er verringerte auch seine Farben: schwarz, grün, blau, braun — seine Bilder sind durch kalte Farben charakterisiert, die einen graphischen Eindruck erwecken.

Da er sozusagen Autodidakt war und von Bauern abstammte, wollte man ihn unter die „Naiven Maler" — oder wie es bei uns heißt, die „Urtalente" einreihen. Er hat aber nichts mit ihnen gemein. Er war ein bewußter Künstler, der jedoch dem bäuerlichen Milieu, aus dem er hervorgegangen, war, immer treu blieb. Insofern ist seine Kunst volkstümlich. Unter den Bauerndichtern gibt es einige, die seiner Kunst verwandt sind.

Lajos Németh

MONO

Gogol auf der Bühne

Allabendlich steht er allein auf der Bühne. Hundertundzwanzig Minuten hindurch spricht er, debattiert mit sich selbst, lacht und weint, quält sich mit seinen fixen Ideen und Ängsten ab, bis dieses einst Mensch gewesene Wesen vor unseren Augen, bei unserer stummen Assistenz, zu tausend, nie wieder zusammenfügbaren Glasscherben zerbricht.

Das Tagebuch eines Irrsinnigen

spielt der Schauspieler. Gogols Novelle, von der nur ein Schauspieler auch nur einen Augenblick lang ernsthaft meinen konnte, daß sich das spielen läßt — ohne Partner, in einem halbdunklen Raum, sich einzig auf Betonung und Gesten verlassend.

Wer liest, belebt die wortgeschaffene Welt mittels seiner eigenen bildschöpferischen. Menschen heraufbe[sch]
den Phantasie. De[r]
besucher ist auf ar[t]
bereitet: er akze[p]
Reich, das auf der [Bü]
schaffen wird, und [d]
es nicht mit neuer[n]
sen. Deshalb ersc[hr]
Wagnis von *Roger C*[affo]
reits vor einigen Ja[hr]
Monodrama, das ohn[e]

mandem. und von den großen Angelegenheiten anderer kommt ihm nur so viel zu, daß er guten Tag sagen und tag-täglich Unmengen vielleicht nicht einmal existierender Bleistifte spitzen darf. Entweder schafft sich also Gogols kleiner Mann eine Welt für sich, oder er geht zugrunde. Poprischtschins eigene Welt ist

der Wahn, in dem sich der kleine Mann als König fühlt,

als spanischer König, als Tronfolger von Ferdinand VII. Sein Reich ist die Irrenanstalt und da die Welt des kleinen Mannes öde ist, wird auch seine Phantasie öde, und der Poprischtschin des Dramas fühlt es gar nicht als Widerspruch, daß [s] königliche [Ge]walt und nicht [Ge]walt. Er muß [ge]walter rufen, [sei]nen Sohn [Ge]walt quält und

[Ge]walt [Ge]walt [Ge]walt [

Nagy István festő

1997 IX. 12

A FEKETE FESTŐ

Nagy István (1873–1937)

„Kétségtelenül egyike volt legnagyobb XX. századi festőművészeinknek. Kortársai közül kevésnek sikerült annyira ízig-vérig magyar piktúrát teremtenie, mint ennek a magányos óriásnak... Egyetlen kortárs festői áramlat sem hatott rá tartósan, mégis izgalmasan korszerűnek érezzük ma is. A két világháború közti magyar valóság egyik legjellegzetesebb oldaláról, a föld népének életéről nemigen festettek hitelesebb és egyszersmind megrázóbb képet, mint ő..." – írja a hatvan esztendeje elhunyt *Nagy István* művészetéről életrajzírója, *Pap Gábor*.

Nagy István Erdélyben, Csíkmindszenten született 1873-ban. Szülei helybeli gazdálkodók, akik – a mindszenti tanítók tanácsára – beíratták a kolozsvári tanítóképzőbe. Egyik ottani tanulótársa figyelt fel az ifjú Nagy „...fekete szénnel rajzolt, fekete lapon, fekete alapon, feketével" készített remek rajzaira. Később, már alföldi (homokmégyi) tanító korában nem kisebb potentát, maga a nagy tekintélyű műkritikus, *Keleti Gusztáv* fogadta a kegyeibe. Így jutott ki az ifjú festő a kor (csöppet sem méltatlanul) divatos müncheni és párizsi szabadiskoláiba, majd a minden festő számára kötelező zarándoklatul előírt Itáliába is.

A stílusát, jellegzetes „feketén feketével" beíró, itt-ott azt néhány áttört, jelzésszerű színnel gazdagító, összetéveszthetetlen modorát hamar megtalálta. A siker azonban sokáig elkerülte. Igaz, ami igaz, Nagy István teljesen alkalmatlan volt önmaga adminisztrálására. Sokszor még lakása sem volt, úgy rótta a világot – motívumokat keresve és lázasan rajzolva-festve –, hogy többnyire nem tudta, hol éri az alkony, hol sötétedik rá az este. Egy rokona, a közelmúltban elhunyt csíkszeredai orvos, *Nagy András* önéletírásában visszaemlékezik nagybátyjára, s elmeséli: néha fel-feltűnt az ő szeredai házukban, aztán napokra el is veszítették szem elől, hisz gyalogszerrel rótta a környéket, s így jutott el a (viszonylag) közeli Gyergyóba, Gyímesbe. Nagy doktor azt a kedves anekdotát is előadja, hogy a festő állványa mögött egyszer tűnődve megállt egy öreg csíki pásztor, és a mester ténykedését így kommentálta: „Aztán ebből meg lehet-e élni? Mert mázolni én is tudok..."

Nos, Nagy István „mázolmányai" 1923-ban váltottak ki végre olyan sikert és elismerést, hogy a mester egyszerre a legnagyobb kortárs festők társának érezhette magát. *Kosztolányi* ekkoriban írja róla a Nyugatban: „Ezek az arcok lidércnyomásként térnek vissza. Parasztok, kik kóchajat, szösszbajuszt viselnek s halványlila orrot, mintegy fölkapva az élet ószeres ládájából úgy, ahogy élnek, elkallódva, igénytelenül s kiemelve egyszerre, majdnem véletlenül, a művészet fényébe, csodának..."

Kevés magyar festő volt, aki ennyire belülről érezte a tájakat és azok lakóit: a hegyek hajlatait, a behavazott háztetőket, a meggyötört emberi arcokat, a lovak és birkák hátagörbületét s a magukba roskadt, mindig koromfekete fákat. Talán *Ferenczy Károlyt* és *Mednyánszky Lászlót* említhetnénk. A tájak spirituális kisugárzását oly nagyszerűen visszaadó nagybányai mester ugyan nem hatott Nagy Istvánra, ám a beckói csavargó báró annál erősebben rajtahagyta szellemi ujjlenyomatát.

Nagy István sosem volt igazán „népszerű" festő. Munkáit a gyűjtők ugyan becsülik és keresik, a hamisítók pedig igencsak gyártják. Előbbi a képei becsét mutatja, utóbbi ennek sajnálatos görbe tükre. Hatása mélyen rajtahagyta nyomát a későbbi magyar piktúrán: nélküle elképzelhetetlen volna *Barcsay Jenő* és *Tóth Menyhért* munkássága, de a szentendrei és az alföldi iskola mesterei is egyaránt előfutáruknak tekinthetik.

Műve és élete summáját talán legpontosabban festőtársa, a szintén Erdélyből elszármazott *Dési Huber István* vetette papírra: „Ha szabad ezt a szót használni: magasabb igazságtalanság érvényesült vele szemben. A társadalom nem elfogultságból vagy épp rosszhiszemű gyűlölködésből, hanem a dolgok természetéből következően volt igazságtalan hozzá. Nagy István nem úgy látta a népet, ahogy az élet napos oldalán élők fénytől elkápráztatott szemei látták. Ő a társadalom föld alatti tájait kereste fel, s a mélyből, sötétből a földet túró nép portól, kíntól, szenvedéstől eltorzult arcát hozta fel..."

Szepesi Attila

nek 14.35 Milan Kundera: Hallhatatlanság 14.55 Irodalmi műsorajánlat 15.06 Parlamenti ülésről 15.55 Kamatozó fontok 16.00 Délutáni krónika 16.10 Mindennapi gazdaság 16.20 Hasznos tudnivalók 16.25 Tarnalaya-

tiangversenv délidőben 13.30 Nádor Magda operaáriákat énekel 14.05 A késdobáló – rádiójátszat 14.36 Énekeltem én: 14.56 Zenekari muzsika 16.07 Magyar zeneszerzők 17.00 Kritikus füllel 17.50 Ez van!

zin 19.00 Gyerekeknek Frankolók; Egéből potyant mesék 19.30 Hiradó 20.00 Dallas. Ha feliámad a szél – amerikai filmsor. 20.55 Magyarok csekkedelet 21.00 Apropó 22.00 Exkluzív – társasági magazin 22.25 Nedkalív – angol film (1970) 0.05 R. I.

Margó

Ülni fog

Ülősztrájkot kezd hétfőtől Izsó Mihály kisgazda képviselő. Ez annyit jelent, hogy Izsó kisgazda ettől kezdve tapodtat sem mozdul a helyéről, marad az ülepén, és ezt egészen addig teszi, míg a magyar parlament nem határoz úgy, hogy módosítja a földtörvényt, illetőleg kimondja: nemcsak külföldi, hanem belföldi jogi személyek sem vásárolhatnak termőföldet idehaza.

Ha erről nem hoz határozatot a magyar parlament, akkor Izsó honatya ott marad ülve a parlamenti padsorban, illetőleg a folyosón, esetleg a frakcióirodában. Ha onnan is elküldenék – amit nem hisz, de ki tudja –, akkor az Országház lépcsőjére fog leülni, és állampolgári jogon ott is marad.

Már ennyiből is látni, hogy Izsó Mihály kivételes képviselő, rendkívüli ember, aki – ha a dolgok odáig fajulnak – ülni is képes az igaz ügyért.

Tessék megnézni a televízióban a parlamenti közvetítést, hány honatya képes órákon át nyugton ülni a fenekén. Legföljebb egykettő. Tisztán látni a képernyőn, amint az éppen interpelláló képviselő mögött ott vakarózik, orrát piszkálja a nemtudoménhányezer választói szavazattal parlamentbe juttatott pártpolitikus – de ezek a jobbik példányok, hiszen zömüknek nyoma sincs a parlamenti padsorokban, a Jóisten tudja, hol egyengetik éppen pályafutásukat.

Kivételes teljesítményt ígér tehát Izsó honatya, amikor azt helyezi kilátásba, ott marad a padsorban veszteg, nem áll föl, nem fészkelődik (legföljebb az illemhelyig megy el), ereje végső megfeszítéséig harcol a kitűzött cél eléréséért – vagyis azért, hogy maradjon a magyar föld a miénk.

Izsó kisgazdán lehet nevetgélni, lehet elgondolkodni. Én felállva nézem majd, hogy ül.

Pilhál György

Bajban a füle miatt

A svájci rendőrség egy régóta keresett betörőt azonosított azoknak a lenyomatoknak az alapján, amelyeket az illető füle hagyott áldozatai ajtaján – írta a Reuter. A 30 éves, spanyol származású vádlottat kedden ítélte négyévi szabadságvesztésre egy genfi bíróság 380 rendbeli (!) betörésért. Azonosítását az ajtókon hagyott nyomok mikroszkópos elemzése tette lehetővé. Szegény betörők hamarosan rákényszerülnek, hogy „munka" közben ne csak kesztyűt viseljenek, hanem „fültyűt" is?

● *Az egyesült államokbeli Texas szövetségi államban kedden méreginjekcióval kivégeztek egy 34 éves férfit – jelentette a Reuter. James Carl Lee Davist azért ítélték halálra, mert 1984-ben Austinban megerőszakolt, majd agyonütött egy szomszédjában lakó 15 éves lányt. Davis az ítélethozatal után csaknem 12 esztendőt töltött a siralomházban. Ez volt a 26. kivégzés idén Texasban.*

Diana ajándékai

Megbüntették a macitolvajt

„Különösen becstelen és bántó lopásnak" minősítette egy brit bíróság azt, hogy egy szardíniai turista a St. James Palace elől elcsent egy Dianának szánt teddymackót. A fehér szőrmemackót egy kislány helyezte el a virágok között, „Diana, szeretünk téged" felirattal. A 20 éves Fabio Piras viszont barátnőjének szeretett volna hazavinni egy kis „szuvenírt", s a mackót választotta.

A bíróság igen komolyan vette feladatát: Pirast eredetileg hétnapi elzárásra ítélték a fiatalkorúak büntetés-végrehajtó intézetében, de „további megfontolás után" mégis úgy döntöttek, hogy 100 fontra büntetik, s a büntetést csak akkor kell letöltenie, ha hét napon belül nem fizet. Piras ügyvédje elmondta, védence megkérte, hogy tolmácsolja a bíróságnak: őszintén sajnálja a történteket és nagyon szégyelli magát.

● *Mintegy 15 ezer szellemi fogyatékost sterilizáltak akaratuk ellenére Franciaországban. Az áldozatok tényleges számát nehéz megbecsülni, kevés a rendelkezésre álló adat. Egy Gironde-ban 260 sterilizációs műtétről végzett vizsgálat kiderítette, hogy az asszonyok mintegy 35 százalékán akaratuk ellenére végezték el a beavatkozást.*

Terhes hímcápák az indiai partoknál

Mit rejt a hasuszony?

Terhes hímcápákat vizsgálnak egy madrasi halászati kutatóintézetben. A halakat a nyugat-indiai partoknál fogták ki. Az Iago Omanesis nevű fajhoz tartozó hímcápák mintegy 40 százaléka állítólag a nősténycápákra jellemző belső ivarszervekkel rendelkezik: például petefészkük van. Ugyanakkor külső jegyeik alapján a cápák hímeknek minősíthetők.

A kifogott példányok némelyikében kifejlett cápaembriókat is találtak. A riasztó jelenségre egyelőre nincs magyarázat – jelentette a PTI indiai hírügynökség. A sejtszintű vizsgálatok deríthetnek csak fényt a nemváltozásra – ahogyan ezt egyébként már más halfajoknál is megfigyelték.

Egy megkérdezett szakértő kétkedve fogadta a hírt. Szerinte az embriókat hordozó példányok csak nőstények lehettek. Azért nézhették a nőstényeket hímeknek, mert a nőstények hasuszonyát összekeverték a hímek külső ivarszervével, amely nem egyéb, mint egy átalakult uszony.

AIDS: gyógyszerkokt

Két, egymástól függetlenül elvégzett amerikai vizsgálat is kimutatta, hogy egy hármas összetételű „gyógyszerkoktél" jelentős mértékben visszavetheti a vérben található AIDS-vírus mennyiségét, és korlátozott ideig a halál bekövetkeztének kockázatát is csökkentheti. A kísérletekről a New England Journal of Medicine című szaklap számolt be legújabb számában.

A keverék a Crixivan (indinavir), Epivir (lamivudine) és az AZT (retrovir) nevű gyógyszerekből tevődik össze.

Az ismertetett tanulmányok szerint a három gyógyszer együttes szedése az AIDS-szel fertőzött önkéntes alanyok zöménél nagymértékű csökkenést idézett elő a vérben található HIV-vírus mennyiségében. Az orvosok véleménye szerint a vírusok számának apadása kevésbé teszi ki a beteget a különböző, az AIDS-szel kapcsolatos fertőzések veszélyének, következésképpen esélyt kap arra, hogy tovább éljen, mint egyébként.

Az egyik orvoscsapat úgy becsülte, hogy a kúra hatása hozzávetőleg egy évig tart. A keze-

Mai rádió- és televízió-műsor

KOSSUTH: 4.30 Reggeli krónika **9.05** Napközben **11.06** Cigányfélóra **11.35** Don Quijote de la Mancha – 10. **12.00** Déli krónika **12.40** Ki nyer ma? **12.50** Törvénykönyv **13.05** Vendég a háznál **13.20** A hit hangjai **13.30** Az Úr közel! **14.05** Klasszikusok mindenki-

gyar művelődés századai **10.59** Táncábécé **11.40** Magyar régiségek **12.05**

sza **17.15** Évgyűrűk **17.45** Körzeti híradók **18.00** Ablak – szolgáltató maga-

Öregasszony

képmására. Emlékezünk az egyikre, amely akkor úgy hatott ránk, *mint egy kemény tölgyfából kihasított bálvány.* Olyasmit éreztünk, hogy ez az arc örökké változatlan, és egyetlen izmának rezdülése sem fogja valaha is elárulni bensőjének életét. Egy másikon a *nagy szalmakalap alól hasonló szenvedélytelen és mély komolyságú arc* tekint felénk, törődött ábrázat, amelynek vonásait sohasem derítette föl öröm vagy jókedv. Nehéz, küzdelmes múltat árul el ez a sommásan odavetett tompa és sötét színfolt, amellyel a művész anyjának, a csíki székely parasztasszonynak típusos élet- és jellemrajzát oly kevés és egyszerű eszközzel tudta szemléltetni.

Éppen olyan közvetlen a *tulajdon képmása is.* Nyakas embert árul el ez a hátraszegett fej, olyan kemény akaratot, amely nem enged semminek, nem hajlandó semmiféle megalkuvásra — főleg a művészetben —, hanem végrehajtja azt, amit elhatározott, ha törik, ha szakad. Erőteljes, határozott vonások vésődtek az arcára, biztosan irányított a tekintete. Sehol semmi nyoma a kendőzésnek, alakoskodásnak, szépítésnek. Valóban ilyen volt az életben, ilyennek ösmertük jellemét is. Arcán még az is meglátszott, hogy élete nagy része a szabadban folyt, kitéve a Nap hevének, szélnek, esőnek. Mert kint járva a mezőkön, legelőkön, s folyton rajzolva, festve nemegyszer rászakadt az éjszaka távol minden emberi hajléktól: kint hált a csillagos ég alatt. És ez volt a jobbik eset. De nemegyszer ott érte a zápor is. Nem bánta. Mert mégis csak az volt a fő dolog, hogy amit neki az a széles, korlátlan természet kínált, valami festő szerszámmal, szénnel, leginkább pasztellal birtokba vegye. Ez a birtokba vétel pedig nagyon rövid úton történt, minden körülményeskedés, esztétizálás, elméleti meggondolás nélkül. Határozott, biztos vonások kerültek a papirosra (mert *főképp pasztellal dolgozott*), s ez a rajzvonal volt művészi előadásának gerince, a szilárd váz, amely hordozója lett a színeknek. Képein mindig a *rajzvonalé a vezérszólam*, a kísérő akkordok a nagyobbára *tompított, mégis tömör, sohasem kirívó élénkségű színek.* Az utóbbi adja meg legtöbb képének alaphangját, ez juttat olyan különös, sajátos, kissé

Szalmakalapos parasztasszony
(A művész édesanyja)

Öreg népfölkelő

Erdélyi táj

Parasztember

Fűkaszálók
(Petrás István felvételei)

borúsnak ható, mindig komoly hangulatot legtöbb képére. Előadása mindig férfiasan erővel telt.

Sokszor fokozza ezt a sajátságát, hogy pasztell képeihez a legkeményebb pasztellt szerette használni, és nemegyszer az a látszatja, hogy ezzel a festő anyaggal nem is annyira írja, mint inkább vési a vonalakat. Csak olyasvalaki járhat el így, akinek a szeme nemcsak néz, hanem lát is, a keze biztos járású, az akarata határozott. Mindezek a feltételek nagymértékben megvoltak *Nagy István*ban.

Ezzel a fegyverzettel fölvértezve járta be vadászterületét, az ország nagy részét. A városokat el szokta kerülni. A falvakat is inkább kívülről nézte, mint belülről. Nem emlékezünk, hogy több száz képe közt csak egy is mutatott volna utcasort. A faluvégi kerteknek összevissza töredezett kerítése is jobban érdekelte, mint maga a kert. Ahol az utolsó vityillókon túl megszűnt az ember kezének rendteremtő munkája, s a természet játékos keze veszi át a kormánypálcát, ott találta a legtöbb kedvére valót.

Munkájának java kint folyt a határban, túl a Dunán, a dombvidéken, marhajárástól taposott lankásokon, az Alföld messzenyúló, végtelennek látszó legelőin, a néma és szomorú pusztaságon, ahol alig látni életet. Ilyen helyeken hozta össze a véletlen magános emberekkel, pásztorokkal, a tarlók juhászával, a falu mellékén libaőrző lánykával. Valamenynyiük ahhoz a fajtához tartozik, akiknek ajka hajnaltól estig alig nyílik beszédre. *Csupa befelé élő, kifelé nehezen megnyilatkozó jellem.* Nagy István sorra lefestette ábrázatukat. E nagyszámú embertanulmány közt emlékezünk számos olyanra, amelyen az egyformán viharvert orca és homlok keveset mond, annál beszédesebb

ÉLET ÉS TUDOMÁNY
Magyar Hirdető
SAJTÓIGAZELO
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

len, eseménytelen, érdektelen élet tükre. Egy másik képen egy juhász szeme nyugodt filozófiáról, problémákkal nem terhelt életfelfogásról beszél, amely semmin sem csodálkozik. Egy másik idősebb atyafi szeme azt mondja, hogy egyszerű életében nem érheti meglepetés, mert közömbös nyugalommal természetesnek lát mindent, ami kis világában történhet.

De ha ennek az emberfestőnek néhány száz képét végigmustráltuk, a tájrészletek egész seregére is rábukkanunk: ezek nomád életútjának egy-egy megállóhelyét jelzik. A tájképeknek e gazdag sorát az jellemzi, hogy csak nagyritkán fest beléjük emberi alakot a kép élénkítésére. Ilyesmi azért sem szokása, mert sohasem volt célja, hogy képe érdekes legyen, sohasem gondolt a közönségre, arra, hogy milyen lesz képének fogadtatása. Mindig önmagának festett, a saját vágyainak kielégítésére. Ezért a képei nem „komponált" képek, hanem ösztönösen megtalált és megértett témák, akár emberi alakról, akár tájról van szó. Amit a valóságban lelt, azt úgy, ahogy lelte, vitte át papirosra vagy vászonra, hol erősebben ragaszkodva a látványhoz, hol kivonatosan festve, rajzolva a modelljét; ezzel egyúttal el is árulva azt, hogy minő hangulatban, minő kedvvel folyt a munkája.

Így maradt állandóan ösztönembernek, aki csak magára hallgat és csak magának fest, nem is sejtve, hogy ezzel az önzőnek látszó programmal tulajdonképpen a legnagyobb, a legigazabb örömöt szerzi nekünk. Mert alkotásai, amelyek ilyen módon születtek, valóban egy művészlélek őszinte, tősgyökeres megnyilvánulásai.

Lyka Károly
Kossuth-díjas művészettörténész

A következő szám tartalmából

Rumford — A korszerű baleseti ellátás — Új korszak a légi utasszállításban — Brüsszeli pillanatképek: a kiállítás — Fényérzékenység szem nélkül — Az űrrakéták irányítása — A tudomány világa

1958 OKT 19
610

NAGY ISTVÁN

születésének 85. évfordulójára

A jellegzetes magyar tájak és embertípusok legtömörebb formanyelvű festőművészének alkotásaiból a Magyar Nemzeti Galéria egy Nagy István-szobát rendez be. A mester munkálkodásának legutolsó állomáshelyén, Baján a Türr István Múzeum megnyitotta állandó Nagy István-kiállítását. S ezt kiegészíti a Képzőművészeti Alap készülő Nagy István-monográfiája.

Azoknak a művészeknek sorából való, akiket holtuk után sokkal jobban becsülnek, mint életükben. Ennek oka nemcsak eredetisége — amely minden más festőnktől megkülönbözteti, s amelyet a közönség a közismert stílusok egyikében sem tudott elhelyezni —, hanem bizonyára az is, hogy szinte társadalmon kívül élt. A város mint zárt keret, sohasem volt kedvére. Ide csak kényszerűségből húzódott, amikor a tél bekergette a pusztákról, a mezőkről, a legelőkről. Egyébként nomád életet élt. Kószált a csíki havasoktól a Vas megyei határhegyekig, szakadatlanul festegetve. Még idősebb korában is arról ábrándozott, hogy milyen jó lenne, ha volna egy kis szekere, mert az örökös gyaloglás sok erőt emészt fel. Igen ám, de a kis szekérhez lovacska is kell, a lovacskát pedig etetni is kell. Itt aztán megakadt a tudománya. Lemondott tehát erről a merész fényűző ábrándról, és tovább gyalogolt.

Ezeknek az átgyalogolt kilométereknek köszönjük festményei és rajzai gazdag sorát, amellyel egyik értékes különlegessége lett — legjava művelői közé emelkedve — festészetünknek.

A kezdet nem ezt ígérte. Mert eleinte nagyon is helyhez kötött volt a foglalkozása. Tanító volt egy falusi iskolában. Ösztönösen rajzolgatott, s ennek az ösztönösségnek jegye megmaradt későbbi munkálkodása jegyének is. Alkotó vágya nem hagyta békén: növendéke lett a Rajztanárképzőnek (a későbbi Képzőművészeti Főiskolának), folytatta a művészi nevelkedést Párizsban, Rómában. Sokat tapasztalt e két nevezetes művészeti központban, de nem fogott rajta sem a francia, sem az olasz művészet. Okult rajta, de nem utánozta sem az új, sem a régi stílust. A magáét itthon építette ki. Mégpedig szakadatlan munkával, amely nem ismert pihenést. Ez a szünet

Önarckép

nélkül való rajzolás és festés meg is hozta gyümölcsét.

Dús termékei közt nincs egyetlenegy „kigondolt" kép sem. Nem bízott a képzeletre semmit sem, csak azt — mégpedig kizárólag csakis azt — festette, amit látott. Ennek következtében munkái közt nem találunk egyet sem, amely valami történetkét, mesét vagy drámát szemléltetne. Amikor azonban olyant fest vagy rajzol, ami a szeme előtt van, abba annyira belemélyed, mint kevés társa. Ez a kifejezés nem jelenti az utolsó pórusig való behatolást, sem a tövirül-hegyire való festését egy-egy emberi alaknak, a szabad természet egy-egy részecskéjének, mert ilyesmire nem akad példa művei közt. Hanem jelenti egy emberi arc, egy darab természet legsajátosabb jellemvonásainak felkutatását, papiroson vagy vásznon való megrögzítését olyan módon, hogy e vonások legjobban érvényesüljenek.

Ebben valóban mesternek bizonyult. Példaképpen hivatkozhatunk itt *néhány olyan arcképére, amelyek a legközvetlenebb környezetéből valók, így anyjának ismételten megrajzolt, megfestett*

Laczkó Katalin

— A vaddisznót, a fácánt és a vadkacsát, de enni egyiket se szeretem. Nem is ezért vadászok.

Még nincsenek nagy vadászkalandjai. Mesél a munkájáról. Most öntvény-futógörgőket esztergál, szinte látom, hogy mosolygós arca hogy vált át komollyá, ahogy figyeli a munkadarabot, a gépet, érzem az olajszagot, és fülembe hasít a zaj. Aztán látom, hogy beöltözve nekiindul a határnak, lesi a nyomokat, figyeli a neszeket, gyönyörködik a tájban. Elképzelem, mennyire fáradtan érhet haza a szokszor 30—35 kilométeres gyalogtúrája után. Elhiszem, hogy a munka után vágyik a szabadba, a határjárás után viszont kipihenten, frissen dolgozik.

Rövidesen bevonul. Leszerelés után tovább dolgozik és vadászik, az érettségit is meg akarja szerezni.

3

Laczkó Katalint a szakmája vitte a hobbyhoz. Pécsett, a Janus Pannonius Szakközépiskola középfokú óvónőképzőjét végezte 1973-ban.

— A gimnáziumban bábozni is kellett, hogy majd a gyerekekkel ezt is tudjuk. Elmentünk a Bóbitáék egyik előadására. Annyira megtetszett, hogy ott maradtam. Megfogott a játék, az alkotás. Ez 1970-ben volt, azóta is így érzek.

Két évig irodában dolgozott, és szabad idejében bábozott, aztán a 48-as téri óvodában kezdett, majd megnyitása óta a Budai Nagy Antal úti óvodában óvónő. Szereti a gyerekeket, a foglalkozásokon is sokat játszik velük, sokszor ők maguk kérik. Kevesen tud-

A rock könyvéből 3.

A „Gyilkos", Jerry Lee Lewis a zongoránál. Mindjárt fölgyújtja.

A rock királya és a trónkövetelők

A rúzsozós Kicsi Ricsi

Szólnom kell még Antoine Fats Dominoról. Őt is láthattuk a Régi idők rock-zenéjében. A hihetetlenül kövér, hihetetlenül virtuóz zongorista-énekes érde-

Pennimanról, akit Little Richard néven ismerünk. Ő már a David Boowie-féle abberációkat valósította meg a színpadon: fellépés előtt szóját rúzsozta,

MAGYAR HÍRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 FEB 26
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Nagy István
(1873–1937) festőművész

1021

Képekről

Nagy István: Havas tájkép

A pécsi Modern Magyar Képtárban található Nagy István (1873–1937), Havas tájkép c. képe, amelyet halála előtt hét évvel, 1930-ban festett. A kép mérete 70x83 cm. Téli tájkép, sajátos, komor hangulata van. A festményen nagy formájú foltokban havas dombokat ábrázol fákkal és bokrokkal. A kép szerkezete szigorú és lényegre törő. Gondosabban, tüzetesebben megnézem a festményt, elmerülök részleteiben. Úgy érzem, mintha ott állnék a valóságban is télen, a havas dombokon, a fák között.

A kép alsó felében egy dombon, egymáshoz elég közel, két vastagtörzsű fa sötét sziluettje látszik. Hegyesen meredező, kopasz ágakkal nyújtóznak a szürke ég felé. Közöttük a háttérben egy kisebb domb völgyében egy harmadik fa áll magányosan. Mögötte átlósan fut a kép jobb alsó sarka felé a domb ívesen hajló felületének kontúrvonala. A fák alatt a talajt hó fedi. A kisebb-nagyobb dombok közötti hajlatokban sötétebb árnyékok rejtőznek, szinte felszabdalják a hóval borított egységes felszínt. A kép közepén húzódó átlós ívelléstől följebb fák és bokrok tömege sűrűsödik. A kép jobb oldalán egymás mellett és mögött álló fák szerte meredező ágai egybemosódó sötét foltot alkotnak. Az ágak között a távolabb húzódó, egymás fölé emelkedő dombok vízszintesen elrendeződő íves hajlatai csillannak meg. Az íves hajlatok vízszintes futását két részre osztják a kép felső részének közepén magasbanyúló fatörzsek. Ezeknek a fáknak foltjai vezetik el szemünket a látóhatárunkat eltakaró fák és bokrok hosszan elnyúló sötét tömegéhez. Felettük hófelhők szürkülő foltjai látszanak.

Dombos, havas tájkép. Világos és sötét foltok ritmusai adják a téli táj komor, mégis megkapó hangulatát. A művész kevés színnel ábrázol, nagy foltokból építi fel képének szerkezetét. A festményen fehér, szürke és kékesfekete színek uralkodnak. Néhol megcsillan egy-egy élénkebb szín, de ezt elnyomják a sötétebb árnyalatok. A képen ábrázolt havas tájkép első pillanatban egyszerűnek és egyhangúnak tűnik. Ha jobban megnézem és beleélem magam a táj hangulatába, ha képzeletben végig sétálok a dombokon, messze a fák közé, akkor látom igazán a téli táj igazi arculatát, és érzem jellegzetes harmóniáját, amelyben ott van a festő őszinte vallomása is.

Nagy István székely származású néptanító volt. Művésszé Erdélyben érett. Ott nőtt fel a balladák komor világában, a népdalok szülőhelyén. Művészete az ősi tájak és a nép szeretetében gyökerezik. Szülőföldjének tájait, a havasokat, fenyveseket, dombos réteket, rögös szántóföldeket őszintén és nagy szeretettel festette le. Ugyanígy ábrázolta a hegyek között megbújó kis falvak sok gonddal küzdő lakóit, a földműves embereket, és a körülöttük élő állatokat is. A tájban és az ábrázolt emberi arcokban a jellemző karaktervonásokat kereste, a belső lényeg hűségét kutatta. De nemcsak Erdély hegyi világában érezte magát otthon. Bejárta egész Magyarországot. Élt és alkotott Szentesen, a Balaton mellett, majd a Bakony vidékén és végül Baján telepedett le. Nemcsak a hegyek-völgyek ismerője, ábrázolója, festményein a nagy magyar Alföld képe is megjelenik. Mint Németh Lajos művészettörténész írja; „művészetében csakugyan a domb és hegyvidék tömeges monumentalitása, a hegyi legelők kerítésének geometriája, az irtások mértani rendje ötvöződött az alföldi táj szófukar szigorával..."

NAGY ISTVÁN Havas tájkép c. festménye

Szatyor Győző

53 ◆ NAGY ISTVÁN (1873–1937)

Csiki táj

34 × 48 cm
Olaj, karton
Jelzés nélkül
Kikiáltási ár: 220 000 Ft

53

Szőnyi István: Kertben
70 × 100,5 cm, olajtempera, vászon
Reprodukálva: Szőnyi István emlékkiállítása,
Polgár Galéria, Budapest, 1999. 37. kép

Szőnyi István: Házak az országút mentén,
1920-as évek vége, olaj, vászon,
Reprodukálva: Ybl Ervin: Szőnyi István művészete,
Magyar Művészet, 1929/1, 12. oldal

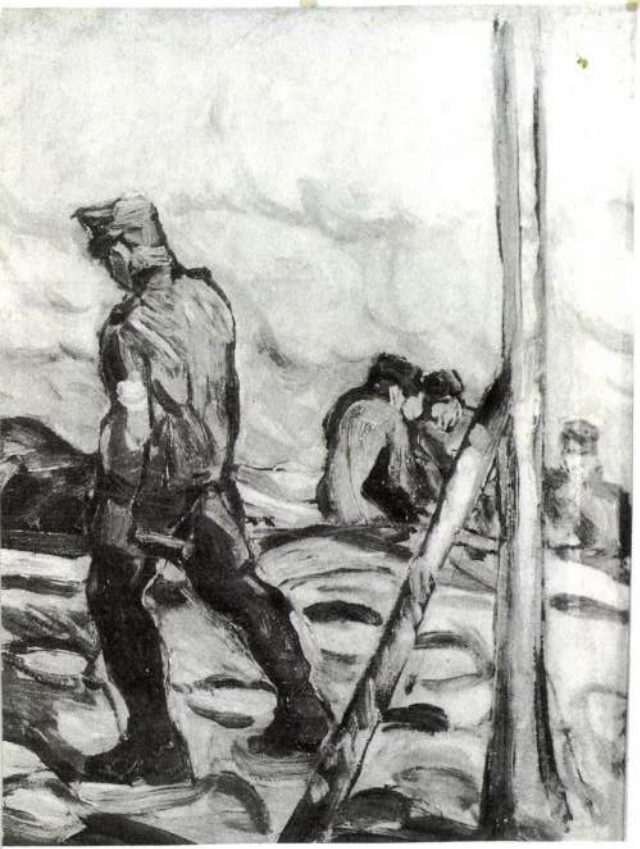

n *és az orosz* Zajerweit

Egry József: Sebesülthordozók, olaj, karton, 48,5 × 72 cm, 1915

Nagy István: Pipázó katona, papír, pasztell, 47 × 30 cm, 1916

NAGY ISTVÁN

118.

118.▲
Nagy István (1873-1937)

Lankák
Pasztell, papír 64x90 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy I.
Kikiáltási ár: 380.000 Ft

116.

116.▲
Rudnay Gyula (1878-1957)

Bábonyi dombok
Olaj, karton 48x70 cm
Jelezve jobbra lent: Rudnay,
Jelezve balra lent: 932
Kikiáltási ár: 250.000 Ft

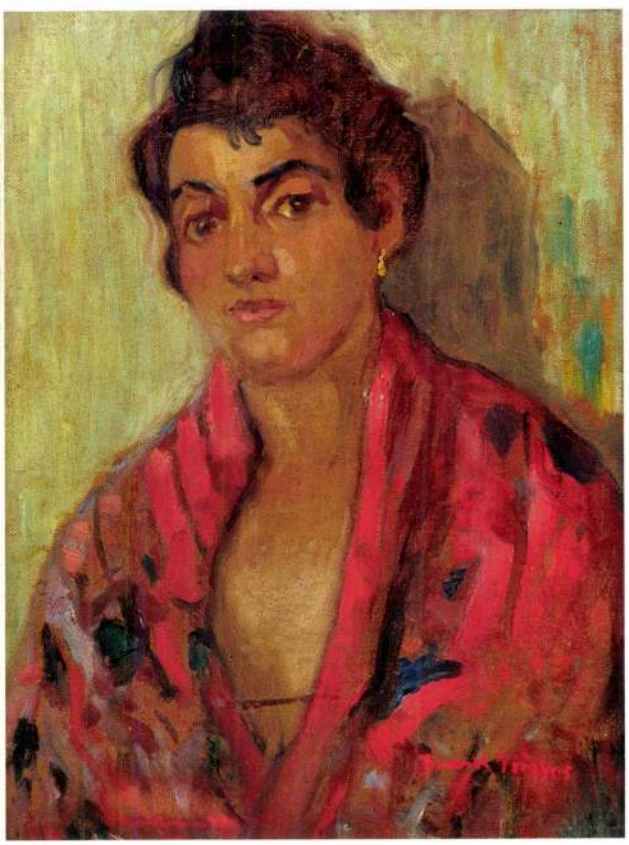

117.

117.▶
Frank Frigyes (1890-1976)

Elza piros ruhában
Olaj, vászon 50x42 cm
Jelezve jobbra lent: Frank Frigyes
Kikiáltási ár: 160.000 Ft

Megkerült ötvösművek a Győri Püspöki Kincstárban

1

A győri püspökségnek már évszázadokkal ezelőtt kiemelkedő ötvösművei és egyéb liturgikus tárgyai voltak, melyek részben ajándékozás, részben hagyaték vagy a püspökök, főpapok által megrendelt adományokként vándoroltak a székesegyház kincstárába. Igaz, a legelső adat csak a XV. századból, az 1480 körüli időből származik: Tatay Máté oltárigazgató elkészíttette a Szent Demeter-oltár leltárát, melyben adományként kapott „egyszerű" kelyhekről és egy rézkehelyről olvashatunk. 1526 júniusában a királyi tanácsülés határozatára – mely szerint a püspökök és káptalanok a templomi kincsek felét kötelesek beolvasztás céljára a királyi pénzverőbe beadni – a győriek lista nélkül adják át kincseiket Bánffy Zsigmondnak. 1529-ben hatalmas tűzvész pusztította a székesegyház maradék értékeit, a szertartáskönyvek mellett ötvösmunkákat is.

Jelentősen gazdagodott a gyűjtemény

2

1606-ban, Napraghy Demeter püspöksége alatt, aki Nagyváradról a török támadás elől először Gyulafehérvárra, majd Pozsonyba, Veszprémbe, végül Győrbe mentette az erdélyi egyházi kincsek egy részét, köztük a Szent László-hermát is. A végső állomás a győri püspökség volt. Számos remekmű neki köszönheti, hogy a viharos évtizedekben-századokban nem pusztult el. A francia forradalom idején ismét szerepel a győri kincstár anyaga a beolvasztandó tárgyak között: 1793-ban, 1798-ban és 1811-ben ismételten válogatnak a püspökség értékes liturgikus tárgyaiból.

A XX. század elején tudatos óvó és gyűjtő munka indult: az egyházmegye plébániáin őrzött értékes középkori tár-

13-án, és műveinek java része is itt talált állandó otthonra. Életében „Baja város közönsége ... Nagy István művészete előtt idegenkedve állt – emlékezik a művész helyzetére az őt támogató dr. Aszalós Imre nyugalmazott szemész főorvos. – Nemcsak, hogy nem szerette, hanem távol tartotta magát tőle; hiába volt minden propaganda, amit Nagy István érdekében próbáltam kifejteni."[8] *Dési Huber István* is éles kontúrokkal fogalmazza meg Nagy István társadalmi helyzetét: „...magasabb igazságtalanság érvényesült vele szemben. A társadalom nem elfogultságból, vagy épp rosszhiszemű gyűlölködésből, hanem a dolgok természetéből követően volt igazságtalan vele szemben. Nagy István nem úgy látta a népet, ahogy az élet napos oldalán levők fénytől elkápráztatott szemei látták. Ő a társadalom föld alatti tájait kereste fel, s a mélyből, sötétből, a földet túró nép portól, mocsoktól, kíntól, szenvedéstől eltorzult arcát hozta fel... Érthető, hogy ez a látvány nem volt kellemes a napos oldalon élők szemeinek; ezért a döbbenet, a visszatetszés, majd az elzárkózó közöny."[9]

A *Nagy István Képtár* megnyitásával, nagyszámú, kiemelkedő színvonalú festményének állandó bemutatásával Baján és az országban sikerül-e változtatni a közönyön? Előrébb jutunk-e Nagy István művészetének az értésében?

A képtár állandó kiállítása az idén felújított s ezt megelőzően művésztelepnek, illetve műteremnek használt Vojnich-kúriában kapott helyet. Ez a földszintes, viszonylag kisméretű klasszicista stílusú épület 1830 körül épült. Jelenlegi formáját az 1840-es tűzvész után nyerte el. A stílusra jellemző timpanonos oromzata enyhe rizalitban emelkedik ki. Az utcai homlokzatot tagoló falpillérek magyar címerrel díszített fejezete, a körívesen kiugró, erkélyszerű sarok tornya, a kerti homlokzat portikusz módjára kiképzett nagyméretű aláhajtója a legjelentősebb bajai műemlékek közé sorolja.

Ebbe a szép építészeti környezetbe várja érdeklődő látogatóit Baján a Nagy István Képtár.

Bánszky Pál

8

Jegyzetek

1 Édesapja, Jakobey János · Baja város tiszti-orvosa volt.
2 Az Éber művészcsalád fontos szerepet játszott Baja közművelődési életében. Id. Éber Sándor orgonistaként és karmesterként is többször szerepelt. Gyermekei közül ifj. Éber Sándor (1909–1985) és Éber Anna (sz. 1905) is a festőművész pályát választotta.
3 Dr. Oltványi Imre (eredetileg Artinger Imre 1893–1963) művészeti író, 1935–1938 között a Magyar Művészet szerkesztője. 1922–1944-ig a Magyar Jelzálog Hitelbank titkára, majd igazgatója, 1945-től a Magyar Nemzeti Bank elnöke, 1947-től svájci nagykövet, 1948-tól a Magyar Nemzeti Múzeum elnöke, 1950-től a Szépművészeti Múzeum főigazgatója volt.
4 Déry Frigyes 1914–1920 közötti sikertelen múzeumalapítási kísérletét követően 1936-ban indult meg a város történeti emlékeinek a gyűjtése is Borsay Jenő ny. jegyző, a Bácsmegyei Történelmi Társulat tagja nagy buzgalmával és szorgalmával.
5 A város mindkét hagyatékot kiállítás keretében vette át. Nagy István festményeiből 1937-ben, Telcs Ede szobraiból és érmeiből 1948-ban rendezték kiállítást. A szobrok restaurálását Telcs Ede tanítványa, Reményi József végezte el.
6 Lyka Károly: *Új művész a Nemzeti Szalonban.* Esti Kurir, 1923. október 21.
7 Perneczky Géza: *Nagy István öröksége.* Tanulmányút a pávakertbe, Magvető Könyvkiadó, Bp., 1969. 244. o.
8 Közli Késmárky Mária: *Nagy István-emlékek Baján.* Forrás, 1973/4–5, 151. o.
9 *Nagy István, a festő* (1873–1937). Korunk, 1937. V. sz. Megjelent Dési Huber István, *A művészetről* című könyvében. Bp., 1959., 79–83. o.

7

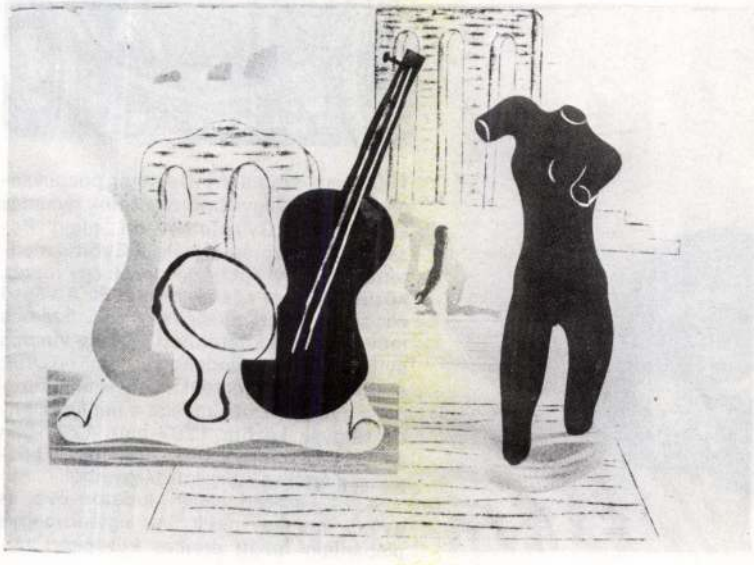

9

6

Alkotásaira különösen illik a Bartók által hirdetett program: „A természet nyomán alkotunk." Nagy István tanítómestere a természet és az élet volt. Pásztorember módjára élt együtt a természettel. Hónap- és hétszámra elhúzódott az erdélyi havasokba, papírt és pasztellkrétát tartalmazó vándortarisznyájával járta a Bakony, a Balaton, a Bácska és az Alföld legrejtettebb zugait. *Lyka Károly* írta 1923-ban életmódjáról és munkamódszeréről: „Olykor benéz Pestre, nagy halom festéket, papirost vásárol, megint eltűnik, s járja a tanyákat. Ha rossz az idő, felbukkan Pesten, beül a Fészek Klubba, s hónapokig nem dolgozik. Aztán újra rájön a raptus: száz meg száz munka készül a cselekvés forró lázában, künn a szabad ég alatt, sokszor esőben, szélben."[6] Motívumai, emberei közép-európai karaktert hordoznak. Látszólag kivágatot készít az elé tárulkodó látványról, de ha csupán naturalista, esetleges kivágatokat készített volna, festészete a modern művészet szempontjából érdektelen lenne. Művészetének mindig az élet, a természeti környezet a forrása, indító élménye, de a feldolgozás sajátos módja, „népi látásmódja" a mélységekig hatol. Az archaikus kultúrát, emberben és tájban az ősi, természetes karaktert képes megragadni anélkül, hogy archaizálna. Magasra szegett fejű önarcképei is olyanok, mint a pásztorfaragások betyárjainak a kiállítása, tartása az archaikus kultúra emberének megrendítően méltóságteljes póza. Tudatosan építette kompozícióit, anélkül hogy spekulatívvá vált volna. A Nagy Istvánról szóló visszaemlékezések a közmondásosan szófukar székely emberre emlékeztetnek, de ő vizuális eszközeiben is „szófukar" maradt, a szerkezettel és a belső ritmussal tömörít, az adott táj eszenciáját nyújtja képein (például: *Ökrök,* 1923; *Legelő tehenek,* 1925; *Fűkaszálók,* 1927 k.; *Tájkép tehenekkel,* 1929 k.; *Szürke tehenek,* 1933 k.; *Hegyek között,* 1933; *Tájkép lovakkal,* 1934 k.). Olykor a kettőzött ritmus lehetőségével él (például: *Lovak a Balaton partján,* 1927 k.; *Patakpart,* 1929), a „népmesei hármas" motívumából az egyiket, leginkább a középsőt szembefordítja (például: *Szántás Erdélyben,* 1927; *Három ember a vízparton,* illetve más címmel, *Duna-parton,* 1932 k.). Hasonló megoldásra számtalan példát találunk a néphagyományban is. Ő nem kívülről és felülről tanulmányozta a népi kultúrát, hanem az azonosulásig együtt élt vele. Ezért nem viselkedett sohasem úgy, mint a messziről jött idegen, aki rácsodálkozik a számára szokatlan dolgokra, s nem is mindig a leglényegesebbre, ami számára az egzotikumot jelenti. Nagy István nem kívülről ösztönzött indítékok, stílusdivatok alapján, nem spekulatív módon, hanem bartóki értelemben tette a közép-európai kultúrát művészetének organikus részévé. Az emberben és tájban a meghatározó karaktervonásokat, a belső lényeget kutatta. „Egy életen át kerestem ezt a lényeget – vallja. A témában a lelket. Fák, házak, virágok, emberarcok bonyolult összevisszaságában azt, ami a felületek alatt vibrál. A belső hűséget."

Időszerű Nagy István művészetével foglalkozni abban a tekintetben is, hogy a legtermészetesebb, magától értetődő módon vált a Duna menti népek festőjévé. A két világháború közötti időben, amikor a sovinizmus, nacionalizmus és a faji gyűlölködés vált országok politikai-ideológiai vezérelvévé, ő egyaránt megértéssel és szeretettel festette a magyar, román és szerb parasztípusokat, az *Öreg székelyt* (1929), a *Máramarosi parasztot* (1929 k.), *Emil Isacot* (1917), *Octavian Gogát* (1926) és a *Szerb parasztasszonyt*. „...Bartók Táncszvitjét kellene hallgatnunk az emlékezetére – írta *Perneczky Géza* –, a nagy körtáncot, ahol magyar, szláv és román dallamok fonódnak eggyé. Ennek a mindig időszerű gondolatnak, a népek testvériségének nincs is méltóbb képviselője a magyar festészetben Nagy Istvánnál. Mert Csontváry az ideák magasságába emelt természetet festette meg, Egry a kozmosz feszültségeit viselő emberi érzelmeket, a legegyetemesebb: Derkovits pedig a proletariátus sorsának nagy arányait és korszerű történelmi hivatását. De ezt a szerepkört, ezt a Kelet-Európában vajúdó, helyi gyökerű és mégis általános gondolatot, meghagyták Nagy Istvánnak."[7]

Nagy István végtelen bolyongásai után életének csupán az utolsó öt évében telepedett le Baján, ebben a magyar, szerb és német ajkúaknak egyaránt otthont nyújtó városban. Itt halt meg 1937. február

5

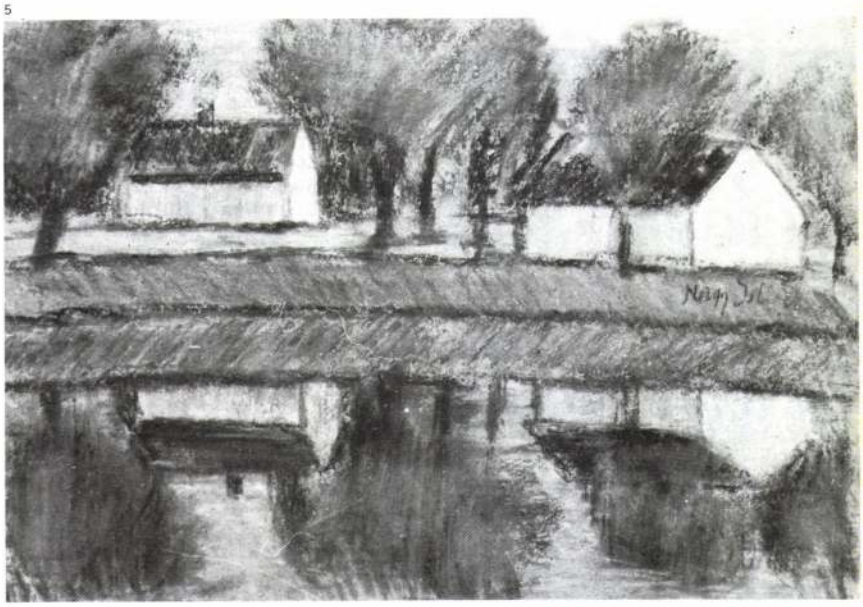

5 Nagy István: Patakpart, papír, pasztell, 34x44 cm, 1929
6 Dési Huber István: Öreg csősz, vegyes technika, 180x120 cm
7 Martyn Ferenc: Kompozíció, papír, olaj, 58x79 cm
(fotó Kiss B.)
8 Rudnay Gyula: Bábony, vászon, olaj, 56x70 cm, 1949
9 Márffy Ödön: Önarckép, vászon, olaj, 95x73 cm
(fotók Gyulavári J.)

3

ötvenkét darab festménnyel és tizenkét darab szoborral megvetette a bajai *Türr István Múzeum* képzőművészeti gyűjteményének az alapjait, mely kollekció a két világháború közötti magyar művészet legjavát reprezentálja. Miskolczy Ferenc – Baja város előljáróságának az elhatározásából – az Oltványi-féle művekből és saját gyűjtéséből a Takarékpénztár két termében, 1936-ban létrehozta az *Új magyar kép- és szobor-gyűjteményt*[4]. Kiállításssorozatukat a II. világháború szakította meg, mivel a múzeum helyiségeit hadikórháznak használták. A gyűjteményfejlesztés azonban – Miskolczy Ferenc önzetlen vezetésével – ez idő alatt és a későbbiekben sem szünetelt.

A képzőművészeti gyűjteményt nagyobb arányban hagyatékok és ajándékozások gyarapították. Nagy István festőművész 1937-ben bekövetkezett halálakor – a művész végakaratának megfelelően – az özvegy a múzeumnak ajándékozott mintegy negyven darab festményt. 1947-ben meghalt a város szülötte, Telcs Ede szobrászművész is. Özvegye több mint kétszáz szobrot és érmet ajándékozott a múzeumnak.[5] 1982-ben *Márton Aurélné* hagyatéka huszonhárom darab kitűnő festménnyel, például *Egry József* öt képével, *Kádár Béla, Berény Róbert, Schönberger Arnold, Uitz Béla, Aba Novák Vilmos, Szőnyi István* több munkájával gazdagította a Türr István Múzeum képzőművészeti gyűjteményét. Közben a gyermekkorát nyaranta Baján töltő *Bossányi Ervin* (1891–1979) képzőművész is több képét és néprajzi gyűjteményét, *Hallgass Jenő Zoltán* szobrokat és képeket, továbbá Miskolczy Ferenc festőművész is festményeinek jelentékeny hányadát a városnak ajándékozta.

Az előzményekből kitűnik, hogy az idők során megszaporodott kép- és szoboranyag nem rendszeres gyűjtés eredménye, jellemzően mégis a két világháború közötti magyar művészet fontosabb törekvéseit, s közte számos igazán jelentős művészi értéket reprezentál. A művek minősége és a kiemelkedő művész-egyéniségek munkáinak az aránya és az említett korszakhatáron túl a Rudnay-iskola jelenléte meghatározza az új állandó kiállítás keresztmetszetét is. Az összes kiállított kép mintegy ötven százalékát Nagy István-festmények alkotják.

4

Nagy István életművének a kutatása és publicitása az utóbbi két évtizedben megélénkült. Elégségesnek látszik utalni a művészetét áttekintő három monográfiára. (Pap Gábor, Corvina Kiadó, Bp., 1965, Solymár István, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Bp., 1977 és Murádin Jenő, Kriterion Kiadó, Bukarest, 1984.)

Műveinek maradandó esztétikai értékén túl mi teszi különösen időszerűvé Nagy István művészetének a népszerűsítését?

10

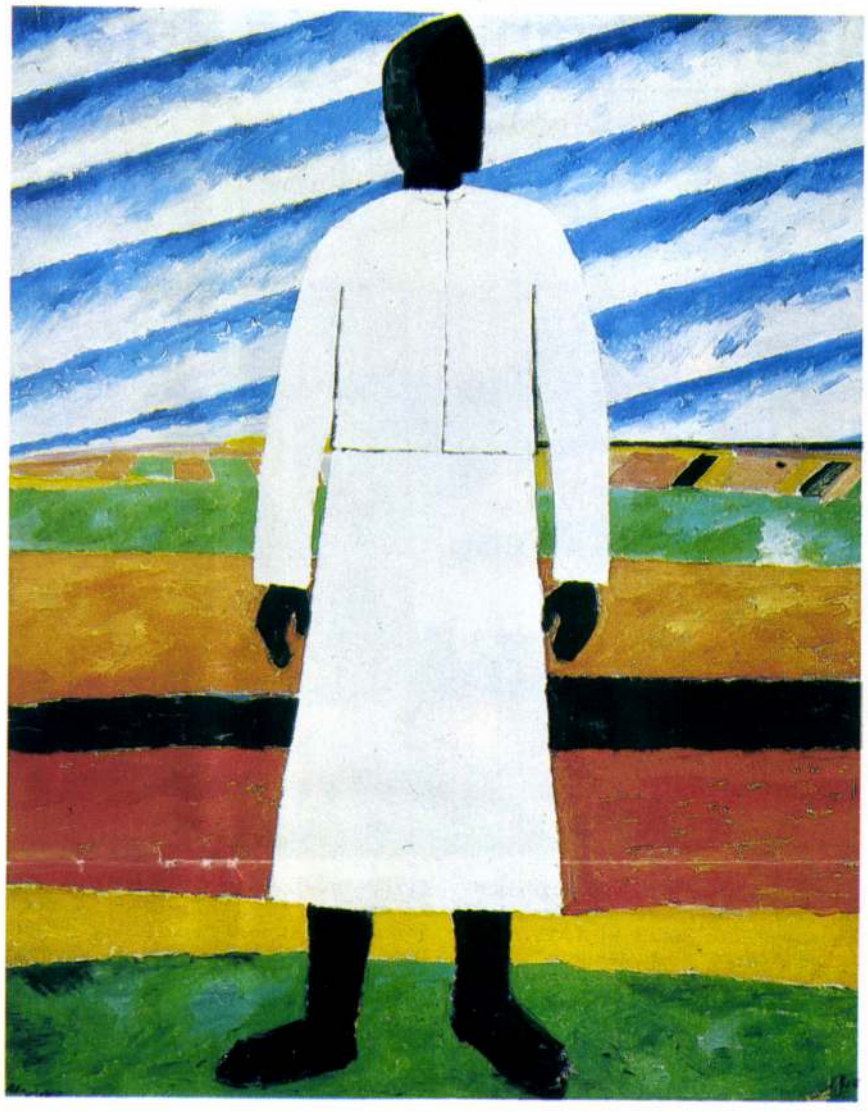

10 K. Sz. Malevics: Parasztasszony, olaj, vászon, 99x80 cm, 1928–32

Malevics idealista univerzuma szükségszerű terméke volt a 10-es évek rossz szellemi életének. A reálják világának süppeteg, járhatatlan útvesztőiben a szubjektum kétségbeesve idézte az abszolútum tisztaságát. Ez a társadalmi és szellemi közeg nem kínált fogódzót, egyetlen valóságdarabot sem, amelyben a felelős, elhivatott művészet megvethette volna a lábát. Nem volt a 10-es évek orosz avantgárdjában egyetlen olyan kezdeményezés sem, amely ne az abszolútnak a mércéjével mérte volna a maga lépteit. Tatlin, Malevics ellenlábasa, a kor másik vezéregyénisége, a tér asszociációk nélküli, önmagáért való élményének tudatosításával, az asszociációk nélküli anyag konstruálásával foglalkozott.

A kelet-európai térség szükségszerűen termelte ki ezt, az adott valóság tényeitől meredeken elrugaszkodó, a művészi kreativitás által feltalált törvényszerűségben bízó magatartást. Kállai Ernő, felismerve ezt a jelenséget, 1921-ben megállapította: „Az architektonikus tagozódás annál szigorúbb, formái annál elvontabbak és egyszerűbbek, minél kevésbé önként biztosított a kollektív szellem társadalmi és gazdasági rendje."

Amikor 1917-ben és az elkövetkező néhány évben úgy látszott, hogy a politikai és a művészeti avantgárd azonos eszményekben hisz, a társadalmi szerkezetben a művészetivel analóg kristályos rend készülődik, még nagyszerű szimbólumok születtek. Ekkor készült Tatlin korszakalkotó *Tornya,* akkor szövődtek sűrűre az álmok a végtelenről – művészek, költők, építészeti álmai –, a világ meghódításáról, az emberiség egyetlen nagy köztársaságáról, a közös csillagnyelvről, ekkor jelentek meg nemcsak Malevics planitjai, szatellitái, de *Leonyidov,* Liszickij és más építészek a nehézkedés erejét legyőző épülettervei is. – És nem véletlen, hogy éppen a legnagyobb nehézségekkel küzdő Oroszországban! A 20-as évek folyamán azonban a földi realitáson mind több álom zúzódott szét. Nemcsak Malevics szuprematizmusa, de a napi feladatok megoldására vállalkozó avantgárd, Tatlin és a produktivisták elképzelései is. Az orosz-szovjet avantgárd – Malevics, Tatlin, Majakovszkij, Rodcsenko, Liszickij – gyönyörű tette azonban, hogy igaza tudatában mindhalálig kitartott a vállalt eszme mellett.

Bár hosszú évtizedek ebben a művészetben pusztán a hősi gesztust, a látnoki képességet értékelték, az újabbak módszerüket is kénytelenek elismerni. Malevics analitikus formalista módszere a művészet különböző szakaszainak felmérésében és értelmezésében, az irodalmár *Sklovszkij* és *Jakobson* eljárásával volt analóg, és a művészet autonómiájának elvével lett tudományosan ismét aktuális. Ami ideavilágát illeti, ha nem is éljük a szellem szupremációjának korszakát, Malevics világűrlátomása mégis elgondolkoztat azzal a jövőt idéző képességgel, amely nem a technikailag fejlett Nyugaton, hanem a középkorral megterhelt, csak álmokban gazdag Oroszország művészeiben volt meg.

Körner Éva

Irodalom

Malevich. Stedelijk Museum Amsterdam. 1970 (Kiállítási katalógus)

K. S. Malevich: *Essays on Art 1915–1933.* Ed. By Troels Andersen: *Vol. I–II.* Kopenhagen, 1971

A. Shadowa: *Suche und Experiment, Russische und sowjetische Kunst 1910 bis,* 1930. Dresden, 1978

K. Malewitsch. Düsseldorf. 1980 (Kiállítási katalógus)

Nagy István Képtár Baján

festőművész
Művészet 1985/11-12/68-71

1

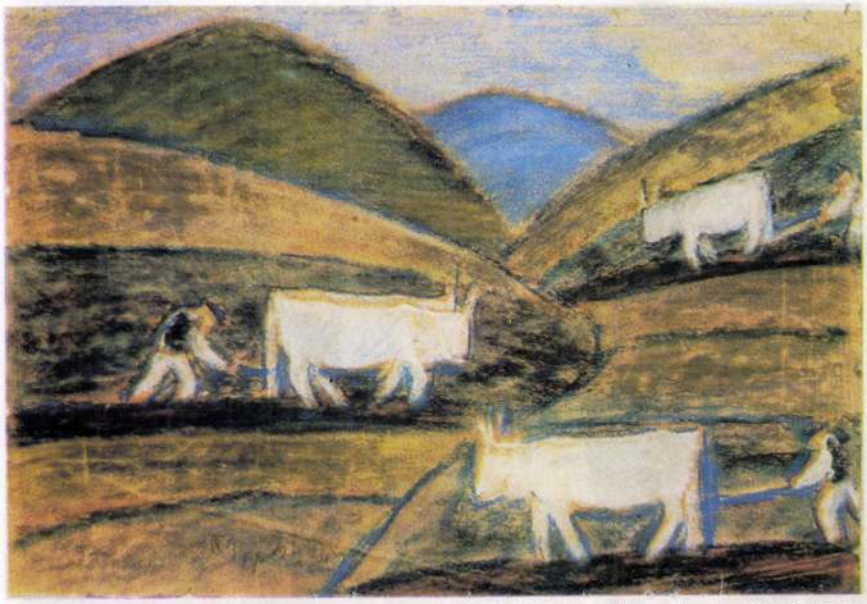

Sok más magyar alföldi városhoz hasonlóan Baja is nagy kerülőkkel és hosszú előkészület után jutott el 1985 őszén az állandó képtár megnyitásáig.

A város kitűnő földrajzi adottsága, a Duna és a Sugovica-ág közelsége önmagában is stílusteremtő. Építészeti környezetében a barokk és a klasszicista stílus hagyott maradandó emlékeket. Főtere – tengelyében a XVIII. század közepén épült volt Grassalkovich-palotával (ma Városi Tanács épülete), egyik oldala a Sugovica partjára nyitott szerkezetével – ma is a legszebb tereink egyike.

A múlt században hosszabb-rövidebb ideig, a XX. században viszont már folyamatosan élt képzőművész Baján. A XIX. században a városban dolgozó művészek közül legjelentősebb *Jakobey Károly*[1] volt. Fontos momentumnak tűnik az is, hogy a város több szülötte tanult szobrásznak, mint *Petrovics Demeter* (1799–1854), *Albert Andor* (1876–1930 k.) és *Telcs Ede* (1872–1948). A XIX. században itt született festők közül *Beck Vilmos*t (1824–1862) és *Kardos Gyulá*t (1857–1908) szükséges megemlíteni.

A képzőművészeti élet első számottevő jele – mint a legtöbb vidéki városunkban – a millennium idejére esik. Ekkor rendezték meg Baján az első képzőművészeti kiállítást, s ezt követően egyre gyakrabbá váltak a bajai művészek és a más településről meghívott festőművészek tárlatai. A budapesti Nemzeti Szalon is több ízben rendezett itt a Nemzeti Szálló dísztermében és a Városháza nagytanácstermében kiállítást. Az 1927-es kiállítás katalógusába a kitűnő művészetfilozófus, *Fülep Lajos* írt előszót.

2

A harmincas évek elején itt települt le családjával *Nagy István* festőművész is.

A közönség s főként a fiatalság képzőművészeti neveléséért sokat tettek a városban tanító rajztanárok, mint például a Tanítóképző igazgatója, *Bellosich Bálint*, az 1902-től szintén a Tanítóképzőben oktató *id. Éber Sándor*[2], továbbá az ő helyébe lépő *Ágoston Vencel*. Fél évszázadon keresztül volt a ciszter gimnázium rajztanára *Gáspár János*. Sokat tett a diákság esztétikai neveléséért még *Németh Imre, Józsa Károly* és sokan mások.

A képzőművészeti-esztétikai nevelés leghatékonyabb fóruma az 1947-ben létesült Rudnay-féle művésztelep és szabadakadémia lett. *Rudnay Gyula* festőművészt a bajai születésű *Mikli Ferenc* – Rudnay egykori főiskolai tanársegéde – hívta le Bajára. A város akkori vezetői támogatták a kezdeményezést, és a Vojnich-kúriát adták oda művésztelep céljára. A tanársegédek – akik lényegében az állandó művésztelepi tagokat is jelentették –, Mikli Ferenc, *P. Bak János, Kun István* és *Iványi Ödön*, festőművészek voltak. Létrejött a Rudnay-iskola, akkori hivatalos nevén a Népi Képzőművészek Szabadakadémiája is. Rudnay Gyula 1947–1952-ig vezette a művésztelepet és az iskolát. Ez az alkotóközösség – Rudnay Budapestre visszaköltözését követően – képzőművészeti körré alakult át, és a kört több mint harminc esztendeje Mikli Ferenc festőművész vezeti. A Rudnay-iskolából, illetve a bajai képzőművészeti körből indult alkotók közül azóta többen országos hírnévre tettek szert, mint például *Udvardi Erzsébet, Szurcsik János, Novák Lajos, Bakay Erzsébet, Weintrager Adolf* és *Klossy Irén*.

Miskolczy Ferenc festőművész 1935-ben telepedett Bajára, és rövidesen egyik fő kezdeményezője lett egy képtár megalapításának. Ennek szervezését jelentős adomány és Miskolczy Ferenc gyűjtése előzte meg. A lelkes tervezgetést és ügybuzgalmat tapasztaló *Oltványi Imre*[3] 1935-ben azt ígérte a város polgármesterének, hogy ha lesznek állandó kiállítási helyiségek, néhány tucat művet a városnak ad saját gyűjteményéből. 1936-ban

1 Nagy István: Szántás Erdélyben, papír, pasztell, 31x44 cm, 1927
2 Nagy István: Leányka (Özike), pasztell, 1929
3 Kádár Béla: Kompozíció, karton, olaj, 60x94 cm
4 Berény Róbert: Szegénység, olaj, vászon, 80x60 cm

Nagy István: Édesanyám

(Pécsi Modern Magyar Képtár)

Felenkor, 1986. október

Lábaidat mint Krisztus a kereszten
mikorra kimúlt minden szenvedése

Csukd le a szemedet
Nyeld le az altató pirula-csillagot

Pontosan éjfél
Mindig pontosan éjfél
Ne rémülj meg ha vált a nap
Mindig több utánad
mint előtted

Tíz nyári hétig csak hanyatt
fekhettél négy kilós gipsz alatt
aludtál akkor
mint egy gyerek s a nők
Épen se hánytorogj
szív- s jobb oldalon hason

Ráncaid futóárkait
szorgos levéllapáttal
betemeti az éjszaka

Mégse keress hasonlatot
milyen fehér lehetsz egy fekete kosárban
mit fogalmaznál
kiről és miért
s már megint mit csináltál

kiállitása nagy feltünést keltett; ezt 1927 és 1929-ben ujabbak követték. 1924-ben elnyerte a Szinnyei Társ. festészeti diját. 1925--26-ban Kolozsvárt és még ez évben bp.-i mütermében is rendezett kiállitást. 1934-ben a Nemzeti Szalonban, 1935-ben a Müteremben és egyidejüleg a bajai Nemzeti Szálló-ban volt gyüjteményes kiállitása. 1936-ban Beczkói Biró Henrik diját nyerte el Öregasszony c. képével. Élete utolsó éveit 1931-től Baján töltötte, sulyos tüdőbajjal. -- Irod. Surányi Miklós: N.I. (Bp., 1930); Farkas Zoltán: N.I. (Magyar Müvészet, 1935); Radocsay Dénes: Emlékezés N.I.-ra (Szépmüvészet, 1943); Lyka Károly: N.I. (Bp., 1944); Pap G.: N.I. (Müvészet, 1962).

Nagy István (Csikmindszent, 1873. márc. 28. -- Baja, 1937. febr. 13.): festő. Kolozsvárt tanitóképzőt végzett, két évig tanitott, majd a Mintarajziskola-ban tanult 1894-től 1897-ig. 1898-ban Münchenben, 1900-ban Párizsban, 1902-ben Rómában járt, aztán hazatért Erdélybe. Az I. világháboru idején a 22. székely gyalogezred hadifestője volt. Háborus rajzait 1916-ban állitották ki. Ezután főleg drámai hangulatu arc- és tájképeket készitett szénnel vagy pasztellel. A 20-as évek elejétől Mo.-ot bejárva festette képeit. Több erdélyi kiállitás után a Nemzeti Szalonban 1923-ban rendezett gyüjteményes

KSné

Nagy István festő

Magyar Életrajzi Lexikon

71. Nagy István: Tanulmányfej.
(Budapest, Farkas István gyüjteménye)

Genthon: Az új magyar festőm. tört.

Nagy István

a sajtokat számolták a konyhán, hirtelen ájulás környékezte a sajt szagától és ki kellett mennie.

— Nézd meg, mit csinál az a leány — mondta György úr az ebédlőben Miklósnak, — hátha rosszul van.

— Ejh, dehogy, csak egy kicsit kényeskedik — mondta Miklós és kelletlenül állt fel tányérja mellől és belépett Veronhoz.

Ahogy őt a pamlagon fekve meglátta, sápadt arcával és beesett, fénytelen szemeivel, hirtelen világosság futott az agyán keresztül és a fejéhez kapott.

— Ejnye, az áldóját! — kiáltotta csaknem haraggal. — Szépen vagyunk, Veron! Tudom már, mi a te bajod!

S hogy a Veron kérdő aggodalmas és ijedt tekintetét látta, leült mellé a divánra és megfogta a kezét.

— Ezt ugyan megcsináltam — mondta mintegy magának. — Hogy a csuda vigye el! Nagy baj van, Veron, nagy baj van!

— Miről beszélsz, Miklós? — kérdezte Veron halálsápadtan.

— Arról, hogy neked kis gyermeked akar születni, Veron. Innen van, hogy rosszul érzed magad.

Veron felült a pamlagon és mint a fagyos lehelet, hagyta el a száját a szó:

— Nekem... gyermekem...

— Biz úgy, Veron — mondta Miklós és a fejét vakarta. — Baj, baj, most mihez fogjunk?

— Mihez fogjunk? — kérdezte gépiesen Veron és csak bámult Miklós arcába, mintha még nem értette volna meg, amit mond. — Mihez lehet fogni?

— Nézd csak Veron — mondta most hirtelen Miklós és fölállt, — te most ne gondolkozz rajta! Nem kell azért kétségbeesni. A világ nem esik össze. Majd gondolok ki valamit. De most visszamegyek az öreghez, nehogy gyanut fogjon. Vacsora után, ha az öreg lefeküdt, visszajövök hozzád és megbeszélünk mindent.

Ezzel megcsókolta Veront egy futó csókkal és visszament az ebédlőbe, hogy végigegye a vacsorát.

— No, mi az? — kérdezte az öreg, mikor visszatért.

— Semmi. A feje fáj, azt mondta. Lefeküdt a divánra.

Az öreg úr a tányérjára nézett.

— Hogy bárányszag, azt mondja, bárányszag — nézzék csak ezt a kényes macskát! Az igaz, hogy a szegény anyád sem szerette valami nagyon. Mikor pedig veled várandós volt, elájult tőle, ha csak a szobába hozták a tálat. Mennyit nevettem szegényt!

Miklós nem felelt. Fölnézett hirtelen az apja arcába. De az nem nézett rá. Csöndben ettek, ittak tovább.

— Nohát — mondta György úr a vacsora végén, mikor Panni már leszedte az asztalt, — mi lesz azzal a füleki vizittel? Még sem mégy?

— Mennék már — mondta Miklós, — de előbb két új öltönyt akarok csináltatni magamnak. A régieket mind kihíztam.

— Két új öltönyt? — kérdezte az öreg. — Ennek már szeme van.

— Hát mit csináljak? Nem állíthatok be hozzá, mint egy kopott gavallér.

— No jó — mondta az öreg, — csak eredj Pestre és csináltass magadnak. Ez jó befektetés.

— Apám már megint arra gondol? — kérdezte Miklós nevetve.

— Arra hát — mondta az öreg valami hirtelen keménységgel a hangjában. — Remélem, te sem gondolsz másra. Jobb szeretem, ha a Tamássy Feriné rontja el a gyomrát a bárányhússal, mintha a Vajdaffy Veron, a saját unokatestvérem leánya. Megértetted?

Miklós arcát elborította a vér és az öregre nézett.

Annak a szeme, mint két vasvilla fúródott a tekintetébe.

— Mit csinálsz most vele? — kérdezte tőle haraggal.

— Az már az én gondom, apám — felelte Miklós.

— Ha elveszed, koldússá leszünk — mondta az öreg szomorúan.

— Ugyan ne gyötörjön már annyit, — fakadt ki Miklós, — apám talán mind elvette azokat, akik...

Az öreg a vállai közé kapta a fejét.

— Az igaz, hogy én sem vettem el — mondta megjuhászodva.

— Nohát akkor — mondta Miklós, — ahogy apám segített a bajon, majd én is tudok segíteni.

Ezzel aztán rendben volt köztük a dolog és Miklós kiment a szobából.

Folytatjuk

Találkozás

— Idill —

Irén elájult. Eltévedt az erdőn.
Futkosni kezdett. Félt, otthon kikap.
Egyszerre szörnyen forró lett a nap,
zihált a melle, vert a szíve döngve,
forgott az erdő, ágat keresett,
hogy megfogózzék benne. Elesett.
Elájult.

Vékony, kékkötésü könyve
melléesett a gyantás tobozokra.
Halántékán piros lett haja bokra.

Meleg szobában ébredt. Tiszta, csendes,
fenyőszagú szobában. Sok gerendát
és sok aggancsot látott. Kint a fenyves.
Az ablakcsipkén napsugár dereng át.
A fejénél egy férfi könyököl.
Napbarnított arc. Nagy, kemény ököl.

Irén szétnézett, mint aki nem érti.
„Elájult és behoztam", — szólt a férfi.
Irén megrémült. „Jézusmária,
maga kicsoda?" — „Az erdész fia".

Csend volt. Meleg csend. Sűrü. Nyugtató.
Az órainga lengett. Hullt a hó.

Irén felkelt és elpirult nyakig.
Elmondta, hogy a fürdőben lakik
és szívbeteg és nem soká fog élni.

A szivességet megköszönte sokszor
és menni készült. Várja már a doktor
a szanatóriumban. És a néni.

A férfi nézte, nézte. És a széket
forgatta és szeme villogva kéklett.
„Apámék a szomszéd faluba mentek,
ketten vagyunk a házban. Maga szép,
oly földöntúlian szép, mint a szentek.
És meg fog halni, ha innen kilép.
Maradjon. Lopja meg az életet".

Csend volt. Meleg csend. Szívdobogtató.
Az órainga lengett. Hullt a hó.

„Nem, nem", — felelt Irén és reszketett.

Kalapját kapta és a küszöbön
lehelethalkan súgta: „Köszönöm".

S a fagyos úton elhangzott a lépte.

Nadányi Zoltán

Téli napnyugta. Nagy István rajza

merev. Eddig ezt sohasem érezte. Most mindig a hidegre ébredt föl és arra, hogy valami merevség fogja el a tagjait. Mi lehet ez? Idegesség talán, mint a báró mondja. De mit tegyen ellene? Mit lehet tenni? Mondja meg Miklósnak? Bizonyosan kineveti érte. Hivassa el az orvost? Nem, azt nem lehet! Az orvos mindenfélét kérdezne tőle, olyat is, amire nem felelhet. És hátha észrevesz rajta valamit. Nem, legjobb eltitkolni mindent. Erőltetni a jókedvet és nem panaszkodni. Majd elmulik talán! Vagy lehet, hogy ennek így kell lenni. Talán minden asszony ugyanezt érzi. A fő, hogy az orvos meg ne tudja. Az orvos, aki minden héten átjön Fülekről és már példálózott is az ő soványságáról.

Inkább enni fog ezentúl és sok tejet iszik, amit ki nem állhat. De inkább enni fog sokat, csakhogy ne legyen feltűnő, hogy lefogyott. Akármilyen rosszul essék is neki az étel, kényszeríteni fogja magát.

— Kisasszonyka! — szólt be a Panni az ajtón — Asztalon a vacsora.

Veron felállt, lesimította a haját, megtörülte a szemét és bement az ebédlőbe. Leült Gyuri bácsival szemben a szokott helyére.

— No, elmult már a fejfájás? — kérdezte az öreg és belenyult a tálba és kivett belőle egy jó darab rántott bárányhúst és hozzátett egy-két kanál burgonyasalátát.

— Már jobb valamivel — mondta Veron és ő is vett magának a sültből.

— Egy-két aszpirin és oda se neki — mondta az öreg.

— Elmúlik aszpirin nélkül is — vetette oda Miklós.

A két férfi hatalmas étvággyal látott az evéshez. Veron is levágott egy falatka húst és a szájába tette.

A következő percben olyan undorodás fogta el, hogy letette a villát. Az volt az érzése, hogy nem birja lenyelni a húst és riadtan nézett a másik kettőre.

— No, mi az — kérdezte az öreg — talán nem ízlik?

— Nem birom a bárányszagot — mondta Veron.

— Mi a fene! Nincs annak bárányszaga, azt te csak úgy gondolod — mondta Gyuri bácsi. — Egyél hozzá salátát.

Veron vett a salátából és ez ízlett neki. A hideg burgonya és az ecet ízlett neki.

— No, ugye hogy jó. Csak ne kényeskedj Veron! Ha eddig jó volt, most is megeheted. Hát nálatok nem esznek bárányt?

— Nem igen — mondta Veron.

— Nem is tudja a túladunai ember, mi a jó. Nem igazi magyarok laknak ott.

Veron még egy falat húst tett a szájába és ekkor hirtelen fölállt.

Olyan heves rosszullét fogta el, hogy ki kellett szaladnia a szobából, ki a hideg folyosóra s ott megállt és szivére szorította a kezét. A szive hevesen dobogott.

— Szent Isten — gondolta — mi van énvelem? Mi bajom van nekem?

Nagy kínnal támolygott be a szobájába, ahol a rosszullét most már teljes erővel kitört rajta. Szégyelte magát miatta. Mióta a világon van, nem történt még vele ilyen dolog. Szerencse, hogy Miklós nem látta. Hogy megutálná őt ezért!

Lefeküdt a pamlagra és lehunyta a szemét. A szive még mindég hevesen dobogott és gyomrában még ott volt a szörnyű émelygés.

— Talán elrontottam a gyomrom, — gondolta magában, de nem nyugodott meg ettől a gondolattól. Napok óta kísérgette valami néma aggodalom. aminek nem tudott nevet adni és aznap reggel is, mikor

Uj Idők 1924. XXX. 10 sz

hatolt méreggel szemben termel. Ezek a védőanyagok csakhamar kiegyenlítik a méreg káros hatását, az idegen fehérje már nem fog méregként hatni, mert a szervezet a bejutott fehérjeanyagok ellen ujonnan termelt védőanyagai révén immunis. Íme, eljutottunk az immunitás fogalmához.

Valamely betegség ellen többféleképp lehet immunitást szerezni. De sokan már természettől fogva immunisok bizonyos betegségek ellen, — nem hajlamosak bizonyos betegségekre, amiket más ember könnyen megkap. Vannak ápolónők, akik 20—30 évet töltenek fertőzőbetegkórházak legkülönbözőbb osztályain, anélkül, hogy valaha bárminő betegséget megkaptak volna, vannak viszont egyének, akiket fertőző betegségek egész sora nem kimél meg. Ezekről az érdekes és szembeötlő körülményekről csak annyit tudunk, hogy mindennapos dolgok és hogy a fertőző betegségekkel szemben fennálló veleszületett védekezési képesség kisebb, vagy nagyobb fokával magyarázhatók.

Bizonyos fertőző betegségeken átesett egyének ugyanazon betegség ellen a jövőben védve vannak, ez az ú. n. szerzett immunitás.

A fertőző betegségekkel szemben való immunitás másik módja az, hogy védőoltást alkalmazunk. Ennek lényege, hogy az egyén, akin a védőoltást végezzük, az oltás révén megkapja a betegséget, mely ellen oltottuk, azonban csak egész csekély mértékben, ellenben a fentebb megírtak alapján szervezetében védőanyagok képződnek az oltás által, mely védőanyagok ugyanazon betegség nagyobb foka ellen megvédik őt. Ezen alapszik a himlőellenes oltás is, mikor az oltott egyén valódi himlőhólyagot kap, az egész testén elterjedő, szörnyű himlőbetegség ellen azonban csaknem örök időkre védve van, a szervezetében az oltás által keletkezett védőanyagok révén.

Ezeknek a védőanyagoknak kimutatásával, szerepével, stb. foglalkozik a serológia, az orvostudománynak ez a fiatal, de sokra hivatott, nagyjövőjű hajtása.

Fiatal, — de nem a legújabb hajtása, mert a tudomány napról-napra halad, rohamos léptekkel. Íme, Amerikában, a soha meg nem pihenő munka hazájában éppen legutóbb hivatalosan is felavatták a legújabb tudományágat, az ú. n. *geriatriát* Ez nem egyéb, mint az öregkor betegségeinek és jelenségeinek tana. Erről a kérdésről a newyorki Nascher kétkötetes munkát adott ki, melyhez egy hires német-amerikai orvos: Jacobi írt előszót. Ez volt a nagynevű orvosnak egyik utolsó írása és érdekes, hogy ugyanaz a férfi, aki 1860-ban Amerikában az első kurzust tartotta a gyermekbetegségekről, 90 éves korában még egy új speciális szakma bölcsőjét ringathatja. Hogy ennek van-e jövője?

Bizonyára van, — éppen annyira, mint a fentebb már említett belső elválasztó mirígyek szerepe és jelentősége körül újabban fellángolt nagyarányú tudományos érdeklődésnek, melynek folyományaképp csak legutóbb gyarapodott a gyógytudomány egy olyan értékes, jelentőségteljes gyógyszerrel, mint a hasnyálmirígy nedvéből előállított cukorbetegség elleni szer: az insulin.

Forbáth Sándor dr.

KULCSÁR SÁNDOR CSILLÁRGYÁR
BUDAPEST, VI., DESSEWFFY-U. 9—11.
TELEFON: 25—44.

Ihaja mosogató pamacs pótolja a mosogató rongyot. Tiszta, gyors, olcsó! Háztartási üzletekben kapható!

Anyja lánya

— Elbeszélés —

Írta: **Pásztor József**

A kis szőke, vékony, fonnyadt arcu Orbánné kinyitotta az üveges veranda ajtaját s beeresztette az ajtón az anyját. Megölelték, megcsókolták egymást.

Az Orbánné anyja körülnézett a verandán. A veranda üvegén keresztül, a park lombjai mögött, a Balaton tükre csillogott. Ezüst sziporkák remegtek a vizen, mintha hirtelen szárnyra akarnának kelni, hogy visszarepüljenek a napba.

— Hát Évike? Hogy van Évike? — kérdezte az Orbánné anyja.

Orbánné a kezét a homloka elé tartotta s a veranda üvegén keresztül a fák közül a villa elé kanyarodó utra nézett.

— Nézd, ott jön, — fordult az anyjához.

A fehér, homokos uton, piros kartonruhában egy leány jött, éppen olyan szőke, éppen olyan sovány és jelentéktelen, mint Orbánné. A kezében a viztől nedves fürdőkalapját tartotta. Néhány pillanat mulva belépett a verandára. Amint meglátta az anyját, elébe futott.

— Kezét csókolom, mama. Hát kijött, mama? Mi ujság Fehérváron?

Az anyja végigsimogatta pillantásával a leány arcát, melyen a fürdéstől és a naptól egy parányi pirosság verődött ki.

A leány leült. Az anyja szemébe nézett. Fanyar mosoly jelent meg a szája körül.

— Jól érzem magam, édesanyám, csak egy kicsit unatkozom, de nem fog sokáig tartani. Tegnap írt Józsinak Bodnár, hogy egy hétre ide jön.

— Bodnár! — szólt az anya melegen s a szemében egy kis fény villant fel.

Orbánné körülöttük tipegett. Az anyja arcába nézett s lassan odasugta neki:

— Mondani akarok neked valamit, mama.

Megfogta az Orbánné karját s félrehuzta a verandán.

Orbánné és a huga alakjából nem sugárzott ki semmi fiatalos báj, a mozdulatukból semmi kellemes, az érzékekre ható lágyság, a hangjukban nem reszketett az életöröm édes mámora, ami annyira jelentőssé, szívighatóvá varázsolja a fiatal nők hangját. Unalmasak, laposak, szintelen szőkék, jelentéktelenek voltak mind a ketten. A Reiner-leányoknak nem volt fiatalságuk, mert valami beteges fonnyadtság ült az arcukon már gyermekkorukban is. Nem lobbantak föl soha, nem tüzelt a szivük, de azért valami erősen családias érzéssel akarták a férfit, aki feleségül veszi őket s roppant szivósággal, végtelen türelemmel tudták fogva tartani azt, aki közeledett hozzájuk.

Orbánné is így fogta meg az urát. Orbán életerős, nagyfejü, szelid, kékszemü férfi volt, csupa erő és derü, akinek semmi tapasztalata nem volt a nők körében, amikor megismerkedett Reiner Malvinnal.

A Reiner-családban olyan szépen s annyi kitartással beszéltek a családi boldogságról, amig a szelid, gyermekes lelkü Orbán elhitte, hogy neki is meg kell nősülnie. Addig ette a kékvirágos csészékből az illatos, zamatos tejszínes kávét, addig gyönyörködött a családi ebédek abroszának fehérségében, a himzett asztalfutók finom virágaiban, a ragyogó tiszta ezüst holmikban, a leányok szemének állandó, gyengéd simogatásában, a mama gondos becézésében s a Reiner-papa finom szivarjának füstjében, hogy egy szép estén, a szalonlámpa enyhe fényében ráhuzta Reiner Malvin ujjára a karikagyürüt.

Fák szénaboglyákkal. Nagy István rajza

sodorta a tudományt, melyek a további fejlődés csodálatos perspektiváját tárják elénk.

A serológiának, ennek a rendkívül nagyra hivatott tudományágnak megszületése természetesen szintén nem nélkülözhette volna azt a tényt, hogy ma már a legtöbb fertőző betegség kórokozóit górcső alatt kimutathatjuk. A serológia a vérsavó (a vérsejtektől megfosztott vérfolyadék) sajátságaival foglalkozik. A vérsavó vizsgálata számos kór felismerését teszi lehetővé. De nemcsak ebben merül ki jelentősége. Hanem abban is, hogy a serológia segítségével a különböző állatfajok fehérjeanyagait meg tudjuk különböztetni, sőt ujabban a különböző emberfajok meghatározására vonatkozó eredményes kísérletek vannak folyamatban.

Ha például egy házinyúl ereibe ló vérét fecskendezzük be, akkor már napok multán a nyúl vérében olyan anyagok jelennek meg, melyek a lóvér fehérjét — és csakis a lóvérét — elbontják. Ha egy másik nyúl ereibe más állat vérét fecskendezzük, akkor a nyúl vérében olyan anyagok keletkeznek, melyek a szóbanforgó másik állat fehérjéjét bontják el, de csakis azon állatét. Ez a törvényszerűség oly mesteri és finom, hogy megdönthetetlen következtetéseket lehet belőle levonni. Az embervérrel ojtott állat például csak embervért tud bontani. Ezeket az úgynevezett biológiai, élettani reakciókat köztudomás szerint a törvényszéki orvostan is alkalmazza, mikor például azt kell kideríteni, hogy egy gyanus vérfolt honnan ered.

Egyébként az egészséges ember vegyes étrendje is állandóan tartalmaz olyan fehérjeanyagokat, melyek az emberi szervezetbe jutva mint idegen fehérjék szerepelnek. Az állati (és emberi) szervezet ugyanis az illető fajra jellegzetes speciális sejtekből épül fel és minden olyan fehérjecsoport, amely egy másik állatfaj szervezetéből származik, már az idegen fehérje szerepét játssza. Ez a szerep abban nyilvánul, hogy az idegen szervezet fehérjéje egy másik szervezetben mint méreg szerepel.

Legyen kiindulópontunk az, hogy az ép emberi szervezetbe egy másik állatfaj fehérjéje a legegyszerűbb úton, pl. étkezés útján belekerül. Hogyan fog viselkedni ép emberi szervezetünk ezzel a beléjekerült méreggel szembes? Egészséges gyomor- és bélrendszerünk erjesztő anyagai működésbe fognak lépni, a bejutott fehérjeanyagot mindig alacsonyabb rendű részecskékre bontják fel, egészséges gyomor- és bélfalunk ennek a folyamatnak megtörténtéig meg fogja akadályozni az idegen fehérjének a keringésbe jutását és csak mikor már a különböző ú. n. belső elválasztó szerveink által termelt élesztő és erjesztő anyagokat tartalmazó nedvek megtették kötelességüket, fogja a már feldolgozásra alkalmas, szétbontott fehérjerészeket (fehérjemolekulákat) átbocsátani, hogy a szétbontás után immár ártalmatlanná vált fehérjerészecskéket (fehérjemolekulákat) az egyes szervek elraktározzák és hasznukra értékesítsék.

Mi fog azonban történni, ha az idegen fehérje egy beteg szervezetbe kerül, melynek élesztő- és erjesztő anyagai, vagy beteg gyomor- és bélfala stb. nem teljesítik kötelességüket? Hanem az idegen fehérjeanyagokat változatlanul engedik be? Az ilyképpen a bélrendszer megkerülésével (ú. n. parenterális úton) bejutott idegen fehérje mint méreg fog szerepelni és az állati (emberi) szervezetben a mérgezés, illetve fertőzés kezdeti tünetei fognak mutatkozni. A szervezet azonban nem nyugszik bele, hogy védekezés nélkül átadja magát sorsának. Megkisérli a védekezést, még pedig oly módon, hogy a vérkeringésben oly anyagok jelennek meg, melyek eddig nem voltak a vérben jelen, melyeket a szervezet speciálisan a be-

Uj Idők 1924. XX. X. 37. 7.

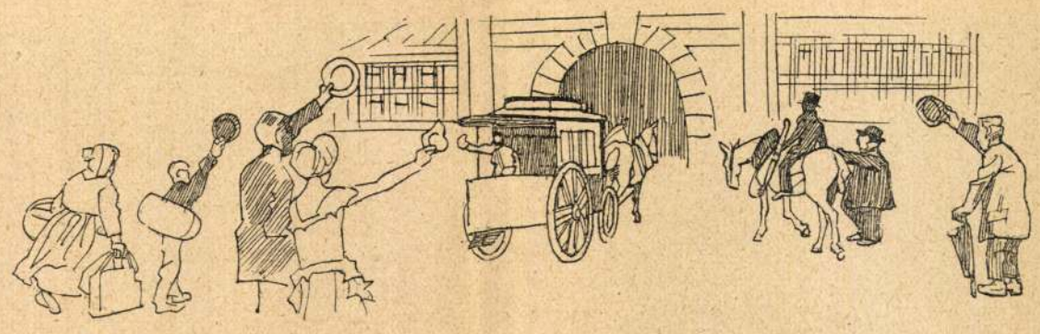

Az omnibusz utolsó útja

Mühlbeck Károly rajza

szólt Bodnárhoz. — Felforgatják azok két perc alatt az egész házat.

— Egy kicsit talán tulságosan is élénkek, — szólt szigoruan Reinerné.

— Ó, mama, hát baj az? — felelt szeliden Orbán.

Gyöngéden megrázta a felesége vállát s derüsen kiáltotta:

— Bárcsak ez is . . .

A felesége riadtan nézett az arcába. Évi közelebb huzódott Bodnárhoz. Bodnár a kávéját kavargatta. Egyszerre odafordult Évihez:

— Évike. Szeretném magát megcsónakáztatni. Nagyszerüen tudok ám evezni!

— Mit gondol? — kiáltott fel Reinerné.

Bodnár csodálkozva nézett a Reinerné arcába.

— Mondom, hogy kitünően tudok evezni. Regattista is vagyok és . . .

— De, kérem, kedves Bodnár . . . Évike bizonyára félne.

— Ó, én félnék, — szólt vékony hangon Évi.

— A Balaton nagyon szeszélyes, — mondta Orbánné.

Néhány pillanatig hallgattak. Egyszerre Orbán lassan megszólalt:

— Margit hugom egyedül is kimegy a Balatonra. Egyszer nagy hullámzásban, összeázva került haza.

— Érdekes! — szólt Bodnár s a szeme megcsillant.

Reinerné összehuzta a szemét, Évire nézett.

— Menjetek, Évike, sétálni.

Majd Bodnárra pillantott s kedveskedő hangon folytatta:

— Menjen, Bodnár.

Ebéd után megérkezett az Orbán édesanyja. Fehér vászonruha volt rajta, a fején kis, piros szalmakalap. Szép, erős, formás, barna asszony volt. Alig látszott harminc évesnek. Bodnár meglepetéssel sugta oda Orbánnak:

— Nem is tudtam, hogy az édesanyád ilyen fiatal!

Az Orbán szeme megcsillant.

— Ó, az én édesanyám! — szólt büszkeséggel

— Micsoda asszony! — csodálkozott Bodnár.

— Évek óta nem voltam a Balatonnál, — beszélt a vendég, ahogy egy könnyü, finom, egyszerü háziruhában ujra megjelent a kertben. — Pedig imádom a vizet. Mennyit fogok uszni!

— Jó lesz vigyázni, — szólt Reinerné.

— Vigyázni? — kacagott fel a szép barna asszony s a szemében valami keresetlen, pajzán öröm gyuladt ki.

Házilag készült finom női fehérnemüek.
Teljes menyasszonyi kelengyék
HEVES LAJOS cégnél Budapest IV. ker., Bécsi ucca 8. szám
Lenvásznak, lenbatisztok, lynonok, chiffonok, percalinok, asztalteritékek csakis elsőrendü minőségben

Leereszkedett egy kerti székbe, a karját kitárta:

— Milyen boldogok is vagytok itt! Mifelénk csak a Tisza van közel, de a Balaton! Szeretem a nagy vizeket, ahol a tulsó part valami sejtelmes ködbe vész el. Ha nem látom, hogy mi van odaát. Azt szeretem. Ugy-e, regényes?

Derüsen mosolygott. A puha öklével gyöngéden hátbaütötte a fiát.

— Te lurkó! Még mindig olyan nagy kamasz vagy? Hadd nézzem meg az arcodat. Még nincs rajta ránc. Nem szeretem a ráncokat.

Egy picit elhidegült az arca, ahogy az Orbánné arcára pillantott, majd palástolhatatlan idegeskedéssel nézett végig Éván.

— Fürödtök sokat? — kérdezte Orbánnét.

— Igen, — felelte Orbánné s nyugtalan pillantást vetett a vendég arcára.

Bodnár néhány pillanatra eltünt. Egy pompás, bársonyos, vérvörös rózsával jött vissza. Gyönyörködve nézett az asszonyra. Felé nyujtotta a rózsát.

— Nagyságos asszonyom. Ez a rózsa nagyszerüen fog illeni a ruhájához.

Az asszony könnyed, természetes mosollyal nyult a virág után, egy picit kedvesen Bodnár felé biccentett s betüzte a rózsát a mellére, a ruha csipkéi közé.

Évi riadt szemmel nézett a rózsára. Reinerné arcán szigoru vonás ült. Orbánné nyugtalanul vizsgálgatta a huga és az anyja arcát.

Bodnár arca tüzelt. Hirtelen kedve támadt, odafordult az asszonyokhoz s egy kis gúnnyal mondta:

— Nem akarnak csónakázni?

Az asszony letette a poharát. A szeméből hirtelen meleg fény ömlött ki.

— Csónakázni? A Balatonon csónakázni? Istenem, mennyire szeretek csónakázni! Ne nevessetek ki, roppant szeretek csónakázni.

Az arcára lágy, álmodozó sugár ömlött.

— Milyen édes dolog ez! A selymes, puha vizbe belemártja az ember az ujjait, lehunyja a szemét, a csónak halk nesszel siklik tova, csak az evező csobbanását lehet hallani. Milyen öröm!

— Mama, hogy tudsz te lelkesedni! — kiáltotta Orbán s megölelte az anyját.

Az asszony arca kipirult, a szeme fénylett, amint susogta:

— Szeretem az életet, fiam. Hát csakugyan fiam vagy te?

S az Orbán szemébe nézett. Finoman, érzelmesen nevetett, a fogai kicsillantak.

— Hogy elfutottak az évek! Minálunk mindig vigság volt. A gyerekek egészségesek. Hát ilyen nagy ember fiam van nekem?

Egy picit elhallgatott, majd hirtelen felnézett, megcsillant a szeme:

— Ki visz el engem csónakázni?

Bodnár, aki alatt állandóan recsegett a szék, hirtelen felugrott.

— Én, nagyságos asszony! Én! Menjünk! Van

Falusi utca. Nagy István rajza

Amikor az Orbán-leányok, Orbán Józsi hugai, legelőször meglátták bátyjuk menyasszonyát, a kezüket összecsapták:

— Hát megbolondult ez a fiu! Mit akar ezzel a kis hervadt bazsilikum-virággal?

Mert ők pompásak voltak, tele egészséggel, szépséggel, ragyogó vidámsággal. Bátran, őszintén követelték az élettől a boldogságot. Egészséges testük, derüs kedélyük, harmonikus szépségük tudatában ösztönszerű szánalommal néztek a Reiner-leányok fonnyadt arcába.

Amióta Orbán Józsi megnősült, minden nyáron lejött valamelyik leány az Orbánék nyaralójába s a három leány közül kettő férjet vitt magával: a Reiner Évi téli udvarlóját. Még csak Reiner Margit volt otthon.

— Tudja-e, mama, — szólt Orbánné az anyjához lassan — az idén Margit akar idejönni? Éppen akkor, amikor Bodnár itt lesz?

A Reinerné szeme aggodalmasan megvillant:

— Hát már egy nyáron sem hagynak nekünk békét? Tavaly is férjhez mehetett volna Évike Timárhoz, ha ezek a leányok itt nincsenek. Timár egész télen járt hozzánk. Tetszett neki Évike és a nyáron . . . Idejött az az utálatos Irén . . . Harmadéve pedig Elza.

Orbánné felindulva szólt:

— Nem. Most nem engedem, hogy idejőjjön Margit! Tudom, hogy Bodnár érdeklődik Évi iránt. Beszélek Józsival. Inkább jöjjön el az anyja. Igen. Megiratom Józsival, hogy hívja meg az anyját s miután több helyünk nincs . . .

— Okos gondolat — felelte Reinerné s megölelte a leányát.

Néhány nap mulva megérkezett Bodnár. Ez is olyan nagy, szélesvállu, kicsit nyers, bikanyaku ember volt, mint Orbán. Az ilyeneket lehet legkönnyebben megfogni.

Bodnár is benne volt már a hálóban. A nyaraló parkjába nagy mogyorófa-bokrok, árnyékos vadszőlő-lugasok voltak. Az Évi könnyü, fehér, vagy világoskék, nagy gonddal készült ruhái mint szelid lepkeszárnyak lebegtek az üde zöld lombok között. A szeme most még bánatosabb, érzelmesebb volt, mint télen. Bodnár sokat fürdött, nagyokat aludt, pompásan evett és esténkint kettesben sétált Évivel a viz partján. Az Orbánné arca is felvidult, a mama arca állandóan mosolygós volt. Esténkint előszedték a legvakítóbb abroszokat, a legfinomabb asztalfutókat és Bodnár csipkés pici párnát kapott a feje alá. Esténkint már nagyokat nyelt az ablaknál a friss levegőből, amikor Évi lefeküdt. A vizről friss áramlat szállott az ablak felé, vizszag, meg szénaillat. Kellett-e még egyéb?

Reggel Orbán egy sürgönyt lobogtatva rohant be a nyaraló kertjébe:

— A mama! A mama! Jön a mama!

Nem felelt rá senki. Évi szótlanul kente a vajat a kenyerére.

— Nohát! Ti nem is örültök? — kérdezte a nőket. — Majd meglátod, milyen csinos asszony az én mamám! — fordult Bodnárhoz.

Orbánné arca egy picit elpirult. Harag villant meg a szemében, de hirtelen ellágyult a pillantása s gyengéd, félénk hangon szólt Orbánhoz:

— No bizony, Józsi! Talán szerelmes vagy a mamádba?

Orbán megölelte a feleségét s a homlokát megcsókolta. Hangosan kiáltott:

— Csak nem vagy féltékeny? Örülök, hogy így összekerülünk. Csak látnád az én hugaimat, Józsi —

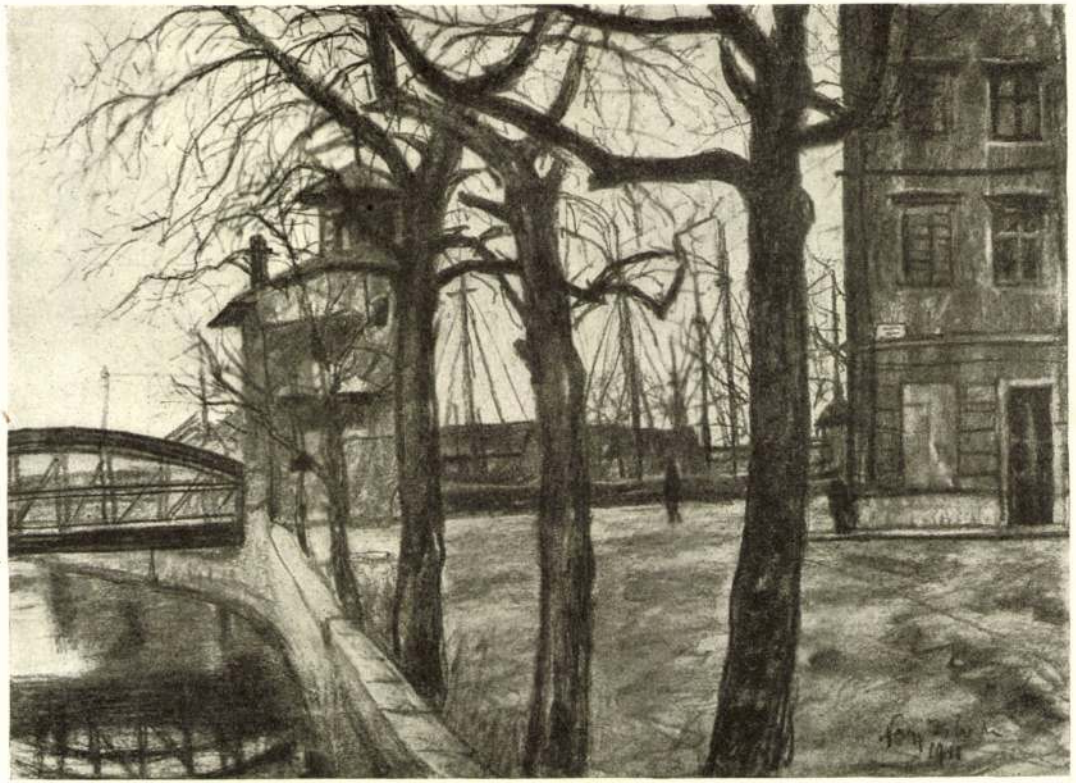

Művészet 1914. 399. l.

A KÉPZŐMŰVÉSZEK
SEGÍTŐBIZOTTSÁGÁNAK
MŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

KOPASZ FÁK
NAGY ISTVÁN
RAJZA

Nagy István

A FŐVÁROS MŰVÉSZETPÁRTOLÓ AKCIÓJA

Mindjárt a háború kezdetén megalakult Budapesten a Budapesti Központi Segítő Bizottság, melynek keretében irodalom- és művészetpártoló osztály létesült. Ez gróf Andrássy Gyula elnökletével egyes művészi szakok szerint immár megalakította különböző bizottságait. E kis bizottságok vezetői november hó 13-án bizalmas értekezletre gyűltek össze a Központi Városháza tanácstermében, hogy egyöntetűen megállapítsák a segítő tevékenység módozatait. Az értekezleten gróf Andrássy Gyula elnökölt.

Bárczy István polgármester mutatott rá elsősorban annak a szükségességére, hogy a háború által sújtott írókat és művészeket támogatásban kell részesíteni s így abba a helyzetbe kell hozni őket, hogy a háború okozta nehéz viszonyok között kitarthassanak. A város természetesen szívesen vesz részt a gondoskodás munkájában, áldozni is hajlandó erre a célra, de helyes volna, ha az egyes művészi szakok szerint alakult különböző bizottságok gondoskodnának a segítés külön eszközeiről. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a segítés e terein mely szervezetek működnek már s hogy ezekkel a jövőben miként lehessen együttműködni.

Ezen az ülésen a képzőművészek segítésére irányuló eddigi tevékenységről Bruck Miksa festőművész számolt be. E célra körülbelül

Nagy István

legény a kerítéshez beszélgetni. Talán itt is mirtus-koszorú van a jány fejin, mikor esküdni mén, itt is van első vőfény, ki olyan szép verset mond, mint nálunk:

„Mint páratlan galamb, megfutott gyors pályát,
Mignem feltalálta páratlan volt társát..."

— És milyen szép szemük van, olyan jóságos...

Ellágyult a négy magyar, lelkükre szállt az emlékezés. A mocsaras erdő síksággá tárult, a nád úgy susogott, mint otthon a kukorica; valami meleg bugyogást éreztek a szívükben és a szívük dalolt, mint otthon a pacsirta, fájdalmasan, nagyon, nagyon szépen: ez a szeretet.

*

Az éjszaka elvonul és jön majd a reggel. A fénynél hiába keresi a négy magyar az otthoni tájat és elviszi az éjszaka az embert is s négy csukaszürke katonát hagy ott. *Bogáromy Zoltán*

Gonosztevők a növényvilágban

Az emberi társadalomban rendszerint a restség, a munkától való irtózás és a mások javaiban való dúskálás vágya viszi bűnbe az embert. Szakasztott így van ez a növényvilágban is, melynek minden egyes tagja a természet örök rendeléséből kemény munkára van teremtve, hogy magát fönntarthassa. A növény komplikált szervezete ugyanis a mindennapi táplálék megkeresése, földolgozása és saját céljaira való fordítása körül csak olyan küzdelmes, kemény munkát végez, mint akár az ember, s ebből a munkából szigorúan meghatározott bőséges rész jut ki minden egyes szervnek. Tart pedig ez a munka a növény megszületésétől, a csirázástól a növény haláláig megszakítás nélkül és jaj a növénynek, ha munkaenergiája idő előtt ellanyhul, vagy egyik-másik szerve megtagadja a szolgálatot. A természet minden régiója közül talán a növényvilágra alkalmazható a legszigorúbban az az elv, hogy aki nem dolgozik, az ne egyék, s a munkát megtagadó növény kérlelhetetlenül ki van szolgáltatva az éhenhalásnak.

És mégis akadnak növények, melyek a családjukban bizonyára évezredek óta folyó degenerálás következtében kisebb-nagyobb mértékben elvesztették munkaképességüket s egyáltalán nem, vagy csak elenyésző részben végzik a természet által fönntartásukra kiszabott munkát és mégis megélnek, sőt szaporodnak, s életképes utódok révén hatalmas arányban terjesztik fajukat. Ezek a növények — sötét és kétséges alakok, melyekből a növényvilág gonosztevői kerülnek ki — az *élősdiek*, Flóra birodalmának henyéi, melyek a nekik kiszabott életfönntartó munkát másokkal végeztetik s vígan élnek a készből, melyet más növényektől — ezek kárára és ártalmára — rabló módjára elragadnak.

Hisz élete bizonyos szakában — csak úgy, mint csecsemőkorában az ember — rövid ideig minden növény élősdi. Minden egyes magban a csira mellett ott van a tápláló fejérjeanyag, melyet a növényanya gyermekének útravaló gyanánt ad, s melyből ez mindaddig él, míg gyökere ki nem fejlődött. De addigra már el is fogyott az útravaló s e pillanattól kezdve a növénynek magának kell előállítania a föld nedvességében található szervetlen anyagokból azt a táplálékot, melyből él és melyből saját, egyre növekvő testét fölépíti. Ez kemény és szakadatlan munka, melyből nemcsak a gyökér, hanem — a légkörbeli szénsav elvonásával és földolgozásával — a klorofillal telített levél is derekasan kiveszi a maga részét. De a munka oroszlánrésze föltétlenül a gyökérnek jut, s azért mindig gyanus az olyan növény, melynek gyökere korcs, vagy netán teljesen hiányzik, mert ez arra vall, hogy az illető növény el tud lenni szervetlen táplálék nélkül, s így bizonyára természetellenes módon szerves anyagokkal táplálkozik. És valóban a gyökértelen szaprofiták — melyeknek legismertebb tipusai a gombák — elhalt állatok vagy növények oszlásnak indult anyagából táplálkoznak, míg a rovar- vagy húsevő növények, melyeknek gyökere szintén degenerált, vagy, mint például a rencsénél, teljesen hiányzik, egyéb szerveik segítségével élő rovarokat fognak meg, azokat megölik, s kissé talán átvitt értelemben, de tagadhatatlanul fölfalják.

Ugyancsak a gyökér korcs volta és fokozatos visszafejlődése szülőanyja a növényi *parazitizmusnak*, a tulajdonképpeni élősdi életmódnak is, mely abban áll, hogy bizonyos faju növények nem maguk veszik föl a földből a földolgozandó szervetlen táplálékanyagot, hanem külön szervek segítségével szoros, úgyszólván benső összeköttetést keresnek más növényekkel, s azokból magukba szívják vagy a még földolgozatlan nyersanyagot, vagy, ami még veszedelmesebb, a már kész, szervessé átalakult táplálékot, s így a mások keserves munkájából élnek, sőt önkéntelen gazdáikat igen sok esetben tönkreszipolyozzák.

Ilykép támadnak a növényvilág társadalmában *tolvajok, rablók, utonállók és gyilkosok*. És ezek száma a legújabb megállapítások szerint nem is oly csekély, mint az ember gondolná. *Dr. Koelsch* Adolf zürichi botanikus az eddig ismeretes 110.000 virágos növényfajból kiszámította az élősdiek számát, s arra az eredményre jutott, hogy az összes virágos növények közül 1380 faj az élősdi, amiből 72 faj esik Németország flórájára. Mivel pedig Németország virágos flórája csaknem azonos a mienkkel, Koelsch megállapításait alig néhány fajnyi ingadozással Magyarországra is érvényeseknek kell tekintenünk. Az élősdiek túlnyomó része persze más világrészek, főleg a tropikus és szubtropikus vidékek lakója; ilyenek pl. a balanophorák, a Rafflesiának, a hydnoraceák s az egyes fajokkal nálunk is képviselt santel- és fanyügfélék.

A mi élősdijeinket megtalálhatjuk a mezőn, réten és erdőben egyaránt csakúgy, mint a síkságon és hegyvidéken, sőt magasan a fák ágain. Elég sok közöttük az ismerős és legtöbbjüknek külseje semmiben sem árulja el veszedelmes voltukat. De korcs gyökerükön ott a befurakodó mirigy, melyet szerencsétlen áldozatuk testébe bocsátanak, hogy annak segítségével kiszívják s a maguk táplálkozására fordítsák az áldozattól elrabolt készletet. Ime nehányuk veszedelmességük fokozatának sorrendjében.

Homokos és hegyi réteinken gyakori növény a *szálkacsék* (Euphrasia Odontites L.) és annak pusztai alakja, az Euphrasia Rostkoviana, míg a sárgavirágu E. lutea L. inkább a nedves rétek lakója. Mind a három ajakosvirágu növény élősdi, s gyökérmirigyeivel belekapaszkodik a szomszédos másfaju növények gyökerébe, amelyből elvonja a vizet és az abban föloldott sókat. Az Euphrasiák tehát tulajdonképp csak haszontalan *tolvajok*, mert nyersanyagot lopnak, melyet táplálékká a maguk szervezete dolgoz föl.

A szántók és tarlók alkalmatlan gizgaza a *fintor* (Melampyrum arvense L.), mely épp úgy, mint erdei rokona (M. nemorosum L.) már sokkal veszedelmesebb a megtámadott szomszéd növényre, nevezetesen a gabonanemüekre, mert ezektől már földolgozott, kész táplálékot (fejérje, zsír, keményitő) ragad el, s így néhány hasonlóan sötétlelkü társával (Fistularia alectorolophus, Pedicularis és Thesium-fajok stb.) joggal megilleti a *rabló* név.

Zsarolók és utonállók módjára viselkednek a közelükbe került növényekkel szemben, többek közt a *Bartsia* nevü alpesi növény (Bartschia alpina L.), az ugyancsak havasi *Tozzia* (Tozzia alpina) s még néhány társuk, melyek betegre szipolyozzák az általuk megtámadott gazdanövényt.

Egyenesen a *gyilkosok* közé kell sorolnunk a *vicsor* (Lathraea squamaria) nevü különös alaku élősdi növényt, mely fák (égerfa, mogyoró, nyárfa, stb.) gyökerein élősködik s a gyengébb gazdanövényt el is pusztítja, épp úgy, mint a *szádorfélék* (Orobanche), valamint a lóhere és egyéb gazdasági növények hírhedt gyilkosa, az *aranka* (Cuscuta), mely utóbbi a *föld fölött* támadja meg áldozatát. A bokroknak és fáknak is meg vannak a maguk nemebeli gyilkos támadói; ilyenek a fagyöngy (Viscum album L.) és a tölgy nagy ellensége, a *fanyüg* (Loranthus europaeus L.), melyek a fák ágaiba mélyesztik gyökereiket s azok sejtcsatornáiból szívják ki az életet adó táplálékot.

Érdekes, hogy az első kategóriában említett élősdiek, vagyis a tolvajok nincsenek föltétlenül ráutalva a parazita életmódra, mert kisérletek beigazolták, hogy gazdanövény nélkül, puszta földbe ültetve is meg tudnak élni. De a többi már any-

nyira sülyedt, hogy a szerves táplálékot már csak kész alakban tudja élvezni, de annak földolgozására képtelen, tehát csak akkor képes megélni, ha van a közelében, akit megrabolhat.

A paraziti̇zmus tehát nemcsak az emberi társadalom kiváltsága, hanem a generációk százados, sőt évezredes elsatnyulása következtében kifejlődött a növényvilágban is, ahol a henyeség, a kényelemszeretet és a munka gyűlölete egész nemzetségeket tett tolvajokká, rablókká és gyilkosokká. *Zoltán Vilmos*

Nagy István képei. Az Uj Idők olvasói okvetlen emlékezni fognak arra a nemrég megjelent cikkre, amelyet Nagy Endre a maga ötletes hangján és lelkesen írt a góbékról, a székely katonákról, akiket Hindenburg granátosai — ők jól tudják miért — „barna ördögök"-nek neveztek el. A cikket, beszédes művészi dokumentumok gyanánt, három rajz kisérte. Három pompás jellemzetességgel rajzolt katonafej, Nagy István festőművész kezétől valók, aki maga is góbé. A művész most a Könyves Kálmán szalónjában rendezett kiállítást, s itt továbbfűzi vallomásait a büvös erdélyi föld magyarjairól, akikkel együtt járt a galiciai krumpliföldek sorában, komor országutakon, fején a honvédsipkával. Háromszáz képét és rajzát mutatja be Nagy István, amelyek jóformán mind a háború alatt születtek, s mégis egy sincs köztük, amely fölösleges ismétlődés volna. Mindegyik más, nemcsak motivumában, hanem — s ez a fontosabb — megjelenésének művészi értékében, friss szépségében. Ahogyan Nagy István a ceruza fekete-fehér hatásaival rajzol, ahogyan a pasztell színes nyelvén ad elő egy-egy életből kihagyott jelenséget: ez oly művész stilusa, aki a lényeget keresi, s azt a festői kifejezésnek megfelelő közvetlenségével nyújtja. Pasztellképei valóban nem feminin jellegüek. Azt az édes tónust hiába keresné valaki rajtuk, amellyel pasztelleken rendszerint találkozunk, s ami viszont sok pasztellt csak a képeslevelezőlap-izlésü emberek örömére sülyeszt. A rajzai sem elaprózottak, gyengéd, cizellált finomságokon épülők. Ehelyett Nagy István művészetében más van jelen, ami manapság fiatal festőknél is inkább ritka, mint gyakori érték: erő. Valami nyakas, kemény férfiasság, az érzésnek valami áradó, gazdag magyar heve. Nagy István komoly és tősgyökeres művésztalentum. Öröm nézni, amit tud, s okunk van hinni, hogy azon az úton, amelyen jár, eljut festészetünk legjobbjai közé.

„Künn a bárány, benn a farkas." *Földes* Imre, aki színműírói pályáján csakis sikerekre tekinthet vissza, ezzel a vígjátékával — amit ő egyébként a kisebb irodalmi igényeket támasztható „komédia" elnevezéssel bocsájtott útjára, — főként csak szórakoztatni akar. Ő, aki a „Hivatalnok urak" és a „Grün Lili" alakjaival megmutatta, hogy biztos szemü meglátója az élet komolyabb problémáinak is, ezzel a darabjával talán éppen az élet komolyságait akarja pár órára elfeledtetni. Hogy ezt mennyire el is érte, azt a „Künn a bárány, benn a farkas" nagy, őszinte színpadi sikere is igazolja. Mi itt Földes Imre művéről nem színházi kritikát akarunk írni, csak most — amikor a derűs, aranyos mosolygású színdarab könyvalakban is megjelent, — mint kedves, kellemes olvasmányt ajánljuk publikumunk figyelmébe. Az a szelid, olykor fölényes, olykor meg rózsaszínü humor, amely a darabot beragyogja, talán még intenzivebb hatással érvényesül a darab olvasásakor, mint amikor a színészek szájáról hangzik el, a sugólyuk előtt. Maga a vidám, szinte fejetőre állított cselekmény pedig úgy pereg, mint az ügyesen fölépített humoros regény akciója. Az izléses kiállitásu könyv Singer és Wolfner kiadásában jelent meg és ára 2 korona 50 fillér.

A szerkesztő üzenetei

Gy. M. 1. Sokan vannak, akik egy ponton hasonlók önhöz. Ezek is „hiresek" akarnak lenni, s ebből az okból állandóan ostromolják a szerkesztőségeket szerencsétlen kéziratokkal, kijárják a színiiskolát, hogy aztán mint vidéki segédszínésznők fornyadjanak el, zongoraművészi és festői babérokra vágyakoznak, de nem tudnak túlnőni azon az elismerésen, amit jó barátok és rokonok utalnak ki számukra. E szivós törtetőket mindazonáltal meg lehet érteni addig, amíg egy józan és kiábrándító percben végérvényesen rájönnek maguk is arra, hogy nincs tehetségük. Ön különbözik némikép tőlük, mert tudja, hogy nincs tehetsége. S valósággal csodálatos, hogy mégis égeti a szereplés vágya, az, hogy „valami nagyot" alkosson. Azt kérdezi tőlünk, hogy érvényesülhet-e akkor, ha nincs tehetsége? Mi magunk sem tudjuk ezt, épp úgy mint ön. Az életben érvényesülnek ugyan emberek, ha nincsenek is megáldva ily képességgel, de ez csak ideig-óráig tartó szemfényvesztés. Soha maradandót, jó és egész munkát nem hoztak létre emberek, ha nem volt tehetségük. Egyébként a benyomásunk az, hogy az egész lelkiállapot önnél idegesség. Azt kell megkeresni, ami ezt levezeti: valami elfoglaltság, amelyben örömet talál, valami cél, ami felé törekszik. Természetesen ne ringassa magát fantasztikus illuziókban. Nem látjuk be, hogy egy húsz esztendős leány miért essen kétségbe, ha nem lehet művésznő, vagy a tudomány papja. Higyje el, hogy ennek ellenében még nem lesz „nyárspolgár". A nők ma éppen elég helyen, sokféle munkát végezhetnek, ha kedvük van hozzá, vagy rá vannak utalva. A legelső és legfőbb hivatás azonban ma is az, hogy feleségek és anyák legyenek. Feministák sem mondják azt a badarságot, hogy ezt az álláspontot a művelt, modern nőtipus túlhaladja. Mint ahogy nem is fogja sohasem túlhaladni. Múlt számunkban „A felsőbb leány problémája" címmel megjelent cikket bizonyára olvasta, de ha nem olvasta volna kellő figyelemmel, úgy ajánljuk, vegye kézbe még egyszer. 2. Az említett iskolák női ipariskolában képesitenek tanitásra, másutt csak kézimunka-oktatásról lehet szó. 3. Bün és bünhődés, Fehér éjszakák. A kérdezett könyv magyarul nem jelent meg.

III. éves prepa. Nagyon téved, ha azt hiszi, hogy önt a feledés homályába merítettük. Ez rút hálátlanság volna tőlünk azokért a derült és mozgalomteljes tudósitásokért, amelyekkel időnként a prepaélet viszontagságairól értesit. Ezúttal is részvéttel vettünk tudomást arról a súlyos konfliktusról, amelynek következtében ön meg fog bukni a zenéből. Szerencsére nem készül zenetanárnőnek. Egyébként meglepett, hogy Pista bácsit, mint szükséges rosszat, itthon felejtették. A hadvezetőség úgy látszik nagyon jól tudja, hogy mit jelent ő a prepáknak.

Rajongó. Mind a két könyv nemes élvezetet fog szerezni önnek is. „Az arany hegedű", Herczeg Ferenc műve, amint ezt mult számunkban is megirtuk, és amint a hozzánk beérkező levelek százaiból is látjuk, legnépszerűbb regénye az idei irodalmi termésnek. Szomaházy István „Emlékiratok a szerelemről" című könyve szintén valóban kellemes olvasmány. „Az arany hegedű" ára 4.— korona, „Emlékiratok a szerelemről" ára 3.50 korona. Ajánljuk még figyelmébe Nagy Endre „Sienai Szent Katalin" című elbeszélés-kötetét. A kötetben jelent meg Nagy Endre egyik legbájosabb kis munkája, az „Eltörött az etagere" című novellája. A könyv ára 3.— korona.

M. Zsuzsa. Budapest. 1. Nem súlyos vétek. Sőt egyáltalában nem tartozik a bünök közé, ha valaki az ismeretségkötésnek ezt a módját választja. Ha azonban azt kérdezi, hogy mi a véleményünk: akkor bizony nincs róla előkelő véleményünk. Nem tanácsoljuk, hogy ezen az úton keressen ismeretséget, mert ha akadnak is olyanok, akiknek nincsenek hátsó gondolataik: a legtöbb ily levelezgető mást beszél, mint amit akar, hálójába kerülő prédának tekinti azt, aki hisz neki. 2. Egyedül álló leány hívhat vendéget, például a barátnőjét. Az összes női ágon való rokonait szívesen láthatja, de ha ez a vendég fiatalember, akkor az egyedülálló leány otthon ne legyen egyedül, vagy ha postáskisasszony a lakótársnője, akkor ne küldje el őt ezalatt a postára. 3. Garde nélkül nem szabad, illetve nem illik elmenni, játsszon bár a moziban a merengő szemü és kisütött hajú Psylander.

Kíváncsi Márta. Meglehetősen rövid ismeretség után egy férfi meg akart csókolni egy hölgyet, s amikor ön azt kérdezte, hogy miért akarta azt megtenni, ő azzal az egyszerű, nem valami költői, de annál őszintébb válasszal élt, hogy azért, mert az neki jól esik. Már most, hogy mit érdemel az ilyen férfi? Nagyon nehéz erre felelni, sokkal könnyebben megoldanánk egy elsőfokú egyenletet két ismeretlennel. Nem tudjuk ugyanis, hogy ehhez az eseményhez, amely kétségkívül a világháborúban is fontos, mit szólna az illető hölgy. Ön ugyanis a tényállásból csak annyit közölt, hogy a fiatal férfi meg akarta csókolni. Majd ha megcsókolta, akkor kérdezzen.

Aggódó menyasszony. Fiatal leánynak nem szoktak kezet csókolni. Lehet, hogy az illető fiatalember csak meg akarta őt különböztetni, mint menyasszonyának unokahúgát, de hát résen lenni nem árt. — Viselhet. Meg nem szólhatja érte senki. Legföljebb megfázik és meghül. Ez azonban talán még kellemetlenebb.

Szőke hadnagy. „Mikkelsen kapitány kalandjai" minden korbeli olvasónak való könyv, tehát elküldheti bátran a harctérre is és egészen bizonyos, hogy igen kedves szórakozást, őszinte örömet szerez vele harcoló katonáinknak. Az eleven stilussal megírt könyv egyike a legérdekfeszitőbb történetnek, amely az utóbbi években az egész világirodalomban megjelent. Az Uj Idők előfizetőinek fűzve 8.— korona he-

Uj Idők 1916. XXII. 47. sz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Nagy István

Emlékkiállítást rendeznek Nagy István festőművész halálának 30. évfordulója alkalmából május 14-én, Baján, ahol a művész élete utolsó éveit töltötte. A bajai tanács Nagy István-díj alapítását határozta el, amelyet első ízben a közép-magyarországi képzőművészek nyár eleji bajai tárlatán nyújtanak át a legkiválóbb mű alkotójának.

Eötvös Loránd [illegible] az egyetem állam- és jogtudományi karán és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 APR 1 Ü.

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

súly tersegében.

Jobb későn, mint soha

„Bajáról és alkotott élete utolsó évében Nagy István festőművész és itt temették el 1937-ben. Megkezdték a halálának 30. évfordulója alkalmából május 14-én megnyíló nagyszabású emlékkiállítás anyagának rendezését; legszebb alkotásain kívül bemutatják a festő életére, munkásságára vonatkozó dokumentumokat is.

A városi tanács végrehajtó bizottsága Nagy István-díj alapítását határozta el. A díjat elsőízben a közép-magyarországi képzőművészek nyár eleji bajai tárlatán szereplő legkiválóbb mű alkotójának ítélik oda" — adja hírül a Népszabadság tegnapi száma.

Mint ismeretes, a Bajára kerülő anyag most a szolnoki kiállításon látható.

Jó lenne, ha a szolnoki művésztelep nagyszerű hagyományaihoz igazodva nálunk is létesítenének valami díjat. Lélekszámát, művészi hagyományait tekintve több kisebb város — Békéscsaba, Baja — már megelőzött bennünket. De jobb későn, mint soha...

Hiszen ok a mi éd
anyáink!

Tóth Istv

— *Tanuljunk nyaralót építeni*
— *A minisztérium tanácsai*
— *Mini kastélyok ára az OTP-ben*

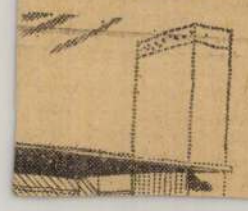

kor ezek ... figyelmet érdemelnek.

Pedig a nálunk bemutatott első orosz-szovjet filmek még nem a forradalmi átalakulás nagy korszakáról, a forrongó társadalmi változásokról adtak hírt. Mesejátékok, regények elevenedtek meg a mozivásznon. De már ezekben a filmekben is mély és szuggesztív humanizmus sütött át; az emberábrázolásnak olyan megkapó pillanatait láthatták a nézők, amelyek a kapitalista országok filmterméséből jórészt hiányoztak.

NAGY ISTVÁN

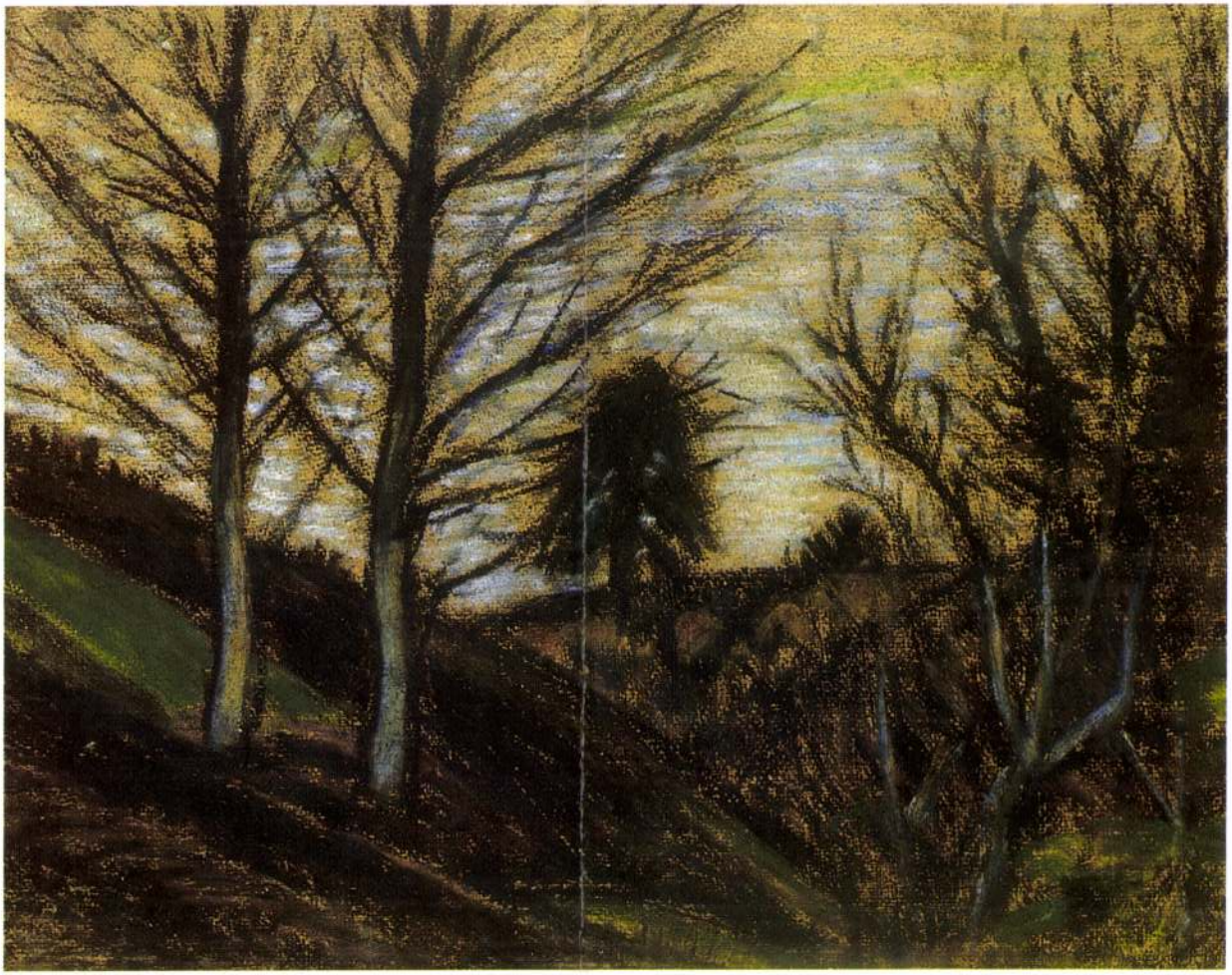

76 ◆ NAGY ISTVÁN
(1873–1937)

Fák domboldalon

52,5 × 67,5 cm
Pasztell, papír
J. k. l.: Nagy István
Kikiáltási ár: 350 000 Ft

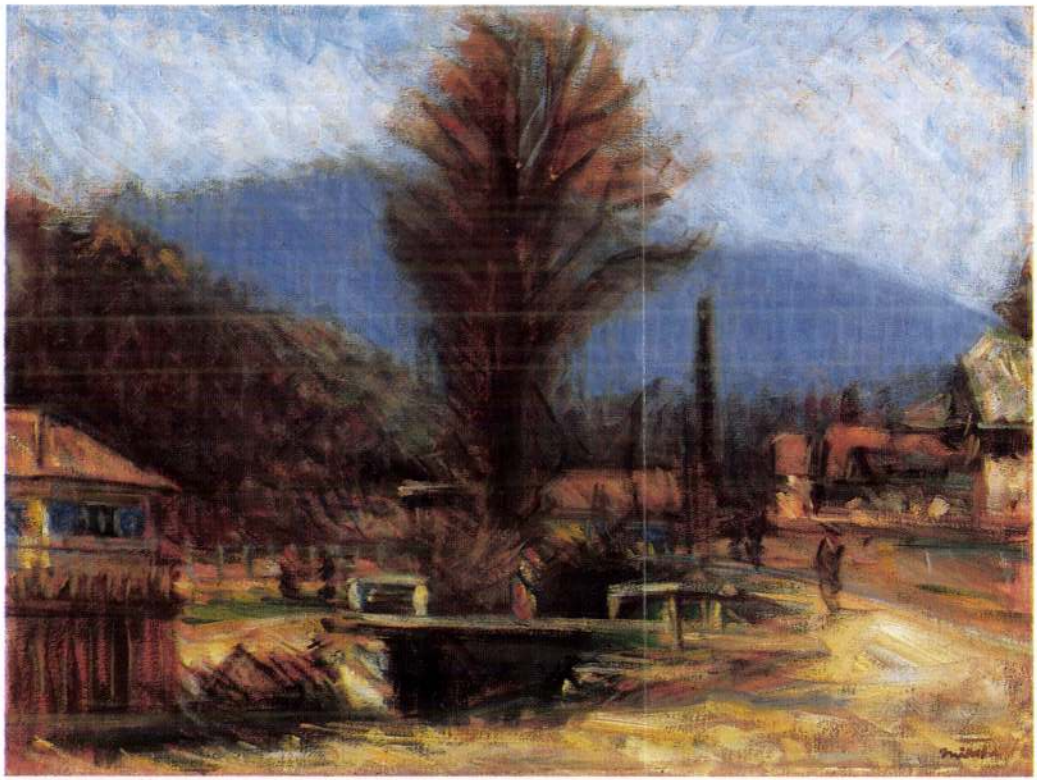

78

78 • MIKOLA ANDRÁS
(1884–1970)

Nagybányai patak híddal

62 × 83 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Mikola

79 • P. KOVÁTS FERENC
(1911–1983)

Nagybányai ablakban

80 × 65 cm
Olaj, vászon
L. h. l.: P. Kovács Ferenc

80 • PAPP AURÉL
(1879–1960)

Emelvény felállítása

64,5 × 49,5 cm
Olaj, farost
L. h. l.: A. Papp Satu Mare
000 Ft

145

145 ▪ NAGY ISTVÁN
(1873–1937)

Tavaszi napsütés

45 × 35 cm
Pasztell, papír
Jelezve jobbra lent: Nagy István
MNG: 2015 / 1971

Kikiáltási ár: 140 000 Ft

146 ▪ NAGY ISTVÁN
(1873–1937)

Koratavasz

30 × 41 cm
Pasztell, papír
Jelezve jobbra lent: Nagy István

Kikiáltási ár: 140 000 Ft

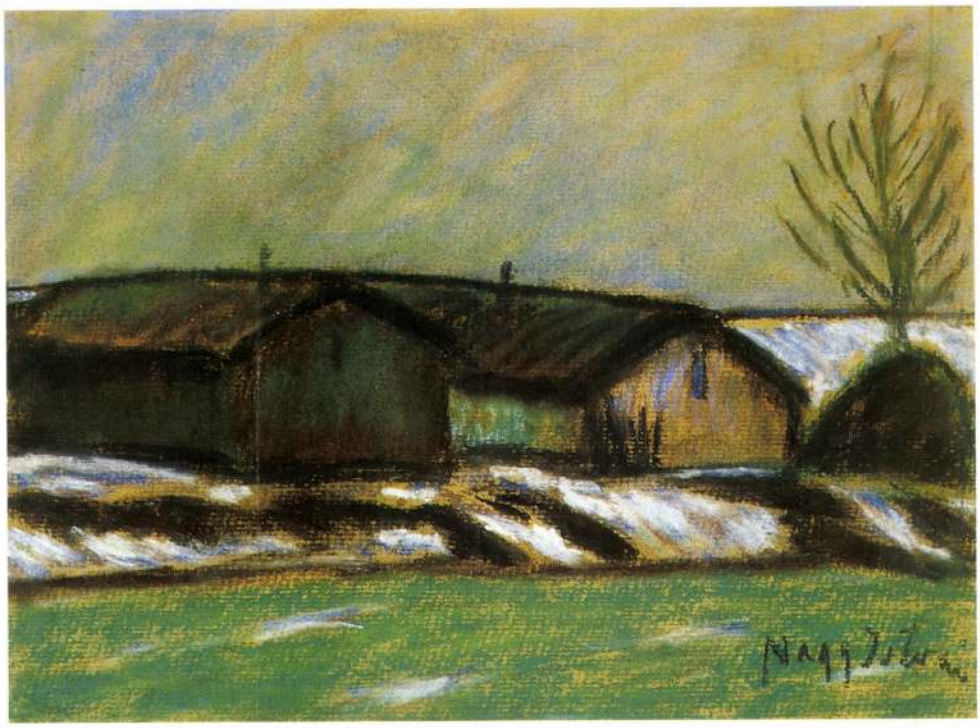

146

147

147 ▪ SCHEIBER HUGÓ (1873–1950)

Havas táj

60 × 44 cm
Vegyestechnika, papír
Jelezve középen lent: Scheiber H

Kikiáltási ár: 280 000 Ft

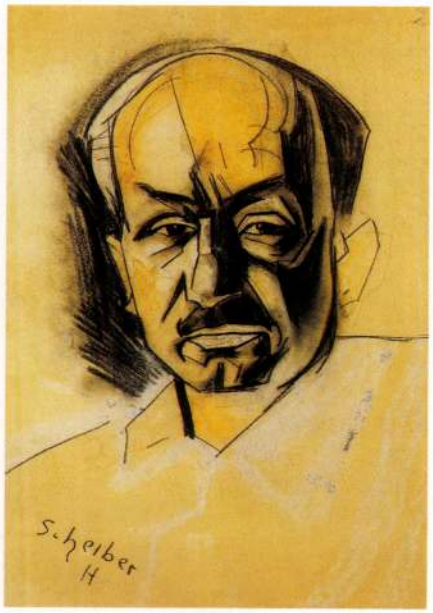

148

148 ▪ SCHEIBER HUGÓ (1873–1950)

Férfiportré

39 × 42 cm
Vegyestechnika, papír
Jelezve balra lent: Scheiber H

Kikiáltási ár: 120 000 Ft

149 ▪ FÓNYI GÉZA (1899–1971)

Bőség

67 × 49 cm
Olaj, papír
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

150 ▪ MEDVECZKY JENŐ (1902–1969)

Csendélet

80 × 60 cm
Olaj, farost
Jelezve jobbra lent: Medveczky

Kikiáltási ár: 140 000 Ft

149

150

151 ▪ KONTULY BÉLA (1904–1983)

Fiatal fiú arcképe

108 × 86 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Kontuly B
Kiállítva: 1941: Műcsarnok,
Arcképkiállítás, 339. tétel

Kikiáltási ár: 350 000 Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1021

Szeged szobrai

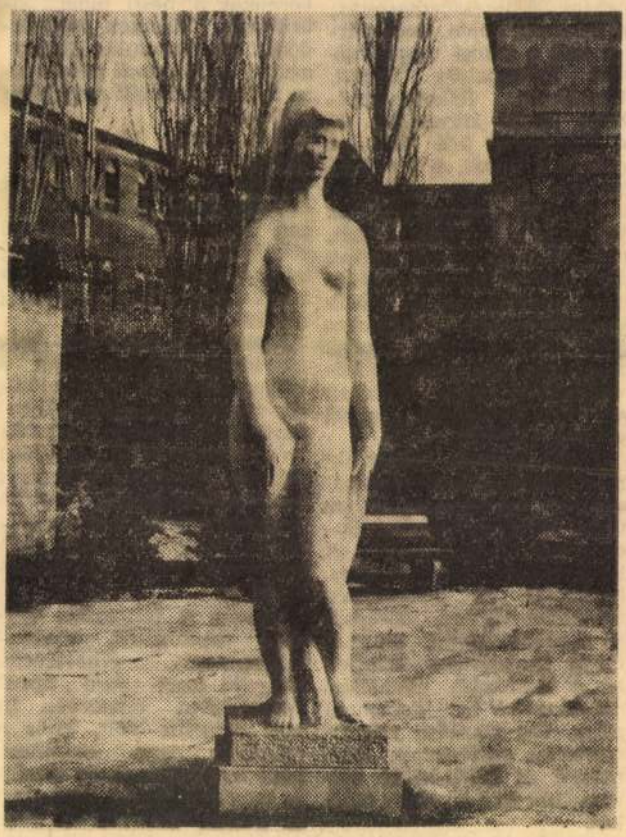

Kútfigura

(153.) A Szegedi Orvostudományi Egyetem Semmelweiss Kollégiumának udvarán áll Nagy István kútfigurája. Az alkotást 1966-ban állították fel.

nagy pus
árán kell
megsemm
got felsza

A harc
kezdődtek
őrnagy 30
a feladat
za szét a
tást Rá
Pestújhel
hály, Zu
a Parlan
érje el a
hadtest

Mátyásföld, Rákosliget és Rákoscsaba elfoglalása volt, utána a Keleti pályaudvar felé kellett támadnia. Afonyin vezérőrnagy 18. gárda lövészhadtestére Kőbánya felé előrenyomulva, Budapest egész déli részének felszabadítása várt, eközben az Erzsébet-hídnál kellett elérnie a Dunát.

Több szovjet hadosztály még 1942-ben Sztálingrádnál szerzett tapasztalatokat az utcai harcban, s azokat Budapesten hasznosította. A legfontosabb objektumokra, harckocsi és rohamlöveg összpontosításokra tüzérség és repülők mértek csapást, majd lángszórókat vetettek be a legerősebb ellenállási csomópontok és támpontok ellen. Ezt követően rohamcsoportok elszigetelték egymástól és külön-külön ostromolták meg az egyes célokat.

Január 9-ig a szovjet csapatok befejezték a külső kerületek felszabadítását, s hozzáfogtak a belső terület harccsoportja, Apkarov Gurgen Makarovics vezetésével elfoglalta a Parlament épületét. Néhány óra múlva véget értek a harcok a pesti oldalon.

Budán a németek még egy ideig reménykedtek a felmentésben, s megpróbálták tartani magukat. Támpontjaikat azonban egymás után vesztették el, és mind szűkebb területre szorultak össze. A harcokban a szovjet csapatok oldalán bekapcsolódott a magyar katonákból szervezett Budai Önkéntes Ezred is.

Miután a felmentés végképp meghiúsult, Pfeffer-Wildenbruch elhatározta, hogy 26 ezer főre apadt csoportjával, amelyben 10 ezer sebesült volt, kitör a gyűrűből. Arra számított, hogy egy rohanással átvágja magát a budai hegyeken és Perbál körzetében eléri a német vonalakat. Február 11-én este 8 órakor megindult a kitörők lavinája. Sikerült áttörni a 180. lövész-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 SEP 14

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

— **Nagy István szobrászművészt** bízta meg a zalaszentgróti felszabadulási mártíremlékmű elkészítésével a képzőművészeti lektorátus. A több alakos kompozíciót a jövő évi felszabadulási ünnepségek alkalmával avatják a járásszékhely pártháza előtti téren.

— **Ismét megrendezi** immár hagyományos szabó

bb.7. nagy istván szobrászmüvész kiállitása szolnokon

vid/a/ta 1021 1970. február 1.

a kiállitási intézmények és a damjanich jános muzeum rendezésében vasárnap megnyitották az ujév első tárlatát szolnokon. a város rangos régiségtárának képzőművészeti kiállitó termeiben nagy istván szobrászmüvész, a szolnoki zagyvaparti müvésztelep lakója tárta a tiszaparti város müvészetkedvelő közönsége elé plasztikus szobrait, kompozicióit. a kiállitást pogány ö. gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója nyitotta meg./mti/

- . -

zött 60 kilométer hosszuságban a partmenti növényzetet is
meg kell majd tisztitani a szennyeződéstől./mti/

-.-

bb.4. rudnay kiállitás hódmezővásárhelyen

1970. február 1.

vid/a/la

a hódmezővásárhelyi tornyai jános muzeumban vasárnap rudnay
gyula alkotásaiból rendeztek kiállitást. a müveket a magyar

Nagy István

N. Ú. 935. VIII. 17 **11**

Baja képzőművészeti és népművészeti kiállítása

Vidéki városaink kulturális tevékenységét egy kiállítás keretén belül csak ritkán van alkalmunk megismerni. Kísérletképpen a Nemzeti Szalon vezetője bemutatja Baja város képző-, ipar- és népművészetét. Baráti kézfogás ez a kállitás a fővárosnak és a vidéknek. Megindítása annak a szorosabb együttműködésnek, amelynek szükségességét már régen éreztük. Baja a csonkaország végvára, a magyar kultura határmenti őrhelye. Hogy a háboru után milyen óriási fejlődésen ment át Baja, azt a kiállitás fényképsorozata bizonyitja. A nagyarányu fejlődés előmozditója és irányitója a város polgármestere: dr. *Borbiró* Ferenc. Az ő érdeme, hogy régi müemlékeinket megmentette a pusztulástól és az egészséges modern épitészet gyökeret verhetett az Alföld peremén. A képzőművészek közül meglepő kollekciót küldött a kiállitásra *Nagy* István. Érett müvészete, egyéni tájszemléletről, bársonyos puha színkulturáról tanuskodik. A megszokott fehér-fekete szinek közé mély kékek, érett barnák és tompitott zöldek vegyülnek. A mostani táj- és figurális képei legszerencsésebb alkotásai közé tartoznak.

Sok igyekezettel keresik a müvészi kifejezést. Miskolczy Ferenc, Gáspár János, Ágoston Vencel, Balogh Károly. Említésre méltók a fafaragások, bőrdiszmunkák, a Baja város inségmunka-szövőmühelyében készült szőnyegek. A népviseletek és szőttesek érdekesen mutatják a magyar népi motivumok találkozását a horvát, illetve bunyevác népmüvészet formavilágával.

(B. P. L.)

Nemzeti Újság 1935. VII

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-sz

Utalványszám ----------/BI----------ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

Pengő

azaz

A ----------Pengő ------fillérről kiállítandó ----------

Budapesten, 193----------

Utalványozza «----------» főosztály:

---

vonalegységek száma lényegesen növeke-
dett, mert a MÁV vonalain tavaly már
111 darab robbanó motorkocsi, 11 darab
villamos, 4 darab gőzmotorkocsi, 6
darab sínautóbusz és 100 darab tul-
hevitős motorpótlós mozdony közleke-
dett. A *háló- és étkezőkocsik forgalma a*
megelőző évihez viszonyítva, *emelkedést*
mutatott.

Az idegenforgalom fejlesztése érdeké-
ben is jelentős áldozatokat hozott a MÁV,
de azok arányában növekedett is az ide-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET
1966 OKT -1

Ma nyílik a szolnoki művésztelep budapesti kiállítása

A *szolnoki művésztelepen* élő alkotók munkásságát tárja a közönség elé szombaton nyíló bemutatójával a *Magyar Nemzeti Galéria. Pogány* Ö. Gábor főigazgató — aki *Pénzes* Éva művészettörténésszel közösen rendezte a szolnokiak anyagát — pénteken sajtófogadáson számolt be arról, hogy a hazai képzőművészet jelenének legnagyobb múzeumában sorra fölvonultatják *az ország úgyszólván valamennyi vidéki művészkolóniáját*, a festők, szobrászok, grafikusok műveit. Az a cél, hogy a közönség az időszaki tárlatokkal minél átfogóbb képet kapjon ábrázoló művészetünk sokarcúságáról, szellemiségéről, eredményeiről. A tervek szerint a közeljövőben felhozzák Budapestre *Miskolc, Szeged, Pécs* képzőművészeinek anyagát.

Ezúttal a Nemzeti Galéria földszinti teremsorában a látogatók *a legrégibb magyar művésztelep eredményeivel ismerkedhetnek meg.* Tizenöten mutatkoznak be munkáikkal, nagyrészt fiatal — vagy legalábbis a középgenerációhoz tartozó — festők, továbbá három szobrászművész: *Nagy* István, *Simon* Ferenc és *Szabó* László. Az elmúlt tíz esztendőben született műveik — együttesen 380 alkotás — láthatók a kiállításon. Az anyagban a tenyérnyi ólomszobrocskáktól a hatalmas táblafestményekig minden műfaj és minden méret helyet kap. A rendezők még középületeket díszítő, nagyfelületű domborműveket is elhelyeztek a tárlaton, külön vitrinben — fényképeken. A fotóváltozatok között látható például a balatonfüredi szívkórház és a szarvasi művelődési otthon homlokzati kődomborműve, *Simon* Ferenc alkotása.

i eredmé

rint
terve

lékenység
lésének köszönhető.

A különféle műszaki és szervezési intézkedések közrejátszottak abban, hogy *termelési költségeik a tervezettnél nagyobb arányban csökkentek*, s az előirányzott összegnél 20 millió forinttal többet takarítottak meg. *A tröszt nyeresége kedvezőbben alakult*, mint tavaly az első háromnegyed évben, s ha a következő három hónapban is hasonlóképpen dolgoznak, akkor a nyereségrészesedés is magasabb lesz a tavalyinál.

latok tapasztalatai
B előtt

jából eléri a világszínvonalat. Ezek közé tartozik például a

...li Köztársaság
...ditált nagykö-

lálkozó
Kultúrában

Milan *Mojzíšek* alezredes, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövetségének katonai attaséja, pénteken a *Csehszlovák Kultúrában* rendezett baráti találkozón tájékoztatta az újságírókat a csehszlovák néphadsereg létrejöttéről, fejlődéséről, abból az alkalomból, hogy *október 6-án ünneplik a csehszlovák néphadsereg napját.* Egyidejűleg megemlékezett a Vltava-hadgyakorlatról, méltatta annak katonai, politikai jelentőségét. Kiemelte, hogy a magyar néphadsereg egységei a csehszlovák, a szovjet és az NDK-beli alakulatokkal szorosan együttműködve, nagyon sikeresen vették ki részüket a hadműveletekből, *magasfokú fegyelemről, felkészültségről tettek tanúbizonyságot.*

NAGY ISTVÁN

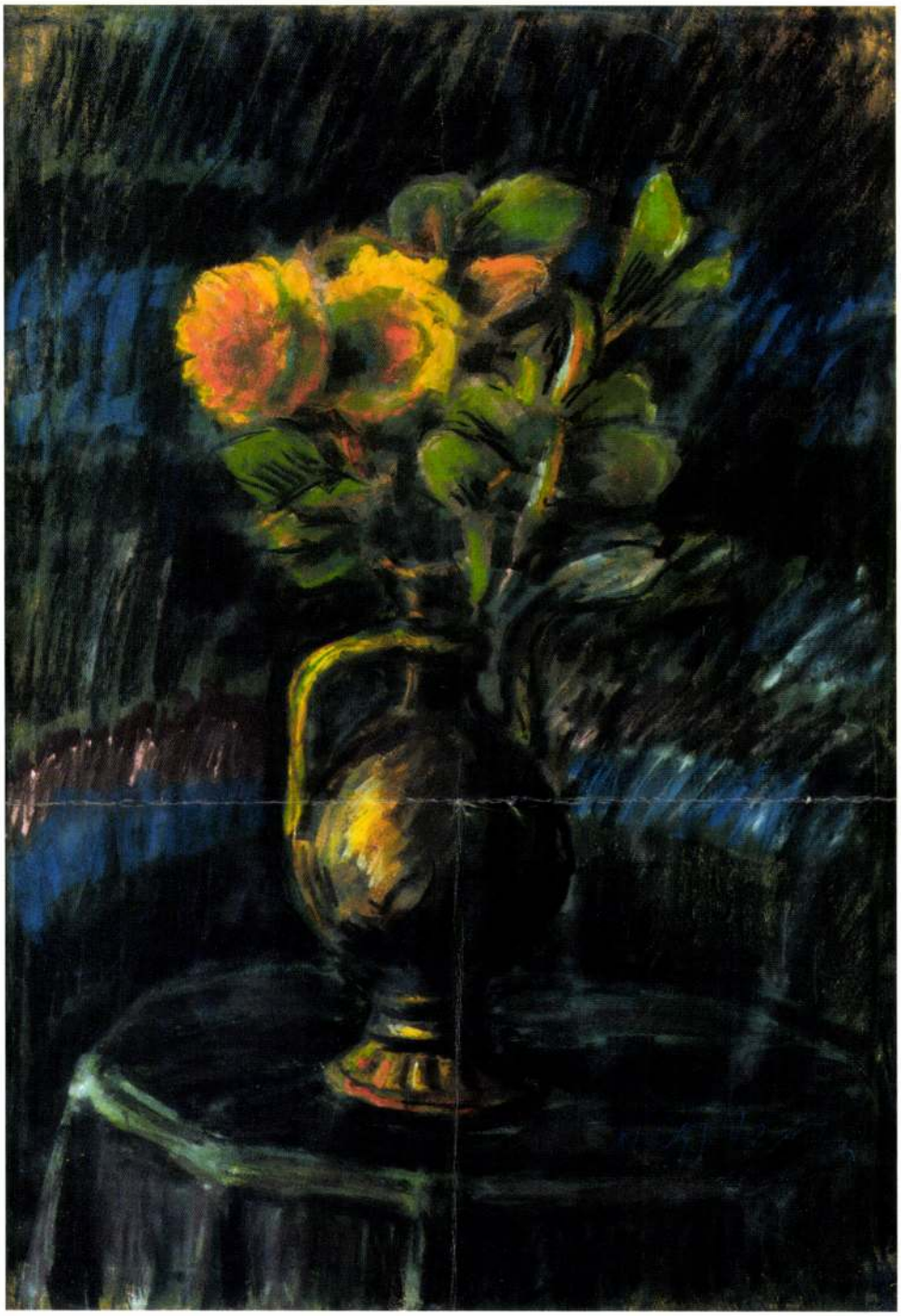

50. ▲
Nagy István (1873-1937)

A nagy virágcsendélet
Pasztell, papír 100x70 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy István
Kikiáltási ár: 500 000 Ft

51.

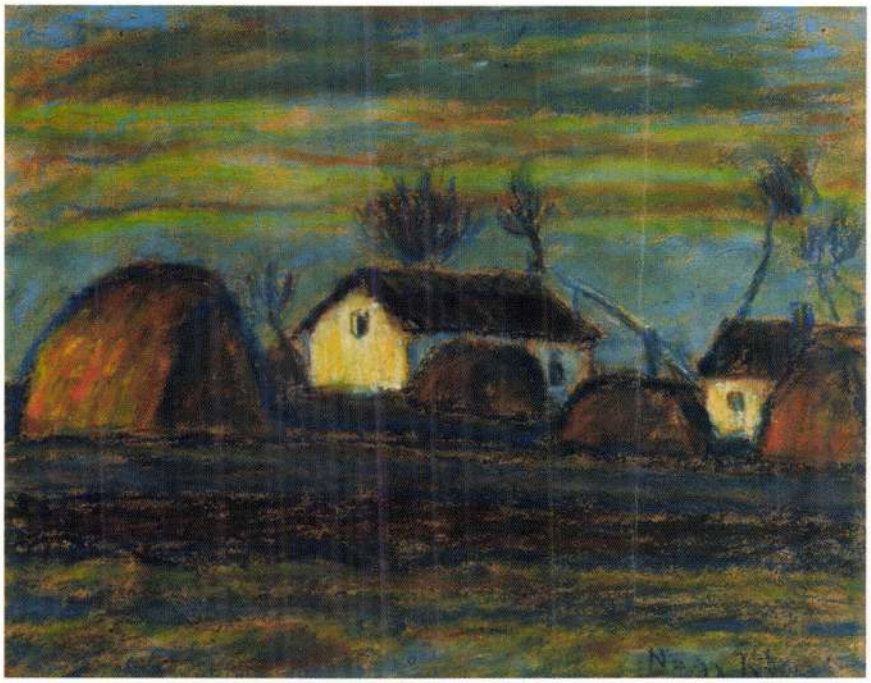

51. ◄
Nagy István (1873-1937)

Házak kazlak között
Pasztell, papír 33x40 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy István
Kikiáltási ár: 220 000 Ft

52.

52. ◄
Nagy István (1873-1937)

Tóparti házak
Szén, papír 33x43 cm
Jelezve balra lent: Nagy István
Kikiáltási ár: 90 000 Ft

Meghívó

Szeretettel meghívjuk Önt

NAGY B. ISTVÁN

Munkácsy-díjas festőművész

kiállítására

az EL KALÁSZI GALÉRIÁBA (III. ker., Dereglye u. 1.),

amelyet 1998. szeptember 4-én (pénteken) 17.30 órakor

Szeifert Judit művészettörténész nyit meg

A kiállítás megtekinthető: 1998. szeptember 30-ig
hétköznap 10—15 óráig, pénteken 10—13 óráig

NAGY ISTVÁN

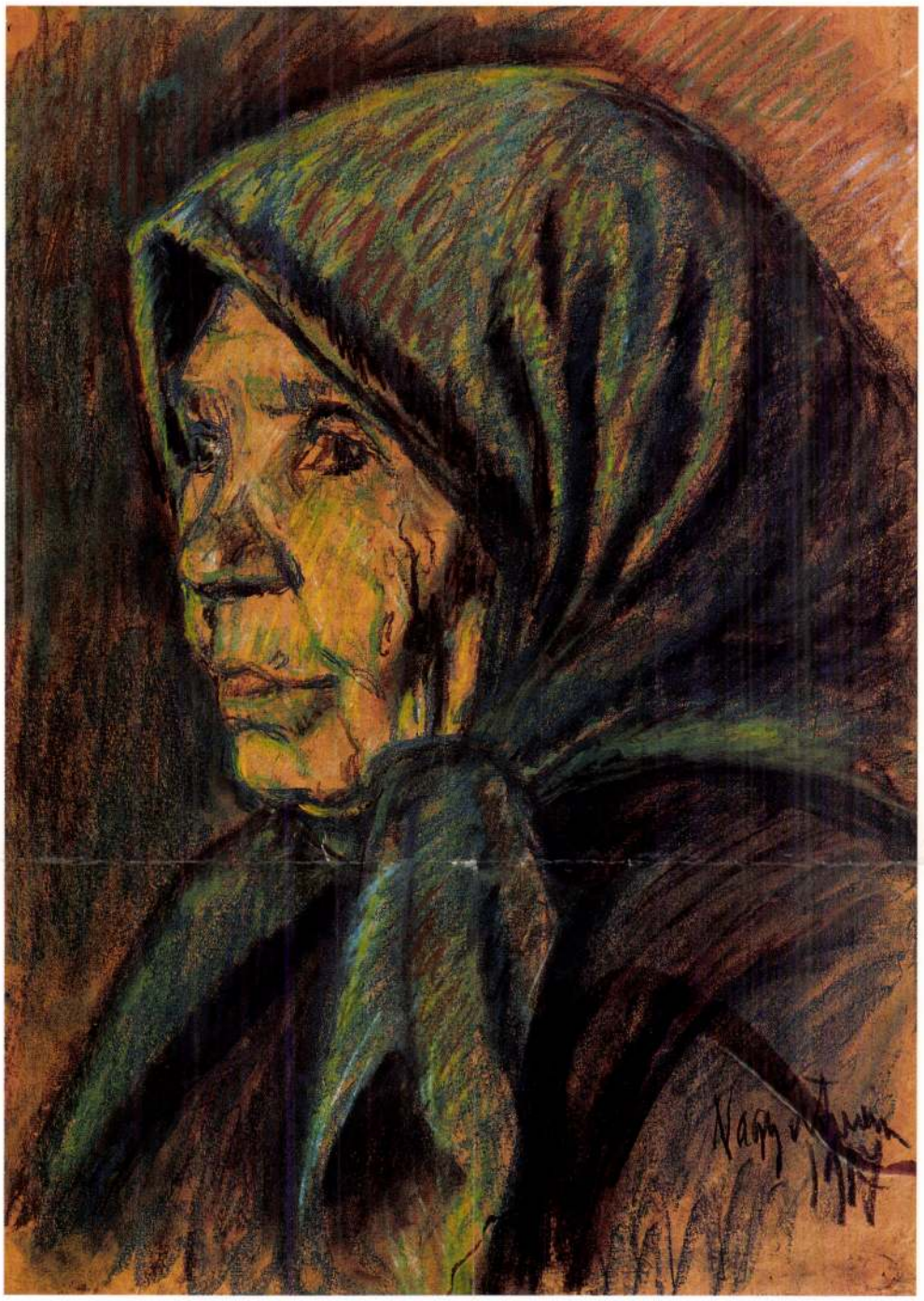

3

3 ▪ NAGY ISTVÁN
(1873–1937)

Kékkendős asszony, 1917

43,5 × 30,5 cm
Pasztell, papír
Jelezve jobbra lent: Nagy István 1917

Kikiáltási ár: 120 000 Ft

4 ▪ RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861–1927)

Öreganyám, 1895

23 × 36 cm
Pasztell, papír
Jelezve jobbra lent: Rónai
Kiállítva az Ernst Múzeum 100. kiállításán
(Rippl-Rónai József emlékkiállítása), 1928. december

Kikiáltási ár: 550 000 Ft

140.

140.▲
Iványi Grünwald Béla (1867-1940)

Teraszon

Olaj, vászon, 47x53,5 cm
Jelezve jobbra lent: Iványi Grünwald Béla

Kikiáltási ár: 1 100 000 Ft

Nagy István
2002. őszi

139.▲
Nagy István (1873-1937)

Viharos táj, 1920 körül
Olaj, vászon, 42x54 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy István

Kikiáltási ár: 550 000 Ft

Nagy István festő

Magyar Erő 1944. 4. 14.
(Ápr. 28.)
Fővárosi Képtár kiállítása.

akkal, három mandulaalaku polccal. Empire. — Etagère, und drei Etagen. Empire.

ozással. Olasz renaissancestilus. — Zwei Armstühle, Nussisch, Renaissancestil.

ru berakással, bronzverettel, fehér márványlappal. Francia, it Einlage in Boullemanier, Bronzbeschläge und Marmor-

ott fa, szines Aubusson kárpitozással. Louis XVI. stilus. dung, und farbiger Aubussontapezierung. Louis XVI. Stil.

ott lábbal. Olasz, XVIII. sz. — Schachtisch, Nussholz, isch, XVIII. Jh.

ragott disszel. Velence, XVIII. sz. — Konsoltisch, Nusslig, XVIII. Jh.

egyajtós, berakott disszel. Olasz, XVII. sz. — Niedriger ntarsia. Italienisch, XVII. Jh.

tt lábbal, felnyiló lappal. Olasz, XVIII. sz. — Spieltisch, ie Platte zum aufklappen. Italienisch, XVIII. Jh.

jávorgyökér, felnyiló lappal. Olasz, XVIII. sz. m. f. — und Ahornwurzel. Italienisch, zw. H. XVIII. Jh.

Nagy István

festőművész

Kriterion Kiadó, Bukarest, 1984

[Művészet 1985/7. 54–56.]

monográfia – ismertető

Az 1984-es húszesztendős, 2500. kötetén túljutott romániai kiadó, a Kriterion művészeti monográfiái sorában a 25. *Murádin Jenő* 1984 őszén megjelent *Nagy István*-könyve. Régi adósságot törleszt vele a kiadó, hiszen a XX. század első felében Erdély képzőművészetének legkiemelkedőbb, máig ható életműve a Nagy Istváné. S ráadásul annyira szerteágazó (három ország, Magyarország, Románia, Jugoszlávia művészetébe beletagozódó), legendákkal teli s regényesítéssel (*Surányi Miklós* 1923-as könyve) elhomályosított, hogy még az alaptájékozódás, az életmű ismerete s a valós tények visszakeresése is komoly próbára teszi a kutatót. Még akkor is így van ez, ha a bő termésű Nagy István-irodalomban cikkek özöne, *Pap Gábor* máig meghatározó alapvetése és *Solymár István* kísérlete egyaránt rendelkezésre áll. Az életmű legfőbb darabjait így is Bukaresttől Brassóig, Csíkszeredától Makóig és Szabadkáig, Budapesttől Pécsig és Bajáig lehet csak megközelítő teljességben látni-tanulmányozni. Mindezzel csupán a Nagy István-kutatás, pontosabban az abban való előbbre és továbblépés objektív nehézségeit jeleztem. Murádin Jenő nem vállalkozik a korábbi monográfiákban megcélzott teljességre. Ő az életmű egészének globális, de mégis alapos és megbízhatóan pontos ismeretében a szülőföldhöz, Erdély képzőművészetéhez kapcsolódó szálakat pontosítja, félreértéseket oszlatva, bizonytalan évszámokat egyértelműre igazítva (például Nagy Istvánnak volt, valóban volt – ahogy eddig is sejtették – Bukarestben kiállítása, de nem a 20-as évek végén, hanem emlékkiállítás 1939 decemberében). Alapállásként, megközelítési módszerként is helyeselhető mindez, csupán azon gondolkodtam el, hogy helyes-e ennyire a művészet mai határai között láttatni azt az életművet, mely más, a maitól lényegesen eltérő mű-

1

9a

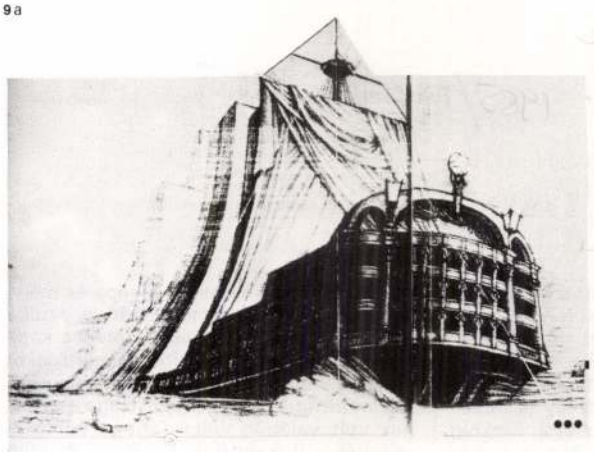

9b

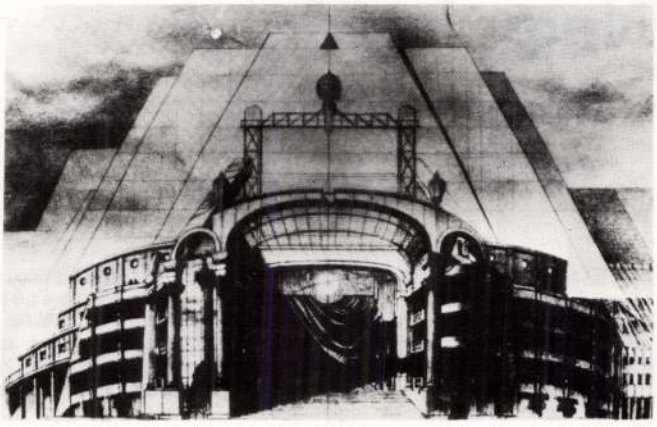

– Igen. Ott lényegében szellemében az előző elgondolásokat folytattam, természetesen az adott tér és funkció követelményeihez alkalmazva.

– Ebben a tervedben, úgy hiszem, nem kevés személyes nosztalgia is munkált, hiszen ha jól tudom, Pesten sokáig a Városliget közvetlen közelében laktál.

– Igen, és nagyon szerettem mindig a Városligetet, oda jártam jégpályára, uszodába, és nem tagadom, e párizsi parkban is igyekeztem átmenteni mindazt, amit a pesti Városligetből szerettem. Terveztem egy uszodát, amelynek méretei körülbelül megfelelnek a Széchenyi uszodának, de formájában inkább a római thermákra emlékeztetett, egy mesterséges nagy tavat is beleképzeltem a párizsi tervbe, habár ez a terület sokkal kisebb, mint a Városliget, csak körülbelül 50 hektáros. Ugyan ezt a pályázatot sem én nyertem, hanem olyan terv, amelyik A-tól Z-ig pragmatikusan betartotta a megadott programot, de munkámat az értékelés során kiemelték.

– A harmadik nagyszabású építészeti pályázat, amely a közelmúltban zajlott le, a párizsi Bastille Operaház *tervpályázata volt. Erre is készítettél ötletterveket.*

– Igen, habár ezt nem adtuk be a pályázatra, mert ugyan a magam részéről majdnem teljesen kész voltam vele, az az építész, akivel együtt pályáztunk volna, egyébként a L'ivres de Pierre szerkesztője, a saját munkájával nem készült el. Később ezt a tervemet is leközölte egy építészeti magazin, összehasonlítva a díjnyertes pályázatokkal.

– Ezt a publikációt magam is ismerem, és ennek alapján mondhatom, hogy terved engem leginkább egy XVII. századi díszes vitorláshajó tatjára emlékeztet.

– Az a terv, amit leközöltek az újságban, az épület alapötletrajza, ami még nem egy opera, de ami már lehetne egy épület. Mindenesetre valóban nagyon hasonlít egymásra egy régi vitorláshajó hátsó felépítménye, ahol a különböző lakosztályok voltak és egy XVII. vagy XVIII. századi olasz operaház balkonsora. A nézőtéri részről nem beszélve rengeteg kapcsolat van egyébként is a hajós és a színházi kifejezések között is.

– Persze, ez a hasonlóság nem azt jelenti, hogy a te operaházadban csak Wagner Bolygó hollandi *című operáját lehetne eljátszani.*

– Nem. Ezt az operát úgy képzeltem el, hogy amellett, hogy ezt a hasonlóságot kihasználtam, elsősorban a hasonlat szimbolikus erejét akartam kifejezni. Nem Wagner, inkább Mozart *Varázsfuvolája* szimbolikájának felhasználásával akartam megteremteni az épületet. A homlokzaton az opera balkonsoraiból csináltam ezt a hajóra emlékeztető felépítményt, középen mint bejáratot az Operaház színpadát használtam fel, és a néző, amikor belép, ott találja magát egy hamis perspektívájú nézőtér előtt, amely maga az előcsarnok, és az igazi nézőtér e mögött van. A nézőtéren a Varázsfuvolát illusztráló mennyezetfreskó fogadta volna a látogatót, szemben pedig a színpad, amely fölött ennek a „hajó"-nak egész vitorlaszerkezete, amely kívülről nagy fehér csonka piramisnak látszódik. Az egész opera tulajdonképpen semmi más, mint a Varázsfuvolának a díszlete, a mű szimbolikájával, mert ott van a sötétség birodalma, tehát a nézőtér, és ott van a világosságé, amely ez a fehér piramis, ami alatt van elhelyezve a színpad.

– Úgy tudom, hogy ebben a munkádban már a környező teret is megtervezted. Az utóbbi években érdeklődésed egyre inkább a városkép felé fordul. Mint építész városi terekben, városrészekben gondolkozol. Ez tulajdonképpen mit jelent?

– Tulajdonképpen itt is szcenográfiáról van szó, nevezhetnénk urbanisztikai szcenográfiának is. Az épületeket és az épületek környezetét olyan díszleteknek fogom fel, amelyekben az emberek mindennapi életszerepeiket játszhatják el. Az olaszok ugyanazt a szót, a szcenográfiát alkalmazták a díszletre és a térre is.

– Kíváncsi volnék arra, hogy ebből a szcenográfikus nézőpontból milyennek látod például a mai budapesti tereket? Úgy gondolom, építészetileg, városképi szempontból, sajnos nagyon kevés jó terünk van ma Budapesten, annál több rossz.

– Jó terünk például a Batthyány tér. És van egypár jó a Várban is, szóval a régi terek, elsősorban a város szívében. Ezeket csak rendbe kellene hozni. Ugyanakkor vannak olyan tereink, amelyek inkább hasonlítanak egy külvárosi közlekedési csomópontra, mint városcentrumokra. Ezeknek egyáltalában nincs urbanisztikai hangulatuk. Itt nincsenek olyan középületek, amelyek maguk köré tudnák szervezni a teret, sem olyan szórakozóhelyek, bevásárlási centrumok, amelyek kellemes képet tudnának adni nekik. A Kálvin tér az egyik ilyen kirívó példa, ahol még a háborúban lebombázott házak foghíjai éktelenkednek, s a meztelen tűzfalakra mindenfajta borzalmas reklámok vannak felfestve. Természetesen egy teret nemcsak úgy lehet helyrehozni, hogy a foghíjakra lakóházat vagy irodaépületet építünk, hanem hogy építészetileg és hangulatában egyaránt, ha úgy tetszik, szcenografikusan, megtervezzük.

– Mint a beszélgetésünk elején említettem, ennek az interiőrnak az apropója egy új magyar film forgatása, Gaál István operafilmjének, az Orpheus és Euridiké*nek. A forgatáson mint a film díszlettervezője működsz közre, és ez ismét egy újabb műfaj, egy újabb tevékenységi terület eddigi művészetedben.*

– Igen. Filmdíszletet eddig még valóban nem csináltam. Ez a terület önmagában eddig azért sem érdekelt, mert a filmek 80 százaléka, ha nem több, teljesen a reális környezetet kopírozza, és nagy ritkaság, ha olyan filmet csinálnak, amelynél valami poétikus elem megköveteli, hogy ettől a valóságtól elszakadjanak. Gaál István filmje témájánál fogva ilyen alkotás, és a rendező erre a munkára azért is kért föl, mert az operával elég régen foglalkozom, ezt a műfajt elég közel érzem magamhoz, és ennyiben nem is új ez a tevékenység a számomra. A különbség csupán annyi, hogy most nem színpadi, hanem filmdíszletet kellett terveznem, és ez olyan szempontból is izgalmas feladat volt, hogy például a külső felvételeknél a valóságos táji elemekbe, környezetbe kellett beilleszteni egy operadíszlet poétikus vagy stilizált elemeit.

Rideg Gábor

2

3

4

vészeti-történeti akusztikájú időben alakult ki s létezett? Vagyis ha ezt végiggondoljuk: van-e külön erdélyi, magyarországi, vajdasági-jugoszláviai Nagy István? Nyilvánvalóan nincs, nem is lehet, mert életműve egy és oszthatatlan. Persze mégsem ilyen egyszerű a kérdés, mert ráadásul művei szétszóródtak e három országban úgy, hogy csíki és gyimesi tájképei magyarországi és jugoszláviai köz- és magángyűjteményekben ugyanúgy vannak, mint bakonyi, alföldi vagy sajkási darabok a Királyhágón túli városokban vagy éppen Bukarestben. Nagy István vándor életmódjának, gyakran változó helyszíneinek megállapításánál talán még bonyolultabb az ide-oda vándorló munkáinak pontos nyomon követése. Persze ez utóbbi már a művek utóéletéhez tartozik inkább, míg az előző lényegibb, az alkotások jellegére, milyenségére közvetlenül ható, tehát szervesebb belső meghatározója a bemutatott munkásságnak. Murádin mindegyikkel számol, s végül is helyesnek, kolozsvári kutató számára ma egyedül járhatónak látszik az ilyesféle megközelítés. Kitűzött célja szerint: „nem kívánja ismételni a már megjelent Nagy István-összegzéseket. Ehelyett arra tesz kísérletet, hogy föltárja s a korábbi eredményeket megbecsülve, alapjaitól építse újra a *pályarajz szülőföldhöz kapcsolódó fejezeteit*". Amilyen határozott a célkitűzésben, olyan következetes a megvalósításban, vagyis Nagy István erdélyi tartózkodásait, ott készült műveit ismét és ismét revízió alá veszi, szinte nagyító alatt vizsgálja, miközben az életmű s az életút többi, máshová kapcsolódó tényeivel-adataival s a munkásságértékelés pilléreivel mint adottsággal számol. A hozzáállás, a kutatói attitűd jogosultságát az eredmények teszik egyértelművé, mert végül is nem Nagy István erdélyi monográfiáját kapjuk kézhez, hanem olyan könyvet, amely úgy számol be az egészről, hogy a rész mélyebb vonásait, az eddigi bizonytalan adatokat erősíti meg, tárja föl összefüggéseit: erős kontúrokkal rajzolja meg Nagy István szülőföldhöz kötődését, az életút és a mű erdélyi meghatározottságát.

A szülőhely, Csík, a csíki medence vázlatosan érintett művészettörténete (csíki szárnyas oltárok, népművészet stb.) után oknyomozói alapossággal tisztázza Nagy István családtörténetét, bemutatja a jellegzetes csíki faluképet, a tizesek rendszerét, leírja a festő szülőházát, annak berendezését (alaprajzát is közli), vagyis a Nagy István-irodalomban először mutatja be alaposan, körültekintő részletességgel azt a környezetet, ahova mindig megtér dolgozni, pihenni, feltöltődni a festő. Iskoláztatása eseménytörténetéből, művészi irányítóinak sorából kiemeli *Sárdi István*t, a kolozsvári tanítóképző jól képzett szaktanárát. Művészeti tanulmányainak anyagi forrását – a család, főleg édesanyja, Nagy Antalné Sándor Mária segítségén túl – egyértelműen és meggyőzően jelöli ki Murádin az alapítványszerű „csíki magánjavak vagyonkomplexumában", melyből több művész kortársa (például *Siklódy Lőrinc* szobrász, *Szopos Sándor* festő) is nyert támogatást.

Nagy István remeteéveit (1900–1914) mozaikrakó módszerrel, a tények-művekírások és vallomások aprólékos összeegyeztetésével az eddig ismertnél tartalmasabbra rajzolja Murádin. Nemcsak első kiállítását (1902 nyara, Csíkszereda) pontosítja, hanem a tanulmányaihoz támogatást nyújtó Csík vármegyét és szülőfaluját, Csíkmindszentet mint mecénást is bemutatja (a vármegye megrendelésére Rákóczi- és Kossuth képet festett, szülőfaluja határának pedig elkészítette a tipográfiai térképét). Majd festőútjait, motívumgyűjtésének helyszíneit – s az elkészült műveket – veszi sorba, szigorú időrendbe s fejlődésvonalba állítva. S mindenütt újabb és újabb eddig nem értékelt s föl nem fedett adatok, nyilatkozatrészletek gazdagítják a mozaikképet. Különösen árnyalt Nagy István kolozsvári tartózkodásának, kiállításainak jellemzése, s arckép-megrendelőinek, mecénásainak (főként a kolozsvári Náthán Mór), sőt modelljeinek (a kolozsvári Bolond Sándorról például esszéisztikus, irodalomtörténeti párhuzamokkal gazdagított portrét írt) a bemutatása sikerült plasztikusra. Feloldja Nagy István egyik kényes életrejtélyét is, mégpedig azt, hogy 1919 után azért térhetett csupán ritkán vissza a családjához, mert beleszeretett katonáskodó öccsének feleségébe, s a szégyenérzet akadályozta a későbbi (gyakori) visszatérésekben. (Az otthonából távozó festő előbb Gál Ferencéknél szállt meg Csikszeredában, majd 1919 nyarán Kolozsvárra költözött.) A szülőföldtől való elszakadás mély átéltségét s keserűségét közvetetten alátámasztják a festő édesanyjáról 1919-ben készült drámai hangú portrék s a későbbi, főként 1930-tól festett átszűrt, lírai szülőföldvallomások; a visszaemlékezéses képek csendes melankóliája, előtörő tragikuma, lebegő fájdalma.

Murádin Nagy István mindegyik erdélyi kiállításának jellemzésekor ügyel arra is, hogy ismert–vagy általa föltárt–sajtóvisszhangokból, ismertetőkből, kritikákból olyan részleteket idézzen, meyek a bemutatott műveket (is) máig érvényesen jellemzik. Jócskán szaporítja így a Nagy István-bibliográfia eddig ismert tételszámát, s ráadásul fontos írásokkal. Ahogy Nagy István igazi fölfedezését jelentő 1923-as budapesti (Nemzeti Szalon) tárlatának legnagyobb hatású méltatója,

1 Nagy István: Palánkok,
papír, kréta, 64x80 cm, 1927 (fotó Petrás I.)
2 Nagy István: Reményik Sándor
papír, szén, 35,5x27 cm, 1926 k.
3 Nagy István: Kelemen Lajos,
papír, szén, 39x27 cm, 1926 k.
4 Nagy István: Áprily Lajos,
papír, szén, 39x27 cm, 1926 k.
(fotók Csomafáy F.)

Kosztolányi Dezső, úgy erdélyi kiállításait is gyakran kortárs írók (*Molter Károly, Lucian Blaga, Salamon László, Olajos Domokos, Kádár Imre, Nyírő József, Kós Károly, Jékely Zoltán* stb.) finom tollán született, érzékeny elemzések vitték közel a közönséghez. A festőnek primus inter pares műfaja ugyan a tájkép, de arcképeiben is sorsszimfóniákat, életutakat sűrített, magatartásokat, habitusokat rögzített olyan mély átéléssel s elementáris megjelenítő erővel, hogy lélekelemzésnek, szociográfiai tényfeltárásnak, helyzetképnek egyaránt fölfoghatók. A melléjük sodródó – s a kutatás által eddig elhanyagoltabb – író- s művészkortársakról készült arcképei főként karakteresség ükkel tűnnek ki. Igaza van Murádinnak abban is, hogy Nagy István viszonylag nagy számú művészportréjának (legtöbbjüket a *Pásztortűz* közölte; Nyírő József, *Áprily Lajos, Kuncz Aladár, Szentgyörgyi István, Dsida Jenő* stb.) „egy irodalmi múzeumban lenne a helye" ... S főleg fontos lenne-lehetne mindezeket külön kiállításon bemutatni, hiszen sajátos terrénuma ez az erdélyi művészetnek, olyan terület, ahol szintén úttörő jelentőségű Nagy István szerepe (folytatói közül gondoljunk csak *Zsögödi Nagy Imre* és *László Gyula* arcmássorozataira).

Persze nemcsak az írók, költők, vezető román (sorukban a maga és felesége arcképét megrendelő *Octavian Goga*, aztán *Emil Isac* stb.) és magyar értelmiségiek, hanem a kortárs erdélyi festők is (*Tassy Demián, Aurel Ciupe, Szabó Vera*, aki Nagy István portrészobrát is elkészítette, *Tóth István*, Szopos Sándor, *Mikola András* stb.) mesternek kijáró tisztelettel értékelték magasra Nagy István művészetét. Aurel Ciupe, a kitűnő román festő pontosan rámutatott arra is, hogy miért alapvető, a XX. századi erdélyi képzőművészetnek miért sarkpontja, viszonyítási bázisa a Nagy István-i életmű: „Annyiban hatott és hat ma is, hogy magasabbra, nagyon magasra emelte a mércét." S példaerejűvé emeli az életművet – a jövőben is – a szülőföldszeretet elemi erejű vallomásos őszintesége (mintha minden képe anyjának, Sándor Máriának címzett beszámoló lenne, ahogy Ady minden versei Édesnek [is] íródtak) s az egyszerű emberek, pásztorok, parasztok, munkások és mindennemű kétkeziek iránti őszinte elkötelezettsége. Mindezt érzékenyen jeleníti meg Murádin monográfiája.

Bő jegyzetanyag, fontosabb életrajzi adatok, szülőföldjén rendezett tárlatainak sora, a romániai köz- és magángyűjteményekben őrzött művek jegyzéke (hiányossága ennek, hogy Solymár ouvre-katalógusának a műszámait nem tünteti föl, pedig így lenne igazán használható), több mint 300 tételt számláló irodalomjegyzék (néhány, a 70-es évektől megjelent írás fölvételét hiányolom), román és német nyelvű rezümé teszi teljessé a kötetet. (Kár, hogy a 16 színes és a 60 fekete-fehér reprodukció helyenként élvezhetetlen, de hát erről nem tehet a szerző.)

Murádin új monográfiája birtokában is maradnak persze bizonytalan, máig kellőképpen át nem világított pontjai az életműnek. A fontosabb művek tárgyszerű leírását árnyaltabb műelemzések gazdagíthatnák. Az ezutáni kutatás feladata marad egy-egy képtípusnak az életművön átvezető ikonográfiai szempontú vizsgálata (a portrékra, az íróarcképekre gondolok itt vagy az erdélyi tájképtípus, kép-forma egyedi és sajátos jellemzőinek a megragadására), az 1904-től született alföldi képek Nagy István-i karakterisztikumainak, (összevetve, de egyúttal el is különítve az alföldi festészettől) felmutatása stb. Annál is inkább bízhatunk a tennivalók elvégzésében, mert valóban igaz, hogy Nagy István „alkotásait az utókor újra és újra felfedezi". Manapság pedig több közgyűjteményben is fölfedezhetők, hiszen a kolozsvári Művészeti Múzeum állandó kiállításán 6, Marosvásárhelyen 2, a Magyar Nemzeti Galéria XX. századi festészet és szobrászat tárlatán 11, a Pécsi Modern Képtárban és a Miskolci Képtárban 2–2, a kecskemétiben 19 alkotása szerepel, a bajai Nagy István-szobában 26 művét mutatják be – s a felsorolás talán nem is teljes.

A kutatás fonalát tovább szövőnek ezután olyan tényekkel-összefüggésekkel is jobban kell nálunk számolnia, hogy például az Európai Iskola (*Elődeink* című XXXII. tárlatán 1948-ban) Nagy Istvánt ősének tekintette; a Balaton festői sorában valószínűleg sajátos hely illeti meg (v.ö.: *A festői Balaton*, Balaton-könyvek, M. Kir. Balatoni Intéző Bizottság, Felelős kiadó: Tóth Lajos. – *Csáky Dénes* listája szerint – 96. old. 313. tétel – Nagy István 1923, 1924 és 1927-ben dolgozott a Balatonnál). S alföldi képei eddig csak sejtett, mindenképpen nagyobbfokú jelentőséget biztosítanak számára festészeti hagyományunk e fontos ágában – függetlenül iskoláktól, csoportoktól. Rá is találó a *Rippl-Rónai*ról írt Fülep Lajos-jellemzés: „Csodálatos, hogy a csoportokkal szemben mindig az egyes emberé az utolsó szó; az iskolák, tehát több ember összeadott ereje előbb merül ki, mint a magára hagyotté. A nyájtalan ember, aki nem fér össze a többivel, akit nem lehet nivellálni, kénytelen-kelletlen megy tovább a maga kalandos, keskeny útján, s minél nagyobb ellenállással kell megküzdenie, annál jobban megedződik ereje. Az iskolák, a gruppok egymást követik, gyorsan, az izolált ember fölötte áll az áramlatok mulandóságának."

A magányos Nagy István elszánt művészi irányultságú, állandó belső fejlődést mutató képvilágával – Móriczcal egyidőben – rajzolta körül mély kontúrokkal és nagyfokú árnyaltsággal a korabeli élet s társadalom „való világát". Ez, éppen ez a belső s lényegi sajátság biztosít a Nagy István-i életműnek olyan „külön világ", „egyéni út" jelleget, amit a nemzeti művészet szempontjából (is) szükséges megismerni, újra és újra értékelni egyre tovább bővülő körökben.

Sümegi György

5

5 Nagy István: Önarckép, pasztell, 1927 (fotó Petrás I.)

Öregasszony

képmására. Emlékezünk az egyikre, amely akkor úgy hatott ránk, *mint egy kemény tölgyfából kihasított bálvány.* Olyasmit éreztünk, hogy ez az arc örökké változatlan, és egyetlen izmának rezdülése sem fogja valaha is elárulni bensőjének életét. Egy másikon a *nagy szalmakalap alól hasonló szenvedélytelen és mély komolyságú arc* tekint felénk, törődött ábrázat, amelynek vonásait sohasem derítette föl öröm vagy jókedv. Nehéz, küzdelmes múltat árul el ez a sommásan odavetett tompa és sötét színfolt, amellyel a művész anyjának, a csíki székely parasztasszonynak típusos élet- és jellemrajzát oly kevés és egyszerű eszközzel tudta szemléltetni.

Éppen olyan közvetlen a *tulajdon képmása is.* Nyakas embert árul el ez a hátraszegett fej, olyan kemény akaratot, amely nem enged semminek, nem hajlandó semmiféle megalkuvásra — főleg a művészetben —, hanem végrehajtja azt, amit elhatározott, ha törik, ha szakad. Erőteljes, határozott vonások vésődtek az arcára, biztosan irányított a tekintete. Sehol semmi nyoma a kendőzésnek, alakoskodásnak, szépítésnek. Valóban ilyen volt az életben, ilyennek ösmertük jellemét is. Arcán még az is meglátszott, hogy élete nagy része a szabadban folyt, kitéve a Nap hevének, szélnek, esőnek. Mert kint járva a mezőkön, legelőkön, s folyton rajzolva, festve nemegyszer rászakadt az éjszaka távol minden emberi hajléktól: kint hált a csillagos ég alatt. És ez volt a jobbik eset. De nemegyszer ott érte a zápor is. Nem bánta. Mert mégis csak az volt a fő dolog, hogy amit neki az a széles, korlátlan természet kínált, valami festő szerszámmal, szénnel, leginkább pasztellal birtokba vegye. Ez a birtokba vétel pedig nagyon rövid úton történt, minden körülményeskedés, esztétizálás, elméleti meggondolás nélkül. Határozott, biztos vonások kerültek a papirosra (mert *főképp pasztellal dolgozott*), s ez a rajzvonal volt művészi előadásának gerince, a szilárd váz, amely hordozója lett a színeknek. Képein mindig a *rajzvonalé a vezérszólam*, a kísérő akkordok a nagyobbára *tompított, mégis tömör, sohasem kirívó élénkségű színek.* Az utóbbi adja meg legtöbb képének alaphangját, ez juttat olyan különös, sajátos, kissé

Szalmakalapos parasztasszony
(A művész édesanyja)

Öreg népfőiskelő

Erdélyi táj

Parasztember

Fűkaszálók
(Petrás István felvételei)

borúsnak ható, mindig komoly hangulatot legtöbb képére. Előadása mindig férfiasan erővel telt.

Sokszor fokozza ezt a sajátságát, hogy pasztell képeihez a legkeményebb pasztellt szerette használni, és nemegyszer az a látszatja, hogy ezzel a festő anyaggal nem is annyira írja, mint inkább vési a vonalakat. Csak olyasvalaki járhat el így, akinek a szeme nemcsak néz, hanem lát is, a keze biztos járású, az akarata határozott. Mindezek a feltételek nagymértékben megvoltak *Nagy István*ban.

Ezzel a fegyverzettel fölvértezve járta be vadászterületét, az ország nagy részét. A városokat el szokta kerülni. A falvakat is inkább kívülről nézte, mint belülről. Nem emlékezünk, hogy több száz képe közt csak egy is mutatott volna utcasort. A faluvégi kerteknek összevissza töredezett kerítése is jobban érdekelte, mint maga a kert. Ahol az utolsó vityillókon túl megszűnt az ember kezének rendteremtő munkája, s a természet játékos keze veszi át a kormánypálcát, ott találta a legtöbb kedvére valót.

Munkájának java kint folyt a határban, túl a Dunán, a dombvidéken, marhajárástól taposott lankásokon, az Alföld messzenyúló, végtelennek látszó legelőin, a néma és szomorú pusztaságon, ahol alig látni életet. Ilyen helyeken hozta össze a véletlen magános emberekkel, pásztorokkal, a tarlók juhászával, a falu mellékén libaőrző lánykával. Valamenynyiük ahhoz a fajtához tartozik, akiknek ajka hajnaltól estig alig nyílik beszédre. *Csupa befelé élő, kifelé nehezen megnyilatkozó jellem.* Nagy István sorra lefestette ábrázatukat. E nagyszámú embertanulmány közt emlékezünk számos olyanra, amelyen az egyformán viharvert orca és homlok keveset mond, annál beszédesebb az arc gyönyörű ékszere, a szempár. Ezt a kincset ki is tudta használni a művész. Sokszor egész életrajzot mond el, lelki hangoltságról számol be előadásában. A libaőrző kislány szeme örömtelen, eseménytelen, érdektelen élet tükre. Egy másik képen egy juhász szeme nyugodt filozófiáról, problémákkal nem terhelt életfelfogásról beszél, amely semmin sem csodálkozik. Egy másik idősebb atyafi szeme azt mondja, hogy egyszerű életében nem érheti meglepetés, mert közömbös nyugalommal természetesnek lát mindent, ami kis világában történhet.

De ha ennek az emberfestőnek néhány száz képét végigmustráltuk, a tájrészletek egész seregére is rábukkanunk: ezek nomád életútjának egy-egy megállóhelyét jelzik. A tájképeknek e gazdag sorát az jellemzi, hogy csak nagyritkán fest beléjük emberi alakot a kép élénkítésére. Ilyesmi azért sem szokása, mert sohasem volt célja, hogy képe érdekes legyen, sohasem gondolt a közönségre, arra, hogy milyen lesz képének fogadtatása. Mindig önmagának festett, a saját vágyainak kielégítésére. Ezért a képei nem „komponált" képek, hanem ösztönösen megtalált és megértett témák, akár emberi alakról, akár tájról van szó. Amit a valóságban lelt, azt úgy, ahogy lelte, vitte át papirosra vagy vászonra, hol erősebben ragaszkodva a látványhoz, hol kivonatosan festve, rajzolva a modelljét; ezzel egyúttal el is árulva azt, hogy minő hangulatban, minő kedvvel folyt a munkája.

Így maradt állandóan ösztönembernek, aki csak magára hallgat és csak magának fest, nem is sejtve, hogy ezzel az önzőnek látszó programmal tulajdonképpen a legnagyobb, a legigazabb örömöt szerzi nekünk. Mert alkotásai, amelyek ilyen módon születtek, valóban egy művészlélek őszinte, tősgyökeres megnyilvánulásai.

Lyka Károly
Kossuth-díjas művészettörténész

A következő szám tartalmából

Rumford — A korszerű baleseti ellátás — Új korszak a légi utasszállításban — Brüsszeli pillanatképek: a kiállítás — Fényérzékenység szem nélkül — Az űrrakéták irányítása — A tudomány világa

Élet és tudomány
1958. X. 19.

NAGY ISTVÁN

születésének 85. évfordulójára

A jellegzetes magyar tájak és embertípusok legtömörebb formanyelvű festőművészének alkotásaiból a Magyar Nemzeti Galéria egy Nagy István-szobát rendez be. A mester munkálkodásának legutolsó állomáshelyén, Baján a Türr István Múzeum megnyitotta állandó Nagy István-kiállítását. S ezt kiegészíti a Képzőművészeti Alap készülő Nagy István-monográfiája.

Azoknak a művészeknek sorából való, akiket holtuk után sokkal jobban becsülnek, mint életükben. Ennek oka nemcsak eredetisége — amely minden más festőnktől megkülönbözteti, s amelyet a közönség a közismert stílusok egyikében sem tudott elhelyezni —, hanem bizonyára az is, hogy szinte társadalmon kívül élt. A város mint zárt keret, sohasem volt kedvére. Ide csak kényszerűségből húzódott, amikor a tél bekergette a pusztákról, a mezőkről, a legelőkről. Egyébként nomád életet élt. Kószált a csíki havasoktól a Vas megyei határhegyekig, szakadatlanul festegetve. Még idősebb korában is arról ábrándozott, hogy milyen jó lenne, ha volna egy kis szekere, mert az örökös gyaloglás sok erőt emészt fel. Igen ám, de a kis szekérhez lovacska is kell, a lovacskát pedig etetni is kell. Itt aztán megakadt a tudománya. Lemondott tehát erről a merész fényűző ábrándról, és tovább gyalogolt.

Ezeknek az átgyalogolt kilométereknek köszönjük festményei és rajzai gazdag sorát, amellyel egyik értékes különlegessége lett — legjava művelői közé emelkedve — festészetünknek.

A kezdet nem ezt ígérte. Mert eleinte nagyon is helyhez kötött volt a foglalkozása. Tanító volt egy falusi iskolában. Ösztönösen rajzolgatott, s ennek az ösztönösségnek jegye megmaradt későbbi munkálkodása jegyének is. Alkotó vágya nem hagyta békén: növendéke lett a Rajztanárképzőnek (a későbbi Képzőművészeti Főiskolának), folytatta a művészi nevelkedést Párizsban, Rómában. Sokat tapasztalt e két nevezetes művészeti központban, de nem fogott rajta sem a francia, sem az olasz művészet. Okult rajta, de nem utánozta sem az új, sem a régi stílust. A magáét itthon építette ki. Mégpedig szakadatlan munkával, amely nem ismert pihenést. Ez a szünet

Önarckép

nélkül való rajzolás és festés meg is hozta gyümölcsét.

Dús termékei közt nincs egyetlenegy „kigondolt" kép sem. Nem bízott a képzeletre semmit sem, csak azt — mégpedig kizárólag csakis azt — festette, amit látott. Ennek következtében munkái közt nem találunk egyet sem, amely valami történetkét, mesét vagy drámát szemléltetne. Amikor azonban olyant fest vagy rajzol, ami a szeme előtt van, abba annyira belemélyed, mint kevés társa. Ez a kifejezés nem jelenti az utolsó pórusig való behatolást, sem a tövirül-hegyire való festését egy-egy emberi alaknak, a szabad természet egy-egy részecskéjének, mert ilyesmire nem akad példa művei közt. Hanem jelenti egy emberi arc, egy darab természet legsajátosabb jellemvonásainak felkutatását, papiroson vagy vásznon való megrögzítését olyan módon, hogy e vonások legjobban érvényesüljenek.

Ebben valóban mesternek bizonyult.

Példaképpen hivatkozhatunk itt *néhány olyan arcképére, amelyek a legközvetlenebb környezetéből valók, így anyjának ismételten megrajzolt, megfestett*

Nagy István festő

NAGY ISTVÁN: GYILKOS TÓ (1905)

28.
XI./12

t. Leengedte

en.
zott.

kát, köveket

ötelet. Szinte

Közvetlenül a szeme előtt csillogott a csigáskő, amikor felbúgott a sűrített-levegős vitla.

— Lassan! — sziszegte.

— Fogjad! Fogd erősen! — biztatták.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Nagy István

1967 OKT 21.
1021

Jegyzetek kiállításokról

Október, a Múzeumi Hónap, ha lehet méginkább megsokszorozta az amúgyis egyre gyakoribb — anyagukat, a kiállított műveket tekintve is egyre változatosabb, gazdagabb — kiállítások számát. Örvendetes ez a tény, mint ahogy az is, hogy idővel mind több idegen ország alkotóinak munkáit tekintheti meg a hazai tárlatlátogató.

A *Franciaországgal* kialakult, és mindinkább erősödő kulturális kapcsolataink révén az elmúlt időszakban állandósultak a kölcsönös bemutatók, kiállításcserék.

Rajz és akvarell Franciaországban Matisse-tól napjainkig

címmel a Kulturális Kapcsolatok Intézete és a Kiállítási Intézmények rendezésében a *Műcsarnokban* legújabban egy közel 120 grafikából és akvarellből álló francia anyag került bemutatásra. A tárlat azonban, eltekintve az avantgarde néhány klasszikusának — *Chagall, Leger, Maillol, Matisse, Picasso, Rouault* — műveitől, pontosabban remekműveitől, inkább csak *mennyiségével* keltett feltűnést. A legújabb generáció művei elé találó mottó lehetne *Cécile Muhlstein* beteges színű képének címe: *„Menekülési kísérlet"*. Mert jobbára a menekülés különböző formái ezek a minden tartalmat nélkülöző, szánalmas és — a kiállítás tanulságaként is levonható — idejét múlt, kifáradt formai ötletek.

Ha ezekkel az alkotásokkal összehasonlítjuk a Kulturális Kapcsolatok Intézetének *Dorottya utcai kiállítótermében* látható festményeket,

Bálint Endre

alkotásait, az üres formajátékokkal szembeni *tartalmi többlet* rögtön szembetűnik. Ezek a síkszerűen kiterített, néhány tárgyat ábrázoló, a költői hangulatot főként *színvilágukkal* megteremtő látomások felelnek meg igazán a *korszerűség fogalmának*, mivel tartalmukban mai gondolatok, érzések hordozói.

Bálint Endre kiállításán gondosan megszerkesztett, álomvilágot idéző művészi víziókat láthatunk, a *Magyar Nemzeti Galériában* viszont

Nagy István

realitásokhoz tapadó, súlyos veretű, *plebejus művészetében* gyönyörködhetünk. Az emlékkiállítás ismét bebizonyította, hogy az erdélyi születésű, de a Dunántúlt, és főként az Alföldet egyaránt otthonosan ismerő, a huszas—harmincas évek *paraszti valóságát* oly hűen ábrázoló, markáns portrék és tájképek egész sorát — melyeknek szinte mindegyike remekmű — maga után hagyó magányos festőóriás képzőművészetünknek máig sem eléggé méltányolt egyénisége.

Másik nagy művészünkkel már nem bánik ilyen mostohán az utókor.

Ferenczy Béni

emlékkiállítását pár héttel halála után megrendezte *a székesfehérvári István Király Múzeum*. Ugyanaz a múzeum, amely alig *három évvel ezelőtt is* helyet adott művei bemutatásához. Talán éppen ez a magyarázata, hogy ezúttal olyan alkotásai kerültek kiállításra, amelyeket a nagyközönség még kevésbé ismer, nevezetesen a kezdeti *kubista szellemű szobrok*, a *Fiatal férfi, Sirató nő, Férfiakt*. Emellett azonban megtaláljuk az olyan kiforrott, érett műveket is, mint *A művész felesége*, az *Aranykor*, *Ülő akt*, a szebbnélszebb érmeket — *Van Gogh, Ady, Cézanne, Ferenczy Károly* —, vagy az utóbbi évek gyönyörű *akvarelljeit*.

Szelestey László

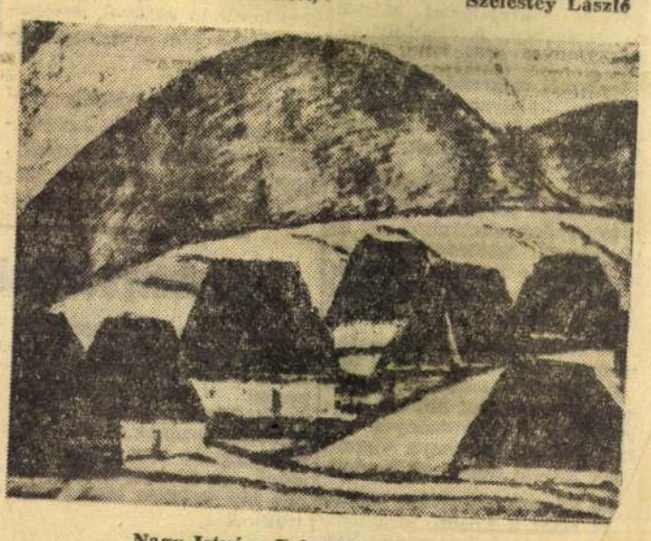

Nagy István: Falu Erdélyben, 1927.

HÍREK

Agronómus gyerek

A megyeszékhelyen tartott értekezletre utazva ha.éves fiát is elhozza a városba az agronómus. Hadd nézzen körül egy kicsit a gyerek.

Pistike érdeklődve szemléli a nagy forgalmat, a zsúfolt kirakatokat, majd az egyik felásott járdánál nagyot kiált:

— Apu, nézd, itt is bakhátas művelés folyik!

— **A „Sarlótól a kombájnig"** címmel a Mezőgazdasági Múzeum vajdahunyadvári helyiségében új kiállítás nyílt pénteken délelőtt. A kiállítás a gabonabetakarítás eszközeinek fejlődését mutatja be a kőkorszaktól napjainkig. Gergely István mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg a kiállítást, amelyet március végéig tartanak nyitva.

— **Havonta száz hízósertést** értékesít az év végéig a tótszerdahelyi termelőszövetkezet. Az idén nyolcszáz sertést adnak a népgazdaságnak.

— **Mintegy huszonkétmillió forint** értékű faragott bútort gyárt tőkés exportra 1970-ig a Zalaegerszegi Műbútor- és Lakberendező Ktsz.

— **Szabó-varró szakkört** indít kezdők és haladók részére a zalaegerszegi városi nőtanács. A tanfolyamra jelentkezéseket 24—25 és 26-án délelőtt még elfogadnak.

— **Nyolcszáz méter** hosszúságban végighaladt az Országos Talajjavító Vállalat két pótkocsis vontatójával a zalaapáti „Miénk a jövő" Tsz búzatábláján Németh János felsőrajki gépkocsivezető. A nagykanizsai járási tanács szabálysértési hatósága 100 forintra bírságolta.

— **Személygépkocsivezető tanfolyam** indult Zalaegerszegen a városi-járási MHSZ szervezésében. A tanfolyamnak 27 résztvevője van.

— **Ismét megrendezik** a magyar találmányok kiállítását a jövő évi Budapesti Nemzetközi Vásáron. Vállalatok, intézmények, vagy egyéni feltalálók november 15-ig küldhetik be előzetes jelentkezésüket — a találmány alapszámának és tárgyának feltüntetésével — az Országos Találmányi Hivatalba, V. kerület, Garibaldi utca 2. szám.

— **Hetvenmázsás burgonyatermést** takarítottak be a novai termelőszövetkezet tagjai a másodvetésként ültetett burgonyából. A hagyományos időben ültetett burgonya viszont csak 25—30 mázsával fizetett.

— **Körzeti igazolvány nélkül** vett részt a közúti forgalomban az Alsó-Zalamenti Vízgazdálkodási Társulat pótkocsis vontatója. A nagykanizsai

NAPRŐ

Teljesítette a tanácsi

Tegnap, a délutáni órákban közölte szerkesztőségünkkel *Bényi Imre*, a Zala megyei Tanácsi Építőipari Vállalat igazgatója, hogy a vállalat dolgozói teljesítették 75 millió forintos éves tervüket.

— *Az eredeti terv teljesítésén túl a jubileumi versenyben vállaltuk, hogy 25 millió forint értékű munkát elvég-*

Tegnap sorsolás a kereskedelmi na

Befejeződött Zalaegerszegen, a Marx téri méteráruboltban a Gyapjúmosó és Szövőgyár méteráru kiállítása. A kiállítást több ezren tekintették meg, s sikerére jellemző, hogy csak a kiállító gyár termékeiből kétszázezer forintot forgalmazott a bolt. A kiállítás nézői közül 290-en töltötték ki a közvéleménykutató ívet, s amint a Zala megyei Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat munkatársai összegezték a szavazatokat, kitűnt, hogy a szavazók legtöbbjének a Galamb, a Zseton és a Dreher elnevezésű szövet nyerte meg a tetszését.

A gyár ígéretéhez híven, a szavazó közönség közül hármat megajándékoz, egyenként három méter szövettel. A sorsolást tegnap tartotta meg a kiskereskedelmi vállalat. A három értékes ajándékot *dr. Mihály Antalné, Hargita Istvánné* és *Pankasz Istvánné*, zalaegerszegi lakosok nyerték.

A kiskereskedelmi vállalat megtetézte az ajándékot három kerámia vázával, amelyeket újabb három szavazónak sorsoltak ki.

A kereskedelmi napok programsorozata ma este kereskedelmi vetélkedővel folytatódik, amelyet Nagykanizsán, a Szabadság téri klubjában rendez

Szabálysértési

Más nevére szóló engedéllyel salakot szállított Farkas Tibor a zalaszentmihály—pacsai termelőszövetkezet vontatójával Lutár László MÁV-dolgozónak. A salak származását sem tudták igazolni. A szabálysértési hatóság 150 forintra bírságolta a traktorost.

*

Salamon János

Nagy István festőművész

27 Nagy István: Kaszáló, pasztell, 52x72,5 cm, 1920-as évek második fele

28 Nagy István: Kaszálók, pasztell, 68x50 cm, 1930-as évek eleje

Művészet, 1978. dec. 27. old. és 28. old.

Góbé. Nagy István rajza

— Egyúttal ezt es elhozók. Jó lesz eppeg nékünk es.

Hát a Dnyeszter partján! Alig negyven méter széles ott a Dnyeszter, de több méter mély. Egyik partján mi voltunk, másik partján az oroszok. Nappal nagy kopácsolást hallok a Dnyeszter partján, a fiatal cserjésben. Látom, hogy néhány góbé ugyancsak fúrfarag ottan.

— Hát ti mit csináltok?

Hunyorog rám az egyik:

— Tutajt csinálunk, osztég éccaka átmegyünk a muszkákhoz. Viszünk nékik néhány kézibombát ajándékba.

Valóban éjszaka tizen ráállottak a tutajra, az egyik átrúgta a túlsó partra, ott aztán kiugráltak, szétdobálták az oroszok közé kézibombáikat és szaladtak vissza a tutajhoz. Csak ott vették észre, hogy itt aztán nincs aki visszarúgja. Le kellett hirtelen vetkezniök és úszva jöttek vissza. Onnan hallgatták elégült mosolygással, hogy hogyan lövöldöz bolondjába, összevissza az álmából fölriasztott muszka.

Hát Estevány koma! Elfogták az oroszok, de másnapra visszaszökött és ellopott tőlük egy „hermónyikát" is. Jól a hátára kötözte, mert — amint mondta — olyan mesterség ez, hogy ha mozdúl az ember, mindjárt vinnyog. Abból, hogy ő visszajött, nem csinált valami nagy esetet, de a muszka hermónyikára nagyon büszke volt. Odaadta a szakaszparancsnokának, aki muzsikális ember, — hadd tanuljon egy kicsit magyarul. És amikor a szakaszparancsnok az első magyar nótát elriszálta rajta, örvendezve mondta:

— Lám! Tanúl már magyarúl a múszka hermónyika!

... Borzasztó a háború. Majd eljön az ideje, amikor az elszörnyedés szabadon fogja majd kezét összecsapni ez istentelenség láttára. De ha székelyekkel csinálja végig az ember, a háború nem tud annyira borzalmasan dühöngeni, hogy egy kis majálisos derüs szín ne lebegjen rajta. Istenem! Mit fog tudni csinálni ez az ötletesség, ez a bölcs humor béke idején. Meg fog kelleni ismernünk a székelyeket és nagyon, nagyon szeretnünk kell őket! *Nagy Endre*

Szomorú tabáni este

Megtépett, nagy, bozontos, barna felhők
Szunnyadnak a kéklő Svábhegy felett, —
A halott nap most hullt le pereméről,
Habruhája piroslik még a vértől, —
Párás, fojtott, tikkasztó este lett.

Üde szellő ujjong a Dunaparton,
Pest felől száz kupola csillog át, —
— Mennyi kacaj, zsibongás, könny közötte!
— A tabáni harangszó most ütötte
A hat órát. — Csend, béke ideát.

Alacsony, kis, megbarnult régi házak
Húzódnak fel a Gellért oldalán,
Girbe-görbe, meredek, köves utcák
Ravasz útjuk kígyómód, lopva futják,
— Egy év mulva hírük se lesz talán.

Itt-ott kicsiny, muskátlis, lugasos kert,
Benn kis padon öreg anyóka ül, —
Tárt ablakok. — Benézek, — régi butor ...
Miről szólhat? Kacajról? Régi buról?
Halálról vagy csókok emlékirül?

Szomoruan rovom a köves utcát,
Öreg Tabán! Be bús is vagy nekem!
Házaidról egy csendes, boldog évre,
(Én Istenem, valaha visszatér-e?)
S a szomoru végre emlékezem.

Mulandóság! Te rád is hull az árnya,
Ódon házas, zegzúgos, bús Tabán!
Ma még béke, csendesség lakik benned,
Tíz év mulva már régen elfeledtek,
S emléked csak itt-ott őrzik talán.

Lassan, lassan, mint a ravatal-gyertyalángok
Gyulnak ki a lámpák egymás után,
— Távolról Pest ragyogó fénye csillog,
Mennyi sötét, fekete lélek él ott!
S mily fehér a csendes, sötét Budám!

Lehet, hogy majd szebb lesz a büszke város,
Mely sírodon egykor kacag, vigad, —
De mi adja majd vissza régi bájod,
Csendes, békés, merengő, bús világod?
S új képednek szívet, lelket mi ad?!

Mert kedves az első csók szüzi helye,
Szép a vígság, kábít a pompa, zaj,
— De kedvesebb, hol hosszú mult felelget,
Hol halottért szemünk bús könnyet ejtett,
S a kacajnál tovább élő a jaj.

De mit zokogsz szívem, te megszakadt húr,
Nyugodj bele: az élet rendje ez.
— Szívek, napok, világok, mint az álom,
Tova tünnek — s az egész bús világon
A boldogság, hidd el, csupán csak ez.

Horváth Ákos.

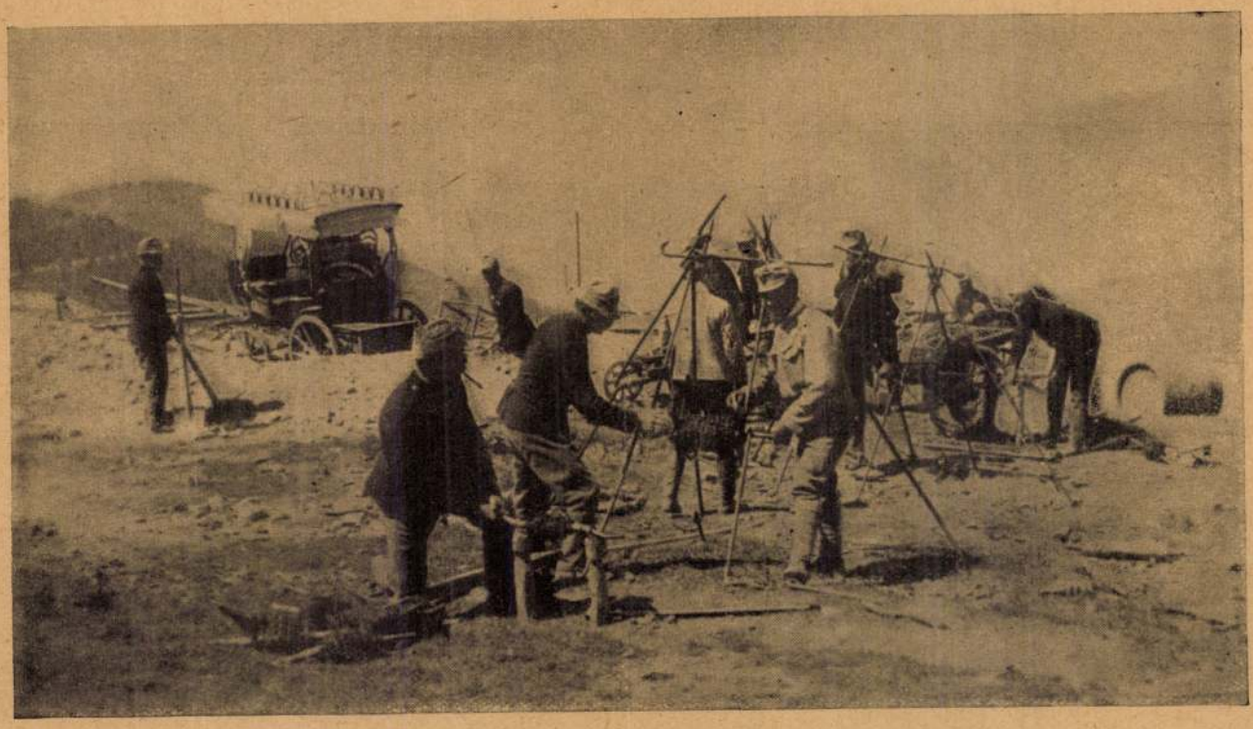

Az olaszországi harctérről. Drótsövény-készítés 2000 méter magasságban

Papucs

Elbeszélés

Irta Pajzs Elemér

I.

— Hogy kefél maga? Ejnye, hogy kefél? — mondta pulykaméreggel. Most mászott ki a fürdőkádból, az arcán vízlencsék, haja kócos, mint egy gólyafészek. Pepita hálókabátban dühöngött ki a konyhába és mint a dacos gyerek, rázta, verte, lóbálta, úgy mutogatta a tisztátalan kabátot.

— Csak verje azt a szegény szövetet, jól teszi... Azt hiszi, én vagyok benne, mi? — zsémbeskedett az öregasszony.

— Ez ruhapucolás? Az ám! Majd mit mondtam... Egész kapricvánkosra való toll ragadt rajt... — tüzelt a doktor. A vita tárgyát akasztójánál a rézkilincsre csüngette és bevágta az ajtót, hogy olyat dördült, mint egy pisztoly.

— Ideges bolond! — dödögött Kudelkáné. — Ilyen szekánt legyen valaki! Mint egy rakás banya, annyit pézsmitál... Nejraszténia, nejraszténia, — csúfolódott, nyelvét öltögetve.

A doktor borotválkozott, de még táncolt benne a méreg, nem csoda, ha állába siklott a kés. Kibuggyant a vére és olyan volt a fehér habon, mint a friss hóra ejtett vörösrózsa. Fölszisszent, aztán timsóval húzta össze a bőrt, hogy megakassza a vérzést.

Benyitott Kudelkáné és egy szék hátára borította a kabátot.

— Tessék lelkecském! Tiszta mint az arany.

Lakója összekaszabolt arcára villant a szeme és elmosolyodott kárörömmel.

A doktor észrevette.

— Ez is maga miatt van! — támadt rá és hadonászott a borotvával, szeldelve a levegőt torz gesztusaival.

— Jesszasz! — sikoltott Kudelkáné, mintha már gégéjét csiklandozná a penge.

Kihátrált csoszogva, miközben karját védőleg ívelte feje elé. Visszavonulása veszteséggel járt: féllábáról lemaradt a papucs. A szalvétaprésbe fogózott sápadtan. Szíve még lüktetett, mint egy motor, de már biztonságban tudta magát.

— Mennyit, de mennyit köll tűrni azért a pár garasér... — sopánkodott.

A doktor már simára borotválkozott s most szagosvízzel illatosította magát.

Az abroszon tearózsa ázott aranyszájú pohárban. (A pohár oldalán látkép, alatta ölelkező betűkkel: „Pőstyéni Emlék.") Kiszabadította a fürdőből és lefejtve száráról a tüskéket, gomblyukába sülyesztette.

Még megsodorta a bajszát, szorított egyet a kravátliján és kivonult a lakásból.

— No, istenvele Kudelkáné, — köszönt. Mérge elillant, mint a tea gőze. — Nem tudom mikor kerülök haza... hagyja nyitva az ajtót, mert a kulcsom elvesztettem... ne féljen, nem lopják el...

Alig csikorogtak el a doktor lépései, Kudelkáné az udvaron termett.

— Házinéni, hé, házinéni... tuggya-e hova mén az urunk máma?... legénybúcsura mén...

És kezeit összefonva a köténvén, nevetett, hogy csakúgy döcögött a teste.

A házinéni kezében megakadt a seprő.

— Hát aztán? Mi van ezen nevetnivaló?

— Na hallja! Mintha nem ismerné!!... Ez akar házasodni? Egy ilyen ideges bolond?... Csak azt a szegény asszonyt sajnálom... Ha nem áll a sarkára, több verést kap, mint ebédet...

II.

Jóval elmúlt éjfél, de az urak vigan voltak, nem gondoltak távozásra, pedig kívülük minden vendég hazakotródott már a Vadember-ből.

A pincér belemarkolt a bőrzsebébe és tornyokba osztályozta a pénzeit. De hamar beleunt és egész skálát ásított unalmában.

A kucséber homlokával kosarára borulva, jóízűen fürészelt álmában.

Loli: Nekem meg nem esik jól, ha várnak reám. Ott bent az egyetemen nem bírom a dolgomat rendesen végezni, ha tudom, hogy anyám meg apám éheznek miattam.

Apa: Mi nem éhezünk, Lolika. Mi szívesen várunk.

Loli: Lehet, hogy ez nektek jó érzés, de nekem nem az. Kegyeskedjetek reám is tekintettel lenni. (Ledobja kesztyüjét, kalapját egy székre, az anya csöndesen elveszi és helyére rakja.)

Anya: No itt a leves.

Apa: Gombaleves. A Lolika levese.

Loli (egy jóakaratú mosollyal honorálja az apa kedveskedését. Különben szórakozottan eszik, szemmelláthatólag mással van elfoglalva, mint a gombalevessel).

Apa: Lolika, kollokváltál?

Loli: A mult héten.

Apa: Ah. És nem is mutattad az indexedet.

Loli: Ha érdekel, ott van a fiókomban.

Apa (fölugrik, a könyvet a kezébe veszi): Istenem, jeles, jeles ... dicséretes ...

Loli (mosolyogva): Ez nem olyan ritkaság, apuskám. Az ember csak akkor ül ki kollokválni, ha valamennyire elkészült.

Apa: Micsoda index ...

Loli: Tedd vissza, apus. Elhányódik megint. A mult héten sem leltem három-négy napig.

Anya (mosolyogva): Nem hányódott el. Apa ellopta és mutogatta az ismerősöknek.

Loli (türelmetlenül vállat von, nem szól, de arcán világosan látszik a gondolat: Milyen gyerekesség, milyen nevetséges gyerekesség).

Apa: Bizony, az én kis nagy leányom maholnap kész tanárnő lesz.

Loli (most már ideges): Ez csak nem érdem! Mindenki az lesz, ki bizonyos ideig ott ül az egyetem padjain.

Anya: Miért nem eszel? Itt van egy szép csirkecomb.

Loli: Köszönöm ... Nem is vagyok éhes. Kezüket csókolom.

Apa: Csak nem mégy újra az egyetemre?

Loli: Nem. Most csak a szobámba megyek.

Apa: Tanulnivalód van?

Loli: Nem éppen. Egypár érdekes könyvet vettem ki a könyvtárból. Szeretnék beléjük nézni.

Apa: Mik azok?

Loli: Renaissance munkák. Ha érdekel, majd odaadom őket.

Apa: Köszönöm. De most szeretném, ha velünk maradnál.

Loli: Minek?

Anya: No de milyen furcsa kérdés ez Loli? Apád kívánja, hát nem elég ez?

Loli (erőszakkal uralkodik kitörni akaró idegességén): Hát ha kívánjátok, itt maradok. De ha lehet apuskám, végezzünk gyorsan. Mit parancsolsz?

Apa: Nézd, Lolika, a multkor arról beszéltünk az édes anyáddal ... beszéltünk, tárgyaltuk ...

Loli (türelmetlenül dobol az ujjaival az asztalon): Nos?

Anya: A gyermekkorodról volt szó, Loli. Mi akkor nagyon szerettünk téged.

Loli (melegen): Érdememen felül szerettek most is. Ezt én tudom. De hiszen ez nem ujság, apukám.

Apa (elszomorodva): Nem akartam én neked ujságot mondani, Lolikám. Csak eszembe jutott, mikor régen délutánonként A csizmás kandurt mesélted nekem.

Az olasz harctérről. Az „ő" nótája az Isonzo felett. Grausz Sándor főhadnagy fényképe

Loli (nevetve): Csak nem kívánod most a mulatság folytatását.

Apa: Nem. De az olyan kedves volt, mikor a bajuszomat igazgattad, meg a nyakkendőmet kötötted. Most olyan keveset vagyunk együtt, gyermekem.

Loli: Sok a dolgom, apus. És ugyebár nem kívánod, hogy elhanyagoljam őket?

Apa: Szó sincs róla. Örvendek, hogy ilyen kötelességtudó, ilyen komoly leányom van. De alapjában véve olyan távol vagyunk egymástól, az életünk, az életünk ... (Meghatottságával küzködik és a feleségére néz.)

Loli Az életünk?! ... Istenem apuskám már nem vagyok gyermek. Élem a magam életét. Ez csak nem baj, komédia volna, ha másnak mutatnám magam, mint amilyen vagyok. Csak nem fogunk mi felnőtt, komoly emberek izetlenkedni s érzékeny, szentimentális jeleneteket játszani. Csókolj meg apuskám, aztán engedd meg, hogy a dolgom után nézzek. Ha estefelé visszajövök a könyvtárból, azt hiszem, lesz egy kis szabad időm és beszélgetünk. Kezüket csókolom! (El.)

Apa: Én azt hiszem, hogy a mi leányunk ...

Anya (kissé élesen): A mi leányunk?

Apa: Nagyon is el van magával foglalva. Nagyon is a maga életét éli.

Anya: Loli jó gyermek.

Apa: Az. De hát Istenem, nekünk olyan keveset ad magából. Nekünk kettőnknek egymásban kell találni örömöt, boldogságot, (mosolyogni akar, de könnyeivel küzködik), mi nagyon is egymásra vagyunk szorúlva, kedvesem ...

Anya: Ez az élet. Különben itt az ujságod.

Apa: Nem érdekel ... Inkább ülj le mellém egy kicsit ... Tudod édesem, ha valaki még egyszer elmesélné nekem „A csizmás kandur" történetét ...

Uj Idők 1916. XXII. 42. 7

Székely góbék. Nagy István rajzai

A góbé

Nagy István bajtársam, maga is 24-es székely honvéd, egy kis rajzkönyvet küldött be nékem a harctérről. Ez a rajzkönyv telidesteli van szebbnél-szebb rajzzal, aminek méltánylását majd elvégzi a rávaló szavakban gazdagabb, hivatott műkritika.

Én e rajzkönyvből igaz dilettáns gyönyörűséggel néhány rajzot szedtem ki: valamennyi egy-egy góbé honvédet ábrázolt, váltig sajnálom, hogy a reprodukálás művészete, amelyet a háborús szükség csonkított meg, csak három ilyen rajznak a közlését tette lehetővé itten.

A góbé! Aki a 38-ik székely honvéd hadosztályban szolgált, — mint magam is — csak az tudja, mit jelent ez a szó a háborúban. Aki idehaza a hivatalos jelentések számokba foglalt adataiból ismeri a háborút, az persze nem is lát mást e háborúban, csak stratégiai gondolatoknak és szabott működésű gépeknek nagyarányú, lélektelen összeműködését. Az aztán persze nem is tudhatja, mi az a góbé.

De aki künn van, az láthatja, hogy a roppant arányú gépek között emberek mozognak és ez emberi mozdulatok épp a döntők. Hiába dobálóznak most akkora számokkal, amilyenekről Napoleon csak epileptikus rohamaiban álmodhatott, e roppant számok egységekből állanak és ez egységeknek győztese, ünnepi betűkből nyomtatott ékessége a székely honvéd, — a góbé.

Hogy száraz katonai szóval éljek, a székely honvéd „hadi értéke" fölbecsülhetetlen. A halálmegvetés, amelyről annyit írtak már, nála valami humoros, gúnyos fölény, amellyel nemcsak a halált, de mindenféle háborús nyavalyát kifigurázik. Ha olyan nagy a téli hideg a lövészárokban, hogy a pára zúzmarává fagy az emberi test pihéjén, — neki az „friss ájjer". Ha elszakadva a konyhától két napja nem ettek már, akkor koncedálja, hogy „jó etyepetyéje van máma". És ha pergőtüzet okád az orosz nehéz ágyúk torkából, akkor szelíden mondja:

— Ejnye de goromba!

Amelyik csapatban csak minimális arányszámban akad is székely, ott nincs se félelem, se csüggedés. Furfangjáról már békeidőben is tengersokat írtak. De ha látja az ember majdnem szoborba vésett nyugalmát, amellyel a hadak útján jó és rossz időkben ballag, el se hinné az ember, hogy a vállalkozási kedv majdnem a csinytevésig csapkod benne. A góbé sohsem tud megnyugodni, agyafúrt fantáziája folyton dolgozik és ha állóharcot parancsolt rá a hadihelyzet, akkor sem tud megmaradni kényelmes és biztos fedezékében, hanem mindig ki tud eszelni valami „mulatságot".

Egyszer elnéztem Bialé mellett, hogy két góbé nézi merően az orosz állásokat. Megszólal az egyik:

— Nézze csak! Ahajst drót vagyon!

A másik is odanéz erősen.

— De bizony drót! Muszka drót!

Néhány rozsdás drótgöngyöleg hevert az orosz állás előtt. Közönséges portéka az a harctéren, akár az üres konzerv-doboz. Azt mondja az egyik:

— El kéne lopjuk.

— Vagy igen.

— Ma éjjel.

— Jó!

El is mentek, vissza is csúsztak hajnalra a nagy ellenséges tűzben. De nemcsak azt a néhány göngyöleget húzták el, hanem magukkal cipelték az oroszok drótakadályának is egy jókora darabját, — drótostól, cövekestül. Nyugodtan jelentették:

olyan szerény keretek között, mint a mostani Korunk-kiállítás.

A csíki-székely festő termékenységével talán csak földije, Nagy Imre vetekedhetett. Ha képzeletben egybehordhatnánk az ismert vagy ismeretlen tulajdonban lappangó műveket, félezernél jóval többet mutatna e virtuális Nagy István-képtár gazdagsága. S mindez csak itthon, nálunk, a szülőföldjén! Mert Nagy István köztudottan három Duna-menti állam határain belül alkotta meg és hagyta hátra a múló időn diadalmaskodó műveit.

Századunk első harmadának hazai művészeti topográfiája bontható ki a festő alkotásaiból. Helyet kap benne tájképek áradó gazdagsága, arcképek és arckép-sorozatok mélysége s a helyhez köthetetlen, de a mi virágainkból csokorba gyűjtött csendéletek nyugalma is.

Tájképein legelébb is a szűkebb szülőföld témái sorakoznak egymás mellé. Szintézist adó hűséggel elevenedik meg a csíki és a gyimesi havasok, a gyergyói-békási fenyvesek és sziklás szurdokok hegyi világa. Zsindelyes, magas tetejű székely házak, erdélyi falvak képe marad meg emlékezetünkben az ő érzékelő és rögzítő retináján is. Szelídebb dombokon, karámokkal elkerített konstruktív szerkesztésű tájon mintha balladás törmörségű pásztordalokat szólaltatna meg; a román költészet mioriţai szellemével is összevethető hangzatokban. (Lucian Blaga nem véletlenül érezte olyan közel magához a Nagy István-i életmű egészét.) Legelő birkák, lovak, tehenek a változatlanságra, a természeti lét öröktől-valóságára vezetik rá a tekintetet és gondolatainkat.

Portréiban megörökítette székely sorstársait éppúgy mint a mócvidéki vagy monostori román parasztot; urbánus környezetben pedig a leggyakrabban a város elesettjeit, a piaci Bolond Sándorokat.

A sorsszerűség foglolkoztatta mindvégig — kimondhatatlanul. A sors kettős kopogása hallatszik ki műveiből. Nagy István a festészet egyik lehetséges kelet-európai modelljét vetítette fel. Olyan modellt, amelyben valóban sorsszerűen írhatók fel fejlődésünk külön útjaiból következő nehéz kérdéseink — a megválaszoltak, s a még válaszra várók is.

Művei, a festő halála után immár közel ötven évvel, ezért találnak mindig újabb fölfedezőkre.

MURÁDIN JENŐ

NAGY ISTVÁN KOLOZSVÁRI KIÁLLÍTÁSAIRÓL

„Nézzünk bele modelljeink szemébe, amelyek alatt lélek rezeg, durva szenvedélyek izzanak, mély bánatok titkos vádja lappang, anyai önfeláldozás bibliai fensége sugárzik, vagy alattomosság bujkál, hetyke paraszti gőg hetvenkedik, Káin-tekintet riaszt meg, vagy ábeli jámborság tárul ki... Szénégetők, országút csavargói, hajcsárok, utcaseprők, kanászok, esett proletárok, fegyencek, vándorcigányok, erdei favágók furcsa karavánja vonul el előttünk aban az élő panoptikumban, amelyet Nagy István ábrázol elénk megrázó igazsággal". (1926)

„... Az útszéli szamárkórót is fejedelmi dísszé tudja felpompázni csendéleteiben. A napraforgó sárga keble szinte érzéki bujasággal tárja felénk szépségeit. Nem virág- vagy úgynevezett csendéletmásolások ezek, hanem a virágok lelkének karakterábrázolásai elvont életüknek megszólaltatása.

Tájképein inkább a lírai hangulatok epikai szélességbe fogott színei vibrálnak: mély kék és álmodozó zöld színek". (1927)

„Nagy István tájképeinél erdélyibben egyéni tájképeket még nem láttam... Vannak Erdélyben komoly művészeink elég szép számmal, és akadnak kevesen, akiknek művészi látása megfogta Erdélyt, sőt akik ki is tudják fejezni azt művészetük eszközeivel úgy, hogy azt érzékelni tudja az értő lélek, és ezeknek a művészeknek sorában igen-igen első helyen a mienk Nagy István, a csíki székely." (1928)

„Ólmosszürke ég felett kapaszkodó hegyek, tépett húsú földek felé szaladó lankák, merev vigyázzban sorakozó falusi házak, viharfellegekké tornyosuló erdők, emberek, állatok, ahogy a hatalmas távlatokban összefonódnak... Ahogy a gyermek látja az ő földjét, édesanyját: szelídnek és mégis félelmetesnek, vígasztalónak és mégis örök fájdalmakra ítéltnek... Jöjjetek: olvassátok utolsó üzeneteit." (1939)

NAGY István

ÖNARCKÉP, szén és pasztell — 43,5×34
A BÉKÁS-SZOROSBAN, pasztell — 35×40
ALFÖLD, pasztell — 45×31
CSÍKI TÁJ, pasztell 50×43
CSENDÉLET BIRSKÖRTÉKKEL, pasztell — 48×59
FALUSI UTCA, pasztell — 56×72
LEGELÉSZŐ JUHOK, posztell — 42×58,5
DOMBTETŐN, pasztell — 64×48
ÖNARCKÉP, pasztell — 39,5×35
KATONAPORTRÉ, pasztell — 59×42
KATONAPORTRÉ, szénrajz — 36,5×28
CSENDÉLET MARGARÉTÁKKAL, pasztell 46×63
DOMBOK, pasztell — 67,5×47,5
VIRÁGCSENDÉLET, pasztell — 63,5×47
PORTRÉ, pasztell — 67×47
AKT VÍZPARTON, pasztell — 69×98
TÁJKÉP FÁKKAL, pasztell — 30×43
CSÁNGÓ ASSZONY, pasztell — 70×50
CSÍKI SZÉNÉGETŐ, pasztell — 67×49
KENDŐS LEÁNYKA, pasztell — 56×72
EGY MUNKÁSNŐ ARCKÉPE, pasztell — 61×47
FALUSI HÁZ KERÍTÉSSEL, pasztell — 24,5×33
REMÉNYIK SÁNDOR, krétarajz — 35,5×27
TANULMÁNYFEJ, szénrajz — 50×25
KRUMPLIHÁMOZÓ LÁNY, olaj — 69,5×68,5
GYÍMESI CSÁNGÓ PÁSZTOR, olaj — 50×25
LIGETI ERNŐ, szénrajz — 49×40
KERTBEN ÜLŐ NŐ, pasztell — 68×51
FÉRFI ARCKÉP, pasztell — 75×55
GYÖRGY LAJOS, szénrajz — 16×11
GYÖRGYFALVI PARASZT, pasztell — 63×48,2

198.

KORUNK GALÉRIA

1983. MÁJUS

I.P.C. 1983-6391, 500 ex.

SORSSZIMFÓNIA, KÉPEKBEN

Jobb szolgálatot nem is tehetnénk a festő Nagy István műveinek öröklétéért annál, mint hogy képeit újra és újra a közönség elé visszük. Legutóbb a marosvásárhelyi képtár nagy kiállítása nyújtotta bizonyságát — a festő születésének századik évfordulóján —, hogy milyen mozgósító és lelkesítő hatása van értéke fölmutatásának.

Lehetőségeink kötelezően és megtisztelően nagyok. Azon túl, hogy közgyűjteményeink (így a marosvásárhelyi, kolozsvári, nagyváradi, csíkszeredai múzeumok) a festő egyre több alkotásának jutnak birtokába, nyilvánosságot kérnek a magángyűjtemények kincsei is. Történjék ez múzeumi kezdeményezésre, vagy akár

A kiállított képek jegyzéke:

1. Legelő
2. Pihenő asszony
3. Hadifogoly
4. Tájkép
5. Parasztfiú
6. Falusi utcarészlet
7. Két ülő férfi
8. Utcarészlet
9. Két ház
10. Riadt arcú férfi
11. Kislány
12. Falusi házak
13. Kalapos parasztfej
14. Magányos ház
15. Falusi ház fák között
16. Kisgyerek
17. Parasztasszony alvó gyerekkel
18. Öreg paraszt feje
19. Pipás parasztfej
20. Katonafej
21. Ülő parasztasszony
22. Női arckép
23. Sapkás fiú
24. Fák
25. Legelő birkák
26. Fiú arckép
27. Dombos táj
28. Lombos fák
29. Parasztasszony
30. Katona
31. Tájkép birkákkal
32. Tájkép két lóval
33. Szakadék
34. Tisztás tehénnel
35. Könyöklő fiú
36. Evő fiú
37. Falu
38. Önarckép
39. Városrész híddal
40. Önarckép
41. Töprengő asszony
42. Táj jegenyékkel
43. Pipázó paraszt
44. Faluvége
45. Tájkép
46. Falu
47. Három falusi ház
48. Birkák

Fk.: Dr. Dankó Imre — 300 db 63.10., BmNyV Gyula

NAGY ISTVÁN GRAFIKÁI

MÚZEUMI HÓNAP

1963

ERKEL FERENC MÚZEUM, GYULA

NAGY ISTVÁN: ÖNARCKÉP

NAGY ISTVÁN GRAFIKÁI

(Nagy István 1873. Csíkmindszent — 1937. Baja)

Nagy István életművének megdöbbentő tartalmát, hatását legtalálóbban a bújdosóénekhez, a dalba sűrűsödött panasz és vád e régi hajtásához lehet hasonlítani. Mert azok a jelzők, amelyekkel általában a művek szín- és formavarázsát szoktuk megközelíteni, csak felületesen, küllemében jellemeznék képeinek sűrű világát. Nagy Istvánt költővé avatta a szenvedés, nemcsak a saját, nyomorúságos művészpályájának, hanem az országos szegényparaszti sorsnak az átélése is, a két világháború között. De a nincstelenség és magánya legmélyén kigyúlt benne a dac, a megnemalkuvás szilárd szelleme is, miről szemüveges Önarcképe híven tanúskodik.

Igaz az, hogy képei a huszadik századi képszerkesztési elvek legvilágosabb értelmezését, a modern formaproblémák leghazaibb megoldását tükrözik, — de tán még igazabb az, hogy nála nemcsak a megértett elvekből, hanem elsősorban magából a drámai tarlomból, a fékezett indulatból tör fel elementárisan a formák szívbéli és szellemi rendje. Igaz az, hogy a grafika fekete-fehérjében találta meg legsajátabb kifejezési eszközét, de éppen ennyire igaz az is, hogy Nagy István vérbeli kolorista, mert a fenti két színvégletet erőteljes ellentétében, és azoknak finom árnyalataiban végtelen színgazdagság rejtezik. Láthatóan bizonyítják színörömét tüneményes pasztelljei, — hogy mégis oly szívesen folyamodott a fekete-fehérhez, annak jele: itt is a végső tömörségre, a kevés eszközben rejlő rejtélyes egyszerűségre törekedett.

Pályájának és életművének tisztasága és ereje nem véletlenül vált a mai fiatal festőnemzedék legjobbjainak példájává, a modern magyar alföldi piktura legjelentősebb útmutatójává.

Az Erkel Ferenc Múzeumban 1963. év Múzeumi Hónapjában bemutatott művei eddig még nem kerültek kiállításra, így Gyula város műértő közönsége az elhunyt mesterrel való első találkozás örömét is átélheti e művek kapcsán.

B. Supka Magdolna

Nagy István. „Műterem." 1935. okt. 9.

1	Legelésző tehenek	pasztel	P150
2	Őszi táj	"	150
3	Legelésző birkák	"	200
4	Felmenő ut	"	150
5	Gyimesi táj Karácsonyra	"	150
6	Nyárfák	"	150
7	Pipázó	"	200
8	Patak partján	"	150
9	Hegyi patak	"	150
10	Gyimesi táj II.	"	200
11	Téli táj	"	200
12	Legelésző tehenek	"	200
13	Első hó	"	250
14	Gyimesi házak	"	200
15	Hegyoldal	"	150
16	Hegyi táj	"	200
17	Házak	"	150
18	Gyimesi domboldal	"	200
19	Önarckép	"	200
20	Havas táj	"	200
21	Tehenek a vizparton	"	150
22	Havas erdőrészlet	"	200
23	Tehenek a vizparton	"	150
24	Erdőrészlet birkákkal	"	200
25	Havas táj birkákkal	"	150
26	Őszi táj Bakonyban	"	200
27	Késő ősz	"	150
28	Hegyoldal lelvő paraszttal	"	200
29	Erdei tisztás	"	150
30	Vizparton	"	200
31	Kazlak	"	200
32	A Gyimesi gyilkos tó partján	"	200

fordítsa

33 Esti hangulat	pasztel	P 100.--
34 Szürkületkor	"	150.--
35 Csrjés	"	150.--
36 Vizpart	"	150.--
37 Erdei tisztás	"	150.--
38 Őszi alkonyat	"	150.--
39 Erdő részlet	"	150.--
40 Havas táj I.	"	100.--
41 Havas táj II.	"	100.--
42 Gyilkos tó partján	"	150.--
43 Dülők	"	150.--
44 Táj szénaboglyával	"	150.--
45 Hegyi táj	"	150.--
46 Gyilkos tó	"	150.--
47 Csiki házak	"	150.--
48 Csendélet	"	150.--
49 Lila fedelü házak	"	200.--
50 Téli táj	"	200.--
51 Tájkép birkákkal	"	200.--

Függönyrojt

Direktorság

„Az is bolond, aki színidirektorrá lesz Magyarországon."

Csokonai Vitéz Mihály színművének, *A méla Tempefőinek* szállóigévé lett alcímében ugyan a *„színidirektor"* helyett *„poéta"* áll, de a keserű megjegyzés mai érvényességét ez a más foglalkozásra adaptálás semmit nem csorbítja.

Józan ésszel végiggondolva, csakugyan bolondnak kell ma lennie annak, aki színházvezetésre vállalkozik, sőt még törekszik is utána. Kevés támadottabb, veszélyeztetettebb, idegörlőbb vezetői pozíció létezik ma nálunk, mint épp a színidirektorság.

Már e poszt megszerzése körül is véres csatározások folynak. Hovatovább ritkaságszámba megy, ha egy színigazgatói kinevezés nyugodt és normális körülmények között bonyolódik le. Kinevezés? Nem jó szó. Pályázatelnyerés, ez lenne a jobb megnevezés. Csakhogy éppen a pályázatok táján szokott kitörni a vihar. Kuratóriumok, tanácsadó testületek veszik szemügyre a pályázatokat, javaslatokat tesznek – de ezeket a *„munkáltató"*, a színház működéséhez a pénzt (vagy annak nagyobb részét) adó önkormányzat, vagy éppen a minisztérium, nem mindig veszi figyelembe. Néha épp az ellenkezője történik: vélemények, szakmai tanácsok dacára is olyan valakit bíznak meg az érintett színház vezetésével, aki a *„munkáltató"* számára valamiért kedvesebb, fontosabb, érdekesebb, ígéretesebb stb. Akkor viszont mire jó a pályázat? Csak alibi, hogy ugye mi kiírtuk annak rendje és módja szerint, de nem találtunk a pályázók között megfelelőt, ezért kellett így döntenünk? Mert hogy már régen tudtuk, kit akarunk, csak nem volt illdomos rögtön kimondani? Ha meg aztán ez az eleve eldöntöttség már a kuratóriumi javaslatokban is jelen van, akkor a jóisten sem mossa le a pályázatot kiíróról a gyanút: fal volt ez az egész. Viszont ha a javaslatok ellen dönt, de a választott személy beválik, ott az igazolás: a híres szakmai testületek tévedtek, s ezért tán nincs is rájuk szükség. Ha meg a *„hazai"* jelölt bukik, azt már elfelejtik a kinevezést szorgalmazók, hogy a szakmai testületek mennyire tiltakoztak a megbízatás ellen. Úgy tekintik, mint olyan lehetőséget, ami benne van a pakliban. Csakhogy egy színház vezetése nem tarokkparti vagy póker. Rossz döntések, helytelen személyválasztások évekre vethetnek vissza reménydús színházi műhelyeket, társulatok zilálódhatnak szét, évadok munkája válhat egyik napról a másikra füstté.

Tegyük föl azonban, hogy minden rendben van: a pályázat is, a pályázat elnyerése is, és az illető színigazgató is megfelelő személy, elfogadott színházi ember, társulat és *„munkaadó"* önkormányzat egyaránt elégedett vele. A direktori szék ebben az esetben is kényelmetlen, mert naponta kell nagyon kemény pénzügyi harcokat vívni a költségek előteremtéséért, naponta kell borotvaélen egyensúlyozni (és táncolni!) a műsortervvel, hogy igényesség és nyereségesség valahogy közel kerülhessen egymáshoz. Naponta kell szembenézni teljesen jogos bér- és szociális követelésekkel, amelyek kielégítésére nincs mód (pénz), és mégis meg kell oldani. Támogatókat (divatos, de nem szép szóval: szponzorokat) kell keresni, ki kell találni, miből lehet egy kis plusz bevételre szert tenni, hogyan csökkenthetők a költségek, és hol. Agyafúrt ötletekkel kell lavírozni az adók, járulékok és hasonló hadisarcok zátonyai között. Mindeközben pedig figyelni kell a művészi munkára is, hiszen végtére is a színház nem bank, nem adóügyi tanácsadó, nem kisvállalkozás, mint egy butik vagy egy zöldségesstand.

Épp ezért bámulatra méltó, hogy a színidirektorság nevű őrültek klubjába még mindig akadnak önkéntes belépők. Sőt olyanok is szép számmal, akik tűzön-vízen, árkon-bokron át törik magukat (és másokat), csakhogy színigazgatók lehessenek. **(takács)**

A lényeglátás művészete

Csak néhány olyan festő akad a magyar képzőművészetben, aki a modern realizmus és a konstruktív képépítés ambivalenciáját a tökéletesség szintjén valósította meg. Közülük is kiemelkedik a százhúsz éve, 1873. március 28-án Csíkmindszenten született *Nagy István*, akit az a képesség is jellemez, hogy minden fölösleges részletet elhagyva a *a legbenső lényegét emeli ki.* Alighanem veleszületett képessége mindez, amelynek tökéletesítéséhez hathatósan hozzájárult szülőföldje is; Erdély bércei és lapályos legelői, békésen legelésző állatainak dekoratív összhatású formái és színei, a falvak fehér falú, magas sátortetős házainak mértanias külleme és nemes egyszerűsége. De mint nyughatatlan témakereső s mindig úton levő az alföldi táj végtelen horizontjáig sem láthatott mást, mint összevont, absztrahált síkokat, távoli, emberi meg állati staffázsalakokat, közelnézetben is egységes szín- és folthatású fákat, kaszáló és egyéb munkavégző embereket, juhokat, lovakat, teheneket. Szikár férfi és női arcmásait is e festői szemlélet teszi elevenné, karakter- és jellemábrázolóvá – ez már önmagában véve is bravúros művészi tett.

Tanítóként kezdte Homokmégyen, de áldozatos munkáját mindössze két éven át folytatta, mivel *Keletei Gusztáv* a festői hivatás felé irányította figyelmét. Művészi stúdiumát a budapesti Mintarajziskolában kezdte, majd Münchenben, végül a párizsi Julian Akadémián fejezte be. Mindezt 1902-ben egy itáliai tanulmányúttal egészítette ki. Azon kevesek közé tartozik, akik a művészképzés során csupán a mesterségbeli fogásokat sajátították el, s már a „nekifutás" pillanatától a talentuma kijelölte egyéni úton haladt. Festői munkálkodását szülőföldjén, Csík megyében kezdte, majd 1920-tól az Alföldet járta, megfordult Szentesen, ahol *Koszta József* társaságában csiszolta alkotói tehetségét, mígnem Kecskeméten, majd Baján munkálkodott. Pénztárcája rendre lapos volt, de a jó szimatú kereskedők – egy-egy pasztellremekért – megszánták némi alamizsnával. A sors kegyetlen iróniája, hogy amíg a rajzolás géniuszának zsíros kenyérrel kellett beérnie, addig „jótevői" meggazdagodtak a vándorfestő kincset érő munkáin.

Nagy István: Önarckép

Nagy István képeinek hangsúlyos szerkezeti fegyelme nem annyira a tudatos formaadás eredménye, mint inkább témafelvetéseinek ösztönösen megfelelő kifejezőeszköze. A lényegre rámutató s egyben a drámai mélység, valamint a puszták népének lélekbemarkolóan igaz, szociológiailag-társadalmilag hű ábrázolása utalja az alföldi iskola lejobbjai közé. Művészete kiváltképp az alföldi iskola, konkrétabban a hódmezővásárhelyi művésztelep ifjabb nemzedékére hatott, de a konstruktív szemlélet és kiindulópontként szolgáló *Barcsay Jenő* festészetének geneziséhez is. **Ecsery Elemér**

Még egyszer együtt

A mögöttünk hagyott és zenei eseményekben igencsak bővelkedő hét vége talán legnagyszerűbb koncertjét pénteken este a Budapest Sportcsarnokban élhették át és meg a zenére fogékony és mozgékony emberek. Török Ádám és kicsiny csapata, a Mini önfeledten, de rendkívül magas színvonalon ünnepelte meg elindulásának huszonötödik és (fel)oszlásának tizedik évfordulóját. Írhatnék most csodálatosnál csodálatosabb jelzőket, üresebbnél üresebb kirohanásokat, valamint opálos tekintetű érzelmi (túl)csordulásokat, de nem teszem, mert e rituális (rém)tetteknek a Mini esetében semmi értelme sem lenne. Ez a koncert úgy volt jó, ahogy megtörtént. Három óra hihetetlenül izgalmas, tartalmas és szavakban megfoghatatlan muzsika. Tizenegynéhány ember göröngyöktől nem éppen mentes pályájának, zenei (együtt)gondolkodásának és lelki életének szónikus lenyomata. Apák és fiúk, akik asztalhoz ültek, néha megittak sok-sok üveg bort, találkoztak Bartók Bélával a Csíki-hegyek alatt, látták a keresztes lovagokat, hallgatták a sirályok énekét, táncoltak körbe-körbe, és közben énekelték: „Hé, szabad élet ez, talán nem is nagyon értitek meg." Pénteken még egyszer együtt láthattuk, hallhattuk és érezhettük őket, amikor újra visszatértek a Városba. Ahol „meleg van, nyugalom és fény". **(jávorszky)**

Élő népművészet

A Magyar Művelődési Intézet Élő népművészet címmel kiállítást rendez az ausztriai Linz és Bécs között lévő Neuhofen/Ybbs községben. Szép kezdeményezésük, hogy évről évre egy-egy szomszédos országból kulturális kiállítást hívnak meg. Így került sor 1992-ben csehországi, az idén magyarországi kiállításra, jövőre pedig Szlovénia lesz a partnerük. A kiállítást szombaton délután nyitotta meg *Andrásfalvy Bertalan*, a Magyar Néprajzi Társaság elnöke. A kiállításon, amely a Magyar Művelődési és Közoktatási Minisztérium, valamint a neuhofeni elöljáróság támogatásával készült a Legújabbkori Történeti Múzeum segítségével, történelmi körkép látható Magyarország 1100 esztendejéről, a népművészeti részben pedig 40 év élő népművészetét reprezentáló szőttesek, faragások, bőr- és vasmunkák és textíliák láthatók. A kiállítás november 15-ig tekinthető meg.

A világ zenéje

Tangó – harmonikára

A Virgin Records egyike volt azoknak a kicsiny, de jól prosperáló kiadóknak, amelyek a piac követelményeivel szemben megpróbálták a minőséget képviselni. Kis sztárokkal, kis gázsival, kis apparátussal és kis reklámmal dolgoztak. Gondolták, kiadványaik majd magukért beszélnek. Aztán, ahogy lenni szokott, a kis halat megette a nagy, a Virgint a EMI. A beolvadás ellenére azonban profilja megmaradt.

Az EMI-Quint jóvoltából az elmúlt hetekben Magyarországon is egyre-másra bukkantak fel név- és védjegyükkel ellátott lemezeik. Ezek közül talán az egyik legérdekesebb a francia, spanyol és arab zenészekből álló *Les Negresses Vertes Mlah* című albuma. Az igencsak eltérő családi, zenei és kulturális háttérből érkező muzsikusok vérük keveredésének megfelelően igen különleges zenét „hordtak" össze. Ahogy a borítón is összeérnek az egymástól elütő színek, úgy érnek össze a lemezen az egymástól elütő zenei stílusok. Egy kis francia melankólia, egy kis spanyol temperamentum, egy kis arab folklór, egy kis dél-amerikai tangó, Iza, Juanita, Julo, Nono és nem utolsósorban Helmo éneke, valamint az egészet körül- és átlengő harmonikaszó hátborzongatóan izgalmas zenei világot teremt az albumon.

(bé)

A cimbalom virtuóza

E sorok írója koránál s munkájánál fogva elmondhatja magáról, amit Pilisi Róza madám mondott Krúdy Vörös postakocsijá-ban: Körülbelül mindenkit ismertem Budapesten. Így áldhatom a sorsot, hogy személyes ismeretségbe kerültem azzal a ritka géniusszal, akit Rácz Aladárnak hívtak, s akit nem kisebbszemélyiség, mint Saint-Sa ens nevezettel „a cimbalom Liszt Ferencének".

Analfabéta jászsági muzsikus cigány 14 gyermeke közül a harmadik volt Aladár, nyolcéves korában a jászberényi Lehel kávéházban játszott, 16 éves, amikor Pestre kerül „tükrös kávéházba", az Emkébe. – „Meg voltam illetődve a fénytől, a ragyogástól" – mondja Rácz Aladár visszaemlékezéseiben.

Aztán a nagyvilág következett, Párizs, Kairó, Genf. Itt már felfigyelt rá mind a muzsikusvilág, mind a közönség. Barátságot kötött „Sztravinszkijjel", aki cimbalomra komponálta neki Ragtime és Renard című művét. Genfben ismerkedett meg későbbi feleségével, a nála húsz évvel fiatalabb Yvonne Barblannal, a morges-i református lelkész leányával, hegedű és zongora szakos konzervatóriumi növendékkel.

Az akkor már hírneves Rácz Aladár az Elsa Ritmus kongresszusnak nevezett Dalcroze-összejövetelen lépett föl. Yvonne dobogó szívvel hallgatta a teljesen újszerű hangokat. Cimbalmot akkor látott először, csak hallott róla, hogy a cigányok népzenét játszanak rajta. És most Bachot, Couperint, Scarlattit hall egy sovány, szomorú arcú magyar cigánytól.

Így kezdődött. „Legelső beszélgetésünk alkalmával tapasztaltam, hogy alapos műveltségű ember, aki nagyon szeret filozofálni" – mesélte évtizedek múltán Yvonne. Küzdelmes, dicsőséges pályafutásuk volt. Aladárt zongorán soha nem kísérte más, mint a felesége. 1934-ben jöttek haza Magyarországra, ahol „csak" a Bartók és Kodály házaspárt ismerték. Először a József utcában (ma Krúdy utca) laktak, egy mosókonyha mellett. „Olyan szegényes volt a szállásunk, hogy hozzánk nem kopogtatott be koldus" – mesélte Yvonne.

Aztán a Torbágyi úton – ma világhírű lakójának a nevét viseli: Rácz Aladár út – építettek egy mesebeli házikót, melynek mindössze egy nagy és egy kicsi szobája volt, de arra elegendő, hogy szinte az egész muzsikusvilág megforduljon benne. Gyakori vendég volt Kodály, Zathureczky Ede, Szabolcsi Bence, Fischer Anni. Ha Menuhin, Gertler Endre, Kentner Lajos Pesten járt, soha nem mulasztotta el Ráczékat meglátogatni.

Először 1948-ban jártam náluk, a Nemzetközi Bartók-verseny egyik szervezőjeként a nemzetközi zsűri tagjait kalauzoltam hozzájuk. Aztán még sokszor látogattam meg őket, 1958. március 28-ig, Aladár haláláig. Súlyos sokkízületi gyulladása megtámadta a szívét, már évek óta beteg volt. Yvonne önfeláldozó ápolása nélkül talán már előbb elragadta volna az öreg Kaszás.

Ennek pontosan 35 éve...

Gaál Zsuzsanna

Áldozatok és megváltók

Kanadai filmhét a Szindbád moziban

A Budapest Film Art Hálózatának legragyogóbb kis ékszerdoboza, a Szindbád filmszínház betölti a filmbarátok klubja, a retrospektív film- és videóvetítések helyszíne s az újdonságok tárháza szerepkört egyaránt. Azt jelenti a művészfilmbarátok számára, mint az irodalmároknak a könyvtár. Láthatunk régibb művészfilmeket, s keresztmetszetszerűen bepillantást is nyerhetünk egy-egy távoli ország értékkészletébe.

A tematikus sorozatok vagy a nemzeti kisfesztiválok olyasfajta filmeket tartalmaznak jelentős részben, amelyeknek nem törvényszerű, hogy megvesszük a vetítési jogát, de egy-egy előadás erejéig biztos, hogy megtalálja őket a saját közönségük. A március 16-ától 23-áig tartó kanadai filmhéten érdekes és értékes művekkel találkozhatott a közönség, s közben megtanult új neveket is. Arra is ráébredtünk újra és újra, hogy az úgynevezett jóléti társadalmakban vannak infernális és elíziumi tartományok egyaránt. S hogy a sátán sem csak bíborban és bársonyban kísért, viselheti akár a forradalmárok, a világmegváltók rongyos uniformisát, kopott farmeröltönyét. Két esendő megváltójelölt tragikus sorsának párhuzamosságát erősíti, hogy mindkettőt *Lotharie Blutteau* alakítja. A Fekete csuha, *Bruce Beresford* új filmje egy ifjú jezsuita kínjairól, a hittérítő álmok, s a valóságban elérhető lehetőségek közötti hatalmas szakadékról vall. Laforgue atya a lelkét szeretné megmenteni azoknak, akiket megkeresztel, de inkább csak a földi, testi nyugalmat hozza el a 17. századi „Kanadában" élő indiánoknak. Sőt, végül a megmentőnek a saját puszta életéért is harcolnia kell. Blutteau mély átéléssel azonosul a bonyolult jellemű, krisztusi és farizeusi vonásokat egyaránt viselő fiatalemberrel, a rendező zaklatott képekben tárja föl előttünk a „fölfedezés", a „civilizálás" kegyetlenné csupaszított arcát. Különösen közel állt hozzám a Montreali Jézus című *Denis Arcand* „szerzői film". Középpontjában egy misztérium- vagy passiójáték előadása áll, Lotharie Blutteau e filmben sikeresen ötvözi és kapcsolja össze a kálváriaút kínját a Krisztust alakító színész magánéleti tragédiájával. A rendező-író hiteles drámai erővel adaptál a filmvászonra modern passiószerű színházi elemeket.

Igazi nagy képírót ismertünk meg *Atom Egoyanban.* A kárbecslő című filmjének története önmagában is az abszurd drámák penge- sőt, szikeélességével vési a tudatunkba a létezés tragikumát. A megváltó egy tragikus véletlen, egy groteszk pillanat utóhatásaként áldozattá lehet, a krisztusian humanista „kárbecslő", egy őrült gyújtogató félművész öngyilkos mozdulatával egy ütemben válik nincstelenné, károsulttá. De az teszi igazán remekművé a filmet, ahogy az író-rendező mindezt *Paul Sarossy* kamerájának segédletével tárja elénk. A kanadai nagyváros centrumának és perifériájának égővörös-szürke színei, a szerencsétlenség és a perverzzé torzulás összefonódásai, a leleplező, jelentéstöbblettel telítő tárgyszerűség *Aki Kaurismäki, Jim Jarmousch* látását idézi emlékezetünkbe. Egoyan piros-vörös-kármin árnyalatai ezek után ugyanolyan fogalommá válnak számunkra, mint Kaurismäki taszító zöld árnyalatai. A másik nagy, látványos tehetséggel megáldott, jelenleg 38 esztendős kanadai rendező, *Jean-Claude Lauzon* is bemutatkozott a Léoló-val. Őt kritikusai az Amarcordot megteremtő *Fellinivel* rokonítják. Valóban, úgy „ír" kameralírát, mozgóképi szürrealista költészetet, hogy föltárja a hétköznapi lét kegyetlenségét, egyben az élet elpusztíthatatlan, diadalmas erejét is.

Pósa Zoltán

ZEMPLÉNI PIARISTÁK AZ IFJÚSÁGÉRT ALAPÍTVÁNY

(Sátoraljaújhely, Deák u. 12. 3980)

A piaristák vezetésével működik a Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Középiskolai Piarista Kollégium.

Célunk: a határon innen és a határon túl élő magyar ifjúság kereszténynevelése.

A rászorulók megsegítésére, a szükséges fejlesztésekre kérünk szíves támogatást.

Csekkszámlánk: 275-11280.

Az adomány az adóalapból levonható.

Visszaigazolást küldünk.

Megvételre felajánljuk

a következő helyiségeink tulajdonjogát:

Budapest VII., Garay u. 5., irodaház (fszt. + 3 emelet)	2315 m²
Budapest III., Nánási út 11., üdülő (Római-part)	614 + 500 m²
Acsai Kastélyszálló szálloda (4 szintes)	2550 m²
Érd, Fürdő u. 3., szálloda (3 szintes)	640 m²
Budapest VI., Szinyei Merse u. 15., irodaház (3 szintes)	734 m²

Érdeklődni lehet munkaidőben, a 117-6751-es telefonszámon.

KÁRPÓTLÁS

Termőföld-árverési hirdetmények

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Hernádvécse, Hernádpetri, Pusztaradvány** községekben, a **Búzakalász Mgtsz., Hernádvécse** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Hernádvécse, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Hernádvécse		082	10 ha 1475 nm	szántó	299,35	
		084	1039 nm	legelő	0,29	
		089/2	13 ha 4514 nm	szántó	396,82	
		0155/1	66 ha 6615 nm	szántó	1215,56	
Hernádpetri		059/2	27 ha 9585 nm	szántó	389,13	
Pusztaradvány		094/2	22 ha 6531 nm	szántó	208,73	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Szatymaz** községben, a **Homokgyöngye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Szatymaz** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Szatymaz, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Szatymaz		0181/100	981 nm	erdő	0,26	
		0181/111	8 ha 5284 nm	sztó, erdő, kivett	78,44	
		0148/3	25 ha 9785 nm	szántó, gyep	237,75	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Nagymágocs** községben, a **Egyesült Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Nagymágocs** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Nagymágocs, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagymágocs	K-15	0444/8	006 ha 2794 nm	szántó	3558,00	
	20	0274/27	134 ha 5507 nm	szántó	5075,00	

A Győr-Moson-Sopron megyei Kárrendezési Hivatal **Nagyszentjános** községben, a **Kisalföldi Állami Gazdaság, Nagyszentjános** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Nagyszentjános, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagyszentjános		0106/1	11 ha 9826 nm	szántó	348,72	
		04/a	44 ha 3465 nm	szántó	314,96	
		04/b	1 ha 1698 nm	rét	2,81	
		04/c	32 ha 8428 nm	szántó	216,18	
		04/d	5888 nm	szántó	5,71	
		04/f	4 ha 5497 nm	szántó	44,13	
		0131/1a	56 ha 1713 nm	szántó	593,86	
		0127	10 ha 2399 nm	rét	92,16	
		0126/1a	29 ha 2292 nm	szántó	2375,92	
		031/a	10 ha 5628 nm	rét	215,36	
		021/8	34 ha 0039 nm	rét	594,76	

A Hajdú-Bihar megyei Kárrendezési Hivatal **Püspökladány** városban, a **November 7. Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Püspökladány** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Püspökladány, Városi Művelődési Központ
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 9,30 óra. (Az árverésre jelentkezők adategyeztetése: 8,30 órától)
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Püspökladány	C 7	0180/1	67 ha 3367 nm	szántó	2184,12	
		0180/2	31 ha 5746 nm	szántó	967,00	
		0171	17 ha 3628 nm	szántó	484,54	
		0188/1	7607 nm	szántó	13,84	

A Hajdú-Bihar megyei Kárrendezési Hivatal **Berettyóújfalu** városban, a **Dózsa Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Berettyóújfalu** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Berettyóújfalu, Művelődési Központ
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 9,30 óra. (Az árverésre jelentkezők adategyeztetése: 8,30 órától)
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Berettyóújfalu	C 12	01313	10 ha 5335 nm	szántó	109,55	
		01308 A	22 ha 7722 nm	szántó	559,36	
		01308 C	9999 nm	rét	22,60	
	D 12	0574 A	32 ha 1790 nm	szántó	699,15	
		0574 C	5504 nm	rét	6,71	
		0574 D	4618 nm	rét	0,79	
	D 9	0584 A	40 ha 0815 nm	szántó	739,02	
		0584 B	4320 nm	rét	5,27	
		0584 C	4981 nm	rét	6,08	
		0584 D	7 ha 2535 nm	legelő	27,56	
		0589	1 ha 7073 nm	szántó	29,71	
		0591 A	13 ha 2723 nm	szántó	265,44	
		0591 B	5 ha 9190 nm	legelő	59,78	
		0591 C	1 ha 3797 nm	szántó	33,53	

A Heves megyei Kárrendezési Hivatal **Poroszló** községben, a **Magyar–Szovjet Barátság Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Poroszló** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Poroszló, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Poroszló	KU-5	0167	29 ha 8300 nm	szántó	314,03	
	KU-2-3	0182 a	91 ha 0719 nm	szántó	1999,86	
	KU-4	0195	73 ha 8410 nm	szántó	1751,35	
	KU-7	0197/2a	19 ha 5944 nm	szántó	338,41	
		0097/2	6 ha 7540 nm	szántó	19,41	
		0291 a	2 ha 3181 nm	szántó	75,00	
	V-7	0205 j	28 ha 0546 nm	szántó	357,25	
	V-6	0209	73 ha 2374 nm	szántó	853,67	
	V-5	0219	58 ha 7263 nm	szántó	1044,66	
		0221	127 ha 6852 nm	szántó	3064,25	
		0167 b	92 ha 3927 nm	gyep	316,17	
		0248 b	46 ha 7341 nm	gyep	128,63	
		0421 a	30 ha 9754 nm	gyep	165,91	
		0135	3 ha 1410 nm	erdő	34,87	
		0427	4 ha 3981 nm	erdő	48,82	
		0445	4 ha 9446 nm	erdő	54,89	

A Heves megyei Kárrendezési Hivatal **Újlőrincfalva** községben, a **Magyar–Szovjet Barátság Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Poroszló** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Újlőrincfalva, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Újlőrincfalva	Ra-3	020/5	53 ha 4566 nm	szántó	947,25	
		057 a	4 ha 5290 nm	legelő	18,38	
		059/1	6 ha 0423 nm	legelő	42,30	
		068	10 ha 5842 nm	legelő	44,63	
		5/1	7690 nm	erdő	8,46	

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Kárrendezési Hivatal **Jászberény** városban, a **Zagyvamenti Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Jászberény** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Jászberény, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 8. óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Jászberény	T-3	056	82 ha 6832 nm	szántó	3009,67	
Jászfelső-szentgyörgy		026	7 ha 3168 nm	szántó	217,07	
Jászberény	T-5	041/1	1 ha 1622 nm	szántó	29,29	
		044/8	2127 nm	szántó	5,36	
		044/8	1 ha 7705 nm	gyep	43,02	
	T-6	06/1	7 ha 769 nm	szántó	56,62	
		06/1	1 ha 8821 nm	erdő	2,26	
		07	16 ha 3782 nm	szántó	342,30	
Nagykáta	T-13	0537/1	3 ha 718 nm	szántó	64,20	
		0537/1	34 ha 6799 nm	gyep	220,96	
		0534/15	4564 nm	szántó	9,54	
		0534/14	9722 nm	szántó	20,32	
		0534/14	4050 nm	gyep	3,93	
		0534/16	2 ha 9794 nm	szántó	46,48	
		0546/9	2281 nm	szántó	0,96	
		0546/9	762 nm	nádas	0,32	
		0546/9	1011 nm	gyep	0,71	
		0546/4	9200 nm	szántó	3,86	
		0546/4	1 ha 1383 nm	nádas	4,78	
		0546/7	2154 nm	nádas	0,90	
		0541/1	5 ha 6740 nm	gyep	15,89	
Jászberény	T-25	0652/1	35 ha 4789 nm	erdő	124,18	
		0654	15 ha 4328 nm	erdő	54,01	
		0658	17 ha 8633 nm	erdő	62,52	
	T-26	0679	12 ha 3188 nm	erdő	43,12	
		0681/1	10 ha 9721 nm	erdő	38,40	
		0683/1	16 ha 1419 nm	erdő	56,50	
		0683/1	1 ha 3559 nm	gyep	9,49	
		0685/1	30 ha 6718 nm	erdő	140,15	
		0685/1	2 ha 6793 nm	gyep	18,76	
		0687/1	32 ha 5012 nm	erdő	113,75	
		0689	8 ha 5065 nm	erdő	29,77	
		0691/1	3 ha 7316 nm	erdő	13,06	
		0691/1	15 ha 7316 nm	erdő	53,18	
		0692/1	6325 nm	gyep	4,43	
		0692/1	2073 nm	szántó	0,87	
		0694/1	31 ha 9319 nm	erdő	111,76	
		0694/1	6105 nm	gyep	4,27	
Farmos	T-28	0116/13	2482 nm	szántó	2,58	
Jászberény		17343	3655 nm	szántó	5,08	
Nagykáta		1662	723 nm	kert	2,13	
		1350	1457 nm	szőlő	2,78	
Farmos		0118/13	4043 nm	szőlő	14,07	
		0118/18	4528 nm	szőlő	15,76	
		0118/31	701 nm	szőlő	2,44	
		0118/62	7 ha 9413 nm	erdő	136,40	
		0118/23	6 ha 7513 nm	erdő	51,31	
Jászberény	T-17	0794/17	24 ha 9362 nm	szántó	124,13	

A Komárom-Esztergom megyei Kárrendezési Hivatal **Sárisáp** községben, az **Új élet Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Sárisáp** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Sárisáp, Kultúrotthon
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Sárisáp	S-1	02/1	12 ha 3481 nm	szántó	385,14	8800 Ft/ha melior.
	S-3	036	14 ha 3000 nm	gyep	18,43	
	S-1	07/14	8 ha 3239 nm	szántó	253,56	8800 Ft/ha melior.

A Komárom-Esztergom megyei Kárrendezési Hivatal **Sárisáp** községben, az **Alkotmány Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Bajna** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Sárisáp, Kultúrotthon
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Sárisáp	KT	0138/1	3741 nm	szántó	4,15	
		0138/10	0741 nm	szántó	0,82	
		0138/11	3981 nm	szántó	4,42	
		0138/12	2320 nm	szántó	2,58	
		0138/13	2715 nm	szántó	3,01	
		0138/14	4449 nm	szántó	4,94	
		0138/15	3687 nm	szántó	4,09	
		0138/17	2043 nm	szántó	1,35	
		0138/18	1953 nm	szántó	1,29	
		0138/2	6172 nm	szántó	6,85	
		0138/3	3726 nm	szántó	4,14	
		0138/4	4906 nm	szántó	5,45	
		0138/5	4435 nm	szántó	4,92	
		0138/6	2367 nm	szántó	2,63	
		0138/7	2356 nm	szántó	2,62	
		0138/8	2320 nm	szántó	2,58	
		0138/9	2359 nm	szántó	2,62	

A Komárom-Esztergom megyei Kárrendezési Hivatal **Sárisáp** községben, a **Pilishegyi Állami Gazdaság, Piliscsaba** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Sárisáp, Kultúrotthon
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Sárisáp		0359/1	5000 nm	szántó	17,00	
		0359/3	2 ha 7427 nm	szántó	95,45	

A Nógrád megyei Kárrendezési Hivatal **Magyarnándor** községben, a **Mikszáth Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Magyarnándor** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Magyarnándor, Kultúrház
2. Az árverés időpontja: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Magyarnándor	Mohorai út alatt Tamásvölgyi felső rétek	05/13	16 ha 4105 nm	szántó	308,40	
		017/A	25 ha 2442 nm	szántó	278,10	
		017/B	4325 nm	erdő	0,43	
		017/C	1 ha 2015 nm	gyep	4,21	
		017/D	1 ha 8780 nm	erdő	1,88	
		017/F	9744 nm	gyep	3,41	
		017/G	3 ha 5303 nm	erdő	3,53	
	Vadkerti út alatt	0249/2	1261 nm	szántó	1,87	
		0249/5	1068 nm	szántó	1,58	

A Pest megyei Kárrendezési Hivatal **Dunaharaszti** nagyközségben, a **Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Dunavarsány** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az áreverés helye: Dunaharaszti, Művelődési Ház
2. Az árverés időpontja: 1993. április 28., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Dunaharaszti	H-3	03/27	31 ha 3815 nm	szántó	496,08	szolg. jog
	H-6	047	6 ha 7107 nm	szántó	67,69	ideigl. bérl. szerz.
		051	27 ha 0456 nm	szántó	170,53	
	H-10	078	18 ha 2267 nm	szántó	93,79	
	H-11	067	30 ha 9672 nm	szántó	162,21	
	H-13	0111	22 ha 0782 nm	szántó	139,09	

A Pest megyei Kárrendezési Hivatal **Bag** községben, a **Bagi Mezőgazdasági Tsz., Bag** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Bag, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. 28., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Bag		0222/1	10 ha 2790 nm	szántó	259,43	
		0226	2 ha 0133 nm	szántó	55,97	
		0226	4213 nm	rét, legelő	14,66	
		0228/1	1 ha 4279 nm	szántó	39,70	
		0228/2	9993 nm	szántó	22,84	
		0164	62 ha 0898 nm	szántó	575,13	
		0186/1	14 ha 2171 nm	szántó	318,94	
		0189	5993 nm	szántó	1,38	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Görgeteg** községben, a **Búzakalász Mgtsz., Görgeteg** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Görgeteg, Körjegyzőség
2. Az árverés ideje: 1993. április 28, 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla: (Az árverésen részt venni szándékozókat a meghirdetett időpont előtt egy órával fogadjuk.)

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Görgeteg		066/8 a	14 ha 3864 nm	szántó	281,55	
		066/8 b	1 ha 5745 nm	rét	37,00	
		066/8 c	1 ha 121 nm	erdő	1,92	
		066/8 d	3540 nm	rét	8,32	
		05 a	15 ha 2726 nm	szántó	126,76	
		07	4 ha 1441 nm	erdő	7,87	
		09	11 ha 2770 nm	erdő	21,43	
		043 a	18 ha 9434 nm	erdő	35,99	
		043 b	1 ha 3456 nm	legelő	7,54	
		047/1 a	11 ha 1301 nm	erdő	21,15	
		047/1 b	5909 nm	legelő	3,31	
		047/1 c	3 ha 3809 nm	szántó	42,36	
		047/1 d	2074 nm	rét	1,87	
		059	12 ha 2226 nm	szántó	190,6	földm. jelet bizt. h. j.
		083	17 ha 4816 nm	szántó	286,00	
		0100 a	25 ha 5597 nm	szántó	444,77	
		0193 b	27 ha 9118 nm	szántó	96,80	
		0193 c	4306 nm	erdő	0,82	
		0291/2	10 ha 9325 nm	szántó	32,56	
		0231/1 a	1 ha 1474 nm	szántó	14,34	
		0231/1 b	2351 nm	árok	0,05	
		0231/1 c	4866 nm	árok	0,10	
		0231/1 d	3 ha 4500 nm	szántó	24,84	
		0231/1 f	4478 nm	mocsár	0,09	
		0231/1 g	20 ha 328 nm	szántó	139,47	
		0231/1 h	7816 nm	erdő	1,49	
		0231/1 j	3798 nm	legelő	0,38	
		0231/1 k	6746 nm	árok	0,13	
		0231/1 l	2039 nm	gyep	0,49	
		0231/1 m	43 ha 7848 nm	szántó	193,15	
		0231/1 n	2 ha 1788 nm	legelő	7,63	
		0231/1 p	3874 nm	út	0,08	
		0231/1 r	7836 nm	erdő	1,49	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Visnye** községben, a **Dél-Zselic Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Hedrehely** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Visnye, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla: (Az árverésen részt venni szándékozókat a meghirdetett időpont előtt egy órával fogadjuk.)

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Visnye		063/4 a	17 ha 4731 nm	legelő	88,26	
		063/4 c	7 ha 6911 nm	szántó	104,08	
		063/4 f	18 ha 1237 nm	legelő	63,43	
		063/4 h	5 ha 2381 nm	legelő	25,33	
		063/4 k	3 ha 382 nm	legelő	21,27	
		063/4 m	3438 nm	szántó	5,67	
		071 a	4 ha 3086 nm	legelő	15,08	
		071 c	24 ha 9067 nm	legelő	115,17	
		071 g	1 ha 4127 nm	szántó	14,69	
		0120 c	6 ha 3852 nm	szántó	66,41	földm. jel
		0120 f	10 ha 6531 nm	legelő	27,70	
		0120 h	4 ha 9680 nm	szántó	37,76	
		0224 a	4 ha 7979 nm	szántó	56,00	
		0224 d	22 ha 5587 nm	szántó	206,55	
		0224 h	2 ha 7139 nm	szántó	28,22	
		0190/1 b	17 ha 5099 nm	szántó	312,59	
		0190/4	1 ha 8470 nm	szántó	14,04	
		0152/1 a	4 ha 4969 nm	rét	122,57	
		0152/1 b	8 ha 5808 nm	szántó	163,89	
		0152/1 c	3194 nm	szőlő	13,86	
		0152/1 d	9295 nm	legelő	3,25	
		03 a	50 ha 6383 nm	szántó	816,33	földm. jel
		03 b	2126 nm	legelő	0,55	
		03 c	2 ha 9463 nm	erdő	7,66	
		03 d	1 ha 2118 nm	legelő	3,15	
		03 f	2 ha 2270 nm	erdő	5,79	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Visnye** községben, a **Szabadság Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Kadarkút** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Visnye, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla: (Az árverésen részt venni szándékozókat a meghirdetett időpont előtt egy órával fogadjuk.)

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Visnye		082/1 a-ból	11 ha	szántó	256,45	
		0102 d	1 ha 8733 nm	legelő	13,11	
		079 b-ből	8000 nm	erdő	4,16	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Nagyatád** városban, a **Május 1. Mgtsz., Nagyatád** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Nagyatád, Baross G. u. 5., II. em., nagyterem
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla: (Az árverésen részt venni szándékozókat a meghirdetett időpont előtt egy órával fogadjuk.)

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagyatád		0391/5 a	25 ha 6340 nm	szántó	615,23	földm. jel elh. b. h. j.
		0391/5 b	5543 nm	legelő	2,33	
		0383	7 ha 4368 nm	szántó	194,10	vízvezeték szolg. jog
		0381/1	1 ha 5941 nm	szántó	55,47	
		0367/a	3139 nm	erdő	0,53	
		0367/b	1 ha 2502 nm	erdő	2,13	
		0367/c	4971 nm	mocsár	0,15	
		0367/d	33 ha 7954 nm	szántó	674,71	
		0367/f	1771 nm	árok	0,05	
		0367/g	5 ha 7999 nm	szántó	90,48	
		0369	34 ha 863 nm	erdő	113,76	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Nagyatád** városban, a **Dél-Somogyi Mezőgazdasági Kombinát, Nagyatád** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Nagyatád, Baross G. u. 5., II. em., nagyterem
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 11 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla: (Az árverésen részt venni szándékozókat a meghirdetett időpont előtt egy órával fogadjuk.)

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagyatád		0116/3	8 ha 9328 nm	szántó	173,16	
		0492/3	3 ha 4444 nm	szántó	53,73	
		0496/2	7 ha 8357 nm	szántó	134,60	
		0135	29 ha 1159 nm	szántó	316,41	bányaszolg. jog
		0143	47 ha 3640 nm	szántó	626,39	bányaszolg. jog
		0499	22 ha 3910 nm	szántó	584,41	
		0509	14 ha 3767 nm	szántó	80,51	
		063	48 ha 7866 nm	szántó	1151,13	
		070	49 ha 1732 nm	szántó	828,05	
		0542/a	47 ha 2161 nm	szántó	1260,39	
		0542/b	3172 nm	erdő	0,29	
		0542/c	6700 nm	legelő	2,81	
		0546/a	8 ha 6949 nm	erdő	7,83	
		0546/b	5090 nm	rét	4,58	
		0546/c	5590 nm	szántó	3,13	
		0546/d	1 ha 4184 nm	rét	12,77	
		0546/f	1 ha 1000 nm	erdő	0,99	
		0546/g	2130 nm	erdő	0,19	

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kárrendezési Hivatal **Demecser** községben, a **Kossuth Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Demecser** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Demecser, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. április 28., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Demecser		0273 A	13 ha 3818 nm	szántó	125,62	
		0273 B	1 ha 2085 nm	anyaggödör		
	Szolnok	0275	32 ha 5389 nm	szántó	392,25	
	Mohos	0225 A	27 ha 8795 nm	szántó	330,15	
		0225 B	4 ha 7684 nm	kivett		
		0225 C	1809 nm	erdő	1,14	
	Gyüm. hátulja	0289 A	21 ha 4723 nm	szántó	357,37	
		0289 B	1881 nm	rét	0,66	
	Robbaj	0336/1	6 ha 665 nm	szántó	69,91	
		0336/44	5195 nm	szántó	9,04	
		0336/45	648 nm	szántó	1,13	
		0336/46	1751 nm	szántó	3,05	
		0336/47	1655 nm	szántó	2,88	
		0336/48	1438 nm	szántó	2,50	

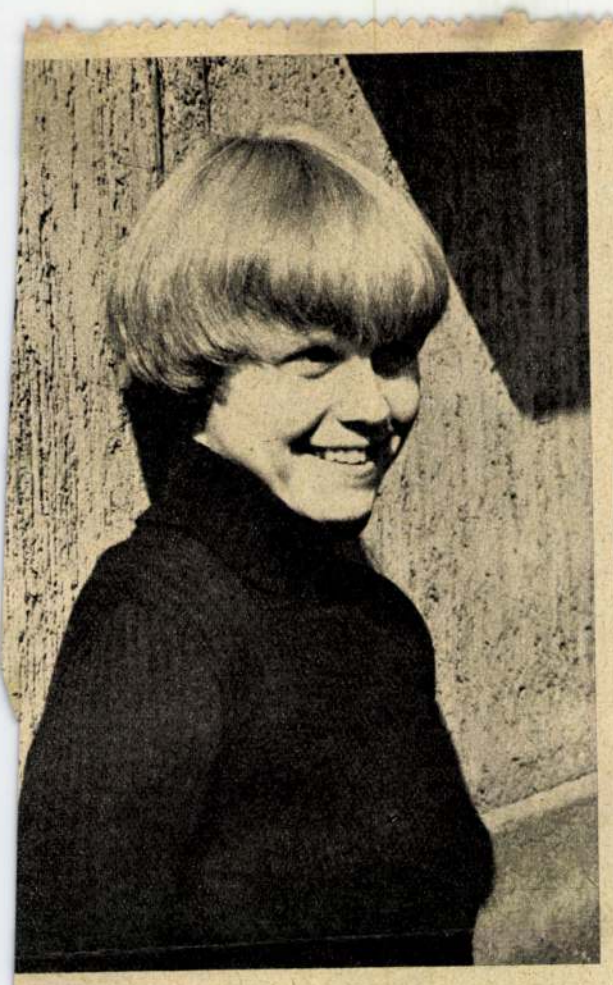

KÜRTHY HANNA ÚJ SIKERE

Kürthy Hanna harmadik gimnazista tizedszer — utoljára a gyermekkorosztályban — vett részt az indiai Shankar gyermekrajz-kiállításon, amelyen eddig minden évben kitüntették. Most másodszor nyerte el az első kitüntetést, a Nehru-díjat. Hanna ma már felnőtt és készül hivatására. A Dési Huber kör stúdiójában Fenyő A. Endre és Tamás Ervin festőművészek tehetséges növendéke. Kürthy Hanna a »Beat« című grafikája díszíti a Budapesten megrendezett Országos Politechnikai Kiállítás egyik falát.

(Vámos László felvételei)

Hatvanhétkötetes Liszt-gyűjtemény magyar—NSZK kiadásban

Beszélgetés dr. Karl Vötterlével, a Bärnreiter Verlag igazgatójával

Dr. Karl *Vötterle*, a hírneves, nyugatnémet Bärnreiter Verlag, a legnagyobb zenei kiadó alapítója és vezetője, Kasselből az idén már másodszor jött Budapestre. Könyvek, képek, folyóiratok, lemezek és hatalmas összkiadások látnak napvilágot a kiadó gondozásában. *»Die Musik in Geschichte und Gegenwart«* című enciklopédiájának eddig tizenkét kötete jelent meg. Az értékes tanulmánygyűjteményben a magyar zene is méltó helyet kapott. Dr. Vötterle — aki maga is kiváló tudós — a nagy zeneszerzőknek oly monumentális összkiadásait adja ki, amelyekhez foghatóra eddig senki sem vállalkozott. Bach, Händel, Telmann, Gluck, hogy csak néhányat említsünk a sok névből. Mozart műveinek százkötetes kiadásából eddig ötven készült el.

De azt is megtudjuk, miért látogatott el most ismételten hozzánk. *Bartókot, Kodályt és Szabolcsi Bencét* említi mindenekelőtt. Ez a három név köti elsősorban Magyarországhoz.

— A Bartók-archívumban — mondja dr. Vötterle — *Liszt Ferenc műveinek összkiadásáról tárgyaltunk. A hatvanhét kötetes hatalmas és teljes gyűjtemény magyar—NSZK kooprodukcióban valósul meg.* Az első huszonhat kötet csupán a zongoraműveket tartalmazza, köztük füzetek gyakorlati célra és albumok tudományos munkához. Szoros

Dr. Karl Vötterle (Novotta Ferenc felv.)

együttműködésben leszünk a Zeneműkiadóval és a Corvina meg a Qualiton-kiadóval is. A szerkesztést magyar részről *Gárdonyi Zoltán* és *Szelényi István* vállalta. Az efféle összkiadás nagyszabású tervének megvalósításához évtizedek kellenek. Olyasféle érzés ez, mint amikor egy erdész fát ültet és tudja, hogy lombjainak árnyékában későbbi nemzedékek hűsölnek majd. A zene nemzetközi nyelve híd az emberek között. És *Liszt műveinek teljes kiadásával a magyar és nyugatnémet kulturális együttműködés új szakasza kezdődik.* A magyar zene hatósugara is még jobban megnövekedik a határokon túl. Azon igyekszem, hogy ezzel a munkámmal magam is *a magyar zene egyik nagykövete legyek* . . .

Elgondolkozón folytatja:

— *Akad még egy tervem, amely Magyarországgal kapcsolatos.* Erről is tárgyaltunk most. *Nagy lemezsorozatot indítok, amely eszméjében Herdertől Bartókig ível.* A címet is Herdertől kölcsönöztem: *»Stimmen der Völker« — Népek hangja* —, hiszen ő volt az, aki a XVIII. században a népköltészet gyűjtésével egy új humanista eszmét vetett föl. S a XX. században kétségtelenül Bartók volt az, aki ezt a humanizmust a zenében megtestesítette. A lemezeken a világ valamennyi jelentős népzenéje megszólal. Mondanom se kell, hogy közte a magyar népzenének milyen fontos és nagy fejezetet szánok . . .

(g. m.)

Miért hívjuk eszkimónak az eszkimókat?

Megjelent a magyar nyelv történeti-etimológiai szótára

Miért hívjuk eszkimónak az eszkimókat? Honnan ered a bér, a bödön, a denevér — és nyelvünk ezernyi más szava, kifejezése? A helyes, szép magyar beszéd problémái mellett ezek, s az ehhez hasonló kérdések azok, amelyek a nyelvvel kapcsolatban a leggyakrabban felszínre bukkannak, s amelyekre a legtöbb esetben választ kér és vár a nagyközönség a nyelvészektől. A szavak eredetének, fejlődésének kutatása, az etimológia tehát — amelynek szakemberei e problémák megválaszolására hivatottak — a nyelvészet, sőt a tudományok egész családja körében is a legrégebben művelt és legismertebb szakterületek közé tartozik. Nagy hagyományai vannak hazánkban is, s számtalan cikk, közlemény, könyv foglalkozott már szinte minden lényegesnek mondható kérdésével. E hatalmas adattömeg — az évszázados munka eredménye — összegezésére vállalkoztak most. *Benkő* Loránd professzor, a Tudományos Akadémia levelező tagja, főszerkesztő, valamint *Kiss* Lajos és *Papp* László szerkesztők vezetésével az Akadémia Nyelvtudományi Intézetének és az Eötvös Loránd Tudományegyetem I. számú magyar nyelvészeti tanszékének munkatársai, akik *hat évvel ezelőtt, 1961-ben hozzáfogtak A magyar nyelv történeti-etimológiai szótárának összeállításához.*

A háromkötetes mű, amelynek első részét az olvasó most kezébe veszi, *a magyar nyelv 60 000, leggyakrabban használt szavának eredetével* ismerteti meg az érdeklődőket. *12 000 szócikke* felsorolja a szavak eredetével, fejlődésével kapcsolatos adatokat, az eddigi irodalmat, s megismertet a szótár munkatársainak a vizsgálódások során kialakult új eredményeivel is. A szótárban — a szerkesztő kollektíva gondos válogatómunkájának eredményeként — *nyelvünk minden használatos szava, minden rétege helyet kapott;* az ősi nyelvből származó szavak csakúgy, mint a modern élet által kialakított új fogalmak nevei, s sportok szakkifejezései, a nyelvújítók által szerkesztett szavak, a tájnyelv és az argó szavai. A most megjelent *első kötet címszavai »a«-tól »gy«-ig terjednek* — érdekes, olvasmányos stílusban ismertetve az olvasókkal az egyes szavak eredetét, a bőséges, teljesnek mondható, bibliográfiával pedig értékes segítséget nyújtva a nyelvész szakembereknek a további kutatásokhoz. **h. gy.**

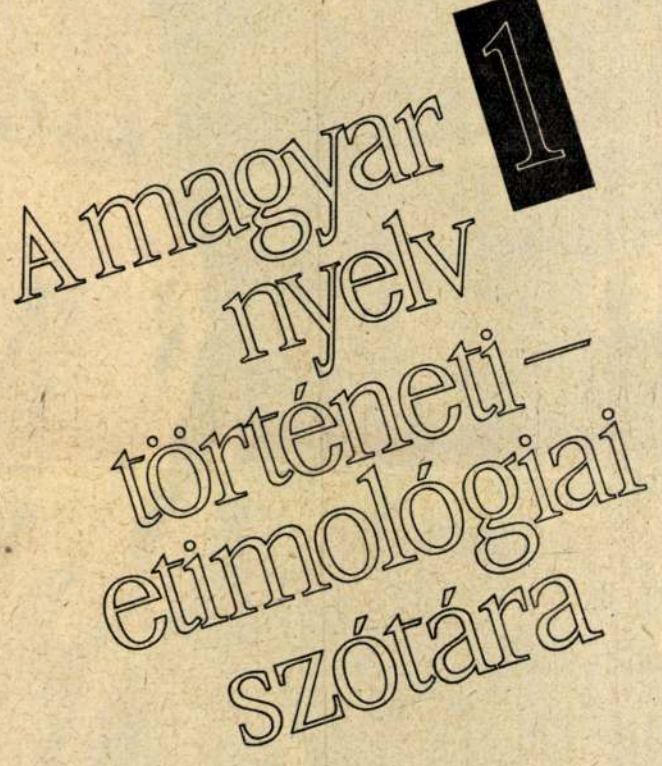

INDIAI EGYETEMI HALLGATÓK GONDOZZÁK KŐRÖSI CSOMA SÁNDOR SÍRJÁT

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem meghívására hazánkban tartózkodott dr. Nisith Ranjan Kar, a darjeelingi egyetem földrajzi intézetének professzora. Az indiai vendég Debrecenben, a tudományegyetemen előadást tartott »Kalkuttától Darjeelingig« címmel, amelyben ismertette a nagy magyar Ázsia-kutató, Kőrösi Csoma Sándor egykori indiai útját. Feleleventette a tibeti nyelv kutatójának, a lámakolostorok tudósának, a magyarok egykori őshazáját kereső híres utazónak indiai vonatkozású emlékeit. Elmondotta, hogy Darjeelingben, ahol Kőrösi Csoma Sándort eltemették, kegyelettel ápolják a nagy magyar tudós emlékét. A professzor intézetének szomszédságában van Kőrösi Csoma Sándor sírja, amelyet indiai egyetemi hallgatók gondoznak. Ünnepélyes pillanat volt, amikor előadásának befejezésekor átnyújtotta dr. Kádár László egyetemi tanárnak, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem földrajzi intézete igazgatójának azt a fényképes tablót, amely Kőrösi Csoma sírját ábrázolja.

Az előadás után dr. Kádár László egyetemi tanár arról adott tájékoztatást, hogy a Magyar Földrajzi Társaság Kőrösi Csoma Sándor halálának 125. évfordulója alkalmából emlékérmet alapított. Ezt az emlékérmet első alkalommal a jövő évben adják át néhány külföldi professzornak, akik a földrajztudomány nemzetközi kapcsolatainak ápolásában kiemelkedő tevékenységet fejtenek ki. Közölte, hogy a jövő évben Indiában tartandó nemzetközi földrajzi kongresszuson magyar küldöttség is részt vesz, és eljutnak a küldöttség tagjai Darjeelingbe is, ahol a kongresszussal kapcsolatban szinpoziont tartanak. Ez alkalommal ünnepélyesen megkoszorúzzák Kőrösi Csoma Sándor sírját.

Védett utcanevek Budapesten

Védetté nyilvánított újabb *85 utcanevet* a fővárosi tanács: ezeknek az utcáknak az elnevezését tehát már nem szabad megváltoztatni.

Védett lett a többi közt a *Bécsi utca*, mert neve már II. Ulászló király 1508. január 4-én kelt oklevelében is szerepel; a *Dohány utca*, amely 1815-ben, a *Kertész utca*, amely 1887-ben, a rózsadombi *Rózsahegy utca*, amely 1879-ben kapta a nevét.

Nemcsak az utcanév patinája szolgál azonban a védettség alapjául, hanem az utcához fűződő történelmi, kultúrtörténeti emlék is. Így lett védett a *Galamb utca*, amely 1820-ban A Fehér Galambhoz címzett posztókereskedés után kapta a nevét. A VIII. kerületi *Homok utca* neve arról árulkodik, hogy környékén egykor homokdombok voltak. A *Jégverem utca* XVIII. századból származó neve onnan ered, hogy a török időkben itt volt a budai pasa jégverme. A józsefvárosi *Kálvária utca* az egykori temető miatt kapta a nevét 1855-ben. Az I. kerületi *Ostrom utca* Buda felszabadítására emlékeztet. Az V. kerületi *Sütő utca* az egykori katonai pékműhelyről kapta nevét.

Magyar műszaki-tudományos napok Angliában

A londoni kereskedelmi kamara szeptember 20-i sajtóértekezletén Alan *Langdon*, a kamara magyar tagozatának elnöke bejelentette, hogy *decemberben* első ízben rendezik meg Londonban a magyar műszaki-tudományos napokat. Az első előadást *Kiss* Árpád miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke tartja. A húsz tudós között, akiket Londonba várnak, bejelentette érkezését *Gillemot* László és *Tárczy-Hornoch* Antal akadémikus, valamint a legkülönbözőbb műszaki tudományágak más neves magyar művelői.

Magyar hét Kanadában

Érdekes híreket kaptunk Kanadából. Örömmel adjuk tovább.

„Magyar Hét"-re készülnek Edmontonban és Calgaryban. Calgaryban a South West Shopping Centerben rendezik a kiállítást november 13—18-ig, amelyen bemutatják a magyar motorkerékpárokat, hanglemezeket, kézimunkákat, valamint konzerveket és befőtteket. A kiállítás ideje alatt a magyar étteremben a látogatók a jó hírű magyar borokat fogyaszthatják.

Edmontonban a kiállítás kereskedelmi és kulturális részre oszlik. A kereskedelmi rész a Meadowlark Shopping Centerben lesz november 13—18-ig. Ugyanazokat a cikkeket tekinthetik meg az érdeklődők és fogyaszthatják a közismert Tokaji aszút, Egri Bikavért, Badacsonyi Szürkebarátot.

A kiállítás kulturális része Kanada fennállásának 100 éves fennállásával kapcsolatos. Ez rövid áttekintést ad a magyar történelemről és az itt élő magyarokat mutatja be. Egyik érdekes dokumentum azt bizonyítja, hogy Kanada első fehér bőrű lakosai, a vikingek között is volt magyar, másrészt, hogy Kanada első hegy- és vízrajzi térképét magyar bencés szerzetesek készítették.

Ezt a kiállítást a Coachman Inn Hotelben rendezik november 15—18-ig. Itt is lesz magyar étterem, magyar borokkal és Lakatos Gyula cigányzenekara szórakoztatja a közönséget. A zenekar november 14-én az edmontoni Jubilee Auditoriumban is fellép, az edmontoni magyar tánccsoporttal.

A kiállítások egy-egy szerencsés látogatója nagyon kedves, értékes ajándékot nyer: utazást Magyarországra.

Levélírónknak viszonzásul mi az alábbi érdekes hírről számolunk be.

Augusztusban Budapesten szerepelt nagy sikerrel a Holiday on Ice. Kedves vendégeinket a Fészek Klubban láttuk vendégül. Ez alkalommal készült a fotó Eva Romanról.

Lunger Istvánné
MONIMPEX

Eva Roman

SAJTÓ...
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1021

MAGYAR hírek

XX. évfolyam, 21. szám, 1967. október 21.
Ára: 3 forint

MENYECSKE. Nagy István festménye a Magyar Nemzeti Galéria kiállításán
(Cikkünk a 11. oldalon)
(Vámos László felvétele)

LUKÁCSY ANDRÁS

GARAI GÁBOR ÉS A KEDD

(Előzetes mentegetőzés) Van a kritikus-céhnek egy gúnyosan vagy inkább öngúnyosan, de igen gyakran alkalmazott jelmondata, amely nem igaz. „Szükségtelen a megbírált jelenséget mélyrehatóan ismerni: a túlzott tárgyismeret gúzsbaköti a képzelőerőt." Nem igaz; de aminthogy minden szállóigévé lett mondás mélyén van mégis „valami", úgy ennek is. Például: ha az ember nagyon közel áll bírálata tárgyához, vagy pláne annak alkotójához, biztos lehet, hogy nehezebben találja meg az objektív mércét, és nem fog sikerülni a kellő távolságtartás. Túlságosan is ismeri a költő személyes körülményeit, indítékait és motívumait ahhoz, hogy igazán tárgyilagos lehessen. Ezenfelül többnyire van egy eleve kialakított elképzelése, „preformált" képe a művészről, annak lehetőségeiről: ehhez méri a valóságot, és így egyenlege könnyen irreálissá válik, konklúziói pedig aránytalanokká.

Garai Gábor „kenyeres" társam diákkorunk első tanárpukkasztó lázadásai óta. És mivel az ifjúkor emlékei kitörölhetetlenek, alig hihető, hogy valaha is tárgyilagosan tudnék róla írni. (Még tévedéseit sem tudom objektíven megítélni: elnézőbb vagy kegyetlenebb vagyok.) Túlságosan is jól ismerem útját, szándékait, potenciális lehetőségeit: nem lehetek elfogulatlan. Nem is írtam róla szabályos kritikát soha, legfeljebb személyes jellegű vallomást: portrét rajzoltam, előadóestet vezettem be. Jó lélekkel most sem vállalkozhatom másra, mint hogy néhány szubjektív gondolatsorral kiegészítsem azt a képet, amelyet a kritika róla eddig festett. És még ebben sem biztos, hogy igazam lesz.

(Közéletiség – előjellel) Ez a legtöbbet emlegetett jelző költészetével kapcsolatban, tudniillik hogy az közéleti jellegű. E minősítés már első hallásra is kissé különösnek tűnik, mert a tény igaz ugyan, de éppígy igaz néhány tucat más alkotó esetében, akiknél nem emlegetik. Kisiskolások is tudják, hogy költészetünk *egészére* jellemző ez a közéletiség, a múltbélire is, a jelenkorira is: a gimnazisták már a tény történelmi okait is ismerik. Miért szükséges tehát valakit egy külön kritikusi skatulyába tenni, amelyen a „közéleti költők" felirat áll, és pláne miért van ennek a feliratnak érezhetően megkülönböztető, elhatároló csengése?

Talán közelebb jutunk a dolog megértéséhez, ha megfigyeljük, mi áll ezekben a kritikusi értékrendekben az említett kategóriával szemben. A társadalmi kérdésektől elfordult, magánügyeknek és magánérzelmeknek szentelt költészet talán? Valamiféle hazai hermetizmus, amely a közelmúltban néhány európai ország költészetét és főként az olaszét olyannyira jellemezte (s aminek egyébként szintén jelentős közéleti sőt politikai tartalma volt: az alkotók így akarták magukat elhatárolni haladásellenes mozgalmaktól)? Nem, erről szó sincs, a „hermetismo" nálunk elképzelhetetlen művészeti jelenség, ezt még a legelfogultabb bíráló sem kérhetné számon bárkitől is.

látásból ábrázolja egyazon képen a tárgyakat. Így különös ritmusban, hullámokba fonódnak össze a csíkokban festett földbarázdák. A lényegre redukált dekoratív tájak, formák, kubisztikus elemek a gyerekrajzok naiv bájával telítettek. Máskor meg sajátos színskálája az intarziák hatására emlékeztet.

*

A Pedagógusok Csengery utcai Fáklya-klubjában nem egy alkalommal friss atmoszféra fogad. Ha visszagondolunk arra, hogy alig két évtizeddel ezelőtt rajztanárainkat mennyire kötötte a konvenció, a Székely Bertalan-iskolából sematizált akadémikus szellem, tisztelettel és reménységgel kell köszöntenünk egyesekben, így *Sárkány Lórántban* a felszabadultabb ábrázolási mód új gesztusait. Oroszlányból, Nagymarosról, a Balaton vidékéről kiállított képen – nagyrészt monotípiáin – új, egységes hang jelentkezik. Egyetlen nyár szorgalmas terméséből kiemelkedik egy-egy bányász, halász jellemző alakja, s a balatoni táj újszerű, dekoratív megfogalmazása.

*

Mai magyar kerámia címen a siklósi vár hatalmas termeiben a budapesti Iparművészeti és a pécsi Janus Pannonius múzem rendezett kiállítást. A múlt hagyományait, a népművészet emlékeit jól értékesítő, de egyben a saját hangjára talált modern kerámiánkat kb. 40 művész 325 műve reprezentálja. Az anyag szín- és formagazdagságát növeli, hogy idősebb és ifjabb művészgeneráció alkotásai sorakoznak egymás mellett, jól szemléltetve az utóbbi évtizedek irányait. Csak néhány kiragodott név és mű a sok közül: nagyalakú falikép Gádor Istvántól, Majoros Jánostól és Steindl Katalintól. Gorka Géza türkizes padlóvázát, Sándor István padló- és asztali vázát, Kováts Margit pedig domborművet és szobrot állított ki. Tavasz című színes faliképe, Kántáta című terrakotta reliefje, különösen Kukoricafosztó című plasztikája a művésznő legjobb alkotásai közé tartozik. Csekovszky Árpád lovaskompozíciója és kocsihajtója, Balczó Edit Fonólánya, Nemes János Szent Györgye és Faunja, Pap János Matyó házaspárja, Várdeák Ildikó nagyméretű padlóvázája, Kovács Éva kávéskészlete és még sok jeles alkotás gondos elrendezésében várja a szemlélődőket a nagyméretű palota barokk termeiben. Az évszázados komor várfalak között különös varázsa van a tarka színes, mázas, játékos könnyedségű, kedves ötletekkel teli kerámiáknak.

A Csók Galériában mutatta be képeit a Magyar Televízió díszlettervező művésze, *Drégely László*. Intenzív tudati folyamat minden sajátosan egyéni alkotása. Szimbólumaihoz, szabad asszociációihoz különös színes (főleg cinóbervörös, sárga, búzakék) vonalakat használ. Egyes motívumai Chagallt idézik. Általában minden műve vérbeli díszlettervezőre vall. Gyakori motívuma a szárnyasóra, mint az idő szimbóluma, de megformázza a félelmet az ismeretlen veszedelemtől, a férfi és nő ellentmondásokkal teli kapcsolatát, a nőt mint élettársát, mint biológiai lényt és mint ikonná dicsőült alakot is bemutatja. Sok a cirkuszi és színházi jelenetet ábrázoló szórakoztató kép. A Kikiáltó virágos cilinderben cirkuszi jelenség, vörös trombitából fújja ki a „szó"-virágokat! A szecessziós vonalú piros és szépia tónusban tartott háttér előtt öt fekete mikrofon; korunk kikiáltói.

Molnár József szintén a Csók Galériában állította ki képeit. Nyomon követhetjük rajtuk stílusváltozásait. Posztimpresszionisztikusan festett, majd a szín és vonal kombinációjából alkot meghitt képeket. A látványt kevésbé átíró és rendező szemléletből a festészet konstruktív irányába igazodott. A közelről néha kuszának ható, egymást átszövő színes vonalak kissé távolabbról szemlélve az ábrázolt jelenetek művészi átírását segítik. Különösen áll ez Szüreti felvonulás című kompozíciójára. Jellemző témái: a szülőföld, a mátrai táj, a szőlőben dolgozók, a karácsony hangulatát árasztó fenyőfás szobabelsők. Láthatólag szívesen foglalkozik zenei tárgyú művekkel: Csellózó lány, Gordonkázó fiú, Zongorázó, Zenészek. Sikerülten érzékelteti a zenészek prózai látványa mellett a hangzó muzsika poézisét is.

*

A Dürer teremben *Pásztor Gábor* kőrajzait és rézkarcait láttuk. A fiatal művész nevével gyakran találkozunk hazai kiállításokon, sőt külföldieken is. Grafikai műveivel több díjat is nyert. Ezen az önálló kiállításon főleg Babits költeményeihez készült nagyméretű litográfiáival szerepel. Jelentősebbek ezek közül az Esős nyár. Újesztendő 1918, Vers apostolokról, Mindenek szerelme. Képei nem a régebbi értelemben vett illusztrációk, nem vizuális élményt örökítenek meg, hanem a kor izgalmas eszméit és gondolatait, melyeket szürrealisztikus képelemekkel és a valóságból merített ember- és tájábrázolással komponál. Illusztrációit éppúgy, mint Vietnamról készült, mélységes tiltakozást kifejező litografiáján, egyedenként is körülhatárolható képek alkotják. Egy vezérmotívum köré csoportosítja az egyes részleteket. Így képi asszociációk hangulatteremtő, eszmét alakító ereje testesíti meg a művész mondanivalóját.

*

A Fényes Adolf teremben *Kováts Albert* egy szinte „magából lett képíró" fejlődésének különböző fázisai tárulnak a néző elé. Főiskolát sem végzett, szívós munkával maga küzdötte fel magát a kifejezés lehetőségeinek emelkedő lépcsőfokain. Korai művei aranyszínű háttérből kibontakozó sajátos ikon-hangulatot árasztanak. Az utolsó három év termése azt bizonyítja, hogy a művész a síkszerű ábrázolás kitágításának s azzal kapcsolatos távlati problémák lehetőségeit kutatja. A Tihanyi táj, Dunántúli táj, Mandulafák című képein Kováts változatos perspektívával dolgozik s más-más nézőpontból: hol felül, hol oldal-

Gadányi Jenő (1896–1960) emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galéria termeiben. A látogatót meglepi az eddig csak egyes képein keresztül ismert művész alkotásainak ilyen teljessége, sajátosan egyéni hangvétele, színvilága. A termeket végigjárva, anélkül, hogy egyes képek szemléletébe merülnénk, itt is, ott is szinte drágakő ragyogással villannak fel a mélytűzű színek. Konstruktív szerkezetek keretében megjelenő geometrikus alakzatok, dúsan termő növények őserdei gazdagsága, délszaki színpompa, valami titokzatos vonzerő, mely teremről teremre csábítja a látogatót... ezek az első impressziók. Ha a kiállított 180 képet, rajzot egyenként nézzük: mindegyik önálló életet él, s csak tüzetesebb vizsgálódás után tárja fel igazi szépségüket. Órákat lehet köztük eltölteni. Mit mond maga a művész? *„A világ titkaiból már sokat felfedtünk, de még mindig ismeretlen előttünk, hogyan jön létre a műalkotás. A műalkotásban benső énünk, gazdag és rejtelmes természetünk kifejeződését keressük. Tudjuk, hogy az atom létezése alá van vetve a világegyetem törvényeinek. Bennünk is ezek a törvények élnek... Az élet geometrikus felépítése a mikroszkóp világától a kozmikus világképig mindenhol és mindenkor érvényes. A tudomány tükröződik a művészetben. Az absztrakt művészet az élet geometrikus rendjének érzékeltetése. Nagy elfogultság lenne azonban azt hinni, hogy az absztrakt művészet korunk szellemének csúcsteljesítménye. Elégedjünk meg csupán annak konstatálásával, hogy tiltakozás a múlt konzerválása ellen, akkor is, ha ez a múlt modern jelzővel álcázza magát Művészi vágyam nagyigényű: megtalálni az ember és a természeti valóság összefüggését a művészetben."*

Sokszor órák hosszat figyelte a tájat s mindig újabb megoldásokat keres. 1927-ben Párizzsal ismerkedik. Cézanne, Picasso, Braque, Rouault, Matisse, a szürrealista és absztrak festők műveit tanulmányozza, de hazatérte után a maga konstruktív módján egyéni megoldásokat talál. A világot egységes organizmusnak tekinti, azért ember és táj, növény és föld, kő és felhő egyaránt fontosak képein. A táj azonban mindig nagyobb élmény számára, mint a figura. A magyar tájak szeretete, Dömös, Drégelypalánk, a Balaton és főleg Békásmegyer vidéke ihlette alkotásra. De a kész műveken hiába keresnők a látványszerű hasonlóságot. Csak a művész lelkivilágán, mint egy prizmán át vetítődnek ki a képek. Mennyi vívódás, töprengés, kísérlet előzte meg alkotásait! A széles kontúrok közé fogott egyik békásmegyeri művén és más tájképein is különböző nézőpontból szemlélt, ellentétes irányban feszülő részletek architektonikus jellegűek.

Akár egy halom hasított fa,
hever egymáson a világ,
szorítja, nyomja, összefogja
egyik dolog a másikát
s így mindenik determinált.

Keresve sem találhatnánk József Attila sorainál pontosabb kifejezést arra, amit Gadányi alkotásain érezünk. A kép felületén egymásra tolódó részleteket, vastag, de nem merev fekete vonalak terelik rendbe. Vízszinteseik és függőlegeseik a látványt beleillesztik az ember által teremtett legtisztább rendbe: a geometriába. A tüzes barnák, sárgák, mély zöldek és kékek puhítják az erőteljes konstrukció keménységét. Ez a színgazdagság érzelmi-indulati világának kifejezését adja.

Gadányi szívós következetességgel megteremtett forma- és színvilága, amit e kiállítás szemléletesen érzékeltet, figyelmeztetésül is szolgál. Művei nyomán sokkal jobban felismerhetjük a katalógus szavaival élve (B. Supka Magdolna) *„a modern áramlatok parvenüit, akik ebben a nehéz alkotói érlelő munkában sohasem vettek részt s így persze abban való ügyetlen viselkedésük elárulja őket."* A nagy gonddal szerkesztett katalógus, több színes reprodukcióval méltó a kiállításhoz.

szolgálnak, egészen az ábrázolás eszmei centrumáig. Meggyőzően használja, kombinálja a figurákhoz a betűket, a rövid szöveget is, amelynek szervesen kell beleilleszkednie a plakát egészébe, hogy necsak a rajz, hanem a szöveg is sokáig emlékezetben maradjon.

Jelentősége a Tanácsköztársaság idején nőtt igazán naggyá, amikor Poór Bertalannal, Uitz Bélával, Berény Róberttel együtt a forradalmi eszmék szolgálatába állt. Művei eredetiben vagy reprodukcióban bejárták egész Európát. Egyesek még Kínáig is eljutottak. Az első világháború alatt és után készült háborús vonatkozású képei klasszikus sorozatot alkotnak, hitelesen idézik elénk annak az időnek atmoszféráját s teljességgel követhetők rajtuk a történelmi események. Azok a plakátjai is igen szellemesek, amelyek valamilyen áru reklámozását szolgálták, vagy filmeket propagáltak. Náday Pál szerint (1920) *„Senkinek ouvre-e nem nyújt annyi tanulságot, mint azé a fiatal művészünké, akiben úgy látszik a külföldi is a legoriginálisabb plakáttervezőnket látja: Bíró Mihályé."*

Az emigrációban élő Bíró Mihály sorsa egyre rosszabb, nehezebb lett, bár sokat dolgozik, minden természetű grafikai munkát vállal a könyvborítótól az exlibrisig. Franciaországból már betegen tért vissza hazájába 1947-ben. Egy év múlva meghalt, de kiemelkedő művészete ma is él és hat.

*

A *Magyar festők Itáliában* című nagyszabású, reprezentatív kiállításon a Nemzeti Galériában 225 kép magyar szerzője tett vallomást Itália szeretetéről, az olasz táj műemlékeinek ösztönző hatásáról, szépségének varázsáról. Hiszen „Itália az a valaki – amint André Suarés francia író írja – aki örökké 20 éves marad". Több mint ezer éve vándorolnak gyönyörű tájain. A mi kapcsolataink először történelmiek, majd művészeti vonatkozásúak. Elég itt Mátyás korára hivatkoznunk, de főleg a XIX. században vált általánossá művészeinknek Itália tanulmányozása. A precíz bécsi, müncheni és a művészeti nevelésben nagy jelentőségű párizsi akadémia szelleme más volt, mint Itália varázsa.

A kiállítás katalógusa *Kisfaludy Károly* költővel kezdi az olasz táj szépségeiben és felbecsülhetetlen műemlékében gyönyörködők sorát s folytatja napjainkig. Az élményről, az ott töltött időről remekül elrendezett képek sora számol be. *Markó Károly* Rómában, Firenzében és Pisa mellett készíti apró alakokkal benépesített klasszicista tájképeit. Példáját fiai is követik. *Barabás* is ott jön rá a tájképfestés ízére akvarellel festett művein. Utánuk már alig van olyan festőnk, aki ne töltött volna rövidebb vagy hosszabb időt Olaszországban. *Tikos Albert, Zichy, Lotz, Thán, Szinyei*, később a nagybányaiak, majd *Koszta, Fényes* dolgozik ott hosszasabban. A két nagy magányos: *Csontváry* és *Gulácsy* is Itáliában talál egyéni hangjára. Az előbbi főleg Taorminában, az utóbbi pedig Észak-Itália kisvárosaiban keresi különös világának méltó színhelyét és hőseit. *Egry* Szicíliát, *Csók* Amalfit látogatja meg. *Bernáth* és *Szőnyi* is remekművek sorozatával és felejthetetlen emlékekkel térnek vissza Itáliából. 1929-ben a Római Magyar Intézet újjá szervezése egész iskola létrejöttét eredményezi. Így *Aba Novák, Pekáry, Molnár C. Pál, Patkó, Medveczky, Élesdy* és még sokan mások kerülnek Olaszhon hatása alá. Kiegészíthetjük e gazdag névsort csaknem minden jelentős művészünk nevével, akik 1945 óta fordultak meg ott.

Nemcsak a kiállított képek témája vall az ott látottakról, élményekről, hanem igen jelentős ösztönző erő is mutatkozik meg bennük. Sokan ott találták meg művészi kifejezőmódjukat, ami csak az alkotásaikban mutatkozó nagy változással mérhető le.

*

A kecskeméti festőiskola egykori megteremtője Székely Bertalannál, majd Münchenben Hollósy körében. Párizsban a Julian Akadémián dolgozott. Első nagy képei – így a Hadúr kardja is – Bastien Lepage hatására készültek, a finom naturalizmus jegyében. Bágyadt szürke egységes megvilágítással, időtlen álmodozásban szerepelteti figuráit. Nagybányán, ahová az alapítás évében 1896-ban érkezett, egyszerre színesebb lett a palettája. Hollósy, Thorma, Ferenczy Károly példáját követi s a természettel szorosabb kapcsolatba kerül. Új hangok szólalnak meg művészetében. Meseszerű hangulatot árasztó, szép művészi egységbe foglalt természeti részletét, a Völgyben című kompozícióját már Nagybánya ihlette. A Tavaszi kirándulás, az Itatás napsütésben fürdő színessége kiforrott nagybányai stílusát példázzák. Újabb külföldi út, újabb élmények következtek Itáliában és Párizsban. Gauguin képeinek hatására dekoratív ábrázolásmóddal kísérletezett. Síkszerű megoldásain a szecesszióra jellemző stilizáltság is jelentkezik. Hazatérve a kecskeméti művésztelep vezetését vállalja, s a város jellegzetes helyeit és a vidék embereit festi. Dekoratív jellegű alkotásai közül Kofák a hóbuckák között, talán a legismertebb.

Az első világháború után főleg szülőföldjén, Somogy vidékén s a Balaton mellett alkotott nagy termékenységgel. *„Az ecset, amellyel dolgozom, boldogságot szerző hangszer a kezemben* – írta – *én senkit sem irigylek, a legboldogabb emberek közé számítom magamat."* E derűs nyilatkozat ellenére is meg kell látnunk utolsó képeiben a művészi hanyatlás jeleit. Ami azonban nem kisebbíti előző műveinek értékét és a kecskeméti festőiskola megteremtésének érdemét, az ottani művészi élet elindítását és fellendítését. Petrovics Elek egész művészetét jellemezve így ír: *„Drága emléke volt a múltnak, szép fehér lobogója nagy hagyományoknak, de egyszersmind olyan tevékeny munkása a jelennek, hogy nem tudjuk mit csodáljunk jobban, lankadatlan buzgóságát-e, vagy lelkének ifjúságát és kezeinek könnyűségét. Művésznek a javából való volt, halk és kedves, hűszívű barát."*

*

A Nemzeti Galériában a magyar plakátművészet egyik megteremtőjének, *Bíró Mihálynak* (1886–1948) műveiből nyílt igen tanulságos kiállítás. A bemutatott 130 plakát és háborús témájú képe bizonyság arra, hogy Bíró tehetsége, forradalmi ereje nemcsak a saját, hanem a magyar grafika hírét is öregbítette. A szecesszió idején tűnt fel, s az 1910-es évektől a plakáttervezés volt csaknem egyedüli kifejezési formája.

A plakát, Bíró Mihály életművének zöme, az utca művészete. Szól a járókelők mindenikéhez, célja, hogy messziről feltűnjék, magára irányítsa a figyelmet, s gyorsan megértesse magát, illetőleg tartalmát. Ezért feltűnőnek, könnyen felfoghatónak kell lennie. Tanít és gyönyörködtet egyszerre, de csak akkor, ha valóban művészi alkotás. Ahogy Bírónak plakátjait szemléljük, érezzük, hogy a művész mindezekkel nemcsak tisztában volt, hanem erőteljes színfoltjai, expresszionista megoldásai mintaképül szolgálhattak kortársaik számára s legjobb haladó hagyományaink közé sorolhatjuk. Tudta azt is, hogy a plakát agitatív mondanivalójának azonnal szembe kell tűnnie. Egy erőteljesen, lendületesen felrajzolt figurája, mint híres Vöröskalapácsos embere, melyet még 1911-ben készített a Népszava számára, néhány, a lényeget kiemelő élénk színfolt, többet mondhat a nézőnek, mint a részletező, pepecselő, vagy éppen naturális rajz, vagy finomkodó szín.

A jó plakát a fokozott elhagyások és kiemelések művészete. Így sokkal nagyobb a vonzóereje, a plakátnál sokat emlegetett „blickfang", a pillantást magához ragadó szerepe. Bíró erőteljes kontúrokat is használ, a szemet irányító vonalak nála a nézés továbbvezetésére

nagy nyomor közepette élő, örökösen vándorló művészt, így életéről és alkotásairól is sokat megtudhattunk a bajai látogatás során. Ahogy kiserkedt a tavasz, s a föld népe hozzáfogott a munkához, Nagy István is rendbeszedte csekély, festő-holmiját, s gyalogszerrel hozzáfogott az ő különös alkotó barangolásaihoz. Vándorlásainak kicsiny tanyák, elhagyott domboldalak voltak csendes állomásai, nem a városok. Sohasem a gondozott természet érdekli, hanem kizárólag a magára hagyott. Gyakran emlékké finomodva jelennek meg képein a gyermekkor erdélyi tájai, fenyvesek, kopár lankák, harsogva rohanó hegyi patakok, amelyeknek partján birkák vagy tehenek legelnek. A hangsúlyozott szerkezet és erőteljes természetkivágás ellenére is meseszerűség, költészet hatja át műveit, amelyhez foghatót csak a népdalok világában csodálhatunk meg. Nemcsak maga a táj vonzotta, hanem a falvak és puszták földtúró népe is. Maga is székely parasztember fia, ki rövid tanítóskodás, főiskolai évek és külföldi tartózkodás után újra közéjük tért vissza. Tudta mitől vannak a gondterhelt arcok barázdái, mitől érdesek a csontos kezek. *„Parasztokat fest, de nem édesítve úri szalonok számára, sem dacos merészen rútítva a naturalizmus nyegléinek, hanem úgy, ahogy élnek elkallódva, igénytelenül is kiemelve egyszerre, majdnem véletlenül, a művészet fényében csodának* – írja Kosztolányi, Nagy István műveinek egyik első csodálója, majd így folytatja – *Savanyú arcú nénikéket göröngyös valóságukban, lapos, aszott mellel, fanyarul (festett). Mocskos zsellérarcokon, katonaszökevények borostás ábrázatán, vagy tilosba tévedt némberek ólmos szemealján rettentő feketeséggel az élet keservei jelentkeznek. Ezek az arcok lidércnyomásként térnek vissza.*"

A pompás bajai rajzokat szemlélve szinte magunk előtt látjuk a nekifeszült energiával és szemtanúk szerint csaknem önkívületben dolgozó művészt. Látjuk, amint lázasan kirobbanó ceruzarángások kígyóznak a papír felületén, belőlük kél életre a modell. Keményen rászántja tőmondatait a papirosra szénnel vagy pasztellel egyaránt. Olajképre ritkán tellett módja. A meleg és mély barnák sokféle fokozata, a fekete és szürke változatai tompa megvilágításban adják színskálájának általános hangoltságát. Annyira a belsőt, a lényeget látja, hogy a külsőségek nem is érdeklik. Az ősi frontális beállítás nála az az időtlen jellem megörökítését szolgálja. Nézzük legkedvesebb modelljének, egyben leghűbb mecénásának, fejkendős édesanyjának ezer ránccal borított arcát, *„olyan mint egy tölgyfából bárddal kifaragott bálvány"* (Lyka K.). Nem egy kedélyállapotot örökít meg, hanem a modell belső világának összképét adja. Ebben a készségben van portréfestő ereje. Pedig egyetlen ülésre készítette portréit. Több százat is ismerünk belőlük. Ezek egy részét éppen Baján találhatjuk meg. E kiállítás újra meggyőzött arról, hogy Nagy István művészete mennyire messze jár a hétköznapok olcsó formáitól, miért is kevesen értették annak idején. Igazi expresszionizmus, amely önmagából jött, nem intellektuális programkitűzésből fakadt. A művészi termés örökéletét az egyéni jelleg biztosítja. Nagy István kiemelkedő voltát egyéni erejének, sajátos előadásmódjának, alkotásai humánus tartalmának köszönheti. Derkovitshoz, Dési Huberhez, Tornyaihoz hasonlóan a magyar néppel, az elnyomottakkal vállal közösséget, értük emel szót képeivel. Erre kötelezte őt mélységes humanuma, etikai tisztasága és társadalmi felelősségtudata.

*

A Kecskeméti Katona József Múzeum négy termében *Iványi Grünwald Béla* (1867–1943) születésének századik évfordulóján rendeztek emlékkiállítást, melynek mintegy 46 rajzát, vázlatát s főleg olajképeit mutatták be: végigkísérhettük a művész életművének fontosabb állomásait.

NAGY István

/708

M. KISS PÁL

HAZAI KIÁLLÍTÁSOK

Hagyományokat tisztelő, jövőt kereső jószándék jellemzi az elmúlt félév művészi kiállításait. Egy-egy olyan nagyszabású bemutató mellett, mint Nagy István, Iványi-Grünwald Béla, Bíró Mihály és Gadányi Jenő emlékkiállítása, Magyar festők Itáliáról készült alkotásai, s a kisebb termekben kiállító művészeink szépen egészítik ki e sort. Nem szólunk beszámolónkban az általános nagy érdeklődést kiváltó külföldi mesterekről, mint Picasso, Henry Moore, a szovjet-örmény Szárján művészetéről, illetve kiállításairól, sem a lengyel, finn népművészeti, japán plakát s a nemzetközi gyermekrajz bemutatókról sem. Múzeumok mellett klubok, művelődési otthonok, népfront-helyiségek, iskolák szinte versenyezve nyújtanak egyre több segítséget művészeinknek. Örvendetes jelenség, hogy két igen jelentős emlékkiállításunkat vidéki városban rendezték.

Kiállításaink igen sokszínű anyagról tájékoztatnak. Nem csoda hát, ha ankétokon, újságokban, a rádió és televízió műsoraiban szenvedélyes viták hangzanak el korunk sokrétű művészetéről. Egyesek – igaz, hogy mind kevesebben – még a múltszázadi naturalizmus szellemét idézik, mások meg a Garaudy-féle „parttalan realizmus" ürügyén minden irányzat előtt tágra nyitják a kapukat. Egry József kiváló Balaton festőnk naplójegyzetének szavaival élve: *„Legtöbb művész a lefestésre veti a hangsúlyt, nem az élményen alapuló mondanivalóra. Ezek azért rajonganak a természetben, ami a legkevésbé fontos a művészetben. Minél közelebb jut az ember a természet lényegéhez, annál jobban távolódik a természet látványától. Először a látottakat ismertté, az ismerteket tudottá, a tudottakat élménnyé, az élményeket magasztosakká kell tennünk, hogy művészetet hozhassunk létre."*

*

A bajai Tanítóképző Intézetben *Nagy István* (1873–1937) a harminc évvel ezelőtt elhunyt, hányatott életű művészünknek képeiből nyílt kiállítás. Baján töltötte utolsó napjait. Az ottani jószemű műgyűjtők sokat vásároltak műveiből. Ezekből állítottak ki 80 olaj, pasztell és szénrajzot, táj- és alakos képet egyaránt. Többen személyesen is ismerték a

1021

1979.VI.15. Kossuth 11.oo /Z.
Gondolat
- - - - - -

- A Rádió irodalmi lapja. Szerkesztő rendező Dorogi Zsigmond.
- Forrás. Bemutatjuk Kecskemét irodalmi folyóiratát.
A házigazda Bodnár György irodalomtörténész. Bevezetőt mond Bota Imre.
- Kedves Hallgatóim! Mindjárt azzal kezdhetem, hogy milyen találó cimet találtak évtizedje a kecskeméti lapalapitók. Szóváteszem ezt,mert minden irodalmilap alapitás,és a század első harmadában igen gyakori volt az ilyesmi, ha reális lehetőségek kifejezése, a keresztelőn bizonyitott mindig először. Azt mondták. Nyugat. És ebben már benne volt,hogy itt nem akárkik fogtak össze. Azt mondták Válasz. A kor kérdez, a szellem embere válaszol, Abból is látszik, ismét valakik vállalkoztak. S mondtak Pandorát, Apollót s ki ne értene már ennyiből is. Kecskeméten azt mondták Forrás. Vagyis a lapalapitók tudták,hogy ott vannak, éppen ott,ahol a mélyből most szökik a hüs,vagy hő a felszinre. A kecskeméti lapalapitók pionérok voltak,ám a szellem avatottjai is, mert arról sem feledkeztek meg, hogy a gondolati kezdeménynek mindig vannak előzményei. Nem feledkeztek meg Tóth Lászlóról, nem arról a megkerülhetetlen tényről,hogy a kecskeméti nyomda részvénytársaságban nyomtatták Németh László Tanu-ját, aztán a Választ, Ortutai Magyarság tudományát, Erdélyi Józsefnek azt a gyüjteményes verses kötetét,amelyet aztán nyomban elkobzottak. A lapalapitók nem feledkeztek meg arról, volt itt szellemi helyzeti energia, hogy az alkotó szellem olyan természetü, amire még az is érvényes, hogy egy fecske is csinálhat nyarat. Tóth László példája biztatás lehetett a lapalapitóknak, akik nem voltak sokan, de éppen elegen ahhoz,hogy felismerték a 60-as évek kecskeméti viszonyaiban olyan nagy energiák feszülnek, aminek van fölöse is, és ezt szublimálni érdemes. Igy lett Kecskemét, mint elébb szőllészei, kertészei, most Forrása révén az a példás közösség, amely igazolja,hogy a szikláből is lehet vizet fakasztani. És én még azt is vélni merem, hogy a Forrás évfolyamaiba a szőllészek és kertészek szellemi és erkölcsi energiái is belesürüdött, akiknek a többi közt ez a város gazdagságát és jellegét köszöni. Vagyis. Nem úgy veti le magáról a provinciát egy szellemi kezdemény, hogy mindenáron más akar lenni,mint amivé a körülmény és idő tette. Amit teritoriálisnak minősitettem, azt önismeretnek neveztem rögvest, és ennek az önismereti szándéknak a közvetlen megnyilvánulása a Forrás lapjain a szociográfia szolgálata. Ki ne tudná, ha járatos a jelen irodalmában azt,hogy a Forrás, meg a jelen irodalmi szociográfia között milyen bensőséges kapcsolat van. Ugy vélem azonban,hogy ezzel keveset mondok. A lap és a szociográfia kölcsönössége nem kapcsolat egy lap és egy müfaj, vagy akár irodalmi törekvés

1021

1979.VI.15. Kossuth 11.oo /Z.
Gondolat
- - - - -

- A Rádió irodalmi lapja. Szerkesztő rendező Dorogi Zsigmond.
- Forrás. Bemutatjuk Kecskemét irodalmi folyóiratát.
A házigazda Bodnár György irodalomtörténész. Bevezetőt mond Bota Imre.
- Kedves Hallgatóim! Mindjárt azzal kezdhetem, hogy milyen találó cimet találtak évtizedje a kecskeméti lapalapitók. Szóváteszem ezt,mert minden irodalmilap alapitás,és a század első harmadában igen gyakori volt az ilyesmi, ha reális lehetőségek kifejezése, a keresztelőn bizonyitott mindig elöször. Azt mondták. Nyugat. És ebben már benne volt,hogy itt nem akárkik fogtak össze. Azt mondták Válasz. A kor kérdez, a szellem embere válaszol, Abból is látszik, ismét valakik vállalkoztak. S mondtak Pandorát, Apollót s ki ne értene már ennyiből is. Kecskeméten azt mondták Forrás. Vagyis a lapalapitók tudták,hogy ott vannak, éppen ott,ahol a mélyből most szökik a hüs,vagy hő a felszinre. A kecskeméti lapalapitók pionérok voltak,ám a szellem avatottjai is, mert arról sem feledkeztek meg, hogy a gondolati kezdeménynek mindig vannak előzményei. Nem feledkeztek meg Tóth Lászlóról, nem arról a megkerülhetetlen tényről,hogy a kecskeméti nyomda részvénytársaságban nyomtatták Németh László Tanu-ját, aztán a Választ, Ortutai Magyarság tudományát, Erdélyi József azt a gyüjteményes verses kötetét,amelyet aztán nyomban elkobzottak. A lapalapitók nem feledkeztek meg arról, volt itt szellemi helyzeti energia, hogy az alkotó szellem olyan természetü, amire még az is érvényes, hogy egy fecske is csinálhat nyarat. Tóth László példája biztatás lehetett a lapalapitóknak, akik nem voltak sokan, de éppen elegen ahhoz,hogy felismerték a 6o-as évek kecskeméti viszonyaiban olyan nagy energiák feszülnek, aminek van fölöse is, és ezt szublimálni érdemes. Igy lett Kecskemét, mint elébb szőlészei, kertészei, most Forrása révén az a példás közösség, amely igazolja,hogy a sziklából is lehet vizet fakasztani. És én még azt is vélni merem, hogy a Forrás évfolyamaiba a szőllészek és kertészek szellemi és erkölcsi energiái is belesürüdött, akiknek a többi közt ez a város gazdagságát és jellegét köszöni. Vagyis. Nem úgy veti le magáról a provinciát egy szellemi kezdemény, hogy mindenáron más akar lenni,mint amivé a körülmény és idő tette. Amit teritoriálisnak minősitettem, azt önismeretnek neveztem rögvest, és ennek az önismereti szándéknak a közvetlen megnyilvánulása a Forrás lapjain a szociográfia szolgálata. Ki ne tudná, ha járatos a jelen irodalmában azt,hogy a Forrás, meg a jelen irodalmi szociográfia között milyen bensőséges kapcsolat van. Ugy vélem azonban,hogy ezzel keveset mondok. A lap és a szociográfia kölcsönössége nem kapcsolat egy lap és egy müfaj, vagy akár irodalmi törekvés

között. a szociográfia, mint szemlélet, és a lap programját és szerkesztését meghatározó szemlélet egybehangoltságát kell szóvátennem ahhoz, hogy eleget mondhassak. Eppen a Forrásban megjelent szociográfiai munkáknak köszönhető, hogy a rejtelmes müfajról, tágabban esetleg irányzatról ma többet és pontosabbat tudunk mint valaha. Hogy a szociográfia a szociológiai tapasztalatnak, és az önéletrajzi élménynek az interferenciája, hogy felfedezés, hogy nem azoknak irják, akikről szól, mert másokban támad a büntudat, és megint másokban támaszt büntudatot, Mindennyit akkor is tudtunk, midőn csak a 3o-as évek szociográfiai mozgalmak körén vizsgálódtunk. Még arról is volt később elképzelésünk, hogy mit jelent a szociográfia egy statikus társadalom szellemi viszonyai között, s mit akkor, midőn a társadalmi mobilitás korszakában váratlanul megújúl. De hogy a szociográfia hátterében a tapasztalatnak és elméletnek milyen kölcsönössége van, azt éppen a Forrás szerkesztői szemlélete és a szemlélet következetes érvényesitéséből eredt szerkesztői gyakorlat révén ismerhetjük meg. Most, a gondolatsor végén talán szememre lehetne vetni, hogy arányérzékemmel valami baj van. Hadd tegyek azért még az eddigiekhez, hogy amit mondtam, abba a lehetőséget is bele kell gondolnunk. Ez a lehetőség azonban nem valami általános és véletlen tényező a képletben, hanem organikus része és következménye a Forrás jelenlegi szerkesztői elképzelésének és gyakorlatának. Mindenesetre, mikor mi szivesen olvassuk ezt a folyóiratot, vagy egyikünk, másikunk megtiszteltetésnek és inspirációnak érzi, ha a Forrás műhelyébe invitálják, abban benne van az is, hogy egyátalán nem kevés, ami a szerkesztői elképzelés tágasságán belül ezideig megvalósult a kecskeméti irodalmi műhelyben.

- Engedjék meg, hogy most a TIT Budapesti Irodalmi Szakosztálya, a Magyar Irók Szövetsége és a Magyar Rádió Irodalmi Osztálya nevében szeretettel köszöntsem a közönséget, a Forrás itt megjelent szerkesztőit, munkatársait, és elkezdjük ezt a Forrás estet.

- Hogyan lehet egy folyóiratot bemutatni a hallgató közönségnek? Nyilvánvalóan leghitelesebben magával a folyóirattal. Először a főszerkesztőt, Hatvani Dánielt kérdezném meg, mi a folyóirat koncepciója, mi a története, hogyan alakult ki ez a Forrás cimet viselő folyóirat, amely jó mellesleg ilyen cimen most ünnepli lo éves évfordulóját, és amelynek történeti folyóirat, történeti előzményeihez tartozott a Kiskunság.

- Lényegében 1955-től kezdve jelent meg Kiskunság cimmel, időszakonkint megjelenő hol folyóirat, hol antológia. A 6o-as években kezdődött valamiféle nagyobb fölivelés, egyrészt antológia formában ekkor váltak mutatósabbá a Kiskunságnak a számai, és nemcsak mutatósabbá, hanem egyúttal tartalmasabbá is. Azzal összefüggésben, hogy Kecskemétre kezdettől valami nagyobb figyelem irányul szellemi téren is, korábban

inkább csak gazdasági vonatkozásban, és nem utolsó sorban azzal,hogy új tehetségek jelentkeztek, Raffai Sarolta pályája a 60-as évek közepétől indult, költőként kezdte,és nem kis részben akkor a Kiskunság számaiban is publikált, Buda Ferenc szintén azidőtájt költözött oda,majd pedig a Forrás indulásakor még szélesebben alapra támaszkodhatott, hiszen olyan jeles szociográfusok kerültek akkoriban oda, mint pl. Kun Szabó Ferenc,és Zám Tibor. Természetesen az azelőtt ott élőekre is méltán,és eredménnyel támaszkodhattunk, Orosz László irodalomtörténészre, és Szekér Endre esztétára, kritikusra ugyszintén.

- És Szekér Endre, aki főszerkesztő-helyettes a lapnál, hogyan látja azt a munkamegosztást,amely az országos és egyéb folyóiratok között nem csupán ugy alakul ki, hogy az adott tehetség anyaggal gazdálkodik, hanem figyelembe veszi, az egyéb vállalásokat, az egyéb célkitüzéseket is. Tehát végül is mi az,ami ebben a munkamegosztásban erre a folyóiratra hárul, és amit szivesen vállalat.

- Egyrészt elsődlegesen a szociográfiai alszélre szeretnék utalni,arra,hogy a folyóirat kezdettől fogva többet vállalt e tekintetben, az utóbbi években pedig a folyóirat fedőlapjára is rákerült a szociográfia, jelezve ezzel, hogy a szerkesztőség többet akar tenni e tekintetben. Gondolunk arra, hogy egyrészt szociográfiai pályázatokat szervezett a folyóirat, másrészt megbizásokat adott egy-egy mü elvégzésére,a közelmultban egy község,Fülöpszállás feltérképezésére, másrészt utalok arra, hogy a szociográfiai konferenciák megszervezése egy-egy jelentős téma, gondolok itt Erdei Ferenc életmüvének különböző oldalról való feltérképezése, mindenféleképpen olyan területet adott a folyóiratnak, amelyet talán más folyóirat nem vállalt volna. Másrészt természetesen utalnék egy olyan sajátos szinre, amely a volklórral, népköltészettel, a néprajzzal van kapcsolatban.

- Egy folyóirat a maga közösségének világában nyilván része egy kulturális közösségnek, egy kulturális szerkezetnek is. Kecskemét különösen nevezetes arról, hogy a képzőmüvészetben,az épitészetben,vagy pl. a Kodály kultusz ápolásában példaadó az egész ország számára, és ebben a szélesebb kulturális közösségben élve, nyilván kialakult a kapcsolat a különböző müvészeti ágak kulturális törekvések között. Buda Ferenctől és Gór Imrétől kérdezném.

- Elég régen Kecskeméten élek, ugy hogy nyomon követhettem ezt a fejlődést, ami nem elsősorban a városnak az érdeme, ezt is meg kell mondanom,hanem elsősorban a megyéé. A megye közelsége teremti meg azokat a lehetőségeket,amiből irodalom, amiből müvészet születik. Ez gondolom a pénzügyi kérdésekkel éppúgy összefügg, mint a szellemi irányitással. Szekér Endre emlitette itt az előbb a Forrás költészetanyagaként a volklórt.Népköltészetet. A népmüvészet ugyanigy bekerült a Forrás

lapjaira, és a megyében, a környéken élt nagy képzőművészek, Nagy Istvántól napjainkig alapját képezték annak az útnak, amely a mai népmüvészeti indittatású müveken keresztül jelentkezik a Forrás szinte mindenegyes számában. Ugyanakkor el kell mondanunk azt,hogy a művészeti alap, kecskeméti alkotóháza igen alkalmas arra,hogy kapcsolatokat teremtsünk az ország olyan képzőművészeivel,akik rokonaink valamilyen formában,és más hasonló események is vannak Kecskeméten, ilyen a zománcművészeti telep, ahol a világ minden tájáról összesereglett művészek alkotásai látnak napvilágot, ezekkel a művészekkel beszélhetünk, ők vallanak nekünk, a müveiket pedig a Forráson keresztül bemutathatjuk. Kecskeméten müködik a nemrég alakult kerámia stúdió,amely mint ilyen,egyetlen az országban,és lehetőséget nyujt szintén arra,hogy sok embertől gazdag válogatást tudjunk adni a folyóiratnak. E-mellett természetesen a hazai ipart is rendkivüli módon pártoljuk, bemutatjuk saját képzőművészeinket, akik a területünkön élnek, de ez nem jelent különösebb behárkózást, az természetes,hogy szellemi rokonainkat látjuk legszivesebben a Forrás lapjaink.
- Mindazt,amit Gór Imre látom elmondott, mindössze röviden annyival szeretném kiegésziteni, jó volna, ha elmondhatnánk azt,ź hogy nincs vidék és nincs főváros. Még van,és még sokáig lesz is. Magam három évig laktam Budapesten, meg kell mondanom őszintén,hogy máig is hiányoznak azok a barátaim, akikkel vidéki létem miatt ritkábban találkozhatok. Azonban öncsalás volna,hogyha azt mondanám,hogy én csak ott tudnék dolgozni. Jelenleg éppen itt sem tudok éppen, de ez nem azért van,mert Kecskeméten élek. Mindegy,hogy hol élsz. Ha a helyed megtalálod, ha magad megtalálod, akkor talán még Nagykálóban is lehet,vagy Szalonnán.
- Nem akarod megoldani ezt a tömör válaszodat, annak ellenére, hogy azt mondod, hogy nem dolgozol, verssel?
- Hát nem annak ellenére, hanem azzal együtt. Ez ugyanis régi vers már.
- Sólásért való ének. /vers./

- Nagyon tanulságos lehet azoknak az iróknak a véleménye is, akik valamikor a Forrásnál,vagy annak elődjénél indultak, de azóta másfelé sodorta őket hivatásuk, munkájuk, vagy az élet. Egyátalán a lehetőségük. Vagy a szó jó értelmében a karrierjük. Azért nagyon tanulságos ez a vélemény,mert ők kettős látással rendelkeznek. Nyilván munkál bennük a hüség, a nosztalgia, de egy távlattal is rendelkeznek, amely ott szerezhető meg,ahol jelenleg élnek és müködnek. Raffai Saroltának mi a véleménye és mi a lapról a véleménye?
- Nem az ifjúságot siratom, amikor Bács megyét siratom, én hallatlanul sokat kaptam az ottani tájnyelvtől,amely azt hiszen napjainkig földeritetlen. Továbbá én nem tudok elfogultság nélkül arra a megyére visszagondolni és nem tudok elfogultság nélkül az ott töltött évekre, a szerkesztő-

ségben való munkáinkra sem visszagondolni, a Forrás folyóiratában eltöltött évek, és az ott való munkák közül legemlékezetesebbek is vannak, emlékezetesek azok is,amikor az ember három kiló kézirat anyagot olvasott végig ugy,hogy majdnem fölöslegesen, de vagy hiábavalóan, de borzasztó nagy öröm volt,amikor olyan találat, nagy találatra akadtó az ember, mint a mellettem ülő Balázs József Koportos c. kisregénye, amelyet a sorsom olyan szerencsés volt hozzám,hogy én szemelgettem végig elsőként, azt hiszem.
- Balázs József. Akiket elvisz az ördög. /részlet./
- Pintér Lajos, Tükörbenéző. /vers./
- Kiss Benedek, Gordano Brunó önmagáról és a világról./vers/
- Kedves közönségünk! A Forrás jelenlévő költői a fiatalabb nemzedékekhez tartoznak, sőt azt is mondhatnám, a mai magyar irodalomban lehet-e egyátalán beszélni irányzatrendszerről, akkor egy nagyon karakterisztikus irányzatot képviselnek indulásuktól kezdve. Kovács István, Kiss Benedek, Kutasi József munkássága azt hiszem, jobban bizonyitja ezt,mindenféle theoretikus igazolás. Jelen van azonban közöttünk Simonyi Imre is, akinek más a stilusa, más az előtörténete, és mondhatnám, hogy más nemzedékhez is tartozik, középkorú nemzedékhez, ezt a magam érdekében is mondom, hogyan érzi ő magát ebben a környezetben? Azt jól tudjuk,hogy a folyóiratnak a több nemzedéki rendszer nagyon hasznos, de vajon egy ilyen környezet mit jelent egy más irányú és más előtörténetü költőnek?
- Nagyon kedves voltál, hogy ilyen fogas kérdést adtál föl, megpróbálok válaszolni.Én e percben Pesten nem mint iró inkongnitó vagyok és én azt hiszem, én mint Ujpest drukker érkeztem meg Pestre, és e percben engem egy dolog érdekel igazán,hogy holnap este győz-e az Ujpest a Csepel ellen. Na most, hogy egy futbal-drukker irhat verset is, hát azt hölgyeim és uraim hadd próbáljam egy régebbi irásommal hát bizonyitani, elnézést a jelenlevő müvészektől,belekontárkodok a szakmájukba, fölolvasnék akkor egy verset, Pár pohár ź rizling, egy régi bormérésben, néhai Timár József szinmüvész emlékezete. /Részlet./
-

- Elhangzott, a Gondolat, a Rádió Irodalmi lapja. Szerkesztő rendező Dorogi Zsigmond. Forrás. Bemutattuk Kecskemét irodalmi folyóiratát. A müsort Filipini Éva állitotta össze. Közremüködött Székhelyi József,Szersén Gyula, Szilágyi Tibor.

ADATTÁR

NAGY ISTVÁN MŰVEINEK JEGYZÉKE

A Magyar Nemzeti Galéria 1977 elején elhunyt főigazgatóhelyettesének Nagy Istvánról szóló poszthumusz kötete művészeti könyvkiadásunk kimagasló teljesítménye, a magyar mőtörténelemírás maradandó eredménye. Solymár István azt foglalta össze köyvében, amivel már hosszú időn át foglalkozott. Korábban sok meggyőző vázlatot, részletközleményt adott ki Nagy Istvánra vonatkozó kutatásaiból. Az összegezés így adatokban épp oly gazdag, mint amennyire okfejtése hiteles. Meggyőzően idézi fel századunk magyar festészetének egyik legjelentősebb alakját, elhitetően érzékelteti az életmű kialakulásának mozgató rugóit, találóan motiválja a pályakép meghatározóit. A szerző olyan művészi munkálkodást dolgozott fel, mrlyet számos eddig ismeretlen tényező növelt sokoldalúvá, s bár Nagy Istvánnak végül is az elmúlt fél évszázad folyamán elég tekintélyes bibliográfiája gyűlt össze, a monográfusnak rengeteget kellett fáradoznia ahhoz, hogy új támpontokat gyűjtve pontos áttekintést nyújtson mesterünk alkotómódszerének, stílusának, művészete sajátosságainak kialakulásáról. A műértők már eddig is feltételezték, hogy Nagy István képeinek a száma több ezerre tehető, Solymár István kutatásai a határokat még ki is tágították, ugyanakkor azonban az életmű kiterjedését feltérkképezhetővé tették, olyan alapokat fektettek le, amire építve — a továbbiak során — a teljes rekonstrukció is lehetővé válik. Nagyot lépett előre művészettörténelmünk, azzal hogy Solymár István többször is alkalmat talált Nagy István erdélyi munkásságának, az ott fellelhető műveinek áttanulmányozására, ami kiegészülve a délvidéki termés, a bajai korszak vizsgálatával a korábbiaknál sokkal gazdagabb összképet idéz fel festőnk tevékenységéről. Mindez — a közgyűjteményekben és a magánosoknál lévő képek felsorakoztatásával — nem kerülhetett bele a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatnál megjelent könyvbe, mert a monográfia megírásakor csak a gondos válogatás, a körültekintő kiemelés biztosíthatott módot a fejlődés, a kibontakozás lényeges vonásainak a bemutatására. Solymár István kötetének a megjelenését követően sokan jelentkeztek máris reflexióikkal, emlékeikkel, lappangó művek lelőhelyének közlésével, s így a továbbiakban ki lehet majd egészíteni azt az — eddig talán még nem hiánytalanu, de reálisnak mondható — oeuvre-katalógust, melynek anyagát a szerző halála után rendeztek sajtó alá önzetlen munkatársai.

Könyvében Solymár István egyértelműen felsorolta mindazt, ami Nagy István művészetének egyéni jegyeiről, általános tanúlságairól megtudható. Helyesen tette, hogy mondanivalóit időrendbe szedte, a rendelkezésre álló forrásokból — cikkekből, visszaemlékezésekből — kiindúlva kísérte végig mesterünket. Ezekhez a forrásokhoz kapcsolódva azután elmondta a maga véleményét az akkor keletkezett és az egyes kiállításokhoz, vándorlásokhoz köthető képekről, s ezekben a megjegyzésekben, műelemzésekben azután a visszatekintő műtörténész szempontjai szerint értelmezte, rangsorolta az újabb és újabb alkotói korszakok szándékait, eredményeit. Ilyen értelemben két érdekes következtetésre jutott Solymár István. Az egyik az, hogy a korabeli kritikák, beszámolók tekintélyes része időtálló megállapításokat fűzött Nagy István tárlataihoz. Különösen az erdélyi lapok cikkírói bizonyultak jószemű, érzékenyszívű ismertetőknek, akik kellő komolysággal, elmélyült figyelemmel nyilatkoztak az aktualitásokról. Solymár István másik következtetése leszögezi, hogy Nagy István tudatosan, felkészülten építette fel művészetét, nem volt működésében semmi az „ösztehetségek" ösztönösségéből; magasfokú mesterségbeli iskolázottsággal, nagyonis átgondolt koncepció szerint vitte végig — lépésről-lépésre — az „egyszerűsítés" folyamatát festészetének a jellegében. Már a régebbi írásokban is található volt efféle állásfoglalás, Lyka Károly többször is kifejtette, hogy Nagy István mint képzett festő magától értetődő meggyőződésből foglalkozott a néppel, a falusi tájjal, vállalta a magyar valóság krónikásának a szerepét, cicomátlan következetességgel dolgozott, s nem törekedett egyénieskedő modor kikísérletezésére, mert mindenek előtt az őszinteséget tisztelte.

Persze, Solymár István sok más tanúlságot is levont Nagy István művészetéből, amely tanúlságok piktúránk nemzeti jellegzetességeire, a képalkotás haladószellemű művelésének feltételeire, az elkötelezett művész vallomásainak társadalmi, esztétikai értékeire vonatkoznak. Érvelését azért tudta elfogadhatóvá tenni, mert — ha csak cédulákon is — de összeállt már a mester műveinek a jegyzéke, s ennek a segítségével hiteles pályaképet tudott felrajzolni esztétikai, etikai vonatkozásaiban egyaránt.

Az életrajz és az oeuvre-katalógus összevetése tette lehetővé Solymár István számára, hogy hiteles rekonstrukció kerüljön ki kezei közül mind az életmű jellegére, mind létrejöttének indokaira nézve. A művek felsorakoztatása egyúttal értelmezésükre is lehetőséget teremtett. A mind teljesebb oeuvre-katalógus teheti csupán megalapozottá egy művészmonográfia megállapításait. Nagy István képeinek jegyzékét a muzeológiai, műtárgymeghatározó, szaktudományos szempontokon túl azért is kívánatos közreadni, hogy segítsen a mester művészetét helytállóan értelmezni, a magyar festészet pantheonjában a maga maga helyére beiktatni.

Pogány Ö. Gábor

NAGX ISTVSN oeuvre-katalógusa

O l a j

1. Nagy tizes Mindszenten, 1900
   o.v. 44 × 59,5 cm
   j. j. l.
   özv. Nagy Ferencné tulajdona
   Csikmindszent
2. A Horgos-út Csikimindszenten, 1900,
   o. v. 43,5 × 59,3 cm
   j. j. l.
   Hanke Aarthur tulajdona
   Brassó
3. Édesanyám, 1900
   o. v. 69 × 55,5 cm
   j. j. l.
   Nagy Antal gyűjteménye
   Csikmindszent
4. Hegyes lombos táj keritéssel, 1901 k.
   o. karton, 35 × 50 cm
   j. .j. l. (j. olvashatatlan)
   özv. Nagy Ferencné tulajdona
   Csikmindszent
5. Csiki táj, 1902
   o. k. 31 × 47 cm
   j. n.
   Bocskor Antal gyűjteménye
   Brassó
6. Önarckép, 1902
   o. v. 23,8 × 34 cm
   j. n.
   MNG. Ltsz.: F.K. 8109
7. Erdős táj közepén nagy fával, 1902 k.
   o. v. 35 × 49,5 cm
   j. n.
   Hanke Arthur tulajdona
   Brassó
8. Radnóti Rákóczi kastély, 1903 k.
   o.v. 40 × 32 cm
   j. j. l.
   MNG. Ltsz.: 65103 T
9. A csikmindszenti erdő, 1903 k.
   o.v. 44,2 × 60,5 cm
   j. n.
   Hanke Arthur tulajdona
   Brassó
10. Makói városrészlet, 1904
    o. fatábla, 31,2 × 41,2 cm.
    j. j. l.
    Szakács Gézáné tulajdona
    Csikszentlélek

11. Makói tájkép, 1904
o. v. 96,5×77,5 cm
j. j. l.
Gondos István tulajdona
Gyergyószentmiklós

12. Hortenzia, 1904
o. v. 43×43 cm
j. j. l.
Gondos István tulajdona
Gyergyószentmiklós

13. A makói gát, 1904
o. f. 23,8×32 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

14. A Csíkszentléleki völgy a Suta heggyel, 1904 k.
o. k. 35×30,5 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

15. Krumplihámozó leány, 1904
o. k. 69,5×68,5 cm
j. j. l.
Kassay Miklós gyűjteménye
Kolozsvár

16. Falusi udvar, 1904
o. fa, 18×32 cm
j. n.
Székely Miklós tulajdona
Budapest

17. Gyimes felé, 1904 k.
oi k. 31×47 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

18. Falusi udvar, 1904
o. v. 36,5×44,3 cm
j. j. l. 1904
Kovács Ilona tulajdona
Csikszentlélek

19. Makói marostöltés (a gátőr háza), 1904
o. fa, 24×31,7 cm
.j j. l.
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

20. Csíkmindszenti részlet, 1904
o. v. 36,5×44,3 cm
j. j. l.
Kovács Imre tulajdona
Csikszentkirály

21. László Júlia kislány arcképe, 1904
o. v. 56×43 cm
j. j. f. N. I. 1904
Geröffy Csanádné tulajdona
Gyergyószentmiklós

22. Gyilkos-tó, 1905
o. v. 18×26 cm
j. n.
özv. Nagy Ferenc tulajdona
Csikmindszent

23. Csíkmindszent, 1905 k.
o. v. 44×60 cm
j. n.
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

24. Ferenc öcsém arcképe, 1905
o. v. 85×65 cm
j. j. l. 1905
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

25. Ferenc öcsém felesége, 1905
o. v. 85×65 cm
j. j. l. 1905
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

26. Gyilkos-tó, 1905
o. f. 22×30 cm
j. n.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

27. Gyilkos-tó, 1905
o. f. 18×26 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

28. Csónakos a Gyilkostón, 1905
o. fa, 42×58,5 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

29. Erdős, hegyes táj, 1905 k.
o. k. 36,5×50 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

30. Erdőszéle, 1905 k.
o. v. 44×60 cm
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

31. Házak a Gyilkos-tó partján, 1905
o. fa, 17,2×26,2 cm
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

32. Gyilkos-tó, 1905
o. f. 41,3×58,6 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

33. Horgászok, 1906
o. k. 19,6×38 cm
j. j. f. 1906
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

34. Édesanyám, 1906
o.v. 68,55,5 cm
j. j. l. 1906
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

35. Imádkozó férfi, 1906
o. k. 26×36 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

36. Mosó asszonyok Csíkmindszenten (Részlet a Csíkmindszenti templomtizesből), 1906 k.
o. k. 31,5×36,5 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

37. Ház a domboldalon, 1907
o. v. 64×88 cm
j. j. l. 1907
Dr. Nagy László tulajdona
Budapest

38. Gyimesi táj, 1910
o. fa, 22×30 cm
j. n.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

39. Székely leány, 1910 k.
o. k. 38×45 cm
j. n.
Dr. Völgyessy Ferenc tulajdona
Budapest

40. Erdélyi faházikók, 1910
o. v. 28,5×43 cm
j. j. l. 1910
Krammer József tulajdona
Baja

41. Erdélyi falurészlet, 1910
o. v. 2[illegible],5×43 cm
j. j. l.
dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

42. Csíkmindszenti utca, 1910
o. k. 41×46,5 cm
j. n.
Dán József tulajdona
Budapest

43. Csíkmindszenti utca, 1910 k.
o. k. 31×36 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

44. Ajtóban, 1912
o. p. 13,5×20,5 cm
j. j. l. 1912
Dr. Aszalós Imre hagyatéka,
Baja

45. Falusi út, 1911
o. k. 35,5×49,5 cm
Gál József tulajdona
Csikszereda

46. Tájkép zsindelytetős házakkal, 1911
o. v. 49×34,5 cm
j. j. l.
Elekes Vencel tulajdona
Gyergyószentmiklós

47. Csíkmindszenti házak, 1911
o.k. 35×50 cm
j. j. l.
Elekes Vencel tulajdona
Gyergyószentmiklós

48. Ház az erdő szélén, 1911
o. k. 35,8×50,3 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

49. Gyilkos-tóhoz vezető út, 1911
o. k. 27×51 cm
j. j. l. 1911
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

50. Idős hölgy arcképe (özv. Nagy Sándorné), 1911
o. v. 59,5×49,6 cm
j. j. l. 1911
Gyuróo Nagy Lajos tulajdona
Budapest

51. Erdélyi faházak, 1911
o. v. 100×150 cm
j. n.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

52. Dr. László Dezső portréje, 1911
o. karton, 65×51 cm
j. j. l.
László Antal tulajdona
Gyergyószentmiklós

53. Mindszenti templom, 1911
o. v. 70×49 cm
j. j. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

54. Tájkép alakkal, 1911 k.
o. v. 46×66 cm
Krammer József tulajdona
Baja

55. Székely leányka, 1913
o. p. 72,5×51 cm
j. j. f. 1913
MNG. Ltsz.: F.K. 6602

56. Falusi táj, 1913
o. p. 36,2×49,8 cm
j. b. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

57. Tavaszi virágzás, 1913
o. v. 49×70 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

58. Borozás Fiumében, 1913
o. v. 28,3×21,3 cm
j. j. l. 1913
Lakatos Gyula tulajdona
Budapest

59. Kászoni részlet, 1914
o. k. 52,5×70 cm
j. j. l.
Dr. Nagy András tulajdona
Csikszentkirály

60. Csíkmindszenti kertek alján, 1914
o. k. 51×71 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

61. Tájkép, 1914
o. v. 49,5×57 cm
j. j. l. 1914
Paál József tulajdona
Budapest

62. A csíkmindszenti templom, 1914
o. k. 57×70,5 cm
j. j. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

63. Csíkszentlélek, 1914
o. v. 51×71 cm
j. j. l. 1914
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

64. Falurészlet sujkoló asszonyokkal, 1914 k.
o. k. 19×15 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

65. Szabó Antal háza Székelyudvarhelyen, 1914
o. v. 47,5×71 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

66. Kertek és házak, 1914 k.
o. v.
j. j. l.
Dr. Tompa Kálmán ismerőse hozta be a MNG-ba

67. Falusi udvar, 1915 k.
o. v. 53×67 cm
j. b. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

68. Anyám, 1915
p. o. 46×39,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

69. Férfi portré (Gál Ferenc malmos, Csikszereda)
o. v. 88×64 cm
Dr. Buzás János tulajdona
Gyregyószentmiklós

70. Erdélyi falurészlet, 1917 k.
o. k. 39×46 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

71. Anyám és bátyám, 1917 k.
o. v. 68×49 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

72. Kertrészlet, 1918
o. v. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 753

73. Katona-portré I., 1918
o. v. 32×48 cm
j. b. l.
A Zombori Városi Múzeum tulajdona

74. Katona-portré II., 1918
o. v. 32×48 cm
j. j. f.
A Zombori Városi Múzeum tulajdona

75. Gaál Ferenc arcképe, 1919
o. v. 79,5×64 cm
j. j. l. 1919
Dr. Buzás Márton tulajdona
Csikszereda

76. Daday Gerő festőművész arcképe, 1919 k.
o. k. 23×35,5 cm
j. b. l.
Dr. Boga Kálmán tulajdona
Marosvárashely

77. Női arckép, 1919
o. v. 91 × 66,5 cm
j. j. l.
Dr. Buzás Gábor tulajdona
Nagyvárad

78. Férfi portré (Gáll Gergely), 1919
o. v. 99 × 65 cm
j. j. l.
Dr. Buzás János tulajdona
Gyergyószentmiklós

79. Gaál Ferencné, szül. Szopós Róza arcképe, 1919
o. v. 89,5 × 64 cm
j. j. l. 1919
Dr. Buzás Márton tulajdona
Csikszereda

80. Fekete Mihály arcképe, 1919
o. k. 69,3 × 49,5 cm
j. j. l. 1919
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona

81. Merengő katona, 1919
o. v. 43 × 32,5 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Budapest

82. Szentgyörgyi István színművész portréja, 1919
j. j. f. 1919
Nagy István tulajdona
Budapest

83. Székely szoba, 1919
o. k. 70 × 48,5 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Budapest

84. Falusi utca, 1920
o. v. 62 × 72,5 cm
j. b. l. 1920
MNG. Ltsz.: FK 5722

85. Varró nő, 1920
o. v. 101 × 70 cm
j. j. l. 1920
MNG. Ltsz.: 62.30 T

86. Édesanyám arcképe, 1920 k.
o. k. 42 × 43 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 64.31 T

87. Önarckép, 1920 k.
o. k. 23 × 34 cm
j. b. l. A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1112

88. Vízhordó asszony, 1920
o. v. 100 × 80 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

89. Tanyák, 1920 k.
o. v. 62 × 80 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

90. Jegenyék vízparton, 1920
o. k. 48 × 34 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

91. Őszi táj, 1920
o. v. 59,5 × 70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

92. Szénakazlak, 1920 k.
o. v. 62 × 80 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

93. Legelő tehén, 1920 k.
o. v. 42 × 58,5 cm
j. n.
Havas Gyuláné tulajdona
Budapest

94. Öreg pásztor, 1920
o. v. 67×60 cm
j. j. l.
Dr. Tompa Kálmán tulajdona
Budapest

95. Önarckép, 1920 k.
o. k. 23,5×34,5 cm
j. b. l.
Borhida István tulajdona
Kolozsvár

96. A székelyudvarhelyi szejke (fürdő), 1920 k.
o. k. 55×70 cm
Krafft László tulajdona
Marosváráshely

97. Varró leány, 1920
o. v. 70×60 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

98. Vihar előtt, 1921 k.
o. v. 39×52,5 cm
j. j. l.
Kocsis Béla tulajdona
Budapest

99. Székely favágó, 1921 k.
o. v. 74×60 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

100. Szélmalom, 1921 k.
o. v. 42×48 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

101. Őszi színek, 1922 k.
o. v. 56,5×67,5 cm
j.j.l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

102. Leány harmónium előtt, 1922 k.
o. v. 100×70 cm
j. n.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

103. Ősz, 1922 k.
o. v. 58×68 cm
j. j. l.
Kocsis Béla tlajdona
Budapest

104. Dr. Nagy Béni arcképe, 1922 k.
o. fa. 68×51 cm
j. n.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

105. Dr. Nagy Béniné arcképe, 1922 k.
o. fa. 65,5×52,5 cm
j. n.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

106. Tájkép, 1922 k.
o. v. 45×43 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: F.K. 9318

107. Tájkép, 1923 k.
o. k. 49,8×72,5 cm
j. b. l.
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

108. Hegyoldal, 1923 k.
o. v. 55×68 cm
j. j. l.
Mikli Ferenc tulajdona
Baja

109. Édesanyám, 1923 k.
o. v. 95×48 cm
j. n.
Győrffy István tulajdona
Budapest

110. Édesanyám, 1923 k.
o. karton, 43×43 cm
j. n.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

111. Nevető leány, 1923 k.
o. v. 35×29 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

112. Erdei részlet, 1923 k.
o. v. 50×71 cm
j. b. l. Nagy István
Déri Múzeum tulajdona
Debrecen

113. Falusi utca, 1923 k.
o. pasztellú 45×31 cm
j. j. f.
Herczeg János tulajdona
Zombor

114. Székely udvar, 1923 k.
o. v. 46,4×57,5 cm
j. j. l.
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

115. Kert vége Szeredában, 1923 k.
o. v. 42×56 cm
j. n.
Dr. Nagy András tulajdona
Csikszentkirály

116. Hegyi táj, 1923 k.
o. k. 53×50 cm
j. j. l.
Pechan Bele tulajdona
Vrbas

117. Dr. Nagy Benedekné portréja, 1923 k.
o. v. 68×55,3 cm
j. n.
Nagy Adorján tulajdona
Csikszereda

118. Nevető leány, 1924
o. k. 35×27 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

119. Házak vízparton, 1924 k.
o. v. 56×76 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

120. Kalapos leány, 1925 k.
o. v. 100×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

121. Temető, 1925 k.
o. v. 60×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

122. Könyöklő kisleány, 1925 k.
o. v. 84×69,5 cm
Krammer József tulajdona
Baja

123. Erdélyi táj, 1925 k.
o. v. 54×67 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

124. Erdélyi táj kápolnával, 1925 k.
o. v. 55×72 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

125. Erdélyi tájkép, 1925
o. v. 74×56 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: FK 7745

126. Táj vörös szénaboglyával, 1925 k.
o. k. 51×66 cm
j. b. l.
MNG. Ltsz.: 60,25 T

127. Édesanyám, 1925 k.
o. v. 95×48 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum
Baja

128. Erdélyi táj, 1925
o. v. 54×67 cm
j. b. l.
dr. Nádro Ervinné tulajdona
Baja

129. Székely favágó, 1925 k.
o. v. 67×60 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

130. Gyimesi táj, 1925 k.
o. v. 50×68 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

131. Legelő tehenek, 1925 k.
o. v. 50×70 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

132. Szélmalom, 1925 k.
o. v. 42×48 cm
j. j. l.
Kürtös Déva tulajdona
Budapest

133. Kisfiú, 1925
o. k. 32×26,5 cm
j. n.
Kürtös Laborc tulajdona
Budapest

134. Palánkkerítéses ház, 1926 k.
o. v. 67,5×78,4 cm
j. n.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

135. Gyimesi táj, 1926
o. v. 54×70 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

136. Tanyák, 1930 k.
o. k. 50×35 cm
j. j. l.
Pechan Bele tulajdona
Vrbas

PASZTELL

1. Falu részlet, 1908
p. p. 11×16 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

2. Udvarrészlet középen fával, 1908 k.
p. p. 46×62 cm
j. b. l.
Részegh Viktor tulajdona
Cslkszereda

3. Szülőházam, 1910 k.
p. p. 47.5×62 cm
j. n.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

4. Napsütéssel szemben, 1910 után
p. p. 39×31.3 cm
j. j. l.
Fülöp Antal Andor tulajdona
Kolozsvár

5. Gyimes felé, 1910 k.
p. p. 45×75 cm
j. j. l.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

6. Fiumei kikötő, 1911
p. p. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

7. Fenyők, 1911
p. p. kréta, 30,5×21 cm
j. j. l. 1911
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

8. Önarckép (kalapos, szemüveges), 1911
p. p. 20×25 cm
j. j. l.
özv. Mikola Andrásné tulajdona
Nagybánya

9. Csíki táj, 1912
p. p. 30,5×44 cm
j. n.
Balázs Gábor tulajdona
Budapest

10. Fenyőliget karámmal, 1912
p. p. 19,3×43 cm
j. j. l. 1912
Balás Gábor tulajdona
Budapest

11. Hegytetőn álló kucsmás férfi, 1912 k.
p. p. 30,5×21,5 cm
j. j.l. 1902?1912?
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

12. Kapálók, 1912
p. p. 12×17 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

13. Csíkmindszenti részlet, 1912
p. p. 17×26,5 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

14. Néni a ház előtt, 1912
p. p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csíkmindszent

15. Csíkmindszenti részlet, 1912
p. p. 11×16 cm
j. b. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

16. Erdőrészlet a Gyilkos-tó körül, 1912 k.
p. p. 31,5×46 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

17. Sírkereszt, 1913
p. p. 30,5×42,5 cm
j. j. l. 1913
Sümegi Veronika tulajdona
Budapest

18. Két férfi (sorozás), 1913 k.
p. p. 48,5×31 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

19. Téli domboldal fenyőkkel, 1913
p. p. 29,3×43 cm
j. j. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

20. Falu a völgyben, 1913
p. p. 30×43 cm
j. j. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

21. Gyimesi havas táj, 1913
p. p. 22×29,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

22. Alcsiki táj (Szentsimon környékén), 1913
p. p. 26×41 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

23. Kövek az erdő szélén, 1913 k.
p. p. 31,4×44,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

24. Hegyi táj szénakazlakkal, 1913
p. p. 30,5×44,7 cm
j. j. l. 1913
Bajor Andor tulajdona
Kolozsvár

25. Karám boglyákkal, 1913
p. p. 44,5×30,5 cm
j. j. l.
Bajor Yndor tulajdona
Kolozsvár

26. Alsócsíki táj, 1913
p. p. 26×41 cm
j. j. l.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

27. Önarckép, 1913
p. p. 39×28 cm
j. j. l. 1913
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

28. Gyilkos-tó felé, 1913 k.
p. p. 23,5×31 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

29. Szőkehajú kisleány, 1913 k.
p. p. 45×31 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

30. Napos oldal, 1913
p. p. 32×44,7 cm
j. j. l.
Berekméri József tulajdona
Marosvásárhely

31. Téli táj (Gyilkos-tó) 1913 k.
p. p. 22,7×30,7 cm
j. j. f.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
L.tsz.: 988

32. Hegyi Legelő, 1913
p. p. 31,5×44,5 cm
j. j. l. 1913
Berekméri József tulajdona
Marosvásárhely

33. Tanyavége, 1914 k.
p. p. 25×34 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

34. Kidőlt fenyő, 1914
p. p. 21×30 cm
j. j. l. 1914
Krammer József tulajdona
Baja

35. Pásztorfiúk, 1914
p. p. 50×45 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

36. Fenyőtörzsek, 1914
p. p. 22×30 cm
j. j. l. 1914
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

37. Tájkép, 1914 k.
p. p. 41×30,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

38. Csíkmindszenti táj, 1914
p. p. 22,5×31 cm
j. j. l. 1914
Nagy Antal tulajdona
Csíkmindszent

39. Csíkmindszenti táj, 1914
p. p. 28,8×31,5 cm
j. j. l. 1911
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

40. Csíkmindszenti utca, 1914
p. p. 22,5×31,5 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

41. Téli táj, 1914
p. p. 30,5×41 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

42. Tájkép templomtoronnyal, 1914 k.
p. p. 16×23 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

43. Falurészlet hosszú keritéssel, 1914
p. p. 29×43 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

44. Csíkmindszenti faluvég, 1914
p. p. 28×39 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

45. Csíkmindszenti részlet télen, 1914
p. p. 29×40 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

46. A nagy tizes Csíkmindszenten, 1914
p. p. 22×31 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

47. Nagy Ferencék háza Csíkmindszenten, 1914
p. p. 21×30 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

48. Nagy István szüleinek háza Csíkmindszenten, 1914
p. p. 29×39,5 cm
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

49. Virágzó bokor az udvaron, 1914
p. p. 29,5×43,5 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

50. Gyilkostói táj, 1914
p. p. 24×31 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

51. Őszi táj kerítéssel, 1914
p. p. 30,5×44 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

52. Erdélyi házak, 1914
p. p. 30,5×43 cm
j. k. l. 1914
Balás Gábor tulajdona
Budapest

53. Szobabelső, 1914 k.
p. p. 34,5×44,5 cm
j. j. l.
Gorina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

54. Legelő birkák, 1914
p. p. 30×40 cm
j. j. l. 1914
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

55. Gyermek portré, 1914
p. p. 62×48 cm
j. j. f. 1914
Szabó Béla tulajdona
Csikszereda

56. Anyám szobája, 1914
p. p. 30×42 cm
j. j. l. 1914
Türr István Múzeum
Baja

57. Erdélyi házak, 1914 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

58. Cigarettázó katona, 1915
p. p. 59×52 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

59. Katonafej, 1915
p. p. 60×42,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

60. Trombitás, 1915
p. p. 61,5×44 cm
j. j. l. 1915
Károlyi Pál tulajdona
Budapest

61. Buja kert, 1915
p. p. 20×28,6 cm
j. j. l. 1915
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

62. Katonafej, 1915
p. p. 66×44 cm
j. j. l. 1915
MNG. L.tsz.: F.K. 9967

63. Édesanyám, 1915
p. p. 65×50 cm
j. j. l. 1915
MNG. L.tsz.: F.K. 1052

64. Virágcsendélet ablak előtt, 1915
p. p. 62×46 cm
j. j. l. 1915
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

65. Himző leányka, 1915
p. p. 62×47 cm
j. j. l. 1915
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

66. Faházak, 1915
p. p. 31×46,5 cm
j. j. l. 1915
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

67. Alcsíki részlet, 1915
p. p. 27×42,5 cm
j. j. l. 1915
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

68. Tó a hegyek közt, 1915 k.
p. p. 48×36 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

69. Magányos fa, 1915
p. p. 29×37 cm
j. j. l. 1915
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

70. Ferenc öcsém Antal fia, 1915 k.
p. p. 32×28 cm
j. n.
Kürtös Emőke tulajdona
Budapest

71. Öreg baka, 1915
p. p.
j. j. l. 1915
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Ltsz.: 1113

72. Gyomlálók, 1915
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

73. Gyilkostó, 1915
p. p. 31×43 cm
j. j. l.
Giurgiu I. tulajdona
Kolozsvár

74. Kézigránát-támadás, 1916
p. k. 31×49 cm
j. b. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.126

75. Baka, 1916
p. p. 46×32 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja, Ltsz.: 69.2.26

76. Pipázó katona, 1916
p. p. 47,5×31,5 cm
j. j. f. 1916
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest.

77. Biró Alajosné arcképe, 1916
p. p. 63×46 cm
j. j. l. 1916
Biró Alajosné tulajdona
Csikpálfalva

78. Biró Alajos arcképe, 1916
p. p. 63×46 cm
j. j. l. 1916
Biró Alajosné tulajdona
Csikpálfalva

79. 24-es baka, 1916
p. p. 47×31 cm
j. j. f.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

80. Katona arcképe, 1916 k.
p. p. 60×44 cm
j. j. l.
Dr. Györfi István tulajdona
Baja

81. Női portré, 1916
p. p. 62×48 cm
j. j. f. 1916
Szabó Béla tulajdona
Csikszereda

82. Egy tiszt portréja, 1916
p. p. 62×48 cm
j. j. l. 1916
Szabó Béla tulajdona
Csikszereda

83. Viharos táj, 1916
p. p. 15,5×22 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

84. Erdőrészlet, 1916 k.
p. p. 32,5×44,5 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

85. Fejkendős öregasszony, 1917
p. p. 68×48 cm
j. n.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

86. Csíki falu, 1917
p. p. 30×41,4 cm
j. j. l. 1917
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

87. Rendelőben, 1917 k.
p. p. 50×34 cm
j. n.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

88. Labdarózsák vázában, 1917
p. p. 61×47 cm
j. j. l. 1917
Dr. Nagy Tibor tulajdona
Kolozsvár

89. Figyelő katona, 1917
p. p. 30×22 cm
j. j. f. 1917
Kolossy Tihamér tulajdona
Baja

90. Golyótépte fák, 1917
p. p. 30×43,5 cm
j. j. l. 1917
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

91. Könyöklő öregasszony, 1917
p. p. 42,5×31 cm
j. b. f. 1917
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

92. Falusi utca, 1917
p. p. 49×68,5 cm
j. j. l. 1917
Rónai Imre tulajdona
Kolozsvár

93. Virágcsendélet, 1917 k.
p. p. 61×46 cm
j. j. l.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

94. Dombos táj, 1917
p. p. 31×42 cm
j. b. l. 1917
MNG. Ltsz.: 54.342 T

95. Őszi táj, 1917
p. p. 35×50 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.127

96. Sárgafejkendős parasztasszony, 1917
p. p. 43×33 cm
j. j. l. 1917
MNG. Ltsz.: 57 13 T

97. Román parasztasszony, 1917
p. p. 46×31 cm
j. j. l. 1917
Glükcs Ferenc tulajdona
Budapest

98. Lövészárok, 1917
p. p. 30,5×43 cm
j. j. l. 1917
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

99. Fahíd, 1917
p. p. 22,5×30 cm
j. b. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

100. Öreg zsidó, 1917
p. p. 22×16 cm
j. j. f. 1917
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

101. Kendős parasztasszony, 1917
p. p. 46×31 cm
j. j. l. 1917
Bród Dezsőné tulajdona
Budapest

102. Leányka portré, 1917
p. p. 42×31 cm
j. j. l. 1917
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

6. Fiumei kikötő, 1911
p. p. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

7. Fenyők, 1911
p. p. kréta, 30,5×21 cm
j. j. l. 1911
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

8. Önarckép (kalapos, szemüveges), 1911
p. p. 20×25 cm
j. j. l.
özv. Mikola Andrásné tulajdona
Nagybánya

9. Csíki táj, 1912
p. p. 30,5×44 cm
j. n.
Balázs Gábor tulajdona
Budapest

10. Fenyőliget karámmal, 1912
p. p. 19,3×43 cm
j. j. l. 1912
Balás Gábor tulajdona
Budapest

11. Hegytetőn álló kucsmás férfi, 1912 k.
p. p. 30,5×21,5 cm
j. j.l. 1902?1912?
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

12. Kapálók, 1912
p. p. 12×17 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

13. Csíkmindszenti részlet, 1912
p. p. 17×26,5 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

14. Néni a ház előtt, 1912
p. p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csíkmindszent

15. Csíkmindszenti részlet, 1912
p. p. 11×16 cm
j. b. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

16. Erdőrészlet a Gyilkos-tó körül, 1912 k.
p. p. 31,5×46 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

17. Sírkereszt, 1913
p. p. 30,5×42,5 cm
j. j. l. 1913
Sümegi Veronika tulajdona
Budapest

18. Két férfi (sorozás), 1913 k.
p. p. 48,5×31 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

19. Téli domboldal fenyőkkel, 1913
p. p. 29,3×43 cm
j. j. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

20. Falu a völgyben, 1913
p. p. 30×43 cm
j. j. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

21. Gyimesi havas táj, 1913
p. p. 22×29,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

119. Híd fenyőfákkal, 1918
p. p. 48×29 cm
j. b. l. Nagy István, 1918
Urbán Zoltán tulajdona
Zrenjanin

120. Csíkmindszenti mező, 1918
p. p. 26,5×42 cm
j. j. l. 1918
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

121. Anyám arcképe, 1918 k.
p. p. 43×33 cm
j. j. l.
Fészek Művészklub tulajdona
Budapest

122. Labdarózsák vázában, 1918 k.
p. p. 61×46,5 cm
j. j. l.
Nicoara Emil tulajdona
Kolozsvár

123. Juhpásztor, 1918 k.
p. p. 57×78 cm
j. j. l.
Dr. Szász Tibor tulajdona
Kolozsvár

124. Baka, 1918 k.
p. p. 60×48 cm
j. j. l.
A Marásovásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 833

125. Labdarózsás csendélet, 1918 k.
p. p. 61×46 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 690

126. Édesanyám, 1918 k.
p. p. 30×20,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

127. Erdei patak, 1918 k.
p. p. 42,6×60,9 cm
j. n.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 3124

128. Anyám, 1918
p. p. 62×45 cm
j. j. l. 1918
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

129. Könyöklő katona, 1918 k.
p. p. 48×32 cm
j. n.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

130. Faluvége, 1919
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Giurgui I. tulajdona
Kolozsvár

131. Tehenek pásztorral, 1919
p. p. 15×22,5 cm
j. j. l. 1919
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

132. Édesanyám, 1919
p. p. 62,8×48 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 832

133. Rózsaszínruhás parasztasszony, 1919
p. p. 50×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

134. Tanyavég boglyákkal, 1919 k.
p. p. 26×40,1 ×cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

135. Temető, 1919 k.
p. p. 22 × 30,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

136. Körgalléros kislányfej, 1919
p. p. 43,5 × 30 cm
j. j. l. 1919
Kovács Ernőné tulajdona
Budapest

137. Őszi alkonyat, 1919
p. p. 30 × 43 cm
j. j. l.
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

138. Csíkmindszenti táj, 1919
p. p. 49 × 69 cm
j. j. l.
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

139. Fenyők alkonyatkor, 1919
p. p. 30 × 44 cm
j. j. l.
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

140. Öreg férfi portréja, 1919
p. p. 31 × 23 cm
j. j. l. 1919
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

141. Havasi táj házakkal, 1919 k.
p. p. 51 × 66 cm
j. b. l.
Kolossy Tihamér tulajdona
Baja

142. Csíkmindszenti házak, 1919 k.
p. p. 47 × 62 cm
j. n.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

143. Öregasszony, 1919
p. p. 42 × 29 cm
j. b. f. 1919
MNG. L.tsz.: 8627

144. Olvasó leány, 1919 k.
p. p. 39 × 32 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 57.15 T

145. Hajlás, 1919 k.
p. p. 16 × 21 cm
j. j. l. N.I.
Gál Ferenc tulajdona
Csikszereda

146. Női portré (Galogh Anna arcképe), 1919
p. p. 40 × 33 cm
j. j. l. N.I. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csikszereda

147. Dombos táj, 1919
p. p. 31 × 44 cm
j. j. l. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

148. Fenyők, 1919
p. p. 31 × 44 cm
j. j. l. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

149. Tájkép kerítéssel, 1919
p. p. 51 × 70 cm
j. j. l. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

150. Kisfiú, 1919
p. p. 44 × 35,5 cm
j. j. l. 1919
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

151. Kislány, 1919
p. p. 44,5×30,5 cm
j. j. l. 1919
Várkonyi Zolzán tulajdona
Budapest

152. Parasztlányka, 1919
p. p. 44×29,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

153. Parasztember, 1919
p. p. 44×29,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

154. Parasztasszony, 1919
p. p. 44×29,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

155. Körgalléros kislányfej, 1919
p. p. 43,5×30 cm
j. j. l. 1919
Kovács Ernőné tulajdona
Budapest

156. Önarckép, 1919
p. p. 45×35,5 cm
j. j. l.
Giupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

157. Sömlye-széli házak, 1919 k.
p. p. 30×40 cm
j. j. l.
Szücs József tulajdona
Budapest

158. Erdei tisztás, 1920 után
p. p. 56×68 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Budapest

159. Önarckép, 1920 k.
p. p. 43×32 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

160. Kertben pihenő, 1920 után
p. p. 69×50 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

161. Öreg székely, 1920-as évek k.
p. p. 80×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

162. Szolgáló leány, 1920 k.
p. p. 66×49 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

163. Kiránduló társaság, 1920 után
p. p. 69×50 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

164. Tó a hegyek közt, 1920 k.
p. p. 48×36 cm
Krammer József tulajdona
Baja

165. Bekötött fejű menyecske, 1920 k.
p. p. 45×42 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

166. Pihenő parasztfiú, 1920
p. p. 52×45 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

167. Kaszálók, 1920-as évek vége
p. p. 68×50 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja L.tsz.: 52.613.1

168. Székelyföld, 1920 k.
p. p. 17×25 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

169. Bányaló, 1920-as évek vége felé
p. p. 68×75 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja L.tsz.: 52.624.1.

170. Tarisznyás kisfiú, 1920 k.
p. p. 85×70 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

171. Csíki havasok, 1920-as évek vége
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

172. Legelő nyáj pásztorral, 1920 k.
p. p. 24×32 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

173. Falu a hegyek között, 1920-as évek
p. p. 69×83 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

174. Anya gyermekével, II., 1920-as évek vége
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

175. Erdei tisztás boglyákkal, 1920-as évek második fele
p. p. 63,5×70 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

176. Birkák a tisztáson, 1920-as évek vége
p. p. 65,5×72 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

177. Legelő tehenek, 1920-as évek közepe
p. p. 32×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

178. Táj sárga éggel, 1920-as évek eleje
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

179. Tehenet vezető férfi, 1920-as évek második fele
p. p. 30×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rócz István tulajdona
Budapest

180. Putrik télen, 1920 k.
p. p. 28×41,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

181. Víz partján, 1920-as évek k.
p. p. 24×32 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

182. Pihenő juhok, 1929 k.
p. p. 31,5×40,5 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

183. Gémeskút, 1920 k.
p. p. 45,5×31,5 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

184. Hunyorgón néző nő, 1920 k.
p. p. 63×48,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

185. Ülő nő, 1920 eleje
p. p. 68×48 cm
j. j. f.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

186. Csángó lány, 1920-as évek közepe
p. p. 81,5×61 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

187. Parasztgyerek, 1920-as évek eleje
p. lemezpapír, 69,5×50,5 cm
j. n.
Hidas László tulajdona
Budapest

188. Sárgakendős nő, 1920 vége felé
p. p. 98,5×65,5 cm
j. j. l.
Hidas László ulajsona
Budapest

189. Faluvége, 1920 k.
p. p. 35×50 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: FK 10.129

190. Tájkép házakkal, 1920 k.
p. p. 23×32 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: 57.19 T

191. Falusi utca akácfasorral, 1920 előtt
p. p. 49×37,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

192. Kislány kendőben, 1920
p. p. 44,6×41,8 cm
j j. l. 1920
Grosz Éva tulajdona
Budapest

193. Ház kerítéssel, 1920 k.
p. p. 29,6×41 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

194. Faluvégi zsombék, 1920
p. p. 29,8×45,6 cm
j. j. l. 1920
Grosz Éva tulajdona
Budapest

195. Dombos táj, 1920-as évek közepe
p. p. 36×54 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

196. Tehenek vízparton, 1920-as évek
p. p. 34×45 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

197. Házak szénakazlakkal, 1920-as évek eleje
p. p. 34×50 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

198. Falusi házak, 1920
p. p. 30×42 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

199. Olvasó férfi (Tresz Márton garai plébános arcképe)
p. p. 67×54 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

200. Palánkok, 1920-as évek második fele
p. p. 64×80 cm
j. n.
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

201. Birkák („Székely hazámból"), 1920-as évek vége felé
p. lemezpapír, 58×84 cm
j. j. l.
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

202. Falu, 1920-as évek első fele
p. p. 30×40 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

203. Béres, 1920-as évek közepe
p. p. 63×45 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

204. Kucsmás parasztfej, 1920-as évek közepe
p. p. 40×29 cm
j. j. l.
Glücks Ferencné tulajdona
Budapest

205. Fiatalember zsebredugott kézzel, 1920-as évek közepe
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

206. „A bamba", 1920-as évek közepe
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

207. Falu, 1920
p. p. 20%30 cm
j. j. l. Nagy István 20
Hapák Józsdf tulajdona
Dbrecen

208. Magányos fa, 1920 k.
p. p. 69×52,8 cm
j. j. l.
Székely Irma tulajdona
Marosvásárhely

209. Kútágas kazlak között, 1920 után
p. p. 34,5×44 cm
j. n.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

210. Tájkép, 1920 k.
p. p. 46×33 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

211. Botos pásztor, 1920-as évek k.
p. p. 61×43 cm
j. j. l.
Szücs József tulajdona
Budapest

212. Falu végén, 1920-as évek első fele
p. p. 31×41 cm
Pap Gábor tulajdona
Budapest

213. Fa és gémeskút, 1920 k.
p. p. 30×39 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

214. Kislányfej, 1920
p. p. 23×15 cm
j. j. l.
Dani János tulajdona
Kolozsvár

215. Ökrös szekerek, 1920-as évek eleje
p. p. 30,5×43 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

216. Boglyfák között, 1920
p. p. 21×29 cm
j. j. f.
Tarján Jenő tulajdona
Budapest

217. Anyám, 1920
p. p. 45×32 cm
j. j. f. 1920
Salamon László tulajdona
Kolozsvár

218. Öregasszony, 1920 k.
p. p. 63,5×48 cm
j. j. l.
Deák Ferenc tulajdona
Kolozsvár

219. Gr. Bethlen György arcképe, 1920
p. p. 74,3×53,6 cm
j. j. l. 1920
Ferenczy Julia tulajdona
Kolozsvár

220. Alkonyat, 1920 k.
p. p. 48,5×62,5 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

221. Pihenő lányok, 1920 k.
p. p. 46,8×44 cm
j. j. l.
Kövesi István tulajdona
Budapest

223. Két ház őszi fákkal, 1921
p. p. 21,5×31 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

223. Falu (kerítéssel), 1921 k.
p. p. 30,5×41 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

224. Dombos táj házakkal, 1921
p. p. 31,5×41 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

225. Horgoló nő, 1921 k.
p. p. 40,8×31 cm
j. j. f.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

226. Fák a domboldalon, 1921 k.
p. p. 30,6×40,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

227. Ház kis dombon, 1921 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

228. Ház, vastag, ferdetörzsű fák közt, 1921 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

229. Pihenő juhok, 1921 k.
p. p. 31,5×40,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

230. Festő, 1921
p. p. 22×33 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

231. Vár aljában tanyaház, 1921 k.
p. p. 27×41 cm
j. j.f.
Szücs József tulajdona
Budapest

232. Erdei út, 1921
p. p. 32,5×45 cm
j. j. l.
Dr. Magyar Károly tulajdona
Budapest

233. Őszi táj, 1921
p. p. 22×31 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

234. Ház a fa alatt, 1921 k.
p. p. 26,5×38 cm
j. k. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

235. Fejkendős öregasszony, 1921 k.
p. p. 68×48,5 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

236. Liget, 1921 k.
p. p. 33,5×49 cm
j. n.
Dr. Horváth Géza tulajdona
Baja

237. Alföldi táj, 1921 k.
p. p. 61,5×45 cm
j. j. f.
Szabó Lajos tulajdona
Marosvásárhely

238. Présház, 1921 k.
p. p. 23,3×32,8 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

239. Faluvége, 1921 k.
p. p. 46,8×64,5 cm
j. j. l.
Dr. Huzella Tivadarné tulajdona
Budapest

240. Tájkép, 1921 k.
p. p. 25,7×34,6 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.178

241. Kékblúzos nő, 1921 k.
p. p. 41×31 cm
j. j. f.
MNG. Ltsz.: 57.17 T

242. Varró nő, 1921 k.
p. p. 41×31 cm
j. j. f.
MNG. Ltsz.: 10.061

243. Falu (kerítéssel), 1921 k.
p. p. 42×29 cm
j. b. f.
MNG. Ltsz.: 8627

244. Felhőtanúlmány I., 1922 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

235. Felhőtanúlmány II., 1922 k.
p. p. 24×26,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

246. Felhőtanúlmány III., 1922 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

247. Bartha Stefánia arcképe, 1922
p. k. 47,3×31,8 cm
j. j. f. 1922
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

248. Lombok alatt, 1922 k.
p. p. 31×34,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

249. Cséplés után, 1922 k.
p. p. 31,5×40 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

250. Gémeskút a legelőn, 1922 k.
p. p. 44×30,3 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

251. Birkák és puli, 1922 k.
p. p. 30,5×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

252. Déli oldal, 1922
p. p. 50×34 cm
j. j. l.
Vrsac-i Múzeum tulajdona

253. Szőlők között, 1922
p. p. 50×34 cm
j. j. l.
Vrsac-i Múzeum tulajdona

254. Présházak, I. 1922 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

255. Temető, 1922 k.
p. p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

256. Virágcsendélet, 1922 k.
p. p. 33×41 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

257. Sírhantok a fűz alatt, 1922 k.
p. p. 70×50 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

258. Gémeskút kazlakkal, 1922 k.
p. p. 31×40 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

259. Legelő tehenek, 1922 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

260. Öreg magyar, 1922 k.
p. p. 41×31 cm
j. j. l.
MNG. Ltxz.: L.U. 58.78

261. Falu, 1922 k.
p. p. 31,5×44,6 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 50.78 T

262. Komor házak, 1922 k.
p. p. 25×34 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

263. Ház boglyákkal, 1922
p. p. 28,5×39 cm
j. n.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

264. Pereces lány, 1922
p. p. 43×62 cm
j. j. l.
Benis Simona tulajdona
Szabadka

265. Kislány, 1922 k.
p. p. 48×42 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1111

266. Tájkép boglyákkal, 1922 k.
p. p. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
A Marosávásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 972

267. Présházak II., 1922 k.
p. p. 32,5×50 cm
j. j. l.
Dr. Magyar Károly tulajdona
Budapest

268. Tanya fákkal, 1922 k.
p. p. 32×45,3 cm
j. j. l.
Pogány Imre tulajdona
Budapest

269. Piros-kendős leányka, 1922 k.
p. p. 42×32 cm
j. j. f.
Pogány Imre tulajdona
Budapest

270. Kucsmás öreg paraszt, 1922 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Lakatos István tulajdona
Kolozsvár

271. Fénylő házfalak és boglya, 1922 k.
p. p. 29,5×39,7 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

272. Bolond Sándor, 1922—23?
p. p. 69,6×59,6 cm
j. j. l.
Nicolai Margineanu tulajdona
Kolozsvár

273. Kertben ülő nő, 1922
p. p. 68×51 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

274. Györgyfalvi paraszt, 1923 k.
p. p. 63×48,2 cm
j. j. l.
Bajor Andor tulajdona
Kolozsvár

275. Présházak, 1922 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Dr. Nácor Ervinné tulajdona
Baja

276. Három fa, 1923 k.
p. p. 31,5×44 cm
j. j. l.
Dr. Kopp Anna tulajdona
Marosvásárhely

277. Ökrök a faluvégen, 1922 k.
p. p. 32×43,5 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

278. Falusi csend (a kétágú fa), 1923 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

279. Napfényes ház gyümölcsösben, 1923 k.
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

280. Délutáni pihenő, 1923 k.
p. p. 30,8×43,6 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

281. Sovány legelő, 1923 k.
p. p. 32×39,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

282. Kis tisztás, 1923 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

283. Napfényes tanya gémeskúttal, 1923 k.
p. p. 31×41 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

284. Esti fényben, 1923
p. p. 31×42 cm
j. n.
Hidas László tulajdona
Budapest

285. Ülő és álló pásztorfiú, 1923 k.
p. p. 68×50 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

286. Masnis kislányfej, 1923 k.
p. p. 39,6×30,5 cm
j. j. l. 9
Pogány Imre tulajdona
Budapest

287. Kendős leányfej, 1923 k.
p. p. 39,8×31 cm
j. j. l.
Dr. Pogány Imréné tulajdona
Budapest

288. Pipás fej, 1923 k.
p. p. 40,5×30,5 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

289. Boglyál fával, 1923 k.
p. p. 44,8×30,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

290. Szőlődomb bánya előtt, 1923 k.
p. p. 31×49 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

291. Putrik, 1923 k.
p. p. 30,6×44,4 cm
j. k. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

292. Tájkép, 1923 k.
p. p. 45×62 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 2484

293. Tájkép két nyárfával, 1923 k.
p. p. 31,2×44,7 cm
j. j. l.
A Koloszvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 3123

294. Falusi táj szénaboglyával, 1923 k.
p. p. 32,5×46 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona

295. Ökrök fák alatt, 1923 k.
p. p. 31,5×44,5 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57,33 T

296. Három tehén, 1923 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57,32 T

297. Ökrök, 1923
p. k. 32,5×46 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 64.32 T

298. Négy marha, 1923
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57.34 T

299. Félrgyházi tanyák, 1923
p. p. 30×44 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

300. Szürkület, 1923 k.
p. p. 31×40 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

301. Két ökör, 1923 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

302. Jegenyesor juhokkal, 1923
p. p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

303. Öreg boítár, 1923 k.
p. p. 61,5×43,5 cm
j. n.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

304. Házak és kazlak, 1923 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. f.
Ferencz Nándor tulajdona
Vaskut

305. Viskók, 1923 k.
p. p. 30,3×40,8 cm
j. j. l.
Máthé Lóránthé tulajdona
Budapest

306. Kazlak, fák, 1923 k.
p. p. 61×41 cm
j. j. l.
özv. Keményné tulajdona
Baja

307. Masnis kislányfej, 1923 k.
p. p. 39,6×30,5 cm
j. j. l.
Dr. Butor Ferenc tulajdona
Budapest

308. Székely falu havas úttal, 1923 k.
p. p. 48×61 cm
j. k. l.
Bartos Katalin tulajdona
Kolozsvár

309. Tehenek a vízparton, 1923
p. p. 60×73 cm
j. j. l.
Valkay Márta tulajdona
Szeged

310. Kubikusfej, 1923 k.
p. p. 68×49 cm
j. j. f.
Vozár Gyula tulajdona
Budapest

311. Fák és varjak, 1923 k.
p. p. 56,7×40 cm
j. j. l.
Molnár Károly tulajdona
Budapest

312. Kendős parasztasszony, 1923 k.
p. p. 65×45 cm
j. j. l.
Dr. Lakatos István tulajdona
Kolozsvár

313. Öreg kondás, 1923 k.
p. p. 61×43 cm
j. b. l.
K-né, Dr. Trokán Etelka tulajdona
Budapest

314. Viharos táj, 1923 k.
p. p. 28,6×42 cm
j. j. l.
Dr. Kecső István tulajdona
Budapest

315. Pihenő tehenek, 1923 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

316. Legelő ökrök, 1923 k.
p. p. 32×46 cm
j. n.
Kolossy Tihamér tulajdona
Baja

317. Kazlak, fák, 1923 k.
p. p. 61×45 cm
j. n.
özv. Kemény Józsefné tulajdona
Baja

318. Pihenő tehenek, 1923 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

319. Pihenő állatok fenyőfák őeltt, 1923 k.
p. p. 32×47,5 cm
j. k. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

320. Falusi ház kerítéssel, 1923 k.
p. p. 24,5×33 cm
j. j. l.
Kassay Miklós tulajdona
Kolozsvár

321. Falu vége, 1923—24 k.
p. p. 32×42 cm
j. j. l.
Zoltán Aladár tulajdona
Marosvásárhely

322. Fák, 1923 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

323. Két ökör, 1924—25
p. p. 31×44 cm
j. b. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

324. Vöröstarka ökrök, 1924 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

325. Kertben ülő nők, 1924 k.
p. p. 58×68 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

326. Fa alatt ülő nő, 1924 k.
p. p. 70×50 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

327. Hegyi patak, 1924 k.
p. p. 60×70 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

328. Ligetben pihenők, 1924 k. ②
p. p. 58×68 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

329. Nagykert gyalogúttal, 1924 k.
p. p. 30×44 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

330. Letört törzsű fenyők, 1924 k.
p. p. 23,5×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

331. Vízmosás, 1924 k.
p. p. 23,5×26,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

332. Fák szélben (hajló jegenyék), 1924 k.
p. p. 31,5×44,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

333. Kopár bokrok, 1924 k.
p. p. 24×26,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

334. Hegyoldal palánksorral és a vülgyben két faház, 1924 k.
p. p. 34,5×50 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

335. Fenyőtörzsek árnyékkal, 1924 k.
p. p. 26,5×24 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

336. Magányos bokor, 1924 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

337. Ligetes hegytető fenyővel, 1924 k.
p. p. 34,5×50,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

338. Dunapert két fával, 1924 k.
p. p. 35×49,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

339. Fa boglyával, 1924 k.
p. p. 45,7×32,6 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

340. Házak és boglyák, 1924 k.
p. p. 33,6×48,6 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

341. Balatoni táj, 1924. k.
p. p. 23×30,6 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

342. Táj fákkal, 1924 k.
p. k. 32×45,5 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 58.151 T

343. Dombos táj, 1924 k.
p. p. 35×50 cm
j. b. l.
MNG. Ltsz.: 57,27 T

344. Táj nádassal, 1924 k.
p. p. 40,5×49,8 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57,28 T

345. Táj alkonyatkor, 1924 k.
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Mészáros Fülöp tulajdona
Baja

346. Széltől megdőlt fák, 1924 k.
p. p. 33,8×49 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

347. Bükkös, 1924 k.
p. p. 46×58,4 cm
j. k. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

348. Könyöklő akt, 1924 k.
p. p. 47×36,5 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

349. Balaton, 1924
p. p. 29,5×39,5 cm
j. j. l.
F. Kolossy Irén tulajdona
Baja

350. Havas este, 1924 k.
p. p. 22×29,5 cm
j. n.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

351. Béres, 1924 k.
p. p. 63×45 cm
j. j. l.
Glükes Ferenc tulajdona
Budapest

352. Önarckép, 1924 k.
p. p. 47×33 cm
j. j. l.
Glücs Ferenc tulajdona
Budapest

353. Templom éjszakai fényben, 1924 k.
p. p. 68×51 cm
j. j. l.
Dr. Verőczey Béla tulajdona
Budapest

354. Virágcsendélet, 1924 k.
p. p. 51,5×68,5 cm
j. j. l.
Dr. Verőcezy Béla tulajdona
Budapest

355. Erdőben, 1924
p. p. 34×48 cm
j. b.l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona

356. Tájkép, 1924 k.
p. p. 31,5×45,5 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 325

357. Tájkép szénaboglyákkal, 1924 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Kovács László tulajdona
Marosvásárhely

358. Templomudvar, 1924 k.
p. p. 32×42 cm
j. j. l.
Zoltán Aladár tulajdona
Marosvásárhely

359. Csendélet, 1924 k.
p. p. 59×65 cm
j. j. l.
Dr. Maros Tivadar tulajdona
Baja

360. Somogyi szőlők, 1924 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

361. Balaton, 1924 k.
p. p. 17×29,5 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

362. Három fa alkonyatban, 1924 k.
p. p. 31×42 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

363. Erdő, 1925 k.
p. p. 45×62 cm
j. b. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

364. Balatoni táj, 1924 k.
p. p. 24×32 cm
j. j. f.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

365. Csipkebogyós csendélet, 1924 k.
p. p. 49,5×67,5 cm
j. j. l.
Brock Oszéárné tulajdona
yy Bud apest

366. Balatonmelléki táj, 1924
p. p. 69×83 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

367. Sárgakendős parasztasszony, 1924 k.
p. p. 69,5×49 cm
j. j. l.
Szücs József tulajdona
Budapest

368. Sövénykerítések, 1924 k.
p. p. 34,5×49 cm
j. j. l.
K-né, Dr. Trokán Etelka tulajdona
Budapest

369. Táj alkonyatkor, 1924 k.
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Mészáros Fülöp tulajdona
Baja

370. Balaton, 1924 k.
p. p. 23,5×31 cm
j. n.
Szepes Lajos tulajdona
Baja

371. Ház, 1925 k.
p. p. 29,5×44 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

372. Víz partján, 1925 k.
p. p. 24×32 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

373. Férfi dudával, 1925 k.
p. p. 70,5×50,5 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

374. Sárga kalapos nő, 1925 k.
p. p. 70,5×50,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

375. Tájkép alakokkal, 1925 k.
p. p. 31,8×45 cm
j. k. l.
A Nagyváradi Körösvidéki Múzeum tulajdona
L.tsz.: 644

376. Bolond Sándor arcképe, 1925 k.
p. p. 62,5×45 cm
j. j. l.
A Nagyváradi Körösvidéki Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1385

377. Boglyák, 1925
p. p. 30×43 cm
j. b. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

378. Gyerkőc, 1925 k.
p. p. 63×47,5 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

379. Székely legény, 1925 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

380. Hegyes táj fenyőkkel, patakokkal, 1925 k.
p. p. 24,5×26,5 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

381. Kucsmás parasztfej, 1925
p. p. 40×29 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

382. Almafa alatt álló nő, 1925 k.
p. p. 62,5×45 cm
j. j. l.
Glükcs Ferenc tulajdona
Budapest

383. Tanya fákkal, 1925 k.
p. p. 32×44 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

384. Fűzfák a réten, 1925 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

385. Fák domboldalon, 1925 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

386. Tarisznyás kisfiú, 1925 k.
p. p. 85×70 cm
j. b. f.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

387. Parasztasszony, 1925 k.
p. p. 68×47 cm
j. j. f.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 161

388. Önarckép, 1925 k.
p. p. 58,2×50,3 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 3125

389. Tájkép kúttal és állatokkal, 1925 k.
p. p. 29,8×43,8 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 3148

390. Férfi arckép, 1925 k.
p. p. 53×42 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 2488

391. Ülő öregasszony, 1925 k.
p. p. 68×51,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

392. Fiatal nő arcképe, 1925 k.
p. p. 65,5×50,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

393. Pihenő, 1925 k.
p. p. 69×49 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

394. Ólak, 1925 k.
p. p. 52×68 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

395. Kalapos paraszt, 1925 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Abódi Nagy Béla tulajdona
Kolozsvár

396. Gyümölcsös csendélet cserépben, 1925 k.
p. p. 45×61 cm
j. j. l.
Dr. Stefan Haragus tulajdona
Kolozsvár

397. Pásztorlány, 1925 k.
p. p. 37,5×31 cm
j. j. l.
Dr. Rácz Itsván tulajdona
Budapest

398. Almás csendélet, 1925 k.
p. p. 64,5×48 cm
j. b. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

399. Dombos táj házzal, 1925 k.
p. p. 29,5×42 cm
j. j. l.
özv. Kemény Józsefné tulajdona
Baja

400. Táj sárga éggel, 1925 k.
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rócz István tulajdona
Budapest

401. Részlet a bajai Pandúrszigetről, 1925 k.
p. p. 33×46 cm
j. n.
Hollósi István tulajdona
Baja

402. Kalocsai hajóállomás, 1925 k.
p. p. 41,5×57 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

403. Kertben pihenő, 1925 k.
p. p. 69×50 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

404. Erdei tisztás, 1925 k.
p. p. 56×68 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

405. Hazafelé menő munkások, 1925
p. p. 31,5×45 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

406. Tópart, 1925 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l. és j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

407. Erdélyi házikók, 1925 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

408. Sapkás önarckép (II.), 1925
p. p. 37,5×34 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

409. Tanya — Vöröserdő, 1925
p. p. 28×41 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

410. Domboldal, 1925
p. p. 64,5×52 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: F.K. 8943

411. Ökrök alkonyatkor, 1925
p. p. 32×46 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

412. Önarckép, 1925
p. p. 50×46 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

413. Sapkás önarckép, 1925
p. p. 37,5×34 cm
j. j. l.
Várkony Zoltán tulajdona
Budapest

414. Erdélyi falu, 1925 k.
p. p. 42,5×61 cm
j. n.
Keszthelyi György tulajdona
Baja

415. Részeges férfi, 1925 k.
p. p. 41×30,5 cm
j. j. l.
Dr. Völgyessy Ferenc tulajdona
Budapest

416. Patak a Bakonyban, 1925 k.
p. p. 44×62 cm
j. j. l.
Dr. Csuklyák Ferenc tulajdona
Baja

417. Liget, 1925 k.
p. p. 43,5×30,5 cm
j. j. l.
Tarján Jenő tulajdona
Budapest

418. Király-utca vége a városligetnél, 1925 k.
p. p. 47,5×32 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

419. Hazafelé, 1926
p. p. 32×46 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

420. Dombos út, 1926 k.
p. p. 52×62 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

421. Tópart, 1926
p. p. 34×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

422. Tél a Bakonyban, 1926
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

423. Ősz a Bakonyban, 1926 k.
p. p. 52×70 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

424. Erdő szélen, 1926
p. p. 32×44 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum ②
Baja

425. Legelő állatok, 1926
p. p. 32×45 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

426. Önarckép, 1926 k.
p. p. 45×42 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 6599

427. Domboldal fákkal, 1926 k.
p. p. 62×65 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.212

428. Domboldal jegenyékkel, 1926 k.
j. p. 60×43,5 cm
j. k. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.140

429. Tájkép, 1926 k.
p. p. 44×62 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

430. Szakállas cigány, 1926
p. p. 48×31 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

431. Pihenő földmunkás, 1926 k.
f. paszt. 53×45 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

432. Kolozsvári temető, 1926 k.
p. p. 38×47 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

433. Zöld lombok ősszel, 1926 k.
p. p. 44×60 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

434. Rét, 1926 k.
p. p. 24×31 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

435. Domboldal juhokkal, 1926 k.
p. p. 68×75 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

436. Csendélet, 1926 k.
f. paszt. 51×45 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

437. Dombvidék, 1926
p. p. 48×63 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

438. Tájkép alakokkal, 1926 k.
p. p. 45×31 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

439. Jegenyék, 1926 k.
p. p. 47×62 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

440. Két öreg fa, 1926 k.
p. p. 50,5×68 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

441. Patak a Bakonyban, 1926 k.
p. p. 44×60 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

442. Fikusz cserépben, 1926 k.
p. p. 51×45 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

443. Erdő széle ősszel, 1926 k.
p. p. 66×50 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

444. Gyimesi völgy, 1926 k.
p. p. 54×66 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

445. Zöldleveles csendélet, 1926
p. p. 39×62 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

446. Bakonyi őszi táj, 1926
p. p. 45×64 cm
Kürtös Előd tulajdona
Budapest

447. Gémeskút, 1926 k.
p. p. 31×44 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

448. Fák, 1926 k.
p. p. 41.5×44 cm
j. b. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

449. Női arckép, 1926
p. p. 69×49 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 566

450. Fonó öregasszony, 1926 k.
p. p. 62,5×45 cm
j. j. l.
A Nagyváradi Körösvidéki Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1385

451. Kolozsvári temető, 1926 k.
p. p. 38×47 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

452. Önarckép, 1926 k.
f. paszt. 67×48 cm
j. b. f.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

453. Támaszkodó nő, 1926
p. p. 43×29 cm
j. j. l. 1926
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

454. Tehenet vezető férfi, 1926 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

455. Gereblyézők, 1926 k.
p. p. 34×48,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

456. Erdei tisztás boglyákkal, 1926 k.
p. p. 63,5×70 cm
j. n.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

457. Birkák tisztáson, 1926 k.
p. p. 64×70 cm
j. b. f.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

458. Bakonyi domboldal, 1926
p. p. 51×63 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

459. Bakonyi dombok, 1926
p. p. 46,5×60,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

460. Gyimesi havasok, 1926
p. p. 48×61 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

461. Dombos táj fákkal, 1926
p. p. 51×67 cm
j. b. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

462. Csíki havasok, 1926 k.
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

463. Lovás simogató, 1926
p. p. 49,8×64,5 cm
j. n.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

464. Fenyőtörzsek, 1926 k.
p. p. 27,4×40,3 cm
j. n.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

465. Női önarckép, 1926 k.
p. p. 68×51 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

466. Dömösi domboldal, 1926
p. p. 40×57 cm
j. j. l.
Gyapay József tulajdona
Kecskemét

467. Tavaszi bokrok, 1926 k.
p. p. 31×46,5 cm
j. b. l.
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

468. Margarétás csendélet, 1926 k.
p. p. 66×53 cm
j. j. l.
Dr. Mestyán Rezső tulajdona
Baja

469. Tanya, 1926 k.
p. p. 33,5×43 cm
j. k. f.
Dr. Mestyán Rezső tulajdona
Baja

470. Patak a Bakonyban, 1926
p. p. 44×62 cm
j. j. l.
Dr. Csuklyák Ferenc tulajdona
Baja

471. Pihenő tehenek, 1926 k.
p. p. 43,5×62 cm
j. j. l.
Lakatos István tulajdona
Kolozsvár

472. Erdélyi táj, 1926 k.
p. p. 44,5×61,5 cm
j. j. l.
Lakatos Gyula tulajdona
Kolozsvár

473. Pihenő gyermekek, 1926
p. p. 49,8×69,5 cm
j. j. l.
Dr. Madelaine és Teofil Baciu tulajdona
Marosvásárhely

474. Séta a parkban, 1926 k.
p. p. 53×68 cm
j. j. l.
Halász Ilona tulajdona
Brassó

475. Három-figurás kompozíció, 1926
p. p. 66,5×48,5 cm
j. j. l.
Stein Maximilian tulajdona
Kolozsvár

476. Önarckép, 1926 k.
p. p. 39,5×35 cm
j. j. l.
Kovács Dezső tulajdona
Marosvásárhely

477. Virágcsendélet, 1926 k.
p. p. 63,5×49,5 cm
j. j. l.
Szabó Lajos tulajdona
Kolozsvár

478. Sűrű dombok egy darab éggel, 1926 k.
p. p. 43×46,5 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

479. Parasztgyermek, 1926
p. p. 60×43,5 cm
j. b. l.
Demian Tassy tulajdona
Kolozsvár

480. Fűzfák, 1926
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Horovic Paula tulajdona
Vrbas

481. Boglyák a völgyben, 1926
p. p. 50×69 cm
j. n.
Kövesi István tulajdona
Budapest

482. Őszi fák, 1926
p. p. 50×70 cm
j. j. l.
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

483. Boglyák, 1926
p. p. 49×68 cm
j. j. l.
Vozár Gyula tulajdona
Budapest

484. Téli táj, 1926
p. p. 33×49 cm
j. j. l.
Pres Tibor tulajdona
Sóskut

485. Csendélet, 1926
p. p. 65×45 cm
j. j. l.
Mészáro Fülöp tulajdona
Baja

486. Fák, 1926 k.
p. p. 40,5×43,5 cm
j. j. l.
Dr. Ádámfy József tulajdona
Szeged

487. Házak az út mellett, 1926 k.
p. *L.* 31×45 cm
j. j. l.
Dr. Kocsis Ferenc tulajdona
Abony

488. Völgyvég, 1926
p. p. 51,2×68,4 cm
j. j. f.
Kovács Ferenc tulajdona
Budapest

489. Tél a Bakonyban, 1926
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Dr. Halász Mihály tulajdona
Sopron

490. Fák és varjak, 1926 k.
p. p. 56,7×40 cm
j. j. l.
Molnár Károly tulajdona
Budapest

491. Zöld tisztás, 1926 k.
p. p. 43,5×43,5 cm
j. n.
Csőgör István tulajdona
Marosvásárhely

492. Erdő szélén heverő férfi, 1926 k.
p. p. 48,5×67,5 cm
j. n.
Nagy András tulajdona
Baja

493. Bokrok, 1926 k.
p. p. 34×44 cm
j. j. l.
Dr. Berecki László tulajdona
Baja

494. A Balaton Kenesénél, 1926
p. p. 30×40 cm
j. n.
Dr. Kovács Ferenc tulajdona
Debrecen

495. Virágcsendélet, 1926
p. p. 49,5×65 cm
j. j. l.
Szigethy Károly tulajdona
Dbrecen

496. Bakonyi dombok, 1926
p. p. 40×63 cm
j. j. l.
Dr. Nábrádi Mihály tulajdona
Debrecen

497. Szérűskert ökrökkel, 1926
p. p. 66×50 cm
j. j. l.
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

498. Legelő marhák, 1926 k.
p. p. 32×45,5 cm
j. j. l.
Dr. Tóth Károly tulajdona
Budapest

499. Férfi arckép, 1926
p. p. 68×52 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 971

500. Gyimesi havasok, 1927
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imra hagyatéka
Baja

501. Bárányok a domboldalon, 1927 k.
p. p. 31×43 cm
j. b. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

502. Parasztasszony, 1927 k.
p. p. 60×46 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

503. Öreg székely, 1927 k.
p. p. 82×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

504. Vitorlások a Balatonon, 1927 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

505. Balatonpart, 1927 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

506. Balaton, 1927 k.
p. p. 24×30 cm
j. n.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

507. Domboldal, 1927 k.
p. p. 53×65 cm
j. b. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

508. Balatoni vitorlások, 1927 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

509. Tehenek a Balatonparton, 1927 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

510. Parasztleány kócsöggel, 1927
p.k. 70×50 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: F.K. 10.117

511. Téli táj, 1927
p. p. 68×86 cm
j. n.
MNG. L.tsz.: 9249

512. Fűkaszálók, 1927 k.
p. p. 50×68 cm
j. n.
MNG. L.tsz.: 10.124 T

513. Domboldal jegenyékkel, 1927
p. k. 60×43,5 cm
j. k. l.
MNG. L.tsz.: F.K. 10.140

514. Szegényemberek, 1927 k.
p. p. 52,5×70 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: F.K. 10.011

515. Kalapos öregasszony, 1927
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: F.K. 5926

516. Kaszálók, 1927
p. p. 50×68 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

517. Szántás Erdélyben, 1927
p. p. 31×44 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum
Baja

518. Ősz a Bakonyban, 1927
p. p. 52×70 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

519. Balaton, 1927
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

520. Lovak a Balaton partján, 1927
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

521. Legelő állatok, 1927
p. p. 30×43 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

522. Octavian Goga arcképe, 1927
p. p. 69,9×49,7 cm
j. j. l.
A csucsai Octavian Goga Emlékmúzeum tulajdona
L.tsz.: 120

523. Veturia Goga arcképe, 1927
p. p. 70,2×50,4 cm
j. j. l.
A csucsai Octavian Goga Emlékmúzeum tulajdona
L.tsz.: 101

524. Havas tájkép, 1927
p. p. 68×82 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

525. Legelésző bárányok, 1927 k.
p. p. 60×43,5 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

526. Kápolna, 1927 k.
p. p. 44×59 cm
j. j. l.
Janu Pannonius Múzeum
Pécs

527. Tájkép (Vihar után), 1927 k.
p. p. (?)
j. n.
özv. Goga Octavianné,
Csucsa

528. Önarckép, 1927 k.
p. p. 38,5×30 cm
j. b. l.
Andrásy Edit tulajdona
Kolozsvár

529. Kucsmás fiú-fej, 1927 k.
p. p. 44×44,5 cm
j. j. f.
Andrássy Zoltán tulajdona
Kolozsvár

530. Virágcsendélet, 1927 k.
p. p. 45×64 cm
j. j. l.
Andrássy Zoltán tulajdona
Kolozsvár

531. Téglaszínű kendős parasztasszony, 1927 k.
p. p. 69,5×50 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 566

532. Öregasszony, 1927 k.
p. p. 69×48,5 cm
j. j. f.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 161

533. Csendélet bogáncsokkal, 1927 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1098

534. Parasztember portréja, 1927
68,5×49 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 591

535. Csendélet birsalmákkal, 1927 k.
p. p. 37,5×50,3 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: M.A. 3480

536. Tél a hegyekben, 1927 k.
p. p. 58×69,2 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1797

537. Pásztor birkákkal, 1927 k.
p. p. 30,5×44,5 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

538. Őszi táj (Hegyek), 1927 k.
p. p. 36×56,5 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

539. Tópart, 1927 k.
p. p. 44,5×60 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

540. Kanyargós út legelő birkákkal, 1927
p. p. 47×63 cm
j. n.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

541. Havas hegyek erdőkkel, 1927 k.
p. p. 33,5×48 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

542. Boglyák gémeskúttal, 1927 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

543. Palánkok, 1927
p. p. 64×80 cm
j. j. l.
özv. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

544. Anya gyermekével, 1927 k.
p. p. 31×34,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

545. Domboldal jegenyével és birkákkal, 1927
p. p. 32×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

546. Karám télen, 1927
p. p. 47,5×62 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

547. Csíkmindszenti táj, 1927—28
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

548. Székely kislány, 1927 k.
p. p. 44×30 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Budapest

549. Dombok, 1927 k.
p. p. 67,5×47,5 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

550. Virágcsendélet, 1927 k.
p. p. 63,5×47 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

551. Két csángó kazal előtt, 1927 k.
p. p. 69,5×59 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

552. Almás csendélet cserépben, 1927 k.
p. p. 45,5×56,6 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

553. Szántás, 1927 k.
p. p. 32,5×45,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

554. Falusi asszony, 1927
p. p. 68×49 cm
j. j.f.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

555. Liget, 1927 k.
p. p. 40×43,5 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

556. Erdélyi házak téli tájban, 1927 k.
p. p. 51×66 cm
j. j. l.
Kürtös Lelle tulajdona
Budapest

557. Erdei tájrészlet, 1927 k.
p. p. 41×44 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

558. Kucsmáját tartó öreg székely, 1927
p. p. 70×52 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

559. Tehenek a vízparton, 1927 k.
p. p. 46×60 cm
j. j. l.
Dr. Bruszt Pál tulajdona
Baja

560. Zsombékos táj, 1927 k.
p. p. 50×67 cm
j. n.
Dr. Bruszt Pál tulajdona
Baja

561. Hartai tó, 1927 k.
p. p. 50×67 cm
j. j. l.
Dr. Bruszt Pál tulajdona
Baja

562. Behavazott ház hegyek között, 1927
p. p. 58×78 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

563. Hartai tópart, 1927 k.
f. paszt. 52×68 cm
j. k. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

564. Csendélet, 1927 k.
p. p. 59×65 cm
j. j. l.
Dr. Maros Tibor tulajdona
Baja

565. Sárgakendős női fej, 1927 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Jenei Miklós tulajdona
Kolozsvár

566. Csendélet dáliákkal, 1927 k.
p. p. 47×64 cm
j. b. l.
Pásztai Gizella tulajdona
Kolozsvár

567. Kucsmás székely, 1927 k.
p. p. 70×48 cm
j. j. l.
özv. Mikola Andrásné tulajdona
Nagybánya

568. Csángó lány, 1927 k.
p. p. 78,2×59 cm
j. b. l.
Hídas László tulajdona
Budapest

569. Kabátos fiú, 1927 k.
p. p. 69×48 cm
j. j. f.
Cservik Ferenc tulajdona
Szeged

570. Süveges férfi, 1927 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

571. Magányos fa, 1927 k.
p. p. 70×53 cm
j. j. l.
Székely Hermann tulajdona
Marosvásárhely

572. Fikuszos csendélet, 1927 k.
p. p. 72×45 cm
j. j. l.
Mészáro Fülöp tulajdona
Baja

573. Havas táj, 1927
p. p. 47,5×60 cm
j. b. k.
Dr. Osváth Péter tulajdona
Budapest

574. Fák alkonyatkor, 1927 k.
p. p. 65×50 cm
j. j. l.
Berekméry József tulajdona
Marosvásárhely

575. Emil Isac arcképe, 1927
p. p. 70×50 cm
j. j. l. 1927
Emil Isac Emlékmúzeum

576. Falurészlet Erdélyből, 1927
p. p. 31×44 cm
j. j. l.
Dr. Cseh-Szombathy László tulajdona
Budapest

577. Táj két lóval, 1927 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Dr. Tallián György tulajdona
Budapest

578. Legelő birkák, 1927 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Komlóssy Sándor tulajdona
Baja

579. B. P. portréja, 1927
p. p. 47×62 cm
j. j. l.
Pehán Béla tulajdona
Vrbas

580. Téli táj, 1927 k.
p. p. 62×46 cm
j. b. l.
Bélint Mihályné tulajdona
Siófok

581. Virágok kocsögben, 1928
p. p. 42×59 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

582. Gémeskút, 1928
p. p. 30×40 cm
j. n.
Türr István Múzeum

583. Mély út Porván, 1928
p. p. 69×50 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

584. Sajkási házak, 1928
p. p. 35×50 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

585. Sajkási házak, 1928
p. p. 50×54 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

586. Tópart, 1928 k.
p. p. 34×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

587. Csíki táj, 1928 k.
p. p. 70×83 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 59.92 T

588. Virágcsendélet, 1928 k.
p. k. 60×46 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.118

589. Téli táj, 1928 k.
p. k. 67×84,5 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.139

590. Táj nyírfákkal, 1928 k.
p. k. 28,5 × ×44 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.138

591. Téli táj, 1928 k.
p. p. 47 × 61,5 cm
j. b. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 705

592. Téli táj, 1928 k.
p. p. 48 × 60,1 cm
j. b. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 850

593. Falusi utca, 1928 k.
p. p. 47,5 × 64,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

594. Legelő juhok, 1928 k.
p. p. 29 × 42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

595. Erdei patak, 1928 k.
p. p. 38,2 × 57 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 565

596. Parasztportré, 1928 k.
p. p. 68 × 50 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 591

597. Téli táj juhokkal, 1928
p. p. 49 × 65,3 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 830

598. Csíkvidéki falu, 1928 k.
p. p. 69,5 × 86 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1128

599. Kislány arcképe, 1928 k.
p. p. 68,8 × 48,5 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 162

600. Erdő szélén, 1928 k.
p. p. 59,5 × 44 cm
j. n.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1129

601. Tájkép gémeskúttal, 1928 k.
p. p. 30 × 43,5 cm
j. k. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M.A. 3148

602. Nyári táj, 1928 k.
p. p. 51,5 × 69 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M.A. 5213

603. Parasztfej, 1928—29 k.
p. p. 70 × 51,7 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona

604. Szamárkórós csendélet, 1928—32
p. p. 64 × 47 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

605. Békási párás táj, 1928 k.
p. p. 66 × 85 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

606. Alkony a havasokban, 1928 k.
p. p. 63 × 82 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

607. Bárányok tavaszi legelőn, 1928
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

608. Tópart legelő birkákkal, 1928
p. p. 30×45 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

609. Parkrészlet, 1928 k.
p. p. 32×45,5 cm
j. n.
Janu Pannonius Múzeum
Pécs

610. Dombos táj legelésző állatokkal, 1928 k.
p. p. 30×45 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

611. Nahykabátos férfi arcképe, 1928 k.
p. p. 67×49 cm
j. j. l.
Jenei Miklós tulajdona
Kolozsvár

612. Kendős leányka, 1928 k.
p. p. 69,5×49,5 cm
j. j. l.
Jenei Miklós tulajdona
Kolozsvár

613. Sárga liliom, 1928 k.
p. p. 52×68,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

614. Három ember folyóparton, 1928 k.
p. p. 34×49 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

615. Erdőben, 1928 k.
p. p. 32×45 cm
j. b. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

616. Csendélet virágokkal, 1928—29
p. p. 70×50 cm
j. j. f. és j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

617. Tanyaudvar, 1928—29 k.
p. p. 43×60 cm
j. n.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

618. Kútágas, 1928
p. p. 29,6×42 cm
j. b. %.
Fodor István tulajdona
Budapest

619. Birkák a tóparton, 1928
p. p. 29×42,2 cm
j. n.
Fodor István tulajdona
Budapest

620. Csendélet birsalma és szilvaággal, 1928 k.
p. p. 46×62 cm
j. j. l.
Stefan Haragus tulajdona
Kolozsvár

621. Havasi táj, 1928 k.
p. p. 51×67 cm
j. j. l. és j. k.
Stefan Haragus tulajdona
Kolozsvár

622. Házak és kazlak, 1928 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. f.
Ferencz Nándor tulajdona
Vaskut

623. Birkák a tóparton, 1928
p. p. 29×42,2 cm
j. n.
Dr. Faludi Béláné tulajdona
Budapest

624. Kútágas, 1928
p. p. 29,6×42 cm
j. b. l.
Dr. Faludi Béláné tulajdona
Budapest

625. Arckép, 1928 k.
p. p. 68×47 cm
j. j. l.
Kovács György tulajdona
Marosvásárhely

626. Téli táj juhokkal, 1928 k.
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Szász Tibor tulajdona
Kolozsvár

627. Birkák a domboldalon II., 1928 k.
p. p. 28,5×42 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

628. Anyám, 1928 k.
p. p. 70×50,5 cm
j. j. l.
Dr. Vlad Emil Hatieganu tulajdona
Bucuresti

629. Magányos fa, 1928 k.
p. p. 86×69,8 cm
j. j. l.
A csucsai Octavian Goga emlékmúzeum tulajdona
Ltsz.: 197

630. Kék kalapos női portré, 1928 k.
p. p. 66,5×49 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

631. Boglyák, 1928 k.
p. p. 29,5×43 cm
j. j. l.
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

632. Erdészház holdfényben, 1928 k.
p. p. 43,5×59 cm
j. n.
Nagy András tulajdona
Baja

633. Vadvirág-csendélet, 1928 k.
p. p. 53×38 cm
j. n.
Lendvay Teréz tulajdona
Baja

634. Fák szélben, 1928 k.
p. p. 29×43 cm
j. j. l.
Mészáros Istvánné tulajdona
Baja

635. Hegyiút, 1928 k.
p. p. 45×63 cm
j. j. l.
Dr. Bereczki László tulajdona
Baja

636. Asszony a szélben, 1928 k.
p. p. 85×65 cm
j. n.
Dr. Györffy István tulajdona
Baja

637. Zöld tisztás, 1928 k.
p. p. 43,5×43,5 cm
j. j. l.
Csőgör István tulajdona
Marosvásárhely

638. Hegyi patak, 1928 k.
p. p. 42×60 cm
j. n.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

639. Nyírfás táj, 1928 k.
p. p. 64×85,5 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

640. Tájkép tanyákkal, 1928 k.
p. p. 29,3×42,6 cm
j. n.
Molnár Gábor tulajdona
Budapest

641. Két kaszás, 1929
p. p. 42,5×61 cm
j. j. l.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

642. A dunacsébi kastély, 1929 k.
p. p. 40,5×42,5 cm
j. j. l.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

643. Tehenek a parton, 1929
p. p. 46×60 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja
Ltsz.: 69.2.12

644. Leányka, 1929
p. p. 70×40 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja
Ltsz.: 69.2.15

645. „Őzike", 1929
p. p. 48×40 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja
Ltsz.: 52.609.1.

646. Szerb parasztasszony, 1929—30 k.
p. p. 72×50 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

647. Patkonca-őszirózsák, 1929 k.
p. p. 43,5×61,5 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

648. Napraforgók zöld kancsóban, 1929 k.
k. p. 64×48 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

649. Halinakabátos kucsmás paraszt, 1929 k.
p. p. 68×47 cm
j. j. l.
Kovács György tulajdona
Marosvásárhely

650. Férfi arckép, 1929
p. p. 75×55 cm
j. j. l. 1929
Bánffy István tulajdona
Kolozsvár

651. Csavargók, 1929 k.
p. p. 45×32 cm
Canjevac Sarolte tulajdona
Újvidék

652. Virág cserépben, 1929
p. p. 72×50 cm
j. j. l.
Andrije Ognjanovica tulajdona
Újvidék

653. Csónakázók, 1929 k.
p. p. 29×42 cm
j. j. l.
Ferencz Nándor tulajdona
Vaskút

654. Imádkozó parasztasszony, 1929 k.
p. p. 57,5×43,5 cm
j. j. l.
Dr. Bánáti Péterné tulajdona
Budapest

655. Hegyi táj, 1929 k.
p. p. 50×69,5 cm
j. j. l.
Kristó Nagy István tulajdona
Budapest

656. Bokályos csendélet, 1929
p. p. 50×43 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

657. Tóparti házak, 1929 k.
p. p. 30×36 cm
j. n.
Dr. Kocsis Ferenc tulajdona
Abony

658. Patakpart, 1929 k.
p. p. 52×66 cm
j. k. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

659. Tormaleveles csendélet, 1929 k.
p. p. 60×76 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

660. Patak az erdőben, 1929 k.
p. p. 42×57 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona

661. Férfi arckép (Argintaru költő arcképe), 1929
p. p. 67,6×51,1 cm
j. j. l. 1929
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: M.A. 3455

662. Máramarosi paraszt arcképe, 1929
p. p. 73,5×53,5 cm
j. k. l. 1929
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1041

663. Női akt, 1929
p. p. 70×52 cm
j. k. l. 1929
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 851

664. Férfi arckép, 1929
p. p. 69,7×50,3 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: M.A. 4146

665. Tehén a hegyek között, 1930 után
p. p. 29×42,5 cm
j. n.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

666. Kapás asszonyok, 1930 k.
p. p. 32×44,5 cm
j. b. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

667. Erdőnyilatékban legelő tehenek, 1930 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

668. Erdőszélen, 1930
p. p. 32×45 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum
Baja

669. Gyilkostó, 1930 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

670. Nő korsóval, 1930 k.
p. p. 70,5×51 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 62.34 T

671. Önarckép (III.), 1930 k.
p. p. 43×33 cm
j. j. l.
Dr. A szalós Imre hagyatéka
Baja

672. Pisti, 1930
p. p. 44×32 cm
j. j. l. 1930
Krammer József tulajdona
Baja

673. Tájkép vízzel, 1930 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

674. Naspolyás csendélet, 1930 k.
p. p. 44,5×58 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

675. Virágcsendélet, 1930 k.
p. p. 44×61,5 cm
j. k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

676. Legelő birkák, 1930-as évek eleje
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

677. Fűzfák, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. j. l. Nagy István
Szabadkai Városi Múzeum tulajdona

678. Falusi templomtorony, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. j. l. Nagy István
Szabadkai Városi Múzeum

679. Falusi utca, 1930 k.
p. p. 62×42 cm
j. j. l.
Varga Imre tulajdona
Szabadka

680. Vizetivó kisl 1930ány,
p. p. 45×58 cm
j. j. l.
Zrenjanini Múzeum tulajdona

681. Ház a domboldalon, 1930 k.
p. p. 45×31 cm
j. j. f.
Herczeg János tulajdona
Zombor

682. Gyilkos-tó, 1930 k.
p. p. 38×30 cm
j. j. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

683. Patak, 1930 k.
p. p. 44×31 cm
j. b. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

684. Parasztfej, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. b. l.
Zvojina Hilkene Marije tulajdona
Zombor

685. Anya gyermekével II., 1930 k.
p. p. 44×32 cm
j. j. l.
Herczeg János tulajdona
Zombor

686. Fehérruhás leány, 1930 k.
p. p. 45×32 cm
j. j. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

687. Szénaboglyák, 1930 k.
p. p. 87×71 cm
j. j. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

688. Faluvégen, 1930 k.
p. p. 44×30 cm
j. j. l.
Jertus Gombos-Dobokay tulajdona
Zombor

689. Falusi utca, 1930 k.
p. p. 62×42 cm
j. j. l.
Varga Imre tulajdona
Szabadka

690. Menyecske, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. j. l.
Borbély Katalin tulajdona
Újvidék

691. Gyángóleány, 1930 k.
p. p. 44×63 cm
j. j. l.
Borbély Katalin tulajdona
Újvirék

692. Napraforgós csendélet, 1930 k.
p. p. 70×60 cm
j. b. l.
Dr. Jancsin József tulajdona
Baja

693. Virágcsendélet, 1930 k.
p. p. 65×60 cm
j. j. l.
Jancsin József tulajdona
Baja

694. Ökrökkel szántó parasztok, 1930 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

695. Virág vázában, 1930 k.
p. p. 51×70 cm
j. k. l.
Herczeg János tulajdona
Zombor

696. Tökvirág csendélet, 1930 k.
p. p. 44×58 cm
j. j. l.
Dr. Meződy Frigyes tulajdona
Baja

697. Narancsos menyecske, 1930
p. p. 68×50 cm
j. n.
Kartschmaroff Lóránd tulajdona
Budapest

698. Krizanténum, 1930 k.
j. j. l.
p. p. 62×44,5 cm
Epres Tibor tulajdona
Sóskút

699. Két kopár fa két házzal, 1930 k.
p. p. 30×42 cm
j. j. f.
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

700. Mosolygó öregasszony, 1930
p. p. 49×33 cm
j. b. l.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

701. Pandúrszigeti házak, 1930 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Baja Városi Tanács tulajdona

702. Piros bimbós virágcsendélet, 1930
p. p. 44×61,5 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

703. Hartai paraszt pipával, 1930 k.
p. p. 55×50 cm
j. n.
Czompó Józsefné tulajdona
Baja

704. Tehén a borjával, 1930 k.
p. p. 30×43 cm
j. n.
Román Edit tulajdona
Bukarest

705. Dália csendélet, 1930 k.
p. p. 62×64 cm
j. n.
Recske Ilona tulajdona
Baja

706. Pisti fiam, 1931
p. p. 42×58,5 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

707. Pisti fiam, 1931
p. p. 31×44 cm
j. j. k.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

708. Hartai tó, 1931
p. p. 18,5×23 cm
j. j. l.
Petrásy Zoltán tulajdona
Budapest

709. Sugovicapart, 1931 k.
p. p. 33,5×44 cm
j. f. l.
Lakatos Gyula tulajdona
Budapest

710. Barkás csendélet, 1931
p. p. 83,5×63 cm
j. j. l.
Dr. Albert Józsefné tulajdona
Lengyeltóti

711. Legelő lovak, 1932 k.
p. p. 30,5×44,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

712. Tehenek, 1932 k.
p. p. 30×42 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

713. Hegyek, 1932 k.
p. p. 32×44 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

714. Szakadék, 1932 k.
p. p. 44,7×31,5 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 7247

715. Tisztás tehénnel, 1932 k,
p. p. 44,2×31,5 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 7249

716. Legelésző lovak, 1932
p. p. 31,5×42,5 cm
j. n..
MNG. Ltsz.: 57.96 T

717. Virágcsendélet, 1932
p. p. 43×61,5 cm
j. j. k.
MNG. Ltsz.: F.K. 9916

718. Virágcsendélet, 1932
p. k. 50×73 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: F.K. 10.125

719. Iskolásfiú, 1932 k.
p. p. 52×44 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 8945

720. Menyecske arcképe, 1932 k.
p. p. 66×58 cm
j. j. l.
Lendvay Teréz tulajdona
Baja

721. Gyimesi táj két birkával, 1932 k.
p. p. 44×63 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

722. Két ló, 1932 k.
p. p. 32×46 cm
j. j. l.
Dr. Osváth Péter tulajdona
Budapest

723. Erdei patak, 1932 k.
p. p. 43×62 cm
j. j. l.
A Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M.A. 2484

724. Csendélet, 1932 k.
p. p. 48×44 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

725. Legelő birkák, 1933 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

726. Sárga tehenek, 1933. k.
p. p. 30×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

727. Vörös tehenek, 1933 k.
p. p. 30×45 cm
j. k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

728. Szürke tehenek, 1932 k.
p. p. 30×42 cm
j. j. l. és k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

729. Virágcsendélet, 1933
p. p. 45×64 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

730. Tanya boglyákkal, 1933 k.
p. p. 31×45 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

731. Lovak csikóval, 1933 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l. (kétszer is)
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

732. Juhok őszi tájban, 1933 k.
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l. (kétszer is)
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

733. Hegycsúcs, 1933 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

734. Női arckép, 1933
p. p. 47×44 cm
j. j. f.
Paál József tulajdona
Budapest

735. Legelő birkák, 1933 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

736. Hóolvadás, 1933 k.
p. p. 45×61,5 cm
j. j. l.
Dr. Albert Józsefné tulajdona
Lengyeltóti

737. Dombos táj, legelésző állatokkal, 1934 k.
p. p. 30×45 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

738. Bogárhátú hegyek, 1934 k.
p. p. 44,3×30,2 cm
j. j. l.
dr. Pogány Imréné tulajdona
Budapest

739. Nő sarlóval, 1934 k.
p. p. 80×60 cm
j. j. l.
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

740. A. Pethróczi portréja, 1934
p. p. 59×76 cm
j. b. l.
Katarine Gömöri tulajdona
Vrbas

741. Nő virágcsokorral, 1934 k.
p. p. 68,5×52 cm
j. j. l.
Dr. Juhász László tulajdona
Baja

742. Tájkép két lóval, 1934 k.
p. p. 29,8×44 cm
j. j. l.
Dr. Záhony Imréné tulajdona
Budapest

743. Dr. Aszalós Imre arcképe, 1935
p. p. 49×35 cm
j. j. f. 1935
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

744. Önarckép (IV.), 1936
p. p. 63×48 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

745. Kalapos kisfiú, 1935
p. p. 72×51,5 cm
j. j. l.
Vondra Ottóné tulajdona
Budapest.

746. Lovak a vízparton, 1936
p. p. 31×44 cm
j. b. l.
Glüks Ferenc tulajdona
Budapest

747. Tehenek a domboldalon, 1925 k.
p. p. 31×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

748. Tájkép juhokkal, 1935 k.
p. p. 43,8×30 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F.K. 9915

CERUZA

1. Férfi arckép (Nagy Imre arcképe), 1899 k.
ceruza, 105×72 cm
j. j. l. 1899
Dr. Nagy András tulajdona
Csikszentkirály

2. Női akt oldalnézetben, 1899
ceruza, p. 62×48 cm
j. j. l. N.I. Páris 1899
Csikszeredai Múzeum tulajdona

3. Női arckép (Nagy Imréné arcképe), 1899 k.
ceruza, 77×51,5 cm
j. j. l.
Dr. Nagy András, Csikszentkirály

4. Férfi tanulmányfej, 1900
ceruza, 33×25,5 cm
j. n.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

5. Ház kerítéssel, 1903
ceruza, 13,6×19,2 cm
j. j. l. 1903
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

6. Kert, 1903 k.
ceruza, p. 19×24 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

7. Cvikkeres férfi mellképe, 1905
ceruza, 23×21 cm
j. j. l. 1905
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

8. Női arckép (Nagy Rozália?), 1905
ceruza, 31×25 cm
j. n.
Leew Hans
Kolozsvár

9. Merengő öreg ember, 1908 k.
ceruza, 28×20 cm
j. n.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

10. Olvasó öreg ember, 1908 k.
ceruza, 28×20 cm
j. n.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

11. Pipázó öregember, 1908 k.
ceruza, 28×20 cm
j. n.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

12. Házbütük, 1908 k.
ceruza, p. 11×15,5 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

13. Házak, 1908
ceruza, 11×15,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

14. Fejkendős öregasszony, 1908
ceruza, 16×10,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

15. Falusi öreg bácsi, 1908
ceruza, 18×24 cm
j. j. l.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

16. Könyöklő nő, 1908
ceruza+kréta, 16×11,5 cm
j. n.
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

17. Székely menyecske, 1908
ceruza, 16×11 cm
j. j. l. 1908
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

18. Anyám és én, 1908
ceruza, p. 16,5×23,5 cm
j. j. l. 1908
Dr. Aszalós Imre hagytéka
Baja

19. Édesanyám, 1908
ceruza, p. 18×12 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

20. Székely leányka, 1910 k.
ceruza, 15,5×11,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

21. Munkában, 1910 k.
ceruza, 14×12 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

22. Kocsmaasztalnál, 1911
ceruza, 13×8,8 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

23. Fiú-fej (Nagy Antal), 1912
ceruza, 14,6×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

24. Fák a kertben, 1912
ceruza és szén, 11×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

25. Kert, 1912
ceruza, 19×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

26. Falu a hegyek alján, 1912
ceruza, 14×19 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

27. Ülő fiú, 1912
ceruza, 19×15 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

28. Olvasó fiatal nő, 1912
ceruza, 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

29. Ülő kalapos fiú, 1912
ceruza, 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

30. Falusi utca, 1912
ceruza, 10×14,7 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

31. Gyermek-portré profilból, 1912
ceruza, 16×10 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

32. Alvó kisfiú, 1912
ceruza, 10×14,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

33. Önarckép, 1912
ceruza, 15×11,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

34. Szomorú fűz temetővel, 1912 k.
ceruza, 21,5×30,5 cm
j. j. f.
Krammer József tulajdona
Baja

35. Olvasó férfi, 1912 k.
ceruza, 15×11 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

36. Patakpart, 1912
ceruza, 13×22 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

37. Táj templommal, 1912
ceruza, 14×21 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

38. Virágok vázában, 1912
ceruza, 14,5×11 cm
j. j. l. 1912
Krammer József tulajdona
Baja

39. Koszorúba font hajú leány, 1912 k.
ceruza, 30,5×21 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

40. Nagy Antal alszik asztalra borúlva, 1912
ceruza, 12×16 cm
j. j. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

41. Utcarészlet, 1912 k.
ceruza, 12×15,5 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

42. Útszéli keresztfa, 1912
ceruza, 11,8×16,3 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

43. Határban, 1912
ceruza, 10,4×13,8 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

44. Kacsák, 1912
ceruza, 9,5×14 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

45. Tányérsapkás fiú, 1912
ceruza, 15×11 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

46. Erdélyi dombok fákkal, 1912
ceruza, 11×16 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

47. Erdő, 1912
ceruza, 10,5×15 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

48. Ajtóban, 1912
ceruza, 1,5×20,5 cm
j. j. l. 1912
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

49. Férfi arckép, 1913
ceruza, 17,2×10,6 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

50. Erdő szélén, 1913
ceruza, 13×21,6 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

51. Zsindelyes ház, 1913
ceruza, 10,7×14,5 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

52. Csikmindszenti részlet I., 1913
ceruza, 11×14,5 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

53. Csíkmindszenti részlet II., 1913
ceruza, 11×14,5 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

54. Falusi részlet, 1913
ceruza, 15×21,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

55. Falu a hegy lábánál, 1913
ceruza, 13×19 cm
j. j. l. 1913
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

56. Faluvége, 1913
ceruza, 14,7×22 cm
j. j. l. 1913
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

57. Legelő juhok, 1913
ceruza, 10×17 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

58. Falusi ház, 1913
ceruza, 14,5×21,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

59. Udvar, 1913
ceruza, 15×22 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

60. Kertvége, 1913
ceruza, 14×19 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

61. Tehén, 1913
ceruza, 10×17 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

62. Fekvő tehenek, 1913
ceruza, 10×17 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

63. Kazlak a réten, 1914 k.
ceruza, 11,5×19 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

64. Gyermek, 1914
ceruza, 21×12 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

65. Levelet író katona, 1914 k.
ceruza, 22×14 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

66. Udvar, 1914
ceruza, 10,5×15 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

67. Házcsoport, 1914 k.
ceruza, 24×31,4 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

68. Baka, 1915
ceruza, szén, 46×32 cm
j. j. l. 1915
Krammer József tulajdona
Baja

69. Férfi, 1915
ceruza, 22×13 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

70. Újonc, 1915
ceruza, 26,5×16,5 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

71. Gyermek portré, 1915
ceruza, 35×25,5 cm
j. j. l. 1915
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

72. Cigarettázó katona, 1916
ceruza, 31,5×24 cm
j. j. l. 1916
Krammer József tulajdona
Baja

73. Katona, 1916
ceruza, 21,5×14 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

74. Pipázó baka, 1916
ceruza, 23,5×16,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

75. Olesini lakásom, 1916
ceruza, 15,5×22,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

76. Kádár Péter, 1916
ceruza, 23,5×15 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

77. Nagy Gizike arcképe, 1916
ceruza, 37,5×27 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

78. Játszó kislány, 1916
ceruza, 35,5×26 cm
j. j. l. 1916
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

79. Nagy Rozália arcképe, 1916
ceruza, 30,5×21 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

80. Lovasok felvonulása, 1916 k.
ceruza, 24,5×31,3 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

81. Tábori távbeszélő, 1916
ceruza, 19,5×24 cm
j, j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

82. Galíciai táj, 1916
ceruza, 16×23,7 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

83. Hunyorító fiú, 1916
ceruza, 17×13,4 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

84. Katonafej, 1916
ceruza, 23×16 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

85. Ülő tiszt, 1916
ceruza, 22,7×13,6 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

86. Bástya, 1917
ceruza, 21×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

87. Kisgyermek, 1917
p. p. 42×58,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

88. Varró gyermek, 1917 k.
ceruza, 18×15 cm
j. j. l.
Dr. Bakonyi Péter tulajdona
Baja

89. Honvéd kovács, 1917 k.
ceruza, 23,2×15,8 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

90. Mindszenti falurészlet, 1918
ceruza, 16,5×22 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

91. Keresztényfalvi székely jatona, 1918
ceruza, 22,5×16,5 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

92. Csíkmindszenti utca-részlet, 1918
ceruza, 16×31,5 cm
j. j. l. 1918
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

93. Katonafej, 1918
ceruza, 23×17,5 cm
j. j. l. 1918
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

94. Öreg katona profilból, 1918
ceruza és szén 22×16 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

95. Fogoly katona, 1918
ceruza, 26×21 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

96. Édesanyám, 1918
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

97. Öcsém kislánya, 1918
ceruza, 21,5×15,5 cm
j. j. l.
Dr. Azsalós Imre hagyatéka
Baja

98. Katona portré III., 1918
ceruza, 16×22 cm
j. j. l.
Zombori Vávoris Múzeum tulajdona

99. Katona portré IV., 1918
ceruza, 16×22 cm
j. j. l.
Zombori Városi Múzeum tulajdona

100. Bámészkodó katona, 1918
ceruza, 26×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

101. Öreg katonafej, 1918
ceruza, 22×16,5 cm
j. j. l. 1918
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

102. Faluvége házzal, 1919
ceruza, 14×19 cm
j. j. l. 1919
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

103. Pihenő tehén, 1919
ceruza, 10,5×17 cm
j. j. l. 1919
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

SZYNRAJZ

1. Férfi tanulmnyfej, 1895 k.
szénrajz, 42×28 cm
j. n.
Hollósi István tulajdona
Baja

2. Nagy Ferenc arcképe, 1890—1900 között
szén, rajzlapi 55×44,7 cm
jelzés letörölve
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

3. Udvar, 1900 k.
sz. p. 28×16 cm
j. j. l.
Dr. Bálint Eszter tulajdona
Budapest

4. Női arckép (tanulmány), 1902 k.
szén, p. 45×30 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

5. Női portré, 1902
szén, 61×47 cm
j. n.
Gondos István tulajdona
Gyergyószentmiklós

6. Nagy Rozália arcképe 3 éves korában, 1903
szén, p. 28×19 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

7. Édesanyám, 1903 k.
szén és ceruza, 46×36 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

8. Édesanyám, 1904 k.
szén-paszt. 51×41 cm
j. n.
Berényi M. tulajdona
Baja

9. Kárpáti János arcképe, 1904
szén, p. 63×46 cm
j. j. l. 1904
József Attila Múzeum tulajdona

10. Kárpáti Jánosné arcképe, 1904
szén, p. 63×46 cm
j. j. l. 1904
József Attila Múzeum tulajdona

11. Góff Gyula arcképe, 1904
szén, p. 53×43,4 cm
j. j. l. 1904
Góff Gyula tulajdona
Budapest

12. Férfi portré, 1904
szén és kréta, 62×48 cm
j. j. l. 1904
Gondos István tulajdona
Gyergyószentmiklós

13. Oldalt ülő kislány, 1905 k.
szén, p. 43,5×29 cm
j. n.
Henke Arthur tulajdona
Brassó

14. Ülő parasztfiú, 1905
szén, p. 42×23 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

15. Női portré (Hozó Jánosné, Lánczky Emma arcképe), 1905
szén, p. 65×46 cm
j. j. l.
Ujlaki András tulajdona
Csikszereda

16. Férfi portré (Hozó János arcképe), 1905
szén, p. 65×46 cm
j. j. l.
Ujlaki András tulajdona
Csikszereda

17. A legkisebbik fiú-testvérem, 1905
szén, p. 46×39 cm
j. j. l. 1905
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

18. Női arckép, 1905
szén, p. 32×23 cm
j. n.
Loew, Hans tulajdona
Kolozsvár

19. Harmónium előtt, 1906
szén, p. 35×23 cm
j. b. l. 1906
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

20. Fiatal nő (tanulmányfej), 1906 k.
szén, p. 47×30 cm
j. b. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

21. Cilinderes férfi arcképe, 1906 ②
szén, p. 63×42 cm
j. j. l. 1906
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

22. Baka Ilona arcképe, 1906
szén, p. 63,5×42,5 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

23. Szabó Ilona és Antal arcképe, 1906
szén, k. 42×53,5 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

24. Kalapos női arckép, 1906 k.
szén, p. 63×41 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

25. ifj. Szabó Antal arcképe, 1906 k.
szén, k. (fénykép után) 64×43 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

26. id. Szabó Antal arcképe, 1906 k.
szén, k. 41×28 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

27. Szabó Antal arcképe, 1906
szén k. és fehér kréta, 63×43 cm
j. j. f.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

28. Édesanyám portréja, 1907 k.
sz. p. 45×34 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

29. Két domb között, 1907
szén, p. 15,4×21,8 cm
j. j. l. 1907
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

30. Vázlat kompozicióra, 1907
szén, p. 24,3×31,2 cm
j. j. l. 1907
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

31. Szabó Ilona gyermekkori portréja, 1907 k.
szén, p. 49,5×35 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

32. Pendelyes ülő gyermek, 1908.
szén és kréta, 19,1×25,6 cm.
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

33. Gyermek tállal, 1908
szén, pasztell, 17×30 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

34. Női arckép, 1908 k.
szén, p. 45×31 cm
j. j. l.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

35. Lámpánál olvasó öregasszony (anyja), 1908
szén, p. 26×17 cm
j. j. l. N.I. 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

36. Pihenő birka, 1908
szén, p. 16×25 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

37. Játszó gyerekek, 1908
szén, p. 24×31 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

38. Ülő kisleány, 1908
szén, kréta, 19×26 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

39. Búsuló katona, 1908
szén, kréta, 15,5×24 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

40. Édesanyám, 1908
szén, p. 26×17 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

41. Anyám, 1908
szén, p. 16×10,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

42. Kendős öregasszony I., 1908
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

43. Kendős öregasszony II., 1908
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

44. Siető öregasszony, 1908
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

45. Anya, 1908
szén, p. 12×18 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

46. Öregasszony profilja, 1908
szén, p. 16×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

47. Tájkép fákkal és házakkal, 1908 k.
szén, p. 19×23 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

48. Kucsmás férfi, 1908 k.
szén, p. 30×22 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

49. Tanya éjjel, 1908 k.
szén, 18×30,8 cm
j. j. l. 190
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

50. Tanya fával, 1908
szén, p. 25,5×29 cm
j. j. l. 1908
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

51. Anyám munka közben, 1908
szén, kréta, p. 31×36,5 cm
j. j. l. 1908 ②
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

52. Kislány arcképe, 1908 k.
szénrajz, 62×47,7 cm
j. n.
Kovács Imre tulajdona
Csikszentkirály

53. Gyermekportré (Kovács Gizella 9 éves korában), 1909
szén, p. 61×48 cm
j. j. l.
Kovács Irma tulajdona
Csikszereda

54. László Ferencné portréja, 1910
szén és fehér kréta, 51×41 cm
j. j. l. N.I. 1910
László Antal tulajdona
Gyergyószentmiklós

55. László Ferenc portréja, 1910
szén és fehér kréta, 51×41 cm
j. j. l. N.I. 1910
László Antal tulajdona
Gyergyószentmiklós

56. Asszony kendővel, 1910
szén, p. 20,8×14,2 cm
j. j. l. 1910
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

57. Pásztor, 1910
szén, p. 21,4×14,2 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

58. Nagy Antal gyermekkorában, 1910
szén, p. 30,5×21 cm
j. j. l. 1910
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

59. Juhok, 1910
szén, p. 12,5×19,7 cm
j. j. l. 1910
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

60. Zöldséges kert, 1910 k.
szén, p. 29,7×44,2 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 847

61. Útkövezők, 1910 k.
szén, p. 23×19 cm
j. j. l. 1911
Krammer József tulajdona
Baja

62. Fenyőfák (vázlat), 1910 k.
szén, p. 22,5×30,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

63. Kötörők, 1910
szén, p. 19,5×29,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

64. Gyimesi házak, 1910 k.
szén, p. 30×43 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

65. Fuvarosok, 1911
szén, p. 21,8×31,2 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

66. Fiume (molónál), 1911
szén, p. 23×32 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

67. Fiumei táj, 1911
szén, p. 21,7×30 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

68. Ház kerítéssel, 1911
szén, p. 15×22 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

69. Fiume (kikötőnegyed), 1911
szén, p. 24×31,7 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

70. Fiume (hajók), 1911
szén, p. 24×32 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

71. Utcán, 1911
szén, p. 32×24 cm
j. j. l. 1911
Krammer József tulajdona
Baja

72. Pihenő ökrök, 1911
szén, p. 22×31 cm
j. j. l. 1911
Krammer József tulajdona
Baja

73. Kocsmában, 1911
szén, p. 45,5×11,5 cm
j. j. l. 1911
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

74. Bajuszos önarckép, 1911
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1911
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

75. Katonák az ablak előtt, 1911
szén, p. 15,9×11,4 cm
j. j. l. 1911
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

76. Leányfej, 1911
szén, p. 47,5×31,5 cm
j. b. l. 1911
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

77. Vízimalom, 1911
szén, p. 31×44 cm
j. j. l. 1911
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

78. Kisváros, 1911
szén, kréta, 30×43 cm
j. j. l. 1911
Moldován István tulajdona
Budapest

79. Ház a falu végén, 1912
szén, kréta, 11,6×15,5 cm
j. b. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

80. Játszó gyermek, 1912
szén, p. 20,8×13,8 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

81. Széken ülő kisfiú, 1912
szén, 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

82. Egyedülálló fa, 1912
szén, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

83. Kazlak, 1912
szén, p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

84. Utca virágzó fákkal, 1912
szén, p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

85. Női arckép, 1912
szén, p. 13,5×10,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

86. Gyermek portré, 1912
szén, p. 13,8×11,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

87. Alvó gyermek, 1912
szén, p. 15,3×10,8 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

88. Téli táj karámmal, 1912
szén, p. 15×21,7 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

89. Tájkép a csíkmindszenti templommal, 1912
szén, p. 16,7×25,2 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

90. Kucsmás öreg székely, 1912
szén, p. 18×13 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

91. Anya gyermekkel, 1912
szén, p. 21×13,7 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

92. Olvasó lány, 1912
szén, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

93. Falusi udvar, 1912
szén, p. 11,7×15,6 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

94. Falurészlet, 1913 k.
szén, p. 22×29,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

95. Házak a domb mellett, 1913
szén, p. 31,2×43,5 cm
j. j. l. 1913
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

96. Tájkép (vázlat), 1913
szén, p. 30,5×43,5 cm
j. j. l. 1913
Krammer József tulajdona
Baja

97. Legelő birkák a Gyimesben, 1913
szén, p. 13,5×21,5 cm
j. j. l. 1913
Dr. Aszalós Imre tulajdona
Baja

98. Falusi utca, 1913
szén, 10,9×15 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

99. Kert, 1913
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. j. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 847

100. Kazlak, 1913
szén, p. 15,5×22 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 1914–500

101. Csendélet, 1914
szén, p. 14,5×23 cm
j. j. f. 1914
Dr. Aszalós Imre tulajdona
Baja

102. Anyám szobája, 1914
szén, p. 29×39 cm
j. j. f. 1914
Dr. Azsalós Imre hagyatéka
Baja

103. Édesanyám, 1914
szén, p. 31,5×22,5 cm
j. j. l. 1914
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

104. Imádkozó öregasszony, 1914
szén, p. 30,2×27,5 cm
j. j. f. 1914
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

105. Alföldi tanya, 1914 k.
szén, p. 30,5×44 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

106. Parasztudvar télen, 1914
szén, kréta, 29,5×40 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

107. Falu végén, 1914
szén, p. 22,3×35 cm
j. j. l. 1914
Nagy Antal tulajdona
Csikmondszent

108. Fiatal nő portréja, 1914
szén, p. 48×31 cm
j. b. l. 1914
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

109. Töprengő asszony, 1914
szén, p. 18,5×12,5 cm
j. j. l. 1914
MNG. Ltsz.: 10119

110. Homokbánya, 1914
szén, p. 22×31 cm
j. j. l. 1914
Csapay József tulajdona
Baja

111. Fiatal katona, 1914 k.
szén, p. 49×32 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Kolozsvár

112. Gyimesi táj, 1914
szén, karton, 28,5×39 cm
j. j. l.
Maász Sándor tulajdona
Marosvásárhely

113. Bekerített udvar, 1915
szén, p. 12,5×19,7 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

114. Kert a ház előtt, 1915
szén, p. 10,9×15,4 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

115. Anyám hátrakötött fejkendővel, 1915
szén, p. 44×30 cm
j. b. f. 1915
Véber Károly tulajdona
Budapest

116. Ferenc bátyám, 1915
szén, kréta, p. 30×20,5 cm
j. j. l. 1915
Véver Károly tulajdona
Budapest

117. Férfi portré, 1915
szén, kréta, 56×45 cm
j. j. l. 1915
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1097

118. Édesanyám profilból, 1915
szén, 15,2×11,2 cm
j. k. j. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

119. Anyám bekecsben, 1915
szén, p. 15,2×11,2 cm
j. j. k. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

120. Kisfiú, 1915
szén, ceruza, p. 30×21 cm
j. j. l.
Dani János tulajdona
Kolozsvár

121. Baka, 1915
szén és ceruza, p. 46×32 cm
j. j. f. 1915
Krammer József tulajdona
Baja

122. Sisakos katonafej, 1915
szén, p. 44,5×32 cm
j. j. l. 1915
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

123. Parasztember, 1915
szén, p. 45×30 cm
j. j. l. 1915
Krammer József tulajdona
Baja

124. Péter öcsém, 1915
szén, p. 30×22,5 cm
j. j. l. 1915
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

125. Pihenő kalapos férfi, 1916
szén, p. 18×26,8 cm
j. j. l. 1916
Glükes Ferenc tulajdona
Baja

126. Gatdasági udvar, 1916
szén, p. 19,5×28 cm
j. j. l. 1916
Krammer József tulajdona
Baja

127. Romok, 1916 k.
szén, p. 18,5×23,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

128. Asztal mellett pihenő bakák, 1916 k.
xzén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
Moholy Múzeum tulajdona

129. Parasztlegény kalapban, 1916
szén, p. 37×28 cm
j. j. f. 1916
MNG. Ltsz.: 10095

130. Öregasszony, 1916
szén, p. 21,6×14,2 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

131. Szalmatetős ház, 1916
szén, p. 14×21,1 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

132. Szerb paraszt, 1916
szén, p. 21,6×14,1 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

133. Galíciai parasztasszony, 1916
szén, p. 21×14 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

134. Gyermekportré, 1916
szén, p. 30,5×21,2 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

135. Tiszt portréja, 1916
szén, p. 21,5×14,2 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

136. Katonafej, 1916
szén, p. 27×19 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

137. 24-es baka, 1916
szén, p. 22,5×18,5 cm
j. j. l. 1916
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

138. Katonafej, 1917
szén, p. 30×22 cm
j. j. l. 1917
Krammer József tulajdona
Baja

139. Fák,házak, 1917
szén, p. 20×28 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

140. Ház ligetben, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

141. Híd, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. j. l. 1917
Krammer József tulajdona
Baja

142. Öregember, 1917
szén, p. 30,5×12,2 cm
j. j. l. 1917
MNG. Ltsz.: 5756

143. Édesanyám, 1917
szén, p. 43,2×30,5 cm
j. j. l. 1917
MNG. Ltsz.:57.31

144. Figyelő katona, 1917
szén, p. 30×22 cm
j. j. f. 1917
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

145. Elhegyott tanya, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

146. Katonafej, 1917
szén, p. 31×22 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

147. Erdélyi ház, 1917
szén, paszt. p. 25×32,5 cm
j. j. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

148. Kendős öregasszony, 1917
szén, p. 20,7×14 cm
j. j. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

149. Kalapos férfifej, 1917
szén, kréta, p. 31×23 cm
j. b. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

150. Bajuszos katonafej, 1917
szén, kréta, p. 31,7×22,8 cm
j. b. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

151. Kendős női fej, 1917
szén, p. 31,7×23 cm
j. j. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

152. Kendős parasztasszony, 1917
szén, p. 31×23 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

153. Falusi utca, 1917
szén, p. 33×42,8 cm
j. j. l. 1917
Pogány Imre tulajdona
Budapest

154. Falurészlet alakkal, 1917 k.
szén, p. 14×21 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

155. Egyenruhában, 1917
szén, p. 30×22,1 cm
j. j. l. 1917
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 740

156. Bekerített kert, 1917 k.
szén, p. 15×22 cm
j. j. f.
Kovács László tulajdona
Marosvásárhely

157. Falusi udvar, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

158. Patakpart két házzal, 1917
szén, p. 20,8×29 cm
j. j. l. 1917
Kovács Ernőné tulajdona
Budapest

159. Fenyőfák az erdő szélén, 1917
szén és pasztell, 22×29,8 cm
j. j. l. 1917
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

160. Falusi udvar, 1918 k.
szén, p. 22×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

161. Csűrös házak, 1918 k.
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

162. Visegrád vára, 1918
szén, p. 32×26 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

163. Kunyhó fákkal és kazallal, 1918
szén, p. 24×31 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

164. Katonaszakács, 1918
szén, p. 29,5×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

165. Katona portré, 1918
szén, p. 26×21,5
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

166. Köpenyes katona, 1918
szén és ceruza, 22×16 cm
j. k. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

167. Katona ingben, 1918
szén, p. 26,1×21,1 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

168. Festő, 1918
szén, p. 29,5×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal, Csikmindszent

169. Virágzó fák, 1918
szén, p. 21,4×14,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

170. Bamba katona, 1918
szén, p. 29,5×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

171. Lövészárokban, 1918
szén, p. 29,5×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

172. Hunyorgató, 1918
szén, p. 26×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

173. Bajuszos katona I., 1918
szén, p. 26×21,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

174. Pihenő baka, 1918
szén, p. 21,5×15,5 cm
j. j. f. 1918
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

175. Kert részlet, 1918
szén, p. 33×43,8 cm
j. j. f.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 563

176. Várakozó katonák, 1918 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 831

177. Férfi arckép, 1918
szén, p. 47×31 cm
j. j. f. 1918
Radnai Béláné tulajdona
Budapest

178. Kertvége, 1918 k.
szén, p. 22,5×31,5 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

179. Régi ház, 1918 k.
wzén, p. 14×21,5 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

180. Édesanyám, 1918 k.
szén, p. 42,8×30 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

181. Falusi utca, 1918
szén, p. 28,8×42,8 cm
j. b. l. 1918
Ágoston István tulajdona
Budapest

182. Katonafej, 1918
szén, kréta, 25,5×19,7 cm
j. b. l. 1918
János Pál tulajdona
Csikszereda

183. Katona puskával, 1918
szén, p. 40×30 cm
j. b. l. 1918
Kartschmaroff Lóránd tulajdona
Budapest

184. Katona, 1918
szén, p. 29×20,8 cm
j. j. f. 1918
Pionír-ház
Csikszereda

185. Huszárfej, 1918
szén, p. 44×30,5 cm
j. j. f. 1918 x
Brock Oszkárné tulajdona
Budapest

186. Fronton, 1918 k.
szén, p. 46×30 cm
j. j. l.
Girardi Kornél tulajdona
Hága

187. Katonafej, 1918
szén, p. 47×30,5 cm
j. n.
Dr. Csuják Ferenc tulajdona
Baja

188. Tanulmányfej, 1918
szén, p. 30,6×22,4 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57.51

189. Édesanyám, 1919
szén, p. 21,4×15,6 cm
j. j. f. 1919
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

190. Havas falusi utca, 1919 k.
szén, p. 30×43 cm
j. j. l.
Dr. Margittai István tulajdona
Budapest

191. Havas táj, 1919
szén, p. 11×19 cm
j. j. l. 1919
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

192. Akttanulmány, 1919
szén, p. 48,5×34 cm
j. j. l. 1919
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

193. Önarckép, 1919
szén, p. 15,8×14,1 cm
j. j. l. 1919
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

194. Tájkép, 1919
szén, p. 27×38,5 cm
j. j. f.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 973

195. Szentgyörgyi István színművész arcképe, 1919
szén, kréta p. 30×22 cm
j. j. f. 1919
Nagy István színész tulajdona
Budapest

196. Utca fákkal, 1919 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

197. Vonaton beszélgetők, 1919
szén, p. 22×16,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

198. Beszélgető asszonyok, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

199. Falusi temető, 1920 k.
szén, p. 28×41 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

200. Kalapos fiú, 1920
szén, p. 30×20 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

201. Ülő nő, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

202. Temető, 1920-as évek második fele
szén, pasztellú p. 40,5×49 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

203. Házak, 1920
szén, p. kréta 31,5×45,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

204. Fehér falu házak, 1920
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

205. Anya és gyermeke, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

206. Leány, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

207. Unatkozó parasztfiúk, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

208. Legelésző lovak, 1920 k.
szén, p. 29,5×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

209. Posztógyár Baján, 1920
szén, p. 31×40 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

210. Pajtások, 1920
szén, p. 38×28 cm
j. j. f. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

211. Öreg kútágas, 1920 k.
szén, p. 25×31 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

212. Fiú kalapban, 1920
szén, p. 28×21 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

213. Varró asszony, 1920 k.
szén, p. 36×27 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

214. Ülő kalapos fiú, 1920
szén, p. 29×21 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

215. Nő karba tett kézzel, 1920 k.
szén, p. 36×37 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

216. Ülő leányka, 1920
szén, p. 30×21 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

217. Zsupfedeles házak, 1920 k.
szén, p. 29,5×42,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

218. Ülő parasztfiú, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

219. Ház a hegyoldalban, 1920 k.
szén, p. 28×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

220. Megdőlt fa mögött házak, 1920
szén, p. 31×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

221. Falu széle, 1920 k.
szén, p. 31×45 cm
j. j. f.
Pászgor Lajos tulajdona
Budapest

222. A kis faluból, 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budaepst

223. Házak a péróban I., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

224. Házak a péróban II., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

225. Házak a péróban III., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

226. Templomtorony, 1920 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

227. Cigánysor a domboldalon, 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

228. Liget, 1920 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

229. Alkonyat, 1920 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

230. Háromcsángó, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

231. Csángók, 1920
szén, p. 30×22 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

232. Műhelyben, 1920 k.
szén, p. 44×58 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

233. Olvasó férfi, 1920
szén, p. 42×31 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

234. Kabátos férfi, 1920 k.
szén, p. 60,2×44 cm
j. j. f.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

235. Székelyföld, 1920 k.
szén, p. 17×25 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

236. Remenyik portré, 1920 k.
szén, p. 38,2×27,2 cm
j. j. l.
Semlyén István tulajdona
Kolozsvár

237. Gyermekek erdőszélen, 1920 k.
szén, p. 53×67,5 cm
j. n.
Dömölky János tulajdona
Budapest

238. Temető, 1920 k.
szén, p. 28,5×41,5 cm
j. k. l.
Nemes István tulajdona
Kolozsvár

239. Hunyorgó fiú, 1921
szén, p. 36×27 cm
j. j. l. 1921
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

240. Két fa, 1921
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

241. Faluvégi putrik, 1921 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. b. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

242. Fák övezte ház, 1921 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

243. A nagy tölgy, 1921
szén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

244. Dr. Bartha Antal arcképe, 1921
szén, p. 50×43,3 cm
j. j. l. 1921
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

245. Ház boglyával és kétágú fával, 1921 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

246. Zsuppfedeles ház I., 1922 k.
szén, p. 24,4×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

247. Zsuppfedeles ház II., 1922 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. k. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

248. Erdőszéli ház fasziluettel, 1922 k.
szén, p. 30,5×43,5 cm
j. k. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

249. Két kazal gémeskúttal, 1922 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

250. Paraszttház, 1922 k.
szén, p. 21,8×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

251. Karám akácfával, 1922 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

252. Istálló, 1922 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

253. Két szélmalom, 1922 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

254. Önarckép, 1922
szén, p. 69×47,5 cm
j. k. l. 1922
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

255. Bartha Stefánia arcképe, 1922
szén, p. 50×30,5 cm
j. j. l. 1922
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

256. Nagykazal két fa között, 1922 k.
szén, p. 21,5×30,5 cm
j. b. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

257. Temető, 1922 k.
szén, 28×42 cm
j. j. l.
Barabás Béla tulajdona
Marosvásárhely

258. Önarckép, 1922
szén, p. 41×31 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

259. Tájkép boglyával, 1922
szén, p. 30×43,4 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57.32

260. Árnyékos utca, 1922
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

261. Tanya gémeskúttal, 1922 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

262. Birkanyáj, 1922 k.
szén, p. 31×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

263. Görbe utca, 1922 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

264. Elhagyott tanya, 1922 k.
szén, p. 27×36 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

265. Kocsiút házakkal, fákkal, 1922 k.
szén, p. 30×34 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

266. Tarló, 1922 k.
szén, p. 24,5×34 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

267. Férfi tanulmányfej, 1922
szén, p. 62×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

268. Szérű, 1922 k.
szén, p. 30×43 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

269. Alkonyat (ház) I., 1923 k.
szén, p. 22×30 cm
j. b. l.
Pászgor Lajos tulajdona
Budapest

270. Alkonyat II., 1923 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

271. Hajnali fények, 1923 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

272. Pandúrszigeti jégverem, 1923 k.
szén, p. 30×43 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

273. Cigánytanya, 1923 k.
szén, p. 31×44 cm
j. j. f.
Krammer József tulajdona
Baja

274. Kanyargó utak, 1923 k.
szén, p. 46×65 cm
j. j. l.
Krammer Józse ftulajdona
Baja

275. Legelésző tehenek, 1923 k.
szén, p. 30×44 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

276. Városligeti tófenék (halászok), 1923 k.
szén, p. 41×28 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

277. Virágzó fák a faluban, 1923 k.
szén, p. 25,3×35,3 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

278. Faluvége csűrökkel, 1923 k.
szén, p. 21,2×29 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

279. Falusi utca, 1923 k.
szén, p. 21,3×29 cm
j. j. f.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

280. Dömösi hegyoldal, 1923 k.
szén, p. 44,3×59,8 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

281. Táj magányos fával, 1923 k.
szén, p. 21,3×29,2 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

282. Ház behajló lombú fák között (Gödöllői vadászház?), 1923 k.
szén, p. 29×42,5 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

283. Falu szélén legelő birkák, 1923 k.
szén, p. 29,5×39,5 cm
j. j. l.
Berekméry József tulajdona
Myrosvásárhely

284. Csónakházak, 1923 k.
szén, p. 20,6×29,3 cm
j. j. l.
BÁV Szt. István krt-i özletében
1968 nyarán

285. Kucsmás kisfiú, 1923 k.
szén, pasztell, p. 43×44 cm
j. j. f.
Andrásy Edit tulajdona
Kolozsvár

286. Férfi profilból, 1923 k.
szén, p. 39×27,5 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

287. Fák, 1924 k.
szén, p. 28×41 cm
j. j. l.
Dr. Bálint Eszter tulajdona
Budapest

288. Temető, 1924 k.
szén, p. 37×29 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

289. Kalapos önarckép (II.), 1924
szén, p. 46×32 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

290. Háttal álló parasztlány, 1924 k.
szén, p. 64×46 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

291. Alföldi tanyavilág, 1924 k.
szén, p. 23×33 cm
j. j. f.
Krammer József tulajdona
Baja

292. Verőfényes Balaton, 1924 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

293. Fenyves, 1925 k.
szén, p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

294. Hazatérők alkonyatkor, 1925 k.
szén, p. 44×60 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

295. Magányos kunyhó, 1925 k.
szén, p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

296. Lejtős utca, 1925 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

297. Falu a hegy lábánál, 1925 k.
szén, p. 28×41 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

298. Önarckép, 1925
szén, p. 37×29 cm
j. j. l.
Vondra Ottóné tulajdona
Budapest

299. Falusi táj, 1925 k.
szén, p. 39×53 cm
j. (?)
Dr. Aradi Nóra tulajdona
Budapest

300. Vándor bottal, 1925 k.
szén, p. 29,4×43,7 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

301. Náthán Móric, 1926 k.
szén, p. 55×59,5 cm
j. j. l.
Salamon László tulajdona
Kolozsvár

302. Erdei út, 1926 k.
szén és fekete pasztell, 33×43,8 cm
j. k. l.
A Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 569

303. Őszi fák a Bakonyban, 1926
szén, 43×68 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

304. Fekvő nő a domboldalon, 1926 k.
szén, p. 22×26,5 cm
j. j. k.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

305. Háttal álló nő, sz
szén, p. 27,2×22 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

306. Házak a lombok alatt, 1927 k.
szén, p. 46×55 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

307. Boglya, 1927
szén, p. 34×45 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

308. Oldalra dőlt férfi, 1927 k.
szén, p. 58×42 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

309. Gondolkodó, 1927 k.
szén, p. 43,5×60 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

310. Ligeti Ernő arcképe, 1927
szén, p. 49×40 cm
j. j. f. 1927
Bánffy Iszván tulajdona
Kolozsvár

311. Szigeti József hegedűművész arcképe, 1930 k.
szén, p. 64×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

312. Lovak, 1933 k.
szén, p. 30×43 cm
j. k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

313. Ökrök, 1930 k.
szén, p. 64×44 cm
j. k. f.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

314. Dr. Aszalós Imre portréja, 1932 után
sz. p. p. 50×36 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

315. Kalapos, szemüveges önarckép, 1932 k.
szén, fehér kréta, p. 43×34 cm
j. j. f.
Giurgiu I. tulajdona
Kolozsvár

ÖRYTA

1. Anyám munka közben, 1908
szén, kréta, p. 31×36,5 cm
j. j. l. 1908
F. KlossyIrén tulajdona
Baja

2. Ülő kisfiú, 1908
kréta, p. 19×26,5 cm
j. j. l. Nagy Pista, 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

3. Ételt merítő gyerek „köntösben", 1908
kréta, p. 17×19,5 cm
j. j. l. Nagy Pista, 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

4. Falusi konyharészlet, 1908
kréta, p. 25×16 cm
j. b. f. N.I. 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

5. Ülő öregasszony, 1908
kréta, p. 25×17 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

6. Fejkendős öregasszony, 1908
kréta, p. 13,5×10,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

7. Csíkmindszenti házak, 1908
kréta, p. 11×15,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

8. Csíkmindszenti részlet, 1908
kréta, p. 15×21 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

9. Önarckép fehér gallérral, 1908 ②
kréta, p. 18×13,7 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

10. Távoli falu, 1910
kréta, p. 16×23 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

11. Kisváros, 1911
kréta, p. 30×43 cm
j. j. l. 1911
Moldován István tulajdona
Budapest

12. Csendélet, 1911
kréta, p. 29,5×31 cm
j. j. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

13. Fenyők, 1911
kréta, p. 30,5×21 cm
j. j. l. 1911
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

14. Fenyves, 1911 k.
kréta, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pionír-ház
Csikszereda

15. Magányos fa, 1912
kréta, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

16. Fák, házak, 1912 k.
kréta, p. 11×15,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

17. Kisfiú, 1912
kréta, p. 21×14 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

18. Kislány asztal mellett, 1912
kréta, p. 15×11 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

19. Kislány fej, 1912
kréta, p. 13,5×11,5 cm
j. j. l. 1912 ②
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

20. Anya gyermekével, 1912
kréta, p. 21×13,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

21. Falu széle, 1912
kréta, 15,5×11 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

22. Tengerpart, 1912
kréta, p. 32×47,5 cm
j. j. l. 1912
Dr. Juhász László tulajdona
Baja

23. Falu a völgyben, 1913
kréta, p. 30×43 cm
j. j. l. 1913
Dr. Balás Gábor tulajdona
Budapest

24. Falusi ház, 1913
kréta, p. 12,5×20 cm
j. j. l. 1913
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

25. Kalapos fiú, 1913
kréta, p. 22×15 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

26. Korlátnak támaszkodó, 1914 k.
kréta, p. 15,5×11,5 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

27. Táj juhokkal, 1914
kréta, p. 20×22,5 cm
j. j. l. 1914
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

28. Falu vége, 1914 k.
kréta, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

29. Falu-részlet, 1914
kréta, p. 31,5×44,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

30. Erdélyi falu, 1914
kréta, p. 31,5×43 cm
j. j. l.
Dr. Mestyán Rezső tulajdona
Baja

31. Kisfiú, 1915 k.
kréta, p. 20,5×15,3 cm
j. j. l. 191.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

32. Kisfiú karbatett kézzel, 1915 k.
kréta, p. 20,4×14,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

33. Havas szalmakazal, 1915 k.
kréta, p. 27×38 cm
j. j. l. (elmosódva)
Krammer József tulajdona
Baja

34. Havas táj, 1915
kréta, p. 15×21 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

35. Falusi részlet, 1915
kréta, p. 12,5×20,5 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

36. Önarckép, 1915
kréta, p. 15,5×14 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

37. Támaszkodó kendős öregasszony, 1915
kréta, p. 16×12 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

38. Édesanyám I., 1915
kréta, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

39. Édesanyám II., 1915
kréta, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

40. Falusi ház, 1916
kréta, p. 14×21 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

41. Erdélyi házak, 1917
kréta, p. 29×38,6 cm
j. j. l. 1917
Grosz Éva tulajdona
Budapest

42. Pipás baka, 1917
fekete kréta, p. 29,5×22 cm
j. j. f. 1917
Véver Károly tulajdona
Budapest

43. Romos ház, 1917 k.
kréta, p. 14×21 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

44. Dombos táj, 1917
kréta, p. 31×42 cm
j. b. l. 1917
MNG. L.tsz.: 54.342 T

45. Őszi táj, 1917
kréta, p. 35×50 cm
j. j. l. 1917
MNG. L.tsz.: FK 10.127

46. Katona köpenyben, 1918
kréta, p. 29,3×20,9 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

47. Télisapkás katona, 1918
kréta, p. 29×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

48. Katona, 1918
kréta, p. 29×20,7 cm
j. k. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

49. Öreg katona, 1918
kréta, p. 29,3×21 cm
j. b. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

50. Közlegény, 1918
kréta, p. 26×21 cm
j. b. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

51. Katona arckép, 1918
kréta, p. 26,1×21,1 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

52. Három fa kertben, 1920 közepe
kréta, p. 51×45,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

53. Öreg magyar, 1922 k.
kréta, pasztell, p. 41×31 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: L.U 58.78

54. Ökrök, 1923
kréta, p. 32,5×46 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 64.32 T

55. Sétáló asszony hegyes táj előtt, 1924 k.
kréta, p. 51×66 cm
j. j. l.
Halász Kálmánn étulajdona
Brassó

56. Táj fákkal, 1924 k.
kréta, p. 32×45,5 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 58.151 T

57. Öregasszony, 1925
kréta, p. 28,8×20,5 cm
j. j. f. 1925
Déri Múzeum tulajdona
Debrecen

58. Virágcsendélet kosárban, 1925 k.
kréta, p. 36×54 cm
j. n.
Andrásy Edit tulajdona
Kolozsvár

59. Karám a hegyen, 1927 k.
kréta, p. 69×49 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

60. Almás csendélet, 1927 k.
kréta, p. 53×67 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

AKVARELL

Ház kukoricással, 1906
akv. p. 20,5×27,5 cm
j. j. l. 1906
Somogyi Dezső tulajdona
Budapest

Solymár István

SOLYMÁR ISTVÁN: NAGY ISTVÁN, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 349 lap, 55 színes, 214 fekete-fehér reprodukció, 1977.

Nagy István útjának, művészetének egyediségét és megismételhetetlenségét sokan hangoztatták már, pedig talán legalább ennyi joggal beszélhetünk ennek az életútnak és életműnek tipikus voltáról is. A magyar művészetben mindenesetre sok rokona van. Szellemi rokona a huszadik századi magyar művészet csaknem valamennyi nagy magányosa, hazai emigránsa, szigetlakója. Rokonai mindazok, akik túl érzékeny idegekkel voltak megáldva ahhoz, hogy „ép ésszel, józanul" viseljék el mindazt, amivel az elembertelenedő társadalom körülvette őket. Alkalmazkodni, megalkudni, cinikussá válni nem tudtak. Menekültek volna, de igazában nem lehetett menekülni. Félrevonultak a politikától, közélettől és tülekedéstől, menekültek mindentől, amitől lehetett, munkába, alkotásba, betegségbe, de a kegyetlen valóságról nem tudni, igazságérzetüktől, lelkiismeretükről, elkötelezettségüktől megválnu lehetetlen volt. Ismerték és megmutatták a valóságot, a mélyére hatoltak, lényegére világítottak és az embertelenséggel tudatosan egy teljesebb, igazabb, emberibb világot állítottak szembe.

Sorolhatjuk a neveket is, pontosan azokét, akiket valamilyen összefüggésben Solymár könyve is említ: Nagy Balogh, Tornyai, Koszta, Egry, Derkovits és Medgyessy. Nagy István viszonya ezekhez a művészekhez persze különböző volt, és — a felszínen — eltérő volt azoknak a társadalomhoz való viszonyulása is, művészetük kapcsolata sem stiláris értelemben, vagy a hasonló témaválasztásban, az azonos motívumokban tárul fel (noha ilyen kapcsolódások megmutatására is történtek már kísérletek, korántsem alaptalanul), a fent jelzett lényeget illetően szellemi rokonságuk mégis kétségtelen.

Ha valami hiányát keresném Solymár munkájának, ebben jelölhetném meg, azaz, hogy ezt az alapvetően rokon mentalitást és annak indítékait nem vizsgálta tüzetesebben, nem mutatta fel határozottabban. Solymár István azonban másra koncentrált. Lehetetlen nem érezni könyvéből a sietséget, hogy elmondjon mindent, amit hosszú és alapos kutatással összegyűjtött. Nincs bevezetés, magyarázkodás, körülményeskedés. Rögtön adattal, a művész születési adatával kezdi, aztán sorakoztatja, kommentálja a további tényeket, idézi a forráso-

kat, emlékezéseket, feldolgozásokat, műveket említ, tulajdonosokat, dátumokat, ismerteti nyomozásait, szinte mérlegelés nélkül: minden fontos, mert fontos az, hogy ismereteit továbbadja. Tudja, hogy a munkának még korántsincs vége, és — számos jel mutatja — érzi, hogy a folytatás másokra marad. ,,Meg kell barátkoznunk azzal a ténnyel, hogy Nagy István életútjával kapcsolatos valamennyi kérdésre — e pillanatban — nem tudunk végleges választ adni!" A művek időrendbe sorolása még nem végleges, éveket tévedhetünk. Ez lassú munka, egy-egy új bizonyíték sok mindent más megvilágításba helyezhet. ,,Ha majd egyszer eljut odáig a kutatás, hogy vállalkozhat a teljes életmű katalógusának összeállítására, akkor sok mindent elölről kell talán majd kezdeni. Mentségül csak annyi marad, hogy az utolsó pillanatokban — még néhány kortársának életében — azért utánakaptunk az elsüllyedő adatoknak, a festő immár elmúló dokumentumainak," — írja könyvének különböző helyein.

Solymár Nagy István értékelése mozaikokból tevődik össze, a helytelennek ítélt korabeli és mai nézetekkel vitatkozva alakult ki. Minden lekicsinylő megjegyzést bölcsen szellemesen utasít el. A ,,hátulról mellbe" típusú kritika jellegzetes példájaként idézi a Szózat kritikusát, aki ,,vállon veregeti a derék művészt, akinek munkáitól csupán a színvonalat, erőt, finomságot és eredetiséget tagadja meg." Okosan cáfolja az egyhúrúság újabbkeletű, meg a ,,naív művész" régebbi tézisét is. Különösen érzékenyen reagál a művész magyarságát, népiségét valamiféle nacionalizmussal azonosító nézetekre, valamint az életmű aktualitását megkérdőjelező állításokra: ,,Véleményem szerint Nagy István, ,,százados nyugalmú" tájainak hűség, igazság és magas művészi hőfok teremtette műveinek a befogadása még folytatódik, szemléletet formál és messzire ható erőként él abban a közösségben, amelynek — a kultúrába emelt — népi gyökerű értékeit különösképpen becsülni kell" — írja ezzel kapcsolatban. Formai korszerűsége mellett érvelve nagy neveket említ: ,,Szerintem Nagy István önmaga egyéni útján módján elért Braque színvonaláig, sőt Klee problémaköréig." A Gémeskút pedig ,,egyenesen a tasisták két évtizeddel későbbi, nagyvonalú — az anyag és a gesztus spontán kifejezőerejére számító — felfogásával állít elénk látomásos valóságban objektív képi élményt. Az ember megborzong arra a gondolatra, hogy a Gémeskút mesterét némelyek még ma is — saját hazájában is — valami tisztes kismesternek szeretnék elkönyvelni, akinek képei fölött eljárt az idő" — írja a szerző szenvedélyes okfejtéssel.

A legszebb sorokat az emberábrázoló Nagy Istvánról olvashatjuk a könyvben. Az arcképeket illető történeti vissza- és előrepillantásával bizonyára lehet vitatkozni,

Nagy István, ifj

Műcsarnok epitez

1907. tav, zsák. 238

1907-8. téli zsák. 442, 446, 450, 453

1813. L. Munthe:

Téli tájkép.

A hóval boritott sík vidé
~~számtalan~~ halászbárkával
tője felé haladó gőzhajóval
zül, templom bontakozik k
lámpák szegélyezik a kőpa
visszatükrözi. Az uton le
kosárral, ~~az~~ az utain ~~lan~~ ~~még~~ két
-hátul pedig a dolgaikat
a városba hajt~~ani~~. A bárk
lévőben ~~egy~~ halász dolgoz
rak, ládák, cserép-edények és
verebek ülnek és szemezget
Köd és ~~A~~ az égbolt könnyen

Vászon, méretei 6
B. Wodianer A. h
A 1900. VI. 12. átv.

zeumtól a 2122 sz. átiro
Ltsza. 622.

+ és a korlátos hidon

335/900.

Nagy István, ifj

Mennyiségi építész Bpest

1906-7. teli kiáll. 643-646

III

700 (1872).

8111. (44)

~~rubava~~

Ly (bő.

anyok ~~allegoriája~~.

~~kat jelképező nő~~ gondolatokba merült ~~és~~ nő, a ki
ob kezével tronusának karfájára nehezedik
érdére könyöklő baljával fejét támasztotta
bütt ~~el~~választotta el fejét fátyollal kötötte
~~[illegible]~~ karjait nem fedi. Előtte jobb-
vekre fellépő ifju áll. Kezeiben körző
pelje részben eltakar. Balról a háttérben

91: 285.5 cm.
escojának eredetije.
l előterjesztésre 1898: XII. 31-én kelt
tett (384/98). ~~a vételár~~ Elszámoltatott 1899:
ast 1900: III. 4-én a 2075 sz. vsz. fogadta el.

t 1900: XI. 5-én (550/900).

97

Nagy Zoltán

építési vállv. Karcag.

l.

Váljnbal 470. l.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás szabályszerü bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláirandó.

Ha ajánlattevő bejegyzett cég, tartozik a cégjegyzési kivonatot és a hiteles cimpéldányt is mellékelni.

A bánatpénznek az aradi m. kir. adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. Készpénz, takarékpénztári betétkönyv, vagy értékpapir az ajánlathoz nem mellékelhető, mert oly ajánlatok, melyekhez a biztositék letétéről szóló adóhivatali nyugta mellékelve nincs, figyelembe nem vétetnek.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a vármegyét azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a vármegyei közigazgatási bizottság elfogadja.

A szállitási szerződés és részletes feltételek az ajánlati minta s ennek [illegible] m. kir. állam[illegible] [illegible]tőleg megte[illegible]

1—1 [illegible] atal.

Elv[illegible]

To[illegible] beren-

dezések[illegible]

Ivl[illegible] zöltetik.

RAMIT[illegible] 65—51

lenn[illegible] okat

st, [illegible] SZ.

ÉS[illegible] Z

Gyárak[illegible]

o k[illegible]

nez, el[illegible] ement

sövek, [illegible] sövek

Carbolin[illegible] 3—29.

MMÉEÉVK
1934.231.1.
Nagy István
épitén

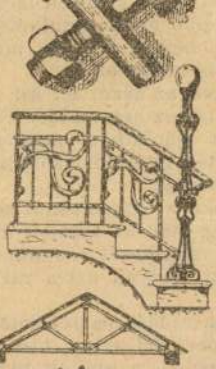

BUDAPEST. VII. Jlka útca 21 SZ.

MAGNESIT-FÉ

Jókarbantartás, bádogos-, vizvezeték- és légszeszfelszerelési tá

TELEFON :103—43. Budapest, Dohány-utca 31.

XXVII-ik m. kir.

jótékonycélu államsorsjátél

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznu és jótékony célokra fog fordittatni.

Ezen sorsjátéknak **11.969 nyereménye 365.000 korona** összegben **készpénzben**

Főnyeremény 150,000 korona.

továbbá:

1	főnyeremény	. . . . .	20.000 kor.	10	nyeremény	á . . .	1.000 kor.
1	„	. . . . .	10.000 „	150	„	„ . . .	100 „
1	„	. . . . .	5.000 „	300	„	„ . . .	50 „
5	„	. . . . .	2.000 „	1500	„	„ . . .	20 „
				10000	„	„ . . .	10 „

Huzás visszavonhatatlanul 1908. év december hó 30-án

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottó[illegible]

Nagy István
kisléghi
ejtőer
MÁV mérnök
l.

MMÉ Évk
1934. 231. l.

Steiner A
cs. és kir
Budapesten
:: Épüle
Legujabb ki
sárgarézből, v
Utcai-

VIRÁG és FARAGÓ
vasszerkezet épület-

Alapittatott 1

1624
II. 1908 szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Aradvármegye területén levő összes törvényhatósági közutakon, u. m. a soborsin—zámi, mikalaka—nagyhalmágyi, világos—paulisi, muszka—silingyia—buttyini, pankota—szentanna—kurticsi, pankota—magyarád—ágrisi, szőllős—zaránd—nadabi, szőllős—csermő—talpasi, borosjenő sikulai, bokszeg—beéli, borossebes—buttyini, borossebes—dézna—menyházai, arad—tornyai, kurtics—simándi, arad—kurticsi, kisjenő—seprős—csermői, miske—vadászi, arad—vizesi és a székudvar-elek—kétegyházai törvényhatósági közutakon, továbbá a soborsini, berzovai, gyoroki, zimándujfalui, világosi, muszkai, ternovai, apateleki, borossebesi, gurahonci, csermői, simándi, székudvari, almás—alcsilli, ravnai és kevermes—lökösházai vasuti állomásokhoz vezető közutakon 1909., 1910, 1911., 1912., 1913. és 1914. években eszközlendő **kavics szállitás** biztositása végett **1909. évi január hó 30-ik napján délelőtt 11 órakor** Aradvármegye székházának kis üléstermében Aradvármegye alispánjának elnöklete alatt tartandó zárt (irásbeli) ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak ennélfogva vállalkozni kivánók, hogy ajánlataikat az aradi m. kir. államépitészeti hivatalhoz a **kitüzött nap délelőtt 10 óráig** nyujtsák be.

A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel lezárt boritékán a cimzés felett világosan kiirandó azon törvényhatósági közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az aradi m kir. államépitészeti hivatalban megszerezhető ajánlati és felosztási minta szerint teendők meg.

Az előfordulható tévedések kikerülése végett ajánlattevő köteles az ajánlatához csatolandó kavicsfelosztási kimutatásban minden egyes kilométerre nézve az általa felajánlott egységi árakat a felosztási kimutatás 13. számu rovatába arabs számokkal, a 15. számu rovatba pedig betükkel olvashatólag ugy kiirni, hogy a számok és betükkel való kiirások tökéletesen megegyezzenek. Másként szerkesztett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Azon esetben, ha ajánlattevő az elfogadott és az aradi m. kir. államépitészeti hivatalnál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kivánna szállitani ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni s egyuttal a felosztási kimutatás 6. rovatában a termelési helyet is külön megjelölni tartozik.

Az árnak az elfogadott s az aradi m. kir. államépitészeti hivatalnál kitett mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségü anyagra kell vonatkoznia.

Megjegyeztetik, hogy minden egyes törvényhatósági és minden egyes vasuti állomáshoz vezető közutra külön ajánlat tehető be.

Tj Nagy Istvánné

épített

1907. VII. Sajó u. 5/a

Crispina bronzéine VI. 273

Nagy István ifj

VI. Szerecsen-utca 3909
hosz. 3 emeletes ház

Vállalkozók Közl

1905. okt. 25.
(Magánépítési engedélyek Budapesten)

Függő, Kauri-csigából készült magyar pozsonyos VII. 244.

Nagy István ifj

épitész

Bpest

csod

Magyar Pályázatok

1906. 8. sz. (Szere-
csen-utcai bérház,
képpel.)

fenti terverte
szecesszios stílus-
ban.

~~Fibula brouzbol VII. 248.~~

Nagy, István ify

bresti épitész

cvod

Magyar Pályázatok

1906. 8 sz. (A-nagy-
bányai vigadó pályá-
terveli, műszaki raj-
zokkal.)

megvételre
ajánlva

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Ifj Nagy István

ép.

A nagybányai új evangelikus templomt fervezte

Szód

Kas. Nyó

1912. 991. l. (Képpel)

BAYROS, Franz NOVELLEN mit 12 Bildbeigaben. Numerierter Halblederband

DE COSTER HERR HALEWIJN. Eine flämische Märe. M.36 farb. Aqu len. Geb. Ein köstliches Mittelalter-Märchen vom unste lichen Autor d. "Tyll Eulenspiegel" /13.5

DANTE GÖTTLICHE KOMEDIE. Vollständige Ausgabe in einem Bar M. Bildern v. Gustave Doré. Leinen /13.5

DICKENS DAVID COPPERFIELD. Gute Übersetz. Schöne Ausg. Halb- lederband /18.-

DICKENS DER WEIHNACHTSABEND. Hübsche Ausgabe mit Bildern. Leinen /7.5(

DUMAS, Alex. CAGLIOSTRO /Joseph Balsamo/ Mit zeitgenössisc Illustrationen. Leinen. 651 Seiten /15.-

Nagy István, S2.

tervét a bpesti műszaki emlékmű-pályázaton megvétellel tüntették ki.

Pesti Napló

1933. dec. 12.

(Eldőlt a műszaki emlékmű-pályázat.)

Nagy István ifj
épitész
nehesfővárosi bizottsági
tag
archépe Führer Hus-
tól
repr. –
Magyar Épitőművészet
1926. 7-8. 4.
23. l.

Nagy István

„Ülő parasztlány" szénrajz 63x45 cm
J. l. j.: Nagy I. kikiáltási ár: 15000 ft.

„Dömösi részlet" pasztell 45x60 cm
J. l. j. Nagy I. kikiáltási ár: 20000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus Bp. 1980. május

Nagy István

„Utcarészlet" Szénrajz 45x59 cm

Sérült. S. l. j.: Nagy István kikiáltási ár: 15000 ft.

„Házak" Szénrajz 45x59 cm

S. l. j.: Nagy István kikiáltási ár: 18000 ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus Bp.1980.május

Nagy István

„Kert falával" pasztell 28,5 x 39 cm

J. l. j.: Nagy István 1914.

Becsült ár: 6000 ft.

„Gyümölcsfa" fényrajz 47 x 61 cm

J. l. j.: Nagy István Becsült ár: 15000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus Bp. 1980. május

Nagy István, festő

L: Czóbel

Egri M: A Nemzeti Galéria csoportkiállítása ... 87-89
Népsd, Debrecen, 1979. jún. XXX/6.

Nagy István, Jezlő

Megemlítve.

Dr. Beczei J.: Mladonyiczky Béla Kiállítása elé
146–147.

Új Auróra, Békéscsaba, 1979. ápr. 79/1.

Nagy János, Pest

L: Orosz János

Csoóri Sándor: Orosz János nél 86-93

Tiszatáj, hegedű, 1979. jún. XXXIII/6

Nagy István, festő

L: Vanga Hajdu István

Tüskés T: Vanga Hajdu Istvánról Erdőm Tételben 431-434

Jelentor, Pécs, 1979. máj. XXII 15 -

Nagy István (1873-1937)

„Szelben" pasztell 33x47 cm

J. l. j. Nagy István kiállítási ár:

15000 ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus Bp.198o.május

Nagy István, festő

A pécsi *Janus Pannonius Múzeum* Évkönyvsorozatának új kötetében (22. szám) — egyéb közlemények mellett — három művészettörténeti tanulmány kapott helyet. *Aknai Tamás:* A képző- és építőművészeti szintézis problémája c. írásának III. részében a Bauhaus fotóművészeti tevékenységét, kiváltképpen Moholy-Nagy László munkásságát elemzi. *Németh Lajos:* Csontváry: Mária kútja Názáretben c. művéről készített elemzését francia nyelven közli az évkönyv. *Tóth Antal* írása Nagy Istvánnak, a Múzeum tulajdonában lévő csaknem nyolcvan darabból álló gyűjteményét ismerteti.

A Jelenlét krónikája

Jelenlét, Pécs, 1979. máj.

480

XXII/5.

Nagy István (1873-1937)

„Két parasztlány kerítéssel"

Szénrajz, 61x45 cm s.l. j. Nagy István

Védett. Kiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.198o.szeptember

Nagy István szobrásznüvész

Részt vett a siklósi alkotóte lepek ez évi XI. nemzetközi szobrász szimpozionán. (cikk Lőrincz Győző keramikus cimszó alatt.)

"Uj értékes alkotások" c. cikk B.K szignóval
Dunántuli Napló 1978. X. 18

Nagy István, festőművész

Benedek Péter naiv festőművész szemléletében és forrásaiban sok a hasonlóság Nagy Istvánnal, vagy Tóth Menyhérttel, világos, mentalitásuk sokban közös.

Losonci Miklós: Benedek Péter Emlékszobája. Tükör, Budapest, 1978. nov. 19.

Nagy István festőművész

a XXV. Vásárhelyi Őszi Tárlat alkalmával a művész és Plódmező Vásárhely kapcsolatáról emlékezik meg a cikkíró

cikket l. „Dr Dömötör János muzeumigazgató" cimszó alatt

Dr Dömötör János cikke: 25 éves a Vásárhelyi Őszi tárlat" cimmel

Élet és Tudomány 1978. X. 6

Nagy István

„Tájkép szénaboglyákkal" Szénrajz 41x30 cm
J. l. j.: Nagy István Védett. Kikiáltási ár: 10000 ft.

„Gyomlálók" Pasztell 30x44 cm J. l. j.: Nagy István 1915
Kikiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.198o.szeptember

Nagy B. István

"Tanuljunk a gyerekeinktől" címmel Vadas József beszámol a műcsarnokban rendezett: "A gyermek világa" c. kiállításról.
A kritika összeveti a gyermekrajzot, festményt, a felnőtt művész rajzával, festményével Megemlít néhány gyermekneveti is, kiemeli rajzaikat, akvarelljeiket és felsorolja azokat a művészeket, akik festményeikkel, rajzaikkal mintegy válaszolnak a gyerekek munkájára: Balogh Rozália, Takács Klára, Somos Miklós, Nagy B. István, Csohány Kálmán, Bolgár József, Vály Dezső.
Fenti című részletes kritikát lásd: Schéner Mihály nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. szept. 29.
XXIII. évf. 39. sz. 12. lap.

B. Nagy István

Kiállít a váci Művelődési Központ
Nyári Tárlatán. Emlitve Zsámbék-látomása
cikk: "Helényi Tibor grafikus művész"
cimszó alatt

"Nyári Tárlat, Vác, Művelődési Központ"
cimű cikk Rosonci Miklóstól
Új Tükör 1978. IX. 17.

Nagy B. István, festőművész

Orvos András festőművész váci lakós, – részben családi kapcsolatnak, részben Sáros András Miklós és Nagy B. István kollégái biztatásának köszönhetően kötödik Vácholz.

P. Szabó Ernő: Látogatás Orvos András műtermében. Pest Megyei Hírlap, 1979. febr. 25.

Nagy István (Gyümülcsyent, 1873 - Baja, 1937)

„Hóolvadás" o. karton 49,5 x 71,5 cm
J. l. f.: Nagy István 1913 Kikiáltási ár: 12000 ft.

—

„Virágcsendélet" pasztell 46 x 62 cm
J. f. középen Nagy István Kikiáltási ár: 15000 ft.

—

BÁV 59.Képaukció Budapest,1982.december

Nagy István (csikmindszent, 1873 - Baja, 1937)

„Falusi tájkép" szénrajz 32x46 cm

s. l. j.: Nagy István kiáltási ár: 6000 ft.

—

„Domboldal fákkal" szénrajz 50x70 cm

s. l. j.: Nagy István (Szült)

kiáltási ár: 7000 ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1982.szeptember

Nagy István (1873-1937)

„Házsor" vyénrajz 27x40 cm S.l.b.: Nagy I.
kikiáltási ár: 6000 ft

„Falusi táj" pasztell 25x34 cm S.l.b.: Nagy István
kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 60.Képaukció Bp1983.május

Nagy István (Csikmindszent, 1873 - Baja, 1937)

„Fehér fej" pasztell 41x30 cm J. l. j.: Nagy István
kikiáltási ár: 12000 ft.

„Pipázó fehér" pasztell 41x30. J. f. j.: Nagy István (Sekult)
kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 60.Képaukció Bp1983.május

Nagy István, festőművész

a B.Á.V. 51. képaukciós kiállítása nyílt meg ma a M.O.M. Szakasits Árpád Művelődési Házban. Az árverést máj. 20- és 21-én rendezik meg. – Szerepel a kiállításon a művész műve.

TV-Híradó

1980. V. 10. TV 2 műsor 20.50 |S.J-né|.

Nagy Ishán, festő

L: Bene Géza

9

– Új képtár, Sárospatakon

Nepínabadsaj, Bp. 1981. jún 9

Nagy István, költő

L: Kassák

Rózsa Gy: Magyar abstrakcionizmus 13

Népszabadság, Bp. 1981 jún. 7

Nagy István, festő

L. Nagy Imre

Czine Mihály: Kép és írás 97–111

Tiszatáj, Szeged, 1982. jan. XXXVI/1.

Nagy István, szobrászművész

Székesfehérváron a helyőrségi művelődési otthon udvarán szobor-kiállítást rendeznek. — 1944. aug. hóban Nagy István mutatja be szobrait és kisplasztikáit. Ez év május-ban Kelemen Kristóf műveit állították ki és aug. közepén másodízben rendezték meg Kiss István tárlatát.

Katona István: Szobrok a parkban.

Néphadsereg, 1949. szept: 1.

Nagy István János

Puputeve, mészkő
/Tatabánya, óvoda-bölcsőde/

-----: Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1981. március - 59.lap.

Nagy István, festőművésznek a miskolci Képtárban rendezett kiállításon szerepel a művész alkotása.

Tasnádi Attila: a XX. század magyar festészete a Miskolci Képtárban
Népszava, 1979. febr. 23.

ifj. Nagy István

tervezte a Bp. XIV. Thököly út. 46. sz.

családházat 1906-ban.

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Nagy István, festőművész

Gyulán a Kohán György Múzeumot tavaly nyáron avatták fel. — Az Alföld Derkovitsa ő, az egyetlen, aki egyéniségének csorbítása nélkül mértó módon folytatta Nagy István és Tornyai János festői eszményeit.

Losonci Miklós: Kohán György emléknúzeuma Gyulán.
Békés Megyei Népújság, 1980. febr. 24.

Sz. Nagy János, parasztkar

L. Kántor Sándor

Rác T. János: Igor mese ... 5.

Népszabadság, Bp. 1981. márc. 20

Nagy István, festő

L. Németh Miklós

R. Gy: Eltéveszbett Cenutató 7.

Népszabadság, Bp. 1981. márc. 18.

Nagy István, festőművész

Kolozsvári Ernő győri műgyűjtő körülbelül 150 festmény tulajdonosa, melyet 20 év alatt gyűjtött. 1974-ben a győri Xantus Múzeum e gyűjteményből kiállítást rendezett. Deim Páltól, Vajda Lajostól, Nagy Istvántól is jelentős művei vannak Kolozsvári Ernőnek.

Magánmúzeum havi fizetésből.

1979. X. 14. Petőfi 20.43 /Kisné/.

Nagy István
(Csekmindszent, 1873 – Baja, 1937)

„Erdélyi parasztt" pasztell 61 x 43 cm

S. l. j.: Nagy I. 915 (Sérült)

Kiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Nagy István, festőművész

dr. Kunvári Bella otthonában látható volt Tihanyi Lajos, Nagy István festménye, és még rengeteg festmény. A múgyűjtő Kunvári tulajdonában volt Kernstok „Üvegablak"-terv egy további tablója is. /említve/.

Romváry Ferenc: Kunvári Bella emlékezetére. Dunántúli Napló, 1979. máj. 13.

Nagy István, festőművész

Egy képzeletbeli kiállításon Nagy István, Mattis-Teutsch János, Szolnay Sándor, Nagy Imre és Nagy Albert festményei szerepelnének. A szembeötlő rokonvonások ellenére nem körvonalazódik valamely „iskola": összetartozásukat az adja meg, hogy más-más vetületében tükrözik azt az egzisztenciális különösséget, amely egy adott korszak romániai magyarságának sajátja volt.

Mezei József: Átlépni az empíria küszöbén.

Korunk, 1979. febr. 59. old.

Nagy István, festőművész

a falakon körülöttünk a Korunk Galéria százegyedik kiállításának munkái. az alkalom ünnepi. Már az eddigi száz kiállítás lényeges dolgokat közölt hazai magyar képzőművészetünk sajátosságairól. – Hargita megyében kb. 30 rendszeresen kiállító képzőművész dolgozik. Nagy István, Márton Ferenc, Nagy Imre szűkebb pátriájában.

Váli József: Fölöslegesen gondokat okozunk a világnak?

Korunk, 1979. febr. 41–42 old.

Nagy István, festőművész

a Kecskeméti Katona József Múzeumban ez év szept. 2 - okt. 4-ig volt látható a Forrás galéria kiállítás, mely az azonos című folyóirat 10 évfolyamának anyagából gyűjtötte, válogatta a rendező.

Nagy Istvánnal, aki Bajon élte élete utolsó éveit, először foglalkozott a Forrás.

Gondolat.

1949. XI. 30. Kossuth 11.00 /7/.

Nagy István, festőművész

a kiállítás, melyet a zrenjanini képtárban Vukica Popović művészettörténész szervezett, 16 műalkotás a múzeum gyűjteményéből, a többi mű magángyűjtők tulajdonából származik. – Urbán Zoltán szabómestert kiemeli a gyűjtők sorából Nagy István pasztellképeinek gyűjteménye, 12 pasztellképe van. (említve) (ennyi a gyűjtői norma.)

Ács József: Magyar festőművészek Bánátban
Magyar Szó, 1980. I. 29.

Nagy István, festőművész

Ma megnyílt Dömsödön az alföldi festők tárlata. – a művész alkotása szerepel e tárlaton.

„Hegyes táj" c. /említve/

Lasonci Miklós: Alföldi festők képei Dömsödön.

Pest Megyei Hírlap, 1979. júl. 26.

Nagy István, festőművész

A hagyományos erdélyi intim műfajok, a táj a portré és csendélet, az otthon és otthonosság műfajainak művelői, akik már tudatosan látnak és gondolkoznak a közösség nevében: tipikus példa Fülöp Antal Andor, ifj. Szabó Béla, Tóth Antal, aki Kusztos Endrével együtt némileg Nagy István monumentális erdélyi táj- és emberábrázolásának a folytatója.

Banner Zoltán: azzal tűnnek ki egyéniségüket, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészetükkel.

Korunk, 1979. febr. 66. old.

id. Nagy Istvánné

tervezte a Bp. VIII. Szűz u. 5-7. sz. bérházat

1906-ban

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Gyj. Nagy István

tervezte a Bp. VII. Dob u. 53. sz. lakóházat

1905-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

Ifj. Nagy István

tervezte a Bp. VI. Paulay E. u. 45. sz. lakóházat

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Nagy István, festőművész 2) Folytatás

a modern művészet ellen vehemenciák persze továbbra is jellemzői társadalmunknak. Az elismertetésért meg kell harcolni, újabb és újabb ütközeteket kell nyerni. Nagy István művészete sem találkozott osztatlan sikerrel. 1926-os kolozsvári kiállítása kapcsán az elismerés hangja mellett elmarasztalást is hallhatunk: a „Hírnök" folyóirat 1926. máj. X 15. számában.

Muráti Jenő: Fáziskülönbség a nyugati élvonal és a kelet-európai eredmények között.

Korunk, 1979. febr. 57. old.

Nagy István, festőművész 1) Folytatás.

A múlt század közepére és második felére a nagyarányú művészelvándorlás a jellemző. Így történt ez Nagy Istvánnal, Veress Zoltánnal is, akikkel éppen az elindulás nehézségei közepette lettünk szegényebbek.

Murádi Jenő: Fáziskülönbség a nyugati élvonal és a kelet-európai eredmények között.

Korunk, 1979. febr. 57. old.

Nagy István, festőművész

a Műcsarnokban volt látható a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat negyedszázados jubileum alkalmával rendezett retrospektív kiállítást. Kétségtelen, hogy ez a képzőművészeti törekvés iskola, a szocialista Magyarország talajából sarjadt, még akkor is, ha eredetét Tornyaitól, Nagy Istvántól, Rudnaytól szoktuk gyökeresztetni.

Tandi Lajos: Jegyzetek két tárlatról.
Tiszatáj, Szeged, 1979. 10. 88. old.

Nagy István, költő

L.: Endre Béla

Lőrés Gyula: Művészetről, művészetből 89-91

Tiszatáj, hegedű, 1979. aug. XXXIII/8.

Nagy István, festő

Megem lihve.

Kiss Dénes: Istenigazából

83-86.

Tiszatáj, Szeged, 1979. szept.

XXXIII/9.

Nagy István

Nagy István (1873–1937): festő.
A konstruktív jellegű törekvések egyik kezdeményezője volt. A szerkezeti elemeket erősen hangsúlyozó tömör kompozícióban az erdélyi havasokat és az alföldi tájakat örökítette meg. Drámai kifejezésű parasztfejei is jellegzetes termékei eredeti művészetének.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. 1977. Corvina

Nagy István

A szolnoki művésztelepen élő festők, szobrászok kiállitottak Hódmezővásárhelyen a Tornyai Muzeumban

Magyar Hirlap 1979/21o/1o

NAGY ISTVÁN 1

A négy évtizede halott *Nagy István* helyét jelöli ki a magyar képzőművészetben *Solymár Istvánnak*, a Magyar Nemzeti Galéria közelmúltban elhúnyt főigazgatóhelyettesének posztumusz könyve, a legnagyobbaknak kijáró ünnepi köntösben, művészi kivitelben. A biztos ítéletű szaktudós fáradhatatlan szorgalommal hordta össze és vizsgálta meg a nehéz sorsú, élete végéig vándorló piktor óriási hagyatékát Magyarországon, Erdélyben és

M /lo

PBI.A balladás hangu festő

NAGY ISTVÁN

Nagy íráskészséggel rögzített műve mégsem torzó, kerek és befejezett a tudományos igényű ouvre-katalógus nélkül is, mert az életmű kiterjedését feltérképezve, mindenütt kitér a többszáz tárgyalt mű lehetséges variánsaira is. A korabeli kritikákkal vitázva vagy egyetértve, rekonstruálja Nagy Istvánnak, századunk magyar képzőművészete egyik *érdemtelenül kevéssé ismert óriásának* művészi pályaképét. A gazdag termés betakarítása új támpontokat adott a szerző számára Nagy István művészetének megvilágításához.

MAGYA

PBI.A

NAGY ISTVÁN 2

Délvidéken, hogy minden részletre kitérő, aprólékosan feltáró, bizonyító tanulmányban világítsa meg a zaklatott életű, visszahúzódó mester alkotómódszerének, stílusának alakulását, vázolja fel halhatatlanság felé vivő pályaívét. Solymár Istvánnak súlyos betegségében, a halál ütésközelében egyetlen utolsó gondja *Nagy István portréjának méltó megrajzolása* volt. A szövegrész megírására még adott a kérlelhetetlen végzet egy lélegzetvételnyi időt, de a jegyzetei alapján összeállítható ouvre-katalógus megszerkesztésének munkája a művek pontos adataival, a lelőhelyek közlésével, munkatársaira maradt.

M /lo

PB: estő

Nagy István

„Tájkép fákkal" ujjrajz 24x31 cm
J.l.j.: Nagy István kiviáltási ár: 6000 ft.

„Parasztház öreg fákkal" ujjrajz 20x28,5 cm
J.f.b.: Nagy István
kiviáltási ár: 6000 ft.

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Nagy István

„Paraszthásak" Gyenzsgyz 31x45 cm

J. l. j. Nagy István

kiállítási ár: 12000 ft

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Nagy István, építész

1. Pár Nándol

–:(– fényleír – köveg –)

Esti Hírlap. Bp. 1980. jan. 17.

4.

Nagy Istvan (1873-1937)

„Konyhában" o. karton 44x67 cm

J. l. f. j.: Nagy I. kikiáltási ár: 10000 Ft.

„A menyek édesanyja" pasztell 45x29 cm

J. f. j.: Nagy Istvan 1918.

kikiáltási ár: 15000 Ft.

BÁV 50.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Nagy István, festő

Tornyainak Nagy Istvánhoz írt
egyik leveléből részlet. (tényszámoszlat)

Tornyai János: (levele)

Címoldal
Borító I.

Forrás, Kecskemét, 1979. dec.

XI/12

Nagy István, festő- és grafikusművész

A Dombóvári Művelődési Központ körlevéllel fordult a város polgaraihoz, kérve őket, hogy akinek birtokában van szobor, festmény, grafika, vagy más egyéb műalkotás, kölcsönözze egy kiállítás idejére azt a művelődési háznak. E műveket bemutató kiállítást ma nyitják meg Dombóváron. Nagy István grafikája is látható a kiállításon.

Jó szeggelt!

1980. IX. 29. 4.25 /N./

Nagy István

A kiállítás arányaban hűségesen mutatta be a művész alkotásait.

Sümegi György: Forrás Galéria
Művészet, 1980. május – 46. lap.

Nagy István

A Forrás folyóirat fókuszá-
ból a kiállítás centrumába
került művészete.

Sümegi György: Forrás Galéria,
Művészet, 1980. május – 46. lap.

Nagy István, festőművész

A vásárhelyi művésztelep első virágkorában tulajdonképen kibontakozott az a szellemi harc is, amely végül ezután az alföldi realisták néven vonul be a magyar művészettörténetbe. Tornyai mellett a másik két nagy, Koszta és Nagy István munkásságát is ide kapcsolva.

Festőiskolák nyomában.

1980. X. 25. Kossuth 13.30 /Áné/.

Nagy István, festő

Diószegi Balázs Jestménye: Nagy István temetése.

Diószegi Balázs:
(Nagy István ~~temetése~~) c. mire Borító II

Forrás, kastemét, 1979. dec. XI/12

Nagy István, festő

Dióssegi Balázs festménye: Nagy István temetése.

Dióssegi Balázs:
(Nagy István ~~temetése~~) c. mű

Forrás, Kecskemét 1979. dec.

Borító II

XI/12

Sz. Nagy István, fazekas

SZ. NAGY ISTVÁN fazekas munkáiból nyílik kiállítás ma délután Karcagon a Györfi István Nagykun Múzeumban.

-: Sz. Nagy István

12

Esti Hírlap, Bp. 1980 júl. 8

Nagy István, festő

Festmenye: Repr.

Nagy I.: (műve) Borító 2

Forrás, hasternét, 1979. dec. XI/12

Nagy István (1873-1937)

„Falusi házak" pastell 33x45 cm
J. l. j.: Nagy István kikiáltási ár: 18000 ft.

—

„Férfiképmás" szénrajz 38,5 x 28 cm
J. l. j.: Nagy. I. kikiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Nagy István (1873-1937)

„Fenyőfal" szénrajz 25,5 x 30 cm
s. l. j.: Nagy István, kiliáltási ár: 8000 ft

„Kerítés mögött" pasztell 21 x 29 cm
s. l. j. Nagy István 1916 Védett.
kiliáltási ár: 12000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Nagy István, festő

L.: Kápláv Miklós

87-89

Lázár I.: Kathy T. – Sz. Kurti K.: Hajdúböszörmény építészete...

Alföld, Debrecen, 1980. nept.

XXXI/9.

Varga István, jezsuita

L.: Varga Hajdú István

Tüskés Tibor: Búcsú Varga .... 737-738.

Jelenkor, Pécs, 1987. jül.-aug. XXIV/7-8

Nagy István.

Nagy István képén szép, markáns
csontos parasztfyek vannak. Asszo-
nyok, férfiak.

Menyhárt László: Nehezu fehete volt minden.
Müvészet, 1980. augusztus - 22. lap.

Nagy István

Medgyessy szűhebb baráti
köréhez tartozott a mű-
vész.

Kontha Sándor: Medgyessy a kortársak között.
Művészet, 1981. január – 8. lap.

Nagy István

A festő munkáss ég a rokonul a népművészet alkotófelvevő hőzegével.

Kovalhoz Sándor Med gyessy a kortársak
Mie veszet, 1981. január – 8 lap.

Nagy István

(Csikmindszent 1873 – Baja, 1937)

„Gémeskút" pasztell 30x43 cm J. l. j. Nagy István
kiáltási ár: 15000 ft.

„Felhők a falu felett." pasztell 44x31,5 cm J. l. j. Nagy István
kiáltási ár: 10000 ft.

„Bokrok a domboldalon" pasztell 25x30 cm J. l. j.: Nagy István
kiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 55. Képaukció Bp. 1981. szeptember

Nagy István

A művésznek a szocialista hagyomány ért és még tovább fejlődött.

Kristó Nagy István: Vásárhelyi művészet...
Művészet, 1980. június – 39. lap.

Nagy István, festő

testmagas
(1930 körül készült) : Repr.

Nagy István: Gyilkos hó 74.

Forrás, Keszkemét, 1979. december XI/12.

Nagy István, festő.

L. Holló L.

Tornai J.: Népi kultúra, képek, irodalom 96

Fonás, Kecskemét, 1980. febr. XII/2.

Nagy István, festő

Tornyai János levelesőlapja

Nagy Istvánhoz : Repr

Tornyai János : lev. lapja

Forrás, Kecskemét, 1979. dec.

Boríték 3.

XI./12

Nagy István, festő

Kervátiusz Jenő fotográfiája

Nagy István : Rep

Kervátiusz Jenő: műve

Borító 4

Torrás, keslemét, 1979. dec

XI/12

Nagy István, Jestő

L. Vaszary J.

Listavezető: id. Markó

12

Esti Hírlap, Bp. 1980 maj. 22

Nagy István, építész

L.: Pár Nándor

—:

Fogadókaz nyílt meg Hortobágy kapujában 8.

Nemszabadság, Bp. 1980. jan. 11

Nagy István, festő

L: Németh József

7.

Bereczky Loránd: Vallomás az emberről, a.-
Népszabadság, Bp. 1979 okt. 19.

Nagy István, festő-grafikusművész

Klossy Imre grafikusművész korán megismerte a képek varázsát, és szappa lelkes műgyűjtő. Különösen nagy hatással volt rá Nagy István, az európai viszonylatban is híres bajai fes-
tő.

Magyar Szó, 1980. dec. 2.

Nagy István, festő-grafikusművész

A bajai Türr István múzeum képzőművészeti anyagának alapját Ottvárzi Imre gyűjteménye adta. Ezek a képek hűen tükrözik a 20-as, 30-as évek művészi irányzatait. Külön értéket jelent Nagy István csaknem 50 képből álló hagyatéka, – a bajai származású szobrász Telcs Ede szobor- és plakett hagyatéka.

Nagy István hagyatékát annak idején az özvegy ajándékozta a bajai múzeumnak. A város közeli terrénben szerepel egy önálló épületet Nagy István képtárrá alakítani.

Múzeum a Sugovica partján.

1981. V. 4. URH 20.20 (Sné K. J.)

Nagy István, festő- és grafikusművész

A felszabadult Budapest első nyilvántartott kiállításán az aktivisták művei is ott voltak, a Derkovitseivel, a Dési Huberéival, a Nagy Istvánéival 1945 március-áprilisában s „a magyar festészet forradalmárai" között tudja őket Pogány Ö. Gábor nevezetes könyvén túl az egész 1949-ig élő művészettörténeti köztudat.

Rózsa Gyula: Magyar aktivizmus.
Népszabadság, 1981. jún. 7. 13. old.

Nagy István, festő-grafikusművész

Németh Józsefnek a főiskola elvégzése után Vásárhely következett és maradt mindmáig munkásságának színhelye. Az a Vásárhely, amelynek első, szárnadfordulós virágkorát Tornyai János és társai neve, tevékenysége, munkái jelképezték. Németh József vállalta ezt a hagyományt, de túl is lépett a város határán. Az alföldi realisták körül a leginkább folytatható, legeredetibb Nagy István-i életműhöz kapcsolódik munkássága.

Dömötör János: Németh József festőművész kiállítása Orosházán.
Békés Megyei Népújság, 1980. okt. 12.

Nagy István, festő-grafikusművész (1873–1937)

a Csók István Galériában, a hódmezővásárhelyi Csikós András festőművész kiállítása látható. Hódmezővásárhely művészete fogalommá vált: Tornyai János, Nagy István, Kohán György, Kurucz D. István, Hézső Ferenc és hosszasan sorolhatnánk még a neveket. Csikós András kiállítása jún. 10–24.-ig látható.

csorba: Vásárhely szellemé.

Pesti Műsor, 1982. jún. 23. 67. old.

Nagy István „Sestó"-i grafikusművész (1873-1937)

Nagy Előd „Sestó"-i grafikusművész mondja: „... ami érzelmeimet illeti, mindig a hagyományra támaszkodom, mert hiszek a művészet folyamatosságában. Csontváry, Medgyaszay, Nagy István áll közel hozzám, még akkor is, ha nem követendő példaképet látok művészetükben."

Csányi László: Újpalotai beszélgetés Nagy Előddel.
Népújság /Tolna/, 1982. júl. 17.

Nagy István, festő – grafikusművész (1873–1937)

Diószegi Balázs szellemi rokonának az alföldi festészet klasszikusai között kell keresni: Endre Béla, Tornyai, Koszta, de legfőképp Nagy István, Rudnay és Kohán, akik nagy hatással voltak rá és kijelölték útját.

T.P.: Beszélgetés Diószegi Balázzsal a nyíregyházi évekről. Kelet-Magyarország, 1992. nov. 27.

Nagy István

Bánszky Pál: Kiptár Kecskeméten

Művészet, 1983. november

Nagy István

Mányhárt László: Vihar után

Művészet, 1982. szeptember

Nagy István festőművész

Sümegi György: Nagy István: Hartai tópartok

Művészet, 1982. december

Nagy István

Lóska Lajos: Kilárnyékban
Vaszkó Erzsébet festészetéről

Művészet, 1982. május

Nagy István festőművész

Sárközi Zoltán: Festészet fölös érzelmek nélkül

Művészet, 1982. április

Nagy István festoművész

Salamon Nándor: Negyedszázados mult...
Gyczy János festészete

Művészet, 1982. március

Nagy István festőművész

Szuromi Pál: Ágrólszakadt

Művészet, 1983. augusztus

Nagy István festőművész

Sinkó Katalin: Otthonok – képek

Művészet, 1982. február

Nagy István

Kiállítás bélesfehérvárott

Magyar Nemzet 1984. 11. 7.

Nagy István

Emlékünk Tisszajenőn

Magyar Nemzet 1985. 11. 18.

Nagy István Farsa szobrász

Wehner Tibor: Kö-tér

Művészet, 1982. február

Nagy János, festő

L. Deim Pál

Vadas József: Történelmi lecke festőknek 13.

Élet és Irodalom B. v. 1984. jún. 10. XXVIII/6.

Sz. Nagy Tihón, Jozefas

L. Gonda Tihón

Gulyás Éva: II. Alföldi Jozefias Triennálé kolnokon
45-46
Jászkunság, kolnok, 1982. június
XXVIII/2

Nagy István, festő

l. Réti István

Vadas J.: Ferenczytől Kondorig 13

Élet és irodalom Bp. 1983 nov. 11. XXVII/45

Nagy János költő

a: Zilahy György

Vadas József: A fák ölelő karnak 12

Élet és Irodalom Bp. 1983. júl. 22. XXVII/29

Nagy Tihám, költő

L.: Vaszkó Erzsébet

Vadas József: Fekete mágia 13

Élet és Irodalom Bp. 1983. júl. 1. XXVII/26

Nagy István, festő

L: Holló László

–: Aukció háromnot 6.

Esti Hírlap Bn. 1981 szint. 2

NAGY ISTVÁN

Muradin Jenő:
Sorsszimfonia képekben.
/A marosvásárhelyi képtárban rendezett
Nagy István kiállitásról/

A Hét, XIV.évf. 25.sz. 1983 jun.17.
7.old., képekkel.

NAGY ISTVÁN

festőművész

A Korunk Galériában /Kolozsvár/ 1983. május 7.-én kiállitás nyilt kolozsvári magángyüjteményekben őrzött Nagy István müvekből. /rövid hir/

KORUNK, XLII.évf. 1983. 5.sz. Május /hátsó boritó belső old./

Nagy István

Kiállítás Kuslemétan

Meyer Vanessa 1983. X. 9.

Nagy István

Képek a kiskeréki galériából

Népszabadság, 1984. VIII. 29

Nagy István, festő-grafikusművész (1843–1934)

Ötödik alkalommal szól a tudósítás a hajósi nyári képzőművészeti tábor eseményeiről az ott folyó munkáról. — Kétségtelen, a szivárvány szép természeti tünemény, de nem biztos, hogy egy művésztelepnek is fel kell minden színét vállalnia. Rudnay Gyula, Nagy István, Tóth Menyhért mind nagyon tudták, mennyi az a legkevesebb, aminél többet nem szabad vállalni: sem programban, — mert ha több hamis szólam, — sem lélekben, — mert kiüresedik, elég.

Goltói Gyula: Jegyzetek a hajósi képzőművészeti alkotótábar kiállításáról.
Petőfi Népe, 1983. febr. 8. 5. old.

Nagy István, rajztanár és amatőr festő.

Szombathelyen a Megyei Műv. és Tájj. Központ galériájában látható a vasi amatőr-művések kiállítása. — A celldömölki Molnár Dezső Nagy István és Dénes Lajos Szilveszter mint többször bizonyították, hogy rajztanárnál nem kisebb a tájképfestészet iránti vonzalom,

Budai Rózsa: Az amatőrség határain belül és kívül,
Vas Népe, 1983. szept. 25.

Nagy István

Képtáregyüttes a Cifrapalotában

Forrás 1983/9

Nagy István

Kis Keresztúti Képtár - történet

Forrás 1983/9

Nagy István

Látogatóban Entz Gézánál

Tiszatáj 1984/3

Nagy István

Meditáció Barcsay művészetéről

Uj Aurora 1984/2

Nagy B. István, festőművész

A Budapesti Történeti Múzeumban rendezték meg a festészeti kiállítást. – A humornak és iróniának játékosabb, szabadjára engedett fantáziával festett képei közül Nagy B. István „kritikuspárja", illetve Sugár Gyula mondavilágból átköltött kompozíciói kettik fel érdeklődésünket. /említve/.

Horváth Tevéz: Festészetünk körképe a Budavári Palotában.
Népszava, 1981. máj. 29. 6. old.

Sz.Nagy István

SZ. NAGY ISTVÁN fazekas kiállítása tegnap nyílt meg a karcagi múzeumban. A népi kerámia hagyományait követő alkotó a díszítés művészetét Kántor Sándor fazekasmester műhelyében sajátította el, s jelenleg a karcagi Agyagipari Népművészeti Szövetkezet művészeti vezetője. Kiállítása augusztus végéig látható.

Magyar Hirlap 1980/7/9/8

Nagy Istvánné

Törökszentmiklóson vasárnap megnyílt a „Szolnoki Műhely" nevű amatőr képzőművészeti csoport kiállítása, melyen szerepelnek textilidi. „Napráforgó" c. (említve)

-ti-: a „Szolnoki Műhely" kiállítása.

Szolnok Megyei Néplap, 1976. dec. 21.

Nagy Istvánné
népénekes

H.D.K.

A „Népművészet Mestere" címet nyerte el

Magyar Nemzet, 1959. aug. 16.
Kitüntettek a népművészet mestereit. 4l.

Nagy István, festő- és grafikusművész

Koszta Rozáliára igazi mély hatást Nagy István és Nagy Balogh János tett: Művék megrázóak. Munkái kapcsolódnak hozzájuk, de láthatóan messze került tőlük, — úgy érzi bátrabb a színkezelése. Koszta a Matisse-féle dekorativ színeket szereti.

Laczkó András: Látogatóban a 5zot Díjas Koszta Rozáliánál.
Népszava, 1983. júl. 8.

Nagy István, festő-grafikusművész

Kevéssel 1911 utan Glücks Ferenc a Kecskeméti Képtárnak a domanyozott majdnem ötven művet, Mednyánszky László, Nagy István, Farkas István számos értékes alkotása került a múzeum tulajdonába.

P. Szabó Ernő: „Naparcúnak kell lennie..."
Magyar Ifjúság, 1983. dec. 30. 31.-old.

Nagy István, festő-grafikusművész (1873-1937).

Nemrégiben avatták fel a Kecskeméti Galériát, az elmúlt időszak múzeológiai munkája rendezett eredményre Kecskeméten. Rendkívül gazdag anyagot láthatunk, hibátlan rendezésben. Szigorúan és jól válogattak – igazán rombolás ciklust láthatunk Medgyánszky, Nagy István, Nemes Lampérth, Csigány Dezső tornyai János, Kosztka József művéből, és igazi alkotásokat, nem mellékterméket egy életműből.

Losonczi Miklós: Országos intézmény vidéken.
Dunántúli Napló, 1984. jan. 4.

Nagy István, festő- és grafikusművész (1873-1934).

Xantus Géza szűkebb pátriájában, Csíkszeredán olyan művészek tevékenykedtek és tevékenyek napjainkban is, mint Nagy István, – Nagy Imre, – Bencsey Antal, – Adorjáni Endre.

Szente György: Xantus Géza képeihez.
Vigilia, Budapest, 1984. máj.

Nagy István János, szobrász-éremművész 2) Folytatás

a Kós Károly Kör megbízásából Nagy István János elkészítette portréérmének újabb hátlapját a Kör emblémájával valamint e cikk írójának kérésére egy másik hátlapot is „Tisztelet Erdély Fiának 1983" felirattal. Ez utóbbi a Magyar Építészeti Múzeum gyűjteményét gazdagítja. (említve).

Röser Norbert: akiket Kós Károly megihletett...
Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 28. old.

Nagy István János, szobrász- és éremművész 1) Folytatás

Nemrég Nagy István János műtermében az író meglepetten látta két kis Kós Károly ermet, majd kiállításokon és magángyűjtőknél egymás után fedezte fel a nagy erdélyi építésszre emlékeztető kisplasztikákat és grafikai alkotásokat.

Nagy István János bronzplakettje (1983) /repr./. Ez az érme az alkalmi éremboltban volt vásárolható a kiállítás ideje alatt, – a bronzplakettjének hátlapja /repr./

Röser Norbert: Akiket Kós Károly megihletett.. Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 58.- old.

Nagy István, festő- és grafikusművész

A mai napon ünnepélyesen megnyílt a Keukeméti Galéria. Több mint félévszázados terv vált ezzel valóra. A Magyar Nemzeti Galériától és magángyűjtőktől is érkeztek adományok, vagy tartós, letétbe helyezett képek. Közöttük van Nagy István és Barcsay Jenő több alkotása.

TV-Híradó 2.

1983. okt. 8. Televízió 2, 21.40 (Sz. Lné).

Nagy István, festő- és grafikusművész (1873-1937).

A Nemzeti Galériában látható a magyar rajzművészeti anyag. — Nagy István balatoni képein Egryhez hasonlóan fénytörési problémákat érintett. Arról van szó, hogy Nagy István és Egry rajzai többirányban kutatták lehetőségeiket, míg főútjukra bukkantak. —

(említve).

Új magyar rajzművészet.

Napló (Veszprém), 1984. ápr. 30.

Nagy István: szobrászművész

A gyöngyösi Történeti Múzeum kiscelli részlegében megnyílt új, állandó kiállításon szerepel Nagy István két világháborús bakája. /említve/.

Lovonci Miklós: Képzőművészetünk múltja és jelene a kiscelli múzeumban.
Népújság /Heves/, 1983. okt. 29. 6. old.

Nagy István, festő

L: Ybl Miklós

Tokai András: Csucsai Anziksz 15.

Élet és Irodalom Bn. 1985 nov. 1 XXIX/44

Nagy István, festő

L: Derkovits

Vadas József: Derkovits nevében 12.

Élet és Irodalom Bn. 1985. szept. 6 XXIX/36

Nagy István, festő-grafikusművész (1873-1937).

Ifj. Éber Sándor édesapjáról, id. Éber Sándorról rengeteget beszél. – Nagyszerű portrékat festett Nagy Istvánról, Tornyairól, Rózsahegyi Kálmánról.

Az Éber-házban, Baján

Szabad Föld, 1983. aug. 13.

Nagy István, festő-grafikusművész (1873–1937).

Simon Magdolna művészettörténész a XIX–XX sz.-i magyar képzőművészetet bemutató állandó kiállítás rendezője. A múlt század elejétől az 1960-as évek végéig átfogja a magyar képzőművészet legjellegzetesebb irányzatait. Az első emeleten külön termekben lett elhelyezve Glücks Ferenc ajándékai: Mednyánszky László, Nagy István és Farkas István festményei, összesen csaknem félszáz alkotás.

Heltai Nándor–Koloh Elek: A rendezők véleménye.
V. M.: Képtár a Cifrapalotában.
Petőfi Népe, 1983. okt. 9.

Nagy István festő- és grafikusművész (1873–1937).

Takács Zoltán a tapolcai kiállítóteremben állította ki műveit. A művész festészetének gyökerei a magyar piktúra nagy elődeihez vezetnek vissza: Tornyaihoz, Korbához, Nagy Istvánhoz. A kiállítás okt. 30.-ig látogatható.

Veszeli Lajos: Takács Zoltán kiállítása Tapolcán.
Napló (Veszprém), 1983. okt. 14. 5. old.

Nagy István festő-grafikusművész /1873-1937/.

dr. Dömötör János, a vásárhelyi Tornyai Múzeum igazgatója beszél a város kultúrájáról. – Az első sajátosság a századfordulóhoz kötődik és Tornyaihoz, aki tulajdonképpen az első nagy egyéniség Koszta és Nagy István mellett, azoké a realistáké, akik a parasztság világáról őszintén, kendőzetlenül, a hétköznapok gondjairól is szóltak.

Szellem a tájban.

1983. X. 24. 3-műsor 20.25 /Berkesné/.

Nagy István, festő-grafikusművész (1873–1937).

Képek a Kecskeméti Galériából.

Nagy István: Kucsmás paraszt. Pasztell. 1925 körül.

Nepszabadság, 1984. aug. 29.

Nagy István

Koszta Zoráliа kiállítása

Magyar Nemzet 1985 XII 29.

Nagy István

A vásárhelyi Tornyai János
múzeum.

Népszava
1985. 06. 5.

Nagy István

Az Alföldi Galéria

Népszava
1985. X. 26.

Nagy István

Eltemettek Vaszkó Erzsébetet

Magyar Nemzet 1986. IV. 26.

Nagy István

Hódmezővásárhely – Alföldi
Galéria anetatva

Népszava 1985. IX. 30.

Nagy István

Negyven éve alakult a Képzőművészek Szabad Szövetsége.

Népszava
1985. 02. 23

NAGY István (festő)

"Igen,nagyon közel állt hozzám. Csak-egyszer kétszer találkoztam vele.Alakjával,a kiállásával,az óriási tehetségével,a becsületével segitett,hogy saját stilusomat megtaláljam. De nem befolyásolt,hanem inspirált. A képein át is tanultam tőle, de nem konkrétan. A szerkezetiségét sem utánoztam, hiszen a Kubizmus Párizsban már meglegyintett engem,ehhez járult fölszabaditóan a Nagy István-i hatás. Megfogott a személyisége is: olyan volt mint egy apostol. Amikor beszélt,az ég felé nézett és kijelentett - ugy, ahogy kinyilatkoztatások a képei. Érthetetlen,hogy még ma sem [illegible] elégge.

SÜMEGI György-TÓTH Bíróska: Egy délután Barcsay Jenővel. = Forrás, 1985/12. 73.p.

Nagy István festőművész

sokonság említés

↓

→ Bene Géza fm

MŰVÉSZET 1985/11,12/40

Nagy János, festő

L: Németh József

Vadas József: Parasztikonok

12.

Élet és Irodalom Bp. 1986. máj. 28. XXX/13

Nagy István

Kollósy Gal.

M. Hirlap

1968. II. 11.

Nagy István

Káplán Miklós mostohaszáz esztendeje

Magyar Nemzet 1987. 11. 12.

Sz. Nagy István, fazekas

L: Kovács Lánló

–: Heti ajánlat. 3.

Új Tükör, Br. 1986. dec. 7. XXIII/49

Nagy István Ám

tájképei

→ Berényi Ferenc

MŰVÉSZET 1985/2/44

Nagy István festőműrési

"Szántás" c. pasztell-kép
1927.
ill.

→ Réti István

MŰVÉSZET 1985/6/24-25

Nagy István festőművész

Képtár nyílt Baján

Baján, a fölújított Vojnich-kúriában megnyitotta kapuit a Nagy István festőművészről elnevezett képtár. A festmények és szobrok nagy része hagyatékok és ajándékozások útján került a múzeumba. A gyűjtemény főként Nagy István művészetét és a két világháború közötti magyar képzőművészetet reprezentálja.

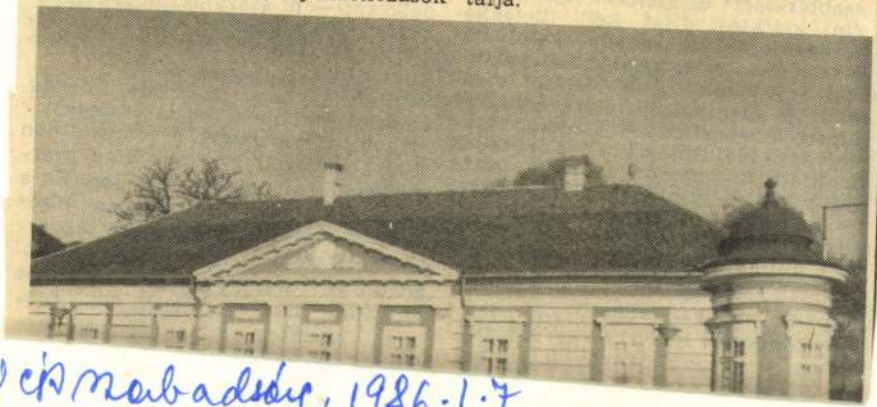

Népszabadság, 1986. 1. 7

NAGY István

"Az alföldieket tul egysikunak minősitette, inkább csak Nagy István szőfukar tájait dicsérte. A szentendreiek közül Vajda, Korniss és Barcsay érdekelték. Vajdának dicsérte rajzi érzékenységét, bár véleménye szerint erősen hatott rá Klee. Jó véleménye volt Korniss Illuminációiról, Barcsaynak minden munkáját megnézte. Az anatómiát, mint művészi teljesitményt becsülte, bár véleménye szerint Leonardo tévedése volt, hogy a művészetben olyan nagy szerepet tulajdonitott az anatómiai ismereteknek. "

NÉMETH Lajos: Fülep Lajos és a modern művészet. In. Jelenkor, 28. évf. 9.sz. 1985. 784.p.

Nagy Istvánné

Nagy Istvánné Képtár – Baja

Nefelejcs
1986. II. 14.

NAGY István asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 125.p.

1780. mesterrajza

Nagy István

festőművén

réntvevője volt a vásárhelyi művészet
első virágzorának.

Népújság
1984 okt. 27.

Nagy István

festőművén

A Glücks-hagyaték.
(Kcnlemét)
Repro: Temető
15 x 19 cm

Kőrle Lajos
ajánl

Művének
90/1

Nagy István

festőművén

A Glücks-hagyaték.

Repro: Erdélyi Kázal.
papír, szén

Lóska Lajos
cikke

Művészet
90/1

NAGY B. ISTVÁN

ÚJ MŰVÉSZET

1998/nov.

P - 9396

42.o.

4. Mansfeld Géza (1882-195o) fiziológu
egyetem gyógyszertan és kórtan prof
tanára volt.
5. A látogatás alighanem későbbre hala
többiekhez. Ld. 866/4.

NAGY ISTVÁN JÁNOS

Fantázia

2003.

186.0.

A helynév értelemszerű kiegészítés, a

MTAK Kézirattár Ms 4588/74.

Kézírás postai levelezőlapon.

Címzés: Nagytiszteletű Fülep Lajos úr

Baranya m.

Feladó: Kiss Géza Kákics, Baranya m.
A levél szövege aláírás nélkül

Előzményét ld. 1087/3.

1. Szabolcsi Bence (1899-1973) zenetö

   régi magyar zenei emlékek összegyű

   1945 után a Zeneművészeti Főiskola

2. Ld. 1168/5.

3. Ld. 1168/6.

4. Ld. 1149/7. i11. 1183/3.

5. Péter András (1903-1944) művészett

NAGY ISTVÁN

Új MŰVÉSZET

1996/dec

26.o.

```
blk= kue
3000= 40175428
3100= Fáy, Mór
3140= m
3162= Zeichner &
Holzstecher
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3300= 1848
309a= MagyKépLex, 1915;
Mue^BSvLex II, 1966
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 5
9900= 20020719
9990= xxx0
revi= created 4 Jul 2000/BR
```

NAGY ISTVÁN

Új művészet

1996/július

24.o.

MTAK Kézirattár Ms 4587/24o. Megj.: L
Gépirat autogr. aláírással, javítások
is.
Címzés a Szép Szó fejléces borítékján
úrnak, Zengővárkony u.p. Pécsvárad.
Rajta FL ceruzaírásával: a/ Aki nincs
b/ Nem kell elmondani intenciokat. Meg
nella chiesa Co' santi, e in taver
Ignotus Pál ld. 1132/4.

1. FL levele nem ismeretes.
2. FL korábbi levele sem maradt fenn.
3. A népi-urbánus vitára utal.
4. Szövegét ld. 1225/1.

NAGY ISTVÁN
FESTŐ

LOSONCI Miklós:

Nagy István a Rókás-gyűjteményben
Mügy jtő, 1973. 1.sz. 8-9. Képpel

Nagy István

repr. Hortobágy

0,40 × 70

Hortobágyi Alkotótábor

1992

Debrecen

NAGY István

Murádin Jenő: Nagy István. Bukarest: Kriterion, 1984.

rec. BEKE György: A festő és szülőföldje = A Hét, 1985, január 11. 6–7.

saal beherrscht. Bestimmend sind hier die durchgestalteten und gegliederten Saalwände, aus denen h auch die Wölbung entwickelt. Über hohe Bogenöffnungen, flankiert von Pilastern in der kleinen dnung, sind die Nebenkapellen dem Langhaus angegliedert. Die Traveen des Langhauses und Chores d durch die große Ordnung ausgezeichnet. In Waldsassen ist aber die Frieszone im Gebälk der großen asterordnung so weit in die Höhe gedehnt, daß dadurch die Ausbildung einer Emporenzone möglich rde. Die Bindung der Architektur an das System der Wand, das Auseinanderrücken des Gebälks zur nfügung von Emporen verweisen auf die Beziehungen Waldsassens zur böhmischen Architektur, insondere zur Jesuitenkirche St. Ignaz in Prag. Dort hatte Carlo Lurago den gebräuchlichen Kirchenm, den Saalraum mit gegliederter Wand und mehr oder minder tief ausgeprägten Seitenkapellen rch Streckung der Frieszone mit Emporen versehen.

Die Bindung der Gliederung an die Wand ist auch in der flachen Schichtung sichtbar. Das Gebälk kröpft sich nur schwach über den Pilastern und die in der hochgedehnten Frieszone angebrachten ckkartuschen mit Darstellungen von Ordensheiligen ziehen dieses Architekturglied in die Fläche. Langhausgewölbe sind hingegen die Jocheinheiten durch die böhmischen Kappen stärker akzentut. Dies wird durch die Stuckdekoration zusätzlich noch betont. Der Chor steht dazu etwas im Konst, da die Tonnenwölbung trotz der Gurtenteilung im ersten und letzten Joch durch die im Scheitel olgenden Malfelder als durchgehende Bahn erscheint.

Den Raumeindruck prägt wesentlich die Stuckierung mit, die sich aber diszipliniert zur Architektur hält. Im Bereich der Wand ist der Stuck zurückhaltend verwendet und in seinem vegetabilen Fornschatz weitgehend architekturbegleitendes Element. So folgen Blattgehänge den Scheidbogenlaibun von Seitenkapellen und Emporen sowie den Schildbogen des Obergadens. Sie besetzen die Intervalle ischen den Pilastertraveen des Langhauses, die abgeschrägten Innenkanten der Vierung und akzenren, etwas kürzer gehalten, die Langhausecken im Bereich von Vorjoch- und Vierungsarkade, enso Querhausstirn und Chorhaupt. Vorjoch- und Vierungsarkade werden entlang der Bogenstirn zuzlich von einem Blattstab begleitet, auch der Gurt- und abschließende Schildbogen des in den Chor ht einrückenden Altarhauses. Schließlich durchzieht ein kräftiger Blattstab als Horizontalzäsur unhalb des Kranzgesimses den ganzen Innenraum und faßt ihn optisch zusammen. Wie diese Beispiele

BAJA NAGY István Képtár

BÁNSZKY Pál: Nagy István Képtár Baján. = Művészet, 26, 1985, 11-12. 69 - 71., ill.

~~Bája~~, Nagy István ~~Képtár~~

Nagy István Képtár. A katalogust víta. szerk. s a tiáll. rend. Bansky Pál, Simon Magdolna. Kecskemét; Bács-Kiskun m. Múz. Ig. 1985 [56] p. ill (A Nagy István Képtár tiadványai; 1.)

NAGY István festő

Murádin Jenő: Nagy István. Bukarest : Kriterion, 1984

rec. SÜMEGI György: Nagy István. = Művészet, 26, 1985, 7 54 - 56., ill.

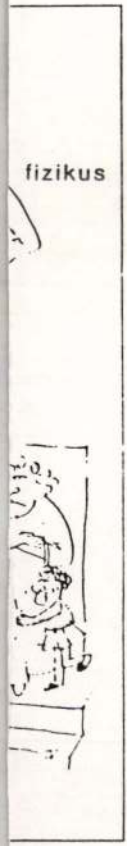

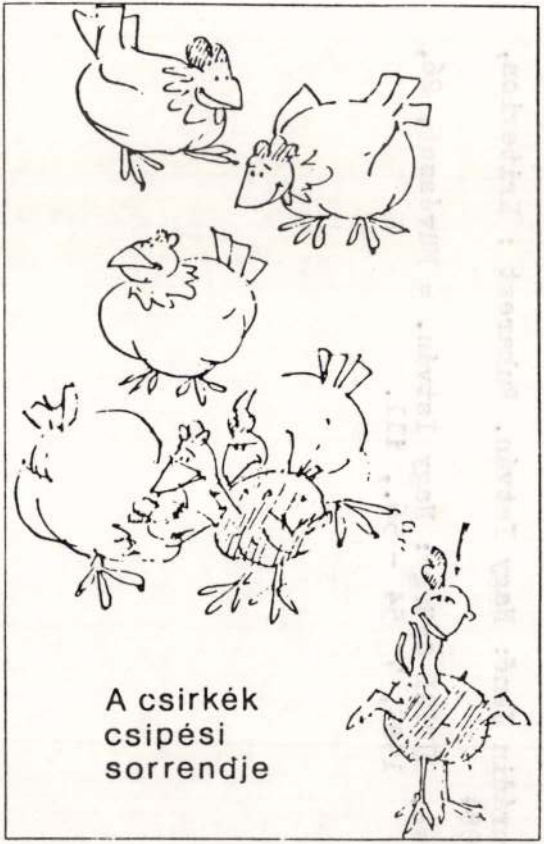

. A sorrend fordítottan arányos a tanulmányozott rendszer
McGraw-Hill, Inc. D. O. Woodward és V. W. Woodward:
Iolecular Genetics)

Nagy István fenti

VÉGVÁRI Lajos: Nemzeti művészetünk néhány problémája. – Délsziget, 19. 1991. 52-54. p.

– Nagy István

y, Ilona: *Missalia Hungarica. Régi magyar misekönyvek.* Budapest
38.

nerale degli incunaboli delle biblioteche d'Italia. Vol. I–III compilato da M. Guarnaschelli e E. Valenziani. Vol. IV compilato da E. Valenziani C. Cerulli. Roma 1943–1965.

československých tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století... Díl Prvotisky [do r. 1500]. Text. Praha 1925.

n, Imrich: *Confessionale Antonina Florentina z roku 1477 v Matici enskej.* Typografia 864. 77 roč., 1974, č. 5, s. 195.

n, Imrich: *Inkunábuly archívov, múzeí a niektorých historických žníc na Slovensku.* Martin 1963.

n, Imrich: *Inkunábuly knižníc mesta Kremnice.* Martin 1959.

n, Imrich: *Inkunábuly Knižnice Matice slovenskej v Martine.* Martin 2.

n, Imrich: *Inkunábuly Knižnice Miestneho pracoviska Matice enskej v Bratislave.* Martin 1959.

n, Imrich: *Inkunábuly v Košiciach, v Jasove a v Spišskej Kapitule.* šice 1967.

n, Imrich: *Inkunábuly na Slovensku.* Martin 1979.

n, Imrich: *Inkunábuly so slovenskými vzťahmi.* Bratislava 1974.

n, Imrich: *Missale Strigoniense – Hain 11.428.* Beiträge zur unabelkunde. Dritte Folge. Heft 3. Berlin 1967, s. [189] obr. tab.

n, Imrich: *Prírodovedné tlače 15. storočia v slovenských knižniciach.* manizmus a renesancia na Slovensku v 15.–16. storočí. islava 1967, s. 436–444.

n, Imrich: *Výskum inkunábulí na Slovensku.* Knižnica X, 1958, č. 10–24; aj separát s osobitným stránkovaním: Martin 1958; [II]s.

, Imrich: *Výskum slovenskej knižnej kultúry XV. a XVI. storočia.* boid, 10, 1975, č. 2, s. 70–71.

NAGY István

Reprodukció: Utca

LÁSD Patkó Károly

Magyar Lajos

Új Művészet XI. 96/12

óban folyó építkezéshez kapcsolódnék az adakozás. A
ések azonban annyira sztereotip módon ismétlődnek,
ok alapján gondolhatunk valóban építkezésre. Ezek
ioriendi alapvető vonásait.
vállalása és személyes dicsőségvágy elválaszthatatlanul
szeretett volna lehetőségei szerint egy jól körülhatárol-
ányozójaként megjelenni. A legnagyobb cél persze egy
eg olyan drága berendezési tárgy, amelyet már az
ilyent nem alapíthatott mindenki, legalább igyekezett
ományok a Szent Erzsébet-templom tornyának, majd
ására. *Pozsony*ban nemcsak általában a dómépítésre,
, a szentély építkezésére is hagyatkoztak. Ez arra utal,
z adakozást igénylő feladatokról, de maguk is ügyeltek
ak. Némi bizalmatlanság is kiolvasható azokból a
szolgáltatását a munka tényleges megkezdéséhez kötik.
gyatékából 5 forintot akkor kell kifizetnie özvegyének,
n". 1448-ban Simon Irher ugyancsak a Szent Márton-
tozatot építő munkások napidíjára kell fordítani, míg
n használhatnak fel. 1435-ben Lienhart Langwiser is az
e hagyott 200 forintjának felhasználását. Mintha a
a városi hagyatékkezelés gyakorlatát, s igyekeznének

don nemcsak a város kormányzatában, hanem a város
tt uralma azzal a rendkívül nagy előnnyel járt, hogy az
gyobb összegben művészeti célokra fordítható tőkének
, akik megfelelően széles látókörrel és tájékozottsággal
zen ez a kereskedőréteg a távolsági kereskedelmi

NAGY István festő

Hegyvidéki táj (é.n. szénrajz)

Szombathelyi Képtárba került
Muzeumi Hirlevél, 1990.6. 20.p.

NAGY István festő

91 4. 25
10 32,37

Új Művészet

NAGY Lajos festő (1873-1937)

50, 152, 177, 188

Oltványi 1991

A boroskanna

Az urvacsorai aszta
szolgáló kanna, melyből
mindig utánatölt a kehe

A kanna készitéséne
cimerpajzson olvasható:
1642. esztendejében /Tar
ismét feltünteti a készi
tőt, a kecskeméti szenteg
Dicatus in Ecclesia Keczk

Az arányaiban kitünő
letes rajzu levél- és vir
mustrával vésett, elegáns
herma alaku fedélcsapjáva

NAGY István (1873-1937)

müve, 91.5.3

Polgár Antikvitás
hirdette eladásra

Új Müvészet

NAGY István

Blabla csoport tagja

ld. Beszélő 1991. dec. 7. 43. p.

reformja és a magyarsag jov

400.
Jávor Alajos: A közönséges a
Bp, 1964, Mérnöki Továbbkép

792.
Jelentés a kulturmérnökök á
talajjavitásokról az 1879.é

412.
Jelinek Henrik: Az adóreform
delmi Csarnok

670.
Jellinek Arthur: A mentelmi

385.
Jellinek, Georg: Das Recht
1900, Haerling

NAGY ISTVÁN János szobrász

Magyar Nemzet 1990.szept.28. 6.p.

Felavatták Ruttkai Éva síremlékét

Hozzátartozók, barátok és tisztelők jelenlétében csütörtök délután, a Farkasréti temető művészparcellájában bensőséges megemlékezés keretében avatták fel Ruttkai Éva síremlékét.

A Nagy István János szobrászművész által készített, nemes egyszerűségű, szürke gránitkő előtt Tordy Géza emlékezett meg a négy éve elhunyt kiváló művésznőről.

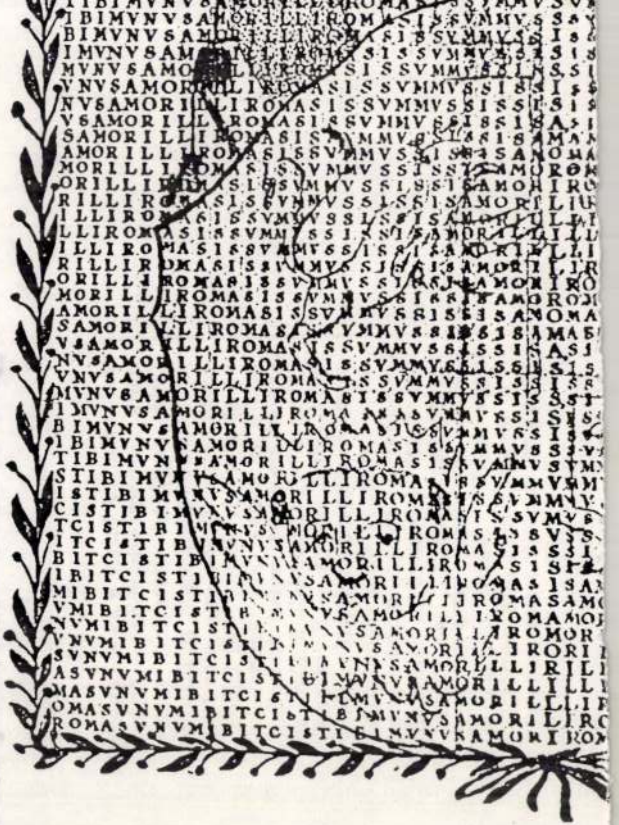

NAGY ISTVÁN

Műgyüjtők Galériájának 4. aukciója a Jókai Klubban. Belvedere. I. /1989/1./ 1.n.

Az aukción Kislány piros szoknyában, Erdőrészlet, Szénaboglyák cimü festményei szerepeltek.

NAGY István festő

két elsőrangú festménye található a
Perčić-gyűjteményben

ld. leírásunkat Perčić 114.p.

Az adóbevallást egy példányban kell benyújtani a lakóhelye (telephelye) szerint illetékes adóhivatalnál.

Elnézését kérjük, ha valamely ok folytán a csomagban lévő nyomtatványok helyett vagy azokon kívül más nyomtatványra is szüksége van, és ezért mégis fel kell keresnie az adóhatóságot. Köszönettel vesszük, ha a felesleges példányokat magával hozza, a hiányzókat természetesen díjmentesen pótoljuk.

1991. december hó

Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

NAGY ISTVÁN festő

VÉGVÁRI Lajos: Nemzeti művészetünk néhány problémája.
= Délsziget, 19. 1991 52 - 54.p.

telepedett meg Erdélyben

ezsgőgyártást akarta [illegible] meghonosita-

lyi birtok bérletekbe fogott. 1849-ben kolerá-

Havasalföldre utazott ifju feleségével, s ott

ré festéssel foglalkozott. Itt született első

irályi közjegyző Szentendrén, élt 1864-1938-ig./

y Kolozsvárra. Itt 1870-ig a Hidutcában lakott,

nyi u.16./ Majd a Babos órásmester házában/

arátok templomával. Végül 1873-ban a Kőnya féle

a Jókai utca/ ahol apósával Schell Mihállyal

emeletet. 1866-ban szeptember 2-kán született

őművész. 1868-ban szeptember 18-kán harmadik

vész és annak ikertestvére Jozefin. Ez utóbbi

lett.

103. **NAGY ISTVÁN**
Dombos táj
Vegyes technika 31x49. Jelezve lent jobbra:
Nagy István

36

12.000,-

85. Müvészi Képaukció. Bp., 1991. aug.

BÁV

101. **NAGY ISTVÁN**
(Csikmindszent, 1873 – Baja, 1937)
Hegyi patak
Pasztell 36x47. Jelezve lent jobbra:
Nagy István

35

35.000,-

102. ----,
Erdélyi házak
Pasztell 30x42. Jelezve lent jobbra:
Nagy István 1917.

20

20.000,-

NAGY István:

ECSERY Elemér: A lényeglátás művészete. = Uj Magyarország, 1993. március 29. 9. ill.

milyen kincsek birtokába jutott. Hetekig sem mert az ékszerekhez nyúlni s csak később határozta el, hogy egy-egy darabot értékesítsen. Kapuvárra ment, ahol az ottani ékszerészben vevőre talált. Az ékszerész egymásután vásárolta meg potom áron a szebbnél-szebb darabokat. Egy aranygyapjas rendért például a parasztgazda 5000 forintot kapott. Néhány hét mulva Budapesten az orgazdák már 50.000 forintra verték fel a rendjel árát. *De helybeli komáinak is kedveskedett olykor-olykor egy-egy kisebb és neki értéktelenebbnek látszó ékszerrel.*

A honvédségi nyomozó a budapesti gazdasági rendőrségtől kért segítséget. Néhány nap mulva rendőrségi jeep kocsi jelent meg Eszterházán, a főkapitányság és a gazdasági rendőrség legkiválóbb detektívjeivel. A parasztgazdánál alapos házkutatás után a disznóól alatt elásva megtalálták a kincsesládát, amelyből az ékszerek egyrésze már hiányzott. A detektívek hosszú és hetekig tartó fáradságos munkával gyüjtötték össze az orgazdáktól a gyönyörű ékszereket és rendjeleket, amelyeket azután Eszterházy Pál jóváhagyásával, mint muzeális ereklyéket a Nemzeti Múzeumnak ajándékoztak.

A kincsek elrablása súlyos feladat elé állította a rendőrséget, mert semmiféle nyom nem maradt a betörők után. A többhetes nyomozás során a rendőrség mindent elkövetett, hogy a tettesek nyomára bukkanjon, de eredménytelenül. A nyomozás jelenleg holtponton van és bár a határokat az ügygyel kapcsolatban a legszigorúbb ellenőrzés alá vették, nincs kizárva, hogy a magyarság számára

NAGY István

BÁNSZKY Pál: Nagy István képek a Türr István Múzeum gyűjteményében. In: A bajai muzeum 50 éves évfordulójára (1937-1987). Szerk. Merk Zsuzsa. Baja : Türr István Muzeum, 1989 111 - 118.p.

lyel szorosan egybefügg az, mit V. Imre ezen év elején kibo[illegible] fe-
hivásakor szépen elmond a *nemzetiségről, hazaszeretetről*, tá[illegible]
mindig a nem fö, nem al rendre, hanem az elöjogai miatt töb[illegible]
zép rangu, nemességre. Ezért V. I. midön 1844-ben átvett[illegible]
vagy tulajdonkép csak folytatá, a már „Pesti Divatlap" szerke[illegible]
bigyeszté neve elé a predicatumot: *Vachotfalvi*, és lön az egész [illegible]
Vachotfalvi Vachott Imre Imre; akarván tudatni, hogy neme[illegible]
nemes társainak. Ez a furfangos fogáska, vagy ha tetszik, g[illegible]
más semmi, neki nagyon jól állott, de azért felhagyott vele[illegible]
szerint, akkor állt legjobban a lap. És ezen öntetszelgést m[illegible]
vala, mert belöle valami meleg ragaszkodás a nemzetiséghez [illegible]
de a mely utóbb néhány jó embere befolytával nyersbe, dur[illegible]
nem betyárságba ment által s a Divatlap ott állott, hogy parla[illegible]
is érzett már itt ott rajta. Az ujabb idö mégis fogott a szerke[illegible]
mélni lehet, hogy jövendöre tisztább befolyásoknak s nézetek[illegible]
va, töle kitelhetöleg iparkodván, megörzi lapját az igazi, a phi[illegible]
telemben vett, nemes uton. Modora és felfogás hiánya miatt [illegible]
bozásából következett már az, hogy lapja néha legjobb volt [illegible]
roszabb.

Az „Életképek" azon iskolából vagy jobban mondva: i[illegible]
redékéből keletkezett, mely ezelött tizenkét évvel a Rajzolatok[illegible]
gondolatait. Igy maradt reá a névrokonság is, mert „képek és [illegible]
igen közel állnak egymáshoz; s azt az idö elöhaladási szükség[illegible]
hogy a mi *rajzolat* volt tizenkét év elött, ma már *kép;* Franken[illegible]

NAGY István emlékkiállitás

Bp. Magyar Nemzeti Galéria, 1973.

NAGY ISTVÁN

KATONA Ádám:
Nagy István
Igaz Szó, 1973. 3.sz. 444-45o.

ECSERY Elemér:

Nagy Oszkár

Művészet 1968. 3 sz., 26-27 képekkel

NAGY ISTVÁN

NAGY András:
Feljegyzések Nagy Istvánról
Korunk (Kolozsvár) 1968. 11 szám,
1749–1751.

NAGY István
emlékkiállítás
M. Nemzeti Galéria, Bp. 1967 szept.-okt
Rendezte, katalógus: Sofmár István
53 lap, 12 tábla, 23 cm

Nagy Istvánról

BENCZE László:

A magános festő (Vázlat Nagy István)

Korunk, 1967. (11 old.) 12 sz. 2013-2016 l.

NAGY ISTVÁN

PAP Gábor

Nagy István, Bp, 1965. Corvina, 32 lap számozatlan szövegközti képekkel, 47 tábla, 6 szines
A Müvészet Kiskönyvtára

NAGY ISTVÁN

LYKA Károly

N a g y István, Bp. é.n. /1944?/ 16 lap, 32 tábla, /L'art hongrois/

Nagy István

Solymás István: Nagy István műveinek jegyzéke

Művészettörténeti Értesítő 1978/2-3. sz.

157 – 199. o.

Könyv?

Nagy István

bajai, jugoslaviai, erdélyi munkáját
nem bakonyi korszakát és festészetének a
népművészettel való kapcsolatát tárgyalja
a bajai Tisz István Múzeum Szadvarya
23. Baja 1975

4. Nagy István festőművész 1) Folytatás

" Sajkási házak " pasztell,
44 x 60 cm. 1929. k.
Kramner-gyűjtemény. [repr.]

9. " Erdélyi falu " pasztell, papír, 1924. k.
Rácz-gyűjtemény. [repr.]

Művészet, 1978. dec. 6. old. és 34. old.

Nagy István, festőművész 2) Folytatás

6. „Öregasszony," szén, pasztell, papír, 45x31. cm, 1919. az MNG tulajdona. (repr.)

3. „Otthon", szén, papír, 20x30 cm. 1914. Aszalós-gyűjtemény. (repr.)

5. „Falusi utca", pasztell, papír, 1920. k. (repr.)

Művészet, 1978. dec. 34. old. és 33 old.

1

Nagy István

„A magyar képzőművészet száz éve Bács-Kis-Kun megye múzeumaiban" címmel kicillitás nyilott a Nemzeti Galériaban. a tárlaton a kecskeméti, a bajai, a kiskunhalasi és kiskunkunfélegyházai múzeumok XIX és XX. századi festményei vettek részt. valamint Nagy István, akinek fukarszavú pasztelljei (Legelő állatok, Ősz a Bakonyban, Virágok

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1972/5 349old.

Nagy István 2

körzögben" Szántás Erdélyben stb.) Kevés olyan művészünk van, akinek munkaiban festészetünk nemzeti jellege hitelesebben nyilatkozna meg, mint Nagy István pasztellyeiben és szénrajzaiban.

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1972/5 349 old.

Nagy István

tanult festő.Ő maga tanitó volt,s festészetet tanult a mintarajziskolában, a müncheni akadémián és a párizsi Julien iskolán.Számos önálló és csoportkiállitás után felfedezik,mint őstehetséget. 1934-ben a "Magyar őstehetségek" között neki is helyet adnak a Nemzeti Szalonban.

Koczogh Ákos:Folkorizmus
Rajztanitás 1972/2-3 29.old.

Nagy István

müvészetének tanulságaiból merit Bene Géza.

Kerékgyártó István:Bene Géza
Látóhatár 1970/7-8 693.old.

Nagy István

Művei szerepelnek „A magyar Zeppelinművészet száz éve a Bács Kiskun megyei múzeumokban" c. Zíállításon

Pestmegyei Hírlap 1972 március 7
4. old.

Nagy István festőművész

35 éve halt meg

Népszava 1972 február 13
10. old.

Ös Nagy István

Bemutatott műve:

97 sz. „Nyár" olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

101

Nagy István

Bemutatott műve:

76. sz. „Fenyők," pasztell.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Nagy István
festő

Az 1920–1970 és korszak gerincét képező népies expressionizmus, Nagy István paszteli-tájai és arckép-sorozatai ban felelhető.

Bannerz Lottán: Mohi Sándor, Kolozsvár
Művészet, 1972. junius – 31 oldal

Nagy István

Különböző müvésztelepeken hat hetet töltöttek a Képzőművészeti Főiskola hallgatói. Ezalatt közel hatszáz festményt és szobrot készitettek, melyek először a Főiskolán kerültek bemutatásra, majd a Hidépitők Kulturtermében és végül a Főv. Operettszinház előcsarnokában.
A legkiválóbb szobrászok nevét felsorolja a lap, közöttük a müvészét is.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. nov. 6.
V. évf. 34. sz. 7. lap.

Nagy István

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata tervezi az elhunyt művész emlékére megjelentető kötet kiadását.

Magyar Hírlap, 1972. máj. 14.

Nagy István, festő

Rácz István magángyűjteményében fontos helye van. (V.ö. – Pécs, Tárlat, 1970.) A gyűjtemény Nagy István-képei 1925 s 1928 körötti évekből valók: Erdélyi falu, Erdei tintás boglyákkal, Birkák tintáson, Kanáló, Karám télen, Gereblyézők, Legelő állatok, Tehenet vezető férfi, Karám s pántorlány... Szabadi Judit: Képgyűjtés és hitvallás

158 – 161.

JELENKOR, Pécs, 1971. Február XIV/2.

Nagy István, festő

szerepel.

—: Balatoni magyar festők képzőművészeti tárlata Békéscsabán 8.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 24.

Nagy István (Tolna megye)

A vas megyei fiatal képzőművészek tárlatát vasárnap nyitották meg a paksi járási könyvtárban. A művész részt vett a megnyitón.

Tolna Megyei Népújság, 1969. márc. 18.

Nagy István

nevét munkásságának szentendrei vonatkozásaival kapcsolatban említi Kontha Sándor opponensi véleménye.

Haulisch Lenke: "Szentendrei festészet..." c. kandidátusi disszertációjának vitája.
Művtört.Ért. 1972. 4.sz. 284-288.l.

Nagy István
festő

Munkácsytól Mednyánszkyn át Nagy Istvánig kimutatható a leszármazási vonal a magyar festészet történelébe.

Pap Gábor: Állvány és figura.
Müvészet, 1974. február - 21.oldal

Nagy István
festő

Méltatás

Pap Gábor: Állvány és figura.
Művészet, 1974. február, 21. oldal.

Nagy István
festő

Nagy István ösztönösen sommárott formavilága ~~[illegible]~~ nélkül elképzelhetetlen Barcsay művészete

Németh Lajos: Barcsay Jenőről.
Művészet, 1974.február - 9.oldal

Nagy István
festő

Szegi Pál írásaiban oda kon-
kludál, hogy Barcsay legközelebbi
rokona Nagy István.

Genthon István: Barcsay Jenő.
Művészet, 1974. február 9. oldal

Nagy István
festő

Weörös Sándor és Károlyi Anny
otthonát egy kisméretű Nagy Ist-
ván hép is díszete

Weörös Sándor: Kortársak Barcsayról.
Müvészet,1974.február - 6.oldal.

Nagy István
festő

Méltatás

Weörös Sándor: Kortársak Barcsayról.
Művészet, 1974. február - 6. oldal.

Nagy István
festő

Nagy István művészetében a realizmus mindig a szerkezet hangsúlyozásával párosult.

Németh Lajos: Nagy Jenő művészetéről.
Művészet, 1974.február - 3.oldal

Nagy István
festő

Nagy István hatása Vásárhely
művészetében felfedezhető.

------: Körkérdés:
Művészet, 1974. március - 9.

Nagy István
festő

„Szántás Erdélyben"
(xyno)

Pap Gábor: Vásárhelyi mozaik.
Müvészet, 1974.március - 24.

Nagy István
festő

Mészkő

Pap Gábor: Vásárhelyi mozaik.
Művészet, 1974. március - 24. oldal

Nagy István
festő

A „Kalapos Gregassony" című
pasztelljének sajátos és eredeti at-
kötése Tóth Árpád „Emlékezés
Nagy Istvánra" című műve.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal.

Nagy István.
festő

Nagy István emlékének Barcsay
mestez négy mintaalis remekével
adózott.

Aszalós Endre; Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Nagy István 1928 körüli „Szányka" (Örike) képe tartalmi és stilázis összevetést enged Barcsay mester ugyanezen i dőben készült „Merehács-lányával"

Aszalós Endre; Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A „Tisztelet Nagy Istvánnak"
kiállítást Katanics Sándor, a
Bács-Kiskun megyei Pártbizottság
titkára nyitotta meg.

Aszalós Endre: Találkozás Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Déri Andor István, Barcsay Jenő,
Farkas István, Egry József, Medgyessy
Ferenc, Rudnay Gyula, Tornyai Já-
nos Művésztársak voltak tudatá-
ban Nagy István jelenlétével a két
háború közötti időben.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.

Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Nagy István a „Békási párástáj" című művében Egry művészetéhez közelített.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Jugoszláviából a tárlatra hozult
az 1922-es évben hozult „Pereces
lány" a mester egyetlen ismert
pasztellaktja.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Jugoszláviából a tárlatra hemlt
a mester 1930 körüli „Fűzfák"
Cinü műve, valamint és
virágcsendélete.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Nagy Istvánról tartott előadást
Pogány Gábor 1973 október 18-án
valamint Pap Gábor, Tóth Antal
és Solymosi László.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Nagy István emlékkiállítás megnyitása előtt napokkal 1973 őszén 18-án tartott előadását a művészről Murádi Jenő, Duránci Béla, Aszalós Endre és Bánszky Pál.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A felszabadulás előtti társadalmi és kulturális állapotok semmiképpen nem tették lehetővé Nagy István jelentőségének propagálását.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Mult év október 17-től 20 ig,
negyjnapos rendezvénysoro-
zattal emlékezett meg Baja
városa Nagy István születése-
nek centenáriumáról.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
fesső

Nagy István Erdélyszülötte, alkotó munkáját Fiumétól az erdélyi havasokig a Balatontól Dél-Bácskáig végezte. Élete alkonyán végleges Nagypekcsesre Baját bevesze.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A művész Bajan mindössze fél
évtizedig élt, 1937 elején bekövetke-
zett haláláig. De Bajan a szemelye
a képzőművészeti kulturára meg-
halározó hatást eredményezet.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Müvészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A művész végrendeletében 40
alkotását Bajainak adomá-
nyozta: a helyi Tüzz István
Múzeum modern magyar kép-
tárába kerültek

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Nagy István sírja a bajai Kálvária temetőben van.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A felszabadulás óta jutott minél előbbre a bajai Nagy István kultusz, amit utcanevezés, emléktábla és 3 helyi emlékkiállítás jelzett.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

1973 október 19-én Garamvölgyi József művelődési miniszterhelyettes, a Magyar Nemzeti Galéria, Baja Város Tanácsa, a Türr István Múzeum és a Nagy István Emlékbizottság gondozásában rendezett tárlatot.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Nagy István emlékkiállítását
Solymár István rendezte. A
kiállításon 64 alkotás szerepel.
Eddig bemutatásra nem került
művek szerepeltek.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

Az művésznek 1972-ben és 1973-
ban volt emlékkiállítása Buda-
pesten.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A „Kucsmát tartó öreg szekely" 1923-1927 között készült, a mű az ismert tanulmányfejek (öreg béres, Bokos pásztor stb.) foglalkat helyek.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
festő

A „Bikási párástáj" - ban ábrázolt-
forrás jelenséget autonom képé
elvénnyé fokozva rögzített a
master.

Aszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március - 40. oldal

Nagy István
falló

„Szakadék" pasztell, MNG
„Juhok patakparton" pasztell
(Kolozsvár magánnyújtemény)
„Békási párás táj"

repro

Tóth Antal: Vézzük meg együtt.
Művészet, 1974. március – 30 oldal.

Nagy István
festő

A művész születésének harmadik
évfordulója alkalmából Bajai
a Türr István Múzeumban rendez-
tek emlékkiállítást.

Tóth Antal: Nézzük meg együtt.
Művészet, 1974. március - 30. oldal

Nagy István
festő

A bajai Türr István Múzeum emlékkiállításán szereplő „Bé-kicsi párás táj" a Kürtös gyűjtemény egyik darabja.

Tóth Antal: Nézzük meg együtt.
Müvészet, 1974. március - 30. oldal

Nagy István, festő

Tv-film készül születése 100. évfordulójára.

– : Új politikai műsorok, művészeti sorozatok, sporthözvetítések 7.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 22.

Nagy István festő

Megemlítve.

Nagy Zoltán: A 20. miskolci őszi tárlat

7.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 9.

Nagy István, festő

Megemlítve.

Nagy Zoltán: Élő „néprajz" 7.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 30.

Nagy István

~~a~~ Születésének 100. évfordulója alkalmából a tiszteletére készített Zepsek és grafikák tárlatát nyitottak meg a Bajai KISZ bizottság nagytermében

Magyar Nemzet 1973 október 18
4. old.

Nagy István

szerepel az "Öt festő a modern magyar művészet előfoi közül"c.kiállításon,melyet a kolozsvári Szépművészeti Múzeumban rendeztek.

Magyar Nemzet 1973 október 1o

4.old.

Nagy István

alkotásait a bukaresti Athenaul Teremben
- majd a Kolozsvári Szépművészeti Muzeumban
mutatják be

Magyar Nemzet 1973 szeptember 12
4.old.

Nagy István

Szántás

Rajztanítás 1973/6 28 old.

Nagy István
neves alföldi festőnek félszázmüvét
mutatják be az orosházi Szántó
Kovács János múzeum nyári tárla-
tán.

Körustalálkozók, tárlatok, kiállitások.

Magyar Hirlap 1971/157 6 old.

Nagy István

Neve emlére.

Tolnay Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában 21 p.
Bp. 1973.

Nagy István

Neve emlitve.

Telepy Katalin: Tájkészek a Magyar Nemzeti Galériában. 22p.
Bp. 1973.

Nagy István

Domboldal jegenyékkel. pasztell, karton, 60X43,5 cm

1951 óta a M. Nemzeti Galéria Zulajdona

(sínes repro.)

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában.
Bp. 1973.

28 kép

Nagy István

Neve Egy visszaemlékezésben említve.

Egy breviárium – Veszprém 1973. 138 p.

Nagy István

Neve Egry visszaemlékezésben említve.

Egry breviárium – Veszprém 1973. 135 p.

Nagy István

Zsuzsi a magasabb darabsi árat érdemelt volna.

Engel Károly: Aukciókritika; Műgyűjtő, 1973/4.sz. 58.l.

Nagy István festő

Méltatás

D. Fehér Zsuzsa: Hódmezővásárhely művészetéről.
Művészet, 1973. november - 25.oldal

Nagy István
festő

Művei nem szerepeltek a tárlaton

Szabó Julia: Muzeumi séták.
Művészet, 1973.november - 12.oldal

Nagy István festő

Szombathelyen, a Tavaszi Tárlat '74 kiállításon szerepeltek képei, egyik képe a körnegi hegyekről szól. (emlékezés)

Budai Rózsa: Vasi tavaszi tárlat '74

Vas Népe, 1974. ápr. 18.

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár történetében jelentős volt a Tompa-gyüjtemény beolvadása. Lehetővé vált a XX.sz-i magyar művészet egységes bemutatása. Jelentős művekkel bővült, többek között Nagy Istcánnak: "HAVAS TÁJ", cimü művével 287.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73, Pécs, 1975.

Nagy István
Festőművész

Művészete a magyar realista festészet egyik csúcspontjai. Főként krétával és pesztellel rajzolt tájait és portréit a puritán Langvétel és a konstruáló erő jellemzi. Hatása a mai magyar művészetben erősen érzékelhető

Bánszky Pál – Németh József
Mai Magyar Művészet

Gábor Nagy

"Village in Transylvania" (Pastel on Paper, 65×82 cm. 1927)
(repr.)

"Brooding Soldier" (Oil on Canvas, 43×32·5 cm. 1919)
(repr.)

The New Hungarian Quarterly, 1973... √

Nagy István

Bajan megnyílt a művész emlékkiállítása.

V. Zs.: A művészi és műemléki hónap újdonságai.
Pesti Napló, 1943. szept. 28.

Nagy István

Németh Lajos könyve a „Modern magyar, művészet" átfogó képet ad a képzőművészetnek azról az időszakáról, mely az 1890-es évektől napjainkig tart. Szuggerztív és érvényes jellemzését nyújtja a XX. sz. kiemelkedő egyéniségeinek. Könyvében a művész munkásságáról ír.

D. I.: Új művészeti könyvek.

Vigilia, 1969. febr. 131-132. old.

Nagy István (1873-1934)

Az erdélyi születésű művész már mint tanító kezdett piktúrát tanulni. Bpesti, müncheni és párizsi stúdiumak csak a mesteri rész fogásait közvetítették számára. Jóformán csak fekettével felvéren festett.

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története

Népszava, 1942. júl. 1.

Nagy István 4

A Nemzeti Szalon után Budapesten a Műterem Kossuth Lajos utcai kiállitóhelységében szerepelt. Ekkor már betegsége előrehaladt.1936 márciusában Márk Lajos Nemzeti Szalonban lévő tárlata mellett Nagy István 5 képe, Ágoston Vencel és Miskolczy Ferenc alkotásai is szerepeltek.

Forrás 1974-7-8-78

Nagy István 5

1936-ban Baja városa több képet vett meg tőle, igy az Erdőszéléért 15o pengőt kapott.
Nagy István portrét festett Ébner Sándornéról.

Forrás 1974/7-8-79.o.

barátja volt Ágoston Vence l, akinek müvészetét nagyra becsülte. Nagy portrét készitett Dr Aszalós Imréről. Halála után röviddel 1937 III21-IV6-ig kiállitása volt Baján, 7o-8o képét mutatták be.

A müvész hagyatékából 32 kép Baja tulajdona.

Forrás 1974/4/8o

Nagy István

állandó Nagy István kiállitás 196o-ban nyilt meg Baján.

Forrás 1974/4/8o

Késmárky:Nagy Istv. Baján

Nagy István

A Bács Kiskun megyei képzőművészek téli tárlatán a kiállitott müvek Tornyai, Nagy István és Rudnay hatásáról tanuskodnak.

Forrás 1974-6-69
Sümegi: Bács Kiskun megyei képző. tárlata

Nagy István

Áprili Lajos, költő

Forrás 1974/7-8, 88-89.o.

Nagy István

Kristóf György irodalomtörténész

Forrás 1974/7-8,88-89.o.

Nagy István

György Lajos irodalomtörténész

Forrás 1974/7-8,88-89.o.

Nagy István

Hunyadi Sándor, iró

Forrás 1974/7-8, 88-89.o.

Nagy István

Kuncz Aladár, iró

Forrás 1974/7-8, 88-89.o.

Nagy István

Gyallay Domokos, iró

Forrás 1974/7-8, 88-89.o.

Nagy István

Dsada Jenő, költő

Forrás 1974/7-8, 88-89. o.

Nagy István

legtermékenyebb korszaka 1923-28 között volt,
ekkor volt kiá llitása Budapesten, Kolozsvárott.

Forrás 1974/7-8, 87.o.

M.Kiss P:Nagy István portrék

Nagy István

Kelemen Lajos történész

Forrás 1974-7-8 88

Nagy István

Szombathelyen megnyílt a Vas m.-i tavaszi tárlat, melyen szerepelnek képei, balatoni-zalai tájképei.

Budai Rózsa: Vasi tavaszi tárlat.

Életünk, 1975. 2. 167. old.

Nagy István

Említve a bevezetőben
(A katalógust ld. Bene Géránál)

Bene Géza kiállítás
Tihany, 1967.

Nagy István

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról számol be a Művészet c. rovat "Őszi kiállitás a Szalonban" címmel, s felsorolja az ott szereplő, nagyrészt fiatal művészeket, megdicséri műveiket, de külön nem foglalkozik velük. A résztvevők: Ripszám Henrik, Somogyi Miklós, Csermely János, Porter Paula, Toplánszky Sándor, Diener Dénes Rezső, Nagy István, Appel Magda, Frank Frigyes, Záhonyi Géza, Scheiber Hugó, Beron Gyula, Podvinecz Erzsébet, Berkes Antal, Korcsek, Fischer Edvin és Pogány Ferenc.

A HÉT, Bp. 1915. szept. 19.
XXVI. évf. 38. sz. 531-532. lap.

Nagy István

A Könyves Kálmán szalonjában rendezett kiállításáról a Művészet c. rovatban közölt kritika számol be: "A javakorban lévő székely katonaművész" keresetlen alkotásait elismeréssel méltatja. Keresetlen felfogással rajzolja honvéd barátait, parasztjait, egyszerü, kendős fehérnépeit. Kiemeli tájképeit, a hegyek közé dugott székely falucskákat, hallgatag füzeseit, nádasait. Az élet komoly oldala, az emberi lélek, a jellem érdekli.

A HÉT, Bp. 1916. nov. 12.
XXVII. évf. 46. sz. 659. lap.

Nagy István
festőművész születésének 100. évfordulója alkalmából emlékkiállítást rendeztek Bajáin. Több kiállítás nyílik ez év végéig alkotásaiból, ahol Nagy István szobrot avatnak amelyet Varga Imre szobrászművész készít.

Magyar Hírlap 1973/105 Pald.

Nagy István

A Nemzeti Szalon téli kiállitásáról számol be a Művészet c. rovatban közölt kritika és felhivja a figyelmet az ott szereplő fiatal grafikusnemzedék jelentkezésére, amit igen örvendetes jelenségnek tart annál is inkább, mivel alkotásaikban "az artisztikus szempontok dominálnak. Az itt résztvevő fiatal művészek: Barta István, Bánk Ernő, Csermely János, Diener Dénes Rezső, Ferenczy Valér, Klimó István, Metzner Ernő, Grünwald Klára, Miklósi-Mutschenbacher Ödön, Nagy István, Podvinecz Erzsébet, Scheiber Hugó, Somogyi ~~Vilmos~~ Miklós, Teplánszky Sándor, Záhonyi Géza, Uitz Béla.

A HÉT, Bp. 1915. dec. 12. XXVI. évf. 5o.sz.722.lap

Nagy Istvánné

Neve emlékére.

A Kék, 1973. dec. 21. 4. éj. 51 m. 10 r.

Nagy István

Neve a romániai magyar képzőművesek közt említve.

A Hét, 1971. ápr. 2. 2. elf. 14 sz. 9 p.

Nagy István

Nagy Imrével együtt a Székelyföld tájainak festője volt.

A Hét, 1971. máj. 7. 2. elf. 19 m. 9 p.

Nagy István

Neve a front élményeit megfestő művészek között említve.

A Hét, 1971. júl. 23. 2. elg. 30 sz. 9 p.

Nagy István

Gyergyómentmiklóson Elekes Vencel 369 képzőművészeti munkából álló magángyűjteményében megtalálható a művek mindegyike is.

A Hét, 1971. febr. 12. 2. évf. 7. sz. 9. p.

Nagy István

Fametszetei közül az Önarckép, a kossós nő, Tamási Áron, Szüleim c. említve.

A Hét, 1971. okt. 1. 2. evf. 40 sz. 9 p.

Nagy István

Neve említve.

A Hét, 1972. szept. 29. 3 erf. 39 m. 3 p.

Nagy István

A vásárhelyi iskola éltető nedvét Tapnyay, Rudnay, Kaszta, Endre Béla, Nagy István és Méggyesy törekréseiből merítí.

Láttuk, hallottuk.

1974. VII. 28. |Petőfi| 12:28 Ka.

Nagy István festő

a hagyományos alföldi festészet élmény-anyaga és témaköre a parasztvilág-hoz, a tájhoz kötődött legerőteljesebben. A múvész művészete egyáránt ezt pél-dázza.

Sümegi György: Sorok a munka- és munkás-ábrázolásról.

Petőfi Népe, 1974. jún. 10.

Nagy István festőművész

Weöres Sándoréknál, a Rózsadomban, a lakásban Rippel-Rónai, Nagy István, Gulácsy festmény látható.

Tárgyaink.

Kortárs, 1974. júl.

Nagy István festő

A szabadkai városi múzeumban kapott helyet a vajdasági magyar képzőművészek képtára. A képtár első kiállításán szerepelnek művei. A 20-as évek végén hosszasan Csajkáson tartózkodó művésznek sok képe maradt a Vajdaságban. „Pereces lány" c. (említve)

Láttuk, hallottuk.

1974. VII. 28. |Petőfi| 12.28 Ka.

NAGY ISTVAN, resto

Dr.Aszalós Imre szemész-főorvosnak Baján jelentős gyüjeménye volt.-Aba-Novák;Bernáth Aurál;Szönyi Istvan;Nagy Istvan;Rudnay Gyula;Wgry József;Medgyessy Ferenc müveiből. 306.old

KÉSMÁRKY MÁRIA-KÖHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1973.Debrecen, 1975

NaGY ISTVaN, festo

Bajan,a Jleky szoborról a Medgyessyvel történt megbeszélés utan,1936.febr.21-én ujra összehivták a kisgyülést.A városatyakon kivül jelen voltak:Agoston Vencel, a tanitóképző rajztanara,Nagy Istvan,Nagy András épitész,miskolczy Ferenc festömüvész,szobrasz.Itt vetödött fel elöször hivatalosan Medgyessy neve. 314.old.25.jegy:

KÉSMÁRKY MÁRIA-KŐHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305. old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

NAGY ISTVÁN, festő

Baján, 1936. febr. 21-én a Jelky szobor felállításáról a kisgyülés megbeszélést tartott. Megvitatták elhelyezését a Mátyás téren. Megvitatták a szoborvázlatot és Agoston Vencel, Nagy István, stb. véleménye alapján Jelkyt a földgömbön járva kell ábrázolni. 314.old. 27.jegyz

KÉSMÁRKY MÁRIA-KŐHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

NAGY ISTVAN, festo

Medgyessy Ferenc Aszalós Imre bajai főorvoshoz irt levelé-
léből:936.jun.- Dr,Radnai Béla/1891-1926,gyorsiró,esz-
téta,mupartoló/gyorsiró igazgató barátom szerené megven-
ni azt a NAGY PISTA ONARCKÉPET amit nalad latott ha ugya
megkaphatnam és hogy mennyiért? Vagy Te is azt akarod?
330.old. 65.jegyz

KÉSMÁRKY MÁRIA-KÖHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok
Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1975. Debrecen, 1975

NAGY ISTVAN, resto

A bajai Aszalós Imre főorvosnak irt levél Medgyessy Ferenctől. 936.jun.-"...hat vajjon szegény Pista jobban van-e?-Nem bizni való van rajta szegényen.-xxxx .." 330.old. 67.jegyz xxx

KÉSMÁRKY MÁRIA-KŐHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305.old

A Debredeni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

NAGY ISTVAN, festó

Aszalós Imre bajai szemész-főorvoshoz irt leveleiben Medgyessy Ferenc sokatmondó nyoma van Nagy Istvanhoz füzödő barátságanak. Tisztelték, becsülték, szerették egymast Medgyessy szemében rangjelző lehetett annak tudata, hogy az orvos gyüjteményében Nagy Istvan képek is vannak. A sulyos beteg Nagyot medgyessy meg is latogatta Bajan. 326.old. 48-50.jegyz

KÖSMÁRKY MARIA-KÖHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305.old

A Debreceni Déri Mú.évkönyve, 1973, Debrecen, 1975

NAGY ISTVAN, festo

Medgyessy Ferenc levele Aszalós Imre főorvoshoz Bajan, 935.maj.6.-"...Hallottam,hogy vannak Nagy Pista képeid is/Bajai Művész/.Szeretem és sokra becsülöm a művészetét.A multkor jart itt a feleségével. 326.old.

KÉSMÁRKY MARIA-KÖHEGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Medgyessy Ferenc bajai kapcsolataihoz 305.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

Nagy István (1873-1937)

„Erdélyi parasztt" Pasztell 70x50

Jelesve lent jobbra: Nagy István

Kiállítási ár: 12 000 ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Nagy István

„Falusi kép" Pasztell 23×32

Jelezve lent jobbra: Nagy I.

Vételi ár: 3000 Ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Nagy István (1873-1937)

„Tájkép" Pasztell 47,5×32

Jelezve lent jobbra: Nagy István

Védett; Kikiáltási ár: 4000 ft

BÁV 37.Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Nagy István

Az Ottványi gyűjtemény és a Nagy István hagyaték kiállítása az 50-es években megszűnt és jelenleg is raktárakban vannak bezsúfolva a művek.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek .....

Müvészet, 1975. junius 7 oldal

Nagy István

A bágyi képzőművészeti gyűjte-
ménynek adta Nagy István öz-
vegye a művész végakaratta su-
rint a művész 40 alkotását.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek .....
Müvés et, 1975. junius 7 oldal

Nagy István

Bajan Kramer József és
Klossy Tchanier gyűjteménye
Nagy István képében lövelhe-
dek.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek....
Müvészet,1975.junius - 7 oldal.

Nagy Zeláan

„Öregvichely"
(repro)

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek....
Müvészet, 1975. junius - 7 oldal.

Nagy Istvánné

Méltatlás.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek.....
Művészet, 1975. junius - 4 oldal.

Nagy István

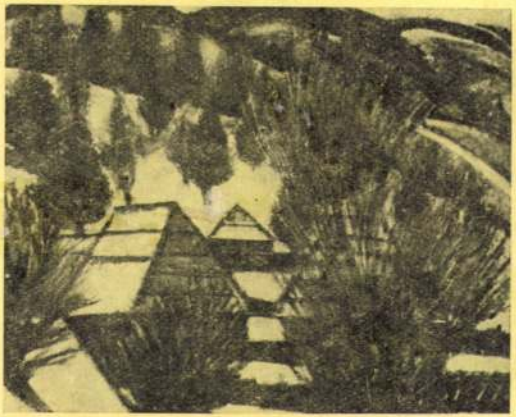

Nagy István: Havas táj, házakkal, 1930-as évek, pasztell, Baja, magántulajdon

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek...
Művészet, 1975. június – 9 oldal.

Nagy Sándor

1920-as évek közepe, pasztell

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek
Művészet, 1975. jún. - 9 oldal.

Nagy István

Nagy István emlékki állítása nem csak múzeumi raktáranyagból került ki, Arki állítás Szekesfehérvárott az István Király Múzeumban volt.

Bartha Attila: Rosszhedvű gyűrdelőtok...
Művészet, 1975. juli – 19 oldal.

Nagy István 1.

müvészete olyan,mint amilyen az élete volt: komor,társtalan,sulyos.Nem tartozott egyik iskolához sem.A legtörzsgyökeresebb magyar festő volt,akinek vérében,indulataiban ősi örökségként régi kietlenségek,régvolt bajok és nagy nekifeszülések láza lüktetett.

Dési H. István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1985 93.o.

Nagy István 2.

Mig élt, keveseh tudtak róla és még kevesebben szerették. A konzervativoknak tul nyers volt, a haladóknak tul avitt: pedig nem volt se, ez, se az- festő volt. Nyugtalan festő és nyugtalan ember. Kobor nomád, aki szüntelenül vándorolt egyik helyről a másikra. A Csiki hegyek közül jött, Pesten tanult, járt Münchenben, Párizsban, Rómában, de mindennek kevés köze volt művészetéhez.

Dési Huber István: Művészeti, irások
Kossuth Könyvkoadó 1975. 93.

Nagy István 3.

Töretlen lélekkel jött vissza a Nyugat nagy városaiból, az maradt, aki volt: vidéki, a rög gyermeke; nem festett ott, a rajz sem izgatta különösen, csak ismerkedett, látott, s amit magába szivott, nem változtatta meg esze járását-ízesebbé tette. Járta a muzeumokat, nézte az életet, figyelte az embereket, majd hirtelen lendülettel otthagyott mindent és hazajött dolgozni.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkoadó 1975. 95.o.

Nagy István 4

Elbujt a székely erdőben, meghuzosott a Gyilkos tó körüli rendegegben és rajzolt, rajzolt szakadatlanul. Később a nagy magyar Alföldet kóborolta be. Egy csomó papirral, krétával a markában járt a tanyák közt, és közben rajzolt. Lerajzolta a földet, a házakat, a fákat, a vihart,, az ott élő embereket.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975.
96.o.

Nagy István 5

Ha utolérte az éjszaka, lefeküdt a földre vagy behuzodott egy szénakazalba, csürbe és másnap ment tovább. Elbeszélgetett az emberekkel, tudott a nyelvükön, s azok szi vesen ültek modellt neki. Papirra kerülek: barbár, sötét férfifejek, kiszáradt ráncos, vén nénikék: itt egy buda parasztkoponya, olyan széles, konok, kimozdithatatlan, akár az élete, ott egy apró kislány.

Desi Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975. 96.o.

A rajzokon ábrázoltak mennyire egyek, mennyire mások. Közös a sorsuk, és mégis mily különböző az életük. A fekete lét apró szimbolumai ők.
Nagy István nem szerette a mütermet, a műhelyt, nem alapozott vásznat, nem csinált tanulmányokat készülő nagy kompozicióihoz, nem gyártott teóriákat, nem vitatkozott hajnalig formaproblémák fölött.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1979. 96.o.

Nagy István 7

Ne m imádkozott hozzá festés előtt,nem keseritette meg az életét principiumokkal,mint mi.Ugy festett ,ahogy az ösztönei diktálták, és az ösztönei jók voltak.Az erdélyi hegyek,az alföldi pudzták, s adu nántuli dombok közt járva mindig a tájat nézte, az embert, de bennük,önmagát,a fajtáját,a népét. Müvészetének népi jellege van,a szó igazi értelmében.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 97.o.

Nagy István 8

Képei kemény vonalakból, sürü tónusokből felépitett bárdolatlan fejeket, iromba rajzu, nagy foltokból durván összerótt tájakat abrázolnak, itt a sötétség fojtottan gomolyog, ott a fény suhanva árad, az egyik fej szinte fintorba merövül, a másik valami paraszti fenségességbe kerekedik,

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 97.o.

Nagy István 9 .

Némán ,görcsösen örzik karakterüketmde értelmüket csak egymástól kapják meg.Rideg müvészet ez,benne a tájban,életfoglalkozásban és származásban,közös sorsban kialakult ember jelenik meg :A nép ugy,ahogy szazadok folyamán testet öltött. Nagy Istvánban a népi öntudat élt lebirhatatlan erővel.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 97.o.

Nagy István lo.

Nem tévedt a politikába, mágikus bizonsággal haladt a maga utján, hogy eleget tegyen küldetésének. Ez a festő szüntelen Nyugtra vágyott, de ha ott volt, nem csinált semmit, nem nyelte magába, mint a többi festő, a kor szellemi áramlatait, az uj festői módozatokat, nem végzett semmiféle kutatómunkát, s nem volt kiváncsi a francia vagy azolasz müvészeti életre.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 97.o.

Nagy István 11.

Egyész nap a Grand Caféban vagy valamelyik ostériában ült, vagy a képeketnézte a különböző galériákban. Valami különös befele fordult érdeklődéssel. Eza festő, mint valami elkésett keleti barangoló nomád járta a Nyugat városait.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 98.o.

Nagy István 12.

A lelkes bizonyára kifényesedett, csordultig telt az ott látottaktól, de fukar paraszt módjára megtartott mindent, hazavitte az egészet magának, és épp ezzel őrizte meg érintetlenül azokat az élményeket, amiket a századok biztak rá, és az ujakat, amiket ő szerzett hozzájuk odakint-s ezt adta vissza rajzba.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 98.

mindig rajzolt,helyesebben rajzolva gestett, mert ebben is elütött a többitől.Mig,mi,mindegy,hogy melyik generációt veszem,mohó intellektuális érdeklődéssel fordultunk az uj stilusok felé,és iparkodtunk tudatodan felhasználni eredményeit,ő az ösztöneivel nézte azokat.És akkor hallgatott amikor elfordult a komplitkált technikaju olajfestéstől, s szénrajzot készitett.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth könyvk adó 1975 98.o.

Nagy István 14.

Nagy igazi székely furfanggal megkerülte a nehézségeket.Nem mondom,hogy k tért a küzdelmek elől,azt sem,hogy kevesebbet szenvedett ezáltal,csak azt,hogy ösztönösen olyan helyre csalta őket,ahol megbirkozhatott velük.Szénrajzaiban,amelyek nem rajzokmhanem két szinnel:fekete-fehérrel festett képek,igy sokkal szabadabban,mai szóval gátlásmentesebben adhatta vissza azt amit látott.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth könyvk adó 1975 99 .o.

Nagy István 15.

Ugyanigy volt a hátásokkal is. Ő mindenkitől fels
szivta azt, amire éppen szüksége volt, de csak azt.
Nagy nem volt univerzális zseni. Ebbe n az egyben
korának gyermeke volt: miként a naturalisták, ő is
mindig a természet egy szeletét, egy darabját sza-
kitotta ki, ugy ahogy az éppne a szeme elé került.
Félmondatokban közli mondanivalóját, egy-egy szóba
felkiálltásba sürüsödik minden.

Dési Huber István: Művészeti irások
Kossuth könyvk adó 1975 99.o.

Nagy István 16.

Szükszavu, barbár müvészet az övé, mig Rembrandté csillogó, dus. Mindkette szegény embereket is festettek. Nagy Istvánból az ősprimitiv mai utóda beszélt. Társtalan müvész ő, akit önmagában kell szemlélni és értékelni. "Ez az ember nem utánoz senkit. Sem technikában, sem előadásmódban, sem a dolgok megitásában." Lyka Károly/

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth könyvk adó 1975 loo.o.

Nagy István 17.

"Nem utánoz abban,hogy mit érdemes megfesteni, mit nem,sem a képszerüség elgondolásában,sem a müvészetről való koncepció dolgában.Ezek fontos negativumok,de értékessé csak vérbeli tehetség kezén vállnak,Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni."

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth könyvk adó 1975 loo.o

Nagy István 18.o.

Ez Nagy karakterének,müvészetének,az embernek legjelentősebb vonása.Ez véste meg őt külföldi csavargásaiban a kor divatos áramlataitól és vezette itthon a néphez.Korunk egyik jellemző vonása a származáshoz való ragaszkodás. Itt kell ker sni Nagy emberi magatartásának és müvészi öntudatának gyökereit is.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth könyvk adó 1975 1o1.o

Nagy István 18.

Parasztember, módos gazda gyermeke, de a falusi élet, a föld munkája nem vonzotta. Mélyebb titkok izgatták. A nép emebere, a táj érdekki, de nem ugy, ahogy a tárdadalom látni kivánja, a köor divatos parasztszemlélete teljesen idegen tőle. Semmi idill. Semmi harmónia. Olyan minden amilyen, sőt még olyanabb: elhanyagolt, elvadult kihasznált és félelmetesen sötét, vigasztalan

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 lol.o.

Nagy István 19.

Brutális,nyers erővel ábrázolja a parasztot ,a föld munkását.Nagy Istvánnak nem sok sikerben volt része.Protekrota,mecénása nem nagyon akadt,s az állam,a főváros csak élete végén vásárolt tőle egy-két képet muzeuma számára. A társadalom a dolgok természetéből következően volt igazságtalan hozzá.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975

lol.o

nem ugy látta a népet,ahogy az élet napos oldalán kévők fénytől elkápráztatott szemei látták. Ő a társadalom föld alatti tájait kereste fel, s a mélyből,sötétből a földet turó nép portól,mocsoktól,kintól,szenvedéstől rltorzult acrát hozta fel "ezek az arcok .. lidércnyomásként térnek vissza" irta róluk Kosztolányi.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 lol.o.

Nagy István

Öregasszony, 1919

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975

Nagy István

Uitz Béla, Nemes Lampérth, Nagy István
magyar müvészek.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 131.o.

Nagy István

Tornyai Jánossal együtt ma is felfedezésre vár.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975
131.o.

Nagy István

parasztrajzokat készitett

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 131.o.

Nagy István

Dési Huber István találkozott az uj magyar festészettel igy Egry,Berény,Kmetty,Derkovits, Czóbel,Farkas István,Kernstok,Nemes Lampérth, Uitz,Nagy István,Ferenczy Noémi, Czónyi ,Bernáth,Szobotka alkotásaival.

Dési Huber István:Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 8.o.

Nagy István

· magányos alak,de vitte a sáját hite,bár nem támogatta senki.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975

109.o.

Nagy István

Mindent bemártani feketébe, a félhomályok sejtelmes igézete, hogy az ellentét erejénél fogva zengőbben csendüljön fel egy-egy világos színfolt. Paál László, Tornyai János, Koszta, Nagy István, Rudnay, művészetének egy szakaszán Ferenczy Károly is Czóbel Béla festettek így.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 233.o.

Nagy István

Munkácsy és Pál László, a fiatal Rippl-Rónai,
Koszta, az újabb generációban Nagy István,
Czóbel, a legújabban Barcsay festettek vagy
festenek igen feketén, ez jelentős kedély-
beli állapot kifejeződése festészetünkben.

Bényi Buber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 186.o.

Nagy István

Ferenczy Károly,Rippl Rónai,Koszta,Vaszary,
Nagy István,Txonyai János művében megejt
az ecsetvonások viharos lendülete,a faktura
dus,sűrűn erőszakos megművelése.

Dési Huber István:Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 231.o.

Nagy István

Dési Huber István a természetes közvetlenséget és spontaneitást becsülte legjobban Derkovits és Nagy István müv szetében.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975
259.o.

Nagy István

A magyar aktivisták, expresszív naturalisták, Nemes Lampérth, Uitz Béla, Tihanyi műveit csak a kortársak elbeszéléséből vagy egy-két reprodukcióból ismerjük. Nagy István, Tornyai János életművét sem ismerjük eléggé.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 254.o.

Nagy István

A KUT-hoz tartoznak azok a szakadárok:Egry, Derkovits,Farkas István,Kmetty,Nagy István ,akikhez oly sok közünk van nekünk.

Dési Huber István:Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 252-3 o.

Nagy István

A festészetben Nemes Lampért, Egry, Nagy István, Barcsay és Dési Huber egy irányban dolgoztak.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 10-11.o.

Nagy Istvá n

müvészetének követője Kovács László.

Rajztanitás 1975-2-31
Dr M. Kiss Pál:Kovács L. kiállitása
Kalocsán

Nagy István

Az Alföld/i festők Koszta, Nagy István, Holló László, később Kohán, Kurucz, Némerth József a sötét,szigoru világban keresték a nagyságot, humánumot.

Forrás 1969/1/72

Kristó Nagy I:Párizs és Kiskunmajsa között

Nagy István, festő

Szerepel.

Rózsa Gyula: Számadás Dési Hubernek

M. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 20.

Nagy Istvan

Neve említve.

A Két, 1974. febr. 1. 5. ef. 5n. 9p.

Nagy István

Neve a romániai magyar festők közt említve.

A Hét, 1973. szept. 21. 4. ef. 38 sz. 11 p.

Nagy István

A modern magyar festészet előfutárai c-mel a román-magyar kultúrcsere keretében kiállítást rendezték művé-ből.

A Hét, 1973. szept. 21. 4. evf. 38sz. 10p.

Nagy István

Tájkép, paszt. 30 x 43
Gémeskút, színes kr. 44 x 32

30. Művészeti Képanlaló
1973.

Nagy István

Asztal mellett ülő asszony, o. karton 46x32

Alvó leány, paszt. 39x47

30. Művészeti Képanalció

1973.

Nagy István

Parasztember, o. karton, 71×47
Fák, past. 44,5×46,5

30. Művészeti Képaukció
1973.

Nagy István

Havas táj, 1920 körül, p.p. 70×83 cm

Modern Magyar Képtár, Pécs

Nagy István szobrász

A Műcsarnokban rendezett Fiatalok Stúdiójának jubileumi kiállításán szerepelnek művei.

(b. a.): „Stúdió 58–68"

Magyar Nemzet, 1969. jan. 7.

Nagy István

Részletek Firenzébe az 1970. évi grafikai biennálé történeti kiállításáról. A kiállítást „A két világháború közti grafika" címmel rendezték.

Kortárs, 1972/5. 829. o.

Nagy István
festő

A Nagy István emlékkiállítása előtti tudományos ülésszakon Miskolcon Fórum festőművész ismertette, hogy Baja állandó Nagy István kiállítást hoz létre.

Aradi Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március – 40 oldal.

Nagy István
festő

A Nagy István centenárés emlékünnep-
séget „Tisztelet Nagy Istvánnak" cimmel
mai magyar festők és grafikus művészek
kiállítása, valamint a mester közleri
szobrának leleplezése előzte meg.

Oszalós Endre: Emlékezés Nagy Istvánra.
Művészet, 1974. március – 40 oldal.

Nagy István

Szempők, pastell

Nemz. Sportbiz. MKéptzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Nagy István

említve

Picasso és Mona Lisa emlékezés
Világ 1946. VI. 23.

Nagy István festő

Az orosházi Szántó Kovács János múzeum nyári tárlatán az alföldi festő félszáz művét mutatják be.

Magyar Hírlap, 1971. jún. 7.

Nagy István szobrászművész

Gyűjteményes kiállítása Szabadkán, a Danijanich János Múzeumban volt. Később a megye más városaiban is bemutatták az anyagot. Felszabadulásunk 25. évfordulója alkalmából megkapta az Elnöki Tanács Jubileumi Emlékérmét.

Szabadkai Magyar Néplap, 1970. dec. 10.

Nagy István

ritmusnyelve megtalálható Barcsay Jenő műveiben.

Solymár István: Mai Magyar Rajzművészet, Budapest,

1972. 22 l. 11 l.

Nagy István

rajzművészete rokon ritmusu Egry Józsefével.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 7 l.

Nagy István

szines pasztellképei a festészet és a rajzmüvészet határán helyezkednek el.

Solymár István: Mai magyar rajzmüvészet, Budapest, 1972. 22 l. 7 l.

Nagy István

utját nyitja Koszta József és Nagy Balogh János géniusza.

Solymár István: Mai magyar rajzmüvészet, Budapest, 1972, 22 l. 7 l.

Nagy István

Bemutatott művei:

„Játszó macskák I-III.", olaj, 3.5; 5.5; 4 cm.

„Női figurák", I-III., olaj, 6, 4.5, 6,5 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

131

Nagy István
nővére

Tokajban volt közös kiállítása
Madarász Gyula festővel.

Darkó Imre: Madarász Gyula kiállításai.
Művészet, 1972. május - 45 oldal

Nagy István

Anya gyerekkel

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Nagy István

Sárkány (szobortervi a XI. ker IV. óvodához)

Tavasi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Nagy István

1. Vakaródzó kutya terakotta 14cm
2. Napszemüveges lány ólom 11cm

Tavasz Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Nagy István

1. Anya gyermekkel terrakotta 24cm

2. —"— —"— —"— 30cm

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Nagy István

Karcagon, a Déryné Művelődési Ház termeiben nyílt meg a népművészeti kiállítás, melyen művei szerepelnek.

Szolnok Megyei Hírlap, 1971. okt. 9.

Nagy István

A fiatal hódmezővásárhelyi művészeket gyökereik a magyar festészet népi plebejusi vonulatához, örökségéhez, így a művészhez is kötik.

Dömötör János: A vásárhelyi találatok...
Művészet, 1978. december - 14. lap.

Nagy Istvan

Nagyvonalú, monumentális és
"ősereju" Nagy Istvan művészete.
1920-as évek második felében
festette a „kaszálót", a 30-as évek
elejéről való a hitalakos „kaszá-
lók"-ja.

Pap Gábor: A meg nem gondolt gondolat.
Művészet, 1978. december - 22. lap.

Nagy István

hagyatékát 1937-ben bekövetkezett halála előtt a bajai muzeumnak adományozta.

Forrás 1975-2-23

Nagy István

az alföldi piktúra jelentőségét újabb kiváló egyéniségek ismerik fel. Olyanok, mint Medgyessy Ferenc, Kaszta József és Nagy István

Tolnai Zoltán: A vásárhelyi művésztelep

Északmagyarország, 1975. máj. 11.

Nagy István festőművész

Szél Rezső, művészettörténész, a Műgyűjtők Klubjának vezetője szintén gyűjtő. A kortárs-művészet érdekli, a két idősebb mestertől – Nagy István és Rudnai Gyulától vannak képei gyűjteményében.

Műgyűjtők klubja.

1975. V. 25. Petőfi 15.00/6/Z.

Nagy István

Festőművész

Háromnapos képzőművészet program
Gaján Születésének 100. éves ér-
fordulóján

Magyar Hírlap 1973 X. 273

loo évvel ezelőtt született. Baján töltötte élete utolsó éveit. 1973 okt. 17-2o között wmlékező ünnepséget tartottak Baján. A felszabadulás után elsőként a Fővárosi Képtár figyel fel ételmüvére

Sümegi: Nagy István emléke zete

Forrás 1974/1/83

Nagy István 22

1948/ban rendezik meg budapesti kiállitását.
A 60-as években két bajai kiállitása volt, majd
Székesfehérváron, Szabadkán, 1967-ben a MNG-ban
, Makón, Debrecenben, majd ujra Baján állitották
ki müveit.

Forrás 1974/1/83
Sümegi: Nagy István emlékezete

Nagy István 3

Születési centenárium évében ismét kiállitották müveit a Magyar Nemzeti Galériában, melyen irrhon található müveit állitották ki. Szülőhazájában Csikban ünnepség volt. A bajai emlékünnepségen a jugoszláv magángyüjteményekből is kiállitottak anyagából igy pl. Pereces lány.

Forrás 1974/1/83

Nagy István

Festményei szerepelnek Klamár Ernő Kispesten élő gépészmérnök gyüjteményében

Mügyüjtő 1975/2 39.old.

Nagy István

müvészete hstással volt Kovács Ferenc

müvészetére

Forrás 1973/6/181

Losonczi: Látogatás Kovácsnál

Nagy István

loo éve született Csikmindszenten ,1936-ban halt meg Baján.Igen szerette Egryt.

Forrás 1973/4-5/

Késmárky:Nagy I emlékek Baján

Nagy István

alkotásai

Forrás 1973/5-6/152,153,155

Nagy István

alkotásai

Forrás 1973/5-6/71,3o,37,45,48,126

NAGY István

Gál Sándor művészetén Tornyai, Koszta és Nagy István hatása érezhető.

Forrás 1973/5-6/66

Sümegi: Bács Kiskun megyei képzőművészek

Nagy István

alkotásai

Forrás 1973-5 -6/hátsó boritó,11,8,12,15

NAGY István

. Nagy Istvánnál például a szellemi atmoszférán túl festményeinek eszköztelensége, egyszerű, könnyen áttekinthető szerkezete, visszatérő ritmustételei és motívumainak gyakori hármas csoportú szerepeltetése (lásd pl. „Szántás Erdélyben") mutat rokonságot a népmese, népművészet világával.

Forrás 1975/7-8/83

Bánszky

Nagy István 1

Az 1910-es évek óta szerződése volt Wolfner céggel, akik képeit eladták, ez egészen 1926-ig. 1928-30 Sajkásszentimrén/Jugoszlávia/Budapesten, Hartán, Bácsalmáson majd Baján élt. Bajára 1933 októberben vagy novemberben került. 1933-ban kiá llitása volt Bácsalmáson, Jánoshalmán volt kiállitása.

Késmárky: Nagy I, Baján
Forrás 1974/7-8, 74

1927-ben fiat született.Kiállitotta müveit a bajai Nemzeti Szállóban.1933 októberben Vadász Endre grafikát és festményeit,utána decemberben Nagy alkotásait mutatták be a Nemzeti szállóban.Bajai tárlat után fél évvel Budapesten állitott ki.1933-ban Budapesten az ősztehetségek tárlatán szerepelt.

Forrás 1974/ 7-8- 74

Nagy István 3

1934-ben szerepelt Budapesten a Nemzeti Szalon kiállitásán, a beküldöttnél több képet kértek tőle, 21 alkotásával szerepelt a tárlaton.

Forrás 1974/7-8-77

Nagy István

BÁV 53. Képaukció Bp. 1980. december

Nagy István (1873–1937)

„Kucsmás paraszt" pasztell 69×79 cm
J. l. j.: Nagy I. Védett. Kikiáltási ár: 25000 ft.

„Falusi táj" pasztell 34×78,5 cm
J. l. j.: Nagy István – Kikiáltási ár: 12000 ft.

„Fenyőfák a domboldalon" pasztell 34,5×50 cm
J. l. j. Nagy István Kikiáltási ár: 12000 ft

„Fák" szénrajz 44×60 cm J. l. j. Nagy I.
Kikiáltási ár: 15000 ft.

Sz. Nagy István, Gazekas

L.: Polgár Zsuzsa

— : Hír 8.

Nep szabadság, Bp. 1980 aug. 22.

Sz. Nagy István fazekas

SZ. NAGY ISTVÁN fazekas kiállítása nyílt meg kedden a karcagi múzeumban. A népi kerámia hagyományait követő fiatal művész cserepeit júliusban és augusztusban tekinthetik meg az érdeklődők.

– : Hd.

8.

Népszabadság, Bp. 1980 júl. 9.

Nagy István János, szobrán

L. Kallós Ede

-: Szobrok, emlékművek a főváros közterein 12

Esti Hirlap, Br. 1980 márc. 18-

Nagy István

Nagy Istvánnál is a természeti élmény jelenti a kiindulási alapot. Talán egyetlen képe sem készült műteremben.

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről.
(Művészet, 1978. december – 4 lap.

Nagy István

Nagy István az Alföldön élő emberek
csősök, pásztorok, napszámosok, pa-
rasztasszonyokkal való azonosulás-
ban mutatja be ezt a világot.

Dömötör János: A vásárhelyi tárlatok...
Művészet, 1978. december – 14. lap.

Nagy István

Nagy István szemléletében és
forrásaiban rokonságot mu-
tat Benedek Péter munkássá
gához.

Losonci Miklós: Benedek Péter emlékszobája.
Új Tükör, 1978. november 19 – 3. lap.

Nagy István

„Erdélyi falu"
(repro)

Oszalós Endre: Ann a felületek alatt vibrál.
Művészet, 1978. december - 32. lap.

Nagy István

„Sajkási hárak"
(repro)

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről.
Művészet, 1978. december – 4. lap.

Nagy István

„Öregasszony"
(repro)

Aszalós Endre: Ami a felületek alatt vibrál.
Művészet, 1978. december – 32. lap.

Nagy István

ADATTÁR

Művészettörténeti Értesítő 1978/2-3 sz.

Solymár István:

NAGY ISTVÁN MŰVEINEK JEGYZÉKE

A Magyar Nemzeti Galéria 1977 elején elhunyt főigazgatóhelyettesének Nagy Istvánról szóló poszthumusz kötete művészeti könyvkiadásunk kimagasló teljesítménye, a magyar mű-történelemírás maradandó eredménye. Solymár István azt foglalta össze könyvében, amivel már hosszú időn át foglalkozott. Korábban sok meggyőző vázlatot, részletközleményt adott ki Nagy Istvánra vonatkozó kutatásaiból. Az összegezés így adatokban éppoly gazdag, mint amennyire okfejtése hiteles. Meggyőzően idézi fel századunk magyar festészetének egyik legjelentősebb alakját, elhitetően érzékelteti az életmű kialakulásának mozgató rugóit, találóan motiválja a pályakép meghatározóit. A szerző olyan művészi munkálkodást dolgozott fel, melyet számos eddig ismeretlen tényező növelt sokoldalúvá, s bár Nagy Istvánnak végül is az elmúlt fél évszázad folyamán elég tekintélyes bibliográfiája gyűlt össze, a monográfusnak rengeteget kellett fáradoznia ahhoz, hogy új támpontokat gyűjtve pontos áttekintést nyújtson mesterünk alkotómódszerének, stílusának, művészete sajátosságainak kialakulásáról. A műértők már eddig is feltételezték, hogy Nagy István képeinek a száma több ezerre tehető, Solymár István kutatásai a határokat még ki is tágították, ugyanakkor azonban az életmű kiterjedését feltérképezhetővé tették, olyan alapokat fektettek le, amire építve — a továbbiak során — a teljes rekonstrukció is lehetővé válik. Nagyot lépett előre művészettörténelmünk azzal, hogy Solymár István többször is alkalmat talált Nagy István erdélyi munkásságának, az ott fellelhető műveinek áttanulmányozására, ami kiegészülve a délvidéki termés, a bajai korszak vizsgálatával a korábbiaknál sokkal gazdagabb összképet idéz fel festőnk tevékenységéről. Mindez — a közgyűjteményekben és a magánosoknál levő képek felsorakoztatásával — nem kerülhetett bele a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatánál megjelent könyvbe, mert a monográfia megírásakor csak a gondos válogatás, a körültekintő kiemelés biztosíthatott módot a fejlődés, a kibontakozás lényeges vonásainak a bemutatására. Solymár István kötetének a megjelenését követően sokan jelentkeztek máris reflexióikkal, emlékeikkel, lappangó művek lelőhelyének közlésével, s így a továbbiakban ki lehet majd egészíteni azt az — eddig talán még nem hiánytalan, de reálisnak mondható — oeuvre-katalógust, melynek anyagát a szerző halála után rendezték sajtó alá önzetlen munkatársai.

Könyvében Solymár István egyértelműen felsorolta mindazt, ami Nagy István művészetének egyéni jegyeiről, általános tanulságairól megtudható. Helyesen tette, hogy mondanivalóit időrendbe szedte, a rendelkezésre álló forrásokból — cikkekből, visszaemlékezésekből — kiindulva kísérte végig mesterünket. Ezekhez a forrásokhoz kapcsolódva azután elmondta a maga véleményét az akkor keletkezett és az egyes kiállításokhoz, vándorlásokhoz köthető képekről, s ezekben a megjegyzésekben, műelemzésekben azután a visszatekintő műtörténész szempontjai szerint értelmezte, rangsorolta az újabb és újabb alkotói korszakok szándékait, eredményeit. Ilyen értelemben két érdekes következtetésre jutott Solymár István. Az egyik az, hogy a korabeli kritikák, beszámolók tekintélyes része időtálló megállapításokat fűzött Nagy István tárlataihoz. Különösen az erdélyi lapok cikkírói bizonyultak jó szemű, érzékeny szívű ismertetőknek, akik kellő komolysággal, elmélyült figyelemmel nyilatkoztak az aktualitásokról. Solymár István másik következtetése leszögezi, hogy Nagy István tudatosan, felkészülten építette fel művészetét, nem volt működésében semmi az „őstehetségek" ösztönösségéből; magas fokú mesterségbeli iskolázottsággal, nagyon is átgondolt koncepció szerint vitte végig — lépésről lépésre — az „egyszerűsítés" folyamatát festészetének a jellegében. Már a régebbi írásokban is található volt efféle állásfoglalás, Lyka Károly többször is kifejtette, hogy Nagy István mint képzett festő magától értetődő meggyőződésből foglalkozott a néppel, a falusi tájjal, vállalta a magyar valóság krónikásának a szerepét, cicomátlan következetességgel dolgozott, s nem törekedett egyénieskedő modor kikísérletezésére, mert mindenekelőtt az őszinteséget tisztelte.

Persze, Solymár István sok más tanulságot is levont Nagy István művészetéből, amely tanulságok piktúránk nemzeti jellegzetességeire, a képalkotás haladó szellemű művelésének feltételeire, az elkötelezett művész vallomásainak társadalmi, esztétikai értékeire vonatkoznak. Érvelését azért tudta elfogadhatóvá tenni, mert — ha csak cédulákon is, de — összeállt már a mester műveinek a jegyzéke, s ennek a segítségével hiteles pályaképet tudott felrajzolni esztétikai, etikai vonatkozásaiban egyaránt.

Az életrajz és az oeuvre-katalógus összevetése tette lehetővé Solymár István számára, hogy hiteles rekonstrukció kerüljön ki kezei közül mind az életmű jellegére, mind létrejöttének indokaira nézve. A művek felsorakoztatása egyúttal értelmezésükre is lehetőséget teremtett. A mind teljesebb oeuvre-katalógus teheti csupán megalapozottá egy művészmonográfia megállapításait. Nagy István képeinek jegyzékét a muzeológiai, műtárgy-meghatározó, szaktudományos szempontokon túl azért is kívánatos közreadni, hogy segítsen a mester művészetét helytállóan értelmezni, a magyar festészet pantheonjában a maga helyére beiktatni.

Pogány Ö. Gábor

NAGY ISTVÁN oeuvre-katalógusa

O l a j

1. Nagy tízes Mindszenten, 1900
   o. v. 44×59,5 cm
   j. j. l.
   özv. Nagy Ferencné tulajdona
   Csikmindszent
2. A Horgos út Csikmindszenten, 1900
   o. v. 43,5×59,3 cm
   j. j. l.
   Hanke Arthur tulajdona
   Brassó
3. Édesanyám, 1900
   o. v. 69×55,5 cm
   j. j. l.
   Nagy Antal gyűjteménye
   Csikmindszent
4. Hegyes lombos táj kerítéssel, 1901 k.
   o. karton, 35×50 cm
   j. j. l. (j. olvashatatlan)
   özv. Nagy Ferencné tulajdona
   Csikmindszent
5. Csiki táj, 1902
   o. k. 31×47 cm
   j. n.
   Bocskor Antal gyűjteménye
   Brassó
6. Önarckép, 1902
   o. v. 23,8×34 cm
   j. n.
   MNG. Ltsz.: F. K. 8109
7. Erdős táj közepén nagy fával, 1902 k.
   o. v. 35×49,5 cm
   j. n.
   Hanke Arthur tulajdona
   Brassó
8. Radnóti Rákóczi-kastély, 1903 k.
   o. v. 40×32 cm
   j. j. l.
   MNG. Ltsz.: 65103 T
9. A csikmindszenti erdő, 1903 k.
   o. v. 44,2×60,5 cm
   j. n.
   Hanke Arthur tulajdona
   Brassó
10. Makói városrészlet, 1904
    o. fatábla, 31,2×41,2 cm.
    j. j. l.
    Szakács Gézáné tulajdona
    Csikszentlélek
11. Makói tájkép, 1904
    o. v. 96,5×77,5 cm
    j. j. l.
    Gondos István tulajdona
    Gyergyószentmiklós
12. Hortenzia, 1904
    o. v. 43×43 cm
    j. j. l.
    Gondos István tulajdona
    Gyergyószentmiklós
13. A makói gát, 1904
    o. f. 23,8×32 cm
    j. j. l.
    Hanke Arthur tulajdona
    Brassó
14. A Csikszentléleki völgy a Suta heggyel, 1904 k.
    o. k. 35×30,5 cm
    j. n.

Hanke Arthur tulajdona
Brassó

15. Krumplihámozó leány, 1904
o. k. 69,5×68,5 cm
j. j. l.
Kassay Miklós gyűjteménye
Kolozsvár

16. Falusi udvar, 1904
o. fa, 18×32 cm
j. n.
Székely Miklós tulajdona
Budapest

17. Gyimes felé, 1904 k.
o. k. 31×47 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

18. Falusi udvar, 1904
o. v. 36,5×44,3 cm
j. j. l. 1904
Kovács Ilona tulajdona
Csikszentlélek

19. Makói marostöltés (a gátőr háza), 1904
o. fa, 24×31,7 cm
j. j. l.
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

20. Csikmindszenti részlet, 1904
o. v. 36,5×44,3 cm
j. j. l.
Kovács Imre tulajdona
Csikszentkirály

21. László Júlia kislány arcképe, 1904
o. v. 56×43 cm
j. j. f. N. I. 1904
Gerőffy Csanádné tulajdona
Gyergyószentmiklós

22. Gyilkos-tó, 1905
o. v. 18×26 cm
j. n.
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

23. Csikmindszent, 1905 k.
o. v. 44×60 cm
j. n.
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

24. Ferenc öcsém arcképe, 1905
o. v. 85×65 cm
j. j. l. 1905
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

25. Ferenc öcsém felesége, 1905
o. v. 85×65 cm
j. j. l. 1905
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

26. Gyilkos-tó, 1905
o. f. 22×30 cm
j. n.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

27. Gyilkos-tó, 1905
o. f. 18×26 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

28. Csónakos a Gyilkos-tón, 1905
o. fa, 42×58,5 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

29. Erdős, hegyes táj, 1905 k.
o. k. 36,5×50 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

30. Erdőszéle, 1905 k.
o. v. 44×60 cm
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

31. Házak a Gyilkos-tó partján, 1905
o. fa, 17,2×26,2 cm
Hanke Arthur tulajdona
j. n.
Brassó

32. Gyilkos-tó, 1905
o. f. 41,3×58,6 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

33. Horgászok, 1906
o. k. 19,6×38 cm
j. j. f. 1906
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

34. Édesanyám, 1906
o.v. 68,5×5,5 cm
j. j. l. 1906
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

35. Imádkozó férfi, 1906
o. k. 26×36 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

36. Mosó asszonyok Csikmindszenten (Részlet a Csikmindszenti templomtízesből), 1906 k.
o. k. 31,5×36,5 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

37. Ház a domboldalon, 1907
o. v. 64×88 cm
j. j. l. 1907
Dr. Nagy Lászlóné tulajdona
Budapest

38. Gyimesi táj, 1910
o. fa, 22×30 cm
j. n.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

39. Székely leány, 1910 k.
o. k. 38×45 cm
j. n.
Dr. Völgyessy Ferenc tulajdona
Budapest

40. Erdélyi faházikók, 1910
o. v. 28,5×43 cm
j. j. l. 1910
Krammer József tulajdona
Baja

41. Erdélyi falurészlet, 1910
o. v. 28,5×43 cm
j. j. l.
dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

42. Csikmindszenti utca, 1910
o. k. 41×46,5 cm
j. n.
Dán József tulajdona
Budapest

43. Csikmindszenti utca, 1910 k.
o. k. 31×36 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

44. Ajtóban, 1912
o. p. 13,5×20,5 cm
j. j. l. 1912
Dr. Aszalós Imre hagyatéka,
Baja

45. Falusi út, 1911
o. k. 35,5×49,5 cm
j. j. l.
Gál József tulajdona
Csikszereda

46. Tájkép zsindelytetős házakkal, 1911
o. v. 49×34,5 cm
j. j. l.
Elekes Vencel tulajdona
Gyergyószentmiklós

47. Csikmindszenti házak, 1911
o. k. 35×50 cm
j. j. l.
Elekes Vencel tulajdona
Gyergyószentmiklós

48. Ház az erdő szélén, 1911
o. k. 35,8×50,3 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

49. Gyilkos-tóhoz vezető út, 1911
o. k. 37×51 cm
j. j. l. 1911
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

50. Idős hölgy arcképe (özv. Nagy Sándorné), 1911
o. v. 59,5×49,6 cm
j. j. l. 1911
Gyurói Nagy Lajos tulajdona
Budapest

51. Erdélyi faházak, 1911
o. v. 100×150 cm
j. n.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

52. Dr. László Dezső portréje, 1911
o. karton, 65×51 cm
j. j. l.
László Antal tulajdona
Gyergyószentmiklós

53. Mindszenti templom, 1911
o. v. 70×49 cm
j. j. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

54. Tájkép alakkal, 1911 k.
o. v. 46×66 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

55. Székely leányka, 1913
o. p. 72,5×51 cm
j. j. f. 1913
MNG. Ltsz.: F.K. 6602

56. Falusi táj, 1913
o. p. 36,2×49,8 cm
j. b. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

57. Tavaszi virágzás, 1913
o. v. 49×70 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

58. Borozás Fiumében, 1913
o. v. 28,3×21,3 cm
j. j. l. 1913
Lakatos Gyula tulajdona
Budapest

59. Kászoni részlet, 1914
o. k. 52,5×70 cm
j. j. l.
Dr. Nagy András tulajdona
Csikszentkirály

60. Csikmindszenti kertek alján, 1914
o. k. 51×71 cm
j. j. l.
Hídas László tulajdona
Budapest

61. Tájkép, 1914
o. v. 49,5×57 cm
j. j. l. 1914
Paál József tulajdona
Budapest

62. A csikmindszenti templom, 1914
o. k. 57×70,5 cm
j. j. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

63. Csikszentlélek, 1914
o. v. 51×71 cm
j. j. l. 1914
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

64. Falurészlet sujkoló asszonyokkal, 1914 k.
o. k. 19×15 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

65. Szabó Antal háza Székelyudvarhelyen, 1914
o. v. 47,5×71 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

66. Kertek és házak, 1914 k.
o. v.
j. j. l.
Dr. Tompa Kálmán ismerőse hozta be a MNG-ba

67. Falusi udvar, 1915 k.
o. v. 53×67 cm
j. b. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

68. Anyám, 1915
p. o. 46×39,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

69. Férfi-portré (Gál Ferenc malmos, Csikszereda)
o. v. 88×64 cm
Dr. Buzás János tulajdona
Gyergyószentmiklós

70. Erdélyi falurészlet, 1917 k.
o. k. 39×46 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

71. Anyám és bátyám, 1917 k.
o. v. 68×49 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

72. Kertrészlet, 1918
o. v. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 753

73. Katona-portré I., 1918
o. v. 32×48 cm
j. b. l.
Zombori Városi Múzeum tulajdona

74. Katona-portré II., 1918
o. v. 32×48 cm
j. j. f.
Zombori Városi Múzeum tulajdona

75. Gaál Ferenc arcképe, 1919
o. v. 79,5×64 cm
j. j. l. 1919
Dr. Buzás Márton tulajdona
Csikszereda

76. Daday Gerő festőművész arcképe, 1919 k.
o. k. 23×35,5 cm
j. b. l.
Dr. Boga Kálmán tulajdona
Marosvásárhely

77. Női arckép, 1919
o. v. 91×66,5 cm
j. j. l.
Dr. Buzás Gábor tulajdona
Nagyvárad

78. Férfi-portré (Gáll Gergely), 1919
o. v. 90×65 cm
j. j. l.
Dr. Buzás János tulajdona
Gyergyószentmiklós

79. Gaál Ferencné, szül. Szopós Róza arcképe, 1919
o. v. 89,5×64 cm
j. j. l. 1919
Dr. Buzás Márton tulajdona
Csikszereda

80. Fekete Mihály arcképe, 1919
o. k. 69,3×49,5 cm
j. j. l. 1919
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona

81. Merengő katona, 1919
o. v. 43×32,5 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Budapest

82. Szentgyörgyi István színművész portréja, 1919
j. j. f. 1919
Nagy István tulajdona
Budapest

83. Székely szoba, 1919
o. k. 70×48,5 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Budapest

84. Falusi utca, 1920
o. v. 62×72,5 cm
j. b. l. 1920
MNG. L.tsz.: FK 5722

85. Varró nő, 1920
o. v. 101×70 cm
j. j. l. 1920
MNG. L.tsz.: 62.30 T

86. Édesanyám arcképe, 1920 k.
o. k. 42×43 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 64.31 T

87. Önarckép, 1920 k.
o. k. 23×34 cm
j. b. l.
Marosvárásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1112

88. Vízhordó asszony, 1920
o. v. 100×80 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

89. Tanyák, 1920 k.
o. v. 62×80 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

90. Jegenyék vízparton, 1920
o. k. 48×34 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

91. Őszi táj, 1920
o. v. 59,5×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

92. Szénakazlak, 1920 k.
o. v. 62×80 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

93. Legelő tehén, 1920 k.
o. v. 42×58,5 cm
j. n.
Havas Gyuláné tulajdona
Budapest

94. Öreg pásztor, 1920
o. v. 67×60 cm
j. j. l.
Dr. Tompa Kálmán tulajdona
Budapest

95. Önarckép, 1920 k.
o. k. 23,5×34,5 cm
j. b. l.
Borghida István tulajdona
Kolozsvár

96. A székelyudvarhelyi szejke (fürdő), 1920 k.
o. k. 55×70 cm
Krafft László tulajdona
Marosvásárhely

97. Varró leány, 1920
o. v. 70×60 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

98. Vihar előtt, 1921 k.
o. v. 39×52,5 cm
j. j. l.
Kocsis Béla tulajdona
Budapest

99. Székely favágó, 1921 k.
o. v. 74×60 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

100. Szélmalom, 1921 k.
o. v. 42×48 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

101. Őszi színek, 1922 k.
o. v. 56,5×67,5 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

102. Leány harmónium előtt, 1922 k.
o. v. 100×70 cm
j. n.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

103. Ősz, 1922 k.
o. v. 58×68 cm
j. j. l.
Kocsis Béla tulajdona
Budapest

104. Dr. Nagy Béni arcképe, 1922 k.
o. fa. 68×51 cm
j. n.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

105. Dr. Nagy Béniné arcképe, 1922 k.
o. fa. 65,5×52,5 cm
j. n.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

106. Tájkép, 1922 k.
o. v. 45×43 cm
j. n.
MNG. L.tsz.: F. K. 9318

107. Tájkép, 1923 k.
o. k. 49,8×72,5 cm
j. b. l.
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

108. Hegyoldal, 1923 k.
o. v. 55×68 cm
j. j. l.
Mikli Ferenc tulajdona
Baja

109. Édesanyám, 1923 k.
o. v. 95×48 cm
j. n.
Győrffy István tulajdona
Budapest

110. Édesanyám, 1923 k.
o. karton, 43×43 cm
j. n.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

111. Nevető leány, 1923 k.
o. v. 35×29 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

112. Erdei részlet, 1923 k.
o. v. 50×71 cm
j. b. l. Nagy István
Déri Múzeum tulajdona
Debrecen

113. Falusi utca, 1923 k.
o. pasztell, 45×31 cm
j. j. f.
Herczeg János tulajdona
Zombor

114. Székely udvar, 1923 k.
o. v. 46,4×57,5 cm
j. j. l.
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

115. Kert vége Szeredában, 1923 k.
o. v. 42×56 cm
j. n.
Dr. Nagy András tulajdona
Csikszentkirály

116. Hegyi táj, 1923 k.
o. k. 53×50 cm
j. j. l.
Pechan Béla tulajdona
Vrbas

117. Dr. Nagy Benedekné portréja, 1923 k.
o. v. 68×55,3 cm
j. n.
Nagy Adorján tulajdona
Csikszereda

118. Nevető leány, 1924
o. k. 35×27 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

119. Házak vízparton, 1924 k.
o. v. 56×76 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

120. Kalapos leány, 1925 k.
o. v. 100×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

121. Temető, 1925 k.
o. v. 60×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

122. Könyöklő kisleány, 1925 k.
o. v. 84×69,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

123. Erdélyi táj, 1925 k.
o. v. 54×67 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

124. Erdélyi táj kápolnával, 1925 k.
o. v. 55×72 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

125. Erdélyi tájkép, 1925
o. v. 74×56 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: FK 7745

126. Táj vörös szénaboglyával, 1925 k.
o. k. 51×66 cm
j. b. l.
MNG. Ltsz.: 60,25 T

127. Édesanyám, 1925 k.
o. v. 95×48 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum
Baja

128. Erdélyi táj, 1925
o. v. 54×67 cm
j. b. l.
dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

129. Székely favágó, 1925 k.
o. v. 67×60 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

130. Gyimesi táj, 1925 k.
o. v. 50×68 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

131. Legelő tehenek, 1925 k.
o. v. 50×70 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

132. Szélmalom, 1925 k.
o. v. 42×48 cm
j. j. l.
Kürtös Déva tulajdona
Budapest

133. Kisfiú, 1925
o. k. 32×26,5 cm
j. n.
Kürtös Laborc tulajdona
Budapest

134. Palánkkerítéses ház, 1926 k.
o. v. 67,5×78,4 cm
j. n.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

135. Gyimesi táj, 1926
o. v. 54×70 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

136. Tanyák, 1930 k.
o. k. 50×35 cm
j. j. l.
Pechan Béla tulajdona
Vrbas

PASZTELL

1. Falu részlet, 1908
p. p. 11×16 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

2. Udvarrészlet középen fával, 1908 k.
p. p. 46×62 cm
j. b. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

3. Szülőházam, 1910 k.
p. p. 47,5×62 cm
j. n.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

4. Napsütéssel szemben, 1910 után
p. p. 39×31,3 cm
j. j. l.
Fülöp Antal Andor tulajdona
Kolozsvár

5. Gyimes felé, 1910 k.
p. p. 45×75 cm
j. j. l.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

6. Fiumei kikötő, 1911
p. p. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

7. Fenyők, 1911
p. p. kréta, 30,5×21 cm
j. j. l. 1911
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

8. Önarckép (kalapos, szemüveges), 1911
p. p. 20×25 cm
j. j. l.
özv. Mikola Andrásné tulajdona
Nagybánya

9. Csiki táj, 1912
p. p. 30,5×44 cm
j. n.
Balázs Gábor tulajdona
Budapest

10. Fenyőliget karámmal, 1912
p. p. 29,3×43 cm
j. j. l. 1912
Balás Gábor tulajdona
Budapest

11. Hegytetőn álló kucsmás férfi, 1912 k.
p. p. 30,5×21,5 cm
j. j. l. 1902? 1912?
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

12. Kapálók, 1912
p. p. 12×17 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

13. Csikmindszenti részlet, 1912
p. p. 17×26,5 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

14. Néni a ház előtt, 1912
p. p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

15. Csikmindszenti részlet, 1912
p. p. 11×16 cm
j. b. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

16. Erdőrészlet a Gyilkos-tó körül, 1912 k.
p. p. 31,5×46 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

17. Sírkereszt, 1913
p. p. 30,5×42,5 cm
j. j. l. 1913
Sümegi Veronika tulajdona
Budapest

18. Két férfi (sorozás), 1913 k.
p. p. 48,5×31 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

19. Téli domboldal fenyőkkel, 1913
p. p. 29,3×43 cm
j. j. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

20. Falu a völgyben, 1913
p. p. 30×43 cm
j. j. l. 1913
Balás Gábor tulajdona
Budapest

21. Gyimesi havas táj, 1913
p. p. 22×29,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

22. Alcsiki táj (Szentsimon környékén), 1913
p. p. 26×41 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

23. Kövek az erdő szélén, 1913 k.
p. p. 31,4×44,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

24. Hegyi táj szénakazlakkal, 1913
p. p. 30,5×44,7 cm
j. j. l. 1913
Bajor Andor tulajdona
Kolozsvár

25. Karám boglyákkal, 1913
p. p. 44,5×30,5 cm
j. j. l.
Bajor Andor tulajdona
Kolozsvár

26. Alsócsiki táj, 1913
p. p. 26×41 cm
j. j. l.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

27. Önarckép, 1913
p. p. 39×28 cm
j. j. l. 1913
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

28. Gyilkos-tó felé, 1913 k.
p. p. 23,5×31 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

29. Szőke hajú kisleány, 1913 k.
p. p. 45×31 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

30. Napos oldal, 1913
p. p. 32×44,7 cm
j. j. l.
Berekméri József tulajdona
Marosvásárhely

31. Téli táj (Gyilkos-tó) 1913 k.
p. p. 22,7×30,7 cm
j. j. f.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Ltsz.: 988

32. Hegyi legelő, 1913
p. p. 31,5×44,5 cm
j. j. l. 1913
Berekméri József tulajdona
Marosvásárhely

33. Tanyavége, 1914 k.
p. p. 25×34 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

34. Kidőlt fenyő, 1914
p. p. 21×30 cm
j. j. l. 1914
Krammer József tulajdona
Baja

35. Pásztorfiúk, 1914
p. p. 50×45 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

36. Fenyőtörzsek, 1914
p. p. 22×30 cm
j. j. l. 1914
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

37. Tájkép, 1914 k.
p. p. 41×30,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

38. Csikmindszenti táj, 1914
p. p. 22,5×31 cm
j. j. l. 1914
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

39. Csikmindszenti táj, 1914
p. p. 28,8×31,5 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

40. Csikmindszenti utca, 1914
p. p. 22,5×31,5 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

41. Téli táj, 1914
p. p. 30,5×41 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

42. Tájkép templomtoronnyal, 1914 k.
p. p. 16×23 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

43. Falurészlet hosszú kerítéssel, 1914
p. p. 29×43 cm
j. j. l.

Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

44. Csikmindszenti faluvég, 1914
p. p. 28×39 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

45. Csikmindszenti részlet télen, 1914
p. p. 29×40 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

46. A nagy tízes Csikmindszenten, 1914
p. p. 22×31 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

47. Nagy Ferencék háza Csikmindszenten, 1914
p. p. 21×30 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

48. Nagy István szüleinek háza Csikmindszenten, 1914
p. p. 29×39,5 cm
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

49. Virágzó bokor az udvaron, 1914
p. p. 29,5×43,5 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

50. Gyilkos-tói táj, 1914
p. p. 24×31 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

51. Őszi táj kerítéssel, 1914
p. p. 30,5×44 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

52. Erdélyi házak, 1914
p. p. 30,5×43 cm
j. k. l. 1914
Balás Gábor tulajdona
Budapest

53. Szobabelső, 1914 k.
p. p. 34,5×44,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

54. Legelő birkák, 1914
p. p. 30×40 cm
j. j. l. 1914
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

55. Gyermek-portré, 1914
p. p. 62×48 cm
j. j. f. 1914
Szabó Béla tulajdona
Csikszereda

56. Anyám szobája, 1914
p. p. 30×42 cm
j. j. l. 1914
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

57. Erdélyi házak, 1914 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

58. Cigarettázó katona, 1915
p. p. 59×52 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

59. Katonafej, 1915
p. p. 60×42,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

60. Trombitás, 1915
p. p. 61,5×44 cm
j. j. l. 1915
Károlyi Pál tulajdona
Budapest

61. Buja kert, 1915
p. p. 20×28,6 cm
j. j. l. 1915
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

62. Katonafej, 1915
p. p. 66×44 cm
j. j. l. 1915
MNG. Ltsz.: F. K. 9967

63. Édesanyám, 1915
p. p. 65×50 cm
j. j. l. 1915
MNG. Ltsz.: F. K. 1052

64. Virágcsendélet ablak előtt, 1915
p. p. 62×46 cm
j. j. l. 1915
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

65. Hímző leányka, 1915
p. p. 62×47 cm
j. j. l. 1915
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

66. Faházak, 1915
p. p. 31×46,5 cm
j. j. l. 1915
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

67. Alcsiki részlet, 1915
p. p. 27×42,5 cm
j. j. l. 1915
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

68. Tó a hegyek közt, 1915 k.
p. p. 48×36 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

69. Magányos fa, 1915
p. p. 29×37 cm
j. j. l. 1915
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

70. Ferenc öcsém Antal fia, 1915 k.
p. p. 32×28 cm
j. n.
Kürtös Emőke tulajdona
Budapest

71. Öreg baka, 1915
p. p.
j. j. l. 1915
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum gyűjteménye
Ltsz.: 1113

72. Gyomlálók, 1915
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

73. Gyilkos-tó, 1915
p. p. 31×43 cm
j. j. l.
Giurgiu I. tulajdona
Kolozsvár

74. Kézigránát-támadás, 1916
p. k. 31×49 cm
j. b. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.126

75. Baka, 1916
p. p. 46×32 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja, Ltsz.: 69.2.26

76. Pipázó katona, 1916
p. p. 47,5×31,5 cm
j. j. f. 1916
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

77. Biró Alajosné arcképe, 1916
p. p. 63×46 cm
j. j. l. 1916
Biró Alajosné tulajdona
Csikpálfalva

78. Biró Alajos arcképe, 1916
p. p. 63×46 cm
j. j. l. 1916
Biró Alajosné tulajdona
Csikpálfalva

79. 24-es baka, 1916
p. p. 47×31 cm
j. j. f.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

80. Katona arcképe, 1916 k.
p. p. 60×44 cm
j. j. l.
Dr. Györfi István tulajdona
Baja

81. Női portré, 1916
p. p. 62×48 cm
j. j. f. 1916
Szabó Béla tulajdona
Csikszereda

82. Egy tiszt portréja, 1916
p. p. 62×48 cm
j. j. l. 1916
Szabó Béla tulajdona
Csikszereda

83. Viharos táj, 1916
p. p. 15,5×22 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

84. Erdőrészlet, 1916 k.
p. p. 32,5×44,5 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

85. Fejkendős öregasszony, 1917
p. p. 68×48 cm
j. n.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

86. Csiki falu, 1917
p. p. 30×41,4 cm
j. j. l. 1917
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

87. Rendelőben, 1917 k.
p. p. 50×34 cm
j. n.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

88. Labdarózsák vázában, 1917
p. p. 61×47 cm
j. j. l. 1917
Dr. Nagy Tibor tulajdona
Kolozsvár

89. Figyelő katona, 1917
p. p. 30×22 cm
j. j. f. 1917
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

90. Golyótépte fák, 1917
p. p. 30×43,5 cm
j. j. l. 1917
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

91. Könyöklő öregasszony, 1917
p. p. 42,5×31 cm
j. b. f. 1917
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

92. Falusi utca, 1917
p. p. 49×68,5 cm
j. j. l. 1917
Rónai Imre tulajdona
Kolozsvár

93. Virágcsendélet, 1917 k.
p. p. 61×46 cm
j. j. l.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

94. Dombos táj, 1917
p. p. 31×42 cm
j. b. l. 1917
MNG. Ltsz.: 54.342 T

95. Őszi táj, 1917
p. p. 35×50 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.127

96. Sárgafejkendős parasztasszony, 1917
p. p. 43×33 cm
j. j. l. 1917
MNG. Ltsz.: 57.13 T

97. Román parasztasszony, 1917
p. p. 46×31 cm
j. j. l. 1917
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

98. Lövészárok, 1917
p. p. 30,5×43 cm
j. j. l. 1917
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

99. Fahíd, 1917
p. p. 22,5×30 cm
j. b. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

100. Öreg zsidó, 1917
p. p. 22×16 cm
j. j. f. 1917
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

101. Kendős parasztasszony, 1917
p. p. 46×31 cm
j. j. l. 1917
Bród Dezsőné tulajdona
Budapest

102. Leányka-portré, 1917
p. p. 42×31 cm
j. j. l. 1917
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

103. Ökrök, 1917 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

104. Tópart, 1912?, 1917?
p. p. 23×29,5 cm
j. j. l. 1912? 1917?
Máthé Lóránt tulajdona
Budapest

105. Kora tavasz, 1918
p. p. 25,5×39,5 cm
j. j. l. 1918
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

106. Erdélyi faluvége, 1918 k.
p. p. 51,5×68,5 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

107. Sapkás fiúfej, 1918 k.
p. p. 44×31 cm
j. j. l. és j. b. l.
Deák Ferenc tulajdona
Kolozsvár

108. Szobabelső, 1918
p. p. 34×44 cm
j. j. l. 1918
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

109. Katonafej, 1918
p. p. 47,5×30,5 cm
j. j. l. 1918
Vondra Ottóné tulajdona
Budapest

110. Anyám, 1918
p. p. 62×45 cm

j. b. l. 1918
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

111. Asztalnál ülő asszony, 1918
p. p. 43,5×29 cm
j. j. l. 1918
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

112. Édesanyám, 1918
p. p. 60,5×43,5 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

113. Hadifestő, 1918
p. p. 29,5×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

114. Édesanyám, 1918
p. p. 62×45 cm
j. b. l. 1918
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

115. Faluvég, 1918 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Czompó Józsefné tulajdona
Baja

116. Édesanyám, 1918
p. p. 44×29 cm
j. j. f. 1918
Szücs József tulajdona
Budapest

117. Távvezeték, 1918
p. p. 48×29 cm
j. j. l. Nagy István, 1918
Urbán Zoltán tulajdona
Zrenjanin

118. Híd, 1918
p. p. 48×29 cm
j. j. l. Nagy István, 1918
Urbán Zoltán tulajdona
Zrenjanin

119. Híd fenyőfákkal, 1918
p. p. 48×29 cm
j. b. l. Nagy István, 1918
Urbán Zoltán tulajdona
Zrenjanin

120. Csikmindszenti mező, 1918
p. p. 26,5×42 cm
j. j. l. 1918
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

121. Anyám arcképe, 1918 k.
p. p. 43×33 cm
j. j. l.
Fészek Művészklub tulajdona
Budapest

122. Labdarózsák vázában, 1918 k.
p. p. 61×46,5 cm
j. j. l.
Nicoara Emil tulajdona
Kolozsvár

123. Juhpásztor, 1918 k.
p. p. 57×78 cm
j. j. l.
Dr. Szász Tibor tulajdona
Kolozsvár

124. Baka, 1918 k.
p. p. 60×48 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 833

125. Labdarózsás csendélet, 1918 k.
p. p. 61×46 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 690

126. Édesanyám, 1918 k.
p. p. 30×20,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

127. Erdei patak, 1918 k.
p. p. 42,6×60,9 cm
j. n.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 3124

128. Anyám, 1918
p. p. 62×45 cm
j. j. l. 1918
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

129. Könyöklő katona, 1918 k.
p. p. 48×32 cm
j. n.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

130. Faluvége, 1919
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Giurgui I. tulajdona
Kolozsvár

131. Tehenek pásztorral, 1919
p. p. 15×22,5 cm
j. j. l. 1919
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

132. Édesanyám, 1919
p. p. 62,8×48 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 832

133. Rózsaszín ruhás parasztasszony, 1919
p. p. 50×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

134. Tanyavég boglyákkal, 1919 k.
p. p. 26×40,1 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

135. Temető, 1919 k.
p. p. 22×30,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Neumann György tulajdona
Budapest

136. Körgalléros kislányfej, 1919
p. p. 43,5×30 cm
j. j. l. 1919
Kovács Ernőné tulajdona
Budapest

137. Őszi alkonyat, 1919
p. p. 30×43 cm
j. j. l.
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

138. Csikmindszenti táj, 1919
p. p. 49×69 cm
j. j. l.
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

139. Fenyőfák alkonyatkor, 1919
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

140. Öreg férfi portréja, 1919
p. p. 31×23 cm
j. j. l. 1919
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

141. Havasi táj házakkal, 1919 k.
p. p. 51×66 cm
j. b. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

142. Csikmindszenti házak, 1919 k.
p. p. 47×62 cm
j. n.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

143. Öregasszony, 1919
p. p. 42×29 cm
j. b. f. 1919
MNG. L.tsz.: 8627

144. Olvasó leány, 1919 k.
p. p. 39×32 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 57.15 T

145. Hajlás, 1919 k.
p. p. 16×21 cm
j. j. l. N. I.
Gál Ferenc tulajdona
Csikszereda

146. Női portré (Galogh Anna arcképe), 1919
p. p. 40×33 cm
j. j. l. N. I. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csikszereda

147. Dombos táj, 1919
p. p. 31×44 cm
j. j. l. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

148. Fenyők, 1919
p. p. 31×44 cm
j. j. l. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

149. Tájkép kerítéssel, 1919
p. p. 51×70 cm
j. j. l. 1919
Gál Ferenc tulajdona
Csiksomlyó

150. Kisfiú, 1919
p. p. 44×35,5 cm
j. j. l. 1919
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

151. Kislány, 1919
p. p. 44,5×30,5 cm
j. j. l. 1919
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

152. Parasztlányka, 1919
p. p. 44×29,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

153. Parasztember, 1919
p. p. 44×29,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

154. Parasztasszony, 1919
p. p. 44×29,5 cm
j. j. l. 1919
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

155. Körgalléros kislányfej, 1919
p. p. 43,5×30 cm
j. j. l. 1919
Kovács Ernőné tulajdona
Budapest

156. Önarckép, 1919
p. p. 45×35,5 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

157. Sömlye-széli házak, 1919 k.
p. p. 30×40 cm
j. j. l.
Szücs József tulajdona
Budapest

158. Erdei tisztás, 1920 után
p. p. 56×68 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Budapest

159. Önarckép, 1920 k.
p. p. 43×32 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

160. Kertben pihenő, 1920 után
p. p. 69×50 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

161. Öreg székely, 1920-as évek k.
p. p. 80×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

162. Szolgáló leány, 1920 k.
p. p. 66×49 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

163. Kiránduló társaság, 1920 után
p. p. 69×50 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

164. Tó a hegyek közt, 1920 k.
p. p. 48×36 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

165. Bekötött fejű menyecske, 1920 k.
p. p. 45×42 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

166. Pihenő parasztfiú, 1920
p. p. 52×45 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

167. Kaszálók, 1920-as évek vége
p. p. 68×50 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja L.tsz.: 52.613.1

168. Székelyföld, 1920 k.
p. p. 17×25 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

169. Bányaló, 1920-as évek vége felé
p. p. 68×75 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja L.tsz.: 52.624.l.

170. Tarisznyás kisfiú, 1920 k.
p. p. 85×70 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

171. Csiki havasok, 1920-as évek vége
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

172. Legelő nyáj pásztorral, 1920 k.
p. p. 24×32 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

173. Falu a hegyek között, 1920-as évek
p. p. 69×83 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

174. Anya gyermekével, II., 1920-as évek vége
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

175. Erdei tisztás boglyákkal, 1920-as évek második fele
p. p. 63,5×70 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

176. Birkák a tisztáson, 1920-as évek vége
p. p. 65,5×72 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

177. Legelő tehenek, 1920-as évek közepe
p. p. 32×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

178. Táj sárga éggel, 1920-as évek eleje
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

179. Tehenet vezető férfi, 1920-as évek második fele
p. p. 30×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

180. Putrik télen, 1920 k.
p. p. 28×41,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

181. Víz partján, 1920-as évek k.
p. p. 24×32 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

182. Pihenő juhok, 1929 k.
p. p. 31,5×40,5 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

183. Gémeskút, 1920 k.
p. p. 45,5×31,5 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

184. Hunyorgón néző nő, 1920 k.
p. p. 63×48,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

185. Ülő nő, 1920 eleje
p. p. 68×48 cm
j. j. f.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

186. Csángó lány, 1920-as évek közepe
p. p. 81,5×61 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

187. Parasztgyerek, 1920-as évek eleje
p. lemezpapír, 69,5×50,5 cm
j. n.
Hidas László tulajdona
Budapest

188. Sárgakendős nő, 1920 vége felé
p. p. 98,5×65,5 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

189. Faluvége, 1920 k.
p. p. 35×50 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.129

190. Tájkép házakkal, 1920 k.
p. p. 23×32 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: 57.19 T

191. Falusi utca akácfasorral, 1920 előtt
p. p. 49×37,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

192. Kislány kendőben, 1920
p. p. 44,6×41,8 cm
j j. l. 1920
Grosz Éva tulajdona
Budapest

193. Ház kerítéssel, 1920 k.
p. p. 29,6×41 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

194. Faluvégi zsombék, 1920
p. p. 29,8×45,6 cm
j. j. l. 1920
Grosz Éva tulajdona
Budapest

195. Dombos táj, 1920-as évek közepe
p. p. 36×54 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

196. Tehenek vízparton, 1920-as évek
p. p. 34×45 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

197. Házak szénakazlakkal, 1920-as évek eleje
p. p. 34×50 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

198. Falusi házak, 1920
p. p. 30×42 cm
j. n.
özv. Grosz Győzőné tulajdona
Budapest

199. Olvasó férfi (Tresz Márton garai plébános arcképe)
p. p. 67×54 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

200. Palánkok, 1920-as évek második fele
p. p. 64×80 cm
j. n.
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

201. Birkák („Székely hazámból"), 1920-as évek vége felé
p. lemezpapír, 58×84 cm
j. j. l.
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

202. Falu, 1920-as évek első fele
p. p. 30×40 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

203. Béres, 1920-as évek közepe
p. p. 63×45 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

204. Kucsmás parasztfej, 1920-as évek közepe
p. p. 40×29 cm
j. j. l.
Glücks Ferencné tulajdona
Budapest

205. Fiatalember zsebre dugott kézzel, 1920-as évek közepe
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

206. „A bamba", 1920-as évek közepe
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

207. Falu, 1920
p. p. 20×30 cm
j. j. l. Nagy István 20
Hapák József tulajdona
Debrecen

208. Magányos fa, 1920 k.
p. p. 69×52,8 cm
j. j. l.
Székely Irma tulajdona
Marosvásárhely

209. Kútágas kazlak között, 1920 után
p. p. 34,5×44 cm
j. n.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

210. Tájkép, 1920 k.
p. p. 46×33 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

211. Botos pásztor, 1920-as évek k.
p. p. 61×43 cm
j. j. l.
Szücs József tulajdona
Budapest

212. Falu végén, 1920-as évek első fele
p. p. 31×41 cm
Pap Gábor tulajdona
Budapest

213. Fa és gémeskút, 1920 k.
p. p. 30×39 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

214. Kislányfej, 1920
p. p. 23×15 cm
j. j. l.
Dani János tulajdona
Kolozsvár

215. Ökrös szekerek, 1920-as évek eleje
p. p. 30,5×43 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

216. Boglyafák között, 1920
p. p. 21×29 cm
j. j. f.
Tarján Jenő tulajdona
Budapest

217. Anyám, 1920
p. p. 45×32 cm
j. j. f. 1920
Salamon László tulajdona
Kolozsvár

218. Öregasszony, 1920 k.
p. p. 63,5×48 cm
j. j. l.
Deák Ferenc tulajdona
Kolozsvár

219. Gr. Bethlen György arcképe, 1920
p. p. 74,3×53,6 cm
j. j. l. 1920
Ferenczy Júlia tulajdona
Kolozsvár

220. Alkonyat, 1920 k.
p. p. 48,5×62,5 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

221. Pihenő lányok, 1920 k.
p. p. 46,8×44 cm
j. j. l.
Kövesi István tulajdona
Budapest

222. Két ház őszi fákkal, 1921
p. p. 21,5×31 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

223. Falu (kerítéssel), 1921 k.
p. p. 30,5×41 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

224. Dombos táj házakkal, 1921
p. p. 31,5×41 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

225. Horgoló nő, 1921 k.
p. p. 40,8×31 cm
j. j. f.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

226. Fák a domboldalon, 1921 k.
p. p. 30,6×40,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

227. Ház kis dombon, 1921 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

228. Ház vastag, ferde törzsű fák közt, 1921 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

229. Pihenő juhok, 1921 k.
p. p. 31,5×40,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

230. Festő, 1921
p. p. 22×33 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

231. Vár aljában tanyaház, 1921 k.
p. p. 27×41 cm
j. j. f.
Szücs József tulajdona
Budapest

232. Erdei út, 1921
p. p. 32,5×45 cm
j. j. l.
Dr. Magyar Károly tulajdona
Budapest

233. Őszi táj, 1921
p. p. 22×31 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

234. Ház a fa alatt, 1921 k.
p. p. 26,5×38 cm
j. k. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

235. Fejkendős öregasszony, 1921 k.
p. p. 68×48,5 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

236. Liget, 1921 k.
p. p. 33,5×49 cm
j. n.
Dr. Horváth Géza tulajdona
Baja

237. Alföldi táj, 1921 k.
p. p. 61,5×45 cm
j. j. f.
Szabó Lajos tulajdona
Marosvásárhely

238. Présház, 1921 k.
p. p. 23,3×32,8 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

239. Faluvége, 1921 k.
p. p. 46,8×64,5 cm
j. j. l.
Dr. Huzella Tivadarné tulajdona
Budapest

240. Tájkép, 1921 k.
p. p. 25,7×34,6 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.178

241. Kékblúzos nő, 1921 k.
p. p. 41×31 cm
j. j. f.
MNG. Ltsz.: 57.17 T

242. Varró nő, 1921 k.
p. p. 41×31 cm

j. j. f.
MNG. L.tsz.: 10.061

243. Falu (kerítéssel), 1921 k.
p. p. 42×29 cm
j. b. f.
MNG. L.tsz.: 8627

244. Felhőtanulmány I., 1922 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

245. Felhőtanulmány II., 1922 k.
p. p. 24×26,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

246. Felhőtanulmány III., 1922 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

247. Bartha Stefánia arcképe, 1922
p. k. 47,3×31,8 cm
j. j. f. 1922
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

248. Lombok alatt, 1922 k.
p. p. 31×34,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

249. Cséplés után, 1922 k.
p. p. 31,5×40 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

250. Gémeskút a legelőn, 1922 k.
p. p. 44×30,3 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

251. Birkák és puli, 1922 k.
p. p. 30,5×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

252. Déli oldal, 1922
p. p. 50×34 cm
j. j. l.
Vrsac-i Múzeum tulajdona

253. Szőlők között, 1922
p. p. 50×34 cm
j. j. l.
Vrsac-i Múzeum tulajdona

254. Présházak, I. 1922 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

255. Temető, 1922 k.
p. p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

256. Virágcsendélet, 1922 k.
p. p. 33×41 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

257. Sírhantok a fűz alatt, 1922 k.
p. p. 70×50 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

258. Gémeskút kazlakkal, 1922 k.
p. p. 31×40 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

259. Legelő tehenek, 1922 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

260. Öreg magyar, 1922 k.
p. p. 41×31 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: L. U. 58.78

261. Falu, 1922 k.
p. p. 31,5×44,6 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 50.78 T

262. Komor házak, 1922 k.
p. p. 25×34 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

263. Ház boglyákkal, 1922
p. p. 28,5×39 cm
j. n.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

264. Pereces lány, 1922
p. p. 43×62 cm
j. j. l.
Benis Simona tulajdona
Szabadka

265. Kislány, 1922 k.
p. p. 48×42 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1111

266. Tájkép boglyákkal, 1922 k.
p. p. 24,5×32,5 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 972

267. Présházak II., 1922 k.
p. p. 32,5×50 cm
j. j. l.
Dr. Magyar Károly tulajdona
Budapest

268. Tanya fákkal, 1922 k.
p. p. 32×45,3 cm
j. j. l.
Pogány Imre tulajdona
Budapest

269. Piroskendős leányka, 1922 k.
p. p. 42×32 cm
j. j. f.
Pogány Imre tulajdona
Budapest

270. Kucsmás öreg paraszt, 1922 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Lakatos István tulajdona
Kolozsvár

271. Fénylő házfalak és boglya, 1922 k.
p. p. 29,5×39,7 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

272. Bolond Sándor, 1922—23?
p. p. 69,6×59,6 cm
j. j. l.
Nicolai Margineanu tulajdona
Kolozsvár

273. Kertben ülő nő, 1922
p. p. 68×51 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

274. Györgyfalvi paraszt, 1923 k.
p. p. 63×48,2 cm
j. j. l.
Bajor Andor tulajdona
Kolozsvár

275. Présházak, 1922 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

276. Három fa, 1923 k.
p. p. 31,5×44 cm

j. j. l.
Dr. Kopp Anna tulajdona
Marosvásárhely

277. Ökrök a faluvégen, 1922 k.
p. p. 32×43,5 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

278. Falusi csend (a kétágú fa), 1923 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

279. Napfényes ház gyümölcsösben, 1923 k
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

280. Délutáni pihenő, 1923 k.
p. p. 30,8×43,6 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

281. Sovány legelő, 1923 k.
p. p. 32×39,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

282. Kis tisztás, 1923 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

283. Napfényes tanya gémeskúttal, 1923 k.
p. p. 31×41 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

284. Esti fényben, 1923
p. p. 31×42 cm
j. n.
Hidas László tulajdona
Budapest

285. Ülő és álló pásztorfiú, 1923 k.
p. p. 68×50 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

286. Masnis kislányfej, 1923 k.
p. p. 39,6×30,5 cm
j. j. l.
Pogány Imre tulajdona
Budapest

287. Kendős leányfej, 1923 k.
p. p. 39,8×31 cm
j. j. l.
Dr. Pogány Imréné tulajdona
Budapest

288. Pipás fej, 1923 k.
p. p. 40,5×30,5 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

289. Boglyák fával, 1923 k.
p. p. 44,8×30,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

290. Szőlődomb bánya előtt, 1923 k.
p. p. 31×49 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

291. Putrik, 1923 k.
p. p. 30,6×44,4 cm
j. k. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

292. Tájkép, 1923 k.
p. p. 45×62 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 2484

293. Tájkép két nyárfával, 1923 k.
p. p. 31,2×44,7 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 3123

294. Falusi táj szénaboglyával, 1923 k.
p. p. 32,5×46 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona

295. Ökrök fák alatt, 1923 k.
p. p. 31,5×44,5 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 57,33 T

296. Három tehén, 1923 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 57,32 T

297. Ökrök, 1923
p. k. 32,5×46 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 64.32 T

298. Négy marha, 1923
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 57.34 T

299. Félegyházi tanyák, 1923
p. p. 30×44 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

300. Szürkület, 1923 k.
p. p. 31×40 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

301. Két ökör, 1923 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

302. Jegenyesor juhokkal, 1923
p. p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

303. Öreg bojtár, 1923 k.
p. p. 61,5×43,5 cm
j. n.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

304. Házak és kazlak, 1923 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. f.
Ferencz Nándor tulajdona
Vaskút

305. Viskók, 1923 k.
p. p. 30,3×40,8 cm
j. j. l.
Máthé Lórántné tulajdona
Budapest

306. Kazlak, fák, 1923 k.
p. p. 61×41 cm
j. j. l.
özv. Keményné tulajdona
Baja

307. Masnis kislányfej, 1923 k.
p. p. 39,6×30,5 cm
j. j. l.
Dr. Butor Ferenc tulajdona
Budapest

308. Székely falu havas úttal, 1923 k.
p. p. 48×61 cm
j. k. l.
Bartos Katalin tulajdona
Kolozsvár

309. Tehenek a vízparton, 1923
p. p. 60×73 cm
j. j. l.
Valkay Márta tulajdona
Szeged

310. Kubikusfej, 1923 k.
p. p. 68×49 cm
j. j. f.
Vozár Gyula tulajdona
Budapest

311. Fák és varjak, 1923 k.
p. p. 56,7×40 cm
j. j. l.
Molnár Károly tulajdona
Budapest

312. Kendős parasztasszony, 1923 k.
p. p. 65×45 cm
j. j. l.
Dr. Lakatos István tulajdona
Kolozsvár

313. Öreg kondás, 1923 k.
p. p. 61×43 cm
j. b. l.
K.-né, Dr. Trokán Etelka tulajdona
Budapest

314. Viharos táj, 1923 k.
p. p. 28,6×42 cm
j. j. l.
Dr. Kecső István tulajdona
Budapest

315. Pihenő tehenek, 1923 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

316. Legelő ökrök, 1923 k.
p. p. 32×46 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

317. Kazlak, fák, 1923 k.
p. p. 61×45 cm
j. n.
özv. Kemény Józsefné tulajdona
Baja

318. Pihenő tehenek, 1923 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

319. Pihenő állatok fenyőfák előtt, 1923 k.
p. p. 32×47,5 cm
j. k. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

320. Falusi ház kerítéssel, 1923 k.
p. p. 24,5×33 cm
j. j. l.
Kassay Miklós tulajdona
Kolozsvár

321. Falu vége, 1923—24 k.
p. p. 32×42 cm
j. j. l.
Zoltán Aladár tulajdona
Marosvásárhely

322. Fák, 1923 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

323. Két ökör, 1924—25
p. p. 31×44 cm
j. b. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

324. Vöröstarka ökrök, 1924 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

325. Kertben ülő nők, 1924 k.
p. p. 58×68 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

326. Fa alatt ülő nő, 1924 k.
p. p. 70×50 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

327. Hegyi patak, 1924 k.
p. p. 60×70 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

328. Ligetben pihenők, 1924 k.
p. p. 58×68 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

329. Nagy kert gyalogúttal, 1924 k.
p. p. 30×44 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

330. Letört törzsű fenyők, 1924 k.
p. p. 23,5×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

331. Vízmosás, 1924 k.
p. p. 23,5×26,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

332. Fák szélben (hajló jegenyék), 1924 k.
p. p. 31,5×44,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

333. Kopár bokrok, 1924 k.
p. p. 24×26,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

334. Hegyoldal palánksorral és a völgyben két faház, 1924 k.
p. p. 34,5×50 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

335. Fenyőtörzsek árnyékkal, 1924 k.
p. p. 26,5×24 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

336. Magányos bokor, 1924 k.
p. p. 24×27 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

337. Ligetes hegytető fenyővel, 1924 k.
p. p. 34,5×50,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

338. Dunapart két fával, 1924 k.
p. p. 35×49,7 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

339. Fa boglyával, 1924 k.
p. p. 45,7×32,6 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

340. Házak és boglyák, 1924 k.
p. p. 33,6×48,6 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

341. Balatoni táj, 1924. k.
p. p. 23×30,6 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

342. Táj fákkal, 1924 k.
p. k. 32×45,5 cm

j. j. l.
MNG. Ltsz.: 58.151 T

343. Dombos táj, 1924 k.
p. p. 35×50 cm
j. b. l.
MNG. Ltsz.: 57.27 T

344. Táj nádassal, 1924 k.
p. p. 30,5×49,8 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57.28 T

345. Táj alkonyatkor, 1924 k.
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Mészáros Fülöp tulajdona
Baja

346. Széltől megdőlt fák, 1924 k.
p. p. 33,8×49 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

347. Bükkös, 1924 k.
p. p. 46×58,4 cm
j. k. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

348. Könyöklő akt, 1924 k.
p. p. 47×36,5 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

349. Balaton, 1924
p. p. 29,5×39,5 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

350. Havas este, 1924 k.
p. p. 22×29,5 cm
j. n.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

351. Béres, 1924 k.
p. p. 63×45 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

352. Önarckép, 1924 k.
p. p. 47×33 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

353. Templom éjszakai fényben, 1924 k.
p. p. 68×51 cm
j. j. l.
Dr. Verőczey Béla tulajdona
Budapest

354. Virágcsendélet, 1924 k.
p. p. 51,5×68,5 cm
j. j. l.
Dr. Verőczey Béla tulajdona
Budapest

355. Erdőben, 1924
p. p. 34×48 cm
j. b. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona

356. Tájkép, 1924 k.
p. p. 31,5×45,5 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 325

357. Tájkép szénaboglyákkal, 1924 k.
p. p. 31,4×45 cm
j. j. l.
Kovács László tulajdona
Marosvásárhely

358. Templomudvar, 1924 k.
p. p. 32×42 cm
j. j. l.
Zoltán Aladár tulajdona
Marosvásárhely

359. Csendélet, 1924 k.
p. p. 59×65 cm
j. j. l.
Dr. Maros Tivadar tulajdona
Baja

360. Somogyi szőlők, 1924 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

361. Balaton, 1924 k.
p. p. 17×29,5 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

362. Három fa alkonyatban, 1924 k.
p. p. 31×42 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

363. Erdő, 1925 k.
p. p. 45×62 cm
j. b. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

364. Balatoni táj, 1924 k.
p. p. 24×32 cm
j. j. f.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

365. Csipkebogyós csendélet, 1924 k.
p. p. 49,5×67,5 cm
j. j. l.
Brock Oszkárné tulajdona
Budapest

366. Balaton-melléki táj, 1924
p. p. 69×83 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

367. Sárgakendős parasztasszony, 1924 k.
p. p. 69,5×49 cm
j. j. l.
Szücs József tulajdona
Budapest

368. Sövénykerítések, 1924 k.
p. p. 34,5×49 cm
j. j. l.
K.-né, Dr. Trokán Etelka tulajdona
Budapest

369. Táj alkonyatkor, 1924 k.
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Mészáros Fülöp tulajdona
Baja

370. Balaton, 1924 k.
p. p. 23,5×31 cm
j. n.
Szepes Lajos tulajdona
Baja

371. Ház, 1925 k.
p. p. 29,5×44 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

372. Víz partján, 1925 k.
p. p. 24×32 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

373. Férfi dudával, 1925 k.
p. p. 70,5×50,5 cm
j. n.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

374. Sárgakalapos nő, 1925 k.
p. p. 70,5×50,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

375. Tájkép alakokkal, 1925 k.
p. p. 31,8×45 cm
j. k. l.
Nagyváradi Körösvidéki Múzeum tulajdona
Ltsz.: 644

376. Bolond Sándor arcképe, 1925 k.
p. p. 62,5×45 cm
j. j. l.
Nagyváradi Kőrösvidéki Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1385

377. Boglyák, 1925
p. p. 30×43 cm
j. b. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

378. Gyerkőc, 1925 k.
p. p. 63×47,5 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

379. Székely legény, 1925 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

380. Hegyes táj fenyőkkel, patakkal, 1925 k.
p. p. 24,5×26,5 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

381. Kucsmás parasztfej, 1925
p. p. 40×29 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

382. Almafa alatt álló nő, 1925 k.
p. p. 62,5×45 cm
j. j. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

383. Tanya fákkal, 1925 k.
p. p. 32×44 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

384. Fűzfák a réten, 1925 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

385. Fák domboldalon, 1925 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

386. Tarisznyás kisfiú, 1925 k.
p. p. 85×70 cm
j. b. f.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

387. Parasztasszony, 1925 k.
p. p. 68×47 cm
j. j. f.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 161

388. Önarckép, 1925 k.
p. p. 58,2×50,3 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 3125

389. Tájkép kúttal és állatokkal, 1925 k.
p. p. 29,8×43,8 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 3148

390. Férfi arckép, 1925 k.
p. p. 53×42 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 2488

391. Ülő öregasszony, 1925 k.
p. p. 68×51,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

392. Fiatal nő arcképe, 1925 k.
p. p. 65,5×50,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

393. Pihenő, 1925 k.
p. p. 69×49 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

394. Ólak, 1925 k.
p. p. 52×68 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

395. Kalapos paraszt, 1925 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Abódi Nagy Béla tulajdona
Kolozsvár

396. Gyümölcsös csendélet cserépben, 1925 k.
p. p. 45×61 cm
j. j. l.
Dr. Stefan Haragus tulajdona
Kolozsvár

397. Pásztorlány, 1925 k.
p. p. 37,5×31 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

398. Almás csendélet, 1925 k.
p. p. 64,5×48 cm
j. b. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

399. Dombos táj házzal, 1925 k.
p. p. 29,5×42 cm
j. j. l.
özv. Kemény Józsefné tulajdona
Baja

400. Táj sárga éggel, 1925 k.
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

401. Részlet a bajai Pandúr-szigetről, 1925 k.
p. p. 33×46 cm
j. n.
Hollósi István tulajdona
Baja

402. Kalocsai hajóállomás, 1925 k.
p. p. 41,5×57 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

403. Kertben pihenő, 1925 k.
p. p. 69×50 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

404. Erdei tisztás, 1925 k.
p. p. 56×68 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

405. Hazafelé menő munkások, 1925
p. p. 31,5×45 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

406. Tópart, 1925 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l. és j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

407. Erdélyi házikók, 1925 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

408. Sapkás önarckép (II.), 1925
p. p. 37,5×34 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

409. Tanya — Vöröserdő, 1925
p. p. 28×41 cm
j. j. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

410. Domboldal, 1925
p. p. 64,5×52 cm
j. n.
MNG. L.tsz.: F.K. 8943

411. Ökrök alkonyatkor, 1925
p. p. 32×46 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

412. Önarckép, 1925
p. p. 50×46 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

413. Sapkás önarckép, 1925
p. p. 37,5×34 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

414. Erdélyi falu, 1925 k.
p. p. 42,5×61 cm
j. n.
Keszthelyi György tulajdona
Baja

415. Részeges férfi, 1925 k.
p. p. 41×30,5 cm
j. j. l.
Dr. Völgyessy Ferenc tulajdona
Budapest

416. Patak a Bakonyban, 1925 k.
p. p. 44×62 cm
j. j. l.
Dr. Csulyák Ferenc tulajdona
Baja

417. Liget, 1925 k.
p. p. 43,5×30,5 cm
j. j. l.
Tarján Jenő tulajdona
Budapest

418. Király utca vége a Városligetnél, 1925 k.
p. p. 47,5×32 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

419. Hazafelé, 1926
p. p. 32×46 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

420. Dombos út, 1926 k.
p. p. 52×62 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

421. Tópart, 1926
p. p. 34×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

422. Tél a Bakonyban, 1926
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

423. Ősz a Bakonyban, 1926 k.
p. p. 52×70 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

424. Erdőszélen, 1926
p. p. 32×44 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum
Baja

425. Legelő állatok, 1926
p. p. 32×45 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

426. Önarckép, 1926 k.
p. p. 45×42 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 6599

427. Domboldal fákkal, 1926 k.
p. p. 62×65 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: F. K. 10.212

428. Domboldal jegenyékkel, 1926 k.
p. p. 60×43,5 cm
j. k. l.
MNG. L.tsz.: F. K. 10.140

429. Tájkép, 1926 k.
p. p. 44×62 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

430. Szakállas cigány, 1926
p. p. 48×31 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

431. Pihenő földmunkás, 1926 k.
f. paszt. 53×45 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

432. Kolozsvári temető, 1926 k.
p. p. 38×47 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

433. Zöld lombok ősszel, 1926 k.
p. p. 44×60 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

434. Rét, 1926 k.
p. p. 24×31 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

435. Domboldal juhokkal, 1926 k.
p. p. 68×75 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

436. Csendélet, 1926 k.
f. paszt. 51×45 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

437. Dombvidék, 1926
p. p. 48×63 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

438. Tájkép alakokkal, 1926 k.
p. p. 45×31 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

439. Jegenyefák, 1926 k.
p. p. 47×62 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

440. Két öreg fa, 1926 k.
p. p. 50,5×68 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

441. Patak a Bakonyban, 1926 k.
p. p. 44×60 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

442. Fikusz cserépben, 1926 k.
p. p. 51×45 cm
j. n.

Janus Pannonius Múzeum
Pécs

443. Erdő széle ősszel, 1926 k.
p. p. 66×50 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

444. Gyimesi völgy, 1926 k.
p. p. 54×66 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

445. Zöldleveles csendélet, 1926
p. p. 39×62 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

446. Bakonyi őszi táj, 1926
p. p. 45×64 cm
Kürtös Előd tulajdona
Budapest

447. Gémeskút, 1926 k.
p. p. 31×44 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

448. Fák, 1926 k.
p. p. 41,5×44 cm
j. b. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

449. Női arckép, 1926
p. p. 69×49 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 566

450. Fonó öregasszony, 1926 k.
p. p. 62,5×45 cm
j. j. l.
Nagyváradi Körösvidéki Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1385

451. Kolozsvári temető, 1926 k.
p. p. 38×47 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

452. Ösvény, 1926 k.
f. paszt. 67×48 cm
j. b. f.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

453. Támaszkodó nő, 1926
p. p. 43×29 cm
j. j. l. 1926
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

454. Tehenet vezető férfi, 1926 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

455. Gereblyézők, 1926 k.
p. p. 34×48,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

456. Erdei tisztás boglyákkal, 1926 k.
p. p. 63,5×70 cm
j. n.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

457. Birkák tisztáson, 1926 k.
p. p. 64×70 cm
j. b. f.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

458. Bakonyi domboldal, 1926
p. p. 51×63 cm
j. j. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

459. Bakonyi dombok, 1926
p. p. 46,5×60,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

460. Gyimesi havasok, 1926
p. p. 48×61 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

461. Dombos táj fákkal, 1926
p. p. 51×67 cm
j. b. l.
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

462. Csiki havasok, 1926 k.
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Mihályfi Ernő hagyatéka
Budapest

463. Lovát simogató, 1926
p. p. 49,8×64,5 cm
j. n.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

464. Fenyőtörzsek, 1926 k.
p. p. 27,4×40,3 cm
j. n.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

465. Női arckép, 1926 k.
p. p. 68×51 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

466. Dömösi domboldal, 1926
p. p. 40×57 cm
j. j. l.
Gyapay József tulajdona
Kecskemét

467. Tavaszi bokrok, 1926 k.
p. p. 31×46,5 cm
j. b. l.
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

468. Margarétás csendélet, 1926 k.
p. p. 66×53 cm
j. j. l.
Dr. Mestyán Rezső tulajdona
Baja

469. Tanya, 1926 k.
p. p. 33,5×43 cm
j. k. f.
Dr. Mestyán Rezső tulajdona
Baja

470. Patak a Bakonyban, 1926
p. p. 44×62 cm
j. j. l.
Dr. Csulyák Ferenc tulajdona
Baja

471. Pihenő tehenek, 1926 k.
p. p. 43,5×62 cm
j. j. l.
Lakatos István tulajdona
Kolozsvár

472. Erdélyi táj, 1926 k.
p. p. 44,5×61,5 cm
j. j. l.
Lakatos Gyula tulajdona
Kolozsvár

473. Pihenő gyermekek, 1926
p. p. 49,8×69,5 cm
j. j. l.
Dr. Madelaine és Teofil Baciu tulajdona
Marosvásárhely

474. Séta a parkban, 1926 k.
p. p. 53×68 cm
j. j. l.
Halász Ilona tulajdona
Brassó

475. Háromfigurás kompozíció, 1926
p. p. 66,5×48,5 cm

j. j. l.
Stein Maximilian tulajdona
Kolozsvár

476. Önarckép, 1926 k.
p. p. 39,5×35 cm
j. j. l.
Kovács Dezső tulajdona
Marosvásárhely

477. Virágcsendélet, 1926 k.
p. p. 63,5×49,5 cm
j. j. l.
Szabó Lajos tulajdona
Kolozsvár

478. Sűrű dombok egy darab éggel, 1926 k.
p. p. 43×46,5 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

479. Parasztgyermek, 1926
p. p. 60×43,5 cm
j. b. l.
Demian Tassy tulajdona
Kolozsvár

480. Fűzfák, 1926
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Horovic Paula tulajdona
Vrbas

481. Boglyák a völgyben, 1926
p. p. 50×69 cm
j. n.
Kövesi István tulajdona
Budapest

482. Őszi fák, 1926
p. p. 50×70 cm
j. j. l.
Dr. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

483. Boglyák, 1926
p. p. 49×68 cm
j. j. l.
Vozár Gyula tulajdona
Budapest

484. Téli táj, 1926
p. p. 33×49 cm
j. j. l.
Epres Tibor tulajdona
Sóskút

485. Csendélet, 1926
p. p. 65×45 cm
j. j. l.
Mészáros Fülöp tulajdona
Baja

486. Fák, 1926 k.
p. p. 40,5×43,5 cm
j. j. l.
Dr. Ádámfy József tulajdona
Szeged

487. Házak az út mellett, 1926 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Dr. Kocsis Ferenc tulajdona
Abony

488. Völgyvég, 1926
p. p. 51,2×68,4 cm
j. j. f.
Kovács László tulajdona
Budapest

489. Tél a Bakonyban, 1926
p. p. 48×62 cm
j. j. l.
Dr. Halász Mihály tulajdona
Sopron

490. Fák és varjak, 1926 k.
p. p. 56,7×40 cm
j. j. l.
Molnár Károly tulajdona
Budapest

491. Zöld tisztás, 1926 k.
p. p. 43,5×43,5 cm
j. n.
Csőgör István tulajdona
Marosvásárhely

492. Erdő szélén heverő férfi, 1926 k.
p. p. 48,5×67,5 cm
j. n.
Nagy András tulajdona
Baja

493. Bokrok, 1926 k.
p. p. 34×44 cm
j. j. l.
Dr. Berecki László tulajdona
Baja

494. A Balaton Kenesénél, 1926
p. p. 30×40 cm
j. n.
Dr. Kovács Péter tulajdona
Debrecen

495. Virágcsendélet, 1926
p. p. 49,5×65 cm
j. j. l.
Szigethy Károly tulajdona
Debrecen

496. Bakonyi dombok, 1926
p. p. 40×63 cm
j. j. l.
Dr. Nábrádi Mihály tulajdona
Debrecen

497. Szérűskert ökrökkel, 1926
p. p. 66×50 cm
j. j. l.
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

498. Legelő marhák, 1926 k.
p. p. 32×45,5 cm
j. j. l.
Dr. Tóth Károly tulajdona
Budapest

499. Férfi arckép, 1926
p. p. 68×52 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 971

500. Gyimesi havasok, 1927
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

501. Bárányok a domboldalon, 1927 k.
p. p. 31×43 cm
j. b. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

502. Parasztasszony, 1927 k.
p. p. 60×46 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

503. Öreg székely, 1927 k.
p. p. 82×70 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

504. Vitorlások a Balatonon, 1927 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

505. Balaton-part, 1927 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

506. Balaton, 1927 k.
p. p. 24×30 cm
j. n.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

507. Domboldal, 1927 k.
p. p. 53×65 cm
j. b. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

508. Balatoni vitorlások, 1927 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

509. Tehenek a Balaton-parton, 1927 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
B. Mikli Ferenc tulajdona
Baja

510. Parasztleány köcsöggel, 1927
p. k. 70×50 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.117

511. Téli táj, 1927
p. p. 68×86 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: 9249

512. Fűkaszálók, 1927 k.
p. p. 50×68 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: 10.124 T

513. Domboldal jegenyékkel, 1927
p. k. 60×43,5 cm
j. k. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.140

514. Szegényemberek, 1927 k.
p. p. 52,5×70 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.011

515. Kalapos öregasszony, 1927
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 5926

516. Kaszálók, 1927
p. p. 50×68 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

517. Szántás Erdélyben, 1927
p. p. 31×44 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum
Baja

518. Ősz a Bakonyban, 1927
p. p. 52×70 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

519. Balaton, 1927
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

520. Lovak a Balaton partján, 1927
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

521. Legelő állatok, 1927
p. p. 30×43 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

522. Octavian Goga arcképe, 1927
p. p. 69,9×49,7 cm
j. j. l.
A csucsai Octavian Goga Emlékmúzeum tulajdona
Ltsz.: 120

523. Veturia Goga arcképe, 1927
p. p. 70,2×50,4 cm
j. j. l.
A csucsai Octavian Goga Emlékmúzeum tulajdona
Ltsz.: 101

524. Havas tájkép, 1927
p. p. 68×82 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

525. Legelésző bárányok, 1927 k.
p. p. 60×43,5 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

526. Kápolna, 1927 k.
p. p. 44×59 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

527. Tájkép (Vihar után), 1927 k.
p. p. (?)
j. n.
özv. Goga Octavianné tulajdona
Csucsa

528. Önarckép, 1927 k.
p. p. 38,5×30 cm
j. b. l.
Andrásy Edit tulajdona
Kolozsvár

529. Kucsmás fiúfej, 1927 k.
p. p. 44×44,5 cm
j. j. f.
Andrássy Zoltán tulajdona
Kolozsvár

530. Virágcsendélet, 1927 k.
p. p. 45×64 cm
j. j. l.
Andrássy Zoltán tulajdona
Kolozsvár

531. Téglaszínű kendős parasztasszony, 1927 k.
p. p. 69,5×50 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 566

532. Öregasszony, 1927 k.
p. p. 69×48,5 cm
j. j. f.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 161

533. Csendélet bogáncsokkal, 1927 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1098

534. Parasztember portréja, 1927
68,5×49 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 591

535. Csendélet birsalmákkal, 1927 k.
p. p. 37,5×50,3 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M. A. 3480

536. Tél a hegyekben, 1927 k.
p. p. 58×69,2 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1797

537. Pásztor birkákkal, 1927 k.
p. p. 30,5×44,5 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

538. Őszi táj (Hegyek), 1927 k.
p. p. 36×56,5 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

539. Tópart, 1927 k.
p. p. 44,5×60 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

540. Kanyargós út legelő birkákkal, 1927
p. p. 47×63 cm
j. n.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

541. Havas hegyek erdőkkel, 1927 k.
p. p. 33,5×48 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

542. Boglyák gémeskúttal, 1927 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

543. Palánkok, 1927
p. p. 64×80 cm
j. j. l.
özv. Radnai Béláné tulajdona
Budapest

544. Anya gyermekével, 1927 k.
p. p. 31×34,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

545. Domboldal jegenyével és birkákkal, 1927
p. p. 32×44,5 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

546. Karám télen, 1927
p. p. 47,5×62 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

547. Csikmindszenti táj, 1927—28
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

548. Székely kislány, 1927 k.
p. p. 44×30 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Budapest

549. Dombok, 1927 k.
p. p. 67,5×47,5 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

550. Virágcsendélet, 1927 k.
p. p. 63,5×47 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

551. Két csángó kazal előtt, 1927 k.
p. p. 69,5×59 cm
j. j. l.
Ciupe Aurél tulajdona
Kolozsvár

552. Almás csendélet cserépben, 1927 k.
p. p. 45,5×56,6 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

553. Szántás, 1927 k.
p. p. 32,5×45,5 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

554. Falusi asszony, 1927
p. p. 68×49 cm
j. j. f.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

555. Liget, 1927 k.
p. p. 40×43,5 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

556. Erdélyi házak téli tájban, 1927 k.
p. p. 51×66 cm
j. j. l.
Kürtös Lelle tulajdona
Budapest

557. Erdei tájrészlet, 1927 k.
p. p. 41×44 cm
j. j. l.
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

558. Kucsmáját tartó öreg székely, 1927
p. p. 70×52 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

559. Tehenek a vízparton, 1927 k.
p. p. 46×60 cm
j. j. l.
Dr. Bruszt Pál tulajdona
Baja

560. Zsombékos táj, 1927 k.
p. p. 50×67 cm
j. n.
Dr. Bruszt Pál tulajdona
Baja

561. Hartai tó, 1927 k.
p. p. 50×67 cm
j. j. l.
Dr. Bruszt Pál tulajdona
Baja

562. Behavazott ház hegyek között, 1927
p. p. 58×78 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

563. Hartai tópart, 1927 k.
f. paszt. 52×68 cm
j. k. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

564. Csendélet, 1927 k.
p. p. 59×65 cm
j. j. l.
Dr. Maros Tibor tulajdona
Baja

565. Sárgakendős női fej, 1927 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Jenei Miklós tulajdona
Kolozsvár

566. Csendélet dáliákkal, 1927 k.
p. p. 47×63 cm
j. b. l.
Pásztai Gizella tulajdona
Kolozsvár

567. Kucsmás székely, 1927 k.
p. p. 70×48 cm
j. j. l.
özv. Mikola Andrásné tulajdona
Nagybánya

568. Csángó lány, 1927 k.
p. p. 78,2×59 cm
j. b. l.
Hidas László tulajdona
Budapest

569. Kabátos fiú, 1927 k.
p. p. 69×48 cm
j. j. f.
Cservik Ferenc tulajdona
Szeged

570. Süveges férfi, 1927 k.
p. p. 70×50 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

571. Magányos fa, 1927 k.
p. p. 70×53 cm
j. j. l.
Székely Hermann tulajdona
Marosvásárhely

572. Fikuszos csendélet, 1927 k.
p. p. 72×45 cm
j. j. l.
Mészáros Fülöp tulajdona
Baja

573. Havas táj, 1927
p. p. 47,5×60 cm
j. b. k.
Dr. Osváth Péter tulajdona
Budapest

574. Fák alkonyatkor, 1927 k.
p. p. 65×50 cm
j. j. l.
Berekméry József tulajdona
Marosvásárhely

575. Emil Isac arcképe, 1927
p. p. 70×50 cm
j. j. l. 1927
Emil Isac Emlékmúzeum

576. Falurészlet Erdélyből, 1927
p. p. 31×44 cm
j. j. l.
Dr. Cseh-Szombathy László tulajdona
Budapest

577. Táj két lóval, 1927 k.
p. p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Dr. Tallián György tulajdona
Budapest

578. Legelő birkák, 1927 k.
p. p. 32×45 cm
j. n.
Komlóssy Sándor tulajdona
Baja

579. B. P. portréja, 1927
p. p. 47×62 cm
j. j. l.
Pechán Béla tulajdona
Vrbas

580. Téli táj, 1927 k.
p. p. 62×46 cm
j. b. l.
Bálint Mihályné tulajdona
Siófok

581. Virágok kocsögben, 1928
p. p. 42×59 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

582. Gémeskút, 1928
p. p. 30×40 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

583. Mély út Porván, 1928
p. p. 69×50 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

584. Sajkási házak, 1928
p. p. 35×50 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

585. Sajkási házak, 1928
p. p. 50×54 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

586. Tópart, 1928 k.
p. p. 34×44 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

587. Csiki táj, 1928 k.
p. p. 70×83 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 59.92 T

588. Virágcsendélet, 1928 k.
p. k. 60×46 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.118

589. Téli táj, 1928 k.
p. k. 67×84,5 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.139

590. Táj nyírfákkal, 1928 k.
p. k. 28,5× ×44 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.138

591. Téli táj, 1928 k.
p. p. 47×61,5 cm
j. b. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 705

592. Téli táj, 1928 k.
p. p. 48×60,1 cm
j. b. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 850

593. Falusi utca, 1928 k.
p. p. 47,5×64,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

594. Legelő juhok, 1928 k.
p. p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

595. Erdei patak, 1928 k.
p. p. 38,2×57 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 565

596. Parasztportré, 1928 k.
p. p. 68×50 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 591

597. Téli táj juhokkal, 1928
p. p. 49×65,3 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 830

598. Csikvidéki falu, 1928 k.
p. p. 69,5×86 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1128

599. Kislány arcképe, 1928 k.
p. p. 68,8×48,5 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 162

600. Erdő szélén, 1928 k.
p. p. 59,5×44 cm
j. n.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1129

601. Tájkép gémeskúttal, 1928 k.
p. p. 30×43,5 cm
j. k. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M. A. 3148

602. Nyári táj, 1928 k.
p. p. 51,5×69 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M. A. 5213

603. Parasztfej, 1928—29 k.
p. p. 70×51,7 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona

604. Szamárkórós csendélet, 1928—32
p. p. 64×47 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

605. Békási párás táj, 1928 k.
p. p. 66×85 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

606. Alkony a havasokban, 1928 k.
p. p. 63×82 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

607. Bárányok tavaszi legelőn, 1928
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

608. Tópart legelő birkákkal, 1928
p. p. 30×45 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

609. Parkrészlet, 1928 k.
p. p. 32×45,5 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

610. Dombos táj legelésző állatokkal, 1928 k.
p. p. 30×45 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

611. Nagykabátos férfi arcképe, 1928 k.
p. p. 67×49 cm
j. j. l.
Jenei Miklós tulajdona
Kolozsvár

612. Kendős leányka, 1928 k.
p. p. 69,5×49,5 cm
j. j. l.
Jenei Miklós tulajdona
Kolozsvár

613. Sárga liliom, 1928 k.
p. p. 52×68,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

614. Három ember folyóparton, 1928 k.
p. p. 34×49 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

615. Erdőben, 1928 k.
p. p. 32×45 cm
j. b. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

616. Csendélet virágokkal, 1928—29
p. p. 70×50 cm
j. j. f. és j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

617. Tanyaudvar, 1928—29 k.
p. p. 43×60 cm
j. n.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

618. Kútágas, 1928
p. p. 29,6×42 cm
j. b. l.
Fodor István tulajdona
Budapest

619. Birkák a tóparton, 1928
p. p. 29×42,2 cm
j. n.
Fodor István tulajdona
Budapest

620. Csendélet birsalma- és szilvaággal, 1928 k.
p. p. 46×62 cm
j. j. l.
Stefan Haragus tulajdona
Kolozsvár

621. Havasi táj, 1928 k.
p. p. 51×67 cm
j. j. l. és j. k.
Stefan Haragus tulajdona
Kolozsvár

622. Házak és kazlak, 1928 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. f.
Ferencz Nándor tulajdona
Vaskút

623. Birkák a tóparton, 1928
p. p. 29×42,2 cm
j. n.
Dr. Faludi Béláné tulajdona
Budapest

624. Kútágas, 1928
p. p. 29,6×42 cm
j. b. l.
Dr. Faludi Béláné tulajdona
Budapest

625. Arckép, 1928 k.
p. p. 68×47 cm
j. j. l.
Kovács György tulajdona
Marosvásárhely

626. Téli táj juhokkal, 1928 k.
p. p. 60×80 cm
j. j. l.
Dr. Szász Tibor tulajdona
Kolozsvár

627. Birkák a domboldalon II., 1928 k.
p. p. 28,5×42 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

628. Anyám, 1928 k.
p. p. 70×50,5 cm
j. j. l.
Dr. Vlad Emil Hatieganu tulajdona
Bucuresti

629. Magányos fa, 1928 k.
p. p. 86×69,8 cm
j. j. l.
A csucsai Octavian Goga emlékmúzeum tulajdona
Ltsz.: 197

630. Kékkalapos női portré, 1928 k.
p. p. 66,5×49 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

631. Boglyák, 1928 k.
p. p. 29,5×43 cm
j. j. l.
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

632. Erdészház holdfényben, 1928 k.
p. p. 43,5×59 cm
j. n.
Nagy András tulajdona
Baja

633. Vadvirág-csendélet, 1928 k.
p. p. 53×38 cm
j. n.
Lendvay Teréz tulajdona
Baja

634. Fák szélben, 1928 k.
p. p. 29×43 cm
j. j. l.
Mészáros Istvánné tulajdona
Baja

635. Hegyi út, 1928 k.
p. p. 45×63 cm
j. j. l.
Dr. Bereczki László tulajdona
Baja

636. Asszony a szélben, 1928 k.
p. p. 85×65 cm
j. n.
Dr. Györffy István tulajdona
Baja

637. Zöld tisztás, 1928 k.
p. p. 43,5×43,5 cm
j. j. l.
Csőgör István tulajdona
Marosvásárhely

638. Hegyi patak, 1928 k.
p. p. 42×60 cm
j. n.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

639. Nyírfás táj, 1928 k.
p. p. 64×85,5 cm
j. j. l.
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

640. Tájkép tanyákkal, 1928 k.
p. p. 29,3×42,6 cm
j. n.
Molnár Gábor tulajdona
Budapest

641. Két kaszás, 1929
p. p. 42,5×61 cm
j. j. l.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

642. A dunacsébi kastély, 1929 k.
p. p. 40,5×42,5 cm
j. j. l.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

643. Tehenek a parton, 1929
p. p. 46×60 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum, Baja
L.tsz.: 69.2.12

644. Leányka, 1929
p. p. 70×40 cm
j. n.
Türr István Múzeum, Baja
L.tsz.: 69.2.15

645. „Őzike", 1929
p. p. 48×40 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum, Baja
L.tsz.: 52.609.1.

646. Szerb parasztasszony, 1929—30 k.
p. p. 72×50 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

647. Patkonca-őszirózsák, 1929 k.
p. p. 43,5×61,5 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

648. Napraforgók zöld kancsóban, 1929 k.
k. p. 64×48 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

649. Halinakabátos kucsmás paraszt, 1929 k.
p. p. 68×47 cm
j. j. l.
Kovács György tulajdona
Marosvásárhely

650. Férfi arckép, 1929
p. p. 75×55 cm
j. j. l. 1929
Bánffy István tulajdona
Kolozsvár

651. Csavargók, 1929 k.
p. p. 45×32 cm
j. j. l.
Canjevac Sarlote tulajdona
Újvidék

652. Virág cserépben, 1929
p. p. 72×50 cm
j. j. l.
Andrije Ognjanovica tulajdona
Újvidék

653. Csónakázók, 1929 k.
p. p. 29×42 cm
j. j. l.
Ferencz Nándor tulajdona
Vaskút

654. Imádkozó parasztasszony, 1929 k.
p. p. 57,5×43,5 cm
j. j. l.
Dr. Bánáti Péterné tulajdona
Budapest

655. Hegyi táj, 1929 k.
p. p. 50×69,5 cm
j. j. l.
Kristó Nagy István tulajdona
Budapest

656. Bokályos csendélet, 1929
p. p. 50×43 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

657. Tóparti házak, 1929 k.
p. p. 30×36 cm
j. n.
Dr. Kocsis Ferenc tulajdona
Abony

658. Patakpart, 1929 k.
p. p. 52×66 cm
j. k. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

659. Tormaleveles csendélet, 1929 k.
p. p. 60×76 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

660. Patak az erdőben, 1929 k.
p. p. 42×57 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona

661. Férfi arckép (Argintaru költő arcképe), 1929
p. p. 67,6×51,1 cm
j. j. l. 1929
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: M. A. 3455

662. Máramarosi paraszt arcképe, 1929
p. p. 73,5×53,5 cm
j. k. l. 1929
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 1041

663. Női akt, 1929
p. p. 70×52 cm
j. k. l. 1929
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 851

664. Férfi arckép, 1929
p. p. 69,7×50,3 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: M. A. 4146

665. Tehén a hegyek között, 1930 után
p. p. 29×42,5 cm
j. n.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

666. Kapás asszonyok, 1930 k.
p. p. 32×44,5 cm
j. b. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

667. Erdőnyiladékban legelő tehenek, 1930 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

668. Erdőszélen, 1930
p. p. 32×45 cm
j. b. l.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

669. Gyilkos-tó, 1930 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum tulajdona
Baja

670. Nő korsóval, 1930 k.
p. p. 70,5×51 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 62.34 T

671. Önarckép (III.), 1930 k.
p. p. 43×33 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

672. Pisti, 1930
p. p. 44×32 cm
j. j. l. 1930
Krammer József tulajdona
Baja

673. Tájkép vízzel, 1930 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

674. Naspolyás csendélet, 1930 k.
p. p. 44,5×58 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

675. Virágcsendélet, 1930 k.
p. p. 44×61,5 cm
j. k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

676. Legelő birkák, 1930-as évek eleje
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

677. Fűzfák, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. j. l. Nagy István
Szabadkai Városi Múzeum tulajdona

678. Falusi templomtorony, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. j. l. Nagy István
Szabadkai Városi Múzeum tulajdona

679. Falusi utca, 1930 k.
p. p. 62×42 cm
j. j. l.
Varga Imre tulajdona
Szabadka

680. Vizet ivó kislány, 1930
p. p. 45×58 cm
j. j. l.
Zrenjanini Múzeum tulajdona

681. Ház a dombon, 1930 k.
p. p. 45×31 cm
j. j. f.
Herczeg János tulajdona
Zombor

682. Gyilkos-tó, 1930 k.
p. p. 38×30 cm
j. j. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

683. Patak, 1930 k.
p. p. 44×31 cm
j. b. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

684. Parasztfej, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. b. l.
Zvojina Hilkene Marije tulajdona
Zombor

685. Anya gyermekével II., 1930 k.
p. p. 44×32 cm
j. j. l.
Herczeg János tulajdona
Zombor

686. Fehérruhás leány, 1930 k.
p. p. 45×32 cm
j. j. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

687. Szénaboglyák, 1930 k.
p. p. 87×71 cm
j. j. l.
Kántor Jolán tulajdona
Zombor

688. Faluvégen, 1930 k.
p. p. 44×30 cm
j. j. l.
Jertus Gombos-Dobokay tulajdona
Zombor

689. Falusi utca, 1930 k.
p. p. 62×42 cm
j. j. l.
Varga Imre tulajdona
Szabadka

690. Menyecske, 1930 k.
p. p. 50×70 cm
j. j. l.
Borbély Katalin tulajdona
Újvidék

691. Csángóleány, 1930 k.
p. p. 44×63 cm
j. j. l.
Borbély Katalin tulajdona
Újvidék

692. Napraforgós csendélet, 1930 k.
p. p. 70×60 cm
j. b. l.
Dr. Jancsin József tulajdona
Baja

693. Virágcsendélet, 1930 k.
p. p. 65×60 cm
j. j. l.
Jancsin József tulajdona
Baja

694. Ökrökkel szántó parasztok, 1930 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

695. Virág vázában, 1930 k.
p. p. 51×70 cm
j. k. l.
Herczeg János tulajdona
Zombor

696. Tökvirág-csendélet, 1930 k.
p. p. 44×58 cm
j. j. l.
Dr. Meződy Frigyes tulajdona
Baja

697. Narancsos menyecske, 1930
p. p. 68×50 cm
j. n.
Kartschmaroff Lóránd tulajdona
Budapest

698. Krizanténum, 1930 k.
p. p. 62×44,5 cm
j. j. l.
Epres Tibor tulajdona
Sóskút

699. Két kopár fa két házzal, 1930 k.
p. p. 30×42 cm
j. j. f.
Dr. László Gyula tulajdona
Budapest

700. Mosolygó öregasszony, 1930
p. p. 49×33 cm
j. b. l.
Dr. Cserveny Antal tulajdona
Budapest

701. Pandúr-szigeti házak, 1930 k.
p. p. 30×44 cm
j. j. l.
Baja Városi Tanács tulajdona

702. Piros bimbós virágcsendélet, 1930 k.
p. p. 44×61,5 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

703. Hartai paraszt pipával, 1930 k.
p. p. 55×50 cm
j. n.
Czompó Józsefné tulajdona
Baja

704. Tehén a borjával, 1930 k.
p. p. 30×43 cm
j. n.
Román Edit tulajdona
Bukarest

705. Dália csendélet, 1930 k.
p. p. 62×64 cm
j. n.
Recske Ilona tulajdona
Baja

706. Pisti fiam, 1931
p. p. 42×58,5 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

707. Pisti fiam, 1931
p. p. 31×44 cm
j. j. k.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

708. Hartai tó, 1931
p. p. 18,5×23 cm
j. j. l.

Petrásy Zoltán tulajdona
Budapest

709. Sugovica-part, 1931 k.
p. p. 33,5×44 cm
j. f. l.
Lakatos Gyula tulajdona
Budapest

710. Barkás csendélet, 1931
p. p. 83,5×63 cm
j. j. l.
Dr. Albert Józsefné tulajdona
Lengyeltóti

711. Legelő lovak, 1932 k.
p. p. 30,5×44,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

712. Tehenek, 1932 k.
p. p. 30×42 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

713. Hegyek, 1932 k.
p. p. 32×44 cm
j. b. l.
Krammer József tulajdona
Baja

714. Szakadék, 1932 k.
p. p. 44,7×31,5 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 7247

715. Tisztás tehénnel, 1932 k.
p. p. 44,2×31,5 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 7249

716. Legelésző lovak, 1932
p. p. 31,5×42,5 cm
j. n..
MNG. Ltsz.: 57.96 T

717. Virágcsendélet, 1932
p. p. 43×61,5 cm
j. j. k.
MNG. Ltsz.: F. K. 9916

718. Virágcsendélet, 1932
p. k. 50×73 cm
j. n.
MNG. Ltsz.: F. K. 10.125

719. Iskolás fiú, 1932 k.
p. p. 52×44 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 8945

720. Menyecske arcképe, 1932 k.
p. p. 66×58 cm
j. j. l.
Lendvay Teréz tulajdona
Baja

721. Gyimesi táj két birkával, 1932 k.
p. p. 44×63 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

722. Két ló, 1932 k.
p. p. 32×46 cm
j. j. l.
Dr. Osváth Péter tulajdona
Budapest

723. Erdei patak, 1932 k.
p. p. 43×62 cm
j. j. l.
Kolozsvári Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: M. A. 2484

724. Csendélet, 1932 k.
p. p. 48×44 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

725. Legelő birkák, 1933 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

726. Sárga tehenek, 1933. k.
p. p. 30×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

727. Vörös tehenek, 1933 k.
p. p. 30×45 cm
j. k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

728. Szürke tehenek, 1932 k.
p. p. 30×42 cm
j. j. l. és k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

729. Virágcsendélet, 1933
p. p. 45×64 cm
j. n.
Türr István Múzeum
Baja

730. Tanya boglyákkal, 1933 k.
p. p. 31×45 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

731. Lovak csikóval, 1933 k.
p. p. 31×45 cm
j. j. l. (kétszer is)
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

732. Juhok őszi tájban, 1933 k.
p. p. 31×44,5 cm
j. j. l. (kétszer is)
özv. Tatar Coriolanné tulajdona
Kolozsvár

733. Hegycsúcs, 1933 k.
p. p. 32×45 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

734. Női arckép, 1933
p. p. 47×44 cm
j. j. f.
Paál József tulajdona
Budapest

735. Legelő birkák, 1933 k.
p. p. 32×44 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

736. Hóolvadás, 1933 k.
p. p. 45×61,5 cm
j. j. l.
Dr. Albert Józsefné tulajdona
Lengyeltóti

737. Dombos táj, legelésző állatokkal, 1934 k.
p. p. 30×45 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

738. Bogárhátú hegyek, 1934 k.
p. p. 44,3×30,2 cm
j. j. l.
dr. Pogány Imréné tulajdona
Budapest

739. Nő sarlóval, 1934 k.
p. p. 80×60 cm
j. j. l.
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

740. A. Pethróczi portréja, 1934
p. p. 59×76 cm
j. b. l.
Katarine Gömöri tulajdona
Vrbas

741. Nő virágcsokorral, 1934 k.
p. p. 68,5×52 cm
j. j. l.
Dr. Juhász László tulajdona
Baja

742. Tájkép két lóval, 1934 k.
p. p. 29,8×44 cm

j. j. l.
Dr. Záhony Imréné tulajdona
Budapest

743. Dr. Aszalós Imre arcképe, 1935
p. p. 49×35 cm
j. j. f. 1935
Aszalós Endre tulajdona
Budapest

744. Önarckép (IV.), 1936
p. p. 63×48 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

745. Kalapos kisfiú, 1935
p. p. 72×51,5 cm
j. j. l.
Vondra Ottóné tulajdona
Budapest.

746. Lovak a vízparton, 1936
p. p. 31×44 cm
j. b. l.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

747. Tehenek a domboldalon, 1925 k.
p. p. 31×44 cm
j. j. l.
Dr. Rácz István tulajdona
Budapest

748. Tájkép juhokkal, 1935 k.
p. p. 43,8×30 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: F. K. 9915

CERUZA

1. Férfi arckép (Nagy Imre arcképe), 1899 k.
ceruza, 105×72 cm
j. j. l. 1899
Dr. Nagy András tulajdona
Csikszentkirály

2. Női akt oldalnézetben, 1899
ceruza, p. 62×48 cm
j. j. l. N. I. Páris 1899
Csikszeredai Múzeum tulajdona

3. Női arckép (Nagy Imréné arcképe), 1899 k.
ceruza, 77×51,5 cm
j. j. l.
Dr. Nagy András, Csikszentkirály

4. Férfi tanulmányfej, 1900
ceruza, 33×25,5 cm
j. n.
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

5. Ház kerítéssel, 1903
ceruza, 13,6×19,2 cm
j. j. l. 1903
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

6. Kert, 1903 k.
ceruza, p. 19×24 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

7. Cvikkeres férfi mellképe, 1905
ceruza, 23×21 cm
j. j. l. 1905
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

8. Női arckép (Nagy Rozália?), 1905
ceruza, 31×25 cm
j. n.
Leew, Hans tulajdona
Kolozsvár

9. Merengő öreg ember, 1908 k.
ceruza, 28×20 cm
j. n.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

10. Olvasó öregember, 1908 k.
ceruza, 28×20 cm
j. n.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

11. Pipázó öregember, 1908 k.
ceruza, 28×20 cm
j. n.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

12. Házbütük, 1908 k.
ceruza, p. 11×15,5 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

13. Házak, 1908
ceruza, 11×15,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

14. Fejkendős öregasszony, 1908
ceruza, 16×10,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

15. Falusi öreg bácsi, 1908
ceruza, 18×24 cm
j. j. l.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

16. Könyöklő nő, 1908
ceruza+kréta, 16×11,5 cm
j. n.
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

17. Székely menyecske, 1908
ceruza, 16×11 cm
j. j. l. 1908
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

18. Anyám és én, 1908
ceruza, p. 16,5×23,5 cm
j. j. l. 1908
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

19. Édesanyám, 1908
ceruza, p. 18×12 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

20. Székely leányka, 1910 k.
ceruza, 15,5×11,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

21. Munkában, 1910 k.
ceruza, 14×12 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

22. Kocsmaasztalnál, 1911
ceruza, 13×8,8 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

23. Fiúfej (Nagy Antal), 1912
ceruza, 14,6×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

24. Fák a kertben, 1912
ceruza és szén, 11×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

25. Kert, 1912
ceruza, 19×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

26. Falu a hegyek alján, 1912
ceruza, 14×19 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

27. Ülő fiú, 1912
ceruza, 19×15 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

28. Olvasó fiatal nő, 1912
ceruza, 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

29. Ülő kalapos fiú, 1912
ceruza, 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

30. Falusi utca, 1912
ceruza, 10×14,7 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

31. Gyermek-portré profilból, 1912
ceruza, 16×10 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

32. Alvó kisfiú, 1912
ceruza, 10×14,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

33. Önarckép, 1912
ceruza, 15×11,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

34. Szomorúfűz temetővel, 1912 k.
ceruza, 21,5×30,5 cm
j. j. f.
Krammer József tulajdona
Baja

35. Olvasó férfi, 1912 k.
ceruza, 15×11 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

36. Patakpart, 1912
ceruza, 13×22 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

37. Táj templommal, 1912
ceruza, 14×21 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

38. Virágok vázában, 1912
ceruza, 14,5×11 cm
j. j. l. 1912
Krammer József tulajdona
Baja

39. Koszorúba font hajú leány, 1912 k.
ceruza, 30,5×21 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

40. Nagy Antal alszik asztalra borulva, 1912
ceruza, 12×16 cm
j. j. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

41. Utcarészlet, 1912 k.
ceruza, 12×15,5 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

42. Útszéli keresztfa, 1912
ceruza, 11,8×16,3 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

43. Határban, 1912
ceruza, 10,4×13,8 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum tulajdona
Pécs

44. Kacsák, 1912
ceruza, 9,5×14 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

45. Tányérsapkás fiú, 1912
ceruza, 15×11 cm
j. j. l. 1912
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

46. Erdélyi dombok fákkal, 1912
ceruza, 11×16 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

47. Erdő, 1912
ceruza, 10,5×15 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

48. Ajtóban, 1912
ceruza, 13,5×20,5 cm
j. j. l. 1912
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

49. Férfi arckép, 1913
ceruza, 17,2×10,6 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

50. Erdő szélén, 1913
ceruza, 13×21,6 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

51. Zsindelyes ház, 1913
ceruza, 10,7×14,5 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

52. Csikmindszenti részlet I., 1913
ceruza, 11×14,5 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

53. Csikmindszenti részlet II., 1913
ceruza, 11×14,5 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

54. Falusi részlet, 1913
ceruza, 15×21,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

55. Falu a hegy lábánál, 1913
ceruza, 13×19 cm
j. j. l. 1913
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

56. Faluvége, 1913
ceruza, 14,7×22 cm
j. j. l. 1913
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

57. Legelő juhok, 1913
ceruza, 10×17 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

58. Falusi ház, 1913
ceruza, 14,5×21,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

59. Udvar, 1913
ceruza, 15×22 cm
j. j. l.

Krammer József tulajdona
Baja

60. Kertvége, 1913
ceruza, 14×19 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

61. Tehén, 1913
ceruza, 10×17 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

62. Fekvő tehenek, 1913
ceruza, 10×17 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

63. Kazlak a réten, 1914 k.
ceruza, 11,5×19 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

64. Gyermek, 1914
ceruza, 21×12 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

65. Levelet író katona, 1914 k.
ceruza, 22×14 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

66. Udvar, 1914
ceruza, 10,5×15 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

67. Házcsoport, 1914 k.
ceruza, 24×31,4 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

68. Baka, 1915
ceruza, szén, 46×32 cm
j. j. l. 1915
Krammer József tulajdona
Baja

69. Férfi, 1915
ceruza, 22×13 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

70. Újonc, 1915
ceruza, 26,5×16,5 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

71. Gyermek-portré, 1915
ceruza, 35×25,5 cm
j. j. l. 1915
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

72. Cigarettázó katona, 1916
ceruza, 31,5×24 cm
j. j. l. 1916
Krammer József tulajdona
Baja

73. Katona, 1916
ceruza, 21,5×14 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

74. Pipázó baka, 1916
ceruza, 23,5×16,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

75. Olesini lakásom, 1916
ceruza, 15,5×22,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

76. Kádár Péter, 1916
ceruza, 23,5×15 cm
j. n.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

77. Nagy Gizike arcképe, 1916
ceruza, 37,5×27 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

78. Játszó kislány, 1916
ceruza, 36,5×26 cm
j. j. l. 1916
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

79. Nagy Rozália arcképe, 1916
ceruza, 30,5×21 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

80. Lovasok felvonulása, 1916 k.
ceruza, 24,5×31,3 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

81. Tábori távbeszélő, 1916
ceruza, 19,5×24 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

82. Galíciai táj, 1916
ceruza, 16×23,7 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

83. Hunyorító fiú, 1916
ceruza, 17×13,4 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

84. Katonafej, 1916
ceruza, 23×16 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

85. Ülő tiszt, 1916
ceruza, 22,7×13,6 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

86. Bástya, 1917
ceruza, 21×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

87. Kisgyermek, 1917
ceruza, 29×21 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

88. Varró gyermek, 1917 k.
ceruza, 18×15 cm
j. j. l.
Dr. Bakonyi Péter tulajdona
Baja

89. Honvéd kovács, 1917 k.
ceruza, 23,2×15,8 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

90. Mindszenti falurészlet, 1918
ceruza, 16,5×22 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

91. Keresztényfalvi székely katona, 1918
ceruza, 22,5×16,5 cm
j. j. l.
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

92. Csikmindszenti utcarészlet, 1918
ceruza, 16×31,5 cm

j. j. l. 1918
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

93. Katonafej, 1918
ceruza, 23×17,5 cm
j. j. l. 1918
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

94. Öreg katona profilból, 1918
ceruza és szén, 22×16 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

95. Fogoly katona, 1918
ceruza, 26×21 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

96. Édesanyám, 1918
ceruza, 22×16,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

97. Öcsém kislánya, 1918
ceruza, 21,5×15,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

98. Katona portré III., 1918
ceruza, 16×22 cm
j. j. l.
Zombori Városi Múzeum tulajdona

99. Katona portré IV., 1918
ceruza, 16×22 cm
j. j. l.
Zombori Városi Múzeum tulajdona

100. Bámészkodó katona, 1918
ceruza, 26×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

101. Öreg katonafej, 1918
ceruza, 22×16,5 cm
j. j. l. 1918
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

102. Faluvége házzal, 1919
ceruza, 14×19 cm
j. j. l. 1919
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

103. Pihenő tehén, 1919
ceruza, 10,5×17 cm
j. j. l. 1919
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

SZÉNRAJZ

1. Férfi tanulmányfej, 1895 k.
szénrajz, 42×28 cm
j. n.
Hollósi István tulajdona
Baja

2. Nagy Ferenc arcképe, 1890—1900 között
szén, rajzlap, 55×44,7 cm
jelzés letörölve
özv. Nagy Ferencné tulajdona
Csikmindszent

3. Udvar, 1900 k.
sz. p. 28×16 cm
j. j. l.
Dr. Bálint Eszter tulajdona
Budapest

4. Női arckép (tanulmány), 1902 k.
szén, p. 45×30 cm
j. j. l.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

5. Női portré, 1902
szén, 61×47 cm
j. n.
Gondos István tulajdona
Gyergyószentmiklós

6. Nagy Rozália arcképe 3 éves korában, 1903
szén, p. 28×19 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

7. Édesanyám, 1903 k.
szén és ceruza, 46×36 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

8. Édesanyám, 1904 k.
szén-paszt. 51×41 cm
j. n.
Berényi M. tulajdona
Baja

9. Kárpáti János arcképe, 1904
szén, p. 63×46 cm
j. j. l. 1904
József Attila Múzeum tulajdona

10. Kárpáti Jánosné arcképe, 1904
szén, p. 63×46 cm
j. j. l. 1904
József Attila Múzeum tulajdona

11. Gróff Gyula arcképe, 1904
szén, p. 53×43,4 cm
j. j. l. 1904
Gróff Gyula tulajdona
Budapest

12. Férfi-portré, 1904
szén és kréta, 62×48 cm
j. j. l. 1904
Gondos István tulajdona
Gyergyószentmiklós

13. Oldalt ülő kislány, 1905 k.
szén, p. 43,5×29 cm
j. n.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

14. Ülő parasztfiú, 1905
szén, p. 42×23 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

15. Női portré (Hozó Jánosné, Lánczky Emma arcképe), 1905
szén, p. 65×46 cm
j. j. l.
Újlaki András tulajdona
Csikszereda

16. Férfi-portré (Hozó János arcképe), 1905
szén, p. 65×46 cm
j. j. l.
Újlaki András tulajdona
Csikszereda

17. A legkisebbik fiútestvérem, 1905
szén, p. 46×39 cm
j. j. l. 1905
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

18. Női arckép, 1905
szén, p. 32×23 cm
j. n.
Loew, Hans tulajdona
Kolozsvár

19. Harmónium előtt, 1906
szén, p. 35×23 cm
j. b. l. 1906
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

20. Fiatal nő (tanulmányfej), 1906 k.
szén, p. 47×30 cm
j. b. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

21. Cilinderes férfi arckép, 1906
szén, p. 63×42 cm
j. j. l. 1906
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

22. Baka Ilona arcképe, 1906
szén, p. 63,5×42,5 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

23. Szabó Ilona és Antal arcképe, 1906
szén, k. 42×53,5 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

24. Kalapos női arckép, 1906 k.
szén, p. 63×41 cm
j. j. l.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

25. ifj. Szabó Antal arcképe, 1906 k.
szén, k. (fénykép után) 64×43 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

26. id. Szabó Antal arcképe, 1906 k.
szén, k. 41×28 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

27. Szabó Antal arcképe, 1906
szén k. és fehér kréta, 63×43 cm
j. j. f.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

28. Édesanyám portréja, 1907 k.
sz. p. 45×34 cm
j. j. l.
Hanke Arthur tulajdona
Brassó

29. Két domb között, 1907
szén, p. 15,4×21,8 cm
j. j. l. 1907
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

30. Vázlat kompozícióra, 1907
szén, p. 24,3×31,2 cm
j. j. l. 1907
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

31. Szabó Ilona gyermekkori portréja, 1907 k.
szén, p. 49,5×35 cm
j. n.
Debreczeny Károly tulajdona
Kolozsvár

32. Pendelyes ülő gyermek, 1908
szén és kréta, 19,1×25,6 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

33. Gyermek tállal, 1908
szén, pasztell, 17×30 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

34. Női arckép, 1908 k.
szén, p. 45×31 cm
j. j. l.
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

35. Lámpánál olvasó öregasszony (anyja), 1908
szén, p. 26×17 cm
j. j. l. N. I. 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

36. Pihenő birka, 1908
szén, p. 16×25 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

37. Játszó gyerekek, 1908
szén, p. 24×31 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

38. Ülő kisleány, 1908
szén, kréta, 19×26 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

39. Búsuló katona, 1908
szén, kréta, 15,5×24 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

40. Édesanyám, 1908
szén, p. 26×17 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

41. Anyám, 1908
szén, p. 16×10,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

42. Kendős öregasszony I., 1908
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

43. Kendős öregasszony II., 1908
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

44. Siető öregasszony, 1908
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

45. Anya, 1908
szén, p. 12×18 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

46. Öregasszony profilja, 1908
szén, p. 16×11,5 cm ..
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

47. Tájkép fákkal és házakkal, 1908 k.
szén, p. 19×23 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

48. Kucsmás férfi, 1908 k.
szén, p. 30×22 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

49. Tanya éjjel, 1908 k.
szén, 18×30,8 cm
j. j. l. 190...
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

50. Tanya fával, 1908
szén, p. 25,5×29 cm
j. j. l. 1908
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

51. Anyám munka közben, 1908
szén, kréta, p. 31×36,5 cm
j. j. l. 1908
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

52. Kislány arcképe, 1908 k.
szénrajz, 62×47,7 cm
j. n.
Kovács Imre tulajdona
Csikszentkirály

53. Gyermek-portré (Kovács Gizella 9 éves korában), 1909
szén, p. 61×48 cm
j. j. l.
Kovács Irma tulajdona
Csikszereda

54. László Ferencné portréja, 1910
szén és fehér kréta, 51×41 cm
j. j. l. N.I. 1910

László Antal tulajdona
Gyergyószentmiklós

55. László Ferenc portréja, 1910
szén és fehér kréta, 51×41 cm
j. j. l. N. I. 1910
László Antal tulajdona
Gyergyószentmiklós

56. Asszony kendővel, 1910
szén, p. 20,8×14,2 cm
j. j. l. 1910
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

57. Pásztor, 1910
szén, p. 21,4×14,2 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

58. Nagy Antal gyermekkorában, 1910
szén, p. 30,5×21 cm
j. j. l. 1910
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

59. Juhok, 1910
szén, p. 12,5×19,7 cm
j. j. l. 1910
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

60. Zöldséges kert, 1910 k.
szén, p. 29,7×44,2 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 847

61. Útkövezők, 1910 k.
szén, p. 23×19 cm
j. j. l. 1911
Krammer József tulajdona
Baja

62. Fenyőfák (vázlat), 1910 k.
szén, p. 22,5×30,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

63. Kőtörők, 1910
szén, p. 19,5×29,5 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

64. Gyimesi házak, 1910 k.
szén, p. 30×43 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

65. Fuvarosok, 1911
szén, p. 21,8×31,2 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

66. Fiume (mólónál), 1911
szén, p. 23×32 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

67. Fiumei táj, 1911
szén, p. 21,7×30 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

68. Ház kerítéssel, 1911
szén, p. 15×22 cm
j. j. l. 1911
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

69. Fiume (kikötőnegyed), 1911
szén, p. 24×31,7 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

70. Fiume (hajók), 1911
szén, p. 24×32 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

71. Utcán, 1911
szén, p. 32×24 cm
j. j. l. 1911
Krammer József tulajdona
Baja

72. Pihenő ökrök, 1911
szén, p. 22×31 cm
j. j. l. 1911
Krammer József tulajdona
Baja

73. Kocsmában, 1911
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1911
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

74. Bajuszos önarckép, 1911
szén, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1911
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

75. Katonák az ablak előtt, 1911
szén, p. 15,9×11,4 cm
j. j. l. 1911
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

76. Leányfej, 1911
szén, p. 47,5×31,5 cm
j. b. l. 1911
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

77. Vízimalom, 1911
szén, p. 31×44 cm
j. j. l. 1911
Szakács Gézáné tulajdona
Csikszentlélek

78. Kisváros, 1911
szén, kréta, 30×43 cm
j. j. l. 1911
Moldován István tulajdona
Budapest

79. Ház a falu végén, 1912
szén, kréta, 11,6×15,5 cm
j. b. l. 1912
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

80. Játszó gyermek, 1912
szén, p. 20,8×13,8 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

81. Széken ülő kisfiú, 1912
szén, 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

82. Egyedülálló fa, 1912
szén, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

83. Kazlak, 1912
szén, p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

84. Utca virágzó fákkal, 1912
szén, p. 11,5×15,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

85. Női arckép, 1912
szén, p. 13,5×10,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

86. Gyermek-portré, 1912
szén, p. 13,8×11,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

87. Alvó gyermek, 1912
szén, p. 15,3×10,8 cm

j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

88. Téli táj karámmal, 1912
szén, p. 15×21,7 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

89. Tájkép a csikmindszenti templommal, 1912
szén, p. 16,7×25,2 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

90. Kucsmás öreg székely, 1912
szén, p. 18×13 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

91. Anya gyermekkel, 1912
szén, p. 21×13,7 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

92. Olvasó lány, 1912
szén, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

93. Falusi udvar, 1912
szén, p. 11,7×15,6 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

94. Falurészlet, 1913 k.
szén, p. 22×29,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

95. Házak a domb mellett, 1913
szén, p. 31,2×43,5 cm
j. j. l. 1913
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

96. Tájkép (vázlat), 1913
szén, p. 30,5×43,5 cm
j. j. l. 1913
Krammer József tulajdona
Baja

97. Legelő birkák a Gyimesben, 1913
szén, p. 13,5×21,5 cm
j. j. l. 1913
Dr. Aszalós Imre tulajdona
Baja

98. Falusi utca, 1913
szén, 10,9×15 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

99. Kert, 1913
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. j. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 847

100. Kazlak, 1913
szén, p. 15,5×22 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 1914–500

101. Csendélet, 1914
szén, p. 14,5×23 cm
j. j. f. 1914
Dr. Aszalós Imre tulajdona
Baja

102. Anyám szobája, 1914
szén, p. 29×39 cm
j. j. f. 1914
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

103. Édesanyám, 1914
szén, p. 31,5×22,5 cm
j. j. l. 1914
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

104. Imádkozó öregasszony, 1914
szén, p. 30,2×27,5 cm
j. j. f. 1914
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

105. Alföldi tanya, 1914 k.
szén, p. 30,5×44 cm
j. j. l.
Bocskor Antalné tulajdona
Brassó

106. Parasztudvar télen, 1914
szén, kréta, 29,5×40 cm
j. j. l. 1914
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

107. Falu végén, 1914
szén, p. 22,3×35 cm
j. j. l. 1914
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

108. Fiatal nő portréja, 1914
szén, p. 48×31 cm
j. b. l. 1914
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

109. Töprengő asszony, 1914
szén, p. 18,5×12,5 cm
j. j. l. 1914
MNG. Ltsz.: 10119

110. Homokbánya, 1914
szén, p. 22×31 cm
j. j. l. 1914
Gyapay József tulajdona
Baja

111. Fiatal katona, 1914 k.
szén, p. 49×32 cm
j. j. l.
Nagy István tulajdona
Kolozsvár

112. Gyimesi táj, 1914
szén, karton, 28,5×39 cm
j. j. l.
Maász Sándor tulajdona
Marosvásárhely

113. Bekerített udvar, 1915
szén, p. 12,5×19,7 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

114. Kert a ház előtt, 1915
szén, p. 10,9×15,4 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

115. Anyám hátrakötött fejkendőben, 1915
szén, p. 44×30 cm
j. b. f. 1915
Véber Károly tulajdona
Budapest

116. Ferenc bátyám, 1915
szén, kréta, p. 30×20,5 cm
j. j. l. 1915
Véber Károly tulajdona
Budapest

117. Férfi portré, 1915
szén, kréta, 56×45 cm
j. j. l. 1915
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 1097

118. Édesanyám profilból, 1915
szén, 15,2×11,2 cm
j. k. j. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

119. Anyám bekecsben, 1915
szén, p. 15,2×11,2 cm
j. j. k. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

120. Kisfiú, 1915
szén, ceruza, p. 30×21 cm
j. j. l.

Dani János tulajdona
Kolozsvár

121. Baka, 1915
szén és ceruza, p. 46×32 cm
j. j. f. 1915
Krammer József tulajdona
Baja

122. Sisakos katonafej, 1915
szén, p. 44,5×32 cm
j. j. l. 1915
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

123. Parasztember, 1915
szén, p. 45×30 cm
j. j. l. 1915
Krammer József tulajdona
Baja

124. Péter öcsém, 1915
szén, p. 30×22,5 cm
j. j. l. 1915
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

125. Pihenő kalapos férfi, 1916
szén, p. 18×26,8 cm
j. j. l. 1916
Glücks Ferenc tulajdona
Baja

126. Gazdasági udvar, 1916
szén, p. 19,5×28 cm
j. j. l. 1916
Krammer József tulajdona
Baja

127. Romok, 1916 k.
szén, p. 18,5×23,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

128. Asztal mellett pihenő bakák, 1916 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
Moholy Múzeum tulajdona

129. Parasztlegény kalapban, 1916
szén, p. 37×28 cm
j. j. f. 1916
MNG. Ltsz.: 10095

130. Öregasszony, 1916
szén, p. 21,6×14,2 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

131. Szalmatetős ház, 1916
szén, p. 14×21,1 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

132. Szerb paraszt, 1916
szén, p. 21,6×14,1 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

133. Galíciai parasztasszony, 1916
szén, p. 21×14 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

134. Gyermek-portré, 1916
szén, p. 30,5×21,2 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

135. Tiszt portréja, 1916
szén, p. 21,5×14,2 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

136. Katonafej, 1916
szén, p. 27×19 cm
j. j. l. 1916
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

137. 24-es baka, 1916
szén, p. 22,5×18,5 cm
j. j. l. 1916
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

138. Katonafej, 1917
szén, p. 30×22 cm
j. j. l. 1917
Krammer József tulajdona
Baja

139. Fák, házak, 1917
szén, p. 20×28 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

140. Ház ligetben, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

141. Híd, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. j. l. 1917
Krammer József tulajdona
Baja

142. Öregember, 1917
szén, p. 30,5×12,2 cm
j. j. l. 1917
MNG. Ltsz.: 5756

143. Édesanyám, 1917
szén, p. 43,2×30,5 cm
j. j. l. 1917
MNG. Ltsz.: 57.31

144. Figyelő katona, 1917
szén, p. 30×22 cm
j. j. f. 1917
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

145. Elhagyott tanya, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. n.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

146. Katonafej, 1917
szén, p. 31×22 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

147. Erdélyi ház, 1917
szén, paszt. p. 25×32,5 cm
j. j. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

148. Kendős öregasszony, 1917
szén, p. 20,7×14 cm
j. j. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

149. Kalapos férfifej, 1917
szén, kréta, p. 31×23 cm
j. b. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

150. Bajuszos katonafej, 1917
szén, kréta, p. 31,7×22,8 cm
j. b. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

151. Kendős női fej, 1917
szén, p. 31,7×23 cm
j. j. l. 1917
Dr. Kürtös Sándorné tulajdona
Budapest

152. Kendős parasztasszony, 1917
szén, p. 31×23 cm
j. j. l.
Kürtös Csaba tulajdona
Budapest

153. Falusi utca, 1917
szén, p. 33×42,8 cm
j. j. l. 1917
Pogány Imre tulajdona
Budapest

154. Falurészlet alakkal, 1917 k.
szén, p. 14×21 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

155. Egyenruhában, 1917
szén, p. 30×22,1 cm
j. j. l. 1917
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 740

156. Bekerített kert, 1917 k.
szén, p. 15×22 cm
j. j. f.
Kovács László tulajdona
Marosvásárhely

157. Falusi udvar, 1917
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Dr. Nádor Ervinné tulajdona
Baja

158. Patakpart két házzal, 1917
szén, p. 20,8×29 cm
j. j. l. 1917
Kovács Ernőné tulajdona
Budapest

159. Fenyőfák az erdő szélén, 1917
szén és pasztell, 22×29,8 cm
j. j. l. 1917
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

160. Falusi udvar, 1918 k.
szén, p. 22×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

161. Csűrös házak, 1918 k.
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

162. Visegrád vára, 1918
szén, p. 32×26 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

163. Kunyhó fákkal és kazallal, 1918
szén, p. 24×31 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

164. Katonaszakács, 1918
szén, p. 29,5×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

165. Katona-portré, 1918
szén, p. 26×21,3
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

166. Köpenyes katona, 1918
szén és ceruza, 22×16 cm
j. k. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

167. Katona ingben, 1918
szén, p. 26,1×21,1 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

168. Festő, 1918
szén, p. 29,5×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

169. Virágzó fák, 1918
szén, p. 21,4×14,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

170. Bamba katona, 1918
szén, p. 29,5×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

171. Lövészárokban, 1918
szén, p. 29,5×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

172. Hunyorgató, 1918
szén, p. 26×21,5 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

173. Bajuszos katona I., 1918
szén, p. 26×21,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

174. Pihenő baka, 1918
szén, p. 21,5×15,5 cm
j. j. f. 1918
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

175. Kertrészlet, 1918
szén, p. 33×43,8 cm
j. j. f.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 563

176. Várakozó katonák, 1918 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
L.tsz.: 831

177. Férfi arckép, 1918
szén, p. 47×31 cm
j. j. f. 1918
Radnai Béláné tulajdona
Budapest

178. Kertvége, 1918 k.
szén, p. 22,5×31,5 cm
j. j. l.
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

179. Régi ház, 1918 k.
szén, p. 14×21,5 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

180. Édesanyám, 1918 k.
szén, p. 42,8×30 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

181. Falusi utca, 1918
szén, p. 28,8×42,8 cm
j. b. l. 1918
Ágoston István tulajdona
Budapest

182. Katonafej, 1918
szén, kréta, 25,5×19,7 cm
j. b. l. 1918
János Pál tulajdona
Csikszereda

183. Katona puskával, 1918
szén, p. 40×30 cm
j. b. l. 1918
Kartschmaroff Lóránd tulajdona
Budapest

184. Katona, 1918
szén, p. 29×20,8 cm
j. j. f. 1918
Pionír-ház
Csikszereda

185. Huszárfej, 1918
szén, p. 44×30,5 cm
j. j. f. 1918
Brock Oszkárné tulajdona
Budapest

186. Fronton, 1918 k.
szén, p. 46×30 cm
j. j. l.
Girardi Kornél tulajdona
Hága

187. Katonafej, 1918
szén, p. 47×30,5 cm
j. n.
Dr. Csuják Ferenc tulajdona
Baja

188. Tanulmányfej, 1918
szén, p. 30,6×22,4 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57.51

189. Édesanyám, 1919
szén, p. 21,4×15,6 cm
j. j. f. 1919
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

190. Havas falusi utca, 1919 k.
szén, p. 30×43 cm
j. j. l.
Dr. Margittai István tulajdona
Budapest

191. Havas táj, 1919
szén, p. 11×19 cm
j. j. l. 1919
Nagy Tiborné tulajdona
Kolozsvár

192. Akttanulmány, 1919
szén, p. 48,5×34 cm
j. j. l. 1919
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

193. Önarckép, 1919
szén, p. 15,8×14,1 cm
j. j. l. 1919
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

194. Tájkép, 1919
szén, p. 27×38,5 cm
j. j. f.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 973

195. Szentgyörgyi István színművész arcképe, 1919
szén, kréta p. 30×22 cm
j. j. f. 1919
Nagy István színész tulajdona
Budapest

196. Utca fákkal, 1919 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

197. Vonaton beszélgetők, 1919
szén, p. 22×16,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

198. Beszélgető asszonyok, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

199. Falusi temető, 1920 k.
szén, p. 28×41 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

200. Kalapos fiú, 1920
szén, p. 30×20 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

201. Ülő nő, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

202. Temető, 1920-as évek második fele
szén, pasztell, p., 40,5×49 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

203. Házak, 1920
szén, p. kréta 31,5×45,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

204. Fehér falú házak, 1920
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

205. Anya és gyermeke, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

206. Leány, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

207. Unatkozó parasztfiúk, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

208. Legelésző lovak, 1920 k.
szén, p. 29,5×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

209. Posztógyár Baján, 1920
szén, p. 31×40 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

210. Pajtások, 1920
szén, p. 38×28 cm
j. j. f. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

211. Öreg kútágas, 1920 k.
szén, p. 25×31 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

212. Fiú kalapban, 1920
szén, p. 28×21 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

213. Varró asszony, 1920 k.
szén, p. 36×27 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

214. Ülő kalapos fiú, 1920
szén, p. 29×21 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

215. Nő karba tett kézzel, 1920 k.
szén, p. 36×27 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

216. Ülő leányka, 1920
szén, p. 30×21 cm
j. j. l. 1920
Krammer József tulajdona
Baja

217. Zsupfödeles házak, 1920 k.
szén, p. 29,5×42,5 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

218. Ülő parasztfiú, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

219. Ház a hegyoldalban, 1920 k.
szén, p. 28×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

220. Megdőlt fa mögött házak, 1920
szén, p. 31×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

221. Falu széle, 1920 k.
szén, p. 31×45 cm
j. j. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

222. A kis faluból, 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

223. Házak a péróban I., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

224. Házak a péróban II., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

225. Házak a péróban III., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

226. Templomtorony, 1920 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

227. Cigánysor a domboldalon, 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

228. Liget, 1920 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

229. Alkonyat, 1920 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

230. Három csángó, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

231. Csángók, 1920
szén, p. 30×22 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

232. Műhelyben, 1920 k.
szén, p. 44×58 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

233. Olvasó férfi, 1920
szén, p. 42×31 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

234. Kabátos férfi, 1920 k.
szén, p. 60,2×44 cm
j. j. f.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

235. Székelyföld, 1920 k.
szén, p. 17×25 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

236. Remenyik portré, 1920 k.
szén, p. 38,2×27,2 cm
j. j. l.
Semlyén István tulajdona
Kolozsvár

237. Gyermekek erdőszélen, 1920 k.
szén, p. 53×67,5 cm
j. n.
Dömölky János tulajdona
Budapest

238. Temető, 1920 k.
szén, p. 28,5×41,5 cm
j. k. l.
Nemes István tulajdona
Kolozsvár

239. Hunyorgó fiú, 1921
szén, p. 36×27 cm
j. j. l. 1921
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

240. Két fa, 1921
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

241. Faluvégi putrik, 1921 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. b. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

242. Fák övezte ház, 1921 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

243. A nagy tölgy, 1921
szén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

244. Dr. Bartha Antal arcképe, 1921
szén, p. 50×43,3 cm
j. j. l. 1921
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

245. Ház boglyával és kétágú fával, 1921 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

246. Zsupfedeles ház I., 1922 k.
szén, p. 24,4×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

247. Zsupfedeles ház II., 1922 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. k. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

248. Erdőszéli ház fasziluettel, 1922 k.
szén, p. 30,5×43,5 cm
j. k. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

249. Két kazal gémeskúttal, 1922 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

250. Paraszтház, 1922 k.
szén, p. 21,8×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

251. Karám akácfával, 1922 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

252. Istálló, 1922 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.

ANTAL FRIGYES
A TUDOMÁNYTÖRTÉNET TÁVLATÁBAN

(A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat 1977. december 19-i előadóülésén elhangzott megemlékezés.)

Társulatunknak ez a mai ülése elsősorban Antal Frigyes emlékezetének jegyében áll: holnapután, azaz december 21-én lenne kilencvenéves az egyetemes reneszánsz művészettörténeti kutatás egyik legkiválóbb magyar származású képviselője. Pályájának képét, életművének tömör taglalását ezúttal Weszely Anna, volt tanítványunk, aki szakdolgozatában behatóan foglalkozott a témával, fogja felvázolni. Jómagunk csupán arra kívánunk szorítkozni, hogy a mi nemzedékünknek, a szakmai pályát századunk harmincas éveiben kezdett művészettörténészeknek tudatába mikor, hol és hogyan hatolt be egyre határozottabban az eredeti hazájától távol élő Antal Frigyes személyiségének tudománytörténeti jelentősége.

1935-öt írunk: a Petrovics Elektől elhagyott Szépművészeti Múzeumban mint „önkéntes díjtalan próbaszolgálatos tisztviselőjelölt" kezdtem meg tevékenységemet. Mint volt Eötvös-kollégista a filológiai akribia obligója szerint legelső dolgomnak tartottam, hogy a múzeum egész épületét és összes raktárát — messze a kiállításokon túlmenően — bejárjam és a gyűjtemények teljes anyagát megismerjem. Ebben a törekvésemben — tudós múzeumi mestereim mellett — a legnagyobb segítséget a múzeum mindentudó „szakaltisztje", ma úgy mondanók, vezető hivatalsegédje, B. Papp Imre, az idén már húsz esztendeje eltávozott Papp bácsi nyújtotta, aki csaknem félszázadon keresztül szolgálta szívvel-lélekkel a múzeum ügyét. Ő volt az, aki amikor a második emelet egy álcázott ajtajú kis fülkéjébe bevezetett, megmutatta nekem azokat az ide száműzött műtárgyakat is, amelyeket annak idején a Tanácsköztársaság művészeti és múzeumi direktóriuma vásárolt a Szépművészeti Múzeumnak, és amelyekből még Petrovics is csak óvatosan állított ki néhányat a tőle inaugurált valaha Sugár úti Új Magyar Képtárban. Papp bácsitól hallottam legelőször — megvallom — „Antal doktor úr" nevét, aki mint a direktórium helyettes vezetője ezeket a műveket, elsősorban a proletár festő Nagy-Balogh János több mint tíz képét és például mások között Ferenczy Béni és Pór Bertalan műveit is 1919-ben a múzeumi öröklét számára biztosította. Mivel egyetemi mestereim tanulmányaim folyamán nem említették — vagy nem akarták, vagy nem tehették — Antal munkásságát, nem írták elő a húszas évek weimári Németországában publikált reneszánsz stúdiumainak ismeretét, valóban jellemző véletlen — ha kissé romantikusnak is tűnik immár —, hogy legelébb egy úgynevezett „fizikai dolgozótól" értesültem a „kommunista tudós" múzeumpolitikai múltjáról. Persze már ez is éppen elég volt hozzá, hogy ismét csak igazi filosz módjára azonnal utánanézzek Antal bibliográfiájának, és rávessem magam az említett és annak idején sok szempontból úttörőnek számító tanulmányok elolvasására, amelyekből a quattrocento-gótika kategóriáinak és az észak—déli reneszánsz korrelációinak szempontjából felette sokat okultam.

Múltak az évek, 1950-et írunk: maga Lukács György volt az, aki figyelmünket felhívta Antal Frigyes „Florentine Painting. . ." című, akkoriban három éve Londonban megjelent művére mint jelentős marxista tendenciájú művészettörténeti monográfiára, abban az időszakban, amikor a nyugati marxista művek bizony eléggé gyanúsaknak tűntek a félremagyarázott esztétikai doktrína tükrében — én is az ő példányát forgattam legelőször. Noha olvasás közben lépten-nyomon ráéreztem is az Antal-féle interpretációknak a nálánál kisebb kapacitású kutatók kezén könnyen vulgarizációkra vezethető veszélyeire, mégis rengeteg új anyagot, sok friss szempontot kaptam könyvéből nemcsak a műveket megrendelő és megvásárló mecénási osztályról, hanem a művek hatását visszatükröző közönség heterogén rétegeinek konkrét történeti szituációjáról. Ugyanebben az időben, amikor mint a múzeum grafikai osztályának vezetője előkészítettem a rajzművészet régi nagymestereinek rajzairól később közzétett publikációmat, a gyűjtemény katalógus-céduláin — elsősorban a XVI—XVII. századi olasz rajzokén — nemegyszer találkoztam Antal Frigyes alapos és pontos meghatározásaival, amelyeket elődöm, Hoffmann Edith lelkiismeretesen rávezetett a majdani szakkatalógus alapjául szolgáló lapokra, és amelyeket ugyanő folyamatosan közölt is az időszaki kiállításoknak még napjainkban is értékes kis katalógusfüzeteiben. Ezúton lett Antal-képem komplettebbé, vált tudatomban a nagy történeti összefüggések rekonstruálója egyben az attribuálás, datálás, lokalizálás hivatott specialistájává, a stíluskritikai metódus mesterévé is.

Tovább telt az idő: 1958-at írunk. A velencei biennálén újra résztvevő Magyarország commisariójaként pavilonunk kapujában fogadtam az inaugurazionén a többi ország hozzánk érkező képviselőit, közöttük Ausztria commissarióját, Otto Benesch professzort, a bécsi Albertina akkori direktorát, Rembrandt nagy monográfusát, régóta nem látott barátunkat. Az első váltott szavak során azonnal felmerült a négy éve elhalt Antal Frigyes neve, emlékezés arra, akivel együtt ő is részt vett annak idején Bécsből a Budapesten az államosított magángyűjteményekből rendezett emlékezetes műcsarnoki kiállítás létrehozásában.

Újabb néhány év múltán, 1965-öt írunk: a firenzei egyetemnek és az ottani német művészettörténeti intézetnek a toszkánai quattrocento festészetről rendezett konferenciáján a specialisták kedves szűk körében Roberto Salvini professzor nekem szegezte a kérdést, hogyan értékeljük mi „itthon" Antal sajátos historikus szemléletéből eredő rekonstrukciójának hitelességét. Mellettem volt tanítványom, Boskovits Miklós és néhány lengyel kolléga képviselte akkor a „keletet". Válaszomban „ad usum delphini occidentalis" elmondtam, kifejtettem, megmagyaráztam a mi szerintünk meglevő eredményeket és értékeket, a kétségtelen pozitívumokat és a mi számunkra is fennforgó negatívumokat. A „nyugatiak" elgondolkodtak, mondottaimat tudomásul vették, viszontválaszaikban — és ez semmiképpen sem mellőzendő mozzanat — lényegében magukévá is tették azokat.

Az idő tovább múlt, 1971-et írunk: a Comité International d'Histoire de l'Art a londoni Warburg-Courtauld-Intézetben tartotta egyik — két kongresszus közötti konferenciával egybekötött — elnökségi ülését. Házigazdánk, Sir Anthony Blunt professzor, az intézet akkori direktora, a reneszánsz- és barokk-kutatás egyik nagymestere, a magyar elnök üdvözlése után hamarosan az ő régi elhalt barátjára, Antal Frigyesre terelte a szót, akiről ő írta a vonatkozó címszót az angol nemzeti biográfiai enciklopédiában. Most újra megragadta az alkalmat, hogy megemlékezzék arról a körről, amelyet annak idején Antal maga körül a fiatal haladó művészettörténészekből kialakított. Felidézte annak az emlékezetét, aki-

220. Megdőlt fa mögött házak, 1920
szén, p. 31×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

221. Falu széle, 1920 k.
szén, p. 31×45 cm
j. j. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

222. A kis faluból, 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

223. Házak a péróban I., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

224. Házak a péróban II., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

225. Házak a péróban III., 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

226. Templomtorony, 1920 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

227. Cigánysor a domboldalon, 1920 k.
szén, p. 31,5×45 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

228. Liget, 1920 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

229. Alkonyat, 1920 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

230. Három csángó, 1920
szén, p. 38×29 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

231. Csángók, 1920
szén, p. 30×22 cm
j. j. l.
Klossy Tihamér tulajdona
Baja

232. Műhelyben, 1920 k.
szén, p. 44×58 cm
j. j. l.
Kürtös Sarolta tulajdona
Budapest

233. Olvasó férfi, 1920
szén, p. 42×31 cm
j. j. l.
Kürtös Torda tulajdona
Budapest

234. Kabátos férfi, 1920 k.
szén, p. 60,2×44 cm
j. j. f.
Glücks Ferenc tulajdona
Budapest

235. Székelyföld, 1920 k.
szén, p. 17×25 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

236. Remenyik portré, 1920 k.
szén, p. 38,2×27,2 cm
j. j. l.
Semlyén István tulajdona
Kolozsvár

237. Gyermekek erdőszélen, 1920 k.
szén, p. 53×67,5 cm
j. n.
Dömölky János tulajdona
Budapest

238. Temető, 1920 k.
szén, p. 28,5×41,5 cm
j. k. l.
Nemes István tulajdona
Kolozsvár

239. Hunyorgó fiú, 1921
szén, p. 36×27 cm
j. j. l. 1921
Várkonyi Zoltán tulajdona
Budapest

240. Két fa, 1921
szén, p. 22×30 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

241. Faluvégi putrik, 1921 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. b. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

242. Fák övezte ház, 1921 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

243. A nagy tölgy, 1921
szén, p. 30×43,5 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

244. Dr. Bartha Antal arcképe, 1921
szén, p. 50×43,3 cm
j. j. l. 1921
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

245. Ház boglyával és kétágú fával, 1921 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

246. Zsupfedeles ház I., 1922 k.
szén, p. 24,4×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

247. Zsupfedeles ház II., 1922 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. k. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

248. Erdőszéli ház fasziluettel, 1922 k.
szén, p. 30,5×43,5 cm
j. k. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

249. Két kazal gémeskúttal, 1922 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

250. Paraszтház, 1922 k.
szén, p. 21,8×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

251. Karám akácfával, 1922 k.
szén, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

252. Istálló, 1922 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.

Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

253. Két szélmalom, 1922 k.
szén, p. 29,5×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

254. Önarckép, 1922
szén, p. 69×47,5 cm
j. k. l. 1922
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

255. Bartha Stefánia arcképe, 1922
szén, p. 50×30,5 cm
j. j. l. 1922
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

256. Nagy kazal két fa között, 1922 k.
szén, p. 21,5×30,5 cm
j. b. f.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

257. Temető, 1922 k.
szén, 28×42 cm
j. j. l.
Barabás Béla tulajdona
Marosvásárhely

258. Önarckép, 1922
szén, p. 41×31 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Zoltán tulajdona
Budapest

259. Tájkép boglyával, 1922
szén, p. 30×43,4 cm
j. j. l.
MNG. Ltsz.: 57.32

260. Árnyékos utca, 1922
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

261. Tanya gémeskúttal, 1922 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

262. Birkanyáj, 1922 k.
szén, p. 31×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

263. Görbe utca, 1922 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

264. Elhagyott tanya, 1922 k.
szén, p. 27×36 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

265. Kocsiút házakkal, fákkal, 1922 k.
szén, p. 30×34 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

266. Tarló, 1922 k.
szén, p. 24,5×34 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

267. Férfi tanulmányfej, 1922
szén, p. 62×45 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

268. Szérű, 1922 k.
szén, p. 30×43 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

269. Alkonyat (ház) I., 1923 k.
szén, p. 22×30 cm
j. b. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

270. Alkonyat II., 1923 k.
szén, p. 24×31,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

271. Hajnali fények, 1923 k.
szén, p. 30×43,5 cm
j. j. l.
Pásztor Lajos tulajdona
Budapest

272. Pandúr-szigeti jégverem, 1923 k.
szén, p. 30×43 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

273. Cigánytanya, 1923 k.
szén, p. 31×44 cm
j. j. f.
Krammer József tulajdona
Baja

274. Kanyargó utak, 1923 k.
szén, p. 46×65 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

275. Legelésző tehenek, 1923 k.
szén, p. 30×44 cm
j. n.
Krammer József tulajdona
Baja

276. Városligeti tófenék (halászok), 1923 k.
szén, p. 41×28 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

277. Virágzó fák a faluban, 1923 k.
szén, p. 25,3×35,3 cm
j. j. l.
Dr. Legeza Sándor tulajdona
Budapest

278. Faluvége csűrökkel, 1923 k.
szén, p. 21,2×29 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

279. Falusi utca, 1923 k.
szén, p. 21,3×29 cm
j. j. f.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

280. Dömösi hegyoldal, 1923 k.
szén, p. 44,3×59,8 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

281. Táj magányos fával, 1923 k.
szén, p. 21,3×29,2 cm
j. j. l.
Grosz Éva tulajdona
Budapest

282. Ház behajló lombú fák között (Gödöllői vadászház?), 1923 k.
szén, p. 29×42,5 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

283. Falu szélén legelő birkák, 1923 k.
szén, p. 29,5×39,5 cm
j. j. l.
Berekméry József tulajdona
Marosvásárhely

284. Csónakházak, 1923 k.
szén, p. 20,6×29,3 cm
j. j. l.
BÁV Szt. István krt.-i üzletében
1968 nyarán

285. Kucsmás kisfiú, 1923 k.
szén, pasztell, p. 43×44 cm
j. j. f.
Andrásy Edit tulajdona
Kolozsvár

286. Férfi profilból, 1923 k.
szén, p. 39×27,5 cm
j. j. l.
Bene József tulajdona
Kolozsvár

287. Fák, 1924 k.
szén, p. 28×41 cm
j. j. l.
Dr. Bálint Eszter tulajdona
Budapest

288. Temető, 1924 k.
szén, p. 37×29 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

289. Kalapos önarckép (II.), 1924
szén, p. 46×32 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

290. Háttal álló parasztlány, 1924 k.
szén, p. 64×46 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

291. Alföldi tanyavilág, 1924 k.
szén, p. 23×33 cm
j. j. f.
Krammer József tulajdona
Baja

292. Verőfényes Balaton, 1924 k.
szén, p. 21×29 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

293. Fenyves, 1925 k.
szén, p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

294. Hazatérők alkonyatkor, 1925 k.
szén, p. 44×60 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

295. Magányos kunyhó, 1925 k.
szén, p. 29×42 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

296. Lejtős utca, 1925 k.
szén, p. 30×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

297. Falu a hegy lábánál, 1925 k.
szén, p. 28×41 cm
j. j. l.
Kolozsváry Ernő tulajdona
Győr

298. Önarckép, 1925
szén, p. 37×29 cm
j. j. l.
Vondra Ottóné tulajdona
Budapest

299. Falusi táj, 1925 k.
szén, p. 39×53 cm
j. (?)
Dr. Aradi Nóra tulajdona
Budapest

300. Vándor bottal, 1925 k.
szén, p. 29,4×43,7 cm
j. j. l.
Dr. Horváth Imre tulajdona
Budapest

301. Náthán Móric, 1926 k.
szén, p. 55×59,5 cm
j. j. l.
Salamon László tulajdona
Kolozsvár

302. Erdei út, 1926 k.
szén és fekete pasztell, 33×43,8 cm
j. k. l.
Marosvásárhelyi Művészeti Múzeum tulajdona
Ltsz.: 569

303. Őszi fák a Bakonyban, 1926
szén, 43×68 cm
j. n.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

304. Fekvő nő a domboldalon, 1926 k.
szén, p. 22×26,5 cm
j. j. k.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

305. Háttal álló nő
szén, p. 27,2×22 cm
j. j. f.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

306. Házak a lombok alatt, 1927 k.
szén, p. 46×55 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

307. Boglya, 1927
szén, p. 34×45 cm
j. j. l.
Türr István Múzeum
Baja

308. Oldalra dőlt férfi, 1927 k.
szén, p. 58×42 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

309. Gondolkodó, 1927 k.
szén, p. 43,5×60 cm
j. j. l.
Dr. Dajbukát Ferenc tulajdona
Kolozsvár

310. Ligeti Ernő arcképe, 1927
szén, p. 49×40 cm
j. j. f. 1927
Bánffy István tulajdona
Kolozsvár

311. Szigeti József hegedűművész arcképe, 1930 k.
szén, p. 64×44 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

312. Lovak, 1933 k.
szén, p. 30×43 cm
j. k. l.
Krammer József tulajdona
Baja

313. Ökrök, 1930 k.
szén, p. 64×44 cm
j. k. f.
ifj. Nagy István tulajdona
Baja

314. Dr. Aszalós Imre portréja, 1932 után
sz. p. p. 50×36 cm
j. j. l.
Dr. Aszalós Imre hagyatéka
Baja

315. Kalapos, szemüveges önarckép, 1932 k.
szén, fehér kréta, p. 43×34 cm
j. j. f.
Giurgiu I. tulajdona
Kolozsvár

KRÉTA

1. Anyám munka közben, 1908
szén, kréta, p. 31×36,5 cm
j. j. l. 1908
F. Klossy Irén tulajdona
Baja

2. Ülő kisfiú, 1908
kréta, p. 19×26,5 cm
j. j. l. Nagy Pista, 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

3. Ételt merítő gyerek „köntösben", 1908
kréta, p. 17×19,5 cm
j. j. l. Nagy Pista, 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

4. Falusi konyharészlet, 1908
kréta, p. 25×16 cm
j. b. f. N. I. 1908
Borcsa Gergelyné tulajdona
Csikszereda

5. Ülő öregasszony, 1908
kréta, p. 25×17 cm
j. j. l. 1908
Borcsa Gergely tulajdona
Csikszereda

6. Fejkendős öregasszony, 1908
kréta, p. 13,5×10,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

7. Csikmindszenti házak, 1908
kréta, p. 11×15,5 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

8. Csikmindszenti részlet, 1908
kréta, p. 15×21 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

9. Önarckép fehér gallérral, 1908
kréta, p. 18×13,7 cm
j. j. l. 1908
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

10. Távoli falu, 1910
kréta, p. 16×23 cm
j. j. l.
Krammer József tulajdona
Baja

11. Kisváros, 1911
kréta, p. 30×43 cm
j. j. l. 1911
Moldován István tulajdona
Budapest

12. Csendélet, 1911
kréta, p. 29,5×31 cm
j. j. l.
Részegh Viktor tulajdona
Csikszereda

13. Fenyők, 1911
kréta, p. 30,5×21 cm
j. j. l. 1911
Dr. Jamrich Zoltánné tulajdona
Siófok

14. Fenyves, 1911 k.
kréta, p. 21,5×30 cm
j. j. l.
Pionír-ház
Csikszereda

15. Magányos fa, 1912
kréta, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

16. Fák, házak, 1912 k.
kréta, p. 11×15,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

17. Kisfiú, 1912
kréta, p. 21×14 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

18. Kislány asztal mellett, 1912
kréta, p. 15×11 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

19. Kislányfej, 1912
kréta, p. 13,5×11,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

20. Anya gyermekével, 1912
kréta, p. 21×13,5 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

21. Falu széle, 1912
kréta, 15,5×11 cm
j. j. l. 1912
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

22. Tengerpart, 1912
kréta, p. 32×47,5 cm
j. j. l. 1912
Dr. Juhász László tulajdona
Baja

23. Falu a völgyben, 1913
kréta, p. 30×43 cm
j. j. l. 1913
Dr. Balás Gábor tulajdona
Budapest

24. Falusi ház, 1913
kréta, p. 12,5×20 cm
j. j. l. 1913
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

25. Kalapos fiú, 1913
kréta, p. 22×15 cm
j. j. l. 1913
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

26. Korlátnak támaszkodó, 1914 k.
kréta, p. 15,5×11,5 cm
j. n.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

27. Táj juhokkal, 1914
kréta, p. 20×22,5 cm
j. j. l. 1914
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

28. Falu vége, 1914 k.
kréta, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l.
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

29. Falurészlet, 1914
kréta, p. 31,5×44,5 cm
j. j. l.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

30. Erdélyi falu, 1914
kréta, p. 31,5×43 cm
j. j. l.
Dr. Mestyán Rezső tulajdona
Baja

31. Kisfiú, 1915 k.
kréta, p. 20,5×15,3 cm
j. j. l. 191 . . .
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

32. Kisfiú karbatett kézzel, 1915 k.
kréta, p. 20,4×14,5 cm
j. j. l.
Janus Pannonius Múzeum
Pécs

33. Havas szalmakazal, 1915 k.
kréta, p. 27×38 cm
j. j. l. (elmosódva)
Krammer József tulajdona
Baja

34. Havas táj, 1915
kréta, p. 15×21 cm
j. j. l. 1915

Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

35. Falusi részlet, 1915
kréta, p. 12,5×20,5 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

36. Önarckép, 1915
kréta, p. 15,5×14 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

37. Támaszkodó kendős öregasszony, 1915
kréta, p. 16×12 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

38. Édesanyám I., 1915
kréta, p. 15,5×12 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

39. Édesanyám II., 1915
kréta, p. 15,5×11,5 cm
j. j. l. 1915
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

40. Falusi ház, 1916
kréta, p. 14×21 cm
j. j. l. 1916
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

41. Erdélyi házak, 1917
kréta, p. 29×38,6 cm
j. j. l. 1917
Grosz Éva tulajdona
Budapest

42. Pipás baka, 1917
fekete kréta, p. 29,5×22 cm
j. j. f. 1917
Véber Károly tulajdona
Budapest

43. Romos ház, 1917 k.
kréta, p. 14×21 cm
j. n.
Bocskor Antal tulajdona
Brassó

44. Dombos táj, 1917
kréta, p. 31×42 cm
j. b. l. 1917
MNG. L.tsz.: 54.342 T

45. Őszi táj, 1917
kréta, p. 35×50 cm
j. j. l. 1917
MNG. L.tsz.: FK 10.127

46. Katona köpenyben, 1918
kréta, p. 29,3×20,9 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

47. Télisapkás katona, 1918
kréta, p. 29×21 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

48. Katona, 1918
kréta, p. 29×20,7 cm
j. k. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

49. Öreg katona, 1918
kréta, p. 29,3×21 cm
j. b. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

50. Közlegény, 1918
kréta, p. 26×21 cm
j. b. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

51. Katona-arckép, 1918
kréta, p. 26,1×21,1 cm
j. j. l. 1918
Nagy Antal tulajdona
Csikmindszent

52. Három fa kertben, 1920 közepe
kréta, p. 51×45,5 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

53. Öreg magyar, 1922 k.
kréta, pasztell, p. 41×31 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: L.U 58.78

54. Ökrök, 1923
kréta, p. 32,5×46 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 64.32 T

55. Sétáló asszony hegyes táj előtt, 1924 k.
kréta, p. 51×66 cm
j. j. l.
Halász Kálmánné tulajdona
Brassó

56. Táj fákkal, 1924 k.
kréta, p. 32×45,5 cm
j. j. l.
MNG. L.tsz.: 58.151 T

57. Öregasszony, 1925
kréta, p. 28,8×20,5 cm
j. j. f. 1925
Déri Múzeum tulajdona
Debrecen

58. Virágcsendélet kosárban, 1925 k.
kréta, p. 36×54 cm
j. n.
Andrásy Edit tulajdona
Kolozsvár

59. Karám a hegyen, 1927 k.
kréta, p. 69×49 cm
j. j. l.
Jordáky Lajos tulajdona
Kolozsvár

60. Almás csendélet, 1927 k.
kréta, p. 53×67 cm
j. j. l.
Corina Marinescu tulajdona
Kolozsvár

AKVARELL

Ház kukoricással, 1906
akv. p. 20,5×27,5 cm
j. j. l. 1906
Somogyi Dezső tulajdona
Budapest

Solymár István

ANTAL FRIGYES
A TUDOMÁNYTÖRTÉNET TÁVLATÁBAN

(A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat 1977. december 19-i előadóülésén elhangzott megemlékezés.)

Társulatunknak ez a mai ülése elsősorban Antal Frigyes emlékezetének jegyében áll: holnapután, azaz december 21-én lenne kilencvenéves az egyetemes reneszánsz művészettörténeti kutatás egyik legkiválóbb magyar származású képviselője. Pályájának képét, életművének tömör taglalását ezúttal Weszely Anna, volt tanítványunk, aki szakdolgozatában behatóan foglalkozott a témával, fogja felvázolni. Jómagunk csupán arra kívánunk szorítkozni, hogy a mi nemzedékünknek, a szakmai pályát századunk harmincas éveiben kezdett művészettörténészeknek tudatába mikor, hol és hogyan hatolt be egyre határozottabban az eredeti hazájától távol élő Antal Frigyes személyiségének tudománytörténeti jelentősége.

1935-öt írunk: a Petrovics Elektől elhagyott Szépművészeti Múzeumban mint ,,önkéntes díjtalan próbaszolgálatos tisztviselőjelölt'' kezdtem meg tevékenységemet. Mint volt Eötvös-kollégista a filológiai akribia obligója szerint legelső dolgomnak tartottam, hogy a múzeum egész épületét és összes raktárát — messze a kiállításokon túlmenően — bejárjam és a gyűjtemények teljes anyagát megismerjem. Ebben a törekvésemben — tudós múzeumi mestereim mellett — a legnagyobb segítséget a múzeum mindentudó ,,szakaltisztje'', ma úgy mondanók, vezető hivatalsegédje, B. Papp Imre, az idén már húsz esztendeje eltávozott Papp bácsi nyújtotta, aki csaknem félszázadon keresztül szolgálta szívvel-lélekkel a múzeum ügyét. Ő volt az, aki amikor a második emelet egy álcázott ajtajú kis fülkéjébe bevezetett, megmutatta nekem azokat az ide száműzött műtárgyakat is, amelyeket annak idején a Tanácsköztársaság művészeti és múzeumi direktóriuma vásárolt a Szépművészeti Múzeumnak, és amelyekből még Petrovics is csak óvatosan állított ki néhányat a tőle inaugurált valaha Sugár úti Új Magyar Képtárban. Papp bácsitól hallottam legelőször — megvallom — ,,Antal doktor úr'' nevét, aki mint a direktórium helyettes vezetője ezeket a műveket, elsősorban a proletár festő Nagy-Balogh János több mint tíz képét és például mások között Ferenczy Béni és Pór Bertalan műveit is 1919-ben a múzeumi őröklét számára biztosította. Mivel egyetemi mestereim tanulmányaim folyamán nem említették — vagy nem akarták, vagy nem tehették — Antal munkásságát, nem írták elő a húszas évek weimári Németországában publikált reneszánsz stúdiumainak ismeretét, valóban jellemző véletlen — ha kissé romantikusnak is tűnik immár —, hogy legelébb egy úgynevezett ,,fizikai dolgozótól'' értesültem a ,,kommunista tudós'' múzeumpolitikai múltjáról. Persze már ez is éppen elég volt hozzá, hogy ismét csak igazi filosz módjára azonnal utánanézzek Antal bibliográfiájának, és rávessem magam az említett és annak idején sok szempontból úttörőnek számító tanulmányok elolvasására, amelyekből a quattrocento-gótika kategóriáinak és az észak—déli reneszánsz korrelációinak szempontjából felette sokat okultam.

Múltak az évek, 1950-et írunk: maga Lukács György volt az, aki figyelmünket felhívta Antal Frigyes ,,Florentine Painting. . .'' című, akkoriban három éve Londonban megjelent művére mint jelentős marxista tendenciájú művészettörténeti monográfiára, abban az időszakban, amikor a nyugati marxista művek bizony eléggé gyanúsaknak tűntek a félremagyarázott esztétikai doktrína tükrében — én is az ő példányát forgattam legelőször. Noha olvasás közben lépten-nyomon ráéreztem is az Antal-féle interpretációknak a nálánál kisebb kapacitású kutatók kezén könnyen vulgarizációkra vezethető veszélyeire, mégis rengeteg új anyagot, sok friss szempontot kaptam könyvéből nemcsak a műveket megrendelő és megvásárló mecénási osztályról, hanem a művek hatását visszatükröző közönség heterogén rétegeinek konkrét történeti szituációjáról. Ugyanebben az időben, amikor mint a múzeum grafikai osztályának vezetője előkészítettem a rajzművészet régi nagymestereinek rajzairól később közzétett publikációmat, a gyűjtemény katalógus-céduláin — elsősorban a XVI—XVII. századi olasz rajzokén — nemegyszer találkoztam Antal Frigyes alapos és pontos meghatározásaival, amelyeket előlöm, Hoffmann Edith lelkiismeretesen rávezetett a majdani szakkatalógus alapjául szolgáló lapokra, és amelyeket ugyanő folyamatosan közölt is az időszaki kiállításoknak még napjainkban is értékes kis katalógusfüzeteiben. Ezúton lett Antal-képem komplettebbé, vált tudatomban a nagy történeti összefüggések rekonstruálója egyben az attribuálás, datálás, lokalizálás hivatott specialistájává, a stíluskritikai metódus mesterévé is.

Tovább telt az idő: 1958-at írunk. A velencei biennálén újra résztvevő Magyarország commisariójaként pavilonunk kapujában fogadtam az inaugurazionén a többi ország hozzánk érkező képviselőit, közöttük Ausztria commissarióját, Otto Benesch professzort, a bécsi Albertina akkori direktorát, Rembrandt nagy monográfusát, régóta nem látott barátunkat. Az első váltott szavak során azonnal felmerült a négy éve elhalt Antal Frigyes neve, emlékezés arra, akivel együtt ő is részt vett annak idején Bécsből a Budapesten az államosított magángyűjteményekből rendezett emlékezetes műcsarnoki kiállítás létrehozásában.

Újabb néhány év múltán, 1965-öt írunk: a firenzei egyetemnek és az ottani német művészettörténeti intézetnek a toszkánai quattrocento festészetről rendezett konferenciáján a specialisták kedves szűk körében Roberto Salvini professzor nekem szegezte a kérdést, hogyan értékeljük mi ,,itthon'' Antal sajátos historikus szemléletéből eredő rekonstrukciójának hitelességét. Mellettem volt tanítványom, Boskovits Miklós és néhány lengyel kolléga képviselte akkor a ,,keletet''. Válaszomban ,,ad usum delphini occidentalis'' elmondtam, kifejtettem, megmagyaráztam a mi szerintünk meglevő eredményeket és értékeket, a kétségtelen pozitívumokat és a mi számunkra is fennforgó negatívumokat. A ,,nyugatiak'' elgondolkodtak, mondottaimat tudomásul vették, viszontválaszaikban — és ez semmiképpen sem mellőzendő mozzanat — lényegében magukévá is tették azokat.

Az idő tovább múlt, 1971-et írunk: a Comité International d'Histoire de l'Art a londoni Warburg-Courtauld-Intézetben tartotta egyik — két kongresszus közötti konferenciával egybekötött — elnökségi ülését. Házigazdánk, Sir Anthony Blunt professzor, az intézet akkori direktora, a reneszánsz- és barokk-kutatás egyik nagymestere, a magyar elnök üdvözlése után hamarosan az ő régi elhalt barátjára, Antal Frigyesre terelte a szót, akiről ő írta a vonatkozó címszót az angol nemzeti biográfiai enciklopédiában. Most újra megragadta az alkalmat, hogy megemlékezzék arról a körről, amelyet annak idején Antal maga körül a fiatal haladó művészettörténészekből kialakított. Felidézte annak az emlékezetét, aki-

Mennyibe kerül egy forradalom?

Mondják, csöndes forradalom zajlik minálunk. Vélhetőleg a „vértelen" helyett mondanak csöndeset. Mert azért hangos az ország, már a suttogástól is. A szóhoz, vagy inkább szószékhez jutottak beszélnek csak „hallgató többségről". Az meg olyanokat kérdez leginkább: menynyibe kerül ez nekünk, és: mibe?

Hogy mibe, az is kiderül majd, egy újabb rovancsoláskor, bár nehezen lesz felmérhető, minthogy az orvosi látleleteket nem lehet ilyen célirányosan válogatva összesíteni, és amúgy is csak az idegi, nem az erkölcsi baj volna kimutatható belőlük.

Ám hagyjuk ezt, ilyesmi vezércikkbe illik, amire senki sem válaszol.

Maradjunk az összegszerű leltárnál. Ez igazán aktuális most, amikor nem csak a nemzeti, de egy pártvagyon elszámolása körül is hibádzik, törlődik a kréta.

Jut eszembe, eleinte a forradalmi felfordulást is lelkiismeretesebben, ugyanakkor gavallérosabban csinálták, még ha vesztésre álltak is. Tudták, mert megtanulták Mohács óta, hogy mivel tartoznak a nyilvánosságnak, azaz a köznek, legyen az erkölcsi, vagy pénzbeni tartozás.

„. . . vajon mibe került a nemzetnek a forradalom?" (mármint a száznegyven évvel ezelőtti) — teszi fel a kérdést úri önmagának Lukács Béla, hajdanvolt kereskedelemügyi miniszter *Az 1848—49-iki pénzügy* című könyvében, s idézi őt Lukácsy Sándor az Alföld 1987/8. számában, tehát két évvel ezelőtt, amikor még nem jött el nálunk a nyilvánosság könnyű évadja. — „A 49-iki *forradalmi* kiadás . . . 47 076 341 forint 11 krajcár", beleértve a titkos kiadásokat is.

Hát így; pontosan, szépen, fillérre, azaz krajcárra. Rend a lelke mindennek, még a világrengésnek is. Régi vagy új, de erkölcsi rend.

—ki—ló

Kávéház

NEM ROSSZ NÉP i-
szik itt, csak nincs b-
enne tisztelet uraság
iránt, és nagy a szá-
ja.

elek is munkája

Az épületes bálvány

Sztálin elvtárs hatalmasan és szürkén áll újra a Felvonulási téren. Nézhetjük!

Előbb hétmérföldes csizmái jelentek meg a talapzat magasságában. Ennyi is elég lett volna belőle, jelképnek pontosabb is. A történelmi szürrealizmus teremtményének látszott.

Aggódtam a történelmi lábbelikért. Ha ebben a személyes évszakváltásban eléred az eső vagy a korai havazás, netán neki is „tele lesz a cipője" — miközben ő maga nincsen ott. — De kegyes volt hozzá az ég, ezúttal is. Megúszta szárazon.

Hatalmas törzse megnyugtatóan vízszintes állapotban hevert lent a betonon. Most egyébért aggódtam. A fáma szerint Bukarestben a nagy, lobogó köpenye-szárnyú Lenin-szobor is a generalisszimusz emlékművének indult eredetileg, ám okos késés miatt, mire felállították, aktuálisabb lett rá egy másfajta fej. Az meg aránytalanul kicsire sikeredett.

Nem tudtam tehát, ki lesz ebből a mi szobrunkból, mi nő ki azokból a csizmákból. Iljics bronzalakját is nemrég szállították el erről a térről: restaurálásra. Megeshet — aggódtam megint —, hogy kettejük valami újabb ötvözete kerül vissza, egy kalap alatt. Az ember, ugyebár, ha nem is gondolkodik: találgat.

A fenyegető bizonyosság nyugtatott meg végül. Egy szép napon nyakára tették a fejét, és éppen ráillett. Ott állt a helyén ő: a Leigázott Országok Felszabadító Atyja, Sztálin.

Néztük naponta a buszmegállóból a bálvány épülését s a munkaterület kerítésén az öles betűket: Díszlet. Filmforgatás. A várakozók fele — az idősebbje főként — komoran és bölcsen legyintett erre: nem hitt az írásnak. Álcázásnak tartotta, ahogyan évtizedek óta. Fülének, szemének sem hitt, csakis a tapasztalatának és az ösztöneinek.

A film rendezője, Mészáros Márta a televízióban zavart kuncogással elmondta pedig: nem szeretné, ha azt hinnék valakik, hogy Grószék visszaállították a szobrot. A buszban aztán egy vele egykorú hölgy éppen ezt hitte. Harsányan magyarázta is a félsüket férjének. Egy úr viszont, a rendezőéhez hasonló kuncogással közbeszólt. Később köztudott tényeket kiabált, egyebek közt az MSZP megalakulásáról. A hölgy legyintett és tovább magyarázott. Túlságosan masszívnak, időtállónak ítélte a díszletet.

Egy hölgyet autóbuszon nem lehet meggyőzni semmiről. Mi néhányan mosolyogtunk, néha egymásra is. Legtöbben hallgattak. A busz nem alkalmas hely a társalgásra, abban kapaszkodni kell. Valamiképpen mégis mindannyian — legyintgetők, mosolygók és üvöltözők — zavarban voltunk. De nem azért, mert mögöttünk jött hangtalanul a trolibusz, mely annak idején Sztálin születésnapjának tiszteletére kapta a 70-es számot.

Hanem úgy egyáltalán.

Luczai András

Kinek ír a költő?

Kinek ír a költő? — Hányszor tették fel író-olvasó találkozón, sőt irodalmi tanácskozáson is ezt a faragatlan, némiképp ostobának ható, de mindenképpen kellemetlen kérdést. Hogyhogy kinek? Hát az olvasónak, persze. No igen. Ha van olvasó. De olvasó momentán nincs, vagy alig-alig van. Ha valóban az olvasónak írna a költő, akkor nem verset írna, hanem regényt, vagy méginkább publicisztikát. Mert azt olvassák — az olvasók. A vers, az más. A vers olyan idegen ebben a mai társadalomban, amilyen idegen a Rákóczi úton (vagy a Champs Elysée-n) a lócitrom. Csak éppen annak bája nélkül. Mert a lócitrom az idők (a lovak) kezdete óta mit sem változott, míg a vers megpróbált haladni a korral, s mind tartalmában, mind formájában *kor*szerűsödött. Persze azért mégiscsak vers maradt — kocka—, meg oktaéder alakú lócitrom —, az olvasókat nem lehet megtéveszteni. Csomagolhatod a fogkefédet — hallja lelki füleivel a vers mindenhonnan, és ebben hasonlít a munkásőrséghez. Küldhet írójának a Fidesz ácsceruzát — térne át a szocioregényre, valami másra. Ha legitim parlamentje volna a műfajoknak, a költészet abba aligha férne bele. Bizony. Volt idő, amikor belefért volna, de az az idő már elmúlt. Meg az is, amikor le lehetett hazudni a csillagot az égről. Ma már az ilyesminek senki sem dől be, legfeljebb néhány óvodás meg éretlen elméjű iskolapadkoptató. S ha időről időre ittott még el is hangzik valamilyen öntöttgumitalp-katedráról, hogy vigyázz, olvasó (nem olvasó), mert ennek nem lesz jó vége, egyöntetű a legyintés: ugyan, tanár úr, hát ki gondolja, hogy jó vége lesz!, és egyáltalán.

De hát akkor kinek ír a költő, és minek?

Ha nem az olvasónak (regényt, publicisztikát), akkor is az olvasónak, mint egy mellőzött próféta? De mit prófétál? Hiszen nem is prófétál (már azt se!), csak versezik. Elengedi magát, és mindenféléket érez meg gondol, egy olyan világban, amikor más még otthon se lazíthat igazán, és dünnyög, és nem keres pénzt, és nem hoz hasznot. Mert ha hozna hasznot, akkor ugyebár olvasnák. Mint ahogy egy vacak képet is megvesznek, és akkor a festő pénzt keres, és akkor abból lehet tudni, hogy hasznot hoz. Ez világos. De ő? Ő csak deficitet hoz a kiadójának, bizony. Kis költő — kis deficit, nagy költő — nagy deficit. És régen? Régen más volt a világ, például állítólag mikor egy tanítványa azt kérdezte Euklidésztől, hogy mi haszna lesz abból, ha a geometriát megtanulja, Euklidész odahívta a szolgáját és azt mondta neki: „Adj ennek az embernek egy obulust, mert ő hasznot akar húzni abból, amit tanul." Ez persze régen volt, még a rómaiak előtt. Csinálni valamit csak úgy önmagáért, gyönyörűségből? No hiszen! Hová jutnánk? És hogy a lényegnél maradjunk, hogy ha deficites is, de azért van neki, a költőnek, talán ezer válogatott olvasója? De hát ez se igaz, mert mitől válogatott, ha *a* nem érti, *b* félreérti, *c* fanyalog és *d* olyan, mint ő: idegen, mint a lócitrom a Rákóczi úton. Szóval ezeknek ír a költő.

És közben igyekszik úgy csinálni, mintha nem volna semmi baj, mármint a bajokon kívül. Eszik, iszik, borotválkozik, és esetenként frivol megjegyzéseket tesz a művészetről. Mint például Auden: „A költészettől még nem történik semmi." Vagy József Attila: „Csak az olvassa versemet, ki ismer engem és szeret." Amikor pedig tudvalevő, milyen kevesen ismerik. Nem is beszélve a szeretetről. Ugye? Holott ez legalább őszinte beszéd. Másfelől viszont tudjuk (olvastuk valahol), hogy a művészet nem patikapolc, bár azt már nem tudjuk, hogy mi igen. Lehet, hogy valami olyasmi, mint a Béres-cseppek vagy a mentatea (az már nem patikapolc!), de lehet, sőt valószínű, hogy még ezeknél is messzebb kell keresgélnünk. Az egyik embernek ez tesz jót, a másiknak az. Egy káposztás cvekedli, egy yacht vagy egy cápa a Földközi-tenger közepén. Az írónak — annyira, amennyire — az írás. *De kinek ír?* Az mindenesetre biztosnak látszik, hogy a költő nem csak úgy általában az olvasónak ír (akkor már rég nem verset írna), hanem egy egészen speciális olvasónak. Olyan speciálisnak, hogy az egyenesen kétségbeejtő. Szavakkal talán meg se fogalmazható, legfeljebb körülírható. Egy olyannak, mondjuk, akivel — ideális esetben — szívesen szóba elegyedne a villamoson, ha úgy hozná a sors. Mondjuk. Persze ez is csak feltételezés, nem több. Hát így van ez. De ha így van ez, ha ennyire nehéz megmondani, hogy kinek ír a költő, akkor, belegondolva, csoda, hogy akad egyáltalán egy-egy olvasó, aki veszi a bátorságot, hogy feltételezze, sőt néha biztosan érezze is, hogy neki, neki. Neki ír a költő.

Kántor Péter

A múlté

az a bizonyos monolitikus korszak. Amelyben mindenből csupán *egy* volt. Ein Volk, ein Reich, ein Filmmúzeum például. Egyetlen, ezért reménytelen intézmény arra a célra, hogy az egymás követő nemzedékek időről időre megnézhessék mindazt, amit a — lassan százesztendős — filmtörténet érdemben produkált. Reménytelen, kiváltképp, hogy a közelmúlt gyávasággal és ideológiai korlátoltsággal vegyes dilettantizmusa már múzeumnyi anyagot halmozott föl a be nem mutatott kortárs művekből is. A KB-, vb-, pb-titkárokból lett filmszakemberek e szégyenletes hagyatéka tehát szintén ide zúdult. Volna.

De ennek a szomorú korszaknak immár vége. Nincs többé egyetlen filmmúzeum — sem. Eltüntettük a megszűnt dotáció és a nem létező mecenatúra között. Valóban figyelhet ránk a világ, ez speciálisan magyar modell. De mielőtt exportálnánk, tökéletesebben kéne alkalmaznunk. A mozitól lépésnyire például ott az újabb bravúr lehetősége: csupán *egyetlen*, havonta megjelenő filmszaklapunk van! Ezen az áldatlan állapoton ugyancsak változtatni kéne. Még egy kicsit arrébb: a színházak folyóiratával ugyanez a helyzet. De vigyázat: félmegoldásokkal ne áltassuk magunkat. A képzőművészszakmának, lám, *egy* havilapja volt. Most majd negyedéves kiadványnak álcázzák. És ez nem elég napjainkban.

A gyors és következetes reformok idején.

rjt

Üzenet

Kedvenc olvasmányom mindig is a jövőirodalom volt, bármiféle műfajban — lett légyen szó tudományos-fantasztikus giccsregényről, vagy egzakt igényű, becsvágyóan tudományos gazdasági prognózisokról, avagy futurológiai elemzésekről. Ennél szívesebben már csak egyvalamit olvasok: a régmúlt idők jövőirodalmát; leginkább — és éppenséggel — azt, ami századunk második felével foglalkozik (foglalkozott): egyszóval azt anticipálta, amibe én magam is beleszülettem, s amiben magam is élek. Áhítattal olvasom hát ezeket a könyveket, és távolról sem azért, hogy mosolyogjak szerzőik naivitásán; hanem legfőképpen azok miatt a föl-fölvillanó zseniális, villámcsapásszerű áthallások miatt, amelyekbe nem könnyű nem beleszédülni, még ha sokszor csak egy-két szóból, félmondatból vagy kurta bekezdésből állnak. *A jövő század regénye* című, 1895-ben megjelent könyvében írja például — figyelem, nem Jókai Mór, hanem BEÖTHY LÁSZLÓ —, hogy 1950-ben az értelmiségieket a Rákosi-dinasztia uralja Magyarországon. A Rákosi család ugyanis megvásárolta Magyarországot, és „megalapította saját uralmát köztársasági jelleggel". (45. oldal.) No jó. Mondhatja bárki, nem nagy kunszt 56 évre előre látni a jövőbe, ráadásul pl. GODÁNYI ZOLTÁN nem is egészen 50 évvel előbbre néz, mikor megírja regényét, amely az Aktuális Könyvtár kiadásában 1909-ben jelent meg Budapesten, címe: REPÜLŐGÉPEN AZ ÉSZAKI-SARKRA, alcíme pedig: Fantasztikus regény 1956-ból. *Üzenet egy más világból* fejezetcím alatt íme a regény első bekezdése (amit kihagyásokkel még sokkolóbbá lehetne kozmetikázni, de így is olyan, mint egy pofon):

„Három évvel az örökké emlékezetes és borzalmas hull-i tengeri csata után, — a mely egy csapással véget vetett a gőgös Anglia kizárólagos világhatalmának és a győzedelmes németeket tette meg az emberiség vezetőivé, — tehát 1956-ban, nagyjelentőségű világesemény történt Kelet-Európa egyik egészen fiatal hatalmassága, az önálló, ifjú magyar köztársaság csodaszép fővárosában, Nagy-Budapesten. Az esemény, amely az első órákban szinte hihetetlennek látszott, felért a korszakalkotó világcsatával és rövid tizenkét óra leforgása alatt lázba, határtalan izgalomba kergette az egész világot."

Szőcs Géza

AZ ÍRÓK LAPJA

Ára: 18,50 Ft

1956. nov. 2.
Irodalmi Ujság
HASONMÁS

Magyar Napló

1989. október 27.

I. évfolyam, 3. szám

ÁLLANDÓ MUNKATÁRSAK: CSALOG ZSOLT • ILIA MIHÁLY • KONRÁD GYÖRGY • MÉSZÖLY MIKLÓS • NÁDAS PÉTER • SZŐCS GÉZA

„Mi, magyarok, most már lelki semlegességben akarunk élni”

Márai Sándor Naplójából (3. oldal)

NAGY ISTVÁN: *Katonafej, 1918*

Nagy István fejtő

Múlt héten ünnepi mellékletünk (a nyomda mulasztásából) elcsúfítva jelent meg. Olvasóink kárpótlására ezért újra közöljük (a nyomda jóvoltából) az Irodalmi Újság 1956. november 2-i legendás számának — utolsó itthoni előzményünknek — hasonmás példányát.

MELLÉKLET

Interjú Milovan Gyilasszal

Raymond Aron és Gyilasz a magyar forradalomról

EURÓPA 10—11. oldal

Márai Sándor naplójából

Nádas Péter második levele

Sziveri János versei

Géczi János: Kutyaszív, Tükör

IRODALOM 3—5. oldal

Molnár Zoltán, Pomogáts Béla visszaemlékezése

Sándor Iván: Az idő oszlopai

Nyugati magyar költők a forradalomról

Szakolczay Lajos írása

EZERKILENCSZÁZÖTVENHAT 6—9. oldal

Jeszenszky Géza: Közép-európai rendező pályaudvar, 1918. október

HISTÓRIA 12. oldal

HETI NAPLÓJEGYZETÜNK:

Csalog Zsolt vitája Lengyel Lászlóval

NAGY ISTVÁN
A MAGYAR SAJTÓBAN

LITERA-VERES

30.923

MTA Művészettörténeti Kutatóintézet Könyvtára
30.923

A PRO MEMORIA
sorozatban eddig megjelent:

***

Alkalmi versek

Szent István király intelmei

Szigethi Gyula Mihály:
Székely-Udvarhelynek, a Nemes Székely Nemzet
Anya-Városának leírása

Gróf Apponyi Albert trianoni beszéde
A magyar státustörvény

Biró József: Magyar művészet és erdélyi művészet

A vádlott neve Wass Albert
Szakács István Péter dokumentum összeállítása

A csodaszarvas * Fehérlófia * A táltos kecske

Jánosfalvi Sándor István:
Székelyhoni utazás a két Homoród mellett

Kós Károly: Mátyás király születési háza
Vásárhelyi Z. Emil: Kós Károly

Vásárhelyi Z. Emil: Művészetében élő Kolozsvár

Hermann Gusztáv Mihály:
Székely történeti kistükör 1848-ig

Kolumbán Zsuzsánna: Székely asszony, székely család

Jancsó Benedek: A székelyek

Kovács Árpád: A székelyudvarhelyi ferences templom

Haáz Ferenc: Udvarhelyszéki famesterségek

Nagy István a magyar sajtóban

***

Sorozatszerkesztő: Veres Péter

SZEMELVÉNYEK
NAGY ISTVÁN
KIÁLLÍTÁSÁNAK
A MAGYAR SAJTÓBAN
1923 OKTÓBER HAVÁBAN
•• MEGJELENT ••
KRITIKAI ISMERTETÉSÉBŐL

R12

PRO MEMORIA

LITERA-VERES KÖNYVKIADÓ
SZÉKELYUDVARHELY
2007

A szöveget gondozta és utószóval ellátta Sümegi György

Németből fordította: Szabó Zsuzsa

Olvasószerkesztő: P. Buzogány Árpád

Az eredeti kiadvány feltehetően 1923-ban, Nagy Istvánnak a Nemzeti Szalonban 1923. október 23-án megnyílt gyűjteményes kiállítása idején jelenhetett meg kiadó, szerkesztő, kiadási év és hely megjelölése nélkül.

A címoldal
Nagy István: Székely leányka c. festményének felhasználásával készült (1913, olaj, vászon, 73,5 x 50 cm, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest)

Szerkesztette: Veres Péter

E kiadvány az
ERDÉLYI MŰVÉSZET®
melléklete

Minden jog fenntartva. Tilos ezen kiadvány bármely részét sokszorosítani, információs rendszerben tárolni, vagy sugározni bármely formában vagy módon, a szerzővel és a kiadóval történt előzetes megállapodás nélkül; tilos továbbá terjeszteni másféle összefűzésben, borítással és tördelésben, mint amilyen formában kiadásra került.

Felelős kiadó: Veres Péter
Nyomdai előkészítés: Litera-Veres, Székelyudvarhely
ISBN 978-973-9813-14-1

Veres A. Pál: Nagy István, fénykép (részlet), 1923.
A fénykép dedikációja: *Kiállításom emlékéül*
Hoffman György úrnak szeretettel
Nagy István 1923 november 14.
Jelezve jobbra lent: Veres (Mgt. Bp.)

(11.) F.R-a. (Rajna Ferenc): Stefan Nagys Austellung. Neues Pester Journal, Sonntag, 21. october 1923. 52. Jahrgang, Nr. 238. 8.

(12.) Zoltán V. Takács: Stefan Nagy. Pester Lloyd, Sonntag, 21. Oktober 1923. 70. Jahrgang, Nr. 238. 16.

A zömmel 1923. október 21-én megjelent (egy cikket okt. 28-án publikáltak) írásokból válogatott-összeállított, a tárlat legfrissebb sajtóreagálásait egybefoglaló füzet természetesen október 28. után jelenhetett meg, de még bizonyosan a kiállítás idején. A tárlat megnyitójáról a Nemzeti Ujságban közölt (1923. október 23. 6.) információt idézem: 1923. október 21-én vasárnap délelőtt a Nemzeti Szalonban „Nagy István gyűjteményes kiállítását ünnepélyes keretek között nyitották meg. A megnyitáson a vallás- és közoktatási minisztert Kertész K. Róbert h. államtitkár, a fővárost pedig Buzáth János alpolgármester képviselte".

A megtalált – és újra kiadott – füzet reméljük gazdagítja a Nagy István irodalmat.

Sümegi György

AZ UJSÁG

A Nemzeti Szalonban hosszú elvonultság után impozáns gyűjteménnyel jelenik meg újra a nyilvánosság előtt Nagy István. Utoljára a hajdani Művészháznak egyik utolsó kiállításán találkoztunk vele és még utóbb a Könyves Kálmán helyiségében, ahol harctéri munkáit állította ki. Mindez elég régen volt, és a habozónak, szinte félénknek látszó művész azóta megtelt az öntudat bátorságával. Mer. És van mivel mernie. Hatalmas temperamentuma van és nem mindennapi képzelete, mely a mindennapit is rendkívülivé tudja nagyítani. Mostani kiállításán csupán pasztellképeket és rajzokat állított ki. Pasztelljei jelentős színerőről tanúskodnak. Általában az erő érzete az uralkodó egyéniségében, sőt ebből az értékes kvalitásból annyi van meg benne, hogy aránylag kicsiny méretű munkáin mintha teljesen nem is tudná érvényesíteni. Táji motívumok mellett fejtanulmányai is vannak Nagy Istvánnak. Tájat igen egysze-

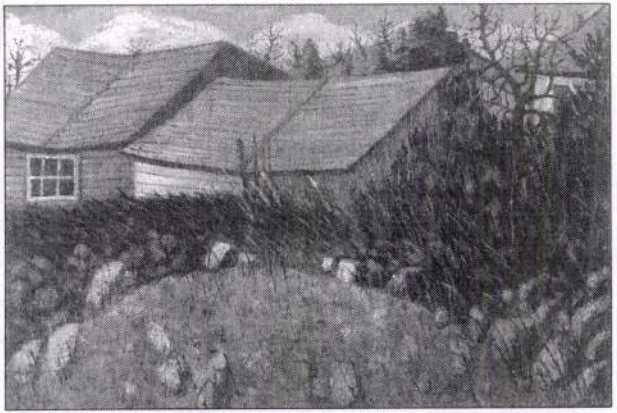

Nagy István: Hátsó udvar, 1911, olaj, vászon, 100 x 150 cm, magántulajdon

rű eszközökkel, széles és nagy húzásokkal nagyon jellemzően tud megjeleníteni. Általában az egyszerűségre törekszik, de bonyolult feladatok megoldásához is épp úgy ért. Rajzai közül nagyon szépek azok, amelyeken finom ökonómiával hagy meg nagy fehér foltokat és kevés fekete húzással rögzíti meg a formákat.

e. a.

(2.) r. e. (Radisics Elemér): Nagy István. Budapesti Hírlap, 1923. október 21., vasárnap, XLIII. évf. 238. sz. 6.

(3.) Lyka Károly: Új művész a Nemzeti Szalonban. Esti Kurír, 1923. október 21., vasárnap, I. évf. 31. sz. 13.

(4.) (Földi Mihály): Nagy István kiállítása. Magyarország, 1923. október 21., vasárnap, XXX. évf. 238. sz. 10.

(5.) Sz. J. (Szilárd János): A magyar táj költészete Nagy István kiállításán. Nemzeti Ujság, 1923. október 21. V. évf. 238. sz. 9–10.

(6.) i. e. (Iván Ede): Nagy István. Népszava, 1923. október 28., vasárnap, LI. évf. 244. sz. 5.

(7.) (io): Két kiállítás. Pesti Napló, 1923. október 21. 74. évf. 238. sz. 8–9.

(8.) Márkus László: Nagy István. A Reggel, 1923. október 22. II. évf. 43. sz. 4.

(9.) b. l. (Bálint Lajos): Két kiállítás. I. Nagy István. Világ, 1923. október 21., vasárnap, XIV. évf. 238. sz. 6.

(10.) Nagy István kiállítása a Nemzeti Szalonban. 8 órai Újság, 1923. október 21., vasárnap, IX. évf. 238. sz. 9.

A tépelődéseim során föltárt adatokat végül elmondtam telefonon az Országos Széchenyi Könyvtár Kisnyomtatványtára egyik munkatársának, aki rövid időn belül visszahívott és megadta a keresett füzet címét: Szemelvények Nagy István kiállításának a magyar sajtóban 1923 október havában megjelent kritikai ismertetéséből. Meg is néztem az eredetit, amelyet 1924-ben 208. számon írtak be a Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára (később OSZK) I. Nyomt. Növedéknaplójába. Az első oldalon, a jobb fölső sarokba kézírással még azt is följegyezte a gyarapodást rögzítő gondos kéz, hogy 1500 pl., vagyis ilyen számban jelenhetett meg. De mivel szórónyomtatvány, cikk-szedet, így valószínűleg alkalmi kiadvány volta miatt nem őrizték meg. Megtalálása, fölfedezése, újbóli kiadása pedig éppen erre az alkalmi, egy kiállításhoz kapcsolódó jellegére mint unikalitásra irányítja a figyelmet.

A kiállítás ismertetők, tárlatrecenzió részletek sorrendje:

(1.) e. a. (Elek Artur): Két kiállítás. II. Nagy István. Az Ujság, 1923. október 21., vasárnap, XXI. évf. 238. sz. 9.

BUDAPESTI HÍRLAP

Nagy István nem töprenkedik művészetfilozófiai problémákon. Akit a modern ember nyugtalankodó szertelenségei érdekelnek, aki a művészeti jelenségeket is a forrongó társadalmi problémák szemtükrén át szemléli, az ne keresse föl Nagy István kiállítását. Ellenben odazarándokolhat mindenki, aki egy egyszerűségében őserejű, egyéniséget minden váltakozó külső hatás ellen megőrizni tudó lélek alkotásaiban gyönyörködni tud... Nagy István témája a természet. Az erdélyi hegyvidék sokszínű palettájával, ezernyi hangulatával, szépségével, lakói verejtékes munkájának áhítatával. Sajátságos erő ütközik ki ceruzájából, pasztell-rúdjából, ahogy vonalait a papirosra veti. Ezek a vonalak már első odavetettségükben helyükön vannak és élettől lüktető részei a művész lelki tükrében kialakuló organikus egésznek. Szinte klasszikus egyszerűség jellemzője színezésének is. A nyers, rikító színek helyett a leszakadó est, vagy a borongós, felhő borította tájak egymásba fonódó véghetetlen

színvariációi kötik le a figyelmet. A népdalok költői a magyar néplélek gondolatkincsét fűzik gyöngysorba. Nagy István ugyanígy ihletett költője a magyar vidék festői szépségeinek.

r. e.

Nagy István: Katonafej, 1917, pasztell, papír, 48,5 x 31,5 cm, magántulajdon

pok címét, megkeresem, hogy a szövegek mikor jelenhettek meg. Lassan minden kétséget kizáróan vált bizonyossá, hogy a Nemzeti Szalon Nagy István gyűjteményes kiállításáról (1923 október) frissen megjelent cikkrészletek gyűjteménye a füzet. De mivel a címét sem tudom, így a Nagy István-irodalomban sem tudom megtalálni. De az már nagyon föltűnő és sokat mondó, hogy az 1923-as kiállítás publikációkkal gazdagon kísért évében sincs cikk-válogatás tétel. Pedig ez évben jelent meg Surányi Miklós: Nagy István könyve (Singer és Wolfner kiadása, Bp.), és ugyanezen kiadóval, nevezetesen Wolfner Józseffel kötött szerződése, együttműködése betetőzése volt az 1923-as tárlat. Ebből a nagyon intenzív kapcsolatból nyilvánvaló, hogy kizárólag a Singer és Wolfner Kiadó adhatta ki a füzetet, amelyet – megintcsak nyilvánvalóan – a cégnél alkalmazott Lyka Károly szerkeszthetett, aki a képzőművészeti pályája elejétől kísérte végig Nagy István munkásságát. Lyka soha nem szűnt meg segíteni biztató szóval, írással, rajzai közlésével stb. támogatni a mindig jobb, komolyabb műveket létrehozni akaró, a szüntelenül többre törekvő Nagy Istvánt.

A *Szemelvények*hez

Nagy István (1873–1937) festőművész életére és művészetére vonatkozó dokumentumok minden korábbinál teljes körűbb egybegyűjtése során (ennek eredményeként jelent meg Lóránth László–Sümegi György: Nagy István. Pallas Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2007.) kaptam Bán András művészettörténész kollégámtól néhány, a művészre vonatkozó korabeli újságcikket és két kisalakú füzet-töredéket. (Bán édesanyja, a művészettörténész Ritly Valéria tervezett szakdolgozatot írni Nagy Istvánból, tőle származnak a dokumentumok.)

A 11x15 cm nagyságú megsárgult lapok Nagy István munkásságára vonatkozó sajtóvisszhangok, kiállítási recenziók – majdnem mindegyik hosszabb szövegtestből kiemelt részlet – a szerző és a megjelenés helye föltüntetésével. Az egyik töredék a 3., a másik az 5. oldalon kezdődik, s a 14., ill. a 16. oldalon végződik. A 16. oldalon egy információ, amely a füzetet előállító nyomdát nevezi meg: Hungaria Budapest.

Napokig, hetekig nézem, olvasom, forgatom a két töredéket. Fölírom sorban a szerzők és la-

ESTI KURÍR

Évekig járta az Alföld faluvégeit, fehérházikós tanyáit, szemei a látóhatár végtelenébe mélyedtek, társasága, ha akadt, szótlan pásztor, öreg paraszt, libaőrző gyerek voltak. Azok viharcserzette ábrázata, verőfénytől vert orcája biztatta, hogy elővegye a rajzolószenet vagy a pasztellkrétát. Megrajzolta őket emberül, simítás, kikészítés nélkül. Csak a karaktert sajtolta ki belőlük, a végső lényeget, forma-probléma, vonal-probléma, szín-probléma nélkül. Ezeket a „városi művészet"-hez tartozó akcesszóriumokat átengedte az atelier négy fala között szorongó kollégáknak. Fölszedte tehát a buckáról, a szikesről, a rongyos kerítés mögött gubbasztó vityillóból, a horizont tépett felhőiből, a fák őszi söprőiből, meg a föld rögét túró emberfiából azt, amit festőösztöne erősnek, nagynak, keménynek, földszagúnak, múlónak érzett. Lomha földek hevernek végig képein, időviselte házak fehérje világít elő komor erejű hátterekből; vastag széndoronggal írta rá képüket papirosára, pőrére vetkőztetett ősi egyszerűségükben a dí-

szítő frázis, a sallang és csín egyetlen fioriturája nélkül. Hiányzik tehát képeiről a kikészítettség minden fogása s ezt kiváló és ritka értéknek tekintjük. Színes munkáinak is ugyanaz az erő, a karakternek ugyanaz a kemény megragadása a jellemvonása, amely olyan egyénivé teszi felfogását, egész művészetét a szénrajzokban. Tétovázás, kísérletezés nélkül, mindig ott az adott motívum előtt, mindig egy lélegzetre, egy hangulat hevében készültek ezek is. Itt sincs aprólékos részletezés. Emberi ábrázatainak valamelyikét egy rendőri körözőlevél bizonyára minuciózusabban írná le. Nagy István leírásai bizonyára hézagosabbak, de feltétlenül találóbbak.

Lyka Károly

MAGYARORSZÁG

Nagy István új hangjait szólaltatja meg a magyar földnek. Tájképeiben és portréiban a magyar földnek hatalmas zenekara szól, lírai ellágyulásoktól a dübörgő fortissimókig. Minden

lényegére, amelyben ritka erővel jut kifejezésre az individualizmus elve. Jelentéktelen motívumok talán soha nem tartoztak a művészi feldolgozásban a ritkaságok közé. De a legnagyobb ritkaságok közé sorolhatók az olyan képek, amelyekben a minimális formatartalommal megjelenített legegyszerűbb motívumok jelentős személyes erőt valósítanak meg. És ez a személyes erő jut kifejezésre Nagy István karakterfejeiben és a kolorisztikus-poétikus képesség bevetésével átélt és feldolgozott tájaiban. A művész egy másik kvalitása, ami a rideg és az érzékelhetőség minden igénye nélkül papírra vetett pasztelleket és szénrajzokat mindenekfelett megkapóvá teszi, az a közvetlenség, ahogy a természeti képet megragadja. Persze ez is a természettel való intim kapcsolattal magyarázható. Nagy István a természetet valóban más szemekkel látja, mint a legtöbb mai művész. Embernélküli képei nemcsak poétikai és festői tartalmukkal ragadnak meg, hanem azáltal is, hogy egy nemes szívű természetközeli ember biztos ösztönét mutatják meg, aki egyetlen pillantással megragadja környezete összes, kicsi és nagy titkait.

Zoltán V. Takács]

fällige Wirkung hingelegten Pastell- und Kohlenzeichnungen überaus packend wirkt, ist der Ausdruck der Unmittelbarkeit, mit der er das Naturbild erfasst.. Auch dies lässt sich freilich in erster Linie aus seinem intimen Verhältnis. zur Natur erklären. Stefan Nagy sieht die Natur. wahrhaftig mit anderen Augen als die meisten Künstler von heute Seine menschenleeren. Bilder ergreifen nicht nur kraft ihres poetischen und malerischen Inhalts, sondern auch dadurch, dass sie den sichererin Instinkt eines edelgesinnten Naturmenschen offenbaren der alle Geheimnisse seiner Umgebung, die grossen wie die kleinen mif einem einzigen Blick erfasst.

Zoltán v. Takács

[PESTER LLOYD

Ami művészetében a legértékesebb, azt kizárólag saját magának köszönheti. Forrón szeretett Székelyföldje fennsikjának magányossága és a végtelen magyar alföld magányossága számára a legértékesebb javak. A nagy magányosságban felismeri önmagát; itt talál rá saját

képén megérződik, hogy alkotójuk együtt él, lélegzik a természettel, hogy elszakíthatatlan köldökzsinór köti össze vad erdővel, útszéli csárdával, rohanó felhővel, a tél havával, a tavasz napjával, állattal, emberrel, röggel s hogy nincs vonása, amelyben ott ne vibrálna az élmény, a közvetlen átélés valósága. Innét van közvetlensége, változatossága és termékenysége, amely kisméretű, de sokszor monumentális hatású papiroson érezteti meg a természet végtelenségét. Nagy István kiállítása kétségtelen gazdagodása modern művészetünknek.

NEMZETI UJSÁG

Nagy István nem tartozik azok közé a művészek közé, akik a mesterség és a lélek fejlődésének egyes etapjain megállnak, hogy a nyilvánosság ellenőrzése mellett és a kritika útmutatásai szerint folytassák azt az utat, amelyen egy művész önmagához megérkezik. Nagy István a magányban való elmélyülés, az intuitív

szemlélődés és a tehetség szuverén önítéletén keresztül – talán küzdelmesebb és nehezebb pályafutáson, mint mások – önmagára talált s úgy mutatkozik be, mint aki megállapodott eszközökben és lehiggadt lélekben egy kiforrott művészet vallomását mondja el. Ha röviden jellemezni akarnók Nagy István művészetét és egy mondatban akarnók összefoglalni azt a hatást, amelyet a képei keltenek, mondhatnók: valaki a természet előtt imádkozik. Képein a föld és az ég áhítatos szeretete szólaltatja meg a harsogó verőfény és a bágyadt alkonyatok zengő színeit s ugyanez az áhítat borong a téli tájakon, vagy a magános tanyák letarolt, ólomesős földjein. Jegenyesorok, falusi utcarészletek, elhagyott viskók, őszi füzesek, nyári napsugárban izzó petrencesorok, alkonyati derengésben felcsillanó vizek a réten, párázatos tavaszi domboldalak, szomorú hóolvadás: mind egy-egy meghitt pillanata annak a rajongó szeretetnek, amely a művészt szerszámján keresztül a földhöz köti. A föld pedig magyar. Minden lobogó és minden elborult színével és minden vonalával a hazai tájak hangulatát visszhangozza az emlékeink között s a hangulatkeltésben némelykor a tökéletesség határát is elérő művészi eszközök is a magyar lélek sajátosságait tükrözik.

PESTER LLOYD

Das Wertvollste in seiner Kunst verdankt er ausschliesslich sich selbst. Die Einsamkeit des Hochgebirges seines heissgeliebten Széklerlandes und die Einsamkeit der unendlichen ungarischen Tiefebene sind für ihn die wertvollsten Güter. In dieser grossen Einsamkeit erkennt er sich selbst; da wird er seiner Wesenheit inne, in der das Prinzip des Individualismus mit seltener Kraft zur Geltung kommt. Unbedeutende Motive in künstlerischer Verarbeitung haben wohl nie den Seltenheiten gehört. Den allergrössten Seltenheiten sind aber Bilder beizuzählen, in denen allereinfachste Motive, zu cinem Minimum von Forminhalt abge- leitet, bedeutendé persönliche Kraft verwirklichen Und diese persönliche Kraft gelangt in den Charakterköpfen und den mit allem Einsatz koloristisch-poetischen Vermögens erlebten und verarbeiteten Landschaften Stefan Nagys in hohem Grade zum Ausdruck. Eine andere Qualität des Künsters, die in seinen herb und ohne jeden Anspruch auf sinn-

Félkegyelműinek egyike olyan, mint egy elparasztosított Velasques-törpe. Az anyja képének barázdáiból sír az anyai szeretettől megenyhített kemény asszonyi sors. Mindezek a parasztférfiak és parasztasszonyok megfestett sorsok. Egyszerűen és kérlelhetetlenül egy örömtelen létről adnak hírt. Nagy István, a grafikus, ha lehet, még egyénibb. Fekete-fehér harmóniában hihetetlent alkot. A szénceruzát egy kemény, szinte kérges kéz vezényli. A vonás biztos és vastag, a monumentálist keretezi be. Ebből a súlyos kézből nem folyhat kalligrafikus vonal. Ezekkel a vonalakkal rajzolva a parasztportréból ősember lesz, a ligeti házból hun sír. A pasztellceruzának sem tesz engedményt. Nagy István kezében sírvésővé lesz, ami a fehér felületen szinte fájó nyomokat hagy.

F. R –a]

letességig emelkedik. Nagy István mindenesetre igazolta azokat, akik nehéz pályafutásán segédkezet nyújtottak neki, mert kiállításával a magyar piktúra jelentősen gazdagodott.

Sz. J.

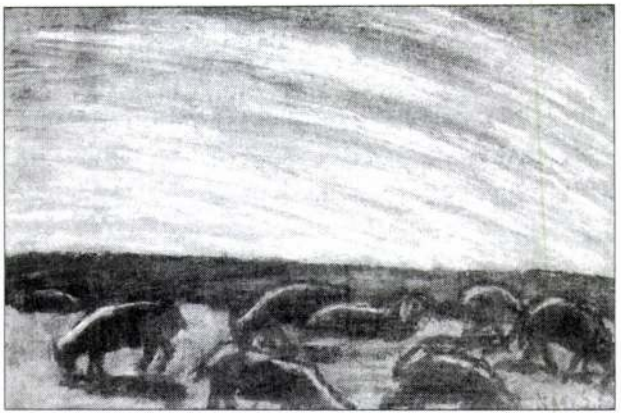

Nagy István: Legelésző juhnyáj, pasztell, papír, 33 x 46 cm
(Kiállítva: Nemzeti Szalon, 1923. október,
Nagy István gyűjteményes kiállításán)

NÉPSZAVA

Pasztellkrétáját úgy szántja a fehér lapokra, mintha egyetlen tőmondatban s egyszerre akarna mindent elmondani. Nem fitogtatja ennek a nagyszerűen kihasználható technikának azokat az ügyes és megtévesztő fogásait, nem „brillíroz", nem csinál hatásos és üres szemfényvesztést, a lehető legegyszerűbb és legközvetlenebb hangon beszél, szinte ünnepélyes komorsággal. Munkásai, parasztfejei, ezek az ezer ránccal telebarázdált arcok nem néprajzi érdekességek, de maguk az élet szomorú sorshordozói – igazak és mélységesen emberiek!

i. e.

PESTI NAPLÓ

Nem tartozik iskolákhoz, egyéni mondanivalóit egyéni formában minden izmushoz való ragaszkodás nélkül fejezi ki, ám magyar tájainak sötét, férfiasan borongó tónusa mégis két nevet idéz emlékezetünkbe. Paál Lászlóét és

einer harten fäst schwieligen regiert. Der Strich ist fest und dick, er rahmt Monumentales ein. Die kalligraphische Linie kann aus dieser wuchtigen Hand nicht fliessen. In diese Linien gefasst wird ein Bauernporträt zum Urmenschen, ein Haus im Hain zum Hunnengrab. Auch dem Pastellstift mach er kein Zugeständnis. Er wird in Stefan Nagys Hand zum Grabichel, der auf der weissen Fläsche fast schmerzhafte Spuren zurücklässt.

F. R –a

[NEUES PESTER JOURNAL

Minden természetdarabon ugyanaz a tragikus magány. Nagy István mezői, erdői és szurdokai néptelenek. Nem emberek, hanem emberárnyak állnak magányosan valahol az estében egy erdei tó partján vagy suhannak el a kopaszon szomorkodó fák előtt.

A Nagy István által festett emberek is egy könyörtelen természet szenvedő gyermekei. Általa megbélyegzettek. Olyan emberek, akikkel a természet kegyetlen játékot űz. Akiket az ő ridegsége megpuhít és megerősít.

NEUES PESTER JOURNAL

Auf allen Naturstüken dieselbe tragische Einsamikeit. Stefan Nagys Felder, Wälder und Schluchten sind nicht bevölkert. Keine Menschen nur einzele Menschenschatten stehen am Rande irgend eines in Abendglätte daliegenden. Waldsees oder sie huschen an den kahl trauenden Bämen vorbeit.

Auch die Menschen die Stefan Nagy malt sind die Leidenskinder einer erbarmungslosen Natur. Ihre Gezeichneten. Menschen mit denen sie ein grausames. Spiel getrieben. Die von ihrer Herbheit zermübt und verhärtet sind. Einerr seiner Idioten etwas wie ein verbauerter Velas qués-Zwerg. Aus den Gesichtsfurchen des Bildnisses seiner Mutter weint das von Mutterliebe gesänftige harte Frauenlos heraus. Alle diese Bauern und Bäuerinnen smd gemalte Schicksale Einfach und unerbittlich im Hersagen eines glückskargen Daseins. Als Graphiker ist Nagy womöglich individueller. In der schwarz weissen Harmonie bringt er Unglaubliches heraus. Der Köhlenstift wird von

Rudnay Gyuláét. Nem hatásról van szó, csupán belső rokonságról. Ez azonban egyben azt is jelenti, hogy Nagy István nem forradalmár és nem hoz úgynevezett szenzációs meglepetéseket. Viszont ehelyett hozza a magyar földet, a magyar vegetációt és levegőt, valami egészen sajátos ősi magyar ízzel. Pasztelljei és szénrajzai, bár a lírikus ellágyulást nem nélkülözik, kemény, szinte nyers vonalakkal és formákkal írják át képpé a Bakony vidéki tájakat, a kóborló pásztorok, halászok és cigányok arcát. Különösen megkapóak grafikai dolgai, amelyeken zavartalanul mutatkozik meg biztosan egybefoglaló, konstrukciós érzéke.

A REGGEL

Csak egy darab krétája van és szeme, amely a jelenségek végtelen folyamából többet, lényegesebbet, döntőbbet tud megfogni, mint a normális ember lomhán intermittáló tudata és erős keze van, amely délceg és akaratos indulatok szerint lendül és a vonal és a színes folt jeleivel

mosolygó-dacosan föl tudja írni, amit mi látunk, de tudomásul nem veszünk soha. Egy pillanatnyi kép érzéstartalmából egész irodalomra való marad fixen egész kis képein s egész könyvet kellene írni, hogy stílusát elemezhessük, amely a rajz örök törvényéből lett, abból amit valaki klasszikusan így fogalmazott meg egyszer: rajzolni annyit tesz, mint elhagyni...

Márkus László

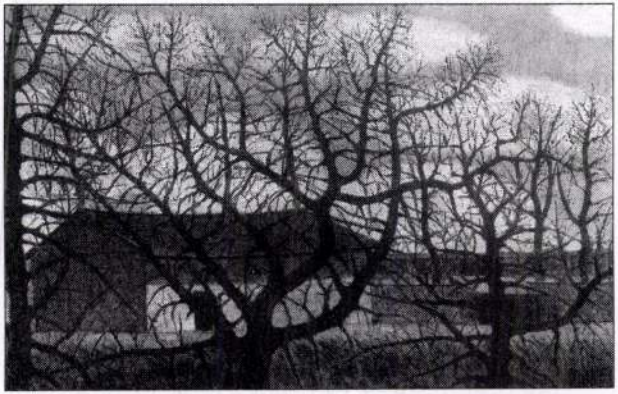

Nagy István: Kopasz fák házakkal, 1911, olaj, vászon, 100 x 150 cm, magántulajdon

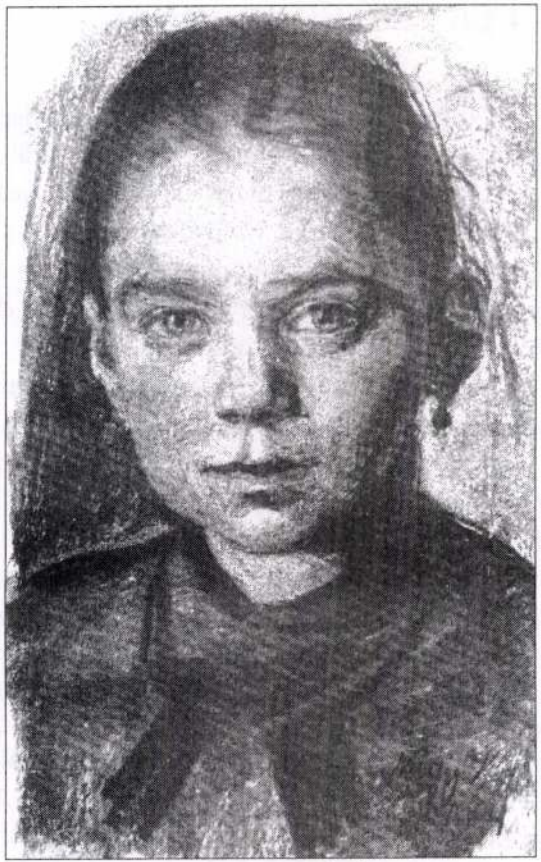

Nagy István: Tanulmány
(Művészet, 1904, III. évfolyam, hatodik szám, 389. old.)

azokról, akik a természet bő esztétikai megnyilatkozásain túl a zseni alkotó meglátásával elsősorban felismerték a természetben rejlő ősi, erkölcsnyugtató harmóniát. Ez adja meg még kisebb képeinek is azt a megrázó tartalmat, amelyet leginkább drámai eszközökkel lehetne mérni. Témája az egyszerű vonalú táj, a specifikusan magyar táj. Az Alföld pora, sara, egyszerűségében és ezer változatú színpompája. De amilyen mélyen szánt a magyar vidék tájaiban, éppen olyan gondos mélyrelátást árulnak el arcképei, amelyeken áhítatos emberszeretettel rögzíti meg határozott, férfias kézzel a mögötte rejlő lelki történést. Nagy István mindenképpen egyik legbecsesebb, legmélyebb, legeredetibb reprezentánsa a magyar piktúrának.

VILÁG

Kétségtelenül új művész Nagy István, nemcsak késő felfedeztetése miatt, hanem új és eredeti művészetében is, kapcsolatok, rokonok, emlékek nélkül való eredeti talentum... Szigorúan puritán, kemény ember, csábítások és elcsábulások nélkül való – aki valahogy ősemberi primitív áhítattal nézi a természetet. Meghatott az egymás mögött fekvő domboldalak vonalritmusától, a lombos fáktól, az árnyékukban meghúzódó kis vityillóktól. Meghatott tőlük és olyan maradandónak értékeli őket, hogy kemény ékírássá vési fel őket vásznaira és kartonjaira, egy másik maradandóság számára. Kemény, cikornya nélkül való egyszerű és szűkszavú minden vonala, s a lírája ugyanaz. A vonal és a forma széles és mély hangsúlyozásán át másodrendűvé lesz számára az, ami kolorizmus, de a fekete kréta sötét sávjait színes és gazdag világgal tudja megtölteni. Nem fest nagy vásznakat, majd két és félszáz képe nagyrészt kisméretű pasztell és rajz – de e kis méretekben s ebben a szinte brutálisan egyszerű előadásban

is erős hajlandósága van a monumentalitás felé. A tájképeinek tarka és változatos világa mellett egy sorozat fejstúdiumon ugyanezekkel az eszközökkel keresi a karakterábrázolás komoly nagy problémáit. Mindezekben pedig igazán magyar. Kevés piktorunk van, akiről ezt ilyen nagyon és biztosan el lehet mondani – aki a maga különállóságában ennyire kiemelné maga magyar karakterét. Székely falun és a Gyilkos tó mellett tölti el élete legnagyobb részét, a székely-magyar falu kis embereinek igénytelen, dolgozó életét éli. Sok belső tisztaság és kevés külső cicoma, amit tőlük kap és ez a legmélyebb hatás benne. Így ezekkel a komoly kvalitásokkal kiéretten és befejezetten áll elénk a Nemzeti Szalon holnapi tárlatán e nagyon komoly és jelentős magyar művész. Amit hoz, több az érdekesnél, vagy legalábbis nemcsak az. Nagy István kétségtelenül erős, nagy tehetség, s így amit ad, igazi élmény.

b. l.

8 ÓRAI UJSÁG

Nagy István nem egészen fiatal festő. Sem művészi hitvallása, sem iránya nem tartozik a legújabb piktúra körébe, nevének csengését még nem tompították le az elmúlt s művészi nevek elcsépeléséről jellegzetes, háború körüli esztendők. Nyilván stílusosnak látszik Nagy István eddigi szerepelésében az a társadalmi elzárkózottság, amellyel – óriási küzdelmek közepette is – elvonta bő termését a napi piactól, gondosan ügyelve arra, hogy a kritikai ítéletet ne homályosítsák el a keresés lázában fogant tanulmányszerű munkái. A Nemzeti Szalon holnap megnyíló kiállításán már erősen érezhető, hogy Nagy István immár a végére jutott piktúrája „Sturm und Drangjának" s vonala, színharmóniája, levegője, de mindenekelőtt tájképeinek nagy fajsúlyú tartalma egy már teljesen befejezett művészegyéniségre enged következtetni. Színhangulat és a lehető legtökéletesebb finomság: ez jellemzi elsősorban Nagy István festészetét. Nagy Istvánt csak a legnagyobb természetkifejezőkről lehet leszármaztatni,

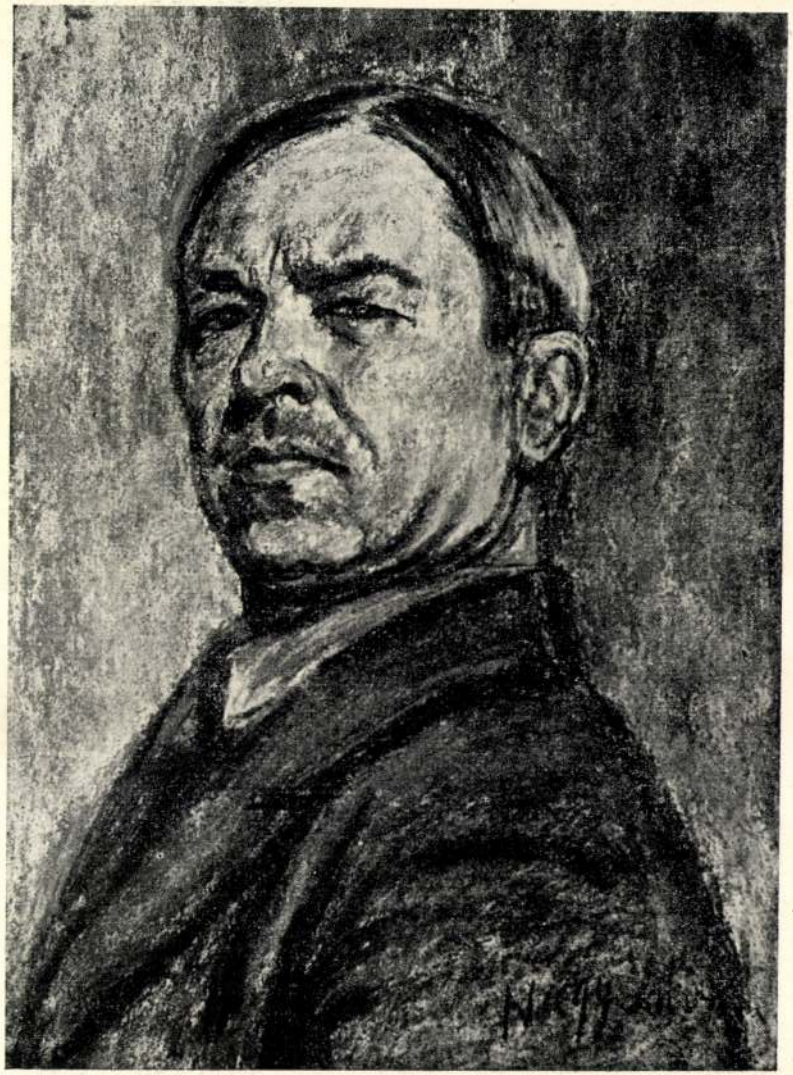

A művész önarcképe, (Pasztell.)

Tanya. (Vöröserdő.) Pasztell. M.: 43×30. Dr Aszalós Imre tul.
Gyimesi táj. Pasztell. M.: 60×79. Dr Aszalós Imre tul.
Bakonyi dombok. Pasztell. M.: 63×48. Dr Aszalós Imre tul.
Erdőtanulmány. Pasztell. M.: 43×33. Dr Aszalós Imre tul.
Nevető leány. Olajfestm. M.: 35×27. Dr Aszalós Imre tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 32×42. Dr Aszalós Imre tul.
Hazafelé menő munkások. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Kőtörők. Grafika. M.: 31×22. Dr Aszalós Imre tul.
Domboldal. Vázlat. Grafika. M.: 22×14. Dr Aszalós Imre tul.
Legelő birkák Gyimesben. Grafika. M.: 21×14. Dr Aszalós Imre tul.
Erdélyi dombok. Grafika. M.: 21×15. Dr Aszalós Imre tul.
Otthon. Grafika. M.: 30×21. Dr Aszalós Imre tul.
Csendélet. Grafika. M.: 24×15. Dr Aszalós Imre tul.
Székely lány Csíkből. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Pihenő baka. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Édesanyám. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Katonafej. Grafika. M.: 19×24. Dr. Aszalós Imre tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 48×63. Özv. Nagy Istvánné tul.
Gyimesi szoros. Pasztell. M.: 63×45. Özv. Nagy Istvánné tul.
Gyilkostó. Pasztell. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Boglyák. Pasztell. M.: 42×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Édesanyám. Olajfestm. M.: 42×42. Özv. Nagy Istvánné tul.
Vörös lovak. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Legelő tehenek és lovak. Pasztell. M.: 48×32. Özv. Nagy István tul.
Lovak a vízparton. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két tehén a pataknál. Pasztell. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két legelő tehén. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két legelő tehén. Szén. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 35×46. Dr Krausz Sándor tul.
Parasztmenyecske. Pasztell. M.: 32×47. Dr Krausz Sándor tul.
Erdőőr. Pasztell. M.: 39×51. Dr Krausz Sándor tul.
Őszi táj. Pasztell. M.: 70×49. Dr Krausz Sándor tul.
Édesanyám. Olajfestm. M.: 56×80. Dr Krausz Sándor tul.
Falurészlet. Pasztell. M.: 35×30. Dr Krausz Sándor tul.
Hajnali pirkadás. Pasztell. M.: 60×50. Dr Krausz Sándor tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 23×31. Dr Krausz Sándor tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 66×49. Zsombor Jánosné tul.
Gémeskút. Pasztell. M.: 43×29. Zsombor Jánosné tul.
Zöldkendős leány. Pasztell. M.: 50×44. Zsombor Jánosné tul.
Vitorláscsónak. Pasztell. M.: 44×30. Zsombor Jánosné tul.
Ház a faluvégen. Pasztell. M.: 45×32. Zsombor Jánosné tul.
Fák. Szénrajz. M.: 48×34 Zsombor Jánosné tul.
Erdélyi domboldal. Pasztell. M.: 78×95. Szépműv. Múz. tul.

Kaszálók. Pasztell. M. : 68×50. Bajai Városi Múz. tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 64×45. Bajai Városi Múz. tul.
Balaton. Pasztell. M. : 44×30. Bajai Városi Múz. tul.
Birsalmák. Pasztell. M. : 51×44. Bajai Városi Múz. tul.
Lovak a Balaton partján. Pasztell. M. : 44×32. Bajai Városi Múz. tul.
Szántás Erdélyben. Pasztell. M. : 44×31. Bajai Városi Múz. tul.
Hartai tóparton. Pasztell. M. : 52×45. Bajai Városi Múz. tul.
Dombos út. Pasztell. M. : 52×62. Bajai Városi Múz. tul.
Menyecske narancsal. Pasztell. 52×69. Kartschmaroff Lóránt gyüjt.
Katonafej puskával. Pasztell. 31×47. Kartschmaroff Lóránt gyüjt.
Leány almával. (V. O. úrnő arcképe.) Pasztell. 50×70. V. O. gyüjt.
Kacsás tájkép. Pasztell. M. : 60×44. V. O. gyüjt.
Öreg ember. Pasztell. M. : 50×69. V. O. gyüjt.
Folyóparti táj. Pasztell. M. : 62×44. V. O. gyüjt.
Pipacsos virágcsendélet. Pasztell. M. : 34×50. V. O. gyüjt.
Katonafej. Pasztell. M. : 31×48. V. O. gyüjt.
Vízpart. Pasztell. M. : 30×22. V. O. gyüjt.
Önarckép. Olajfestmény. M. : 38×45. Dr Mojzes János tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 45×62. Dr Mojzes János tul.
Két fa. Pasztell. M. :. 47×63. Dr Mojzes János tul.
Parasztlány korsóval. Pasztell. M. : 50×70. Dr Mojzes János tul.
Fás domboldal. Pasztell. M. : 56×72. Dr Mojzes János tul.
Fák a domboldalon. Pasztell. M. : 64×66. Dr Mojzes János tul.
Két szénakazal. Pasztell. M. : 64×66. Dr Mojzes János tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 54×75. Dr Mojzes János tul.
Téli táj. Pasztell. M. : 70×87. Dr Mojzes János tul.
Liget. Szén. M. : 45×60 Dr Mojzes János tul.
Hegyvidéki táj. Pasztell. M. : 33×50. Dr Mojzes János tul.
Drótakadály. Pasztell. M. : 32×48. Dr Mojzes János tul.
Pipázó bácsi. Szén. M. : 30×40. Dr Mojzes János tul.
Öregasszony. Pasztell. M. : 32×43. Dr Mojzes János tul.
Önarckép. Szén. M. : 34×45. Dr Mojzes Janos tul.
Domboldal télen. Pasztell. M. : 32×43. Dr Mojzes János tul.
Szomorkodó. Szén. M. : 20×27. Dr Mojzes János tul.
Kislány. Szén. M. : 16×12. Dr Mojzes János tul.
Kis ház a domboldalon. Pasztell. M. : 36×51. Fodor Gyula tul.
Hegyvidéki táj lovassal. Pasztell. M. : 44×30. Dr Gerlőtei Jenő tul.

NAGY ISTVÁN
1873-1937

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 113510
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XXXVIII.

NAGY ISTVÁN
1873—1937

BUDAPEST
1948 SZEPTEMBER

Kaszálók. Szénrajz. M.: 69×51. Baja. Magántul.
Csángó pásztorok. Pasztell. M.: 49×69. Baja. Magántul.
Domboldal. Pasztell. M.: 65×52. Baja. Magántul.
Napraforgó. Pasztell. M.: 66×55. Baja. Magántul.
Birkakarám. Pasztell. M.: 63×47. Baja. Magántul.
Legelésző tehenek. Pasztell. M.: 63×47. Baja. Magántul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 63×40. Baja. Magántul.
Erdélyi tájkép. Pasztell. M.: 62×47. Baja. Magántul.
Leánykafej. Pasztell. M.: 44×56. Baja. Magántul.
Imádkozó öregasszony. (A művész anyja.) Pasztell. M.: 46×49. Baja, Magántul.
A művész felesége. Pasztell. M.: 50×40. Baja. Magántul.
Női fej. Pasztell. M.: 46×56. Baja. Magántul.
Kolozsvári temető. Pasztell. M.: 49×40. Baja. Magántul.
Legelésző birkák. Pasztell. M.: 44×31. Baja. Magántul.
Öregasszonyfej. Olajfestm. M.: 46×49. Baja. Magántul.
Magányos fa. Pasztell. M.: 70×50. Baja. Magántul.
Két jegenye. Pasztell. M.: 62×48. Baja. Magántul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 42×50. Baja. Magántul.
Házak. Pasztell. M.: 63×42. Baja. Magántul.
Fekvő nő. Szénrajz. M.: 50×36. Baja. Magántul.
Gémeskút. Pasztell. M.: 44×30. Baja. Magántul.
Városligeti fák alatt. M.: 28×41. Baja. Magántul.
Zöldsapkás kisfiú. (A művész fia.) Pasztell. M.: 43×30. Baja. Mt·
Önarckép. Pasztell. M.: 32×37. Baja. Magántul.
Tehénpásztor. Pasztell. M.: 44×31. Baja. Magántul.
Cigányfej. Pasztell. M.: 32×48. Baja. Magántul.
Lovak. Pasztell. M.: 45×30. Baja· Magántul.
Leányka. Pasztell. M.: 31×44. Baja. Magántul.
Városliget széle. Pasztell. M.: 47×32. Baja. Magántul.
Balatoni táj. Pasztell. M.: 39×30. Baja. Magántul.
A Duna Visegrádnál. Szénrajz. M.: 44×30. Baja. Magántul.
Hegyvidéki táj. Pasztell. M.: 45×31. Baja. Magántul.
Hegyvidék. Pasztell. M.: 45×32. Baja. Magántul.
Olvasó férfi. Pasztell. M.: 67×54. Dr. Azsalós Imre tul.
Osteriában (Fiume) Olajfestm. M.: 34×22. Dr Aszalós Imre tul.
Dunai részlet. Pasztell. M.: 45×34. Dr Aszalós Imre tul.
Virágot szedő. Pasztell· M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Somogyi szőlők. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Dr Aszalós Imre arcképe. Pasztell. M.: 49×35. Dr Aszalós Imre tul.
Búzaföld Erdélyben. Rajz. M.: 44×30. Dr Aszalós Imre tul.
Bakonyi Erdő. Pasztell. M.: 43×34. Dr Aszalós Imre tul.
Bárányok a domboldalon. Pasztell. M.: 45×32. Dr. Aszalós Imre tul.

NAGY ISTVÁN

1873-1937

Tízenegy év előtt, halálának évében, Dési-Huber István, a nagy szocialista festő bocsátott közre róla egy tanulmányt a »Korunk« című folyóiratban. Törvényszerű volt, hogy akkoriban éppen csak ebben a Kolozsvárt megjelenő baloldali orgánumban lehetett helytálló méltatást közölni művészetéről. Nem mintha erősen politikus egyéniség lett volna, vagy valamelyik illegális szervezetben vállalt volna funkciót, csupán munkásságának jellege miatt, mely minden megnyilvánulásában a paraszti élet valóságáról szól. Az úgynevezett művészeti közvélemény nem sokat törődött képeivel, a műértők nagy része tulajdonképpen studiumoknak tekintette műveit, melyek színes vagy monokróm modellrajzoknak nevezhetők. A páratlan festői képességet, fejlett jellemző erőt, a nagyszerű ábrázoló tehetséget csak néhány élesszemű kritikus vette észre, s talán csak Dési-Huber István,hogy mind e tulajdonságok mögött tiszteletreméltó szociális igazságérzet állott. Holott egész életműve kizárólag a vidéki társadalom ismerete felől közelíthető meg, s csupán a falusi dolgozók helyzetén keresztül magyarázható.

Különös egyéniségnek tartották kortársai, azon kevesek, akik foglalkoztak műveivel ; különcnek, exotikusnak, magányos bölénynek, eredetieskedőnek. Pedig kevés olyan őszinte képzőművész élt a közelmultban, aki ennyire keresetlenül és hamisítatlanul számolt volna be tapasztalatairól, mint éppen Nagy István. Egy alakoskodó világban, a polgári mesterkéltség szomszédságában

az ő egyszerűsége, szemléleti tisztasága egyfajta ismeretlen szerepnek tetszett, amit raffinériának is gondolhattak, de provinciális konokságnak is bélyegezhették. A téves értelmezések abból a tájékozatlanságból származtak, mely a magyar nép körülményeit illetően vétkes illúziókba ringatta az uralkodó rétegeket. A festészet így szükségszerűen a vásárlókedv kiszolgálója lett, a vöröslő alkonyok, rózsaszín aktok, idilli jelenetkék előadása a »jobb körök« számára. Érthető, hogy ilyen környezetben egy kendőzetlen beszámoló a tanyákról, a szegényekről, libapásztorokról és öregekről durva csinálmánynak hatott, mely rémképekkel igyekszik megzavarni a módosak nyugalmát. Nem hízeleg, nem bókol, elhagyja a díszeket és megelégszik a tényekkel, nem tagadja le milliók nyomorúságát, hanem kétségtelenné teszi a szociális aránytalanságokat. Anélkül, hogy szólamokat hangoztatna, elégedetlenséget fejez ki, miközben tanulmányfejeket készít, vázlatot rögtönöz, tájmotívumokat rendezget, zselléreket felvételez. Bebizonyosodott, hogy a művész minden spekulációnál több önállóságot nyer élményeiből, a tájak és emberek, tárgyak és történések vizsgálatából.

Nagy István megelőzve a népi irodalom elindulását, megfogalmazta szegény parasztságunk bajait, félreérthetetlenné tette a falusiak nehézségeit. Mindehhez elhitető stílust használt, ami teljes mértékben hitelesnek mondható. Semmi nagyzolás vagy virtuózitás nincs megoldásaiban, mert meghazudtolnák mondanivalóit a cifra külsőségek. Világosan tudta, hogy a kubikusokról és a részesaratókról, legelőkről és temetőkről csak helyes mérséklettel festhet képet, ha célja az igazság felderítése s nem az öncélú szépelgés szolgálata. Így fejlődött formanyelve helyi-jellegűvé, nem annyira regionálissá, mint inkább osztályharcossá, a szónak az esztétikai realizmust jelentő értelmében. Hiszen az általános európai formanyelvet ő is leutánozhatta volna, egy-egy dunatáji ügynökség mindig sikerrel kecsegtette mestereinket valamelyik nyugati szabadalom

Legelőn. Pasztell. M.: 44×30. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 40×30. Farkas-gyüjt.
Falusi utcasor. Pasztell. M.: 40×30. Farkas-gyüjt.
Alföld. Pasztell. M.: 31×30. Farkas-gyüjt.
Erdő. Szén. M.: 42×30. Farkas-gyüjt.
Fás domboldal. Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Négy szénakazal gémeskúttal. Pasztell. M.: 41×31. Farkas-gyüjt.
Katonafej. Pasztell. M.: 30×43. Farkas-gyüjt.
Szénakazal fákkal. Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Falurészlet kis híddal.. Szén. M.: 42×31. Farkas-gyüjt.
Szénakazal teliholdnál. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Női fej Pasztell. M.: 30×39. Farkas gyüjt.
Piroskendős menyecske. Pasztell. M.: 31×41. Farkas-gyüjt.
Fehérkendős fiatal nő. Pasztell. M.: 30×40. Farkas-gyüjt.
Könyöklő piroskendős asszony. Pasztell. M. 31×45. Farkas-gyüjt.
Pihenő csorda. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Legelőn. Pasztell. M.: 45×30. Frakas-gyüjt.
Két fa. Pasztell. M.: 32×45. Farkas-gyüjt.
Fás domboldal. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Birkák. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Parasztok. Pasztell. M.: 46×31. Farkas-gyüjt.
Falusi házak búzafölddel. Pasztell. M.: 46×30. Farkas-gyüjt.
Tehén. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Fák. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Legelésző tehenek. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Tehenek. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Férfifej. Szén. M.: 31×45. Farkas-gyüjt.
Önarckép. Szén. M.: 36×45. Fővr. Képt. tul.
Falusi házak gémeskúttal. Pasztell. M.: 46×32. Farkas-gyüjt.
Falusi utca fákkal. Pasztell. M.: 46×32. Farkas-gyüjt.
Kertekalja. Pasztell. M.: 50×35. Farkas-gyüjt.
Alföldi táj gémeskúttal. Pasztell. M.: 32×46. Farkas-gyüjt.
Sárgakendős nő. Pasztell. M.: 67×100. Baja. Magántul.
Öreg székely. Pasztell. M.: 70×82. Baja. Magántul.
Csángó leány. Pasztell. M.: 59×79. Baja. Magántul.
Bakonyi táj. Pasztell. M.: 82×69. Baja. Magántul.
Bakonyi táj. Pasztell. M.: 83×66. Baja. Magántul.
Erdélyi havasok. Pasztell. M.: 84×65. Baja. Magántul.
Tájkép a Gyilkostó környékén. Pasztell. M.: 77×58. Baja. Magántul.
Tehenek a Dunaparton. Pasztell. M.: 78×60. Baja. Magántul.
Csendélet. Pasztell. M.: 69×53. Baja. Magántul.
Szerb öregasszony. Pasztell. M.: 49×70. Baja. Magántul.
Tájkép. Pasztell. M.: 50×66. Baja. Magántul.

Virágzó fák. Olajfestm. M.: 71×48. Főv. Képt.
Fák alkonyatkor. Szén. M.: 66×50. Főv Képt.
Öreg parasztasszony nagy kalappal. Pasztell. M.: 49×68. Főv. Képt.
Férfiarckép. Szén. M.: 49×69. Dr Mojzes János tul. (Önarckép.)
Őszi táj. Pasztell. M.: 69×47. Lóránd László tul.
Szérüskert. Pasztell. M.: 34×24. Farkas-gyüjt.
Falusi házak nagy fával. Pasztell. M.: 33×24. Farkas gyüjt.
Falusi ház. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Bajuszos öreg paraszt. Pasztell. M.: 24×33. Farkas-gyüjt.
Kertek alja. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Kalapos férfifej. Pasztell. M.: 28×36. Farkas-gyüjt.
Falusi udvar fákkal. szénaboglyával. Pasztell. M.: 40×29. Farkas-gy.
Öreg paraszt. Pasztell. M.: 30×40. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. 30×40. Farkas-gyüjt.
Delelő tehéncsorda. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Gémeskút. szénaboglyával. Pasztell. M.: 39×31. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. m.: 43×30. Farkas-gyüjt.
Falusi utca. Pasztell. M.: 43×30. Farkas-gyüjt.
Zsupfedeles ház.ak Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Mezitlábas férfi. Szén. M.: 28×37. Farkas-gyüjt.
Fiúfej. Pasztell. M.: 30×37. Farkas-gyüjt.
Kisfiú. Paszttell. M.: 30×37. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. M.: 31×37. Farkas-gyüjt.
Pipás paraszt. Szén. M.: 28×37. Farkas-gyüjt.
Három szénakazal. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Kézimunkázó nő. Pasztell. M.: 30×39. Farkas-gyüjt.
Kendős öregasszony. Szén. M.: 29×39. Farkas-gyüjt.
Fejkendős fiatal lány. Pasztell. M.: 31×39. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. M.: 44×30. Farkas-gyüjt.
Birkanyáj. Pasztell. M.: 41×30. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Falusi utca nagy fával. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Házak. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Legelőn. Szén. M.: 33×31. Farkas-gyüjt.
Nő tállal. Pasztell. M.: 32×35. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Pipás paraszt kalappal. Pasztell. M.: 31×41. Farkas gyüjt.
Domboldal. Pasztell. M.: 50×34. Farkas-gyüjt.
Falusi utca. Szén. M.: 31×30. Farkas-gyüjt.
Álló parasztasszony. Szén. M.: 28×36. Farkas-gyüjt.
Olvasó nő. Szén. M.: 25×35. Farkas-gyüjt.

importálása közben. Nagy István ösztönös biztonsággal az önállóságot vállalta a rengeteg kísértés közepette, a színezésnek, alakításnak, témaválasztásnak olyan csoportosítását, mely a hazai földhöz kapcsolódik, s amely nemzetinek nevezhető jelentésénél és élményénél fogva. Hosszú időket töltött külföldön, Franciaországban és Itáliában, de semmilyen kimutatható hatás nem látható alkotásain, ami a külföldi nagyokra utalna. Persze, ha túlontúl iskolásan mérlegelnénk pikturális törekvéseit, a posztimpresszionista átlaghoz kellene csatolnunk oeuvrejét, de ellenérvet épp annyit fel lehetne erre sorakoztatni, mint indokot. Viszont — s ez talán tevékenységének legnagyobb értéke — annak ellenére, hogy teljesen távoltartotta magát a földrész divatos művészeti áramlataitól, korszerű és egyetemes igényű remekeket hozott létre. Szemét hozzászoktatta a legjobb minőséghez, ugy, hogy volt mértékegysége önmaga számára is, behatolt a műtörténelem problematikájába, de a legkisebb utánzás nélkül is követni tudta kutatásainak tanulságait. S ez mindig a magatartás kérdésében vetődött fel, a mesterségbeli tudás biztonsága és a művész felelőssége között. Kultúrtörténetünk tele van hasonló jelenségekkel, gondoljunk bölcseletünk és irodalmunk kezdeteire, Apáczai-Cseri Jánosra, az erdélyi prózaírókra: csupa európai utas, de magyar sors; egy-egy Giordano Bruno-, Descartes-, Elsevir-, Kant-tanítvány, itthon megrendszabályozott iskolamester, bebörtönzött politikus, megkövezett prédikátor. Hol maradt a gondolkodás kicizellált módszere a két pogány közt egy hazáért pusztuló tudósok és szerzők sürgős és égető napi kötelességei mellett? Valahogy így kezdte Nagy István is Csikmindszenten a pályáját s a a Sixtusi kápolna emlékével, Cézanne utasításaival a földmunkások, uradalmi cselédek, reszketősök közé ment »képzőművészeti szociografia« elkészítésére.

Eredményei szerények, de egyedülállóak, semmi hivalkodó vagy feltűnő nincs bennük, mindössze tolmá-

csolni segítenek a mindennapi környezetet, az általános helyzeteket. Nincs egyetlen egy lapja vagy vászna, amin stiláris erőfeszítéseket lehetne megfigyelni, küzdelmet az árnyalatok reformjáért, vagy igyekezetet az alaki meglepetésekért. Nem verítékezett a fínom részletekért, nem hajszolta a modernség kellékeit, nem óhajtotta riogatni a tárlatlátogatót. Lyka Károly szerint erényei inkább nemlegesen fogalmazhatók meg. »Ez az ember nem utánoz senkit, sem technikában, sem előadásban, sem a dolgok meglátásában, sem abban, hogy mit érdemes megfesteni, mit nem ; sem a képszerűség elgondolásában, sem a művészetről való koncepció tekintetében. Ezek fontos negatívumok, de értékessé csak vérbeli tehetség kezén válnak. Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni.« Végső fokon mégis csak a teremtő és építőszándék nevelte művészetét, még akkor is, ha a konkrét cselekedetekhez sok felesleges felépítményt, sznob szokást kellett lebontania. Hogy az ő iránya más volt, mint a legtöbb festőé, az szemléleti kiegyensúlyozottságából, jóindulatú emberségéből következik. Zavarbahozhatatlan józanság, bonyadalommentes tárgyilagosság töltötte ki élettörténetét, minden izgalom és sietség nélkül rótta egymás után az éveket és a kilométereket. Bejárta az egész országot, végigfestette a községeket és szántókat, pitvarokat és kocsmákat, várótermeket és félszereket, szakadatlan termékenységben, minden jelentéktelenség után érdeklődve. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy valamiféle egykedvű gépiesség, szenvtelen szemellenzősség vezette volna, mert kibillenthetetlen következetessége csupán alkati feltétellé vált témakörének mozdíthatatlansága mellett. A parasztokhoz, palánkos utcasorokhoz, lépcsős faházakhoz, kerek koponyákhoz jól illett ez a szomorkás szűkszavúság. A gazdaságosság, modorának legszembetűnőbb tulajdonsága, nem a mesterségbeli tehetetlenségből, vagy a formai szorongásból folyt, hanem féreérthetetlenül a mondanivalóiból, a szűkös,

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK

Falusi ház fákkal. Szén. M. : 39×43. Farkas gyüjt.
Kapára támaszkodó földműves. Szén. M. : 34×32. Farkas gyüjt.
Tehenek. Pasztell. M. : 45×32. Farkas gyüjt.
Fák. Pasztell. M. : 32×46. Farkas gyüjt.
Táj legelésző birkanyájjal. Szén. M. : 45×31. Farkas gyüjt.
Szántás. Szén. M. : 45×31. Farkas gyüjt.
Parkrészlet. Pasztell. M. : 50×34. Farkas gyüjt.
Ház fákkal. Szén. M. : 41×30. Farkas gyüjt.
Erdei út. Pasztell. M. : Farkas gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M. : 46×32. Farkas gyüjt.
Szekérrel az országúton. Szén. M. : 45×32. Farkas gyüjt.
Falusi ház. Pasztell. M. : 46×32. Farkas gyüjt.
Gémeskút. Pasztell. M. : 46×32. Farkas gyüjt.
Falusi házak gémeskúttal. Pasztall M. : 46×32.
Menyecske. Pasztell. M. : 42×32. Farkas gyüjt.
Házikók. Pasztell. M. : 46×32. Farkas gyüjt.
Legelőn. Pasztell. M. : 46×32. Farkas gyüjt.
Falusi házak gémeskúttal. Szén. M. : 44×31. Farkas gyüjt.
Női arckép. Szén. 27×36. Farkas gyüjt.
Pipázó férfi. Szén. M. : 28×36. Farkas gyüjt.
Rőzsehordók. Szén. M. : 40×32. Farkas gyüjt.
Falusi utca. Szén. M. : 37×29. Farkas-gyüjt.
Fás legelő. Pasztell. M. : 40×32. Farkas-gyüjt.
Falusi udvar szénaboglyával. Pasztell. M. : 39×31. Farkas-gyüjt.
Parasztasszony kisfiúval. Szén. M. : 29×38. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. M. : 33×35. Farkas-gyüjt.
Pihenés. Szén. M. : 33×43. Farkas-gyüjt.
Könyöklő fiú. Ceruzarajz. M. : 25×37. Főv. Képt.
Evő fiú Ceruzarajz. M. : 25×37. Főv. Képt.
Öregasszony. Szénrajz. M. : 11×16. Főv. Képt.
Legelő. Szénrajz. M. : 39×29. Főv. Képt.
Balatoni táj. Pasztell. M. : 44×31. Főv. Képt.
Tisztás tehénnel. Pasztell. M. : 44×31. Főv. Képt.
Falusi házak szénakazlakkal. Pasztell. M. : 33×24. Főv. Képt.

A művész anyja. (Pasztell.)

kissé korlátozott társadalmi körből, a magyar föld és a magyar nép nincstelenjeinek világából. Amely világ bármilyen messzi statisztikai távlatokat is rejtett magában, tartalmát számba véve meglehetősen zárt, mozgásában merev, elemeiben igénytelen. Ezek között az összenyomott határok között azonban meghittebben mozoghatott a művész, az egész területet birtokba tudta venni, otthonosan vizsgálgatta tüneteit. Nem került sor a felelőtlenkedésre, vagy a bizonytalankodásra, az ismeretlen együtthatókat nem kellett merész rögtönzésekkel, vagy esetleges ráhibázásokkal behelyettesíteni. Tulajdonképpen csak állást kellett foglalni a tömegek kis ügyeiben, a hétköznapok apró-cseprő vitáiban, a dolgozók panaszainak mérlegelésénél.

S mégis, a tárgyi és formai ökonómia mellett a meggyőződés lendülete egyáltalában nem hiányzott. Tárgyköre talán nem volt változatos és sokirányú, motívumai nem a korlátlan képzelet szabad vadászterületéről valók, de képeinek belső értéke, önmagában indokolt harmóniája annál egyetemesebbnek, szerteágazóbbnak mondható. A feldolgozás módjában jelentkező fegyelem egyáltalában nem mond ellent annak, hogy hangulatilag letagadhatatlan feszültségeket, sokszor vészes indulatokat hordozott egész életműve. De ezt nem a polgári értelemben vett rikító villámlásokkal, harsogó foltokkal érte el, hanem mélyen izzó tónusokkal, sötétbeveső fénycsúcsokkal, szenvedélyes elhallgatásokkal, fűtött atmoszférával. A legköznapibb megoldásában is van némi balladai vonás, esetleg messzi országrészek üzenete, de sokkal inkább a szegénység kifejeződése. A pontos alkotómunka mögött nagyfokú társadalmi elégedetlenség lappang, ami viszont egyik művéből se tagadható le. Nyilvánvaló, hogy a festői tartózkodás végül is éppen fojtottsága miatt alkalmas a leláncolt indulatok érzékeltetésére. Ugyancsak Lyka Károly írta, hogy Nagy István anyjának a portréja »olyan, mint egy tölgyfából bárddal kihasított bálvány«.

A költői hasonlat mögött intuitív meghatározás található, mesterünk parázsló érzékenységét tárja fel.

Legyünk bátrak kimondani, hogy ez az érzékenység világnézeti szempontokra vezethető vissza. A kisméretű, feszesre komponált festmények mögött robbanásra kész zaklatottság dohog. Alkotásai sokkal befejezettebbek, megkonstruáltabbak, semhogy személyi gátlásokat, lelki sérültségeket feltételezhetnők létrejöttükkel kapcsolatban. Elvitathatatlan, hogy a parasztság egészének, kiszolgáltatottsága tűrhetetlenségének megnyilatkozása ropogtatja meg az esztétikai rend eresztékeit még legkisebb vázlatában is. Láttuk már a tökéletes forma, klasszikus külalak mögött a kavargó lázongást Juhász Gyula verseiben. A festészetre vonatkozólag Nagy István szolgáltat erre példát, csak teljesen elszemélytelenedve, szinte elvi síkon, háttérben a falvak szegényeinek hangtalan, de hatalmas forradalmával. Ideológiailag, minden bizonnyal, kevésbé fejlődött áttekinthetővé benne ez a forradalmi felfogás, mint — mondjuk — Derkovits Gyulában a munkásság elkeseredése, de ha a proletariátus e két rétegének politikai öntudatában lemérjük a különbséget, megleljük az eltérést a két festő magatartásában is. Viszont még a fokozatokat is lényegtelenné teszi, ha megszívleljük Dési-Huber szavait: »Mert nincs szükség vezércikk-művészetre, nem kell tendencia, elég a valóságot kiásni, felmutatni, hat az magától is. Nagy István festészete is azt igazolja, hogy a ‚meztelen valóság' mindig ‚leleplező'. Persze, az ilyen realizmus nem lehet látlelet, leltár, kicsinyes felsorakoztatása a részleteknek. Gyökereiben kell megfognia a dolgokat és azt kell megmutatnia, ami szavakkal ki sem fejezhető: a vizuális rettenetet.«

Pogány Ö. Gábor

Béres. (Pasztell.)

GLOBUS R.-T.
HUNGARIA BUDAPEST

57
K. 1500.- Nagy István festő

NEMZETI SZALON

NAGY ISTVÁN

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1923 OKTÓBER

NEMZETI SZALON

NAGY ISTVÁN

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1923 OKTÓBER

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
Gróf Andrássy Gyula v. b. t. t.

MŰVÉSZETI ALELNÖK:
Horvai János

IGAZGATÓ:
Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:
Gellért Jenő
alelnöki teendőkkel megbízva

Bauman Márton
Edvi Illés Aladár
Dr. Ilosvay Lajos
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
Rubovics Márk
Vajda Zsigmond

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

PÉNZTÁROS:
Weiser Kálmán

SOCIÉTAIRE TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Gellért Jenő
Horvai János
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferenc
Vajda Zsigmond

SURÁNYI MIKLÓS

NAGY ISTVÁN

REGÉNYES MONOGRAFIA
NAGY ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ ÉLETE
ÉS MŰVÉSZETE

A finom kiállitásu kötet számos
művészi illusztrációt tartalmaz

Az első 50 példány számozott és
Surányi Miklós és Nagy István
sajátkezü aláirásával van ellátva

GLOBUS R.-T. HUNGARIA

	Korona
193. Tavaszi reggel	700,000.—
194. Nap a felhők mögött	500,000.—
195. Magány	600,000.—
196. Tanya	1.000,000.—
197. Lombos utca	1.000,000.—
198. Zsupfedeles házak	1.400,000.—
199. Naplemente	magántulajdon
200. Utcarészlet	1.000,000.—
201. Tavaszi táj	magántulajdon
202. Lankás	magántulajdon
203. Dombtető	700,000.—
204. Birkák	1.000,000.—
205. Világító felhők	800,000.—
206. Fák között	1.200,000.—
207. Fehér falak	1.000,000.—
208. Sürü fák közt	900,000.—
209. Sárga kunyhó	600,000.—
210. Csikmindszent télen	600,000.—
211. Csikmindszenten	600,000.—
212. Szilvafák	900,000.—
213. Balaton mellett	700,000.—
214. Mezőtur	magántulajdon

A műtárgyak eladására kizárólag **Kató Kálmán** műtáros van feljogositva. A vételár 50%-a a vásárláskor, a többi 50% pedig 14 napon belül, legkésőbb azonban a kiállitás bezárásakor fizetendő.

NAGY ISTVÁN

Évek óta figyelemmel kisérhettem Nagy István művészetének fejlődését, bár következetesen kerülte a nyilvánosságot. Határozott, mással össze nem téveszthető stilusa a magányban, az elvonultságban egészen egyénivé fejlődött ki s most a maga teljességében tanulmányozható.

Ezernyi szénrajzát láttam. Valamennyin vastag és kemény a duktus. Mintha valaki toll helyett az ujját mártaná a tintába s ugy irna. No itt ne várjunk kaligráfiát. Nem is kapunk. Keményen rászántja tőmondatait a papirosra s amint a vonal ott ül vastag-feketén a maga helyén: abban benn van a tétovázás hiánya, az eltökéltség. Aki valaha szénnel rajzolt, jól tudja, hogy ez az engedelmes szerszám milyen könnyen kinál illanó, lehelletes, gyöngéd tónusokat. Csak az ujjunkkal kell egy kicsinység megsimogatni s kész a legfinomabb pianisszimo. Ámde nem a puha ujj, hanem nyilván inkább a kemény marok a Nagy István faragatlan széndarabjának az irányitója. Már most, hogy valaki tollkéssel farag fogvájót vagy inkább bárddal hasit gerendát: mégis csak kétféle dolog.

Ez az ember nem utánoz senkit. Sem techni-

kában, sem előadásban, sem a dolgok meglátásában, sem abban, hogy mit érdemes megfesteni, mit nem, sem a képszerüség elgondolásában, sem a művészetről való koncepció dolgában. Ezek fontos negativumok, de értékessé csak a vérbeli tehetség kezén válnak. Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni. Valamely közönséges piktorka esetében hamar kiderülne a belső szegénység és üresség: éppen ezért ragaszkodik a kicsiny piktor oly görcsösen valamely irányhoz, dogmához, stilushoz, amit kivülről kapott: idegen frakkot vesz fel, hogy szalonképessé váljék s a társaságban közhelyeket ismétel, nehogy az első „eredeti" mondat elárulja odanemvalóságát. Ilyenekből áll a tömeg, az a bizonyos Ibsen-féle „kompakt majoritás". Tőlük egészen elkülönödik Nagy István.

Másik igen szaporán használt szerszáma a *pasztell*. De az a fajta, amely inkább kő, mint kréta. Mig a legtöbb festő elínyeskedik a pasztellek pihekönnyü hímporával: Nagy István az ő vastag, kemény festékrudjával szinte belevési a papirosba a vonalait. Mert itt is a vonal, a csukló-ból papirra vésett vonal a döntő, nem a tónus határtalan felhőjárása. A kiállitáson gyakran ugy hatottak rám régi és uj pasztellképek, mintha az ábrázolt természet szines liszttel volna behintve. Nagy István kivetette ezt a feminin omlósságot s kiaknázta kő-tulajdonságát: az erőt.

	Korona
165. Sötét fák	800,000.—
166. Mezei házikó	800,000.—
167. Falu rossza	2.000,000.—
168. Magas fák	800,000.—
169. Gyümölcsös	900,000.—
170. Pusztai csárda	800,000.—
171. Estefelé	1.000,000.—
172. Szénásszekér	magántulajdon
173. A Hargitta alatt	800,000.—
174. Nyári este	700,000.—
175. Falu vége	600,000.—
176. Tanya gémeskuttal	800,000.—
177. Nagy fák alatt	900,000.—
178. Gyümölcsfák	1.200,000.—
179. Csőszház	1.000,000.—
180. Vágásban	1.500,000.—
181. Mezőn	800,000.—
182. Utcarészlet	1.800,000.—
183. Ülő alak	1.500,000.—
184. Tündöklő ég	1.200,000.—
185. Ut a gyümölcsösben	1.500,000.—
186. Alkony	900,000.—
187. Lombos fák alatt	1.500,000.—
188. Ködös idő	1.000,000.—
189. Partos ut	1.500,000.—
190. Falu tornya	1.000,000.—
191. Házikó	600,000.—
192. Este	magántulajdon

	Korona
137. Fehér felhők	1.400,000.—
138. Téli világ	1.200,000.—
139. Ragyogó ég	1.500,000.—
140. Sári néni	2.500,000.—
141. Domb alján	1.800,000.—
142. Ősmagyar	2.500,000.—
143. Fák közt	1.200,000.—
144. Erdőben	1.300,000.—
145. Falusi utca	2.000,000.—
146. Alföld	1.500,000.—
147. Domb alján	1.600,000.—
148. Tanya	1.000,000.—
149. Somogyi mezőkön	1.600,000.—
150. Bakonyban	magántulajdon
151. Szélben	1.400,000.—
152. Dömösi hegyoldal	1.200,000.—
153. Pajták	800,000.—
154. Napsütés	2.200,000.—
155. Erdőszéle	1.300,000.—
156. Fák alatt	700,000.—
157. Dömösi hegyek	1.300,000.—
158. Busuló anyóka	1.000,000.—
159. Erdei ut	magántulajdon
160. Fák a hóban	800,000.—
161. Putrik	600,000.—
162. Hajnalodik	800,000.—
163. Tarló	magántulajdon
164. Facsoport	600,000.—

Jól esik megállapitani még egy tulajdonságát: a kitanultság hiányát. Nincs szörnyübb a lecke-felmondó festőnél és nincs sivárabb, mint amikor a képen Muzsa helyett kalkulust fedezünk fel, ihlet helyett pedig egy tanár profilja sugárzik ránk. Nagy Istvánnak — a mainak — nincs tanára és nincs iskolája. Ennélfogva szabálytalannak fogják őt minősiteni azok, akik a versnek nem a lelkét, de a lábát érik fel. Oly alacsony dolgok, mint virtuozitás, fortély, fordulatosság, hatáskeresés hiányzanak az ő előadásából. Naivnak azonban nem mondható, hisz minden vonásán rajta van a biztos akarat. Ez az ember nem keres a művészetben játékosságot, csint, kellemet, szórakoztató arabeszket. Talán ezért juttatta eszembe sok tájképe Arany János fukarszavu, de hatalmas beszédü tájait. A puszta geológiai magányát egyetlen alföldi rajzoló sem tudta oly lapidárisan megragadni, mint ez a hegyek szurdokaiból idepottyant székely. Minden egyes munkáján ott látjuk őt, amint lelke egész erejével és szive minden érzésével magához ragadja azt a csodát, amit a látóhatáron belül eléjerakosgat a természet, az élet. Igy néz bele emberek szemébe, akiknek ezer ránccal boritotta ábrázatát a gond, vagy akikre rányilallik a verőfény, vagy akiken az alkonyat aranya sajog. Alig láttam képein cselekvő embereket, vagy éppen históriákat: a föld kemény hátán gubbaszt a sorsok hordozója, végzetek ter-

heltje, az ember, — gyerek, asszony, öreg földettúró. Lehetne ezt odapingálni az utolsó pitykéig, a századik ráncig, a himzés öltéséig s kapnánk egy etnográfiai felvételt. Ilyen lelketlen robotra Nagy István alig volna kapható. Ahogy ő nézi az embert, ahogy ő érzi az életet, ott a föld népe messze föléje magasul a látleletnek. Olyasfajta hangulat fogja el azt, aki ezekbe a képekbe elmerül, amit a szó jobbik értelmében ünnepélyesnek mondanék. Egyenes korrespondencia az élet megfejthetetlen, titokzatos varázsa és a magunk benső világa között. Ez igazán nem profán művészet. Ennek szabad rövidbeszédűnek, összemarkolónak, göröngyösnek, odavágottnak lennie. Szabad nélkülöznie sallangot, kimértséget, geometriai rendet, kompozició-ritmust, bájt, kecsességet.

Lyka Károly

	Korona
109. Tornyosuló felhők	1.200,000.—
110. Árnyékok	800,000.—
111. Pihenő ökrök	1.200,000.—
112. Alkonyi napsütés	1.500,000.—
113. Domboldalon	1.800,000.—
114. Kis utca	800,000.—
115. Alkonyi felhők	900,000.—
116. Ködös idő	700,000.—
117. Tavasszal	1.000,000.—
118. Tavasz	1.200,000.—
119. Temető	600,000,—
120. Napsütötte ut	1.400,000.—
121. Tanulmányfej	magántulajdon
122. Viskók	magántulajdon
123. Héviz felé	1.000,000.—
124. Gyerekfej	1.500,000.—
125. Balaton partján	1.500,000.—
126. Parasztleányka	1.500,000.—
127. Hóolvadás	1.800,000.—
128. Esti fény	1.000,000.—
129. Göröngyös ut	1.500,000.—
130. Birkanyáj	1.000,000.—
131. Partos uton	2.000,000.—
132. Három kazal	1.000,000.—
133. Estefelé	1.200,000.—
134. Falusi házak	800,000.—
135. Öreg harangozó	1.300,000.—
136. Kis házak	700,000.—

	Korona
81. Esti fényben	1.400,000.—
82. Falum vége	1.200,000.—
83. Duna mentén	2.000,000.—
84. Birkanyáj	1.200,000.—
85. Kéklő hegyek	900.000.—
86. Mezei munka	1.000,000.—
87. Kazal	600,000.—
88. Késői hó	1.000,000.—
89. Reggel	900,000.—
90. Őszi fák	700,000.—
91. Gémes kut	1.400,000.—
92. Hiú leányka	1.000,000.—
93. Felhők	1.200,000.—
94. Magányos házak	1.200,000.—
95. Kurta kocsma	1.000,000.—
96. A nagy fa	700,000.—
97. Reggeli hangulat	900,000.—
98. Árnyékban	1.200,000.—
99. Szürkület	1.000,000.—
100. Présházak	1.500,000.—
101. Csőszház	1.400,000.—
102. Édesanyám	2.000,000.—
103. Vizpartján	1.200,000.—
104. Falu ősszel	1.000,000.—
105. Téli csend	1.200,000.—
106. Birkák	magántulajdon
107. Tükröződés	1.000,000.—
108. Kora reggel	1.000,000.—

MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

	Korona
1. Kunyhó jegenyével	magántulajdon
2. Dömösi utcarészlet	2.000,000.—
3. Kazal	magántulajdon
4. Önarckép	magántulajdon
5. Téli táj	750,000.—
6. Imre bácsi	2.300,000.—
7. Bakonyi templom	1.000,000.—
8. Félkegyelmü	2.300,000.—
9. Asztalnál	1.800,000.—
10. Badacsony	1.200,000.—
11. Öreg kanász	2.300,000.—
12. Télviz	1.000,000.—
13. Szőlők közt	1.500,000.—
14. Iszákos	1.500,000.—
15. Présház	magántulajdon
16. Kertek alatt	1.600,000.—
17. Öreg magyar	1.600,000.—
18. Bakonyi tanya	1.600,000.—
19. Öreg csősz	3.000,000.—
20. Badacsonyi utca	1.800,000.—
21. Bakonyi füzek	2.000,000.—
22. A sunyi	3.500,000.—
23. Esti hangulat	2.200,000.—
24. A bambaképü	magántulajdon

	Korona
25. Édesanyám	magántulajdon
26. Dömösi utca	2.200,000.—
27. Parasztlegény	3.000,000.—
28. Dombok közt	2.000,000.—
29. Őszi fák	2.000,000.—
30. Botos cigány	3.000,000.—
31. Magányos fa	1.400,000.—
32. Öreg halász	2.000,000.—
33. Jegenyesor	1.500,000.—
34. A savanyuképü	1.800,000.—
35. Este a Balatonnál	2.000,000.—
36. Kis házak	1.000,000.—
37. Kazlak este	1.400,000.—
38. Falu vége	2.000,000.—
39. Olvasó nő	2.000,000.—
40. Esti fény	1.800,000.—
41. Nagy fák	1.500,000.—
42. Boglyák	1.500,000.—
43. Estefelé	2.500,000.—
44. Tanya	900,000.—
45. Mezei ut	2.500,000.—
46. Borus hangulat	1.800,000.—
47. Falu télen	600,000.—
48. Magányos házak	1.600,000.—
49. Utcarészlet	1.500,000.—
50. Falu vége	2.500,000.—
51. Falusi házak	600,000.—
52. Tanya	1.000,000.—

	Korona
53. Erdőszélen	1.000,000.—
54. Utcarészlet	1.000,000.—
55. Fák alatt	1.400,000.—
56. Házak a parton	1.200,000.—
57. Őszi fák	900,000.—
58. Házak a domboldalon	1.200,000.—
59. Csiki falu	magántulajdon
60. Pihenő öregasszony	1.500,000.—
61. Magányos fák	900,000.—
62. Pihenő tehenek	1.200,000.—
63. Gyermektanulmány	1.000,000.—
64. Havas házak	1.200,000.—
65. Őszi alkony	magántulajdon
66. Téli napsütés	1.200,000.—
67. Gémeskut	1.000,000.—
68. Ősszel	1.200,000.—
69. Olvasó öregasszony	magántulajdon
70. Esti hangulat	700,000.—
71. Tanya udvarán	1.400,000.—
72. Tél	1.000,000.—
73. Tükör előtt	2.000,000.—
74. Birkák	1.400,000.—
75. Vizparton	1.200,000.—
76. Hegyek alján	1.000,000.—
77. Házak	700,000.—
78. Falu télen	1.000,000.—
79. Legelésző birkák	1.200,000.—
80. Dömösi részlet	2.000,000.—

H. KALMÁR Ágnes
1985 Grabóka (Grabowieczky Leon játéktervezőről). Cumania, 8. Kecskemét.

JÁMA Játékmúzeum Adattára.

(JANKOVICH János)
é. n. Műszaki játékok speciális vállalata. Játszva tanulni! (Árjegyzék) Budapest.

KELLE Antal
1984 A budapesti „Bergengócia" játéküzem dokumentációjának feldolgozása. JÁMA: 21-84.
1985/a Monsbarth Géza (1901—1981) lemezjátéküzemének története. JÁMA: 51—85.
1985/b Gumi játékok. A Magyar Ruggyantaáru Gyár RT. működése. JÁMA: 57—85.

KELLE Antal — MAJERCSIK Krisztina
1987/a A Grabowieczky-féle játékok sajátosságai. (Kézirat) JÁMA: 94—87.
1987/b Mártonffy Anikó háziiparos munkássága. JÁMA: 95—87.

(KERTÉSZ Tódor)
1928 háztartás, játék, utazási cikkek árjegyzéke. Budapest.

KRISTON VIZI József
1984 A Vajna-féle „Bergengócia" játékműhely rajz- és dokumentációs anyaga. JÁMA: 15—84. (Kézirat, 250 lap) Kecskemét.
1987 Játékkészítő műhelyek Bács-Kiskun megyében. Petőfi Népe, július 25.

LOVAY Zsuzsanna
1985 Magyar iparművészeti gyermekjátékszerek a századfordulón. Forrás, 10. szám. Kecskemét.

(A Magyar Köztisztviselők. . .)
1928 fogyasztási, termelő és értékesítő szövetkezet Nagy Képes Árjegyzéke. Budapest.

(Magyar Ruggyantaárúgyár R. T. . .)
1926 Labdaárjegyzék. Budapest.
1930 Labdaárjegyzék. Budapest.

(ZELNIK József szerk.)
1983 Gyermeki játékok. Válogatott néprajzi és művelődéstörténeti tanulmányok. Budapest.

Bánszky Pál

NAGY ISTVÁN KÉPEK A TÜRR ISTVÁN MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBEN

Dolgozatom témaválasztásának nemcsak a Türr István Múzeum fennállásának 50 éves évfordulója, hanem Nagy István halálának 50. éve is aktualitást ad.

A múzeum Nagy István gyűjteményének számbavétele, katalógusának közreadása, valamint művészettörténeti és esztétikai közelítése mellett szerény program megfogalmazására is gondolok.

A Türr István Múzeum gyűjteményében jelenleg negyvenhét darab Nagy István-kép van. Ebből harmincnyolc Nagy István özvegyének az ajándéka. A leltárkönyvben 38 kép mellett ez a bejegyzés áll: „ajándék özv. Nagy Istvánnétól 1936".[1] Az ajándékozásról a múzeum adattárában írásos dokumentáció nem található. Senki nem emlékszik rá, hogy valaha is lett volna írásos szerződés. Ezt erősítette meg ifj. Nagy István is. Szóbeli közlésekből — többek között Miskolczy Ferenc festőművésztől és dr. Solymos Ede ny. múzeumigazgatótól — tudjuk, hogy az özvegynek az volt az ajándékozási feltétele, hogy a képek ki legyenek állítva állandó kiállításban. A festmények bemutatását nyitotta 1937-ben a Nemzeti Szálló nagytermében rendezett ún. hagyatéki kiállítás — Miskolczy Ferenc és Hódsághy Béla rendezésében, Hódsághy által összeállított katalógussal.[2] Folyamatosan azonban nem sikerült teljesíteni az özvegy által szabott feltételt. A közel ötven év alatt többször került Budapesten (pl. 1948-ban a Fővárosi Képtárban), Baján 1963-ban, 1967-ben a Tanítóképzőben, 1973-ban Nagy István születésének száz éves évfordulója alkalmából, a múzeumban az állandó kiállítás folytatásaként s az utóbbi években a földszinti kiállító teremben bemutatásra a múzeumban lévő Nagy István-gyűjtemény. Most már 1985. december 4-től a Vojnich-kúriában megnyílt Nagy István Képtár lehetővé teszi a hagyatéki anyag java részének az állandó bemutatását.

1943-ban az özvegy újabb két Nagy István-képet — a Székely udvarban c. szénrajzot és a Munkában című, 1915-ös datálású ceruzarajzot — adományozott a múzeumnak.

A gyűjteményrész vásárlás útján történt fejlesztése minimális. „Takarék 1936 vásárlás" bejegyzéssel Nagy István három jelentős festménye — a Bányaló, Birkák a hegyen és Tájkép boglyákkal — került a gyűjteménybe. Baja város ugyancsak 1936-os évszámmal jelezve vásárolt 1 db, Dombos út című festményt. A Türr István Múzeum 1964-ben Györffy Istvántól az Édesanyám című és 1984-ben Lengyel Andrásnétól a dr. Zágoni Istvánról készült portrét vásárolta meg. Ezenkívül Sárkány Lóránd festőművész-rajztanár ajándékozta a gyűjteménynek a Papírmalom utca című krétarajzot és a közelmúltban Krammer József a Házak az erdei ösvény mellett című szénrajzot.

Nagy István Baján történt letelepedésével kapcsolatban korábban többféle időpont merült fel. Radocsay Dénes az 1943-ban megjelent tanulmányában még az a feltételezés élt, hogy 1931 novemberében kerültek Bajára. Aszalós Endre az 1973. október 18-án Baján megtartott tudományos tanácskozáson 1933-as bajai letelepedésről beszélt. Hasonló tájékozódási pontot adott először — Nagy István bajai éveinek hiteles feltárásában sokat fáradozó — Késmárky Mária, aki 1973. november 9-én készített interjút Vondra Ottóné, született Szoyka Annával.[3] Ő a hangos gondolkodás szintjén így emlékezik: „1932-ben született a kislányom és amikor Ő [mármint Nagy István] eljött hozzánk és benézett az ablakon és látta, hogy az én 8 hónapos kislányom föntvan az asztal tetején, az 33-ban volt" . . . Az általam hozzáférhető forrásanyagra, Késmárky Mária kutatásaira hivatkozva Tóth Antal a Janus Pannonius Múzeum 1977-es évkönyvében: *az 1934* elején történt végleges letelepedésről ír. Ez pedig azt jelenti, hogy *Nagy István csupán három évet élt Baján.* De ez sem jelentette azt, hogy három év alatt ki sem mozdult többé a városból. Nyaranta ezután is ellátogatott Sajkásra és Verbászra. Ennek egyik Duránci Béla által közzétett bizonyítéka a verbászi Petroczi házaspár portréja, amely kivételesen datálva is van „1934 Nagy István" jelzéssel. Különösen a sajtó előszeretettel toldotta meg a művész Baján tartózkodásának az időtartamát. Nagy István halálakor az a hír jelent meg, hogy hat évet élt Baján. A Varga Imre által készített szobrának a felállítása előtt a szoborállítást azzal is indokolták, hogy tíz évig élt Baján — mintha az időtartam terjedelme adná meg a művész jelentőségét. S a lakóházon elhelyezett emléktábla ma is 1926-tól számolja Nagy István bajai éveit.[4]

Még néhány megjegyzés ehhez a kérdéshez;

1. Nagy István örökkön bolyongó, országutakat, erdőket, falvakat járó „nomád életmódja" eléggé közismert. Lássuk be, hogy betegsége miatt lett inkább helyhez kötött. Ezt bizonyítja Lyka Károlyhoz 1934. május 18-án írott levelének ez a sora is; „Betegségem három év óta bénit."[5]

2. A Türr István Múzeum gyűjteményébe került művek döntő többsége nem a Baján készült képekből került ki. A sokat emlegetett mappájában ott voltak száz meg száz számra a korábban készült művek is, a korai rajzoktól, az erdélyi, alföldi, bakonyi és bácskai, tehát valamennyi jelentős alkotóperiódusát és mozgásterét felölelő festmények.

Ez a körülmény meghatározza — és a jövőre nézve is kitágítja — a Türr István Múzeum gyűjtési profilját. Szerencsére a múzeum már jelenleg is tucatnyinál több fontos művet — köztük főműveket is — tudhat magáénak. Ezek közül kívánom *néhányra nagyobb hangsúllyal felhívni a figyelmet.*

Az 1928 körül készült BÁNYALÓ c. festmény művészetének akár programképe lehetne. A magyar művészetben számos lóábrázolást ismerünk, fő tendenciaként szép kiállású, hátaslovakkal. Itt a sivár, lehangoló táji környezetbe szinte szervesen belesimul, csupán kékes-ezüstös testével és a sörény sötét foltja által különváló fejével villan elő egy ló. Látszólag jelentéktelen motívum, mert a háború közkatonáiról, béresekről és ezer ráncba barázdált arcú öregasszonyokról is készített képeket. A Bányaló önmagában is

hitelesíti Dési Huber István szociológiai jellegű megállapítását.[6] „Nagy István nem úgy látta a népet, ahogy az élet napos oldalán lévők fénytől elkápráztatott szemei látták. Ő a társadalom föld alatti tájait kereste fel, s a mélyből, sötétből, a földet túró nép portól, mocsoktól, kíntól eltorzult arcát hozta fel. . . Érthető, hogy ez a látvány nem volt kellemes a napos oldalon élők szemeinek; ezért e döbbenet, a visszatetszés, majd az elzárkózó közöny." Most csupán példaként emeltem ki a bajai gyűjtemény egyik legjelentősebb alkotását, de ezen túl számos festménye, rajza mutat rokonságot a népi írók által művelt, korabeli szociográfiai szemlélettel.

Nagy István keresetlen, lényeglátásából eredő ősisége, minden fölöslegtől szabaduló vizuális koncentráló képessége az ŐZIKE című festményében különös erővel nyilvánul meg. A művész nem a pillanatnyit, hanem a mozdulatban állandót ábrázolja. A kék szemű, kék kendős, határtalan nyugalmú lányka szembenéz, felső teste a maga előtt nyugvó karjaival zárt tömböt alkot, s az egész alak frontális beállítású, mint az archaikus egyiptomi vagy görög szobor.[7]

Leggyakrabban ábrázolt modellje a táj. Nem a nagytávlatú, inkább a közeli részlet; karaván, egy tó csücske, néhány fa, két-három mogyoróbokor, mint a TÉL A BAKONYBAN c. 1926-ban készült képen. A tájképei kevés eszközzel, szakszerűen jellemzettek, gyakran drámai hangvételűek. Az emberi alak egy-egy képen csupán staffázsként van jelen, mint az 1932 körül készült HARTAI TÓPARTON, vagy a ruha dekoratív foltjával élénkít, mint az ERDŐSZÉLEN c. festményen. Képeinek motívumai — legyenek azok emberek, házak vagy állatok —, mint a verssorok végén összecsengő rímek, vizuális foltritmusukkal felelgetnek egymásnak. A gyűjteményből példa erre a FŰKASZÁLÓ 1927. k., HAZAFELÉ 1926. k., BIRKÁK A HEGYEKBEN 1933. k., LOVAK A BALATON PARTON 1927. k., LEGELŐ ÁLLATOK, PATAKPART, TÓPART 1928. k. című festmények.

A gyűjtemény különösen fontos művei közül az elemzés végére hagytam két megkülönböztetett figyelmet érdemlő festményt. Az 1973-ban tartott — már korábban is említett — tudományos tanácskozáson mindkét képet a „népmesei hármas" jelzővel illettem. De természetesen nemcsak arról van szó, hogy a kompozícióban a hármas motívum ritmusa lüktet. A SZÁNTÁS ERDÉLYBEN c. 1927-ben készült festményen az állatok haladhatnának egyirányba is, de itt éppen a 2:1 arány ad a képnek új minőséget. Ahogyan a hegyek találkoznak a horhosban, úgy kerülnek szembe a szántó emberek és állatok, s nemcsak ezek foltjai, hanem a „hegyszeletek" tónuskülönbségei is foltritmust képeznek.

Nagy István viszonylag gyakran élt egy téma különböző változatokban való feldolgozásával. Ilyen variánsa a SZÁNTÁS ERDÉLYBEN c. képnek az 1934 körül keletkezett ÖKÖRREL VALÓ SZÁNTÁS, amely a pécsi Janus Pannonius Múzeum gyűjteményében található. Itt közelebbi, s különösen a bal oldalt tekintve szűkebb kivágatú a kép, másfajta, inkább derékszögű háromszöget zár be a kompozíció. Ez utóbbi kép hét évvel később keletkezett, de szerintem a SZÁNTÁS ERDÉLYBEN c. festmény képvisel nagyobb kvalitást.

Ennek a szerkesztőelvnek az alkalmazása még nyilvánvalóbb a DUNAPARTON, ill. HÁROM EMBER A VÍZPARTON c. festménynél, amely 1932 körül keletkezett. Az alakok foltritmusa a harmadik dimenzió illúziója nélkül, a sík két kiterjedésű törvénye szerint jelenik meg a felületen. A józan ész itt pedig azt kívánná, hogy egy irányba nézzenek, de a művész felrúgja ezt a hétköznapi logikát a középső alak fordított helyzetével és megnövelt arányával. Ezzel a szerkesztőelvvel új helyzetet teremt, hasonlót az eizensteini montázselvhez, ahol 2 + 1 nem hárommal egyenlő, hanem egy teljesen új minőséggel. S ami Nagy István életművében ritkaságnak számít, az a gazdag festői kolorit, amely ennek a képnek hátterét jellemzi.

Bevezetőmben programot is ígértem, szűkebben Baja város és magunk számára:

1. Baja városnak és a Türr István Múzeumnak kötelessége lenne nem sok képpel, de évente egy-két jelentős Nagy István-művel fejleszteni a gyűjteményt.

Oltványi Imre szavaival; ha csak alamizsnában volt része Baján Nagy Istvánnak életében, a művekben megnyilvánuló utóélete legyen teljesebb, nemcsak országos, hanem európai rangú!

2. Nincs még elvégezve az a munka, amit a Nagy István-i életmű feldolgozásában az oeuvre-katalógus jelent. Az idekerülő művészettörténésznek, akár team-munkában, s főként a MNG nyilvántartására, magángyűjtők anyagára támaszkodva halasztathatatlan feladata lenne ennek az óriási munkának az elvégzése.

3. A pasztell nagyon kényes anyag, megkülönböztetett gondosságot igényel. Nem szabad sajnálni a költséget a folyamatos restaurátori beavatkozásoktól. Ennek szükségére jelenleg is figyelmeztet a gyűjtemény egy-két darabja.

JEGYZETEK

[1] Az évszám feltehetően téves, mivel az özvegy Nagy István 1937. február 13-án bekövetkezett halálát követően ajándékozta a festményeket a Türr István Múzeumnak, férje végakaratának megfelelően.

[2] Miskolczy F. 1967. 19.

[3] Szoyka állatorvosék leánya. Itt, a Bokodi úti házban húzódtak meg ideérkezésükkor Nagy Istvánék.

[4] Nem lehetne ezt végre hitelesen kiírni az emléktáblára?!

[5] Idézi: Solymár István monográfiájában, majd Késmárky Mária is. — Késmárky M. 1979. 72.

[6] Dési Huber I. 1959. 79—83.

[7] A magyar művészettörténet számon tart egy sok tekintetben hasonló festményt, s ha Barcsay Jenő Munkáslány című festménye (1928) egy évvel meg is előzi Nagy István Ózike (Leányka) (1929) című képét, mégis helytálló Petényi Katalinnak a Barcsay-monográfiájában közölt megállapítása: „A legtermékenyítőbb örökséget Nagy Istvántól kapta: a balladai tömörséget, a formák szűkszavúságának belső feszültségét, a kisfelületű képek monumentális erejét." — Petényi K. 1974. 8.

IRODALOM

DÉSI HUBER István 1959 — A Művészetről. Budapest.

KÉSMÁRKY Mária 1979 — Újabb adatok Nagy István bajai éveiről. Forrás, 12. szám 70—74.

MISKOLCZY Ferenc 1967 — Emlékezés Nagy Istvánra. Művészet, 12. 19.

PETÉNYI Katalin 1974 — Barcsay Jenő. Budapest.

RÖVIDÍTÉSEK

é.n.	= évszám nélkül
p.	= papír
pa.	= pasztell
v.	= vászon
J.j.l.	= jelezve jobbra lent
J.b.l.	= jelezve balra lent
j.n.	= jelzet nélkül
Ltsz.	= leltári szám
aj.	= ajándék

MŰTÁRGYJEGYZÉK

1. MUNKÁBAN 1915.
p.cer. 140 × 120 mm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69. 2. 40.

2. BAKA 1916.
p.pa. 46 × 32 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.26.

3. PIPÁZÓK 1916.
p.cer. 160 × 220 mm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.41.

4. FÉLEGYHÁZI TANYÁK 1923.
p.pa. 30 × 43,5 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.29.

5. HAZAFELÉ 1926. k.
p.pa. 31 × 44,5 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.8.

6. TÉL A BAKONYBAN 1926.
p.pa. 48 × 62 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.5.

7. DOMBOS ÚT (Dombos táj) 1926.
v.pa. 52 × 62 cm
J.j.l. „Nagy István"
Baja város aj.
Ltsz.: 69.2.34.

8. ŐSZ A BAKONYBAN 1927.
p.pa. 52 × 70 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.13.

9. SZÁNTÁS ERDÉLYBEN 1927.
p.pa 31 × 44,5 cm
J.b.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69. 2. 11.

10. FŰKASZÁLÓK 1927. k.
p.pa. 49,5 × 67 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.19.

11. LOVAK A BALATON PARTJÁN 1927. k.
p.pa. 31 × 45 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.21.

12. TÓPART 1928. k.
p.cer. 30 × 43,5 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.1.

13. GÉMESKÚT 1928. k.
p.pa. 30 × 43 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.24.

14. BÁNYALÓ (Lovas tájkép) 1928.k.
p.pa. 68 × 47 cm
J.b.l. „Nagy István"
Takarék aj.
Ltsz.: 69.2.30.

15. LEÁNYKA (Őzike) 1929.
p.pal.. 67,5 × 47,5 cm
J.j.„Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.15.

16. BIRSALMÁK 1930.
p.pa. 45 × 52,5 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N.I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.6.

17. GYILKOSTÓ 1930 k.
p.a. 30,5 × 44 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.2.

18. ERDÉLYI HÁZAK 1930.
p.pa. 31,5 × 44,5 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 62.2.28.

19. HARTAI TÓPARTON 1931.
p.pa. 45 × 62 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.20.

20. DUNAPARTON 1932. k.
p.pa. 31,5 × 45 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.3.

21. BIRKÁK A HEGYEN 1933. k.
p.pa. 62 × 71 cm
J.j.l. „Nagy István"
Takarék aj.
Ltsz.: 69.2.31.

22. HÁZAK AZ ERDEI ÖSVÉNY MELLETT é.n.
p.szén 226 × 420 mm
J.b.l. „Nagy István"
Krammer József aj.
Ltsz.: 87.3.1.

23. VIRÁGCSENDÉLET é.n.
p.pa. 45 × 64 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.14.

24. TEHENEK A PARTON é.n.
p.pa. 46 × 60 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.12.

25. BALATON é.n.
p.pa. 30 × 44 cm
J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.9.

26. CSIKI FALU é.n.
p.pa. 30 × 44 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.10.

27. ERDŐSZÉLEN é.n.
p.pa. 82 × 47 cm
J.b.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.7.

28. ANYÁM SZOBÁJA é.n.
p.pa. 30 × 45 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.4.

29. ÉDESANYÁM é.n.
v.o 35 × 48 cm J.n.
vétel Györffy Istvántól
Ltsz.: 64.3.1.

30. DOMBVIDÉK é.n.
p.pa. 32 × 45 cm
J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 61.57.

31. VIRÁGCSENDÉLET é. n.
p.pa. 45 × 64 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.14.

32. NAPRAFORGÓK é.n.
p.pa. 48 × 60 cm
J.j.l. „Nagy István"
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.16.

33. ÉDESANYÁM é.n.
p.pa. 40 × 28 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.17.

34. VIRÁGCSENDÉLET é.n.
p.pa. 44,5 × 64,5 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.18.

35. SAJKÁSI HÁZAK é.n.
p.pa. 34,5 × 49,5 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.22.

36. BOGLYA é.n.
p.pa. 34 × 45 cm J. n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.:69.2.23.

37. LEGELŐ ÁLLATOK (Gyilkos-tónál) é.n.
p.pa. 31 × 44 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.25.

38. VIRÁGOK KÖCSÖGBEN é.n.
p.pa. 42 × 59 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.27.

39. TÁJKÉP BOGLYÁKKAL é.n.
p.pa. 68,5 × 49 cm
J.j.l. „Nagy István"
Takarék aj.
Ltsz.: 69.2.32.

40. MÉLYÚT PORVÁN é.n.
p.pa. 69 × 50 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.33.

41. PAPIRMALOM UTCA é.n.
p. kréta 280 × 410 mm
J.j.l. „Nagy István"
Sárkány Lóránd aj.
Ltsz.: 40.3.1.

42. GYIMESI TÁJ é.n.
v.o. 57 × 77 cm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.39.

43. SZÉKELY UDVAR é.n.
p.szén 140 × 200 mm, J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.35.

44. SZÉKELY FÖLD é.n.
(Sajkási házak)
p.szén 170 × 250 mm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.:69.2.37.

45. KOLOZSVÁRI TEMETŐ é.n.
p.szén 280 × 420 mm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.: 69.2.37.

46. ÖNARCKÉP é.n.
p.szén 450 × 300 mm J.n.
özv. N. I.-né aj.
Ltsz.:69.2.38.

47. FÉRFI PORTRÉ (Dr. Zágoni Istvánról) é.n.
p.szén 390 × 280 mm
J.j.l. „Nagy István"
Türr I. Múzeum vásárlása Lengyel Andrásnétól
Ltsz.: 84.1.1.

Simon Magdolna

JELENTŐS ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEK A SZÁZADELEJI BAJÁRÓL

Elég nehéz feladat bajaiak, méghozzá városukat féltékenyen szerető bajaiak előtt a város épülésének és építészetének egy korszakáról beszélni vagy írni. Viszont pont ezért mertem vállalni, hogy illusztrációk nélkül is szóljak a város századeleji épületanyagáról, mert az itteniek kell hogy ismerjék saját értékeiket.

1985 nyarán, az elmúlt 100 év műemlékeit védendő, épületeit felmérő munka részeként Baja jelentős területét végigjártam. Ez a bejárás a városközponttal kezdődött, s eljutottam a dr. Alföldi József utca — Munkácsy Mihály utca — Marx tér — Engels Frigyes utca — Vasvári Pál utca —, illetve a Szabadság út — Szamuely út végéig és a Sugovica-part által bezárt szakaszig. Sajnos a Homokváros, Szállásváros, Rókusváros, Katonaváros és Józsefváros eddig még elmaradtak. A Baján jelenleg folyó építkezések viszont szükségessé teszik a részleges bejárás eredményének közzétételét is.

Az 1951-ben a Múzeumok és Műemlékek Országos Központja által a városrendezési koncepcióhoz készíttetett Városképi és Műemléki vizsgálat — a korszak szemléletének megfelelően — így értékeli a bajai századforduló építészetét:

„A XIX. sz. utolsó évtizedeiben, majd a Tanácsház példája nyomán a XX. század elején folyik a hangosabb kialakítású, az érett reneszánsz elemeiben bővelkedő historizáló építés, melynek legszebb emlékei a Béke tér környékén találhatók. Soraikat csakhamar a szecesszió nyugtalan diszítésű házai tarkítják, amelyek között nem egy döbbenetes izléstelenségre is akadunk."[1]

E felfogás következménye, hogy a felmérés egyetlen szecessziós, illetve nemzeti stílustörekvéseket mutató épületet nem javasol védésre. A felmérés erénye azonban, hogy Baja klasszicista, majd historizáló emlékanyagának pontos tárháza, s mert a benne védelemre javasolt épületek száma azóta csak csökkent,[2] bizonyos épületekről az utolsó híreket hagyja. Baján a klasszicizmus túlsúlya a védelemre javasolt és védett épületek között a város valós építészeti jellegéből is adódik. Egyfajta „elhúzódó klasszicizmust" figyelhetünk meg. Nemcsak a XIX. század első felében, amikor a klasszicizmus még élő stílus Magyarországon, hanem a későbbi korszakokban is inkább a klasszicizáló, higgadtabb stílusirányokban építkeznek. A historizmus idején a neoreneszánszot, a szecesszió idején a Jugendstil formákat, és igen korán a klasszicizmushoz is vonzódó art decot választják, akár reprezentatív középületről — mint a városháza építkezése —, akár egyszerű homlokzatdekorálásról[3] van szó. Ezzel is magyarázható, hogy az elmúlt években sem lett védett szecessziós és nemzeti törekvésű épület, pedig Baján — a korszakban mindenütt általános homlokzat-

NAGY István festő

Emlékkönyv a Bajai Múzeum 50 éves évfordulójára. Baja, 1989.

A kiállított műtárgyak jegyzéke

1	Zöld levelek	150.—
2	Szőlő levél	150.—
3	Hólabda	200.—
4	Napsütés	150.—
5	Őszi rózsák	150.—
6	Önarckép	300.—
7	Három fa	300.—
8	Dömösi út	300.—
9	Patak partján	300.—
10	Kopasz fák	400.—
11	Szegény lány	400.—
12	Román fiu	400.—
13	Öreg asszony	500.—
14	Imádkozó kis lány	500.—
15	Kék kabátos fiu	500.—
16	Paraszt lány	500.—
17	Öreg fa	500.—
18	Sárga almák	1000.—
19	Fehér koszoru	1000.—
20	Felhők	500.—
21	Figyelő	600.—
22	Dáliák	300.—
23	Bakonyból	500.—
24	Zöld ruhás	500.—
25	Lila virágok	300.—
26	Fatörzsek	500.—
27	Tökvirág	500.—
28	Sárga kancsós	300.—
29	Tökvirág	300.—
30	Magányos ház	500.—
31	Virágok	400.—
32	Napraforgók	400.—

ságát, üdeségét, komorságát. Csupa oly jegy, amelyekhez virtuóz fogásokkal nem lehet elérni.

Valamely különös őserő bontakozik ki előttünk képein. Oly tulajdonság, amely, mert egészen egyéni adományokból ered, eltávolitja őt festő-társainak stilusától s érdekes különállást biztosit neki.

Lyka Károly.

Nagy István.

Nagy István legritkábban szereplő művészeink közé tartozik. Egyrészt mert szinte szakadatlanul bolyong azon a darab földön, amelynek egyik végében a Balaton kéklik, másik végében a székely erdők fenyői sötétlenek, ennek következtében rá sem ér pesti dolgokkal törődni. Másrészt művészete ugy sem kivánkozik a széles nyilvánosság elé, nem a nagy piacé: igazán értékelni a művelt közönségnek az a kicsiny köre fogja, amely élvezni tudja egy nagyerejü lira közvetlenségét és eredetiségét.

Valóban, Nagy István stilusa nem hasonlit semmi más művészéhez. Maga formálta magának s vele egyedül áll. Azok közé tartozik, akik nem formális csiszoltságot keresnek, hanem kurtabeszédü közvetlenséget. Adja, ha kell, a göröngy földszagát, sőt darabosságát, hangja éppen ellenkezője annak, amit a szalón hangjának nevezünk. Kezejárása határozott és erős, kapásból alakitó. Ez az alakitás viszont egy ritka erőteljes festő-ösztön kormánya alatt áll: a rendezgetés, spekuláció nem a kenyere. Ugyanilyen elemi ösztönnel talál rá a szin értékeire s gyakran csodáljuk azt az eltanulhatatlan biztonságot, amellyel pár hirtelen vonásba tudja tömöriteni a szin leghalkabb változatait, omlós-

33	Bakonyból	500.
34	Birsalmák	500.—
35	Piros korsós	400.—
36	Dombtetőn	300.—
37	Szalmavirág	500.—
38	Levelek	300.—
39	Dömösi utca	400.—
40	Dömösről	400.—
41	Öreg fa	600.—
42	Fák között	400.—
43	Két fa	400.—
44	Balaton	500.—
45	Fehér bogyós	1000.—
46	Virágok	500.—
47	Bakonyból	600.—
48	Bakonyból	600.—
49	Kenese	600.—
50	Dömös	400.—
51	Templomtorony	500.—
52	Piros bogyós	500.—
53	Piros almák	600.—
54	Almák	600.—
55	Zöld almák	500.—
56	Kenese	400.—
57	Levelek	400.—
58	Őszi rózsák	300.—
59	Futóvirág	300.—
60	Ősz	300.—
61	Zöld kendős	600.—
62	Domboldal	400.—
63	Őszi rózsák	300.—
64	Felhők	400.—

65	Bakonyból	400.—
66	Egyedül	500.—
67	Fekvő nő	500.—
68	Nevető fiu	1500.—
69	Paraszt leány	500.—
70	Felhők	1000.—
71	Karfiol	500.—
72	Fák alatt	1000.—
73	Lila ruhás nő	1000.—
74	Virág csendélet	700.—
75	Dombon	1000.—
76	Szalmavirág	1000.—
77	Őszi napfény	1000.—
78	Balaton	1000.—
79	Kenese	1000.—
80	Két leány	1000.—
81	Virág csendélet	1000.—
82	Őszi reggel	1000.—
83	Kenesei tópart	1000.—
84	Sárga virág	600.—
85	Domboldal	600.—
86	Enterieur, krétarajz	100.—
87	Édesanyám, krétarajz	mgtul.
88	Óbudai részlet, krétarajz	150.—
89	Temető, krétarajz	150.—
90	Temető, krétarajz	150.—
91	Temető, krétarajz	150.—
92	Tópart, krétarajz	150.—
93	Domboldal, szines krétarajz	150.—
94	Tópartján, krétarajz	150.—
95	Egyedül, krétarajz	150.—
96	Nevető kislány, olajf.	200.—

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

MŰVÉSZETI ALELNÖK: Horvai János

IGAZGATÓ: Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Művészek: Edvi Illés Aladár, Katona Nándor, Kézdi Kovács László, Rubovics Márk, Vajda Zsigm.

Műpártolók: Bauman Márton, Gellért Jenő, Dr. Ilosvay Lajos (alelnöki teendőkkel megbizva)

MŰTÁROS: Kató Kálmán

TITKÁR: Bende János

ÜGYÉSZ: Dr. Képessy József

PÉNZTÁRNOK: Eckstein M. Miklós

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula
† Munkácsy Mihály
† Szinnyei Merse Pál
Eugen svéd királyi herceg

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik Svéd
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Ladislav (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leo (Lengyel)

97	Gyerekfej, pasztell	200.—
98	Gyerekfej, pasztell	300.—
99	Fogfájos, pasztell	200.—
100	Szalmavirág, krétarajz	500.—
101	Temető ut. krétarajz	500.—
102	Almák, krétarajz	500.—
103	Szántás, krétarajz	300.—
104	Óbudai temető, krétarajz	300.—
105	Reggel, krétatajz	300.—
106	Alföld, krétarajz	200.—
107	Balaton part, krétarajz	150.—

Vásárlási tudnivalók.

A műtárgyak eladását kizárólag **Kató Kálmán** műtáros eszközli.

A vételár 50%-a a vásárláskor, a többi 50% pedig 8 napon belül, legkésőbb azonban a kiállitás bezárásakor fizetendő.

Az árak pengő értékben vannak feltüntetve.

Nagy István
festő

Nemzeti Szalon
1927

NAGY ISTVÁN

Mindig vannak kiváló művészek, akik kívül esnek koruk művészetének áramlatain és kerülik azok fejlődési vonalát. Kijárják ugyan iskoláit, hol inkább csak technikát tanulnak, mint stílust, de amint kijutnak az életbe, rögtön megérzik, hogy csak a maguk lábán haladhatnak tovább: társtalanul, sőt megértetlenül kell útjukon járniok. Másfelé mennek és másképpen, mint a közönség kegyeltjei. Nem tudnak odasorakozni a mult kincseit aprópénzre váltó festővirtuózok vagy iparosok közé, de nem vonzza őket az új formákat teremtők ama tábora sem, mely a kor megújhodást jelentő kifejezésmódjait alkotja meg. Túlságosan zárt és befejezett, túlságosan különleges egyéniségek ahhoz, hogy bárhová és bárkihez is csatlakozzanak, egyáltalában nem törődnek a közönség kegyével, mert fanatikusan bíznak a maguk igazában és csak egy vágyat ismernek: hogy szenvedélyes alkotásvágyukat mentől többször kielégítsék. Természetes, hogy igen nehezen találnak visszhangra, hogy kezdetben kevés siker, kevés elismerés mosolyog reájuk. Hosszú időnek kell elmúlnia, hogy észrevétessenek, művészi irányoknak kell kilobbanniok, divatoknak kell elkopni, hogy teljesítményeik tisztán álljanak, hogy megértő méltatást és szeretetet lássanak sarjadni maguk körül. Fiatalságuk ekképpen nagy magányosságban telik le, férfikoruk is telve van meddőnek látszó küzdelemmel, de végül az igazságszolgáltatás mégsem maradhat el: elfolyt az ár, mely a mélyén rejtező sziklákat eltakarta.

Ilyen művészünk Nagy István, akit közönségünk még ma is jóval kevésbbé ismer és sokkal kevesebbre becsül, mint amennyire megérdemelné. Voltak ugyan régóta lelkes megértői és hivatott méltatói, de az árral nem tudtak megküzdeni. Nagy István akkor lépett a művészeti életbe, midőn nálunk a naturalizmus és impresszionizmus diadalmas pályafutása kezdődött, ő pedig homlokegyenest ellenkező hajlandóságokkal rendelkezett. A természet hű, részletes utánzása, vagy annak pillanatnyi elváltozásai nem érdekelték, a fény és a színek ragyogó egymásbafonódása nem mámorosította. Tanulóéveinek emlékei sem voltak számottevő befolyással reá, sem a budapesti mintarajziskolában, sem Münchenben, sem a Párizsban töltött évek: mindenképpen magányos lélek maradt, önmagára utalt, aki egészen másképp iparkodott lázas nyugtalanságát alkotássá érlelni, mint kortársai. Úgyszólván remeteéletet élt. Végtelen igénytelenségében megelégedett legprimitívebb életszükségleteinek kielégítésével, szakadatlanul dolgozott, nem érzett gondot, mellőzést, de boldog volt, ha mentől többet alkothatott. Nem mintha valaha is betelt volna önmagával. Mert, ha a maga szenvedélyes módján kitombolta magát gombamódra szaporodó alkotások hosszú során — hiszen egyike legtermékenyebb művészeinknek — folytonosan az az érzés kergette és kergeti ma is tovább, hogy számára nincsen megállás, tökéletesednie kell, még összefoglalóbbá, még kifejezőbbé kell tennie rajzait, festményeit.

Nagyritkán, de alig a maga jószántából, ellátogatott műveivel nyilvános kiállításokra is, de szívesebben kerülte el mások zavaró szomszédságát, igazán jól csak műtermében érezte magát, ahol szaggatott és szenvedélyes magyarázatokkal kísérte a mohó alkotásvágy ultraparoxizmusában fogant szénrajzait — vagy színes krétával festett képeit.

Sokáig csak szénnel rajzolt képeket komponált. Ezerszámra ontotta őket. Nem is annyira rajzolt, mint inkább festett a szénnel. Azaz a kép síkjára nem különálló vonalakat vitt, hanem azt teljesen betöltő, inkább tónusos ábrázolással födte be. Erősen átalakító képzeletében a fekete szín számtalan árnyalatúvá vált, valóságos színpompává fejlett, mintha pótolni akarná a világ színességét, de mindig kissé zordan és mindig harsogva áradt elénk. Bámulatosan leegyszerűsített vonalakban és tömör egységekké sűrűsödött foltokban mélyről feltörő, néha szinte kísértetiesen világító és sötétlő látomásokat vetített elénk, amelyekben az élet heroikusan ünnepélyes, szenvedélyesen izzó, magasztosabb, sőt végzetesebb, mint a hétköznap mezején.

Nyugodt, élvezetes világgal nem igen találkozhattunk Nagy István szénrajzain. Sűrűvérű nyugtalanság lázálmaiba burkol mindent, melyben még a nyugalom is baljóslatú. Olyan témák, melyekből más idillikus bájosságot olvas ki, lelkében harsogva dübörgő rapszó-

MAGYAR MŰVESZET
1935.

Nagy István : Édesanyám

Nagy István : Gyimesi domboldal Foto : Magyar Filmiroda

Nagy István : Téli táj

Nagy István : Késő ősz Foto : Magyar Filmiroda

Nagy István : Gyimesi táj Foto : Magyar Filmiroda

Nagy István : Nyárfák

Foto : Magyar Filmiroda

Nagy István : Téli táj

Foto : Magyar Filmiroda

Nagy István : Szürkületkor Foto : Magyar Filmiroda

Nagy István : Öregasszony

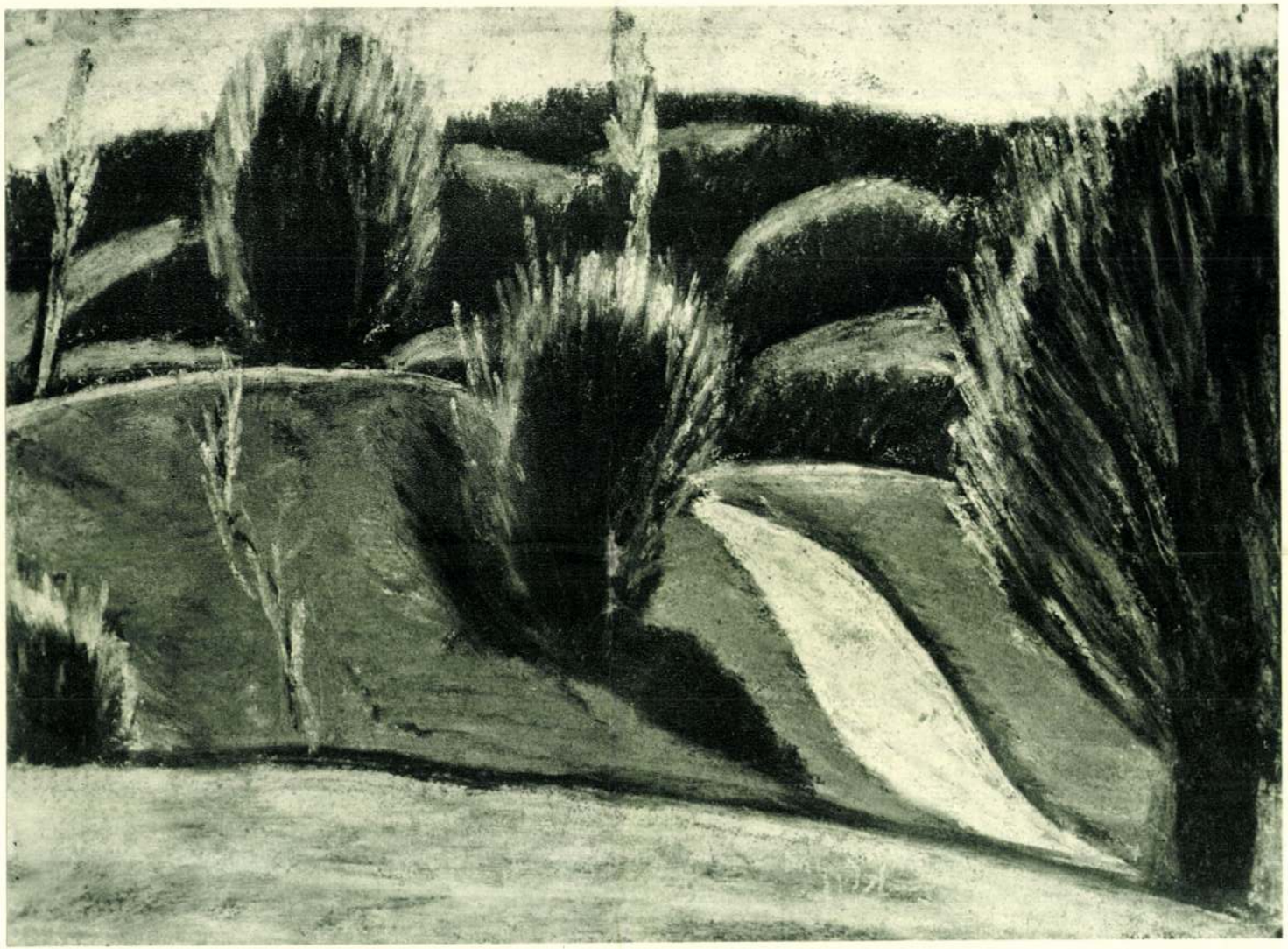

Nagy István : Őszi táj

Foto : Magyar Filmiroda

diákká válnak: Paál romantikus pátosza megsokszorozottan áll elénk. Végletekig izgatott temperamentum lázas vajudásából születtek e képek, lerí róluk, hogy a művész szenvedélyesen gyötrődve és mégis boldogan alkotta őket, megérintette őt a végtelenség boldogító és mégis nehezen elviselhető érzése, amelytől csak viharos küzdelmek árán, csak szenvedélyes alkotással tudott szabadulni. Súlyos és kissé komor művészet ez, mely nagyon messzire esik az olcsó tetszetősség megszokott játékaitól.

A szó szoros értelmében expresszív! De nem abból a fajtából való, mely a század elején nálunk programszerűen jelentkezett. Teljesen ösztönös és éppen ezért hatalmas lendületű. A természetnek egészen más képét adja, mint a naturalista, vagy az expresszionista ábrázolásmód. Egészen hiányzik belőle azok nyugodt életöröme, polgári megelégedettsége és az érzékies finomsággal tagozódó jelenségek derűs élvezete. Jól emlékezem, hogy amidőn számos évvel ezelőtt a magyar expresszionizmus egyik legkiválóbb mesterével állottam Nagy István képei előtt és elismerő szavakat vártam tőle, elégedetlenül rázogatta fejét és abban foglalta össze véleményét, hogy az idejét múlt müncheni grafikát nem szereti: Nagy István művészete nagyon messzire esett tőle.

De éppen olyan kevéssé értették meg Nagy Istvánt fiatal expresszionistáink is, akik ma lehiggadásuk és igazi stílusuk megtalálása után már nagyrabecsülik. Talán nagyon is ösztönös, mindenesetre túlságosan egyszerű és régiesen képalkotó volt számukra. Jóval többet is adott a természetből, mint ahogyan ők kívánták. És valóban — különösen tájképein, csendéletein — inkább ragaszkodott a természethez, sőt az addigi művészi megszokásokhoz, mint ők. Alkotásai nem tisztára képzeleti kompozíciók. Mindig modellről és nem emlékezetből, kint a természetben dolgozik. Elképzeléseinek felépítése régi utakon jár, új tér és színproblémái nincsenek: expresszivitása csupán viharzó szenvedélyességének szabad kifejezése, régi elemekből felépített, erősen álomszerű vízió.

De jött egy időszak, amidőn a színeket is belégyűrte festményeibe. Pasztellkrétával dolgozott, amelynek hamvas lágysága olyan könnyen csábítja a művészt finomkodásra technikában és formateremtésben egyaránt. De Nagy István még a pasztellfestésben is hű maradt önmagához, itt is csak a legnagyobb, legösszefoglalóbb, sokszor durván erőteljes hatásokat kereste: a finom átmenetekben való gyönyörködés sohasem volt kenyere. Kezében folyton összetördelődő krétáival szinte dühödten gázolt át a tájak vízióin, hogy mélyre hangolt színeiket mentől átütőbb erővel sodorja képpé. Foltokká, szenvedélyesen terjeszkedő felületekké foglalta össze, hogy ugyanazt a felkiáltásszerű hangsúlyt adja színeinek, amit szénrajzainak szokott — és valóban a színeket elnyelő reprodukciókon alig van némi különbség színes és fekete festményei között.

Külön érdeklődésre számíthatnak figurális képei, a sorsverte élet kegyetlenül igaz és komor visszfényei. Ide-oda támolygó, egymásbafutó, vagy egymást keresztező ráncokkal felszántott arcokról szenvedéstelen és reménytelen szükségszerűség panasza hallatszik.

Ez a komorság különben Nagy István egész művészetének jellemzője. Világából nincsen menekvés, mert nincs benne megváltó mosoly. Tompa őserők egymásra torlódása kábít el benne, melyek korlátlanul uralkodnak a világon és az emberen. Az emberen, aki alázatos szolgája és részese a természet életének.

Nagy István festményei mély megdöbbenést hirdetnek. Nyomasztó megkötöttséget, melynek rabságában nincsen öröm, de szenvedés sincs, amint szakadatlanul tovább ragad magával ismeretlen célok felé. Ebben a mély meghökkenésben nyilvánul meg a művész egyszerű kozmikus érzése, mely nem tágítja a lelket, hanem elszorítja a szívet. Leborul a végtelenség előtt, melyet mindig maga körül érez, megcsodálja, de fél is tőle. Eggyé válni véle és magasabbra emelkedni nem tud, értelmét sem igen keresi. Valami egészen ősi állapot ez, a nép világszemlélete, mely egy pillanatra sem tud szabadulni hatalmas, erős bilincseiből és nemzedékről-nemzedékre megadással viseli sorsát.

FARKAS ZOLTÁN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JAN 12
Hajdúbihari Napló

Nagy István grafikus művész
1021

KI TUD RÓLA?

NAGY ISTVÁN GRAFIKUSMŰVÉSZ

A *Tovább* című, 1938-ban Debrecenben megjelent folyóirat oldalain találkoztam először a grafikáival. Erőteljes, tökéletes rajzbiztonságú alkotások ezek (*Templombamenők, Pihenő munkások, A kenyér*). Alkotójukról egy darabig szinte semmit sem tudtam, majd *Kállai Gyula* elvtárs egyszer elmondta, hogy a rajzokat ő vitte a folyóirathoz, s alkotójuk közeli barátja volt. Berettyóújfaluban élt, *Nagy Ede* ügyvéd fia, *Nagy András* költő-újságíró testvére volt. Járt a bihari falvakban, ott rajzolgatott s ezeket a grafikákat is akkor készítette.

Munkáira később *Kodolányi János* is felfigyelt, összegyűjtötte grafikáit, előszót írt hozzájuk, s kiadatta azokat. Azonban a könyvből jelenleg egyetlen példányt sem tudunk előkeríteni. Miután Kállai Gyula a Népszavához került, ott is jelentek meg rajzai, fel is költözött Budapestre, illusztrációkat készített. A tüdőbaj korán végzett vele.

Ennyit tudunk róla. Munkái alapján azonban úgy látjuk, hogy egy rendkívüli tehetségű fiatal grafikusról van szó, aki megérdemelné, hogy az utókor felfigyeljen alkotásaira s belekerüljön legalább a megye és Debrecen művészettörténetébe. Ezért arra kérjük olvasóinkat, aki tud valamit Nagy Istvánról, ismerte, kapcsolatban állott vele, vagy őrzi rajzait, esetleg tulajdonában van a Kodolányi-féle kötet, értesítse szerkesztőségünket. Szeretnénk a közönség segítségével összeállítani ennek a tehetséges grafikusnak életútját, munkásságát bemutatni a nagyközönségnek is. Úgy gondoljuk, a közönség segítségével végzett „nyomozásunk" eredményes lesz és előkerülnek olyan adatok, esetleg könyvek, újságlapok, grafikák, amelyek teljesebben mutathatják be nekünk Nagy Istvánt.

Ezzel a kéréssel szeretnénk útjára indítani egy vállalkozást is. Ha mostani kísérletünk beválik, más alkalmakkor is igénybe veszszük a közönség segítségét ahhoz, hogy művelődéstörténetünk egy-egy elfeledett alakját, eseményét, jelenségét, korszakát felidézzük, s így összegyűjtsünk sok-sok olyan emléket, amelyeket meg kell őriznünk a jövendő számára.

Kérjük tehát, aki tud, segítsen: keressük együtt Nagy István grafikusművész emlékét.

Bényei József

A hajdúböszörményi szolgáltató ház (Szabó Miklós felv.)

Gazdasági feladatok

Politikai érdekek

Arról hallani ezekben a hetekben, hogy „előtérbe kerültek a gazdasági kérdések". Akik így vélekednek, elsősorban a párt Központi Bizottsága 1974. december 5-i ülésére, s az országgyű-lés téli ülésszakára, az 1975. évi költségvetés

Nagy István, festő- és grafikusművész

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

„Hímző leányka." (1915 Pasztell)

1984 JUN 9

MAGYAR HÍREK

A Mihályfi-gyűjtemény képeiből, állandó kiállítás Szécsényben.

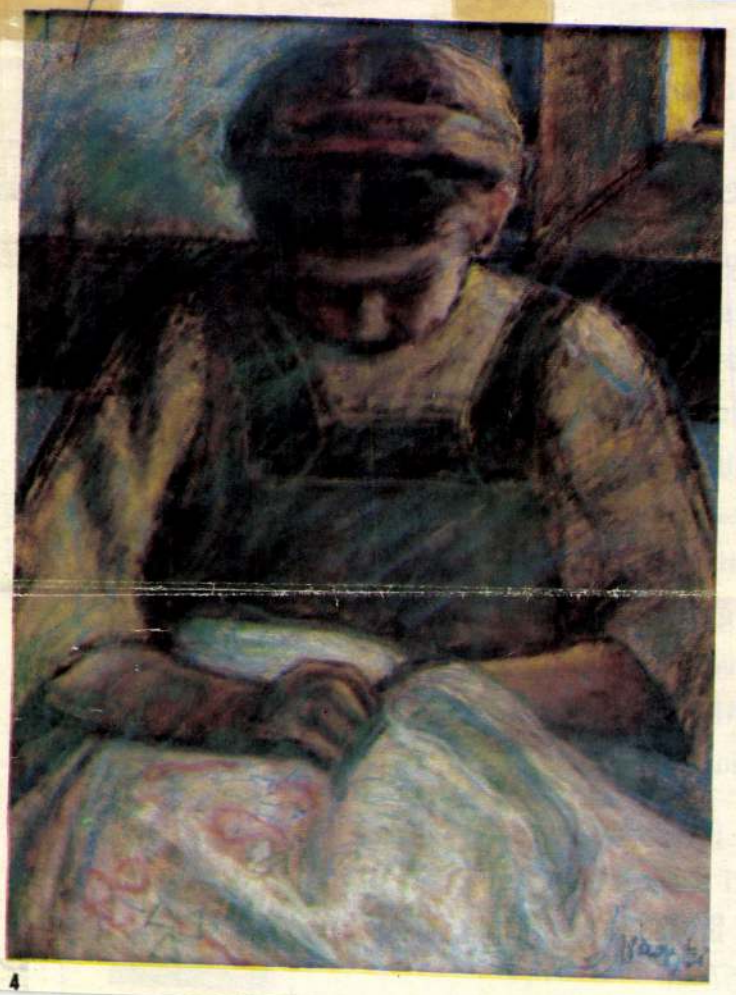

: díszműáru
eivel tudjuk
tenni ottho

gy ötszáz cikket otvosok,
usok, faipari szakemberek és
űvesek készítik.
eink megvásárolhatók az Óra- és
oltokban, a Centrum és Skála Áruházak
osztályain és az ország számos
oltjában, ahol
rgyakat árusítanak.
evékenységünket elsősorban a
MEX Külkereskedelmi Vállalat
tja le.

R Ipari Szövetkezet
ri részlege
) Bp. XI., Zámori utca 2.
57-519

Nagy István művészete

TUDOMÁNYOS TANÁCSKOZÁS

1973. október 18-án 10 óra

(Kérjük az ülésszak elnökének leadni!)

Név .....

Foglalkozása, beosztása .....

.....

A hozzászólás témája .....

.....

.....

A tudományos ülésszak menete:

10 órától 18 óráig

Közös ebéd:

„Duna Étterem" 13—14.30 óráig

Fk.: Molnár János 300 db 73 2363 Petőfi Nyomda Kalocsa

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1021 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-713

Sz. Nagy István, fazekas, népi iparművész

ZALAI HÍRLAP

1983 NOV 2

HÍRLAP

Kiállítás

1021

Ízelítő az alföldi kerámiából

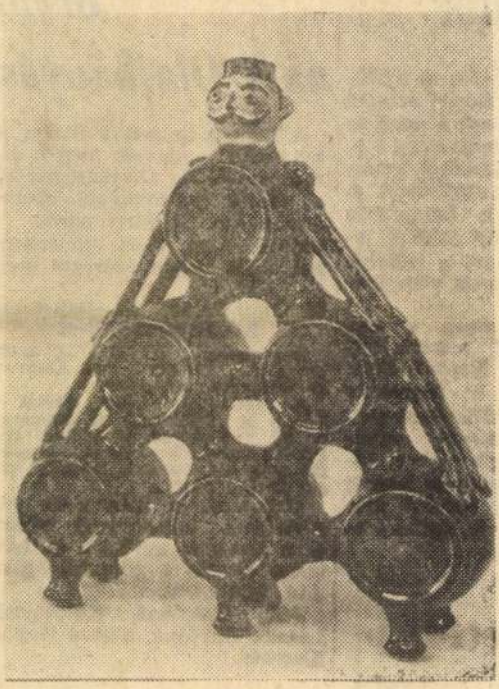

Hordókulacs

A korongon pörgetett, rutinos ujjak nyomát őrző fazekasremekeknek nincs párja, ez vitathatatlan. De sokan kedvelik a kerámia kevésbé egyéni formáit is díszként, dekorációként üde színfoltot jelenthet a lakásban, sőt manapság mintha a konyhát is kezdenék visszahódítani az agyagedények. Erről győzhet meg bennünket a zalaegerszegi Fazekasház legújabb kiállítása is, amelyen az alföldi kerámia jellegzetességeivel, s a továbbélés mai formáival ismerkedhetünk *Sz. Nagy István* fazekas, népi iparművész munkája tükrében.

A fiatal alkotó a karcagi Népművészeti Agyagipari Háziipari Szövetkezet tervezőjeként fogalmazza agyagba a környék gazdag fazekashagyományait. Hiszen nemcsak Karcag, de a környéken Debrecen, Tiszafüred, Sárospatak, Mezőcsát, mind jelentős fazekasközpont volt annak idején. S a hagyományok tovább élnek, van tehát honnan meríteni a motívumkincset. Fazekak, lábosok, sütők, csalikancsók, butéliák sorakoznak színes csokorban. Máztalan egyszerű főzőedények, díszes, jókora Miskakancsók, abroncsdíszes feketeedények, tűzálló valódi lábas, nyeles serpenyők idézik fel a múlt hagyományait. Mázas céhkancsók, szép gyertyamártók utalnak egykori mesterekre, ízes feliratok incselkednek a borivókkal. Külön színfoltot jelentenek a bemutatón az emberalakú butéliák, sótartók, perselyek, különböző cseles kulacsok, sőt jókedvében még saját mesterségének is emléket állít Sz. Nagy István egy kis életképben. Derű, naiv báj, kicsattanó életöröm árad valamennyi darabról.

M. H.

utó?

ezelőtt a KEK-
J. Dózsa érte el
ményt a magyar
azzal, hogy 3-1-
gatnémet kupa-
n együttesét. A
-héz dolga lesz
svári Miklós le-
mert a kólniek
agyon veszélye-

upában a *Bp.*
ső mérkőzésen
a *Hajduk Split*
: a jugoszláv
teljesítményét.
táborát, nehéz
kispestiekre, rá-
pályán kapott
a Hajduk már
-1-es győzelem-
utó.

—

zett

ia, a Szovjet-
zág és Görögor-
ett a VB-re.
sak a jövő év
ató. (MTI)

(MTI)

—

bányász

ai, Világos, Balla,
: Unger Mihály.
mérkőzésen nyert

émeth P.
Spartacus-Styl—
3:1.

sas Izzó—
eoton 3:1
, 13, 11)

fv.: Hatházi, Né-
zés.
IZZÓ: Magyar,
Bánóczky, Fehér,
zigány. Edző: Bo-

dóan játszó hazai
agy küzdelemben
elkes tabiak ellen.
nóczky, Bedők.
Vasas Izzó—Tabi

—

seny

ij Dózsa). 57 kg:
écsi VSK). 62 kg:

Kézilabda NB I B

Bronz
az N. Olajbányász

A kézilabda NB I B-ben a hétvégén rendezték meg a záróforduló. *Az Olajbányász női együttese győzelmével* bronzérmes lett. *A férfi gárda* a bajnok ellen elért döntetlennel a 10. helyet szerezte meg.

N. Olajbányász SE—Debreceni Közút 32-23 (17-8)

Nagykanizsa, Olajbányász munkacsarnok, 250 néző. Jv.: Ambrus, Hucker. Női mérkőzés.

N. OLAJBÁNYÁSZ: Szalai — László (4), Szöllősiné (6), Kálóczyné (7), Orbán (2), Cséplőné (9), Pintér. Csere: Zelovichné (kapus), Dávidné (4). Horváth, Tótpeti. Edző: Cséplő László.

Cséplőné és *Kálóczyné* vezérletével fokozatosan húzott el a kanizsai együttes és biztosan nyerte a gólokban gazdag találkozót.

Jók: Cséplőné, Kálóczyné, László, Dávidné, illetve Henei, Kecskés.

N. Olajbányász SE—Dunaújvárosi Kohász 27-27 (14-15)

Nagykanizsa, Olajbányász munkacsarnok, 250 néző. Jv.: Dobos, Lovas. Férfi mérkőzés.

N. OLAJBÁNYÁSZ: Kálóczy — Gosztolai (2), Pánczél (3), Dávid (7), Zelovich (6), Rodek (3), Sári (2). Csere: Bilicz (kapus), Kosztolánczi (1), Marczinka, Varga (3), Kozári. Edző: Uzsoki László.

Végig változatos összecsapást hozott a találkozó. Az el-

Kosárlabda NB II

Teljes

MÁV NTE—Bonyhádi MSC 100-73 (53-25)

Nagykanizsa, MÁV NTE munkacsarnok, 100 néző. Jv.: Sass, Török. Női mérkőzés.

MÁV NTE: Fuiszné (13), Fehér (17), Kránicz (26), Kovács (15). Gyarmati (12). Csere: Simon (10), Bolla (6), Gerencsér (—). Punak (1). Edző: Gábor Erzsébet.

A kanizsai vasutasok az első félidő jó játéka után megfeledkeztek a védekezésről, de így is fölényesen nyertek.

Jók: Kránicz, Gyarmati.

MÁV NTE—Sárbogárdi Videoton 66-64 (37-32)

Nagykanizsa, MÁV NTE munkacsarnok, 100 néző. Jv.: Sass, Török. Férfi mérkőzés.

MÁV NTE: Silló (8), Lovkó (2), Simon (22), Tóth (6), Forrai (2). Csere: Vágvölgyi (26), Kudecz (—). Edző: Vágvölgyi Tamás.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

István Nagy

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1984 JAN 6

1021

István Nagy (1873—1937):
Selbstbildnis
Kunst des 20. Jahrhunderts
in der Nationalgalerie

1973. október 20-án 19 óra:

ÜNNEPI HANGVERSENY NAGY ISTVÁN TISZTELETÉRE

a művész születése 100. évfordulója alkalmából a
József Attila Művelődési Központ színháztermében

Közreműködik:

a Zombori Szimfonikus Zenekar és
az Alsódunavölgyi Vízügyi Igazgatóság Kamarazenekara

Műsor:

Mozart: Titusz nyitány

Cimarosa: Oboa verseny
Előadja: Vasiljevic Milos oboaművész

Verdi: Don Carlos c. operából „Fülöp áriája"
Énekel: Németh Rudolf, az Újvidéki Operaház magánénekese

Szünet

Mozart: A-dúr zongoraverseny KV. 414.
Előadja: Dusan Trbojevic zongoraművész

Mokranjac: Lem Edin
Előadja: Németh Rudolf

Mendelssohn: Hegedűverseny
Előadja: Fern Raskovic hegedűművész

Vezényelnek:

Dragoslav Mitrovity, a jugoszláv Munkaérdemrend Aranykoszorújával kitüntetett karnagy

Bolberitz Tamás, a Magyar Állami Operaház karnagya

Fk.: Molnár János 80) db 73 2360 Petőfi Nyomda Kalocsa

Nagy István

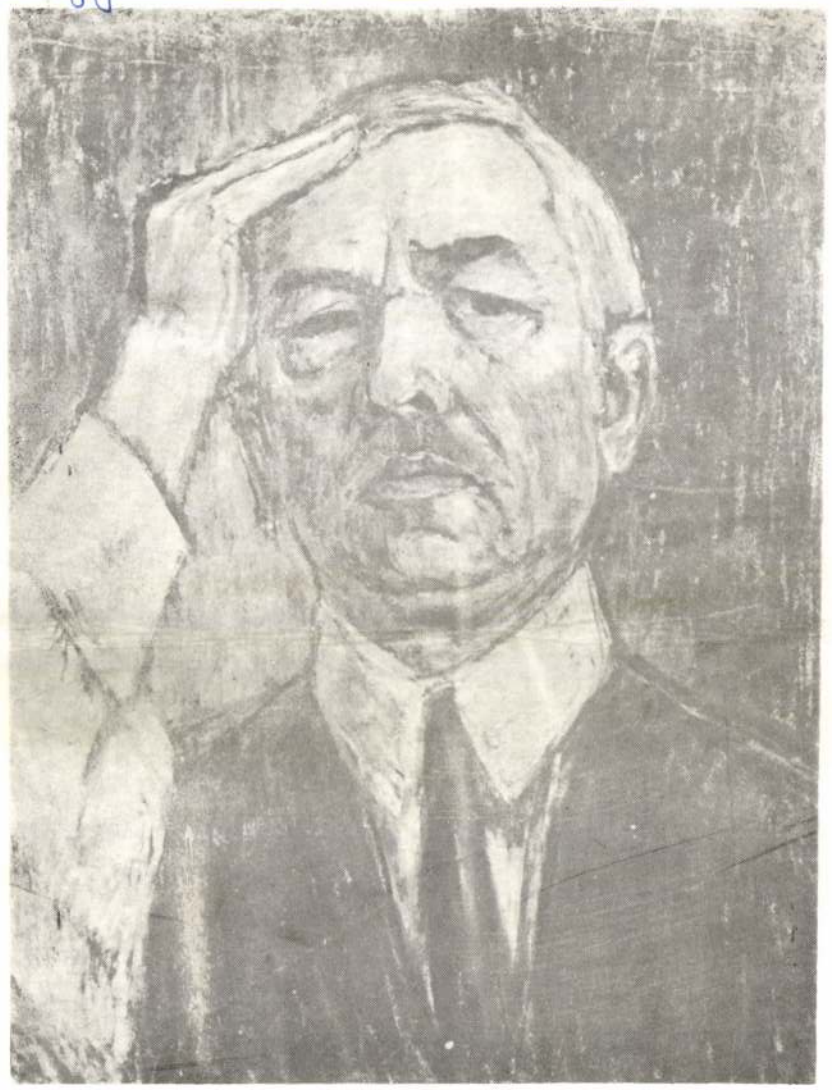

NAGY ISTVÁN

(1873—1973)

„Baja város közönsége nevében eljöttünk Hozzád, hogy az emlékezés virágait helyezzük sírodra. Egy művészetedet meg nem értő világban jártad nehéz életutadat. Hosszú időn át városunkban éltél, dolgoztál és itt találtál végső nyugodalmat. Szegények vagyunk, hogy szavakban méltathassuk magasrendű művészetedet, emberi nagyságodat, s csak csodálhatjuk fanatikus, soha meg nem alkuvó hitedet egyedülálló művészetedben. Áldozatos életedet, hűségedet népedhez.

Adósaidnak érezzük magunkat, mert Te, aki oly gazdag örökséget hagytál ránk, csak alamizsnában részesültél életedben.

Ma már tisztán látjuk, hogy Nagy István világító fáklya a modern magyar művészetben, amely határainkon túl is csodálatos ragyogással világít.

Baja városa, amelynek olyan rendkívüli erkölcsi értéket jelent, hogy magáénak vallhatja, késői elismerése és hálája jeléül szobrot állít Neked. Álmodd tovább magasrendű művészi álmaid, műveidben tovább élsz. Nem felejtünk, emlékedet megőrizzük."

† Dr. Aszalós Imre: Emlékbeszéd
Nagy István sírjánál
1973. március 25.

1973. október 19-én 15 óra:

EMLÉKKIÁLLÍTÁS NAGY ISTVÁN MŰVEIBŐL

A kiállítást megnyitja:

Garamvölgyi József művelődésügyi miniszterhelyettes

A kiállítást rendezte:

Dr. Solymár István művészettörténész, az MNG főig. h.

Helye: Türr István Múzeum kiállítóterme (Roosewelt tér)

Előadás tartására felkérést kapott még több Erdélyben élő művészettörténész is

A tudományos tanácskozáson csak **külön belépővel** lehet részt venni

A tanácskozás helye:

Bajai Állami Gazdaság Klubja
(Árpád-tér 4. sz.)

Meghívó

a
MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

BAJA VÁROS TANÁCSA

a
FEGYVERES ERŐK KLUBJA

és a
NAGY ISTVÁN EMLÉKBIZOTTSÁG

tisztelettel meghívja a

NAGY ISTVÁN-EMLÉKÜNNEPSÉG

bajai rendezvényeire

1973. október 17—20

1973. október 17-én 10 óra:

TISZTELET NAGY ISTVÁNNAK

c. ma élő magyar festőművészek kiállítása

A kiállítást megnyitja:

Katanics Sándor
MSZMP Bács-Kiskun megyei Bizottsága titkára

A díjakat átadja:

Barcsay Jenő
festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára

A kiállítást rendezte:

Aszalós Endre
művészettörténész, az MM Képzőművészeti Osztály főelőadója

Helye:

a Városi-Járási KISZ Bizottság nagyterme — Árpád-tér 6, I. em.

11 óra:

NAGY ISTVÁN

festőművész szobrának leleplezése. (Bartók u.—Deák F. u. sarkán)

A szobor **Varga Imre** Kossuth-díjas szobrászművész alkotása

Avató beszédet mond:

Kincses Ferenc Baja Város tanácselnöke

Közreműködik:

a Liszt Ferenc Kórus

1973. október 18-án 10 óra:

„NAGY ISTVÁN MŰVÉSZETE"

tudományos tanácskozás

A tanácskozást vezeti:

Dr. Pogány Ö. Gábor
a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója

Előadók:

Dr. Pogány Ö. Gábor művészettörténész
Előadásának címe: „Nagy István példája"

Dr. Solymár István művészettörténész, az MNG főigazgatóhelyettese
Előadásának címe: „Nagy István művészetének kialakulása"

Tóth Antal művészettörténész, az MNG munkatársa
Előadásának címe: „Nagy István munkásságának «Bakony» korszaka"

Papp Gábor művészettörténész
Előadásának címe: „Nagy István munkásságának «alföldi» korszaka"

Aszalós Endre művészettörténész, MM főelőadó
Előadásának címe: „Nagy István munkásságának «bajai» korszaka"

Bánszky Pál művészettörténész, a Népművelési Intézet osztályvezetője
Előadásának címe: „Nagy István festészete és a népművészet"

Duránci Béla művészettörténész (Jugoszlávia, Szabadkai Múzeum)
Előadásának címe: „Nagy István Jugoszláviában"

Murádi Jenő művészettörténész, Kolozsvár
Előadásának címe: „Nagy István Kolozsváron"

Viorica Herdean művészettörténész, Marosvásárhely
Előadásának címe: „Az erdélyi táj jellegzetessége Nagy István festészetében"

NAGY ISTVÁN

tettségü és bonyolult rajzain, pasztelljein.

Nem volt őstehetség. Kora legjobb művészeti iskoláit járta a csíkmindszenti suttyó legényke, aki fiatalságában Budapest és München után Párizsba is bekukkanthatott, Cézanne és Van Gogh műveit is megcsodálta, majd bevette magát a gyimesi havasok magányába. 1903-tól 1914-ig szülőföldje és népe között élve találta meg a maga legsajátabb művészi útját. Irányzatok, dogmák sohasem vonzották, a csoportosulásoktól idegenkedett, *legfőbb tanítómesterének a természetet vallotta*

NAGY ISTVÁN 4

Képein kemény és fájdalmas igazságokat mond ki önáltatás nélkül, drámaian magához rántó mágnesességgel. Ez a magatartás a század első, próbáló évtizedeiben emberfeletti erőt kívánt, Nagy István hamar felőrlődött; a táltos magát perzselte fel a népéért érzett gondokban.

Művészete sajátosan népi, és ugyanakkor európai. Az erdélyi fafaragások műves gondja, ritmikája, a hímzések fekete-fehér szinkontrasztja éli tovább a maga titkozatos életét balladás sűrí-

11/1o

P festő

NAGY ISTVÁN 6

1919-ben távozott Erdélyből, és megkezdte szegénységgel, nyomorral sújtott barangolásait Magyarországon: Kecskemét, Somogy, a Dunakanyar, a Balatonkörnyék, majd a bajai kis hónapposszoba voltak életének állomásai.

MAGYAR HIRLAP 1979/11/10

PDI. A balladás hangu festő

NAGY ISTVÁN 7

Paraszti sorból jött, elkötelezett művész volt. Emberrel, természettel az erdélyi falvak világában ismerkedett; eredendően ez határozta meg látását, gondolkodásmódját, érzelemvilágát. Mindig kimeríthetetlen ősforrás maradt számára faluja, ahová kiégetten, betegen visszatért, és új erőre kapott, mint Ady. Legfőbb kifejezési eszköze, a pasztell, nála nem édeskés, könnyed, hanem súlyos, darabos, mint a hegyóriások tömbjei.

lo

PBI.A balladás hangú festő

NAGY ISTVÁN 8

Stílusa már az első világháború előtt kialakult. Művészete keresetlen, tömör, egyszerű, mély és igaz, mint a hegyi emberek beszéde.

MAGYAR HIRLAP 1979/11/1o

PBI.A balladás hangu festő

NAGY ISTVÁN 9

Pasztelljein súlyos, egybefoglaló formákkal örökíti meg a természet érintetlen szépségét, a hegyvidék fenséges erejét, az erdélyi falvak jellegzetességeit. Rajzai befejezett festményként hatnak. Művészi fejlődése szerves, saját törekvéseiből következő.

MAGYAR HIRLAP 1979/11/1o

PBI.A balladás hangu festő

NAGY ISTVÁN 10

Képei, kis formátumuk ellenére is monumentálisak, költői ízzású indulati gazdagsággal, széles medrű előadással a sorsot, a magyar tájat örökítik meg a sík és tér új, modern szintéziséval. Solymár István mélyenszántó könyve hozzájárul ahhoz, hogy Nagy István végre elfoglalja méltó helyét *századunk legnagyobb mesterei* között.

P. B. I.

Nagy István gyűjteményes kiállítása

Kevés művész van, aki olyan tiszta és mély tragédiát érez a magyar tájban, és azok között is alig akad, aki pátosz és sallang nélkül úgy ki tudja azt fejezni, mint Nagy István. Vidéken él ez a kitűnő festő, szerényen és sokszor évekig elfeledve, néha az őstehetségek egzotikus seregébe osztva. Pedig nem kuriózum, nem „ritkasági érték", hanem a becsületes, őszinte, önmaguknak élő igazi művészek ritka soraiból való. Gordonkabúgású kék és barna színeivel festett képeinek új sorozata gyönyörűség. A Műteremben rendezett kiállításra, kérem, menjenek el a Szinyei-díj zsürijének tagjai.

Magyarország, 1935. október 11.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim
Bp. 1977. Corvina

Egy festő és egy szobrász a Tamás Galériában

A festő: *Bene* Géza. Régi jó ismerősünk, minden évben hűségesen beszámol arról, hogy milyen festői feladatok érdeklik s milyen irányban igyekszik megoldani azokat. Fejlődése állandó, most meg éppen jelentős változást figyelhetünk meg rajta. Színei elkomolyodtak, megférfiasodtak, rajzban pedig egyre jobban összefogja, tömöríti a formákat. Masszív kifejező ereje (ez a szobrászerény) fekete-fehér rajzain még erőteljesebben érvényesül.

A szobrász: *Szomor* László. Ami festőtársában szobrászerény, az benne fokozott mértékben megvan; a leegyszerűsített, kevés részre tagolt szobrok kicsiben is sugározzák a monumentalitás érzését. Ma még csak az érzés van meg, de ez sok reményre jogosít.

Magyarország, 1935. november 14.

Ágopcsa Marianna • A tájkép nem puszta ténymegállapítás

Valóban érdekesnek tűnik Solymár István megállapítása Nagy István tájfestészetéről a *Nemzeti és egyetemes a képzőművészetben* című írásában: a művészt „a Bakonyban is olyan motívumok fogták meg, amelyek — önkéntelenül? — Erdélyre emlékeztettek". Valahol nagyon is természetes ez a jelenség, hiszen a tájkép nem puszta ténymegállapítás; a környezet: adottság és — gondolat. A mű egyik középponti része maga a művész mint a dolgok valóját, lényegi igazságát megragadó szubjektivitás. Az otthoni táj jelképpé formálódhat az alkotó tudatában, a forma- és színvilág meghatározójává, s talán ezzel magyarázható az, hogy Nagy István a Bakonyban is „gyergyói tájat" fest. A szülőföldhöz való kötődés megnyilvánul a romániai magyar képzőművészet úgynevezett „népi" vonulatában is. Sok vita folyik manapság ekörül: elítélhetjük-e a népi látásmódhoz való ragaszkodást hazai képzőművészetünkben? A tizenkilencedik században lesz meghatározó az individualizmus, az egyéniség előretörése, s ez természetszerűleg a művészetre is rányomja bélyegét. Mindenki kísérletezik, keres, kutat, a mást-akarásnak immár teljes joga van. És mégis, az emberben valahol megmaradt a nosztalgia a közös szépségeszmények iránt. Hiszen ez biztonságot meg hitet jelentett, ítéletet, amire hivatkozni lehet. S jó néhány népből származó képzőművészünk — Szervátiusz Jenő, Páll Lajos, Márton Árpád és sokan mások — alkotói munkássága példa arra, hogy igenis él ez a nosztalgia a közös szépségideálok iránt. Ez viszont egyáltalán nem nevezhető „népieskedésnek"; művészeink tulajdonképpen a népművészetben gyökerező ízlést, életérzést ötvözik a mai modern művészet formavilágával, ősi kultúra és korszerű kifejezésmód között teremtenek kapcsolatot.

A természetelvű ábrázolás mellett megtalálható a valóság formáit átalakító látásmód is. A kísérletezésre talán legalkalmasabb műfaj, már technikai adottságainál fogva is, a grafika — amint ezt a *Korunk* ünnepi grafikai kiállítása is tanúsítja. Természetesen távol állunk attól, hogy letisztultnak, végérvényes igazságokat kimondónak nevezzük a jelenkori hazai képzőművészetet — ez azonban egyetemes jelenség. Jelenkori művészetünk sok-sok újonnan felmerült természeti és társadalmi kérdésre keres választ, s innen származik nyugtalansága, kutató kedve. Az egyes művész megszólalása egyéni vallomás jellegű, ez viszont meghatározott légkör, korhangulat kifejeződése. S a kísérletek nyomán megszületnek majd az eredmények is. Azt is mondhatnók, hogy a művészet azért engedi meg a legnagyobb szabadságot, hogy megkeresse a legerősebb törvényt...

Nagy István, festőművész

Korunk, 1979. febr. 68. old.

Picasso, Léger, Chirico művészeti tevékenysége után.

Mint ismeretes, a magyar képzőművészet legmagyarabb piktorának Rudnay Gyulát tartják; ez valóban így is van, de Rudnay magyarsága romantikus koloritjával nagyon is megfelelt annak a képnek, amit a Nyugat a magyarságról kialakított. Tehát a gémeskutak, a dinamikus, lobbanékony fény—árnyékok stb. De feltehetjük a kérdést, hogy például Moholy-Nagy művészete tisztán látó, logikus szerkezetével nem bír-e szintén magyar jelleggel is, és nem különböztethető-e meg ilyen szempontból is például az orosz Malevics művészetétől?

A piktúránál a nemzeti jelleget a lelki tényezők, a temperamentumjegyek határozzák meg döntően. Veres Péternek van egy tanulmánya, *A magyar képzőművészet — ami nincsen* vagy valami hasonló címmel. Szerintem az ilyen problémafeltevés erőszakolt, hisz a képzőművészet műfaján keresztül nem lehet formájában annyira nemzeti, mint a zene vagy a tánc. Él egy szimplicista szemlélet, amelyik népi motívumokból akarja felépíteni a táblaképeket, ami szintén erőszakolt, és nélkülözi a képzőművészeti jelleget. Ha Brâncuşi népi ihletésű faszobraira gondolunk, ott is a román népi ízen túl még sok más kultúrának és sok új művészeti irányzatnak a szelleme remeg. Inkább eszköznek érezte a román nép művészetét, hogy gondolatait, érzelmeit ezáltal fejezze ki.

Megint más problémát vet fel a művész idegen véralkata vagy asszimilálódása, helyesebben intuitív beilleszkedése az általa ábrázolt környezetbe.

Itt például az El Greco esetét hoznám fel, akinek művészete a legfanyarabbul, a legaszketikusabban spanyol az ibériai piktúrában. Goya lobbanékonyabb, sőt vérengzőbbnek is mondható, az egységes életművet nézve, El Grecónál érzünk egy általános, tartózkodóan fegyelmezett, *tipikusan spanyol* aszkétaságot.

Egy másik érdekes dolog, amit egy román zeneszerzőtől hallottam, hogy Enescu mellett Bartók az egyik legnagyobb román zeneszerző; így mondta: román zeneszerző. Az illető zeneszerzőnek tökéletesen igaza volt, mert ezzel azt akarta kifejezni, hogy mikor Bartók a román népzenéhez nyúlt, nemcsak mint kívülálló, egzotikumot kereső zenész közeledett hozzá, hanem hihetetlen finom idegrendszerével, intuíciójával megérzett valami időtlen román lényeget. Hasonló megérzésem van például a Pallady festészetével kapcsolatban: mikor csodálatos hamvas szürkéit látom, az az érzésem, hogy ez a nagyszerű román festő a francia piktúrát fejlesztette tovább. Lehetne még beszélni a néger szobrok brâncuşi-i, Modigliani-féle, picassói átnemesítéséről is, ami az európaiak számára érthetőbbé tette a fekete bőrűek lelkiségét.

A közép-európai kis népeknek általában nehéz sorsuk volt, hisz erős germán, latin vagy szláv kultúrák mellett kellett megtalálniuk határozott nemzeti vonalukat. Ez általában a zenében jobban sikerült, mint a képzőművészetben. A képzőművészetben az idegen hatás évszázadokon át érezteti hatását, elég, ha a középkori német gótikus művészet hatására utalunk a magyar, a cseh s a lengyel művészetben.

id. Nagy István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

fafaragómüvész

SOMOGYI NÉPLAP

1979 MÁR 25

1021

Kőzetvizsgáló bányász.
Id. Nagy István fafaragása.

rádió. 9.30: Harsek zene. 10.30: Rádiólexikon. 11.00: Hírek. 11.05: Két kvintett. 11.51: Richard Strauss: Az árnyék nélküli asszony. 15.46: A Morva Tanítók Énekkara Janácek-kórusműveket énekel. 16.00: Arcok, művek, korok. 16.30: Huszonöt perc beat. 16.55: Zenekari muzsika. 18.00: A folyómérgező. 18.26: Reklám. 18.23: Kamarazene. 19.00: Hírek. 19.05: Iskolarádió. 19.35: A Magyar Állami Hangversenyzenekar hangversenye. Kb. 21.05: Dzsesszfelvételeinkből. 22.00: Hangversenyciklus századunk zenéjéből. II. 23.00: A hét zeneműve. 23.30: Hírek.

PÉCSI RÁDIÓ

17.00: Hírek. 17.05: Közlekedési őrjárat. 18.00: Dél-dunántúli híradó. 18.15: Zenés percek. 18.30: Szerb—horvát nyelvű műsor. 19.00: Német nyelvű műsor. 19.30: Műsorzárás.

ZENEI FIGYELŐ

NÉGY OPERABEMUTATÓ

(«Fanni», Szabados Béla operája az Operaházban — «Donna Simone» Dohnányi Ernő vígoperája — «Laterna Magica» Kósa György énekes mimodrámája — «Karneval» Lavotta Rudolf zenés grand guignol-a a Városi Színházban)

Négy magyar újdonság két operaszínen egy hét alatt: álljunk meg tisztelegve egy pillanatra, a kritikai fegyvert lábhoz téve! Ha van is a négy között olyan mű, amely tizenöt évig várt bemutatójára — mégis, mintha a régi bűnök most jóvá tevődnének és egy friss fejlődés lüktető érverését éreznők. A művésznek ma kell hallania művét, hogy holnap továbbmehessen egy lépéssel, és előretörésében már sarkában kell éreznie a közönséget. Magárahagyatva csak a genie tud alkotni, de a genie nem korszakot teremtő, csak betetőző. A publikumnak, mely ma a művészek egyetlen maecenása, követnie kell a régi nagy maecenások példáját: ám kritizáljuk védenceinket — de ne vonjuk meg tőlük eleven érdeklődésünket!

*

Négy zeneszerző, négy életkor. Harminc, negyven, ötven, hatvan körül vannak. Négy évtized, négy stílus. Mert mostan minden évtizednek saját zenei stílusa van. De nem ez a döntő. Mert nem az a stílus ez, amely az embert teszi. És ne is mérjük össze, amit a véletlen állított egymás mellé. Igyekezzünk művészeink mindegyikét egyéniségének természetéből megérteni.

*

Szabados Béla mesterhez mi, fiatalabb muzsikusnemzedék, valamikor valamennyien tanulni jártunk és valamennyien ma is csodáljuk sokoldalúságát, technikai tudását, diszkrét ízlését. Külön érdemei vannak a magyar nyelv zenei deklamációjának kiépítése körül. A szövegíró *Mohácsi* Jenő drámai költeménye olyan, mint a békésen csobogó tenger, amely egyszerre csak, egy hirtelen-haragos hullámgesztussal elnyeli a bátran himbálódzó vitorlást és azután halk melankóliával mosolyog az emberhalálok fölött az esti alkonyatban. Mohácsi a négy felvonás minden drámaiságát a harmadikba sűrítette össze. Az első kettő csak gondtalan praeludium, a negyedik csendes rezignációban múlik ki. Szabados Béla alapjában lyrai kedély. És a «Fanni»-ban egyéniségének megfelelő szövegre talált. Előkelő inventiójának szines fellegei nem tűzhányó kráteréből törnek ki. De formaépítő művészetének ökonomiájára vall, hogy az egész operában nincsen két percnyi muzsika, amely fölöslegesnek érzik.

*

Szederkényi Anna «Laterna magica»-ja egy a szenvedélyek poklában vergődő női lelket vetit teljes meztelenségében a fehér vászonra. És ez szószerint veendő. A szín maga a kifeszített vászon. Csak a meztelen lélek burkolódzik szerencsénkre *Péchy* Blanka kifejező játékú testének szép vonalaiba. A Lelkiismeret, a Vágy, a Hazugság perszonifikációi, a kép keretén kívül állva magyarázzák és egyben tüzelik avagy csittítgatják recitáló énekükkel, a mimikai játékban ellentétesen kavargó indulatokat. A szinpadi beállítás ötletes és érdekes, de sok igyekezet vész kárba a libretto fogyatékosságain. Talán előnyére válna, ha a *mise en scène* az egész történésnek irreális voltát, mint küszöbalatti indulatok álomban-kiélését kifejezetten akcentuálná. *Kósa* György zenéjében van stílus, erő és szín. Monodikus recitáló modorát itt is — mint a «Laodameia» kantátában következetesen megtartja. Zenekara a disszonáló harmóniák sorait széles oszlopokban szüntelenül hengergeti elő, az orchesterből föl a szinpadra, mázsás súlyként gurítja őket a vergődő nő lelkiismeretére, szinültig megtölti velük az egész szinpadot és még mindig tovább gurítja új tömegeit a hatalmas hengereknek, míg csak a nézőtér is szinte fulladásig meg nem telik vélük. Kósa György erős, eredeti és értékes tehetség. Egyelőre csak a felszabadító, feloldó, felemelő erők kiegyenlítő hatását nélkülözzük művészetében.

*

Lavotta Rudolf nevét régóta ismerjük. Nagytudású, francia ízlésen nevelkedett, gyakorlott tollú zeneszerző. «Karneval»-jában egy szép táncosnőért vívott, életre-halálra menő bizarr törpárbajban izzón ölelkezik a walzer a keleti hastánccal. Az egész mű, bármennyire raffinált és scenikailag hatásos, mégis idegenül hat egy Grand Guignol-színház különleges miliőjéből kiemelve.

*

Nagy István.

Koszta József is őserejű lendülettel robogott bele a művészetbe, Nagy István is. Mind a kettő magános ember, városkerülő, bizonyos mértékig emberkerülő is. Kosztának azonban tágabb az érdeklődési köre, kultúrával telítettebb a múltja is. Éveket töltött Münchenben, Rómában s nagy koncepciók témáival is sokat viaskodott. Még ma sem mondott le megvalósításukról. Nagy István hozzá képest csak töredékábrázoló. Nagy vehemenciával fúrja fejét a természetbe és hatalmas alkotó furorral alakítja ki azt, amit belőle meglátott. De nagyot markolnia belőle eddig még nem sikerült. Azért-e, mert csak egy lendületre tud alkotni s annyiból egy-egy motívum kikerekítésére, a neki megfelelő egyensúlyzó motívumra s a térre, melyben van és amely körülveszi, már nem futja? Aligha. Nagy István előadási módja az impresszionistákéra emlékeztető. Gyorsan rögzíti meg a benyomást, nem törekszik egyenletes előadására, nem merül a részletekbe, hanem többnyire csak jelez. Igaz, hogy azt mindig hatalmas erővel.

Utolsóelőtti kiállítására, mikor a művészházbeli első bemutatkozása óta először jelent meg a nyilvánosság előtt, szokatlanul hatott művészetének a torzószerűsége, amely beérte a motívum felének, sőt annál is kisebb részének megábrázolásával s az egyensúly biztossága után áhítozó szemet az előadás temperamentumos erejével igyekezett kielégíteni. Azóta érdekes haladás észlelhető művészetében. Mostani kiállításának több olyan képe is van, mely a magasabbrendű elképzelésnek, az elrendező elképzelésnek, a kompozíciónak fogalmához közelebb jár, mint a régebbiek. Az emberi alak is gyakrabban megjelenik tájain, s nem mint staffage, hanem mint a kompozíciónak a tájjal egyenlő fontosságú része.

Másik ujsága ennek a kiállításnak a szín. Nagy István első kiállításán csakis fekete krétarajzot mutatott be. Igaz, hogy a rajz határán messze túlmegy az, ahogyan Nagy István a rajznak eszközével a természetet és önmagát ábrázolja. Előadásának módja festőibb nem is lehetne. Krétája nem konturt rajzol, hanem foltokat fest a papirosra, s ahol előadása vonalas, ott is finoman elkent tónussal lágyítja egymáshoz a vonalakat. Szín nélkül még sem lehet kimeríteni a természetet. A gyönyörködő szemnek sok élménye — s éppen a legértékesebbje — kifejezetlen marad a színektől elvonatkozottan. Nyilván ennek a kielégítetlenségnek sarkalására nyúlt Nagy István a színes krétához. Művészetének jelentős meggazdagodását jelenti a megszínesedése. Színei ugyan egyelőre még nem egészen a színesség principiumában fogantak. A szerepük inkább másodrendű: arra való, hogy a fekete rajzelképzelésnek alapul, vagy háttérül szolgáljon. Hogy a fekete festés komorságát földerítse és megfrissítse.

Azért játékosság nincsen ezekben a pasztelokban. Komor viaskodások látomásai azok. Olyanvalakié, kinek az élet feketén tetszik föl és kinek a természet színei feketével megitatottan jelennek meg. Ugyanilyen hatásuak pasztelje is. Színes ábrázatukon keresztül tetszik a fekete skeleton, a sötét élmény, melyre csak utólag derültek rá a reménység színei.

A kiállítás jelentékeny előre való lépést jelent Nagy István művészetében. Hogy a nagyok közé kerüljön, kiknek ereje megvan benne, ahhoz az kellene, hogy szemhatárát ki tudja tágítani. Hogy a világ számára ne apró motívumokat jelentsen, hanem motívumok összefüggését.

Elek Artúr

Nyugat 1927, márc. 1.

Nagy István

Szakadék

Asszalós Ebdre: Ami a felületek alatt vibrál.
Művészet,1978.december/32.oldal.

tjai a Nemzeti Galériában

festészetet kiszolgáló
nyegét leplezni akaró,
voltát büszkén viselő
velésére vállalkozott.
a mesterek példája volt
nymutató.
es terv, amelyet egy-
tt, hozzásegít Ferenczy
zerének megismerésé-
zatok finom formai el-
e színvariánst hoznak.
lődés vitte újabb és
elé, mindig megőrizve a
y lemérhesse a változ-
gy eredménytelen vol-
nduntalan visszatérhes-
etlen alapjául szolgáló
karton részletekbe me-
festése helyett – mert
degen kézre a kivitele-

zést – azzal, hogy a szövés folyamán a színek területén minden új lépés újabb döntéshozatalra kényszeríti, biztosította a befejezés pillanatáig tartó feszültséget, az alkotómunka izgalmát önmaga számára.

Ferenczy Noémi 1911-ben figyelt fel egyáltalán a szövött falikárpit műfajára. Ezt követően kezdte tanulni, s első önálló munkája, az 1913-ban befejezett *Teremtés* már nemzetközi hírnevet szerzett neki. Ritkaság, hogy az első nagy sikerű művet vele azonos rangú alkotások kövessék, s egy életmű egészén át úgy íveljen a művek sora, hogy közben soha nem lankadóan működik a felhajtóerő, amely a művészi színvonalat egyenletes magasságban tartja. Ferenczy Noémi életműve egyike ezeknek a ritka kivételeknek.

A *Teremtés* geometrikus tagozottságú kompozíció, amely zárt és határozott, akárcsak az egyes képmezők felépítése. Leegyszerűsített megfogalmazású ember- és állatalakok, s környezetük, a Paradicsom dúsan burjánzó, szépséges fái, bokrai elborítják a képmezők teljes felületét. Minden világos és sötét színfolt és minden forma a műfaj legalapvetőbb törvényének, a síkszerűség követelményének engedelmeskedik, magától értetődő, természetes köny-

Nagy István

- Lippich Gusztáv ily főispán 1899 jún-ban ígéretet tesz a közművelődés és közélés terjesztésére
- A „Műcsarnok" lap műtermek építését kéri.
- Bihari Sándor, Boruth Andor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Kernstok Károly, Katona Nándor Mednyánszky László, Mihalik Dániel, Pongrác Károly Vasary János neveben Olgyay Ferenc memorandumot nyújtott át Wlassics Gyula miniszternek - műtermek építését kérték - művésztelep létesítésére kérték.
- lekötelezik magukat évente egy szolnoki kiállítás rendezésére
- 1901. ápr. 28-án megalakul a Szolnoki Művészeti Egyesület.
első feladata - műtermek építése
- 1902. jún. 29-én átadják a termet Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Zombory Lajos konfoglaló művészeknek
- Szolnok jó témát nyújtott az akkori festészethez
- itt festettek azelőtt osztrák és német festők is.
- a magyar művészek közül itt festett Sterió Károly, Böhm Pál, Aggházi Gyula, Deák Ebner Lajos
- Bihari Sándor a telep alapítótagja és aktív művésze haláláig
- Fényes Adolf az első korszakban a „Szegény emberek" sorozatát készíti el.
- Szlányi Lajos, Olgyay Ferenc, Mihalik Dániel a szolnoki táj rajongói, Zombory Lajos főleg állatfestőként ismert, Szülc Péter alakos kompozíciókat, portrékat fest, Zádor István rézkarcokkal foglalkozik
- gyakran megfordul Szolnokon Koszta József is, Nagybányi-ról telepszik ide majd Szentesre
- Barta Ernő, Zádor István, Pólya Tibor és Iván plakátokkal segítik a Tanácskormányt.

- 1919-ben visszahívják a művészeket a telepre ahol kórházat rendeztek be
- a két világháború között jelentős szerepet vállal a két Pólya testvér
- Aba-Novák Vilmos művészetét is jelentős évek kapcsolják Szolnokhoz
- az újonnan érkezetteket az első időszakban Fényes Adolf, Szlányi Lajos irányítja majd a 40-es években Galli Tibor
- Ekkez az időszakhoz tartozik még Udvary Dezső, Klék János Vidovszky Béla, Jávor Pál, Olgyay Ferenc tevékenysége
- az alkotók többsége csak nyáron van a telepen
- évenként közös tárlatokat rendeznek
- 1926-tól tagja a telepnek Chiovini Ferenc
- a 30-as évek végétől Pátzay Pál, Gáborjáni Szabó Kálmán Mattioni Eszter, Basilides Barna, Bernáth Aurél, Borbereki Kovács Zoltán
- 1943-ban Kerényi Jenőt vendégtagga fogadják
- a háború után kimarad a telepről Fényes Adolf, Révész Péter Pál, Áldor László, Förstner Dénes
- megrongálodtak a műtermek
- 1948-tól kezdenek visszaköltözni a műtermekbe: Chiovini Ferenc, Benedek Jenő, Bótos Sándor, Patay Mihály
- 1953-58 között itt fest P Bak János és a telepen kívül dolgozik Baranyó Sándor
- Antal Ilona 1965-ig, Palicz József és Gácsi Mihály 1974-ig marad a telepen
- Mai szolnoki művészek: Chiovini Ferenc, Baranyó Sándor, Berényi Ferenc Bokros László, Fazekas Magdolna, Meggyes László festők
- Nagy István, Simon Ferenc, Szabó László szokrászok
- Bokros Júlia keramikus
- a művésztelep nem közös vonások kialakításával jeleskedett de otthont adott a művészeknek

Egri Mária: Művésztelep Szolnokon

Múzeumi Magazin 1977/2 3-4 old

Nagy István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

Nagy István.

NÉPÚJSÁG
Eger
1971 MÁJ 6

A MŰGYŰJTŐ

legújabb számában Dévényi Iván Nagy István modern magyar festményeit és a balatonfüredi Hoisz-kollekció anyagát ismerteti; P. Szűcs Julianna az Európai Iskola gyűjtőjének és esztétikusának, Mezei Árpádnak a gyűjteményéből a szülőföldjén, dunaharaszti gimnáziumában megrendezett kiállítást méltatja, László Miklós Gobbi Hilda színházi emléktárgyai és népművészeti alkotásai közt tallózott, és érzékletesen mutatja be a képzőművésznek indult ma is kedvvel festő-rajzoló Páger Antalt.

A művészportrék sorában ezúttal Bene Géza, Ország Lili, Hikádi Erzsébet, Berki Viola, Kocsis László, Szalatnyai József festő-, Kiss Roóz Ilina keramikus- és Papp Gábor grafikusművész szerepel a lapban.

Forrásértékű Heitler László frása Pérely Imre 1927-ben készült, alig ismert Bartók-rajzáról, amelyet a nagy zeneszerző aláírása és saját kezűleg kottázott szonátarészlete hitelesít.

Kezdő műgyűjtők számára tanulságos Rókás Sándor folytatásokban közölt vallomása, a Műgyűjtői tévedéseim, valamint a háború előtti bútorhamisításról szóló visszaemlékezés.

Tájékoztató a műalkotások külföldre ajándékozásának módozatairól, külföldi aukcióárak, képtőzsdei spekulációk ismertetése, könyvszemle, hírrovat és a Mozaik-rejtvénypályázat egészíti ki a gazdagon, több színes képpel illusztrált művészeti folyóirat anyagát, melynek címlapját Papp Gábor grafikusművész tervezte.

sítása érdekében
zetősége pincek
tett a fiatalokn
múlt évben vál
járulással — ez
ötven százalék
kedvezményt jel
KISZ-es járt k
gyár igazgatója
ge rendszeresen részt vesz
a klubesteken és más ifjúsági rendezvényeken. Egyszóval fiataljaink mindent megkapnak, amit jogosan várnak vagy igényelnek.

gokról. Arra gondoltam, *milyen egészséges lenne, ha mindez plénum elé kerülne, ha a demokratizmus iskoláját mindenki minél hamarabb jeles-sel végezné, s akadna minél több kiváló oktató e téren is.*

Pécsi István

dalság kezdeményezésé

lt a TOM

nyek bebizonyították, hogy a paradicsom magról vethető, különösen a rövid tenyészidejű fajták. Ezenkívül kombájnnal be is takaríthatók különösebb veszteség nélkül. Az így szerzett tapasztalatok birtokában a technológia széles körű hazai elterjesztésére született a javaslat a csányiak részéről, a már említett társulás megalakítására.

De mi a feladatuk az együttműködésben részt ve-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy István

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár
1971 (IAS 9)

1021

A műgyűjtő

legújabb számában Dévényi Iván Nagy István modern magyar festményeit és a balatonfüredi Roisz-kollekció anyagát ismerteti; P. Szücs Julianna az Európai Iskola gyűjtőjének és esztétikusának, Mezei Árpádnak a gyűjteményéből a szülőföldjén, Dunaharaszti gimnáziumában megrendezett kiállítást méltatja. László Miklós Gobbi Hilda színházi emléktárgyai és népművészeti alkotásai közt tallózott, és érzékletesen mutatja be a képzőművésznek indult, ma is kedvvel festő-rajzoló Páger Antalt.

A művész-portrék sorában ezúttal Bene Géza, Ország Lili, Hikádi Erzsébet, Berki Viola, Kocsis László, Szalatnyai József festő-, Kiss Roóz Ilina kerámikus- és Papp Gábor grafikusművész szerepel a lapban.

Forrásértékű Heitler László írása, Pérely Imre 1927-ben készült, alig ismert Bartók-rajzáról, amelyet a nagy zeneszerző aláírása, és sajátkezűleg kottázott szonáta-részlete hitelesít.

Kezdő műgyűjtők számára tanulságos Rókás Sándor folytatásokban közölt vallomása, a Műgyűjtői tévedéseim, valamint a háború előtti bútorhamisításról szóló visszaemlékezés.

Tájékoztató a műalkotások külföldre ajándékozásának módozatairól, külföldi aukció-árak, képtőzsdei spekulációk ismertetése, könyvszemle, hírrovat és a Mozaik-rejtvénypályázat egészíti ki a gazdagon, több színes képpel illusztrált művészeti folyóirat anyagát, melynek címlapját Papp Gábor grafikusművész tervezte.

lését az iskolai oktató-nevelő munkában.

Ma már teljesen bizonyos, hogy *az iskola nem képes hagyományos módon a jövő feladataira előkészíteni tanítványait.*

Az önképzés, az önnevelés egyik legfontosabb eszközének a könyvet tekintjük. Az

könyv lenne.

Még rosszabb a helyzet, ha az évenkénti gyarapítást vizsgáljuk: (5469 kötet) országosan 10. hely, az erre fordított pénz (82700 forint) 13 hely, egy tanulóra jutó forint: 1,6 forint (13. hely), a norma minimum 6—8 forint. Ennek következménye: az össztanulók 42 százaléka

Nagy Lajos

Pap Gábor: K
Művészet 19

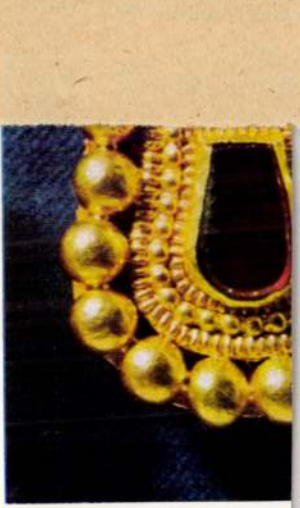

12

13

künket kielégítő, esetleg csak szemet gyönyörködtető
művészeti alkotások. Nem szabad szem elől téveszte-

István Nagy
1021

Komitat Bács-Kiskun

Archäologie, Ethnographie, Volkskunst

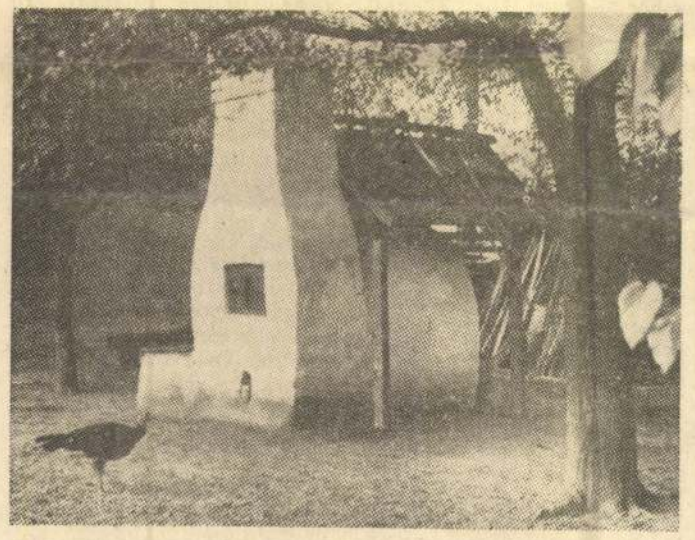

Backofen in der Gemeinde Móricgát

Die Zeitschrift des Verbandes der bildenden Künstler Ungarns Művészet (Kunst) startete eine Serie mit dem Ziel, die Landschaften Ungarns von künstlerischer Sicht zu erfassen, die bildenden Künste in den einzelnen Komitaten vorzustellen. Die vorliegende Nummer der Zeitschrift ist dem bedeutenden Komitat in der großen ungarischen Tiefebene, Bács-Kiskun, gewidmet.

Dieses Komitat nimmt in zweierlei Hinsicht einen bedeutenden Platz ein. Beachtliche Ergebnisse wurden hier einerseits durch die wertvollen archäologischen und ethnographischen Funde, andererseits aber durch Pflege und Neubelebung der Traditionen der Volkskunst erreicht. Zum ersten Thema gehört eine mit zahlreichen Illustrationen versehene Studie, in der Funde aus dem Grab eines Awarenfürsten in Kunábony beschrieben werden, diese Funde in Kunábony sind einzigartige Meisterwerke der Schmiedekunst. Die Ausführung der Gegenstände läßt auf eine einstige Schmiedewerkstatt in Ungarn schließen, die reiche Traditionen hatte, sehr gut ausgerüstet war und mit äußerst reinem Material arbeitete. Es handelt sich um einen Gürtelsatz, Messer- und Dolchscheiden (mit Gold überzogen), ein Trinkhorn und ein Schwert, das dem Fürsten gehörte; auf einigen dieser Funde sind menschliche Gesichter dargestellt, was unter den einheimischen Funden aus der Awarenzeit als eine Rarität gilt. Diese Gegenstände sind keine Volkskunst in Goldschmiedearbeit. Der namhafte Archäologe Gyula László stellte fest, daß die monumentale Kunst der Nomadenvölker nicht erhalten geblieben ist; lediglich aus den spärlich erhalten gebliebenen Berichten können wir auf ihre Existenz schließen. So kann man sich auch über die Kunst der Awaren lediglich ein verzerrtes, lückenhaftes Bild machen. Die wertvollen Funde sind allerdings ein Beweis dafür, daß dieses Nomadenvolk eine entwickelte Schmiedekunst besaß.

Museen

Die Museen im Komitat Bács-Kiskun und die bedeutenderen Privatsammlungen werden im Artikel von György Sümegi besprochen. Kecskemét und Baja, die beiden größten Städte des Komitats, haben die ansehnlichsten Museen; hier werden Meisterwerke der ungarischen Malerei aufbewahrt. Der Nachlaß des Malers István Nagy, eines Sohnes des Komitats, wird gesondert betreut. Unter den Privatsammlungen hat das umfangreiche Material des Malers aus Kecskemét, János Bozsó, besondere Bedeutung. Der in bäuerlicher Umgebung aufgewachsene Maler trug zunächst Gegenstände der Volkskeramik zusammen und erweiterte allmählich seine Sammlung. Dazu kamen dann auch Gegenstände der Schmiedekunst, der Volkskunst, der Kirchenkunst, ferner Gemälde und Stiche. In der reichen Kollektion findet man eine gezimmerte Truhe aus dem 15. Jahrhundert, antike Silberschmiedestücke, Schreibschränke, Töpferwaren, Fayencen, ungarische Keramikgegenstände und Möbel mit volkstümlichen Holzschnitzmotiven

Einzelgehöfte

Mit der Formenwelt der Einwohner der ungarischen Tiefebene befassen sich mehrere Verfasser. Der Autor der Studie „Offener Ofen, runder Stall" besichtigte die auf den Einzelgehöften noch erhalten gebliebenen eigenartigen Gebäude, die am hinteren Ende der Einzelgehöfte neben den Wirtschaftsgebäuden vorzufinden sind. Der größte Teil dieser Gebäude wird auch heute noch benutzt. So könnte man die Entfernung zwischen den Wohngebäuden und dem hinteren Teil des Hofes in Jahrtausenden messen. Heute werden dort hauptsächlich Fladen oder Brot gebacken. Einige Öfen erinnern mit ihrer Linienführung an Dorfkirchen. Doch gibt es auch runde Hühnerställe und Hundehütten in Form eines Bienenstocks. Sucht man nach weiteren Analogien dieser „Märchenhäuser" in Kiskunság, so stößt man auf eine Reihe erwähnenswerter ausländischer Beispiele. Man findet z. B. in Süditalien eigenartige Häuser, die an kegelförmige Steinanhäufungen erinnern. Doch gibt es auch Ähnlichkeiten mit archaischen Bauwerken von Volksstämmen auf anderen Kontinenten.

Folklore

Und mit dieser Forschungs- und Sammeltätigkeit sind wir bereits an eine andere große Quelle der bildenden Künste des Komitats gelangt, nämlich zur Folklore, zum alten und schöpferischen Inspirator der Volkskunst. Wie der Dichter Ferenc Buda (der bekannte Dichter des Komitats zeichnet sich seit Jahren auch als leidenschaftlicher Holzschnitzer aus, der nach volkstümlichen Formen sucht) in einem offenen Brief schreibt: „Die Kunst, die an die sie hervorbringende Gemeinschaft — im historischen, gesellschaftlichen und ethnischen Sinne gleichermaßen — nur oberflächlich oder überhaupt nicht gebunden ist, kann nicht lebenskräftig und inhaltsreich sein." Anhand der Beispiele von Bartók und Kodály beruft er sich auf die in der Volksmusik und Volksdichtung erreichte große Liebe zur Pflege der Traditionen und drängt auf deren aktive, anregende Wirkung auch im Bereich der bildenden Künste. Es gibt immerhin schon gewisse Ansätze. Auf Intitiative des Komitatsrates Bács-Kiskun und des Feinkeramischen Trusts findet dieses Jahr in Kecskemét die Eröffnung eines Keramik-Studios statt, das sich die Weiterentwicklung der auf volkstümlichen Traditionen basierenden zeitgemäßen ungarischen Keramik zum Ziel gesetzt hat. Der Komitatsrat plant übrigens, in nächster Zukunft eine Art Skanzen in der Stadtmitte zu errichten, dem auch dieses Keramikstudio angehören soll. In dieser Stadt wurde auch eine weitere lebensfähige Initiative ergriffen. Im Sommer wurde eine Künstlerkolonie gebildet, wo die Möglichkeiten einer in Vergessenheit geratenen; aber durch die Wiedergeburt der Volkskunst erneut ihre Renaissance erlebenden Art, der Feueremaille, erforscht werden soll. Für die Künstlerkolonie zeigt man bereits großes Interesse im Kaukasus, einer der Ursprungsgebiete der Emaillekunst sowie von seiten des Verbandes grusinischer bildender Künstler. Für nächstes Jahr ist ein internationales Symposion geplant.

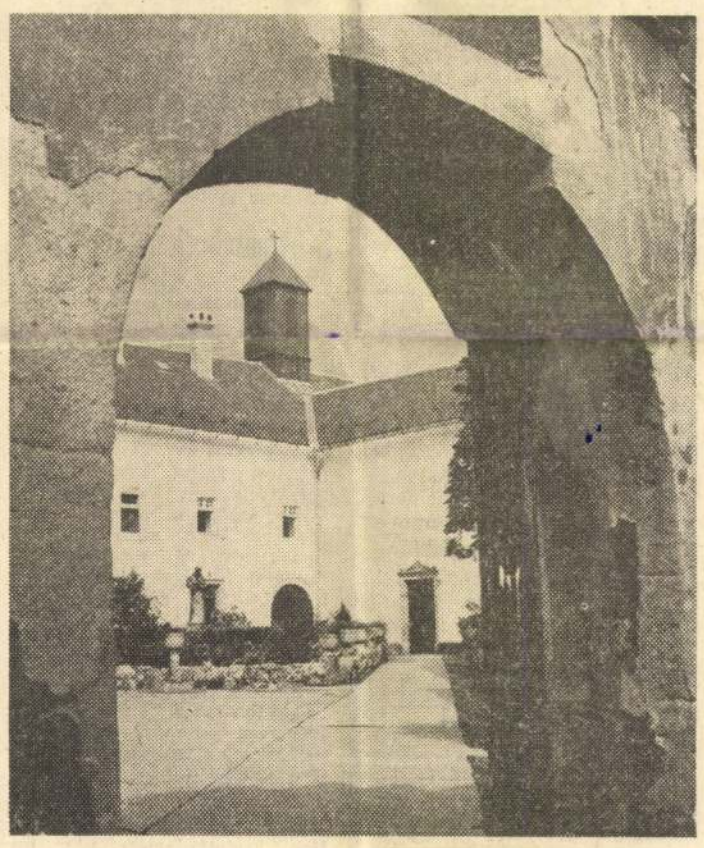

Kodály-Institut im ehemaligen Franziskaner Kloster in Kecskemét

Kodály-Institut

In einer umfassenden Studie unter dem Titel „Schätze und falsche Schätze aus dem Barbaricum" geht der Verfasser Gábor Pap auf die Ergebnisse eines Preisausschreibens für Folklore und auf die Wucherung volkstümlicher Motive, die jeglichen Inhalts bar sind, ferner auf die Schwierigkeiten bei der heutigen Anwendung der neu entdeckten Volkskunst ein. Die äußerst exakte und anspruchsvolle Studie überblickt von den Genrebildern über die Feueremaille-Tafelbilder bis zu den Wandteppichen und Kinderspielzeugen alle Stoffe und Genres; die dabei gezogenen Lehren gelten für das ganze Kunstleben Ungarns. An der Schaffung des Kodály-Instituts in Kecskemét war auch der Ybl-Preisträger Architekt József Kerényi beteiligt. Die Prinzipien der Kodályschen Musikpädagogik werden von Amerika bis Japan angewendet. Kodálys Geburtsstadt ist Kecskemét. Nach mehrjährigen Vorbereitungen wurde 1963 die Entscheidung getroffen, eine methodologische Zentrale für die Kodálysche Musikpädagogik in Kecskemét zu gründen Ein im 18. Jahrhundert errichtetes ehemaliges Franziskanerkloster soll das Kodály-Institut beherbergen. Beim Umbau des alten Gebäudes stieß man auf Reste eines Bauwerkes aus dem Mittelalter, so daß im Stadtzentrum von Kecskemét die wiederhergestellten Denkmäler aus dem Mittelalter und die des Barocks in unmittelbarer Nachbarschaft stehen. Ein anderer namhafter Architekt, Ferenc Vámossy, stellt ein einfaches aber praktischeres und moderneres Gebäude vor: das Kulturhaus in Orgovány, wo die Konstrukteure im Einklang mit den modernen Bauelementen ein seiner Bestimmung entsprechendes Gebäude entwarfen, das zu Bildungs- und Unterhaltungszwecken gleichermaßen geeignet ist. Hier wurde die Devise von Mies van der Rohe wahrlich in die Tat umgesetzt: „Die Form ist nicht Ziel unserer Tätigkeit, sondern deren Ergebnis."

Experiment in Paks

Paßt sich die moderne Architektur der Volkskunst an, so entstehen Werke, die einen Bruch mit den Traditionen bedeuten, praktisch und eine Augenweide sind, wie dies auch am Beispiel von Paks deutlich wird. Große Flächen von Außenwänden und Treppenhauseingänge sowie Balkons sind mit farbigen Ornamenten geschmückt, und dadurch wird auch die erschreckende Monotonie der Wohnsiedlungen gebrochen, die Umgebung freier und charakteristischer gestaltet. Obwohl diese Idee jenseits der Donau im Komitat Tolna aufgegriffen wurde, kann sie auch am gegenüberliegenden Ufer des Flusses, in dem sich enorm entwickelnden Komitat Bács-Kiskun, erfolgreich verwendet werden.

Erzsébet Ézsiás

MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-126
SAJTÓFIGYELŐ
1975 AUG 18
Budapester Rundschau

UNO wirkt mit

Rechentechnische Ausbildung

Für die Ausbildung von Fachleuten der Rechentechnik ist in Ungarn das internationale Schulungszentrum für Datenverarbeitung und Information des Zentralamtes für Statistik (SZÁMOK) zuständig. Obwohl an technischen und ökonomischen Universitäten sowie den naturwissenschaftlichen Fakultäten bzw. deren mathematischer Richtung Programmierung und Kenntnisse für Computer unterrichtet werden, erhalten die mittleren Kader ausschließlich, und ein großer Teil der Kader mit Universitätsbildung ihre Ausbildung auf den Lehrgängen von SZÁMOK im Rahmen der postgraduellen Schulung.

1969 erwarb der Landesausschuß für Technische Kursen in der Herstellerfirma teil.

Im Rahmen des Entwicklungsprogrammes der UNO stellt die Weltorganisation ab 1. Januar 1973 für die Dauer von 5 Jahren 2,5 Millionen Dollar für das Schulungszentrum zur Verfügung. (Die ungarische Regierung beteiligt sich mit 14 Millionen Dollar.) Diese Summe wird zum Kauf von Anlagen (das Schulungszentrum verfügt über einen Computer vom Typ IBM 370/145 und R 10), für Stipendien und die Honorierung ausländischer Gastdozenten verwendet.

Auf den SZÁMOK-Lehrgängen werden Fachleute, Programmierer und Bedienungspersonal für Computer ausgebildet. Neben den Kursen in ungarischer Sprache nehmen im Arbeitsplan von SZÁMOK Vortragsreihen in deutscher, russischer und englischer Sprache einen großen Raum ein.

In Ungarn werden im Rahmen des einheitlichen Computersystems (ESZR) Programmierer und Bedienunspersonal für die Rechenanlagen vom Typ R 10, die von der Firma Videoton produziert werden, von

Vergabe der Diplome nach Abschluß des Lehrganges

SZÁMOK ausgebildet. Ebenso wie im vergangenen Unterrichtsjahr treffen auch 1975 50 Hörer aus der DDR in Budapest ein, die in ihrer Heimat mit den Computern R 10 arbeiten werden. SZÁMOK hält auch mehrere Lehrgänge in der Sowjetunion ab, wo ebenfalls Spezialisten für den Computer R 10 ausgebildet werden.

Bisher wurden in Zusammenarbeit von UNO und SZÁMOK zwei Lehrgänge durchgeführt. Am ersten beteiligten sich Teilnehmer aus 16, am zweiten aus 22 Ländern. Die Vorträge hielt man in englischer Sprache, da ein großer Teil der Kursteilnehmer aus Afrika und dem Nahen Osten kam. Im Unterrichtsjahr 1975—76 werden für ausländische Hörer in englischer und russischer Sprache Lehrgänge zu folgenden Themenkreisen organisiert: Ausbau von Computer-Netzen; Programmplanung und Dokumentation; Systeme für Datenbasis und Bedienung sowie die Leitung von Rechenzentren.

(ritter)

rfindungen ernationalen Markt

auf technischem Gebiet die inländische Industrie Vorrang genießen müsse, denn diese Lösung ist perspektivisch gesehen die gewinnbringendste. Da ist z. B. die Erfindung des Pflanzenphysiologen Dr. Vilmos Frenyó, ein neues, sehr empfindliches Meßinstrument für Kohlendioxyd, das wir gleich ans Ausland verkaufen hätten können. Wir gaben es aber zur Weiterentwicklung an das Budapester Elektroakustische Werk, wo die Serienproduktion noch in diesem Jahr beginnen wird. Im nächsten Jahr werden wir also nicht nur eine Idee, sondern ein neues Produkt exportieren können.

Änlich ging man bei der Entwicklung einer Idee vor, die im Forschungslaboratorium der Csepeler Eisen- und Metallwerke enstand. Es ist allgemein bekannt, daß sich in der Metallurgie die Zusammensetzung der Metalle dauernd verändert. Früher wurden die Änderungen nachträglich registriert, was sehr oft zu Stockungen in der Produktion führte, und wodurch sich Qualitätsmängel bemerkbar machten. Das Wesen der neuen Methode besteht darin, daß eine Veränderung der Methode während des Produktionsablaufes mög-

arbeitung der industriellen Technologie einer Idee oder einer Erfindung in Ungarn nicht gegeben sind. Auch in solchen Fällen verzichten wir nicht völlig auf unsere geistigen Produkte. Wir schließen mit unseren ausländischen Partnern Kooperationsverträge ab, die die Bedingung enthalten, daß wir über die Ergebnisse der Weiterentwicklung regelmäßig unterrichtet werden. So kann dann die heimische Anwendung ohne Zahlung einer Lizenzgebühr erfolgen.

Bioplast in England

Dr. Mihály Gerendás, Biochemiker und Kossuth-Preisträger, erfand das sog. Bioplast. Es war aber die englische Firma ETHICON, die diese Erfindung aufgrund der Ergebnisse der ungarischen Laboratoriumsforschungen und der ungarischen Technologie zur großbetrieblichen Produktion weiterentwickelte. Dieses aus Blut und Blutderivaten gewonnene medizinische Hilfsmittel wird bei Veränderungen gewisser menschlicher Organe in den Körper eingesetzt. Nachdem BIOPLAST seine Funktion erfüllt hat, wird es nach Heilung der Wunde ohne jeden Schaden vom Körper

Nun möchte ich noch ein Beispiel dafür anführen, welch unerwartete Schwierigkeiten sich manchmal bei unserer Arbeit ergeben.

Schwimmbecken aus Kunststoff

Kálmán Szabadi hat ein Motorboot mit einem spezialkonstruierten Unterbau entworfen. Das Urteil der Fachleute war einmütig positiv. Das Boot hat bei Versuchsfahrten seine vorteilhaften Eigenschaften bewiesen. Bei voller Fahrt bildete sich unter dem Boot sozusagen ein Luftkissen, es war in den Kurven absolut sicher und bei gleicher PS—Zahl um ein Vielfaches schneller als andere Boote, um von anderen Vorteilen gar nicht zu sprechen. Das Boot erweckte allgemeines Gefallen, als wir aber die Konstruktion verkaufen wollten, zeigten sich weder auf dem in- noch auf dem ausländischen Markt Interessenten. Schließlich konstruierten wir im Auftrag des Landesamtes für Wasserwesen auf eigene Kosten den Bootsunterbau um, so daß er sich auch für schwerere Boote eignet, die im seichten Wasser, z. B. Überschwemmungen, gute Dienste leisten können. Voraussichtlich werden in der Schiffswerft in Balatonfüred bis zum Herbst die Prototypen fertiggestellt, für die man sich bereits auch im Ausland interessiert... Interessenten gibt es auch für das Schwimmbecken aus Kunststoff, das aus vor-

IM BRENNPUNKT

Bis zur Jahrtaus

In unserer Weltanschauung besteht die Zukunft weder aus einem futurologischen Gesellschaftsspiel mit gegebenen Möglichkeiten, noch aus dem einfachen Projizieren des Gegenwärtigen, der Verlängerung graphischer Kurven. Die Zukunft hat feste Gestalt angenommen, ist ein Ziel, das wir durch die Analyse von Erfahrungen, die Auswertung der Gegenwart und das Erfassen der qualitativen gesellschaftlichen Veränderungen erreichen können.

Diese Anschauung verkörpert auch jenes historische Dokument, das auf Beschluß des XI. Parteitages der Ungarischen Sozialistischen Arbeiterpartei zum Gesetz erhoben wurde. Die Programmerklärung prüft und analysiert die Gesetze unserer gesellschaftlichen Entwicklung und fixiert auf dieser Basis die Umrisse der folgenden 15—20 Jahre. Die Richtlinien bestimmen das Wesentliche unserer Zukunftsaufgaben, den historischen Inhalt: „Ungarn wird weiter auf dem Wege zum Aufbau des Sozialismus vorschreiten und eine entwickelte sozialistische Gesellschaft schaffen."

Entwicklungstendenzen

Die sich der Jahrtausendwende nähernde Welt sieht ungeahnten Veränderungen entgegen. Es ist das Zeitalter vielversprechender, beschleunigter Vorgänge, neuer Richtungen der wissenschaftlich-technischen Umgestaltung. Das Parteidokument vermag den Weg in der veränderlichen, schnellströmenden Welt anzuzeigen, da es das Wesentliche der Veränderungen und die Richtung der Umgestaltungsvorgänge erkennt: „Unser Zeitalter ist die Übergangsperiode vom Kapitalismus zum Sozialismus, ist gekennzeichnet vom Kampf der grundlegenden Gegensätze, des absterbenden Kapitalismus und des aufblühenden Sozialismus."

In diesem weltweiten

K
trag von großer Bedeutung sein, insbesondere — unserer nationalen und internationalen Pflicht gemäß —, den Aufbau des Sozialismus erfolgreich zu verwirklichen. Deshalb enthält die Urkunde über unsere Zukunft die qualitativen und quantitativen Anforderungen unserer perspektivischen Wirtschaftsentwicklung. Im Mittelpunkt aller Zukunftsaufgaben steht der Mensch, ein vollkommenerer Mensch, der sich bei Arbeit, Kultur und Freizeit, in Konsumgewohnheiten und im Verhältnis zur veränderten Gesellschaft von seinem heutigen Zeitgenossen unterscheiden wird. Diese wichtigste Zielsetzung berücksichtigen auch die Wirtschaftspläne.

Bester Wirkungsgrad

Demzufolge werden die verschiedenen Güter und Dienstleistungen in einem Ausmaß benötigt, das Erfüllung nach dem sozialistischen Verteilungsgesetz ermöglicht. Wir können unsere Güter am wirksamsten ermehren, wenn wir die sozialistische Planwirtschaft weiterentwickeln, die Produktion durch intensiven Ausbau der effektivsten Industriezweige und Erzeugnisgruppen modernisieren.

Das Komplexprogramm der sozialistischen Integration bezieht sich ebenfalls auf die nächsten 15—20 Jahre und umfaßt daher mit der Programmerklärung der USAP im wesentlichen übereinstimmende Forderungen für den gleichen Zeitraum.

Unsere Volkswirtschaftspläne, auch der jetzt in Vorbereitung befindliche 5. Fünfjahrplan, sind auf die Perspektivziele dieses Programmes ausgerichtet. Selbstverständlich wird die Reihenfolge der gegenwärtigen und perspektivischen Aufgaben gründlich abgewogen. Doch in unserer Weltanschauung, im Verhältnis zur Zukunft, wird unsere Handlungsweise immer durch dieses sozialistische Konzeptionsdokument bestimmt!

András Táborí

DAS GRÖSSTE REISEBÜRO UNGARNS
IBUSZ
ERWARTET SIE!
WIR SICHERN IHNEN EINEN ANGENEHMEN, SORGENLOSEN UND INHALTSREICHEN AUFENTHALT IN
UNGARN

István Nagy

Budapester Rundschau, 14. Dez. 1941

Ölgemälde von István Nagy: Alter Székler

Ungarische E
auf dem inte

Ungarn verfügt über mehr geistiges Kapital, als es aus eigener Kraft ohne Verzögerung profitbringend nutzen kann. Es ist also naheliegend, daß man sich Gedanken über die Nutzbarkeit dieser freien geistigen Kapazität machte. Eine Möglichkeit bot sich durch die Gründung der Aktiengesellschaft NOVEX, deren Ziel es ist, ungarischen Erfindungsgeist zu fördern und ungarische Erfindungen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy István.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1971 MÁJ 9

A Műgyűjtő

legújabb számában Dévényi Iván Nagy István modern magyar festményeiről és a balatonfüredi Roisz-kollekció anyagát ismerteti; P. Szűcs Julianna, az Európai Iskola gyűjtőjének és esztétikusának, Mezei Árpádnak a gyűjteményéből a szülőföldjén, dunaharaszti gimnáziumában megrendezett kiállítást méltatja. László Miklós Gobbi Hilda színházi emléktárgyai és népművészeti alkotásai közt tallózott, és érzékletesen mutatja be a képzőművésznek indult, ma is kedvvel festő-rajzoló Páger Antalt.

A művész-portrék sorában ezúttal Bene Géza, Ország Lili, Hikádi Erzsébet, Berki Viola, Kocsis László, Szalatnyai József festő-, Kiss Roóz Ilona kerámikus, és Papp Gábor grafikusművész szerepel a lapban.

Forrásértékű Heitler László írása Pérely Imre 1927-ben készült, alig ismert Bartók-rajzáról, amelyet a nagy zeneszerző aláírása és sajátkezűleg kottázott szonáta-részlete hitelesít.

Tájékoztató a műalkotások külföldre ajándékozásának módozatairól, külföldi aukció-árak, képtőzsdei spekulációk ismertetése, könyvszemle, hírrovat, és a Mozaik-rejtvénypályázat egészíti ki a gazdagon, több színes képpel illusztrált művészeti folyóirat anyagát, melynek címlapját Papp Gábor grafikusművész tervezte.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1971. MÁJUS 9.
5

máshoz vitte őket a vágy, hogy alkossanak, valami újat, többet adjanak magukból embertársaiknak. Talán azok gyönyörűségére, de önmaguk gyönyörűségére is...

Tanára, vezetője, oktatója ennek a körnek Mokos József, 1951. óta. Olyan ember, aki soha nem volt elégedett. Soha sem megnyugvó. Csak az érhet el olyan osztatlan szép sikert egy kisvárosban, aki önmagának csak tizedrangúan él, elsőrangúan pedig mindig másokért, a közösségért, a tanítványaiért.

✱

A kör dolgairól, történetéről órákig szívesen beszél. A feladatokról. Mindarról, amit immár két évtizede fontosnak tart.

„Az első: a tagok képzőművészeti ismeretének, ízlésének formálása. A második: a tagok szakmai tudásának gyarapítása. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971. MÁJ. 7.

Nagy István

A Műgyüjtő

legújabb számában Dévényi Iván Nagy István modern magyar festményeit és a balatonfüredi Roisz-kollekció anyagát ismerteti; P. Szűcs Julianna az Európai Iskola gyűjtőjének és esztétikusának, Mezei Árpádnak a gyűjteményéből a szülőföldjén, dunaharaszti gimnáziumában megrendezett kiállítást méltatja. László Miklós Gobbi Hilda színházi emléktárgyai és népművészeti alkotásai közt tallózott, és érzékletesen mutatja be a képzőművésznek indult, ma is kedvvel festő-rajzoló Páger Antalt.

A művész-portrék sorában ezúttal Bene Géza, Ország Lili, Hikádi Erzsébet, Berki Viola, Kocsis László, Szalatnyai József festő-, Kiss Roóz Ilona kerámikus- és Papp Gábor grafikusművész szerepel a lapban.

Forrásértékű Heitler László írása Pérely Imre 1927-ben készült, alig ismert Bartók-rajzáról, amelyet a nagy zeneszerző aláírása és saját-kezűleg kottázott szonátarészlete hitelesít.

Kezdő műgyűjtők számára tanulságos Rókás Sándor folytatásokban közölt vallomása, a Műgyűjtői tévedéseim, valamint a háború előtti bútorhamisításról szóló visszaemlékezés.

Tájékoztató a műalkotások külföldre ajándékozásának módozatairól, külföldi aukció-árak, képtőzsdei spekulációk ismertetése, könyvszemle, hírrovat és a Mozaik-rejtvénypályázat egészíti ki a gazdagon, több színes képpel illusztrált művészeti folyóirat anyagát, melynek címlapját Papp Gábor grafikusművész tervezte.

denképpen az ajánlható, hogy a szövetkezetek ezt az évet előkészítő időszaknak tekintsék, s most a félbemaradt beruházások befejezésére törekedjenek. Ezenkívül az idén vásárolják meg a legszükségesebb új mezőgazdasági gépeket, erre a célra ugyanis megfelelő hitelt kaphatnak.

A szövetséghez tartozó termelőszövetkezetek 80 százaléka kedvezőtlen adottságú, ezért megkülönböztetett állami támogatásban részesül a jövőben is, azonban a támogatási rendszerben bekövetkezett változásokat nem lehet figyelmen kívül hagyni. A változásokhoz igazodva szükség van a termelési szerkezet rugalmas átalakítására, olyan módon, hogy az mindig a termelékenységpolitikai célokat szolgáló szabályozókhoz alkalmazkodjék.

Érdemes például az előnyös szarvasmarha- és sertéstenyésztést nagyobb mértékben fejleszteni. Ennek megfelelően szükséges kiterjeszteni a takarmánytermesztést — a közös gazdaságokban és a háztáji üzemágban egyaránt. Különösen az abraktakarmányok termesztését — ezek közül is elsősorban a komplex módon gépesíthető kukoricatermesztést indokolt szorgalmazni, mivel a szabad áras rendszerben abrakot vásárolni nem kifizetődő, rontja a termelési költséget — és növekvő keresletnél a piaci beszerzés bizonytalanná is válhat. De érdemes az arra alkalmas talajokon gazdálkodó szövetkezeteknek — például a Bodrogközben — nagy területen, specializáltan, árunövényként is termeszteni a kukoricát. Ez a fő abraktakarmány ugyanis — piackutatási előrejelzések szerint — egyre inkább ke-

István Nagy: Brooding Soldier (Oil on Canvas, 43 × 32,5 cm, 1919)

Photo: István Petrás

István Nagy: Horses Grazing (Pastel on Paper, 31,5 × 42,5 cm, 1932)

Photo: István Petrás

István Nagy: Old Woman (Pastel on Paper, 42 × 29 cm, 1919)

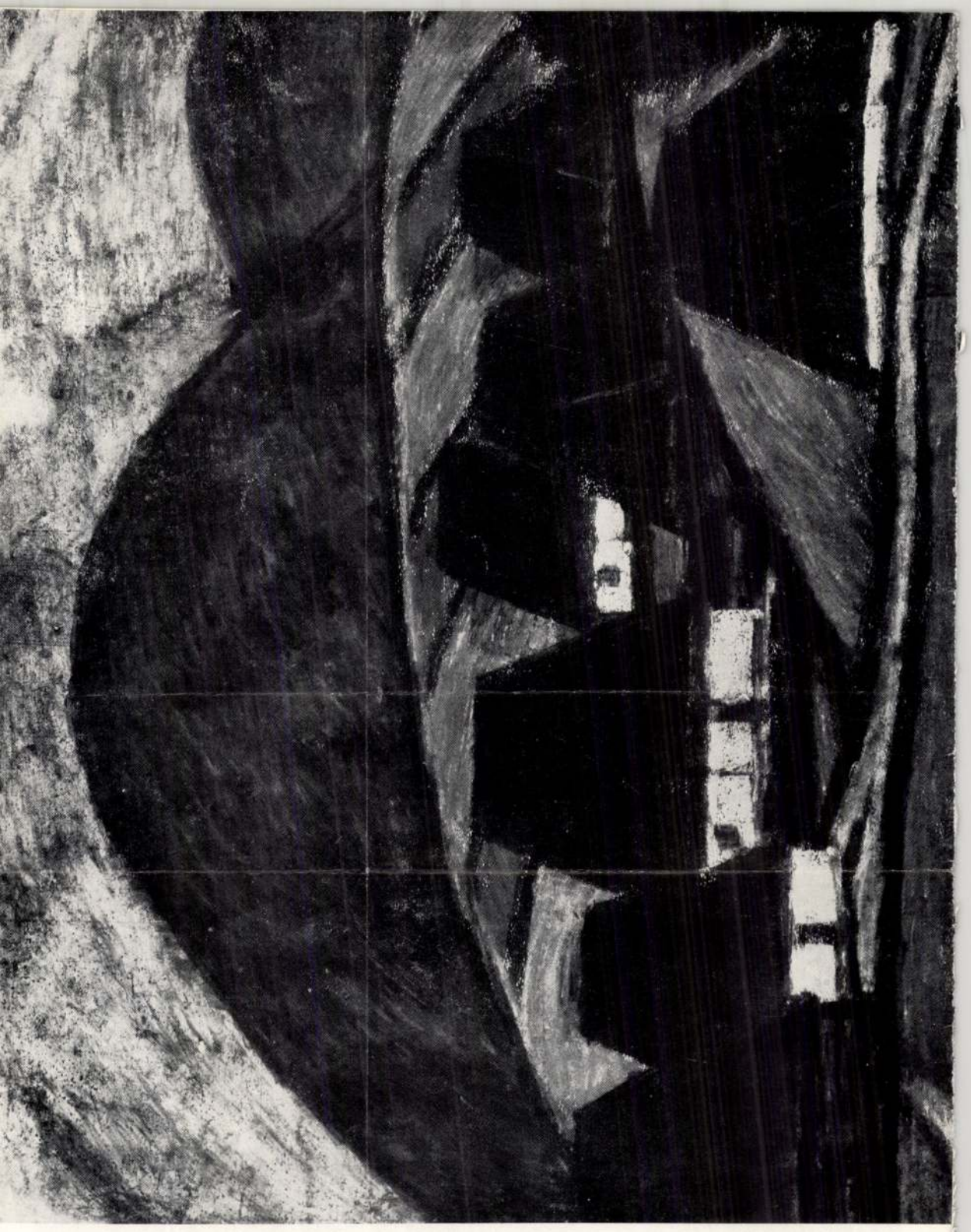

István Nagy: Village in Transylvania (Pastel on Paper, 65×82 cm, 1927)

Photo: István Petrás

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Nagy István festőművész

1972 FEB 13

1972. FEBRUÁR 13., VASÁRNAP
Farsangvasárnap
A Nap kel 6 óra 45 perckor.
és nyugszik 17 óra 42 perckor.
A Hold kel 6 óra 03 perckor.
és nyugszik 15 óra 11 perckor.

HARMINCÖT ÉVE,

1937. február 13-án halt meg — 64 éves korában — Nagy István festőművész.

Erdélyi származású volt, Kolozsváron végezte el a tanítóképzőt, két évig tanított is, majd a Mintarajziskolában tanult három évig. 1898-ban Münchenben, 1900-ban Párizsban, 1902-ben Rómában járt, aztán hazatért Erdélybe. Az első világháborúban katona volt; háborús rajzait 1916-ban állították ki. Ettől kezdve főleg drámai hangulatú arc- és tájképeket készített, szénnel vagy pasztellel. A 20-as évek elejétől Baja, Szentes, Kecskemét környékén vándorolva, festette képeit. Több erdélyi kiállítás után 1923-ban a Nemzeti Szalonban megrendezett gyűjteményes kiállítása nagy feltűnést keltett.

Rendkívül termékeny művész volt; egymás után rendezték meg újabb és újabb gyűjteményes kiállításait Kolozsvárott, Budapesten, Baján. Élete utolsó éveit 1931-től Baján töltötte, súlyos tüdőbajjal; itt is hunyt el 1937-ben.

Nagy István művészete a magyar realista festészet egyik csúcspontját jelenti. Főként krétával és pasztellel rajzolt tájait, valamint portréit a puritán hangvétel, a kitűnő szerkesztői készség jellemzi. Hatása ma is érezhető a magyar festőművészetben. Utoljára 1967-ben, a Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg művének gyűjteményes kiállítását.

MOZI

bevonulásuk után az emelt szintű gépkocsivezetői oktatásban részesülnek majd.

A hét utolsó napján is 64-en voltak. Különböző módszerekkel sokféle szempontból megvizsgálták a fiatalokat. Többek között a képen is látható módon: Szentesi János (Apátfalva) mellett Szalay József (Pitvaros) ül a kormánykeréknél és a különböző jelzésekre igyekszik mozdulatával és pedáljaival válaszolni a bonyolult szenzomotorikus gépezetnek. Az apátfalvi sorköteles 74, a pitvarosi 80 százalékra teljesítette a feladatot. (Fotó: Zelman Ferenc.)

sen és környékén

KOK A FALVAKAT ÉS

megyében a honismereti bi-
vításával kezdődtek meg a
zt a munkát még 1972-ben
az eredményeket könyvben
eg, ami előreláthatólag 1973-
el. (A zalaiak már megjelen-
dokumentumot.)
különösen környéke értékes
a szempontból. A munkába

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy István festőművész

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1972 FEB 13

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Harmincöt évvel ezelőtt, 1937. február 13-án halt meg — 64 éves korában — Nagy István festőművész.

Erdélyi származású volt, Kolozsváron végezte el a tanítóképzőt, két évig tanított is, majd a Mintarajziskolában tanult három évig. 1898-ban Münchenben, 1900-ban Párizsban, 1902-ben Rómában járt, aztán hazatért Erdélybe. Az első világháborúban katona volt; háborús rajzait 1916-ban állították ki. Ettől kezdve főleg drámai hangulatú arc- és tájképeket készített, szénnel vagy pasztellel. A 20-as évek elejétől Baja, Szentes, Kecskemét környékén vándorolva, festette képeit. Több erdélyi kiállítás után 1923-ban a Nemzeti Szalonban megrendezett gyűjteményes kiállítása nagy feltűnést keltett.

Rendkívül termékeny művész volt; egymás után rendezték meg újabb és újabb gyűjteményes kiállításait Kolozsvárott, Budapesten, Baján. Élete utolsó éveit 1931-től Baján töltötte, súlyos tüdőbajjal itt is hunyt el 1937-ben.

egyik kapu előtt sem
lott igazi helyzet. Tehát
geredmény 0 : 0.

•

Hajdúszoboszlói Bocskai
III-as labdarúgó-csapata
özben újabb előkészületi
kőzést játszott, mégpedig
nvárosban. A hazai NB
csapat és a szoboszlói
ttes találkozója 0 : 0
yban végződött.

RÁS

A szakoszt
fiatal — k
és Szikszai
senyzéssel.
re. Az elmú
dár Kálmá
nyeket. A s
kózna az or

A szakos
tesítményel
és az eredı
felkészülést
zenek, lova
elsősorban
tik a hangs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy István festőművész

1972 JAN 13.

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

NAGY ISTVÁN

1021

Harmincöt évvel ezelőtt, 1937. február 13-án halt meg — 64 éves korában — Nagy István festőművész.

Erdélyi származású volt, Kolozsváron végezte el a tanítóképzőt, két évig tanított is, majd a Mintarajziskolában tanult három évig. 1898-ban Münchenben, 1900-ban Párizsban, 1902-ben Rómában járt, aztán hazatért Erdélybe. Az első világháborúban katona volt; háborús rajzait 1916-ban állították ki. Ettől kezdve főleg drámai hangulatú arc- és tájképeket készített, szénnel vagy pasztellel. A 20-as évek elejétől Baja, Szentes, Kecskemét környékén vándorolva, festette képeit. Több erdélyi kiállítás után 1923-ban a Nemzeti Szalonban megrendezett gyűjteményes kiállítása nagy feltűnést keltett.

Rendkívül termékeny művész volt; egymás után rendezték meg újabb és újabb gyűjteményes kiállításait Kolozsvárott, Budapesten, Baján. Élete utolsó éveit 1931-től Baján töltötte, súlyos tüdőbajjal; itt is hunyt el 1937-ben.

Nagy István művészete a magyar realista festészet egyik csúcspontját jelenti. Főként krétával és pasztellel rajzolt tájait, valamint portréit a puritán hangvétel, a kitűnő szerkesztői készség jellemzi. Hatása ma is érezhető a magyar festőművészetben. Utoljára 1967-ben, a Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg műveinek gyűjteményes kiállítását.

seny, Szolnok, Kilián-tornaterem, 10.

Vívás. Országos III. o. férfi tőrverseny, Szolnok, Bajcsy-Zs. u. iskola, 9.45.

Labdarúgás. Előkészületi mérkőzések: Szabó Lajos SE—Szolnoki MÁV Mezőtúr 10,30. Szo. MTE II—Szo. Vegyiművek II, Tiszaliget, 11. Szo. Olajbányász—Kunszentmártoni TE Tiszaliget, 14.30.

detések

ős, Kos-
. alatti —
konyhás
képülettel
gyümöl-
ıdó, vagy
szövetke-
a elcse-
d.: Szol-
Gy. u. 11.

JÓL telelt méhcsalád nagyboconádi kaptárral, üres kaptárok, pergető, viaszfőző, mézeskannák és egyéb felszerelések, egyben eladók. Kanyaró József, Újszász, Erzsébet krt. 32. szám.

FEKETE tigris-csí-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy István festőművész

KISALFÖLD

1972 FEB 13

MA:

1972. február 13., vasárnap. Farsangvasárnap. A Nap kél 6,55 — nyugszik 17,02 órakor. A Hold kél 6,03 — nyugszik 18,14 órakor.

HARMINCÖT ÉVVEL ezelőtt, 1937. február 13-án halt meg — 64 éves korában —

1021

Nagy István

festőművész.

Erdélyi származású volt, Kolozsváron végezte el a tanítóképzőt, két évig tanított is, majd a Mintarajziskolában tanult három évig. 1898-ban Münchenben, 1900-ban Párizsban, 1902-ben Rómában járt, aztán hazatért Erdélybe. Az első világháborúban katona volt; háborús rajzait 1916-ban állították ki. Ettől kezdve főleg drámai hangulatú arc- és tájképeket készített, szénnel vagy pasztellel. A 20-as évek elejétől Baja, Szentes, Kecskemét környékén vándorolva, festette képeit. Néhány erdélyi kiállítás után 1923-ban a Nemzeti Szalonban megrendezett gyűjteményes kiállítása nagy feltűnést keltett.

Rendkívül termékeny művész volt; egymás után rendezték meg újabb és újabb gyűjteményes kiállításait Kolozsváron, Budapesten, Baján. Élete utolsó éveit Baján töltötte, súlyos tüdőbajjal; ott hunyt is el 1937-ben.

Nagy István művészete a magyar realista festészet egyik csúcspontja. Főként krétával és pasztellel rajzolt tájait, valamint a portréit a puritán hangvétel, a kitűnő szerkesztői készség jellemzi. Hatása ma is érezhető a magyar festőművészetben. Utoljára 1967-ben, a Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg műveinek gyűjteményes kiállítását.

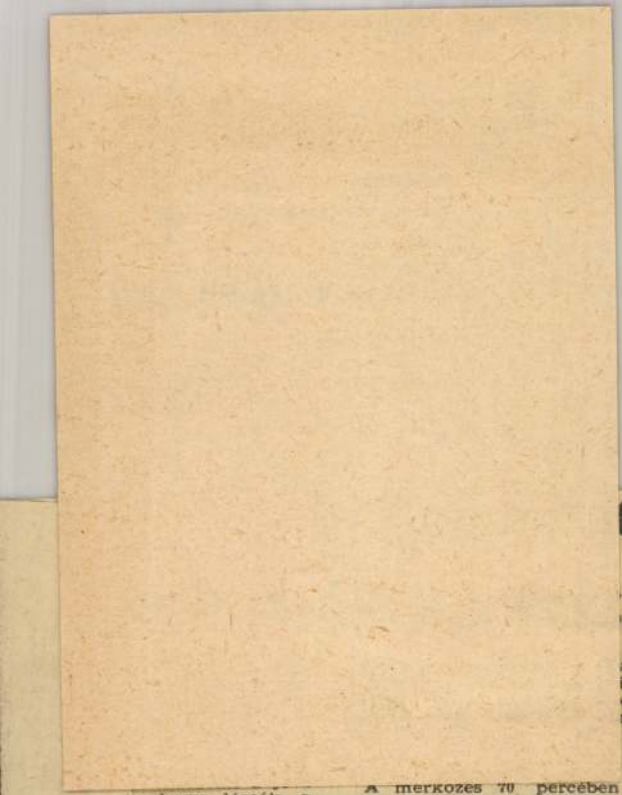

tő

a

vetett
ül a
nnal
maga

:, hogy lássák a
mennyire otthono-
k a szabályokban.

árom hónapon át
a napra. Heten-
dején hallgatták
Rendszeresen for-
ilykönyvet, s most
nnyi maradt meg
en a hallottakból.
Öt jelölt a Jár-
öt pedig a Kőrös
előtt ad számot

A mérkőzés 70 percében egy néző befut a pályára, s megüti az egyik játékost — mi a játékvezető teendője?

Minden jelölt kivezetteti a rendbontót, de arról már megfeledkeznek, hogy le is igazoltassák, hogy a felelősségrevonást ne kerülhesse el.

A bizottságok tagjai jószívűek (vagy nagyon kell az utánpótlás?), szóbeli vizsgára engedik

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 FEB 13
PETŐFI NÉPE

Nagy István festőművész

Egy csendes forradalmár emléke

1021

Harmincöt éve halt meg Nagy István festőművész

Egyszerre könnyű és nehéz dolga van a riporternek, ha Nagy Istvánról, a festőművészről, az emberről, a sokak által ismert, de kevesek által elismert alkotóról akar írni. Könnyű, hi-

Önarckép

szen nincs szüksége, hogy lexikonokban bogarászva kutasson utána: ki volt, hol élt, mennyit és hogyan alkotott. Számos ismerőse, barátja, egykori segítője, támogatója él ma is Baján, akik szívesen és elfogódottan nyilatkoznak a „magányos kis öregről". Nehéz viszont az újságíró helyzete, ha ezekből a megnyilatkozásokból hű képet, hiteles portrét akar rajzolni a kivételes tehetségű, csendes emberről, akinek talán éppen sokat emlegetett szűkszavúságában, zárkózottságában kereshetjük művészi erejét.

Az esendő emlékezet csupán külső megnyilvánulásaira szorítkozhat, s ebből tud következtetni a művész belső világára. S természetesen sokat, nagyon sokat mondanak a képek. Előbb azonban keressük az élő szót, a Nagy Istvánra emlékező embert. Baján nem nehéz ilyet találni. Krammer József, aki fiatalember volt 1931-ben, amikor Nagy István Bajára került, mindössze ennyit tud mondani:

— Sokszor láttam, köszöntem neki, de ő egészen más társasághoz tartozott, mint én. Nagyon emlékszem az alakjára, amint ballagott az utcákon. Zárkózott kis öregember volt.

Legönzetlenebb barátja, támogatója is itt él Baján. Aszalós Imre nyugalmazott főorvossal Nagy István képeinek társaságában, a lakásán találkoztunk. Nincs szüksége arra, hogy összeszedje a művészről való gondolatait, hiszen csak rá kell néznie a képekre, s azok közvetítik az emlékeket.

— Amikor 1931-ben Bajára került, nem sokkal ezután megláttam néhány képét. Mélységes benyomást tettek rám alkotásai, megéreztem bennük az elhivatott tehetséget, a korszakos művészt. Hangsúlyozom, nem vagyok, s akkor sem voltam szakavatott műértő, de megvolt az érzékem az eredeti, a zseniális iránt. Közvetítő útján ismerkedtem meg Nagy Istvánnal, aztán igen gyakran felkerestem, meghívtam otthonomba. Borozgattunk, beszélgettünk, bár vele igen nehéz volt a folyamatos társalgás. Szótalan, magában égő, töprengő, önemésztő embernek ismertem meg, aki ritkán szól, de akkor alapigazságokat mond, ítéletet alkot, helyére tesz véleményeket, igazságokat.

Elmondja Aszalós doktor, hogy a város akkori elitje egyáltalán nem értékelte Nagy Istvánt, persze a művész sem törődött velük. Képeit fél kiló kolbászért, zsírért, néhány liter tejért is odaadta. Előfordult, hogy elkergetett valakit, aki mérete szerint értékelte festményeit: — Menjen innen az úr a fenébe. Nem lepedővászon ez, amit rőfre mérnek!

— Egyszer mondom neki, hogy rajzolja meg a portrémat feketével. Rám néz és erősítésként megkérdezi: Feketével? Igen! Rendben van! mondta ő

Beszélgetők

és másnap beállított a szerszámokkal, én leültem. Alig egy, másfél óra múlva egy döbbenetesen jó képet tartott elém. A fekete szín számtalan változatával. Ezt a rajzot most úgy ismeri a képzőművészet, mint dr. Aszalós Imre portréja.

Kétségtelen, hogy a fekete szénrajz előkelő helyet foglal el Nagy István máig sem fölmért életművében. Anélkül, hogy a forradalmár festő alkotásainak elemzésébe bonyolódnánk, (ezt megtették helyettünk mások, hozzáértők) egyet értünk Aszalós doktor óhajával: egy jó szobrot kellene állítani Nagy Istvánnak Baján, ahol hat évig élt, s ahol meghalt, ahol nyugszik.

Gál Sándor

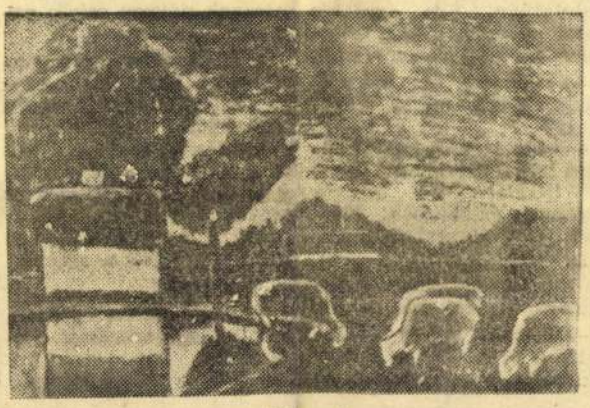

Tehenek

báztatni.

A PÉLDA nem egyedülálló, sőt már-már „jelenség" az utóbbi időben — csupán a kereskedelmi partner más-más.

A tsz hiába próbál olcsón termelni, ha a kereskedelem nem hajlandó ehhez alkalmazkodni. Az ok egyszerű: magasabb fogyasztói ár — nagyobb árrés, a forgalmazónak nagyobb haszon.

A népgazdasági, vállalati és egyéni érdekek összhangját mesterségesen diszszonánssá tenni, ezáltal esetleg elégedetlen hangulatot plántálni a vásárlókba, még olyan nagy vállalatnak sem szabadna, mint a budapesti Fűszer- és Édesség-nagykereskedelmi Vállalat.

Csabai István

Ez az épületcsoport a MEZŐGÉP Vállalat 6. számú gyáregysége, félezernél több majsai és környékbeli dolgozó munkahelye. A gyár udvarán alig látható valami mozgás. Mindenki fedél alatt, a fűtött műhelyekben, irodahelyiségekben tartózkodik.

Amikor ott jártunk, Fischof József, Horváth János és Kálló István a szereldében éppen egy új típusú forgó-rakodógép vezetőfülkéjét állította össze. Kiss Pál szb-titkártól — aki gyáregységük bemutatására vállalkozott — megtudtuk, hogy három mintadarabot készítettek a műszaki próbákra.

— A Vörös Csillag Traktorgyár megbízásából üzemünk műszaki csoportja fejlesztette ki ennek a ve-

felel, akko
tatjuk és r
rozatgyártá

Az elmon
tűnik, mily
tett meg e
sai üzem, a
dasági gép
faktúra jel
lyéből a ma
ban termelő gyáregységgé fejlődött.

— A gépállomás megszűnése után egy ideig a Budapesti Közlekedési Vállalatnak javítottunk autóbuszokat, majd 1968-ban az Ikarus-szal, illetve a Csepel Autógyárral léptünk egyezségre. Azóta évente öt és fél ezer gépkocsi vezetőfülkét és azok pótalkatrészeit állítjuk elő a szigethalmi gyár két teherautó-típusához.

Egyszóval van már kezdeti eredmény. Újabban a második szakma elsajátításának a mozgalma kezd híveket toborozni. Nagy József és Kertész István mezőgazdasági gépszerelő sikeresen vizsgázott hegesztésből. De lemezlakatosok, esztergályosok is jelentkeztek hegesztő tanfolyamra. Ha elvégzik, mindenképpen jól járnak. Több munkakörben állják meg a helyüket és a keresetük is magasabb lesz.

Fiatalok üzeme a kiskunmajsai gyáregység. Az átlag életkor — a vezetőkét is beleszámítva — alig haladja meg a huszonnyolc évet. Kilencvennél többen tartoznak a törzsgárdához. Az ötszázhatvan dolgozó 94 százaléka szervezett munkás, a MEDOSZ tagja. Üzemhez tartozásuknak számos példáját adták már eddig is. A helyi tanács társadalmi munka felhívása mindig visszhangra talált náluk. Napokat dolgoztak a Kiskunmajsai Vasas Sportkör pályaépítésénél. A gyáregység villanyszerelői vezették be a villanyt a Maris-pusztai tanyai iskolába. A szerelési anyagokról az üzem és a tanács gondoskodott. Társadalmi munkában készítették el a munkahelyükön az ezer jármű elhelyezésére alkalmas motor- és kerékpártárolót. A tavaszi hónapokban pedig különmunkát terveznek, melynek értékét a tanyai kollégium létesítésének alapjára fizetik be.

Ilyen a hétköznap a MEZŐGÉP 6. számú gyáregységében, Kiskunmajsán, a hidroglóbusz tövében.

K. A.

---

alól. Parolára nyújtott markát bazsalyogva fogja visszsza.

— Csupa por, piszok... — De azért tisztességesen kezet szorít.

Nagy biztatásra ül csak le a virágmintás, vékonypárnás karszékre. Vattás mellénye alatt betonszínű a fakó munkaruha. Ül — kicsit fáradt nyugalommal.

— Mióta vagonrakó?

— Ezerkilencszázhatvanban kezdtem az ipari munkát. Mielőtt az építőkhöz jöttem, az AKÖV-nél voltam rakodó.

— Azelőtt?

— Mezőgazdaságban. — Mosolyint. — Kocséron. Akkor még megvolt a „birtok". Hét hold — toldja meg.

— Most mennyit keres?

— Kétezeregyszáz-kétszáz általában megvan.

— Felesége?

— Régebben dolgozott, most már nem tud. Vigyázni kell. Trombózisa volt... Van egy kislányunk, hatodik évében jár.

— Akkor bizony minden fillérnek helye van.

— Mégmeg igen szoros — bólogat kesernyés kis somolyintással. — Fenntartásra kell a sok. Van kölcsönünk is; a bútort úgy vettük.

Pár éve saját maguk adjusztáltak szobakonyhás kis házat egy romos épületből a város külső részén. Azelőtt Ménteleken az anyósnál laktak. Onnan járt be — télen vonattal, nyáron biciklivel a telepre. A kis házra is sokáig kellett kuporgatni; vályogra, faanyagra, tetőre. A 800 négyszögölnyi portán lehet tenni-venni.

— Az az én másodállásom — nevet a szeme jóindulatúan. Van egy kis szőlő is rajta, meg a zöldséget se kell piacon venni.

— Hatvan óta rakodó. Nem fáradt, mikor hazamegy?

— Hát... nem nagy kedvem lenne szórakozni menni. Utoljára karácsonykor voltunk színházban. Kétszer is. Volt szabad idő.

— Nehezen hinném el, de megkérdem: tudnak félretenni egy-egy kis pénzt?

— Dehogy, dehogy — ingatja a fejét. Jó, ha a legszükségesebbje megvan... Ruhafélét is csak úgy darabonként veszünk.

— Jól is kell táplálkozni.

— Sok húst, zsírosat... Mert másképp harmar elszökne a rugó a lapát végéről... Tudja azért már veszem észre, hogy fáradok. A hatvanas években még nem segítettek rakodógépek. — Megfogja a bal karját. — Főleg ez kezd fájni, mikor megpihen... Nem könnyű mesterség. — Tenyerébe pillant. — Mikor a kavics leiszaposodik a vagonban, még csákány is kell... A cement meg a mész a legpiszkosabb. A mésznek nagyon csípős pora van...

— Mostanában azon gondolkozok, hogy jelentkezek itt a vállalatnál valami gépkezelői tanfolyamra. Rám férne már egy kis könnyebbség... Meg sietni is kell. Harminchat éves vagyok, s nem lenne jó kimenni a negyvenből, mert aztán a tanulás se menne.

— Tervük?

— Az volna szépen, csak... Egy televíziót szeretnénk.

Tóth István

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A MEDOSZ LAPJA

Nagy István festőművész

1972 FEB 15

35 éve halt meg

Nagy István

1021

35 éve annak, hogy meghalt a hányatott sorsú, a két világháború közötti, súlyos és tragédiákkal telített paraszti életet kivételes művészi igénnyel megfogalmazó festőművész: Nagy István. Erdélyben született 1873-ban. Tanult és tapasztalatokat gyűjtött Kolozsvárott, Budapesten, Münchenben, Rómában. A klasszikusok tanulmányozása hozzásegíti a festészet igaz értékeinek felismeréséhez. Művészetének alapja a hazai táj és a nép, sajátos és egyéni ábrázolásmóddal. *„Magyart izig-vérig magyart csak az festhet, aki itthon dolgozik és szenvedve fájdalmasan őszinte"* — vallja.

Csángók

Korai méltatói közül talán *Dési Huber István* ismerte fel leginkább művészetének lényegét. *„Nagy István nem úgy látta a népét, ahogy az élet napos oldalán levők fénytől elkápráztatott szemei látták. Ő a társadalom földalatti tájait kereste fel, s a mélyből a sötétből, a földet túró nép portól, mocsoktól, kintól, szenvedéstől eltorzult arcát hozta fel."*

Sokat dolgozik, kísérletezik, utazik, vándorol, nincs állandó lakása, műterme. Az első világháború a lövészárokba szólítja a festőt is. Sok mély értékű, döbbenetes rajzot készít katonatársairól, a háború tragikus, súlyos forgatagáról. A véres események utáni idő sem hoz kedvező fordulatot életkörülményeiben. Az Alföldön, Dunántúlon kóborol. Képein a falusi emberek szegénysége, örömtelen magánya, dolgos élete elevenedik meg.

Magyarországon kívül *Jugoszláviában* is tapasztalja a paraszt és munkástömegek nyomorát, a nemzetiségek elnyomását. Fojtott feszültség tükröződik képein, egyben a szociális elkötelezettség a szegény parasztok, a kivetettek, az otthontalanok sorsa mellett, mély azonosulással, realitással, kritikával. Nagy István azt vallotta, hogy *a művészet életmód.* Az ember életmódja, a tükrözés és alkotás, e kettő elválaszthatatlan egysége.

Művei a valóságosnak, a hétköznapinak megdöbbentő visszaadása. Parasztembereket ábrázoló portréira magabiztosság, mély emberség, hűség a jellemző. A képek színhatásával, kompozíciójával sajátosan fejezte ki a művész szociális igazságkeresését és hitét a nép elpusztíthatatlan erejében. Szuggesztíven, szűkszavúan, a dolgok mélyébe hatolóan ábrázolja a belső lényeget. Közte és parasztemberei között szoros kapcsolat fejlődött ki. Tavasztól őszig a mezei munkások között élt.

Témája a szegény nép, saját osztálytársai, akik közel állnak hozzá. Jól ismeri őket, életüket éli, ért a nyelvükön. Büszke volt származására, nem tagadta meg: pártos művészetet teremtett. Életművével meggyőzően vallotta hovatartozását — *„brutális, nyers erővel ábrázolja a parasztot, a föld munkását. Ime ilyen ő, eszébe sem jut ezért vádolni valakit, vádol az úgy is"* — írja jellemzésként erről az elkötelezettségről *Dési Huber István.*

A festőt, a több évtizedes megfeszített munka, nélkülözés, hosszas betegség után Baján, 1937. február 13-án éri utol a halál. **Klossy Irén**

Havas táj

ügyi válla
ri vállalat
érvényes
szabályozá
dik. Ez a
a bérkoef
ben lényeg
általános
megfelelő
vállalatok
zott szem
velésére.

á-
a
a-
z-
ta
l-
ét.
e-
t-
y-
ól
l-

Hozzászólások

Micsuch László korreferátuma után *Pásztor Mihály*, a MEDOSZ *Borsod* megyei titkára szólalt fel. Arról beszélt, hogy az 1972. évi feladatok eredményes megoldása az állami, gazdasági és mozgalmi szervezetet, a szervezett dolgozókat rendkívüli nagy feladat elé állítja. Szólt arról is, hogy *Borsod* megyében 1971-ben is eredményes munka folyt — kiugró eredmények nélkül. Ismertette az egyes ágazatok munkáját, helytállását. A szociális és természetbeni juttatások mértékében visszaesés nem következett be.

Az eredményeket ismertetve erősen hangsúlyozta, hogy azokban pozitív szerepet játszott a szocialista munkaverseny és brigádmozgalom. Felszólalása végén a bértömeg- és létszámgazdálkodásról, a bérfejlesztési mutatók szükségszerű módosításáról és a gazdaságok, vállalatok forgóalapjának szükséges bővítéséről beszélt.

Szilágyi Gábor, a gyulai VIZIG vszb-titkára az elhangzott beszámolókról elismerően szólott: több bennük az eredmény, mint a hiányosság. A szocialista munkaversenyről szólva azt mondotta, hogy területükön felöleli az egész vízügyi szolgálatra háruló munkát és az összes tevékenységet. A szocialista brigádmozgalom számszerűségben nagy eredményeket ért el, most az a feladat, hogy a minőséget

Szilágyi Gábor

fokozzuk, és a szép mozgalmat töltsük meg tartalommal. Ezen a téren az első feladat, hogy a munkafelajánlásokhoz és a végrehajtáshoz mindenkinek meg kell adni a szükséges segítséget, megfelelően kell irányítani, irányelveket kiadni. Ez gazdasági vezetői feladat is, mert a szocialista brigádmozgalom hármas jelszavához nyugodtan hozzá lehetne tenni a negyediket: *szocialista módon vezetni!*

A felszólaló ezután munkaterületének problémáiról, az újítómozgalomról, az erkölcsi és anyagi megbecsülésről beszélt. Befejezésül közölte, hogy náluk a nehéz fizikai munkát csaknem száz százalékig gépesítették.

Márk Gergely, a *Kertészeti Kutató Intézet* vszb-titkára

Márk Gergely

volt a következő hozzászóló. Azt mondta, hogy az 1972. évi célkitűzések mögött elsősorban az ember áll, értük van minden. Ahhoz, hogy a célkitűzéseket végre tudják hajtani, elsősorban a munkaterületeket kell megvizsgálni és emberközelségbe jutni. A megfelelő munkaköri légkörre és a demokratizmusra épül fel az emberek tudatának, munkakészségének formálása, alakítása.

Elmondotta azt is, hogy közel ezer kutató dolgozik a mezőgazdaságban, ennek 20 százaléka egy emberöltő óta. Nagyon sok tapasztalattal, tartalékkal rendelkeznek. Ezeket a népgazdaság javára fel kell használni. Azért javasolja, hogy a KV évenként legalább egyszer hívja meg az alkotókutatókat tanácskozásra. Szükséges és eredményes a kutatóintézetekben is a brigádmozgalom. Az utóbbi időkben nagy haladást értek el. Megemlítette még hogy a tudományos dolgozók fizetését utoljára 1962-ben rendezték. Itt is van tennivaló.

Vaskó Miklós, a MEDOSZ *Győr* megyei bizottságának titkára a lakosság zöldség- és gyümölcsellátásának hiányosságairól beszélt. A gazdaságok nem szívesen állnak át a munkaigényes növénytermesztésre. Ebben az évben előbbre kell lépni ezen a területen is. Nagy szakmai hozzáértés és

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 18

Somogyi Néplap

Nagy István festőművész

Nagy István-ünnepségek kezdődtek tegnap Baján a festőművész születésének 100. évfordulója alkalmából.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 OKT 18.

Keletmagyarország

Nagy István festőművész

Az 1968-ban kezdődött akció keretében évente 5—5 építtetőnek biztosít 40 ezer forintot kedvező feltételekkel.

1021

NAGY ISTVÁN-EMLÉKÜNNEPSÉGEK KEZDŐDTEK szerdán Baján, a Magyar Nemzeti Galéria, a Bajai Városi Tanács és a Nagy István-emlékbizottság rendezésében, a festőművész születésének 100. évfordulója alkalmából. Négynapos országos jellegű képzőművészeti rendezvénysorozaton emlékeznek az erdélyi származású kiváló festőművészre Bácska vidék központjában, ahol életének utolsó évtizedében alkotott.

um) egyaránt ezüstérmet, Jencsik István (111-es ITSK)

Jó szereplés lovasbajn

A mátaj (Hortobágy) lovaspályán október 12-én 13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Nagy István
SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1969. február 26., szerda.

1021

Vendégeket fogadott a művésztelep

Szombaton katonai témájú műalkotásokból kiállítás nyílt a Műcsarnokban a Tanácsköztársaság 50. évfordulójának tiszteletére. A kiállításon a magyar művészek mellett szovjet, német, lengyel, bolgár, román és csehszlovák alkotók is szerepelnek. Minden országból egy-egy vendég érkezett a megnyitóra s hat napot töltenek Magyarországon.

Tegnap a vendégek meglátogatták a szolnoki művésztelepet. Délelőtt érkeztek, a közös műteremben lezajlott közös bemutatkozás után vázigjártak néhány műtermet.

Nagy István, Meggyes László, Chiovini Ferenc, Simon Ferenc, Baranyó Sándor és Szabó László látták őket vendégül műtermükben.

A látogatás után elismerő véleményüket bejegyezték a telep vendégkönyvébe, majd tegnap délután Budapestre utaztak s ma visszaindulnak hazájukba.

segi rendszer körül kristályos
vastagságú diplomáciai jégtak

A krízis lényege röviden a
február 4-én fogadta Soames b
cepciót fejtett ki előtte, amely
sze kellene fognia — de Wash
Ebben az esetben természetes A
Piacba, így a lépés Párizs számár
szemközti titkos tárgyalás anyag
és a londoni sajtó közlései óriás
Debré külügyminiszter rádióbes
állításait és az elkeseredett, m
azóta is folyik. A hangzavar ak
hallja a saját hangját, amikor
megerősítésén fáradozik.

Az amerikai elnök egyébké

A Mariner
Útra

Magyar idő szerint kedden hajnalban 2.29 órakor a Kennedy fokról felbocsátották a Mariner—6 amerikai bolygóközi űrállomást a Mars felé. A 400 kilogrammos, két televíziós adókészülékkel és több mérőeszközzel felszerelt űrlaboratóriumot egy Atlas—Centaur rakéta segítségével vezérelték pályájára. A hordozórakéta levált a Mariner—6-ról, amely megkezdte a Mars felé vezető útját.

A NASA tájékoztatása szerint a Mariner—6 július 31-én éri el a Marshoz legközelebbi — 3200 kilométeres — távolságot, miután 361 millió kilométer utat

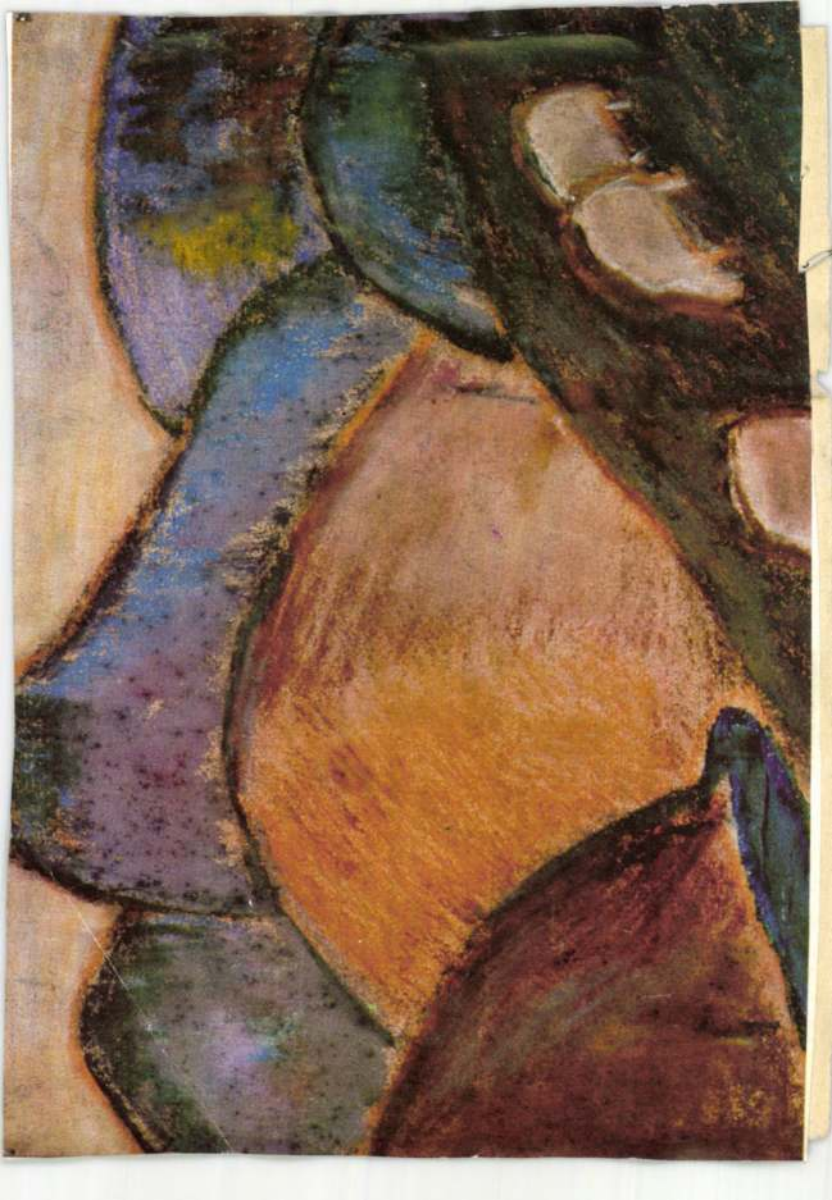

Nagy István

„Tájkép jukokkal"

Pap Gábor: A Galicia mint – és maradt
Művészet, 1976. november – 12 oldal

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1969 MAR 17

— Életének utolsó tíz évében Bajára költözött és alkotott századunk kiváló festőművésze, Nagy István, emlékét szeretettel ápolják a Dél-Duna-parti városban. A helyi Türr István Múzeumban őrzik negyven alkotását, amelyeket a művész özvegye ajándékozott Bajának. A múzeumban most megrendezik Nagy István emlékkiállítását. A Magyar Nemzeti Galéria további 15—20 festménnyel egészíti ki az özvegy által ajándékozott képeket: így a kiállítás viszonylag teljességgel szemlélteti majd a festő életművét. A tárlat még a tavasszal megnyílik.

Dózsa). Négyen vissz
szaérkeztek: Gordos, az SKSE-
ől, és három leszerelt kato-
na: Básti, Nagy és Kicsiny. A
kései kezdés és a gondok el-
enére sikerrel vették az
MNK első akadályát, 3:2-re
győztek Litkén. Pályájuk ta-
aja jó. Ebben az évben sze-
etnék felépíteni a már rég-
ta tervezett játékosöltözőt.

Nagy István,
festőművész

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 OKT 18

Magyar Nemzet

tünk fogadást adott.

⊙

Nagy István emlékünnepségek kezdődtek szerdán születésének századik évfordulója alkalmából Bajján. Elsőként a tiszteletére született képek és grafikák tárlatát nyitották meg a bajai KISZ-bizottság nagytermében. A napokban nemzetközi tudományos emlékülést szentelnek Nagy István életművének és megnyitják a műveiből összeállított emlékkiállítást.

∞

Helena Andersen, a norvég

múlt évit. Az élelmiszer-
termelésének növekedése en-
nél valamivel kisebb. Csök-
kent a sertéshústermelés, ke-
vesebbet dohányoztak az em-
berek és a szeszipari termékek
iránt is lanyhult az érdeklő-
dés.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Nagy István festő-művész

Petőfi Népe

1973 OKT 4

1021

Megemlékezések Baján Nagy István festőművészről

Háromnapos képzőművészeti program keretében emlékeznek meg október 17—19. között Nagy István festőművészről Baján, ahol az erdélyi származású művész életének utolsó évtizedét töltötte. Születésének 100. évfordulója nagyszabású emlékkiállítást rendeznek, a művész özvegye által korábban Bajának adományozott festményekből, továbbá a magángyűjtőktől, valamint Romániából és Jugoszláviából kölcsönzött Nagy István-művekből. A városi tanács felállítja a festőművész szoborportréját, életművét pedig hazai és külföldi művészettörténészek méltatják majd a sorra kerülő tudományos tanácskozáson.

bútorhoz, portálhoz. Az
rommilliméteres kombin
rényhez lesz. Tükröt k
abból a négymillimé
Azok meg ablaküvegek,
liméteresek.

A hátam mögé mutat,
egyik táblájára.

— Az a recés az úgy
katedrál-üveg. Ismeri a
tétes üveget; tetőterasznál, loggi-
áknál alkalmazzuk. Ezek 5—6
milliméteresek.

*

— Milyen megrendelésekből
van a legtöbb?

— Zömét a szövetkezetünk
készítette lakóépületek, társashá-
zak üvegezése és a lakossági
szolgáltatás teszi ki. Valamivel

szony, maris hallatszik az új
vendég beköszöntője.

— A visszapillantó tükörért
jöttem.

Pillanatok alatt kezében a li-
lás-vörös keretű motortartozék.
Fizet, elsiet.

*

— Mikor van szezon maguk-
nál?

— Elsősorban az „ember"-es
Augusztusban már

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1964 MÁR 13

102 Nagy István festőművész

Nagy István-emlékkiállítás Baján

Életének utolsó tíz évében Baján élt és alkotott századunk kiváló festőművésze, Nagy István. Emlékét szeretettel ápolják a Duna-parti városban. A helyi Türr István Múzeumban őrzik negyven alkotását. A művész özvegye ajándékozta őket Bajának. A múzeumban most megrendezik Nagy István emlékkiállítását. A Magyar Nemzeti Galéria további 15—20 festménnyel egészíti ki az özvegy által ajándékozott képeket.

A Debreceni Közlekedési Vállalat felvesz

útburkoló szakmunkásokat

és segédmunkásokat, jó kereseti lehetőséggel, 15 százalék idénypótlék, 5 napos munkahét; munkaruha, villamos szabadjegy, vidékieknek kedvezményes havi menetjegy.

JELENTKEZÉS: BLAHA NÉ U. 2.

rem.

Eladó egy áramvonalas mély gyermekkocsi, egy férfiöltöny, egy diner, két karosszék. Kálvin tér 3., I. em.

Irattáskámat

szakos, termelőüzemi
ra segéd-, betanított
olajfeldolgozó sza
kat. Termelőüzemi
kások és kezdő s
havi keresete kb
szakmunkások ke

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 OKT. 3

Déli Hírlap Miskolc

Nagy István festőművész

berendezést szerkesztett, ez biztonságosabbá, egészségesebbé és olcsóbbá tette ezt a nehéz munkát.

NAGY ISTVÁNRA EMLÉKEZNEK. Háromnapos képzőművészeti program keretében emlékeznek meg október 17—19. között Nagy István festőművészről Bajan, ahol az erdélyi származású művész életének utolsó évtizedét töltötte. Születésének 100. évfordulója alkalmából nagyszabású emlékkiállítást rendeznek a művész özvegye által korábban Bajának adományozott festményekből, továbbá a magángyűjtőktől, valamint Romániából és Jugoszláviából kölcsönzött Nagy István-művekből. A város tanácsa felállítja a festőművész szoborportréját, életművét pedig hazai és külföldi művészettörténészek méltatják a sorra kerülő tudományos tanács-kozá-

nasabjain is szóvá tettük már, hogy tolvajok járnak ezekben az épületekben, s kártevésüket az idős — jószerint magatehetetlen — éjjeliőrök nem tudják megakadályozni. Más kérdés, hogy, mint az egyik tanácstag elmondta, ő már talált szeszes állapotban szunyókál-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 DEC 14

MAGYAR NEMZET

Nagy István festő-művész

Távárverés televízióval

Érdekes és nem mindennapi árverésre kerül sor vasárnap. Mint már jelentettük, az állatbarát művészek kiállítására két *Nagy* István-képet is ajándékoztak. A kiállított festményeket és művészi kerámiákat vasárnap délben tombolán kisorsolják a Hazafias Népfront Belgrád-rakparti székházában. Tombolajegyet délig még lehet venni. Csak a két Nagy István-kép árverése bonyolódik le úgy, hogy a tévé bemutatja a képeket, s a nézők telefonon licitálhatnak. A legtöbbet ígérők tulajdonába megy át a két értékes kép, a bevétel pedig a Magyar Állatvédő Egyesületé.

reg

1963 februárjában jelent meg az első lemezük. November 4-én már a Királyi Varieté műsorára hívták meg a Beatles-t, teljes egyetértésben a rendezőséggel, mely bizonnyal az udvar véleményét is meghallgatja az est összeállításában.

Az est másik díszvendége

45 • NAGY ISTVÁN (1873–1937)

Csendélet birskörtékkel, 1930 körül

44 × 61,5 cm
Pasztell, papír
J. j. l.: Nagy István
Kikiáltási ár: 500 000 Ft

IRODALOM:
PAP GÁBOR: Nagy István. Budapest, 1965.
SOLYMÁR ISTVÁN: Nagy István. Budapest, 1977.
MURÁDIN JENŐ: Nagy István. Bukarest, 1984.

Kőmives Lajos írja Nagy Istvánról: *...Megnyílik előtte a természetnek az a valódi képe, mely csak az ő lelki látása előtt mutatja meg vonalainak erőteljes szépségét. ...Csendéletei szintén a Nagy István-i monumentalitás jegyében születnek meg. ..Nem gasztronómiai kiállítás ez, hanem a természetből kiszakított vegetáció döbbentő felravatalozása.*

Nagy István az 1927–1932 közti időszakban készítette legtöbb csendéletét. Nagyon érzékeny festői látásmódot tükröznek ezek a művek. A cserépbögrébe belecsapott rossz kóró, a köcsögbe rakott száraz bogáncs, a tálba állított lombos birs ág mind-mind művészi kompozícióban jelenik meg. Ezek a hétköznapi, nagyon egyszerű növények, virágok jellemzőek a festőre, utalnak életére, magatartására. A művésznek volt bátorsága hátat fordítani a megszokottság csábításának, az impresszionista káprázatok helyett a dolgok mélyére látni, lehántani a megkövesedett konvenciókat, félredobni a megszokott gesztusokat. Nem adott senki véleményére, nem törődött a közízléssel, (hisz „szamárkórót ugyan a legszegényebb parasztasszony se vitt volna be a házába.") a mindennapit választotta modelljévé. Az asztalon előtte lévő dolgokat saját elképzelése szerint átalakítja, átkomponálja, de a lényeghez ragaszkodik.

Az esetleges elhelyezés ellenére mértani szerkezetű a kép. A fehér tálba állított birságak egy átló mentén helyezkednek el, az ágak közti teret levelek töltik ki. Ha a gyümölcsöket egyenesekkel kötnénk össze háromszögeket kapnánk, melyek egymásba kapcsolódnak. Ez a formai megoldás azonban nem válik merevvé, mert a ritmus nem statikus, hanem lüktető, az élő organizmust tükrözi. *„Egy életen át kerestem a lényeget. A témában a lelket. Fák, házak, virágok, emberarcok bonyolult összevisszaságában azt, ami a felületek alatt vibrál. A belső hűséget."*-mondta a festő. Ehhez a belső hűséghez úgy jut el, hogy látszólag jobban elszakad a valóságtól, a természettől, mint korábbi birsalmás csendéletein, de pontosan így láttatja velünk a dolgok igazi valóját. S ezért ez a kép már szinte a végtelenségig leegyszerűsített, elvonatkoztatott. A levelek szinte kék rombuszok, a kemény, fekete kontúrokkal megrajzolt gyümölcsökön is kékeszöld reflex vibrál. Ennél a csendéleténél ugyanúgy eljut egy végső pontra, mint az ebben az időben készült rejtett tartalommá letisztult, absztrahált tájképeinél.

A pasztellkrétával Nagy István olyan művészetet hoz létre, amelyre olajjal is csak a legnagyobbak képesek. Nem enged a technikából adódó csábító hatásvadászatnak, a szép színű látványosságoknak – amit a „közízlés" még sokszor ma is elvár – hanem kemény, határozott vonalaival és sűrű tónusaival, lényegbemarkoló székely paraszti szűkszavúsággal szól hozzánk, kifejezve ábrázolt témájának karakterét, művészetének bátor korszerűségét.

K. M.

Nagy István:
Virágcsendélet birskörtékkel, 1929 körül

43

43 • NAGY OSZKÁR
(1883–1965)

Nagybányai utcarészlet

47 × 95 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Nagy Oszkár 948
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

44

44 • OLEJNIK JANKA
(1887–?)

Kismalom utca

75 × 88 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: OJ
Hátoldalán: Olejnik Janka:
Kismalom utca
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

46

46 • BALLA BÉLA (1882–1965)

Tavaszi reggel

34 × 48,5 cm
Olaj, karton
J. n.
Kikiáltási ár: 140 000 Ft

47

47 • BALLA BÉLA (1882–1965)

Öreg diófa, 1926

70 × 90 cm
Olaj, karton
J. n.
Kikiáltási ár: 220 000 Ft

48

48 • MIKOLA ANDRÁS (1884–1970)

Zazar-part

56 × 67,5 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: A. Mikola 923
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

49 • ZIFFER SÁNDOR (1880–1962) ➝

Malomárok

97,5 × 59 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Ziffer Sándor 1923
Tanulmányt lásd:
Kieselbach Galéria, 9. aukció, 105. tétel
Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft

NAGY ISTVÁN

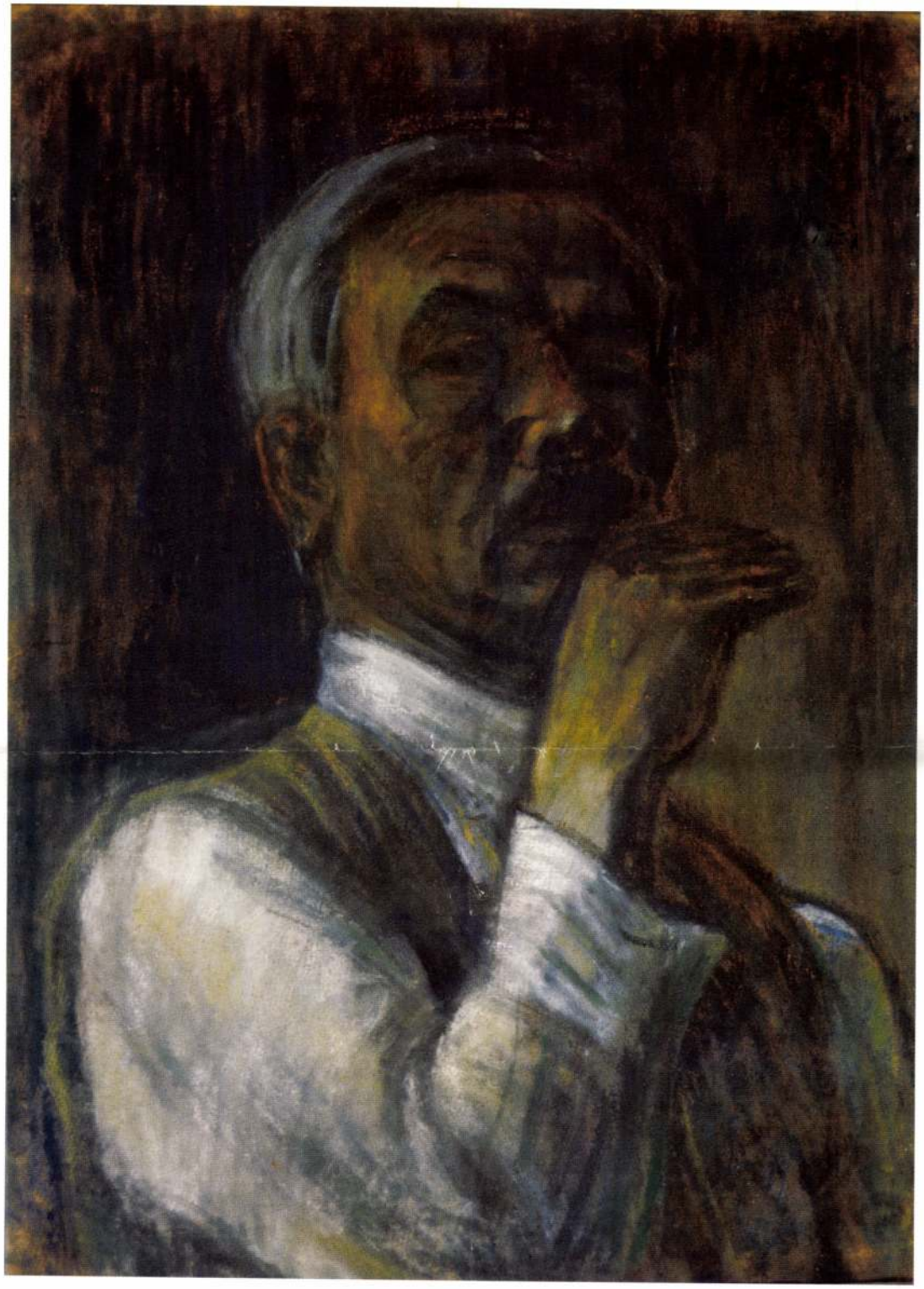

FARKASHÁZY *Miklós* /BUDAPEST, 1895 – BUDAPEST, 1964/
FALUSI TÁJ HÁZAKKAL, ALAKOKKAL
■ OLAJ-VÁSZON, 80 X 80 CM
JELZÉS NÉLKÜL ■
■ MNG. 9340

NAGY *István* /CSÍKMINDSZENT, 1873 – BAJA, 1937/
ÖNARCKÉP, ***1930-as évek második fele***
■ PASZTELL-PAPÍR, 71,7 x 52 CM
JELEZVE JOBBRA LENT ■ NAGY ISTVÁN

Nagy Istvánnak – a két világháború közötti modern hazai festészetünk egyik legjelentősebb alakjának – számszerűségét tekintve is igen gazdag életművében kitüntetett hely illeti az erdélyi és bakonyi tájképek mellett önarcképeit. Ezen képtípusából /a tanulmányfejek, arcképek műfajának szinte végeláthatatlan vonulatán belül/ mintegy negyedszázadnyit ismer mindezideig a szakkutatás. Közülük tudomásunk szerint a legkorábbi egy bal profilban ábrázolt önarcmás, ami az 1902-es évszámot viseli (MNG. o.v., 34 x 23,8 cm). A ceruza- és szénrajzokon, néhány olajfestményen keresztül a mester legjelentősebb kor- és időszakának pasztelljeiig ívelődik az önportrék sora, amelyeken a leggyakrabban a kétharmados profilnézet és a mellképnek megfelelő látványkivágat a domináló.
A korai művek – az egyéni stílusfejlődés kezdeti fokozatainak megfelelően – természetesen akadémikus meghatározottságúak: nemigen lépnek túl a látványszintnek megfelelő és pontos önábrázoláson. Ebből a szolid, de szakmailag igényes látás-és előadásmódból emelkedett fel Nagy István az 1910-es évek második felének (és különösen az első világháború idejének) eleven rajzosságában igen gazdag, kifejező erejében már-már expresszív emberlátásáig. Édesanyjáról készített nagyszerű sorozata, a katonafejeknek általában szénnel készült vonulata mellé sorakoztak fel mind gyakoribb önportréi. Ezek közül a legjelentősebbek az 1920-as évek elején Wolfner József – később Farkas István festőművész – gyűjteményébe kerültek, de Erdélyben is maradtak nagyobb számban színvonalas művek. Az arcképfestés hagyományos kompozíciós szkémáját, a méretarányokat Nagy István általában tiszteletben tartotta; néha bizonyos kellékek (szemüveg, sapka vagy kalap) járultak arcmásához. Elsősorban Erdélyben maradt több számottevő mű, még a 1920-as évet megelőző időszakból, amikor Erdélyben tartózkodott. Önmaga látásának pszichikai mélysége és a kissé dacos karakter megragadása mellett ezen műveknek az igényes művészi színvonal általában a jellemző tulajdonsága. A fekete és szürke árnyalatokban gazdag és csakis a lényegre szorítkozó színskála igen határozott formaalakítással erősödött fel plasztikai értékké a szénben és mind gyakrabban pasztellben fogalmazott lapokon. Az eredendően grafikus meghatározottság a periódus vége felé töretlenül fejlődött át dominálóan festői előadássá. 1924 körül született az a széles szakmai körökben ismert mesterportré, ami többek közt a Lyka Károly által írt és összeállított kis Nagy István-könyv (Singer és Wolfner – L'art hongrois sorozat – 1944) fedőlapján és záró reprodukciójaként szerepelt. A mester – úgy tűnik – tanulmányfejeinek alakításakor is etalonnak tekinthette önmaga számára az itt önállóvá érlelt stílusfokozatot és pasztellkezelési módot. A festői hangsúlyok egylendületű összefoglalása, a tömbösen plasztikus emberalak formálásakor, a részletek alárendelése a látványegésznek: mind-mind olyan művészi vonások, amelyek anticipálták a későbbiekben uralkodóvá erősödött alkotói erényeket az ismert mesterművekben (*Kucsmás parasztfej, A Bamba, Öreg székely, Kalapos öregasszony*, 1925–27 között). A karakterportrék terén (*Leányka-őzike, Iskolás fiú*, 1929–32 között) a továbblépést a tendenciózus szerkezetesség, a lapidáris fogalmazás, a festői egyszerűsödés és a kor hazai progresszív áramlataihoz való szorosabb kötődés jelentette.

Az egyidejű és a további önarcképeken azonban mindezek nem lettek meghatározóan jellemzőek. Nem tekinthetjük ezt kizárólagosan visszalépésnek vagy egyfajta konzervativizmusnak, Nagy István azonban ezeknél a festményeknél több hangulati elemet, lírai érzékenységet, megvilágítási effektusokban jobban bővelkedő részleteket és személyesebb hangvételt hagyott érvényesülni.

Az 1930-as évek második felében készült és arca elé emelt kezű önarcképe ezen kevés festmények sorába tartozik. Kompozíciós előképe az 1920-as keletű szénrajz-önportré lehetett (Surányi Miklós: Nagy István – Singer és Wolfner kiadó, 1923., első reprodukciója). A beállítása hasonlósága és az arc jellegzetességeinek azonos intenzitással karakterizáló láttatása mellett azonban az átderengő féltónusok, a megvilágított részletek kontrasztjai egészen más festői tartalmúvá avatják e kései remeket. Az 1927 körül készült önportré (Solymár István: Nagy István – Képzőművészeti Alap Kiadó, 1977. – XVI. színes tábla) arcalakítási módjának jellegzetességei élnek itt elsősorban tovább. A modellálás érzékenysége és intenzitása, a színharmóniák összhangja, a fényeknek és árnyékoknak a mesternél szokatlan ereje mind egységesen járulnak hozzá a festőiségben és formálásban mutatkozó élmény maradéktalan megteremtéséhez. A szokatlan „felemelő" gesztust – az arc elé emelt kezet – talán Nagy István akkori élethelyzetével és sorsával magyarázhatjuk. 1936 nyarán ugyanis agyvérzés érte, s ennek következménye lett, hogy részleges bénulás és egyensúlyvesztés sújtotta a mester egészségét. Utolsó önarcképként ismert művében a fejét kénytelen volt a homlokánál támasztani az állandó szédülés enyhítése érdekében. Jelen esetben ez a kéz az ajka és álla elé került; ki tudja, a megörökített helyzetben milyen funkciót töltve be? A kompozíciós szokatlanságért kárpótol bennünket a mű vitathatatlanul mesteri színvonala és az életműben betöltött helye.

Vizsgálódásunk joggal kelthetne hiányérzetet, ha nem emlékeznénk meg a mű eddigi sorsának azon érdekességéről, hogy tudomásunk szerint mindezideig nem szerepelt egyéni és kollektív tárlatokon – sem Nagy István életében rendezett, sem a gyűjteményes és emlékkiállításokon. Magyarázatul csak az szolgálhat, hogy napjainkig nem volt a mű publikus, szunnyadt egy magántulajdonban, hogy jelenünkre mint megelevenedett főnix keljen életre.

ASZALÓS ENDRE

NAGY *István* /CSÍKMINDSZENT, 1873 – BAJA, 1937/
DOMBOLDAL
■ PASZTELL-PAPÍR, 45 X 63 CM
JELEZVE JOBBRA LENT ■ NAGY I.

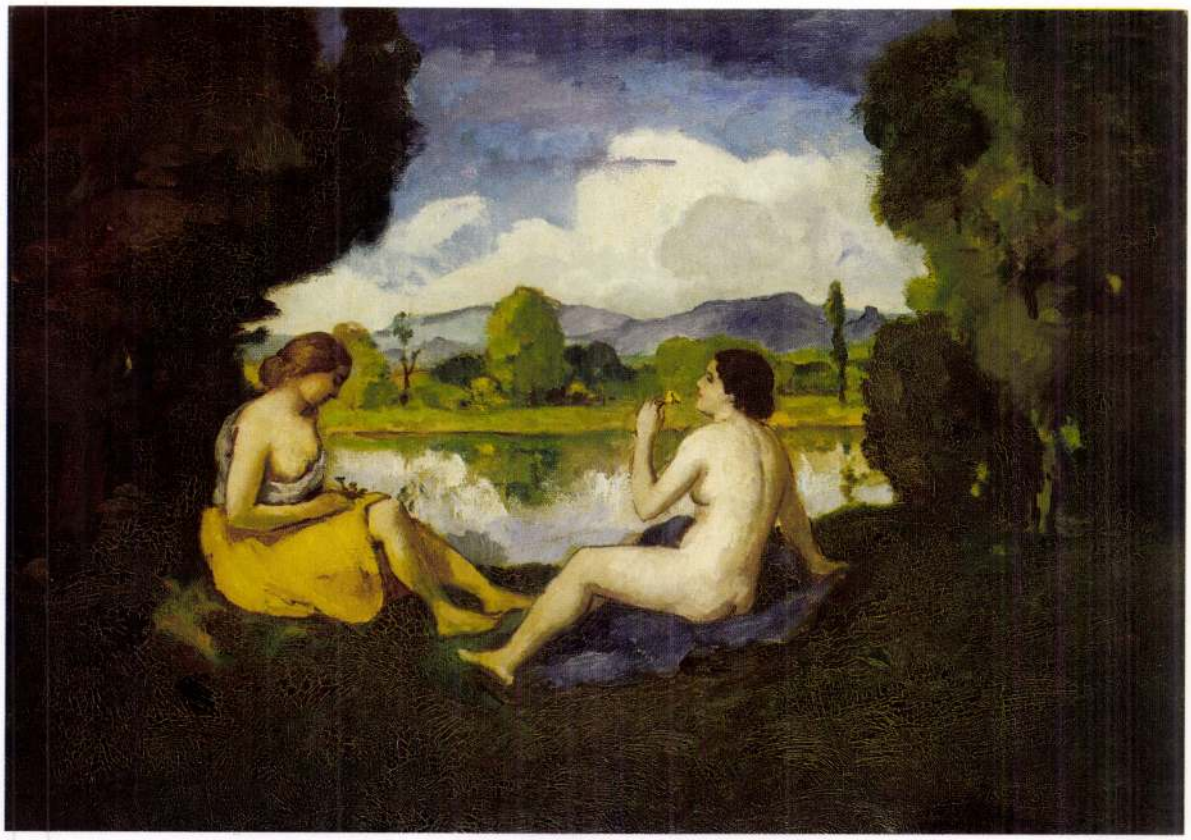

IVÁNYI GRÜNWALD ***Béla*** /SOMOGYSOM, 1867 – BUDAPEST, 1940/

FÜRDŐZŐK

■ OLAJ-VÁSZON, 70 X 100 CM

JELEZVE JOBBRA LENT ■ IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA